

Jnc. 294

CV
17

1. u.
m.
pau
p.
f.
f.
in
dece
ma n
t h.
clid
uolu
folu
edno
ape
f. ab
ad oc
leud
dur
7. q.
i. d.
mg
addu
co. q.
uila
clo. p.
no ne
m.
clm a
p. m.
falu. a
p. d. x.
p. p. r.
Emm
man
q. g. ab
conlar
q. eni
adit
p. d. o.
duu
2. m.
Feno
s. ab
p. lo
1. m.
1. F.
co. r.
laud
d. m.
h. y.
q. m.
Rid

1. uera So cu ille dicitur. Hic adue
nit. Po aduenit. 1. uidit. 4. hoi. or. 1.
pauz. mudi. cu. 1. cur. u. dicit. ille. n.
p. m. i. a. d. a. p. n. e. r. n. o. s. p. r. e. a. r. i. p. p. e. s.
h. p. u. i. z. t. u. c. p. r. e. a. d. e. r. 1. d. e. f. e. d. e. a. r. a. p. p. n. a.
Folus. o. r. i. g. i. n. e. s. Q. d. o. m. i. t. q. c. e. l. u. 7. i. r. a.
m. e. e. 7. u. e. x. b. e. n. i. c. t. i. o. l. a. u. d. a. t. d. m. 7. n. o. s.
d. e. b. e. n. i. c. t. i. o. l. a. u. d. a. t. 7. l. a. u. d. a. d. e. c. o. n. a. m. i. s.
m. i. n. a. t. u. c. u. i. g. i. n. e. m. a. l. a. 2. p. n. i. m. u. d. i.
7. h. a. c. e. r. d. i. n. e. s. o. l. i. g. i. s. a. d. h. i. m. u. e. t. i. e. h. o.
c. a. r. d. i. o. 1. T. f. i. c. i. p. s. 7. h. i. p. i. o. s. h. o. t. i. i. i. q. h. o. t. i. u.
u. o. l. u. i. t. 7. p. e. p. o. m. p. p. h. i. 7. f. i. n. e. 2. d.
f. o. l. u. s. o. r. i. g. i. n. e. s. q. p. p. l. e. p. t. i. a. f. u. l. a. z. n. o. u. i. t. i. o.
t. a. n. a. m. i. p. o. n. d. e. r. d. i. g. i. n. e. n. a. m. 7. 2. p. n.
c. i. p. e. a. b. o. r. i. t. u. r. 7. d. e. b. e. n. i. c. t. i. o. m. u. d. i. p. o. l.
a. b. o. q. u. e. n. t. e. u. i. g. i. s. d. e. b. e. n. i. c. t. i. o. m. i. n. i. e. 1. u. i. g. i.
a. d. o. c. a. s. u. 1. b. e. n. i. c. t. i. o. d. u. o. q. d. e. b. e. n.
l. a. u. d. a. t. d. m. q. d. e. b. e. n. i. c. t. i. o. f. e. o. z. p. l. i. i. n.
d. u. e. r. 1. d. i. s. p. o. s. i. t. c. u. l. e. c. o. z. 1. f. u. i. f. o. r. m.
7. q. d. i. d. u. e. r. u. r. t. o. r. n. e. c. a. r. i. e. l. i. b. e. n. i. s. 1.
i. n. d. i. m. i. s. m. a. c. a. r. n. e. l. i. p. e. p. t. i. o. n. e. c. a. r.
m. i. s. n. e. p. o. d. e. r. h. a. c. 7. d. e. b. e. n. i. c. t. i. o. 1. c. a. u.
a. d. l. a. u. d. e. d. e. i. C. l. a. u. s. a. v. e. i. d. u. e. r. c. u. l. e.
c. o. z. q. d. e. c. e. l. e. s. t. i. a. 2. 1. x. p. i. s. t. i. s. 7. t. e. r. r. e.
u. i. s. t. a. c. l. a. u. s. a. p. r. i. n. c. i. p. i. s. 7. m. i. n. i. s. 7. u. e. r. p. u.
e. l. l. e. s. m. a. n. e. b. a. d. i. o. l. a. r. 1. p. r. e. r. s. e. c. t. i. a. q.
n. o. n. a. u. a. t. e. x. a. m. i. n. o. r. 7. d. o. m. i. n. e. r. d. o.
m. i. n. i. n. e. r. p. a. d. i. c. i. t. 1. c. a. s. t. i. p. l. o. z. i. h. i. n. i.
c. l. i. m. c. a. s. t. e. m. i. n. i. s. f. i. c. r. e. p. l. a. d. e. i. h. o. s. p. i. m.
p. r. i. m. i. a. c. a. r. n. i. g. i. s. e. l. a. c. i. s. b. u. z. l. i. b. o. z. a. p.
f. i. l. i. u. c. o. o. p. a. n. t. e. f. i. g. i. t. e. o. u. l. u. b. o. q. d. a. b. e. l.
p. o. x. a. t. c. u. n. a. t. a. t. i. o. n. i. d. i. x. e. c. e. u. g. o.
z. a. p. i. e. r. 1. l. i. b. o. m. a. i. c. s. e. c. e. a. t. a. l. l. a. d. m.
E. m. i. x. a. d. i. c. i. o. z. a. p. 7. u. e. p. u. e. r. p. d. 1.
m. a. i. n. a. 7. c. o. n. i. a. 1. p. r. e. n. s. f. i. i. p. a. p. i. e. s. i. l. l. a.
q. d. a. b. e. l. p. o. x. a. t. 7. q. i. o. c. l. a. u. s. i. g. a. d. h.
t. e. n. s. a. r. g. e. h. i. s. 7. d. i. c. i. t. u. s. f. i. i. g. a. u. d. e. s. h. o.
q. o. u. i. g. a. d. i. c. t. a. b. e. m. i. x. e. s. e. m. i. x. u. m. i. x. t.
a. d. i. c. a. g. f. i. c. e. m. i. x. u. s. 7. d. e. m. i. x. o. q. p. a. l. a.
m. u. d. o. p. h. u. s. p. o. e. r. a. t. i. n. p. q. d. a. m. e. l. i.
d. i. u. a. t. a. b. e. m. i. x. o. n. i. g. f. e. n. o. 7. q. u. i. s.
z. e. m. a. p. o. e. x. p. u. l. i. t. 1. p. a. s. s. i. u. s. i. a. d. e. i.
f. e. n. o. p. r. e. p. e. r. 1. p. e. l. l. i. m. v. f. e. n. u. i. d. e. u. t.
s. a. b. h. e. r. i. t. u. r. 1. p. u. e. r. 7. p. a. s. s. i. d. i. m. u. t. 1.
p. u. o. l. a. c. t. e. f. i. c. i. t. a. n. s. p. p. s. x. m. i. a. l. e. s.
1. m. a. i. a. u. i. x. a. q. u. a. d. a. l. e. b. a. t. n. e. s. i. u. r. i.
1. f. a. m. i. e. p. a. t. i. b. a. d. u. e. r. q. z. x. n. a. r. i. s. i. o.
c. o. z. c. e. l. e. s. t. i. u. s. a. u. d. i. t. 7. a. n. g. e. l. i. c. a. u. i. t. 1.
l. a. u. d. e. d. i. c. i. t. d. o. 7. p. a. s. s. i. o. 1. x. p. i. l. i. d. i. c. a.
d. i. n. 7. c. i. t. a. r. f. i. c. i. t. p. a. l. a. r. i. m. a. i. n. i. s. p. a. l. l. o.
m. i. x. i. x. p. i. f. o. l. i. b. i. h. a. n. d. p. a. s. t. o. r. i. a. 7. q. z.
d. e. m. i. n. i. c. f. i. l. i. a. f. i. a. l. i. b. e. n. o. s. i. o. n. e.
g. l. a. f. i. m. o. d. e. o. 1. i. n. t. e. r. m. i. n. a. t. i. o. n. e.

Onde nar? hic pot. dicitur aliu
q. r. su. laude di. q. d. d. d. a. r.
p. l. i. d. i. c. t. n. a. r. 7. d. o. c. e. r. f. i. c. i. t. m. i. s. 7.
h. i. n. d. i. c. t. i. o. n. e. p. i. d. n. u. d. i. h. i. m. u. d. i. s. f. u. i. t.
f. o. y. a. n. n. a. t. i. o. n. e. i. n. d. i. u. f. u. i. t. a. n. p. p. h. e.
n. i. z. a. d. f. u. a. n. a. m. i. s. 7. i. p. e. p. e. m. i. a. t.
a. l. p. h. a. 7. o. 1. p. n. i. 7. f. i. g. q. a. l. p. h. a. 7.
p. n. i. a. p. q. e. o. s. 7. o. u. l. i. t. 7. x. n. a. r. i. s.
e. x. c. o. d. e. p. n. i. s. 1. f. u. c. m. i. s. 7. x. n. u. d. i. a.
a. l. 7. o. 7. 7. f. o. n. s. 7. p. n. i. 7. c. l. a. u. s. a. l. a.
1. f. i. n. i. s. o. i. n. q. i. p. p. n. i. 7. f. u. a. r. i. t.
7. p. n. i. o. f. e. l. o. z. f. e. l. i. s. t. o. n. m. u. d. o. Q. b. e. s. o.
q. i. s. 7. p. n. i. s. i. l. l. e. q. f. a. u. e. o. 7. p. u. e. r. p. d.
e. d. e. i. t. 1. p. e. p. i. t. m. i. a. p. a. l. u. e. 1. x. m. q. u. i.
7. m. a. i. t. a. l. i. u. s. f. e. n. i. 1. i. p. e. a. t. f. e. o. i. p. u. 7.
p. u. e. r. 1. r. e. d. e. p. 7. o. b. t. o. n. 7. p. u. l. i. t. 1. a. p. p. u. r.
f. i. c. i. t. p. s. 1. f. e. n. i. o. s. p. d. i. c. i. t. u. d. i. s. 7. p. l. o.
7. h. i. n. d. i. c. t. p. l. a. l. l. a. t. a. l. i. o. c. e. l. i. 1. f. o. d.
t. e. l. e. s. t. i. s. p. l. a. l. l. i. 1. d. e. a. t. 7. l. a. u. d. i. n. a. n. t. e. s.
7. 7. o. i. n. g. a. n. g. l. i. p. l. a. l. l. a. t. i. l. a. u. d. e. d. e. i.
p. p. 7. i. t. u. n. s. u. p. 1. u. b. i. q. 7. o. l. i. g. i. t. 7.
i. l. l. a. p. l. a. l. l. i. 1. d. e. a. t. 7. l. a. u. d. e. d. e. i. n. i. l. l. a.
l. i. g. u. a. z. f. i. l. e. t. a. t. q. u. i. l. a. u. d. i. d. e. i. 7.
o. i. g. u. o. z. c. o. a. m. u. d. i. p. l. a. l. l. a. t. l. a. u. d. e.
d. e. i. f. e. l. o. z. E. c. c. e. c. a. t. a. 1. a. t. l. a. u. d. i. t.
d. m. q. b. a. r. e. s. 1. p. p. h. e. 7. a. n. g. e. b. a. t. 1.
p. h. e. r. z. a. b. a. t. u. e. t. u. n. s. f. e. l. i. s. 1. h. a. b. i. z.
q. u. i. f. u. e. r. i. t. t. u. c. 7. q. f. i. d. e. l. e. s. p. a. p. i. e.
1. f. e. p. e. p. h. e. z. p. o. p. o. n. d. a. n. t. 1. d. e. a.
t. a. u. g. u. e. f. i. l. i. d. e. i. o. l. i. p. n. i. s. s. i. u. s. 7. p. p. h. a. t.
e. m. i. c. a. t. 1. i. p. l. e. z. i. n. i. a. n. a. t. e. d. e.
f. e. n. e. x. 7. o. x. f. e. n. e. s. l. a. u. d. i. t. t. e. 7.
u. u. e. d. i. s. l. a. u. d. a. t. t. e. t. h. o. r. i. 1. f. l. a.
p. u. i. d. o. z. 7. f. l. a. m. a. z. 7. f. l. a. l. a. u. d. i. t.
t. e. 7. f. l. a. p. u. e. l. l. e. p. u. d. i. c. i. t. c. a. s. t. i. f. i.
f. i. c. m. a. s. t. i. u. l. f. e. m. e. l. l. e. d. e. o. r. d. e. s. u. o. r. e.
p. l. i. p. e. n. s. 1. l. a. u. d. e. r. a. c. e. n. t. i. 7. c. a. s. t. i. o. z.
f. e. l. o. z. T. i. b. i. x. o. x. 7. f. i. c. i. t. y. n. i. t. 7.
a. t. a. c. t. i. o. 7. a. y. o. i. p. u. r. f. e. o. i. p. u. h. o. n. o. z.
7. u. i. t. 7. u. i. c. t. e. l. a. 7. m. e. l. o. s.
Hic h. e. d. o. s. m. h. a. n. t. y. n. i. z. e. x.
q. u. i. c. u. a. u. d. i. s. s. 7. n. a. t. i. o. n. e. t. r. i. m. u. l. t. u. e. r.
p. d. e. r. r. e. x. i. o. n. e. f. e. r. i. n. t. i. o. z. p. n. i. s.
7. t. u. h. d. e. l. a. t. f. a. m. i. a. c. l. a. t. o. e.
e. p. h. i. e. f. i. a. p. a. p. i. t. e. t. u. m. a. g. i. s. 7.
7. a. q. u. i. a. d. m. i. n. i. s. t. e. r. 7. d. b. a. p. o. 7.
7. q. h. o. d. e. s. 7. p. u. e. h. o. l. i. s. d. e. i. q. 1.
7. t. r. i. m. o. s. x. p. m. u. i. c. t. o. i. l. l. e. n. o. a. n. i.
p. i. r. m. o. z. a. q. u. i. d. a. t. c. o. l. e. s. t. i. u. r. a. n. d.
f. i. d. i. l. i. b. i. p. l. a. t. m. a. g. i. q. u. i. f. u. n. c. i. e. x.
c. u. i. f. u. i. t. 7. p. e. d. i. c. i. t. a. t. 7. p. l. l. o. s.
h. o. n. e. g. e. n. t. i. l. e. s. q. u. i. p. o. e. d. i. c. i. t. u. r.

uod chor? sed auct? de. d. l. b. m.
 uadis de. i. d. ap. l. c. r. e. a. 4. e. h. o.
 p. o. r. t. u. n. i. t. q. u. l. t. e. d. e. a. q. d. p. h. i. s.
 d. e. a. f. e. d. b. e. a. u. a. t. i. s. d. n. a. t. u. r. e. p. q.
 d. i. g. y. l. a. i. d. e. f. a. c. i. e. t. u. g. a. 4. e. 7. d.
 b. e. a. t. i. m. e. d. i. o. d. u. i. a. u. l. i. a. i. t. e. b. o. u. e.
 4. a. m. i. p. n. o. t. e. b. i. s. 7. f. e. d. a. l. i. u. s. p. h. e. n. o.
 q. d. p. h. e. b. a. t. i. p. l. e. r. u. s. i. n. t. e. a. t. e. m. a. i. a.
 q. d. x. p. e. d. e. f. e. d. i. t. t. u. r. e. p. u. g. a. 7. n. a. t. u.
 s. e. t. u. a. l. i. u. s. 4. l. u. p. r. e. z. e. d. i. t. 7. a. u. c. t.
 f. l. o. z. u. l. t. q. n. l. i. t. t. i. s. 7. a. n. c. e. d. e. s. 7.
 n. o. e. s. 7. i. d. q. u. e. r. e. n. d. i. t. c. h. o. r. 7.
 i. l. a. u. d. a. t. i. m. l. i. b. e. r. u. s. i. p. h. e. n. o. c. o. m.
 m. i. t. i. p. h. e. z. a. u. i. t. a. l. i. s. q. u. e. d. i. s. x. o.
 c. h. o. r. 7. d. i. o. i. p. l. e. r. i. t. p. e. u. r. o. i. s. t. a. t.
 i. m. a. i. s. 4. a. p. l. e. r. u. s. i. g. e. n. t. e. d. e. i.
 7. h. m. i. t. a. c. c. e. p. i. t. 7. p. e. p. i. t. d. n. a. l. i.
 i. f. i. l. i. u. s. d. e. u. g. o. r. 7. u. g. e. n. t. e. 7. i. t. a.
 m. e. r. u. i. t. m. o. n. e. t. o. r. i. u. p. a. p. i. p. u. i.
 q. d. f. i. l. i. u. s. d. e. i. f. e. n. x. s. y. m. e. o. e. x. n. s.
 i. n. t. u. s. p. a. s. t. o. r. m. u. l. t. i. s. i. m. e. b. e. n. i. a.
 i. d. o. m. o. i. t. e. p. l. o. d. e. i. o. b. q. i. p. b. q.
 o. p. t. a. u. i. t. i. p. e. s. y. m. e. o. g. a. m. s. i. g. s. u. i. d. e.
 x. p. i. n. i. t. o. l. u. e. i. o. c. u. l. u. s. f. i. u. s. 7. p. i.
 o. b. q. o. p. a. t. q. d. u. i. o. p. t. a. u. i. t. u. i. d. e. x. m.
 T. u. u. g. o. s. i. u. g. o. n. a. s. d. a. m. p. e. r. i. m.
 t. u. f. a. m. e. r. o. l. i. b. e. s. i. l. i. b. e. r. 7. c. o. d. e. b. o. n. z.

[illegible]

9K q' ra p't satisfactio q'ra
 10K q' ra valent p't q' 35 ra d'ra
 11K q' ra nulla q'ra m'ra f'ra
 12K q' ra p'ra p'ra p'ra
 13K q' ra p'ra p'ra p'ra
 14K q' ra p'ra p'ra p'ra
 15K q' ra p'ra p'ra p'ra
 16K q' ra p'ra p'ra p'ra
 17K q' ra p'ra p'ra p'ra
 18K q' ra p'ra p'ra p'ra
 19K q' ra p'ra p'ra p'ra
 20K q' ra p'ra p'ra p'ra

Sermones Michaele de Mediolano.

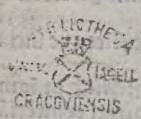
G-N 6131 war 1 ^{jahr} legs Berl

3

Ioannus de Leopold

Emphus Anno dñi 1525 ab Emmano Gdaney
Confratibus de m. claustr. Saulten

1. Illud quod in ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...
8. ...
9. ...
10. ...
11. ...
12. ...
13. ...
14. ...
15. ...
16. ...
17. ...
18. ...
19. ...
20. ...
21. ...
22. ...
23. ...
24. ...
25. ...
26. ...
27. ...
28. ...
29. ...
30. ...
31. ...
32. ...
33. ...
34. ...
35. ...
36. ...
37. ...
38. ...
39. ...
40. ...
41. ...
42. ...
43. ...
44. ...
45. ...
46. ...
47. ...
48. ...
49. ...
50. ...
51. ...
52. ...
53. ...
54. ...
55. ...
56. ...
57. ...
58. ...
59. ...
60. ...
61. ...
62. ...
63. ...
64. ...
65. ...
66. ...
67. ...
68. ...
69. ...
70. ...
71. ...
72. ...
73. ...
74. ...
75. ...
76. ...
77. ...
78. ...
79. ...
80. ...
81. ...
82. ...
83. ...
84. ...
85. ...
86. ...
87. ...
88. ...
89. ...
90. ...
91. ...
92. ...
93. ...
94. ...
95. ...
96. ...
97. ...
98. ...
99. ...
100. ...

506

21

Hec est tabula omnium sermonum contentorum in hoc volumine.
Ubi notandum quod per numerum quotat sermones secundum per chartas.

1	D ñica prima de aduentu. De definitionibus penitentie in generali.	1
2	F eria 2 ^a . De definitione penitentie secundum quod considerat ut comparata ad diversos respectus.	3
3	F eria 3 ^a . De institutione penitentie in generali et particulari quomodo. scilicet convenienter est instituta.	5
4	F eria 4 ^a . Quare et propter quid institutum est sacramentum penitentie.	6
5	F eria 5 ^a . De primitate penitentie quod. scilicet est prima virtus in anima peccatoris.	8
6	F eria 6 ^a . De originali peccatione penitentie a quibus. scilicet oritur ut in pluribus.	9
7	S abbato. De conceptione virginis Marie quod. scilicet concepta sit sine peccato originali.	11
8	D ñica 2 ^a . De aduentu. De obligatione ac necessitate penitentie.	13
9	F eria 2 ^a . De quantitate penitentie. scilicet intensa.	16
10	F eria 3 ^a . De quantitate penitentie. scilicet continua siue extensa.	18
11	F eria 4 ^a . De quantitate penitentie. scilicet discreta.	19
12	F eria 5 ^a . Quod deus mutat sententiam iam factam propter penitentiam.	20
13	F eria 6 ^a . De qualificatione penitentie quomodo scilicet debet esse integra et recta intentione facta.	22
14	S abbato. De humilitate virginis gloriose.	23
15	D ñica 3 ^a . De aduentu. De periculis que incurrunt tardantes de peccatis penitentiam agere usque in finem.	25
16	F eria 2 ^a . De iustificatione impiorum que fit per penitentiam quod. scilicet ad eius integrationem percurrunt.	28
17	F eria 3 ^a . De iustificatione impiorum per penitentiam quomodo. scilicet ordine fieri debeat et de eiusdem iustificationis dignitate et excellentia.	29
18	F eria 4 ^a . De tribus primis penitentiae fructibus. scilicet restitutione reuiuificatione et inchoatione.	30
19	F eria 5 ^a . De tribus alijs primis penitentiae fructibus. scilicet relectatione pacificatione et gratificatione.	31
20	F eria 6 ^a . De tribus ultimis primis penitentiae fructibus. scilicet satisfactione dignificatione et glorificatione.	32
21	S abbato. De triplici pulchritudine gloriose virginis marie.	34
22	D ñica 4 ^a . De aduentu. De generali uocatione omnium. scilicet celestium terrestrium et infernalium nos ad penitentiam inuitantium.	36
23	I n vigilia natiuitatis domini nostri iesu christi. De virginitate et desponsatione virginis marie.	38
24	I n natiuitate domini nostri iesu christi in mane. De possibilitate congruitate et veritate incarnationis ipsius uerbi diuini.	40
25	E cce die post prandium. De legatione sanctorum patrum postulantium veniam peccatorum et liberationem ab inferis.	43
26	D ñica post octauam natiuitatis domini nostri iesu christi. De amore dei erga creaturas respectu creationis.	45
27	I n sacratissima solennitate epiphanie domini nostri iesu christi. De adoratione eius per magos facta.	48
28	D ñica prima post epiphaniam. De amore dei erga creaturas respectu redemptionis gubernationis et glorificationis.	52
29	D ñica 2 ^a . Post epiphaniam. De primo impedimento penitentie. scilicet infidelitatis.	54
30	D ñica 3 ^a . Post epiphaniam. De duobus alijs primis impedimentis. scilicet quod diabolus suggerit peccatori difficile esse et quasi impossibile resurgere a peccato et operari bonum et de peruersorum mala exemplificatione.	56

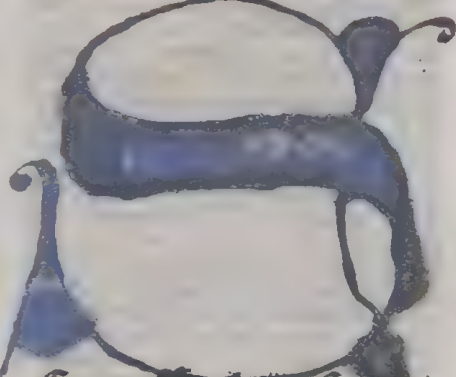
31	Dñica. 4.ª post epiphaniā. De tribus alijs pñie impedimētis. T imiditatis. s. eo q peccator diabólica suggestiōe nō pñdit se posse abstinere a malor pñeuerare in bono. D electabilitatis eo q multū delectat in peccatis et vanitatib. E t longanimitatis. existimantes miseri peccatores vitam istam nūq̄ habiturā finem.	58
32	Dñica. 5.ª post epiphaniā. De tribus alijs penitētie impedimētis scilicet. P re sumptuositatis eo q peccator viuēdo in peccat aliqūdo multum presumit de mia dei. A siduitatis eo q diu q̄s viuēdo in peccatis efficitur seruus ipsoꝝ. E t horribilitatis eo q peccator timet restituere famā et bona pñmi sui iniuste vlt indebite ablata.	61
33	Dñica in lx.^a De misericordia dei: q̄ generaliter omnes nos vocat ad suū seruitium in ecclesia militanti.	63
34	Dñica in lx.^a De misericordia dei erga peccatores. E t q̄ sit vt facile q̄sq̄ possit cōuertri ad ipsū cui ipse benignissim⁹ pater celestis parcat peccatū penitētiōis peccata grauiā et leuiā et si possibile esset infinities perpetrata.	65
35	Dñica in l.^a De misericordie dei erga penitentes pbatōne et festinatione ac impioꝝ qui eam abnuūit abominatione.	68
36	Feria. 2.ª De diffinitione ieiunij quo ad formā, finē et effectū.	70
37	Feria. 3.ª De dignitate et excellentia ieiunij.	72
38	Feria. 4.ª cinerū. De sacra ieiunij institutione.	74
39	Feria. 5.ª De ieiunij obligatione per legē nature scripture et gratie.	76
40	Feria. 6.ª De ieiunij modificatiōe quod. s. fieri debeat vt sit deo gratū.	79
41	Sabbato. De his qui exceptuant a ieiunij obligatione.	81
42	Dñica p̄ma in xl.^a in mane. De fructificatione ieiunij.	85
43	Eadem die post prandij. De tētatione christi.	86
44	Feria. 2.ª De diffinitōe et diuersificatione elemosyne.	88
45	Feria. 3.ª De excellentia et dignitate elemosyne.	90
46	Feria. 4.ª De satisfactiōe elemosyne.	92
47	Feria. 5.ª De tribus cōditiōib⁹ elemosyne. s. gratiositate. largitate et bonitate.	94
48	Feria. 6.ª De alijs tribus cōditiōib⁹ elemosyne. s. A quibus. A lq̄ de illicitis acq̄sitis et vtrū de alienis inuito dñō pōt fieri elemosyna.	97
49	Sabbato. De vltimis tribus cōditiōib⁹ elemosyne. s. P inceritate. liberalitate et pietate.	99
50	Dñica. 2.ª in xl. ^a in mane. De veritate finalis iudicij.	101
51	Dñica eadē infra diē. De tribus pambulis: q̄pcedūt finalis iudicij snationē.	105
52	Feria. 2.ª De finalis iudicij seuerā sententiatiōe.	108
53	Feria. 3.ª De p̄ma pñie parte. s. cōtritiōe.	111
54	Feria. 4.ª De diuersitate attritiōis et cōtritiōis.	114
55	Feria. 5.ª De cōtritiōis cōgruitate.	116
56	Feria. 6.ª De necessitate et obligatione cōtritiōis.	118
57	Sabbato. De opportunitate cōtritiōis.	120
58	Dñica. 3.ª in xl. ^a in mane. De causis et remedijs pestilentie nos incitantis ad penitentiam.	122
59	Dñica eadē infra diē. De necessitate et obligatione cōfessionis.	125
60	Feria. 2.ª De generali cōprehensione cōfessionis q̄ oēs cōprehēdat.	128
61	Feria. 3.ª De preparatione cōfessionis.	130

62	Feria. 4. ^a De cōfessionis seruositate 7 simplicitate.	132
63	Feria. 5. ^a De cōfessionis nudatione: fortificatione. 7 veredatione.	135.
64	Feria. 6. ^a De cōditione: quā debet habere cōfessor vt possit audire p̄f.	137
65	Sabbato. De remissione 7 cōfessione peccatorū venialium.	140
66	Dñica. 4. ^a in fl. ^a in mane. De integritate cōfessionis 7 reiteratione.	141
67	Dñica eadē infra diē. De acceleratōe 7 frequētatiōe cōfessionis.	144
68	Feria. 2. ^a De sigillo cōfessionis quo ad tria genera personarū.	147
69	Feria. 3. ^a De satisfactiōe faciēda deo in generali.	150
70	Feria. 4. ^a De oratione.	152
71	Feria. 5. ^a De obiecto orationis.	154
72	Feria. 6. ^a De mentali 7 vocali oratione.	156
73	Sabbato. De attentione orationis.	158
74	Dñica de passione in mane. De memoria mortis.	160
75	Dñica eadē infra diē. De oratione. s. p quib ⁹ orandū est.	163
76	Feria. 2. ^a De oratione. s. quid est in oratione petendū.	166
77	Feria. 3. ^a De orationis determinatione.	168
78	Feria. 4. ^a De restitutionibus.	170
79	Feria. 5. ^a De cōuersione Marie magdalene.	173
80	Feria. 6. ^a De restitutione fame.	175
81	Sabbato. De angelica annūciatione.	177
82	Dñica in ramis palmarū in mane. De restitutione bonorū cōscientie.	180
83	Dñica eadē infra diē. De obligatione restitutionū.	183
84	Feria. 2. ^a Quā cui. 7 quomō debet fieri restitutio.	186
85	Feria. 3. ^a De obligatione cōmunione.	188
86	Feria. 4. ^a De indispositione indigne sumentū sacramētū eucharistie.	191
87	Feria. 5. ^a in cena dñi. De his: quib ⁹ non est danda sacra cōmuniō.	193
88	Feria. 6. ^a in parascene. De sacratissima passione dñi nostri Iesu christi	196
89	Sabbato sancto. De p̄paratiōe sacre coionis q̄liter se debeāt p̄pari coicaturi.	210
90	Dñica resurrectionis Iesu christi. De necessitate 7 excellentia resurrectionis.	212
91	Feria 2. ^a post pascha. De immortalitate aīe p̄ rōnes theologicas auctes sac. scrip.	214
92	Feria tertiā post pascha. De immortalitate aīe p̄ rōnes auctoritates 7 exēpla pbica	218

Amen

Invisibilia pñ dñi a creatura mñdī pñ
pñ qñ fñta sñt: mñtēdā qñ pñtē

**Quadragesimale seu Sermonariū du-
plicatū scilicet per Adventū 7 Quadra-
gesimā: de penitentiā 7 eius partib⁹: Editū
a venerabili viro fr̃e Michaele de Medio
lano ordinis minorū observantiū. Prologus**

Secundū philosophi

sniaz: vt apte patet p̃ pbilicor 72: de aia.
Et his q̃ nobis manifeste nota sūt: venim⁹
in cognitionē eorū que nō sunt nobis ita no-
ta. Idcirco fr̃es charissimi de visibilib⁹ 7
corpabilib⁹ apertissime notis: ascēdēdo ad co-
gnitionē sp̃aliū 7 invisibilium: nō admodū
nobis cognitor: sicuti p̃ expiētiā manifestā
didicim⁹. Navigātes per mare: occurrente
periculo naufragij p̃pter inundatiōes maris:
aliquā tabulā apprebēdūt: cui firmiter in-
berētes nec ipsā aliquo mō dimittētes: imo
imobilitē tenētes: post plures amaras po-
tiones 7 periculosas fluctuatiōes: securi ad
portū pueniūt. Ita necesse ē nobis vtiq; na-
uigantib⁹ p̃ hūc mundū mare. s. magnū: in
quo reptilia quorū nō ē numer⁹. i. multa tē-
tamēta diabolī carnis 7 mundi sup̃ nauē aie-
nīe. s. grām spūs scī vel ecclīam q̃ iuncta est
glutiniō charitatē. Iuxta illud Prover. vlt.
Facta ē q̃si nauis in hitoris facto naufragio
Primo qd̃ factū fuit in pctō p̃mibois i quo
oēs filij ei⁹ iactati sūt sup̃ vndas maris p̃ cō-
cupiscētiā 7 penā q̃ apprebēdam⁹ p̃mā ta-
bulā si volum⁹ ab ipso naufragio liberari. s.
aquā baptismalē q̃ repat innocentia 7 gratiā
pdatā. Quē q̃ multiplicatis inundatiōibus
hui⁹ maris videlicet p̃dictis tētiōib⁹ relin-

quāt plures grām baptismalē: 7 p̃mā tabu-
lā p̃ quā liberant a p̃mo naufragio: 7 p̃ illā
ampli⁹ nō possunt se defendere: q̃ baptism⁹
fm̃ sniam tbeologorū nō est iterabilis. Igit̃
facto 2⁹ naufragio p̃ pctm̃ actuale mortale.
Si volum⁹ saluari 7 ad portū felicitatis du-
ci: apprebēdēda ē secūda tabula que ē p̃nia
Iuxta illud Hiero. ad Demetriadē p̃ginē:
Hērā nō ignorēm⁹ p̃niā ne facile peccem⁹
hec secūda p̃ naufragiū miseris tabula sūt
C. Q̃ si d̃ dicta dicē. Si baptism⁹ ē p̃ma
tabula 7 p̃mū sacrm̃: igit̃ si p̃nia est secūda:
est etiā secūdu sacrm̃ qd̃ falsū ē. C. Preterea
si est secūda: aut rōne tp̃is: aut nature. Non
tp̃is: q̃ sicut actuale pctm̃ p̃us fuit q̃ origi-
nale: sicut in p̃mis parētib⁹ patet: sic tabula
q̃ est remediū actualis pcti p̃ma debet dici:
q̃ p̃us fuit tabula q̃ ea q̃ fuit remediū origi-
nalis. In p̃mis enī parētib⁹: p̃sona rōne cul-
pe actualis corripit nām. Natura aut̃ deū
ceps corripit p̃sonā corruptōe. s. originalis
pcti. Nec etiā nature: q̃ sicut volūtas ē pri-
mū p̃ncipiū pcti ante qd̃ nullū: 7 est nālīter
p̃mū: sic 7 pctm̃ voluntariū p̃us est nā pctō
qd̃ cōtrahim⁹ cū origine nālī. Quā p̃t vi-
des q̃ p̃nia q̃ est remediū actualis pcti: debet
at dici p̃ma tabula: nō secūda. C. Ad p̃mū
rñdes fm̃ Bona. in. 4. sen. dī. 14. in q̃stio-
nib⁹ circa lram q̃ nō valet cōsequētia: p̃nia
est secūda tabula: q̃ secūdu sacrm̃ q̃mo fm̃
magistr. in. 4. dī. 14. p̃dicta. P̃nia est q̃rtū
sacrm̃. s. post baptismū confirmationē 7 eu-
charistiā. Qd̃ aut̃ quare nō seq̃r cōsequētia
p̃dicta est: q̃ nō oē sacrm̃ est tabula q̃ nō
oē liberat a naufragio. At enī ipse q̃ nau-
fragiū est casus i mortale pctm̃ qd̃ duplex ē:
s. originale 7 actuale. Ideo duplex est tabu-
la. s. baptism⁹ p̃tra originale: 7 p̃nia p̃ actua-
le. Hō enī est illa p̃ntia bona: hic ē secūda ar-
chidiacon⁹: igit̃ ē secūda p̃sona C. Ad secū-
dū rñdes fm̃ Alex. de gl. in. 4. p̃e. sūme in
tractatu de p̃nia in generali. Qd̃ est p̃sidera-
re pctm̃ originale 7 actuale: absolute 7 in se:
7 sic est actuale p̃sonā q̃ originale: sicut cā
q̃ effect⁹. Mā fm̃ Aristo. in p̃ p̃dicamētis
Illud ē p̃sonā alio qd̃ est cā ei⁹: vt qd̃ p̃sup-
ponit ab eo. Et id q̃ originale babet ortū ab
actuali 7 actuale p̃supponit: q̃ necesse ē q̃ p̃
sit actū: q̃ sit alteri⁹ p̃ncipiū: p̃us est natu-
ra actuale q̃ originale. Et ē cōsiderare ipsa

pecta in cōpatiōe ad subiectū. s. ad aīas: 7 hoc
duob⁹ modis: vñ cōpatiōe ad subiectū pñū
scilicet pñū hominē: 7 sic actuale fuit pñū
originali: vel cōpatiōe ad naturā apagatā
7 sic originale nā 7 tpe pñū ē q̄ actuale: pñū
aut tabula 7 secūda dātē sūt in remediū pec-
catorū scōm q̄ determinat cōtra naturā ap-
gatā: siue boīem descendētē a pñis parenti-
bus ppter qd cōuenit q̄ pñū sit pñū tabula
la q̄ ē remediū orig. nalis. Deinde secūda q̄ ē
remediū actualis. Quā ppter penitētia tra-
ctātes sequēdo morē 7 ordinē theologorū.
¶ Primo 7 aī oīa tractādū ē de ipsa i gnālī
7 postea in pñaliari de pñib⁹ ei⁹. **¶** In isto
ergo sacro aduētū de penitētia i generali tra-
ctabimus q̄libet die vñū sermonē facietes.
In xl. pō. sequēti pñū modū dñi pñi. s. dñi
tritiōe. confessiōe 7 satisfactiōe subiūgem⁹.
¶ Explicet plogus. Dñica pñū de aduētū de
diffinitōib⁹ pñie in gnālī. Sermo primus.

Abijciamus

A ergo opa tenebrarū: 7 in-
duamur arma lucis. Per
hūc bec pñā ad Ro. 13. et
in eplā occurrentis dñice.
Nolētes dilectissimi i isto
sacro aduētū de penitētia in gnālī vt pñi-
m⁹ tractare: q̄ adeo vñlis ē 7 necessaria: q̄
sine ipsa venia pctōrib⁹ nō dāt. **¶** De pe.
di. i. S. multiplex scribit. **¶** Multiplex rei mi-
sericordia ita lapsibus humanis subuenit vt
nō solū p baptisimū facim⁹: s. etiā p penitētie
medicinā spēs vite reparet eterne. bec ibi.
¶ Pro fundamēto toti⁹ tractat⁹ aī oīa de
ei⁹ diffinitōe tractādū ē: q̄ vt ait **A**ull⁹ in
pñū de officiis. **¶** Is enī q̄ arōne suscipit de
aliq̄ re institutio dñā diffinitōe pficiat vt
itelligat qd sit de q̄ disputet: s. aī pñi pñā
pñita q̄ scribunt ab aplo in eplā bodierna
sic dicēte. **¶** Abijciamus ergo opa tenebrarū. i.
pctōr ad tenebras infernales ducētū: 7 idu-
amur ar. lu. i. penitētie ad lucē ducētis vite
supne. **¶** De diffinitōe q̄ penitētie i isto sermo-
ne tractātes. sciēdū fm theologos antiquos
7 diffinitōes assignari. **¶** Quarū pñā est
Aug. in li. de pe. 7 de pe. di. 3. c. penitētia.
vbi sic dicit. Penitētia ē qdā dolētis vindi-
cta sp̄ puniēs in se qd doler cōmississe. **¶** De
cūda ē magistri sñaz in. 4. di. 4. vbi sic ait

Penitētia ē virt⁹ vñ grā: q̄ cōmissa pctā cū
emēdatiōis pñito plāgim⁹ vñ odim⁹: 7 plā-
gēda iterū cōmittere nolim⁹. **¶** Tertia est
pñā sce. sic dicē. Penitētia ē ab eo qd ē 7
nā ad id qd ē 7 naturā reñsio. **¶** Quarta
ē glo. sup illud Matt. 3. Penitētia agite.
7c. vbi dicit. Penitētia ē correctio male vo-
lūtatis. **¶** Quinta ē Ambrosij i smone q̄
dragēsimali. vbi sic dicit. Penitētia ē dolor
cordis 7 amaritudo aīe pñalis q̄ q̄sq̄ cōmi-
sit. **¶** Sexta ē Aug. in. 5. li. retractatiōnū
vbi sic dicit. Penitētia est res optima 7 per-
fecta: que oēs defect⁹ renouat ad pñctum.
¶ Septima ē Greg. de pe. di. 3. c. penitētia
sic di. Penitētia q̄ppe agē ē pñterita mala
plāgē 7 plāgēda nō pñtrare. **¶** Cū cōcordat
Aug⁹. de diffinitōib⁹ fidei. in ecc. dog. vbi
sic dicit. Penitētia vera ē pctā nō admittere
7 admissa tēlere. **¶** 3. q̄ fm Aristo. p. Elen-
cor. 6. topicor. 7. 7. metapbysice. **¶** An⁹ rei
vñā dñā diffinitio. cui⁹ rō est: q̄ diffinitio
indicat eē vñū: 7 vñū nō ē nisi vñū esse: ideo
q̄rit q̄re dñā q̄ ē vñā: dātē sūt tot diuerse
diffinitōes. **¶** Rñdet fm Alex. de aleo. vbi. s.
Qd hoc ē fm diuersas cōditiōes vñ relatio-
nes. Nā triplici pñā considerat. Aut vt
dñta. Aut vt negata. Aut vt compata. De
q̄b⁹ q̄ nimis longū ēēt in vñō smone tracta-
re tēduab⁹ pñis tñi in isto sermōe tractabi-
mus scōm q̄s due pñie diffinitōes assignat
Reliq̄ pñō scōm quā alie diffinitōes dāt in
sequēti sermōe dimittam⁹.
¶ Prima pars hui⁹ sermonis in qua tracta-
tur de prima diffinitōe penitētie que dāt
scōm q̄ penitētia cōtracta ē ad iusticiā.
¶ **P**rimo igit considerat pñā: vt pñā
cta ad aliud gen⁹. s. iusticiā: 7 sic est
ista pñā diffinitio conueniens huic
pñideratiōi q̄ dñ. Penitētia ē qdā dolētis
vindicta 7c. Reducit aut pñā ad iusticiā
vindictiua: vñ pñitiua qd patet: q̄ pñā 7
iusticiā vindictiua aliq̄ mō sūt circa idē. i.
circa pñitiōē offēse pñi. **¶** Iñdo. i. lib. Et bi-
mo. sic dñt pñā appellata ē q̄ pñitiua: eo
q̄ ipse bō penitēdo in se pñit qd male admi-
sit. **¶** Nā nībil aliud agūt q̄ ueracit⁹ pñitet nī
si vt id qd male fecerūt ipñitiū esse nō sināt.
¶ Est tñ aduertēdū fm Tho. in. 4. di. 14.
ar. p. q. 6. q̄ pñā 7 iusticiā vindictiua i tri-
bus differunt. **¶** Primo q̄ s̄cē iusticiā vindi-

[illegible]

illa scda diffinitio assignata. s. Pnia est i
vl grā. 7c. In q diffinitōe ponit gen^o oium
virtutū. s. virt^o vl grā. Albino fm Abo. in
4. di. 14. ar. b. q. 2. i solone. 2. argu. q pnia
nō ē p centia grā s virt^o virt^o aut 7 grā nō
sūt idē. Et aut pnia grā: q puenit cū ea i p
prio effectu. Effect^o enī grē ppri^o ē iustificā
re 7 deo gratū reddē. 7 bī etiā ē effect^o pnie
vī pnia dī grā i q tū gratificatū dī ē vt
in q tū mouet ad opa. ¶ ¶ In ad clariorē bo
rū noticiā mouet dubiū. Si pnia sit virt^o
vt enī q sic p pdictā diffinitionē. Itē p glo
2. d. 13. s. Pniaz agite. dī pnia virt^o ē per
pniaz punire veterē boiez 7 vitia odire. S
vet^o bō pimit virtute. Itā vet^o bō ē bit^o pce
catoz sic dicit glo. ad Colod. 3. ibi: Erunt
veterē boiem: bit^o. s. pctorē vitii ppe p
rtutē destruiē. g. 7c. Itē fm p h m. 3. ecclio.
c. 5. ¶ Vir^o ē bit^o bon^o: q bntē pficit 7 op^o ei^o
bonū reddit: stalis ē babit^o pnie. g ē virt^o.
¶ Sz priū vir^o nullū scrm ē virt^o: pnia est
vnū de. vij. sacris: g pnia nō ē virt^o. Prefea
pnia est passio qd pz p istā diffinitionē q dī
pnia ē dolor. 7c. sed ois virt^o vt dīc phus
est bit^o: g pnia nō est virt^o. Itē oēs virtutes
bnt obiectū bonū. ¶ ¶ In Aristo. 2. ecclio. 3.
dīc Vir^o ē circa bonū 7 difficile: s bōm pnie
ē pctm: nemo enī penitit nisi te culpa. g. 7c.
¶ Ad hāc qd nē rēnderet rologi pnia. s. cū
Abo. 3. pte. q. 8. s. ar. i. Po. 7 Ric. i. 4. dī.
14. ar. i. q. i. Et Alex. de al. vbi. s. dīctēs q
line dubio: pnia ē vt^o. ¶ ¶ Ad cū^o euidentia
notādā ē q vt^o vno mō sumit: vt ē dirigēs
7 mouēs libez arbitriū i sumū bonū mēdiā
te opē meritorioz: sic diffinit^o ab Aug. 4. d
ci. rei. Vir^o ē ars bñ recte q opandi. Et
ars bñ opēradī in q tū dirigit op^o opandī
i suū finē: qz bonū finis idē sūt 2. phicozū.
Et ātar bñ opādī in q tū dirigit ipsū op^o
i qdā rectitudinē inē pncipiū 7 finē qd ac
cidit qū sumū bonū ē pncipiū 7 finis: fm il
lud Apod. p. Ego sū alpha 7 o. i. pncipiū 7
finis: 7 sic stricte sumit vt^o. Alio mō dī vir
tus vt ē dirigēs ipsā aīaz siue libez arbitriū
i sumū bonū: nō solū i opando bonū: s 7
dīnādo a malo. 7 sic diffinit^o ab Aug. 11. de
quāitate aīe. Vir^o ē eqūlitas vite vndīg cō
sentiētiarōni. In q diffinitōe cōtinuaf effect^o
ptutis in q tū pformat vitā boīs oīno iudi
ciō rōnis: 7 sō dīct vndīg sentiētiarōni. s.

et in opando bonū et declinando a malo: et
 sic cōmuni sumis virtutibus. Preterea virtutibus quibus
 respicit duplex bonū, scilicet subiectū et finē. **Al-**
 timum sicut patet de virtutibus theologicis quibus
 solū vnicū: sicut est de quibusdam cardinalibus
 sicut temperantia que est in declinādis malis que
 sūt carnis delectabilia. Attamen ois virtus
 gratuita respicit bonū sicut finem: et sic diffi-
 nit Aug⁹ in lib. soliloquiorū. Virtus est recta
 ratio pueniendi in finē. Et philosophus. et philosophorum. Vir-
 tus est dispositio pfecti ad optimū. Dicit igitur
 quod si sumis virtutibus putat moueri liberū arbitriū
 ad opandū bonū et ad declinādū a malo: et
 hoc respiciēdo bonū: nō vt mām siue subie-
 ctū: sed vt finē. Pnia dicitur virtus: hīc autē iue-
 niunt puenire pnie in pdicta diffinitōe quod dicitur
 Pnia est virtus vel gratia: qua pterita peccata cum
 emendationis pposito plāgimur vel odimus:
 vbi notat opatio boni: et subdit: et plāgenda
 vltiori cōmittere nolumus. vbi notat decli-
 natio mali. Ibiq; apparet dolor penitentis
 pncipaliter: quod offendit creatorē suū. vbi nota-
 tur respectus ad bonū. Et quibus oib; cōcludit
 quod pnia est virtus. **¶** Ad intelligētiā obie-
 ctōrum et etiā quare pnia dicitur sacm virtus gratia et
 passio. **A**dvertēdū ē quod pnia ē expulsiua pec-
 cati actualis quod est macula deformās ani-
 mās: et ad malum inclinās: siue a bono retra-
 hens et nām vulnerās: quod etiā ppetrat per
 actū volūtatis cū delectatiōe et libidine. **I**d
 circo sū istos diuersos respectus pnia diuer-
 simode nominat. Quia igitur delere culpam
 vt aiam deformātē est opus grē reformantis
 quod scilicet sine grā fieri nō pōt. pnia dicitur grā. Et
 ideo **Alex⁹ dicit** vbi. s. quod ista diffinitio: pnia
 est virtus vel gratia: loquitur causatiue et nō essen-
 tialiter. id est quod grā est cā nre reformatiōis. Et
 eandē culpā delere: vt ad malū inclinātē si-
 ue a bono retrahentem est opus virtutis ad
 bonū habilitātis. ideo pnia dicitur virtus sū istā
 cōsideratiōe sū pdictū dictū philosophi. Virtus ē
 habitus. et cetera. Et quod delere culpā vt aiam vul-
 nerātē ē propriū sacm curatiōis: sū istā cōside-
 ratione: pnia dicitur sacm. Et quod delere cul-
 pā vt actu ppetratā: p actū sicut voluntā-
 tis cū delectatiōe et libidine ē propriū actus vir-
 tutis cū passiōe cōtraria ipsi delectatiōi et
 libidini dicitur pnia actus virtutis cū passiōe ad
 iuncta. Et sic patet sū diuersos respectus quod
 pnia quibus dicitur gratia: quibus virtus: quibus sa-

cramentū: quibus actus virtutis: quibus passio.
¶ Hic ad pmiū argumētū quod sū diuersos
 respectus vt dictū ē: pnia quibus est sacramētū
 quibus virtus. et quod est sacm aliter diffinitū sic:
 Pnia ē vniū de septē sacris ecclesie quo bene
 dispositis remittit peccatū. **¶** Pba⁹ extra
 de sū. trini. et fi. catbo. c. p. s. sacm. vbi dicitur.
 Et si post susceptiōe baptismi quisq; pla-
 plus fuerit in peccatū p verā pōt se pniā re-
 parari. Nec mireris si ista cōsideratiō nō re-
 pñit in alijs sacris. scilicet quod sūnt sacra et virtutes.
 quod pnia respicit culpā actualē: in cuius dele-
 ctatiōe pcurrit mortis liberi arbitrii pcorādā
 grē ad culpe expulsiōe: qui quidē mortis
 et virtuosus ē. Et sic patet rñsio ad pmiū.
¶ Ad secūdū dicas quod cū pnia sit dolor et
 tristitia quod quidē dupliciter pōt esse. Vno modo
 sūm quod est passio quā appetit sensitui: et pñi
 ad hoc pnia nō est virtus sed passio. Alio mō
 sūm quod cōsistit in volūtate: et hīc mō est cū quā
 delectatiōe: quod quidē si sit recta necesse ē quod sit
 actus virtutis. Dicitur enī 2° Ethico. Virtus
 est habitus electus sūm rectā rōne: pertinet autē
 ad rectā rōne quod aliquis doleat de quo dolē-
 dū est: quod quidē obseruat in pnia. Et sic pñi
 rñsio ad secūdū. **¶** Ad aliud dicas quod hoc
 intelligēdū ē sū actu. id est quod ois virtus actus diffi-
 cilis est et bonus: quia autē obiectū pnie sit pec-
 catū: tamē pñi delectatiō bona est que ē pe-
 nitentie actus. Et sic patet quod pnia est virtus
 utilis et fructuosa.
¶ Pars tertia huius sermonis: in qua tribus
 rōnibus pdicta diffinitio confirmatur.
¶ Tercio et vltimo in isto sermone pñi
 diffinitio. scilicet quod penitētia sit virtus
 roborat et pfirmat tribus rōnibus. scilicet
 rōne pcepti: rōne meriti: rōne oppositi. **¶** Et
 maxime sūm **Alex⁹ in. 4. scripto. di. 14. ar. 1. q.**
2. **¶** Pmo quod pnia sit virtus pba⁹ rōne pce-
 cepti sic: pcepta legis nō debēt ēē nisi d actib;
 virtutū: quod hoc intelligit legislator. scilicet boies in
 ducere ad opa virtuosā: si penitere cadit sub
 pcepto legis: ergo penitētia est virtus. et peni-
 tere est actus virtutis. **¶** Secūdo hoc idē pba⁹
 tur ratione meriti sic: Non meremur nisi ex
 actibus virtutū: si penitere est meritorii vt
 p se patet: ergo et cetera. **¶** Tercio idē pba⁹ rōne
 oppositi sic: virtus expellit vitiū: quod patet per
 opposita: quod opposita mutuo se expellūt. id est me-
 thaphisice. **¶** Pnia expellit vitiū: ergo penitētia

est virtus. **N**on ergo sufficienter dicitur. Penitentia est virtus vel gratia. **A**mplius dico quod penitentia non tamen est virtus et gratia: sed maior gratia quam gratia penitentiae. **C**uius ratio est: quod penitentia facit possunt mali et peccatores: quod penitentia facit id est quod loquatur et paulatim distantia a naturali cognitione bonorum et peccatorum: quod mali penitentia facere vel diuina inspiratione: quia secundum Augustinum in libro Enchyridion. de per malis bonorum voluntatem bonam suam plenamque imple voluntatem. **A**mplius quandoque multa vera futura per malos bonos penitentia facit: sicut per balaam et Sibyllas multa vera de christo penitentia facit. **P**otest enim deus: ut dicunt theologi tangere intellectus bonis aliquorum occultorum cognitione et revelatione: non tangendo affectum eius: aliquid charitativam dilectione: vel possunt mali hoc facere bonorum angelorum revelatione. **S**ecundum Augustinum 2. super per Genesim. Demones multa occulta penitentia facit: non solum eorum naturae subtilitate et experientia longi temporis: sed etiam bonorum angelorum revelatione. **E**t si demones possunt occulta et futura penitentia facere mediantibus bonis angelis: multo fortius mali bonos hoc penitentia facit: quia demones sicut mali ut fieri boni non possunt: vel etiam hoc penitentia facit mali bonos demonum invocatione. **C**oncessum namque est diabolo secundum Augustinum multa vera dicere vel mendacium suum rara veritate perficit. **M**ali ergo bonos demones perficit: multa vera et occulta dicere possunt: quis hoc non habeat nisi ex veritate dei: quod veritas a quocumque dicatur a spiritu sancto est: propter quod Augustinus super illud Matthei 7. Non in nomine tuo prophetauimus: ait: Significans est dictum. Non in nomine tuo prophetauimus: non in spiritu tuo: quod non prophetauit in virtute nominis christi sed in spiritu diabolico. **E**cce ergo mali in peccato et tunc penitentia habere gratiam penitentiae: cum ipsa ad infernum descendere. **E**t id maior est gratia penitentiae cum qua non potest aliquis in peccato consistere: nec eternam damnationem incurrere: ergo anima mea age penitentiam: quod cum ea non poteris damnari: abijce opera tenebrarum. **E**st insuper maior gratia penitentiae quam demones efficere et perstringere: eadem. **R**atione quod penitentia facit utriusque facere. **A**mplius Augustinus in libro 83. quoniam per malos bonos et per malos christianos: quoniam demones constringunt et expellunt: per nomen christi et verba eius et sacramenta ipsius que sunt quedam signa nostri imperatoris de quibus apostoli nuntiauerunt christo dicentes: Non vidimus quendam in nomine tuo efficientem demo-

nia: et prohibentem eum: quod nos non sequitur: quod christus respondit: Nolite phibere quia quod non est contra nos per nobis est: ac si diceret: in hoc quod in virtute nominis talia faciunt non pertrahant nobis. **Q**uis sit in alijs ut in vita et in moribus. **E**t quod patet quod maior est gratia penitentiae in qua deo non contrariatur: sed id quod est deo contrarium. **S**ed peccatum expellit. **P**ostremo dico eadem ratione quod maior est gratia penitentiae quam virtutes et miracula facere: possunt enim mali secundum theologos miracula facere per christi et sanctorum deuotionem. **C**ontingit enim quoniam bonos sancte vite et conversationis bonos secundum Augustinum. **N**on tantam fidem sicut habet praeue vite bonos. **V**nde et per hoc ineffabile donum: ad inuocationem nominis christi et sanctorum faciunt signa et miracula: propter utilitatem illorum quod boni sunt charitate et scitatem: ideo dicit Hieronymus. **Q**uod facere miracula non semper est illius meriti quod operatur sed inuocatio nominis christi et sanctorum: loca agit ad condemnationem eorum qui inuocant et utilitatem eorum qui vident et audiunt et credunt. **P**atet ergo quod praedicte gratie non sunt perfecte multum: nec multum extimare: cum deo animarum gratia de se non faciant et sepe ad supplicium eternum ducant. **E**rgo anima mea non queram miracula sed penitentiam: non quia rationem mortuos suscitare: sed gratiam penitentiae: induit te anima mea isto vestimento penitentiae que expellit peccatum et gratia te facit deo tuo: et ad gloriam sempiternam disponit: ad quam per gratiam penitentiae ille nos perducit: qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat in secula seculorum amen. **F**eria secunda post primam dominicam de aduentu de diffinitione penitentiae secundum quod considerat ut contraria ad diuersos respectus. **S**ermo 2.

Prociamus
ergo opera tenebrarum: et in
duamur arma lu. Ierem
vbi d. Postquam in die pe
denti fratres charissimi ince
pimus tractare de diffini
tione penitentiae: et breuitati studendo totaliter comple
re non potuimus: gaudemus breuitate moder
ni ut patet. **Q**uod me. ca. l. i. glo. i. allegat
ter. seq. r. C. de appel. l. amplior. **S**ed in resu
tatois. et de dona. l. si. **D**eterminata prima
et secunda consideratione secundum quod diffinitiones penitentiae
assignat. **I**ntantum dicit: penitentia praedicat ut con
tracta et ut negata. **I**n presenti sermone tracta

tum est de diffinitione pnie in q̄. u3 p̄siderat
vt cōparat: id allūp̄t etiā p̄ba. p̄posita a p̄sto
li Pauli d̄icē: Abiiciamus ergo 7c. Secūm
enī Alex. de ales: Pnia cōparat ad tria. Prio
ad oppositū scō ad s̄m̄t̄io ad p̄p̄iū finē
Mars p̄ma b̄uī sermonis in q̄ tractat
de diffinitione pnie que data est in q̄tum cōpa
ratur ad oppositū.

Primo i istō s̄m̄one vidēdū est de dif
finitione pnie q̄ dat s̄m̄ q̄ ipsa cōpa
rat ad oppositū ei⁹ delictū siue p̄ctū
q̄d. s̄. opa f̄ delectationē: 7 sic i tertia diffini
tio assignata. Penitētia est ab eo q̄d est p̄e
ter naturā 7c. Peccatū diffinitio exp̄mit opa
tionē pnie que est quodāmodo opposita opa
tionē peccati. Peccatū enī est auersio a bono
7 ad malū p̄uersio: siue ab eo q̄d est s̄m̄ nām
ad id q̄d est p̄ter naturā: 7 hec est reuersio
ab eo q̄d est p̄ter naturā ad id q̄d est s̄m̄ na
turā. Q̄d si forte dicat: Dolor est essentialē
pnie vt dicet. 7. 7 b̄ic n̄b̄il tangit de dolore: q̄
videt̄ insufficiēs: 7 male data. Dicendū s̄m̄
Alex. de ales vbi s̄. q̄ ista diffinitio nō dicit
esse pnie nisi in q̄tum habet oppositionē cum
peccato q̄tuz ad generales p̄ditiones pecca
ti q̄ sunt auersio 7 p̄uersio. vñ nō descendit ad
ea que sp̄alius tangūt esse pnie. Posset tñ di
ci q̄ in ista diffinitione insinuat q̄ dolor cō
comitat̄ pniaz: qz b̄ic d̄z q̄ pnia est reuer
sio ab eo q̄d est p̄ter naturā q̄d nō est aliud
q̄ libido siue malī delectatio in bono cōmuta
bili. Et id ad b̄ac reuersionē ab b̄m̄dī cōmu
tabili p̄nter se habet dolor nō enī p̄t̄ eē recel
sus a s̄ūmo delectabili siue dolore 7 sic patet
tertiā diffinitionē eē bonā qua d̄z. Penitē
tia est ab eo quod est 7c.

Mars secūda in q̄ tractat de duab⁹ alijs
diffiniciōib⁹ pnie s̄m̄ q̄ cōparat ad s̄m̄ s̄m̄.

Ecūdo in isto s̄m̄one vidēdū est
de diffinitione pnie in q̄tum cōpara
tur ad s̄m̄ subiectū q̄d p̄t̄ eē duplici
ter vel p̄t̄ est illud subiectū releuāo vel re
parans ab effectu siue a malo in q̄ cecidit. vt
p̄t̄ est eliciēs ab illo actu vel mor⁹ cōgruos
Primo modo dat̄ ista quarta diffinitio. s̄.
pnia est correctio male volūtatis: cōtra quā
sic arguit̄. Q̄ū peccatū deformat totā dei ima
ginē in aīa que attendit p̄nes memoriā itel
ligentiā 7 voluntatē: siue mentē: notitiā et

amorē: q̄ quidē reformat p̄ penitētiā: vide
tur q̄ in rōne pnie deberet exp̄m̄ q̄ esset cor
rectio intelligētiē 7 memoriē sicut 7 volūtātē
P̄terea enī pnia sit virtus p̄nīs veterem
boiēm: vetus aut̄ b̄o d̄z peccator iuxta illud
ad Ep̄l. 4. Reponite vos s̄m̄ p̄istina p̄uersi
onē veterē boiēm. i. boiēm existentē in pecca
to. i. peccatū quo b̄o inueterascit: videt̄ q̄ d̄icē
dum esset. Penitētia est correctio boīs siue
peccatoris. P̄terea in secūda diffinitione
vbi dictuz est q̄ pnia est virtus vel gr̄a 7c.
cum actu emēdationis 7c. plures actus tan
gunt q̄ necessario requirunt in pnia. Resp̄
detur s̄m̄ Alex. de ales vbi s̄. q̄ cū peccatuz
nō sit in aīa: neq̄ aīa sit de turpata nisi a ma
la volūtate: pueniēter d̄z: penitētia ē correctio
male volūtatis. Alias ergo ad p̄m̄ū q̄ 7c. i. to
ta imago dei in aīa de format p̄ peccatū: n̄b̄i
lominus origo 7 causa ipsius deformitatis ē
ipsa p̄uersitas volūtatis. vñ ipsa correctio p̄r
penitētiā tota anima reformat. Ad sc̄m̄ di
cas q̄ nō oportet q̄ d̄icaf. Penitētia est cor
rectio boīs: s̄ sufficit q̄ dicaf correctio volū
tatis: cū p̄nes volūtate sit p̄ se causalitas pec
cati. Ad tertium 7 vltimū dicas q̄ vt q̄ d̄i
ctis supra patet q̄ diuerse diffinitiones peni
tentie assignate s̄nt habito respectu ad diuer
sa. Quia igit̄ b̄ic solū diffinit̄ p̄ cōparationē
ad s̄m̄. s̄. ad voluntatē in q̄tum est ipsā repa
rans 7 releuās a lapsu pueniēter dicaf. Pe
nitētia est correctio male volūtatis: 7 sic pa
tet quartā diffinitionē eē b̄n̄ datā. ¶ Secū
do modo dat̄ quinta diffinitio. s̄. penitētia ē
dolor cordis 7c. Ad cuius declarationē sic ar
guitur: Si penitētia est dolor non carnis:
sed mētis: videt̄ q̄ mētis sit dicere: penitētia
est tristitia cordis q̄ dolor: quia dolor est cō
munis carni 7 menti. tristitia p̄o ad solā mē
tem pertinet. P̄terea s̄m̄ Aug. vt dictū ē
s̄. Penitētia est vindicta quedā qua vindica
tur iniuria dei. Unde opus est iustitiē: s̄ opa
virtutis ad s̄ q̄ sint accepta d̄o: d̄t̄cū gaudio
fieri. Iuxta illud ad Heb. 14. vt cū gaudio s̄
faciant 7 nō gemētēs: doceni nō expedit vob
ergo cum gaudio debet esse penitētia 7 non
cū dolore. P̄terea in peccato s̄nt tria. de
ctatio: imaginis deformatio: d̄anificatio. i.
gratuitoz amissio: 7 naturalū vulneratio.
Q̄ōtra p̄m̄ū in penitētia est dolor: qui ponit

tur in diffinitione pnie. Querit ergo quare
 nō similit̃ ponit aliqd̃ i diffinitōe qđ rñdeat
 te formationi ⁊ dñificationi. Ex quib⁹ om
 nib⁹ videt̃ qđ ista diffinitio sit insufficiens: ⁊
 male data. Ad hoc rñdet̃ fm̃ Alexā. vbi. s.
 qđ dolor est necessari⁹ penitēti: ⁊ eñtialis pe
 nitētiē. Uñ Aug. i li. de pnia ait: Vbi dolor
finis deficit pnia. Tribidē: idē ipse ait: Do
lōdū ē ⁊ dolore purgādū. Trē gl. sup illd̃ ps.
In cubilib⁹ vris cōpūgi. ait: Et seipsa aia pe
nitens cōpūgat: ne in tēi iudicio dñata torq̃
atur. Et qđ pz qđ nō est pnia sine dolore. Ad
pñū gñt argumētū i pñū dñcas qđ nō incōue
nient dñ pnia poti⁹ dolor qđ tristitia qđ cōiozē
bz noiationē dolor qđ tristitia. Bz enī dolor
carnis ⁊ dolor mētis: nō aī dñ: tristitia carnis
sōlū mētis. Uñ gñt dolor pnie dñ rñdere
relectationi pcti qđ qđē iest aīe simul ⁊ carni
quēnti⁹ dñi dolor cordis qđ tristitia. Ad
scdm̃ dñcas qđ i pnia dolor ⁊ gaudiū nō respi
ciūt nec bñt idē obm̃: dolor enī ⁊ respicit pctā
sola: gaudiū pō opas: qđ pñit penitēs in
vindicatā pcti sine offēse dei. i. ipsū dolorē
qđ afficit p pctis: adeo qđ ipse dolor dñ mate
ria gaudiū. i. cā gaudēdi. Gaudet enī pctōz
dolēdo in spe veniē: ⁊ remissionis pcti ppter
quod dicit Aug. de peccatore penitēte. Do
leat ⁊ de dolore gaudeat. Et qđ oib⁹ pz qđ i
pctōze penitēte: dolor ⁊ gaudiū simul se cōpa
tiunt. Ad tertiū aut̃ dñc qđ libidinosa de
lectatio qđ delectat i creatura sup creatorez
ē lba toti⁹ pcti. Macula pō siue deformitas
⁊ dñificationi sūt effectus pcti: ppter qđ i pe
nitētia qđ ē sñia pctōz esse aliqd̃ qđ rñdeat
relectationi. s. dolor vel tristitia: nō aī re qđ
rñt qđ aliqd̃ rñdeat illis qđ sūt effect⁹ vel se qle
pcti: cuiusmōi sūt deformitas ⁊ dñificationi:
qđ sicut ex delectōe orit̃ ista deformitas ⁊ dñ
nificatio in aīa sic ⁊ in ipsa ex dolore ⁊ tristi
tia: orit̃ reformatio ⁊ gratuitoz perditōz ac
quisitio. Et hoc est quia sñia causā cōtra
riū sūt effectus. Patet ergo qđ ista diffinitio
bñ dicit. Penitētia est dolor cordis ⁊c.
¶ Pars tertia huius sermonis in q̃ tractat̃
de reliq̃s duab⁹ diffinitōib⁹ dñc fm̃ qđ cō
parat̃ ad lūm̃. La quo ⁊ ad quem.

Partio ⁊ vltio in ista sñione vidēduz
 est de diffinitione pnie in q̃tū opat̃
 ad sūū finē. Et b̃ duplici vel in q̃tū

cōparat̃ ad finē a qđ vel in q̃tū cōparat̃ ad
 finē ad quem. Primo ergo in ista parte tra
 ctandū ē de diffinitōe pnie fm̃ cōparationē
 ad finē a qđ ē ista. 6. Pnia ē penitēda nō ad
 mittē ⁊c. Ad cuius declarationē arguit̃ sic:
 qñqz iusti penitētes recidūat b̃ penitētes sūti
 b̃ pñitātē verā agūt pñiaz ⁊ recidūates ad
 mittūt penitēda. Gvra pnia nō excludit admit
 tē penitēda. Gv b̃ diffinitō falsa ē. Preeca pnia
 ē tñ d̃ mal⁹ pñitē. G nullū bz respectū ad fu
 turū qđ nō dñ diffiniri p aliqd̃ futurū. Solū enī i
 diffinitōe alicui⁹ bz poni qđ eñnat̃ respicit il
 lud: qđ nō dñ dñci pnia: penitēda nō admittē
 Preeca pnia pñitionē respicit. vñ dñ pnia
 qđā volētis vindicta ⁊c. pñitēs in se ⁊c. Sed
 pñitio se q̃ culpā siue delictū: qđ pnia referē
 ad culpā pcedētē nō ad futurā. Confirma
 tur illa p glo. sup illud ps. Cogitabo p pecca
 to meo. di. Duo modi sūt pfecte pnie. Ad des
 fio ⁊ emēdatio qđ sit p fletū et elemosynas.
 vbi tñgūt modi qđ referūt̃ ad pfectā pñiam:
 nūbū aut̃ tangūt qđ respicit pctiū futurū. B̃
 fm̃ Alex. d̃ ales vbi. s. qđ etiā meli⁹. j. redi
 rabit̃. Ad pfectā pñiam requiritur dñ
 positio a futuris cauēdi. Uñ dñs Jo. 8. dñc
 adultere: Uade ⁊ ampli⁹ noli peccare. Vbi n̄
 solū tñgit qđ nō peccet: s̃ nec volūtas peccan
 di in aīa oria ē. Et sic bz intelligi. Penitēda
 est nō admittē. i. neqz in actu admittat qđ si
 defleret admissa ⁊ admitteret actu penitēda
 nō eēt pnia neqz admittēre velit. i. volūtatē
 hēat admittēdi ⁊ sic rñdet̃ ad obiecta. Ad p
 mū g̃ dñcas qđ qñ dñ nō admittēre penitēda:
 nō excludit simplicit̃ s̃ coexistētia ei⁹. s. pcti
 admissi cū pnia: nec intelligit̃ tñ re admissi
 one cū effectū: s̃ etiā in pposito siue in volū
 tate. i. neqz actu admittat neqz admittēre velit
 vñ dictum est. Ad secundū dñcas qđ peniten
 tia est virtus ⁊ sacramentū: vt dictū est. s.
 Illa autem que est sacramentū. primo respi
 cit ad prēteritū in q̃tūz huiusmodi. In q̃tū
 autem est satisfactoria cuz hoc qđ respicit pre
 teritū deflendo illud: habet testari perpe
 tuo omne genus peccati. Unde sacramenti
 penitentie in q̃tū est satisfactoria nō soluz
 est deflere cōmissa: s̃ cōmitenda ppetuo de
 testari. In q̃tū autē pnia est virtus ē tueri
 subiectū. i. animā ab impedimētis que im
 pedūt expeditiōē ei⁹ i finē: respicit futura

Ad tertium dicendum q penitentie non tunc est punire: put punire dicit pena infligere satisfactoria p offensa dei: satisfactoria autem est non pot nisi exerceat cum perpetua detestatione peccati. i. cum voluntate perpetue detestationis. Ad illam glo. q substituit dicendum q loquitur de penitentia inquit est satisfactoria: put est sacramentum ecclesie: quia inquit talis non requiritur nisi conspectio et satisfactio: hic autem loquimur de penitentia que est virtus q fit satisfactio deo cum qua requiritur voluntas perpetue detestationis ut dictum est huius Breu. i. pastora. dicit: Qui admissa plangit: nec tamen desinit considerare sollicitudine sciatis: qz flendo inaniter se mundat: qz videndo neq se inquinat: curz idcirco se lacrymis lavat vt mundi ad fordes redeant. Et sic patet prima particulam huius diffinitionis esse bonam qua dicit: penia est penitenda admittere. **S**ecundo arguitur secundam particulam q sequitur admissa desinere sic. Stultum est enim dolere de eo quod non potest non esse: si peritum non potest non esse: ergo stultum est plangere peccata peritura: si nullus penitens et virtuosus est stultus qz. **R.** huius Bo. in. 4. di. 14. ar. 1. q. 6. i. solutione argumti. q quia voluntas completa non sit absolute impossibilis: est tamen de ipso voluntas perditonata: vellemus enim si esset possibile qz si non fuisset: et si sufficit. **S**ecunda circa hanc particulam ultimam quinq notanda sunt secundum Bo. et de. de tarata. in. 4. di. 14. Primum est qz si fletus significat actus interior penitentie: tunc fletus nihil aliud dicit qz detestationem. si autem per fletum significat actus exterior: tunc fletus importat sensibiles vel corporales dolores: sed in illa diffinitione vbi dicitur et admissa desinere: capis pro actu interiori quod est essentie penie. **S**ecundo notandum est qz detestari peccatum commissum absolute non est actus proprie penie: immo hoc peruenit oia virtuti: sed detestari peccatum commissum ad detestationem eius vel ad purgationem quantum ad culpam et quantum ad penam: hoc nulla alia virtus facit nisi penia. **T**ertio qz desinere conuenit tribus causis. Primum pro peccatis suis: et hoc est penitentie. Secundo pro malis alienis: et hoc est misericordie. Tertio pro bonis eternis: et hoc est beatitudinis. Iuxta illud Mat. 5. Beati qui lugent etc. **Q**uartum est qz penie et patientie est voluntarie sufferre difficultia: sed differens quia penitentie est sufferre difficultia voluntarie assumpta: sed patientie est proprie sustinere

difficultia ab alijs illata: et ideo penia et patientia non sunt idem. **Q**uintum est qz dolere de offensa dei que a deo separat respectu huius pertinet ad charitatem: sed dolere de offensa inquit penam meruit per quam debuit expiari pertinet ad penitentiam. prima quatuor sunt beati Bo. hoc ultimum est de de. de tarata. Et sic patet ista diffinitione esse bonam huius ad suas partes. **S**ecundo in isto sermone videndum est de diffinitione penitentie secundum preparationem ad finem ad quem que est illa alia. Penitentia est res optima et perfecta etc. Ad cuius declarationem arguitur sic. Primo contra illam particulam q dicit res optima: quia illud dicitur optimum quod perfectius ordinatur ad summum bonum hoc autem facit charitas: ergo in genere virtutis est optima: si quod per superabundantiam attribuitur vni ipsi soli conuenit: qz. **S**ecundo illam particulam q dicit defectus reuocat ad perfectum. Nam hugo sic ait: Nemo in spe correctionis peccare debet: quia quod semel amittit amplius ipsi non recuperat: igitur penia non reuocat defectus ad perfectum. Preterea peccata mortali spoliant gratuita: et debilitant naturalia. igitur inest quidam defectus aie lapsus ex defectu spoliationis gratuitorum: talis ex debilitate naturalium: si penitentia non requirit defectus ex debilitate naturalium. Quibus respondetur: qz inter oia sacra maxime efficacie est sacramentum baptismi cuius rei si gnus est: qz si baptizatus statim mortis accepto sacramento statim volaret ad celum: si baptizatus non tollit defectus illos q sunt seque origi nalis: igitur multo fortius nec penitentia tollit defectus qui sunt seque peccati actualis: ergo non defectus reuocat ad perfectum. Ad primum Bo. huius Bo. in. 4. di. 14. arti. p. q. 6. i. solutione 6. argumti dicendo: qz penia est res optima: non quidem simpliciter: sed secundum quid. i. in genere. Nam nota q aliqua res dicitur esse optima secundum quod tribus modis. Aut in genere informationis: et sic virtutes theologice perfectius ordinantur et perficiunt subiectum q penitentia. Secundo in genere operationis: et sic charitas dicitur esse optima que optime operatur bonum. Tertio in genere declinationis a malo: et sic penitentia dicitur esse res optima tollendo impedimenta et declinando mala vni post peccatum commissum illa dicitur res optima in genere declinationis a malo. Et sic patet prima particulam esse bonam q dicit. Penitentia est res optima et perfecta vbi dicit Alex. et alii

ubi. **S.** q. optima dicitur inquantum ordinat ad
 optimum tollendo impedimenta. Perfecta po
 inquantum perficit habentem. s. subiectum. s. ani
 ma. unde et si optime ordinat ad bonum tollē
 do impedimenta: non tamē perfectissime perfici
 cit subiectum: imo perfectius charitas et alie
 virtutes theologicę que p.rie ordinat et per
 ficiunt imaginē dei in anima. Quia propter
 et si dicatur optima: non tamē dicitur perfectis
 sima: sed solū perfecta. **Ad secundū dico sūm**
Alexan. ubi supra. q. penitētia reuocat oēs
 defectus ad perfectum: quādo. s. est perfecta et
 sufficiēter cōtinuata. Et ideo distinguit pe
 nitentia vera cōtra vanam: que est quādo
 finē siue cōsumationē definit. **Unde Augu.**
in libro de lapsu mundi sermone. 24. sic ait:
Qui egerit verā penitentiā: et solutus fuerit
aligamēto quo erat astrictus: et a corpore chri
sti separatus: et bene post penitentiā vixerit
quod viuere ante penitentiā debuit: post re
cōciliationē quādo cūq. defunctus fuerit ad
deum vadit: in requiē vadit. Nota q. dicit
solutus aligamēto. et q. nota q. loquitur de
penitētia qua penitēs soluitur a vinculo cul
pę et reatus. Preterea dicit q. bene post pe
nitentiā vixerit. et. Quod notatur exercitiū
in operib. virtutū: unde bec penitētia vera
est et perfecta: et omnes defectus reuocat ad
perfectū. Al. de facili posset ad obiecta re
sponderi si diceret q. bec q. dico optima et p.
fecta cadunt ex parte predicati. Et impulsio
est determinatio subiecti sub hoc sensu.
Penitentiā vera est que oēs defectus reuo
cat ad perfectum: est res optima et perfecta.
Ad primū ergo dicit q. Hugo sic intelligit
dictū suū: q. idē simpliciter non recuperat
quod amittit sed aliud recuperat p. eo. vel
q. non recuperat id q. acquisitū esset si stetit
set: quia. s. fuisset maioris meriti. Ad aliud
dicat: q. non quilibet penitētia reuocat oēs
defectus: sed vt dictum est illa que est suffi
cienter continuata: que et reatum soluit: et
naturalia diuturno exercitio et labore virtu
tum reparat. Et sic p. sextaz diffinitionem
esse bonam scdm omnes suas partes quādi
citur. Penitentiā est res optima et. Quia
ipsa est que ducit animam ad illud regnum
ubi cū patre et spiritu sancto dominus noster
iesus christus viuūt et regnat in secula secu
lorum. Amen.

Feria tertia post primam dominicā. De
aduentu. De institutione penitētie in gene
rālī et in particulari quomōdo. s. conuenienter
est instituta. quare et quādo. Sermo. 3.

Abiiciamus
 ergo opera tenebrarum et
 induamur ar. lucis. **Item**
 ubi sup. determinata dif
 finitione penitētie in duo
 bus sermonib. pcedentib.
 bus fratres charissimī: cōueniēter ordinare
 psequēdo restat tractare de institutione pe
 nitētie: vt totam ei. substantiā in generali in
 sacro isto aduentu dilucidemus cōpleteq. vi
 deamus: quia nō sufficere vna materia tra
 ctare in parte et diminute nisi totaliter eua
 cuetur: **Ita scdm philosophū. 3. phicoz.**
Perfectū est cui nihil addi pōt. Quia ppter
iterū assūpti verba pposita. s. abiiciamus er
go opera tenebrarum. i. peccatorū a diabolo
patre iniquitatis inuētoz et institutozū: et in
duamur ar. lucis. i. penitētie a saluatore nostro
inuēte et institute. De institutione ergo peni
tētie. i. hoc sermone tractantes tripliciter d
ipsa cōsiderabim. Primo in generali. quō
cōueniēter est instituta. Secundo in speciali
quare ē instituta. Tercio in particulari qū est
instituta. De hīs duob. p. sideratōib. tūcā
brevitatis in p. senti sermōe tractabim. De
tertia pō in sermone sequēti.
Quare pma bui. s. p. mōis in q. tractat de in
stitutione penitētie In generali quomōdo con
ueniēter est instituta.

Primo igit in isto sermōe de instōne pe
 nitētie in gnālī tractātib. nobis mo
 uef vñ dubiū. Si scdm pnie cōue
 niēter ē institutū: q. videt q. sic pmo pra
 tione sic pnia ē necessaria ad salutē bis qui
 lapsi sūt i culpā p. i. videbif. **Ita q. sunt**
necia ad salutē debēt institui et de lege dīna
ordinari: q. b. ē. p. p. i. sue iusticie et bonitatis:
q. scdm pnie debuit institui. p. p. b. p. q. uēte
euangelij. Lnc. vi. dī. oportebat christū pati
et resurgere a mortuis et tūc dīe et p. dicari pniaz
in noīe ei. in remissionē p. tōz in oēs gētes.
p. p. b. p. p. s. i. i. dīe: q. hīc alia sacra instituta
sūt ppter necessitatē salutis: et pnia ē necia ad
salutē: q. hīc et ipsa debuit institui. Et p. con
trariū videt p. rōnes. pmo sic: Ita q. lūm de

lege naturali institutione nō indiget: iuxta illud **1^a 2^a**. **N**us naturale vbiq; instinctu nature nō aliqua constitutione habet: sed penitere de malis que quis gessit: ē dī iure naturali: qz nō pōt quis bonum diligere quin de contrario malo doleat: sed natura indicat qd de bemus bonū diligere: ergo 7 de malo dolere 7 hic est actus penitentie: **g. 7^c**. **P**reterea illud quod fuit in veteri lege non fuit institutum in noua: sed in veteri lege fuit penitentia: vnde dñs conquerit. **1^a 2^a**. **P**ul-
lus est qui agat penitentia super peccato suo dī. Quid fecit ergo penitentia nō debuit institui in lege noua. **P**reterea **Matth. 23^a** dicitur. **O**mnia quecūq; vultis vsfaciant vobis homines: 7 vos facite illis. **Q**uod habetur etiam **Luce. 6^a 1^a** dī. **p**rima in principio vbi dicit. qd hoc peccatū est de lege nature. tūc sic **Q**ui offensus est ab aliquo: vel lesus ab eo appetit naturaliter qd ille doleat de offensa: 7 qd recognoscat ipsam: 7 de easibi satisfaciatur. **U**gitur ex ista lege 7 appetitu naturali si aliū offendit debet dolere de offensa 7c. sed peccator offendit deū: ergo debet dolere de offensa 7 recognoscere illā: 7 de illa satisfacere ex instinctu nature. **Q**uāsi hoc est vix vt patet: de pnia nulla dī esse institutio. **A**d illam dubitationē respondit **Alex. 2^a 2^a** vbi s. **E**t beatus **Thomas** in 3^a pte. q. 84. ar. 7. dī. **Q**uod sacramentū penitentie cōuenienter institutū ē: 7 valde indiget institutione. **A**d cuius dicti declarationē aduertendū est qd in quolibet sacramento est materia 7 forma: vt patet in sacramento baptismi: vbi est aqua tāq; materia: 7 ordinatio verborū 7c tāq; forma. **I**n hoc autē sacramento penitentie act⁹ penitentie. s. dolor 7 displicentia peccati se habet sicut materia: id autē qd est ex parte facer dotis se habet vt formale cōpletū qz hui⁹ sacramenti. **C**ū igit in alijs sacramētis materia pcedat a natura: vt aqua in baptismo: vel ab aliqua arte vt panis in altaris sacramēto: sed qd talis materia ad sacramentū assumat indiget institutione hoc determinante. **Q**uia ppter formā sacramētis est ex institutione christi: 7 virtus eius ex ipsi⁹ passionē a qua pcedit virtus sacramentorū: sic 7 in sacramento penitentie 7 si materia. i. act⁹ penitētis pcedit a natura. i. a naturali icli-

natōe videlicet vt moueat ad penitendū se peccator naturaliter de malis que fecit. **A**t tamē qd hoc vel illo modo pnia agat est ex institutione diuina: vnde licet natura dicat qd dolendum est de offensa: dī: et qd confitenda est offensa 7 pro illa satisfaciendū non tamen dicat quomodo nec cui confitendū. **N**on enī dicat pccatis indicij substantiā peccati exprimitib⁹: 7 boi bñti potestātē clauium est confitendum: nec similiter dicat qd modo satisfaciendum: 7 cui⁹ arbitrio sit bñfiendum. **P**reterea multe proueniūt vilitates ex sacramentali penitentiā qd ex penitentia solū virtuali. **N**am confessio sacramentalis que fit boi multo magis meritoria ē qd que fit deo: vt cum tractabimus de confessione patebit **D**ugo de sacramentis ait: **P**lus facit qui seruo humiliat. ppter deum qd qui ipsi domino humiliat. **S**imiliter nec natura dicat quomodo satisfaciendū sit: quia non sufficit a peccatis pteritis recedere: nisi etiā de his que facta sunt satisfaciatur deo per penitentia dolorē: per humilitatis gemitū: per cōtriti cordis sacrificiū: cooperantib⁹ elemosinis: orationib⁹ 7 ieiunijs. **P**reterea non dicitur qd alio arbitrio satisfaciendū est: 7 quanto debeat fieri vnde **Aug. in lib. de pe. ait**. **P**onat se oīno in potestate iudicis 7 iudicio sacerdotis nihil sibi reseruans sui: vt omnia eo iubente paratus sit facere: p reperienda vita anime quecūq; faceret penitanda corporis morte. **E**x his patet: quare soluit primum 7 vltimū argumentū: quia 7 si penitentiā dictata fuit a principio a lege nature: nihilominus conueniens fuit vt institueret. **A**um quia dictata non fuit eo modo cōstitutā. **C**ū qz nō erat tāte vilitatis scripta in mēte quanta instituta in lege: tū qz lex nature necesse bz euidentiori manifestatiōe explicari: marie post lapsū hoīs: 7 hoc ppter ignorantia in qua cecidit hō p pccatū. **H**inc ē qd ista duo pcepta legis nāe. s. oīa quecūq; vultis 7c. dictū est. s. **E**t illud qd tibi nō vis fieri alii ne facias. **Q**uod habet **1^a 2^a**. **actus. 1^a 2^a**. **pondere. 2^a 2^a**. **re. 1^a 2^a**. **q. 1^a 2^a**. **placuit**. **I**n exalogo pceptorū ad maiorē euidentia explicata sūt septē pcepta scde tabule: vnde **D**ugo ait: **Q**ue in lege nāli sub duob⁹ pceptis clausa fuerāt: p scriptā legē: postea. 7. illisq;

scda tab
runt. **E**
mū arg
nālis: d
in veter
in legis
in veter
Primo
corde q
2^a 2^a **S**
qz ad
mō mit
mō in q
Lent.
ignozar
gib⁹ fac
peccati
7 dī
fuerit
ritū
que a
quē
de pecc
fession
spe con
Abissi
partis
esse in
M
ne peni
taiz in
M
conitur
parte lū
Et Ric
mentū
ge ena
sic: **D**
7 redu
ppter in
salutis
illud ad
sunt liber
ait. **L**
q est leg
euang
a pccō
purgā

secunda tabula pposita sunt pceptis explicata fue-
runt. Et sic patet q̄liter r̄ndet ad p̄mū 7 vlti-
mū arg^m. Ad sc̄m q̄ dicitur q̄ ea q̄ sūt iur-
nālis: diuersimode determinationē accipiūt
in veteri 7 noua lege s̄m q̄ cōgruit ip̄sectio
in legis veteris 7 p̄fectioni noue. vñ 7 p̄nia
in veteri lege aliquā determinationē habuit
Primo quantū ad dolorē vt esset magis in
corde q̄ in exteriorib⁹ signis illud *Joel*
2. Circūdate corda vestra 7 nō v. v. Secūdo
q̄ tū ad remediū doloris querendū vt aliquo
mō ministris dei pctā sua confiterent ad mi-
nus in generalib⁹ dicebat. i. de confessione: vñ
Leuit. 5. dñs ait: Anima que peccauerit p̄
ignorantia offeret arietē immaculatū de gre-
gib⁹ sacerdoti iuxta mēsurā extimationē q̄
peccati: 7 orabit pro eo: eo q̄ nesciēs fecerit:
7 dimittet ei. *Exci. vi.* Et sic apparet q̄ licet
fuerit aliqua penitētia instituta in lege vete-
ri: nō tamē erat instituta potestas clauis:
que a passione *Abri* deriuat: 7 per conse-
quens nondū erat institutū q̄ aliq̄s doleret
de peccato cum pposito subiiciendi se p̄r cō-
fessionē 7 satisfactiōē clauibus ecclesie sub
spe consequende venie sub virtute passionis
Abri. Et sic patet prima particula huius
partis principalis. s. penitētiā conueniēte
esse institutam.

¶ Pars secūda in qua tractat de institutio-
ne penitētie in speciali quādo. s. est institu-
ta: q̄ in lege euangelij siue gratie.

¶ Secūdo in isto sermone tractandū
est de institutione penitētie in speci-
ali: q̄ videlicet est instituta. Cū
ponitur illa conclusio s̄m *Alex. de ales in 4.*
parte sūme sue in tractatu de penitētia ḡnali
Et *Ricar. in 4. di. 22. ar. 2. q. 5. q. 5.* sacra-
mentū penitētie p̄fectū 7 completū solū i. le-
ge euangelij 7 gratie est institutū: probat
sic: hoc sacramentū est sacramentū salutis
7 reducēs deficiētes p̄ pctū ad p̄fectionē. q̄
p̄pter institui debuit in lege euangelij: lege. s.
salutis 7 p̄fectionis a peccato liberatē iuxta
illud ad *Ro. 8.* lex spūs vite in *Abri*so *Je-
su*: liberauit me a lege pcti 7 mortis vbi gl.
ait. *Lex Moy* malū nō tollit: lex autē spūs
q̄ est lex fidei 7 ḡre malum tollit: 7 lex est lex
euangelica: q̄ liberat a pctō. Quia q̄ liberat
a pctō: pueniebat vt sacra q̄ directe sunt ad
purgandū pctā in ista instituerent. 7 sic sac̄ 3

pnie: q̄ 7c. Qd̄ patet esse factū intuitū euangeli-
lij. Nā *Abri*stus aū passionē q̄ tū ad ite-
riorē p̄ritiōē penitētiā 7 op̄is satisfactiōē
cū dicit. Non veni vocare iustos s̄ pctōres ad
p̄niam. *Lu. 5.* Et p̄nie vtilitatē insinuat i
p̄ncipio sue p̄dicatōis. v. *¶* Part. 4. P̄niam
agere 7c. *Abino. s̄m Alex.* q̄ aliud ē dicere
penitemini: 7 p̄nias agite: q̄ agere p̄nias nō
dicat aliquis nisi qui interiorē penitētiā in
ope cedat. vñ *¶* Part. 3. di. 2. Facite dignos
fructus p̄nie vbi gl. Dignos autē fructus agit
q̄ s̄m arbitriū rectū b̄ntis clauis actus p̄nie
facit. Cui⁹ et p̄nie necessitatē insinuādo isti
ruit dñs p̄niam in sue p̄dicatōis p̄gressu di.
Luce. 13. Nisi p̄niam habuerit⁹ cōsimul vi-
bitis. Sed q̄ tū ad formale b̄ntis sacramē-
ti quod attendit in absolutiōe 7 absoluē-
di potestate institutū fuit hoc sacramentū
post passionē: quia ante passionē p̄misit
*Abri*stus se daturē Petro potestatem iurisdic-
tionis dicens *Matth. 16.* Tibi dabo clauēs re-
gnū celozum 7c. nectamen tunc dedit sed so-
lum p̄misit: 7 etiā potestatem absoluendi et
ligandi in foro penitētie di. Quodcumq̄
ligaueris 7c. di. 21. c. in nouo. Exponendū
est de p̄missionē s̄m gl. ibidē. Attamē
post passionē hanc iurisdicciōē 7 potestatem
dedit d. *Jo. 20.* Accipite spiritū sanctū 7c.
Primo ergo fuit huius sacramenti quedā
p̄nūciatio. Secundo p̄o p̄fecta 7 consu-
mata institutio. Et sic patet hoc sacra-
mentū penitētie esse institutum a *Abri*sto in
lege euangelij.

¶ Pars tertia in qua oritur ex precedenti
bus 7 declaratur vñū dubium quare scilicet
*Abri*stus non assumpsit sacramentū penitē-
tie sicut baptisimū: cum tamen vtrūq̄ ipse
instituerit.

¶ Tertio in hoc sermone ex dictis in se-
cunda eiusdem parte q̄. s. sacra-
mentū penitētie institutū est a *Abri*-
sto in lege euangelij. Q̄ritur vñū du-
bium quare videlicet *Abri*stus qui instituit
hoc sacramentū non legitur illud assū-
psisse nec eo vsus fuisse sicuti vsus est baptis-
mo: quod etiam instituit et patet *Luce. 22.*
Et. 77. di. c. p̄sbyter. s. hoc regulariter
vbi habet q̄ trigesimo āno baptizatur⁹ s̄m
etiā vsus ē sacro Eucharistie q̄ etiā insti-
tuit: vt patet *¶* Part. 26. *¶* Part. 14. *Luce.*

22 de cōse. di. 2. c. quid sit sanguis. n. c. cūz
omitem. Ad hoc respondet q non est simi-
le de hoc sacramento 7 alijs. Non enim po-
tuit suscipere hoc sacramentum: quia pecca-
re nō potuit: baptismū autē suscepit 7 si pec-
catū originale nō habuit. *Ita Alex. de ales*
in quarta parte sūme sue in tractatu de ba-
ptismo ait: q etia sanctificatus in vtero ma-
tris habuit necesse baptizari. Primo. ppter
obediētē bonū: qz de pceptis q oēs q nascū-
tur renascant aqua: nō tñ pceptis q oēs acci-
pant pnia: s solum pētores. Secūdo. ppter bu-
militatē: qz vñ se reputare peccatōre: 7 inā-
gere. *Abzisti* redēptione. Tercio. ppter vni-
tatē vt ab alijs mēbris. *Abzisti* nō discordet
nō q baptizatus p hoc q sanctificatio non
sufficit: s ppter rōnes pdictas. *Ita 7 Abzisti*
sūm *Abz.* in. 3. parte. q. 93. ar. 1. baptiza-
ri voluit: qz vt *Ambro.* dicit sup *Luc.* Ba-
ptizatus est dñs nō mundari: s aqumāda-
re volēs: vt ablute per carnem. *Abzisti* que
pctm nō cognouit baptismū vñm haberet.
Secūdo qz si ipse nō esset pctōr: tñ nām
suscepit peccatricē: 7 similitudinē carnis pecca-
ti. ppter ea 7 si p se baptizari nō indigebat: tñ
in alijs carnalis nā opus habebat. Tercio
qz sūm *Aug.* in sermone de epha voluit fa-
cere qd faciendū oibz imparaui. Et hoc est
q ipse dicit. Sic docet nos adimplere cōm iu-
sticiā. *Ita Ambro.* ait sup *L. y.* Hoc est insti-
tū: vt qd aliter facere velis: prius ipse incipias
7 tuo alioa dixeris exēplo. Et sic patet q
sacm baptismi suscepit ppter pdictas rati-
ones: 7 si pctm nō habuerit: sacramentum
autē penitentiē nō accepit: quia peccatū non
habuit nec ad hoc enim aliqua cā rationalis
induxit. Similiter sacramentū Eucharistie
7 ipse sumpsit 7 alijs dedit. Tum ad cōmē-
dandam essentia huius sacramenti. Tum quia
hoc sacramentū est memoriale sue passionis
Humam 7 sacramentū illud penitentiē a tā
to domino institutū p salute nostra. vt per
illud ab omnibz maculis 7 vitijs abluti ad
illam gloriā peruenire mereamur: quā idē
ipse dñs *Iesus Abzistus* p passionē suā no-
bis pparauit: vbi cū pze 7 spū scō viuūt 7 re-
gnat in secula seculorū. Amen.
Officia quarta post primā dñicorū de aduē-
tu quare 7 propter qd institutū est sacm pe-
nitentiē. *Sermo quartus.*

Hinciamus
ergo opera tenebrarū 7
induamur arma lu. *Itē*
vbi. s. sūm fratres chari-
simi q habet in glo. et d
bap. c. maiorē 7. 2. q. 1.
in. c. nūbil. 7. 38. di. in. c. que ipis. Nūbil re-
putat actū cūz aliquid superest ad agendū.
Idcirco postea q in sermōe precedēti suffi-
cienter tractauimus: quōd conueniēter sacra-
mentum penitentiē est institutū. Et quando
est institutū. Estat ordinatē procedēdo ad
cōpletionē predictōrū videre: quare sit insti-
tutū. vnde iterum assumpsi verba predicta:
s. *Hinciamus* ergo 7c. Quia penitentiā pñ-
cipaliter ad hoc est instituta. i. ad emendati-
onē mēlicorū vt dare videbit in sequentibz.
In isto ergo sermone ordinē nostrū profe-
quentes tres tñ cōclusiones annotabimus.
quarū Prima erit. qan peccatū nō debuit in-
stitui penitentiē sacramentū. Secūda est q
post pctm nō debuit institui in lege nature
nec scripture. Tercia est q debuit institui in
lege gratie ppter tria vt patebit.
Mars prima huius sermonis in qua ponit
ista cōclusio q pnia nō debuit institui an pctm
Primo ergo in isto sermone fundat
ista cōclusio sūm *Alex. de ales* vbi. s.
q penitentiā nō debuit institui ante
peccatū. Et probat tribus rōnibus. Primo.
sic matrimonii institutū fuit in officiū 7 re-
medium. In officiū ante peccatū. In reme-
diū post peccatū. Sed sacramentū penitē-
tiē ē institutū in remediū ergo post peccatū.
Secūdo. probat sic. Dia alia sacra data in re-
mediū instituta fuerūt post moribz quorū
erāt remedia: q a fili videt in pposito. Tercio
sic. hō pñderat sūm triplicē statū. s. condi-
tionis: infirmitatis: 7 beatitudinis. Primus
fuit in oecētie in q erant pmi parentes an la-
psūm. Secūdus fuit eorū 7 toti posteritatis
sue post lapsū. Tercius erit electorū in patria.
Pz isti triplici statui rñdent tria pēta i le-
ge dñi. s. pcepta: sacra: 7 pmissa. pcepta enī
indita fuerūt mēti hoīs a suo pñdōre 7 mora-
lia q tamē postea fuerūt explanata p legē vt
dicū est. Sacramenta pō data sunt hoī in
pctm post lapsum quia factus fuit infirmus:

nec stare poterat p se: nec pcepta adimplere
 pmissa vero pparata sūt ei in glia. Ista
 cōfirmat hugo. di. Lex scripta tria p̄tinet
 pcepta. l. sacra 7 pmissa: In pceptis ē meri-
 tū: In pmissis ē p̄miū: In sacris adiutorii
 pcepta eūdū fuerat ad pmissa: s̄ qz bō per
 se infirm⁹ erat venerūt sacra inter pcepta
 7 pmissa media q̄ illum adiunxerūt 7 ad pcep-
 ta pficiēda: 7 ad pmissa obtinēda. Ex q̄b⁹
 oib⁹ patet q̄ sacm pnie nō ē ante pctm: sed
 post institutū. Qd si p̄tradical: qz videt q̄
 ante pctm debuit institui sacm pnie ne. s. pec-
 catū cōmissū eēt cā desperatiōis: v̄gigē esset
 remediū: ne existeret pctō: pctō desperaret de
 buit institui pnia: siue pnie remediū. Q̄ndē
 q̄ boc eēt magis p̄ra bonitatē dīnā: qz dā
 respem b⁹ mōi eēt qdā dā p̄dicere homini
 casū suū qd eēt p̄ra bonū pietatis. Et etia
 sc̄p̄taret bōi audaciā peccādi. l. si instituit
 set remediū aū pctm. Et ideo nō fuit conue-
 niēs: imo pueniēt⁹ fuit ei cōminari ne pecca-
 ret. Et sic p̄p̄ma conclusio 7 p̄ma pab⁹ h̄mōis
 Pars scda in qua ponit ista conclusio q̄ sa-
 cramentū penitentie nō ē institutū p̄ pecca-
 tū in lege nature nec scripture.

Ecceūdo in isto sermone fūdas alia
 conclusio: Qd. l. sacm pnie nō debuit
 institui post pctm in lege nāe: nec in
 lege scripture. **P**rimo dico q̄ nō debuit
 institui post pctm in lege nāe qd pbat sic fm
 Alex. vbi. s. dicit q̄ ea que sūt ex institūe an-
 nexa sūt legi positue: et q̄ sunt legis positue
 nō sūt legis nāe: igit institutio pnie cū sit le-
 gis positue nō debuit fieri cōcurrēte lege na-
 ture. **C**onclūde ergo q̄ sacm pnie nō fuit in-
 stitutū in lege nāe: ante enī p̄stitutionē circū-
 cisiōis vbi incipiebāt instituta legis scripture
 nullū fuit institutū sacm: nibilomin⁹ erāt
 qdā signa que gerebāt tūc penitētes insigniū
 pnie q̄ habebāt instinctu nature: sic patet ex
 exemplis corū que nō habebāt legē scriptā.
 Unde legit. **I**one. 3. Peruenit p̄bū ad regē
 Minue 7 surrexit de folio suo 7 abiicit vesti-
 mētū suū 7 indutus ē sacco 7 sedit in cinere.
 Abiicit glo. Qui offenderit oēū luxuria
 7 ambitūde eorū cōdēnatione placāt per que
 prius offenderant ibi. Et hoc ex inspira-
 tione faciebāt: cōgruebat enī ad executionē
 eorū que dicitur lex nature interior inspira-
 tio: siue instinct⁹ naturalis. Ad quorū nunc

executionē docet lex positua pcepto siue in-
 stituto p̄nde hugo ait: Sacramenta legis
 naturalis nō ex pcepto inducta vident: s̄ ex
 cōsilio ad vortū pposita. Sacramenta vero
 legis scripture 7 gratie necessitatē quandā exe-
 cutionis inducūt: Et sic patet q̄ nō ē insti-
 tutū pnie sacm in lege nature. Qd si p̄tradi-
 cal sic hugo ill. de sacris ait: Si q̄s querat
 tēp⁹ institutiōis sacrorū: sciat q̄ p̄diu mor-
 bus ē: tēp⁹ medicine ē: presens igit vita a
 p̄ncipio seculi vsqz in finē per mortalitates
 currēs: tēp⁹ est morbi 7 tēpus ē remediū.
Hec ille. Si ergo morbi⁹ fuit in lege nature:
 ergo 7 in ipsa debuit institui sacm pnie qd
 est ei⁹ remediū. **C**ōfirmat hoc sic. Peniten-
 tia sacralis magis attendit in cōfessione pec-
 catoris q̄ in iniunctione penitētie. Sed p̄stat
 qdā confessus ē peccatū suū dī. **P**en. 3.
 Mulier quāz dedit mibi sociā: redit m̄ de
 ligno vite 7 comedit: 7 licz aliquo mō se ex-
 saucrit nibilomin⁹ fuit sacralis p̄fessio sua.
 Et etiā dñs qui habuit p̄tātē influrit sibi p̄-
 nā p peccato suo: vnde sequit ibidē. Quia
 audiuit vocem vxoris tue 7 comediti te li-
 gno de quo preceperā tibi ne comederes ma-
 ledicta terra. 7 c. q. d. p̄ter hanc culpā fusti
 nobis hanc penā. Cū igit penes hēc duo at-
 tendat penitētia sacralis videt q̄ tunc vbi
 currebāt hēc duo instituta fuit pnia: sed hoc
 fuit in lege nature. ergo 7 c. Q̄ndē ad p̄miū
 q̄ ē verū q̄ semp fuit remediū existēte mor-
 bo: sed illud remediū nō fuit sacm peniten-
 tie: sed fuit grā: siue penitētie virt⁹. Ad secū-
 dū dicas q̄ illa nō fuit cōfessio: sed pot⁹ ac-
 cusatio dei 7 excusatio sua: vnde glo. ibi dī-
 cit. Mulier quāz dedit mibi. 7 c. nō humili-
 ter cōfites: sed supbe excusans. i. in auctore
 mulieris culpā retorquēs. **P**roterea si dice-
 da ē cōfessio pot⁹ fuit canonica q̄ sacralis
 vnde vocat⁹ corā iudice 7 puit⁹ 7 trāsgres-
 sione cōfitebat culpā suā. Vocauit. n. eū do-
 min⁹ cū diceret. Adam vbi es. conuicit eū
 reum criminis enidēter ei⁹ manifestās nudī-
 tates p̄nde **P**en. 3. dī. Quis indicante tibi
 q̄ nudus esses: nisi q̄ ex ligno de quo tibi
 preceperā ne comederes comediti. Et sic cō-
 uictus cōfessus est dīcēs: Mulier quāz dedi-
 sti m̄. 7 c. Deinde q̄s cōuict⁹ in iudicio dam-
 natus est pena que sequit. **C**onclūdo dico
 q̄ nō debuit institui sacramētū penitentie

post peccatū in lege scripture qd pbat sic fm
 Alex. vbi. s. vi. q. penitētia est sacramentū
 necessitatis. Sacra autē veteris legis 7 scri-
 pture nō sūt necessitatis nec effectiua: s3 solū
 significatiua. Sacramēta autēz nōne legis
 sūt necessitatis nō solū significatiua: s3 effe-
 ctiua. vnde glo. sup illud ad Heb. 8. Nōne
 autē meli⁹ sortitus misterii ait. Nō sūt eadē
 sacramēta in vtraq; lege: nec eadē promissa
 eadē tñ plurāq; pcepta moralia i vtraq; ea-
 dem ceremonialia nō sacra: q3 illa solum p-
 mitebāt: bāc autē salutē dant. Q. 4. O. 1. m. 1. il-
lud Hugo di. 2. Ia sacramēta illa prioris tē-
pōris sub lege naturalī: siue sub lege scripta:
signa quedā fuerūt: figure eorū: que nūc sub
gratia exhibita sūt sacramētorū. Et quib⁹
oibus cōcludit q3 si penitētia ē sacramentū
necessitatis 7 effectiū salutis: q3 nō ē insti-
tutū in lege veteri: sed solū in lege noua. Nō
si obiciat q3 in lege scripta videt penitētia in-
stituta ppter illud qd dicit pverb. 28. Qui
abscondit scelera sua nō diriget: qui autē con-
fessus fuerit 7 reliquerit ea miām cōsequet
vbi dēmonstrat p̄fessionē eē necessariā salutē
vnde q3 p̄fessio illa nō fuit sacralis: q3 illa
sola ē sacramentalis q3 sit sacerdoti ecclesiasti
co habētī p̄tātē clauis in spe remissōis p̄ti
re dicitur. 3. In lege enī veteri fiebāt quedā
oblationes p peccato. vt dictum est in qui-
b⁹ ostendebat gen⁹ peccati. s. vel q3 erat ex
ignorātia vel malicia: 7 quedā circūstantia
scilicet q3 erat peccatū p̄ncipis: vel sacerdotis
q3 huiusmodi oblatio licet iudicaret peccatū
nō tñ fuit sacralis: q3 sacm nō dicit solūmō
q3 signat: sed et i3 q3 aliqd efficit maxie de sa-
cramētis necessitatis: sed oblatio facta scdm
ritū legis veteris nō efficiebat inquātū sa-
cramētū dico: q3 7 si offerentes mercbāt ex
obediētia legis: tñ nō rōne: qua sacramentū
erat siue signū: qd bene fit nūc in sacris nōne
legis: virtute passōis cōstiti: vt. s. tactū est
Et sic p3 scda conclusio 7 ps scda b⁹ hmonis.
Parostertia in qua ponit ista conclusio q3
sacm p̄ncipis institutū ē in lege grē ppter tria
Er̄tio in hoc sermone fūdat alia cō-
clusio. s. q3 sacramētū penitētie insti-
tutū i lege gratiē: vt dicit ē in ser-
mone p̄cedenti maxime ppter tria. Pri-
mo ppter aīe reformationē. Secundo p-
pter diuinā rēcōciliationē. Tercio ppter

bonorū p̄icipationē. Primo dico q3
penitētia instituta ē ppter aīe reformationē.
Enī enī aīa ad imaginē dei facta: p̄tō fit re-
formata: et hoc est fm Abo. in p̄ma parte.
q. 23. ar. 4. quātū ad reformationē recreati-
onis: q3 7 si peccator habeat imaginē nālem
scilicet creatiōis: tñ nō habet imaginē gra-
tuitā. s. recreatiōis. Nā 7 si habeat aptitudi-
nē cognoscēdi 7 amādi deū: tamē nō actu co-
gnoscit nec intelligit: q3 per p̄ctm cecidit in
infirmatē cecitatē 7 imūdiā. vnde Ber-
ait: P̄tā illa trinitas pater filius 7 spūs. s.
vnus ē: sūma potētia: sūma sapiētia: sūma
benignitas creauit quādā trinitatē in aīam
rōnalē: que in eo p̄fert vestigiū quādā tri-
nitatis: qd ex mera rōne 7 volūtatē cōstitit:
sed hec trinitas creata cecidit p suggestionē
delectatōz 7 p̄sensū ab illa sūma trinitate po-
tētia sapiā 7 puritatē i quādā p̄trariā trini-
tatē 7 sedam. s. infirmitatē cecitatē 7 imūdi-
ciā. Demozia enī facta impotēs 7 infirma.
Qd impudēs 7 tenebrosa: volūtas autē i pu-
ra. becille. 3. ad istā reformationē vt p̄-
missum ē necessaria ē penitētia que excludit
istam trinitatē malā iuducat pulchrā 7 for-
mōsam: vñ Aug⁹. ex fide ad Petrū ait: 7 ē
p̄ua acq̄rēdi vitā eternā in ista tñ vitā deus
hoib⁹ tradidit: vbi etiā penitētiā voluit ēē
fructuosa: ideo autē hec penitētia fructuosa ē
q3 p̄t bīc hōmo deposita malicia bñ viuere
7 mutata voluntate: simul iniusta q3 opera
mutare. becille. C. Secūdo instituta ē peni-
tētia ppter diuinā rēcōciliationē. Nā pecca-
tū tollit amicitia dei introducēdo gneram
inter hoīes 7 deū. Iuxta illud ps. 4. Qdisti
oēs qui operāt iniquitates. sed penitētia in-
troductū amicitia 7 rēcōciliationē inter pec-
catoz 7 deū: Q̄rplū patet i magdalena q̄
post p̄ctā: ppter penitētiā in tanta 7 cōbristi
amicitiā venit vt videt eā p̄ferre aposto-
lis p̄mī sibi post resurrectionē suā in signū
p̄cipue dilectionis apparendo. Matth.
16. Item patet in exemplū in Ad̄ artheo qui
fuerat p̄t alienorū raptor 7 ppter penitē-
tiā: factus est apostol⁹ 7 euāgelista. Matth.
9. Itē patet exemplū in latrone. Luc. 23.
cui per penitētiā statim p̄missa est paradī-
sus. Confirmant oīa ista per illud pulchrū
Ab̄ylo. in lib. de lapsu. Quod habet de pe-
di 3. s. talis. vbi dicit. Talis mihi crede: ta-

lia est erga homines pietas dei: q non q sper
nit penitentiā si ei sincere: 7 simpliciter offe
ratur: etiā si ad sūmū quis peruenit malo
rū: 7 inde velie reuertī ad salutis viam susci
pit libenter 7 amplectit: 7 facie oia quaten
eum ad pristinū reuocet statū. **¶** dōq ad huc
etiā prestāti? est: etiā si nō potuerit qd exple
re omnē satisfaciendi ordinē: quātulacūq
tamē: 7 quātūlibet breui tēpore gesta: nō re
spuit penitentiā: sed suscipit ipsam nec patif
quis exigue cōuersionis perire mercedē. **¶** hec
ille. **¶** Tercio instituta ē penitentiā: propter
bonorū participationē. **¶** Nam per peccatū bo
mo abscidit a gremio ecclesie ppter perditio
nē vīculi charitatis: sed per penitentiā ei
cōiungit: 7 fit particeps omnīū bonorū ei.
¶ iuxta illud ps. iū8. Particeps ego sū omniū
timentiū te. **¶** Aug. in li. de pen. de pe. di. 6.
c. qui vult. ait: Credendū ē 7 pietas fidei
expositulat credere q oēs elemosine toti? ec
clesie 7 orationes 7 opera iusticie 7 miseric
currant recognoscēti mortē suā ad cōuersio
nē. **¶** Et idē Jo. chryzostomus: sic cōmēdat
penitentiā di. **¶** Penitentiā q pcta deo miserā
te remittit: 7 paradisiū reueras: p tritū sanas
omnē tristē exphylaras: vitā de interitu reuo
cas: fiduciā reformas: grā abūdantiōrē re
fundis: oia ligata tu soluis: oia soluta tu cu
stodis: oia aduersa tu mitigas: oia infirma
tu sanas atq cōtrita: oia confusa tu lucidas
oia desperata tu aias: p te o penitentiā pa
uid afflictus vel cōtritus fact? est sanus: per
te fili? p dīgus paternū amplexū meruit: per
te Petr? postq ter negauit chrisi indulgen
tiam reperit: p te o penitentiā latronē subito
chrisus ad regnū rapuit. Ad qd idē iesus
chrisus per penitentiā nos perducit. Qui
vi. i. reg. deus cū patre 7 spiritu scō i semp
terna secula. Amen.
¶ Feria qnta post primā dñicā de aduentu.
De pmitate penitētie. quō. s. est prima p̄tus
in anima pccōris. Sermo quintus.

Buciamus

ergo opa tenebrarū 7 in
duamur arma luc. Itē
vbi. a. **¶** multis dubita
ri solet frēs charissimī.
que virtus sit pncipalior

7 in anima vtilior. Nam aliqui dixerūt esse
fidem iuxta illud apostoli ad Heb. xi. Si
ne fide impossibile est placere deo. Nonnulli
pō iusticiā que est omnīū regina et dñā vir
tutū. **¶** Et dicit Tullius in. 2. de officiis. **¶** Ce
teri vero dixerūt per seuerantiā. **¶** iuxta illud
Matth. 5. Qui perseverauerit vsq in finē
hic saluus erit. **¶** Merū saluo meliori iudicio
Melior 7 necessarius omnīū virtutū ē cha
ritas q qui habuerit 7 tenuerit: etiā si cete
ris carebit oīno saluabit. **¶** Et qui ea caruerit
etiā si cetera habere videbit. **¶** pculdubio dam
nabitur: **¶** unde apostol? p̄me ad cor. 13. Si
linguis hominū loquar. 7c. **¶** Sed aduertēdū
est q in aia peccatoris: nō pōt esse charitas:
nec cōsequēter alia virt? quia peccatū 7 cha
ritas p̄traria sūt nec simul eidē subiecto inēē
possūt. **¶** Quare necesse ē pri? penitentiā eē in
anima pccōris quā charitatē 7 aliam virtu
tem. **¶** Idcirco postq in superiorib? tractavi
mus de diffinitōe 7 institutione pnie in isto
sermone aliquid breuiter tractabun? de ei?
primitate. **¶** Quō. s. nullay virt? pri? est in aia
peccatoris q penitētia. **¶** Abuciam? ergo ope
ra tenebrarū. i. peccatorū per penitentiā 7 cō
sequēter indu. ar. lu. i. charitatis cū aliis vir
tutib?. **¶** Circa q primitatē pnie tria cōside
rabimus. **¶** Prima erit fūdata cōclusio. **¶** Se
cunda euidentis oppositio. **¶** Tercia lucida de
claratio.

¶ Pars prima in qua ponit ista cōclusio q
penitentiā quātū ad vsū est p̄ma virtus in
anima peccatoris.

Primo i isto p̄mō ponit ista cōclusio
Dō in aia peccatoris p̄ma virtus ē
pn̄a que declarā sic scōz. **¶** Alex. re
al. in. 4. pte sūme sue in tractatu de peniten
tia in generali. **¶** Et eius discipulū. d. **¶** Ho. in
4. di. 14. ar. 2. q. 3. d. 1. **¶** Dō dupliciter dñali
quid prius alio. **¶** Aut scōm substantiā: 7 sic
omnes virtutes simul sunt: quia simul in fun
dunt. **¶** Aut scōm vsū. **¶** Et sic vna virtus est
prior alia virtute: quia pri? ea anima vitur
potest ergo dici q sicut motus penitētie
prior est in preparatione ipsius peccatoris
penitētiā ad gratiam proprie loquendo re
p̄paratiōe meritoria de p̄gruo: sic p̄t p̄nie
p̄pe loquēd o p̄orē in tollēdo p̄ctm cōmissū
De autem motus pnie. s. dolor siue attritio

co q
nationē.
pccō hī te
ma
ē recreati
nē nālem
gimē gra
re aptitudi
nō actu co
cecidit in
mde. **¶** Ber.
7 spūs. s.
eria: sūma
ē in aiam
q dā trī
te cōstitit
ggestionē
iurate po
ariā trīnī
ēz imādī
7 infirma.
ao abī i pu
onē vt p̄e
ue excludit
lebrā 7 for
tū ait: **¶** E
vita deus
ā voluit eē
fructuosa ē
a bñ viuere
ta q opera
tuta ē peni
tētia. **¶** Ma pecca
to guerram
4. **¶** Disti
penitētia in
ē inter pe
agdalena q
ntas chrisi
erre aposto
suā in signū
o. **¶** Matth.
attēo qui
pter penitē
ia. **¶** Matth.
e. **¶** Luc. 23.
a est paradi
lud pulebrū
babēt de p
mū crederet

efficacius ppararet q̄ motus aliarū p̄tutū
patet: quātiūq̄ enī q̄s cognoscat penas re
bitas p̄tis 7 cōsideret instinctu fidei: nunq̄
tū ex cōsideratione vel cognitiōe tali p̄pa
rat meritorie de cōgruo ad grā. Immo
vbi aliud sequat̄ magis sit culpabilis: vnde
efficitur remotior a grā. Preterea posito q̄
ex instinctu fidei cognoscat se debitorē pene
7 ex hoc incutiat sibi timorē quantūcūq̄ affi
cia ē timore: si ibi p̄mancat: nec vltra p̄gre
diaf: nō ex hoc magis p̄parat ad grām. De
sperati enī maxime timēt: sed timor iste nul
laten⁹ est p̄paratori⁹ gratie. sed qñ atteri
tur aīa p̄parat ad grām. Sic igitur vt di
ctū est motus penitētie p̄prie 7 per se dispo
nit ad grā: q̄ ante nō est p̄paratio p̄grua
ad susceptionē gr̄e: 7 sic virt⁹ penitētie q̄ da
ta ē ad remissionē culpe prior dicit p̄t in re
leuatōe a lapsu: siue a p̄tō hinc est q̄ cōne
miētē distinguit p̄prietatē in virtutib⁹ etiā
q̄tū ad vsum: q̄ aut notat p̄ioritātē virtutū
q̄tū ad imaginis iformationē: 7 sic nō ē peni
tētia p̄ior: sed pot⁹ fides aut c̄baritas. Aut
scdm imaginis reformationē siue reparatio
nē 7 sic penitētia ē p̄ma. Fundat aut ista cō
clusio tribus rōnibus. Primo sic glo. super
illud Mat̄. 3. Penitentiā agite 7c. ait p̄
ma virt⁹ ē per penitentiā punire veterē bo
minem 7 vitia odire: ergo 7c. Secundo sic
p̄ior est declinare a malo q̄ sit per penitentiā
q̄ facere bonū q̄ sit per alias virtutes: ergo
7c. Tercio sic egressus vitij opatur ingres
sū p̄tutis: q̄ per exclusionē vni⁹ p̄trari itro
ducit aliud: sed penitētie ē peccata expellere
ergo ipsa est p̄ior alijs virtutib⁹.

¶ Pars scda in qua ponit̄ euidēs oppositio
contra predictā cōclusionē.

¶ Cūdo in isto sermone euidēter op
ponit̄ trib⁹ vijs cōtra predictā cō
clusionē. Quā aliquib⁹ satis rationa
biliter visū fuit: q̄ fides semp sit p̄ma virt⁹
in aīa q̄ probat sic: fides est fundamentū
virtutū. ad Heb. 11. vbi dicit̄. fides est sub
stantia sperandarū rerū 7c. glosa. i. funda
mentū bonorū omniū igit̄ cum fundamen
tum sit p̄ior alijs: ergo 7c. Preterea fides
est causa timoris: q̄ ex hoc maior. Qui ma
la egerūt ibunt in ignē eternū: incutit timor
malis: igitur fides p̄ior est timore: ergo et
penitentiā: quia penitētie virt⁹ timore con

cipitur vt dictū est supra: ergo 7c. **¶** Aliq̄
bus alijs videt̄: q̄ spes sit p̄ma virtus q̄
probat sic: Nisi quis haberet spem cōsequen
di veniā: nunq̄ penitentiā ageret: siue peni
teret: igit̄ actus spei p̄cedit actū siue volun
tatē penitendi: igit̄ spes penitentiā: ergo 7c.
Aliquibus alijs videtur q̄ p̄ma virt⁹ sit
c̄baritas q̄ probant sic: Nulli displicet of
fensa alicui⁹: nisi qui diligit illū. Si enī odi
ret eū placeret ei⁹ offensa: ergo diligere reū
natura p̄cedit odiū peccati: 7 p̄mū ē op⁹
c̄baritatis. scdm p̄o penitētia: ergo 7c.

¶ Pars tertia hui⁹ sermonis in qua ponit̄
tur euidēs dictorū in parte p̄cedenti de
claratio.

¶ Tercio in isto sermone euidēter 7 cla
re predicta in secūda parte lucidant̄
7 declarantur. Primo enī illis qui
dicunt q̄ fides est p̄ma virtus in aīa. Re
spondēdū est q̄ fides est fundamētū omniū
bonorū in quātū perficit cognitiōā: quia sub
sternit alijs virtutib⁹ que perficiunt effecti
uam 7 operatiuā. Cognitiō enī fidei intel
lectina p̄cedit inclinatioē ad bonū effecti
ua executionē operationis. Non igit̄ fides
dicit̄ fundamētū omniū bonorū: quia p̄or
sit alijs in anima: quasi sup ipsam alie fide
tur: sed q̄ habet modū fundamētū: quantū
ad hoc q̄ actus illi⁹: quasi actibus aliarum
substernit. Et quādo dicit̄ q̄ fides est causa
timoris. Dicit̄ scdm Hugonē: q̄ in affectu
est substantia fidei: in cognitione p̄o materia
Cum ergo fides in formis efficiē formata:
hoc nō est ratione illi⁹ quod erat in cognitio
ne: sed eius quod erat in affectu: sed ratione
illius nō fuit causa timoris: 7 ita nec causa
penitētie: sed solū ratione ei⁹ q̄ erit in co
gnitione: p̄pter hoc non sequit̄ si motus fi
dei quantū ad hoc p̄cessit motū penitētie
q̄ habet̄ fidei debeat p̄cedere habitū pe
nitētie. Loquendo de habitu gratuito ab
aspectu cuius fides est substantialiter siue
formaliter: q̄ fides nō est formata sine mo
tu penitētie: vnde bene dicit̄ Iacobi. 2. Fi
des sine operib⁹ mortua est. Nō habet̄ p̄i
ma. q. i. c. Fertur. 7. S. opponit̄ 7 de pe. di
z. c. Qui enim. 7 di. 3. S. illud. Et de sacra vñ
ctiōe. c. vñco. S. Quia vero. Idcirco. 7 apo
stolus ad Gall. 5. ait: fides per dilectionē
operat̄ quod habet̄. 7 S. q. i. c. 3. 7 7. Et de

p. dis. z. c. potest. ea. dis. z. c. charitas est. c.
 quicquid. c. firmum. et. c. circumcisio. et. dis.
 4. c. Si ex bono. Et in predicto. S. Quia v.
 ro. Fides ergo debet esse operosa 7 merito-
 ria quod nō potest esse: dñi est peccato cōiun-
 cta: ergo penitētia debet precedere vt aufe-
 rat peccatū: 7 faciat fidē operosam 7 merito-
 riam. Et ideo bene dicit. Ioh. 6. Quicre-
 dit in me habet vitam eternā qđ habetur ve-
 re. dis. z. c. charitas est. et. dis. 4. S. similiter
 nō enī dicit dñs me: nec mihi: sed in me: Aut
enim Aug. super illud Rob. 6. his qui cre-
 dunt in noīe eius: 7 est trāsumptū a Dagi-
 stro sententiarū in 3. di. 23. Qđ aliud ē cre-
 dere deo: aliud credere deū: aliud credere in
 deū. Credere deo est credere vera esse: que
loquit qđ 7 mali faciūt. Credere deū est
credere qđ ipse sit deus: qđ 7 mali faciūt. Cre-
dere in deū est credēdo deū amare: creden-
do in eū ire: credēdo ei adberere 7 ei mem-
bris incorporari: 7 per hanc fidē iustificatur
impīus. Necesse. Quibz omnibz patz qđ pe-
nitentia est prior in aīa peccatoris: quā fides
vera operosa et meritoria. Secūdo in ista
parte. Rñdes illis qui dicūt spem esse primā
virtutē in aīa peccatoris: qđ verū est. de
spe informi nō autē de spe formata: vñ si gra-
tur vtrum peccator possit recte sperare beati-
tudinē. Rñdes scđm Bon. in 3. di. 26. ar.
p. q. 4. in responsiōe primi argumēti qđ ali-
qđ pōt erire in actuz spei tripliciter. Primo
habendo merita in pposito: 7 in effectū sic
bomo iustus: qui diu deo seruauit 7 iste est
actuz spei formate 7 exercitate. Secūdo ha-
bendo merita in pposito: sed nō in effectū
sicut ille qui ē peccator: 7 pponit tamē mul-
ta bona facere per illa qđ saluari: 7 iste ē act⁹
spei informis. Tercio non habendo merita
nec in pposito: nec in effectū sicut ille qui
semper faciendo mala: 7 in malis proponens
perfeuerare per solam diuinā misericordiā
se credit affecuturū gloriā: 7 iste est actuz p-
sumptionis: vñda puerb. x. dicit. Expecta-
tio iustozū leticia: spes impiozū peribit. Et
iterum puerb. xi. habet. Mortuo homine
impio nulla erit vltra spes. Et. i. 4. c. iterum
legit. Sperat autē iustus in morte sua. Sed
vt ibidem habet: nō habet spem futurorum
impīi. Dicās ad argumētum. Quod mot⁹
spei informis: precedit motū doloris infor-

mis siue attritionis. Sed conuerso est de
 spe formata: 7 penitētia etiam formata: et
 hoc dico quantū ad ordinē nature: quia licz
 simul infundat virtus spei 7 virtus peniten-
 tie: tamē habet⁹ quo tollunt peccata scilicet
 virtus penitētie: precedit illū habitū: ex quo
 expectant bona futura. Ex meritis enī gra-
 tie: vel virtutis: qđ effectū quis est sine culpa
 mortali: quod fit per penitentiā est ratio ex-
 pectatōis futurorū bonorum: vñde glosa
 2. Matth. 3. ait: Penitētia pcedit: sequit⁹ pro-
 missio regni. Qui vere penitet in se preteri-
 tos errores: hic erigit animam ad celeste re-
 gnum: sed erectio est actus penitētie 7 non
 spēs: vñde patet qđ sequit⁹ ipsam virtutem pe-
 nitentie. Dicendū igitur qđ in via releuatio-
 nis a lapsu semp prius est quo fit releuatio
 quā quo fit progressus releuati: propter hoc
 in reparatione ipsius penitētis: que repara-
 tio fit per releuationē a lapsu: prior est vir-
 tus penitentie qua fit releuatio quā alie vir-
 tutes quibus fit cōiunctio cum summo bo-
 no: vñde virt⁹ penitētie prior est in hac via
 quā fides 7 spes. Tercio in ista parte Re-
spondet illis qui dicunt primā virtutem ēē
charitatez in aīa peccatoris: qđ hoc est im-
possibile qđ peccatū 7 charitas sint simul in
aīa peccatoris. Cum enim sint cōtraria
non possunt simul inesse eidem subiecto: sed
mutuo se expellunt sicut albu expellit nigrū
7 contra dulce amarum: frigidum calidū
7 conuerso. Quādiu ergo homo est in pec-
cato non poterit esse in charitate: sed pecca-
tum nō expellitur vt patebit in sequentibus
nisi per virtutem penitētie: ergo ex prese pa-
tet penitentiā in aīa peccatoris precedere
charitatem sicut precedit remouēs id quod
prohibet ingredi per illud: precedit enī aper-
tio fenestre illuminationē camere: tanqđ pro-
hibens remouens prohibitionē illi⁹ illumi-
nationis. Dicās ergo ad argumētū qđ non
est necesse precedere dilectionem ipsam di-
splicētiā: sed sufficit qđ cōcomitet in ha-
bitu. Ex quibus omnibz concludit qđ prima
virtus reformans animā peccatoris 7 alijs
virtutibus adiut⁹ faciens est ipsa penitentia
Unde Hieronimus ad donatū ait: Nam et
ipse quā plurimis vite prioris erroribus im-
plicatus tenebar: quibus exui me posse non
crederem sic vitijs adberendibus obsecum-

dans eraz ⁊ desperationē mellioris malis meis
velut iaz ꝑꝑꝛis ac vernaculis fruebar. ¶
postq̃ vnde genialis auxilij superioris cui
labe detersit in expiatum pectus expurum ve
super se lumen infundat. Postq̃ celitus spi
ritu baulito in nouū inde hominē natans se
cundare parauit mirum in modū potius
sensu confirmare sed ubia: patere clausa: lu
cere tenebrosa: facultatem dare quod prius
difficile videbat geri posse quod impossibi
le putabatur: vt etiaz se agnosceret terrenū
fuisse: quod pꝛimū carnaliter natū delictis
obnoxij viueret: dei iam esse cepisse: quod
spūs sanct⁹ animaret. **Vocille.** ¶ Quia
etiam confirmat Hieronym⁹ in epistola de
obiurgatione Iuliane dicens: Deinde lugu
bris tibi accipienda est vestis: ⁊ mens ac mē
bra singula digna castigatione punienda.
Amputentur come: que per vanā gloriā
luxurie occasione ꝑstiterunt: defluant
oculi lachrymis qui masculum non simplici
ter aspererūt. **Pallefat** facies: que quon
dam robusti impudice. **T**otū deniq; corpus
incuria ⁊ ieiunij maceret cinere aspersum
⁊ opertum cilicio et perborzescat: quia sibi
male de turpitudine placuit. **C**or vero fit
liquefcens tanquā cera: ieiunij inquietans
seipsum: ⁊ cogitationib⁹ ventilans quasi sit
ab iniquo submersū. **S**ensus etiā cruciatu
quia in membra corporis cū haberet domi
nationē malam gessit imperij. **A**lis vita
talis actio penitentie si fuerit perseuerans:
audebit sperare: ⁊ si non gloriā: certe pene
vacuationē. **P**iciteniz domin⁹ cōuertimini
ad me: ego conuertar ad vos. **C**onuerti
mini in toto corde vestro in ieiunij fletu
placuit: disrumpite corda vestra: ⁊ non ve
stinēta vestra: quoniam pius est ⁊ miseri
coris. **P**ic conuersus magnus ille David iu
stificatus: sic minime peccatrix illa ciuitas in
cūbente sibi enase interitum. **Vocille.** **A**n
te ergo omnia sumenda est penitentia: quā
alie virtutes sequunt: per quas premia eter
na acquiruntur. **A**d que ille nos perducat.
qui viuūt ⁊ regnat deus cum patre ⁊ spiritu
sancto in secula seculozū. Amen.

Oferia sexta post primā dominicā De ad-
uentu. De originali processione penitentie.
q. 6^a scilicet oritur in pluribus. Sermo. 6.

in anima peccatoris nulla alia virt^{us} potest
habere efficaciaz: ante susceptā peractam
penitentiā. Inp^{er}sensitarius vero est tractandū
ex quib^{us} cons^{iderationib^{us}} cogitationib^{us} v^{er}
ac meditationib^{us} in anima ipsius peccatoris
delictis obnoxii^{us} et alligati penitentiā ipsa con
cipiatur atq^{ue} oriatur. Nam cū scōm omnes
bus vijs omnipotēs deus animas conduce
re ad se studeat: et conef. scilicet blandicijs
p^{ro}ponens ea que alluunt ad amorē atq^{ue} ter
rem. In isto sermone tractandū est: ex qua
vis istarū duarū magis anima peccatoris
ad penitentiā manuducatur. Abijiciamus er
go opera tenebrarum. et c. considerando ea
que nos ad penitentiā que sola ipsa opera te
nebrarū: peccata videlicet abijcere potest in
ducere valent: Quęvt clarius videant trīa
breuiter consideremus. Prima erit aperta
declariatio. Secūda rationabilis dubitatio
Tertia consequens cōclusio.

Primo igitur in isto sermone: quia dicitur Magister sententiarum in. 4. dist. 14. Quod penitentia videtur in pluribus oritur ex timore: in paucis ex amore. Et quod accidit in pluribus: et maxime moralibus illud tenendum est secundum Aristotelem. in primo ethicorum. c. 2. Declarat per tres solenes doctores quomodo est Alexander de alens. vbi supra. Secundum dominum Thomam in. 4. dist. 14. ar. 2. q. 2. Tertius Ricardus de media villa ibidem articulo. 4. q. 2. predictum dictum Magister unde dicitur quod duplex est causa penitentiae nostre. vna effectiua. scilicet deus: nisi enim deus ad penitentiam cor peccatoris moueret: nullus de peccatis penitus ageretur: unde ait ipse dominus Iohannes 14. Nemo venit ad me nisi pater meus traxerit eum. Et

ideo ibidem etiā inquit. *Sine me nihil pote-
itis facere.* Patet hoc clarius in tractatu de
clemētia dei: et etiā inferi patebit: cū age-
tur de ordinata iustificatione impij per pe-
nitentiā facta. *Alia est dispositiua: et hec ē
a nobis: quia qui creauit nos sine nobis sūm*
Augu. non iustificat nos sine nobis. Cum
igitur penitentia sit reuersio: vel reuocatio
hominis in peccato existētis ad deum et ait
Damasceus oportet ad penitentiā facien-
dam aliquid in nobis precedere: vt illumi-
nans: vt inclinans. et vt reuocans. *¶ Pri-
mo* igitur causa penitētie est aliquid in no-
bis: vt illuminās ad cognitionē peccati no-
strī: et ipsius dei. Et sic penitentia concipit
in intellectu fide: cognō fides illuminet intel-
lectum: et dicat deū esse iustum et puniturū
peccatores: nisi se ipsos per penitentiam pun-
tiant ex qua cōsideratione concipitur in mē-
te propositū penitētie. *¶ Secūdo* causa pe-
nitētie est aliquid in nobis: vt inclinans ad
bonorē deī: et sic penitentia concipit in mē-
te ab ipsa spe hoc modo. *Quia ex considera-
tione* diuine misericordiē qua deus parat
est remittere penitenti peccata generat spes
remissionis et voluntas penitēdi. *¶ Tercio*
causa penitētie est aliquid in nobis: vt re-
uocans et sepe ab amore delectabili ipsi
peccati: et hoc est timor pene qui sequitur
peccatum. Cognoscit enim peccator se p-
pter peccata sua ad penā eternam ex diuina
iusticia obligatū. Et ideo ex cōsideratiōe di-
uine iusticie que nulla peccata impunita re-
linquit et que nullius potentiā veretur: nul-
lius sapientiā decipitur: nulla pecunia corru-
pitur: et nullius fletibus defecit: generat
tur in peccatore timor: quo penitentia concipitur.
Unde timore diuine iusticie et pene
hominē penitet de peccato in mente: et exte-
rius opere penitentiam facit. *¶ Dicendū est* qd
vt frequentius et in pluribus: verum est qd
dicit *Agostinus*. Qd penitentia oritur ex ti-
more: et in paucis ex amore. *¶ Cuius* rationē
assignat *Alexan.* vbi supra dī. Qd et si bo-
nitas dei et gloria paradisi magis nata sunt
reuocare vel retrahere a peccato. Attamē
animal homo: et precipue existens in pecca-
to mortali neq cognoscit: neq degustat dul-
cedinem vite eterne: vt eius amore peniten-

tiā faciat. Quia cum vita eterna plurib⁹
incognita sit: quia nec eam oculus vidit: nec
auris audiuit. *7c. Esaiē. 44. Et prime ad
chor. 2.* precipue tamē existētib⁹ in pecca-
to mortali incognita ē. Unde *Biersmle. 31.*
dicatur. Omnis homo qui comedit vnam
acerbam obstupefcit dētes eius: *¶ Adcirco*
pauci peccatores prouocant ad penitentia
amore vite eterne: sed plures timore gebē-
ne: tum quia status peccatoris valde similis
est inferno propter remissionē conscientie
et alia plura de quo *Apod. 6.* dicitur. *In-
fernus* sequebat eum. *¶ Tum* quia i inferno
erit priuatio omnium delectabiliū que sunt in
isto mundo. iuxta illud *Job. 22.* *¶ Puer* cū
dormierit nihil secum afferet peccator autē
cognoscit delectabilia vite huius: ideo ex
bonū priuationē et sic infernū aliquo modo
noscere potest: quia priuatio cognoscit p ba-
bitū. *¶ Confirmat predicta cōclusio. s. qd pe-
nitētia* oritur ex timore per auctoritates scri-
pture sacre. *¶ Quia* sapientiā puerb. 8. dicit. *Ini-
tium* sapientiē est timor dñi. *¶ Et* puerb. 8. scri-
bitur. *Timor* dñi odit malū arrogantia et
superbiā et viam prauā. *¶ Et iterū* puerb. 13.
dicit. *Timor* domini bon⁹ est: qui autem ti-
met deū in pace versabit. *¶ Et* 14. legē. *De-
piens* timet et declinat a malo. *¶ Idem. 15.*
¶ In timore dñi declinat omnis a malo. *¶ Et*
16. c. eiusdē dicit. *Misericordia et veritate*
redūit iniquitas: et in timore dñi expellit
peccatū: nam qui sine timore est: nō poterit
iustificari. *¶ Et Ecclesiasti. 2.* *Qui* timent do-
minū preparabunt corda sua: et in cōspectu
illius sanctificabunt animas suas. *¶ Et iterū*
ibidem. *Qui* timent dominū custodiunt
māda atillius: et patientiā habebūt vsq ad
inspectionē illius. *¶ Et Ecclesiasti. 21.* *Qui* ti-
met dominū conuertitur ad cor suū. *¶ Item*
Esaiē. 26. scribitur. *A facie* tua id est a ti-
more tuo quasi concepimus et pturimus spi-
ritum salutis. *¶ Et* quib⁹ omnib⁹ concludi-
tur qd salus nostra oriatur ex timore. *¶ Sed*
cum salus reperiri nō habeat a peccatorib⁹
sine penitētia sequit penitentia oriri ex timo-
re. *¶ Aduertendū* tamē est qd vtilius est et ma-
gis meritorij declinare a malo ex amore vi-
te eterne: quam ex timore gebēne. *¶ In cui⁹*
signū *Job. 7.* *Christ⁹* predicauerūt pñiam

unf rōnalis dubitatio circa p̄dicta i p̄ma pte

est futurū. **U**b. ad idem arguit sic: Si pe

Pars tertia huius sermonis in qua ponit etiam dictis consequens conclusio: videlicet quod penitentia a timore concipitur.

Eritio in isto sermone fundat illa cō-
clusio pñse ex dictis fm Alex. vbi.ā.
7 Bo. in. 4. di. i. 4. ar. q. i. q. 13 no
bilioz actus sit generatio q̄ conceptioni: nō t̄-
men dicitur q̄ penitētia generatur a timo-
re sed concipitur cuius ratio tripliciter est.
Primo quia sicut fetus in quadā rudita-
te 7 deformitate concipit 7 post sollicitudi-
nem naturę diu 7 multipliciter operātis ma-
gis distinctionē recipit quousq̄ consummā i
debita forma 7 specie. Ita etiā quando q̄ p̄-
cator motu timoris dolet 7 atteritur q̄ pecca-
tis: 7 pponit penitere 7 preparat se ad peni-
tendū: qui quidem dolor siue attritio vel p̄-
positū penitendū est quasi conceptū rude i
forme in prima excitatiōe timoris: sed fm
q̄ peccator magis preparatur magis acce-
dit ad formā siue ad penitentiā formālē per

infusione gratie. ¶ Secundo illud quod ge-
neratur habet causam efficientem per se 7 per
fectum: quod autem concipitur non habet respe-
ctum ad causam efficientem per se primo: sed qd
ad modo cooperantem. Unde quia timor non
est efficiens per se sed remote cooperans: id
non debuit dici penitentia generari a timore sed
solum concipi. Nam causa perfecta 7 per se pe-
nitentia est ex infusione diuine gratie: vt ob-
iectum est. Tercio quia conceptio ppeie di-
citur alicuius intra vterum. Cum igitur primum
esse penitentie sit in corde: postea vero pda ex-
terius per confessionem 7 satisfactionem conue-
nienter dicitur: quod penitentia concipitur ex ti-
more. Unde Aug. in li. de pe. sic dicit: Primum
esse penitentie est in corde per contritionem: qd
exercens se in ore fit confessio: 7 in opere fit
satisfactio. Et ibidem ait: sicut dolor cordis est
comes penitentie: ita lachryme 7 confessio oris
7 satisfactio operis: ista sunt doloris 7 contri-
tionis cordis excreta. Considerem ergo di-
ligenter 7 crebro illa que ad timorem inducunt
horam. s. mortis: pena inferni nec non 7 horri-
bile diem iudicii. Non enim immerito san-
cta mater ecclesia in principio aduentus 7 qua-
dragesime facit memoriam de iudicio: quia ma-
xime istis temporibus conat aias ad penitentiam
inducere per incussione timoris. Solent enim
tres effectus assignari ipsius iudicii conside-
rationis. Primum enim dicitur diuini timoris oc-
casio. Nam cum diuinus timor sit initium sa-
pientie: vt dictum est supra: meliori modo ha-
beri non potest quam continua memoria iudi-
cij unde ppxta ait: Scdm iudicium tuum iuui-
fica me. que euenisse Hieronymo ipsemet re-
statutur di. Quoties diem illum considero toto
corde contremisco. Secundus effectus dicitur
diuinorum preceptorum observatio. Nam postquam
habuit quisque dominum timorem per continuam iu-
dicii memoriam totis viribus diuina precepta cu-
stodit: iustitiamque vias minime derelinquit. Hinc
David in psal. dicit: Quia iudicia eius in conspe-
ctu meo semper: 7 iustitias eius non repuli a me
Tercius effectus dicitur peccatorum contritio 7
malorum supportatio. Nam vt legitur in vitia pa-
trum: Quidam fratri superiorum suum interrogauit
qualiter cum seruoze de peccatis suis peni-
tentiam facere posset: diuinamque precepta de cetero
custodire valeret. Respondit fuit. Finale pre-

meditare iudicium. Et ideo ex opposito nemo
iusticias dei sequitur: nisi ab eo finale iudicium
premeditetur. Hinc de peccatore ppxta plo-
quitur: Inquinata sunt viscera illius in omni re-
probo. 7 reddidit causam dicens. Auferunt iudi-
cia tua a facie eius. Et etiam consideratio iudi-
cij malorum supportatio. Quis enim non erit sobrius
in letitia? Quis non tolerabit aduersa? Quis
non minus amore domini faciet grauia: si in eo
erit finalis iudicii firma memoria? Et ppxte-
rea beat? Pre. dicit: Dicit illi charissimi an-
culos ponite 7 quicquid modo graue cerni-
tur in eius comparatione lenigat. Sed vt dicit
idem Greg. sup. Matthe. In maiestare visu
ri sunt: que in humilitate videre nolunt: vt
tanto districtius virtute eius sentiant quan-
to cervice cordis ad eius penitentiam non incli-
nant. Et ideo vt etiam dicit ipse Gregorius? ppen-
tis temporis: ita agenda est letitia: vt nunquam
amaritudo sequentis iudicii recedat a memo-
ria quam habere perpetuam ille nobis concedat: qui
iudicaturus est viuos 7 mortuos 7 redditu-
rus est vere penitentibus requiem sempiternam
in secula seculorum: Amen.

¶ Sabbato post primam dicitur de aduentu
in festo videlicet conceptionis virginis Ma-
rie in quo ponitur ipsam fuisse conceptam sine peccato
originali tribus clarissimis vrs. Sermo. 7.

Absit re ista
facere vt inferam? crimē
glorie nostre. Scribunt
hec vba primi Mach. 9.
c. Quāuis fratres charis-
simi pncipalis nostra intē-
tio in hoc opere verset circa mysteriū penitē-
tie. Attamen solēnitates occurrentes: vacue
non sunt ptereunde quin te, ipsis aliqua me-
moriam fiat. Et quia in illo sacro aduentu oc-
currit festum cōceptionis gloriose virginis
Marie nō est silentio ptereundū. Nam san-
ctissima virginis gloriā est omnium christi-
anorum vt pfiguratiū est p Iudith cui dicitur ē
a principe sacerdotum Iudith. 15. Tu gloria
hierlm. tu letitia Israel: tu honorificentia
populi nri. Idcirco qui eā a crimine origina-
lis culpe excusare conant aliquo mō verbū
ppositū satis pueniēter assumē possunt di.
Absit re istaz facere: vt nos reuerti virginie

Marie inferamus crimē ipsi **M**arie glorie nostre dicit ipsam hodie in peccato originali conceptā esse. **S**ed quia vsq; in hodiernum diē agitat inter doctores et deuotos vir. **M**arie: an beatā virgo pcepta sit in peccato originali: vel nō: quorū opinione tunc ecclia aliud decreuerit nulla falsa reputat. **E**x quo igit abscq; aliquo piculo possum? hoc pūilegiū at tribuere gloriose virgini sequēdo opinionē toti ordinis nostri nō ex affectionis passio ne sed ex mentis deuotione adherēdo opinio ni deuote conabor in illo sermone fm par titatē ingenij mei ex dictis doctorū defende re gloriosā virgine a cōtractione patus pec cati originalis: et pcepta fuit sine peccato originali ardētē pbare decertabo. **A**d quod erequendū p fundamēto huius materie vidē dum est qd sit: et a quo ptabit peccatū ori ginale. **S**ed qz hoc longū esset enarrare: et fa tis euidenter in ope de peccatis in tractatu d peccato originali patet: sufficiat hic tñ inue stigare quid sit pceptio. et inde ad ppositum transeamus. **E**tenim pceptio fm **P**e. aure oli in tractatu de pceptione virgi. idē quod simul vnio: a con. qd est simul: et capio. i. siml capio. fm notandū qz duplex est vnio. **U**na ē vnio semini qñ. i. virile semē et femellū siml miscēt et vniunt. **T**alis ē vnio istorū seminiū dicit pceptio. **Q**uā igit dicit talis est hodie cō ceptus: sensus huius ppositionis est iste. **H**e men maternū et paternū istū? plis simul mi xta sūt: et quia talis cōmixtio seminiū sine co pula carnali fieri nō pōt: cōmuniter i tali co pula raro fit aut nunq; quin peccatū saltē ve niale interueniat: idē **D**avid in psal. dicit: **E**c ce eniz i iniquitatib? conceptus sum et in pec catis pcepit me mater mea. **A**lia conceptio seu vnio est naturay: quādo. i. vniunt aia et corp? que quidē vnio fm **A**ug. sit post qua draginta sex dies in masculo. et octoginta in femina: l3 fm pbicos quadraginta in femi nis: et octoginta in masculis: vt no. ff. de libe. et postbu. l. gallus. **Q**uando ergo dicit talis est hodie pceptus: sic intelligit qz hodie com pleta ē linatio siue dispositio et organificatio corporis **P**etri vel **P**auli qua pfecta deus trinitas descendit et creat aiam et creando illi corporis organificatio infūdīt. **T**alis ē infusio aie i corp? dicit pceptio naturay. i. vnio na

ture spūalis qz aia: et cōpōzalis qz est corp? **Q**uādo g dicit talis est hodie pcept? i. pecca to originali nihil aliud est dicere nisi qz aia **P**etri vel **P**auli hodie creata est et infusa cor pori suo: in qua infusione ptraxit pctm origi nale. i. obligationē ad penaz dāni que est ca rentia visionis diuine. **E**t si in tali statu sine aliquo remedio decederet visione diuina p petuocareret. hinc **I**ob. 13. dicit. **Q**uis pōt facē mundū d immūdo cōceptū semine? **N**ō ne tu qz solus es? **Q**uasi velit dicē: qz qñ aia munda vniit corpori immūdo: nisi diuina ad iuuetur gratia efficiet immunda. **A**d igit glo riosa virgo **M**aria cōcepta sit ex semine pa rentis: quia tamen diuina gratia reseruata fuit lex cōis in ipsa fuit suspensa: qd pbat tri b? vñs in pñti fmone: rōne. scilicet et exēplo **M**are pma huius sermonis in qz pbat fm qtuor famoissimos doc. virgine **M**aria cō cepta sine pctō originali quorū fundamēta **P**rimo igit in illo sermone pbat te atam virgine esse conceptā sine pecca to originali p qtuor doctores pbatis simos. **I**n ore enī duorū vel triū cōstat omne verbi **M**atth. 18 et **D**entro. 19. et ad **E**bo rinth. 13. p. 2. q. 4. c. 135. q. 6. c. ab iſto die. 2. etiā extra de testi. c. 13 vniuersis. l. p. **M**ar rum magistru **S**ecuti i tertio sententiay. di. 3. qui dicit. qz debet errare vult errare po tius in abundantia laudis vir. **M**arie qz in diminutione. et p **S**cotū doctore subtilē i. 3. sententiay. di. 3. q. adeo fuit deuotus pceptio nis virginis **M**arie qz existens parit? et ppo sita qdne pdicta corā vniuersitate cū p maio ri parte cōs virgi. cōceptā cū peccato ori ginali concluderēt. audiēs talia ipse **S**cotus gladio spūs sancti oia dicta eoz recitauit et pfutauit: addēs innumrabiles rōnes pcludē tes virgi. conceptā fuisse sine pctō originali: quia ppter vōluerūt cōsyte de cetero doctor sub tilis vocaret. **E**t etiā p doctore illuminatum **F**ranciscū de maioris in. 3. iniaz. di. 3. et in plerisq; alijs tractatib?. **P**ostremo p **P**etr aureoli in suo particulari tractatu quē facit de conceptione beate vir. quē oculata fide vi di. **E**t qz plurimis eoz rōnib?: sed causa bre uitatis tm quatuor adducam? quarū pma dicitur ratio puritatis. secunda ratio oditi onis. tertia ratio puritatis. quarta ratio re

deceptionis. **P**rimo ergo probat beatā vir-
ginē fuisse conceptā sine peccato originali rō-
ne punitionis: arguēdo sic: Si ipsa beata vir-
go fuit concepta in peccato originali fuit ma-
gis punita p illo tēpore siue instanti q̄ oīa
creature que fuerūt in mundo quod est cru-
dele & ip̄i simi: dicere: quia aliq̄ peccauerūt
actualiter: & p̄sequenter graui⁹ puniri debe-
bant. Et probatur p̄dicta conclusio arguēdo
sic: Illud quod plus p̄dit pro aliquo tempo-
re plus punitur: sed virgo Maria si contra-
xit peccatū originale: plus sola perdidit pro il-
lo tempore quo fuit in peccato q̄ omnes aliq̄
p̄nati: quoniam si omnes homines huiusmū-
di fuissent p̄destinati: nō attigissent ad vir-
ginis meritū & p̄miū: ergo cum in peccato
mortalit p̄iuetur aīa omnib⁹ spiritualib⁹ bo-
nis cum sit sub potestate diaboli: sequit̄ q̄ be-
ata virgo i peccato originali siue mortali exi-
stens plus p̄didit quia gratias ad quas erat
disposita p illo tēpore habere non potuit: q̄
si dīcatur vt pleriq̄ asserūt: si virgo nō fuit
concepta in peccato originali: multū t̄roga-
tur p̄uilegio p̄ceptionis exiistit quia. s. non
habuit specialem modū p̄ceptionis cū & idem
habuit beata virgo si sine peccato originali
concepta est: quod absurdū videt̄ valde: cū
ipsa fuerit creatura pura: Christus p̄o crea-
tor: ipsa simplex femina: Christus aut̄ deus &
hō: ipsa redēpta: Christus redēptor. Ad hoc
r̄ndet̄ negando p̄sequentia: q̄ dato q̄ Chri-
stus nō fuisset cōceptus in p̄ctō originali nec
virgo Maria similiter: nō sequit̄ q̄ Chri-
stus habuiss̄ singularē modū i sua p̄ceptōe
quia ipse conceptus est ex femina sine virili
semine: virgo aut̄ Maria ex semine viri & fe-
mine. **P**ropterea nō tollit mod⁹ singularis p̄-
pter hoc cōceptionis Christi: q̄ est Christi
non sit cōcept⁹ in culpa originali: iste fuit sin-
gularis mod⁹ cōpt̄ei soli iure: rōne: & ne-
cessario. Virgo aut̄ si nō ē cōcepta i peccato
hoc fuit ex gratia & p̄uilegio. Non enī ipsa
fuit in p̄mo instanti p̄ceptionis siue sicut aīa
Christi coniuncta persone diuine. Quāuis
igit̄ beata Maria concepta fuerit ex semine
maris & femine: non tamen concepta fuit in
peccato originali: quia in ipsa suspens⁹ fuit
statutū dei ex p̄uilegio singulari: vt digna
efficeretur mater dei: nec vnq̄ sub potestate

esset diaboli ex qua debellās diaboli tētebat
conciipi. **S**ecundo idē probat rōne oditū
nis arguēdo sic: Si beata virgo concepta
fuit in peccato originali: sequitur q̄ ipsa fuit
plus odita a deo p illo tēpore q̄ Adam: Ju-
das vel quicūq̄ alius damnat⁹: quod est im-
pium & nepbarium dicere: q̄. s. illa que a deo
fuit dilecta vt m̄r dei fuerit electa: pro aliq̄
tēpore tantū fuerit odita. Et probat p̄dicta
conclusio sic: Pena includens culpā quan-
to maior & graui⁹ est culpa: tanto talis pec-
cator a deo magis oditur: sed pena virginis
fuisse maior quia plura bona perdidisset: et
non perdidisset: nisi quia deus eam in pecca-
to concipi voluisset. Igit̄ illo tēpore deus eaz
odio habuit. Non est aliud odiū dei nisi sub-
tractio gratie: sicut dilectio ipsius dei erga
creaturas nihil aliud est q̄ gratie cōmunica-
tio. Unde dicunt doctores nostri Ricar. de
medianailla & domin⁹ Bonauentura in. 3. sen-
tentiar. di. 32. q̄ deus nō diligit creaturas
dilectione affectionis: sed amore cōmunicati-
onis: & q̄ duplex est cōmunicatio. s. nostre et
gratie: s. dilectione cōdicationis gratie nō di-
ligit peccatores: s. pot⁹ odit talē cōdicationē
eis subtrahendo. Si igit̄ beatā virgo Maria
in peccato originali fuit p̄cepta: fuit p̄dicto
modo odita: quia in peccato originali exiistēs
cōdicationē gr̄a ad q̄o disposita erat nullate-
nus h̄c potuit. q̄ si s̄ arguit̄ sic: Pena corze
sp̄det culpe: si pena i troducta est p culpa ori-
ginali: Maria b̄uit mortē: q̄ & culpā origina-
lē: q̄d aliter in instū eēt: & sic b̄n a deo odiata
fuisset. **R**. ad h̄ distinguendo: q̄ duplex ē pe-
na. s. pena inflicta: & pena s̄cta: q̄ est etiā du-
plex. Pena s̄cta ē culpa aliena: & pena s̄cta ē
culpa p̄p̄a. **P**ā s̄ h̄c pena p̄t̄ ē dupl̄. **A**no-
mō ex cālī rōne culpe originalis alienae. s. ipsius
ade: q̄ nisi p̄ctū ade fuiss̄: nō fuiss̄ pena in-
troducta i gēne b̄niano: q̄d p̄z: q̄ r̄alē nāz p̄ctā
s. in vir. **M**a. detulerāt h̄n culpā: q̄ t̄ no-
luit. **P**atet h̄ exēplū de purgā a p̄ctō origina-
li p baptismū: t̄moxiū & b̄nt alias penas.
Ch̄ idē pbat rōne puritatis sic: Virgo in-
puras creaturas p se b̄nificēs debuit tenē q̄
dū maior puritas p̄t̄: puritas aut̄ ē p re-
motōez p̄cti: & defect⁹ culpabilib⁹ vñ ille d̄ pu-
rus q̄ ē sine p̄ctō: alr ipse Christus nō dīceret
purissim⁹ & ip̄i angeli. Si igit̄ beata virgo

debuisset purissima sub reo: ut dignus vas
esset filij dei: non potuit habere peccatum origi-
nale. **M**ā tres sunt gradus puritatis possibi-
les creature. **P**rimus est posse peccare: et peccare
et per gratiam releuari. **S**ecundus est posse pec-
care et non peccare: sed per gratiam releuari.
Tertius est nec posse peccare: nec peccare. **P**ri-
mus gradus competit communiter omnibus fi-
delibus mundi. **S**ecundus beate virginis. **T**er-
tius soli aie christi. **I**lle ergo secundus gra-
dus puritatis fuit virginis concessus: quia ma-
ter dei: quia domina angelorum: quia regina celi et
terre: quia mater misericordie et ultimum pecca-
torum refugium. **N**ō si contradicatur sic: **I**anuaz
paradisus non clausit nisi peccatum originale: si
si virgo fuisset mortua ante passionem christi
non introisset in paradisum: et hoc non nisi per pec-
catum originale: ergo fuit concepta in peccato ori-
ginali. **A**d hoc respondendum secundum aliquos
quod quia virgo non fuerit corrupta quantum ad
personalem maculam: fuit tamen quantum ad reatum
quo tota natura erat obligata ad penam: et quia
non fuit liberata. **S**ed aliter respondetur secundum
franciscum de maiori: quod iste calus non fuit
seculi admittendus: quia non erat determinatum a deo
quod si determinasset: sicut preseruauit a peccato
originali: preseruasset a pena: et si ei dedisset
non ex culpa propria sed aliena: ut patet de pur-
gatione peccato originali per sanctificationem in
utero matris: et per sacrificia qui mortui sunt
ante christi ascensionem. **Q**uarto et ultimo
idem probatur ratione redemptionis sic arguendo si
teata virgo non fuit preseruata a peccato origina-
li: christus non fuit perfectissimus redemptor: quia non
habuit gradus omnes possibiles redemptionis
quod est impiissimum dicere. **E**t probatur conseque-
ntia: quia scilicet modus preseruationis est perfectior
omnibus alijs. **A**um quia ex parte preseruati sequi-
tur abundantior gratia: quia amplior puritas
et amplior immo tota malorum semotio. **A**um
quia ex parte preseruantis arguitur maior per-
fectio et liberalitas: quia donat gradum per-
fectissime puritatis scilicet non cadere: quod non fe-
cit alijs qui ceciderunt: quia perfectius est nunquam
fuisse sub odio. **U**nde non secundum **B**e. aureoli.
quod ad hoc quod christus sit perfectissimus et uni-
uersalis redemptor: necesse fuit ut aliquem rele-
uaret a peccato actuali mortali: ut fecit omnes
peccatores adultos. **E**t aliquem preseruaret a
peccato actuali mortali: ut fecit angelos et

multos sanctos. **I**tem quod aliquem releuaret a
peccato actuali veniali: ut etiam fecit in apostoli-
bus sanctis qui nunquam peccauerunt mortaliter
sed tene venialiter. **E**t aliquos preseruaret a
peccato veniali: ut credidit fuisse **H**ob. bap.
et saltem fecit in pueris innocentibus sine aliquo
peccato actuali deceptibus. **I**tem necesse
fuit ut aliquem releuaret a peccato originali
ut fecit cum peccato originali nascetes. **E**t
aliquem preseruaret a peccato originali: quod tamen
pie creditur fecisse in gloriosa virgine. **N**ō
si dicatur ut sepe dicunt aduersarii huius con-
clusionis. **S**i virgo non fuit concepta in pecca-
to originali: prout fuit privilegium redemptionis
christi. **R**espondetur quod equiuocatur de redemptio-
ne: quia non solum redimere dicitur a peccato
purgare: sed etiam preseruare. **N**ā non solum
redempti a morte eterna: et tamen non fuimus
actualiter et eternaliter mortui. **E**t **H**idoro
dicit. **A**bzabaz redemptum a deo de vi. calde-
orum: et tamen cecidit: unde **A**ug. super illud
ps. Redime me a cal. hominum. dicit. i. dato
spiritui: fac ne false impositiones hominum ter-
roribus me vincant: et ne a mandatis tuis ad
sua malefacta percurrant. **E**t **S**icbolas de
lira ibidem ait: ut non impediant a quiete con-
templationis animam meam. **P**roterea ange-
li utique redempti sunt: qui tamen redempti non
peccauerunt. **I**bi enim quod ait. **B**eda. omnes. et in
canticis canticorum exponens illud **P**auli.
Christus est redemptio nostra. **N**ūquid et an-
gelos redemit sicut et boves? **D**ico quod et ange-
los illos preseruando: homines purgando. **E**t
sic patet prima pars huius sermonis in qua pro-
batum est virginem Mariam conceptam esse sine pec-
cato originali quatuor rationibus.

Pars secunda huius sermonis in qua pro-
batum quadrupliciter euidētissimis auctori-
tatibus virginem gloriosam esse conceptam si-
ne peccato originali.

Ecundo in isto sermone probatur bea. **P**agi. et
concepta sine peccato originali auctore mul-
tiplici: et breuitati studendo: et ordinem
inchoatum sequendo per quatuor auctoritates scri-
pture sacre: et quatuor sanctos doctores hoc idem
probabimus. **P**rimo igitur in ista parte per quatuor
auctores scripture sacre predicta conclusio proba-
bitur quod prima est. **T**ota pulchra es amica mea
et macula non est in te. **C**anti. 4. c. **I**lle do-
ctor famosus **A**lex. de alex. in fine vite sue

exposuit ad honore pceptionis bācauctorita-
tem: Nota pulchra es amica mea et macula
non est in te. s. originalis: actualis: venialisq;
peccati. Et hoc dicens devotus se cōmendās
virgini gloriose aiam suā emisit. **¶** Secūda au-
ctoritas est Esa. 18. Sicut lux meridiana cla-
ra est: qz sic cū luce nlla cōmisset obscuritas
ita cū virgis puritate bñdicta nō fuit cōmi-
xta originalis peccati macula vel obscuritas
¶ Tertia auctoritas est illi nūcū benedi-
cti angeli Gabriel dicens ad virginem. Ave
qđ dicit ab. a. quod est sine: et ne qđ ē pecca-
to. vñ sine peccato similis es tu: et p pñs ple-
na grā. Crede igit firmiter verbū meū: qđ
nullū verbū ē impossibile apud teñ. **¶** Lu. 1.
¶ Quarta auctoritas est illi sapientia Sa-
lomonis in persona. p. ai. puer. 18. Ab eter-
no ordinata sum: Et nō inmerito qđ Salomō
vidit eā in lumine sapientie qđ a deo acceptat
et ita excellent exaltauit eā. **¶** Secūda in
istā parte pbat dicta conclusio p quatuor san-
ctos doctores: quoz pñmus est Aug. qđ in li. 8.
natura et gratia inq: Cū te peccatis agis:
de Maria virgie ppter honore dñi: nullā
facere volo questione: Sibi enī datū est ad
vincendū ex oī parte peccatū. Et sequit bac
igit virgine excepta si cōs sanctos et sanctas
cū ad hoc congregare possem: interrogarem.
vtrū essent sine peccato: vna voce clamaret
Si viderim? qz peccatū nō habem? ipsi nos
seducim? et veritas in nobis nō est. Nec itel-
ligit de peccatis actualib? vt quidā dixerūt
qz ipse dicit cōs scōs peccasse excepta virgie
Qđ si intelligeret te actuali falsū diceret qz
inocentes et paruuli recedētes nō peccauerūt
peccato actuali: g intelligit originali. Prete-
rea ipse facit istā exceptionē ppter honores
dñi: s; maior honor dñi est dicere qđ nō pec-
cauit virgo originalitē qđ actualit. Tame qz
originalis est maioris malitie cū totā natu-
ram maculet: actuale pō nō. Tum qz origi-
nale est radix actualiū: et nō eōuerso: qz nul-
lus peccauit actualiter nisi qz peccauit origi-
naliter. Tum quia peccatū originale est qđ
necessariū: quia nullus potest id ex se vitare:
actuale autē stat in libertate nra. **¶** Secūda
est Ambrosi? qui i sermone ad gabaonitas
loquēs de virgine figurata in virga. Esa. 17.
c. Egredietur virga de radice iesse etc. sic in-
quit: Hec enī virga in qua nec nodus origi-

nalis: nec cortex venialis culpe fuit. Hec ille.
Cuius dictū pfirmat beat? Abo. in expositi-
one de euāgelica salutatioe di. sic de brā vir-
gine: Ipsa enī purissima fuit qđ tum ad cul-
pā: qz nec originale nec veniale nec mortale
peccatū incurrit. **¶** Tertio est beat? Hiero.
qui in sermone de assumptōe brē virg. ad Pau-
lam et Eustochiū sic ait: P is gratie que est
in christo: in mariā venit plenitudo quāq; ali-
ter et aliter: quia. s. christus ex iure necessario
maria pō grām habuit ex pūilegio. Itē ibidē
fic ait: Ceteris per partes marie pō tota se i
fudit gratie plenitudo. Et iterū. Quicqđ be-
manis vici pōt verbis: min? est a laude vir. s;
possumus vere intelligere et dicere ipsā non
peccasse. g nō solū est vix sed ampliori laude
digna. **¶** Quart? vltim? est deuotus vir.
Marie sanct? Anselm? q in libro de conce-
ptu virginali sic inquit: Pecebat vt illius bo-
minis conceptio de matre purissima fieret:
que ea puritate niteret quā maior sub deo ne-
quit intelligi. Sed non potest maior esse pu-
ritas sub deo: nisi vbi non est aliqua macu-
la. Et ideo beatus Abo. in. p. disti. 44. In
qōne vtrū deus potuerit res facere meliores
in rñsione. tertij argumenti sup dictū illud
Anselmi inquit: qđ aliqđ creatū pōt purifica-
ri quo nihil puri esse pōt in reb? creatis sine
vlla cōtagione peccati: et talis fuit puritas be-
ate virgis qđ a peccato originali et actuali im-
munis fuit: tamē illa puritas fuit sub deo: qz
erat in ea potētia ad peccandū. Et sic patet p-
dictis auctib? beatā virginem sine originali
peccato fuisse conceptam.

¶ Vbi tertio hui? sermonis i qua pbat
quadruplici miraculoso exēplo bea. vir. Ma-
riam esse conceptā sine originali peccato.

¶ Tertio in isto sermone pbat brāz vir-
ginē fuisse pceptā sine peccato origi-
nali quadruplici exēplo miraculoso
et quadruplici exēplo naturali. Primo ergo
in hac parte pbat dicta conclusio quadrupli-
ci exēplo miraculoso quoz. **¶** Primū ē san-
cti Guidasalu capellani brē virgi. archiepī
tolosani: de quo legit: qđ quotienscūq; cele-
brabat aderat illi brā virgo bñdicta: et tantā
familiaritatē hñt fecit: qđ ipsa dedit sibi pla-
netam vnam ad celebrandū dicens: Scias
Guidasalue me fuisse conceptā sine origina-
li macula: celebrabis igitur festū ad honores

qui diuidit in sex libros: et in fine tertij libri c. penul. Querit vtrū virgo benedicta sit in originali peccato cōcepta et in corpore qdōne ponit totū illud miraculū factū a virgine i se ipso. Et ideo determinauit virginē fuisse cōceptā sine peccato originali: docet: et predicat eius conceptionē colendā: reuocatq; et tractat quicqd in .3. finiq; dixerat. ¶ Secundo in ista parte p̄dicta conclusio pbat̄ quatuor exēplis naturalib; quorū primū est illud. Si cut radij solares descendūt supra lutū: et tamen nō deturpanē a luto: sed potius illū minant lutū: sic et anima vir. descendit super lutum humane nature: et tñ nō fuit deturpata a luto originalis culpe: sed potius totā naturā humanā illuminauit. ¶ Secundū exēplum est qd sicut aurū in viscerib; terre non corrūptur sed perficit: sic et virgo benedicta in viscerib; matris nō fuit corrūpta aliqua macula: sed potius a spiritu sancto sanctificata. ¶ Tertiū exēplū est sicut ram; pueniens ab vna arboze: et insertus in malā arborem: non inficit ab ea: sed potius pficit eā: sic et aia btē virg. pueniens a deo et inserta in corp; btē vir. absctū a massa corrupta ade nō inficit ab ipso: sed potius perficit ipsū. ¶ Quartū exēplū est qd sicut rosa pducit ex virga spinosa: tamen in se nō habet aliq spinā: ita aia vir. quāuis amassa spinosa. i. corrupta fuerit pducta: tamē in ipsa aia bñ dicta non fuit peccati aliq spina. Abstergo rem istā facere etc. Quius p̄bitus et meritis tribuat nobis i potens deus vi ad illā gloriā peruenire mereamur: vbi ipsa cū filio suo vigenito exaltata super angelos gloriose in splendidissima exultat et regnat in secula seculorum. Amen.

Nequq3 scri

pta sūt: ad nrāz doctrinā
scripta sūt vt p patiētiā 7
solationē scripturaz spz
beam⁹. Scribūf ad Ro.
is. 3. i epla occurreb dñice

¶ *Infra cetera fr̃es charissimi q̃ noa scriptura
sacra docet: permagime instruit neminē pecca
tozē posse saluari sine sacramento penitētiē.
¶ Nam vt dictū est in p̃lexio huius operis:*

Penitentia est secunda tabula post naufragium peccati mortalis. Idcirco ap[osto]lus Paul[us] in verbis pallegatis hoc expresse manifestat dicens: Quocumq[ue] scripta sunt. s. de virtute penitentie ad nostrā doctrinā scripta sunt: vt per patientiā et solationē scripturar[um] dignos fructus de peccatis nostris penitentie faciam[us] spem remissionis ipsor[um] habeamus. Determinatis igit[ur] in hebdomada p[re]cedenti. Diffinitione: institutione: p[ri]mitate: et originali p[er]fectione penitentie: in ista d[omi]nica benedicta super dicta verba ap[osto]li tractabim[us] de eius necessitate et obligatione. De qua ordinē inchoatū p[er]sequendo tres cōsiderationes faciem[us] quarum p[ri]ma dicitur obligatiōis penitentie declaratio. Secūda declaratiōis penitentie evidens oppositio. Tertia obligatiōis penitentie fundamentalis roboratio.

Pars p[ri]ma hui[us] sermonis: in qua declaratur quilibet peccator tenet[ur] facere penitentia[m].

Primo igit[ur] in ista parte declarat[ur] s[ecundu]m Franciscū de maioris et s[ecundu]m Scotū in 4. d[istincti]o[n]e 14. quilibet peccator obligatur facere penitentia[m]: qui i[n] hac declaratione facit tria. Primo declarat q[uo]d remanet in peccato post actū peccati. Secundo q[uo]d illud tele[us] et potest deleri: et ad hoc requiritur aliqua punitio. Tercio q[uo]d non requirit[ur] sed solum punitio penitentialis. **Quantum ad p[ri]mū sciendū q[uo]d in peccato considerant[ur] tria scilicet actus: habitus: et reatus. P[ri]mū ē actus: scilicet culpa qua peccat[ur] p[er] q[uo]d dicit[ur] Ia. 6. Ad cupiscentia[m] parit[ur] peccatū. peccatū autem cum consummatū fuerit generat mortē: et quantum ad hoc non requirit[ur] penitentia. Secūdu[m] est actualis culpa derelicta ex actu peccati inclinans ad malū. p[ro]pter frequentatiōem iuxta illud philosophi. 2. Eth. Et frequentatis actibus generatur habit[us] de difficili mobilis: de qua culpa habitualis p[ar]it[ur] Io. 8. Qui facit peccatū servus est peccati: quia. I. servit malo habitui ipsū ad malū inclinanti: nec hoc expellitur totaliter p[er] penitentia[m] nisi loquamur de illa penitentia que est perfecta et continua: de qua dictū est. s. in diffinitione: sed magis expellit[ur] p[er] habitū virtuosū contrariū actui peccati: quia sicut ex frequentatis actibus malis generatur habitus malus: ita ex frequentatis actibus bonis generatur habit[us]**

bonus qui expellit malus. Tercio est obligatio ad penā: aut eternale: aut temporalem. Eterna expellitur per penitentia[m] interiore[m] et essentialē: que cōsistit in displicentia peccati cum ratione et voluntate. Temporalis vero expellitur per penitentia[m] exteriorē et accidentales: que p[er]sistit in dolore sensibilis: siue i[n] actibus exterioribus. Et hoc sufficit quantum ad p[ri]mam particulam huius declarationis.

Quantum ad secundum sciendū est q[uo]d vltimū potest deleri: et deletur in hac vita iuxta illud symboli: Remissionē peccatorū: hoc est: deus est remissivus peccator[um] in hac vita. Patet hoc per exemplū de Petro David: et Paulo qui ante fuerunt in peccato: et postea fuerunt beatificati: sed nullus beatificat remanens obligatus ad penam eternā solvendā. Sed advertendū est q[uo]d sine pena equivalente non admittitur peccator[um] absolutio. Cuius ratio est: quia cum deus velit vindicare et punire peccatōrē p[ro] peccato cōmissio s[ecundu]m ordinatā iusticiā ad hoc q[uo]d non faciat: requirit[ur] q[uo]d homo p[re]veniat ipsas aliqua punitiōe debita. Et hoc sufficit quantum ad secundum. **Quantum ad tertium sciendū est q[uo]d predicta punitio nō potest cōvenienti fieri q[uo]d per actum voluntatis: quia s[ecundu]m sententiam Abrislo. de regu. iuli. 6. Omnis res per quas causas nascitur per easdē et dissolvitur. s. de reg. iur. l. nihil habetur. Nihil tam naturale est q[uo]d vniūquodq[ue] eo genere dissolvere quo colligatū est. Cum igit[ur] peccatum oriatur in anima per actū voluntatis volendo hoc: vel illud cum tele[us] et libidine: requirit[ur] q[uo]d actum voluntatis expellat nolendo illud quod voluit cum displicentia et dolore: et hoc nihil aliud est quā penitentia: ergo penitentia necessaria est ad illud expellendum quod remanet in peccato: et sic patet q[uo]d dictū sit i[n] p[ri]ma parte hui[us] sermonis. **Pars scōda hui[us] sermonis in qua ponit[ur] declaratiōis p[ri]ncipalis evidens oppositio.****

Secūdo in isto sermone ponit[ur] obligatiōis penitentie evidens oppositio: probando triplici ratione nullū esse obligatū ad penitentia[m] et easdēmet solvendo p[er] malos declaratiōe. Primo p[ro]bat[ur] rōne t[ri]mēbri. i. b[ea]te t[ri]s mēbra cuius rōnis est b[ea]ti fundamentum. T[ri]a sunt bona inter alia:

que sine penitētia sufficiunt ad remissionem culpe: 7 consecutionē vite eterne. f. bona volūtas: cbaritas 7 uersio ad deum: ergo 7c.

¶ Quantū ad primū membrū p quo capif primū bonū. f. bona volūtas arguit sic. Bona volūtas sine penitētia sufficit peccatori ad psequendā remissionē peccatorū suoz iuxta glo. sup illud ps. vi. Qui seminat in lacrymis. Noli esse tristis si adsit tibi bona voluntas: vñ metis par. ergo videt q sufficiat habere bonā voluntatē ad pacem eternā acquirendam sine dolore penitētie vel sine actuali consideratione peccatorū suoz pteritorū: ergo 7c.

¶ Quantū ad secundū membrū: p quo capif secundū bonū p fundamēto. f. cbaritas arguit sic: Cbaritas sine penitētia sufficit ad remissionē peccatorū iuxta glo. super illud Luce. 7. Dimissa sunt ei peccata multa. Ardor cbaritatis in ea rubiginē peccatorū suoz consūpsit: ergo cbaritate sine penitētia delet peccata.

¶ Quantū ad tertium membrū p quo ponit tertius bonum. f. Conuersio ad deū arguit sic. Conuersio ad deū pōt esse sine animi dolore 7 penitētie: quia sic scilicet auersio a deo ad dānationē ita conuersio ad deum in salutē: s auersio a deo pōt esse sine refectione: vt patet in peccatis spiritualibus: 7 sic pōt etiā esse causa dānationis ergo conuersio ad deum sine omni dolore penitētie potest eē cā salutis: ergo 7c.

¶ Ad hoc respondet qdaz ad oīa mēbra: 7 primo ad primū mēbrū pūmī argumētū fm Alex. de aless. vbi. s. q illa glo. loquitur de bona volūtas faciedū opa misericordie nō suppetere facultate. Unde glosa pcedens ait: opa misericordie seminant: atqz sufficit bona volūtas si deficit facultas. Et ideo postea subdit. Noli esse tristis si est tibi bona volūtas.

¶ Ad secundū dīcas fm eundē vbi. s. q illa rubigo est quidam defectus ex cōsuetudine peccati contractus. f. abusus quedā ex parte intellectus: 7 libido ex parte affectus. Unde sicut ferrū cōsumit in rubigine: ita in istis defectibus virtus in dictis potentijs est diminuta: qui defectus: virtute cbaritatis opte reparat. Attamē cbaritas sine pnia nō sufficit ad remissionē peccatorū qdā ad culpā: qz sicut in r. r. boies nō relictūe amicitia post offensā nisi p dolore aliquē d offensā: ita nec cbaritas post peccatū nisi p pniaz.

¶ Ad tertium mē-

brū dīcas fm Alex. in. 4. di. 14. q sicut auersio a deo semp bz quādā cōplacētia volūtas: ita uersio ad deū debet habere displicentia: et hic dolor displicētie dicit pnie. Noli dīcas q velle auerti a deo sine oī uersione ad aliqd delectabile sufficit ad peccatū ppter inordinatōnē volūtas: s velle auerti ad deū sine dolore pnie nō sufficit ad meritū.

¶ Sed opponit 3 obligatōnē pnie rōne simplici sic arguendo: hō offensus pōt remittere offensā absqz hoc q offendentē peniteat: q fortiori multo magis deus qui est sūmē misericors et essentialit 7 pniōr ad miserandū q dānādū pōt remittere offensā sine pnia. Pōt pōt etiā dī: qz maior est misericordia remittere sine pnia 7 satisfactōe q cōuerfio: g 7c.

¶ Ad hoc fm Alex. de aless. vbi. s. q cū in oī ope dei reluceat misericordia 7 iustitia 7 iux illud ps. Aniuersa vie dñi misericordia 7 veritas si sola misericordia peccatū remittet sine pnia nihil esset re iustitia. Et iō requirit pnia vt feruet ordo iustitie p aliquā punitionē peccati: vt in hoc ope remissionis reperiat iustitia ex parte penitētie: 7 misericordia ex pte dei remittet. Unde glo. sup illud ps. Iustitia autē cū abulabit: ait: pnia boīs iustitia est vt puniat i se malū 7 faciat se bonū. Et sic pz ad scdaz arg.

¶ Tercio opponit 3 obligatōnē pnie: p locū ab impossibili sic arguendo: Impossibile nulla est obligatio ff. de reg. iu. l. impossibile. s impossibile est p pniā deleri peccatū g 7c. Vnoz probat sic. Dentro. 25. Scdm mensurā peccati erit 7 plagarū modus: sed penitētia est minus bonū q peccatū mortale sit malū: quia penitētia est finitū bonum peccatū autē infinitū malū. Quod pz illud Anselm. 2. Cur de? bō. c. 7. Tantū malū est peccatū: quātus est q offendit: s ille est infinitus. f. de? q peccatū ē infinitū. Et finitū ad infinitū nulla est pportio: g cū penitētia sit finita 7 peccatū infinitū: 7 pportio deat eē pnie ad culpā: vt deū est: impossibile est q aliqs pniā faciat sufficere: g 7c.

¶ Ad hoc. R. dupliciter. s. ad argumētū. scdo ad formā argumētū. Prio R. ad argumētū. q qdlibz magnū peccatū p pniaz pōt deleri: qd pōt trib? rōnib? 1. rōne iniūctōis scdo rōne afflictōis. Etia rōne miseratōis. Prio dico rōne iniūctōis: qz q dixerit deū pcepisse impossibile anathema sit: it. Hiero. Sed facere pniaz 7 deo

mittimus ē infinita: eo q̄ offendit de⁹ qui ē
infinitus: Ita pnia ⁊ satisfactio quā facim⁹
deo pro pctis cōmissis est infinita: eo q̄ mīa
⁊ grā dei. p quā est deo accept⁹ et illud qd
homo deo reddere ⁊ facere pōt est infinita:
ita q̄ pnia ⁊ satisfactio pro peccatis ex ifini
tate diuinitē acceptēs infinita dicitur
¶ **Secūda** ē h̄z eādē et etiā h̄i. i. 4. di. eadē
gr. h̄. q. 2. Qd facē aliqd accept⁹ deo duob⁹
mōis pōt itelligi. Aut. s. virtute ppria: aut
virtute alterius. h̄z mō null⁹ pōt p̄dignā
pniam facere ⁊ deo satisfacere pōt: eo q̄ meri
tū cōmissis. ⁊ sic itelligit ista rō. **Secūdo**
mō. s. adiutorio cbristi ⁊ virtute passionis
eius quilibet quātūcūq̄ pctōz magn⁹ p̄tēs
de pctis suis: deo satisfacere pōt: eo q̄ meri
tū cbristi est infinit⁹: sufficiētia: efficaciaz: et
dolore. ¶ **Tertiu** est q̄ aliud est facere eā
uolens: aliud ē facere possibile: h̄ de⁹ nō exi
git a penitēte equalēs: quia hoc ē ipōssibile.
Unde Aristo. 8. Ethico. ait. In bis bono
ribus q̄ sūt ad deū ⁊ ad parētes nō tenet hō
ad equiualens sed ad possibile. vnde t̄ nec pe
nitentia agere h̄z possibile. ita. Et sic pa
tet op̄ositi obligatōis pnie cū suis solomb⁹
¶ **Mars** tertia huius sermonis in qua pbat
pctōres ad pnia obligari triplici lege.
¶ **Artio** in isto sermone ponitur oblig
gatōis pnie fūdata roboratio. Mā
oēs pctōres obligari ad pnia ⁊ pagē
dā ad salutē consequendā. pbat triplici lege
s. nāli: scripture ⁊ gratie. ¶ **Primo** roba
rat pnie obligatio lege nature sic. **Hei. 3.**
dicit scriptura. Adā vbi es **Abiglo.** Mor ē
vocat⁹: ⁊ ad pniām redūct⁹: sed tunc nul
la erat lex nisi nature: q̄ rō. **Propterea** si te iu
re nāli tenet quis nō inuitē negligere vitā
corpi⁹: sed salubritē vitare mortē. **Aitenim**
Null⁹ lib. de officiis. c. h̄. Prio generatiaz
tū oī est natura tributū vt le: vitā: corp⁹
q̄ tueas: declinet q̄ea q̄ nocitura vidēt: oīa
quecūq̄ sunt ad viuendū necessaria inq̄rat
⁊ paret. **Hecille.** **Incapabile** magis tenet
ad vitā: ac ⁊ eiusmodi vitare. sed hoc fie
ri non pōt nisi per penitētiā: q̄ rō. Nam per
peccatū pziatur q̄ gratia: sed per peniten
tiam gratia infundit ⁊ peccatū excludit: vt
patebit. j. ergo peccatori ad remissionē cul
pe: ⁊ ad consecutionē glorie est necessaria pe

nitentia tanq[ue] infirmo medicina. Item iure nature tenetur se quilibet reddere innocētē: et absq[ue] iniquitate: quia tenet quilibet diligere seipm recte: s[ed] re? s[ed] nō pōt facere: nisi aut faciendo q[uo]d nūq[uam] nocuerit q[uo]d est sibi im possibile. Aut puniendo id q[uo]d nocuit: q[uo]d fit per penitētiā. Unde Aug[ustinus]. **Q**uel. 12. Tu fecisti: tu reus es: tu doles: tibi ignoscit: s[ed] nisi tibi displiceas peccator: placere nō potes iustis: s[ed] rē. et sic patet per legē nature nos obligari ad ipsaz p[er]niam. ¶ **S**ecūdo idēz p[ro]bat[ur] per legez scripture: auctoritatib[us] p[ro]phetiis: per scripturā discurrendo tali mō. Sanctificamini et sancti estote: q[uia] et ego scia sū. **L**u. 11. 20. Qui queritis dñm deū tuū inuenies eū: si cū toto corde querieris: et cū tota tribulatione aietue. **P**sal. 4. Si popul[us] agēs penitentiā et cōfiteas nōi tuo venerit et adorauerit: et deprecati fuerint in domo bac: et audiat in celo et dimitte populo p[er]tūm. **R**eg. 8. Si querieritis dñm inuenietis: si autē dereliqueritis eū: derelinquet et vos. **2**. Paralipo. 15. Postq[uam] coangustat[ur] ē **D**anathes egit penitentiā. **2**. Paralipo. 33. Laui corp[us] suū et vngit se myrrba optia. s. pnia. **R**udith. 10. Pellē pro pelle: et cuncta que habet bō dabit pro aia sua. **J**ob. 2. Si iniquitatē q[uam] in manu tua ē abstuleris a te et nō pmanerit iusticia in tabernaculo tuo: tūc leuare poteris faciē tuā absq[ue] macula. **J**ob. 11. Pedit illi domin[us] locum penitentie: et ille abutitur eo in superbiam. **J**ob. 24. Apprehendite disciplinaz nequando irascatur domin[us] et rē. **1**. **Q**uerite dñm et vinct aia vestra. **68**. **L**etetur cor querētū dñm. **14**. Feci iudiciū et iusticiā punitōs: ne tradas me calōniantibus me. **18**. In simplicitate cordis q[ue]rite illū. **S**apie. 6. Dabas locū pnie: nō ignorās q[uo]d nequā natio eorū. **S**apie. 12. Qui timent dñm: preparabūt corda sua. **E**ccl[esiasti]. 2. Altissim[us] odio habet peccatores: et misere tur penitētib[us]. **E**ccl[esiasti]. 12. Altissim[us] creauit medicinā. i. penitentiā: et vir prudēs nō abhorrebit eā. **E**ccl[esiasti]. 38. Vultus et liuor et plaga tumēs nō ē circūligata: nec cura et medicamine. s. pnie: nec fota oleo. s. mīe. **E**sa. 58. Venit mane et nox: si q[ue]ritis querite. i. si queritis i aduersitate: q[ue]rite in aduersitate.

te. **E**sa. 21. Et vocauit dñs in die illa ad fletū et plāctū: et ecce gaudū et leticia. **E**sa. 22. Querite dñm dñi inueniri pōt. **E**sa. 55. Et primo die quo posuisti cor tuū ad intelligēdū vt te affligeres: in cōspectu dei tui exaudita sūt verba tua. **Ps**al. 10. Et sic patet nos obligari ad penitētiā lege scripture. ¶ **I**dē probat[ur] gratie lege discurrendo sic. Apertis t[em]p[or]ib[us] suis obtu. ei mune. aurū: t[em]p[or]ib[us] et myrrbā. i. penitentiā. **Mat**. 2. Per aliā viā reuersi sūt. s. penitentie. **I**bidēz. Facite dignos fructus penitentie. **Mat**. 3. Penitentiā agite. app[ro]p[ro]quū cel. **Mat**. 4. **M**angusta et arcta est via que ducit ad vitā rē. s. penitentie. **Mat**. 7. Qui nō accipit crucē. i. penitentie. et non sequit[ur] me: nō est me dignus. **Mat**. 10. Qui vult venire p[er] me tollat crucē suā. s. penitentie. **L**uc. 11. **M**inuite surgēt in iudicio cū generatiōe bac: et cōdemnabunt eam: quia penitentiā egerūt in p[re]dicatione **J**one. **L**uc. 11. **C**ontēdite intrare per angustā portā. **I**bidēz. Gaudū est angelis dei super vno p[er]tore penitentiā agente. **L**u. 15. Si spū facta carnis mortificaueritis: vti uetis. **Ro**. 8. **O**bscuro vos p[er] misericordiam dei fratres: vt exhibeatis corpa v[est]ra hostiā scām: deo placētē: rōnabile obsequiū v[est]rū. **Ad** Ro. 12. Abijciat[ur] opera tenebrarū et induat[ur] ar. lu. s. pen. **Ro**. 13. Verbū crucis. s. penitentie: pereuntibus stulticia ē: his autē q[ui] salui fiunt: virtus dei. **1**. **A**bor. 1. **S**emper mortificationē **J**esu in corpe vestro circūferētes. **2**. **A**bor. 4. Qui autē c[on]u[er]si sūt carnē suā crucifixerūt cū vitis et concupiscentiis. **1**. **A**bor. 4. Renouamini in spū mētis vestre: et induite nouū hominē: qui s[ecundu]m deū creatus est. **Ad** Ephe. 4. Induite vos armaturā dei: vt possitis stare aduersus insidias diaboli. i. penitentiā. **Ephe**. 6. **C**onfiguratus s[ecundu]m mortē c[on]u[er]si. **Phil**. 3. **A**bsto in carne passio: et vos eadez cogitationē arminij. **De**. 4. **D**edi ei tempus vt penitentiā ageret et non vult penitere a fornicatione sua. **Apoc**. 2. **D**emēto vnde excideris: et age penitentiā et prima opera fac. **I**bidēz. **A**mulare ergo et penitentiā age. **Apoc**. 3. **C**onfirmatur predicta auctoritatibus sanctorū. **E**t primo auctoritate **Gregor**. in quada[m] **Q**uel. sic d[icitur]. **L**uz in graui pecca

to miser homo labitur: suadet ei diabolus: ne peniteat: ne cōfiteatur: peccatū leue ⁊ modicū affirmat: p̄dicat misericordiā. lōgin quū vite spatiū promittit: permanere in peccato suggerit: ⁊ sic in cōtēptū dei ⁊ desperatiōis sui inducat ⁊ p̄dat. **Hec ille.** Itē auctoritate Aug. sup. ps. 50. di. Sūt multi q̄s peccare nō p̄det: agere penitētiā p̄det. **¶** Incredibilis infamia: de vulnere ipso nō erubescis: de ligatura vulneris erubescis. Monne vuln⁹ fedi⁹ ⁊ putridi⁹ est? **¶** Q̄sū ge ergo ad medicū ⁊ age penitentiā. Dic iniquitatē meā agnosco ⁊ peccatū meū cōtra me est sp. **¶** Aibi soli peccauit: quia tu solus sine peccato. **Decibi.** Et in li. Enchiridion. c. 69. ait. **¶** Neq̄ de ipsis criminibus magnis ⁊ remittēdis in ecclesia dei misericordiā desperāda ē agentibus penitētiā: s̄m modū cuiuscunq̄ peccati. In actione autē penitentiē ubi tale cōmissū est vt is qui cōmissit etiā a corpore cōstiti sepeatur: nō tamē consideranda ē mēsurā tēporis q̄ doloris. Cor enī contritū ⁊ humiliatū deus nō spernit. **Decibi.** Et in li. de penitētiā idē ait. **¶** Ceteroq̄ hominū q̄ nō sunt paruuli: nullus trāsit ad cōfessiōis: vt incipiat esse quod nō erat: nisi peniteat eum fuisse q̄s erat. **¶** Et alibi idē ait. Quis dubitet in quacūq̄ tēporali felicitate versetur: penitere tamē nos debere huius vite: vt ad illāz incorruptionē tota auaritia currat? **¶** Unde ē enī quod etiā apostol⁹ ait. Quādiu simul pegrinamur a dño: per fidē enī ambulā: nō per spēs. **Decibi.** Et in li. de diuinitatib⁹ fidei idē ait. **¶** Alia peccatorib⁹ salubriter p̄sumatur ab illo qui nō vult mortē peccatoris a p̄ditiōe penitēdo ⁊ saluē mīseratione dñi. Si q̄s aliē de iustissima pietate dñi sentit nō cōfiteatur? s̄ nouatian⁹ ē. **Dec. ille.** Itē auctoritate Ambro. in. 2. lib. de p̄s. fici. **¶** Tanta ē penitentiē medicīna vt mutare videatur suā deus sententiā. In te ergo ē vt euadas: vult rogari dñs: vult de se sperari: vult sibi supplicari: homo es ⁊ vis rogari vt ignoscas: ⁊ putas deū tibi nō rogati ignoscere. **Dec. ille.** Itē auctoritate Chrys. in li. de cōpunctiōe cordis fici. **¶** Velocius ⁊ vehementius oportet satisfacere: ⁊ penitudinē gerere cōmissi: ⁊ cito recedē ab his acti

bus quibus offendit deus. **¶** Neq̄ enī rectas ⁊ ingenuas mentes ita offendit: quāuis grauissimū iniuriā delicti: vt cōtēptus satisfaciendi. **¶** Peccare nāq̄ hūanū est: permanere autē in peccatis diabolicū est. **¶** Itē auctoritate Hiero. in epistola ad Oceanū de morte Fabiolesic dic. **¶** Q̄ felix penitentiā que dei ad se traxit oculos: que furentē sententiāz dōminis p̄fesso errore mutauit. **¶** Idē ⁊ Dauid in Paralipomenis. Voc. ⁊ Minue fecisse legim⁹ in propheta: publicanos quoq̄ in euāgelio e quibus p̄mus nō solus indulgētiā sed ⁊ regnū accipere meruit. **¶** Alius iam pendente dei fregit irāz. **¶** Tertius peccat⁹ verberans pugnis: oculos nō leuabat ad celum: ⁊ multo iustificatioz recessit publican⁹ hūili confessi de vitiozū q̄ p̄barisus supba iacta tūde virtutū. **Decibi.** Et idē epistola de obfurgatiōe Gulannelic ait. **¶** Non est dubiū leuius esse crimē ubi peccatū fuit homo vltro confitetur ⁊ penitet: at ubi celans mala sua ⁊ inuitus detegitur ⁊ nolens publicatur illud grauius scel⁹ ē rē. **¶** Sed tu que iā ingressa es agonē p̄nie insiste misera: fortit⁹ inbere: tanq̄ naufragio tabule: sperās p̄ ipas te posse de profundo criminis liberari. **¶** Inbere penitentiē vsq̄ ad exitū vite: nec tibi p̄sumas ab humano die posse veniā dari: q̄ decipit te quicunq̄ hoc tibi voluerit polliceri. **¶** Que enim p̄prie in dñm peccasti: ab ipso solo in die iudicii conuenit remediū querere. **Decibi.** Et in epistola ad Sabia. num sic ait ibidem. **¶** Samuel quondāz lugebat **¶** Paulē rē. Item ibidem: idē Hieronymus inquit. **¶** Liber ille quem propheta deuorat: omnis series scripturarum est: in quibus et penitens plangit: ⁊ iustus canit: et maledicitur desperanti. **¶** Nihil ita repugnat deo q̄ cor impenitens. **¶** Solum crimen est quod veniā cōsequi non potest. **¶** P̄igitur ignoscitur post peccatum qui peccare cessat: ⁊ ille accit iudicem qui rogat. **¶** Impenitens autem omnis ad iracundiā pronocat iudicantem. **¶** Solum desperationis crimen est quod mederi nequeat. **¶** Porro vt scias quotidie dominum peccatores ad penitentiā pronocare: qui si rigidi prostiterint de clemente: eum seuerum: et trucem

faciēt. **A**udi **E**sa. verba di. Inuitant inq̃t
dñs sabbaoth in illa die ad fletū 7 planctū
7 decaluationē 7 accitionē cilitiorū: ipsi p̃o
fecerūt leticiā 7 exultationē: mactātes vitu
los 7 imolantes oues vt comederēt carnes 7
biberēt vinū dicētes. **N**āducem? 7 bibam?
cras enī moriemur. **P**ost q̃s voces 7 perditē
mētis audaciā scripturā cōmemorat di. **E**t
reuelata sūt bec i aurib? dñi sabbaoth: **N**ō
dimittes vobis pctm̃ hoc donec moriamini
Sienī pctō mortui fuerit quō tūc eis dimit
titur peccatū: q̃ q̃ diu in pctō vixerint nō di
mittit. **P**arce q̃so aie tue: crede dei filiū fu
turū esse iudicē. **H**ecille. **S**i igit̃ volum? ser
uari ac saluari agam? p̃nitiam: p̃ quam eter
nā mereamur gloriā in sclozū scla: Amen.
Veria secūda post p̃mā dñicā de aduentu
de quātitate p̃nitie

Sermo nonus.

Mecūq; scri

Qpta sūt: ad nr̃az doc. scri.
sūt. **A**teruz vbi. s. q2 fm̃
eundē aplm̃ Paul. fr̃es
charissimi scribentem ad
Abio. i. z. epla. c. 3. **O**is
scriptura diuinit? inspirata vtilis ē ad docē
dñ: arguendū: corripiedū 7 erudiendū in iu
sticia. **N**ost q̃ docum? ex scripturis sacris
in sermone p̃cedēti: **D**ēs peccatores obliga
ri ad p̃nitiam pagendā: **R**estat in p̃nitiarū vt
doccamus quāta p̃nitia sit necessaria: ad b̃ vt
delere possit cōmissa: 7 ad p̃mā perducere
et̃na. **E**t hoc idē in scripturis instrum? q2
vt dixit tbema nr̃m. **Q**uechq; scripta sunt:
ad nō. do. scri. sūt. **E**t q2 de quātitate penitē
tie plures sunt sp̃es. **Q**uantitas. i. intensā:
quātitas continua: 7 quātitas discreta. **D**e
quātitate igit̃ intensa in isto sermone tm̃ cā
breuitatis tractādo tria solū cōsiderabim?
siue cōsiderationes tres faciem?: quaz **P**ri
ma dicet dubij declaratio. **S**ecūda duoz
maloz p̃lectio. **T**ertia quātitatē remissio
Parap̃rima hui? sermonis. **Q**ueris vtz
sit necesse plus dolere de vno peccato q̃ de
aliquo temporalī.

Primo igit̃ in isto sermōe mouetur
vnū dubiū. **S**i ad b̃ q̃ p̃nitia sit suffi
ciēs necesse sit plus dolere de aliquo
pctō q̃ de aliquo tpali. **A**d quod respōdet
fm̃ Ri. in. 4. di. 12. ar. p. q. 5. in r̃sione ter

tij argumēti. **E**t **B**ona. in. 4. di. 16. ar. 2. a
j. distinguētes duplicē dolorē. **P**rimus p̃t
dici displicētia rōnis. **S**ecūdus passio resul
tans in sensibilitate. i. dolor sensibilis. **P**ri
mō dolor ē displicētia pcti q̃ si sit informis ē
attritio: si formata ē contritio. sed nō forma
tur de lege coi nisi sit maxima in cōpatione
alioz dolorū. quia quāto magis aliqd̃ de
bet placere: tāto eius oppositū debet displi
cere. **S**ūmū aut̃ bonū a quo sepatur homo
per peccatū mortale magis debet placere q̃
oia alia bona: s. 7c. **P**ererea anim? intus
plus deo vnif q̃ sibi p̃ amorē: sed de eo cui
magis vnif magis dolet cū se paf. ergo ma
gis dolet de pctō q̃ de morte. **P**rimi 7 corpo
ris prop̃rii. **I**tē dolor penitentie ē a gratia 7
libero arbitrio: sed alius dolor de re tpali ē
solū a culpa 7 libero arbitrio: sed gr̃a pl? ro
borat i bono q̃ culpa inclinet ad malū: ergo
motus p̃nitie fortior ē: s. 7c. **I**tē dolor funda
tur in amore fm̃ Aug. sed amor dei d3 esse
maior oīuz rerū creatarū: s. dolor ex amissi
one dei. **P**oc idē probat ab auctoritate **A**u
gusti. 21. de ci. dei. c. 26. dicētis. **I**n amissio
ne rerū necesse ē vt tātū vrat dolor: quātuz
inbelerat amor: tūc sic sūmū bonū qd̃ p̃ pec
catū amittit maxime ē diligendū: s. de eius
amissione maxime ē dolendū: s. 7c. **C**onfir
mat hoc p̃ illud **B**iere. 6. **F**ilia populi mei
accingere cilitio: 7 cōsp̃gere cinere luctum
vnigeniti: fac tibi planctū amaruz: q2 **G**losa
ibidē ait. **P**rop̃beta docet penitētē qd̃ face
re debeat: nihil enim volēt? vnigeniti mor
te. **E**t quo pater q̃ oportet q̃ dolor pcti sit
maximus in cōpatione oīuz dolorū. **S**oia
illa hūit intelligi de dolore displicētie rōnis
siue voluntatis. **A**nde **B**onaue. dicit. q̃ i ca
su quo oportet p̃eligere vel p̃sentire in pctm̃
siue cōplacētiā peccati vel tolerantia penet
quilibet tenet p̃eligere siue magis eligere pe
nā q̃ velle peccare siue peccasse. **S**ecūda
aut̃ modo capiēdo dolorē pro passione sen
sualitatē causata ex displicētia pcti: 7 hūc do
lorē non oportet esse maximū: nec minorem
multis doloribus causatis ex amissione ali
quarū rerū tēporalium nō multū etiā ma
gnarū. **C**uius ratio est: quia vires inferio
res magis mouētur de lege cōmuni ex app̃
bensione suoz obiectoz q̃ ex redūdātia
superioz viriuz. vnde talis dolor nō semp

est in potestate hominis: ideo non requiritur
ad penitentiam necessitas sed ad eius perfectionem.
¶ Si pertradit. s. q. non oportet esse maiorem dolorem de peccato quocumque modo accipiat
de aliquo temporaliter: quia quantum parua gratia delet omnem culpam. ergo similiter
ex parte doloris quantum sit parvus si est gratia
informatur. **¶** Sed nota quod nunquam illi gratia
informatur nisi prius vindicet sibi in corde do-
minum et excessus omnium dolorum quo ad actum
vel motum voluntatis saltem rationalis. **¶** Et si di-
catur contra illam partem conclusionis. s. q. non suf-
ficiat penitentia nisi etiam sit dolor sensibilis ma-
ior omnium dolorum: per rationem et auctoritatem.
¶ Per rationem sic. Dolor pro filio peccato quantum
est magnus potest voluntas exercere per se sine gratia
doloris pro sufficienter pro peccato mortali non po-
test quia exercere ex se sine adiutorio gratiae
que est virtutis infinite. **¶** Si igitur actiones sunt
proportionate virtutibus a quibus exercetur
voluntas cum gratia non in infinitum potentior est
quam voluntas sola: sequitur quod dolor qui causatur
a voluntate cum gratia: erit infinite maior quam
dolor causatur a voluntate sola: ergo etc. **¶** Per
auctoritatem **Aug.** de pe. di. 3. s. sunt plures
idez concludit. ait enim sic. **Baria duri est**
cuius metus doloris oculi carnis nequeunt de-
clarare: sed sciat se culpabiliter duri qui de-
flectit a dano temporalis vel mortis amici et doloris
peccati non ostendit lacrymis. **¶** Ipe ille. **¶**
primo ad rationem: quod hoc bene sequeretur si vo-
luntas cum gratia exerceret se per se tantum actum
quantum posset: ergo. **¶** In via autem non est sic.
non enim tenemur hic exercere actum excellen-
tissime charitatis. **¶** Ad auctoritatem **Aug.**
Alex. ait quod sic intelligitur: sciat se culpabiliter
duri. i. debet culpae duriciam suam. quia non
est sine aliqua culpa saltem veniali. et hoc propter
negligentiam eius: quia si servus esset utique pro
peccato sicut pro dano temporalis ploraret.
¶ Sunt namque nonnulli qui nullo modo flere possunt
et hoc forte ex capitis siccitate: et istis non oportet
multum timere si pro peccato non plorant.
¶ Alii sunt qui quasi pro omnibus prout sunt ad-
flectunt. Et isti modo praedicto sciunt se culpabili-
ter duri si pro peccato non plorant. Et sic patet

quid dicendum pro prima parte huius sermonis
¶ Pars secunda huius sermonis in qua de-
claratur quod de duobus malis minus sit periculum
¶ Secundo in isto sermone declaratur
est secundum **Alex.** de ales. alibi. s. **¶** Si
queratur an periculum sit sustinen-
tia pene inferni offensa de eius sine peccato mor-
tali. **¶** Hec questio nulla est de se: quia ubi non
debet esse electio: nec etiam perlectio. **¶** Illud
autem sub electione non cadit quo homo sepa-
tur a deo. **¶** Quod patet quia pena inferni illata
includit patiendi iram. s. peccatum. **¶** Si autem qua-
dam abusione electionis supponeret inter praedicta
posse fieri electionem. dico quod periculum
esset perpetratio peccati ipsi pene inferni. **¶** Cu-
ius ratio: quia unum malum periculum est duo-
bus: sed pena eterna importat duo mala. s. cru-
ciatum inferni vehementissimum et debitum il-
lius cruciati. s. peccatum quo anima eternali-
ter separatur a deo et cruciatur in inferno: ita
quod inflictio illius pene separationis perpetue
a deo duplex malum importat. s. culpe et pene
perpetratio peccati unum solus malus impor-
tat. s. malus culpe. **¶** Si autem poneretur inter
praedicta. s. inter perpetrationem peccati et suf-
ferentiam pene inferni posse fieri electionem in qua
tamen pena inferni est: tamen pena inferni sine pec-
cato inflicta: tunc dico quod talis electio pene
nulla est: quia non posset fieri sine derogatio-
ne bonitatis divinae: cuius misericordia super-
exaltat iudicium. **¶** **Iaco.** 2. **¶** Propter quod deus
est talis pena non est periculum duplici ratione.
¶ Prima est: quia tales penam. s. inferni infli-
gere sine culpa derogat bonitati divinae: ut
dictum est. **¶** Secunda ratio quia est magis de-
testandum a singulis aliquid fieri a deo in sue
bonitatis derogationem quam aliquid fieri con-
tra legem: sicut enim mihi periculum est me
non esse quam ipsius deus non esse. **¶** Ita periculum
est me aliquid iniuste facere quam deum.
¶ Sed quia **Anselm.** in li. de similitudinibus
videtur sentire oppositum. **¶** De hoc multum
dubitatur: ait enim sic. **¶** Si binc peccati pudorem
et illinc cerneret inferni horrorem: et nec esset
habere unum eorum inmergi: prius me in infer-
num immergere quam peccatum in me immittere
¶ Mallem enim purus a peccato et innocens in
gebernaz intrare: quam peccati sordis pollutus
regna celorum tenere: cum constet solos ma-

los in inferno torqueri: et solos bonos in celesti beatitudine foueri. De ille. Hec dicitur dñs fm Alex. de ales. Qd si pena inferni posset infligi alicui in fontem sine derogatione diuine bonitatis sustinētia illius esset peligenda perpeccationi peccati mortalis: et sic intelligitur dictus Anselmi. Si ergo queris ut contritus de peccato pterito: tenetur magis velle se fuisse delectum in penaz infernali q̄ peccasse: pot dicit q̄ nullus positus est in necessitate illius electionis. Si autē posset eēt quis in necessitate hui⁹ p̄lectionis circumscripta inclusione reatus quaz importat sustinētia pene infernalis: et circumscripta derogatione diuine bonitatis: debet peligere se fuisse detrusum in infernū q̄ deus offendisse quia nullaz penam puraz tantū refugit charitas quam offendere vel offendisse deum. Et ideo detestatio nō solū est futurozū malozū vt dicunt quidā: sed etiaz p̄teritozū et eozū que fuerūt in potestate nostra lz mō nō sunt. Q̄sic patet ista dubitatio bene declarata fm doctozē irrefragabilē Alex. d. ales. Et quid dicendū sit in secunda parte huius sermonis.

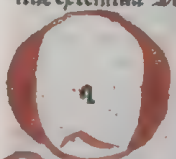
Adars tertia huius sermonis in qua dēterminatur quātitas p̄nitē ad salutē necessariā
Tertio in isto sermone pro euidentē dēterminatiōe quātitatis p̄nitētie ad salutē necessariā. Aduertendū fm theologos: q̄ triplex ē gradus penitētie. s. sufficiens: eminēs: et supabūdas. Prim⁹ quidē dicitur sufficiens: quia ē vera displicētia ratiōis: et ista talis penitētia dicitur esse necessaria ad salutē. Cuius ratio est: quia sicut habet extra de regu. iur. c. i. et terti⁹ Jo. chriso. Omnis res p̄ quascūq̄ causas nascitur per easdē dissoluitur. Simile habet ff. de regu. iur. l. nihil. vbi dicit. Nihil tam naturale est q̄ eo genere quodcūq̄ dissoluere: quo colligatū est. Si ergo peccatū batet contrahi in aīa per consensū rōnis et cōplacētiā voluntatis habeat etiam displicētiā ratiōis et voluntatis. et hec ē sufficiens et necessaria penitētia: que fm Alex. posset esse insufficientis et nimis parua si. s. alicui displiceret q̄ offendisset deū per peccatū: et illa displicētia nō excederet displicētiā amissionis rei tēporalis. q̄d patet ex p̄dictis i p̄ma. q. Multū est enī dubiū quin illa displicētia insuffi-

cies eēt ad hoc q̄ esset dolor penitētie: sicut etiā amor posset eēt ita remissus q̄ nō sufficeret ad rationē charitatis. Et nota fm Ric. vbi. s. q. 8. et etiā Bonauē. vbi. s. ar. 2. q. 2. q̄ hec displicētia non pot eēt nimis magna: quia hec displicētia directe causat excharitativā rei dilectionē: q̄ nimis intendi nō pot. Qd si cōtra b̄ oppōat: q̄ dolor quāticūq̄ parvus sufficit ad rationē penitētie et p̄cōse. quē ad salutē tali ratione: amissio boni cū difficultate recuperandi illud est cā magni doloris: ergo per oppositū amissio boni cū facilitate recuperandi illud nō ē causa magni doloris: nō enī iuste deberet aliq̄s affligi: lz incurrisset dānū maximū: si illud faciliē recuperari posset: sed illa que amittūtur p̄ gratiam. s. deus et gratia et cōsequēter gloria de facili recuperari p̄nt: quia non requiritur nisi q̄ ille qui amisit faciat quod in se est: vt illa recuperet: ergo parua p̄nitētia sufficit. **Trihus modis.** Primo mō q̄ hec ē falsa: reus et gratia de facili recuperari possunt: q̄ nō est in hominis potestate redire ad statū gratie post peccatū. Est enī spūs vadens et non rediens. Unde peccare in ista spe ē stulta p̄sumptio: et maxime cū nesciat peccās qua morte p̄ueniatur. Secundo mō q̄ id quod supponitur est falsus. s. q̄ existēs in peccato potest facere quod in se est vt recuperet gratiam. Cuius ratio est quia facere quod in se est: est consentire gratie p̄ueniēti: hoc autem nō potest peccator dīse facere: cū gratia p̄ueniens non sit in sua potestate. **3o dico q̄ non potest constare alicui q̄ fecit quod in se est: quia et si multūz doleat de multis peccatis et diu: ad huc nescit si sufficienter fecerit quod in se ē. Cōcludē ergo fm Alex. q̄ penitētia duo nominat. s. gratiam et dolorem. Penitētia igitur ex parte gratie non potest esse nimis parua: et sicut minima gratia gratū faciens: et minima charitas sufficit ad quodlibet peccatūz dolendum: sic penitētia quāticūq̄ minima ex illa parte q̄ est informata ex illa gratia gratum faciente sufficit ad dolendum omne peccatū mortale quāticūq̄ magnū. Penitētia 3o ex parte displicētie potest esse nimis parua: vt si alicui peccatū displiceat non eo modo quo debet: puta si aliq̄s doleat de peccato nō propter dei offensā: sed p̄pter sui penaz**

et mod
doloris
tur em
sualitat
necessit
Patb
pus est
Hals
spiritu
minatur
scitis ta
remissio
q̄ dolor
potest
tritione
sitatis
dus pen
nens au
ratione
one: qu
tari q̄
vt pat
magis
lore qu
gna: q̄
non sit
q̄ quād
one ami
rie acci
quādo
pōis su
nimis m
quandā
tatio: qu
est legi
dam q̄
quia pen
virtutis
abundant
dolor: nō
posset eēt
ins aute
dicta de
nimis m
fimo dei
suo pecca
sentitio
armonia
esset ex
penitenti

7 si modicum doleat in cōparatiōe ad alios dolores. Secundus gradus penitentie dicitur eminens qui est passio affectionis in sensualitate resultans: 7 hic est perfectionis nō necessitatis: vbi sciendum qd cum dominus Matth. 26. dicat. Spiritus quidem promptus est: caro autē infirma. Et apostolus ad Gal. 5. inferat. Caro concupiscit aduersus spiritū. Quāto ergo magis caro spiritui tominatur sicut in hominibus carnalib⁹ 7 lasciuia tanto talis gradus difficilior est atq; remissior. Idcirco omnes theologi pcludūt qd dolor sensibilis 7 passibilis qui non est in potestate nostra: non est necessarius ad contritionem vel penitentia: iste quidez necessitatis ille vō perfectionis. ¶ Ultimus gradus penitentie dicitur exuberans vel supereminens aut superabundans qui prouenit taz ex ratione qd ex sensualitatis affectione 7 passione: qui doloris gradus in tāti pōt augmētari qd omnis pena plenarie ei remitteret: vt patebit infra. Quod est donuz pfecto maximū paucis quide concessus de isto dolore querūt doc. vtrum possit esse nimis magnus: quia de paruitate nō est questio: cum non sit necessarius. Et distinguit R. vbi. s. qd quādoq; talis dolor causat ex cōsideratione amissionis cuiusdaz bonestatis seu glorie accidentalis per peccatum sicut est dolor quādoq; i mulierib⁹ ex hoc qd amiserūt cor poris sui integritates: 7 talis dolor posset eē nimis magnus. Quādoq; causat directe p quandaz redundantia ex displicentia voluntatis: quia sibi displicet peccatum in quātuz est legis diuine trāsgressio. Et sic dicit quidam qd talis dolor posset esse nimis magn⁹ quia penitentia est virtus moralis: 7 actus virtutis moralis corrumpi potest per superabundantiaz 7 defectū. Alijs videtur qd hic dolor non posset eē nimis magnus: quia nō posset eē excessus in causa nec in effectū. Quia autē doloris causa est displicentia supra dicta de qua concessus est qd non potest esse nimis magna. Si igitur pētes ex vebementissimo dei amore: tam vebementer doleret de suo peccato: qd ex hoc causaretur i appetitu sensitivo tam vebemēs dolor qd corrūperet armoniam corporis necessariaz ad vitāz nō esset excessiuus in genere moris nec pfectioni penitentie derogans sed concordās nisi for-

te omnis voluntas directe ex intentione fere retur ad procurādū talē passionē ad hoc qd ipse moreret. Et sic credo qd intelligent illi qui dicunt qd in dolore qui est i appetitu sensitivo: pōt eē excessus. Dec. R. Hoc dolore fleuit Petrus de quo dicitur di. 50. in. c. p. videret. Beatus quoq; Petrus amarissimas lacrymas fudit quādo deū negasse pēruit. Ad hunc dolorem hortatur Hiero. di. Q. lacryma humilis tua est potētia tuū regnūz tribunal iudicis nō vereris: amicorū tuorū accusationibus silentiū imponis. Non est qd te accedere vetet: si sola intras vacua non redibis: magis crucias diabolū qd pena infernalis. Quā plura. Vincis inuincibilē: ligas omnipotentē inclinas filiū virginis. Dec. ille. Floremus ergo peccata nra fratres charissimi: vt scias nostras a maculis peccatorū abluamus 7 ablutas in hoc mūdo diuini gratijs impleam⁹: quib⁹ ad gaudia eterna peruenire mereamur vbi domin⁹ noster Iesus christ⁹ qd p nobis i cruce fleuit re. 7c. Neria tertia post secundaz dominicaz de aduentu: de quantitate penitentie cōtinua: sine extēsiua. Sermo decimus.

Quicūq; scri

pta sunt ad no. doct. scri. sunt. Iterū vbi. s. Peter minauim⁹ fratres charissimi i sermone pcedēti ex scriptur sacris veras sentētiās elucidādo quāta debeat eē penitentia in intēsiōe sua ad hoc qd dolere possit cōmissa. In pūti vō sermōe ex psequenti ordine tractandū est de quantitate pnie in sua extēsiōe 7 ptiuatione. 7 hoc idē a scriptur diuinis eliciēdo: qd vt dicit tbea assūpti. Quicūq; scripta sūt 7c. de quantitate pnie ptiua siue extēsiua tractādo quāto. s. tpe debeat durare ad hoc qd possit peccata de anima deletere tria tū more nostro annotabimus: quorū primū dicitur euidentis dubitatio. Secūdū corrolaria pclusio. Tertiū inutil dilatio. ¶ Para phra bini⁹ sermōis i q pōt euidentis dubitatio vtz v3 pnia debeat eē ptiua. ¶ Primo igitur in ista parte mouetur vniū dubiū. Si pnia oz esse ptiua. ¶ Quidē. n. qd sic p pūctū Augusti in li. de penitētia di. Quedaz est penitentia

cuius actio per totas istas vitas qua in carne mortali degimus perpetua supplicatiois subiecta est humilitate. Preterea de pe. di. 4. §. i. dicitur de peccatore. Semper doleat et de dolore gaudeat. Item probatur idem ratione sic: Vbi culpa est infinita penitentia debet esse infinita: sed culpa vel offensa i. deum est infinita. ergo ad condignam emendationem requiritur penitentia infinita: ergo saltem penitentia debet esse continua saltem per totum tempus huius vite: ergo etc. Preterea penitens nunquam potest esse certus de culpa sibi remissa. Iuxta illud Ecclesiastici. 10. Nemo scit utrum dignus sit odio vel amore: ergo semper debet agere penitentiam per quam remittitur culpa si forte non esset remissa. ¶ Sed contra opponitur sic: Dicitur. 31. dicitur penitentibus. Quiescat vox tua ploratu: et oculi tui a lacrymis quoniam est merces operi tuo sed hoc non posset esse si penitentia continuaretur: quia consistit in ploratu et lacrymis: ergo penitentia non debet esse continua. Preterea post reparationem sanitatis non debet homo uti medicina curativa sed sanitatis conservativa. Et penitentia est medicina curativa: ergo non tenetur homo penitere de peccato post remissionem illius. ¶ Cum igitur peccata remittantur per dispensationem voluntatis: patet quod penitentia non debet esse continua. Item vera poenitentia reddit hominem innocentem: sed innocens penitere non tenetur: ergo homo post remissionem peccatorum de illis penitere non tenetur: ergo etc. ¶ Ad hanc questionem respondet plures theologi. scilicet beatus Thomas. 2. 2. q. 1. 3. pte. q. 84. ar. 9. Et ibi. in. 4. di. 14. ar. 9. q. 1. Et ibi. de cura. in. 4. di. 14. ar. 6. q. 2. dicentes quod duplex est penitentia. Interior et exterior. Poenitentia autem exterior consistit in ieiunio: oratione et elemosyna: et hanc non oportet esse continuam quia secundum statum vite penitentis esset impossibile cum sit necessarium homini circa multa alia intendere. Poenitentia autem interior consistit in contritione cordis et hoc tribus modis potest considerari. scilicet vel secundum actum: vel secundum propositum: vel secundum tempus certum et determinatum. ¶ Primo igitur accipiendo penitentiam pro dolore cordis secundum actum: dico quod penitens non tenetur semper dolere. Quod sic probatur. Confessio et satisfactio sunt partes poenitentiae sicut contritio: sed non oportet semper confiteri et satisfacere: ergo nec semper coteri. ¶ Secundo modo accipiendo penitentiam pro do-

lore cordis secundum propositum dico quod penitentia debet esse perpetua. quod probatur sic. Sicut se habet vera innocentia et perseverans ad peccatum de futuro: ita penitentia contra peccatum de preterito: sed penitentia perseverans semper refugit peccatum ne fiat: ergo etiam penitentia semper debet stare peccatum factum semper dolet de ipso. Preterea sicut culpa est velle peccare: ita penitentia est nolle peccasse: sed homo tenetur semper nolle peccare: ergo tenetur etiam semper nolle peccasse: quod semper intelligas in habitu et in proposito. Item hoc idem probatur auctoritate Augustini. in li. de pe. sic di. Vbi dolor finis deficit et penitentia. Si pro deficit penitentia: quid ergo relinquit de venia: quod nihil. Ad hoc facit dictus Hugo. 2. li. de sacramentis. parte. 1. c. 2. Quod dicitur necesse habes semper penitere: satisfacere potes: nimis facere non potes: melius est ut plus facias quam minus. Simili modo intelligendum sunt due auctoritates ad primam partem allegatas. Preterea hoc idem probatur similitudine. Gregorius. di. Anchora mentis est postea timoris: sed mens sicut navis nunquam debet esse sine anchora: et ita nunquam sine dolore et timore. Unde modo accipiendo penitentiam pro dolore cordis secundum tempus determinatum et certum: tunc dico quod penitens non tenetur semper penitere sed ad tempus. i. pro loco et tempore: et sic habet contrinuat materiam doloris quatuor respectibus. Primo ratione recordationis criminis: quia quando docuit esse memor peccatorum quae fecit tenetur penitere et dolere de eis. Et hoc est verum secundum Ricardum. vbi. §. quando ex peccato suo ex deliberatione recogitat: tunc enim illud detestari tenetur. Non enim fideliter servat reparatum sedus divine amicitiae: cui actus non displicet quando considerat illud quod in eis ipse et deum causa fuit inimicitiae. Secundo ratione amissionis temporis: quia quando docuit recordatur de tempore amisso dolere tenetur. Tercio ratione expolationis gratiarum et vulneratio nis naturalium. Quando enim recolit bona mentis et corporis quae ex peccato amisit et mala quae incurrit: materiam habet doloris. Quarto ratione annationis: quia quando recordatur in quamdanatide fuit pro peccatis: et in quam iustificatione fuisset si non peccasset dolere tenetur. Quinto si ad annum mille milia annorum vixisset nunquam tantum iustificatus fuisset quod redisset ad statum in quo erat ante peccatum. Et

sic patet quod penia debet esse continua et quod non.

Proponas ergo ad auctoritates ad penam preceptam adductas: quod debent intelligi de penitentia secundum proportionem: et sic verum dicunt. Ad penam argumentum ad penam preceptam dicas quod sicut culpa non est infinita duratione sed reatu: sic penia non debet esse actu infinita duratione: sed virtute meriti christi et diuine misericordie penitentia acceptatis. Ad aliud dicas quod non exigit certitudo scientie: sed sufficit certitudo probabilis coniecture: quando fecit homo probabiliter quod erat ex parte sua. scilicet dolendo: confitendo et satisfaciendo: ac canendo: propter quod penitentia in actu non debet esse continua: sed solum secundum proportionem. Ad argumentum ad aliam partem dicas: quod verum concluditur quod penia non debet esse continua capiendo penitentiam pro dolore cordis secundum actum. Et sic patet quid dicitur in prima parte huius sermonis.

Pars secunda huius sermonis in qua adducitur et predicta correlaria quedam conclusio.

Ecundo in isto sermone ponenda est una conclusio preloquens ex predictis: quod frequenter recordari de peccatis est utile: et ideo ipsis dolere est multum utile et fructuosum: que secundum Alex. sic declarat. Si dolere de peccatis commissis est bonum: ergo frequentius dolere est magis bonum: et ideo dolere adhuc magis. **C**onfirmat ista ratio sic: Dolere de peccatis suis bene reddit penitentiam. scilicet in via. iuxta illud **Matth. 5.** **B**ei qui lugent. ubi glossa ait: **L**uctus pro peccatis vel pro desiderio celestis consolationis meretur: ergo ex frequentiori dolore maior consolatio acquiritur: ergo conclusio vera. **Q**uod si contradicatur per illud **1. Cor. 13.** **N**on habetis in die. **H**audete in domino semper: iterum dico gaude te. ergo si expedit continue gaudere: impossibile est simul et dolere. **A**d hoc dicendum est quod gaudium seculi. id est mundi impedit dolorem contritionis: quod quanto plus diligit mundum: tanto minus de peccato commissio dolet: sed gaudium dei facit dolorem contritionis. quod patet: quia quanto plus gaudet de deo: tanto magis dolet et contritior de peccato commissio: quod gaudium quod est de deo habet penam ipsum dolorem pro peccato commissio: patet ergo quod apostolus non intendit excludere tristitiam de peccato: sed tristitiam seculi. Et sic habet intelligi illud **Eccle. 30.** **T**ristitia longe expelle a te. Et post subactis multis occidit tristitia. Et illud **Eccle. 38.** **T**ristitia

festinat mori. Et sic patet conclusio huius particule.

Pars tertia huius sermonis in qua declaratur quod post hanc vitam nulla potest esse penia.

Ertio in isto sermone tractandum est quod post hanc vitam nullo modo potest esse penia. Et ideo frustra laborant qui post mortem credunt se posse veram penam pagare: et ideo decipiunt. **Q**ue conclusio declarat sic secundum **1. Cor. 13.** **A**rg. 4. q. 3. **E**t Alex. **2. al.** ubi. 3. sub titulo. 4. **E**rtum autem conteras in purgatorio: in argumentis contra. In contritione sunt tria. scilicet essentia: forma et efficacia. **P**rimo in contritione est essentia. scilicet dolor de peccatis. et sic autem que sunt post hanc vitam in patria penam habere non possunt: quod dolore caret propter plenitudinem gaudii dei christi **Jo. 16.** **G**audium vestrum plenum sit. **S**ecundo in penitentia est forma. scilicet gratia informans dolorem: et sic autem que sunt in inferno carent penam: quia si dolorem habent pro peccatis suis propter penas quas sustinent: et sic tamen in eis gratia dolorem informans: et ideo penam que est dolor gratia informatus habere non possunt. **T**ercio in penia est efficacia. et dolor meritorius et satisfactorius. Et ideo autem que sunt in purgatorio quantumvis baten de suis peccatis dolorem gratia informatum: non tamen baten dolorem meritorium: eo quod non sunt in statu merendi sed soluendi: igit penitentiam baten non possunt. Nam si esset ibi status merendi: possent tantum contriti autem in purgatorio: et tanta posset esse contritio eorum quod sufficeret non solum ad deletionem culpe: sed etiam pene. Et sic purgarentur a pena ignis: quod videtur esse inconueniens: cum status ille non sit status merendi sed soluendi penam secundum merita in carne. In hac igitur vita predicta tria inueniri possunt: et ideo solum tempus presens est tempus penitentie. **U**nde **Aug. in li. de penitentia** ait: **S**tudeat quis sic delicta sua corrigere: ut post mortem non oporteat penam tolerare. Et de pe. di. 7. c. tempus. vi. **T**empus penitentie est usque in ultimum articulum vite. **A**gamus: ergo penitentiam dum tempus habemus: ut ad illam gloriam peruenire mereamur: ubi penitentia non erit opus: sed tantum exultationis tempus in secula seculorum Amen.

Feria quarta post secundam dominicam de adventu domini: iterum de quantitate penitentie. **P**ermo undecimus.

Nequq scri

pta sit ad nostrā doctri.
scrip. sūt. iterū vbi. a. Bō
soluz frēs ebarissimī fm
doctrinā sacrarū scriptu
rarū docuim? quāta detē

at esse pnia in sua extensione et cōtinatione
sed etiā quōd post hanc vitā nō sit loc? pnie: s
etiā restat vt instruam? quātitatē penitentie
in sua dīscreta numeratīōe: si. s. sit numerus
determinatus reuatiōis pnie: vel indeter/
minatus. Et hoc idē ad maiore fidē exhibē
dā: ne incredibile videat? q? quotiēscūq? pec/
cauerit bō: totiens possit p penitentiā renoua
ri: ex ipsīmet scripturis sacris doceam? q?
vt dicūt verba pāssūpta. Quēscūq? scripta
sūt. zc. de quātitate igit pnie tranctando:
more solito tres cōsideratiōes faciem?: qua
rū Prima dicet singulari cōclusio. Secūda
dicetur numeri indeterminatio. Tertia de
ceff oppositionis rñsio.

Prima pars hui? sermonis in qua decla
rat q? contingit pniām reiterare sicut ptingit
a vera penitētia cadere.

Primo igit in isto sermōe fundatur
ista cōclusio fm Alex. de al. vbi. a.
Qd sicut ptingit peccatorē a vera pe
nitentiā cadere: ita cōtingit penitentiā iterare
Que cōclusio habet duas ptes: quāz pma
est q? cōtingit peccatorē a vera pnia cadere:
que sic declarat. Veritas pnie dupliciter acci
pitur: sicut etiā cui? libet pntis. In modo
dicis pntis vera que habet verū pntis op?
vel nata ē habere quātū de se: z bec veritas
est de essentia pntis. Aliomō dicis virtut
vera que pducit in finē: z bec veritas non ē
essentialis pntis: s. dicis pntis status sine
pntinuationē: z fm hoc dicēdū: q? si pmo mō
dicat pnia vera que verū pntis habet actū
sic de veritate pnie ē testari malū cōmissū
z p alio tēpore nullū cōmittere. Si autē di
catur vera q? pducit in finē: vt ipsa que est
finalis z cōtinuata: ab hac nō cōtingit cade
re: sed hanc non ē dicere hominē habere nisi
finalitē pseueret. Sed pmo mō accipiēdo pe
nitentiā dico q? ab ipsa cōtingit pntōrē cade
re. Cui? rō est: q? pnia habet esse i lītēro ar
bītrio nō dñ cōfirmato: sed tale est pntibile:
ergo pōt cadere a statu grē iusticie: q? z pnie

patet hoc p exemplū Dauid q? de pctō mori
vrie penitens cui? etiā pnia dñs acceptauit
z. Regi. 12. z tñ cecidit ab ista pnia peccādo
postea i numerādo pplm. z. Regi. pñul. pa
ret p auctoritatē Ro. 5. vbi dicit dñs para
lytico: Noli ampli? peccare. zc. q? nō fuis
set cōminatus malū nisi posset cadere: q? zc.
¶ Pars cōclusionis est: q? aliter cōtingit
pniām iterare in hac vita: sed post hanc vitā
nō pōt. Et rō quare pnia possit iterari pz sic
Esto q? aliquis diu fuit in pnia ppter aliqō
pctm postea lapsus ē in culpā: sed pstat q? p
iozis cēt cōditiōis: si nō egisset pniām. Sed
si pclusa ēt sibi via resurgēdi p pniām dete
rioris cēt pntiōis q? si nō fecisset pniāz. q?
cōstat q? hoc nō est verū: q? nō est pclusa tali
via ista. Patet hoc p auctoritatē Eccebie.
18. vbi dicit: Si ipi? egerit pniaz ab oib? pctis
hīs: oīz iniquitatū ei? q? opat? ē nō recorda
bor. q? nō distinguit pctōrē q? reciduiuit:
ab eo q? nō reciduiuit imo simpliciter loq? q?
ver? ē tēo q? reciduiuit: q? tribun? i pntiō
nali i auctoritate positus tenet vniuersaliē:
ergo. zc. ¶ Qd si ptra hoc opponeret: quia
baptisma nō iterat: ergo pari rōne nec pnia
Reidat Alex. de al. z Ro. in. 4. dñ. 14. z tra
tus Tho. ibidē: q? pnia pōt iterari z baptis
mus nō: ppter tria. Primo q? in baptismo
impmit? character q? est indelibilis: in penitē
tia autē nō. Secūdo q? baptisim? ē mōrbuz
nō iterabilē: qualis est mōrb? pcti originalē
sed pnia est cōtra mōrbū iterabilē qualis est
mōrb? pcti actualis. Tercio q? baptisimus
habet totā vim a passione: pnia autē nō: sed
ab actu nre voluntatis. et iō baptisim? nō ite
rat: sicut nec passio cbristi: pnia autē iterat
fm q? voluntas nra cōuertit? z reuertit. In
de est q? in pntismo oīs pena remittit: in pe
nitentia vō nō. Et sic patet quid dicendū ē
pma pte huius sermonis.

¶ Pars secūda hui? sermonis in qua decla
rat q? pctōrē q? tēns vult habet ad pniām te
ueri bilitatem.

Primo in isto sermōe cū dictū sit
super? q? cōtingit pctōrē pntiam ite
rare: in isto sermōe determinat fm sacros
theologos. s. Alex. vbi. a. Ricā. in. 4. dñ. 14.
ar. 2. q. 2. z Bona. eadē dñ. pte 2. ar. p. q.
z. Et bñm Tho. in. 3. pte. q. 84. ar. 10. Et
in. 4. sen. dñ. 14. ar. 4. q. 3. Qd quotiēscūq?

peccator vult reuerti p penitentiā toties ba-
bet babilitatē: nec est aliquis numerus de-
terminatus. Et hoc pbatur tripliciter. s. ra-
tione: auctoritate: et exemplo. **¶ Primo p-**
batur rōne sic: Quidā homo est in hac vita:
vertibilis est ad bonū et ad malū p liberi ar-
bitrii facultate: qdū igitur homo viuūt: pōt
facere qd in se est: vt sibi de se deo vera peni-
tentia sed omni faciēti quod in se est deo dat
penitentiā veram. Alscim nō pulsaret bo-
minē: vt se sp̄pararet. Iuxta illud **Apoc. 8.**
Ego sto ad ostiū et pulso: sed vera peniten-
tia nūq̄ caret remissione peccatorū quod p-
batur **pe. dil. 3.** **¶ Alter quod frequē:** vbi
dicitur: **Constat ei multū peccatū displicere:**
q̄ sp̄ p̄sto ē ea destruere. **¶ Si vera pnia ali-**
q̄ careret peccati remissione: deo nō eēt sp̄
p̄sto p̄tā destruere: s. 7c. **¶ Preterea maiorē**
miam exhibet deo q̄ boi p̄cipiat: q̄ magna
ē mīa ei: s̄m magnitudinē eius. iuxta illud
Eccle. 2. **¶ Qd̄m magnitudinē eius sic et mi-**
sericordia ipsius cū ipso est. **¶ Precipit bo-**
mini quasi infinitis remittere. **Matth. 18.**
¶ Dico tibi vlsq̄ septuagies septies: vbi s̄m
Piero. 7. Rictō de lra ponit numerus fini-
tus p infinitō: ergo cū misericordia dei sit
infinita remittit infinitis. **¶ Preterea domi-**
nus iesus sup ceteros homines etiā s̄m natu-
ram misericors est: q̄ filius est p̄is miseri-
cordiarū pe quo dicit s̄ ad Cor. 1. **¶ Quidē**
ctus deo et pater dñi n̄r iesu ch̄risti. **¶ Vbi nō**
q̄ dicit misericordiarū in plurali: quia non
tñ remittit in p̄ma penitētia et secunda: sed
in tertia: et deinceps ergo. 7c. **¶ Et hoc idē**
pbat auctoritate sic Aug. in 6 libro retra-
ctationū. c. 18. sic ait: De quocūq̄ pessimo i
hac vita p̄sinto nō ē desperādū. tūc sic. Si
p penitentiā nō potest homo resurgere quo-
tien scūq̄ vellent: de peccante mortaliter post
penitentiā esset desperādū: ergo per penitē-
tiā potest peccator resurgere plus q̄ semel:
imo quotienscūq̄ penituerit. **¶ Item Aug.**
in libro de verbis dominicis ait: Cor impe-
nitens qdū in hac carne viuūt iudicari nō
pōt de nullo enī desperādū est qdū patie-
tia dei ad penitentiā illū adducit: ergo. 7c.
¶ At Ecce. 33 dicit: Impietas impij nō no-
cebit ei: in quacūq̄ die conuersus fuerit ab
impietate sua: vt dicit Alex. q̄ hic ostendit
tur. Qd̄ quotienscūq̄ penitens penitet to-

tiens reperit indulgentias. **¶ Tertio idē**
probatur exemplo: quia sicut quantūcūq̄
homo deo seruerit si cadit in peccato deus
obliscitur bonorū: sic a simili quotiescūq̄
penitet de malo remittit malū et eius obliu-
scitur. **¶ Item exemplū habet d̄ infirmantib⁹**
in hac vita: quos sepe reciduiantes in infir-
mitate videmus liberari: ad denotādū mul-
to magis liberari animā reciduiantē in pec-
cato. **¶ Ande Aug. in libro de penitētia ait:**
¶ Videmus quotidie in ecclesia sepe febricitā-
tes: sepe languidos: sepe passionibus captos
sepe liberari vt appareat totiens opus libe-
ratis vel miseratis q̄tēs p̄fessio fit penitē-
¶ Quomodo enī corpus quod vilius est et ab
ipso dissimili sepe sanaret et animā d̄igno-
rē redemptaz nō totiens liberaret? ¶ Ad-
cū se vocat: et non sanis sed male habentibus
opportū. Sed qualis esset medic⁹ qui ma-
lum iteratū nesciret curare? ¶ Medicorū enī
est centies infirmū centies curare. ¶ Ecce ille.
¶ Et sic patet rationibus auctoritatibus et ex-
emplis verā esse istam conclusionē. Qd̄ quo-
tienscūq̄ peccator ad deum per penitentiā
accurrit toties peccator sordēs abstergit.
¶ Pars tertiahui⁹ sermonis in qua ponunt
ac soluitur quedā dubia.

¶ Tertio in isto sermone ad maiorē ex-
claratōnē p̄dictorū circa p̄dicta ponē-
da sūt aliq̄ dubiola et oīo solvenda.
¶ Primo enī opponit p. Piero. di. i. p̄logo
Amos. p̄p̄e sup illud qd̄ habet. c. 6. Sup
trib⁹ scelerib⁹ et sup q̄rtū non cōuertā cū di.
3o p̄ctōrā indulgentiā deum dare posse si q̄t
quē q̄rto eadē p̄ctā admittentib⁹ nec indul-
gentiā nec p̄niam daturū enūciat. ¶ Ecce ille.
¶ In quib⁹ verbis ostēdit q̄ sic determinatur
vlsq̄ ad quot vices peccatū debeat indulgeri.
¶ Ande s̄m Alex. vbi ā ad hoc dicitū dupli-
citer. Primo q̄ dicit p̄t q̄ q̄rtū p̄ctū sit in
p̄nā finalis: et sic intelligēdū ē illud dictum
Piero. Ande alia glo. sup illud idē ait. Pri-
mū peccatū est mala cogitare. ¶ Secūdū p̄len-
tere. ¶ Tertium opari. ¶ Quartū singliter nō pe-
nitere. Qui in trib⁹ p̄oribus peccat: si peni-
tet cōuertit ad cū deus vultū clementie sue:
si vero non penitet auertit ab eo vultus cle-
mentie sue. ¶ Et p̄t dicit q̄ loq̄tur ibi de con-
uersione quantū ad reuocationē p̄ne tp̄alis
quātū enī ad istam nō semp inuenit locum.

penitente eo qd nō expedit: vel ipsis quos pe-
nitet: vel etiā alijs qui exemplo eorū corri-
guntur. **M** post verba illa. Hiero. in psolo-
go sequit. Nam p ignis similitudinē quē in
pdictas gentes mittendū p dicit graue atq;
irreuocabile irā dei ad euersionem earundē
ciuitatum pcelluram voluit demonstrare.
Item si opponat p illud dictū **I**hdo. in fino-
nomis quod habet de pe. vi. 3. **I**hnanis ē
penitentia: quā sequens culpa coinquinat.
Cū dicitur **h**m Ricar. qd penitentia quā se-
quens culpa coinquinat inanis nō dicitur:
quia nō fuerit vera: sicut sufficienter facta.
sed dicit inanis quia insufficienter ad vitam
eternā obtinendā: vel carens fructu illi? pe-
nitentie: quā nō sequit culpa: cuius fructus
est vitatio gehēne 7 adeptio glorie. Et sic ex-
ponit glo. ibidē. **P**reterea si opponat p illas
regulā **P**reg. que habet. **dis. 28. c. quia sūt**
dis. 45. c. sed illud. vi. 50. de lapsis. dis. 93. c.
peruenit ad nos. i. q. vlti. c. exigunt. 2. q. 2.
c. placuit. 23. q. 4. §. est iustit. 35. q. 9. c. loci.
de vita 7 bone. de c. vt clericorū mores. §.
ne vero. vbi dicit. Me vero facilitas venie
incentiuū tribuat delinquēdi: sic arguendo.
Deus nō debet dare alicui occasione peccan-
di: sed facilitas venie incentiuū tribuit delin-
quēdi vt dictū est: ergo nō debet dari licē-
tia iterandi penitentia. **C Respondeo ad hoc**
duobus modis. Primo **hm Alex. de al. q.**
licet ex hoc quidā sumant occasione peccandi
tamē remittit penitentib⁹ quotienscūq; peni-
tent: ne eodē verso sumerent occasione despe-
rādi qd graui⁹ esset. **C 2º modo rñdet **h**m**
Alex. 7 meli⁹. qd facilitas venie quātū ad re-
missionē pene satisfactorie incentiuū tribuit
delinquēdi. Sed sic pctōr nō cōsequit facilit-
ter veniā: qd de lege coi de⁹ semp exigit pro
pctō penā satisfactoriā. Sed facilitas venie
quātū ad remissionē culpe incentiuū nō tri-
buit delinquēdi: sed magis peccatū cauēdi
et dei amore 7 cōsideratiōe diuine clementie
Aueam⁹. **C apctis frēs charissimi. Et si in**
pctū incidimus: p⁹ verā pñāz nō in ipsis
pñāz: sed p eandē pñāz cito resurgam⁹
quā semp deus misericors est: qd misericor-
dātius a pñie in pñie timentib⁹ eū. i.
pñiam agētib⁹ 7 manet i scā scōp. Amen.
¶ Feria quinta post secundā dominicā de
aduentu: quō deus mutat sniam tam factā

pter penitentia. Sermo. 12.

Alecūq; scri

Opta sūt: ad nram doctri-
nā scripta sunt. iterū vbi
s. In supioribus fratres
charissimi p tres pceden-
tes sermones sufficienter
tractandū est de quantitate penitētie **h**m oia
suas partes quantitate. s. intensiua extensi-
ua 7 discreta. In calce vero pcedentis ser-
monis descripsimus: quō p penitentia deus
semp parit culpā 7 si non penā. Et quo vlti-
det qd deus p penitentia nostrā mutet: quia
sententia pene eterne mutat in sententia pe-
ne temporalis. **U**nde bñ dicit **Aug⁹. de pe-**
dis. 3. c. nouit. Nouit deus mutare sententiā:
si tu noueris mutare delictū. Idcirco in pre-
senti sermone: qualiter de⁹ qui oino dicitur
immutabilis p penitentia nostrā mutet: vcla-
rare 7 elucidare conabimur: adducēdo ad
hoc fundamēta scripture sacre: que vō dicit
thema nostrū: quecūq; scripta sunt. 7c. De
mutatione igit diuine sententie p penitentia
facite tres cōsiderationes a notabim⁹. quarū
Prima dices fundata scripture conclusio.
Secunda dices lucida scripture declaratio.
Tertia dices apta scripture explicatione.
¶ Prima pars bñi sermonis in qua decla-
rat deū eē etiam in se 7 in sua voluntate im-
mutabilem.

Orimo igit in isto sermone adducit
scripture sacre qd ostēdit deū in se 7 i
voluntate sua esse imutabilē. **A**it enim ipse
2º Moyses Num. 23. Non est deus quasi ho-
vi mentias: neq; vt filius hominis vt mu-
tetur. Item ait ipse deus **Malach. 3. Ego**
deus 7 nō mutabor. **Que confirmat **Jaco.****
apls. p. c. sue canonice di. Omne datū opti-
mū: 7 omne donū perfectū de sursum est de-
scendens a patre luminū: apud quē non est
trāsmutatio nec vicissitudo obumbratio
Unde 7 Boetius inq; de tro. Immutabilisq;
manens dat cuncta moueri. **Que etiā cōfir-**
mat **Aug⁹. in li. de natura boni di. Solus**
deus imutabilis est. Et in libro de quantitate anime inquit. Dico deū omnū rerum
que sunt creator: ex quo oia: p quē oia in
q omnia. i. in cōmutabile eternitatem: in cō-
mutabilem veritatem vnum deum verum

deū atq; pfectū. Ex quib; oib; eliciunt due
pclusiones: quarū prima est: q; deus in se ē
immutabilis: que pbat f'm **Abo.** in p'ma pte
q. 2. ar. 5. **Primo sic:** Quia f'm oēs t'colo-
gos 7 etiā **Aristo.** in 1. 1. m'g' bap' 17. 8. p'bi-
ficoz. Et deuenire ad aliqd' p'mū imobile
q'd sit cā aliozū motiū: q; n'bil mouet a se
ipso: 7 nō est p'cessus in infinitū. Et dicit. 30.
p'bi-ficoz. Et deuenire ad aliqd' ens p'mū
quod deū dicim; 7 b' mōi p'mū ens opor-
tet eē purū actū absq; p'mixtione alicui; po-
tēti: eo q; potētia simpliciter ē posterior actū.
De autē q'd mutat quocūq; mō mutet: ē ali-
quo mō in potētia. Et quo patet q; impossibi-
le est deū aliq; modo mutari. **¶ 2. q; oē q;**
mouet quātū ad aliqd' manet: 7 quantū ad
aliqd' trāsit: sicut q; mouet de albedine i ni-
gredinē: manet f'm substantiā. Et sic in cō eo
q'd mouet attēdit aliqua cōpositio. **¶ Item**
f'm est autē supra q; i x'o nulla est cōpositio. s.
in p'ma pte. q. 3. ar. 7. sed de' est oīo simplex
Quā manifestū ē q; de' moueri nō pōt. **¶ 3. q;**
q; oē q; mouet suo motu aliqd' acquirit 7 p-
tingit ad aliqd' ad quod p'ri' nō p'ingebat:
de' autē cū sit infinitū cōp'edens in se omne
plenitudinē perfectiōis totū ē nō pōt aliqd'
acquirere nec extēdere se ad aliqd' ad quod
p'us nō p'ingebat. Quā nullo mō sibi cōp'et
mor? Et inde est q; quidā a'riquoz quasi ab
ipsa veritate coacti posuerūt p'mū p'icipiū
eē imobile. **¶ 2. p'clusio** in hac parte est q;
etiā voluntas trī est immutabilis: q; pbat sic
f'm **Abo.** in p'ma pte. q. 19. ar. 7. qd. s. con-
siderandum est: q; aliud est mutare volun-
tatē: aliud est velle aliquarū rerū mutatio-
nē: pōt enī aliq; eadē volūtate imobile p-
manente velle q; nunc fiat hoc: 7 postea fiat
p'teritū: sed tūc volūtas mutaret s' aliqd'
inciperet velle qd' p'us noluit: vel desineret
velle quod p'us voluit: qd' quidē accidere nō
pōt nisi p'supposita mutatiōe ex parte cogni-
tionis: v' p'tra dispositionē ipsi; substantiē vo-
lētis. Cū enī volūtas sit boni: aliq; de nouo
videt pōt scire aliqd' velle. Quā mō si icipiat
de nouo sibi illud esse bonū quod nō ē absq;
mutatiōe ei;: sicut adueniēte frigore icipiat
bonū esse ad ignē sedere: quod p'us nō erat.
Alio mō si de nouo cognoscat illud eē sibi
bonū: cū p'us ē ignorasset. Ad hoc autē scia-
mus quid nobis sit bonū oportet mutari de

ignorātia in sciām: dictū est autē in p'ma cō-
clusionē: q; tā suba dei q; ei; scia est oīo imu-
tabilis: vñ oportet volūtate ei; immutabilez
esse. Et sic p' p'ma pars hui; sermonis. s. f'm
damēta scripture cōclusio.

¶ Pars secūda hui; sermonis in qua t'cla-
rant quedā scripture que p'dictis videntur
esse contrarie.

¶ Secundo in isto sermōe declarāt q;
dā scripture q; vident p'dictis i p'ma
pte eē p'trarie. **¶ Primo** enī d'r **Diere.** 18. i
p'sona trī. Rep'te loqr aduersus gētes: 7 ad
uersus regnū: v'tradicē 7 destrūā 7 disp'dā
illud. Sed si p'niam egerit gēsis ista:agam 7
ego p'niam sup malū qd' locut' fuerā v't fa-
cerē eis. **¶ Vbi** s'ile habet **Ezechiel.** 33. vbi d'r
Si dixero ipso morte morieris 7 egerit pe-
nitētiā a p'cto suo: feceritq; iudiciū 7 iusticiā
pignusq; restituerit ille ipius: rapināq; red-
diderit: in mādatis vite ambulauerit: nec se-
cerit quicq; iustū: vita viuet 7 nō moriet:
oīa p'cta ei; que p'ccauit nō imputabū ei. **¶ Item**
ibi. **¶ Ad hoc** r'det f'm **Alex.** in. 4. in tra-
ctatu de o'one: q; mutata cōditiōe dicit 7
ipse mutari: s; nō mutat s'ntāz quā dedit sim-
pliciter 7 absolute sine cōditiōe. **¶ Determina**
uit enī de' q; terra p'ducat granū. s. cū cōdi-
tiōe tacita: si aref 7 cultiuef: quo deficiēte
nihil oīno fieri: 7 tñ de' nō erit mutabilis: p-
pter quod **Breg.** dicit: Qd' de' imutat sen-
tentiā 7 nō imutat cōsiliū. s. voluntatis sue.
Qd' d' dicit: p'niaz agā ego: intelligit met'ba
p'bozice dictū. Quā boies qui nō implēt quod
cōminati sūt penitere vident: q; etiā dicit
morte morieris intelligit. s. si in p'cto p'man-
serit: si autē a p'ccato resurrexerit: vita viuet
7 nō moriet. **¶ Et** videt p'traria illa scriptu-
ra **Gen.** 6. vbi d'r: **Quidē** autē de' q; multa
malicia boīz esset in terra 7 cūcta co. coz.
inte. ef. ad malū oī t'pe: penituit eī q; boiem
fecisset i terra. Et infra: penitet enī me fecis-
se eos. **¶ Ad hoc** r'det f'm **Abo.** in p'ma
pte. q. 19. ar. 7. in r'sione p'mi argu. Qd' v'r-
bū illud dñi etiā met'ba p'bozice intelligēdū
est f'm s'ntudine n'fām. Cū 2 **Mich.** de lira
ibidē dicit: penituit. i. ad modū penitētiē se ba-
buit. Cū enī nos penitet destrui; qd' feci-
mus: quis hoc possit eē absq; mutatiōe vo-
lūtatis: cū etiā aliq; bō absq; mutatiōe vo-
lūtatis interdū velit aliqd' facē: s'it intēdēs

erno: et effectū pnie non habere: quia incon-
stantia mētis in recordatōe pēti lachrymas
fundit: necnō remittēte vsu ea q̄ plorau-
erit iteratō cōmittunt. hec ibi. Itē pbat au-
ctoritate m̄gri in. 4. di. i. c. penul. et etiā ba-
bec de pe. di. 5. c. vlti. vbi sic dī: Falsā pniaz
dōstat esse cū spētis plurib⁹ de vno solo pe-
nitētia agit: aut cū sic agit de vno: vt tamē
nō discēdat ab alijs hec ille. Itē auctoritate
Abrysoslo. de cōpūctiōe cordis sic dī. Qui
prauē viuēdo pniā agit: in mortis periculo
sicut ei⁹ dānatio icerta est: sic et remissio du-
bia. Qui igitur cupit cert⁹ esse in morte de idul-
gētia: san⁹ peniteat: sanusq; oia ppetrata fa-
cinoza desleat hec ille. Cōfirmat ista
p. legē canonica extra d. baptismo. in. c. ma-
iores. vbi dī: Dñs totū boiem sanū fecit in
sabbō glo. nihil reputat actus: dñ aliqūid
supēst ad agendū. 7. q. i. n. i. l. 3. di. q. i. ipso
argu. qz snia ex pte nō pōt valere et ex pte sic
ff. familie heres. l. in hoc iudicio. C. de repu-
tatiōib⁹ q. si. i. iud. l. vna. de cons. di. 2. c.
cōpimus. Ad hoc de cōuer. cōm. c. placet. i.
glo. Argumētū etiā qz nō valet. ppte aliqd
fiert: nisi id totū fiat ff. de pcuratorib⁹. l. in
cā. ff. de relicto. l. 3. ff. de tractatōib⁹. l. cū
bi. hec liberaf pign⁹: si de pte sit satisfactum
debiti. C. de distractiōe pignoz. l. p̄dū. Et
qui aliqd debet facere nō liberaf faciēdo
ppte ff. de pbor obligatōib⁹. l. in executio
nib⁹. S. plura extra de penis. c. sūma. Et id
pctū nō ex pte: sed ex toto dimittit. Et de
pe. di. 3. S. his auctoritatib⁹. dī his auctori-
tatib⁹ illoz snia destruit: q̄ cū quis plurib⁹
irretitus fuerit: asserit vni⁹ delicti pnia ei⁹
dē veniā a dño psequi: sine pnia criminis al-
teri hec ibi. Et sic patet ex p̄dictis auctori-
tatib⁹: qualiter nō pōt pctōz facere pniaz de
vno pctō sine alio: et qualic pnia nō valet de
p̄teritis sine dispositione cauēdi a futuris.
Si enī bō de vno pctō sine alio posset penitē
et deo satisfaccere q̄tuor incōueniētia seqrent
Primū ē q̄ bō sil placaret deū et sil irasci fa-
ceret: exemplo hois q̄ altero boi se pstraret
p alapa sibi data et eidē aliā sil daret. Secū-
dū q̄ cū aia sit simplex i pte esset cōuersa ad
deū: et i pte auersa: qd est impossibile. Tertiū
qz tūc cētrestitutio pnie sine restitutōe ami-
cici: ita qd sil esset amīc⁹ et inimic⁹ deī: qd ē

impossibile: qz duo p̄traria nō pōt sil esse i eo:
dē subiecto: fm phz. r. met bapbi. Quartū
ē q̄ simul cēt in grā et sine grā: qd p sil ē im-
possibile. C. Ultra p̄dicta ponit Aug⁹ q̄ bō
non pōt de vno pctō penitere: et deo satisfacere
sine alio. ppter tria incōueniētia q̄ seque-
rēt. Primū ē qz q̄d iudib⁹ est i pctō: ē inimi-
cus deī: ppe qd de⁹ nullā pōt infundere gra-
tiā: ex quo sequeret q̄ grā cū pctō sil possent
cōmanere: quod est impossibile. Scom ē qz iā
sequeret q̄ homo sine amore deī. i. sine cha-
ritate p̄ueniret ad regnum. Tertiū est q̄
bō sine vera penitētia reconciliaret deo: qz
ille q̄ est in pctō mortali nō ē capax veritatis
nec vere pnie: ppter q̄ oia tenēda ē ista p̄clu-
sio: q̄ pnia debet esse integrat de oib⁹. s. pec-
catis cū dispositiōe cauēdi a futuris: et hec
dicta sufficiāt quātū ad p̄mā pte b⁹ fmōis.
Parascūda hui⁹ sermonis in qua defen-
sa ē p̄dicta conclusio ab euidentib⁹ trietatib⁹
Secūdo in isto sermōe referenda ē
p̄dicta conclusio ab euidentib⁹ p̄tradit-
ctionib⁹: p earuz solutionē. C. Pri-
mo enī p̄dicte p̄clusioni p̄tradicit rōnib⁹ cū
Forū q̄ nō ē necesse esse sil: vnū pōt auferri
sine alio: sed pctā nō sūt p̄nerat: qz vnū pōt ēē
sine alio: qz vnū eozū pōt remitti p pniaz sine
alio. P̄terea pctā sunt debita q̄ nobis re-
laxari p̄tim⁹ cū dicitur in orōne dñica: Di-
mitte nobis debita nra: sed bō qz q̄ dimittit
debitū vnū sine alio. Et etiā dñs p pniaz pōt
dimittere vnū pctū sine alio. Item p dile-
ctionē deī relaxat boib⁹ pctā ff. illud dicitur
31. In charitate ppetua dilexi te: si nihil pbi-
bet qn de⁹ diligat boies q̄tū ad vnū: et dicit
quātū ad alterū: sic pctōz diligit quātū ad
nām: odit aut quātū ad culpā: q̄ videt possi-
bile q̄ de⁹ remittat vnū peccatum sine alio
C. Idē pbat auctoritatib⁹ sic. Greg⁹ su-
per illud Amos. 4. Pluit sup vna ciuitatē
et sup alterā nō pluit. in quada omel. super
Ezech. sic ait: Qu ille q̄ primū odit ab alijs
vitijs se corrigit: vna et eadē ciuitas ex pte
ppluit. et ex pte arida m̄et. qz sūt nōnulli q̄
cū quedā vitia rescant: in alijs graui⁹ per-
durāt: q̄ pōt vnū pctū remitti sine altero p
pniā. Et Ambro. n̄ sup. Vbi immaculati
sic ait: Prima cōsolatio est: qz nō obliuiscit
misereri de⁹. Secūda p̄punitiōe: vbi et sibi
des desit: pena satisfaccit et releuat. hec ibi.

potest ergo
cato mar
ide pbat
re de vno p
re vno pec
firmitatib⁹
sine alio: et
sic videt v
Ad primū
sint annex
cōstitutio
reporale: A
tū annexa
mutabilitū
alia et bac
fōm dīcas
cū nō cū
remittit: et
debitū cul
culpa nō d
de q̄ q̄
sa et nō a
qua de⁹ v
ad bonū g
per q̄libet
quā sit rem
minē ad v
Bria et v
milis rō. n
nō est inter
p̄sed quā
dū ille qui
remit vnū
illo diuino
millionē et
oia peccat
re dīspōna
q̄ ibi nō ac
ve sit sensu
litaris ad
cipit fidei
re. i. p̄ce
leuat: qz i
finiet cōse
babet. Ad
dicit q̄ nō
le pōt lepa
dictio: ven
ritate: id
pnia et ali

propter timorem flagellorum. Sicut Ambrosius?
2. Mach. 9. penituit propter lesiones nature
 quam incurrerat: non propter diuinam offensam ut
 refert Ro. in. 4. di. 14. Quia propter nullum eorum
 veniam meruit. Sed David propter dei offensam
penituit dei peccantem. Re. 12. vii. statim me-
 ruit audire per prophetam Matthan: Dominus quoque
 transiit per peccatum a te. Confirmat ista per aucto-
ritatem Ambrosii in libro de officiis. et habetur
86. di. c. non satis, ubi dicitur. Non satis bene-
 velle nisi sit etiam benefacere: nec satis est benefa-
 cere nisi hoc ex bono fonte. id est ex bona volun-
 tate perficitur. Pro illo. Agam ergo peniten-
 tiam cum predictis circumstantiis. scilicet integritate et ve-
 ra intentione. et sic indulgentiam peccatorum impe-
 trabimus et premia eterna consequimur: ad quam ille
 nos perducit qui cum patre et spiritu sancto vi-
 uit et regnat deus donatus peccata per penitentiam
 in secula seculorum. Amen.

Sabbato post secundam dominicam de adventu de-
humilitate virginis gloriose. Sermo. 14.

Ubi respexit

Quam humilitate acille sue: ecce. n.
 ex hoc beatam me dicent omnes
 generatiles. Gloriose vir-
 ginis Marie propter ista
 quod Luc. i. c. scribitur. Quia
 fratres charissimi dies sabbati est dies repu-
 tat? deuotioni virginis Marie quod dedicat? est
 propterea: quia tota fides in sabbato mortuo
 christo in gloriosa virgine renascitur. Procirco comu-
 nitatem christianorum considerans gloriose virgi-
 ni affectam esse quia ipsa est mater pia peccatorum
 et aduocata et omnis gratiarum impetratrix.
 Alit enim Anselm? in libro orationum. Pro ma-
 ria dulcissima semper quod beatissima: sicut omnis
 peccator a te auersus et a te despectus? necesse
 est ut intereat: Ita omnis peccator ad te con-
 uersus. et a te respectus necesse est ut viuat.
Pro illo. Existimaui pro satisfactione deu-
 otionis illorum in isto sacro adventu: omni die sab-
 bati memoriam facere de gloriose virginis ma-
 ria. Et quia in sabbato precedenti predicauimus
 de excellentia conceptionis eius. In presen-
 ti tractabimus de efficacia meriti sui et eius
 profunda humilitate: que ipsius meriti funda-
 mentum fuit et causa. Quia propter ait ipsa in
 verbis preallegatis. Quia respexit humi-
 litatem ancille. et. De qua tractantes tres con-

siderantes annotabimus. quas Prima dicit
meriti dubitatio. Secunda dicit maternitatem
declaratio. Tertia dicit profundam humilitatem.
1. Pars prima huius sermonis in qua decla-
ratur efficacia seu excellentia meriti virgi-
nis gloriose.

Diximus igitur in isto sermone: ut vi-
 deat? excellentia meriti beate virgi-
 nis oritur unum dubium multum singulare
 in ipsa incarnaret. Ad cuius dubij de-
clarationem mouet aliud dubium. Si unquam alius
 quis fuit tante sanctitatis et excellentie: quod
 meruerit incarnationem filij dei: videtur enim
 quod sic: quia sententia est omnium theologorum
 maxime Thoma. in. 3. di. 4. et Ricard. ibidem
articu. 3. q. 2. Et in. 4. di. 15. articu. 4. q. 7.
Et beati Alberto. scilicet q. 83. articu. 16. quod
 ille qui habet istas conditiones in sua oratio-
 ne meretur exaudiri. scilicet quod pie. id est humi-
 liter et reuerenter. Fideliter id est cum fide.
 Perseueranter. Et ad salutem necessaria prestat
 ut patebit infra in tractatu de oratione: ubi
Matth. 7. Omnis qui petit accipit: et qui
querit inuenit: et pulsanti aperietur. Sed san-
 cti patres qui fuerunt ante aduentum christi
 sic petierunt filij dei incarnationes: in quo-
 rum persona dicitur. Exodi. 4. Osero do-
mine: mitte quem misurus es: et psalmo. 16.
Emitte agnum domine dominatorem terre. Et
psalmo. 41. Rorate celi desuper: et nubes
pluant iustum. Et psalmo. 84. Quid est no-
bis domine misericordia tua: et salutare tuum
da nobis. et Esa. 64. Attinaz disrumpere
celos: et descendere: ergo videtur quod sancti
patres qui precesserunt incarnationem ipsi eas
meruerint. Contrarium tamen videtur per
apostolum quia dicitur Titum tertio ait: Appa-
rui benignitas et humanitas saluatoris no-
stri dei: non ex operibus: alioquin iam non
ex gratia: sed secundum suam misericordiam saluos nos
fecit. Et ad Romanos. 9. Si gratia dei in-
quit iam non ex operibus: alioquin iam non
ex gratia: sed secundum Augusti. 13. de trinitate
c. 19. In rebus per tempus ortis illa summa
gratia est: quod homo in unitate persone con-
iunctus est deo: ergo videtur quod non alicuius
merito sit incarnatus: sed ex mera gratia: er-
go et. Ad istam questionem Respondet
Ricard. in. 3. distinc. 4. articu. 3. q. 1. dicens

Quod incarnatio dei potest considerari dupliciter: quantum ad essentiam: et quantum ad circumstantiam. Primo modo dico quod nullus unquam potuit mereri incarnationem filii dei tribus rationibus. Primo quia fundamentum meriti non potest cadere sub merito: sed incarnationis filii dei semper fuit fundamentum omnis meritis: post lapsum humane nature: in quantum sine fide eius implicita: vel explicita unquam potuit quis mereri vitam eternam: unde Augustinus in libro *Inch.* c. penultimo dicit: Nec antiquorum quicunque in istorum preteritum christi salutem potuit inuenire. 7c. Secundo quia incarnationis filii dei fuit infinita in quantum fuit ad reparandam naturam humanam que quis non habuerit infinitatem in diuina in actu: habuit tamen in potentia. Quia nisi deus prefirisset numerum: erat apta nata concitari in infinitum: ergo meritum nullus hominis puri etiam omnium hominum simul sufficere poterat ad impetrandum filii dei incarnationem per quas humana natura esset reparanda. Tercio quia nullus deo non reconciliatus potest mereri de condigno aliquod donum: sed ante christi incarnationem nullus erat deo reconciliatus: quia secundum ordinationem diuinam reconciliatio presupponebat filii dei incarnationem: ergo nullus poterat mereri illud quo erat reconciliandus: quia satisfacere non poterat pro delicto: secundum Anselmum libro 2. Cur deus homo. C. Si autem loquamur de predicta incarnatione. secundo modo scilicet quantum ad circumstantiam hoc potest esse dupliciter. aut quantum ad circumstantiam temporis. aut quantum ad circumstantiam persone in qua debebat incarnari. Primo modo potest dici quod sancti patres meruerunt quod filius dei naturam humanam assumeret eo tempore quo eam assumpserat: ipsi enim flagrantissimis desideriis ut dictum est presupponebant filii dei incarnatione futura meruerunt eius accelerationem. Secundo modo quantum ad personam Respondet distinguendo secundum theologos. Ricardus 4. *Bo.* na. ubi supra. 7c. in 2. sententiarum di. 27. arti. 2. q. 2. Quod duplex est meritum: meritum condigni: et meritum congrui. Meritum condigni est illud in quo reperit perfecte et complete ratio merendi: quando scilicet est quedam adequatio meriti ad premium: sicut est

plii causa. Ille qui laborauit per totum diem meretur condigno habere unum carlinum: Meritum congrui est illud in quo non perfecte ratio merendi reperit: tamen congruum est ut habeat aliquod premium: sicut qui laborauit partem diei meretur non de condigno: sed de congruo etiam habere carlinum. Modo ad propositum nostrum. si loquamur de primo merito: dicitur theologi quod nulla persona meretur quod filius dei incarnaretur: quia nulla adequatio est et mensuratio. Si autem secundo modo dicunt theologi quod sic: quia scilicet beata virgo Maria propter sanctitatem: humilitatem: et innocentiam presupponebat futuritatem incarnationis filii dei meruit: ut in ipsa conciperetur: quia secundum Anselmum in libro de conceptu virginali. Decebat ut illius conceptio fieret de matre purissima. 7c. Et id de ipsa cantat ecclesia. *Et viscera Marie virginis que meruerunt portare eterni patris filium.* Et hoc sufficit quantum ad primam partem huius sermonis.

¶ Pars secunda huius sermonis in qua declaratur quod virgo Maria tante fuit dignitatis ut meruerit dici mater christi.

Secundo in isto sermone ad commendationem beate virginis ponitur ista conclusio secundum Ricardum in 3. di. 4. ar. 2. Quod virgo est ratione dignitatis quod vere potest dici mater dei. Ad cuius conclusionis probationem supponitur duo deinde inferitur conclusio. C. Primo supponitur secundum eundem Ricardum. ea. di. q. 7. ma. vere fuit mater naturalis corporis christi: quia quod requiritur ratione maternitatis fuit in virginis respectu Iesu christi: propter generationem: humoris sanguineum in membris digestum in semine puerit eo modo quo semine est in mulieribus: et illud semine cecidit sine quocumque transmutatione: et deordinatione et ad locum debitus transiit. et in nutritioe et conseruatione pueri coopta fuit perfecti et excellenti quam alie mulieres. plura autem non requiritur. Sed hic posset argui quod si virgo est mater naturalis christi: vera: quod non potuit seruare virginatatem: quia mater naturalis humani consistat ex semine viri et femine. aut ergo non fuit verum corpus humanum: aut fuit ex vitro: quod semine: et ista ambo sunt maxima in convenientia. Respondit beatus Thomas in tertia parte. q. 28. arti. 1. in responsione vltima argumens: quod secundum philosophum in 1. de generatione aialium. Semen maris non est sicut mater in compositione plis:

sed solū sicut agens: unde p hoc q semē ma-
ris defuit in cōceptione corporis chrisi: nō
sequit̃ q defuit ei ppria materia debita: sic
fuit verū corp⁹ humanū: virtutē aut̃ actiua
que requirebat ex parte viri suppleuit spūs
sanct⁹ sine aliqua inordinatiōe vt seruare
virginitas. ¶ **P**rimo qd supponendū ē hū
eū. Ricar. in. 3. di. 4. in questiōib⁹ circa litte-
ram. Qd multis modis dicit̃ filiatio. Pri-
mo mō dicit̃ filiatio creatiōis: sic angeli et
oīa creata sūt filij dei creatiōe. Secundo modo
dicit̃ filiatio nālis. s. qñ gignit sibi filie in spē
de substantia sua: et sic chris⁹ sūm q homo
dicit̃ fili⁹ virg. naturalis. Tercio mō dicit̃ fi-
liatio adoptiōis: sic oēs sūm filij adopti-
ui ipsi⁹ dei. s. iusti et angeli. Quarto mō dicit̃ fi-
liatio imitatiōis: sic mali sūt filij diaboli
q imitant̃ ipsū de quib⁹ dicit̃ Job. 8. Mos
ex pte diabolo estis. Et cōuerso. s. boni sūt
filij chrisi. de quib⁹ dicit̃ Job. 9. Dedit eis
potestatē filios dei fieri. Quinto dicit̃ filia-
tio cōiunctionis: sic oēs religiosi sci Franci-
sci dicit̃ fratres et filij ei⁹: et etiā dicunt fr̃es
qui iurauerūt in simul fraternitatē. ¶ **T**er-
tio bis suppositis infer̃ conclusio. s. q vir-
go Maria nō ē: nec dicit̃ mater dei rōne p-
marū quatuor filiatiōnū: vt patet intuenti
sed solū rōne cōiunctionis. Nā vt dicit̃ isra-
deo dante in die natiuitatis dñi: fuit cōiun-
cta psona dīna filij dei: cū carne formata de
puris sanguinib⁹ gloriose virgi. et etiā cū aīa
ipsius: et sic factū ē illud aggregatū filij dei
aīe et corporis chrisi: et notanter dico aggre-
gatū nō cōpositū: q nō est facta alteratio i
vtrōq; extremorū: qd qd ē aggregatū nūq; ē
sepatū: qd qd semel assumptū nūq; dimisit
scilicet corp⁹ nec aīam: non enī intelligit̃ de
humanitate: qd chris⁹ nō fuit homo in tri-
duo posit⁹: ergo qd pgo dicat̃ vere mī istius
aggregatiōne īsepabilis cōiunctiōis: vocabi-
tur cōsequēter mater dei. Cui⁹ rō est: quia
scōz p b m qdlibet cōpositū noīa a nobilioz
forma ipsius. Loca enī bō aīa in scriptura
sacra: qñ in fine. Gen. di. Septuaginta aīe
intrauerūt in egyptū. Cū igit̃ in isto aggre-
gato dicto: nobilioz sit psona dīna. si vez ē
dicere: demonstrādo chrisi: Maria ē mat̃
isti⁹: et in isto ē psona dīna: cū qdlibet noīa
a nobilioz sequit̃ qd ē verū dicere. Maria
ē mater dei. Ideo cāt̃ ecclesia. Beā dei geni-

tris intercede p nobis. Sunt et alie rōnes q
cā breuitatis omitto. Sz ad cōfirmatiōē p
dictorū i ista pte pcedēt. Textū nri Am-
bro. adduco: q i. 2. li. de p̃ginitate ait. Quid
nobilius mīe? Quid splēdid⁹? ea quā splē-
dor elegit. Quid casti⁹? ea q sine corpis cōta-
gide gnauit. Et vt d ceteris taceā pgo erat
nō solū corpe: s et mēte: bñlis corde. verbis
grauis: aīo pudēs: nō i incerto diuitiaz: sed
in pce pauperū spm reponēs: intēta op̃: ser-
mone verecūda: arbitrio mētis nō boiem:
s deū qres. Insup volens nullū offendere:
oib⁹ bñ velle: maiorib⁹ assurgere: cūlib⁹ nō
inuidere: iactantiā fugere: rōne seq p̃tutē ama-
re. Nā ista fastidiuit top̃: risit debile: vitā
uit pauperē. Nihil i oculis totū: nihil i ver-
bis p̃cat: nihil in actū verecūdū: nō incessus
fractio: nō gest⁹ solutio: nō vor petulatio:
ita vt ipsi spēs corpis simulacbrū fieret mē-
tis. Alē hāc euāgelista mōstrauit: talē an-
gelus reperit. Alez spiritus sanct⁹ elegit.
quid in singulis moxetur. Hec ille. Et sic pa-
tet secūda pars isti⁹ sermonis.

¶ **P**aret̃ tertia bui⁹ sermonis in q declaraf
q causa tante dignitatē in p̃gine maria fuit
sua p̃funda bumilitatiō.

Tercio in isto sūmō tractādū ē: quō-
dā tate excellētē et dignitatē i b. vir.
fuit sua p̃funda bumilitatiō. ¶ **A**d
euidētā notādū ē q p̃go vna p̃t opaf cuz
maiori difficultate: tāto ē magis meritoria
Nā magis meret̃ castitatē seruās carne ten-
tat⁹: quā nō: et babēs patiētā in aduersis
iusticia: quā iuste paties et bñlis inē p̃pas
et dignitates et facultates q ignobilis et pau-
per et miser: s pgo Maria fuit nobilissima
et pulcherrima corpe inter oēs dñas mundi
vt dicit̃ in sabbato sequēti. Fuit etiā abun-
dās in facultatib⁹: vt patz in adoratiōe ma-
gorū vbi fuerūt ei data mūera p̃ciosa. Fuit
etiā grādium p̃tutum et magne fame: que
inter bona tpalia cōnumerāt. Fuit vtiq; p-
eminēs dignitatib⁹: qz regina celi et fr̃e: mī
dei et tñ bumilima. ¶ **V**irgo glorioza. ¶ **V**ir-
ginitas q alabastrum. ¶ **S**ua uita q odor. ¶ **A**u-
pgo alta generositate: altissima pulchritu-
dine: et tñ ifima bumilitate. ¶ **A**u sublimis abū-
dātī facultate: et tñ p̃funda bumilitate. ¶ **A**u
gloriosa dignitate: et tamē iboc mūdo mise-
ra bumilitate. Fuit enī virgo maria bumilis

ante partu: in partu: et post partu. Alii par-
 tu fuit humilis in annunciatione angelica.
 Luc. 1. ubi dicit. Quid turbata est in sermone
 eius: et cogitabat qualis esset illa salutatio
 virgo gloriosa. Alterata est virgo ex celsitu-
 dine in audite laudis. Et in fine euangelij
 sequit. Ecce ancilla domini fiat mihi secundum
 verbum tuum. ubi demonstrat quod non est elata in ta-
 ta salutatio: sed potius humiliata. Deinde
 humilis fuit in visitatione belysabet: ita ut
 veniret domina ad ancillam: et mater domini ad ma-
 trem serui. de qua dicit Luc. 1. Exurgens
 maria abiit in montana cum festinatione: et
 salutauit belysabet. in partu etiam fuit hu-
 milis: quia filium suum peperit non in palatijs
 laureatis: nec in lectis eburneis: non in pan-
 nis pompaticis: sed reclinauit eum in prese-
 pio: quia non erit ei locus in diuersione. Luc.
 2. c. Post partum etiam fuit humilis: quod mari-
 me patet in presentatione sua et oblatione pro
 filio in templo facta post tempus purgatio-
 nis eius: ut patet Luc. 2. Obediunt legi
 moysi ad quam non erat obligata: ut videbitur
 infra in die purificationis sue. Ecce ergo quan-
 ta humilitas bea. vir. que tanta fuit: ut pro-
 pter ipsam digna efficeret mater dei. Quod
 confirmat Augu. sermone. 2. de eius nativi-
 tate dicens: Dic mihi iam quosdam sancti san-
 ctoz mater. quemadmodum materni ordinis
 filium mihi coloris quallium sine succo huma-
 ne, paginis sine bymbze carnalis seminis
 in sinu ecclesie germiauit. Dic mihi quosdam
 ea mater: quibus manibus: vel quo deitatis
 articulo in vtero tuo formatus est dei filius:
 cuius deus solus est pater. Dic obsecro te per
 eum qui tale te fecit: ut ipse fieret in te. Dic
 inquam mihi quid tibi egisti: quantum premium
 obtulisti: per quas potestates ambisti: quos
 patronos adhibuisti: que suffragia premisi-
 sti: quo sensu: vel qua cogitatione: ad hoc ut
 acciperes peruenisti: ut virtus et sapientia
 patris que attingit a fine usque ad finem forti-
 ter: et omnia disponit suaviter: totus ubique ma-
 nens: et sine ulla sui mutabilitate in vterum
 tuum veniens: ita castellum castum tui ventris
 incolet: ut ingrediens non lederet: et exitus
 incolumem custodiret. Dic mihi queso quem-
 admodum ad hoc peruenisti. Et illa quia a me
 quod obtulerim munus? et unde mater efficeret
 creatoris. Oblatio mea est et generationis pro-

missio: non a me mihi data sed ab ipso mihi
 auctore bonorum omnium concessa. De enim
 datum optimum. et Oblatio mea est humilitas
 mea: et ideo Magnificat anima mea dominum
 et. Non auro eleuatam tunicam meam: non
 pomposo cultu radiatis auri ornamentum
 cernicis mee: aut pomposorum lapidum marga-
 ritarum dependentium aspexit in auribus meis:
 aut gemarum ruborum attendit: nec succo men-
 daci coloris: sed respexit humilitatem ancille
 sue. Nec ille. Regemus ergo omnipotentem
 deum humiliter: ut per humilitatem bea. vir.
 concedat nobis gratiam in presenti et gloriam in fu-
 turo in secula seculorum. Amen.

Dei tertia de aduentu. De periculis que
 incurrat tardantes de peccatis penitentiam agere
 usque in finem. Sermo. 15.

Audete i do-
 mino semper: Iterum di-
 co gaudete: modestia ve-
 stra nota sit omnibus ho-
 minibus. Scribitur bea. vir-
 ba ad Collos. 4. c. 11. Ad

maiores penitentie conditionis declaratio-
 ne post tot dicta de ipsa ad extirpandum vni-
 errorem valde periculosus multorum: peniten-
 tia tardantium usque in finem vite: et sic existit
 mantis se posse saluari: cogitavi in presen-
 ti sermone tractare quod sit periculosa usque in
 finem penitentie dilatio: unde de talibus sic pe-
 nitentia differentibus loquitur propheta in p-
 sona eorum dicens: Circumdederunt me dolo-
 res mortis: et pericula inferni inuenerunt me.
 Nam dei iudicio fit: ut qui penitentiam dum
 sani sunt agere nolunt: in periculis graui-
 bus incurrant: ex quibus difficilimum et quasi im-
 possibile est animam euadere cum salute. Qua
 de re si quis ea recta consideratione conside-
 rare velit: citius ad ipsam in vitam dei sanus
 erit veniet assumenda. Adcirco ait apostolus
 in verbis preallegatis. Gaudete in domino sem-
 per penitentiam agendo de peccatis que gau-
 dium spirituale confert: Iterum dico gaudete:
 modestia vestra per penitentiam nota sit om-
 nibus hominibus. De periculis ergo tardan-
 tium penitentia usque in finem tractantes noue-
 rationes assignabimus quibus quod periculosa
 sit penitentie dilatio usque in finem apertissimi
 me demonstrabimus: quartum. Prima dicitur

passionū occupatio. Secunda dicitur circumstantiarū priuatio. Tertia dicitur peccatorū habitatio. Quarta seruilis cōditio. Quinta demonū impugnatio. Sexta tēporalius intricatio. Septima gratiarū consumptio. Octaua ab omnib⁹ relictio. Nona et vltima tēporis ablatio. De quib⁹ hoc ordine procedem⁹: quia de primis tribus in prima parte. De alijs trib⁹ in secunda. De vltimis pō tribus in tertia parte huius sermonis tractabimus.

¶ Pars prima de tribus primis periculis que incurrūt bī qui vsq; in finē tardāt penitentia agere.

Primo igit in isto sermone trib⁹ rationib⁹ p̄bābimus periculōsū eē penitentia dilationē. ¶ Primo rōne occupatiōis passionū. Adeo enī i infirmitate peccator dolore atq; cruciatu intensissimō et timore quādoq; sepe ratim: quandoq; cōiunctim impedit⁹: vt vsus liberi arbitrii: et ratiois: et volūtatis qui ad dignā susceptio sacramēti penitētie requirit⁹: ita sit impedit⁹: q; nequeat ad ipsam assumendā se exercere: nec mirū: q; scdm̄ Augu. li. 3. questio. nū. 9. 36. passiones causate a tristabilib⁹ p̄ mouēt: q; passiones causate a delectabilib⁹. Et nihilomin⁹ delectatiōis passio vebemēs vt ait Augu. in li. de ciui. dei. quādoq; impedit totaliter vel fere: vsu rationis humane. Quanto igit alterabūt amplius tristabiles passiones doloris vel timoris vsu rationis qui vt diximus ad verā penitentia assumendā requirit⁹ liber: Si pō dicas q; dolor vel timor qui mētē boīs inest nō totaliter impedit intellectū vel voluntatē: hoc verum eē fateor: tñ multū impedit: et per consequens remissius et ipsectius vsus intellectus et voluntatis: tunc potest haberi: q; vix sufficit ad displicentiā requisitā ad penitentia vera: hoc periculū tangit. Augu. in lib. de pe. dicēs: Difficile ē vt tunc sit vera penitentia: quādo tā fera venit: quādo cruciat⁹ mēbra ligat. et dolor sensū opprimit: vt vix homo aliquid cogitare valeat. Et ibidē: idē Augu. ait: vt notat per Magistrū sententiarū in. 4. di. 20. Et de pe. di. 7. c. null⁹ sic Nullus expectet penitere: quādo peccare nō pōt: arbitriū querat libertatē: vt docere possit cōmissa: nō necessitatē qui pri⁹ itaq; a peccatis relinquē q; ipsa relinquat: nō calberet: sed quasi necessitate cōdemnat. ¶ Pecille. Tātus nēpe quādoq; sensitū dolor opprimit: et cruciatus mēbra coarctat: q; vix bō aliquid cogitare valet: vnde Greg. inquit: Tanta ē ibi vis doloris: q; alibi nō pōt fieri vis cogitatiōis. Pateat etiā per exēplū. Sicut qui habeat dilectissimū filiū p̄ oculis ad mortē horribilē preparatū. vicinūq; infirmū habeat de cui⁹ incomodo nihil vel modicū cogitat: nec etiā ante oculos suos habet: qd mirū si dilectus filium quē ante oculos habet: tenet: cogitat: et infirmū obliuiscitur. quē nō videt nec diligit multū. Sic in proposito sensualis appetitus et carnalis amor suū filius dilectus ē quē peccator cruciatū in tormentis ante oculos suos habet. Absens vicinus modicū quidē dilectus est ipse deus seu propri⁹ spirit⁹ cuius peccator obliuiscit⁹: cū angustia doloris et timoris cōprimis. Piane vicinū spm̄ suū intelligere volum⁹ cui⁹ etiā tunc obliuiscit⁹ testimoniū ab Augustino habem⁹ in sermone innocētū dicente. Percutit hac animaduersione peccator vt moriens obliuiscat⁹ sui: qui dū viueret oblitus est dei. Et hec ē ratio Scoti in. 4. sententiarū di. 20. q. 2. ¶ Secundo idē probat ratione priuationis circumstantiarū. Ad hoc enī q; penitentia sit deo grata: et peccatorum remissura: debet esse debitis circumstantijs circumstantiata. Circūstantia scilicet p̄ncipij: vt fiat volūtarie non coacte. Iuxta illud p̄be te psalmo. 53. Voluntarie tibi sacrificabo. Quod habetur. 20. q. 3. c. p̄sens clericus. Quod etiam confirmat apostol⁹ secūde ad Cor. 9. c. 23. q. 6. 8. ex bis dicens. Ad ex tristitia aut ex necessitate: bylarē. n. dātoz diliget deus. Circūstantia vtiq; finis. s. vt nō tñ fiat ex timore: s; etiā ex amore. vnde Augu. in p̄dicto. c. nullus inquit. Scriptū ē: neminē sine charitate saluū esse. Nō vtiq; in solo timore viuit homo. Quē ergo sero penitet oportet nō solū deū timere iudicē: sed iustū diligere: non vt tñ penam timeat: sed etiā anxietur p̄ gloria. Et verbis igitur Augu. patet hoc q; bō homo timeat penā: timorū tñ p̄ponere debet charitatez diuinā. Sed difficile est in tali extremitate habere hūc actū: hac principalis circumstantia intentionatū et regulatū. Et hoc maxime p

pter duo. Vix nūc fu
quere a seip
suorū nisi t
tis diuine:
esset sicut p
tā illas ē
tem. Nā sal
riū videt ca
pectatio illa
illa inuolun
suppositio
citer vici po
tur p̄ aucto
re comelio
tra nouaria
gelio beato
miseri cordi
b⁹ ē iram si
rat. Et idē
tiam non a
toto corde
fessionis re
mus a spe cō
tate aut peri
gare illos nō
vigentes ad
est in morte
tauit morie
potest p̄
rie p̄ponet
et suppositio
rollit. Quod
est multū ac
pter elus
istatū circū
nitentiā fru
ratio Scoti
in ista parte
mis peccato
Et bicor. Et
babit⁹ de di
in tali hora
peccatis p̄
retrahit ab
per quam pi
meat inueni
tade exire nō
babuit pecca

pter duo. Primo qz timet infernū. Mā qui
vscq nūc fuit ipenitens non videt tūc extor
quere a seipso disciplināz nouam peccatorū
suorū nisi timore iminētis pene nō charita
tis diuine: presumit enīz q si remor a pena
esset sicut pri? nō extorqueret a se displicen
tiā illā: sic etiā nec pri?. Secūdo qz timet mor
tem. Mā saltē aliquid simpliciter inuolūta
riū videt causa istius displicentie scilicet ex
pectatio illa mortis propinqua. Porz enī
 illa inuoluntaria est: qz nō fit nisi ex pre
 suppositione cuiusdā inuolūtarij: nō simpli
 citer dici potest voluntariū. Que cōfirmā
tur p auctoritatē Pyriani ad Antiochiū:
de cornelio 7 ei? laudib? 7 fortitudine: 7 cō
tra nouatianiū 7 scismaticos dī. Pns in euā
 gelio beatos dicit plangentes: qz qui plāgit
 misericordiā prouocat: qui pūcat 7 super
 b? ē iram sibi 7 penā iudicij veniētis exagge
 rat. Et dīcirco fratres charissimi peniten
 tiam non agētes nec dolorē delictorū suorū
 toto corde 7 manifestata lamentatiōe sue p
 fessionis testantes: prohibēdos oīno cenlui
 mus a spe cōmunicatiōis 7 pacis: si infirmī
 tate aut periculo ceperint deprecari: quia ro
 gare illos nō delicti penitentia: sed mortis
 vrgentis admonitio compellit nec dignus
 est in morte accipere solatiū: qui se nō cogi
 tauit monitū. Hec ille. Quod etiā patere
potest per Exemplū. Monenīo ino volunta
rie prouidet quis merces suas in mare: nisi
ex suppositione cuiusdā periclitatiōis quam
collit. Quod aut fit nisi sit voluntariū: nō
 est multū acceptabile illi cui fit: qz nō videt
 ppter eius amorē fieri. Ex defectiōe igitur
 istarū circūstantiarū patet qz difficile sit pe
 nitentiā fructuosā peragere. Et bec etiā
 ratio Scoti. vbi supra. ¶ Tertiū 7 vltio
in ista parte pbatur idē ratiōe habituatio
nis peccatorūz. Aut enī pphilosophus in. 2.
 Et bicoz. Ex frequentatis actib? generatur
 habit? de difficulte mobilis. Et ideo peccator
 in tali hora existens habituatur vscq tunc in
 peccatis ppter illū habitū cōtractū: multū
 retrahit ab actu penitētie. Ampla est via
per quam piscis natat in nassam: letusqz co
medit inuentū escam: sed postea quādo vult
inde exire nō potest. Spicemēnt peccatori q
 habitū peccatorū induit: ppterea clamans

David dicebat. Saluū me fac de? quoniā
intrauerūt aque vscq ad animā meā. Infi
 tus sum in limo profūdi: 7 nō est substitūtia.
 In bozū aut figurā popul? israel. qui diu in
 captiuitate steterat sub pbaronica seruitu
 te ab eo difficiliter liberat? est: sicut patet in
 Exodo. Ex quib? omnib? patet: q peniten
 tia est festināda non autem tardāda. ¶ Ad
quorū cōfirmatiōē tria adducunt exēpla
ciuilia. Prīmū est sicut cū debet fructus ali
 cui vie vel itineris per aliquā domū: si edi
 ficio alteri? impediatur via illa poterit illū
 prohibere per interdictū noui operis. ff. de
 noui operis nūciatione. l. si seruus iudicet.
 §. si fecerit. Quod verū est si opus est nouū
l. i. §. hoc interdū. ff. de noui operis nūciatio
ne. Sic omnes christiani habētes iuseundi
 per viam mādatorū dei versus celū: si per
 malam cōsuetudinē 7 obstinationē vult eos
 impedire diabol? edificando domū vitiōzū
 iuxta illud ps. In via bac qua ambulabam
 abscederūt supbi laqueū mibi. pbibendus
 est per noui operis nūciationē. id est per
 nitētie festinatiōē: quia aliter diabol? pos
 set allegare q opus illud est antiquū: 7 ideo
 destrui nō debet. Et ideo. puerb. 22. dicit.
 Adolescens iuxta viā suā est senuerit non
 recedet ab ea. Et hoc ē qz cōsuetudo inducit
 seruitiū. Extra de foro competēt. c. cū con
 tingat. Secūdū exemplū: qz cū seruitus ali
 cui debebat lūminis: 7 aliquid sit quo impe
 ditur: potest illud impedire per noui operis
 nūciationē. ff. de seruitutib? vrbanozū pre
 diozū. l. inter seruitutes. Sic peccator impe
 dire debet per penitentiā hostes anime: qui
 nitunt ab eo excludere lumen gratie 7 glo
 rie: dicētes illud psal. Vscq in eternū non vi
 debit lumen. Et hoc debet cito facere: quia
 peccata tanto sunt grauiora: quanto diuti?
 animā detinent infelicitē alligatā. Extra
 de cōsuetudine. c. cum tanto. Et cōsuetu
 do peruersa ex diuturnitate non leuigat cri
 men sed auget. 24. q. i. c. scisma. Et ref. de si
 monia. c. sag. vñ male excusat q dicit qz sue
 tudo mala facit se iurare: blasphemare: ine
 briari. 7 cetera. Tertiū ē quia sicut ille qui
 habet ius ducendū aquam oportet q via
 tur iure suo: quia si posset ostendi: q dua
 bus estatibus non sit vsus: tunc amitteret

ius suū. **ff. de aqua quotti. 7. et li. i. Sic pēdō**
bates ius vtēdi pnia si tardet eayti p dīt ius
suū: sicut perdidit vir gines ille. **Matth.**
25. Et sic patet q ppter periculū pfectudis
pnia est festinanda. Et sic tribus rōnib⁹ patet
q sit periculōsū tardare pniā vsq in finē.
Mars secūda huius sermonis in q ponunt
tria alia pericula q incurrūt bī qui vsq in fi
nem tardāt penitentiā agere.

Secundo in ista parte q sit periculo
sa tardatio pnie vsq in finem tribus
alijs rōnibus est pbandū. **Prio**
rōne seruiliū pditionis: etiā fm **Seco. vbi. s.**
quid dicit sic q quāto aliq minus est domin⁹
sui actus in corpore: tanto requirit intensior
displicētia mētis ad hoc q sit dispositio suf
ficiens ad reletionez cōmisse culpe: peccator
autē in extremis agens min⁹ est domin⁹ act⁹
exterioris ad peccandū: requirit igit fm re
ctam iustitiā dei displicentē intensior mor⁹
ad iustificationē ei⁹ q ad iustificationē sa
ni: cū tñ vir possit habere eque intensū: q rē.
Quā rōnes tangere videt Aug. in li. de pe.
7 in li. de lapsu mūdi. sermone. 24. qd habet
trāsūptiue in. 4. di. 20. 7 de pe. di. 7. S. qd
vbi dicit: si qd positus in vltima extrema
te sue egritudinis voluerit accipere pniā 7 ac
cipit: 7 mor recōciliabilē 7 binc vadit: fateor
vobis. Nō illi negam⁹ qd petit: s3 dicere non
psumim⁹ qz bene bincereat. Si securus binc
erit: ego nescio: pniā dare possum⁹: se
curitatē dare nō possum⁹. Nunqd dico dā
nabitur s3 nec dico saluabit. Nis q a dubio
liberari: vis qd incertū est euadere. Age pe
nitentiā dum sanus es: qz si sic egeris: dico ti
bī quia secur⁹ es qz pniā egisti eo tpe q pec
care potuisti. Si aut vis agere pniā qñ pec
care nō potes: pēdā te dimiserūt non tu illa.
Itē Aug. ibidē: Baptizatus ad horā secū
binc exit. fidelis bñ viuēs secur⁹ binc exit:
agēs pniā 7 recōciliatus dñ sanus est 7 po
stea bñ viuēs secur⁹ binc exit: agēs pniā 7
recōciliatus ad vltimū: secur⁹ binc exit: ego
nō sum secur⁹ vñ qz secur⁹ nō sū: pniā da
re possum⁹: tēcille. Sed dices forte tūc pēdā
dimittis etiam pēdā. R. Aug. vbi. s. Due
sunt res: aut ignoscis tibi aut nō ignoscitur
qd boz tibi futurū sit nescio: q tene certū: 7 o i
mitte incertū. Multi tñ suscipiūt exemplū

a latrōe cui⁹ 7 si fuerit sēra pnia: nō tñ fuit se
ra indulgētia: nec tales aduertūt q nec sile
re aliq alio legis i scriptura sacra: positusq
sit infūmitate mortis misericordie dei in fi
gura humani generis latrocināq: 7 sola dei
misericordia liberati. insup vt testat **Mār.**
in. 4. sententiar. di. 20. in fi. c. i. licet latro i
fine tētia meruiss3 de oī crimine: si tñ dedit
baptisatis peccādī 7 pseuerādī auctez. Se
cūdo idē. pbat rōne impugnationis demo
nū: fm enī. Preg. diabol⁹ grauiorēs tētatio
nes suggerit quāto magis peccatorē appro
pinquare sūm cōspicit: insidiat enī in abscon
dito quasi leo in spelūca sua. Insidiat vt ra
piat pauperē: rapere pauperē dñ attrahit est
in laqo suo humiliabit eum: vnde sicut mu
rigula ad foramina insidiat muri: ita dia
bolus in fine vite 7 ppe exitū aie insidiat pec
catorē: vñ talis peccator. Salomō ecclīastici
xi. canit dices: Attende tibiā pestifero vne
no. i. a diabolo. Fabricat enim mala. s. culpe
in vita: ne forte. s. in hora mortis inducat su
per te subannationē in ppetuū. Si igit pēdō
nō potuit impias tētatiōes tolerare quin ca
deret qñ erat sanus: quomodo grauiorēs to
lerabit quando erit infirmus? Deridendus
vtiqz foret qui dum viuēs 7 san⁹ est 7 fortis
dicat se pugnare nō posse: demū cum fact⁹ est
ita debilis 7 infirm⁹ q se mouere nō potest pe
tit campū certaminis ingredi: armaz sibi po
stulat dari. Maior itaqz derisio puenit bu
modi peccatorē qui tēpore tam periculoso et
arcto debilis 7 infirm⁹ cōtra insidias versu
tias 7 violētias demonū pugnare querit. cū
sicut ait apostol⁹ ad Ephe. 4. Non est nobis
colluctatio māsie tēpore isto aduersus car
nem 7 sanguinē: sed aduersus principes 7 po
testates aduersus mundi rectores tenebray
baram: contra spiritualia nequitie in celesti
bus. Item apostolus Petrus pme. 4. c. Mi
gilate ait: quia aduersari⁹ vester diabol⁹ itaqz
leo rugiens circuit querens quē deuoret: cū
resistite fortes in fide. i. in fideli observatio
ne mandatorū dei in vita. Tercio idem
probatur ratione intricationis tēporaliū.
Occupatur enim intellectus bī in tali bo
ra a cogitatione rez tēporaliū quas in vita
dilexit: vt recte illud psal. dicere possit: Cor
meū conturbatū est in me: dereliqui me vir

tus mea: et lumen oculorum meorum et ipsum non est mecum: quia cogitationes adeo cor ei operum: quod in eo illud **Job. 20.** verificatur. Cogitationes mee varie succedunt sibi: et mens mea in diuersa rapit. **Tunc enim perierit talis illud ecclesiastici. 41.** **Quo**ra quaz amara est memoria tua. **Ecce** talis peccator de quo propheta inquit: **Quorum** filii sicut nouelle plantationes in iuuentute sua: filie eorum composite: circosornate ut similitudo templi. **Promptuaria** eorum plena: eructantia ex hoc in illud et in tanto periculo constitutus quid aliud cogitat? quid aliud disponit? quid tenet? in cuius mente versatur? quid aliud nisi ad quod afficitur? hoc exemplarie visum est semel in mercatore quodam quem dum sui ad penitentiam quoad poterant inuitarent: ipse sic eos interrogabat. **Quanti** precij est nunc libra pyperis? quomodo lana venditur? et his verbis vitam finiuit: ut in eo compleret quod **Matth. 6.** scribitur. **Ubi** est thesaurus tuus ibi et cor tuum erit. Et sic patet tribus alij rationibus quod periculosa sit dilatio penitentie usque in finem.

Marca tertia huius sermonis in qua ponuntur tria alia pericula que incurrunt hi qui tardant de peccatis agere penitentiam usque in finem.

Primo in ista parte probatur tribus alijs rationibus dilatio penitentie usque in finem esse periculosa. **Primo** ratione consumptionis gratiarum. **Quoniam** sunt genera gratiarum. **Unum** est gratie gratificantis quod est caritas que solum perditur per peccatum mortale. **Aliud** est gratie gratis date que si non perdat per peccatum mortale tamen in extremis agendi maxime peccatori auferuntur: et hoc ex evidentissima diuine misericordie et iustitie dispositione sapientissime ordinatur. **Unde** ecclesiastici. **12. c. dicitur.** **Memento** creatoris tui in die iuuentutis tue antequam. scilicet in extremis tenebre scat sol: et lumen. et stelle: et luna: et reuertatur nubes post pluuiam. **Maria** enim sunt genera gratiarum gratis datarum: quedam mentalis. scilicet intellectus bonus et clarus: voluntas libera: et memoria firma: hec sunt velut sol lucens in intellectu: calens in voluntate: et vigens in memorie facultate: de quo sole cum homo est iuuenis et sanus dicitur. **Ecclesiasti-**

ci. 42. c. **Sol** illuminans per omnia respexit: lumen est conscientie scintilla. de quo propheta inquit. **Signatum** est super nos lumen vultus tui domine dediti letitiam in corde meo. **Stelle** sunt sensus nostri: tam spirituales quam corporales: de quibus **Barth. 3. dicitur.** **Stelle** dederunt lumen in custodijs suis: luna cor nostrum tenet: siue appetitum nostrum carnalem mutabilem velut luna ex quo ecclesiastici. **27. dicitur.** **Stylus** ut luna mutabitur: que omnia in ultima infirmitate obtenebescunt: diuinoque iudicio fit ut tanto maior in mente contemptoris fiat eccitas: quanto maior precedentium gratiarum fuit prius in mente humana claritas: que eccitas in nube tenet. **Et ideo** ait apostolus **2. ad Cor. 6. c.** **hortamur** vos ne in vacui gratiam dei recipiantis. **Timendum** est ergo ne peccator nimis tarde animam suam manumittat: ut sit in casu illius qui manumittit seruum suum causa mortis. sub illa conditione quod si conuenerit liber esse resinat. **Qui** quidem modus manumittendi valeat apud leges ciuilem patet. **ff. de manumissionibus. l. mortis causa** tamen quod sic quis animam suam manumittat apud deum non valet. **Timendum** est enim ne talis moriens sit in casu legis que habet. **ff. arbitrum** furtim celat. **l. si plures. in qua lege iudicium datur:** quod arbitror sit illius in cuius torto viuit et radices habet: et non illius in cuius terra declinat quando scindit. **Sic** est de illo qui viuens vult esse in domino diaboli: et moriens vult caput suum declinare ad deum quod erit difficile. **Secundo** idem probatur ratione relictionis omnium. **In** tali enim extremitate regenti maxime si diues fuerit et magnatus: ad sunt parentes et amici: non nisi ad temporalia pretendentes et nihil de spiritali salute anime sue sollicitates quorum alter. scilicet vxor vel filij capias claudit: alter ei sigillum apponit: alius ei aliquid non dimisit: turbatur recedit: alter aliquid asportare festinat: alter vestimenta dilaniat: alter lintheamina habere procurat: et nullus est qui de proximo moriendo crucem ostendat: dei misericordiam per quam pro nobis mortuus est ei proponat unde dicere de eis ipse potest: diuiserunt sibi vestimenta mea et super vestem meam miserunt sortem. **Quod** quanti periculi sit: primo medicis et propria et infirmo magis non curantibus ostendit decretalis. extra de peni.

13. humana vita sit brevis. *Burta illud Job*
14. Homo natus de muliere brevis vivens tem
poris: repletur multis miserijs: qui quasi flos
egreditur &c. Et licet quotidie moriamur: vt
ait Seneca. 24. epistola ad lucillum sic dicit. Quoti
die morimur: quotidie demit aliqua pars vi
fantia amissim? deinde pueritia vltis ad ex
tremum quicquid temporis transit perit: nunc ipsum
quod agimus? die cum morte viduimus: itamen
dum in exercitijs quilibet laborat tempus aliquod
non expectari quo bonum agat: ideo dicit dominus
Matth. 24. Vigilate quia nescitis qua ho
ra dominus venturus sit: 7 apocali. 3. dicitur.
Esto ergo vigilas. 7 subdicit. Nemo non cui
gillauerit veniam ad te tanquam fur in nocte. Et
ideo cuncta ecclesia: Emendemus in melius? que
ignozanter peccauimus: ne forte preoccupati
die mortis queramus spatium penitentie 7 inue
niri non possimus? 7 apostolus ad gal. 6. ait. Pecc
mur bonum duntaxat habemus. Et. 2. ad Abo.
6. idem inquit: Tempore accepto erauduit te
7 in die salutis adiunxit te. Ecce nunc tempus ac
ceptabile: ecce nunc dies salutis. ppter oia p
dicta exclamans. Aug. ait. Vita plenus es
multis decipis: quod non cognoscis nobiles
cum videris vmbra es: cum exaltaris fumus es
insipientibus dulcis es: sapientibus amara
es: qui te querunt non te cognoscunt: qui te
cognoscunt non te querunt: qui te fugiunt ipsi
te intelligunt: vera non est via qua offas.
Figura es velut somnians: alij ostendens te lon
ga vt in fine pdae: alij brevis vt dum peni
tere volunt non permittas: alij larga vt fa
cient quod volunt: alij angustia vt non fa
ciant bonum: alij tristitia vt non consolentur de
bono. hec ille. ¶ Agamus ergo penitentiam ve
lociter 7 non tardem? ne in eternum peream?
sed gratia dei percipientes: 7 in ipsa vltis in
finem perseuerantes semper bonum facientes:
7 diuinis preceptis attendentes ad eternam glo
riam peruenire valeamus? ubi omnipotens deus vi
uit 7 regnat vnus 7 trinus pater 7 filius 7 spi
ritus sanctus cum oibus angelis 7 sanctis suis in
seculor secula: Amen.

¶ Feria secunda post tertiā dominicā de ad
uentu. De iustificatione impij que fit per pe
nitentia: ¶ Sermo. 16.

Audete i do

mino semper. Iterū dico
gaudete: modestia vīa
nota sit oībus hoīb⁹. Ite-
rum vbi. s. Post dicta de
penitentia fratres charis-

simi congruū est ⁊ convenientissimū: vt de
iustificatione impij que fit per penitentiam
aliqd breuiter differamus. Et quia ex hoc
letari valde debemus: qd ppter penitentia ⁊
iustificationis gratia ⁊ acquiramus. Idcirco
pba tibi cine apli iterū assūpsi dicētia. Bau-
dete in domino semper ⁊ c. Cum enim peni-
tentia sit causa nostre iustificationis: que ius-
tificatio fit per criminis remissionē: pecca-
toris uocationē: mentis renouationē: cordis
sanationē: muneris infusioē. De tali iusti-
ficatione per penitentia facta ⁊ bonū ad ius-
tificationē concurrentie iustificatione con-
ueniēter est tractandū. Nam qd iustificatio
fiat per criminis remissionē: patet per glo. su-
per illo verbo ad Ro. 8. Quos vocauit hos ⁊
iustificauit: dicentē. s. remissionē peccatorū
Item qd fiat per peccatoris uocationē patet
quia sicut ille qui vocat distat ab eo qui vocat
ita ille qui iustificat quantū ad terminū a q
s. quo ad peccatū: est distans ab eo. s. deo ius-
ta illud psal. Longe a peccatoribus salus.
Preterea quod idem fiat per mentis reno-
uationē patet: quia sicut culpa est causa tur-
pitudinis: debilitatis: ⁊ corruptionis: ita ius-
tificatio est causa virtutis integritatis ⁊ de
coris in aīa ⁊ in potētis. Itē qd fiat p mē
sanationē patet: quia sicut sanitas corporis
fit p debitā cōmēlurationē humorū: ita iusti-
ficatio ipij per rectitudinē mentis ad deum
Itē qd fiat per muneris infusioē patet: quia
iustificari idē est qd gratificari: s. gratifica-
tio a grā dei efficit: ⁊ ad grām ordinat in p-
senti ⁊ ad pfectionē glē ifuturo. Ex qd
oib⁹ iustificatio sic diffinit fm gl. ad Ro. 8.
Iustificatio ē remissio pctō ⁊ psumatio bo-
nōrū operū. Et sanct⁹ Abo. sic ⁊ diffinit.
Iustificatio est trāsmutatio de statu culpe
ad statū grē. In qd⁹ vbi tangit recessus a
termino a qd cū dicit. Iustificatio ē trāsmuta-
tio de statu culpe: vlt iustificatio est remissio
pctō ⁊ etiā tāgē recessus ad terminū ⁊ ad
quē cui subdit. Iustificatio est trāsmutatio
ad statū iusticie vel psumatio bonorū opē.

Que vt clar⁹ vide ant ⁊ qli ordie pctō per
pniam iustificet. Sciendū qd ad iustificati-
onē impij tria pcurrit quorū. Prīmū dicit li-
beri arbitrij cōmotio. Scdm dicit culpe dete-
statio. Tertiū dicit per grē infusioē culpe
deletio. Ad quorū declarationē aduertē-
dum fm Ricar. in 4. di. 17. ar. 4. q. 2. q. sic
ad hoc vt ex vno elemēto fiat aliud concu-
runt quatuor. Vnius forme corruptio ⁊ alte-
rius generatio: ⁊ dispositio ad corruptionē
vni⁹: ⁊ dispositio ad generationē alterius:
sicum de impio fit iust⁹ requirunt quatuor
s. impietatis destructio que ē culpe remissio:
⁊ gratie infusio: ⁊ dispositio ad destructio-
nem impietatis que est culpe detestatio: et
dispositio ad susceptionē gratie que est lite-
ri arbitrij ad deū conuersio.

¶ Pars prima hui⁹ sermonis in qua declara-
tur qd ad iustificationē ipij pcurrit liberi ar-
bitrij cōmotio.

Primo igit in isto sermone de iustifi-
catione impij tractātes sciendū qd pri-
mū necessariū ad hoc qd ipsa iustifi-
catio impij sequat est liberi arbitrij cōmo-
tio: q̄uis enī aīa in pctō iacens p se nō possit
a peccato resurgere nisi diuina gratia inci-
tetur: ⁊ inuitet: pueniat: quia ait Augu. in
li. de ecclesiastica dogmatib⁹: Quia ad q
rendam salutē libertas arbitrij s. admonēte
pri⁹ deo vel inuitate ad salutē: ⁊ in li. de na-
tura ⁊ gratia idē ait: Nemo dicat sic homi-
nem factū ēē: vt de iustitia quidē possit pec-
catū ire: ⁊ de pctō ad iustitiā ire nō possit: s.
vt in pctō iret sufficit liberū arbitriū q̄ se vi-
tiat. Itē autē redeat ad iustitiā op⁹ bz me-
dico: qm san⁹ nō ē: op⁹ bz iustificatione: quia
mortu⁹ ē. Itē in eodē li. idē ait: Naturā ho-
minis dignis laudib⁹ donorem⁹: casq̄ lau-
des ad creatoris gloriā referam⁹. S. quia
nos creauit ita sumus grati: vt non simus:
quia sanat ingrati. Vicia sane nostra que sa-
nat nō diuino opi: s. humane volūtati iusti-
tieq̄ illi⁹ ⁊ vindicte tribuam⁹: s. ⁊ i nra ptā-
te fuisse vt nō accederet pitemur: ita vt sane-
mur in illi⁹ mag⁹ q̄ i nra ēē prāte fateamur
s. illeq̄ hoc idē affirmat Per. sup. can. omel.
33. di. Sciāt hostes gratie nec ad bonū co-
gitandum per se sufficere cor humanū. Et
in li. de libero arbitrio. cap. 17. idē ait.
Donatus liberi arbitrij ad bonū cassi sūt: h
a gratia dei nō adiuenē: ⁊ nulli si non ex ci

tant. Que ē etiā sentētia omnium theologorum
maxime beati **A**ug. pma scde. q. 109. ar. 2.
Et beati **B**o. in. 2. dist. 28. arti. 5. in. q. 1.
¶ Attamen scdm sententia eius theologorum
Gratia nō pōt: quia non vult posse cogere
arbitriū nostrū. Et ideo ad iustificationem
impij requirit preparatio et cōsensus anime
vt. s. infusione diuine gratie incitatis et in-
uitatis acquiescat. **¶** Ad probat tripliciter. s.
Rōne: auctoritate et similitudine primo pbo
ratione: quia nisi aia acquiescat per consen-
sum: affectū vel desiderium et conatū nūq̃ in-
fundit gratia: eo q̃ talis tanq̃ inuitus et in-
uoluntari⁹ est indispōit⁹: nec de⁹ cogit libe-
arbitriū sed solū excitat. **T**ria enī requirū-
tur ad bonū meritoriu⁹. s. inuitatio gratie:
cōsensus liberi arbitrii: operatio bona: que
fundatur in gratia et libero arbitrio consen-
tiente. **I**nuitatio grē dei nūq̃ deficit: s. aia
cū libero arbitrio non consentit: et ideo sepe
nō se ad bonū disponit: nec a peccato relin-
quit: vnde sialiqs velit attendere ordinē libe-
ri arbitrii et grē diuine audiat **A**ug. in li. de
diuinis dogmatib⁹ dicēte: **I**nuitatio salutē nre
deo miserate habem⁹: vt acquiescam⁹ salu-
tari inspiratiōi nostre p̃tatis est. **¶** Secun-
do hoc idē pbo solū auctoritate. **B**er. dicē
Donū dīne gratie: tā absq̃ cōsensu recipien-
tis esse nō pōt: q̃ absq̃ grā dantis. **H**ec ille
¶ Tercio hoc idē pbo similitudine: q̃ sic ille
qui habet vel tenet oculū clausum lumē na-
turale vel sensibile nō pōt recipere: ita ille q̃
nō se preparat vlt⁹ disponit faciēdo qd in se ē
nō pōt lumē spūale. s. diuine grē recipere: et
ideo nō potest iustificari. Et cōfirmant be.
Aug. et **R**icard. vbi. 3. Et sic patet p̃mū qd p-
positū est. s. q̃ ad iustificationē impij est ne-
cessarius ipse cōsensus liberi arbitrii.
¶ Pars secūda hui⁹ sermonis in q̃ declarat
q̃ ad impij iustificationē requiritur culpe
detestatio.
¶ Cūdo in isto sermōe dico q̃ ad iu-
stificationē impij requirit detestatio
p̃tritionē et displicentiā q̃ pbo tripli-
citer: rōne: auctē: et similitudine. **¶** Primo p-
bo rōne sic: **H**ic se b3 in trāsmutatiōe locali
ita se b3 in p̃uersiōe mētali: s. in trāsmuta-
tione locali: ita ē q̃ corpus nō pōt accedere
ad finem ad quē: nisi p̃us t̃serat finem a
quo: **H**ic et in iustificatiōe oportet q̃ sit re-

cessus a p̃cto sic a termino a q̃: et sit accessus
ad iusticiā: sicut ad finem ad quē: vt p3 per
diffinitionē iustificationis: vbi. 3. nō pōt pec-
cator iustificari: nisi p̃us p̃ctā cōmissa sibi di-
spliceat. **¶** Secūdo hoc idē pbo similitudine sic.
Aug. ad sensū q̃ i aere obscuro nō pōt so-
lis claritas introduci nisi p̃us obscuritas se-
paret: sic a siliē et obscuritate culpe et clari-
tate diuine grē. **M**ā claritas diuine grē intro-
ci nō pōt nisi culpe obscuritas excludat. **H**ic
sicut ad hoc q̃ corp⁹ forme p̃ naturā disponat p̃
ordine nāe quā infundat aia a creatore: sic
ad hoc q̃ aia impij informet p̃ iustificatio-
nē i esse grē: oportet p̃cedere p̃uersiōem volū-
tatis ad deū et detestationē culpe. **¶** Tercio
hoc idē pbo auctoritate p̃saluisse dicē
Sacrificiū deo spūs tribulat⁹ et p̃trit⁹ ē sa-
crificiū q̃ p̃ctā soluit. **¶** **H**ic p̃firmat. b.
Aug. in. 4. dist. 17. ar. 3. Et pma scde. q. 113.
ar. 2. Et sic patet scdm in iustificatione impij
necessarium.

¶ Pars tertia hui⁹ sermonis in qua decla-
ratur q̃ ad impij iustificationem concurrat
gratie infusio.

¶ Tercio vltimo i isto sermōe tractādū ē
de t̃rio p̃currēte ad iustificationē impij
qd d̃r remissio culpe p̃ infusione grē.
Mā postq̃ p̃ctō detestatur ē culpa p̃ actū ar-
bitrii et displicentiē: necessariū ē ad deletio-
nē culpe: p̃us ordine q̃ nāe fiat infusio grē
diuine q̃ pbo displicet. s. **R**ōne: siliē: et auctē
¶ Primo rōne iustitiae sic: **N**ulla p̃t̃ finita
b3 potētiā iustitiae: s. offensa dei vlt⁹ culpa qua
de⁹ offēdit ē malū iustitiā eo q̃ culpa vlt⁹ offē-
sa ē cōmissa p̃ t̃u q̃ bonū iustitiā et id ad re-
missionē culpe b̃iana nā p̃ se nō sufficit. p̃p̃
qd ad ei⁹ remissionē o3 q̃ grā diuine infun-
dat: sic ē ad merēdū vitā et nā. **¶** Secūdo
hoc idē pbo similitudine. **Q**uia sic apud nos vide-
m⁹ q̃ possibile ē q̃ vn⁹ bō: aliquē aliu⁹ boiē
nec diligat: nec odiat: s. si ei⁹ offendit nō pōt
p̃tingē q̃ ei⁹ dimittat offensā sine sp̃ali beni-
uolētiā: ita ē apud deū ē: l3. n. aūq̃ bō pec-
casset i statu. s. inocētiē posset eē sine culpa et
sine grā t̃i postq̃ peccauit nō poterat eē sine
culpa nisi dimitteretur ei⁹ offensa ex speciali
dei beniuolentia: specialis autē dei beniuolē-
tia ad hominē sine gratia reparari non po-
test: ergo rē. **¶** Tercio hoc idē pbo auctē

apost ad Ro. 3. di. Iustificati gratis per grā a
iphi⁹. Ista pfirmat beat⁹ 2 bo. in. 4. di. i. 4.
ar. 3. Quā infusionē grē sequit remissio cul
pe. qd pbat triplici. i. rōne: aucte: 7 exēplo
Primo rōne sic: Iustificatio est quedā trās
mutatio de statu culpe ad statum iustitie. In
motu autē requirunt tria. Prīmū est motus
mōerētis. Scdū est motio mobilis. Tertiū
est psecutio finis: vbi grā. Max qñ aer illu
minat lūne ibi tria. Prīmo est ibi influētia
lucis. Scdūdo est ibi influentia aeris. Ter
tio ē ibi absentia obscuritatis: ex quib⁹ oib⁹
sequit claritas 7 aeris illuminatio. Et sic a
simili in iustificatioe impij sūt ista tria. p
est ibi infusio grē scdūdo afflatus aie 7 ter
tio dōtrito vel cōpunctio culpe ex quib⁹ sequit
remissio culpe. Vbi sciendū qd infusio grē ac
cidentalitē se habet ad remissionē culpe: sic
fuit in statu inocētē 7 in christo boie qd tum
ad pīmū instās sue conceptionis: vñ infusio
grē includit remissionē culpe ex parte stat⁹:
qñ. i. bō est in statu peccati: 7 tūc ad iustifica
tiōē impij ē necessaria remissio culpe: 7 añ
remissioē culpe est necessaria infusio grē si
ne qua nō pōt fieri remissio culpe. ¶ Scdū
do hoc idē pto similitudine talis: qz sicut i na
turalib⁹ gnatio vni⁹ est corruptio alterius:
qd patet sic: qd aduentus lucis in aere est ab
scēssus obscuritatis cā: ita a sūū infusio grē ē
cā remissionis culpe in eo qd iustificat. ¶ Ter
tio hoc idē pto aucte cōg. pp. bte. 27. c. sic
di. Si isse fruct⁹ iustitie ēvta auferat pccm
Ista pfirmat beat⁹ 2 bo. vbi. s. 7 pma. 2. q.
iiz. ar. 6. p totū. Quā culpe deletiōe pcedat
nobis dñs p gram in pñti 7 in futuro glām
in secula seculozum: Amen.

Feria tertia post tertiā dñicā de aduen-
tu. Iterū de iustificatione impij per peniten-
tiam. Verso decimusseptimus.

Audete i do

mio semp: iterū dico gau
de. mo. v. n. sit oib' homi
nib'. Iterū vbi. s. Quile
fratrescharissimū pmo
ne pcedēti mltā dixerim?
de iustificatiōe impj tē determinādo quot. vi
delicet ad eius integratiōem concurrūt. Si
bilomin' ad maiorē iustificatiōis impj ex
plicatiōe: v ipsi' dignā pmedatiōe. restat

vt aliquid alia de ipsa satis pgrue tractem? vt
f. itelligam? qñ ordinē pdicta in se babeā
7 quātē dignitatē 7 excellētē sit ipsi iustifi
cationis opus p pñiam facit. Et ideo vt ait
apla in verbis pñsumptis: Gaudent i dño
semp. f. pñiam agētes: itē quōd gaudent: qz
p pñiam vestrā a deo iustificabimini: qz iu
stificationē nibil mā? fieri pōt. De qñ vtrā p
dicta: tria sunt notāda: quoz Prīmū dicef
iustificationis ordinatō. Secundū dicef iu
stificationis miraculosa opatio. Tertiū di
cef iustificationis dignificatio.

Pars prima huius sermonis: in qua declaratur
non iniqui iustificatio sit miraculosa et quoniam non

Quimo igitur in isto sermone tractandū est aliter dicta in pcedenti sermone in nicē ordinant. Ad qd efficiendū tres conclusiones annotantur quaz. Prima est iustificatio impij est actio instantanea. Secunda infusio grē in bac iustificatio est pmaria. Tertia est qd impij iustificatio essentiali⁹ respicit grē in infusione qd peccatoꝝ remissione⁹. Prima conclusio sic declaratur fm. *1. cor. in. 4. di. 17. ar. 4. q. 6. di. qd iustificatio impij considerari potest vel qtuor ad motus disponentes ad eam: quilibet testator culpe ⁊ conversio voluntatis ad deum. Vel quantum in formis ⁊ iustificatio non fit in instanti: quia ista duo non semp sunt in instanti vno nec inter se: nec cū iustificatio nis essentia. Vel qtuor ad grē infusione ⁊ pdictoꝝ motuū formationē: ⁊ culpe remissione in quib⁹ pñit iustificatio nis essentia: ⁊ sic iustificatio impij fit in eo dem instanti: qd pbo sic. Iustificatio origi nali ter pcedit ex infusione grē spūs sancti: s infusio spūs scī fit in instanti: s ⁊ ⁊ pnde glo. sup illud acē. 2. factus est repente de cele stionis ait: *1. cor. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.* scilicet tarda molimina spiritus sancti grā patet hoc p exemplū. Efficacior ⁊ virtus diuina ad agendū qd virt⁹ nature: s virtute nature illuminatione aeris ⁊ exclusio obscuritatis fit in instanti: s multo magis iustificatio peccatoꝝ qñ pñit i remissione culpe ⁊ infusione grē. *Ista affirmat beat⁹. 1. bo. in. 4. di. 17. ar. 5. q. 3. Et pma. 2. q. 113. ar. 7. p. totū. qd in p radica sic intellect⁹ non potest plura intelligē simul et dicit pbs. 2. topic⁹ non potest ergo simul fieri ad considerandū peccatū ⁊ deū: sed ad iustificacionē impij requirunt⁹ detectatio peccati ⁊ tendētia i deū**

que includit cognitionē peccati et dei: et iustificatio impij nō est in instanti. Ad hoc. R. qd vtrūq; cōsistit in intellectu pōt plura simul intelligere: et voluntas velle qm vnu ordinat ad aliud: sic autē est in pposito: cōsideratio enī culpe et testatio ei ordinant ad cōsiderationē dei et puerfationē voluntatē ad deū et sic patet pma conclusio. **C** Secūda conclusio sic declaraf sūm Alex. de alea vbi. s. **C**uz ad iustificationem impij qtuor requirant vtrūq; etū est. s. q ordine temporis sunt simul vtrūq; cum est. s. pxi. Aduertendū tñ q ordine nature ex parte iustificati pōtōis pxi et remissio culpe q infusio grē. Ex parte vō iustificantis est cōtra: q pxi est infusio grē et remissio culpe: qd pbo sic: Infusio grē est causa remissionis culpe: cā autē est pxi effectus: ergo et. Nam illuminatio aeris dupliciter pōt pōderari. Primo ex parte aeris illuminati: et tñc pxiōr est purgatio a tenebris et assuetudo luminis. Secūdo ex parte solis illuminantis: et sic pxi est illuminatio q tenebarū exclusio vel remotio: et tñc. **I**sta pfirmat beatus Thomas in 4. dī. 14. ar. 4. q. 1. 7. 1. 2. q. 113. ar. 9. p totū. q si dicat pxiōr est ordine nature dispositio q habitus: s remissio culpe dispositio est ad infusionē grē: q ordine nature pxiōr est. Ad hoc. R. q minor est falsa quāuis remissio culpe sit dispositio ad esse grē i aia: differt enī infusio grē et ipsa esse in aia si cut fieri et factū. **T**ercia conclusio sic declaratur sūm Ricar. in 4. dī. 17. arti. 4. q. 7. dī. q essentia iustificationis impij est gratie infusio et culpe remissio: essentiali tñ respicit gratie infusionē q culpe remissionē: qd pbo sic: Qñ de rōne alicui totū sunt due partes quā vna est alteri: cā illa q est principalior cā in illo toto est essentialior q ista que est effectus: s vt vñ est superi: infusio grē est cā remissionis culpe: ergo pncipalior est in iustificatione impij et ipsi essentialior q remotio culpe. q si dicat: si posset esse culpe remissio sine gratie infusione: bō sine gratie infusione iustificaret: sed si posset eē grē infusio sine peccati remissione nō ppter hoc bō iustificaret: ergo essentiali tñ pōdet ipij iustificatio a culpe remissione q a gratie infusione. Ad hoc. R. q si eēt culpe remissio sine grē infusione bō tñneret esse iniustus: sed nō esset iustus q nō haberet formā iustitie: et si

posset eē gratie infusio sine culpe remissione simul posset eē bō iustus et iniustus: q ppter pntiam gratie esset iustus et ppter pntiam culpe iniustus. Unde positio nō tñ est impossibilis s etia icōpossibilis. Et hec dicta sufficiant qtu ad primā partē sermonis. **P**ars scda b sermonis in q declaraf qm impij iustificatio sit miraculosa et qñ non. **E**cundo in isto sermone declarandū est an iustificatio impij sit miraculosa. **A**it enim Ricar. in 4. dī. 17. ar. 4. q. 2. q quis iustificatio impij sit supernaturalis: nō tñ est miraculosa: quia vtrūq; Aug. 10. de ci. dī. 12. Quicqd mirabile sit i b mudo pfecto min⁹ ē q tot⁹ hic mūdus: s quāuis creatio mūdi fuerit supernaturalis: nō tñ dicitur fuisse miraculosa: q iustificatio impij: quāuis sit supernaturalis nō tñ ē miraculosa. **A**d cui⁹ declarationē notandū ē q d rōne miraculi ppxie sūp: tria sunt. **P**riū ē q fiat p actiua potentia supernaturalis agētis: quod enim opē nature sit et si qñq sit mirabile eo q ignoret causa sūm Aug. 21. de ciuit. dī. c. 4. in miraculū nō est. Aliud ē q i materia nō sit aliq dispositio nisi solū pura pōtētia obediētē ad b q ipsa vel de ipsa fiat illud opus qd ē miraculū. **T**ertij est vt sit p modū icōsuetū: vñ dicit Aug. p li. retractationū. c. 13. q si solita eēt: mira non essent: qñs aut nō ē mīz vel mirabile sit miraculuz tñō ē miraculū ē mirabile et mīz. **E**t ppter ista tria dī q miraculū ē op⁹ arduū ppter spem nature et insolitū. cū ergo iustificatio impij nō sit insolita: et lege cōi requiraf aliqua dispositio in adulto qui iustificat: iustificatio impij que sit de lege cōi nō ē miraculosa: quāuis effectiua fiat p potentia supernaturalis agētis: iustificatio autē impij ppter legē cōem que sit si deus iustificat adultū alique qui pxi se nō disponit miraculosa ē: quia in tali iustificatione sunt oia illa tria que ad miraculū requirunt. **P**riū dī dicat nō ē min⁹ resuscitare mortuū spiritūaliter q resuscitare mortuū corporaliter: sed resuscitatio corporalis mortuū ē miraculosa: ergo resuscitatio impij cū sit resuscitatio spiritualis ē miraculosa. Ad hoc. R. q quāuis vñ nō sit minoris potētie q aliud: quia neutri eoz fieri pōt nisi p diuinā potētia: tñ vōo alia que requirunt ad miraculū inueni

one
ppé
lam
mpol
uffi
qñ
ndh
culo
ar
aug
mi
quã
ô tñ
pij:
sofa.
ô dñ
ô çp
tento:
mirar
qui
i ma
a po
haril
lie p
rasta
fente
racto
ô çp
ô pre
tifica
mirar
af: iu
la sup
ô pre
adul
raculo
illa
ô ñ
firma
er: sed
aculo
ratio
ô quã
tina: m
ô ñ
mueri

istenes ethelwys
geistliche tugend

O Rimo igit in ista parte tractandū ē
quod p pniaz virtutes et xologic. s. h
deor: spes: 7 charitas an p ctm in infule.
7 post peccatum perditur nobis resituatur.
q enim per peccatum perdant pateriscur
rendo per singulas. Itaz fides sine meritis
7 bonis operibus mortua est. Jacobi 2. Si
militer 7 spes fm Bernar. sine meritis non
est spes: sed presuptio debet dici. Charitas

ante est cōtraria pctō: 7 ideo nō pōt esse simul
cū peccato: qz cōtraria simul 7 semel eidē lbo
in eē nō pnt. Ecce g qz p pctm iste virtutes
amittunt: q tñ p pñiam restitunt. Quod
pbat p Ricar. in. 4. di. 14. ar. 3. q. 1. 7 beatū
Abo. ibidē rōne: auctē: 7 exēplo. ¶ Primo
rōne sic fm rōnez oīum theologoz: in. 3. di.
27. ¶ Caritas nō pōt esse in aīa cū carentia
alicui⁹ virtutis necessarie ad rectitudinē vi-
te spūalis: s vt videbit. i. remittunt oīa pec-
cata p pñiam quib⁹ remissis habet ebaritas
igū p pñiam restituit virtus caritatis. Ex
quo sequit q etiā cōs virtutes amisse neces-
sarie ad rectitudinē vite spūalis vt ex pmissis
patet. Preterea p pñiam infundit grā et
restituit 7 culpa remittit: s cū gratia simul
infundunt cōs virtutes: g rē. Itē p pñiam
fit iustificatio: s generalis iustitia q aliqō di-
cit iustificari comprehendit cōs virtutes fm
glo. sup illud ps. Feci iudiciū 7 iusticiā. g p
pñiam cōs virtutes amisse restitunt: 7 hoc
intellige de virtutib⁹ q habent p infusionez
s. fide: spē. 7 caritate. ¶ Secūdo hoc idē
pbat auctē sic. p glo. sup illud Esa. 52. nō
adiciet vltia rē. ait. Aīa si p pñiam pñiam
robur accepit vocabit habitaculū spūs san-
cti: 7 fiet tēplūz dei. Ecce ibi. Et qd p pñiam
r obur: nisi virtutes amisse intelligit: qz ro-
bur autē in virtute consistit. Item glo. sup il-
lud Esaie. 52. Solue vincta collū tui rē. ait
vt graui onere liberata 7 recipies ornamen-
ta pñia cesset eē captiua. Et qd p ornamen-
ta: nisi virtutes intelligunt: g rē. ¶ Tercio
hoc idē pbat exēplo sic. Sicut enim vetus au-
ferens nubē nobis lunē solis restituit: ita pe-
nitētia tanq̄ remouet culpā: grām gratum
facientē 7 cōs virtutes nobis restituit. Et idē
de vtilitate pñie inq̄t. Ambro. li. sup bti im-
maculati. lra quarta. plu. 7. sic. Nō g pñiam
dicitur quē mūdū bti illecebroza nō ceperunt
nō confundit 7 si erubescēda cōmiserit q ve-
niām delictoz poscit a chrīsto. Et ideo rñdet
ei: Dimissa sūt tibi peccata tua: vade i pace:
s ita nō pfundit si fuerit in eo operata pec-
catoz remissio vt nō solū pctā: s etiā peccan-
di affectū auferat iustitia. Remittat inq̄ta-
tes fortitudo timoris: tēperātia impuritatē:
vt nō solū spūalis s etiā ppetua fiat remissio
peccatōz. Intret i aīaz tuā chrīstus: habitet
in tuis iesus mēbris: vt in tabernaculo virtū

tis pctō locus esse nō possit. Ecce. Et sic p
fm⁹ pñie fruct⁹ in isto sermone tractandus.
¶ Pars secūda in qua pñie ali⁹ pñie fruct⁹
quid dicitur reuivificatiuus

¶ Secūdo in isto sermone tractand⁹
est scōs pñie fructus q dicitur reuivifica-
tiuus: p quo ponit ista conclusio. q
bona opa p pctm mortificata p pñiaz i aīa
reuiuificant. ¶ Ad cui⁹ pclusionis declara-
tionē aduertendū est fm Ricar. vbi. 3. q. 2.
7 Bonauē. ibidē parte. 2. ar. 2. q. 3. 7 Alex.
vbi. 3. 7 beatū Abo. in. 3. parte. q. 89. ar. 3.
2. 6. 7 in. 4. di. 14. ar. 3. q. 3. q quedā sūt opa
q dicunt mortificata p se. s. qñ sunt existen-
te pctō mortali: 7 ista p pñiam nō pnt viui-
ficari qd pbat sic. A nō viuo nō generatur
aliquid viui nec habēs potentia ad vitā: s
bō sine caritate nō pōt facere aliqō spūale
opus viui: s opus factū in pctō mortali est
mortuū nō hñs potentia ad vitā. Et idē nō ē
viuificabile: patet hoc p exēplū: qz bō oīno
mortuus p nullam medicinā viuificari pōt
ampli⁹. Quedā sūt q dicunt mortificata per
accidē: que aliqñ fuerūt viua qz in cbarita-
te ex cbaritate facta: s postea adueniēte pec-
cato sunt mortificata: qz nō sūt digna remu-
neratione ppter indignitatē ipsi⁹ qui lapsus
est: 7 ista p pñiam reuivificant: qd pbat sic
plus pōt grā pñie q culpa: s culpa mortifi-
cat opa viua: g grā pñie viuificat mortua.
Preterea opa bona pñia facta digna erāt re-
muneratione eterna: s q nūc nō remunerē-
tur: hoc est solū qz iste nō pseuerat in grā: g
si resurgat 7 pseueret in grā ista opa remu-
nerabunt: g rē. Itē opa in cbaritate facta:
7 p psequēs pctm mortale mortificata qñ
est ex parte ipsoz efficaciaz hñt eo q in cba-
ritate sunt facta: q aut nō hñant efficaciaz B
est p accēs. s. ex in dispositione pctōis. Et
idē remota a pctōze in dispositione p peniten-
tiam: opa ista effectū suū bñe incipiūt. Pa-
tet s p exēplū. Mā quidā vulneratus 7 semi-
mortu⁹ ad bibic⁹ vnguētis incipit reuiviscē:
patet hoc p auctēz gl. sup illud Joel. 2. Bēd-
dā vobis agnos q̄s comedit locustas: que ait:
Nō patiar p ire vltimatē quā cū purbationi
b⁹ animi amissistis: p quā vltimatē fm Alex.
intelligit multitudō bonoz operū q erāt per-
ditas purbationib⁹ peccatōz: 7 nūc p pñiaz
restituunt. q si opponat sic. Qd qd viuis

eat aliquo modo est: sed quod oino pterit nul
lo modo est: qualia sunt bona opera prius in cbari
tate facta postea per peccatum mortale mortifi
cata. Itē *Ezechiel. 18. dicit. Si auerterit*
se iustus a iusticia sua. Sequitur. Deo iusticie
eius quas fecerat non recordabuntur: sed si se
quentē penam uiuificarent recordarentur: &
re. Ad rationē dicas fin. Abo. vbi. s. in so
lutione tertij argumēti. qd bona opera in cba
ritate facta quauis non maneant actus: manēt
tamen merito in diuina acceptatione: sic peccata
transiit actu et remanent reatu: manēt etiā
in dei memoria vel ad remunerandū si per
nitentiā reuertatur ipse peccator: vel ad pu
niendū si non reuertatur propter ingratiudinē
ipsius reciduius: vel manent in eis qd sunt in
corpe mystico ad merēdū: quia quod est mor
tuū vni vel respectu vnius propter indisposi
tionē eius potest esse viuū respectu alteri: pro
pter dispositionē ipsius: sicut oculis egri
lup est odiosa: que tamen puris et amabilis. Ad
auctoritatē fin. Ric. dicas: qd est intelligenda
de illis qui non reuertuntur per penam. Et sic
patet qualiter penā est bonorum peccatorum vi
uificatiua fin. distinctionē predictā: que bibe
tur i bis p. s. b. Sepe reuincunt qd mortifica
ta fuerūt: Viuere non possunt qd mortua nata
fuerūt. Hoc idem dicit Ray. sub titulo p.
nitentiā et re. s. item circa idē queritur.

Mara tertia huius sermonis in qua tra
ctat de alio penitentie fructu qd dicitur inchoatiu.
Ertio in isto sermone tractādū ē de
alio fructu penitentie qui dicitur inchoatiuus
pro quo ponit ista conclusio. Qd pe
nitentia ē futurorum bonorum inchoatiua et vi
uificatiua. Qd probō sic. Existēs i peccato
mortali nullū opus viuū et meritorium facere
potest qd pbo sic fin. Abo. in. 4. di. 14. ar. 3. q.
2. di. qd illa ppter dicitur mortua qd ppter ope
rationē et motu caret: sicut illa aqua dicitur mor
tua qd nec motū nec pteat nec virtutē mouen
di se habet: s. opera in peccato mortali facta nec pte
re merēdū: nec pteat attingēdi ad bēitudinē
qđ est vltimū finis bēit: & re. *Ad* si igitur per penam
peccati expellat: et in penitente vita introducat
per quā potest mereri et bē opari: sequitur penam
et ipsorum operū et meritorū viuificatiua. Ad
circo qui vult bene opari et i respectu dei me
reri: p latebras cordis qrat: et si aliqd peccati
inueniat. Primo de ipso peniteat vt sic oia bo

na que per ipsū faciēda sunt deo sint accepta et i
libro vite scripta: qd fin. Aug. in li. de penā
Nemo sue voluntatis arbiter constituitur potest
nouā vitam inchoare nisi eū veteris vite pe
niteat: ppter qd ait p. b. i. 2. p. b. i. c. o. Mo po
test introduci forma noua nisi prius destruat
antiqua. Mo enī potest fieri de catbedra scāsi
nisi prius forma catbedre sit destructa. Ita
ipossibile est introducere in aīam nrāz for
maz gratie et virtutis: nisi prius corrupta re
formitate vitij: binc ē qd penā assimilāt oli
ue que habet radicē amarā et fructum dulcissi
mū: sic et penā in principio habet amaritudi
nē dotoz: i fine dulcedinē gratie et virtutis
Et quibus oibus apparet quāta sit dānifica
tio in peccato diuinitissime pseuerare: qd oia bona
que facit p dīta sunt: necnō et alia beneficia q
in ecclesia fiūt: de quibus particeps est sicut
a peccato resurgeret. Mā cū in peccato de bo
nis opibz suis et bēficijs dei et ecclesie suffra
gijs nil percipit: sicut cū quis ē excoicat: nihil
percipit de prouētibz suozū beneficiorū: vt
habet extra de appel. c. pastoralis. in fi. vbi
sic dicit. Illi prouētus ecclesiastici merito sub
trahunt: cui ecclesie coio denegat. *Heb. 11.*
Qd sicut excoicatus sniam excoicationis potest
multipliciter continere et peccati sui aggraua
re fin. Hosti. 7 glo. extra de sen. ex. in nouel
la Innocēti sup. c. dilecto filio. s. qd ntitur
culpā culpis cumulare: vel qd intrat ecclesi
am etiā si dicant diuina. i. q. j. nō liceat. nisi
forte cā p dicationis: quā audita statim exeat.
extra de sen. ex. c. rūslo nō. Mel. excoicationi
aliozū se ingerit: extra de cleri. excoi. c. illud
vel qd nimis dormit. i. expectat sic ligatus.
Sic peccator tardans penam continet excoica
tionē dei aggrauās peccati sui oibz istis mo
dis: quia peccati peccato cumulat: et sacra eccle
sie indigni sine penā suscipit: propter qd maio
rez dānationē incurrit: et aliozū coicationi
se ingerit eis prebens malū exēplū: et nimis
in peccato dormit taz longo tpe pseuerās. De
quo et alijs similibus Ezechiel. 5. dicit. Ju
dicia mea proiecerūt et in preceptis meis nō
ambulauerūt. Que oia cōfirmat Ambro
si. 2. li. de pe. dīcō. Agenda ē enī penā non
solū sollicitē sed etiā mature. ne forte enā ge
licus ille paterfamilias qui arborē sici plan
tauit in vinea sua veniat et querēs fructū in
ea: si nō inuenerit dicat cultori vinee: Eue

cide illā: vt quid etiā terrā occupat. Et nisi
cultor vinee intervēiat dī. Nōe dimitte illā
7 hoc anno vsq; dū fodiā circa illā 7 mittaz
copbinū stercozis: sed quo minus excidat si-
culnea: stercozem? agricolas quos nō pudet
fimo pingui satiare terrā 7 in mūdo itinere
stercoza spargere: vt vberiores fruct? colli-
gāt. Et quēadmodū stercozem? docet apls.
di. Exstio oīa vt stercoza vt chzistuz lucrī-
faciā q; p ifamiā 7 bonā famā meruit chzistū
Legerat enī quō Abzabā dū se sterc? 7 ci-
nerē fatef: sūma bñilitate iuenit rei grām.
Legerat q; Job in stercoze residēs: oīa que
amiserat: recupavit. Legerat pphetantem
David. q; deus de terra suscitāt inopē o ster-
coze erigīt pauperē. Decille. Agam? 8 peni-
tentia frēs charissimi festināter 7 nō tarde
vt fructū boni operis nri percipiētes ad illā
eternā gloriā puenire mereamur: vbi vivit
7 re. oipotens deus: pater 7 filius 7 spūs san-
ctus in secula seculozū: Amen.

**Sermonis quarta post tertiā dñicā de aduentu
in q; ponunt tres alij pñie fruct? Sermon. 19**

Audete i do
mino spūter dico gaudete
7 c. Iterū vbi. s. Et sū.
frēs charissimi i supiori
sermone satis dictū sit de
fructificatione pñie: tñ sūt
7 alie fructificationes tractāde ex ipsa penitē-
tia. pcedētes: quapropter pñia sūmope ē astri-
genda: quia vt ait Aug. in P. mel. de pñia.
Quisquis pñie recusat: bñilitatē deo appo-
pinquare nō cogitat. Aliud enī ē leuare ad
deū. aliud leuare se contra deū qui aū illū se
proiecit ab illo erigē: q; aduersus illuz se eri-
git ab illo proiecit. Alia est soliditas magni-
tudinis: alia inanitas inflatōis: qui foris tu
mescit: intus rubescit. Decille. Et id vt inq; apls
in verbis assūptis: Gaudete in dño spū
pñiam agētes. Iterū dico gaudete: propter
multas fructificationes inde sequētes: de qui-
bus in pñti sermone tres tñ fruct? anotabi-
m? : quozū Prim? d; delectatiū. Secund?
d; pacificatiū. Terti? gratificatiū.

**Paras pma bui? sermōis in q; ponit alijs
pñie fructus qui d; delectatiū.**

**Primo igit in isto sermōe tractādus
est ali? pñie fruct? qui d; delectati-**

uus. Est enī pñia mirō mō aie delectatiua.
Cū enī aia fin theologos nō possit stare si-
ne aliqua delectatione de sui natura: 7 agēs
pñiaz pñie oī gaudio tpali: carnali: 7 mū-
diali: sequit ipsam repleti oī gaudio spūali:
hinc est qd ait Greg. li. 18. Mora. Si pō-
pōt a quibuscūq; hac carne corruptibili intue-
tib? : sed tñ ineffabili virtute crescentib? quo-
dā cōtēplationis acumie claritas diuina vi-
deri: hoc quoq; abti Job snia nō oberrat q;
ait. Abscōdita sunt becab oculis oīuz viuē-
tiuz: qm̄ quisquis sapias q; de? ē videt: vñc
vite fundit? mori ne iaz eius amozē teneat.
Nullus quippe eā videt qui adhuc carnaliē
vivit: q; nemo pōt amplecti deū simul 7 scz
hēille. Ex qbus patet q; agētes pñiaz desi-
stentes carnaliē viuere diuina dulcedine de-
lectant. patet exēplū de abbate Psysio quem
sic diuina meditatio absorbebat: q; qñ fraē
illi seruēs cibū afferebat: diuina cōsolatiōe
refectus dicebat. Mū quid nō comedim? ho-
die fili? Cui ille nō pater: 7 ipse rñdebat. Si
nō comedim? comedam? Quō enī pñes illi
sancti pari loca deserta potuissent? Quō vi-
tā solitariā amauissent? Quō ieiunia tā cōti-
nua 7 cibaria aspa 7 tā modica: sufferre po-
tuisent: nisi int? refecti 7 pigres diuina cō-
solatiōe pasti fuissent? Nā spūs ipinguescit
dū corpus atterit. Et Greg. xi. li. Mora.
ait. Spūs deficit vbi caro regēscit: vt enī ca-
ro mollibus: sic aia aspis nutrit: illā blāda
refouēt: bāc aspa exercēt: illa delectatiōib?
pascit: hēc amaritudinib? vegetatur: 7 sicut
carnē dura lauciat: sic mollia spz necāt: 7 si-
cut illā laboriosa interimūt: sic istā delecta-
tioni extinguit. Et idē. 13. Mora. ait. Quo-
plus caro pmitur: eo de celesti spe anim? se-
curi? lecta: rāto enī melius mens ad supma
appetēda cōponit: quāto ab illicitis corpus
arcti? edomat. Decille. Est igit pñia sicut
bori? oib? delitijs plen? 7 arborib? delecta-
bilib? pñit? : rosis 7 florib? oznat? s; foris pñi-
gētib? spinis sept? . Sic 7 pñia v; exteri? spū-
nis plēa: 7 vñis mūdānis v; amara: s; int?
in aia ē dulcissima: 7 aquis grarū irr igua: 7
magnis cōsolatiōibus plena. Que oia pñi-
mat Ambro. sup ps. Cū ipse accusator tu?
cē debeat: 7 coaceruare flagitia: teg; ipm of-
ferre supplicio: quō negare obiecta deside-
ras? Pñia patiētiā qrit: patia mitigat: deli-

eta magna? Quod irascere alijs tunc ipse re?
cōscie? Quod cōmouere cū debeas cō misera
bilis? Qui arguit? et q̄ amplius a semetipso
curare debet vulnera sua: nō alterū vulnera
re: nemo alienū vulnerādo se sanat. **M**edi
ce cura teipm: si medicus quanto magis re?
pus curare se debet? **C**ōfiteris pctm̄ tuū: et
medicū p̄fiteris alienū: et si veritatis est qd̄
retozq̄s: tps̄ non ē. **P**ctōz enī dicitur
Quare tu enarras iusticias meas? vsurpa
sti tibi vt d̄ lege arguas q̄ lēgē ipse stetit
Quid lachrymarū tēp? amittis q̄ p̄certādo
vanos sermones aut audis aut loq̄ris? **P**ec
ille. Et sic patet p̄ma p̄pncipalibz sermonis
Mora secūda huius sermonis in q̄ ponit
ali p̄nie fruct? q̄ dicitur pacificatiuus
Ecūdo in isto sermone tractādū est
de alio fructu p̄nie q̄ d̄ pacificatiuus
q̄. s. p̄ p̄nia aia multiplicē pacē ac
quirit. **P**ro q̄ notādū ē q̄ p̄nia ē multiplici
guerre cuitatiua: multiplicis aduersitatē su
gatiua: et multiplicis pacis acq̄sitiua. **E**p̄
dico q̄ p̄nia ē multiplicis guerre cuitatiua.
Unde sciendū ē q̄ quoz ḡia guerrarū sūt i
illis q̄ in pctōz p̄sūt. **P**rimū ē cū reo inspi
rante q̄. s. pctōz resistit diuinis inspirationi
bus: q̄bus re? pctōres ad p̄niaz cōuētere q̄
rit. **A**pod. 3. Ego ito ad ostiū rē. **S**i pctōz
propriā volūtate rebellē diuinis inspiratio
nibus opponit: tanq̄ clipeū a d̄ defendēdū se
in pctōis suis. **S**ecūda ē cū āgelo custodiēte
qui impijs pctōz affectiōibus resistere non
cessat: ne de malo in prius labant. **T**ertia ē
cū p̄pria cōscia stimulante q̄ peccatoz m̄se
rū in peccatis obrutū facit q̄ non possit ita
p̄fecte voluptatibus vt optat delectari. vñ
Aug? de hoc scribit: vt habet. 23. q̄. 1. c. p̄
tus. vbi dicitur. Ribile est infelicis infelici
tate peccantū: quia penalis nutritur impuni
tas: et mala volūtas velut iterioz hostis ro
boratur. **I**tem idē **A**ug? i. li. de vera inno
centia ait. Nulle sūt maiores seu grauiores
crucēs in vita ista q̄ mala cōscia. **Q**uarta ē
cū diabolo insequēte cui pctōz tanq̄ ab eo li
gatus s̄ se ponat ad resistendū in nōnullis
peccatis ei resistere non valeat: vnde fit vt
vi iseliciūsimi hoies ad m̄lta scelera q̄ nunq̄
se se facturū putassent trabant. **A**ddi pōt
et q̄nta guerra quā scelerati homines patiū
tur a proximo persequēte. **M**a plerūq̄ diui

no iudicio fit vt bō hominē p̄sequat ne pec
cata vtriusq̄ cōmissa ip̄uita remaneāt. **E**x
enī b̄uiusmōdi guerras facillime quisq̄ cuita
re poterit si p̄niaz p̄ pctis egerit: q̄ vt dicit
Ambro. de p̄. d̄. 1. c. nouit. Nouit reus mu
tare sen. si tu noueris mu. delictū. **E**z? di
co q̄ p̄nia ē multiplicis infirmitatis fugati
ua. **Q**uatuor enī sūt ḡia aduersitatū. **P**ria
qd̄ fortuna hoibz i bōis t̄palibz. s. diuinitis
bonozibz: m̄gratibz: dignitatibz: impijs:
vel aduersari vt aspirare d̄. **A**spirare nāq̄
d̄ fortuna cū b̄mōi bona mutuat. **A**duer
sari pō cū mutuata tollit. **Q**uā Salust. **P**ro
fecto fortuna in oī re d̄ia: eas res cunctas
ex libidine magis q̄ et verū celebrat obscu
ratq̄. **E**t **H**oe. li. 2. de solatione p̄s. 2.
vbi introducit fortunā sic loquentē. **P**ro
bonoz ceterē talū mei iuris sūt: d̄ia fa
mule cognoscūt: mecū veniūt: me abeunte
discedūt. **S**ecūdo mūdus tanq̄ in maligno
positus atq̄ oibus diuinitis plen? p̄t d̄ p̄nie
Io. 2. Quia oē qd̄ est i mūdō rē. virtuti: p̄
bitati: religioni: bonitatē oī aduersari. **P**ro
semper bonos odio habuit et bz: vt d̄ia dicit
Io. 15. Nolite mirari si mūdus vos odit: q̄
me prioz vo. o. ba. **T**ertio caro bonis gra
tuitis aduersari: **I**deo ad **Gal.** 5. Caro con
cupiscit aduersus sp̄m rē. **H**ec enim sibi in
uicē aduersantur: vt nō quēcūq̄ vultis illa
faciatis. **Q**uarto diabolus bonis gratificā
tibus. s. diuine gratie et c̄baritati aduersari.
Ide. 5. Frēs sobrii estote rē. **B**z q̄ vere pe
nitentiā agit et in c̄baritate p̄seuerat nec for
tuna nec m̄id? nec caro nec diabol? tantum
p̄nt aduersari: q̄n oēs aduersitates in bonū
eius pueniāt: q̄ vt ap̄s ad **Ro.** 8. c. ait. Di
ligētibz deū oīa coopant i bonū: bis q̄ bz p̄
positū. s. p̄nie pagēde vcati sūt sci: q̄ null?
tā magn? pctōz ē q̄ p̄ p̄niaz et sc̄ficari et san
ctus vocari s̄ possit. **T**ertio dico q̄ p̄nia
ē multiplicis pacis acq̄sitiua. **M**o p̄niam
digne sine c̄baritate agere pōt: vt nō. de p̄.
di. 2. p̄ totū. s. q̄ c̄baritatē bz sine pace ē nō
pōt: iuxta illud p̄phetiū. Pax multa vili
le. tuam: imo qui penitentiam agit ipse sibi
multiplicem pacem acquirat. **P**rimo paces
dei: quia per gratiam per penitentia accē
ptaz in dei filium adoptat: atq̄ ita homini
pacē d̄ in penitētia acq̄rit: vt **1. Thim.** 1. 4. c.
d̄ia ait. Si p̄niaz egerit gēs a malo suo. rē.
e z

Secundo pacē angelī. Mā angelus est q̄ verā
pniaz agit bō: affectiōibus eius vltra nō ad
uersat: sed potius in oībus bonis assentit. iō
angelī in natiuitate dñi. Luc. 2. cātādo: bō
minib⁹ bone volūtatis pacē annūciauerūt
di. Alia in excelsis deo 7 i. e. pax bo. bo. w.
Tertio pacē sui. Mā conscie stimulis vltra nō
impetit atq; sagittat sed potius in sue p̄scie
trāq̄llitate gloriā p̄d. 2. ad Cor. 13. p. Glo
ria nra bec est testi. p̄scie nostre. Quarto pa
cē proximis: dñi enī aliena reddūtur: 7 illate
iniurie vicissim remittūt: 7 bona fama quo
ad fieri pōt restituit: veniāq; ad inuicē ero
gat 7 dat: que oīa sunt necessaria penitenti
bus: pax inter homines sit: custodit atq; ser
uat. Et sic patet secūda pars p̄ncipalis bu
ius sermonis.

I Pars tertia in qua ponit alia p̄nie fru
ctus: qui dicitur gratificatiua.

Erit in isto sermone tractādū ē de
alio fructu p̄nie qui dicitur gratificatiua.
Mā penitencia ē meritorū participati
ua: iusticie sacrificatiua: dei gratificatiua.
Primo dico q̄ p̄nia ē meritorū partici
pativa. Quatuor nāq; sūt genera meritorū
quorū quisq; penitēs particeps efficiat. Pri
ma sūt merita christi. Secūda sūt merita be
ate virginis: 7 aliorū scōrū. Et bec sūt eccle
sie thesauri ex q̄bus indulgentie oēs emanāt.
Tertia sūt merita iustorū viuētiū. Quar
ta sūt merita propria: atq; ita vnusq; p̄u
tens recte illud p̄. decātare pōt. Particeps
ego sū oīū tū. te. Sed de hoc satis dictū ē
supra sermone. 4. in fine: cū ageret de insti
tutione p̄nie: iō hic breuiter trāseam. **S**e
cundo dico q̄ p̄nia ē iusticie sacrificatiua: si
q̄d ē per p̄niam q̄tuor iusticie sacrificia sacri
ficant. **P**rimū ē sacrificatio deo: de q̄ dicit
glo. ordiaria sup illud p̄. Sacrificate sacri
ficiū iusticie: vt in. 4. di. 14. ar. 2. q. 2. p. Mi
cho. allegat. Quid enī iusti? q̄ vt quis suis
peccis poti⁹ q̄ alienis irascatur: seq; p̄niet per
p̄niam sacrificiū deo offerat p̄ satisfactiōez
Secūdū ē reconciliatio ecclesie: de quo dicit
Aug. 1. li. de p̄nia. Et de pe. di. j. nō pōt. vbi
dicit. Agite p̄niaz q̄lis agit in ecclesia: vt oret
pro vobis ecclesia. Tertiu ē restitutio primo
de q̄ idē Aug. dicit ad Pacedoniū 1. 4. q. 6.
c. 1. Si res p̄ quā peccatū ē reddi pōt 7 nō red
dit: p̄nia nō agit: s̄ simulat. Si autē veraciter

agit: nō remittit peccatū nisi restituat ablatū
si vt dicit restitui possit. **Q**uartū ē iustifica
tio sui: de q̄ dicit. Ric. in. 4. di. 14. ar. 2. q. 2.
Pnia ē quedā iusticia: q̄ ē in voluntate: s̄ q̄
sit in aliq̄ potētia: vti q̄ p̄ nō opat nisi vbi
ē: s̄ p̄nia opat q̄ quālibet penaz: q̄ quālibet
purgat a culpa: q̄ ē in q̄libet potētia. Adci
co p̄beta exultās 7 gaudēs: oēs peccatores ad
offerēda ista q̄tuor sacrificia p̄ p̄niazhorta
tur dicens. Sacrificate sacrificiū. in. 7. sp. i. dñi
multi di. q̄s offē. nō. bo. Signatū ē sup nos
lu. vul. t. d. de. le. in cor. me. f. dñi p̄niaz ago.
Pnia dicit q̄ p̄nia ē dei gratificatiua. Mā p̄
pniaz oīa deo gratificant: 7 p̄cipue q̄tuor
sūt q̄ p̄ p̄niaz deo gratificant seu q̄ta efficiū ē
Prio cogitatōib⁹ q̄ dicit. p̄. 8. Ego erudi
interfui cogitatōib⁹. Secūdo sermōib⁹: de q̄ dicit
dicit p̄. Docebo in q̄s vias tuas 7c. Tertio
operatōib⁹: de q̄ dicit. Eccebie. 18. vbi dicit de
pueris 7 p̄niaz agēte. Si autē ipi 7c. In iu
sticia sua quā opat ē viuēt. Quarto affecti
onib⁹ satisfaciēdi: nulli enī dubiū ē dñi q̄n
affectōes satisfaciēdi si velit facultas deo gra
te sint. **A**ug. sup illud p̄. Cōfitebor 7c.
expauit di. de pe. di. j. in p̄n. Magna pietas
deit: vt ad solā p̄missionē peccatū dimittat. Mā
dñi p̄nūciat ore 7 te: 7 audiat in corde: q̄ ip̄s
dicit q̄n quoddā p̄nūciare ē. vortū enī p̄ ope
reputat. **Q**ue oīa p̄firmat Aug. sermō de
pe. Mā erubescat p̄niaz agē q̄ nō erubuit pe
nitēda cōmittere: s̄ cito i se bonis opib⁹ p̄ten
dat dei imaginē reparare vt inē filios agnosci
videat a p̄re: ne ab illa b̄titudine exclusus a
quinio nuptiali piecet: 7 ligat manib⁹ 7 p̄
dib⁹ p̄iciat in tenebras exteriores: vbi erit
flet⁹ 7 stridor dētiū. **S**3 magis medicamēto
p̄nie: b̄tilitatē: cōp̄nctōis ad sanitatē p̄stinā
reuocat: 7 bonorū operū margaritā ornāt: au
dire mereat. Euge serue bōe 7 fidelē intra iū
gaudiū dñi tui. **D**ec ille. **A**gam⁹ q̄ p̄niam
frēs cba. p̄ quā vltimos fruct⁹ recipiam⁹
7 ad illā supnā gloriā p̄uēiam⁹ vbi sine dolore
s̄ cū pleno gaudio cū angel⁹ gaudebim⁹ in se
cula seculorū: Amen.

Feria sexta p̄ tertiā dñicā d̄ aduētū: de
trib⁹ alijs vltimis p̄nie fructib⁹ sermo. 20.
Audete in do
mino sp̄: iterū dico gaudete
7c. Iterū vbi. s̄. Non obstan

[illegible]

35

ait Amb. noster sup. **B**ei immaculati de p*er*di-
cta fructificatioe p*er*nie sic. Bonu*9* e*st* d*omi*n*u*s susti-
n*er*e cu*9* a*e* q*ue* q*ui*rit e*u*m: bonu*9* e*st* sustinere 7 spe-
rare in salutare del. Bonu*9* e*st* viro cu*9* porta-
uerit iug*u*m a iuuetute sua: sedebit singulari*7* 7
silebit: q*ui* tulit iug*u*m graue: Pec utiq*ue* q*ui*d ali-
ud a stru*er*e nisi bone exclusio*is* hac in*ter* preta-
tione*9* videri*9*. Quis eni*9* sustinet d*omi*n*u*m nisi stu-
dio charitatis? Quis e*st* qui spat nisi q*ui*d q*uo*d
sperat 7 optat 7 diligit? Q*ui*d eni*9* spam? p*er* pa-
tienti*am* expectam*9*. Ergo q*ui* spat sustinet: q*ui* su-
stinet: i*nter*patientie q*ui*d excludit effect*u*m. Quis e*st*
qui iug*u*m optat a iuuetute sua: v*er*o gl*ori*e nisi q*ui*
delictis ren*u*nciat a iuuetute sua: 7 luxuriam
fugit? Quis e*st* qui singulari*7* sedet nisi q*ui* sin-
gularib*9* voluptatib*9* abdicatis molestiar*u*m
o*mn*i*u*9 excludit tumult*u*m? Iste ergo timere ni-
hil poterit: q*ui* charitatis gl*ori*a v*er*o timoris ab-
sorbu*er*it. Et. j. Qui aut*em* co*mp*ugunt utiq*ue* dele-
ctatione*9* excludit erroris: 7 qui agit p*er*nam
excludit pudore*9*: seq*ui*strat reced*en*dia flagitii
co*nf*itendi ut recuperande spe*9* salutis inueniat.
De i*ste*o q*ui* ipse Dauid vbi agnouit erro*re*m
Deccauit in q*uo*d d*omi*n*u*s: t*em*pus rex: t*em*pus p*ro*pheta:
no*9* erubuit peccatu*9* suu*9* co*nf*iteri. Et i*ste*o dictu*9*
est ei: Et d*omi*n*u*s abstulit p*ec*tu*9* tuu*9*. Pec ille.
C*on*secundo dico q*ui* p*er*nia e*st* p*er*nar*u*m satisfacti-
ua: q*ui* p*er* m*u*ltu*9* Ric. vbi. s. q. 2. A*u*ta p*ot*est e*ss*e p*er*nia
interior 7 exterior q*ui* posset remitti tota p*er*na
simul p*ec*to*9* rebita: vel ut melius dica*9* exolut.
Patet ex*em*plu*9* in Magdal*en*a ut patet L. u*er*o.
7. cui dictu*9* e*st*. Remittuntur tibi peccata tua
quia si tuu*9* mortua fuisset statim euolasset ad
celu*9*. Vinc*er*e q*ui* ut ait Aug*u*st*u*s. in li. Enchirid.
20. De quibusda*9* sp*irit*ualib*9* p*er*niis que in hac
vita peccantibus irrogant*ur* eis quoru*9* pecca-
ta de lentur: ait apostolus. q*ui* si nosmetip*ro*p*ri*os
iudicaremus: no*9* utiq*ue* a d*omi*n*o* iudicare
mur: cu*9* aut*em* iudicamur a d*omi*n*o* corripimur:
ne cu*9* hoc m*u*ndo d*omi*namur. Agamus ergo
penitenti*am* interior*em* 7 exterior*em*: ne solus p*er*-
nam etern*am* fugiam*9* sed eti*am* p*er*na*9* purgato-
rii denitemus. Confirmat hoc per ex*em*plu*9*
ciuitatis Ninive: que per penitenti*am* satisfecit
7 p*er*na*9* qua*9* d*omi*n*u*s p*er* Jon*ath*an*em* co*mn*at*ur* fue-
rat. Ione. 3. euasit. de qua loquit*ur* Aug*u*st*u*s.
20. de ciui. del. c. 24. di. Minu*er*unt quippe in
hac vita egeru*nt* penitenti*am*: 7 ideo fructuo-
saz velut in agro seminantes i*n* quo voluit re-
surg*er*e s*em*inaria: quod postea cu*9* le-

ticia meteretur. Et t*em*p*or*e quis negabit q*uo*d d*omi*n*u*s
predixit in eis fuisse co*mp*letu*9* no*9* paru*9* aduer-
tat q*uo*d ad d*eu*m peccatores d*eu*s non soluz ira-
tus sed eti*am* misertus euerat. Queruntur
eni*9* peccatores duobus modis. Aut sicut so-
domite ut p*ro* peccatis suis ipsi homines pu-
nia*9*. Aut sicut Ninuite ut ipsa peccata bo-
minu*9* destruant*ur*. Factu*9* est ergo quod predi-
xit d*eu*s: Euer*sa* est Ninive q*ui* mala erat: et
bona edificata que no*9* erat: stantibus eni*9* me-
n*er*is atq*ue* domibus euer*sa* e*st* charitas ip*er*dict*u*
moribus: ac sic qua*9*uis p*ro*pheta fuerit contri-
stat*ur*: quia no*9* e*st* factu*9* q*uo*d illi homines timue-
runt illo p*ro*pheta*9* ventur*u* i*nter* factu*9* est t*em*p*or*e
fuerat deo p*re*dicte predictu*9* quonia*9* n*on* erat
que predixit q*ui* in melius esset i*nter*plend*u*m. Pec
ille. Et sic patet pars prima huius serm*o*nis.
Pars secunda huius serm*o*nis in qua p*er*ni-
tur alius penitentie fruct*u*9 qui dicitur digni-
ficatione*9*.

Secundo in isto sermone tractandu*9* e*st*
de alio fructu p*er*nie qui dicit*ur* dignifi-
catu*9*. Ma*9* p*er*nia e*st* a*e* sanatiua 7 no-
bilitatiua. C*on*secundo dico q*ui* penitenti*am* est
a*e* sanatiua: quia d*u*m p*er*nalis gratia a*e* ad-
uenit a morbis o*mn*ib*9* sana redd*it*ur: no*9* eni*9* ex-
pellitur vnu*9* p*er*ni*u*m nisi per aduentu*9* alterius
q*ui* natura op*er*osito*9* i*nter*dicto*9* est vt fil*ius* e*ss*e
no*9* possint. No*9* eni*9* possunt simul e*ss*e visus
7 cecitas. Qu*ia* igitur culpa 7 gratia sint in*ter*
se i*nter*dicto*9* op*er*osita semp*er* necessario alteru*9*
est in a*e*la. Et d*u*m simul e*ss*e no*9* p*ot*est: necesse est
vt vnu*9* gratie penitentialis i*nter*duc*er*e culpa illi op-
posita repellatur. Penitenti*am* ergo du*9* p*er* gra-
tia*9* anim*am* sana*9* redd*it*ur: o*mn*i*u*9 culpaz i*nter*ficien-
tez excludit. Unde Aug*u*st*u*s de vera 7 falsa pe-
nitenti*am* in 2*o*logo sic inquit. Hec est que bo-
mines ad angelos ducit: 7 creaturaz redd*it*
creatori. Ista oue*9* perdit*ur* m*u*ltu*9* queret*ur*:
7 decimaz dragmaz obtulit anyanti: hec
dissipatores filiu*9* ad patre*9* reduxit: 7 vulne-
ratus a latronibus custodi curadu*9* tradidit.
In hac o*mn*i*9* bonu*9* inuenitur: p*er* hac o*mn*i*9* bonu*9*
conseruat*ur*: fugat tenebras: inducit in lucem
excoquit o*mn*i*9*: ipsa est ignis consumens. Hec il-
le. C*on*secundo dico q*ui* penitenti*am* e*st* anime no-
bilitatiua: quod patet sic. P*er* om*ni*es v*er*ius q*ui*
mouet ad aliquid i*nter* duo op*er*osita: tanto
p*ro*batur esse nobilio*9* qu*an*to magis a vilio-
i i*nter* op*er*osita separat 7 dignio*9* app*ro*ximat.

Quia qu*ia*
p*er*simul
Ex*em*pli
cur in affir-
matio sem-
strabit. Et
p*er* alteru*9*
7 nihil co*mp*-
p*er*ni*u*m est
vnu*9* nobili-
etiaz habet
fuit 7 cecita-
tas de bono
transfusi-
ne 7 amarit-
ponat: t*em*p*or*e
sonat. Q*ui*d
hominibus
pluz utiq*ue*
relative op-
tute: quoz
sed alteru*9*
mouet aliq*ui*
moueat a
ne in dulce
aloco in fin-
illa nobilio*9*
io*9* 7 digni-
vilitatuz ab-
faciat ignob-
nihil est effi-
uidat: ergo
a culpa 7 a
latione d*eu*i
me nobilitat
nos ad patre*9*
cipalis huius
Pars ter-
tur vltimu*9*
glorificati-
Et de
dic-
tandu*9* q*ui* p*er*-
turo eleuat
nitenti*am* e*st* ip-
spera*9* in bo-
Sicut eni*9* il-
l*u*a p*ro*p*ter* p-
A*u*st*u*s nota

Quia quāto est aliquid similis digniori et dissimilior viliori: tanto credit esse nobilius. Exēpli gratia: Hincōtradictorie oppositiō si cut in affirmatione et negatione: quorū affir matio semp aliquid ponit: negatō tollit et di strahit. Et hīs talibus nō possit dici pro prie alterū altero nobilius: quia inter aliqd et nihil cōparatō nulla cadit. Pōt tñ dici qd vñū est simpliciter nobile, s. affirmatio: et alie rū ignobile simpliciter, s. negatio. Exēpluz etiāz habetur in priuatiue oppositiō: vt i vi su et cecitate: quia visus corpus nobilitat: ce citas de honestat. Itē exēplū habetur in cō trarijs: sicut de albedine et nigredine: dulcedi ne et amaritudine: quorū tñ vtrūq aliquid ponat: tñ vnus nobilitates: alterū vilitates sonat. Unde sancti angeli nunq apparet hominibus in nigris sed semp in albis. Exē pluz vtiq apertissimū omniū istorū est in relatiue oppositiō sicut in dñatione et seru itute: quorū vnus vnus sonat aperte nobilitates sed alterū vilitatē. Itaqz quando aliq virt⁹ mouet aliquid a vilitate in nobilitates: vt si moueat a cecitate in visionē: ab amaritudi ne in dulcedine: a seruitute in dñationē vel a loco infimo ad superiores: tanto est virt⁹ illa nobilio: quāto a maiori vilitate ad ma iores dignitatē promouet: sed sūma omniū vilitatū absq dubio ē peccatū cū hominez faciat ignobile. Cū enī cū seruū eius quod nihil est efficiat: et a sūme nobili hominez di uidat: ergo penitētia que hominez remouet a culpa et a vilissīma seruitute: et ducit ad fi liationē diuinā est virtus dignissīma: sum me nobilitans nos in via et tandē perducēs nos ad patriāz. Et sic patet secūda pars pri cipalis huius sermonis.

¶ Pars tertia huius sermonis in qua ponit⁹ tur vltimus penitentie fructus qui dicitur gloriificatiuus.

Gertio in isto sermone tractādus est de alio et vltio fructu penitētie: qui dicitur gloriificatiuus. Pro quo ē no tandū qd pnia est in pñti pspatiua et in fu turo eleuatiua in celū. Primo dico qd pe nitētia ē ipñti pspatiua: qd p penitēs pro sperat in bōis aie et nature: vt patet exēplo. Sicut enī Habuchodonosor ex homine et be stia ppter peccatū est mutatus vt legit Daniel 4. Et nota. 17. q. 4. c. mūro. vbi Aug⁹. ait

Side ptate presumitur Habuchodonosor regē intende: qui causa supbie ex homine in bouē ē cōmutatus. Ita p pniaz multi ex be stialibus in boies cōmutari: et de ptute i vir tutē que sunt aie bōa prospando ambulare vident. Preterea sicut stulti boies letantur cū malefecerint et exultāt in rebus pessimis. Prover. 26. Ita nulli dubiū qd gaudēdū sit his q bonū opant et agūt pniaz qd vt scri ptū est Ecclesiasti. 3. Nō ē melius q letari: et facē bonū. Et Prover. 21. Baudij iusto est facere iudiciū. i. qd eē dō indicat. Secūdo prospatur penitēs in bono gratie. Nam bis qui pniaz agūt diuina gratia supabun dat. Psal. 10. 5. Vbi supabūdauit peccatū supabūdāt et gratia. s. dñi vtraz penitentiam pleueranter agūt peccatores. Patet i Ma gdalena peccatrice: in Mattheo publicano: in Paulo ecclesie persecutore. idē de pr. di. 1. Non pōt dicitur. Non pōt quisq gratiaz ac cipere nisi purgatus fuerit ab oī forde pecca ti per penitētie cōfessionē: p donū baptismi salutaris. Tertio prospatur penitēs et gau det tētationes deuincēdo. Parte enī solēt homines gaudere: ac oī qua possunt leticia exultando plaudere: si difficiles variasq vi ctozias de aduersarijs reportarēt: et p milia rerū discrimina suis cū hostibus certando triūphauerit. Vincit apostolus Iacob. 5. c. Omne inquit gaudiū existimate fratres cū in tētationes varias incideritis: sciētes qd p batio fidei nostre patientiā opatur: patientia autē pfectū op⁹ habet: vt sitis pfecti et integri in nullo deficientes. Et. i. De. 4. Cōmunicā tes christi passionibus gaudete. Gaudet in super penitens vitā emendasse: quo nibil le tius atqz iocūdius q. s. relictis affnetis ma lis: deuictisq salutis nostre hostibus vitāz in melius emendasse. Unde Deutero. 33. c. Retare in exitu tuo scilz quia a periculis re cessisti. Et. i. Paralipo. 2. Pedit illi domi nus gaudium cum inimicis suis etc. ¶ Fe cundo dico qd penitentia est in futuro in ce lum eleuatiua: et sic immortalitatis perpetue donatiua. Est enim scala illa quāz vidit Iacob. Gene. 28. Per quam ascendunt ange li et descendunt: eo qd ad visitandos nos ve niunt: et deo nostras orationes ferunt. Vi dit autem dominum innixum scale quasi pa ratū ad auxiliandū: et post ppletā pniām ad

Primo in isto sermone tractandum ē de pulchritudine nobilitatis ꝑginis Marie. Fuit enī brā ꝑgo nobilissimū dñi seu nobilior creatura oibꝫ idmū dñi seu creaturꝫ qm̄ in bñā nā fuerūt: sint aut possint: aut poterūt gñari. Egdē Mat. ꝑ. c. fiii euāgelij describit eā fuisse natā d. i. 4. p̄iarchis. d. i. 4. regibꝫ. d. i. 4. ducibꝫ ꝑ. d. i. 4. stignū 7 enūerāt qdā. Lu. 3. c. d̄scribēo

nō est capax tāte cōmunicatiōis: faltem in
tātū debuit cōmunicari: quātū ipsa creaturā
apta nata est p̄cipari ¶ sed qz fm Aug.
iz. de trim. c. 19. In reb⁹ p̄ceptus oīis nulla
maior grā est: q̄ vt bō cōiunct⁹ sit deo i vni
tate p̄sone. Maior enī coicatio dīne bonita
tis est seipsā cōicipari creature brifice ⁊ essen
tiali vnione q̄ brifice tm̄. Qd factū ē ī car
natōe ⁊ assuptōe nāe blane ī q̄ coicata ē be
nitas diuina oi creature. Si enim cōiuncta
fuisse p̄sona dīna lapidib⁹ tm̄ vl elemēt⁹ nō
nisi creaturis eēntia tm̄ habentibus bonitas
diuina tm̄ coicata fuisset. Si p̄o coniuncta
fuisse plātis ⁊ arbutis: nō nisi potētie vege
tatiue etiam bonitas dei coicata fuisset. Si
aiabibus irrōnabilibus siue pecozib⁹ nō nisi
creature sentitiue. Si āgelis nō nisi creatur
re intellectiue: sed qz bō p̄cipat cū oīb⁹ cre
aturis: habet enī fm Aug. s. de ciui. tri. c.
E. essentia cū lapidib⁹: vitā seminabile cū
arboribus: vitā sensuale cū pecozibus: vitā
intellectiuā cū solis āgelis: ⁊ ideo habet ali
quid cōc cū oibus bō. Unde ⁊ Gre. i omel.
Alscensionis sup illud Mat. vii. Predi
cate euāgeliū oi creature scilicet inquit. Ois cre
ature noīe intelligit bō. Sunt nāq; lapides
sed nō viuūt: arbusta sūt viuūt si nō sentiūt
aialia sunt viuūt sentiunt sed nō discernūt:
āgeli p̄o sunt viuūt sentiūt ⁊ intelligūt: bō
p̄o est viuūt sentit intelligit ⁊ discernit: habet
g aliquid cōc cū oibus bō. Itācro cōiungē
do se p̄sona diuina cū boīe: siue cū humana
natura coicaunt bonitatē suā oi creature et
oēm creaturā sublimauit ad quādā equali
tatē dei in ipsa ei⁹ eēntiali cōiūctioe ⁊ subli
miter nobilitauit. Quāquidē nobilitatem
trahit de puris sanguinib⁹ tea. vir. Quā p
pter oīs nobilitas que fuit in xp̄o fm carnē
⁊ cōsequēter redūdauit in oēs alias creatur
as p̄cessit a nobilitate virginis marie. Et
ideo oīa creatura ei⁹ est obligata: qm̄ ipsa fuit
nobilissima quem nobilitatē oīb⁹ coicauit.
Et sic patet s̄ma pars hui⁹ sermonis.

Pars secunda huius sermonis in qua po
nitur aliateate virginis Marie pulchritudo
.s. dignitatis.

Ecūdo in isto sermone tractādū ē d
alia pulchritudo in gloriose ⁊ regine ma
rie q̄ dicitur pulchritudo dignitatis ⁊ regalita
tis: qz fuit regina celī ⁊ requeuerunt lco

ceptioe filij. **¶** Ad cuius declarationem sciendum quod sicut dicitur perfectioes omni intellectui incommensurabiles sunt: sic perfectiones gratiarum quas virgo accepit in susceptione filij dei solo intellectu incommensurabilis et ipso incomprehensibilis fuerunt et sibi. Equidem quod deus generaret deum nulla requirebatur in deo dispositio cum ei ex natura conveniret: et per viam nature intellectus verbum produceret per oia sibi equalia imo impossibile est quod non generaret veli propter suam fecunditatem. **¶** Quod quod femina concipit et pareret deum: est et fuit miraculum miraculorum. **¶** Porro tunc enim ut sic dicam feminam elevari ad quandam equalitatem divinam: per quandam quasi infinitatem perfectionum et gratiarum: quam equalitatem nunquam creatura expressa est. Unde credo quod ad illam abyssum inpenetrabilem omnium charissimam spiritus sancti que in brachis virginis reuenerunt in hora conceptionis intellectus beatissimus vel angelicus nunquam potuerit attingere. **¶** Ad declarandum angelus gabriel. **¶** Luce. 1. cum ab eo interrogaret beatissimam. et diceret. **¶** Quomodo fiet istud quoniam vi. non. co. Respondens autem angelus. **¶** Scitatum mysterium ignorare dei. Spiritus sanctus superueniet in te. et c. **¶** Quod a me gratias ignoro: sed eterne sapientie doctor quod sibi soli hoc altissimum mysterium reservauit: et te per illum natissimam experientiam docebit. Meruit enim gloriosa virgo in vno suo consensu. scilicet conceptionis filij dei per matris omnibus dominum mundum: super omnes creaturas conceptum regni: plenitudinem omnium gratiarum omnium virtutum omnium donorum omnium beatitudinem: omnium fructuum spiritus omnium sciarum et maxime altissime theologie interpretatio sermonum: spiritus prophetie discretio spirituum operationis virtutum: gratia sanitatum meruit fecunditatem in virginitate maternitatem filij dei. **¶** Quod sit stella maris: porta celi: et super oia quod dinemine sit regina. **¶** Et quod regina mienomeni multipliciter per bari potest. **¶** Primo enim per conuenientiam hoc nomen: quod si dicatur ipatris. **¶** Nam ipatris est nomen magnitudo et rigoris. **¶** Regina autem per est nomen prouidentie et ceteris: propterea non credo in tota scriptura sacra deum expresse nominari ipatorem sed regem: hoc namque nomen est maiestatis. **¶** Etiam dicitur magis propter regina misericordie: quod omnia dominum et regina reginarum: vel dea dearum: beati enim nomina important dignitatem vel excellentiam respectu maiorum et minorum. **¶** Si enim diceretur dea dearum non videretur esse dea vel regina peccatorum vel demonum. **¶** Similiter nec propter dicitur regina pacis vel dilectionis: quoniam

nec hoc est velle omnibus sui regni. **¶** Tercio etiam melius dicitur regina misericordie quam vel potentie vel sapientie. In sapientia enim intelligitur potentia sed non conuertitur. In misericordia vero intelligitur et sapientia et potentia: et non conuerso. Unde misericordia claudit ista tria omnia in se: propterea regina mienomeni est regina potentie et sapientie et non conuerso. **¶** Quarto enim non potest propter dicitur regina glorie: seu regina gratie: seu regina iusticie. **¶** Nam gloria gratia et iusticia per se tamen dicunt collationem boni et ablationem mali: per se enim plus comprehendit: et in amplius se extendit regnum mienomeni quam glorie vel gratie vel iusticie: sed ab ampliori et maiori potentia dignitas et reuerentia maior est. **¶** Beata virgo maria a summa dignitate regina mienomeni debet. **¶** Quinto ad idem gloria est tamen in celo et non in terra: non in inferno: non in purgatorio sed misericordia in quolibet bonum est: et maximum regnum est misericordia merito et maxima regina: nam regina mienomeni est dicitur. **¶** Sexto insuper regina mienomeni debet dicitur. **¶** Nam quicquid est superius superius est superius inferiore: sed misericordia est super oia opera dei: et regnum mienomeni super misericordia: et regina mienomeni determinat potentiam super oia. **¶** Sed ista conuenientia propterissime virginis marie: et propter mienomeni est regina. **¶** Septimo etiam ipsa supra primonium et propter dicitur filij sui est regina: sed hoc est mienomeni: propter dicitur enim dei misereri spiritus et parere. ergo beata virgo propter mienomeni est regina. **¶** Octavo insuper per bari potest. **¶** Etiam dicitur dominus. **¶** Ego autem considerabo in loco meo. **¶** Quilocus est misericordia: sed propter locum regis est regnum: ergo misericordia est regnum regis et regina: sed propter dicitur rex et regina ei: quod est ipsius regnum: sicut rex et regina fratrie dicitur cuius est regnum francie: propterea beatissima virgo propter dicitur regina mienomeni: cuius mienomeni regnum est. **¶** Et sic patet pars secunda huius sermonis: quod scilicet virgo gloriosa habuit pulchritudinem dignitatis et regalitatis quia fuit regina mienomeni.

¶ Pars tertia huius sermonis in qua tractatur de corporali seu exteriori pulchritudine virginis marie.

¶ Tercio in isto sermone tractandum est de pulchritudine formositate gloriose virginis marie. scilicet pulchritudinis exterioris et corporalis: per quam ponitur ista conclusio per Bernardum. **¶** 1. dicitur. **¶** Quod in scripturis iudeorum inuenitur. scilicet quod virgo maria erat corpe pulcherrima: et tamen non fuit homo tam carnalis: tam libidinosus quam ipsa potuerit considerare. **¶** Et hoc secundum Bernardum.

fuit propter
et irradiati
ho: sicut in
piscabilis
debat qual
poterat sul
Luc. dicit
respiciere
nellam con
morem et
ipsa concup
propter oco
velimentia
bat. **¶** femi
femina
Romano de
essere tellu
quali charit
considera
dera bone
culo. **¶** femi
virginem
morari in
cere sermon
in publico: n
simus: et q
officio. **¶** Pa
relectare al
quenti? disp
go oiprent
maria digne
nie et corpis
gloria in se
Pauca au
catione omni
lestia: reuel

tentia oia
tozice: offic
relectare. **¶**
putile valde
mus multu
pauca: q

fuit ppter tria. **¶** Primo ppter ipressione
 7 irradiatione: qz nō apparebat cōcupiscibi-
 lis: sicut mulier maritata nō apparet concu-
 piscibilis viro suo. **¶** Aliet facie virens proce-
 debat quasi radij solis: quos nullus carnalis
 poterat sustinere aspicere: vnde in glo. sup
 Luc. dicit de Ioseph: qz facie ad facie ipsā
 respicere nō poterat. **¶** Secundo ppter bo-
 nestā cōuersationē: qz gestus ita honestos
 mores 7 verba ita cōposita: vt nullus posset
 ipsā cōcupiscere: sed potius cōpungebāt. **¶** 3.
 propter occultationem. Nam cum honestis
 vestimentis se occultabat: in domo sera sta-
 bat. **¶** femina lassiva. **¶** laqueus tēmonis.
¶ femina petulans. **¶** speculū diabolicū.
 Come nō te confundit a delectari tanto de-
 essere tella: e pā nella tua vanitate quelli li
 quali christo ha redēpti cū el suo sangue: nō
 cōsideri cbe sei inimica de christo e della rēgi-
 ne gloriosa: e seruitrice del diavolo. **¶** Consi-
 dera honestatē virginis: specula te in isto spe-
 culo. Nam dicit Ambro. sup Luc. Disceite
 vīrgines nō circūcurrere p alienas edes: nō
 morari in plateis: nō aliquos i publicū mis-
 cere sermones. **¶** Maria i domo sera: festinat
 in publico: māsit apud cognatā suā tribus
 sibus: 7 qz ppter officiū venerat ineberebat
 officio. **¶** Māsit tribus mensibus: nō qz eā domus
 delectaret aliena: sed qz videri in publico fre-
 quenti displicebat. **¶** Hec ille. Rogemus er-
 go oī potentē deū vt p gloriosam virginem
 mariā dignet nobis pcedere pulchritudinē
 aīe 7 corpis simul i pēnti p grāz 7 ifuturo
 p gloriā in secula seculorū Amen.
¶ Quarta de aduentu de generali vo-
 catione omniū ad pniām: quoniam clamāt ce-
 lestia: terrestria 7 infernalīa. Sermo. 22°

De clamant

Uris in deserto parate vias
 dñi rectas facite semitas
 eius. **¶** Quibus bec verba
 Luc. 3. 7 in euāgelio oc-
 currētis dñice. **¶** Ecce sen-
 tentiā oratorū frēs charissimi siue artis rbe-
 torice: officiū oratoris est: docere: flectere:
 7 delectare. Quia ppter congruū videtur 7
 utile valde: post qz in superioribz plabozau-
 mus multū insistendo ad docendū. Quid ē
 penitentia: qualiter debeat fieri penitentia:

quanta debeat esse penitentia: qz fructuosa
 sit penitentia vt in presentiarū insistam⁹ ad
 manuducēdū: nec nō 7 flectendū dura cor-
 da peccantiū ad penitentia suscipiendā: pro-
 ponendo illa ante eorū oculos que inducāt
 7 inclinent: moueant 7 quodāmodo necessi-
 tent ipsozū peccatorū mētes ad ipsaz pniāz
 non tñ peragendam: sed stricte 7 cordete-
 nus amplectandā. **¶** Idcirco in isto nostro p-
 posito verba sancti euāgelij bodierni preas-
 sumpta: pōsttime accomodāt dicētia: **¶** Vox
 clamantis in deserto. s. in isto mundo ppter
 peccata grā deserto: parate viā domini: re-
 ctas facite vias eius penitentia agēdo. **¶** Que
 verba qz verissime hunc sensū habeant osten-
 dit ibidē ex verbis precedentibus vbi dicit
 Factū est verbū domini sup Iohannē ba-
 ptistā filiū in deserto: 7 venit in cēm regio-
 nem iordanis predicans baptisū penitētie
 in remissionē peccatorū. Ita bodiernis tem-
 poribus factū est verbū domini sup nos p-
 dicatores vt eam⁹ per mundū clamantes pe-
 nitentia agite: qz hoc idē clamant pmo cele-
 stia 2° terrestria. 3° infernalīa.

¶ Pars prima huius sermonis in qua pniū
 tres voces celestiales pniāz agite clamātes.
¶ Primo igit i isto sermōe pniū tres
 voces tribiles. pma ē vox dei. 2ª vox
 āgeli. 3ª padisi clamātes pniāz agite
¶ Primo vox ē dei clamāso supbe age pe-
 nitentia. **¶** Continue enī p inspiratōes bec vox
 incitat peccātes ad pniāz pagendā: 7 in hoc
 multū gaudet: qd pbat triplici. **¶** Rōne: au-
 ctoritate 7 exemplo. **¶** Primo pbat rōne sic.
 Multū gaudet qd qñ sit fm voluntatē suā:
 sed voluntas dei est vt pēdēs pniāz agant.
¶ Iuxta illud. i. ad I. beffa. 4. **¶** Dec ē voluntas
 dei sanctificatio vīra. 7 ceter. **¶** Ecce b. 18. **¶** Hic
 ego dicit dñs nolo mortē peccatoris: sed
 vt reuertat a via sua mala 7 viuat. **¶** qz patet
 ppositū. **¶** Preterea multū gaudet qd qñ di-
 gne laudat: nō enī bō deū digne laudare pōt
 dū in pctō mortali existit ipenitens 7 pscue-
 rat. **¶** In Ecce. 15. 22. **¶** Qd est speciosa laus i
 ore pēdōis **¶** Et ideo vt dīna laus digne pos-
 sit celebrari abiicienda sunt peccata: 7 sacrifi-
 cii iusticie deo per pniām offerendam est.
 Quia vt dicit propheta. Sacrificiū deo spi-
 ritus contribulatus. **¶** Ac per hoc idē pro-
 pheta omnes peccatores ad huiusmodi sa-

erificiū celebrandū in quo maxima rei laus
cōstitit tortas dicens. Sacrificate sacrificiū
iusticie. vbi glo. ordinaria inq̃t: Quid enī
iusti? Et q̃s suis pctis poti⁹ q̃ alienis ira
scat: sc̃q̃ p̃mies p̃ p̃niam sacrificiū deo offe
rat. **7c.** **P**reterea gaudet deus de multitu
dine ei militantiū: duz enī sum⁹ in hac vita
vel deo militamus p̃ opa virtutū. **Iuxta il
lud apli. 2. ad Timoth. 2.** Labora sicut
bon⁹ miles Iesu xp̃i vel diabolo p̃ exercitiū
vitiōrū: iuxta illud **Sapie. 2.** Inuidia dia
boli mors intrauit in orbē terrarū. **Deinde**
subiungit. Imitant⁹ autē illū qui sūt ex parte
ipsi⁹. **Et quo daf̃ intelligi i hac vita eē duo**
genera militū diuersis dñis militantiū: quo
rū aliq̃ sunt boni: 7 isti deo militāt. Alij sūt
malī diabolo militātes: vnde fit vt quo plu
res boni reperiunt⁹ eo maior sit copia spūa
liū militū deo militantiū. Et quo patet. 7c.
¶ Idē pba f̃ auctoritate triplici. s. moysi
ca: p̃phetica: 7 euāgelica. Primo p̃ Moysē
clamat deus p̃niam agite sic. Gācti estote 7
scificamini: q̃ 7 ego sc̃s sū. Leuit. 20. et
23. inq̃t. Vis aia que non fuerit afflicta die
hoc peribit de ip̃s suis. Secūdo clamat per
p̃phetas dicens. Piere. 2. Vnde vias tuas i
cōuallē: scito quid feceris. 7 Piere. 3. Leua
oculos tuos in directū 7 vide vbi nunc pro
strata sis. 7 Piere. 29. inquit. Queritis me
7 non inuenietis: enī autē quesieritis me in to
to corde vestro inueniar a vobis. Et Piere.
31. Statue tibi speculū dirige cor tuū in viā
rectā i qua ambulasti. Reuere retro vir
go isrl̃ vsq̃ quo diuitijs dissolueris: Itē cla
mat Ecce. 18. dicens. Conuertimini 7 agite
p̃nias ab oib⁹ iniquitatib⁹ vestris: 7 nō erit
vobis in ruinā iniquitas. 7 iterū ibidez. Si
ip̃ius egerit p̃niam ab oib⁹ iniquitatibus
suis: oīz iniquitatū eius q̃s opatus est nō re
cordabo. 7 et Ecce. 33. Impietas ip̃ij non
nocebit ei: in quocūq̃ die puerus fuerit ab
ip̃itate sua. Itē clamat puer. p̃. vi. Vocauī
7 renuisti: extendi manū meā: 7 non fuit q̃
aspiceret. et Cant. 2. Surge 7 p̃pera ami
ca mea sp̃sa mea 7 veni. Cant. 6. Reuer
tere reuere sumamitis: reuere reuere
vt itueamur te. Itē clamat Esa. p̃. Quie
scite agere puerse: discite benefacere. 7 Esa.
30. Si reuertimini 7 quiescat saluē eritis.
7 Esa. 44. Reuere ad me: quoniā ego re

de mi te. **et Esa. 65. Expādi manus meas to**
ta die ad populū incredulū qui gradit⁹ via
nō bona post cogitationes suas. Itē clamat
Hob. 2. dicens. Conuertimini ad me i to
to corde vestro in ieu. fle. 7 planc. 7c. Ter
tio clamat p̃ euāgelistas suos dī. Mat. 4.
Penitentiā agite appropinquabit enī regnū
celoz. Et Mat. 23. Vbe tibi corozaim:
vbe tibi bethsaida: quia si in tyro 7 sydone
facte essent virtutes que facte sunt in vobis
olim in cinerē cilicio penitentiā fecissent. Et
Luce. 13. iterū inquit. Nisi penitentia 7 ba
bueritis oēs simul peribitis. ¶ Tertio bo
idē pba f̃ exemplo: quia. s. cbzist⁹ fleuit pec
catores p̃niam nō agentes: quod patet figu
rati in ploratōe sup̃ ciuitatē hierusalē. De
qua loq̃t Hiero. ad Rusticū dī. Fleuit do
minus sup̃ ciuitatē hierusalē quia non egis
sent p̃nias. Et Petre trina negationē abluī
lachrymarū: impleuit⁹ illud p̃phetici.
Exitus aquarū deduxerūt oculi mei. Plan
git 7 Pieremias p̃lm p̃niam nō agentē dī
cens: Quis dabit capiti meo aquā 7 oculis
meis fontē lachrymarū 7 plorabo populū
istū p̃ diē 7 noctē. Cur autē plangat 7 desle
at in sequēti sermone demonstrat. Nolite fle
re mortuū: neq̃ plāgatis enī fletu 7 plāctu.
Qui ingredit⁹ non reuertē vltra. Nequaq̃
igīt plangendus est gentilis atq̃ inde: q̃ in
ecclesia nō fuerit: 7 semel mortui sūt. De q̃
bus saluator ait: Dimitte mortuos sepelire
mortuos suos: sed qui p̃ scelera atq̃ peccata
egrediunt⁹ de ecclesia 7 nolunt vltra reuer
ti ad eā p̃pter dānationē vitiōrū. Unde ad vi
ros ecclesiasticos: qui muri 7 turres ecclesie
nūcupant loquit⁹ sermo p̃pheti⁹ dī. Mu
ri syon. p̃ferte lachrymas. implētes illud apli.
Gaudere enī gaudentibus flere cum flenti
bus rōura corda peccatiū lachrymis puo
cetis ad fletū: ne p̃seuerātes in malicia au
diāt. Ego plantauī te vineā fructiferā: quod
conuerſa es in amaritudinem vitis aliena.
Et iterū ligno dixerūt: pater meus es tu. 7
lapidi genuistime. 7 verterunt ad me dorsa
7 non facies suas: rest sensus. Noluerūt ad
me pueri vt agerēt p̃nias: s̃ cordis duricia
in iuriā meā sua terga dederūt: quāob̃ 7
dñs loquit⁹ ad Piere. Vidisti q̃ fecerit mibi
bitatio isrl̃. Abierūt sup̃ oēm mōrē excelsū
7 lubr⁹ oē lignū frōdosū 7 fornicati sūt ibi.

Et dicit m
uertere 7 n
nfam duri
cat ad salu
eduerit. U
mat p̃nias
enim ang
Luce. 13. q
tolice locu
quia pctō
si de diab
ac. p̃inde d
angelī plor
sione pctō
aboli gret
ip̃nias dī
crābi de q
lo elias q
etiā sūt de
vbi dī. Q
ager bon
p̃bi eē oīz
licū et c
debilitari
ri tāq̃ opt
to impator
suorū greg
p̃nicio. dī
qua est dign
ab originem
deputatū. C
ra officia q̃
obsequē illud
stodit⁹ ne a
pctō labant
mines pecc
sollicite infl
gdi suo erg
gaudent vt p
p̃pli libera
ruine repat
Esa. 14. 7
facit q̃ dicit
charitate. n
ma illa subl
fiet. Si in cel
bi. Unde f
getica ruin
dicit etia
militime

Et dixit postq̃ fornicata es hec oia: ad me re
uertere ⁊ nō es reuersa. **D** clementia dei. **D**
nfam duriciā: dū ⁊ post tot scelerā nos puo
cat ad salutē. ⁊ ne sic qdē volum⁹ ad meliora
cōuerti. **Decibi. Q. 2.⁹** **Vox celestialis q̃ cla**
mat p̃niam agite p̃ vox angelica. Gaudiū ē
enim angelis sup̃ vno pctōre p̃niam agente
Luce. 15. qd̃ p̃ triplici rōne. **Prima ē dia**
bolice societatis diminutio. Quoties enī ali
quis a pctō ad penitentiā se cōuertit idē ē ac
si de diaboli grege ad xp̃i exercitū cōfugeret
ac p̃inde dīne militie ascriberet: quo fit vt
angelis plurimū gaudere debeant de conuer
sione pctōris q̃ quo copiosior ē eo magis di
aboli grex diminuitur. **Quāquidē ois pctōr**
ip̃enitēs diaboli fili⁹ ⁊ mēbrū ē dicit: sicut
erātbi de quib⁹ **Jo. 8. dicit:** **Mos ex p̃re diabo**
lo estis: q̃ opa p̃ris ṽri facere vultis. **A**les
etiā sūt **pe quib⁹ scriptū est. 38. dicit. c. nullus**
vbi dicit: **Qui enī rebelliter viuit ⁊ discit atq̃**
agere bona recusat magis diaboli q̃ mēbrū
xp̃i ēē oīdis. **Adcirco angeli ṽdētes diabo**
licū exercitū p̃ p̃niam pctōrū diminiuatq̃
debilitat: ⁊ xp̃i militiā auget atq̃ roboza
ri tāq̃ optimi milites letant de multiplica
tiō impatoris sui exercitū ⁊ diminuto hostiū
suorū grege. **Secunda rō est angelici officij**
p̃functio. dicit enī **Hiero. Matb. 18.** **Ma**
gna est dignitas aīar: vt habeat vnaqueq̃
ab origine matris sue: agelū ad sui custodiā
deputatū. **Ex quo dat intelligi:** q̃ in cete
ra officia q̃bus angelica nā humano generi
obsequē illud p̃stās ⁊ singulare ē: q̃ boīes cu
stodiūt ne a diabolo decipiant ⁊ recepti in
pctō labant: sed si p̃ diaboli suggestionē bo
mines peccauerint: tunc angeli vt resurgāt
solicite instāt. **Qd̃ si factū fuerit tūc ip̃i an**
geli suo erga nos officio fungētes: letant ⁊
gaudent vt p̃ **Daniel. 12. vbi dicit:** q̃ michael
p̃p̃li liberatōe habat. **Tertia rō est celestia**
ruine repatio. In celo qdē ruinas fuisse p̃
Esa. 14. ⁊ Apoc. 12. 8 casu luciferi. **Ad idē**
facit qd̃ ait: **P̃rego de pe. dicit. 2. c. cum sine**
charitate. versu. scriptū ē. vbi dicit: **Si altissi**
ma illa sublimitas cecidit: q̃ cadere nō pos
sit: **Si in celo ruine quāto magis i tra:** **Dec**
ibi. **Unde factū est:** vt oīa sapia volēs an
gelicas ruinas reparet: bñanū gen⁹ cōderet:
cōditū etiā in pctō lapsū morte filij sui icar
nati redimeret: ne ille celestes sedes vacuere

inānerēt. **Atq̃ ideo angeli charitate pleni:**
dū vident boīes p̃niam agētes gaudent: eo q̃
certi sūt si in p̃niam p̃seuerauerint: cōs ad cele
stes sedes esse puenturos. **De q̃ reparatione**
scriptū ē p̃ p̃phetā dicit: **Iudicabit nationes**
implebit ruinas. **Que oia supradicta in ista**
p̃re cōfirmat p̃ auctoritatē Hiero. ad rusti
cū monachū dicit: **Monagita oues relinquit**
in solitudine. **Una ouis que aberrauerat pa**
storis bumeris reportat: **Unde ⁊ leticia an**
gelorū super vno peccatore penitentiā agēte.
Quāta felicitas: vt de salute nostra exultet
celestia: de quib⁹ dicit: **P̃niam agite appropi**
quabit enī regnū celorū. **Nullū i medio spa**
tiū: mors ⁊ vita sibi p̃traria sūt: ⁊ tñ penitē
tia copulant. **Luxuriosus fili⁹ totā p̃dege**
rat substantiā ⁊ p̃culā patre: vix porcorū ei
bis inediā sustentabat. **Reuertit ad parētes:**
imolat ei vitul⁹ saginat⁹: stolā accipit ⁊ annu
liū vt xp̃i recipiat vestimētū qd̃ vndū pollue
rat: ⁊ audire meret. **Candida sint sp̃ vesti**
mēta tua. **Recepto q̃ signaculo dei p̃damat**
ad teū: Dat peccauī in celū ⁊ corā te: ⁊ recō
ciliat oculo dicat ad teū: Signatū ē super
nos lumē vult⁹ tui dñe: dedisti leticiā i corde
meo. **Iusticia iusti nō liberabit eū: in q̃cūq̃**
die peccauerit iniquitas impij nō nocebit ei: i
quacūq̃ die cōuersus fuerit: vnūquēq̃ iudi
catur sicut inuenerit: nec pctā p̃siderat sed peni
tentiā. **Si tñ vetera crimina nouella puer**
sione mutant. **Septies cadit iust⁹ ⁊ resurgit**
si cadit quō iust⁹: si iustus quō cadit: **⁊ iu**
sti vocabulū nō amittit: q̃ p̃ p̃niam sp̃ resur
git: ⁊ nō solū septies sed septuagies septies:
delinquenti si cōuertat ad p̃niam: pctā donā
tur. **Decille. Q. Tertia vox celestialis q̃ cla**
mat p̃niam agite: vox paradisi. **Clamat**
enī paradysus ad pctōres vt p̃niam agāt tri
bugrōnibus. **Primo rōne sūme exultatiōis**
In celo enī est gaudiū oīo sine admixtione
tristitie vel doloris. **Et ideo si volum⁹ ad**
illud gaudiū puenire: necesse ē nos peniten
tiā agere. iuxta illud **Matb. 3.** **P̃niam agi**
te. ⁊c. vbi. f. in regno celorū etiā erit aliquo
mō p̃niam: sed sine dolore ⁊ tristitia ⁊ cum oī
gaudio. **Quā ait Alex. vbi. d. Qd̃ in bñis nō**
erit p̃nialis displicētia de pctis: pur displicē
tia doloris mētis impōtat: eo q̃ bñi sine
aliqua alteratiōe aspectu ⁊ affectu in sūme
delectabile sp̃ mouent. **Hinc est q̃ bñi si con**

isto paruo tpe ⁊ postea eternaliter cruciari. Age penitentiā dico aia mea: age pñiam qz pctā tua ad infernū trabūt: remones pparā tur: ⁊ ibidē te portare intēdūt. Moli acq̄sce re aia mea: noli qz in inferno nulla ē redem ptio. Mō oēs lacryme mūdi. Mō oēs ora tiones scōzū. Mō obsecratōes angelozum. Mō sanguis martyrū. Mō humilitas ⁊ pu ritas p̄ginis marie. Mō oēs cicatrices xp̄i. Mō sparsio sanguis ei⁹ te aia mea in infer no dānata redimere poterūt. Fiteni ibi fm Hrego. in moza. li. ij. ⁊ dialogo. 4. Mō se rismo ⁊ sine morte: finis sine fine: defectus sine defectu: qz mors viuit ⁊ finis sp̄ incipit ⁊ defect⁹ deficere nescit. Age p̄ pñia ⁊ quia fm Hrego. is. moza. Cui⁹ vita h̄ mortua fuerit i culpa: ei⁹ mors sp̄ viuit in pena. Dec ibi. Sed si pñiam egerim⁹ post multas ⁊ va rias tribulatiōes: ad illa etna gaudia perue niem⁹: vbi sine dolore gaudebimus in secu la soculozū. Amen.

In vigilia natiuitatis dñi nři Jesu xp̄i: de virginitate ⁊ desponsatione virginis ma rie. Sermo. 23.

Quam despon sata eēt mī Jesu maria Jo sep̄: anq̄ puenirēt iucta est in vtero habens de spū scō. Scribunt hec verba Matth. p. c. ⁊ in euangelio occurrentis vigilie. Ex q̄ tres cbarissimi p̄ multa dicta de pñia in isto sacro aduētū per uenim⁹ ad hanc sacratissimā vigiliā natiui tatis dñi nři Jesu ch̄risti. In q̄ scā mater ecclia cōmemorat virginitatē necnō ⁊ despo sationem virginis marie. Iuste cogimur et nos ipsas hodie p̄conīcare: laudib⁹ extolle re ac magnificare: qz pro ipsis oēs maxime mulieres gaudere debēt. Quia ppter Aure li⁹ Aug⁹ in sermone. 4. de assumptiōe virgi nis inq̄t: Exultēt virgines: p̄go p̄pit p̄m nihil voluerūt ex eo q̄ putēt ex terminatuz: qz māsit virgo post p̄m. Exultēt p̄iugate so lēnia brē matris frequētātes: helisabetb cō iugata a p̄gine mīse domini ē salutata. Exul tēt viduenatālē p̄ginis celebrantes. Anna vidua p̄ginē mīsem agnouit. Exultēt pueri cōtinētā ch̄risto vouētes: ipse p̄o integrita tē puericē p̄seruauit: q̄ suemī fecūditatem

attulit ⁊ p̄ginitatē nō abstulit. Decille. Ad circo re ipsa tractare volētes assūpsim⁹ ver ba p̄posita hodierni euāgelij dīscētiā: Cum desponsata eēt mar̄ Jesu Maria Joseph ⁊c. p̄ q̄b⁹ ordinate p̄cedendo tres p̄clusiones a notabim⁹: quay Prima dicet virginalis integratio. Secūda dicet vera desponsatio. Tertia dicet rōnabilis coniugatio.

Prima pars bñi sermonis in q̄ declarat gloriose p̄gis Marie p̄ginalis integritas.

Primo igit i isto sermōe tractādū ē de p̄ginali integritate mris dñi. pro q̄ tres p̄clusiones theologice ponūf.

Prima conclusio q̄ p̄go maria p̄ma sy it q̄ votū p̄ginitatis emisit. Que p̄clusio p̄ bat p̄ Aug⁹. in li. de p̄ginitate inq̄t: Annū ciātī angelo maria r̄fidit: quō fiet istud q̄fi virū nō cognosco: qd̄ p̄fecto nō diceret nisi se p̄ginē deo an̄ vouisset. M̄ ⁊ talia glo. ordi maria sup̄ illud idē Luc. p. l. virū nō cogno sco inq̄t: Ecce tāgit q̄ ipsa vouerat castita tē. Mā dicit quidā doctores cōtēplatiui q̄ vir. ma. Legēs illud Esai. 7. Ecce virgo p̄cipiet. ⁊c. nō existimās se esse illā amore il li⁹ vir. votū emisit p̄p̄ea m̄gr sen. in. 4. di 30. c. 2. ait. Et gratian⁹ i decretis. 27. q. 2. c. bñā maria. dicunt ⁊ asserunt. q̄ bñā maria p̄posuit se seruaturā votū p̄ginitatis in cor de: sed ipsū votū nō exp̄ssit i ore. Et ita ad iungūt: postea sicut cum viro labijs exp̄ssit: ⁊ p̄terq̄ in virginitate p̄māsit. P̄cibi. Que cōclusio etiā declarat p̄ Ric. de mediā villa in. 4. di. 30. ar. p. q. i. ⁊ fm Abo. in. 3. p̄te. q. 28. ar. 4. dicētes: Qd̄ ceteris parib⁹ purior ⁊ magis nitēs est p̄ginitas deo p̄ votū dica ta q̄ illa q̄ nō: vt etiā volunt oēs theologi. P̄ fm Ansel. li. de p̄cepto p̄ginali. c. 18. ut dictū ē. s. in sermone de cōceptiōe. Decebat vt illi⁹ homis cōceptio de mīe purissima fie ret. ⁊c. q̄ bñā p̄go nō tñi p̄ginitatē seruauit sed seruaturā se etiā vouit sub hac p̄ditione nisi ⁊ aliter ordinaret: vt dicit m̄gr vbi. s. Quid dicit Abo. q̄ nō est credēdū q̄ vir. ma. anq̄ desponsaret Joseph absolute votū p̄gi nitatis emisit: licet eā i ⁊ fiderio habuerit p̄ modū nō accepto sp̄so: fm q̄ mozes illi⁹ t̄pis erigebāt: sicut cū eo votū virginitatē emi sit: vt dictū ē fm sniaz magri ⁊ Gratiani. Et iō si diceret Hiero. sup̄ p̄mā eplaz Pau. ad Thimo. c. 5. sic inq̄t: Mouētib⁹ p̄ginitatē

em nō solū nutre: s̄ etiā vñe nubere dāna-
 uile ē. **S**z desposata ē h̄go Joseph. vt dicit
 bema nostrū: ergo rē. Rñdet ad hoc scdm
 l bo q illud p̄bū apli r̄ Hieronymi intelli-
 gēdū ē te illis q absolute castitatē vouēt qd
 nō dei nō fecit anq̄ Joseph desposare: vt
 dictum ē. s̄. **P**reterea si diceret. **D**eū ē.
 tribū. **M**erit apud te sterilis vtriusq̄ se-
 us tā in boib⁹ q̄ in gregib⁹ tuis. **S**z be. p̄.
 nūbil vouit: q̄ esset cōtrariū legi. **C**um er-
 go p̄ginitas includat sterilitatem: videt q̄
 virginitatē nō vouerit. **A**d hoc rñdet fm
 l bo q̄ b̄tā virgo fuit cōfinitū veteris legis r̄
 ioue: sicut anroza noctis p̄cedētis r̄ diei sub-
 equentis. **E**t ideo fecit votū cōsonum no-
 re legi: nec cōtrariū legi veteri inquatū con-
 itionē appositū. **P**ostremo si dicat **L**uce
 r̄ sc̄ibit. **M**ater iesu dixit ad illū. **E**cce
 pater tu⁹ r̄ ego dolentes querebam⁹: t̄ter
 o Joseph fuit pater christi: qd nō ēēt verū
 b̄tā h̄go perualūisset p̄ginitates. **A**d h̄ re-
 pñdet fm **R**icar. q̄ ibi noiat⁹ est Joseph
 ater christi scdm glo. ibidē ordinariā puta-
 iue. **C**ui cōcordat illud qd d̄ **L**uce. 5. **I**pse
 sus erat quasi annos. 30. r̄ putabat filius
 Joseph. **E**t sic patet p̄ma conclusio. **C**ō-
 clusio ē q̄ mater dñi fuit h̄go in p̄tu que
 r̄clarat r̄ p̄bat per b̄tā l bo. vbi. s̄. ar. 2.
 di. **M**pp̄a. **E**t ias. 7. c. nō solū dīc. **E**cce
 virgo p̄cipiet: sed addidit: r̄ pariet filiū. **E**t
 hoc qd fuit cōueniens trib⁹ r̄ōnib⁹: **P**rimo
 dñe p̄prietatis. s̄. eius q̄ nascebatur: qd erat
 b̄tū dei: nam vtrū nō solū in corde sine cor-
 aptiōe cōcipit: sed etiā absq̄ corruptiōe ex-
 p̄de p̄cedit: vñ vt ostenderet q̄ illud corp⁹
 tet ipsi⁹ verbo dei cōueniēs fuit: vt te in cor-
 apto p̄ginis vtero nasceret⁹ **vñ Aug.** in
 tra qnq̄ quā hostiū inq̄. **S**ol⁹ ad h̄gi
 ē fabricator: r̄ dñs venit velle quā non ha-
 nit indit eā: sicut inuenit clausā reliquit
 cui ille sol⁹ nat⁹ ē inter mortuos liber: sic r̄
 h̄t⁹ q̄ nat⁹ ē matris pudor sol⁹ ē integer.
Eua inobediēs meruit penam: **M**aria obe-
 iēs cōsecuta ē grām illa gustādo. p̄b̄bita ē
 ialedicta hec credēdo angelo b̄ndicta: **I**lla
 obis mortē cōtulit: hec virā p̄p̄it. **H**ec il-
 l. **S**ecundo fuit hoc cōueniēs rōne effect⁹
 incarnatiōis ipsi⁹ christi. **M**ā ad hoc venit
 r̄ nostrā corruptionē tolleret⁹ ideo nō fuit
 uent⁹ vt p̄ginitatē m̄s̄i nascedo corrupet

vñ Aug. dicit in quodā sermone de natiui-
 tate dñi. **S**as nō erat: vt p̄ ei⁹ aduētū mola-
 ret integritas qui venerat sanare corrupta.
Tertio fuit hoc cōueniēs rōne honoratiōis
 ipsi⁹ vir. ne. s̄. matris honorē nascedo minue-
 ret q̄ parētes p̄ceperat honorādos. **H**ec ille.
Qd si cōtra argueret⁹ sic. **N**ihil in mysterio
 christi ē debuit p̄ qd corp⁹ ei⁹ fantastici ap-
 pareret: s̄ hoc nō videt⁹ p̄o corponi s̄ fantasti-
 co cōuenire vt possit per clausā transire eo q̄
 duo corpa simul ēē nō p̄t: ergo rē. **A**d hoc
 rñdet fm l bo. q̄ christ⁹ voluit virtutē sui
 corpis cōmōstrare: q̄ etiā si eius dinitas re-
 clararet⁹. **E**t iō p̄m̄scuit mira b̄n̄lib⁹: vnde
 vt corp⁹ ei⁹ verū ostenderet⁹ nascit⁹ ex semina
 sed vt ostenderet⁹ ei⁹ dinitas nascit⁹ ex virgine
Taliseni part⁹ decet deū: vt dicit **Ambro-**
sus in hymno natiuitat⁹: r̄ sic patet scda cō-
 clusio. **C**ertio cōclusio est q̄ m̄s̄ dñi fuit
 virgo post p̄tū: **A**it enī b. l bo. vbi. s̄. ar.
 3. **Q**d detestādu⁹ ē valde error beliadū: q̄
 dicere p̄sūpsit matrē christi a Joseph p̄tū
 ēē carnalit cognitā: qz. **P**rimo hoc arguat
 christi p̄fectiōi q̄ sicut fm vñā nām vnige-
 nit⁹ ē patris tāq̄ p̄fect⁹ p̄ oia fili⁹ ei⁹: ita etiā
 decuit vt ēēt vnigenit⁹ m̄s̄is tanq̄ p̄fectissi-
 mū germē ei⁹: nec obstat qd d̄ in themate
 n̄ro: anteq̄ cōuenirēt. rē. qz inq̄t **Diero.** cō-
 tra helyadiū. **M**ā hec p̄positio añ: licet sepe
 p̄ntiā indicet: tñ nōnūq̄ ea tñ que p̄t⁹ co-
 gitabant⁹ ostendit: sicut si aliq̄ diceret. **A**nq̄
 in portu p̄aderē nauigauit: nō intelligit q̄ i
 portu p̄adeat postq̄ nauigauit: sed qz cogi-
 tabat in portu p̄asur⁹. **S**ic euāgelista dīc
Anteq̄ā puenirēt. rē. **M**ā qz postea cōue-
 nerint: s̄ qz dñi viderēt cōuēturi puenit con-
 ceptio p̄ sp̄m̄ sc̄m̄: ex q̄ factū ē: vt vteri⁹ nō
 cōuenirēt. **S**cdō diceret inuiriā facit sp̄m̄
 sc̄m̄: cui⁹ sacm̄ fuit vterus p̄ginalis: in quo
 carnē christi formauit: vñ nō decebat: vt de
 cetero violaret⁹ per cōmixtiōē virilē. **Q**d
 in figura elegāter designat in **Eccl̄. c. 4. 4.**
 cū d̄. **P**orta hec clausa erit r̄ nō aperiet⁹: et
 vir nō trāibit per eā: qm̄ dñs deus ingres-
 sus est per eā erit q̄ clausa p̄ncipi. **E**t qd p̄
 portā n̄s̄ maria designat: dñs de⁹ isrl̄ ē chri-
 stus: clausa p̄ginitas: p̄nceps vero Joseph.
Tertio h̄ arguat dignitatē sanctitati ma-
 tris dei q̄ ingratissima videret⁹: si tāto filio
 cōtēta nō ēēt. **E**t si p̄ginitatē que ē in ea sic

miraculose cōseruata fuerat sponte p̄rtere
vellet per carnis cōcubitū. Etiā boc ēē ipsi
Ioseph ad maximā p̄sūptionē imputandū
si eā quā reuelāte angelo de spū santo conce
pisse cognouerāt polluerē attentasset. Nec
ualet p̄dict⁹ error defendi per auctoritates
euāgelij. ex q̄b⁹ male intellectis p̄dict⁹ error
inoleuit. Prima auctoritas habet Mat̄th.
p̄. vbi d̄r de Ioseph: q̄ nō cognoscebat eam
donec peperit filiū suū p̄mogenitū: ergo videt
q̄ post partū c̄risti cognouerit eam. P̄c̄da
auctoritas habet Iob. 2. vbi d̄r de c̄risto.
q̄ descendit capbarnāū ipse ⁊ mater eius: ⁊
fr̄es eius ⁊ discipuli eius: ergo fr̄es habuit
carnales: q̄ aliter nō poneret copula inter
fratres ⁊ discipulos: q̄ 7c. Ad p̄mā aucto-
ritatē ait R̄. q̄ ibi scriptura vocat p̄moge-
nitū: nō post quē ali⁹: s̄ aū quē null⁹. S̄it
donec ibi accipit: Sicut cū d̄r in psalmo. De
de a dextris meis: donec ponā inimicos tuos
scabellū pedū tuorū: per hoc nō intelligit q̄
postea nō sedeat: s̄ q̄ v̄s̄ tūc ⁊ postea. Si
militer ⁊ illud p̄bete. Cū n̄r̄ sp̄ ad do-
minū: donec milereat n̄r̄i. Et q̄ nō ē intelli-
gēdū q̄ post impetratā m̄iam oculi auertat
a deo. Mā bec dictio donec dupliciter in sa-
cris scriptur̄ sumit. Inclusive. s̄. exclusive
Primo sumit p̄dictū psal. 109. s̄. Sede a de-
xtris meis. 7c. Includit enī hic donec oē tē-
p̄s: Ita cū d̄r nō cognoscebat eā donec 7c. In
telligēdū ē inclusive. s̄. q̄ nō cognuit eā aū: tūc
nec post: q̄ n̄r̄ aliq̄ t̄p̄ eā cognouit. Se-
cūdo mō accipit p̄mi. Reg. 2. donec sterillis
peperit plurimos. Mā de facto fuit q̄ Anna
fuit sterilis donec peperit Samuelem. p̄ cuius
ortū fuit secūda. De hoc donec ita sumptū
tractat canoniste in c. incerta. 30. q. 5. super
p̄sa. quousq̄ veniat. ⁊ in c. i. de iudeis. ⁊ in
c. de muliere. de m̄rimo. p̄tra. p̄tra inc. ec.
ibi donec tādū separēt. Et plene p̄ Iob. de
imol. in. c. cū bono t̄cta. ⁊ qualiz. ⁊ in de. i.
de cōsan. ⁊ affi. Et hoc mō nō ē intelligēdū
in p̄posito. Mā aliam aū auctoritatē R̄.
det Abo. ⁊ etiam Ricar. q̄ vocant fratres
non t̄m̄ illi qui sūt de eodē vtero nati: s̄ con
sanguinel germani. Quatuor enī modis in
scriptura fratres dicūt. s̄. nā: gente: cognā-
tide: ⁊ affectu: vnde fratres d̄m̄ dicti sūt nō
scdm̄ naturā quasi ab eisdē parentibus nati
sed ab eadē matre: s̄ p̄m cognationez: quasi

cōsanguinel et⁹ existētes: vñ ⁊ apostol⁹ ad
Gal. p̄. dicit aliū aū apostolorū vīdī nemī
nem nisi Iacobū fratrē d̄m̄: ⁊ cōstat q̄ ille
Iacobus fuit p̄sanguine⁹ german⁹ iesu c̄risti
fili⁹. s̄. mater terē sue: c̄ristū aū non ba
buisse fratres filios matris sue: p̄p̄z in hoc
q̄ v̄r̄ habet Iob. 19. Ab oriente matrē suā recō
mēdauit Iobāni euāgeliste loco filiū cū t̄m̄
nō esset ei⁹ filius s̄ nepos. Q̄ nō non fecisset si
alios filios p̄ter c̄ristū h̄buisse. Que oīa
cōfirmat Aug⁹ in tractatu de marie v̄gini
tate dī. Sunt qui dicūt q̄ sancta maria ha
buit filios ex Ioseph post partū d̄m̄: q̄d ne
fas est credere: q̄ ipsa ē p̄rita quā vidit p̄be
ta in domo d̄m̄ clausa. p̄ qua d̄r q̄ de īs̄r̄
ingressus ē per eā ⁊ semper it clausa: vbi enī
denter ostēdit nobis q̄ sancta maria semp
virgo fuerit: p̄go permāsit virgo aū partū
virgo in partu: virgo post partū concepit et
virgo ē. Hec ille. Qualiter aū fuerit virgo
in cōceptione tractabit infra iō de assūptio
nis eiusdē: vbi etiā tractabit de possibilita
te v̄ginitatis ei⁹. Sed hec sufficiant q̄r̄
ad primā partē huius sermonis.

¶ Pars secūda huius sermonis in qua tra
ctatur de vera gloriose v̄ginitis matris ma
rie desponsatōe. i. q̄ inter ipsā ⁊ Ioseph fuit
verum matrimoniu.

¶ Ecūdo in isto sermone tractandū ē
de vera v̄gine marie et ioseph de
sponsatōe. p̄ qua ponit ista p̄clusio
Q̄d inter mariā ⁊ ioseph fuit veruz matri
moniu. Que declarat sic scdm̄ Ricar. in. 4.
dī. 30. arti. 2. q. 2. Et beatū Abo. in tertia
parte. q. 29. arti. 2. dī. Q̄d duplex ē rei per
fectio. scilicet p̄ma ⁊ secūda. Prima q̄ per
fectio in ipsa forma rei cōsistit ex qua specie
sortit. Secūda autē perfectio cōsistit in op̄
ratōe rei: per quā res aliquāliter suū finem
attingit. Forma autē matrimonij cōsistit
in quadā indiuisibili cōiunctione animorū
per quā vnus coniūgū indiuisibiliter alteri
fidē seruare tenet. Finis autē matrimonij
est p̄les generāda ⁊ educāda ad quorū p̄i
mū peruenit per copulā coniugālē. Ad se
cūdū vero per alia opera viri ⁊ v̄oris qui
bus inuicem obsequunt ad prole nutriendā
¶ Quantū igit ad primā p̄fectionē: oīne
verū fuit matrimoniu vir. matris dei ⁊ Ioseph:
quia p̄ter q̄ cōsensit in copulā coniū

galē: nō autē exp̄sse in copulā carnalē nisi sub
cōditione si deo placeret. Mā ad primā ma-
trimōij perfectionē: v̄nquit Ricar. non
requirit cōsensus ad carnalē copulā nisi im-
plicitē et sub conditōe: si scilicet alter cōiung
eam exegerit: et si deus debitū reddendū
relaxauerit. Et sic beata vir. in carnalē co-
pulam cōsensit: nec in hoc periculo se expo-
suit nec suo voto in aliquo derogauit: quia
diuina inspiratiōe certificata fuit q̄ ioseph
nunq̄ ab ea exigeret carnalem copulā: et q̄
si ioseph exigeret de eam a debito reddē-
di absolueret: vnde Magister in. 4. vl. 30.
articu. 3. recitat dictū Augusti. q̄ etiam re-
citat a Gratiano. 27. q. 2. c. i. §. cum igit̄
recideret: A. omittēs igitur virginitatē suā
diuine dispositioni cōsensit in carnalē co-
pula nō illam appetēdo: s̄ diuine dispositio-
ni in vtroq̄ obediendo. Postea vero filiū
genuit: quod corde cōceperat simul cū viro
labijs exp̄ssit et p̄terq̄ in virginitate per-
mansit. Hecille. ¶ Quantū vero ad secun-
dā perfectionē que est per actū matrimōij
si hoc referat ad carnalē concubitū: per quē
proles generat̄ non fuit illud matrimōiū
cōsummatū vnde Ambrosius sup̄ Lucam
inquit. Non te moueat q̄ scriptura mariaz
coniugē vocat. Non enī virginitatis ere-
ptio: sed coniugij testificatio et nuptiarū ce-
lebratio declarat̄. Hābit tamē illud ma-
trimōiū perfectionē secundā quantū ad
prolis educationē vnde Augustin⁹ dicit
in libro de nuptiis et concupiscētia. Omne
nuptiarū bonū implet⁹ est in illis parenti-
bus christi: proles: fides: sacramentū: prole
cognoscit⁹ ipsum dominū iesum: fidē quia
nullū adulterū: sacramentū: quia nullū vi-
uortū: solum ibi nuptialis cōcubitus non
fuit. Hecille. Qui etiā dicit. 27. q. 2. c. insti-
tutū ē. §. iuxta hanc. vt etiā recitat a Ma-
gistro in. 4. vl. 30. c. 3. inter mariā et ioseph
fuit perfectū cōiugij: vbi dicit Magister i
eodē c. perfectū fuit nō in significatiōe: q̄
matrimōiū cōsummatū perfectius vnionez
christi ē ecclesie figurat. Gratian⁹ vero ad
iungit: sed perfectū non intelligit ex officio
scilicet coitus: sed ex his que cōmitant̄ con-
iugij: ex fide videlicet prole et sacramento.
Que omnia inter parētes christi fuisse pro-
bat auctoritate Augusti. vnde sequit̄ ibidē

S. itez Augu. Cū de parentib⁹ domini lo-
queret̄ ait: Coniuges fuerūt mente nō car-
ne sicut et parentes. Ex quo datur intelligi:
q̄ sicut ioseph pater dñi dictus est non effe-
ctu geniture sed officio et cura prouidēdi:
sic et cōiugis matris eius appellat⁹ est nō con-
iugij effectu: sed subministratiōe necessario-
rum et indiuiduo mētis affectu. Hec ibi. Ad
circo in. c. sequenti eadē questiōe. Hiero-
nymus sup̄ euangelio. ¶ Dicit inquit. Be-
nuit ioseph virum marie. Cū virum audie-
ris suspitio tibi non subeat nuptiarum: sed
recordare cōsuetudinis scripturarū: q̄ spon-
si viri et sponse vocētur vxores. Hecille. Et
hec dicta sufficiant quantū ad secundā par-
tem hui⁹ sermonis.

¶ Pars tertiā huius sermonis in qua tracta-
tur q̄ rationabiliter beata virgo maria
fuerit desponsata.

Ertio in isto sermone ad maiorem
predictorū dilucidatiōē videndū
est quā rationabiliter virgo fuerit
desponsata: et q̄ cōueniens fuit christū de
virgine desponsata nasci: vt enim colligit̄
a Magistro in. 4. vl. 30. circa finem. Et a
Ricar. ibidē. articulo. 2. q. 2. in responsiōe
secundū argumenti. Et a beato Abo. in ter-
tia parte. q. 29. articulo. i. fuit hoc congruū
et rationabile scilicet christū de desponsata
vir. nasci. Primo ratiōe sui. Secundo ra-
tione matris dñi. Tercio ratiōe nostri.
¶ Primo fuit cōueniens propter ipsū chri-
stum triplici ratiōe. Primo quidē vt part⁹
eius diabolo celaret̄. Ait enim Ignatius
hac de causa virginē fuisse desponsatā: nec
te moueat quod dicunt quidā q̄ diabolum
nō latent ea que sūt in corpore q̄ tū lateāt
que sunt in mente: quia dicūt doctores: q̄
etiā latent ea que sūt in corpore cū scilicet
appropinquare nō potest. Diabolus autem
virgini appropinquare non poterat: pro-
pter virtutē sanctitatis ipsius. Et ideo sci-
re non potuit vtrum virgo concepisset: cū
eam maritū habere videret. Secundo hoc
fuit cōueniens propter christum ne ab in-
fidelibus tanq̄ illegitime natus abijceret̄
vnde Ambrosi⁹ sup̄ Lucā inquit. Quid
iudeis: quid herodī posset conferri: si natū
ex adulterio viderent̄ persequi: quasi dice-
ret nihil: ergo fuit cōueniens vt desponsaret̄.

gate imitatio glorioſam p̄ginē marſam de
ſpōſatā Joſeph vt ipſa p̄ginatitē ⁊ caſtita
tē cōiugalē imitādō in p̄ſenti ſeculo imitē
ſublimē gl̄iā in futuro in ſe. ſe. Amen.

In natiuitate dñi nr̄i ieſu chriſti de poſſi
bilitate incarnatiōis: de cōtēntia: ac ipſius
veritate. ¶ Sermo. 24.

Erbu caro.

factus est. et habitauit in nobis. Scribitur hec pba Joh. b. c. et in euangelio occurrit solentia. An enī fratres cbarissimi et desideratissimi peruenierim ad hanc clarissimā diē natiuitatis dñi nři. Siē uidelicet leticie et exultatiōis. Siē gaudiū et iubilatiōis gaudere et exultare oportet. Mā cū hō sit nō solū aīal rōnale s̄ r̄isibile cuius nām fouet gaudiū et eadē tristitia p̄sternit. Mā si scī oēs boies appetere leticiā et fugere tristitiā verū cū homo inter dū gaudeat non solū de bono p̄sentē q̄nimo gaudeat s̄ s̄p de bono futuro iuxta illud ap̄st̄ ad Ro. 12. S̄p gaudētes. Adiciō licitū ab abate cū gaudio s̄p exultare p̄ p̄missionē sibi factā a dño de aduentu filij dei. Cui⁹ diē sp̄s ap̄beticos vidēs exultant et gaudūs ē: vt patz testimōio cbristi Joh. 8. Multo magis gaudent dū ē de bono tūc p̄misso. nūc iā nobis p̄sentē. Magis enī licuit Jobi in vtero mātr̄ exultare in p̄sentia filij dei in vtero p̄ginis iā p̄cepti vt habet Luc. 6. Sz lōge magis nos exultare letariq; debem⁹ iā ipse dei filius nobis nato ac donato. Ait enī Aug. sermo ne. 3. de natiuitate dñi. Saluator nř bodie nāt⁹ ē gaudeat neq; enī locū oportet ē tristitie: vbi natalis est gaudiōy. Ad oēs itaq; gaudiū illud puenit qd cbristus p nobis oibus venit. Null⁹ ergo se a leticia bul⁹ arbitret alienū. Si scī ē gaudeat: qz accipiet remunerationē. Si pctōr ē gaudeat: qz iuitat ad veniā. Si gētilis ē gaudeat: qz mittit ad salutē: vñ in fīnde. io. ciuilit⁹ diē idē Aug. ait: bodie nāt⁹ ē cbristi: illuat⁹ mūd⁹: bodie cbrist⁹ nobis p̄ p̄ginē quē Gabriel angel⁹ ānūciāuit: et maria p̄go p̄cepti de p̄e aē et m̄re bō. Exultate qz gīnes scī p̄go nobis pepit cui sine corruptiōe nubai Exultate oēs cbristiani natalis est cbristi

Epulante leti
 hiteri: natali
 egroti: nata
 stus in letici
 in epulatio
 nautis dñi i
 tacta in fū
 z herenci in
 ruit wry lum
 greges can
 tres: bñi can
 In qñ pñis
 ratios faci
 carnationis
 carnationis
 nationis 7 na
 Para fm
 tatur fuit
 manu vñr
 p fm
 bñ
 rñdet fm
 eto. irrefrag
 citu re pue
 dñi. x. p. q
 doqñ inf cre
 tia: pñor
 lia. Pñia v
 ē Pñaliquā
 inter deñ 7 b
 Que fñltudo
 fm fñltu cō
 nō aliqñ fñ
 Aut fcom
 tris: 7 doc
 duo ad terti
 creati cōm
 vel spēs qz i
 suba: iustit
 habitū dñe
 cuius qñ fm
 cōpōdo vñ
 creatura ē b
 fia. fñpē vñ
 tia. Hoc qñ
 dñe 7 pñen
 fñltudo
 Mō ē cñ dñi
 mitat creati
 fñltudo refp

F 5

Ecūdo in isto sermone tractandū est de cōuenientia incarnationis filij dei vtz cōueniens fuerit ipsū incarnari. Ad qd respondet scdm tres famulos docto. videlicet 1. de mediavilla in. 3. di. 1. arti. 2. q. 1. 2. Bona. ibidē. 7 sanctū Abo. in tertia pte. ar. p. q. 1. q. cōuenientissimū fuit filium dei incarnari tribus rōnibz. 1. rātiōe sue bonitatis: 7 clemētie: ratiōe sue pītatis: 7 iusticie: 7 rōne sue integritatis: 7 sapiētie. 2. Pz. mo cōuenientissimū fuit rōne bonitatis: 7 clemētie: quia illud ē vnicū rei pueniens qd cōuenit sibi scdm rōnē. pzie nature: sic boi cōueniēs est ratiocinari: qz boc cōuenit sibi in quātū est rōnalis scdm suā nām: ipsa aut natura dei ē bonitas pīm Dionysii de diuisiōibz. c. 1. vnde quicqd cōuenit ad rōnē boni cōueniens ē deo: ppter autē ad rōnē boni vt alij se cōmunicet: qz bonū in quātū bonus est sui ipsi cōicatiū vt dicit Dionys. 4. c. de diuinis nōibz: vnde ad rōnē sūmū boni ppter suū modo se cōmunicet creatura: qz quidē maxime fit p boc: qz nostrā naturā sic sibi cōiūget vt vna psona fiat ex tribus verbis: aia: 7 carne: sicut dicit Aug. 13. de trinitate. Preterea p incarnationē reborata spes nostrā: vt deo possim pūgi per clarā 7 beatā visionē 7 perfectā fruitionē: quā propter in ipsa apparet magne misericordie manifestatio: vnde Aug. 13. de tri. c. 10. dicit qz si natura filij dei propter filios boiūz mīa tactus ē fili? boninis: quāto credibili? ē natura filios boiūz gratia fieri filios dei. bec ibi. 3. Scdo puenientissimū fuit filiū dei incarnari rōne veritatis: 7 iusticie: quoniā boie victo nō aliū facit vincere tyrānum: neqz vi ex morte eripit boiem. Preterea qz per incarnationē fm Aug. 13. de tri. c. 14. ad liberandū filios boiūz: pposuit de iusticiāz potentie. Fuit ipsa incarnatio manifestatio diuine iusticie: nec tñ defuit māifestatio sue potētie. In exaltationē enī humane nature ad hoc vt sustentaret in supposito increato manifestatio fuit magne potentie in exaltante: vnde Aug. super psal. 70. sermone. 2. predictā iusticiā confirmat. di. Propter te peccatores: ppter te iniqui: ppter te desertorē: ppter te superbū: ppter te peruersū: 7 dei tui iniuriatorē: fact? est ille qd tu: fili? boie: vt nos filios dei faceret: et

in li. Turquādo quō de? homo. c. 6. idem ait: Si qz per angelū ade debitū solui potuisse opina? cogitet: qz angelica nā partim 7 ipsa erat corrupta: 7 que ad incōmutabilitatē suā cōtinentiaz: nec sibi ipsa suffecerat: iam ad aliorū ruine reparationē nulla rōe sufficeret. 3. Tercio fuit cōuenientissimūz filiū dei incarnari rōne sūme sapiētie: qm iuenit difficilimi decētissimā solutionē. Et eo modo quo pctm in humanā nām ingressus ē. eo mō est expulsus. s. p feminā. Quā ppter Aug. in li. de agone christiano. Rndit ali qd? insipientibz qd dicunt: Qualē nō poterat de? alif. 7 c. sic di. Poterat oīno: s. si aliē faceret: sibi nre stulticie displiceret. Hūc at qz visibili nos cōmouere dignat? ē: vt ad inuisibilia ppararet. Displicet auariz: qz non aureū corp? accepit Displicet ipudiciz: qz ex femia p gine nat? ē. Displicet supbiis: qz p tumelias patietissime ptulit. Displicet deliciz: qz crucifix? ē. Displicet timidiz: qz mortu? ē. Et ne vitia sua videat defendere: nō i boie hoc dicit sibi displicere: s. i filio dei. Et itez bec medicina boiūz tāta ē quāta nō pōt cogitari. Quā q supbia sanari pōt si bilitate filij dei non sanaf? Et q auaricia sanari pōt si pauprate filij dei nō sanaf? Que iracūdia sanari pōt si patietia filij dei nō sanaf? Que impietas sanari pōt q charitate filij dei nō sanatur? Postremo q timiditas sanari pōt: si resurrectōe corpis christi nō sanaf? Erigat ergo spē suā gen? bñanū 7 recognoscat nām suā: videat qstū bonūz habeat in opibz dei. Nolite vos ipsas cōtēnere femie: Fili? dei ex femia nat? ē. Nolite tñ amare carnalia qz in filio dei nec mascul? nec femia sum?. Nolite amare tpalia: qz si bñ amarent? amaret ea bō quē suscepit filius dei. Nolite timere cōtumelias 7 mortē 7 crucē: qz si nocerēt boiūz non ea pateret quē suscepit filius dei. Decille. Et sic patz qz fuit pgruissimū filiū dei incarnari ex parte ipsi? dei. Fuit etiā cōuenientissimū ex parte nature assumptē: qz creatura humana pleni? pēfici non potuit: qz q vniret suo principio in vnitāte psonē: vñ Aug. 13. de trinitate. c. 19. inqt. Hareb? p tēp? ortis ista sūmagra ē. qz bō i vnitāte psonē pūct? ē deo. Preterea magis pgruū fuit qz homo per satisfactionē redimeretur quā sine satisfactionē: vt ei gloriofior corona

esset si patiendo coronam acquireret: quā satis factionē nō potuit facere nisi ille q̄ esset deus 7 homo: sed Ansel. in li. Cur de? bō. f. bō q̄ deberet: deus qui possit: q̄ rē. Preterea bō nō beatificat pfecte nisi in ipso deo qui ē tota merces: nec beatificat nisi totaliter beatificetur 7 ex parte corporis 7 ex parte aīe 7 ex parte sensus interioris 7 exterioris: sensus aut exterior nō pōt beatificari nisi in re corporalī: ergo cū decet deū pfecte beatificare: 7 deus beatificat hominem in se ipso dādo se in premīū debebat eū nō solū habere naturā spūalem: s; 7 corporālē: s; hoc est ex incarnatione ergo rē. Ex quā rōne dixerūt quidā theologi: vt Alexander Sec. 7 Bonaventura. q̄ etiā si Adam non peccasset: tñ Christus incarnatus: non tamen mortuus nec passus fuisset: vt patebit in sequenti sermonario de peccatis. Et sic patet parascunda bñ sermonis.

Mars tertiū bñ sermonis in qua tractat de veritate 7 p̄batione natiuitatis dñi Jesu.

Et tertiū in isto sermone ostendit veritatem natiuitatis dñi nři Jesu christi p̄ oēs creaturas gradus. Est enī q̄dā creatura q̄ tñ habet eē sicut simpliciter corporea: quedā q̄ bz eē 7 viuere sicut vegetabilis: quedā q̄ bz eē viuere 7 sentire sicut animal 7 sensibilis: quedā q̄ bz eē viuere sentire 7 intelligere: sicut humana 7 rōnabilis: quedā q̄ bz eē viuere sentire discernere 7 intelligere sicut angelica 7 intellectualis: p̄ has oēs creaturas bodie christi natiuitas ē ostēsa. Prima autē creatura. s. pura corporea triplex ē. s. opaca trāspārēs 7 lucida. C. Primo ergo ostēsa ē p̄ pure corporeā 7 opacā: sicut p̄ destructiōnē tēpli Romanorū. Rome enī p̄tēstatur Innocētiū papa tertiū. 12. annis par fuit: igitur romani tēplū p̄q̄ pulcherrimū p̄struxerūt: 7 ibi statuā Romuli posuerūt: p̄sulētes autē apollinē q̄tum duraret acceperūt rñsuz: q̄ vīq; virgo pareret. Quod audientes dixerunt: ergo in eternū durabit. Impossibile enim credebāt q̄ vnq; pareret virgo: vnde ī forib; tēpli hūc scripserūt titulū Templū pacis in eternū: s; in ipsa nocte q̄ virgo p̄p̄it tēplū fundit: corruit: 7 ibi ē mō ecclia lacte marie noue. Secundo ostēsa est per pure corporeā trāspārētem 7 pulā. Mā in ipsa nocte obscuritas aeris in claritatē diei versa ē rome etiā vt testat̄ Horosius. 7 Inno. 3. fons

nq̄ in liquore olei p̄suo ē: 7 rēgnans vsq; ad tyberim. p̄fluxit: 7 tota die illa largissime manauit: 7 ibi ē modo scā Maria trāstiterim. p̄phetica uerat enī Sybilla q̄ qñ p̄p̄ret fons olei nasceret Saluator. Tertia ostēsa ē p̄ pure corporeā lucidā: sicut p̄ corpora sup̄ celestia. Mā in ipsa die natiuitatis fm aliq; rñ relationē: p̄t ait C. bñso. Maḡ super quendā montē ozantib; stella sup̄ eos apparuit q̄ formā pueri pulcherrimi batebat: et in ei; capite cruc̄ p̄debat: q̄ magos alloquēs dixit vt in iudeā p̄gerent: 7 ibi natū puer in uenirēt. Octauian; in sup̄ imp̄ator vt ait Innocētiū papa. 3. vniuerso orbe ditioni romane subiugato in tñ senatū placuit: vt eū p̄ deo colere uellet. P̄udēs autē imp̄ator se mortālē intelligēs immortalitatis nomē si uoluit vsurpare. Ad illos p̄o importunā instantiā Sybilla. p̄phetissā aduocat scire uolens p̄ ei; ozacula: si in mūdo maior eo aliqñ nasceret. Cū ergo in hac die natiuitas dñi p̄siliū sup̄ hac re puocasset: 7 Sybilla in camera imp̄atoris ozaculis insisit: in die media circulus apparuit aure; circa solem: 7 in medio circuli virgo pulcherrima stans super arā puer gestās in gremio. Tūc Sybilla b̄ cesari ostēdit. Cū autē imp̄ator ad p̄statā uisū onē plurimū admiraret̄ audiuit uocē dicēte hec ē ira celi. Dixitq; ei Sybilla: s; puer maior te est: 7 id ipsū adora. Eadē q̄ camera in honore scē Marie dedicata ē: vñ vsq; bodie dñi scā Maria arā celi. Intelligēs igitur ip̄ator q̄ hic puer maior se erat ei tura obtulit: 7 de cetero uocari se recusauit. de hoc autē Horosius ita dicit: Octauiani tpe hora circiē tertia tpe loq̄do puro ac sereno circuli ad speciem celestis arcus oris solis abiuit: q̄si uetur; eēt q̄ ipsū solē solus mūdūq; totū fecisset et regeret: hec Horosius? 7 Eutropius. C. Tertia ostēsa est p̄ creaturā q̄ bz eē viuere 7 sentire: sic sūt aialia: p̄ficiētes enī Ioseph in bethleē cū Maria pregnante duxit secū bonē: forte vt ipsū uideret 7 celi p̄se 7 uirgine solueret: 7 de residuo uiueret: 7 vñ asinū forte vt sup̄ eū virgo uideret. Hos igitur 7 aliu; miracula Ioseph deū cognoscētes fleuē genib; ipsū adorauerūt. An etiā Abūstinianitatē p̄ aliq; dies p̄t ait Quisibi in cronica: Cū q̄dā ararēt boues ad aratores dixerūt: boues dñiciēt segetes p̄ficiēt. C. Quarto ostēsa fuit p̄ crea-

tura q̄ bz eē viuē sentire 7 discernere vt ē bō
sicut p pastores. **M**ā i ipsa boza pastores sup
gregē suū vigilabāt sicut bis in āno in lōg
orib⁹ 7 breuiorib⁹ noctib⁹ āni p̄sueuerant.
mos enī fuit āriq̄ 7 ytroq̄ solstitio. s. estiuā
li circa festū Jo. baptiste: 7 hyemali circa na
tiuitatē dñi vigiliās noctis custodire ob so
lis generationē: q̄ forte mos 7 apud iudeos
ex vsu cobabitatiū inoleuerat: ipsis igit an
gelus dñi apparēs 7 saluatoris natiuitatem
ānūciat: 7 q̄ loco inueniret signum dedit.
Facta est cū eo multitudo angeloz dicentiū
Gloria excelsis deo 7c. Pastores ḡ venientes:
totū sicut angelus dixerat inueniunt. Sic
igit manifestata ē p celare Augustū: q̄ tūc p
ceptū dedit ne enī aliq̄s deū vocare auderet:
sicut Horatius testat. forte enī cū visionē istā
p̄ solē vidisset: recolēs simul de ruina replē:
7 de fonte olei 7 intelligēs q̄ in mūdo natus
eēt q̄ maior se erat nec dñs nec de⁹ vocari vo
luit. In q̄busdā p̄o cronid legat: q̄ appropin
quāte die natiuitatē Christi. **M**arian⁹ per
mundū vias publicas fieri p̄cepit: 7 oia rebi
ta romanis dimisit. Sic ē manifestata ē p
sodomitas q̄ cōs in toto mūdo extincti sūt si
cut dicit Io. sup illud: Lux orta ē eis tāta. s.
q̄ cōs latrantes illo vitio extingit. Et hoc se
cit Christi⁹ vt cōseradicaret ne in nā quas
assūperat tāta de cetero immūditia inueni
retur. **M**ā vtrūq̄ Aug. vidēs 7c. vitiū cō
tra naturā i būana nā fieri fere desit in car
nari. **C**h̄ oñsa ē p creaturā que bz eē viuē
sentire discernē 7 intelligere sicut angel⁹. An
geli enī ipsam Christi natiuitatē pastorib⁹
annuntiauerūt: vt sup̄ dictū ē: q̄ qdē ap
paruerūt 7 in multitudine 7 in claritate: 7 i
iubilatione: ḡ. **M**erbiū caro factū est 7 babi
tauit in nobis: p incarnationē 7 natiuitatez
qd̄ cedere dignē vt id hēam⁹ i corde p ar
dētē charitatē 7 ḡaz inhabitantē in p̄nti glo
riā in futuro triūphantē in secula scōz. **A**mē.
In die natiuitatē dñi post prādiū de lega
tione scōz patrū postulantū veniam peccato
rū 7 liberationē ab inferis. **S**ermo. 25.

Erbū caro fa

ctū est. **H**o. 2. **R**equiro deus
dilectissimi in Christo Je
su naturā humanā vt tandē
ad patriā paradisi pduceret

Sz serpentis calliditate ei suggestū ē vt dñi
p̄ceptū pomū vetitū ederet: q̄ esu. se totāq̄
posteritatē suā ne dū ē restri p̄uauerat: imo
7 celesti. Et sicut si stetit immortalis fuisset
ita qz nō stetit mortalis fact⁹ ē ac post mortē
p̄na dñi. i. p̄uacōe visionis diuine p̄uat⁹
est cū sua posteritate. **E**ū igit **A**dā **A**tel ce
teriq̄ p̄es in lympo p̄manerēt lachrymanē
lamentabant⁹ istud **A**rch. **P**upilli facti su
mus absq̄ p̄e 7c. **E**ui. i. diaboli dñati sūt
nobis: id̄ defecit gaudiū cordis nr̄i 7 versus
est in luctū ebōz nr̄i. **L**ucy⁹ patrū ait **A**ū
notū sit nobis deū eē misericordissim⁹ cur
ad eū nō mittim⁹ rogātes vt nostrū misere
atur: ab eō enī nos redimē disposuit. **D**ñ
igit b̄co dispositio equeat⁹ i bonū ē igitur vt
aliq̄s mittat corā deo ex parte oīz nr̄m ro
gatur⁹ vt liberet nos ab his obscurationibus:
inē q̄ inē ipsos determinatū ē: q̄ null⁹ p̄gruē
tius hēret ire corā deo q̄ **A**dā: qz ipse pecca
uit: 7 q̄ de⁹ ipsū valde dilexit. **I**ntroduc⁹
est ḡ **A**dā aī diuinā maiestātē q̄ p̄cides sic
dixit: **M**an⁹ tuē dñe fecerūt me 7 plasmaue
rūt me totū in circuitu 7c. **P**ropiti⁹ esto mi
hi p̄cōz: miserere mei. Sed vt sermo nr̄ sit
ordinat⁹ tria mysteria circa hāc m̄az ānota
bim⁹. **P**rim⁹ **A**dā opimides. **S**ecūdo p **A**dā p
bationes. **T**ertio eiusdē qd̄ nōs determinatōes
ad dūcē **A**dā postulatē p se 7 p semine suo
venia 7 liberationē.

Primo in isto s̄mone ponunt⁹ **A**dā
opimiones imediate nanqz surrexit
iustitia **A**dā dicēs. Iustus es dñe
7 rectū iudiciū tuū. **A**n aut iā decreuisti q̄
p̄cōz delect⁹ ē li⁹ viuētū: 7 cū iustis n̄ scri
bant⁹: hic igit cū p̄cōz sit cū iustis nō debet
ascribi: ac p p̄ns nec ad p̄ziam paradisi pdu
ci: imo i eternū magi puniri: s̄ vt dictū mēsi
magi approbet 7 verificet septē testes p̄ ipz
boiem adduco. **A**ccedat igit p̄m⁹ testis.
nā. s. angelica: qd̄ diū o angele de boie: non
qd̄ v̄z literari⁹. **R**ē dñe iū creat⁹ fuit ad re
plēdū sedes vacuas paradisi. Ecce s̄ te fuit
inobediēs 7 peccauit ac neglexit illas sedes
q̄s ad sui gl̄iam p̄parasti. **M**ā ē ḡ dignus ex
audiri: sic nec lucifer cū suis seq̄cib⁹. **E**cce
cū d⁹ testis celū ēpyreū di. **D**ñe tu me creasti
nobis. s̄mū corp⁹ ac me collocaisti in nobilissi
mo loco. fecisti autē boiem istū p̄ maiori meo

ornatu: bāc aut dignitatē qz nō exīauit di-
gnus est ipsa puari: qre repillas eū: nō enim
dign' est tua misericordia. ¶ **Tertius** testis
fuit qtuor elemēta q dicit: Dñe anteq b bō
peccaret eram? splēdida 7 lucida: delectabi-
lia 7 pulchra: post pccm aut ei? effecta sum?
obscura corrupta 7 plena angustijs. Et hoc
est q magr dicit in. 4. di. 48. **Quorata in**
quā fuit lux solis 7 lune aliozqz siderū p pec-
catū pmi boīs. Aū igit p pccm pmi boīs
nos puniamur: meret a fortiori 7 ipse puni-
ri. ¶ **Quartus** testis fuit cēstris paradysus
vi. Dñe fecisti me plenā delectationib? et io-
cunditatibus: collocasti q sibi boiem istū vt
delectaret 7 illis vesceret. Ingrat' aut spre-
uit pceptū tuū: qre fecit se idignū misericor-
dia tua: 7 id expelli meret ac puniri. ¶ **Quin-**
tus testis omnes alie creature ade subdite di.
Dñe iste anteq peccasset poterat nrm vti. p
suo bñplacito: vt patet Gen. 1. sed in istuo
iudicio sicut ipse tibi retellis fuit ita 7 nos
ipsi: durate aut hac retellione nra erga euz:
videf durare 7 suū pccm: qre meret puniri.
¶ **Sextus** te. isern? di. dñe fecisti paradysū
vt eet loc? iustoz obseruantū mādata tua.
Fecisti pō me in fernū vt essam loc? pccoz
transgredientū ea. Aū igit iste sit peccator a
me nullaten? auferri dō. ¶ **Septim? te.** de-
mō di. Dñe ad te pñet premiare iustos: ad
me tua ordinatiōe punire malos. Moli q tol-
lere officiū meū. Iste cū sit peccator a me de-
bet puniri: accipiet q Adā traheret eū ad in-
ferna. Et sic patet pma pars bñ sermonis.
¶ **Secunda** pars bñ sermonis in q adducū-
tur pbatōes p Adā p se 7 semine suo po-
stulante veniā 7 liberationē.
¶ **Ecūdo** in isto sermone ponunt pro
Adā pbatōes. Cū em Adāz has
rōes p bōs testes se adductas audi-
ret lacrymabilr lamētabat dicens. Heu me:
qz incolat me? plogat? ē rē. Implorabatqz
auxiliū. Aū surrexit mīa eum confortans:
7 p eo pcuratiōe suscipiens ait dñs: Dñe
audi aliā ptē 7 recte iudicab: ego cū multz
testib? pbato ac rōnib? q b bō meret liberari.
¶ **Accedat** igit pmi testis: Abel. l. iustus:
q corā pcedēs ait: Melis dñe facere iusticiāz
7 nō vltra. Pater nāq me? Adāz peccauit:
qz a muliere blādicijs 7 adulatōib? seduct?

est: infier aut a serpēte: 7 id sicut alio sugge-
rēte cecidit ita releuāte meret erigi. Demō
aut nllō suggerente peccauit: 7 id a nullo re-
leuari debet. Si aut Adā eternalit puniri
bz: tūc nō erit differētia inter penā ipsi? 7 de-
monis qd iniustū videt esse qm in pccō fue-
rūt ieqles. sufficiat q dñe mī ipsū bñisse pe-
nam tot annis. s. 5228. Amō tēpus est vt li-
beret dñe mī. Ad quā rōnez angelus oppōit
Tace in quā Abel: qz p tū? totat? fuit a dō
oi pfectiōe scie: deditqz sibi originalē iustici-
am q vires inferiores semp obediebāt viri-
bus superiorib?: deditqz sibi magnā liberta-
tem arbitrij: adeo q a nulla creatura ad pec-
candū cogi posset: peccauit igit grauit qre
liberari nō meret. Erūt igit ipse 7 demō eq-
les in pena. l. extēsiue in eqles aut intensiue.
¶ **Secundus** testis fuit Mo. di. Dñe tuū est
misereri cuiusbet penitētis illud psal. **Mo-**
contritū 7 humiliatū de? nō despicias. Ai-
des aut cū quāto dolore Adāz ad pñiam ad-
ducit misericordiā implorando: q miserere.
¶ **Adit** celū. ¶ **Mo:** nōne regula iuriā ē li-
6. Ad remittit pccm mī re. ab. licz q prem-
vīm Adā penitenti: tñ nō satisfaciū nec satis-
facere pot. ¶ **Tertius** testis fuit Abrahā? di.
Dñe volo pbare q tibi debitūz est misereri
adei: q si te deficiat misericordiā qd ē ppiuz
nature dei deficiat dei eē: qz ppiā deficiat nā
si vis q te deū eē facias misericordiā. Adēt
elemēta licz pietas 7 misericordiā sint natu-
re diuine: iusticia etiā ē nature diuine: q de-
ficiēte deū eē deficiet: q rē. ¶ **Quartus** fuit
Moyses di. dñe q sel placuit ampl? displice
nō pōt. rē. iur. li. 6. Tu pō creasti Adā
ad finē beatitudis: si nō facis misericordias
nō pueniet ad finē ad quē eū creasti: qre mi-
serere. Cui rādīt cēstris paradysus vep est
q Adā creat? est ad bñ finē: tñ cū hac cōdi-
tione si eēt tñ? iustus: 7 obedies: nō stante
q ditione mutata ē dispositio. ¶ **Quintus**
fuit Josue di. Dñe odiū sūt restringēda: fa-
uores aut ampliādi. rē. reg. iu. li. 6. ¶ **Di**
osū fuit pccm adez absqz dubio meruit penā
s amplia misericordias tuas vt parcas ei.
Adēt aialia: vep est q misericordiā dei est
amplianda: sed non tantū q opprimat iusti-
cia: ergo rē. ¶ **Sextus** fuit Dauid dicens:
Domine non detet aliquis odio alterius pre-

grauari: de regu. su. li. 6. rōanum quod q̄s
sua culpa sentit sibi 7 nō alteti debet imputari
Tot patriarche 7 p̄phetē facti 7 iusti sup̄ oꝝ
tant penā pro peccato ade: vt quid tu deus
repulisti nos? Irat' est furor tuus sup̄ oues
pascue tue? Quare faciē tuā auertis: obliuisceris
iope nre 7 tribulatis nre? Surge. d. adiu. n. 7 li. n. p̄p̄t nomē tuū. Nos enim po-
pulus tu' 7 oues pascue tue. Confitebitur
tibi in seculū 7c. Cui in fern' respondit. O
Dauid dato q̄ Adam solus peccauit: tamē
erat ois homo: quia oēs ab eo descendunt
7 ideo oēs puniri debet. Nonne tu dixisti in
psal. Homo cum in bono te esset non intel-
lit 7c. Et Deutro. 33. In crassatus villatus
impingatus recalcitravit. Ipse me prouo-
cauit in eo qui non erat deus: ego prouo-
cabo eos in eo qui non est populus: 7 in gen-
te stulta irritabo illos. Tunc Dauid volūēs
se ad reum ait: Vbi sunt misericordie tue an-
tiqued nre? Mererem peccauim' cum patri-
bus nostris: s̄ ostende nobis domine miseri-
cordiam tuam 7c. Cui iter infern'. Tu in
psal. scripsisti: Homo dilexit maledictionē 7
veniet ei no. b. 7 el. ab eo. Tunc Dauid re-
cessit dicēs. Quis dabit mibi pēna sicut co-
lumbē 7c. Longāni fugiens 7 mansi in so-
litudine. Quē videns populus interrogauit
si tu es ad misericordiā flecteres: Cui Da-
uid: Cor meū contritū est 7c. quia auertit
domin' faciē suam a me 7 factus sum cōtur-
batus. Iratus est domin' furore in populū
suū: abominatus est hereditatē suā. Me-
nit igitur septim' testis. f. Esa. vi. 4. c. Ho-
mine sancte pac' noster es tu: factor noster:
opera manū tuarū oēs nos: ne irascaris do-
mine. Et inā distrūpres eclū 7 descenderes.
Cui temō respondit: Hōne tu p̄. c. dixisti.
Filios enutruisti 7 exaltaui: ipsi autē sp̄ue-
runt me. Cognouit bos 7c. Et Esaie. 65.
Corā me non tacebo: s̄ reddā 7 retribuaz
in sinū vestrū: impietates vestras 7 iniquita-
tes patrū vestrorū: quia qd nolui fecistis 7 ele-
gistis. Recede ergo a me 7 ne ap̄ropies mibi
quia nudus es. Tunc confusus discessit vi.
Esa. 57. Dies angustie 7 blasphemie dies hec
Et sic patet secundū mysterium.

I Pars tertia hui' sermonis: in q̄ ponit dif-
finitio hui' questionis.

Eritio in isto sermone ponenda est
eiusdem questionis singularis deter-
minatio. Aduertendum est q̄ mīa
humani gēis aduocata feruētissima vidēs
suos testes victos: ac p̄r se sequens Adā
amare flentem dixit. Non est ratio contra
diuinā iusticiā: nec cum deo disputandū
quia magna temeritas est: sed misericordiā
impetremus ab ipso eodem deo: quia pater
misericordiā dixit: 7 deus totius consola-
tionis. Tunc genib' flexis totū genus hu-
manū clamabat: Misericordia misero-
dia 7c. Tunc filius compatiens generi hu-
mano dixit patri suo. Pater eterne: iam ab
eterno decretū est in nostro consistorio hūc
homine nō iusticia: sed misericordia salua-
re 7 redimere: hec autem redemptio per filiū
debet fieri. Ecce ego: mitte me. Confirmat
hoc sp̄itus sanctus. Tūc pater dixit Ade
seu misericordie generis humani procuratri-
ci. Quia determinauimus filiū tui incarna-
ri debere: vt te redimat 7 totū genus huma-
num: sed quia etiam determinauimus vt in-
carnetur ex muliere. Inuenies igitur vnā
feminā adeo sanctā vt mater filiū mei esse
mereatur. Tunc Adam presentauit coram
deo septem mulieres: vnā post aliaz: quā
omnes habuerunt repulsa 7 septima excepta
C Prima fuit Sara vxor Abrahā: que cū
gestis honestis ad pedes domini reuerenter
prociēs ait: Per nostra culpa tu ne condē-
nasti. Moisiāmo dolente del nostro delicto.
De reuoca signorū id to iter dicto Esa mer-
cede al homo qual tu creasti. Cui deus pac:
Sara. Nonne meministi terisonis q̄ tu
mibi fecisti quando dixi te debere concipere
filiū tuū Isaac: 7 credere noluisti: vt ha-
betur Gene. 18. quia igitur te me risisti: et
mibi credere noluisti ab renuncio te pro sp̄o
sa mea. C Secunda mulier fuit Rebecca
vxor Isaac: que humiliter dixit. A ti mis-
ericordia ciasuno crida: O gratioſo idio nō
star si duro. Arane del nostro carcere si ob-
scuro. Ascolta i nostri dolorosi cridi. Cui
deus: O Rebecca. Nonne recordaris quia
malicia tua virum tuum recepisti: p̄luans
Esa benedictiōe paternā: vt habetur He-
nesis vigesimo septimo. Et ideo non es di-
gna esse mea sponsa: neq̄ mater filiū mei.
C Tertia fuit Rachel vxor Jacob q̄ dixit:

O dulce signore. o pieta diuina: **O** in men-
sa bonita. o dio benigno. De laffa ormai el
to grande desdegno. Recene lbomo el qual
a te si inclina. **Cui** te? **N**one recordaris: qz
furasti idola patris tui 7 abscondisti ea sub
berba? **Secu** zi. **E**t id nolo ego te. **Q**uar-
ta fuit **Judith** dicens: **N**ada offese tua riuere-
ria. Fato a la toa similitudine. De no guar-
dare a soa igratitudine. **N**a mostra a noy
toa grande clementia. **Cui** spirit? sanctus
Judith. **N**one recordaris q? erga bolo-
ferne pzincipem manus sanguineas habuisti
Judith: 7 licz hoc fuerit cu merito: tu turpe
videt q? mulier comittat homicidiu. **Q**ua-
re ego nolo te. **Q**uinta fuit **Susana** que
dixit. **N**u lachryme eccl? doglie a te vegnia-
mo. **C**on speraza: ma cu virgo gnosa faza
pregando cu feruori debet piazza. **N**o guar-
dar piu al peccato paterno. **Cui** deus. **O**
Susanna. **N**one recordaris: q? vngebas te
in pomerio: 7 ob hac causam induxisti senes
in concupiscentia tua. **Daniel** is. **P**pterea no-
lo te. **S**exta fuit **Anna** pphetissa assidue
stas in templo **Salomdis** dicens. **N**o te perire
tanta p?tu cum fede. **Q**uata e bauuta tra li
padris sancti. **P**er tuo amori afflicti emozzi
aliquanti. **D**ebe rende a noi toa mercede.
Cui de? **O** **Anna** tu scis: q? vidua es et
corrupta: qre no decet te ee matre filij mei:
7 id nolo te. **S**eptima fuit vna puella vir-
go beata. s. maria: que ad pedes dei pstrata
bussillime dixit. **N**onne humana creatura di-
gna. **D**auere gratia de teo alto signori. **D**e
no guardari al nostro grande error. **N**a
volta a noi toa pieta benigna. **H**ic notare
debes q? licz in diuis no sint tales disputa-
tiones nec consulationes: tu mens nostra q? di-
uina inrelligit mo suo pot isto modo: pgrue
7 ronabiliter cotemplatidis sue aspectu di-
latare. **P**icif eni comento decimo sup. pposi-
tionem. de causis q? recipies: recipit scdm mo-
du suu: non scdm modu rei recepte. hic igif
intelligere debes 7 potes patre sic loquentem:
quando vidit btam virginem ta humiliter sup-
plicantem. **Q**ue e ista que ascendit ante cospe-
ctu nostruz sicut virgula sumi: ex aroma-
tibus myrrbe 7 eburiis: 7 vniuersi pulueris
pigmentarij: **P**ere spe sua 7 pulchritudine
sua meum attrahit animu: vt concupiscam reco-
rem suu. **F**ilius po iam supplicans pzi: **D**e-

scendā si placet inquit pater in hortu bulus
sacratissime pginis vt colligā sue lilia puri-
tatis. **N**ā ipse ē hortus cōclusus: fons signa-
tus: fons hortozū: 7 pute? aquarū viuentiu
Mardusq? ei? sūme bñilitatis me puocat vt
in ei? mente recumbā 7 te ei? carne mibi tu-
nicam faciā grossam: qua induit? tāq? reco-
re in misericordia pie redēptis 7 electis: ac
demonib? suparis ad nostre maiestatis bo-
norē. **S**pirit? sanct? ait: **N**on videt q? ta-
charitatis dilatatōe mēs ē illi? sanctissime
virginis ampliata. **N**ūquid etiā non atten-
ditis q? tbalam illius cordis nullo virtutis
munere caret? **V**idetis miraculū stupendi?
q? in tāta virtutū plenitudine ipse videt bu-
militatis abyssus. **N**empe sicut pphetatū ē
quia sup humilē debet requiescere vere vo-
lo q? in hac virgine que p humilitatē ē ter-
ra 7 per meā irrigationē est fecūda: cōplea-
tur ille psculus. **N**ū est terra 7 ple. ei? .7c.
Replebo ergo hui? sacre virginis tam men-
tem q? carnē: 7 erit requies mea in seculū se-
culi hic habitando quoniam elegi eam. **S**icer-
go videt pater dicere. **E**go hanc amauit
exquisiui 7 pposui mibi sponfam accipere: 7
amator fac? sū forme illi? **V**nigenit? me?
sit vnigenit? eius. 7 tu. s. f. sis habitator in ea
fecundus. **P**rocedat igif nostre nscius ma-
iestatis: 7 robozet animū virginis ipsā sub
limādo noue salutatis munere: 7 sibi nū-
ciando nre voluntatis secretū q? nos ipsos
plenarie sibi dam? **E**go pater me sibi do in
sociū indiuiduū 7 amozosissimū sponsum.
Fili? sedat libere in suū vnigenituz. **E**t tu
s. f. in habitatorē gratiosissimū: qui non tū-
mētē p?tatib?: s? 7 vterū fecūdos formādo
corp? filio meo de sue purissimis sanguini-
bus: vt sicut ipse desiderat pascat in lilijs p.
matris sue. **H**ocetur ergo **S**abriel. **A**udi
S. que imponit. **V**ides illā virginē cui?
odor coram nobis flagrat? **V**ides hortuz il-
lum oī virtutū pulchritudine germinantes?
Vides paradisu voluptatis quā plantau-
mus in pncipio vt sit nostre diuinitatis babi-
taculū gratiosū? **V**ides fontē sue pietatē q?
irrigat vniuersam terrā? **C**urre cito: nū-
cia nostrū beneplacitū: nūcia trinitatis cō-
ciliū. **S**piritus sibi pater: **A**ccipe hanc litte-
ram: 7 da illi ex parte mea. **S**piritus filius
Nū ista virgo sit de sua virginitate volde

tenero: sum certus plectis litteris patris et
admiratione stupebit et turbabit: et id da si-
bi istas litteras noie meo. Dixitq; spūs sanctus:
Humertus quia disposuit virginitatē ppe-
tuam seruare et picipi nō pōt naturalit abscq;
virginitatis violatione dubitabit satis q̄lic
poterit hoc esse: et id da illi ista aliā. Diffus
est ergo Gabriel angelus a deo in ciuitatē
galil. 2c. Et nō. q; ut dicit *fran. de ma. ita*
ctatu sup. Diffus est: sup illo. ihs. Gabriel
q; angelus apparuit virgini in humana effi-
gie et visibili: allegas *Abn. m. sup. Matt.*
hoc idē dicit *Ricar. in. 3. di. 3. ar. 2. q. 4. per-*
gen. q; angelus. Sa. iuxta diuinū mandātū
in ciuitatē galilee: ingressus eāq; salutans: sibi as-
signauit litterā p̄is: quā inuenit sociatā tri-
bus nobilissimis puellis quaz; prima prudē-
tia vocabat. secundā p̄ginitas. tertiā p̄o bum-
litas. Accipiesq; beata virgo litteras eterni
p̄is cū mario tremore appruit inuenitq; scri-
ptū: *Aue grā 2c. Tunc b̄tā virgo vidēs no-*
uitatē sue annūciationis p̄sultit p̄mā puel-
lam. s. prudentiā: qd sibi super hoc videre
que r̄ndit: qd nō ita cito d̄ facili suū p̄beret as-
sensum nec isti condescēderet: s. q; bene cogi-
taret sup bis. Et hoc est q; dicit: *Aue cum*
audisset turbata est 2c. Tunc igit vidēs eaz;
turbatā cedit et assignauit sibi secundā l̄rā
ex parte filij dei: quā suscipiens cū reueren-
tia inuenit. *He timeas Maria inuenisti eni*
gratiā 2c. Tunc p̄sultit secundā so. s. virgī-
nitatē di. sibi. O sociā mea charissima scis q;
te indissolubili dilectionis vinculo amplexa-
ta sum: et hoc votū feci d̄no. *Hic enim a*
quibusdā theologis tenetis q; q̄n Gabriel
apparuit virgini inuenit eam studentē sacre
scripture et legentē illā passū *Esai. 7. Ec-*
ce virgo p̄cipiet 2c. Tunc b̄tā virgo tāto d̄le-
ctōis affectu: erga illā p̄ginitē dei m̄fēz futu-
rā allicita fuit q; ob eius amorē p̄missū vir-
ginitatis p̄eo vouerat: et idē p̄sulebat vir-
ginitatē qd sibi sup hoc videre: que r̄ndit:
q; peteret de mō. Et ideo dixit: *Quomo-*
do fiet istud 2c. quoniā viz nō cognosco. i.
nō cognoscere. p̄posui. et si apte diceret: cū
p̄m̄viā nature impossibile sit feminā p̄cipere
absq; sue integritatis violatione: ego q; fir-
miter p̄posuerim mee integritatis virgini-
tates seruare illibatā: quōd fiet istud qd tu

dicio! Tunc cedit illi tertiā litterā q; mitte-
batur a sp̄itu sancto quā aperiens inuenit
Spūs sanctus supueniet in te 2c. q. d. q; vir-
tute spūs sci supplebit: quod p̄tute seminis
virilis actiua vim b̄ntis sit inceptio p̄e
lis. Tunc b̄tā virgo tertiā p̄sultit domice-
lā. s. humilitatē querēdit illud *Aug. i. p̄mo-*
ne de natiuitate vir. P̄ b̄tā Maria seculum
et captiui tui deprecāf assensū: te d̄na mū-
dos sue fidei obsidē fecit. Moli morari p̄go
nūcio festinanē r̄nde verbū et suscipe filiū: da
fides et senti virtutē. R̄nde verbū benedicta
virgo: qd optāt supiores. i. angeli: quod op-
tāt inferiores. i. p̄es inclusi: quod desiderāt
posteriores. s. filij p̄ tui filiū redimēdi: qd
appetunt exteriores. i. appetitus creature in
te p̄sūmādi. Mō tñ. p̄pter hoc te extollas vir-
go gloriosa: q; hoc potius diuine benignita-
tis est q; tuoz meritor. Tunc b̄tā virgo cūq;
p̄fundissima humilitate genib; flexis mani-
b; mētis pariter et corporis eleuatis dixit:
Ecce ancilla d̄ni fiat mihi s̄m verbū tuuz.
Por p̄fectis v̄bis et dato assensu dictis an-
gelicis abtā vir. in ei; vtero sacratissimo q;
tuoz miranda fuerunt facta: vt p̄t traher
dictis Grego. sup illud can. 2. Ecce iste ex-
nit salūta. Ex dictis. Fran. de ma. sup. b̄tā
ancilla. Primū fuit corporis christi de pur-
ris sanguinib; vir. p̄ceptio et formatio. Mō
enī successine formatū est corp; illud sanctis-
simū sicut cetera corpora humana: sed in in-
stātī totū. Secundū fuit aie christi de n̄bi-
lo creatio. in eodē instātī quo corp; fuit for-
matū. Tertiū fuit aie ad corp; vnio siue in-
fusio. Non enim cōpletis q̄draginta diebus
becaia christi fuit infusa suo corpori sicut i
ceteris sit: s̄ in eodē instātī q; corpus fuit for-
matū. Quartū fuit humanitatis n̄re a diui-
nitate assūptio. Formato enī corpore et aia
aīato: diuinitas assūpsit humanā naturā.
Ricar. in. 3. di. 2. ar. 2. q. 4. dicit: q; in eodē
instātī fuerunt carnis p̄ceptio: et carnis et
aie vnio: et ipsoz p̄iunctionū humane nature
p̄stitutio: et carnis et aie et humane nature as-
sumptio: ad vnitatē p̄sone filij dei. Fuerūt
enim facta p̄dicta p; virtutē spūs sci qui in-
finite sue virtutis potuit ea facere in in-
stātī. Sicut enī carnē potuit formare sine vi-
riū semine qd nō potuisset virt; creata: ita
potuit eā i instātī formare: q; uis caro pura

formari nō possit nisi in tpe virtute creata. 7
 quia int̄ p̄dicta nō fuerit p̄i? 7 poster? fm̄
 tēpus fuit tñ ibi p̄i? 7 poster? ordine natu-
 re: sic enī fuit p̄i? carnis cōceptio q̄ aīe cre-
 atio: 7 aīe creatio q̄ eius ad carnem vnio: 7
 vnio carnis 7 aīe q̄ nature humane p̄stitu-
 tio: 7 p̄stitutio humane nature q̄ ei? assum-
 ptio ad vnitatē diuine p̄sone: nec tñ intelli-
 gendū ē q̄ p̄stitutio illi? nature humane p̄i-
 nis ordine nature terminata fuerit ad aliquā
 actualē siue existentia in se ipsā q̄ in vno: qz
 nunq̄ nec in tpe nec in instāti actu in se ip̄sā:
 als enīz non vere posset dici filiuz dei fuisse
 p̄ceptū in virgine: qd falsū est. hxc ille egre-
 gius doctor Ric. patet igit quāti meriti fuit:
B humillimū p̄bū Marię vir. l. Ecce ancil-
la 7c. qz tūc verbū caro factū est vt dī in the-
mate p̄allegato: 7 tūc adimpleta est illa pro-
phētia: Ecce virgo p̄cipiet. Esai. 7. aliud the-
ma assumptū: de q̄ humilitate Hiero. dicit:
Q̄ vere btā humilitas Marię: q̄ tēū boibus
p̄p̄it: vitā mortalib? edidit: cecos inouauit
paradisū apuit: mundū purgauit: 7 dōnz
aīas ab inferis liberauit. hxc ille. Occursio
igit nouē mētib? aduenit iā tēpus btē virgi
Interea exijt edictū a cesare Augusto 7c.
Veniēte nāq̄ filio dei i carnē: tāta pace tot?
mund? gaudebat vt toto orbi vniē? roma-
noz impator pacifice p̄sideret. Mā sic nasci
voluit: vt nobis mētis 7 corporis 7 eternita-
ris pacē tribueret: sic etiā voluit vt ortū suū
pax t̄pis illustraret. Cesar q̄ scire voluit: q̄t
puincie: ciuitates: castra: viles: 7 boies i mū-
do essent. Iussit q̄ vt cōs boies ad ciuitatez
vñ traherēt ortū p̄gerēt 7 tenariss offerret
p̄sidi. puincie 7 se subditos romano imperio
p̄fiterent. Mā 7 nūmus imaginē cesaris p̄fe-
rebat 7 noīs subscriptiōnē. Ioseph q̄ cū ess?
de genere dauid p̄fect? est in tēblecā naza-
ret. Cū aut Marię tēp? pariendū instaret:
7 ipse de reditu suo nesciret eā secū duxit no-
lēs ibi saua 7 eosibicōmissū i aliena manu
dimittere: s; eā custodire. Cū igit tēbleez
ambo puenissent: tūqz paupes erāt: tū quia
ab alijs iā oīa hospitā capta erāt: nō potue-
rūt hospitū bē p̄ multitudinē boium: ideo
diūterit ad q̄ddā diuersoriū. i. opimētū s;
q̄ ciues ad sedendū 7 colloquendū pueniebāt
ibiqz boui 7 asino Ioseph p̄fere parauit. Alii

nū enī duxerat vt sup̄ eo Maria sederet: to-
 nem p̄o vt videret 7 sibi necessaria emeret
 Veniēte igit p̄ma vigilia noctis virgo btā.
 posuit se in orōne: 7 ecce apuit lux q̄ virginē
 solā coopuit: cū magna multitudinē angelo-
 rū p̄me hierarchie in sc̄da vigilia lux maior
 totā domū cooperiens: 7 magna multitudo
 angelorū sc̄e hierarchie. In hora p̄o medie
 noctis: Ecce lux maria q̄ domū totā intus 7
 ex cooperiēs totā ciuitatē illuminauit in tñ:
 vt q̄libet miraretur: qz lux 7 dies clara vide-
 batur: 7 magna multitudinē angelorum ter-
 tie hierarchie: dulcissime cantātū 7 dicētū
 Ecce venit desiderat? c̄stis gētib?. Ecce rex
 regū 7 dñs dñantū. Ecce venit exiit? vni-
 cus dei fili? 7c. 7 dñs: verus saluator mundi:
 qui oēs circūquaqz circūdederunt Mariā
 que in medio stans: deuotissime ad dñz gra-
 tias agēs genibus flexis: manibus in celum
 eleuatis: Abriū filitū suū absqz dolore pe-
 perit: 7 sine apertura p̄ illā vitā quā natura in-
 stituit: totū cū dñtū de calis que est in
 alijs porta aperitiōis 7 corruptiōis in ge-
 neratione: in hac fuit porta clausa: 7 sigillū
 perpetue virginitatē: 7 tñ p̄ illā eandē hūe
 flos 7 virga: radius de luce.

Dominica post octauā natiuitatis dñi de
 amore dei erga creaturas respectu creator
 propter quē amor 7 quilibet excitari debet
 ad penitentia agendā. **Sermo. 26.**

In charitate

perfecta dilexi te: ideo at-
 traxi te miserāo tui. Scri-
 bunf hxc verba hiero. 31.
 c. Quomōis fr̄s charissī
 mī i principio bui? operis
 disposuisses te festinatis? occurrentib? ali
 quid breuiter tractare. Nihilomin? vt intu-
 enti patet rationabili re causa p̄termis: 7
 illa potissimū: quia de ip̄s particulariter ef-
 fet tractandū: 7 nō cum alijs intermiscendū
 qua p̄pter de istis tñ. s. solenitate cōceptio-
 nis virginis Marię: 7 natiuitatis dñi: vt
 iam plene pertractatū est: 7 de ep̄iphania: 7

de annūciatione beate virg. sic domino cōcedente praeget. Et de resurrectione dñi nostri Jesu christi in isto sermonario singuliter tractare decreuit. Quia igit principaliter tractare de pnia vltra iam multa dicta in isto sacro aduentu ad huc alia pponere libet: quae ad penitentiā praeagēdā maxime incitare valent: quorum maximū ē cōsideratio magnitudinis amoris dei circa nos. Quis enim nō excites ad offensionē dei cōtinuandā cogitādo et intrinsecus cōsiderando quantū deus creaturā humanā et rōnālē dilexit: ipsā ppter se et oīa alia pp ipsā creando: p incarnationē et passionē filij sui redimēdo: nec non celestē ei gloriā pparando: vt bene et optime verificet thema assumptum p quod pius deus ad rationalē creaturam huiusmōdi loquif dicens in hoc vba s. in charitate perfecta dilexit te. De quibus amoris speciebus tractare simul et semel nimis longū esset. Idcirco de primo tñi. s. amore creationis in ista dñica tñi tractare conabimur. De quo loquitur Aug. valde bñ praedicta explicādo li. 8. de verbis dñi. sermone 601. Hec tibi regula pponit euz minime offendēdū: qui maior est ceteris: discute nunc maiores tuos pmi tui sūt p et mater maior ē deus qui te et ipsos creauit. Generat enī homo: creat deus: vnde generat homo nescit qd generatū sit: nescit. Ille q te fecit vidit vt faceret anteq eēs: certe maior ē patre tuo: maior sit patria et ipsis parētibz tuis: vt quicquid parente contra patriā et quicquid iusserit patriā cōtra deū non audiat. De quo amore creationis sūt tres differētiā reruz creatarum tres cōsiderationes faciēdā quarum Prima erit de amore creationis reruz mūdialiū. Secūda erit de amore creatiōis corporū humanorū. Tertia erit de amore creatiōis spiritaliū animarū.

Item prima huius sermonis vbi declaratur amor creationis oīuz rerū mūdialiū.

Primo igitur in isto sermone tractādum est de amore creationis rerū mūdialiū. Ad cuius euidentiā queritur. Prūm mūdus siue machina mūdialis habuerit principii sū oēm sui partē. s. principii causale et formale. i. vtrū materia et forma oīum rerū facit sint a deo. Et circa quod que

stum notandū q mūdus pōt capif p mūdāna machina rex productus est a deo. Quāliter autē hoc factū sit diuersimode senserūt diuersi. Quidāz antiq pbi et poete dixerunt mūdū ē factū a deo d sui essentia sic arguēdo: Mūdus factus est: sed ante mūdū nō bñ erat nisi deus: et ex nihilo nihil fit: ergo deus. Est autē ista positio ex nihilo nihil fit. Aristoteli. in phisicis patet pmo pbi sic: vt dicit cōmētator q pductio ē rei actio sōis actio requirit in quod agat: quia oportet esse subiectū deferēs factionē. s. materiā: et ideo ff. de acqui. re. do. l. adeo. s. euz quis. dicit. Non esse materiātū sine materiā: sed ex materiā bñ potest esse materiātū. Interdū in specie reducibili ad materiā: vt ex auro et argento vasa: et interdū in specie nō reducibili: vt ex melle et vino mulsū vt dicto. Scū quis. et in sti. de re. di. s. cum ex aliena. et ff. de rei. vdi. l. si frumentū. s. l. 2. ff. ad exhiben. l. et eo. s. si qd ex vino. Et ideo ipse canis Auerrōia appellat nos christianos loquētes: quia a pueritia consueuim⁹ dicere: Ex nihilo nihil fit. Maledicte christianae religionis inimice: q non sapis ea que dei sunt: et qui te sequuntur omnes sunt heretici: et ideo pur⁹ philosoph⁹ purus hereticus. Nam hec positio non solū fidelibz sed etiā sequentibz philosophis appareret improbabili: quia scz dei essentia omnino inuariabilis et nobilissima fieret corporaliū et variabiliū materiā que de se ē imperfecta nisi perficiat⁹ per formā. Quā ipse deus est simplex non cōponibilis cū aliquo g. et c. Et quāvis ex nihilo nihil fiat sū naturam: sit tamē per creatiōē. Vnde notādū q creare non est agere sed facere. Agere enī non quid agat: sed in quid agat erigit: facere autem econuerso. Et ideo creatio quid agat requirit: et sic patet illam positionē esse falsā. Alij dixerūt mūdū factū ex principiis preexistentibz cōpletis: scilicet ex materiā et forma: sed forme latebāt in materiā: sic merces in apotheca: non sicut vasa in massa figuli anteq intellect⁹ distingueret eas: qui nihil aliud fecit nisi q aperuit formas latentes: et distinxit vnā ab alia: et manifestauit eo mō quo nunc videt. Et b posuit Anaxagoras vt p pbi. et. et alia p de generatione. Et etiam aliter philosophus dicit. Antiquitates

Sed ista positio p sequentes phos est repro-
bata: qz cōs formas sū esse in materia nō ca-
pit rō recta. Quidā aliū. s. Plato 7 cōse-
qes vt ei imponit Ari. posuerūt mundū factum
esse ex pncipijs pēstētibz. s. materia 7 for-
ma: s. materias per se posuerūt 7 formas se-
paratas. 7 postea ex tpe ab opifice sūmo esse
piunctas. Mā imaginati sūt qz ab eterno for-
me essent separate 7 qñ voluit dē pēstēt ma-
terie. Et etiā qñ generant indidua specie-
rum: vt puta bouis vel asini vel bmdī: qz for-
ma cōis asini ex his in pēquo lune: cū esset ma-
teria ista in vltima dispositio ne descendebat
7 informabat illud corpus: 7 postea illuc re-
uertebat. ¶ Circa hāc positionē sciendū qz
duplex est agēs. s. fm naturā 7 fm intelle-
ctū. Agēs fm naturā pducit p formas que
sunt vere nature sicut hō boies 7 asini. Agēs
fm intellectū pducit p formas q non
sunt aliqd rei s. idee in mēte: sicut artifex p-
ducit archā cū similitudinē iam bz in mē-
te. Et isto mō pducte sūt res mūdi: 7 sic sūt
formerep coeternē ipsi deo. Et si ita posuit
Plato cōmendādos ē quemadmodū impo-
suit ei Aug. 7 Sco. 7 metha. Si aut pces-
sit vt iponit ei Ari. sine dubio errauit 7 per
ipsū phum reprobata est. 7 metha. 2. pēmo
posterior: qz illud irrōnabile videt. s. qz ma-
teria ab eterno fuerit pfecta 7 q ea forma sit
separata pariter 7 piuncta: 7 absurdū videt
triplicē boies ponere. s. naturālē: diuinū in
mēte diuina 7 metaphisicū. s. separatū a ma-
teria. Quidā aliū. s. pipatetici quoz pnceps
7 dup sūt. Aristo. mag. veritati appropin-
quātes dixerūt mundū factū esse sicut legif-
in. 2. metaurorū vbi dicit mare factū qz si ma-
re: ergo 7 alia elemēta. Et si elementa g cor-
pora celestia. Et in pncipio de celo 7 mundo
7 in. 8. pbiroz: 7 in pluribz locis idē elici pōt
qz dixerūt nō esse factū ex pncipijs pēstēt-
tibus s. pncipia coeterna ipsi opifici sicut enī
in scdo vegetabiliū: loquor vt pho loquit
abrutalū: mūdus semp fuit plen⁹ aialibus 7
plantis. Ex quo patet qz nō posuit materiaz
7 formā factā ex nihilo. Mā ponere mundū
eternū sicut posuit vt patet ex dictis. Et po-
nere factū ex nihilo implicat ptradictionē:
ex qz pēstēt videt qz etiam ipse errauit qñ
min⁹ alijs. Pmo enī error est ponere mū-
dū formatū ab eterno: qz ponere formas et

materia ab eterno separatā 7 informez. Pā
circo vbi desit phoz peritia: subuenit nob
scriptura diuinit⁹ reuelata q dicit oia ex ni-
bilo esse creata: vñ 7 fm cō quod sunt inesse
pducta. ¶ Qñ notādū fm Bo. in. 2. dis. i.
ar. i. q. i. 7 Scoti. 7. metha. qz ex nihilo alū
quid fieri pōt intelligi triplicē. Aut materi-
aliter vt ex ferro cultellus. Aut causalit⁹ vt
ex pē fili⁹. Aut ordinalit⁹ vt de mane sit me-
ridies. Primis duobz modis vix est ex nibi-
lo nihil fieri. Tercio vō mō vix est fm natu-
rā: s. falsū. s. naturā: p virtutē enī infinitā
q nō indiget fulcramēto materie ita faciliē po-
test aliqd pducere ex nihilo sicut de aliquo. ali-
oquin nō esset virtus pmi pncipij infinita: s.
egetet materie fūdamēto. ¶ Ia enī sūt ei pos-
sibilia. Math. 18. Et. C. de vete. iu. enu. 11.
De enī res pntius desperatas 7 difficiles si-
ue impossibiles donare et psumare virtutis
sue magnitudine pōt. Et puer. 3. Domin⁹ sa-
pientia fundauit terrā 7 stabiluit celos pru-
dentia. Et sapiētē. i. Creauit vñ vt essent
oia. Io. 1. oia p ipsū facta sunt: quoz dictoz
tres rōnes assignari pnt: quaz pma est bec.
Quāto pducēs est pzi⁹ 7 pfecti⁹: tāto plus
insluit in rē: qz fm phm in li. re causis. Cā
pma plus insluit in suū causatū q secundaria
s. scda cā pōt pducē formā: g pma 7 pfectis-
sima pōt pducere totū: s. hēc dē. ¶ Secū-
da est hēc: nobilit⁹ 7 pfecti⁹ ē agēs quāto pau-
cioribz indiget ad agendū: g agēs nobilissī-
mū nullo ex se eget: g si ipsū solū eēt: ad huc
res pduceret s. nō ex se cū ipse null⁹ sit pars
g ex nihilo: patet qz p pōt intotā idē cre-
ature: g. Tercia 7 vltima rō hēc. Efficēs
7 finis sunt cause correctorie. s. metha pbe.
2. pbi⁹. qz agēs agit ppter finē vt ibidez p3
2. pbi⁹: 7 finis est respectu agētis: g qd nō ē
ab alio nō est ad aliud. ¶ 3. oia sūt ad aliud
fm cō qd sūt: qz p3 cō qd sūt appetitū bonū: 7
finis 7 bonū idē sūt. 2. pbi⁹. ¶ 3. finis creatu-
raz est hō. De est finis boīs g rē. Et q ista
rō sit bona ostēdit sic. Si enī bonū 7 ens con-
uertunt: g qd est a se ipso ens: a se ipso est to-
nū: s. qd p seipsum ē bonū nō est ppter aliqd
aliud: ergo idem non est ab alio nec ppter
aliud. Si ergo oia mūdāna fm se tota sunt
ppter aliud: ergo sunt ab alio. Et quibz p3
qz cō creature condite sunt ppter diuinā
gloriā 7 vtilitatē nō strā: iuxta illud ppetici

¶ mūdus est cōmū

Dia subieciſti ſub pedibus eius &c. Et id q̄
ritur quid ſit finis principalior conditionis re
rū: vtrū v3 diuina gloria vel infirmitas no
ſtra. **A**d quod breuiter rñdetur ſm **D**ona. i.
2. di. j. parte. 2. ar. 2. q. j. **Q**ue principalior fi
nis ē rei bonitas ſive glia. **I**uxta illud **P**ro
uer. 10. **U**niverſa ppter ſemen ipſuz opat̄ ē
deus: ſed nō ppter ſuā vtilitatē vel indigētī
a3 q2 in p̄. dñi. **D**eus me? eſtu: qm bonoz
meozū nō eges: q̄ ppter ſuaz gloriā nō inq̄
augmētandā ſ; manifestandā 7 coicandam.
Ad quozū clariore noticiā notandū ſm
Abo. in. j. par. q. 60. ar. 2. q̄ ex oibus crea
turis cōſtituit totū vniuerſū ſicut totum ex
partibus. **S**i aut alicui? totius 7 partū ei?
velim? finē assignare inueniem? q̄ ſingule
partes ſunt propter ſuos actus: 7 pars igno
bilior ppter nobiliozē: 7 partes oēs ppter pfe
ctionē totius 7 totū ppter aliquē finē eptri
ſecū. **P**atet iſta eptēplarē in minorū mundo
ſ. boie. **I**ta ſingule partes eius ſunt ppter
ſuos actus. ſ. ocul? ad vidēdū: 7 auris ad au
diendū: pars etiā ignobilior ē ppter nobili
ozē ſicut ſenſus ppter itellectū 7 pulmo ppter
cor: oēs v3 partes eius ſunt ppter pfectionē
ipſius totū. **T**otus aut bō eſt ppter aliquē
finē extrinſecū: vtp̄ta vt fruāt deo. **I**ux
illud **A**gri. in. 2. di. j. dicē. **F**ecit deus cre
aturā rationālē vt ſumū bonū intelligēt
intelligēdo amaret: tamādo poſſideret: poſſi
dendo fruere. **I**tec ille. **S**imilit̄ aut eodez
mō dicendūz eſt in partibus vniuerſi: quia
vnaqueq; creatura ē ppter ſuū ppiū actū
7 pfectionē. **C**reature v3 ignobiliozēs
ſunt propter nobiliozēs: ſicut creature q̄ ſūt
in hominē ſūt ppter hominē. **S**ingule aut
creature ſunt ppter pfectionē vniuerſi: po
ſtremo autē totū vniuerſūz euz ſuis ſimul
partib? ordinat̄ in deū ſicut in finē: in quā
tum in eis per quāda3 mutationē diuina bo
nitas reſſentat̄ ad gloriā 3 dei: quīs creatur
re rōnales ſpeciali quodāmodo ſup hoc ba
bēt fine3 euz quē attingere poſſunt ſua ope
ratione cognoſcendo 7 amādo. **P**incipalis
or igitur finis omniū creaturāū ē deus: qd
probatur tripliciter ſ3 **H**o. l. vii. 8. **P**rius ſic
ille finis principalior ē qui ē vltimior: finis
enī vltim? poſſiſſim? ē: ſvltimior finis ē rei
glia q̄ vtilitas nra: quia nō gloriā dei ppter
vtilitatē ſed vtilitas ad gloriā ordinatur: q̄

rei gloriā principalior. **I**tez ille finis ē princ
palior qui ē pfectionior: ſ3 gloriā dei ē pfectionior:
quod probat̄. **P**erfectionior finis ē qui pfectio
rē reddit opationē ordinatā ad ipſū: ſ; mul
to melius ē opus quod q̄s facit ppter glo
riā dei q̄ ppter vtilitatē ſuā. **A**nde ap̄lus
i. **C**or. 10. **D**ia in gloriā rei facite: q̄ vide
tur q̄ ipſe ſit principalior. **P**ererea ille finis
eſt principalior qui ē vtilior: ppter hoc q̄ pn
cipalis finis totū debet cōplecti: ſed glia rei
eſt finis quā aſſequit̄ oīs creatura ſive bōa
na ſive angelica ſive bōa ſive mala: quāuis
aliter 7 alie: q̄ 7c. **E**t ſic patet q̄ ppter finis
principalior oīuz rerū. Et id quia ſūt ad illud
relata ſūt ab alio. **Q**ueſcūdar? aut finis ē
creature vtilitas: qd patet ex hoc q2 q̄cqd a
terra: ab aq̄s: ab aerē: ab igne: a celis: 7 a to
to mūdo procedit in noſtrā vtilitate3 redit.
Unde **L**actant? in li. 7. c. 11. 8. ait. **S**i
cōſideret aliq̄s vniuerſāz mūdi adminiſtra
tionē: intelliget pfecto q̄ varia ſit ſtycoz
ſnia: quā aut noſtri cā mūdi eē constructū.
Si enī q̄bus conſtat: q̄cquid generat ex ſe
mundus: ad vtilitatē hominis accommodata
ſūt: homo igne vti ad vſū calefaciēdi 7 lu
minis 7 coquēdorū cibozū: ferricq; fabrican
di. **A**q̄s fontib? ad potū 7 ad lauacra. **F**lu
minibus ad agros irrigandos terminādasq;
regiones. **A**q̄s terra ad percipiendā frugū
varietatē. **C**ollib? ad pferēda vineta. **P**o
tib? ad vſū arborū atq; lignozū. **A**q̄s ma
ri nō ſolū ad cōmertia 7 copias ex longinq̄
regionibus ferendas: verū etiā ad vtilita
te3 oīs generis piſciū. **Q**uod ſi bis elemēq; vti
tur quibus ē proxim? nō ē dubiū qm 7 celo:
qm celeſtiū rerū officia ad fertilitate3 terre
ex qua vinū? tempata ſūt. **S**ol irrequieſ
cūſib? 7 ſpatijs inequalib? orbēs annos cō
ſcit: 7 aut oriēs dñe pmit ad laborē: aut oc
cidēs noctē ſupducit ad requiē: 7 tū abſceſ
ſu longi? ad meridiē: tū abſceſſu ppi? ad ſep
tētrionē hyemis 7 eſtatis viciffitudinē facit
vt 7 hibernis bñozibus ac pziūis in vberta
te3 terra pingueſcat 7 eſtatis calozibus: vel
herbide fruges maturitate durent: vel que
ſūt in bñidis cocta vel ſerueſacta miteſcāt.
Luna quoq; nocturni tēporis gubernatrix
amiſſi ac recepti luminis vicibus menſtrua
ſpatia moderatur 7 cecās tenebroſas bozzen
tibus noctes fulgoze ſue claritatis illuſtrat:

ut estina itinera et expedites et opa sine labo
re ac molestia confici possint. Siquidem nocte
leues melius stipule nocte arcta prata tota
Altra etiam cetera vel ortu vel occasu suo ce
teris sanctoribus: opportunitates temporum
subministrat: sed et navigis quo minus erra
bundo cursu per inensum vagetur regimine prebet
cum ea rite gubernator observas ad portum de
stinati littoris prouebat: ventorum spiritum attra
huntur nubes ut fata bymbribus irrigent ut
vites fetibus: arbuta pomis exuberent. Et hoc
per orbem vicibus exhibent: ne desit aliquando
vita hominum sustineat. At enim ceteras animas
tes ad terram nutrit. ut eiusdem fetu etiam mu
ta pascant. Num etiam mutorum causa deus la
boravit? Minime quia sunt rationis incepta:
Sed intelligimus et ipsa eodem modo in usum
hominis a deo facta peritiam vestitus: partim
ad operis auxilia: ut clarum sit diuinam pro
uidentiam rerum et copiarum abundantiam: homi
num vitam instruere atque ornare voluisse ob
eamque causas et aere volucrum: et mare pis
cium: et terras quadrupedum: impleuit. **Pecc**
ibi. Et Magister li. 2. di. 1. ait. Et sicut factus
est homo propter deum ut ei seruiret: ita mundus
factus est propter hominem ut ei seruiret. Positus
est ergo in medio ut ei seruiret et ipse seruiret
ut acciperet utrumque et refluere totum ad bonum
hominis: et quod accipit obsequium et quod ipen
dit. Ita enim voluit deus sibi ab homine ser
uiri ut ea seruitute non deus ipse sed homo ser
uiens iuuaretur: et voluit ut mundus seruiret
hominis: et exinde similiter iuuaretur homo. **Co**
tum igitur bonum hominis erat: et quod factus
est propter ipsum et propter quod factus est ipse
Pecc ille. Incest quod concludit secundum sententiam
omnium theologorum post iudicium non amplius
adesse animalia: generationes et productioes: quod
deficiente homine propter quod omnia facta sunt
etiam ipsa deficient. Non quod deficient elemē
ta et celi: sed ipsorum mutue actiones et passio
nes. Prius autem signum potissimum est quod scri
ptura sacra **Gen. 1. prius describit creatio**
eorum que facta sunt propter hominem: deinde
ipsius hominis formatio. ut ante sit habita
tio preparata: quod ille qui debet habitare in ea.
Unde Lactantius in 2. di. instig. aduer. gen. di
cit. Itaque necesse fuit homines postremo fie
ri: cum iam mundo ceterisque rebus manus summa
esset imposita. Denique sancte littere docent ho

mines fuisse ultimum dei opus. Et sic idcirco
est in hunc mundum quasi in domum iam paratam
et instructam: Illius enim causa facta sunt omnia
Preter etiam poete fatentur. Quod iam profecto iam
mundo et universis animalibus figuratis bee
addidit. Sanctus bis animal meritisque capa
tius alit: Deerat adhuc et quod diuini in cetera
posset. **Pecc ibi. Quapropter Aurelius doc**
augustinus laudat deum de predicta mirabili cre
atione in tr. de Speculo. c. 8. di. Tu es deus in
extimabilis et potes qui totum huius mundi mo
les cum omni instrumento elementorum corporum
atque spirituum verbo quoque iussisti: ratione que
disposuisti: virtute qua potuisti: et nihilo fe
cisti: in ornamento maiestatis glorie tue: qui
tempus ab ipso tunc eno ire iubes: stabilis que ma
nens das cuncta moueri. Qui terram multipli
ci germine fructuum: et celum pulchro decorasti
lumine siderum: Quorum tu solus noia: signas
potestates: cursus et tempora nosti. Et si omnia
opa tua ita sunt magna et inscrutabilia: pulchra
et stupenda dicam qui voluit quomodo poteris: tu
pulcherrimus creator omnium eorum. Con
stat enim opifices omnium longe aliter se babe
re quam ea que a se fieri voluit. Et pulchritudine
tamen circumscriptione nature et mundi omnium
rerum mirabili specie pulchritudo tua que tu
ipse: quasi simplex: et excellentia glorie tue que
circumscribi non potest intelligi aliquatenus
valet. Pecc ibi. Respice ergo anima mea ce
lum et terram: respice fructus: respice anima
lia et volatilia celi et reuertere ad dominum te
um tuum: quia ipse omnia ista ex dilectione tua cre
auit: et penitentiam age. Et sic patet prima pars
huius sermonis.

¶ Pars secunda huius sermonis in qua re
claratur amor dei ad creaturam rationalem
respectu creationis corporum.

¶ Secundo in isto sermone tractandus
est de amore creationis corporum hu
manorum. **¶** Nam post creationem mundi
formauit hominem deus producendo primo et
ante corpus **Ad 2. Eue parentum nostrorum**
nec in productione sua usus est modo aliorum
animalium: in quorum productione dicitur **Ge**
nesis 1. Protulit terra vela aqua. sed in pro
ductione hominis dictum est. Formauit igitur
hominem de limo terre: ac si diceret. Diligen
tius et nobilius disposuit. Deinde dixit. Non
est bonum hominem esse solum: faciamus ei adiun

corum sibi sunt
Ande Aug.
quit. Quale
ipsa mulier
gnare certis
nis in costis
ma: configu
sensu ovis:
et semina erat
deus non pa
est. **Pecc ille.**
matie corpo
et si nos a p
aduertere d
bemus. **Aut**
agere agit in
bomo per se
influentia sol
Sol et bonu
fuit in virtut
orbes moue
tus motu m
ret eis ista p
intermission
generatio neg
amplius viu
cans nostroru
iple homine
Ande vocat
nostrum. **Iu**
cum non eo. babe
da in toto corp
lisperia et circ
da velut celu
bois. **Pecc su**
gratiosi: **De**
Dantis vig
ni tempore
et empyreū.
lut sol et luna
mercuri: su
nas: vni os
dus illumina
corpus homi
stallatum est
sunt capilli q
quia caluit
est anterior
commis. **¶**

torum sibi simile. Et sic formavit eam per se.
Unde Aug⁹ sup Gene. ad litterā. li. 9. in-
 quit. Quale ministerium exhiberent angeli i
 ipsa mulieris formatione quis audeat assu-
 gnare? certissime cum dixeris supplementum car-
 nis in costis loco: ipsiusque femine corpus? et ani-
 ma: configurationemque membrorum: viscera omnia
 sensus omnes: et quicquid quo illa creatura et homo
 et femina erat non nisi illo opere ei factus: quod
 deus non per angelos sed per semetipsum operatus
 est. Hec ille. Ecce ergo clementiam dei in for-
 matione corporum primi patris et prime matris
 quod si nos a patre et matre corpus accepimus
 advertendum tamen quod principaliter a deo illud ha-
 bemus. Item eni phis. S. Philis. quod effectum
 agens agit in virtute primi actus. Et ideo
 homo per se non generat hominem sed mediante
 influentia solari: iuxta illud phis. Philis.
Sol et homo generant hominem. Sol autem in
 fluit in virtute intelligentiarum ipsam et alios
 orbis moventium: materie primum mobile ad cu-
 ius motum moventur omnes alii: sed si deus non da-
 ret eis istam potentiam non possent continere sine
 intermissione orbis movere: et sic non fieret
 generatio neque corruptio: nec aliquis posset
 amplius vivere. Et quibus patet quod principalis
 causa nostrorum corporum est ipse deus. Fecit ergo
 ipse hominem qui complectitur in se totum mundum
Unde vocat. S. Philis. Microcosm. id est mi-
 nor mundus. Iuxta illud Jo. h. Quidus. i. hō
cū nō eo. habet enī homo rotunditatē quan-
dā in toto corpore vel capite ad similitudinē ce-
li spherici et circularis. Aeris enim bovis rotun-
 da velut celum continet omnem motum et sensum
 bovis. Hec sunt celi: Luna lucida: Mercurij
gratiosi: Genes amorosi: Solis luminosi
Vartis vigorosi: Jovis pluviosi: Saturni
repestuosi: Stellarum fixarum: Crystallinum
et empyreum. In capite bovis sunt duo oculi ve-
 lut sol et luna: sunt due aures velut mars et
 mercurius: sunt due nares velut iupiter et saturnus:
 vultus os velut venus. Alla sidera mun-
duz illuminant et gubernant: hec membra totum
corpus hominis ordinant et decorant. Celum
 stellatum est in virtute hominis: cuius stelle
 sunt capilli qui ad decus hominis pertinent
 quia caluitur pes videntur. Celū crystallinum
est in anteriori parte capitis ubi viget sensus
communis. Celus empyreus est in posteriori

parte capitis ubi viget memoria. In figura
 capitis totus celestis ornatu continetur. Si-
 cut enim de celo ad terras descendunt rores:
 impressiones: et calor naturalis quibus mun-
 dus continue gubernatur: sic in homine est
 caput a quo omnes vires corporis defluunt
 Propterea interrogatus Anaxagoras quid
 est homo. Respondit. Mensura omnium re-
 rum: per dicitur. io. Metaphi. Et Pytago-
 ras interrogatus ad quid esset natus. Respon-
 dit causa videndi celum: per dicit Lactanti⁹
in. 3. li. di. insti. aduer. gen. c. xi. Et ideo de-
 bet semper homo in laudibus dei se exercere
 Nam et caput illius est sic dispositum ut i par-
 tibus suis clare legas homo dei: nota aspi-
 rationis. b. est: cuius ab extremitate longitudi-
 nis nasi protrahatur virgula transiens a su-
 perficie narium usque ad os. Deinde legis. o.
 in oculo dextro: qui habet similitudinem. o.
 Deinde legis. m. cum duobus supcilijs con-
 iunctis cum longitudine nasi. Deinde legis. o
 in oculo sinistro. Alterius legis. d. in auge
 dextræ: que illius præfert similitudinem: Le-
 gis. e. in auge sinistra. Legis. f. in longitudi-
 ne nasi. Ex quo apparet quod i capite hominis
 legis homo dei. Sed quia illa non est oratio
 perfecta datum est os: labia: dentes: palla-
 tum: lingua: guttur: et pulmo velut instru-
 menta naturalia quibus vox et loquela for-
 matur per armoniam laudis divine. ps. 50.
Domine labia mea aperies et os meum an-
nunciabit laudem tuam. Ideo ex his forma-
 tur hoc verbum lauda. Quia homo os habet si-
 militudinem figure circularis in qua non est
 principium nec finis. Ideo homo semper ce-
 bet laudare deum. ps. Laudate anima mea do-
minum: laudabo dominum in vita mea: psallā
deo meo quod diu fuero. Et sic patet parafrasi
 da huius sermonis.

¶ Paratertia huius Sermonis in qua de-
claratur amor dei erga rationalem creatu-
ram respectu creationis animarum.

¶ Tertio in isto sermone tractandus ē
de creatione animarum: in quibus
ostenditur maxima dei clementia:
quia ipse solus creavit et creat eas. Nam
anima intellectiva que est forma hominis
non est ex semine per generationem: Sed a
deo per creationem. Et ideo Nicholaus de

lira sup. Bene. s. c. ait. In formatione boia
nō dī. Producat terra: sicut dictū ē i alijs re
bus: vt patet ibi: sed ait oipotens de⁹. Faci
amus hominē ad imaginē ⁊ similitudinē
nostrā. Imago autē dei cōsistit in aia quātū
ad proprietates naturales. s. mēōiā: intelle
ctū ⁊ voluntatē: s. s. i. t. u. d. o. autē i gratuitis. Et
iō similitudo ē quedā perfectō imaginis: qz
gratia pficit naturā. De cuius aie creatione
multa dicēda essent: que cā breuitatis omit
to: qz in sequenti sermonario i tractatu d aia:
lucide ⁊ apte recitabunt. Cogita ergo aia
ingrata quantū deus te dilexit. Nam dicit
Hi. q. aia fuit prius a deo dilecta q̄ in esse
ctu creatas: q̄ nūc aliud ē dicere nisi q̄ de⁹
prius cognouit nobilitatē aie: necnō ⁊ boni
tatē q̄ crearet eā. Et hoc verū ē: qz dilectio
dei est eternā: vt cōcludit doc. in. 3. di. 32.
Reuertere g aia mea ad deū qui oia ppe
te produxit qui corpus tuū formauit: qui te
ipsaz nobilissimā ⁊ dignissimā creaturā sibi
simile fecit. Ipse est enī de quo Aug. in. 5. te
cui. dei. c. xi. loquitur di. Deus itaqz sumus ⁊
ver⁹ cū verbo suo ⁊ spū suo: qui tria vnum
sunt de⁹ vnus ois creator ⁊ factor ois aie:
atqz ois corpus cuius sūt participatione feli
ces quicūqz sūt veritate ⁊ nō vanitate felices
qui fecit boies rōnāle aia ex aia ⁊ corpe: q̄
eū peccantē nec puniit eē permisit nec sine
mīa dereliquit: qui bonis ⁊ malis essentiam
cū lapidibus: vitā ⁊ seminalē cū arboribus:
vitā sensualē cū pecoribus: vitā intellectuā
lez etiā cū solis angelis dedit. A quo ē ois
modus: ois spēs: ois ordo: a quo ē pondus:
numerus ⁊ mēsurā: a quo ē quicqd nālī ē
cuiuscūqz generis ē: cuiuslibet extimatiōis
est: a quo sūt semia formari: forme seminū
mot⁹ seminū atqz formarū: q̄ dedit etiā car
ni originē: pulchritudinē: valitudinē: ppa
gationis fecunditatē: mēbrozū dispositionez
salutē: concordiaz. Et qui aie irrōnālī dedit
mēōiā: sensū: appetitū: rōnālī insup men
tē: intelligentiā voluntatē. Qui nō solūz ce
lū ⁊ terras: nec solū angelū ⁊ boies: sed nec
exiguū contēptibilis animantis viscera: nec
aia pennulaz: nec berbe flosculū: nec arbo
ris foliūz sine suarū partūz convenientiaz
⁊ quadam veluti pace dereliquit. Hec ibi.
Agant igitur penitētiā ⁊ peccatores ⁊ reuer
tantē ad dominū qui tantū eos dilexit vt sic

gratiaz percipientes ad imarcescibiles glo
riā tandē peruenire possint ⁊ cū illo gaude
re qui cū patre ⁊ spū scō viuit ⁊ regnat i se
cula seculozū amen.

In sacratissima solēnitate Epiphanie to
mini nostri Iesu christi: De adoratiōe eius
per imagos facta sermo. 27.

Ubi est qui
natus est rex iudeorū vi
dimus enī stellā ei⁹ i ori
enter ⁊ venim⁹ cūz mu
nerib⁹ adorare eū. Scri
buntur hec verba Mat.
2. c. Et in euāgelio occurrentis solēnitatis.
Aduetudo est in longū deducta. f. charis
simi q̄ quādo pnceps quidaz magn⁹ acqui
rit aliquod magnū dñūz: vel cōsequit quā
daz victoriā de inimicis suis: tūc capitanei
⁊ cōmilitiones sui congratulant⁹ ei: populus
autē ciuitatis vadit ei obuiāz cū cancticis et
iubilis: ⁊ barones eius sibi offerūt munera.
Simili modo veniens dñs dñozū: rex regū
magnus ⁊ excelsus: habēs victoriā de natu
ra bñana: rapiens ipsaz de manu diaboli p
mysteriū incarnationis sue. Prius ⁊ antea
venerunt angeli cōmilitiones sui: vt patet
Luc. 2. c. di. Gloria in excelsis ⁊ in ter. p.
bo. bo. vo. Deinde populus suus. i. pastores
qui vt patet ibidē pdiscesserūt ab eis ange
li in celū: loqbant⁹ ad inuicē dicētes. A rātea
mus vsqz Bethleem ⁊ videamus hoc verbū
quod factū ē: quod oñdit nobis dñs. Et ve
nerūt festinātes ⁊ inuenerūt Mariā ⁊ Jo
sep̄z infantē positū in psep̄io. Postremo
autē q̄ nūq̄ cōpertū est in libris historiali
bus antiquozū p̄hozū: historiographozū
vel poetarū. s. aliquē fuisse regēz tante maie
statis q̄ alij reges nō astricti sed vocati ac
cesserint cū muneribus ad adorādū eū. Vo
die profecto ppletū est i rege nostro christo
M̄ reges ab oriēte venientes dicti magi a
magnitudine sciētie venerūt Hierosolymā
querētes ⁊ dicentes. Ubi est qui natus ē ⁊ c.
De qua adoratiōe in ista solēnitate tria cō
siderabimus: quozū Primus dicetur regis
christi adoratio. Secundus dicetur eiusdem
excellētia ⁊ bonozificatio. Tertiū autē di
cetur bodierna magoz veneratio et oblatio

Mars pma huius sermonis in qua declara-
tur qd christus siue eius humanitas debet ado-
rari adoratione latricie.

Primo igitur in isto sermone positur
illa conclusio fm sanctus **Ab.** in. 3.
parte. q. 25. ar. p. 7. Ric. i. 3. di. 9. ar.
2. q. i. 7. **Bona.** ibide. f. qd christus siue hūa-
nitas eius est adoranda adoratione latricie: qd
probat rōne: auctoritate: 7 exēplo. **P**ri-
mo probat rōne. **N**ā bonoz fm **Aristot.** p.
Et bi. Est reuerētia alicui exhibita ppter sui
excellentiā. Et ideo duo possumus considera-
re in eo qui bonozat. scilicet qui bonozat: 7 cau-
sas bonozis. Bonoz autem exhibet toti rei sub-
iuncti. Non enī dicimur qd man. 7 boia bono-
ref: sed qd bō bonozatur: quia partes bono-
rant rōne totius: p quē etia 3 modū aliquis
bomo pōt bonozari in aliquo exteriori. puta
in veste aut in imagine. **A**ugustinus autem bonozis
est idē quo ille qui bonozat habet aliquā ef-
cellentiā. Et ideo si in vno homine sunt plu-
res cause bonozis: puta prelatus: sciētia: vir-
tus. **E**rit quidē vnus bonoz illius hominis
ex parte ei: qui bonozat: plures autē 3 cau-
sas ipsius bonozis. **A**ū igitur i christo vna
sit trī psona diuine 7 hūane nature: 7 etiam
vna bypōstasis 7 vnū suppositum ē vna qd
est idē adozatio 7 vnus bonoz ex parte ei:
qui adozatur: sed ex parte cause qua adozat-
tur possunt dici plures eē adozationes: vt. f.
alio bonoze bonozent propter sapiētiam in-
creatā 7 alio propter sapientia 3 creatam.
Si autē poneretur in christo plures perso-
ne seu bypōstases seqret qd simplicitē essent
plures adozationes. **C**ultus ergo latricie ex-
hiberi hūanitati christi: dupliciter potest in-
telligi. **A**ut ita qd exhibeat ipsi humanitati
christi propē se habendo respectū ad eaz trī
7 sic dico qd eaz creatura sit nō obstante hoc
qd vnita est verbo. nō est licitū sibi cultū la-
tricie exhiberi. **A**ut ita qd sibi exhibeatur ppter
verbum cū quo vna adozatiōe adozat suppo-
sitū 7 naturā: ita qd natura per suppositum
Christus autē est nomē persone in duabus
naturis fm **Damas.** li. 3. c. 3. Et ideo vna et
eadē adozatione adozatur christus 7 natu-
ra humana in ipso. Et quoniam caro christi
nunq̄ est separata a verbo: ideo semper con-
sideranda est vt coniuncta 7 semp adozanda

est latricie. **S**ed hūanitati prout per se confi-
deratur nō debetur nisi dulia: vt dictū ē. Et
sic patet quomō est adoranda hūanitas christi.
Quod si dicatur minori minor debetur re-
uerētia: sed christus inquantū homo minor
est patre. **U**nde **Jo.** 14. **P**ater maior me est
ergo sibi inquantū homo nō debet illa ma-
xima adozatio que per virtutē latricie est ex-
hibenda. **A**d hoc respondet fm **Ric.** q. 2.
rum est de reuerētia que deberetur alicui
primo 7 propter se: sic autē non debet cultus
latricie hūanitati christi: sed pmo 7 per se de-
betur verbo: 7 ex cōsequētī hūanitati christi
propē verbū inquantū eius suppositum est.
Item si dicat nullus debet adorari adozatiōe
latricie cuius ē adozare: sed hūanitas ē ado-
rare ipsa 3 sumā 3 trinitate 3: quia eius ē ado-
rare cuius est ozare: christus autē ozauit: vt
patet euangelia intuitū. ergo nō debet ado-
rari adoratione latricie. **A**d hoc respōdet fm
Bona. q. 2. **Q**uis ipsius esset adozare: non
tamē sequitur qd adhuc nō deberet adorari
adozatione latricie: quia nos qui debemur ado-
rare nō debemus respicere ad eius hūanita-
tem: sed ad persone dignitate 3. **S**ecundo
eadem cōclusio probat auctoritate **Damas.**
li. 3. c. 8. **Q**uod dictū adducit **Magister** i. 3.
di. 2. vbi dicit. **U**nus ē christus pfectus de-
pfectus bō quē adoramus cū patre 7 spiritu
sancto vna adozatiōe cū incōtaminata car-
ne eius. **I**tem **Aug.** in **Ques.** 58. de verbis
dñi dicit. **P**erfecta 3 in christo hūanitatem
ideo adozo: quia a diuinitate suscepta atq̄
diuinitati vnita est: vt nō alius atq̄ alium:
sed vnū eundēq̄ deū 7 hominē dei filiū eē
cōfitear. **D**ecille. **Q**uod si dicatur qd idē **Au-**
gustinus .x. de trinitate dicat: qd non sacrifi-
candū censuit nisi ei que 3 deū aut sciuit aut
putauit aut finxit: ergo hūanitati illi nō est
sacrificandū. **A**d hoc respondet fm **Bona**
mentū. qd hoc nō dicit **Augustinus**. quia nō de-
beret in carne adozari 7 ei sacrificari: sed qd
voluit vitari occasiōē erroris ne alicui cre-
ature exhiberetur per se bonoz diuini mune-
ris. **Q**uod ergo dicit qd carni christi non est sa-
crificandū: verū est per se: sed bene est sa-
crificandū deitati coniuncte. **U**nde 7 glo.
eius dē **Augustinus**. sup illud ps. **A**dozate sca-
bellū eius: quoniam sanctus est: sic dicit. **I**n

christo caro sine impietate adoratur a nobis: quia nemo carnes spiritualiter manducat: nisi prius adoret. Quod si dicatur quod alia gloria ibidem inquit. Caro christi non est adoranda illa adoratione latrice que soli deo debetur: sed illa que indulta dignior est. Ad hoc respondet Bernardus. Bonaven. quod intelligitur de carne verbi. put in se nuda consideratione consideratur. Et hoc est quod dicit Augustinus. Si sepaveris hominem a deo illi nunquam credo nec ei servio: hoc autem non odior quin secundum quod unita est adoranda sit latricia. Unde Damascenus. Non ut nudam carnem adoramus: sed ut unitam deitati in unam hypostasim verbi dei. Tercio eadem conclusio probatur exemplo. Nam sicut eadem adoratio de adoratur in homine caput et pedes: ita una et eadem adoratione adorantur in christo humanitas et divinitas. Item sicut eodem timore ignis et ferrum ignitum timetur: sic et deus. sed magis unita est divinitas carni christi quam ignis ferro: sic videtur quod eadem reverentia sit exhibenda eius humanitati que exhibetur divinitati. Preterea purpura qua quis rex induitur est: honoratur illo honore quo honoratur rex. Unde Augustinus. Mel. de verbis domini inquit. Cum rex purpura fuerit indutus: periculum mortis incurrit si eam cum rege adorare quis contempserit: ergo similiter quia humanitas christi si eadem verbo separata non deberet latricia adorari: tamen videtur quod in quantum verbo est unita una et eadem adoratio cum ipso verbo debeat adorari. Et sic pater prima pars principalis huius sermonis. Pars secunda huius sermonis de excellentia et honorificatione ipsius sacratissime adorationis.

Secundo in isto sermone declarandum et persuadendum imo probandum est: quod Iesus christus parvulus ut modo ecclesia representat: nunc natus in gremio gloriose virginis matris collocatus fuit: et cunctorum regum excellentior: quod probatur tribus rationibus. Ratione prophetice pronuntiationis: Ratione periculose translationis: et Ratione duratioris et dilatioris. Primo probatur ratio prophetice pronuntiationis: Surgat rogo omnes qui legerint omnes decas prophetarum: ceterorumque historiographorum et narrent reges prophetarum et gloriosus futurum: qui cunctorum sit excellentior: et neminem dabit. Sed quia istis non

dantur libri prophetarum: sed dati sunt iudeis: ideo surgant ipsi et que volunt proponant in reipsum veritate nisi tres prophetas regales dabant que omnes loquuntur de christo. Prima habetur. 2. Reg. 7. c. ubi dicitur. Cum fuerint completi dies tui et dormieris cum patribus tuis: suscitabo sanctum tuum post te. quod non potest intelligi de Salomone ut voluerunt iudei: quia natus non fuit post mortem David sed ante per multos annos: quinimo per David patres sui constitutus fuit rex antequam David moreretur. 3. Reg. 1. Sequitur ibidem. Quod semen egredietur de utero tuo et firmabo regnum eius et stabiliam thronum regni eius usque in sempiternum. Quod etiam non potest intelligi de Salomone: quia regnum eius non fuit stabilitum usque in sempiternum: quoniam per filium suum Roboam fuit divisum: quando decem tribus constituerunt supra se reges in Samaria: Ieroboam reges israel: nec filio Salomonis remanserunt nisi due tribus. 3. Reg. 12. c. Sequitur ibidem. Et fidelis erit domus tua et regnum tuum usque in eternum ante faciem meam. Quod etiam non intelligitur de Salomone qui inueteratus amore mulierum alienigenarum fecit templum idolis et coluit eas. 3. Reg. 11. Nec verificatur de domo sua: quia quasi omnes reges fuerunt idolatre usque ad Eccebas cuius filius Manasses implevit templum domini idolis. 4. Reg. 23. Sed nec illud quod sequitur de Salomone verificatur. I. Ego ero illi pater: et ipse erit mihi in filium. Sed recte ista prophetia verificatur de rege nostro christo: de quo inquit deus per David in psalmo. Ipse invocabit me: pater meus es tu. Ego primogenitum ponam illum super excelsos pre regibus terre. Regum hunc magnum regem iudeorum quesierunt tres reges dicentes. Ubi est qui natus est tibi. Secunda prophetia habetur Hieremie. 23. ubi dicitur. Ecce dies veniunt dicit dominus: et suscitabo David germen iustum: et regnabit rex et sapiens erit. Quod ut voluit iudei non intelligitur de david in propria persona: quia iste prophetavit tempore Josie filii Amon regis Hierusalem: et patet ibidem. c. 3. qui Amon fuit rex post mortem David: quem David secuti sunt. id est. reges antequam regeret Amon pater Josie. Si dicunt quod intelligitur de David mortuo sed suscitando. Respondent in quo libro habetur quod David su-

scitatus fuerit
barent quid
nid intelligi
semine suo.
genie: tunc p
fuit ille Jos
bar qui ver
Reg. 22. 7.
prophetante
iz. nam era
nec ille vocat
tuus fuit. pp
massen a p
forte mutat
propter se
te in allegato
robabel qui
fuit in servit
de pama re
uitatio ad r
Hierusalem
spondens di
edificavit t
civitatem Hier
2. 8. Secund
canone hieru
servitute Ba
de populo su
romani i pre
zerobabel no
na non loqui
ret: sed intell
quem adorau
reges terre: o
tia prophetia
betur: Et reg
teslon et bo
tur. Et veni
hierusalem nu
nunquam reg
ti. Quod qu
dominus usq
dispersi. 3. r
vitra. 2. 8.
vbi regnum
more coe
oblata su
lent responder
ad istam terr

scitatus fuerit a mortuis 7 silebunt: quia non habent quid loquatur. Si dicunt q de Dauid intelligitur nō in propria persona sed in semine suo. i. de aliquo nascituro de sua progenie: tunc peto quis fuit ille. Forte dicet q fuit ille Josias sub cuius regimine pphetabat qui vere fuit iustus 7 bonus. **vt patet. 4. Reg. 22. 7. 23. c.** Josias est quia Hieremia pphetante Josiasiam regnauerat annis 12. 7 iam erat in 13. anno vt patet **Hiere. c. j.** neciste vocatus ē dñs iustus noster: sed mortuus fuit ppter patrē regis Amon. **f. Da. nassena pbaraone rege egypti. 4. Reg. 23.** Forte mutato proposito. **f. de malo dicunt.** q propter sequentia verba eiusde pphete in allegato. **c. pphetia illa intendit de herobabel qui fuit de stirpe dauid: qui natus fuit in seruitute Babilonis: 7 qui fuit vnus de primis redētibz post. 70. annos captiuitatis ad redificandū templū domini in Hierusalem. Esdre. p. c. 3. 4. 7. 5.** Aliis respondēs dico duo. **Primū ē q herobabel edificauit templū vt bñ dñm ē: s. nō edificauit ciuitatē Hierlm s. Meemias: vt p. 5. Meemie. 2. c.** Secundū q dico hoc est q post redificationē hierusalē quando reuerſi fuerūt de seruitute Babilōica: nūq. habuerūt reges de populo suo: s. tñ duces: vt patet p Hieronymū i. prologo primi libri machab. vnde herobabel nō fuit rex: ergo predicta pphetia non loquit de ipso que dicit: Regnabit rex: sed intelligit de Abisio rege nostro quem adorauerunt adorant 7 adorabūt cōs reges terre: omnes gentes seruiēt ei. **Act. 17. c. pphetia habet. Michae. 4. c. vbi habetur: Et regnabit dominus super eos in mōte syon ex hoc nunc 7 vsq. in eternū: 7 seq. tur. Et veniat potestas prima regnum filie hierusalē nunc quare meroze contraberis? nunquid rex non est tibi? Ecce vbi. D. insensati. Q. ceci quomodo regnat super vos in syō dominus? vsq. in eternū cum sitis per mundū dispersi? Jam sunt mille quatuorcenti anni 7 vltra. **Deuterea vbi illa prima potestas? vbi regnum filie hierusalē? que non reberet meroze cōtrahi nisi esset ceca sui malitia: vel obstinata sua dura perfidia? H. si non valent respondere ad ista duo: salte respondeāt ad istam tertiā particulā. pphetie que dicit:****

Nunquid rex nō est tibi? **D. iudei apite oculos: aperite aures: quia bodie tres reges nō iudeos sed gentiles 7 vides 7 audis interrogantes 7 dicentes: Vbi est qui natus est rex iudeoz. I. Secūdo q Christus sit cunctoz regum excellior probat ratione periculose translationis 7 mirabilis protectionis. Ad cuius declarationē est notandū: q ad maximā seruitutē remouēdā 7 ad cōtrariā libertates introducendā 7 exigitur maxima potestas: sed peccatū primi parentis fuit maximum ideo ad liberandū genus hūanū a tam generali seruitute exigitur potestas infinita. Est igitur infinita dei bonitatis prouisus de rege excellentissimo. **f. de filio dei: vt sicut per ipsū totū factus est: ita 7 totū destructus reparatur: vt autē iste rex ostenderet se esse potētie infinitę precii huius redēptionis. f. sanguinis transiit ab Adam: quia incarnari voluit et sumere carnem de ipso. Non tamen fm virtutem seminalem: sed tñ fm corpulentiam: Sed quia diabolus per inuidiam hominē captiuauit: per eandem inuidiam semper nititur impedire bñ libertatē. Fuit necesse q sicut precium redēptionis vsq. ad principium generationis septime ab hac seruitute periculose traducebat. Sic 7 per regalem eterni regis prouidentiam mirabiliter et miraculose protegeretur. I. Primū igitur periculum fuit mors Abel primi electi ad vitam eternam nati de Adam. At qā christus non erat traducendus de aliquo reprobo: Layn qui erat finaliter reprobandus merito a Lamech sagittatus fuit. **Gene. 4. c. Adam autē cum Eua luxit mortē Abel: 7 vniuit amplius filios nō generaturos sed deo per angelum precipiente vt filius dei de ea nasceretur: cum esset. cxxx. annorum fm doc. hebre. vel cum esset annorum. cxxx. f. 3 doc. 70. interpretum cognouit Eua 7 genuit filium vocatum Setb: electum ad vitam eternā: de cuius semine filius dei debuit incarnari. Accē ergo quōd deus mirabiliter prouidit huius p̄rio periculo ne impediretur illa strissimus sanguis virginis gloriose de q incarnadus erat Iesus christus. Secundū periculum fuit diluuiū qd enēit iudicio dei: vt patet **Gene. 6. c. vbi d. Finita vniuerse carnis venit corā me: p̄mitet. n. me fecisse hominē.********

Ecce quomodo diabolus pparauit periculu:
vt sanguis regius nostre redēptionis peri-
ret: dñ filij Betb id ē filij dei d quo sanguis
cristi erat traducēduo: acceſſerūt ad filias
dominum. id ē Layn: 7 parit sunt polluti.
Huc periculo prouidit glorioſus deus pci-
piens Moē qui pſeruatus erat iustus: q fa-
ceret archā in qua ſaluauit ſecū vxore ſua 7
tribus filiis 7 vxoribus filiorū. Inter quos
fuit pſeruatus Sem: in quo pſernabatur ſan-
guis redēptionis hūane: vt patet Luc. 3. c.
Et ſic eū poſt diluuiū benedixit Moē p̄ ei.
Gene. 9. De quo Sem nati ſūt oēs patres
de quibus Abbraā erat naſcitur. Gen. 10.
c. Et cui facta fuit in tertia generatione pro-
miſſio de filio dei incarnādo de ſemine ſuo:
7 adimpleta Iſaac nato. Gene. 21. c. Tertiu
periculū fuit i patriarchis: 7 primo i Iſaac
nato ex diuina promiſſione 7 in quo de^o pro-
miſerat filiū ſuū incarnari: 7 in quo benedi-
cerētur omnes gentes. Gene. 26. Sed ecce
periculū. Nam Rebecca vxor ſua quaz du-
xit quadragenarius inuēta eſt ſterilis: Qui
periculo prouidit reus per orationē Iſaac:
qui oēs pro fecunditate Rebece vxoris ſue:
exauditus fuit a dño: que cōcepit 7 peperit
vno partu duos filios. ſ. Jacob 7 Eſau: i q
bus apparuit periculū: quia Eſau odio ha-
bebat Jacob: 7 volebat occidere eū. Gen.
38. Jacob autē habuit duas vxores. Ex qua
rū vna. ſ. Lea ſuſcepit filiū. ſ. Judā: de cu-
ius ſemine filius dei debebat incarnari. Ju-
das autē duos filios nequiſſimos: q abutē-
tes vxore ſua Thamar a dño interfecti ſūt
Quā Thamar cognouit Judā i forma me-
retricis: dāns ei pro mercede bedū: 7 pigno-
ra anulū: armillā 7 baculū: ex quo coitu cō-
cepit duos. ſ. Phares 7 Zaram quaz etiam
cū vellet Judas facē cōburi: miſit ei pigno-
ra ſua: 7 ſi liberata eſt: vt patet Gene. 38.
Ecce quōd deus prouidit ne ſemen inde deſi-
ceret per Thamar: 7 ne periret Phares i ve-
tre eius in quo ſeruabatur ſanguis ad virginē
traducendus. Phares autē genuit Elrom:
ex quo nati ſunt patres et quibus debebat
naſci Dauid rex. Matb. p. c. vt adimpleret
promiſſio facta ad Jacob qñ dixit illi dñs.
Reges egredientes de labiis tuis. Gene. 35. c.
Quartū periculū fuit ſeruitus i egypto: vt
patet diſcurrēt: de venditiōe Joſeph. Be.

37. Et de ingreſſu Jacob in egyptū cum oib⁹
ſuis ppter famē. Gen. 42. 7. 43. c. 7 de aſpe-
ro labore in edificandū cū paucis victu p⁹ mor-
tez Jacob 7 Joſeph. Exo. p. c. Et de prece-
pto q oēs maſculi occiderent: quod tñ diui-
na prouidentia nō eſt factus eodez. c. Et tñ
dem per Moſen deductus ē popul⁹ vltra
mare per deſertū 7 liberatus ē ab hac ſerui-
tute p manus Moſi: vt patet Exo. Rūe. 7
Leui. per totū. 7 finaliter mortuo Moſe
Deutro. vlt. p manū Joſue popul⁹ iſte
in quo traducebatur ſanguis nſe redēptionis
conductus fuit ad ciuitatē regalē 7 ſanctā
Hieruſalē. Joſue per totū. Et ſic patet quōd
deus mirabiliter protegit hūc ſacrū ſanguinē
regiū a periculo ſeruitutis. Quintū pericu-
lum fuit pſecutio Dauid: de quo fili⁹ dei de-
bebat incarnari. Diabol⁹ enī fecit duas ma-
gnas pſecutiones vt ſanguis regius nostre
redēptionis in ipſo periclitaret. Prima per-
ſecutio facta fuit per regē Saul: vt patet. i.
Reg. 18. 19. 21. 23. 7. 24. Et iſta fuit prima
perſecutio quā fecit contra eū diabol⁹ añq
obtineret regnū. Secundā autē fecit ante et
poſt regnū adeptum que fuit ſpūalis dedu-
cens eū ad multa peccata: vt patet de pecca-
to adulterij 7 homicidij. 2. Reg. xi. 7. 12. Et
de peccato negligentie: correptionis filij ſui
Amnon: 7 de peccato ſupbie in multitudine
populorū. 2. Reg. 24. Propter quod pecca-
tū peſte fuerūt mortui. 70. milia virozū: et
tñ deus mirabiliter protegit eū inſpirādo ſibi
penitentia 7 bñlitate: 7 ſic etiā indulgen-
do ſibi vt pmiſſio facta a trib⁹ patriarchis:
Abraā: Iſaac 7 Jacob. Et pmiſſio ſcā ipſi
Dauid de rege naſciture de ſanguine ſuo ha-
beret locū veritatis. Tertiu periculū fuit re-
gum Juda vſq ad tranſmigrationē Ba-
bylonis: qui omnes inſtinctu diaboli adora-
uerūt idola. vt Salomō. 3. Reg. xi. Et Ro-
boam ſuperbus filius Salomonis. 2. Reg.
12. Et de multis alijs de quibus longū eſt
enarrare: vt patet in. 4. li. Reg. a. 14. c. vſq
ad. 24. 7 tñ deus prouidit q ſupradicti re-
ges non perierūt. Diuiſ rei veritas patet:
quia quāuis propter ſupradictorū peccata
deus permiferit q Joachim cū matre et to-
ta domo ſua ductus fuerit in Babyloniam
et conſimiliter pater eius Sedechias rex.
Attamen in illa ſeruitute non permiferit de⁹

de ſanguine
migratione
latet. Sal-
ficauit ten-
tis 3020b
Septimū
trideci⁹ Jo-
grandara
pter deſer-
22. c. Qui
reſtificarū
inea natiū
Ipſe etiā ci-
berodes au-
dōzū turb-
Matb. 2.
lū appare-
berodē: 7
le puerū
Ecce quōd
guinē reg-
p quā po-
nē pericul-
gñer cellen-
q pſeſit ci-
tione durā
regni ei⁹ no-
de futuro
pſerit ſcrl-
put 7 rex to-
nūq ſuit ſit
vite ſue no-
c. Et cō ſi-
in diluui-
ſ. c. et Mo-
ſaluariſ
terra poſt-
ſui diuſer-
Cham oco-
bi cōs mo-
ti⁹ dur ſu-
lioz cog-
nandi a m-
cipiū regn-
7 regnū ei⁹
a q regnū
et bi tand-
ges q Jo-
ſi 7 ipſo
fuerūt. J

sanguis regius deficeret: qm post trans-
 migrationē babilonis. Ieconias gēuit Sa-
 latiel. Salatiel autē Jorobabel: q postq edi-
 ficauit templū. s. post. 70. annos captiuita-
 tis Jorobabel genuit Abiud. 7c. Dat. p. c.
 Septimū 7 vltimū piculū fuit cbristi 7 ma-
 tris ei. Ipsa enī inuenta est in domo patris
 grandida: anteq Juseph illā duceret: q pro-
 pter debebat lapidari p legē q babel pcur-
 22. c. An periculo prouidit de? per angelū
 testificantē suā sanctitatē di. Juseph. Quod
 in ea natū est de spū sancto est. Mat. p. c.
 Ipse etiā cbrist' natus fuit in periculo: qm
 herodes audiens a magis q nat' est rex iu-
 deorū turbat' est 7 cogitauit eum occidere.
 Mat. 2. c. An periculo prouidit de? p ange-
 lū apparentē in sonis magis neredirent ad
 herodē: 7 apparentē etiā Juseph 7 di. Tol-
 le puerū 7 matrē ei. 7c. etiam Mat. 2. c.
 Ecce quō pūisū est oib' periculis: bñc san-
 guinē regniū ipedientib' pūisū humane salu-
 p quā protectionē miraculosā 7 traductio-
 nē periculosa declaraf xpm esse cūctorū re-
 gū 7 excellentiorē siue excelliores. **Tertio**
 q xps sit cūctorū regū excellioz pbatur ra-
 tione durationis. **Uā** xps dicitur **Luc. 2. Et**
 regni ei' non erit finis. Et q hoc verbum est
 de futuro vertam' nos ad preterita: qz rō
 pteriri scire futura facit. **Prim' enī** dux ca-
 put 7 rex totius terre fuit prim' homo. Ita q
 nūq fuit filius ei in dñio: 7 mortu' est anno
 vite siue noningētesimo trigesimo. **Heñ. 5.**
c. Et cōs filij ei' 7 filie 7 filij filioz perierūt
 in diluuiū exceptis Noeh translato **Heñ.**
5. c. et Moecū trib' filijs 7 vxorib' i archa
 saluatis **Heñ. 7. Recūd' dux** caput 7 rex i
 terra post diluuiū fuit Moecuius tres filij
 sui diuiserūt terrā. Sem occupante asiam:
 Cham occupante affricā. Japhet europā. Et
 bi cōs mortui sūt 7 eorū regna diuisa. Ter-
 ti' dux fuit Membrorib' prim' dñator dñij
 liuore cognitionis: boies adorare signē domi-
 nandi amore. Et edificauit babiloniā prin-
 cipiū regni ei' **Heñ. x. c. Et** hic mortu' est
 7 regnū ei' diuisū est. **Quart' fuit** Chanaā
 a q regnū chanaanorū ablatū est **Heñ. x. c.**
 et bitandē diuisū fuerūt i triginta 7 vnū re-
 ges q a Josue 7 pps dei capti fuerūt 7 occi-
 si: 7 ipsorū ciuitates a populo dei occupate
 fuerūt. **Josue. 14. c. Et** sic reges 7 regna ba-

buerunt finem. **Quint' fuit** in. pñ. duces iu-
 rta pmissione factam Saad ancille Sare
Deñ. 25. 7 bi cōs cū patre suo mortui sunt
 7 dñia diuisa. **Sext' fuit** assuer' q regnauit
 in susis 7 dominabat sup. i. 27. prouincias
Heñ. p. c. Et hic mortu' est 7 regnū ei' dis-
 persum. Regnū etiā romanorū vt ait **Aug.**
4. de ciui. dei. c. 7. Dabit magnū imperiū
 quia iperauerūt toti europē 7 affricē 7 p ma-
 gna parte asie: sed nō toti: qz pias nō potue-
 rūt totaliter subiugare: cui' impij fuerunt
 7. reges. Quoz prim' fuit Romul' vltim'
 70. Tarquini' supb' vt recitat **Aug. li. de**
ciui. dei. c. 15. Qd imperiū fuit desolatu' 7 di-
 uisū nō tamē anihilatū: quia factū ē regnū
 ipsi' cbristi: quod vicarius eius in tra possi-
 det. Nam eo tēpore quo imperiū romanorū
 vbiqz impabat. Constantin' impator fuit
 cōuersus ad fidē: 7 mandauit vbiqz p orbē
 q fides cbristi seruaret sub bis verbis. Cū-
 ctos pps quos nostre clementie regit im-
 periu in tali volum' religione versari: quā
 diuinū Petrū apostolū tradidisse remanis
 religio vsqz adhuc ab ipso insinuatā decla-
 rat: 7 quā pontificē damascē sequi daret: 7
 Petrū alexandrie vrbis episcopū virū apo-
 stolice sanctitatis hoc ē vt fm apostolicā dis-
 ciplinā euangelicāqz doctrinā patris 7 filij
 7 spūs sancti vnā deitatē sub parī maiesta-
 te 7 sub eternitate credam' hanc legē xpia-
 norū nomē catholicorū iubem' amplecti. Et
 nō solū hanc eplam misit per orbē: sed etia
 mādauit publico statuto. q cōs volentes ef-
 fici xpiani publice possent baptizari: 7 in pu-
 blico etiā possent ecclesias cōstruere atqz tota
 regiz. q. i. c. futurā. Et cū hoc ecclesias scī Pe-
 tri cōstruxit 7 sedē impialē successorib' suis
 reliqz romanā vrbē 7 oīus italie 7 occidēta-
 liū regionū puincias successorib' Petri cō-
 signauit: oīaqz insignia apparat' 7 pcessio-
 nis ipertalia sumo romano Petri successo-
 ri cōcessit: 7 vt vicario sumi pōtificis acer-
 cellētissimi regis Iesu xpi equū pedester fre-
 nodiret. 96. dis. **Constantin'.** Et sic veri-
 ficatus fuit ille versus. 75. psal. Et adora-
 bunt eū oēs reāes terre: cōs gentes seruiunt
 ei. Unde per istū modū iperū romanorū
 deuenit ad xpm regē supremū cuius regnū
 nō habet finē 7 cunctis regnis finē imponit
 Et sic patet secūda pars huius sermonis.

Pare tertia buius sermonis in qua ponitur magorum adoratio et oblatio.

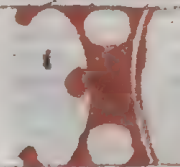
Tertio in isto sermone tractandū est de magorum ueneratione et oblatione. Circa quā tres particule annotantur: quarū prima dicit stelle apparitio. Secunda dicit magorum aduentio. Tertia autē dicit munerū oblatio. Prima ergo particula dicit stelle apparitio: quia sequit̃ i textu Vidimus stellā eius in oriente. Nam scdm Chrysostomum Petrus Ioannis et Nicolo de lira sup Mathe. 2. tra. 1. bo. in. 3. parte. q. 36. ar. 7. Stella que apparuit magis: non fuit vna celestium stellarū: sed de nouo pducta. Qd etiā confirmare videt̃ Aug. in libro contra faustū di. Non ex illis erat stellis que ab initio creature itinerū suorum ordinē sub creationis lege custodiūt: sed nouo virginis partu nouū sidus apparuit. Hec ille. Vocatū multipliciter ostendit̃ esse verum. Primo quidē quia nulla alia stellarū hac via incedit. Hec enī stella ferebat a septentrione in meridiē. Ita enī facit iudea ad paradisū vnde magi venerūt. Secūdo appareret hoc ex tēpore. Non enī solū apparebat i nocte: sed etiā in die media: qd non est virtutis stelle nec etiā lune. Tercio qz quādoqz apparebat i quandoqz occultabat. Cū enī intrauerunt hierosolimā occultauit seipsā vnde vt berodē reliquerunt monstrauit se ipsam. Quarto quia nō habebat continuū motū: sed cū oportebat ire magos ibat: qn autē oportebat stare stabat: sicut de colūna nubis que erat in deserto habes. Quinto qz nō sursum manēs p tūpū gnis demonstrabat: sed deorsus recedēs hoc faciebat. Dicit enī Mathe. 2. Qd stella quā viderant in oriente antecedeat eos vsqz dum staret supra vbi erat puer. Ex quo patet qz verbū magorum dicentū Vidimus stellā eius in oriente. non sic ē intelligendū: quasi ipsis in oriente positis stella apparuerit existēs i terra iuda. S. qz viderūt eam in oriente existentē et pcessit eos vsqz in iudeā p̃tis boca quibusdā sub dubio relinquat. Non autē potuisset distinguere domū demonstrare nisi esset terre vicina. Et sicut ipse dicit hoc non videt̃ p̃p̃riū esse stelle: sed virtutis cuiusdā rationalis: vnde videt̃ qz hec stella p̃tus visibilis fuisset i talē apparentiā transformatā. Vnde quidaz

dicūt qz sicut sp̃itus sanctus descendit super baptizatū dominū in specie columbe: ita apparuit et magis in specie stelle. Aliqui uero dicunt qz angelus qui apparuit pastozibus in specie humana apparuit magis in specie stelle. Probabilius tamen videtur qz fuerit stella de nouo creata non in celo sed in aere vicino terre: que scdm xī voluntatē moueuebat. Vnde Leo papa dicit in sermone epiphanie. Tribus magis in regione orientis stella noue claritatis apparuit: que illustrior ceteris: pulchrior sideribus: in se intuitū oculos aīos cōuerteret: vt cōfestim aduenteret non esse otiosū: qd tā insolitū videbat̃. Et sic patet prima pticula. Secūda pticula dicit magorum aduentio. Erat enī p̃p̃betatū Numeri. 24. Dicit stella ex iacob et surget virga ex isrl. Et ideo in hora natiuitat̃ xp̃i apparuit stella in orientali terra vbi habitauit Balaā. vt patet Numeri. 23. Quapropter magi sic dicti: non a magica arte sed a magnitudine sciētie: qui etiam erant reges quia illo tempore philosophi sapientes regnabāt: videntes nouā stellā cognouerūt p diuinā inspirationē qz illa erat que dicta fuerat p Balaā. Et tunc mouerūt se ex locis suis vt venirēt ad venerandū puer natū: in quibz venētibz a remotis ad xpm apparuit sicut in quodā p̃sagio fides et reuotio gētū. Et ideo sicut fides et reuotio eozū ē sine errore p inspirationē sp̃us sancti: ita etiam credendū est magos a spū sancto inspiratos sapientē xpo reuerentiā exhibuisse. Sequentes igit̃ stellā venerūt in iudeā dic. i. 3. quia illa era vbi habitabat Balaā nō multū distabat a iudea. Ipsi autē iudeā intrantibus stella diuina disposita disparuit: vt necesse haberēt recurrere ad ciuitatē regiā videlicet hierusalē: et ibi inquirere de xpo nato. Hoc factū ē a deo duplici causa. Una propter ipsos magos: vt qz p̃i fuerant cōmoniti celestis signo: cōfirmarēt etiā dicto prophetico ex hebreozū responsō doctorū. Nam vt habet Mathe. 2. Audiens herodes rex turbatus est et oīs hierosolyma cū illo. Et congregans oīs principes sacerdotū et scribas populi sciscitabat ab eis: vbi cōfisset nascere. At illi dixerūt: in betleē iude. sic enī scriptū est p Dicitā prophetā. 5. c. Et tu betleē terra iuda nequaqz minū es in principi

bus iuda. Et te enim exiet dux qui regat populum meum israel. Alia causa fuit propter christum ut eius natiuitas in ciuitate regia nunciaretur: et per consequens iudei christum non recipientes inexcusabiles barentur: propter quod figurabat quod fides preperat agentibus deuote recipiendis: et a iudeis pro maiori parte in infidelitate remanentibus spernendis: quia magi qui gentiles erant ipsius christum deuote quesierunt et inuentum adorauerunt: sacerdotes autem iudeorum audientes christum natum per celeste signum in nullo moti sunt ad ipsius querendum siue inueniendum. Sed tunc berodes cum vocatis magis diligenter didicit ab eis tempus stelle que apparuit eis. Et mittens illos in bethleem dixit: Ite et interrogate. etc. Respondet enim salum obsequium: ut facilius eos decipiat. Et sic patet secunda pericula. **Tertia pericula** dicit magorum oblatio. De qua enim in textu. Qui cum audissent reges abierunt: et ecce stella quam viderant in oriente antecebat eos. etc. Et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera: aurum et myrrham. Obtulerunt ei aurum tanquam regi: et myrrham tanquam domini mortali secundum Gregorium protestantes ipsi pro salute hominum moriturum secundum Augustinum. **Philosophus** autem dicit. Ad et si non intelligebant quale mysterium ista gerebant: vel quid significarent: dei tamen prouidentia eos occulte monente hoc ordinatum est propter varia mysteria: quorum ad presens dico vnum. **Tria enim** sunt in nobis. scilicet intellectus: affectus: et sensus. Primum offerimus cum totam nostram intelligentiam et sapientiam in dei obsequium captiuamus et dedicamus: que sapientia auro designatur: teste Salomone qui ait: Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. Et Sapientia. et dicitur de sapientia. Quod infinitus est thesaurus hominibus. Secundum pro offerimus per feruorem caritatis et orationis: que per etrus significatur iuxta illud psalmi. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Tertia autem offerimus per carnis mortificationem que per myrrham significatur. Quia quia amara. Quia quia corpora a putrefactione preseruat: que omnia confirmant per Gregorium dixi. Instruimur nato regi aurum per quod significatur sapientia offeramus in conspectu eius sapientie lumine splendentes. Abus autem per quod exprimitur orationis deuotio of-

ferimus deo per orationum studia ut redolere valeamus. Myrrham que significat mortificationem carnis offerimus: si carnis vitia per abstinentiam mortificamus. Hec ille. **Offereamus** igitur cum magis deo et salutari nostro ista spiritualia munera: et reuertamur non per viam peccatorum nostrorum: sed per aliam viam. scilicet per totum in regionem nostram celestem. scilicet patriam in ipsa habitaturi in secula seculorum Amen.

Dominica prima post Epiphaniam de amore dei erga creaturas respectu redemptionis gubernationis et glorificationis: propter quam quilibet excitari debet ad patriam. Sermo. 28.

In his que

patriam meam sunt oportet me esse. Scribunt hec verba Luce. 2. c. et in euangelio occurrentia dominice. Ultra amorem creationis omnipotentis dei fratres charissimi mei de quo in preterita dominica tractauimus ad pagendam penitentiam videlicet incitantur: Restat in presentiarum de amore redemptionis gubernationis: et glorificationis: non minus ad ipsam penitentiam impellentem iure tractare. Quis enim non excitet? Quis non moueatur ad offensiones ipsius dimittendas: qui nos peccatos et damnatos incarnatione et sanguinis effusione filij sui mirabiliter redemit: qui nec per nos nec per alium redimi poteramus? **De enim Augustinus** super psalmum 53. Mortuus est christus in manus iudeorum: et redemit multitudinem gentium. Et super psalmum 95. ait. Mendaces homines se potuerunt: sed redimere non potuerunt. Venit redemptor et dedit precium: fudit sanguinem suum: et emisit orbem terrarum. Quia propter idem ipse in libro de verbis apostoli sermone. 20. inquit. Et prima transgressio ne primi hominis vniuersum genus humanum natum sub obligatione carnis peccati victor diabolus possidebat. Si enim sub captiuitate non teneremur redemptione non indigere mus. Venit ad captiuos non captus: venit ad captiuos redimendos nihil in se captiuitatis hoc est iniquitatis habens: sed in carne mortali peccatum nostrum portans. Si enim carnem mortalem non haberet: unde in peccato sanguis quem per captiuos funderet? Ille autem qui ad captiuitatem nostram

loquamur de satisfactione semiplena: ista vi
delicet in qua remissa offensa requiritur emē
da de damno: sic dicendū qd bō potest satisfi
facere p suo actuali: nō at p originali: cui
rō est triplex. Primo qd ad bō fiat satisfi
ctio: necessarii est qd fiat dāni recōpensatio
bō ppter originale pccm qlibet habet necessi
tate moriēdi: qd si tētet satisficere teo p ori
ginali pccō teneat reddere aīaz p aīa: sed qd
let est mortis debitor p originali pccō: ergo
non vī qd aliqz qd originale pccm pccit possit
vnqz satisficere pzo illo. 2o qd pccm actuale
dicat deprauationē volūtatis: originale autē
deprauationē nāe. In hoc autē differt depa
uatio nāe a deprauatōe volūtatis: qz corru
ptio volūtatis respicit ipsā psonā vt est in
diuiduū: sed corruptio nāe vt est alteri p
cipiū. Impossibile igit fuit qd aliqz p origi
nali pccō satisficeret: nisi oīno ab originali
pccō mūd⁹ esset: nisi haberet grāz cōēz cui
plenitudo nata est in alios redidare: 7 talis
nō potuit esse nisi qd esset teo 7 bō. ergo. 7c. 3o
quia volūtās est vtribilis: 7 corruptio in ea
existens est de facili mobilis: quia vero na
tura vno modo mouetur corruptio existēs
in ea difficile mobilis: qm igit exordinatio
volūtatis introducta p actuale ē pōne sin
gularis 7 facile mobilis recōpēari pōt p vñ
grē gratū faciēti q respicit psonā singula
rē: qz pō deprauatio nāe respicit ppagatio
nē nāe 7 in nām cōm: 7 vltēradicari nō
pōt oīno: ideo p dāno illato nemo pōt satisfi
facere p grām singularis psonē: illa enī nō
tollit oīo originalis pccī radicē ab eo i quo
est nec p se: nec p vñm suū: 7 ideo nō potest
oīo tollere reatū 7 obligationē: sed sol⁹ ille
qui est teo 7 bō vt dictū est. Et sic patet secū
da cōclusio. 3a cōclusio ē qd teo gen⁹ būa
nū potētia absoluta: qm in se est absqz du
bio potuit liberare alio mō 7 saluare: vt di
cūt Dugo de scō victore in libro de sacramētis.
Cui⁹ dictū recitat magr in lra in. 3. dis. 20.
Cui⁹ rō est qd potētia dei nō est limitata: 7
sicut solo nutu mētis 7 impio volūtatis po
tuit creare: ita etiā potuit reparare. Qm Leo
papa in quodā sermone in ramis palmarū in
quit. Potētia filiū dei que ppter eandēz
eētā est eqlis pī: potuisset liberare genus
humani solo impio volūtatis sue. Et Pre
expres⁹. 20. li. moza^m bocasserēs ait. Qui

nōs fecit existere ex nīlo: renouare etiā su
ne morte 7 passiōe sua potuisset. Qm Aug⁹
1. de trini. vt habet a magro in. 3. dis. 20. in
quit. Si grāc vtrū alio modo potuisset re
parare gen⁹ būanū qd per mortē filiū ei⁹: vi
cim⁹ 7 aliū modū ei fuisse possibile cui⁹ pote
stati cūcta subiacerēt. Aduertendū tñ qd si
loqmur de potētia dei ordinata respectu ge
neris humani repati 7 literati: qz determi
navit te⁹ sibi posse ad hāc viā tāqz ad conue
nientiorē: nō potuit alio mō genus būanūz
repari. vnde 7 Aug⁹ sequit in pdictis ver
bie vi. Sed nre miserie sanāde nullū modū
fuisse cōuenientiorē: nec oportuisse. Et etiā
Leo papa sequit pbia pdicta: qm dixit po
tuisse liberare gen⁹ būanū solo iprio volū
tatis sue: nisi. s. dñis opibus maxime cōgru
isset: vt neqte hostilis aduersitas eo qd vice
rat vinceret. Qm 7 Ansel. in li. Cur te⁹ bō
ait de chāsto. Nō potuisset transire calicē ni
si biteret illū: non quin posset vitare mortēz
si voluisset: sed quia impossibile fuit aliter
saluare mundū. Qd cōfirmat pac noster
Ambrō. vi. Tātū fuit pccm nrm vt salua
ri nō possem⁹: nisi vnigenit⁹ dei fili⁹ morer
et p nobis debitorib⁹ mortis. Et glo. sup
illud ad heb. 2. Decebat auctorem salutis
eorū p passiōē cōsummare. 7c. sic inq^r. Nūc
xps moreret bō nō redimeret: nō redēptus
ār p nos frustra fuissent oīa facta. Que etiā
pfirmari vident⁹ p dictū dñi nri L. u. vlti.
Oportebat pati xpm 7 resurgere a mortuis
7c. Quare autē sic decreuit te⁹ fuit cōuenien
tia sue potētie: sapie: 7 iusticie: nec nō 7 mie
que meli⁹ 7 expressius seruare nō potuit: vt
patet ex supradictis in sermone natiuitat⁹ do
mini. Ad quozū etiā clariozē noticiā et
clemētiā dei magis explicādā aduertēdū qd
modū istū vltra ceteros debuit te⁹ accepta
re tāqz nobilissimū inter oēs qui excogitari
pōt fuit. n. acceptabilissimū ad placādū dei
pruētissimū ad expugnādū generis būani
inimicū. cōgruentissimū ad curādū morbu
7 efficacissimū ad attrahēdū genus būanū
prio dico qd fuit acceptabilissimū ad placā
dū dei: ppter qd dicit Ansel. 2. li. Cur te⁹
bō. Nihil aspiciūz 7 difficil⁹ pōt bō pati ad
bonozē dei sponte 7 nō ex debito qd mortem.
Et nullaten⁹ pōt seipsū magis dare bō teo
qz cū semorti tradit ad bonozē ipsi⁹. Et hoc

ē qđ dīad **Eph. 4.** Tradidit semetipsum obla-
 tionē ⁊ hostiā deo i odorē suauitatis. **2°** fuit
 prudētissim⁹ ad vincēdū aduersariū nostrū.
 Accēbat enī vt xps sua prudētia suparet di-
 abolū: sicut diabol⁹ sua astutia decepit bo-
 minē p mū. iuxta illud **Job. 16.** Prudētia ei⁹
 percussit supbū. **3°** vlti. c. Nunqđ p terit cape
 leuiatan bano. q. d. imo ppter qđ dicit **An-
 sel. vbi. 8.** Venit redēptor ⁊ vict⁹ ē deceptor
 tetendit muscipulā crucē suā: posuit ei quasi
 escā sanguinē suū. **Tertio** fuit cōgruentissī-
 mus ad curandū morbū: p m⁹ enī hō pecca-
 uerat p superbā: gulā: ⁊ inobedientiā. sicut
 dicit **Gre. Noluit** enī assimilari deo p sciē-
 tie sublimitatē: gustare ligni suauitatem: ⁊
 trāsgredi pcepti dīni limitē. Et qm curatio
 batet fieri p p rariū iuxta illud. **z. Et vbi.**
Medicine habet fieri p p rariū: ideo mod⁹
 satisfaciēdi fuit pgruentissim⁹ p abiectiōnē
 bñliationē ⁊ dīne volūtatis iplētiōnē: que
 oīa reluxerūt i ipsi⁹ xpi passiōe. **Iuxta** illud
 apl⁹ ad **Phil. 2.** Bñliauit semetipsum f. o. v.
 ad mor. mortē at cru. **Postremo** fuit efficā-
 cissim⁹ ad attrahēdū gen⁹ bñianū. **Mō** enim
 decuit aliter ipsū saluare nisi saluo volūtati
 arbitrio: quo saluo nō potuit tē boiez magi
 attrahere ad amorē suū q̄ sustinēdo pro eo
 crucis patibulū. **Qua** ppter dixit ipse **No-
 iz.** At ego si exaltar⁹ fuero a fra oīa trabaz
 ad meipsum. Et **Hugo** de ara spse inquit. **Ne**
 oñderet tibi q̄tū te diligeret: nō nisi moriē-
 do a morte te literauit: vt nō tm pietas ipē
 deret bñficiū: verū etiā charitatis affectum
 mōstraret. **Quetiā** cōfirmat **Aug. 2. r. de
 trini. ⁊ recitat mōr vbi. 8. di.** Quid ē enī qđ
 tātu mētes nras erigit: ⁊ ab imortalitatē de-
 speratōe subleuat q̄ q nos tanti fecit deus
 vt ei⁹ fili⁹ imutabiliter bon⁹ in semanēs qđ
 erat: ⁊ a nobis accipiēs qđ nō erat dignatus
 nrm inire pfortiū: mala nra moriēdo pfer-
 ret. **Et in li. Cur** qñ ⁊ quō tē bō. c. 9. ait.
Grās igit oīptēti deo agim⁹: qz sicut eci-
 dimus grauit⁹: reuati sum⁹ mirabilē ⁊ mi-
 sericordiā oē debitiū trāscendētē pmediato-
 ris morte regim⁹. **Mēpe** quid misericordiā
 intelligi valet q̄ cū pctōre dānato eēnis tor-
 mētis ⁊ vñ se redimat nō bñti: tē p dicit:
Accipe vnigenitū meū ⁊ da pte. Et ipse fi-
 li⁹. **Tolle** me ⁊ redime te: qñ enī hoc dicunt
 qñ homines ad xpianā fidē vocant ⁊ trabunt

Quid vtqz iusti⁹ q̄ vt illud cui daf pciū ma-
 ius oī debito oē pctm dimittat illi: qui hoc
 debito donat effectū. **Hec** ille. **Que** etiā de-
 clarat **Piero. in epla ad Damasū** papam de
 filio. p dīgo di. **Que** aut maior pōt eē clemē-
 tia: q̄ vt fili⁹ dei tois fili⁹ putaret: accēmen-
 siū fastidia sustineret p tū: expectaret aduē-
 tū: inuolueret pānis: subijceret parētib⁹: per
 singulas adolesceret etates. **Et** post p tume-
 lias vocū: alapas: flagella: crucis q̄q. p no-
 bis ferret maledictū: vt nos a maledicto le-
 gis absolueret: patri factus obediscas vsqz ad
 mortē: vt id ope cōpleret qđ ante ex psona
 mediatoris fuerat tēpcat⁹ di. **Pat** volo vt
 quō ego ⁊ tu vnū sum⁹: ita ⁊ isti i nobis vnū
 sint: qz qđ ad hoc venerat: vt qđ erat ipso bñ-
 le leges: qz nemo ex ea iustificabatur ineffabili
 mīa vinceret: publicanos ⁊ pctōres ad pniās
 puocabat. **Admū** q̄q. ex oīz expetēs vt i
 cōmūo docerent: sicut manifestū ē potēte
 ei⁹ euāgelia sollicita mēte plegerit. **Quō** ⁊
 cib⁹ ⁊ pot⁹ ⁊ ambulatio ⁊ vniuersa q̄ gel-
 sit in terris salutē boiuz pcuraret. **Hec** ille.
Et iō xps in sua passiōe. ppter nostrā salu-
 tē ⁊ ad oñdēdā suā infinitā bonitatē trias in-
 gularitē fecit. **Primū** ē sollicita inq̄sitiō. **2°**
 alta crucifixio. **3°** amorosa clamatio. **Pr-**
mū qđ fecit xps. p redēptōe nra: vocat solli-
 cita inq̄sitiō. **Trib⁹** enī modis pōt cognosci
 qñ qđ diligit rē pditā. **Primo** qñd aliquē
 mittit sed sol⁹ ipse req̄rit. **2°** qñ lōgū iter fa-
 cit. **3°** qñ multos labores sustinet. **Q bone**
Iesu tu p dēs aīaz nostrā sponā tuā: ppter
 pctm p mōy parētū expulsā a regno celoz
 volēs ostendere quātū ip̄saz amabas: in his
 trib⁹ actibus teip̄s pstituit. **Mō** enī mīu-
 sti angelos nec archāgelos: s̄ tu met a sūmo
 celoz cū multis laborib⁹ ⁊ dolorib⁹ aīaz p-
 ditā quesisti. **Q** de explicare posset labores
 ⁊ dolores quos redēptor nrm in illis trib⁹ an-
 nis p nostrā redēptōe portauit. **Ipse** enī se-
 cificut bon⁹ pastor. tē quo **Luc. 13. c. vici.**
Quiser vobis bō qui habet centū oues: ⁊ si
 p rādidit vnā ex illis: nōne dimittit nona-
 ginta nouē in deserto ⁊ vadit ad illā que pie-
 rat. **Hic** fecit xps a. 99. pecudib⁹ dīmīssis. i.
 nouē cboris angeloz: q̄s hūit cētēsimā pecu-
 dē. i. naturā humanā cū sudoribus ⁊ bume-
 ris suis iposuit ⁊ hoc fuit qñ tulit crucē bu-
 meris suis pro peccatis nostris. **Unde** **Per.**

ad mirās ei⁹ infinitā misericordiā ⁊ pietatez
 dicit. **N**ate dei quo tua descendit bñlitas
 Quo tua flagrauit charitas. ⁊c. **P**ijissi
 me iesu infinite potētie ⁊ misericordie: qđ va
 dis inq̄rendo. **A**udi ipsū rñdētē. **E**go qđ
 aiaz tuā: ego quero te p̄ditā: ego quero te
 vlceraatā. **R**euertere ḡ ad eū aia mea qđ ipse
 suscipiet te. **U**⁹ fuit alta crucifixio. **A**ia
 indurata ⁊ desperata: si pua tibi vidē qđ vi
 cta sūt: vade ad arborē sancte crucis ⁊ inter
 roga illū quē retinet cū tāto dolore ⁊ mero
 re ⁊ dic ei: **A**mantissime iuuenis qđ facis
 in isto horēdo patibulo? **T**ur in altū ascē
 disti. **E**t ipse rñdebit tibi. **E**go in isto suppli
 cio expecto te aia mea: in altū ascēdi vt cō
 me viderēt: brachia extēdi: vt cōs ad me ve
 nientes suauiter amplexeretur. **C**onfirmat
 ista **L**acc. in. 4. dī. in. i. aduer. gentes ra
 tione reddēs: quare in altā crucē ascēdit dī.
 Illa quoḡ p̄cipua fuit causa: cur de⁹ crucē
 maluerit: quia illa eum epalcari fuit necesse
 oib⁹q̄ gentibus passionē dei notescere. **N**ā
 qm̄ is qui patibulo suspendit ⁊ conspicuus ē
 oib⁹: ⁊ ceteris est altior: crux potius electa
 ē que significaret illū tā cōspicuū tāq̄ subli
 mē futurū: vt ad eū cognoscendū pariter ⁊
 collendū cūte nationes ex oī orbe cōcurrē
 rēt. **D**eniq̄ nulla gens tā inhumana ē: nul
 la regio tā remota: cui aut passio eius: aut
 sublimitas maiestatis ignota sit. **E**xtēdit ḡ
 in passione man⁹ suas orbēq̄ dīmēsus ē: vt
 tā tūc oñdēt ab ortu solis vsq̄ ad occasū ma
 gnū p̄p̄m ex oib⁹ linguis ⁊ tribub⁹ ḡgre
 gatū esse sub alas suas: venturū signū illud
 maximū atq̄ sublime frōtib⁹ tuis susceptu
 rū: cui⁹ rei figurā iudei etiā nūc exbibēt cur
 limina sua de cruce agni notant. **H**ec sibi.
Quod fecit est amozosa clamatio quia
 clamauit a cruce ad patrē. **L**uc. 23. **P**ater
 ignosce illis. ⁊c. **C**lamauit sitio. **E**t qđ sitit
 dñs iesus nisi salutē tuā? **R**euertere ḡ aia
 mea: qđ ipse clamans vocat te. **U**nde **B**er.
 ait: **A**scēdit in altū vt lōgī audiret: fortit
 clamauit vt null⁹ excusaret: clamorū lacry
 mas addidit vt bō cōpateret. ⁊c. **E**t sic pa
 tet p̄ma pars bui⁹ sermonis.

Pars 2ª bui⁹ s̄mōis ē qđ p̄ntē ali⁹ reiamoz
 erga creaturas videt ⁊ agelice custodiōia.
Cūdo i isto sermone declarat ali⁹
 amor dei respectu angelice custodi

tionis: qđ etia⁹ nos excitare habet ad p̄niam
 pagendā. **P**ost qđ enī oipotēs de⁹ aiam crea
 uit: ⁊ p̄ditā restaurauit: misit angelos suos
 ad ipsam associandā. **E**cce b. 23. nobis loq̄t
 dñs dicens. **E**cce ego mittā angelū meū qđ per
 ducat te ⁊ custodiat in via: ⁊ introducat te
 ad locū quē p̄parauī nō solū aiam iustoz ⁊
 amicorū ipsi⁹: sed etiā cuiuscūq̄ p̄ssimj pec
 catoris. p̄zont **H**iero. sup. **M**atth. ait. **A**q̄
 gna est dignitas aia rū vt habeat vnaqueq̄
 aia ab ortu natiuitatis sue angelū ad sui cu
 stodiā deputatū. **U**nde notandū est qđ ab or
 tu natiuitatis intelligit qđ creat ⁊ infundit
 tur aia. **D**icit nāq̄ dñs **B**ona. in. 2. dī. xi.
 sup. litterā. **A**lex. de al. in. 2ª pte lūme. et
 etiā **A**rchidiacon⁹ sup. c. i. in. i. lūme. de. 2^a
 dī. 4. qđ duplex est natiuitas. **I**n vtero ⁊ ex
 vtero. **P**rima est qđ aia creat simul ⁊ infun
 dit corpori. **S**ecunda qđ bō exiit de ventre
 matris. **A**ngel⁹ vō deputat bōi a p̄ma nati
 uitate. s. in vtero nō ante: nec rebit etiā dī
 ferri vsq̄ ad secūdā. **R**ō bui⁹? **E**z **B**on. ybi
 s. qđ ista custodia respicit p̄ncipaliter ipsū qđ
 corp⁹. **E**t ideo non debet specialē angelum
 ad sui custodiā habere ante qđ spiritus infun
 datur: nec debet etiā dīferri: qđ extēc potest
 eam defendere ⁊ adiuuare. **P**reterea nota
 re debes qđ angelus nō deserit hominē obli
 natū in peccatis vsq̄ ad mortē. de quo **B**o
 na. ybi. s. assignat talē rōnem. qđ p̄mior ē
 bonus angelus ad adiuuandū: qđ malus ad
 p̄rdēdū: sed malus hominē quātūcūq̄ non
 deserit sanctū vsq̄ ad mortem: sic ⁊ bonus
 quātūcūq̄ sceleratū nō derelinquit vsq̄
 in finē. **E**st tamen sciendū qđ duplex est esse
 ctus in homine angelice custodie. **U**n⁹ res
 ctu boni acquirēdi ⁊ seruandi. **A**lius res
 ctu mali deserendi ⁊ vitadi. **Q**uantū ad p̄
 mū effectū deserit angelus oblinatum: sed
 quātū ad secūdū non. **E**t sic patet qđ largi
 simus dator omnīū bonorū tam sollicitam
 curam gerit pro salute nostra. p̄p̄ter que
Aug⁹. in libro soliloquiorū ad deum ait.
 c. 29. **F**acis domine angelos tuos spiritus
 super me: quibus mandasti vt custodiant
 me in oib⁹ vījs meis: ne forte offendā ad la
 pidē pedēmē. **S**i sunt custodes sup. muros
 noue hierusalē ⁊ mōtes i circuitu ei⁹: vigila
 tes ⁊ custodiētes vigiliās noctis sup. greges
 suos: nāq̄ rapiat vt leo aias nostras: dñ nō

Parastertia huius sermonis in qua ponitur
alius amor dei ad rationalem creaturam videlicet
amor glorificationis.

tecobuistis: in carcere stetit quique dictus
abbas vidit in celo lectum preciosissimum: quem
tres virgines per thalamum custodiebant: qui pace
conquirit tribuere spiritui deo. Abieni ut ait Ibas:
erit domini plenitudo lucis: beatitudo pacis: me-
morie continuatio eternitatis. Ergo sedula
mente revolvat et considera diligenter peccatrix
anima quam reprehensione digna es cum dura effi-
ceris ad dimittendas offensas creatoris re-
deptoris et glificatoris tui. Revertere igitur
ad eum et te tanto amore dilexit: qui cum pa. 7. f.
f. suo agnoscat vi. 7. re. in. f. Amen.

¶ **D**ñica 2ª post epiphaniā de impedimēto
pnie pmo quod dicit impedimentū infideli-
tatis. Sermo. 29^a.

29. **¶** Ec fecit ini

Graue ² sime infidelitas
 Bonum qm difficultas
 Praestit hōm ² zanditati timiditas
 Namque ² mudi delatibiles

fecit inū signi
 tur de impedi
 diatione trac
 quozū **P**rimi
 Secūdu p
 tū autē mira
P **D**argma
 tur et sicut fide
 ita infidelit
P **R**imo
 re puer
 tū oīz
 liras ē fundam
 aut tantā diuer
 rantiū: Quidā
 alij male: quidā
 ē finale inu
 sacur nū a diu
 dicantē cred
 practicat: inno
 rant. **E**t cū
 catōzū occasiō
 defectio. **Q**ue
 cōtūtatē: re p
 cōtū sic. **D**bs in
 uia inquit. **M**
 rit in sensu: qd i
 r: et bīo que cog
 ratē. **E**xapōl
 nra cognitio o
 minime sentim
 p intellectū nō
 re amāte liqua
 tas nō ferē nisi
 detrim. c. p. **F**
 ita amari posse
 illud aliqd bon
 rie salutis nre
 b? facere bon
 turbibz isud an
 quod facim? c
 us ad opandū
 mū? felicitatē
 gnoscere: q̄ nec
 tū hoc est p
 tanta erit cogn
 ctio: quāta erit
 tāta erit virtut
 quāta erit fide
 eandē rōnē p

ecit initium signorum Iesus. In presentiarum igitur de impedimento infidelitatis cum sua remedi-
liatione tractantes tria consideranda occurrunt
uorum. Primum de bonorum et malorum occasio
Secundum de speculativa consideratio. Tercium
autem miraculorum remediatio.

De prima huiusmodi in qua declaratur
ut quod sicut fides est omnis bonorum fundamentum
ita infidelitas est causa omnium malorum.

Primo igitur in isto sermone considerare
re prouenit: quod sicut fides est fundamen-
tum omnium bonorum nostrorum: ita infide-
litas est fundamentum omnium malorum. Admiranda
est tantam diuersitatem bonorum tam diuersae ope-
rationis: Quidam boni: alij mali: nonnulli pro pessime.
Et finaliter inuenio quod ista diuersitas non cau-
setur nisi a diuersitate fidei. Et quoniam omnes
dicant se credere, non tamen omnes illa que credunt
rationaliter: inuestigant: contemplant: et confide-
ant. Ex tunc consideratio debet: oritur: peccato-
rum occasio: prout obliuio: et bonorum ope-
ratiō. Que quia vera sint. probat per rationem: au-
toritatem: et exemplum. Primo probat per ratio-
nem sic. Philosophus in libro de sensu et sensato-
rum in 3. et inquit. Nihil est in intellectu quod prius
non sit in sensu: quod intelligendum est per modum
aliter. De his que cognoscuntur per vias communem et natu-
ralem. Caput 1. Philosophus postea inquit. Quod enim
nimis sentimus naturaliter non cognoscimus: quod si
intellectum non cognoscimus: nec etiam per voluntatem
et amorem: quia ut ipse ait in 3. de anima. Solu-
tio non fertur nisi in per cognitionem. Et Augustinus. 10.
et in libro c. 1. Firmissime nouimus non nisi non
a amari posse. quod si non amat nec etiam propter
ludaliquid boni operatur. Tunc igitur due sunt
vie salutis nostre secundum prophetam. scilicet declinare a ma-
lo et facere bonum. Si volumus bene agere et in vir-
tutibus insudare: necesse est bonum et primum prope
uod facimus cognoscere: quod finis mouet agere
et ad operandum. Et per hoc. Sed ipsi bonum super
et felicitatem eternam non possumus naturaliter co-
gnoscere: sed necesse est ut cognoscamus superna-
liter: hoc est per fidem. Quanta igitur erit fides tua:
anta erit cognitio: et tantum erit amor et affec-
tio: quanta erit cognitio: et quanta erit affectio
tanta erit virtutis operatio. Et ad ultimum
quanta erit fides tanta erit operatio. Quis pro-
pandem rationem penam eternam malam et acerbi-
ssimam

ma naturaliter cognoscere non possumus: sed superna-
turaliter per fidem. Si igitur volumus peccata deuitare:
necesse est penam ad quam peccata inducunt cognoscere
et tanta erit peccati deuitatio quanta erit pene co-
gnitio. Si igitur ista cognitio non habet nisi per fi-
dem. quanta erit fides: tanta erit peccatorum oditio:
necnon et malorum effugatio: patet ergo per istam
rationem opera bona et mala. procedere a effectu et re-
fectu fidei. Et per hoc patet per Augustinum. di. Si
des mensurat actiones. Et augetur facta. 2.
di. in ista aduersus gentes. di. circa primum. Nam dicitur
stimulat nulli deo nos esse cure: aut per mortem
esse futuros: totos se libidinibus adijciunt: et di-
licere sibi putant: bauriendis voluptatibus sci-
ent incubunt: per quas impudenter laqueos mortis
incurrunt. necnon Aprijani sic di. Nemo consi-
derat quod metueret sciamus si crederet quod
non credit oino nec metuit: si autem crederet et ti-
meret: ille timeret et cauere: si cauere euaderet
probat et per Augustinum scripture sacre. nam Moy-
ses dicit Numeri. 20. Quia non credidistis mihi
ut sanctificaretis me coram filiis israel: non in-
troducetis vos populos in terram quam dabo
eis. Item. 2. Paralip. 16. Prebet fortitudinem
his qui perfectio corde credunt in eum. Item. 20.
ibidem. Item Tobie. 2. Quia illam expectamus
quam dominus datur: et his qui fidem suam non
mutant ab eo. Et Esai. 7. Si non credideris non
permanebis. id quia in peccatis rues. Ideo dicitur
Abachuc. 2. Iustus in fide sua viuit et bene
operatur. Propterea dicebat Iesus in euange-
lio. Mat. 9. et Luc. 7. Confide filia: fides tua
te saluam fecit. Secundum fidem vestram fiat vobis.
Mat. 6. et 17. O mulier magna est fides tua
fiat tibi sicut vis. Et Mat. 9. Via possibili-
lia sunt credenti. id est etiam si sint ardua et maxima
Et Io. 3. Qui credit in eum non iudicabit: qui
non credit iam iudicatus est. Et iterum ibidem.
Qui credit in filium dei habet vitam eternam
Qui autem incredulus est filio non videbit vitam
eternam: sed ira dei manet super eum. Item Paulus
magnificat fidem dei. Gratias ago deo meo: quia
fides nostra annunciat in vniuerso mundo. ad Ro-
m. 1. et in c. 10. dicit. Corde credis ad iustitiam
ore autem confessio fit ad salutem. Et 2. ad Cor-
inthios. 13. Si estis in fide christi vos probate per
opera. Et ad Galatas. Nullus iustificabitur ex
operibus legis nisi per fidem. ad Ephe. 2. Si
saluati estis per fidem. ad Ephe. 6. In omnibus su-
metes sicut fidei ut possitis omnia tela inimici
b

due pro me salus

Sancti spiritus infidelitas
Bonorum operum diffinitas
Pravus hominum prauitas
Pravus diuinitatis et prauitatis timoritas
Vana et inuani delitabilitas
Vana propter longanimitatem
Vana et de perisusitas
Pravandi assiduitas
Bastantissimi horribilitas

¶ Secundo in isto sermone ad infidelitatem de cordibus peccatorum dissolutam: considerare debet res ocreatas habuisse primum: et mundum esse factum: ut dicitur **¶** Psalms 2. **¶** Perbau. et in primum de celo et mundo. sed in ab alio nisi ab ipso deo: per probationem venimus in cognitionem dei: scilicet per **¶** Aristot. 8. **¶** Philosophia. **¶** Primum via cause efficientis: quare et venire ad unam causam que sit causa omni: et non habere causam super se: quare aliter est processus in infinitum de causis. **¶** Secundo via motus: quare nihil mouet a se

sapientē ituemur: inusitatis rarissimūq; ma-
iora sunt. **Mā** 7 o i miraculo qd sit p boiem
maius miraculū ē bō. Quapropter xus q fec
visibilia celū 7 terrā nō dedignat facere visi-
bilia miracula in celo 7 in terra: qb? ad se in-
uicē colendū excitet aīam adhuc visibilibus
dedita: **hec ille.** Unde **1. in. 2. de trini. lo.**
quē ad deū dicit. **Dñe si decepti sum?** non
nisi per te decepti sumus. **Mā** tantis sunt si-
gnis firmata q nō nisi p te fieri potuerūt. **Et**
probat p **Aristo.** in postpādicamētis vbi di-
cit: q a pnatidē ad habitū nō est regressus p
nām. Si ergo pnatu es visu nō potes illū
nari nisi p opus supnāle 7 diuinū. Similiter
si mortu? nō pōt suscitari nisi p miraculum:
quare ergo dubitam? gremio fidei credere
7 ei totalitē adberere: cū sit tot 7 tātismira-
culis probatū 7 firmatū? Qd si dixer? mira-
cula nō ēē facta. **Rūdit Aug?** in 22. de ci-
ui. c. 5. pīctis. Si ista miracula facta ēēē nō
credūt: vnū nobis grande miraculū sufficit
q iaz sine vllis miraculis tot? mūd? credi-
dit. **hec ille.** Qd similitē dici pōt de miracul
factis diebus nris p inlytū pfeffozē nostrū
Bernardinū q tot 7 tāta fuerūt: vt in vebe-
mētē stuporē totū mūdū induxerit. **O** fides
scā: o fides catholica: o fides ortodoxa: o fi-
des roborata: quis dubitat ampli? tibi cre-
dere: certe nullus nisi a sensu 7 rōne alienat?
Mā miracula tot p te facta vidim?: palpauim?:
audiuim?: q nullaten? negare possum?
Qd si quidā serpētino veneno inflati nega-
uerit: vnū grāde miraculū miraculozū est:
q tot? mūd? vt ita loquar pedib? vni? pau-
peris fratris mortui psterit 7 inclināt: ipz
adozāt reges: magni dñi: plati: 7 sūmi pōti-
fices. **A** credam? ergo indubitāter: 7 creden-
do amem?: 7 amādo deo fidelitē seruiam?: 7
finalitē salui 7 gloriificati erim? in. se. se. amē
Quā tertia post Epiphaniā de duob?
alijs pñie impedimētis Sermo. 30.

Quam autem
descendisset Iesus d mō-
te: secute sūt eū turbe mē-
te. Scribūtur hec verba
Ma. 8. c. 7 i euāgelio oc-
currentis dñice. **O** ischrī
si actio fratres charissimi fuit nra istructō
7 o ischrīsti predicatio fuit nostre salutis p-

curatio. **A**it enī **Hiero.** in eplā ad **Damasū**
papā de filio prodigo. **Mā**ifestū ē poterit
ei qui euāgelii sollicita mente plegerit quō
cibus: ambulatio: pādicatio: 7 vniuersa que
gessit in terris salutez boiuz puocarēt. **hec**
ille. Que maxime ostēdū ē in euāgelio occur-
renti: sup quo dicit **Micho. 7. lra. q duplex**
est doctrina. **Quedā** que nō excedit faculta-
tez būani intellectus: 7 illa debet p rōne de
mōstratuas cōfirmari. **Alia** ē doctrina ex-
cedēs facultatē būanaz: 7 hec nō pōt confir-
mari p rationē euidētē: et id oportet q pfi-
metur p opera diuine p̄tutis ostēsiua. **A**l
autē est euāgelica doctrina. **Et** id eius pfi-
matio facta est p miracula. **Et** hoc ē qd dici-
tur in verbis p̄sūptis. **Cū** autē descēdisset
Iesus de mōte i quo. s. legē euāgelicā p̄mul-
gauerat: secute sūt eū turbe multe qz aliqui
sequebant eū ex reuotione ppter sanctitatē
sue doctrine. **Aliqui** autē ex curiositate vt
viderēt miracula: 7 audirēt aliq noua: vt ei
insidiarent sicut pbarisei. **Aliqui** p̄o vt ab
eo curarent: sicut aliqui infirmi de quibus
erat leprosus 7 paralytic? vt patet euāgelii
um intētū. **Que** etiā verba moralit? possūt
exponi ad ppositū nostrū. **Cū** s. descēdisset
Iesus de mōte trinitatē p̄tinētis semetipz
p incarnationē: secute sūt eū turbe multe p
ceptis eius adberētes 7 opa eius 7 exempla
imitātes. **Quo** fit vt remoueant impedimēta
pñie difficultate bone opatiōis: 7 puerforū
boiuz male explicationis. **De** quibus simul
in presenti sermōe tractātes tria cōsiderabi-
mus **quoz** p̄mū dices impedimētū difficulta-
tis declaratio. **Secūdū** p̄o p̄que exēplarita-
tis malignatio. **Tertiū** autē p̄ ipz? puer se ex-
emplaritatis remediatio.

Damasū bui? sermōis in qua aliud pe-
nitentie impedimētū declaratur: quod di-
citur difficultas.

Primo igit in isto sermōe ponit aliq
ipeditimētū qd dī difficultas. **Pug-**
gerit. n. diabol? būane mēti: maxie
peccatrici vt nullaten? a pctō resurgat: nec
in bonū pficiat: qz hoc ē difficile 7 quodā mō
ipossibile. **A**d qd ipeditimētū dissoluendū 7
salutis nre facilitatē p̄palandā 7 demōstrā-
dā mouet qdā pulchra qd 7 nōbilis. **C**ū
de creaturā p̄mīat sola bōa volūtatē nbsq;
ogib? 7 si necessaria ē opatio adiūcta volū-

saluatorē dī. **Mat. 7.** **A**recta ē via q̄ ducit
ad vitā. Et bis ergo trietatis? oñz q̄ p̄e-
dicta. Ad quā r̄dēt fm **Alex^m** in 2. parte
2. **Ponauit** in 2. dī. 40. ar. 1. q. 3. q̄ duobus
mōis possum? loq̄ de opib⁹ bonis. Aut de
bis q̄ sūt in superogatioe. Aut de illis q̄ sūt
in obligatiōe. **De p̄mis** dico volūtate nō ēē
sine merito: imo p̄merito: etiā si sit facultas
ad opandū. **Et nō.** q̄ si i bis nō ēēt possibili-
tas tātū mereret bona volūtatis quātū si ēēt
adiūcta opatio cū facultate 7 possibilitate.
Et hoc verū ē de p̄mio essentiali nō tñ te ac-
ciderit. **Nā** mulier nupta desiderans se esse
virginē: q̄uis illud desiderū p̄mici p̄mio
essentiali nō tñ de aureola 7 p̄mio acciderit.
Similiter oīci pōt te martyrio: 7 te alijs ope-
ribus superogationis. **De illis** q̄ op̄erib⁹ q̄
sunt in obligatiōe distinguēdū ē. **Autem**
ille qui habet intētiōē habet facultatē bñ
op̄rādī aut nō. Si nō habet facultatē s̄bo-
nā volūtate 7 rectā intētiōē: tūc sola ple-
nitudo volūtatis interne: sufficit ei ad meri-
tū vite eterne absq̄ exteriori op̄eratiōe: 7 sic
habēt itelligi oēs auctoritates 7 rōnes que
p̄mio fuerūt deducte. Si autē ad sit facultas
7 possibilitas intētiō nō pōt ad meritū suffi-
cere absq̄ op̄e. Et hoc probat rōne: aucto-
ritates 7 exēplo. **1. p̄mio** pbat trib⁹ rōnē
fm **Boa. vii. a.** Primo ppter diuinū
rū mandatorū obligatiōē: q̄ diuini māda-
ti obligatio facit vt intentio sine op̄erib⁹ nō
sufficiat: cū se offert oportunitas 7 facultas.
Mandata enī dei nō solū obligāt ad volē-
dū sed etiā ad faciēdū. **Unde Diero. ad Eu-**
stochiū ait. **E**terna vita nō nisi p̄ diuinorū
mandatorū obseruationē acquirit̄. **Et veri**
tatis in euāgelio **Mat. 19. dicit.** Si vis ad vi-
tā ingredi serua mādata. **Secūdo** propter
virtutis p̄fectionē: q̄ m̄ritus ē vltimū potē-
tē: 7 ideo eleuat potētiā ad aliquod magnū
7 arduū. **Potētiā** autē aie nō habēt suā vtili-
tatē siue p̄fectionē cōpletā nisi exeat i opa
sibi debita quādet̄ facultas 7 oportunitas.
Unde Priso. ait. 2. Ethic⁹. Ad p̄fectionē
virtutis tria requirunt scire: velle 7 op̄ari.
Tertio ppter volūtatis cōpletionē: q̄ m̄
plena volūtas ponit effectū si ad sit facultas
Alio q̄ nō dī bō plene aliquid velle si non
facit cum possit facere: s̄ semiplene 7 pigre.
2. Secūdo pbat̄ per auctoritates. **Ham**

7 exteriorē: 7 quasi liban⁹ frōdeter: 7 gratia
 l. per bonā famā. Ecclesiasti. 39. Itē in euan-
 gelio 2° Mar. 5. vici. Mō pōt cinitas absco-
 di supra montē posita. Et iterū. Sic luceat
 lux vestra corā boibus. Et Luc. xi. Mō ac-
 cendit lucernā 7 ponit eā sub modio 8 super
 candelabū: vt luceat oibus q̄ in domo sunt
 Et Luc. 12. Sint lūbi vestri p̄cinc. 7 lu. ar.
 in ma. re. Et Jo. 13. Grēplum dedi vobis vt
 quēadmodū ego feci ita 7 vos faciatis. Ad
 hoc etiā hortat apls Paul⁹. i. ad Cor. xi.
 Imitatores mei estote sic 7 ego christi. Et
 ad Ro. 12. Promittēs enī bona nō solū co-
 raz deo sed etiā corā oibus boibus. Itē. 2.
 ad Cor. 6. In oibus erubescam⁹ nos sicut
 dei ministros. Et ad Phil. 2. Itis sine re-
 prehensione in medio natiōis prae atq; per-
 uerſe: inter q̄s lucetis sicut lucerna in mūdo.
 Et iudē. c. 4. Modestia vestra nota sit om-
 nibus boibus. Et i. ad Thessa. 4. Rogam⁹
 vos frēs vt digne ambuletis ad eos q̄ foris
 sūt. Et i. ad Abio. 4. Grēplū estō fidelīū i
 verbo: in puerſatōe: in charitate: in fide: 7
 in castitate. Et ad 1° Tim. 2. In oib⁹ p̄bere
 ipsū exemplū bonorū operū: in doctrina: in
 integritate: i granitate. Et Jaco. 3. Qui sa-
 pientis 7 disciplinat⁹ est inter vos offēdat et
 bona p̄seruatione opa sua in māsuetudine.
 Et q̄bus oibus patet q̄ laudabile 7 op-
 timū ē inferioribus bonū p̄bere exēplum.
 Mā Moyses dicit 1° qui. 19. Corā ceco non
 pones offēdiculū. Maledict⁹ qui errare fa-
 cit cecū in itinere. Deutro. 27. De his cōq̄
 reba⁹ David ps. 139. Turba iter scādālū po-
 suerūt mibi. i. p malū exēplū. Nos respōdit
 Salomō Ecclesiasti. 27. Qui laqueus alij
 ponit: pibit in illo. Similiter Esaie. 3. c. Pec-
 catū suū quasi sodoma p̄dicauerūt nec ab-
 scōderūt. Et 57. ait. Auferite offēdicula
 d medio populi mei. i. mala exēpla. Et Ecce.
 13. d. 2. Confortastis man⁹ impij vt n̄ reuer-
 terēt a via sua mala: 7 hoc ppter mala exē-
 pla. Propterea saluator Mar. 5. ostendit
 quātū sit detestabile alijs malū p̄bere exem-
 plū di. Si oculus tu⁹ scādālicat te erue euz
 7 proice abste. Et Mar. 18. Et Mar. 9.
 ait. Qui scādālicauerit vnū de pusillis istis
 qui credūt i me: expedit ei vt suspendat mo-
 la asinaria in collo eius 7 d emergat in pfun-
 dū maris. Et iterū. Ube autē hominū illi p

quē scandalū venīt. Cōtra istos clamat 1° a-
 cran. 5. di. i. i. aduer. gē. c. 20. Dīcāt 7 sua-
 rū 7 alienarū interfectores aīarū q̄ in exēpla
 bile facin⁹ admittāt primo q̄ seipos iugulāt
 perditissimis demonib⁹ seruēdō: quos de⁹
 in eterna supplicia dānauit. Deinde q̄ nec ab
 alijs deū coli patiuntur: sed auertere eos ad
 mortifera sacra cōtēdūt: nitunt⁹ q̄ summa vili-
 gentia ne qua sit aīa incolumis sup terrā: q̄
 saluo statu suo spectet in celū: sic iplicat⁹ rez
 oium ignorātia nec se nec alios saluari volūt
 At qui vtinā soli errarēt: soli desipere vel-
 lent: alios etiā in consortiū mali sui trahunt
 quasi habituri solatiū de p̄ditōe multorum.
 Nos respōdit Paul⁹ ad Ro. 14. Noli ci-
 bo perdere illū pro quo christus mortu⁹ est
 Propterea de seipso dicebat ne alios scādā-
 licaret. i. ad Cor. 10. Dia mibi licet: sed n̄
 oīa expediant. Et 2. ad Cor. 6. Memini
 dantes vllā offēnsiōē: vt nō vitu petur mi-
 nisteriū vestrū. Et 2. ad Cor. 11. Quis
 scādālicat 7 ego nō vroz? Propterea 1° ie-
 ro. dicebat. Dimittendū est ppter scādālū
 omne qd p̄termittit pōt. Huius autē malitē
 pli detestatio n̄ ob aliud facta ē credid⁹: nisi
 quia inimic⁹ bñam generis multos ad pctm
 inducit per illud malū exēplū: maxime illoz
 qui bono exēplo splendescere deberēt: nec nō
 ligatos in peccato tenet: ne p pñiaz resurgāt
 Et sic patet pars secūda huius sermonis.

¶ Pars sermonis tertia in qua ponūt duo
 remedia cōtra impedimentum predictū male-
 exemplificationis.

¶ Ertio i isto sermōe ponēda sūt duo
 remedia d̄ p̄dictū impedimētū ma-
 le exemplificationis. Prīmū ē sci **Abio.**
 2° 2° q. 73. q̄ magnitudo peccāti aggravat
 pctm iug illud Iuue. D ē animi vitiiū tāto
 p̄spect⁹ i se crimē bz quantū maior q̄ peccat
 bēf. Et p̄bas. 4. rōib⁹. Quid maior cognitō
 nis: qz facili⁹ maiores vt sūt doctores: sacer-
 dotes 7 religiosi 7c. p̄nt resistē pctō cū erre-
 dāt i scia 7 p̄tute. Mā Luc. 12. Seru⁹ sciēs
 volūtātē dñi sui 7 n̄ faciens plag⁹ vapulabit
 mult⁹. Et Lactā. i. di. i. i. aduer. gē. c. 1. Ibi
 enī scelerati poti⁹ sūt bñdi: q̄ cū sint liberaliū
 disciplinariū expoliti studijs ab humanita-
 te desistūt q̄ qui rudes 7 impuri ad mala fa-
 cinoza: bonorum ignoratiōe labuntur.
¶ Secūdo rōnemātozīe ingratitudinis: qz

oē bonū quo quis magnificat: siue sit tpale:
siue spūale: siue sit scia aut dignitas dei bene
ficiū est: cui. s. deo bō fit ingrat? peccādo: et
quātū ad hoc quelibet maioritas etiā in tē
poralibus bonis peccatū aggrauat. **T**er
tio ppter spūales repugnātiā act? pti ad ma
gnitudines psonae: sicut si pnceps iusticiā vi
olaret: q̄ pontif iusticie custos: magis peccat
q̄ alius. Et si sacerdos fornicet q̄ castitatez
voutit 7 alios hortariōz. **Q**uarto ppter
exēplūz siue scandalū: quia vt dicit Greg.
in pastoralī. In exēplūz culpa vebementer
ostendit qm̄ pro reuerētia ordinis pctōz bo
nozat. Ad pluriū etiā noticiā perueniūt pec
cata maiorū 7 ea magis boies indigne ferūt
Idcirco grauiora sūt 7 maiorez penā 7 dā
nationez habebunt. Si ergo o pctōz vides
maiores peccātes 7 in pctō perseverātes: no
li exemplo peccare: nec in pctis perseverare:
quia 7 si pctm̄ eorū graui? sit 7 maiori pena
dignū: tuū tñ sua pena sibi debita nō effuga
bit. Et si cū his in inferno dānaberis ppter
multitudinē nō min? ardebis imo magis.
Cuius rōnē assignat Aug? 2. q. i. c. multi
Mō ppterea min? ardebūt q̄ cū multis ar
debūt imo etiā magis: qz quāto plura i igne
sūt ligna: tāto magis inualescit ignis. **H**ec
ille. Propterea Salomō Ecclesiasti. 7. ait.
Mō pecces in multitudine ciuitatis. Sz pec
cator q̄ se pro maiorū exēpla defendit: hoc nō
ob aliud facit nisi qz a pctō resurgere negli
git: 7 in ipso pmanere satagit: 7 iō bni? mōi
excusatio nō ipm̄ excusatū illud Ecclesia
sti. 32. hō pctōz vitabit correctionē 7 p̄z vo
lūtate suā inueniet cōpassionē. **U**n̄ Viero?
ad Ruffinū. Peccatū multitudino non parit
errori patrociniū. **E**t p̄dicta catbena sic
dissoluit. Mā si solū essent malū p̄bētes exē
plū 7 nō ecōuerso bonū p̄ferētes excusati ef
sent pctōres 7 si nō a toto tñā tāto. Quia igit
tur in vno q̄ genere boni 7 mali sūt seq̄nda
sūt exēpla bona: mala dimittēda. p̄p̄ quod
ait Isidoro. i. epla ad Helariā de mō recte vi
uendi. Ideo q̄ timendū ē ne q̄s duces recti
bui? itineris h̄e nos credim? eos comites
bēam? erroris. Si igit inueniūt exēpla que
nos p̄ hāc viā ducāt: 7 rectū euāgelij trami
tē teneāt: seq̄nda sūt: Sin aut vel deficiāt
vel deficere credāt aplozū forma vniuersis
posita ē. **C**lamat vas electōis Paul? nos

q̄si ad angustū hoc iter pducās ait. Imit
tatores mei estote sicut 7 ego ch̄risti. **E**rte
quod ē apl? oib? ip̄si? ch̄risti relucet exēplū
qui i euāgelio ait. Venite ad me om. q̄ la. et
one. e. 7 e. r. vos. Tollite in. m. su. vos 7 dis
a me: qz mi. sū 7 bu. cor. Si piculosū ē imita
ri illos de q̄b? dubitas an imitādi sint: bunc
certe imitari tutissimū ē atqz eius vestigia
seq̄ q̄ dixit. Ego sū via ve. 7 vi. **N**ūq̄ eni er
rat imitatio q̄ sequit veritatē. Et itez. Au
ferant peccandi feda solatia: nihil oīno agi
mus q̄ nos p multitudinis exēpla defendim?
7 ad p̄solationē n̄ faz aliēda sepe nūerātes vi
tia decessenobis dicim? quos seq̄ debeam?
Ad illi? exēplū nitamur quē oēs fatemur
imitandū. Atqz iō p̄cipua cura tibi sit legē
nosce diuinā: p quā possis q̄si p̄ntia cernere
exēpla scōrū. **H**ec ille. **U**n̄ Aug? in sermōe
de catatismo in fine sic inq̄t. Vtriusqz seruo
7 etas bz scōrū boiūz imitatiois exēplū imi
tent senes mores **A** bobie: q̄ cū senex eet ce
cus in corpore viā vite filio demōstrabat i cor
de. **I**lle cū manu ducebat ad terrā: 7 p̄ mo
nebat 7 monēdo pducebat ad celū. Imitent
adolescentes Ioseph pulchz corpore 7 pulchri
orē mēte: quē castitas sic possederat: vt irru
entes mulieres ipudice nō possent eū viola
re cui? iā de mēte possederat. Imitet vir
gines sancte: scām sui dñi matrē Mariam.
Imitet vidue scāz Annā. Imitet cōiuga
te castā Susannā. Virgo m̄r qd̄ voutit imple
uit. Anna vidua in orōnib? 7 ieiunijs vsqz
in finē pseueravit. Susanna vsqz ad piculū
mortis accessit. **H**ec ille. Quos imitātes 7 i
bonis opib? pseuerātes ḡraz pseqm̄ur in p̄
senti: 7 gl̄iaz in futuro: vna cū p̄re 7 fi. 7. s. i.
in secula seculorū: Amen.

Anti. 4. p? Epiphaniā i q̄ ponunt tria
alia ipedimēta pnie. **S**ermo. 31.

Tunc surgēs
impauit vētis 7 maris: fa
cta est trāquillitas magna
Scribunt hec verba Ma.
8. c. 7 in euāgelio occur
rētias dominice. **S**cōz sen
tētiā sapientis Prover. 17. Omni tempo
re diligit qui amic? ē 7 frater i angustia cō
probat. Propterea discipuli ch̄risti de vile
ctiōne sui magistri quā sepe fuerant expti

confidēt
gerent
diernū rec
di. **H**ne sal
siderio suo
midī elisio
ma nōstrū
Iple ē eni
filiū raguel
pditionib?
facis. Instr
bulatide pol
7 ipse luccu
bem? cū a po
lentes fluct
mur ne id ex
recurrēt
q̄nt sermo
suis reme
cis ipedim
ctabilitatē
7 p̄bāz f
pn
Kil
ē al
dīsa. **H**ic
bolica sugg
quō potero
cans i futur
ris nihil p̄
catbenatus
dissolūedā
2 in angust
nitētiā nō
bitare poss
p̄seq̄nt po
pmo q̄ sic
ideo assila
luit rōnē
regille ser
talētozū
Ile aut a
denatiozū
in carcerē:
ait illi: **H**e
qm̄ rogasti
sereri cōse
Et itat? o
nec recader
celisio fa

ergo. 7c. ¶ Ad p̄dictas ambiguitates de-
clarādas tres cōclusiōes ponēde sūt. Prima
ē s̄m Scotū in. 4. sen. di. 22. Et Ric. i eadē
dis. ar. p. 7. q. 1. Et Bona. ibidē. f. q. pecca-
tū dimissū: siue originale: siue actuale mor-
tale: siue veniale: vñ 7 idē nūero redire nō
pōt q̄tū ad culpā. i. q. si post p̄niam vñū pec-
catū mortale cōmittit p̄pter qd̄ aīa dānef:
solū de illo puniet 7 nō de alijs p̄ p̄niaz iā di-
missis. ¶ P̄niascā: quāta ē efficacia tua. de
q̄ bñ p̄betavit Ecce. c. 18. Si impi⁹ egerit
p̄niam de oib⁹ iniquitatib⁹ suis. Et itez: oīum
iniquitatū suarū nō recordabor. Ait enī Aui-
ce. 3. metha. sue. c. 4. Qd̄ anibilatū est nō re-
ducit: sed cū p̄ctm̄ remittit anibilat. q̄ ipos-
sibile. 7c. ¶ Preterea nullū successiūū corruptū
pōt redire idē nūero. als p̄tradictoria possēt
ēē simul vera: s̄ p̄ctm̄ ē de genē successiuorū
qz cōsistit in actu volūtatis q̄ est successiū⁹
ergo. 7c. ¶ Qd̄ autē bñ p̄p̄tū dīcā ista: qz s̄m
s̄nias omniū theo⁹ in. 4. di. 44. Vbi loquū-
tur de resurrectiōe mortuorū. Nulla res an-
bilata pōt redire eadē in numero nisi p̄ diuīnā
potētā. Tūc sic s̄m s̄niam oīuz theo⁹ in. 22.
sen. di. 34. De⁹ nō pōt ēē cā alicui⁹ p̄cti: quia
hoc nō ēēt facere sed potius deficere. qd̄ ab-
surdū ē i t̄o ponē p̄nā Aug⁹ ait li. 83. qd̄nū
q. 3. de auctore nō sit homo deterior. Restat
ergo qd̄ p̄ctm̄ per p̄niam dimissū 7 totalitē
anibilatū: nō pōt aliter redire nisi p̄ diuīnā
potētā: 7 hoc ē impossibile vt p̄batuz ē. ergo
p̄ctā dimissa nō p̄nt ampli⁹ redire. Faciēda
ē ergo p̄nias: nē recidiuatio timenda p̄pter
p̄dictā rōnē. ¶ 2. conclusio ē s̄m Bona. et
Ric. vbi. s. q. 2. q. nec p̄ctā dimissa p̄sequen-
tē culpā mortale redire eadē ip̄se vel genere
qz diuerse sunt macule s̄m diuerfa genera
p̄ctōrū: q̄ per vñū p̄ctm̄ non possunt redire
macule oīum p̄ctōrū dimissorū. Preterea
vñū oppositōrū nō reducit alterū s̄ expellit
sed multa p̄ctā in se sūt opposita vt sūt oīa
illa inē q̄ est virt⁹ media: vt auaricia 7 pro-
digalitas: in quaz medio ē virt⁹ liberalita-
tis: ergo p̄ cōmissionē vñū nō reuertit oīa
alia p̄us dimissa. Preterea nihil reducit aliqd̄
deletū ad esse nisi qd̄ pōt facere ēē: sed vnus
actus non facit nisi vñā culpam siue vñam
maculā in aīa: q̄ impossibile est plura genera
peccatorū redire p̄ vñā culpā. ¶ Ad dicē re-
corruptas reuerti quoz gen⁹ in aliquo indi-

uiduo reuertit: nō est eas reuerti nisi s̄m qd̄
ideo simpliciter dicēdū qd̄ p̄sequēs peccatus
mortale nō reuertit oīa p̄ctā prius dimissa
eadē in ip̄e: sicut nec p̄quēcūq̄ recessum bui
morū a rebita p̄portā reuertit oīs infirmi-
tates pri⁹ celere. Et id bñ dicit de re. dis. 4.
circa finē. p. Delatū. ¶ Ina clemētia diuīn-
la p̄ctā in vltionē vltē⁹ redire nō patit. Et
Maū. p. 81. dis. p̄lbyten. 13. q. 2. q̄ntuz 223.
q. 5. quid ergo de re. dis. 3. §. b̄ia auctoritati-
bus. Non indicabit de⁹ bis in idip̄m. Si er-
go aliquē p̄p̄ctō cōmissio penituit 7 se puni-
uit: p̄ p̄p̄ctū. ¶ 3. cōclusio ē qd̄ quis pec-
cata cōmissa post verā p̄niam grauiora sūt
p̄pter ingratitudinē recidiuationis: nō tñ po-
ra p̄ctā redeunt q̄tū ad equalitē. ¶ Iā ingra-
tudo penitit s̄m quātitate bñficij s̄ mai⁹
bñficiū p̄stat de⁹ p̄seruādo inocētā q̄ reuo-
cādo ad p̄niam. Alterū ē tñ qd̄ aliqd̄ mō aggra-
uat culpā sequētē p̄cedens remissio: qz ē ibi
cōcept⁹ p̄biti bñficij: nō ita tñ qd̄ faciat equi-
ualitē. ¶ Ad distinguē Ricar. vbi. s. q. 5. q.
grāp̄actio duo respicere debet 7 quātitatez
doni: 7 modū gratuite donationis. Respi-
ciēdo āt ad quātitatē doni: magis ingrat⁹ ē
nō cōs peccādo q̄ penitēs: qz ceteris parib⁹
mai⁹ donū ē seruare boiem vt nō peccet q̄ il-
li qui peccauit indulgere. Ceteris enī pari-
bus nobilior ē stat⁹ inocētie q̄ p̄nie. ¶ 3. cōsi-
derādo modū gratuite donationis: magis
ē ingrat⁹ penitēs cū peccat q̄ inocēs: qz q̄to
magis aliqd̄ est elongat⁹ a debito recipiēdi
bñficiū: tāto est mod⁹ donatiōis magis gra-
tuit⁹ cū bñficiū sibi cōferet: magis autē elōga-
tur a receptiōe grē quātū est ex p̄te sua ille q̄
peccauit q̄ ille q̄ a grē p̄seruat⁹ nō peccauit
¶ Ibus tñ pensatis si cōpenset aggrauatio: q̄
est i sequētē p̄ctō p̄pter p̄cedentia iā dimissa
maior est ingratitudo cadere a vera p̄nia q̄
ab inocētia. Et id dicit doc. qd̄ p̄ctōrib⁹ re-
cidiuatis p̄pter eoz ingratitudinē debet ma-
ior p̄nia iponi: qz p̄ctm̄ eozū graui⁹ est. Di-
cas ergo ad p̄abolā euāgelij 7 auctoritatem
Aug⁹. 72. Paq̄ri qd̄ p̄tāto dicunt p̄ctā di-
missa redire qd̄ p̄ ea sequēs culpa grauat⁹.
¶ Si enī mihi peccātū ē te indulxisti: 7 postea
iterū ē te pecco: ex hoc p̄ctm̄ illud grauius
reddit. ¶ Ad Bre. de pe. dis. 4. §. item finis.
dicit p̄ctā dimissa redire dicit⁹: qz quisquis
post acceptā remissionē ad vomitū redierit

tanto graui⁹ puniet⁹ quāto magis benigni-
tatē tēi ab vsu singulorū remissioni acceptē
ingrat⁹ extitit. **Pecille.** Ad auctoritate āt
Ezech. 7. **Iaco. dicēdū.** qd duplex est reatus
pcti. s. quātū ad penā sensus: 7 sic pctā dimis-
sa nullo modo redeūt. Aut quātū ad penā
dāni: 7 sic bñ dicunt redire. Quādo qd ē
cōs iusticie nō recordabūt: qd nō pl⁹ accipiet
pñiū visionis tēi ac si nullā iusticiā fecisset
7 oīa pctā cōmississet: nō tñ qd p eis penā sen-
sibile patiat⁹ vt dictū ē. Ad aliud qd dōz ori-
ginali: dicendū qd nō reuertit obligatio ad
carētiā visionis dei sub rōne qd originali est
debita: qz talis carētia est sine remorsu 7 sen-
sibili pena: sed reuertit sub rōne qua est tibi
ta actuali mortali qd ē cū remorsu 7 alia pena
sensibili ad iuncta. Et eo modo habet intelli-
gi illud **Rabani** qd recitat m̄gr in. 4. di. 22.
c. 6. Et **Bratian⁹** de re. di. 4. plus pncipiū
s. ille qui nō vult fr̄ibus suis remittere: non
solū pctā que post baptismū egit reputabūt
et ad penā: sed etiā pctā originalia que i ba-
ptismo ei dimissa sūt: qd intelligi habet ad
similitudinē pene i genere nō in sp̄e. Ad illud o
p̄no aut igrato manumisso nō plus pcludit
nisi p seque⁹ peccatū mortale iterū i serui-
tutē reducit: 7 hoc est verū: nō tñ reducitur in
illā eandē in qua erat pilla pctā que sibi fue-
rūt dimissa: nec itatū sic si illa pctā sibi nūq̄
fuisent dimissa. Ad vltimū autē dicendū ē
qd in illo casu duplex est opinio. Prima est
Ric. 7. Hona. vbi. s. f. qd ille qui non adiple-
uit totā pñiam p peccatis p pñiam dimissis
p seque⁹ mortale pctm in inferno dānat⁹: re-
manet obligat⁹ ad solutionē residui pene: p
illis pctis p̄us dimissis i inferno pena cēna
puniet⁹. s. p accūs: qz in pctō mortali nulla
pena est satisfactoria in sp̄ctu tēi. Et ideo
quātūcūqz puniat⁹ semp remanebit ad penā
obligat⁹: illa tñ pena min⁹ erit intēsa q̄ si il-
la pctā ei nō fuisset dimissa. **Alia opinio**
in cōtrariū est **Scoti** in. 4. di. 15. ar. p. q. 4.
Et **Aleñ.** li. 5. ti. 3. ar. i. q. 8. qui dicūt qd il-
la pctā mortalia cōfessā: p quib⁹ nō fecit pe-
nitētiā dānat⁹: p alio pctō mortali i infer-
no p illis pctis dimissis puniet⁹ pena finit⁹:
7 postea liberabit⁹. **Obui⁹ ē** quia talis ē pē-
na tēporalis: 7 remittit⁹ etiā existētī in pctō
mortali: **Faciam** ergo pñiaz nec timeam⁹
reciduiare: qz ex assūptā pñia imit⁹ factus

est debilior. 7 iō minime timendus ē: qz fm
Hiero. parū timēdus ē hostis qui nō potest
vincere nisi volentē. Insuper ex secure consci-
entie libertate homo fit robustior cōtra insi-
dias diaboli tanq̄ fortis armatus 7 a carce-
re liberatus: quia penitētia ē armatura dei
p̄ qua ad **Ep̄c. 6.** apostolus agit. Induite
vos armaturā tēi: vt possitis stare aduers⁹
insidias diaboli. Preterea penitentiā agēs
fit particeps omnīū custodientium manda-
ta tēi. Iuxta illud **psal.** Particeps ego sum
omniū timentū tē: 7 custodientū manda-
ta tua. Appropinqua et iā domin⁹ peniten-
tibus protectione 7 illuminatōe iuxta illud
psal. Domin⁹ illuminatio mea: 7 salus mea
quē timebo. Dominus p̄ctor vite mee a q̄
trepidabo: qd nō a demone: non ab aliqua
potentia. Et **Job. 27.** Domine me iuxta tē: et
cui⁹ vis manus pugnet cōtra me: qd nō cur-
ro. Et ad **Ro. 8.** Si deus p nobis quis p̄tra
nos? **Faciam** ergo pñiam quia domin⁹ p̄te-
ctor 7 defensor noster erit cōtra insidias dia-
boli 7 tentationes inimici. Et sic patet p̄ma
pars hui⁹ sermonis.

Deus 2. hui⁹ sermonis in q̄ ponit aliud
p̄nē impedimentū qd dōz delectabilitas.
Cūdo in isto sermone declarandū
est aliud p̄nē impedimentū qd dōz de-
lectabilitas. Adeo enī in multis caro
sp̄nō fiat. Adeo oblectamentū mūdi 7 car-
nis ab ipsis amat⁹ 7 peccato 7 carnis sp̄s sātā
sic ip̄imis. Adeo diabol⁹ suis deceptōib⁹
sup ipsos dñat⁹: vt quotiēs recordent si pe-
nitere volūt non ampli⁹ debere delectari: vt
bactenus delectati sunt: aliquā vitā minime
reputantes i placabilibus hui⁹ miserrime vi-
te: licet cū offensis multis 7 sceleribus quasi
in sua beatitudine cōquiescunt. Quia de re
ne hui⁹ delectamenta dimittant: 7 vitia que
amant sequant⁹: de eorū peccatis non soluz
pñiam assumere renuūt: v̄p etiā vt ampli⁹
mundo isto gaudeant de peccato in peccatū
ludendo: 7 q̄si bñfaciendo discurrūt. Ad
quod impedimentū dissoluendū p̄mo oc-
currit illud **Hiero.** Facile cōtēnit oīa qui se
semp cogitat esse moriturū. Cogitate ergo
mortē o iuvenes: sepe borā eius ad mentem
reducite: quia tūc mundi delectationes toto
conamine spernetis. Ad hoc v̄p qz dissolu-
dū plurimū valet memoria passiois xp̄i: qd

no d b huc

de seipso testat Hiero. di. i. eplia ad Eustom.
Quia impossibile ē i sensu hois nō irruere mo-
tū ex medullaz caloze: ille laudat: ille predi-
cat btūs q statū vt cepit cogitare interficit
cogitat: et allidit eos ad petrā: petra aut ē
p̄ps. Et q hoc sit verū i seipso p̄basse fatef
ibidē di. Quoties i beremo p̄stitutus et i
illa vasta solitudine: q̄ exusta solis ardorib⁹
horridū monachis p̄stat habitaculū: puta-
bā me romanis iteresse delitijs. Sedebā so-
lus: qz amaritudine replet⁹ erā. Dormiebant
sacco mēbra d̄formia: et squalida cutis scitū
et biopisse carnis obduserat. Quotidie la-
chryme: q̄ tidie gemitus. Et si qm me repu-
gnātē sōn⁹ iminēs opp̄sisset nuda bumo vix
ossa berentia collidebā. De cibis p̄o et potu
taceo: cū etiā languentes monachi aq̄ frigi-
da vtant: et coctū aliqd̄ accepisse luxuria sit
Ille igit⁹ ego q̄ obgebenne metū talime car-
cere ipse dānauerā: scorpiōnū tūm foci⁹ et fe-
rarū sepe cboris itererā puellaz. Dalebāt
ora ieiunij: et mēs desiderio estuabat in fri-
gido corpe: et aq̄ boiem sua iā carne premor-
tua: sola libidiniū incēdia bulliebant. Itaqz
oī auxilio destitut⁹ ad Jesu iacebā p̄deos ri-
gabā lachrymis: crinet̄ergebā: et repugnātē
carnē bebdrū inedia subiugabā. Mō erute
sco cōfiteri infelicitatē mee miseriā: qm poti⁹
plango me nō esse qd̄ fuerim. Memini me
clamātē diē crebro iūcisse cū nocte: nec pri⁹
a pectoris cessasse verberib⁹ q̄ dñō impante
rediret trāq̄litas. Ipsa qz cellulā meā q̄ si co-
gitationū meaz p̄sciētia p̄timecebā: et mibi
met irat⁹ et rigid⁹: solus tēp̄a penetraui.
Sicubi cōcaua vallū: aspa mōtū: rupium
p̄rupta cernebā: ibi mee oīonis loc⁹: illic
mee miserrime carnis ergastulū collocabā.
Et vt m̄ testis ē dñs p̄ multas lachrymas p̄
celo oculos inherētes nōnūqz mibi videbat
in fesse agmib⁹ angeloz. et let⁹ gaudēsqz can-
tabā p̄ te in odore vnguetoꝝ tuoz currim⁹
Decille. Et sic patet scda p̄bui⁹ fmonis.
¶ Pars tertia bñi fmonis in q̄ ponit aliud
p̄nie imp̄dimētū qd̄ dicit longanimitas.
¶ **E**rtio in isto f̄mōe declarādū ē aliū
p̄nie ipedimētū qd̄ dicit longanimitas
¶ Meriqz p̄ctōres miseri sūt q̄ vitam
n̄az corporale: nūqz finē habere credūt: in-
tra se dicētes: Gaudeam⁹ et epulemur: for-
tes et diuites sum⁹ q̄ malū nobis facere po-

terit⁹. ¶ Contra q̄s scriptura sacra expien-
tia exp̄ssa et euangelij p̄bola clamāt. Scri-
ptura sacra dico Jacobi. 4. scribis. Que ē
vita n̄ra? Mapoz est ad modicū parcs et vin-
ceps exterminabit. Et Job. 13. c. Homo na-
tus de muliere. 7c. Et. c. 13. Gaudij ipiozū
ad instar p̄nci si ascēderit vsqz ad celos su-
perbia ei⁹: et caput eius nubes tetigerit: q̄ si
sterquiliniū in fine p̄des. Et David in psal.
ait: Vidi ipiū super altatū et eleuatū sicut ce-
dr⁹ libani: et trāsiui: et ecce nō erat neciū et
loc⁹ ei⁹ amplius. Et oīs in euangelio tales
cōnuicet di. Mat. 23. Vigilate ne sciat enim
q̄ dñs domus veniat: sero an media nocte:
an gallicantur: an mane: ne cū venerit repēte
iueniat vros dormiētes. ¶ 2. S ipos clamat
exp̄sentia exp̄ssa qz videm⁹ iuuenes mori si-
cut fenes et frequēti⁹. Moniego iuuenē eq̄tē
dñm terrarū multarū pulcherrimū morte
repētinā deficientē. Fui in qdā ciuitate p̄di-
candi cā: vidi dñam filiā eq̄tis cū sonitu tu-
barū magnis p̄p̄is ad nuptias eūtem vno
die dñico: sed in scūda bebda sequenti euz
lachrymis et dolorib⁹ fociatā ad tumulū. Et
sic et alijs multis q̄s in iuētute sua vidim⁹
mori. ¶ 3. clamat euangelij p̄bola S̄ predi-
ctos diu viuere sperātes q̄ scripta ē Luc. 12
de illo diuite q̄ aie sue dicebat. Aia mea ba-
tes multa bona reposita iā nos plurimos: re-
q̄scere comedere bibe et epulare. Cui dixit deus
Stulte hac nocte aiam tuā repetēt a te: que
aut parasti cui⁹ eris? Ideo infert dñs estote
p̄ati: qz q̄ bona nō putatis fili⁹ homis veniet
¶ 4. Aug⁹ in li. de vera inocētia. c. 1. ait. Re-
media p̄uersionis ad deū nullis sūt cūctatio-
nib⁹ differēda ne tēp⁹ correctōis p̄eat tardi-
tate. Qui enī p̄nitētī idolōgētā p̄misit: dis-
silianti diē certū nō sp̄p̄dit. Dec ille. Item
idē il⁹ de salutarib⁹ documētis ait. Si for-
tā vt s̄ let humane fragilitatē p̄ditio aliq̄ ne-
gligētē macula malign⁹ sp̄s in nobis ificit
citi⁹ p̄ p̄fessionē et p̄nias fontēqz lachrymaz
abluerē cū oī studio sustineam⁹: ne diu sine
amici n̄ iam p̄p̄u maneam⁹: qz paratior ē
nos recipe q̄ p̄dere: si tñ nō tardam⁹ et die
in diē couerti ad euz: nec enī duo mala ōp̄a
re⁹ odit in oibus hoib⁹. i. negligētā reuertē
di: et tēp̄ationē salutis: tñ nec absint a co-
gitationibus nostris et ille tūc aius. p̄p̄erit
nobis. Dec ille. Et sic patet q̄liter dissoluit

hic ipedat
cedat nob
mēta: vt b
consequen
cula seculi
¶ 2. p̄nias
nientie ip
dicitatis et

charissimū
p̄ q̄ plurim
et resp̄ant
vltimū q̄ ad
Salomon
p̄ctōrē tene
rit Hiero.
plaga mea
illud malū
hūit terroꝝ
sp̄rantes sem
33q: hoc i
cent infra i
gētime d̄ ip̄a
cū breuitate
¶ 2. alij
riores: q̄ m̄
siderātes in
ipsi p̄nitēt:
quātā vtiqz
euangelio oc
bac vita in
los: s̄l bab
i. vsqz ad i
messis dice
posita. f. A
ignitētes et
idē i inferi
cia. ¶ 3. q̄
dimittis cū
quoy. ¶ 4. im
p̄uositatis.
dicitatis. ¶ 5.
¶ 6. Pars p̄n
p̄nie imp̄di

hæc impedimēta. Rogem⁹ q̄ oipotētē. x̄m qui
pcedat nobis grāz p̄dicta dissoluēdi impedi
mēta: vt hic grām ⁊ in futuro seculo gloriā
consequamur ab eo qui viuit ⁊ regnat in se
cula seculorū Amen.

Apnica 5ª post epiphaniam de trib^{us} alijs pe
nitentie impedimentis. s. p^{re}sumptuositatis aſſi
duitatis 7 horribilitatis. **Sermo. 32us.**

Alligite pri
mū cīcānia ⁊ alligate ea
fasciculos ad cōburendū
Scribūſ bec ꝑba Mat.
13. ⁊ in euāgelio occurrēt
dñice. Sūnt pleriqꝫ fr̃es

charissimi diabólica suggestio recepti: qui
p^o q^o plurimis pctis fuerint irretiti: de mia
dei desponsati: in ipsi pctis p^oeuacrat^o: raro
vl nūq^o ad verā p^oniā assurgunt. Adcirco
Salomon ait puer is. Impi cū i pfundū
pctōy venerit p^oenit. In quoyctā plona dī
et dīere. is. c. Fact ē dolor me^o p^opetuos: i
plaga mea renuit curari. Et ex hoc sequitur
illud malū: q^o ruit d^o pctō in pctm: 7 in dīes
sūt r^oteriores iuxta illud ad Ephe. 4. De
sp^oratēs semetipsoz tradiderunt ipudiciā.
H^oq^o hoc ipedimētū dissoluet p^o ea quod
cent infra in dōica Sexagesime 7 Quinqu
gesime d^o ipsa inestitate mie tē. Adcirco hic
c^o breuitatis sub silērio p^oranleundū d^oxi.
Sunt 7 alij q^o plurimi 7 p^odicti multo plu
riores: q^o miaz dei tñ: iusticia p^oo minime cō
siderātes in pctis dīo iacet 7 raro vl nūq^o
d^o ipsi p^oenitēt: nō attēdetes tātā cē tē iusticia
quātā vtiq^o miam: q^o maxime demōstrat i
euāgelio occurrēt: in q^o apte t^oscribit q^o in
hoc vita in ecclā. i. militāt i finit bonos 7 me
los: sūt babitare 7 sūt crescere v^osg ad mēse
.i. v^osg ad mortē vl ad diē iudicij. Et in tpe
messis dīcer messioz. i. angelis suis p^oba p
posita. i. Colligite f^omū cīcānia. i. pctōzes
ignitētes 7 obstatinos: 7 allic. ka. ad cōbu
id est i inferno: vbi nō dīf maxima dei iusti
cia. Icū i f^omū p^omonē de trib^o alijs p^onie ipe
dūmētis cū sūt remedijs tractādū occurrīt.
quoy Prīmū 7 p^oncipale 7 indimentū p^osi
ptuositatis. Secundū p^oo ipedimentū assū
duitat. 3° aut ipedimentū corubilitatis.
¶ De p^oma bñt p^omonis in q^o pōit aliqd
p^onie ipedimētū q^o d^o p^osi ptuositas.

Animo igitur in isto Simone tractandum
est aliud pñe ipedimētū qđ vocat pñ
suptuositas. Presumūten pñores
iniqua temia dei. s. q male viuēdo de cogni-
sereat: qđ ē dñs iudicare iustū necnō ⁊ blas-
femare: sicut in plena talium palmistia ait.
Uō videbit dñs nec intelliget de iacob. Ps.
118 qđ dñr Eccle. 4. Ne dicas miserationē dñi
magna ē: qz de spe rues ī pñsptionē temera-
riā ⁊ supbā: ⁊ absq timore ī pctis tuis fir-
mā facies habitationē vñ Aug. li. 3. t. pñ-
bigo nī Simone. 22. inq: Ista duo mala oc-
cidūt aias: aut de spatio: aut pueria spes. Mā
sicut literat bona spes ⁊ recta: ita recipit per-
uersa. ¶ Ad qđ ipedimētū dissoluēdū qñ-
tur ista qñtio. Atqz ī teo sit iustitia? videt. n.
q nō. Quia qñq facit oia p libito sue vo-
luntatis nō fm iusticiā opat: sed fm q dicit
apls ad Ephe. pñ. De opat oia: fm consiliū
sue voluntatis: nō g iusticia debet ei attribui
Preterea ac? iusticie ē reddere debitū: sed
de? nulli ē taxitor: g teo nō cōperit iusticia.
sed p hoc obsat tota scriptura q teū iustum
ēē clamat. Mā apls dicit. 2. ad Timot. 4.
Qđ de? ē iudep iust? sed nō ē iudep iust? in
quo nō ē iusticia: g. 7c. Et pōq deū dūst
Iusticia plena ē de terra tua. Et alibi. Iust?
dñs ⁊ iusticia dilexit. ¶ Ad hanc qñē rñ-
det Ibo. in prima pte. q. 21. ar. p. Et Rica.
in. 4. di. 46. ar. p. q. i. di. q duplex ē iusticie
species: vna cōmutatiua: alia distributiua.
Prima cōsistit ī mutua dñtie ⁊ acceptiōe:
vt patet ī emptō ⁊ venditiōe ⁊ alijs cōmuta-
tionib⁹ ⁊ bec dñr Eubz. 3. Iusticia cōmuta-
tiua: ⁊ bec nō pōt ēē ī teo: qz nullus dedit ei
tātū vt meret q illi retribuaf. Un opse ad
Ro. xi. Quis prior dedit illi ⁊ tribuē ei?
q. o. null? Secūda q cōsistit ī distribuciōe
fm quā aliqz gubernator: vlt dispensator dat
vnicuiqz p suā dignitatē. Sicut g ordo cō-
gruus familie vlt cuiuscūqz milititudinis gu-
bernatē remōstrat hui⁹ modi iusticiā ī gu-
bernatiōe: ita ordo vniuersiqz apparet tā ī re
bus nālib⁹ q ī reb⁹ voluntarijs remōstrat
et iusticiā. Un dicit Dion. c. 4. de iōie no-
minib⁹. Opoter videre ī hoc vtrā ēē de ius-
ticiā q oib⁹ tribuit ppria fm vni⁹ cui⁹ qz ē
essentiū ⁊ igitatē: ⁊ fm vni⁹ cuiusqz nām ī
ppo saluat ordine ⁊ pte. Et sic patet q ī
teo ē iusticia distributiua q distribuit bonū

7 malū: penā 7 glām. Dicas qd ad ar^m i op^r
p^ristū fm 1° vbi. 3. q^o q^o uia re^o op^r oia
fm cōsiliū sue volūtatis nō tñ hoc obstat qñ
op^r fm suā iusticiā: qz impossibile ē vñ velle
nisi qd rō sue sapie dicitat: q quidē ē sicut lex
iusticie fm quā ei⁹ volūtas recta 7 iusta est:
vñ qd cūq⁹ facit fm volūtate suā iuste facit
sicut nos id qd fm legē facim⁹ iuste facimus
sed nos qd ē fm legē alicui⁹ supioris: re^o a sit
libitp^r ē lex. Ad aliud arg^m dicas fm Rico
vbi. 3. 7 in rñsione. 4. argumēti. q^o si re^o nul
li creature sit rebitor ex recepto: tñ debitor
est ex p^rmissio. Promissit eni dare gliaz bñsa
cientib⁹: 7 penā malefaciētib⁹: qz nulli ē re
bitor nisi qz vult. Si autē q^oat q^ore vult non
rñdeo nisi qz vult: qz volūtas sua ē cā pma.
Et sic patet ista q^ostio. Moli q^o psumere d^r
sericordia dei: qz tanta ē iusticia quāta ē mī
sericordia. vñ Brege. Q^oiam ait dei debe
mus erubescere: si iusticiā ei⁹ nolim⁹ formi
dare. Et Hiero. Magna ē mīa dei imo ma
ior q^o credas: sed nō minor ē iusticia. Et ideo
poti⁹ ē iusticia timēda: q^o mīa sine pñiā p^rsu
mēda. vñ Deut^r. d^r. De^o magnus 7 potēs
7 terribilis q^o potētā nō accipiente munerā
Et Job. 9. d^r. Si iustificare me voluero:
os meū cōdēnabit me: 7 si innocentē me ostē
dero premiū me cōprobabit vñ Salomon
p^ruer. 6. Zelus 7 furor viri nō p^ret i die vñ
dicit: nec acquiescet cui⁹ q^o p^ribus: nec suscipi
et p^r redēptione dona plurima. Hic. c. 6. d^r.
Mō p^rderit t^r b^resuri i p^rietatē in die iudicij 7
ultionis: p^rpterea dñs p^r Eccl^a. loquit. c. 47.
bis p^rsumptuosus di. Revelabit ignominia
tua: videbis opprobriū tuū: ultionē capias
7 nō resistet tibi iud^s. Et p^r Hiero. c. 48. inq^r
Erit cor fortis moab in die illa sicut cor mu
lieris apturienti. Et p^r Eccl^a. 7. c. et Sopho.
p^rait. Argētū 7 aurū eoz nō poterit eos li
berare in die furoris dñi. Moli ergo psumē
sed pñiaz age: qz de^o nō poterit iusticiā suā
p^rterire. Que oia cōfirmat Aug⁹. sup Ho.
Emone. 33. Et li. 3. de p^rbis dñi Emone. x. Et
vtroq⁹ boies p^ricitatur: 7 sperādo p^ris re
bis: p^ris affectioib⁹ i p^rerādo decipit q^o di
cit. Pon⁹ t^r dñs: misericors est dñs: faciam
qd tibi placet: qd libet: late habenas meas
cupēditatib⁹ meis i p^rleā desideria mea: ad B
qz misericors ē de^o: bō de^o: māluer⁹ est de^o.
Spe isti p^reriditātē. Despariōe autē q^o cū gra

uia p^rctā putātes iā sibi non posse ignosci pe
nitētib⁹ 7 statuētes ad damnationē sine du
bio obstinatos dicūt apud seipsos. Nā dam
nati sum⁹: q^ore qd volum⁹ nō facim⁹. Et ita
illis q^o spe p^ricitant⁹ dicūt. Me tardes conuer
ti ad dominū: ne differas de die in diem su
bito eni veniet ira eius: 7 in tpe vindicte di
sperdet te. Illis q^o desperat⁹ p^ricitant⁹ dicūt:
In q^o cūq⁹ die cōuersus fuerit iniqu⁹ omniū
iniquitatū ei⁹ obliuiscat: p^rpter illos er go q^o re
sperat⁹ p^ricitant⁹: p^rposuit indulgētie por
tū: p^rpter p^ro eos qui 7 dilationib⁹ illudunt
facit diē mortis in eternū. Et sic patet pars
prima huius sermonis.

Mors 2ª bñi Emone in qua ponit aliud
pñie i p^redimētū qd d^r assiduitas 7 pulchre.

Q^o in isto Emone tractādū ē aliū
pñie i p^redimētū q^o d^r assiduitas siue
p^rsuetudo peccādi: siue male faciēdi.
Cū n. Jo. 8. dñs dicat. Qui facit peccatū
suus ē p^rcti. necesse ē vt q^o p^rsuetudinē ma
lā diu subiugo iniquitatū subiect⁹ fuerit sine
maria difficultate resurgē neq⁹ possit. In
q^o p^rsona. Reno. 6. d^r. Aliquis iugū in
quātū meaz in manu ei⁹. f. p^rsuetudinis male
cōuolute sūt 7 i p^rosite collo meo: i firmata ē
p^rctus mea: dedit me dñs. f. p^rmissiue: i manu
de q^o nō potero resurgere. Hoc est iugū de q^o
Eccl^a. 4. d^r. Inq^r graue sup filios adā: b
qd ē labor q^o filij isrl duris opib⁹ palleant:
luti: 7 laterij p^rmebant f. p^rbaaronica fuitu
tes sic patet exo. i. c. Cui⁹ rōnes assignat Bu
go de scō victore sup regulaz bri Aug⁹. di.
Cogitatio mala p^rit delectationē: delectatio
p^rsensū: cōsensus opationē: opatio cōsuetu
dinē: p^rsuetudo necessitatē: q^o qd ē necessitas
nō excusat s⁹ mag⁹ incusat. Pecille. Et q^o
p^rbis pater q^o p^rsuetudo iducit necessitatē qz
est altera nā p^rss. ad macedoniam. l. i. de li.
postbu. l. i. q^o postumos. 3. postulādo. l. i.
S. i. bis. Insi. de rez diuisi. l. p^ruonū. Scōz
etiā p^rhm li. de reminiscētia p^r retho. c. f. 4.
pleumati p^ritica. 2817. 7. et bi⁹ vbi ait dif
ficile ē resistere p^rsuetudini: q^o asit f. nē. Pa
tet etiā q^o ex mala p^rsuetudie p^rctōz nō valet
verā pñiaz pagere. Cū eni. Cognitio p^rcti
scitūti saluū 7 mala p^rsuetudo nō p^rmittat
p^rctū cognoscē: seq⁹ q^o verā pñiaz pagere i
pediat. Ait eni Aug⁹. in li. Enchiri. p^rctā
q^ouis magna 7 horrida: cū in p^rsuetudinē v

nerint: aut nulla aut put esse credunt: vsq
adeo vt nō solū n̄ occultāda: s̄m etiā pdicā
da r̄dissimāda videant. Qñ sicut scriptū ē
Laudat p̄ctōr i desiderijs aīe suerē. Et iō
bñ aīe Iuuenal li. 3. satyra 24. Cōsuetudo
malitēnet insānabile vuln. Et Jacob bñ
uentan aīe: Res ē dura nimis s̄m depellere
cui radix euelli non valet alta bñ. Decille.
Patet etiā ex dictis Hugo. q̄ cōsuetudo nō
diminuit p̄ctis sed aggrauat sicut bāteyr
24. q. i. in. c. scisma r̄ extra de simonia. c. sa
tis r̄ in. c. cū in ecclesia r̄ eo q̄ dixit i ma. q.
p. p. adul. c. cū bāteret. Et extra de cōsue. c.
h. vbi dī. Qñ p̄cto grauioza sunt p̄cta
q̄to diutius infelicē aīam retinet alligata tam.
Decille. Et multa alia de mala cōsuetudine
bic adduci p̄nt q̄ cā breuitas omittō: p̄fert
cum in alio sermonario de p̄ctis d̄fica. 4. re
adq̄tū i 3. p̄te diffusū bābēf. Ex q̄b oībus
patere p̄t q̄ multe male cōsuetudines vāi
tatū r̄ maloz p̄tractū bodiēnis ipib⁹ ad
inuēte: quāto lōgiores tāto neq̄ores r̄onabi
liter reputāt: iō taliū nō p̄suetudo s̄abusio
nūcupāda ē: nec min⁹ q̄ corruptela vitiosa
vitari d̄z s̄c p̄z p̄l. 8. c. mala. vbi dī. Ma
la p̄suetudo nō min⁹ q̄ vitiosa corruptela vi
tāda ē: q̄ nisi citi⁹ r̄ radici⁹ euellat i p̄uile
giōz ius: ab ip̄is assumit: r̄ icipit p̄uarica
tides varie r̄ p̄suptōdes creberrime nō op̄f
te p̄legib⁹ venerari r̄ p̄uilegiōz iure more p̄pe
tyo celebrari. Et ibidē c. veritate Aug⁹ ait
Memō cōsuetudinē r̄ dñi r̄ veritati p̄ponat:
q̄ p̄suetudinē r̄ r̄ veritas p̄cludit. Et c.
sequēti. H̄ego ait. Aduertēdū ē q̄ dñs di
xit. Ego sū veritas: r̄ nō dixit: Ego sū cōsue
tudo s̄ veritas. Et i. c. frustra iter Aug⁹ ait
Frustra q̄dē q̄ rōne vincit cōsuetudinē no
bis obijciūt: q̄si cōsuetudo maior sit p̄tate
Et i. c. cōsuetudo. bñs r̄ p̄pan⁹ ait. Cōsue
tudo sine veritate r̄tustas erroris ē. H̄cibi
Inducit q̄ cōsuetudo p̄cta r̄ cogitōiez pec
care. Quoz oīuz bēf ē r̄plū illi⁹ p̄bi: qui ex
suoz grauitate mox elect⁹ fuit i regē cui⁹ dā
nobilis ciuitat. Cū hortaret ciues nutrire fi
lios sub mox rebita disciplina: atq̄ illos auer
tere a p̄uis p̄suetudinibus vitiozū: nec ciues
buic p̄tuose amonitōio oīo parerēt: nutrirī se
cit duos optimos canes ex optimis pentib⁹
ortos: vñ i coq̄na: alter p̄o i venationū ex
piētia. Ad tēp⁹ at p̄p̄o quocato i publicoz i

sup̄dict⁹ moxib⁹ illis iēato s̄m dē ambob⁹ ca
nib⁹ inibi p̄patis i medio p̄p̄i apponit fec̄ sar
tagines: p̄p̄sides: icisozia: coq̄naria pigue
dine plana: atq̄ leporē in prato dimisit. Ha
ctoq̄ signo s̄m q̄ p̄monuerat seruos suos
q̄ dimitterēt subito canes: canis venationi
bus assuetus insultu p̄mo leporē dēctibus ra
puit. Alius p̄o canis in coq̄na nutritus: oī
bus circūstantibus cū ad leporē exhortanti
tib⁹: statim cucurrit ad p̄p̄sides pigues: r̄ ce
tera p̄sueti. Quo q̄dē m̄ozato exēplo my
steriū referā q̄ didicerūt altātes q̄tū sint vio
lētē p̄suetudines male r̄ bone. H̄uē illud exē
cōsue. c. cū p̄suetudinis vsusq̄ lōgeut nō sit
leuis auctoritas. r̄c. Et c. de sen. r̄ re iu. c.
cā bātef. Ad q̄d ip̄dimētū dissoluendū
tria tñ remedia cā breuitas q̄ occurrit. P̄u
mū ē remediū p̄uisionis: vt. s. i. sua volūtate
maxie i iuētute p̄suetudo mala tollat: p̄
ga cū p̄licata i p̄ncipio r̄ dñi tenera ē cito ad
rectitudinē tēdit. Quis puula ex ip̄o nido
excepta melius q̄ alie domestica fieri solet.
Equ⁹ pull⁹ cito discit r̄ ponē q̄dā vitia q̄an
tiq̄t nūq̄ relinq̄ret. Sic p̄suetudo mala de
facili mutat: antiquata p̄o difficillime aut
nūq̄: nisi cū dīno miraclo monef p̄n. H̄re
narrat. Alexādrū orbiē r̄ iūz moxib⁹ p̄dago
gi sui r̄ vitijs non potuisse carere q̄b⁹ ad huc
p̄uul⁹ i fect⁹ erat. p̄n. Tull⁹ i li. philippicōz
ait: Q̄d malū nascēs facile opp̄mis iuectū
plerūq̄ sit robusti⁹. Et H̄re. i. regilro iqt.
Si p̄ue reladit aīq̄ iualecat si claudis fie
latior. r̄ erit p̄suetudine licitū q̄d rōne p̄stat
ē p̄bitū. Et H̄er. i. cplā ad fr̄es r̄ mōte
re ait: Dis aīus mal⁹ p̄uq̄ idurecat mali
cia emolliri p̄t: s̄ p̄ q̄ iduruerit r̄ spand⁹ ē
s̄ ille. Et c. remediū dī inuocationis Qui
enī a sup̄iori p̄mis p̄tate q̄conat illū in p̄pe
tūā redigē fuitutē si prudē ē agat r̄ suū adiu
toriū aduocat fortiorē. H̄z p̄t dī. Job. 40. c.
H̄o ē p̄tās sup̄ terrā q̄ cōparet ei. s. diabolo
a q̄ p̄tate cū fuerim p̄malā p̄suetudinē p̄stis
cū ei⁹ p̄tati resistē nō valem⁹ sup̄ma. i. dīna
potētia est inuocāda atq̄ fideliter cū p̄p̄a
clamandū est: H̄e⁹ i adiutorū meū intē. r̄c.
Et iterū: H̄e⁹ in noīe tuo saluū me fac. Max
sicut Luce. xi. c. dīgait: Cū fortis armat⁹
custodit atriū suū: in pace sūt oīa q̄ possidet
id est diabol⁹ boiez in p̄ctis p̄malā p̄suetudē
nē in pace sūt oīa q̄ pos. Si aīe fortior illo

Vid⁹ de Consuetudine iuectata r̄ mala

stenatio que nō pñderat illud euangelicū.
Quid pñderat bñdī vni. mun. lu. a. vero. f. te
ri. pa. 2. Pñt. 16. Et sic patz illud impedi
tū cū suo remedio. Rogem⁹ q̄ oipotētē
c. vt dignet vobis grām imptiri q̄tenus
bñdī pñdictis ipñdūmētis ex pñditi verā pos
m⁹ pñiaz peragere: nec colligam⁹ vt cīcānia
d. cōburēdū: s̄ vt triticū verū 7 pur possi
mus reponi in borzeuz vite eterne vbi 7 re
e⁹ glorio sus trin⁹ 7 vnus cū scis 7 angelis
is. In seculorū secula. Amen.
Dñica in septuagesima de gnālio iūz vo
tione ad dei seruitiū in ecclesia militanti.
bermo in ordine. 33.

Est primo

mane pducere operarios
in vineā suā. Scribū ē hec
pba. Pñt. 20. 7 i euā
gelio occurrentis dñice.
Ic. 7 fm pñm. 7. Gtbi.

iz. Finis ē pñcipiū in appetibilib⁹ 7 agibi
p. Morandū ē tñ f3 cū dē: qz ad s̄ vt mo
rat ad agendū tria inter cetera sūt necessa
ria. Primo vt sit bonū: qz dicit s̄. Ethicoz
bonū ē qd oia appetūt. Secūdo qz sit desi
ratū: qz finis mouet agentē sicut volūtū 7
cōsideratū fm pñm. Tercio qz sit possibilē
vt dicit s̄. Ethicoz. Electio nō ē imposs
lū. Si ergo pñderem⁹ finē nostrū. s̄ bea
tudinē ad quē bñ finaliter ordinat iuuenie
us qz finis ē qd optimū: qm bñtudo scdm
poetiū. 3. de cōsola. Qst stat oīz bonorū
7 gregatiōe perfect⁹: ē etiā maxime deside
rū: qz vt dicit Augu. 10. de ciui. dei. c. i. in
m. Dñz certissima sentētia q̄ recta rōne
tū: oēs boies velle esse bñdō vt ait: Boe.
bi. 5. Inest mētib⁹ boīum sūmi boni nāl
serta cupido. Sed finē istū ppria volūta
nobis cōsequi impossibile ē: qm supnāle ē
deo ne de hoc sūmo bono 7 maxime desi
rato cōsequēdo finaliter bñ desperet: sed
vt ad cōsequendū studeat laborare: chri
us oēs 7 iuuenes 7 senes sapiētes 7 insipie
s pariter vocā dicit. Itē. 7c. Ponēs para
bā in isto sacro euāgelio de pñfamiliis: q̄
vt pmo mane cōducere oparios in suā vi
eā: qz pñfamiliis est de oēs q̄ vocat oēs ad
itū suū i ecclesia militanti. De q̄ vocatiōe in
sentī sermōe tria occurrūt pñderādā. Pri

mū quoz dī gnālio vocatiō 2^m pñ vocatiōis
modificatiō 3^m aut vocatiō remuneratiō.

1^m pñ pñma bñi sermōis in q̄ declaratur
generalis omniū vocatiō.

Primo igit in isto sermone. q̄rit vtrū
de vocet oēs: qz ex euāgelio videt q̄
sic. Mā dī q̄ exiit pñma mane cōdu
cere oparios: tēinde hora tertiā. vi. rj. 7 ve
speroz: qd nō ē aliud dicere nisi qd de vocat
in oī etate. Mā vt dicit Nicholaus de lura 7
De. 10. sup hoc euāgelio q̄ mane ē pueritia
fm. Hec g. hora tertiā ē adolescentia: qz qñ
sol in altū pñcit dñ calor etatis crescit. Hec
ita ē iuuent⁹: qz velut in cētro sol figit dñm
in ea plenitudo roboris solidat. Mā aut
ē senect⁹ in q̄ sol qñ ab alto axe descendit: qz
hec etas a calore iuuentutis deficit. Unde ci
ma ē etas q̄ decrepita vel veterana vocat:
in q̄ etate etiaz ipsos antiq̄s vocat dicens:
Hec 7 vos in vineā meā. Et q̄b⁹ patet q̄ vo
cet oēs: 7 oēs vult saluos fieri. Mā oīs bñs
charitatē debet illud velle: ergo cū de sūmā
bāteat dilectionē patz ppositū. Qd pñmā
apla pme ad. 4. bi. 2. exp̄ssio. oēs ad agnē
tione pñtatis venire: s̄ qui oē dicit nūbīl ex
cludit: qz ē ēmin⁹ vniūsalis: extra dō maiori
tate 7 obediētia in. c. solute obf. se. c. 2. di.
12. si romanorū 25. di. 6. i. in gl. C. mā. l. pū
ratorū ff. de offi. pñ. l. 3. g. 7c. Qd 3 oppo
siti videt tali rōe. Si oēs vocat 7 oēs vult
saluos fieri: q̄ oēs diligit eq̄l: 7 pñc oēs sūt
electi qd falsū ē ex euāgelio vbi dī. Mlti sūt
vocati. p. 7. e. Ad hoc dubiū rñdet f3 sñiam
pñmōz doctozū. s̄. Nictō. de lura sup epla ad
Ro. 5. c. 2b. Tbo. in pñma pte. q. 19. ar. 6. et
be. Bo. 7. Ri. in. p. di. 45. ar. p. q. i. Qd cū
oēs nō saluē 7 dei volūtas nō frustret ne
cesse ē q̄ fiat ius in mō distribuēdi vñ mō vo
lendū: 7 Aug. in li. Ench. ait: q̄ dupliciter
sit ius in mō distribuēdi. Uno mō q̄ fiat dī
stinctio fm cōem modū loquēdi oēs timent
mare. s̄ existētes i eo: vñ dīcēdo. Isem g. rō
cet oēs pueros isti ciuitatis. s̄ q̄ addiscunt:
qz null⁹ vocet nisi p ipsū. Bñt reus vult oēs
boies saluos fieri: qz null⁹ saluabit nisi velit
ipse: 7 q̄ volūt saluari saluat. Alio mō q̄ fiat
distributio f3 cōez modū distribuēdi qz pōt
fieri distributio p singulis genex. vñ p gene
rib⁹ singuloz: 7 sic ē falsa: nec sic itelligit apo
stol⁹ vñ p generib⁹ singuloz 7 sic ē f3a: qz de

de oi gēte voluit ⁊ vult saluari: ⁊ de grecis ⁊ latinis: ⁊ de flatis ⁊ subditis: diuitib⁹ ⁊ pauperib⁹: ⁊ sic de singulis: nō dīc apls poib⁹ esse orādū. Et beccē. R. Aug. cui Mgr initit. Si aut fiat ius in mō vocādi. Tunc distinguit in teo duplex voluntas. scilicet aīcedēs ⁊ pñs. Primo mō vult deus oēs saluos fieri: vt sit sens⁹. De⁹ vult oēs hoīez saluū fieri aīcedēt id ē fm qd pñs dīc in qrtū bō ⁊ qrtū imago dei: Et sic vult: vñ Damasco. 2. l. c. penl. dīc. Oportet scire aīcedēt qd de⁹ vult oēs boīmines saluari ⁊ regno ei⁹ potiri ⁊ fortunari. Decille. Mō enī ad puniendū blasmauit boīmines sū ad pñcipiādū vt bon⁹ bonitatē eius ⁊ pñter. s. de⁹ nō vult oēs boīes saluos fieri pñter enī velle oēs boīes saluos fieri ē velle cōpēsatis oib⁹ cōditiōib⁹ boīs oēs boīes saluari: Et sic nō ē vult qd de⁹ velit oēs boīes saluari: qd si sic vellet oēs saluaret. Mō. n. de⁹ vult saluos fieri illos qd moriūt in pctō mortali: vñ Damasco. vbi. s. subīūgit dī. Peccātes aut vult puniri. Mō gō dī in teo voluntas aīcedēs ⁊ pñs nō ē accipiēda ex pte volēt: s. ex pte volitor. ⁊ replīcā: Hīc si diceremus qd iust⁹ rex p vult oēs regni sui nō affligit: bā bēdo respectū ad pformitatē nāe ⁊ tñ ex pñti vult aliq̄s puniri. Differētia at inter istas voluntates nō ē fm diuersitatē affectionis: siue mōi volēdi qd sit in teo: s. fm rōnē pñtādī ⁊ intelligēdi: put enī de⁹ dī velle oīz salutē qrtū in se ⁊ aīcedēt: tūc cōnotat in oib⁹ boīb⁹ ordinabilitas ad salutē. Tū ex pte nature date. Tū ex pte grē oblate. Dedit enī de⁹ nām s⁹ qd possent eū pñoscere: ⁊ cognitiū q̄rere: ⁊ q̄sitū inuenire: ⁊ iūcto adberere. Grām sūt obtulit dī filiū mīst cui⁹ pñcium oīz sufficit leges etiā mādātā tribuit salutē pñfectiā pñto ē oib⁹ inq̄rētib⁹: ⁊ pñtē ē oib⁹ inuocātib⁹ enī. Velle gō boīez aīcedēt saluare ē ordinatū ad salutē facere ⁊ volētī puenire nō tēsse. Mō velle aīcedēt saluare nō connotat salutē s. ordinabilitatē ad eam. Velle aut pñtē ē velle actu dare salutē. Pīcas gō ad argumētū qd si aliq̄s sciret aliq̄s pñctos q̄nis qrtū in se est. deberet eos velle saluari: nō tñ voluntate absoluta: sed cōditiōnata. Et sic vult deus cōsequētē ⁊ aīcedēt: verū ergo esset quod cōcludit argumētū si de⁹ vellet oēs saluari tam voluntate conse-

quenti quā antecedēt: quod falsū est. Et patz prima pars hui⁹ sermonis. Pars scda hui⁹ sermonis in q̄ ostendit tripliciter de⁹ boīem ad penitentiā vocat. Secūdo in isto sermone notādū est trib⁹ modis nō cessat de⁹ boīes vocare ad pñtiaz. Intrinsicā inspirationē predicationē: ⁊ bonoz spaliū elargitiōē: ⁊ cūssione. Primo nāq vocat bō a teo intrinsicā inspirationē. Nā de⁹ volēs mētē pñtatoris in pctis suis dormiētē a via sua pñmaruocare siue remouē ad illā pñ inspirationē intrinsicā clamat. Ex q̄ sepi⁹ insurget pñlatio qdā spūalis: iuxta illud Ro. 3. Spirit⁹ vbi vult spirare: ⁊ vocem ei⁹ audis. s. dī. illi apli ad Eph. 5. Surge qd dormis ⁊ exurge mortuos: ⁊ illuabit te chris⁹: spirat sic ⁊ ducēs pluuiā quā nubes generat ⁊ resoluat sic spūs scūs mouet cor ad lachrymas: ⁊ irrigādū cor dī pñsal. Flabit spūs ei⁹ ⁊ fluat aq̄: Emit ne tibi pctō: pñtādī voluntas: pñtendit: orādī: vñmittēdi iurias: elemosynas dādī: ieiunādī: aliudue comod⁹ bonū faciēdi: Cuius fuit obsecro vox illa nisi dī. A bon. 3. Mō enī sum⁹ sufficiētes cogitā aliqd a nobis q̄si ex nobis: sed sufficiētia nō ex deo ē. Et ad Ro. 9. Mō enī ē volētī ne currētis: s. miserātis ē dī. Vbi nō. Alex. 3. Volūtas dī qrtū ad motū interiorē: currētis qrtū ad op⁹ exteri⁹ vñ Aug. in li. de destinatiōe. Pri⁹ ē cogitare bonū qd credet ⁊ ipsū cogitare bonū a deo ē. Idē li. de correctiōe ⁊ grā. Sic grā dei nullū pñsus hī agēdo siue volēdo faciūt boīes bonū. Et Bonifaciū papā. Mō pōt bō aliqd bonū le nisi iuuē a deo: qd nullū malū pōt vell. Idē i. Ench. Mō pñtē velit vñlm⁹ bonū. Idē ad valētū. Cogitare vñlagere fm deī nulla rōe siue grā dei possum⁹. Et de cōditiōis dogmatib⁹: Monet ad q̄rēdā salutē libertas arbitrii s. admonētē pñtē deo. Bernard⁹ sup. Nat. fm dī. 33. Q̄iat bōstes gē nec ad bonū cogitādū sufficē cor bñanū. mēgr dī. 26. Bonā voluntas vincat grām. S. errāt in hī pellegiani s. q̄s. Aug. p. retratationū sit. Mōi heretici pellegiani sic bezasserūt voluntatis arbitrium: vt grē ad locū nō relinq̄at: quā grām fm nostra mērita dari fatē. Qualiter aut p grām libertatis arbitrii ordinat⁹ declarat Aug. in li. de cō-

definitio dogma. di. Initiū nostre salutis
deo operāte habem? seu mūāte: vt acq̄sca-
mus salutari inspiratiōi nre ptatis: vt ad-
piscamur qd admonitōe adipiscēdū cogno-
uim? **Diui** n. muneris vt nō labamur: iā
adepto salutis munere nre ē sollicitudinis
vini pariter adiutorij. Errant enim pella-
gias: qz credidit libez arbitriū oi destitutū
grā gratis data qd falsū ē. **Albi** nota. scdm
Abō. p. 2. q. 108. ar. 2. vbi querit. **vt** bō
possit bonū abscq̄ dei grā facere 7 velle. Et
dicit q nā boīs pōt dupliciter considerari.
Primo in sui integritate: vt fuit in pmo pa-
re aū peccatū. **Secundo** mō vt ē in nobis cor-
rupta post peccatū primi parētis. Et scdm
vtrūq̄ statū nā humana auxilio indiget di-
uino: vlt ad volendū: vlt faciedū qd cūq̄ bo-
nū sic a pmo mouēte. Sed in statu nāe inte-
gre q̄tū ad sufficientiā opatiue p̄tutis pote-
rat bō per sua nālia velle 7 bonū operari sue
nāe p̄portionatū: qle ē bonū virtutis acqui-
siti: nō aut bonū supercedēs quale est bonū
p̄tutis infuse: s in statu nāe corrupte etiā de-
ficir bō ad hoc q scdm nām suā pōt: vt non
possit totū bō mōi bonū implere p sua nālia
qz nā bāna p p̄tū nō ē tota destructa sed
corrupta: vt toto bono nāe p̄tutis: p̄tutis
quidē in statu nature corrupte p̄tutis sue
nature aliq̄ bonū p̄tutis agere: sic edifi-
care domos: plātare vineas: 7 bō modū na-
turalia: nō tñ totū bonū sibi generale: ita q
in nullo teficiat: sic bō infirmū pōt p seipsū
aliq̄ motū b̄re: nō tñ pōt moueri perfecte
motu boīs sani: nisi sanet auxilio medicine
Sic igit p̄tute gratuita supaddita p̄tuti na-
ture indiget bō in statu nāe integre q̄tū ad
vnū. s. ad volendū bonū 7 opandū bonū su-
pernaturale. **Qz** in statu nāe corrupte q̄tū
ad duo. s. vt sanet 7 vltius ad bonū supna-
lis p̄tutis opatiue: qd ē meritorij. **Alteri**
aū in vtroq̄ statu indiget bō auxilio diuino
vt ab ipso moueat ad bñ agēdū. **Qz** cōtra
dict pōt. Illud enī in ptate boīs ē cuius ipse
dñs est: s. dñs ē bō suoz actūū: maxime ei?
qd ē velle: ergo bō pōt velle 7 facere bonū
7 p̄seipsū sine auxilio grē dei. **Rñdeo** q bō
ē dñs suoz actūū 7 volendi 7 nolendi ppter
deliberationē rōnis q pōt flecti 7 ad vnā p̄tē
7 ad aliā q deliberet 7 nō liberet: si bō mōi
etiā sit dñs oportet q sit hoc p deliberationē

precedentē: 7 etiā hoc nō pcedat in infinitū
oportet q finaliter ad hoc reueniat q libez
arbitriū boīs moueat ab aliquo exteriori
pncipio qd est supra mentē humanā. s. a deo
vt pbat p̄bus in li. de bona fortuna: vñ mēs
boīs etiā sani nō habet ita dñū sui act? qn-
indigeat moueri a deo et mltō magis libez
arbitriū infirmū post p̄tū qd impedit a to-
no post corruptionē nature. **Hec** dices. **Spī-**
ritus vbi vult spirat: s. nō in p̄tōzū corda:
qz nō deo placet p̄tōres. **Agō** dico q nul-
lus est cui? mentē nō pulset testante **Petro**
act. 2. **Effundā** de spū meo sup omnē carnē
Et ibidem. 12. In nationes gratia spiritus
sancti effusa est. **Apō. 3.** **Ego** sto ad ostiū
7 pulso. Est enī iplā gratia gratis data: sic
sol qui oibz coicat lumen nisi claudat fene-
stra. **Q** magna mortaliū ingratitudo: 7 nū
q̄ cessat influere 7 ad bonū nos impellere: s
poti? nos misereri diabolicas suscipim? sug-
gestionē quaz diuinas inspirationes: et si
quādo suscipim? cōfestim abijcimus te cor-
de nostro: **Plātū** inspirationū multe non
recipiunt ppter magnā occupationē. **Has**
enī ad terrā prostratū nō pōt stillas vini vlt
aque recipere: **Aliqui** recipiunt 7 spernunt
nec executioni mandant: 7 poti? obediunt
diabolo quā deo: 7 multoties diabol? ten-
tationib? pulsat 7 aperit: s. null? ē qui bñ
sto velit aperire dicēti. **Can. 6.** **Aperi** mi-
hi foros mea. s. retinendo bonas inspiratio-
nes 7 cogitationes videlicet mortis: iudiciij
inferni: paradisi: 7 suozū peccatozū: hac enī
vocatione venit ad te inuisibilis deus ne in
superbiā eleueris. **Hec** de prima. **Secūdo**
vocat predicatione. Et bic modus ē solēnis
7 generalis: **hōc** boc dicebat psal. **Emittet**
verbū suū 7 liquefaciet ea. s. spūs ei? 7 fl.
aque scilicet deus per predicatorē suos in
corda peccatozū: **Plām** predicatorē sunt
nunci 7 apostoli dei: hoc autem figuratus
fuit **Luc. 14.** **Quidā** homo fecit cenam ma-
gnā 7 misit seruos suos hora cene dicere in-
uitatis: **Ece** prandium meum parū. **Plām**
predicatio est diuina locutio: 7 per os pre-
dicatozū spūs sanct? loquit. **Matth.**
13. **Monenim** vos estis qui loquimini: sed
s. p. v. qui loquitur in vobis. **Unde** p̄cepit
Esa. qnq̄ gelimoq̄nto. **Plāma:** ne cesses q̄si
tuba et alta vocem tuam 7 annūcia. 7 ceta.

Et 2^a ad Thi. 4. Predica pbi: in ista oportu-
ne: oportune argue: obsecra: increpa: i oi pa-
tētia 7 doctrina. Ex quo eni p pētm cecidit
bō a pīa nūq̄ cessauit tonitas dei nos voca-
re. **Levit cū** pīarchis: postmodū cū pībis
Esa. hie. Ecce. Daū. oēs clamabāt: Ale-
ni veni. **Re. re. su. re. re. vī** intueam te. Post
infinitos nūcios oēs male tractatos misit fi-
liū suū. qd. **Uerebū** filiū meū: quē tñ ex
vineā occiderūt: q̄ per mūdū ibat aīam cla-
mādo vt cbrī: tandē crucifigē 7 mortuus.
Debriste optime. Ecce mortui sūt pīarche
7 pībe mortui ē cbrī: mortui aplī: 7 doc-
tī nos multiplicē vocare alijs nūcis 7 am-
basiatorib: vt p pīcatores: nūcios: 7 inspi-
rationes: 7 scripturas ad pīam non cessat.
Deu nobis q̄ maiori venerationē 7 amore bo-
minē nobis amicu accipimus q̄ filiū dei. Si
eni venerit nūcius tpalis dñi: cū bonore reci-
piet: ābasaria: q̄ tūcū q̄ sit odiosa 7 timo-
sa. Quāto diligētī debēt auscultare nūciū
cbrī. i. pīcatore ex pte oīpōtēq̄ dei dicē:
Auri mei 7 altia occisa sūt: 7 pata sunt
oīa. Itē Dab. ij. Venite ad me. o. q. la. et
o. e. 7 ego reficiā vos. 3 mulg accidit sicut
falcono 7 accipitri cibato 7 gallinis q̄ bñ ca-
put i paleario pīcā talib: dēuierit ira dei: i
cēte pība **Esa. de ira tuā i gētes q̄ te nō**
rūt. Ipi. n. nōne sūt q̄ obaudiētes 7 i grātes
doctrinā recipere nolūt vt bonū opent: psal.
Moluit intelligere vt bñ ageret: puer. p. voca
ui 7 re. ex p. ma. me. 7 nō fuit qui aspiceret.
Hesperiis oēs pīliū meum: 7 increpatioes
meas neglexit: ego q̄ i iteritū vfo ridebo
7 subānabo cū vobis qd timebat adueniet.
Quī irruerit repēina calamitas. 7 interit
q̄i tēptas i gruerit: q̄i venerit sup vōstri
bulatio 7 angustia: tūc iuocabūt me 7 non
exandā. Mane p̄surgēt 7 nō inueniēt me.
eo q̄ exosā babuerint disciplinā nec acq̄ue-
rint 7 timorē dñi nō suscepint nec acq̄ue-
rint filio meo 7 tētraxerint vniūse correctioni
mee. Comedēt igit fruct: vne sue: suisq̄ cō-
silijs saturabunt: auersio puuloy interficiet
eos 7 p̄peritas stultoy p̄det eos. Pec ille.
Ch. vocat nos hūficioz collatiōe. Q tu qui
diues es: 7 es i alto statu: p̄spitate: dignita-
te: 7 sanitate: tot bona tibi dedit de: q̄ bona
bates tot te vocib: clamant. Pom: agri: vi-
uitie: p̄coza: officia: status: sanitas: filij oīa

ista clamant alta voce **Amā dlo. Ingratū**
diu dñi Aug. Alii 7 tra 7 oīa q̄ i eis sūt: ecce
vndiq̄ in dicūt vt te amē: nec cessant dicē:
vt inexcusabilis sim. Gre. in omel. Tanto
q̄ ē humilioz: atq̄ ad fuitē dñi teo p̄prio
q̄q̄ dñi ex munere: q̄to se obligatioz ē cō-
spicit i reddēda rōe. 3 lex p̄bodoz: q̄
q̄ plura accipit magis ingrat: ē pl: tñ offen-
dit 7 cōtēnit: pl: intumescit 7 alios respicit:
ac si ipse oīa suis manib: fecisset: ac p̄pā p̄tu-
tesine auxilio dei 7 grā acq̄uerit. Mōne mi-
ser venisti i mūdū nud: Job. p. Quid egres-
sus sū de vtero m̄ris mee: nud: reuertar il-
luc. Mōne vīc asin: q̄ cū bñ cibāt: ē calces in
pectore figet: 3 illud psal. Ingratū 7 im-
pinguat: dilatat: retribuebat rī mala p̄ bo-
nis. O mulier iuuenē dēs maritū te q̄ cōtē-
tari: ornata: pulchra cū filiis. Tebes de oib:
bñliari mīti: cōuerfari: a p̄ctis cauere: deo
pl: fūire. Mā nos allicit teus: vt venatoz an-
cipitrē. Pat eni ancipitri p̄mo cibū: ne fa-
tiat illū: vt tñ allicit ad reddēdū qd ille
neq̄ 7 capiat dñi suo sp̄e cibi futuri q̄ speret
ad plenū satiari debere: sic de: dat nobis ter-
rena: vt ad celestia allicit: 3 restituant: ēre-
na dñi deo suo 3 inspiētiores p̄tūciq̄ ac-
cipiam: p̄ua: stricta: suam: q̄i debeam: eter-
nalē possidere: futura p̄nit: p̄tēntes etna
Et qd p̄: cū dñis suis guerrā faciūt diu-
tes 7 dñi diuitias 7 dñia male p̄cepta dei ex-
pēdētes i dies. De q̄b: Luc. 16. Mortui ē
diues 7 sepult: i inferno: Mortui ē Lacar:
7 sepult: ē in sinu abrahe. C. 4. vocat etiā p̄-
cussio: cū. f. vocauit p̄ inspirationē pīcatio-
nē: 7 bonoz collatiōē: 7 indurat: obandit
tūc p̄cussio tribulationū vocat eūdē. O pau-
per q̄ heri eras diues. O angustiate in capti-
uitate q̄ heri eras liber. O infirme. O tēta-
te rñde deo vocāti: p̄pterea David dicebat
in psal. Multiplicate sūt i firmitates eoz po-
stea accelerauerūt. Vidisti vnq̄ p̄stozē w-
cātē ouē. Dianebina bianebina 7 vnit. Si
aut vnit nolit 7 p̄ tētia currit baculo ve-
niēs ad semitā ducit. Sic de: vocat nos per
tribulatiōes p̄n Gre. Mala q̄ b nos p̄mūt
ad tēn t̄recōp̄llūt. Vidisti p̄ici lapides ad
gallinas: nō ad ipsam sed post ipsā. Vidisti
matrē filio timorē incutiētē vt ad ipsam fu-
giat 7 inter brachia recipiat. Greg. Abig-
luc: vbiq̄ mox: vbiq̄ dolor: vbiq̄ tēlo:

ptio: 7 tūeca men-
tis vocatē cōtēn-
ino necessarie sūt
res. Mā nos humi-
copellit dicēte p̄p-
no clamant ex m.
itates nos scōz loci
quodā p̄mōe q̄: 3
rim: 7 cōsolationi
dñi: a cōtione sui
q̄: q̄ iuxta ē w. b.
ne: ē in tribulatione
speratib: vi. p̄p-
tione ex. e. 7 gl. en.
simēq̄ poti: adeo
murant blasfemā-
murmuratio: qd te
Ber. al. Quātū
nō potes te esse de-
scriptū. Quī ipso
late q̄re de: te per-
ego san. Quid an-
late: nisi veni ad
tribulationū via
hier. ad egratū
via in chrisitō tēnē-
tūcētis in spatio l
duic seculi vīe pate-
Quicq̄ n. p̄ bāc
lupribia sua suis l
p̄is sanet. Et ci-
deo tenuit eos sup
to vicebat. Ergo
nois ē plaga. B
dñi curat: corrigi
Pec ille. Et sic pa-
bars tertia bu-
tur de vocatione p
vocationū.
Ertio in i
vocationē
euangelii
lias: vixit pcurat
llo mercedē incip-
primū. Abi inue-
tria equaliter bris-
nario in ista dñica
tis relinq̄o. C. 4
illud. Et accipit

ptio: 7 tñ ceca mente carnalis cōcupiscentie
 dñs vocatē cōtēnim⁹. *Hec ille.* Q̄ vtilis
 mo necessarie sūt ille extrinsece tribulatio-
 nes. Nā nos humiliat: purgat: 7 ad deū ire
 opellit dicēte p̄pba. Ad dñm cū tribula-
 er clamauit ex. m. de nāq̄ p̄cussionū aduer-
 sitates nos scōp̄ socios faciūt p̄p̄. *Augu. in*
quodā p̄mōe ait: Si fuerim⁹ locij passionū
 rim⁹ 7 cōsolationū. *Nā lēu. Ber. Munq̄*
bruit⁹ a cōione sui focij tribulatiois exclu-
dit: qz iuxta ē rō. b. q. t. f. cō. 2. b. f. f. *Ipsē. n.*
de⁹ ē in tribulationib⁹ 7 nō in vanis mūdij p̄
peritatib⁹. di. p̄pba. Cū ipso sū in tribula-
 tione er. e. 7 gl. ei. S̄ sūt nōnulli superbis
 imitq̄ poti⁹ a deo auertūt p̄ eas. Nā mur-
 murant blasfemāt. Q̄ sup̄bissimi boies qd
 murmurat: qd deū blasfemāt. *Audite q̄lo*
ber. di. Quātūcūq̄ tribulatio de se uiat:
nō putes te esse de relictū: s̄z memineris esse
scriptū. Cū ipso sū in tribulatioe. Q̄ tribu-
 late q̄re de⁹ te percutit: vt ad ipsū redeas.
Ego inq̄t ipse. Deut. 32. occi. 7 c. vi. pau. 7
ego san. Quid autē dicūt tribulatioes tibi il-
 late: nisi veni ad dñm deam tuū. *Hec enim*
tribulationū via celi portaz aperit. dicente
hierō. ad egratū. Ad vnum enī dñm vna
 via in christo tenēda ē: que in gustantib⁹ tē-
 tamētis in spatio longe securitatis inducat
 buie seculi vie patet palatium celi. *Hec ille.*
Quātūcūq̄. n. p̄ bāc viā nō ducūt q̄si indigni
superbia sua suis lasciuijs relaxāt. *De q̄b⁹*
spūs sanct⁹. Et cū boibus nō flagellabunt
 ideo tenuit eos sup̄bia: ideo hierō. dicto lo-
 co dicebat. Ergo felix ē qui vapulat: vbi mi-
 noris ē plaga. Beat⁹ quē sup̄ni verbi rene-
 diū curat: corrigit: emēdat: atq̄ componit
Hec ille. Et sic patet p̄s sc̄ba bñ⁹ s̄monia.

*Aḡs tertia bñ⁹ sermonis in qua tracta-
 tur de vocatione peccatorū sc̄m euangelij*
vocatozū.

Terio in isto sermone tractādū ē de
vocatioe peccatorū vocatozū sc̄m
euangelij vbi dicē. Qd pater fami-
lias dixit p̄curatori voca oparios 7 redde-
illis mercedē incipiens a nouissimis vsq̄ ad
primū. Vbi inuestigādū ē. Si beati in pa-
tria equaliter brificant. Qd qz in alio fmo-
nario in ista dñica declarabit causa breuita-
tis relinquor. ¶ Sed remanet dubiū super
illud. Et accipietes murmurabāt aduersus

patrē familias. Si ordo charitatis remanet
 in patria. Et dicit *Don. duas opiniones in*
3. di. 31. ar. 3. q. 3. Vna q̄ dicit q̄ ordo cha-
 ritatis saluat in p̄ria qui ē in via non tñ p̄cō-
 parationē ad deū: sed tñ per cōparationē
 n̄ri ad. primū: vñ in oī statu siue glorie: siue
 vie pl⁹ bō diligit seipsū q̄ alij: 7 plus circa
 seipsū afficit. Deinde pl⁹ circa illos q̄ ei con-
 iū: tñ sūt q̄ circa illos qui in m̄: ei p̄iuncti sūt
 qz b̄cozdo cōsonat dictamī n̄re: qz natura
 dicit q̄ bō plus se q̄ alium diligit. *Con-*
sonat etiā diuine iusticie q̄ ordinat q̄ pl⁹ de
suism̄erit⁹ gaudeat bō qd fecit q̄ de alienis
7 sic patet b̄c via. Alia ē q̄ dicit q̄ ordo cha-
 ritatis qui ē respectū n̄ri ad. primū non re-
 manebit in p̄ria ille q̄ ē in via. Cū qz ibi erit
 p̄fecta cōformitas voluntatis n̄re diuine. 7
 id nō magis diligem⁹ illud qd erit nobis ma-
 gis p̄p̄inquin⁹: sed illud qd erit pl⁹ deo placi-
 tū 7 acceptū. Cū etiā qz erit p̄fecta affluē-
 tia cōis leticie: multiplicabit gaudiū boīs
 multiplicatioe p̄fectina: vt tātū gaudeat de
 bono. p̄imi quātū: de suo qd nō posset ēē nī
 si diligeret primū sic seipsū. *Et b̄ qd dicit*
Ansel. in li. de cōso. c. vlti. In ista p̄fecta
 charitate innūerabiliū angeloz atq̄ boiū
 beatorū vbi null⁹ min⁹ aliū q̄ seipsū diligit:
 nō aliter gaudebit q̄q̄ p̄ singulis alijs q̄ se-
 ipso: Quis autē istorū modoz sit rōnabili⁹
 difficile ē diffinire. Dicit p̄dictus doc. q̄ ille
 sensus ē cōsonāz dictis *Augu. in li. de vera*
religioe. Et Ber. de diligēdo deo: s̄z quōcū
q̄ sit vni⁹ ē verissimū: q̄ vn⁹ b̄tū per istos
duos modos dicēdi nō inuidebit alteri: nec
murmurabit de alteri bono: nec diū ba-
bebit: 7 hoc patet ex dictis. S̄z tñc remanet
 dubiū. q̄re dicit textus. Et accipietes mur-
 murabāt. Rōdet q̄ triplex ē hic r̄sio sc̄m
 Petri Jobi sup̄ hoc passu. Prima est vt
 totū hoc sit locutio cōditioalis: vt sit sensus
 Qd si aliqui de p̄mis vellent sic murmurare
 posset eis sicut subdit rōdere: vnde *Ebr-*
so. dicit q̄ non inducit hoc vt ostendat illos
inuidia morozos ēē: sed vt ostēdat bos tan-
to potitos ēē bonoz q̄ inuidiā alijs poterat
generare. Secūda ē vt p̄ totā hāc murmu-
 rationē non designet nisi imēsa admiratio
 beatorū super tāta p̄funditate 7 varietate
 diuerzorū iudicioz ex qua solēt boies pro-
 rūpere in b̄ mōi murmuratioes. Et ideo de

signat per castelut cā p̄r suū effectū vel fusi
sequēs signū: per satisfactoriā p̄or̄nōne si
gnat plena reuelatio dīne bonitatis habite
sup tali iudicio. Tertiar̄ nōio v̄t p̄ murmu
rātes intelligat aliq̄ bñ? vite aut q̄cūq̄ ma
li te p̄mis: q̄ in spē licz nō in re iam q̄si accepe
rūt p̄mīū. Et q̄n vidēt posteriores sibi p̄po
ni vel purificari inuidēt: insaniūt etiā p̄tra
deū: sic iuxta pabolā. q̄ habet Lūc. 15. Pe
nīor frater indignat? ē p̄ patrē nōlebatq̄ in
trare: qz iūior ita gl̄ose fuerat receptus a
p̄re. Mon aut mireris si bec murmuratio in
distincte attribuit p̄mis: qz mos ē scripture
id qd ē p̄tis attribuerē toti. Eccē ergo: qz in
p̄ria nulla erit invidia: nulla discordia: Ait
enī Aug. 22. de ci. dei. c. vlti. Id etiā beata
illa ciuitas magnū in se v̄ldebit tonū: qz nul
li sup̄iori null? inferiori inuidebit: sic nūc nō in
uidēt archāgelis angeli ceteri: tāq̄ nollet eē
vnusq̄sq̄ qd non accepit: q̄nis sit pacacissi
mo p̄cordie v̄nculo ei q̄ accepit obstrict? q̄
nec in corpe vult eē ocul? q̄ ē dign? cū mēb? v̄
trūq̄ p̄rineat toti? carnis pacata cōpagor
sicitaq̄ habebit donū ali? alio min? v̄t hoc
q̄z donū babeat: nec velit ampli? Pecille.
Audi ergo aīa q̄ te tot vicib? vocauit: q̄ exi
uit de sūmo celo in bñc mūdū v̄t te in para
disū suū p̄duceret: vbi cū patrē et spiritu san
cto vī. et regnat in in secula seculor̄. Amē.

Dñica in serageſima de misericordia dei
nos ad penitentiam inducēte. Sermo. 34.

Ecce dicēscla

mabat: Qui bz aures au
diēdi audiat. Scribūt b
p̄ba Lūc. 8. et euāge. oc
currētis dñice. Qui cūz
deo nō ē et ab eo p̄ suā cul

pam discedit currit velocissimo cursu ad te
tras et horribiles regēdes infernor̄. Ped re?
pi? et bon? p̄pter suā imēsa bonitatē i tot p̄
uersitatib? ipsū nō derelinq̄t. Adcirco frēs
charissimi postq̄ tot et tāta de p̄nia in gnāt
dicta sūt. Restat v̄t aliq̄ de v̄ci mīa pctōres
ad p̄niā puocante breuiter p̄stringamus.
Nam in euāgelio bodierno ponit saluator
noster parabolā de semine. i. verbo dei qd
seminat p̄ncipaliter ad puocandū peccato
res ad p̄niā: qz sicut semē cadit in plurib?

locis: ita et dei verbū in plurib? mentibus.
Aliud enī cecidit secus viā in corda vana et
curiosa et cōcul. ē et vo. ce. co. illud. Aliud ce
cidit inter spinas. i. diuitias et mūdi sollici
tūdines: et sicut exorte spine suffocauerūt illud
Aliud cecidit super petrā. i. corda peccatorū
dura et lapidea: et ideo natū aruit: qz nō ba
bebat humorē. Aliud cecidit in terrā bonā
id ē corda deuota et bñ p̄parata: et facit fructū
centuplū maxime cōtritiōis et penitētie.
vnde bec vicēs clamabat: Qui habet aures
audiēdi audiat. s. hoc verbū dei vnde oris
cōtritiō et penitētia: ex q̄ sequit? et impetrat
dei misericordiā: vñ deuot?. Per. ait. Ver
bū dei benigne audiēdū: deuote suscipiēdū
sollicite cōseruādū q̄cūq̄ ad aīay salutē p̄tri
net: et nō sicut de p̄bo boiūz s. sicut de reb? bñ
dei. siue illud sit cōsolitariū: siue cōminatō
riū: siue etiā increpatoriū audiat. Pecille.
De q̄ dei mīa in isto s̄mōe tria tñ annotabi
mus alia p̄o in aliā dñicā differem? quorū
Primū dī. A. dñerfōis facilitas. Acem p̄o
remissionis vniuersitas. Tertium autē ge
neris grauitas.

Prima p̄ma bñ? sermonis in qua decla
ratur q̄ facile sit vnicuiq̄ ad deū conuer
ti.

Primo in isto sermone declarandū
est q̄ facile sit vnicuiq̄ peccatori ad
deū cōueri: qz v̄t in p̄cedēti ser
mone habitiū ē. De dñs gnāliter vocat et ad
salutē reducit: et ex euāgelio bodierno i mē
tib? boiūz p̄bū dei seminat: v̄t b̄ idē efficiat.
Ex p̄te aut̄ nostra ē facultas liberj arbitrij
ad cōsentiedū p̄dicte vocationi. Eccē ergo
q̄ facilis ē cōuersio nostra. Quod v̄t cla
ri? diserat mouet quoddā singulare dubiū
Si solū creatura rōnalis babeat dñm li
beri arbitrij: que quidē qd oritur ex rōnib?
sibi inuicē opponentib?. Nā videt q̄ etiam
aīalia bruta babeāt liberū arbitrij p̄batur
sic trib? rōnib?. Alia potentia libera dī esse
cū? ē eligere bonū et fugere malū: sed banc
potentiā videm? esse in brutis: sicut patet in
one que fugit lupū et querit pastore. P̄ter
ea illa potētia libera ē precipue cui? est ge
rere p̄uidentia nō solū circa p̄sentia: s. et etiā
circa futura sed talis ē in brutis: sicut patet
in formicis et alijs animalib?: ergo et. Ped
p̄tra hoc opponit trib? alij rationib?. Primo
per locū ab auctoritate Augu. vi. libz

arbitriū est facultas rōnis et volūtatis: s̄ in nullo ē facultas rōnis in quo nō sit ipsa rō: et hoc ē in solis rōnabilib⁹: ergo in ipsis solū est donū liberi arbitrii. Preterea q̄ quod habet liberū arbitriū ē laudabile et vituperabile: sed sola rōnabilia sūt digna laude et vituperio: pena: et p̄mio: ergo rē. Preterea oē qd habet liberū arbitriū ē aptū cōsiliari et deliberare: sed hoc ē solius rōnalis creaturę ergo rē. ¶ Ad hoc dubiū respōdet p̄m. Hōna. in. 2. di. 25. arti. 5. in. q. i. cludēs donū liberi arbitrii solū in rōnabilib⁹ absq̄ dubio reperiri. Et rō hui⁹ sumit ex quob⁹? Añ ex parte volūtatis: tum ex parte arbitratōis. Ex pte libertatis dicit sola illa potentia ē libera que dñūm habet plenū tam respectu obiecti q̄ respectu actus p̄prij. Illa potentia dñūm habet respectu obiecti q̄ nō ē arcata ad aliqd gen⁹ appetibile. i. ad appetendū magis istā q̄ illā rem: s̄ nata ē oīa appetibilia appetere et oīa fugienda fugere: qd sola creatura rōnalis facere pōt. Quam tria sūt gnā bonorū q̄ appetunt quorū opposita fugiunt: videlicet honestū: vtile: et delectabile. s̄ solus vtile et delectabile p̄nt appeti ab irrōnabilib⁹: s̄ bonū honestū appeti pōt a solis rōnabilib⁹: et id in eis solū reperit vtrūque nō est ad aliqd gen⁹ appetibile apta: ac p̄ b̄ habēs libertatē respectu obiecti. Ex pte autē act⁹ p̄prij in solis rōnabilib⁹ reperit libertas arbitrii. Quā volūtas incipit nō solū cōpescit manū exteriorē vel pedē: sed etiā compescit seipsā et refrenat: incipiens odire frequēter qd p̄prij diligebat: et hoc ex dñio sui ipsius et impio. In brutis autē et si aliqd mō sit rep̄re dñūm respectu act⁹ exterioris qñ illū refrenat: aliqñ tamē respectu act⁹ interioris videlicet appetit⁹ dñūm nō est: qz id qd amant nō possunt nō amare licet timore alicui⁹ rei arceant. Et ideo dicit Damascē. quia magis agunt q̄ agant: vnde act⁹ interior creaturę rōnalis cōpescit nō pōt. Qui rei extery plū batē et hōdo p̄ho. Quē cū parvul⁹ ēēt missus a p̄genitorib⁹ ad discēdū et cū i scholis esset mortu⁹ ē pater ei⁹. Audiuīt qūt in scholis hoc verbū q̄ oīs mulier fornicatix esset impudica. Tandē post multos ānos in forma peregrini venit ad domū patris ignotus omnib⁹: qz barbam et capillos prolixius nutrierat volens pbare qd in scholis

audierat de mulierib⁹: vocavit vnam de ancillis prōmisit ei decē aureos si persuaderet vitius matri. Noce autē sequenti secū domiēs tanq̄ cū m̄re nihil in bono esset egit. Ma ne autē cum vellet egredi et discedere: illa apprehendēs eum ait: Ne me tentares hoc fecisti: Nequa q̄ dñā mater. Nō enim dignū est maculare vas istud vnde exiui. Illa sciēte quis ēēt Respōdit: Ego sū. Secūd⁹ filius tuus: que ex cōtusione hoc audito statim mortua ē. Secūd⁹ autē sciens q̄ per loquelam suā moro matri cōrigisset hanc in se in posterū exegit penā ne amplius loqueretur: et sic vsq̄ ad mortē taciturnitatē seruauit: imo nec per Hadrianū imperatorē qui tūc temporis venit atbenas potuit violari vsq̄ ad decollationē ponens caput potius q̄ loqui. Tunc Hadrian⁹ admirat⁹ philosophi constantiā ait illi. Quia lex silentij quā tibi p̄posuisti nullo modo solui pōt sume tabulā et saltem manu maloquere. Qui scripsit in hūc modū. Ego quidē Hadriane nō te timeo: sed quia p̄nceps es hui⁹ temporis videris existere: me quidē occidere potes: sed vocis mee p̄ferende nulla tibi potestas est. Ex quo patet p̄positū. ¶ Ex parte autē arbitrationis eadē ratio sumit. Argumētū enī idē est quod iudiciū: ad cuius nutū cetere virtutes mouent et obediunt. Iudicare autem illius est scdm rationem completam cui⁹ est discernere inter iustū et iniustū et inter p̄prij et alienū: Nulla autē potentia nouit quid iustū et quid iniustū nisi illa sola que ē particeps rationis: et nata est cognoscere sumā iusticiā a qua est regula oīs iuris: hoc autē solū est in ea substātia que ē ad imaginē dei: qualis est tñi potentia rationalis. Nulla etiā potentia discernit qd p̄prij vel quid alienum nisi cognoscat se ipsā vel super seipsam reflectit: sed nunq̄ aliqua potentia seipsam cognoscit vel super seipsam reflectit nisi potētia rationalis. Et ideo ipsa sola est in qua plenum iudiciū et arbitrium in discernēdo quid iustū et quid iniustum quid p̄prij et quid alienū. Quā igitur rōne libertatis q̄ rōne arbitrationis p̄bat in solis rōnabilib⁹ liberū arbitriū reperiri. P̄icas ergo ad argumentū in oppositū p̄mū q̄ licet bruta predigāt bonū: hoc est et rū de bono vtili et delectabili: s̄ nō de bono

montē. Quantū ad naturā ambo boies erāt
 q̄tū ad dignitatē ambo reges: q̄tū ad cau-
 sam ambo populū dei captiui possidebant:
 q̄tū ad penā ambo flagellis clemētē admo-
 niti. Quid ergo fines copfecit esse diuersos
 vbi q̄tū manu dei senties. in reconciliatio-
 ne proprie iniquitatis ingemuit: alter litero
 dei misericordissimā pietatē pugnauit arbi-
 trio? **Hec ille. Ad Aug. in li. de salutaribus**
doctrinis ait. Nalli laici: nulli clerici: nulle
 virgines: nulle vidue debēt negligere salu-
 tem aiarū suarū: dum tantū precium sangui-
 nis p nobis fusu esse manifestū est. peccata no-
 stra agnoscamus: ne cū impijs pream? dum
 cito digna satisfactione non placam? deum
 q̄ velociter placuit irā eius quod iustit.
 tum meū. c. 7. in. vi. me. nō am. dum p̄nu-
 ciabo. ad. m. in. m. 7 tu re. in. m. paratus est
 semp de p̄ctā nostra indulgere si nō tarda-
 uerimus ad eū reuerti. **¶ Restat nūc decla-**
randū tibi. O. aia curiosa q̄ tenigne tecum
 agit de? vt etire valeas de tenebris delicto-
 rum tuorū. Angeli te expectāt: sancti p te in-
 tercedunt: orat p te sancta mater ecclesia. Et
 dñs Iesus c̄ribus vulnerat? in cruce ad te
 clamat: Re. 7 ego sum tecū. **¶** p̄fundū mise-
 ricordie dei. O pelagus pietatis ei? **¶** q̄ i
 extimabilis bonitas creatoris: q̄ in puncto
 in momento: in actu oculi saluat peccatores
 Stetit homo tanto tpe in tanta copia pecca-
 torum: reuertat ad cor suū dolēs de peccat:
 pponēs q̄ cetero: nolle ampli ea sequi: sta-
 tim indulget sibi deus: statim suscipit. Ecce
 ergo quanta facilitas ad inueniendū miseri-
 cordiam dei. Et quis est qui possit dicere in
 hoc mundo. Non possū penitere. Quid enī
 facili? homini q̄ mutare voluntatē. Reuertē
 q̄ 7c. Et sic pater p̄ma pars butus sermonis
¶ **Dara secunda hui? sermonis in q̄ ostēdit**
q̄ deus vniuersa peccata tam 7 si grauia re-
mittit.

¶ Secundo in isto sermone occurrit ali-
 ud considerandū qd dicit. Remissi-
 onis vniuersalitas. Nā possent mul-
 ti dubitare: q̄ licet sit infinita benignitas 7 pi-
 etas dei: debet tamē intelligi q̄ illa se ad pec-
 cata extendat leuata non ad grauia: quia il-
 la nō parit. Quisquidē error q̄ ambiguitas
 tollitur: quando dicit fornicata es. i. grauia

peccata 7 maria comisit: tamē re. ad me 7c.
 Quāuis enī peccatū mortale infinitū sit q̄
 7 infinitū obiectū: 7 tāque q̄ nihil ei p̄t p̄pa-
 rari: vixit si fieri possit vt iter gūitas eius
 augeret in infinitū 7 iter atq̄ iter i infinitū
 milies: 7 de illo pctōr faceret penitentiā ad
 hoc parceret sibi deus cui? misericordia copi-
 osior est in bono q̄ quodcūq̄ peccatū in ma-
 lo. q̄ si de peccato in spiritū sanctū dubitas:
 quia vniuersaliter dicit irremissibile. Nam
Matth. 12. dicit. Qui peccauerit in spiri-
 tum sanctū nō remittet ei neq̄ in hoc secu-
 lo neq̄ in futuro. vnde **Aug. de fide ad He-**
trum ait. Qui peccat in spiritū sanctū non
 habet hic nec in futuro remissionē peccatorū
 Noli desperare aia mea: s; reuere: q̄ nō
 vnum tū peccatū in spiritū sanctū: sed mil-
 le remittunt per verā penitentiā. **¶ Ad q̄**
rum declarationē notandū fm Alex. de al.
in secūda parte sūme: q̄ peccatū in spiritū
 sanctū vno modo est remissibile. Alio mō
 irremissibile. peccatū enī fm eundē in ter-
 tia parte in tractatu de incarnatione tripli-
 citer dicit. remissibile: negatiue: 7 p̄uatiue
 7 cōtrarie. Negatiue est qd nullo mō potest
 remitti: 7 isto modo est irremissibile pecca-
 tum luciferi 7 aliorū dānatorū. P̄uatiue di-
 citur irremissibile qd nō habet aliqd dignū
 vt remittat: 7 sic omne peccatū est irremissi-
 bile: quia nullū mortale habet aliqd qd sit
 dignū remissione. Cōtrarie dicit irremissi-
 bile quia habet contrariā dispositionē ad re-
 mittendū sine qua nullo mō potest remitti:
 7 ista sunt irremissibilia in spiritū sanctū.
 Que sunt sex: fm q̄ ait **Aug. de fide ad He-**
trum: videlz desperatio: que est q̄ post mul-
 ta peccata cōmissa peccator dicit: volo facere
 de malo peius permittēs se ruere d peccato
 in peccatū. Secūda est p̄sūptio: quādo co-
 gnoscis q̄ male agis: tamē perseueras i pec-
 cato. Tertia est obstinatio quādo omne stu-
 diū cū malicia ponis in male agendo. Quar-
 ta est inuidia fraterne gratie: quādo pro-
 ximus inuidet habenti gratiā dei. Quinta
 est negatio agnitionis veritatis: q̄ peccator agno-
 scit veritatē: 7 tamē cōtradicit sicut faciunt
 dicentes q̄ predicatorēs non sunt veri. Se-
 xta 7 vltima est finalis impenitētia: quando
 peccator est obstinatus vsq̄ ad mortē 7 non
 vult penitē. q̄ igit ista sūt sub dispositionib?

licet
negatiue vbi q̄
q̄ dānat? vbi q̄
genia

in dila

penit. 7 ff.

cōtrarijs ad remissionē: id dicunt irremissibilia. Ad hoc enim qd deus dimittat desperationem oportet vt habeat spes: 7 sic d' alijs. Remissibile pō est peccatū in spiritū sanctū. Tum ratione diuine potētie remittētia. tū quia homo potest penitere de illo. Sed vt ista clari⁹ intelligat. Aduertendū ē fm̄. Hō namuenturā in. 2. di. 43. ar. 2. q. 2. Tū sit qd oē pctm̄ i spiritū sanctū vel est ignia vltz impniā ānerā dupliciē dicit irremissibile. Alio mō vt dicit irremissibile. i. impossibile ad remittendū. Alio modo in consuetuz remitti. i. difficile ppter dispositionē cōtrariā. Ad quoz declaratiōē notandū est: qd impenitentia duob⁹ modis dicit. Alio modo ppositum nō penitēdi. Alio modo ppositū pmanētia in malo vsqz ad diē extremū inclusiue. et fm̄ istū modū peccatū i spiritū sanctū quod claudit in se impenitentia dupliciē pōt intelligi: Alio modo put claudit in se impenitentia que idēz est finalis p̄sistentia in malo: et sic dicit irremissibile qz nullaten⁹ potest remitti: quia nō cadit sub penitentia: separata enim aia a corpore nō est ampli⁹ locus p̄nie. Alio modo dicit peccatū in spiritū sanctus put claudit in se impenitentia. i. ppositūz impenitēdi: hoc modo dicit irremissibile. i. inconsuetū remittendū tamē qd sit irremissibile: qz tale ppositū mutari potest: 7 sic cadit sub penitētia. Reuertē ergo aīa mea: re nec propter magnitudinē peccatoz tuozum velis desperare: quia maior est misericordia dei qd peccata tua. Nam si ponat aliquem nunq̄ egisse bonū qui disponat se velle damari 7 facere oīa mala: 7 bodie cognoscat se male fecisse: dicatqz culpā suā: veniā petat: nūquid indulgebis sibi de⁹? imo. Quod cōfirmat Chriso⁹ re. di. 3. c. talis. di. Talis mibi crede erga boies pietas est rei qd nūq̄ spernit penitentia si ei sincere ac simplici⁹ offerat: 7 si quis ad sūmū pueniat maloz: 7 in de tamē velit reuerti ad virtutis viā: suscipit libenter: amplectit⁹: 7 facit oīa quatenus ad prioz reuocet statū. De Beate plūm batē valde notandū in legēda sancti Basilij vbi sic narrat: qd erat vir quidā venerabilis noīe Erachi⁹: filiā vnicā batēs quā dñō cōsecrare disponebat: s; diabol⁹ vnum de seruis Erachij i amorē puelle inflāmauit qd ad maleficiū accessit: quē cū qdā eplā ad vi

abolū malefici⁹ misit: 7 sup sepulturā gētilis cuiusdā d nocte stare iussit 7c. Venit diabolus: 7 tandē iuuenis renunciauit. Baptismo 7 baptismo: 7 diabol⁹ incitauit animū puelle in amorē iuuenis: ita qd accepit eā in vxorē. Etenū nunq̄ iuuenis ingredere ecclesiā puella hoc scire voluit: 7 sciuit: qz se dederat diabololo: 7 puella ad sanctum Basilij accessit qui interrogauit iuuenē si ad dñm vellet redire: qui dixit velle s; nō possū: qz ppter quādam pmissionē 7c. Et signauit eū signo crucis reposuitqz i clausurā: qd audiebat voces de monū: visitauit eū ter Basilij: 7 tandē dñcēs eū ad ecclesiam p manū. Ecce diabol⁹ venit ad eū: 7 accipit eū conabat de manu sci Basilij. euellē: 7 dixit diabol⁹: Preiudicas mibi Basilij. Ecce scriptū de manu sua qd mibi fecit. Tūc cēs qd aderat dixerūt kyril. Et Basilij dixit ad diabolū: Mō collabim⁹ ozare donec reddas scriptū: 7 orate Basilij. 7 tendite in celū man⁹ ecce charta p aerē relata ē 7 ab oib⁹ visa venit: 7 imposita ē manib⁹ Basilij. quā ille suscipiēs dixit iuueni: Agnosce basiliē fratē: Et ille mee sunt oīe. Et frāgēs Basilij scriptū pduxit eū ad ecclesiā: 7 dignus fecit sancto mysterio: 7 bñ instrūz 7 regulā sibi dāns reddidit mulieri. 7 remissionē accepit tanti sceleris. Confirmant ista per quādam glo. sup illo pbo. Ben. 4. Maior est iniquitas mea 7c. di. Alpentis chaym: qz maior est mīa rei qd oīuz boīuz miseria. et p Aug. in li. de spū 7 aīa. c. 3. Nemo de rei pietate diffidat qm̄ maior ē ei⁹ misericordia qm̄ nra miseria. Et quisqz ad reū toto corde clauerit exaudiet illū: qz misericors ē. Tar dius siquidē videt ei peccatori veniā dare: qd ipse peccatori accipere: s; enim festinat absolvere eū a tormēto psciētie sue: qd plus cruciat eū passio mīi qd ipse mīx passio sui. H ille. Et sic pater pars secūda bin⁹ sermonis. ¶ Pars tertia bñ sermonis in qd ostēdit qd modo de mīa se extēdit ad cō genus aggrauans peccatū.

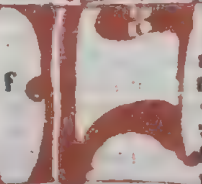
Tertio in isto sermone circa dei misericordiam alio declarādū occurrit qd dicitur generis grauitas: quia. s. dei misericordia extēdit se ad oē gen⁹ aggrauans pctm̄: siue sit gen⁹ numeri siue tēporis. ¶ Extēdit se ad gen⁹ numeri. Nā si vn⁹ fecisset tot i milia peccatoz quoz sūt in celo stelle: gut

te in mari: fronda
reuerit libenter e
amatoz: 7 mulie
rum: tū reuerter
te magdalena. di
multa: qz dicit
ppter multitudi
lorem cordis 7 di
abundauit pctm̄
dicit ad Ro. 5. q
re gratia: si ppet
trito: vñ dante
ribel homo li pecc
nita ba si gran b
si reuolē a lei.
nate pōrie: qd
beret ānos. Ma
hef. Ben. 3. 7c.
fecisset aliqd be
7 penitere: dñc
plis sacre scrip
gēda sancti. An
ctolans iuit ad b
amī vite mee: in
An legēda etiā
tur qd 17. ānīs lū
tū reuerit suscep
he. gaia mea qz
lum fecisset: 7 an
tritionē: de tū
viro ad Paul
tū sanctū corp
re 7 semianime i
pvinguor. De c
f. Mellilla que c
Iesum vt mibi
potui quod voleb
silla. ¶ Confidim
Nunq̄ est fera c
dicata est i latron
cum eris in para
lum papā: ¶ B
troniē rubit: 7 ne
tionē putaret. f
rium. in. c. quoz
lestinus papa ait
cruce pmiū ad
sillū toze vnius
reuerit pena pen
sermonis babita

te in mari: frondēs in arboribus &c. Vellet tñ
reverti libenter eū suscipit: ppter ea dicit. eū
amatorib⁹ multib⁹. i. multis generib⁹ peccato
rum: tñ reuertere: qz suscipiā te. Luc. 7
et magdalena. dicit. Remittunt ei peccata
multa: qz dilexit multū. nō enim sprevit eas
ppter multitudinē peccatorū: s⁹ respexit do-
lorem cordis & dimisit ei peccatā: imo q̄tuz sup
abundavit peccatū: supabundavit & gratia p-
dicis ad Ro. 5. qd sic intelligas supabunda-
re gratiā: si p pccō cōmissō abūdat tō loz & cō
tritio: vñ dantes in. 3. c. purgatorij. ait. Dōz
ribel forno li peccati mei. Na la bonta infi-
nita ba si gran bracia. Abi prende cio che
si revolle a lei. Secūdo extendit se ad ge-
nus tēporis: qz si possibile esset qd aliqz ba-
beret ānos. Datulā: q̄ fuerit. 969. vt ba
be. Hē. 3. 7 semp offendit deū: 7 nunq̄
fecisset aliqd bonū: 7 in pccōto vellet reverti:
7 penitere: de remitteret ei: vt in multis. exē-
plis sacre scripture apparet. Nam legi i le-
gēda sancti Andree q̄ quidā senex noie Hi-
ctolans iuit ad bñm Andream. Ecce iā. 70
anni vīte mee: in q̄bus luxurie reseruiui &c.
In legēda etiā de scā Maria egyptiaca legi-
tur qd. 17. ānis libidini publice deserviuit: 7
tñ reuersi suscepti fuerūt ad misericordiā.
Re. Gaia mea qz si vsq ad borā mortis ma-
lum fecisses: 7 añ mortē reuersa fueris p vtrā
ptitionē: de tibi pccet 7 libentē suscipiet. Vñ
biero ad Paulinā de morte Blesille ait.
Quā sancti corpūculū febriū ardor excoq̄-
ret 7 semianime in lectulo vallaret circulus
ppinq⁹. Nec in extremis pba mandabat
i. Blesilla que erat. 12. annorū. Dicit dñm
Iesum vt mibi ignoscat: quia implere non
potui quod volebā. Secura esto. Mi. Bles-
illa. Confidim⁹ pbatēs vtra que dicimus:
Munq̄ est sera cōuersio: vox bec primū de-
dicata est i latrone: Amē dico tibi hodie me
cum eris in paradiso. Ite tibi. Idē ad Dama-
sum papā: Abūsus in paradiso de cruce la-
tronē tulit: 7 ne quis aliquādo serā conuer-
sionē putaret. fecit homicidij penā marty-
rium. in. c. queq. agnouim⁹. 26. q. 6. Te-
lestinus papa ait: Perdidisset vtiqz latro in
cruce premiū ad Abūsti dexterā pendens:
si illū hōz vnus penitentia nō iuasset. Tñ
venit in pena penituit: 7 p vnus confessione
sermonis habitaculū paradisi eo. penitente

pmernit. Vera ergo ad deū cōuersio in vl
timis positōz mente potius est extimāda q̄
tēporē: pba hoc taliter asserēte. Tñ cōuer
sus fueris 7 ingemueris: tunc saluus eris in
p̄senti gratiā acquirendo 7 glām in futu: ro
in secula seculorū. Amen.

Domīnica in quinquagesima. Iterum de
misericordiā dei que nos ad penitentia ad
ducit. Sermon in ordine. 35.

Miserere mei

scribū-
tur hec verba Luc. 18.
7 in euāgelio occuren-
domi. Et euangelio p-
scribitur ebaristimi dei
misericordia euidenter

ostendit: quia. i. Abūsus mortu⁹ est 7 pas
sus in remissionē peccatorū. Vñ scribit qd as
sumpsit Iesus. 12. 7 ait illis: Ecce ascēdū
hierosolimā 7 cōsumabunt oīa que scripta
sunt per pphetas de filio hoīs. Tradet enīz
gentib⁹ 7 illudet 7 flagellabit &c. Vñ emz
Aug. in sermone. 18. de qdragesima et ieu
nio: Que maior ē misericordia sup misos
pccōres potuit q̄ illa q̄ celi creatorē de celo
deposuit: 7 terreno corpore ēre induit p̄dito
rem: 7 q̄ in eternitate p̄tis manet equal mor
tib⁹ coequauit 7 formā serui mundi dñō im
posuit: vt ipse p̄tis cūiret: saturitas sūti
ret: p̄t infirmaret: sanitas vulneraret vita
moreret: Hoc autē id vt nra pascere fames
rigaret ariditas: solaret infirmitas: extin
guet iniquitas: ardesceret caritas. Que ma
ior mīa q̄ creari creatorē: seruire dñatorez:
vendi redemptorem: humiliari exaltatorez:
occidi suscitatorez hec ille. Quā mīaz intel
ligens cec⁹ q̄ sedebat secus viā mēdicano: vt
babetur in euangelio: audiens qd Iesus trā
siret clamauit dicens. Iesu fili Dauid misere
re mei. Et qui p̄ebant increpabant eum
vt taceret: ipse tñ multo magis clamat at ver
ba proposita: Fili Dauid miserere mei. De
cuius misericordiā in presenti dominica tria
alia occurrunt consideranda: quorum Pri
mū dicitur diuine misericordiē probatio.
Secundū autē diuine misericordiē festia
tio. Tertiū autē diuine mīe ipioz abboiatio
Paraphraui⁹ sermonis in qua p̄batur
per sacras scripturas magnā ēē dei mīam.

Primo igitur in isto sermone quod in supio
ri dictum est. Quod facilliter per peccatores
reverti: nec deus respicit infinitatem
multiplicem et durationem peccatorum: sed libenter
misericorditer et pariter: hoc ut daretur videatur et aptum
demonstrat evidenter per scripturas sacras de
monstrabitur: quod pius et misericors est deus pec
catorum penitentibus: quod maxime in euangelio
occurrere declarat: sicut patere potest intuenti
Quod si oppositum diceretur sic: Quod bona diffini
tio debet competere diffinitio: et cuiuslibet conten
to sub diffinitio: secundum autem Damascenum in li. 2.
2. Misericordia est tristitia in alienis malis: sed
in deo nulla est tristitia: ergo nec misericordia. Ad hoc
respondet secundum plures theologos. scilicet. R. 1. et Seco.
in. 4. di. 46. Et Bo. ibidem arti. 2. q. 1. Et
Aler. in prima parte summe tractatu de misericordia dei
Et ibi. in prima parte. q. 22. arti. 3. Quod misericordia
dicitur effluxus bonitatis in alterum secundum merita
vel supra merita: et tunc quod effluit compassione
vel debitu. Primum quod de nobilitate est. Secundum
vero imperfectio. Et quod omne quod nobilitatis est
deo attribuendum est: Quod vero imperfectio
non. Ideo est in deo misericordia quantum ad primum: non autem
quantum ad secundum. Nam misericordia duo importat unum
tamque essentialiter: alter tamque accidentaliter. Primum
est promptitudo voluntatis ad subveniendum mi
seris in qua est tota essentia pietatis misericordie. Secundum est
passio tristitie: quod oritur in appetitu sensitivo ex
cognitio de misericordia alii. Quantum ad primum summa
misericordia est in deo: quantum vero ad secundum nequaquam.
Et sic debet intelligi diffinitio Damasceni. Et
permissis ergo colligitur quod in deo est misericordia secundum esse
etiam non secundum possibilitatis defectum propterea in
quit. Ansel. li. Monologion. ad deum. Mi
sericors es: quia miseros saluas et peccatoribus par
cis: misericors non es: quia nulla misericordia non est com
passio afficeris. Que quidem misericordia talis et tanta
est ut per ipsam pena damnatorum mitigetur. Quod bene in
telligi secundum deum. Bona. xvi. a. ar. p. q. 2. Aut
post pene taxationem et inflictionem et sic non est
verum: quia hoc modo in damnatis nulla cadit mi
tigatio ad divina misericordia: quare tunc claudite eis vi
scera pietatis. Aut quantum ad taxationem et infli
ctionem pene: et sic absque dubio est ibi mitigatio
quia divina iusticia non totum exigit pro eo quod pie
tate inveniunt aliquam partem pene infligere
mittit. Et sic bene intelligi illud psalmi. Nunquid
obliviscer misereri deus: aut continebit ira
misericordias suas? q. d. non. Nam peccator cum pec
cat mortaliter offendit deum a quo est omne bonum: et

meret amittere omne bonum. Tunc igitur deus neminem
reducat ad non esse omnes punit citra condignum: quod
verum est modo predicto intelligendo. Preterea peccator
offendit deum quod est infinitum bonum omni infinitate: et
infinita pena est infinitum deus punit: sed non punit
et per proportionem. Quod si dicatur Apoc. 18. habet
Quatuor significavit sermone ibi licet fuit: tamen dante
ei tormentum et luctum. Et Esai. 41. Suscepit de
manu domini duplicia: dicitur de anima peccatrice. Et
sup illud psalmi. Ex vi furis et iniquitate glo. inquit.
Nunc dicuntur peccata: et quod plures mali iuvenerunt in sup
plicibus quod commissum est in culpis: et ibi non est aliqua
mitigatio. Nam delectatio est momentanea et
modica: et tamen punitur pena eterna et acerbissima
quia infinitum excedit illam: et tamen. Ad ista respondeo
quod est copare copationem ad penam secundum duplicem
copationem. Aut secundum intensionem boni in genere
pene: et illi in genere delectationis: Et sic multo ma
ior est pena quam delectatio: nec est ibi proportio sed
excessus. Et iteque copare bonum ad illud secundum rationem
meriti siue temeritatis. Et sic dico quod meritum de
lectationis inordinate excedit penam: quia dignum est
amplius punitur: Servat et in punitioe propor
tionabilitas: quia magne culpe magna infligitur
pena. Sed non servat proportionem: quia quantum ad intensio
nem et durationem pena excedit culpam. Quatuor
modo ad meritum culpa excedit penam: et per hoc patet
conclusio: quia et si delectatio sit momentanea: tamen
quia offendit ea bonum infinitum: meret penam in
finitam etiam intensius: quam tamen divina misericordia non inferat.
Quod si bis doctoribus credendum non vis. Habet scri
ptura sacra audi misericordiam dei sic sublimiter commende
dante et precorare. Minor sunt enim misericordie tuas
foris et celotes visitas iniquitatem patris in filios in
etiam et quanta generatione eorum quod oderunt me: et fa
cies meam in milia bis quod diligunt me et custo
diunt precepta mea. Ego. 20. Si clamaverit
ad me. scilicet peccator exaudiat eum: quia misericors sum.
Ego. 22. Phator domine deus misericors et clemens
patiens et multe misericordie ac ceteris: quia custodis meam
in milia: qui auferis iniquitatem et scelera at
que peccata. Ego. 34. Deus misericors dominus deus tuus est
Deus. 4. Ego sum dominus deus tuus et tuus emulator: et fa
cies meam in milia milia diligenter me: et custo
diens precepta mea. Deus. 5. Iudicabit dominus
populum suum: et in finis suis miserebitur. Deus. 32.
Misericordia autem mea non auferat ab eo. 2.
R. 8. Tu fecisti cum sermo tuo misericordia
magnam et certum Reg. 3. Investigabilis mi
sericordia promissionis tue secundum palam. 30.

Non terliq no
nos misericordi
am misericordi
meri. 2. obic. 3. A
diam facies: ubi
bilis misericordi
tiens est dominus in bo
tiam eius lachrym
bo re? sic dominab
quidam in flammab
mas nra: et in sp
entes illi dicam
te sua faciat nra
sua. Iudicab. 8. D
tori? creature exa
de tua misericordi
hoc soli pbi d
cordie sue. Job.
firm? tu sa. me
tua subsequetur
rationi tuam
seculo sit fm m
t. d. ps. 24. Mi
ore? et coplacui in
uito suo? misere
dno spabo: exult
30. Exultat aut
pi. fiat misero
admodum speravi
ricordia et iudici
terra. Iudicab. 8.
ma visq ad nube
strationes tuas
misericordia tua
ere mei de? fm m
go. Miserere mei
35. Miserere m
dit aia mea. ps.
celos mea tuam
bis. ps. 59. Del
62. In multitu
68. Exaudime
fm multitudin
me. Iudicab. 8. Ito
paupes facti sum
ritate diligit
misericordia tua
ritas obviaueru
tua magna est si
miferator et misere

Non dereliq̃t nos de⁹ nŕ: s̃ inclinavit super
nos misericordiā suā. **Eccl̃e. 9.** Fac me/
cum misericordiā: ⁊ suscipe in pace spiritus
meū. **Job. 3.** Aū iratus fueris misericor/
diam facies: ibidē. **Eccl̃e. 1.** Si iratus fueris
biscū misericordiā suā. **Job. 12.** S̃ q̃ pa/
tens est dñs i hoc ipso peniteam⁹ ⁊ indulgē/
tiam ei⁹ lacrymis postulem⁹. **Idē** enī quasi
bō de⁹ sic cōminabit nec sicut fili⁹ boīs ad ira/
cundiā inflāmabit. **Et idē** humiliem⁹ illi ani/
mas nŕas: ⁊ in spū p̃stituti humiliato seru/
entes illi dicam⁹ sc̃tes dño: vt fm volunta/
tē suā sic faciat nobiscū cito misericordiam
suā. **Audib. 8.** De celoy creator aq̃: ⁊ deus
toti creaturē exaudi me miserā de p̃cantē: ⁊
de tua misericordia p̃sumentes. **Audib. 9.**
Hoc solū p̃bū dico in quocūq̃ loco miseri/
cordie sue. **Job. 32.** Miseri mei de⁹ qm̃ in
firm⁹ sū. **Ps. 136.** Misericordia
tua subsequet me. **Ps. 22.** Reminiscere mise/
rationū tuarū dñe: ⁊ misericordiā tuā q̃ a
seculo sūt fm misericordiā tuā me. **m. t. p. b.**
t. d. ps. 24. Misericordia tua añ oculos me/
os: ⁊ cōplacui in veritate tua. **ps. 25.** Audi
uitōis ⁊ miseri est mei. **ps. 29.** Ego autē in
dño sp̃abor: exultabo ⁊ letabor in mīa tua. **ps.**
30. P̃ratē autē in dño mīa circūdabit. **ps.**
31. Fiat misericordia tua dñe sup nos quem
ad modū sperauim⁹ in te. **ps. 32.** Diligit mise/
ricordiā ⁊ iudiciū: misericordiā dñi plena ē
terra. **Ibidē.** B̃ sic in celo mīa tua: ⁊ veritas
tua vsq̃ ad nubes. **ps. 35.** Ne lōge facias mi/
serationes tuas a me. **ps. 39.** Suscepim⁹ ⁊
misericordiā tuā in me. **t. tui. ps. 47.** Mīse/
rere mei de⁹ qm̃ magnā misericordiā tuā. **ps.**
50. Miserē mei de⁹ qm̃ peccauit me bō. **ps.**
55. Miserere mei de⁹ mīse mei: qm̃ in te p̃fi/
dit aīa mea. **ps. 56.** Magnificata ē vsq̃ ad
celos mīa tua. **ps. 56.** Grat⁹ ē ⁊ miseri ē no/
bis. **ps. 59.** Melior est mīa tua sup vitas. **ps.**
62. In multitudinē mīe tue exaudime. **ps.**
68. Exaudime de⁹ qm̃ benigna est mīa tua
fm multitudinē miserationū tuarū respice i
me. **Ibidē.** Aīto anticipet nos mīe tue: quia
paupes facti sum⁹ nimis. **ps. 78.** Mīam et
veritatē diligit de⁹. **ps. 83.** Nē de nob dñe
misericordiā tuā. **ps. 84.** Misericordia ⁊ ve/
ritas obuenerūt sibi. **Ibidē.** Misericordia
tua magna est sup me. **ps. 85.** Aū dñe deus
mīfator ⁊ misericors: paties ⁊ multe mīe ⁊

verax. **Ibidē.** Misericordias dñi in eternū
cantabo. **ps. 88.** Misericordiā meā nō disp/
gā ab eo. **i. peccatore p̃uertēte.** **Ibidē.** Lau/
date nomē ei⁹ qm̃ suauis est dñs: in eternū
mīa ei⁹. **ps. 99.** Magna ē sup celos mīa tua
ps. 107. Qm̃ p̃firmata ē sup nos mīa ei⁹ ⁊ ve/
ritas dñi manet in eternū. **ps. 116.** Mīa dñi
plena est terra. **ps. 118.** Faciū tuo tuo s̃z mi/
sericordiā tuā. **ps. 118.** Apud dñm mīa ⁊ co/
piosa apud. **e. f. ps. 129.** Per p̃nias ⁊ fides
purgant peccata. **puer. 15.** Misericordia et
veritate redimif iniquitas. **puer. 16.** Quia autē
p̃fessus fuerit ⁊ reliq̃rit ea. **i. p̃ctā: misericor/
diā p̃sequet.** **puer. 28.** B̃a dei ⁊ misericor/
dia in sc̃os ei⁹. **ps. 4.** Exiguo p̃cedit miseri/
cordia. **ps. 6.** Et q̃dēcūq̃ misericordia disci/
plinā accipit. **ps. 11.** Aū autē te⁹ suauis ⁊ te/
r⁹ es: paties ⁊ in misericordia disponēs oīa.
ps. 15. Filios autē tuos nec draconū venia/
toz vicerūt dētes: misericordia enī tua adue/
nīes sanabit illos. **ps. 16.** P̃i⁹ ⁊ misericors ē
dñs: ⁊ remittit in die tribulationis p̃ctā. **Eccl̃e.**
Eccl̃e. 2. Qm̃ magna ē misericordia dei: ⁊
p̃pitatio illi⁹ p̃uertētib⁹ ad se. **Eccl̃e. 17.**
Misericordia boīs circa p̃ximū suoz: miseri/
cordia autē dñi sup oēs carnē. **Eccl̃e. 18.**
Quis adiciet narrare misericordiā dñi. **Ibidē.**
Speciosa misericordia dei in tpe tribula/
tionis: qm̃ nubes pluuie in tpe siccitatis. **Eccl̃e.**
Eccl̃e. 35. Miserere nŕi te⁹ oīuz ⁊ respice
in nos: ⁊ oñde nobis lucē miserationū tuarū.
Eccl̃e. 36. Demorat⁹ sū misericordie
tue dñe: ⁊ cooptionis tue q̃ a seculo sūt qm̃
eruīs sustinētes te dñe. **Eccl̃e. 51.** Letet aīa
mea in misericordia ei⁹: ⁊ nō p̃fundemur in
laude ei⁹. **Eccl̃e. 51.** Preparabit in miseri/
cordia solū: sedebitq̃ sup illud in veritate.
Eccl̃e. 16. Propterea expectat dñs vt misera/
tur nŕi: ⁊ id exaltabit. parcēs nobis. **Eccl̃e. 30.**
Plorās nequaq̃ plorabis: miserans misere/
bis tui. **Ibidē.** Dñe miseri nŕi. **te. n. expecta/
uim⁹: esto brachiū nŕm in manē: ⁊ sal⁹ nŕa i**
tpe tribulatiois. **Eccl̃e. 33.** Laudate celū ⁊ exul/
tet terra. subilate mōtes laudē: q̃ solat⁹ est
dñs populū suū: ⁊ pauper suoz miserebitur.
Eccl̃e. 49. In misericordia sempiterna mis/
tus sum tui: dicit redēptor tu⁹ dñs. **Eccl̃e. 54.**
Derelinq̃t impi⁹ viā suā: ⁊ vtr iniquos cogi/
tiones suas: ⁊ reuertat ad dñm ⁊ miserebit
ei⁹: ⁊ ad deūz nŕm qm̃ mult⁹ est ad ignoscen

dum. **Esa. 55.** Tunc inuocabis et dominus exaudiet: clamabis et dicet ecce adsum: quia misericors sum dominus deus tuus. **Esa. 58.** Ego sum dominus qui facio misericordiam et iudicium et iustitiam in terra. **Pie. 9.** Cum euulsero eos percutiar: et miserebor eorum et adducam eos. **Pie. 12.** Ecce ego percutiam conversionem tabernaculorum iacob: et tectis eius miserebor. **Piere. 30.** In charitate perpetua dilexi te: id attraxi te miserans tui. **Piere. 31.** Deus enim cognoscet me aio eorum usque ad mari: non ait dominus: quia propitiabor iniquitatibus eorum: et peti eorum non ero memor amplius. **Ibidem.** Non erit tibi difficile esse verbum quod facis misericordiam in nubibus: et reddis iniquitatem primum in sinu filiorum eorum post eos. **Piere. 32.** Si abiecerit et miserebitur secundum multitudinem miserationum suarum. **Trenor. 3.** Misericordie domini quod non sum consumptus: quia non defecerunt miserationes eius. **Ibidem.** Neque enim in iustificationibus nostris prosternimus precibus animum tuum: sed in miserationibus tuis multas. **Pan. 9.** Nunc reducam captiuitatem iacob: et miserebor omnis domus israel. **Ezech. 39.** Domui israel miserebor: et saluabo eos in domino deo suo. **Pse. 6.** Desponsabo te mihi in sempiternum: desponsabo te mihi in iusticia et iudicio et misericordia et miserationibus. **Pse. 7.** Domine volui et non sacrificium: et sciam dei plus quam holocausta. **Pse. 6.** Conuertimini ad dominum deum vestrum: quia benignus et misericors est: patiens et multe miserebitur et stabilis super malicia. **Joel. 2.** Non imittet ultra furor suus: quia quasi volens miserebitur et reuertere et miserebitur tui. **Pich. 2.** Cum iratus fueris: misere cordaberis. **Abas. 3.** Scio enim quod tu deus clemens et misericors es: patiens et multe miserationis: et ignoscens super malicia. **Pone. 4.** Conuertaz eos quia miserebor eorum: et ero sicut fuerunt quando non peccerant eos. **Jach. 10.** Deprecamini vultus dei ut misereatur vestri. **Malach. 1.** Congregatus est puerus ut essent patres ad prelium: et ut preteret misericordia et miserationes domini. **Malach. 3.** Et sic pater quod per totum testamentum vetus commendat et extollit misericordiam dei. Similiter in testamento nouo misericordia preconizat. Misericordia volo non sacrificium. **Matt. 9. 2.** **Mar. 12.** Omne debitum domini si tibi quoniam rogasti me. **Matt. 18.** Misereor super turbam. **Matt. 9.** Misere mei fili David. **Mar. 10.** **Luce. 18.** Misericordia eius a progenie in progenies. **Luce. 10.**

Per viscera misericordie dei nostri. **Ibidem.** Et tunc misericors des sicut et pater vester celestis misericors est. **Luce. 8.** Cum vidisset cum pater suus a longe. **1. de misericordia** motus est. **Luce. 15.** Miserebor cuius misereor: et misericordia prestabo cui miseri fuero. **Igitur** non est volentis neque currentis: sed miserationis est dei. **Ad Roma. 9.** Concludit enim omnia deus in credulitate ut omnium misereatur. **Roma. 11.** Dico enim Iesum Christum fuisse seministrum circuncisionis propter veritatem dei ad confirmandas promissiones patrum: gentes autem super misericordiam bonizare veli. **Ro. 15.** Benedictus deus et pater domini nostri Iesu Christi: pater misericordiarum et totius consolatoris: qui consolatur nos in omni tribulatione nostra. **Ad Cor. 1.** Ideo habentes hanc administrationem iuxta quod misericordia consecuti sumus non defecimus: sed abdicamus occulta te decoremus: non abulantes in astutia neque adulterantes verbum dei. **Ad Cor. 4.** Quicunque hanc regulam secutus sum super illos et misericordia. **Ad Gal. 6.** Deus qui diues est in misericordia. **Ad Eph. 2.** Misericordia consecutus sum quia ignorans feci. **Pme ad Abimo. 1.** Apparuit benignitas et bonitas saluatoris nostri dei: non ex operibus iusticie que fecimus nos: sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit. **Ad Titum. 3.** Debitum pro omni fratribus similari ut misericors fieret. **Ad Hebr. 2.** Ad eam ergo cum fiducia ad thronum gratie: ut misericordiam consequamur et gratiam inueniamus in auxilio opportuno. **Ad Hebr. 4.** Misericordia super exaltat iudicium. **Jacobi. 2.** Sufferentiam Job audiuitis: et finem domini vidistis quasi misericors est dominus et miserator. **Jacobi. 5.** Benedictus deus et pater domini nostri Iesu Christi: qui secundum magnam misericordiam suam regnauit nos in spem viuam. **Pme Petri. 1.** Ante non populus nunc autem populus dei: quod non consecuti misericordiarum: nunc autem misericordiam consecuti. **Pme Petri. 2.** Ipsos vos in dilectione dei seruare expectantes misericordiam domini nostri Iesu Christi in vita eterna ieiuncta. **Iude.** Et sic patet pro diuinis scripturas quod preconizata et magnificata sit clemencia dei et pars prima huius sermonis.

Par. 2. **b.** Huiusmodi in qua ostendit quod festina sit dei misericordia eis qui se conuertunt ad eum. **Et** igitur in isto sermone declaratur quod est quod sit festina misericordia dei

conuertentibus ad se. Non enim expectat
diuiti⁹ oipotens de⁹ aie peccatrix post suam
puerionē conferre grāz amoris sui: sū L. u.
cc. 15. Reuertēte filio pdigo. i. peccatore: di-
xit pater. i. deus. Aito pfer te stolā primā
id est grātiā: sup quo verbo vicit Petr⁹ Ra-
uenas. Non dicit: Unde venis? vbi fuisti?
vbi sunt que tulisti? sed pfer te stolā primā
7 induite illū. Videte q^d delicta nō videt vis
amoris: tardā misericordiā pater nescit. hec
ille ppter eaz. Reg. 14. dicit. Nec vult de⁹
perire aiam: s^{ed} retractat cogitans ne p^{er}iter
preat. Reuertere ergo aia peccatrix q^u vt
dicitur Eccl. 3. Si aia in tribulatione fue-
rit liberabit⁹ 7 si in corruptione fuerit ad mi-
sericordiā tuā puenire licebit. Mō entz de le-
ctaris in perditionib⁹ nostris: quia post tem-
pestatē tranquillū facis: 7 post lachrymati-
onē 7 fletū exultationē infundis. Reuerte-
re dico q^u psal. 39. dicit. Misericordiā tuā
7 veritas tuā semp suscepit me. Re. re. qz.
dñs deus tibi dicit. Esa. 49. Māqd obliuisci
pōt mulier infantē suū vt nō misereat filio
p^{er}teritū. Et si illa oblita fuerit: ego tñ nō ob-
liuiscar tui. Re. di. re. qz. Esa. 61. dñ. Adan-
nūciandū māsuetis milit me: vt mederer cō-
tritis cordē 7 pōicare captiuos indulgentiaz
7 clausis apertiones. Re. aia mea re. Quia
dñs loquit⁹ di. Ecc. 18. Māqd volūtas mee
est mors impij dicit dñs: 7 nō conuertatur a
vjs suis 7 viuat: id est bateat gratiam: vn-
de loquit⁹ ipse de⁹ ad aiaz peccatricē dicens:
Di. re. 3c. Tu aut. s. aia mea peccatrix q^u for-
nicata es: q^u deū offēdisti i magnitudie pctō-
rū cū amatorib⁹ multis. s. diabolo mundo 7
carne. tñ reuertere ad me piū 7 misericordiē
7 ego q^u sum p^{ro}tector tu⁹ 7 merces tua. Petr.
15. Qui scifico vos. Leuit. 20. Qui sū paro
7 bēditas tua. Numeri. 18. Qui habito in
vob⁹ numeri. 33. Qui sū sal⁹ tu⁹ ps. 34. Qui
diligētes me diligo. puer. 15. Qui deleo ini-
quitates. Esa. 43. Qui redemi te. Esa. 43.
Qui te consolator. Esa. 51. Qui sū pāns vi-
uus qui de celo descendit. Ro. 6. Qui sū lux
mūdi. Ro. 8. Qui sum pastor bonus 7 pono
animā meam pro ouibus meis. Ro. 10. Qui
sum resurrectio 7 vita. Ro. 11. Qui sum via
veritas 7 vita. Ro. 14. Qui sum vitis vera.
Jo. 15. Qui vici mundū. Jo. 16. Qui Iesus
Pascareus sūz. Act. 10. Qui propter te bō

factus sum 7 crucifixus: delusus sum: 7 p^{er} te
mortuus quoniam tu me offēdisti: tamen
revertere ad me. 7 ego suscipiā te peccata re-
mittendo 7 grātiā infundendo: Nam null⁹
vnq^u conuersus est ad deū 7 ab eo repulsus
sine misericordiā. Patet de latrone: de pec-
catrice: de deprebensa in adulterio: 7 ceteris
de quib⁹ dicit Per. sermone. 22. super can-
tica canticorum. Omnino propter māsuetu-
dinem que in te predicat: currim⁹ post te do-
mine Iesu audientes q^u nō spernit pauperē
peccatōrē non bozneas. Mō boznuisti confi-
tentē latronē: nō lachrymantē peccatricez:
non deprebensam in adulterio: non supplicā-
tem publicanū: nō negantē discipulū: nō p-
secutorē discipuloz: non ipsos crucifixoze
tuos. In odorē vnguentoz tuoz currim⁹ 7c.
Et sic patet pars secunda huius sermonis.
¶ Pars tertia huius sermonis in qua osten-
ditur q^u tu sint digni reprehensione q^u ad xū
conuersti abnuunt.

Tertio in isto sermone p^{ro}feranduz
est q^u reprehendendi sunt impij pec-
catores: quia ad tantā dei misericor-
diam non mouent. sed pot⁹ indurant. P^{ro}
considerare debent q^u deus non tñ est mise-
ricors: sed etiam iustus: qui post dulcediemz
misericordie ostendit seueritatē iusticie: vñ
Aug. super psal. 32. sermone p. Misericor-
die temp⁹ modo est. Iudicij temp⁹ post erit.
vnde nunc deus vocat auersos: donat pecca-
ta conuersis. patiens est super peccatores to-
nec conuertant: quando cūq^u pueri fuerint
preterita obliuiscitur: futura promittit: boz-
tatur p^{ro}gnos: consolatur afflictoz: docet stu-
diosos: adiuuat dūcantes: neminē deserit
laborantē 7 exclamantē ad se: donat vnde si-
bi sacrificetur: ipse tribuit vnde placetur:
hoc magnum misericordie tempus non nō a-
transeat: venturū est enim iudiciuz: 7 tunc
erit penitentia: sed iam instructuosa dicētes
inter se p^{ro} angustia spiritus gemētes: quid
nobis profuit superbia? hūille. Hoc idē in
sermone q^uto de passione domini in parasee
ue. Quāuis multum presumere debeat de
misericordiā dei: non tamen negligenter e-
betis eius timere iusticiam: cum iusticia enī
te iudicabit: qui cū misericordiā te redemit
Nam q^u tam longo tempore peccamus: et
parcit non negligentia est: sed patientia.

Secunda autem de diffinitione q̄ ad finē. *Ter-*
a p̄o de diffinitione q̄ ad effectū.

Paras p̄ma huius sermōis in q̄ declaraf ac
onif formā alis ieiunij diffinitio.

Rimo igit in isto sermōe ponit p̄ma
diffinitio ieiunij formalis q̄ dicit. *He-*
iunij ē p̄simonia victus abstinētia q̄
iboz. *Altra* quā pōt sic argui: ieiunij isti-
tū ē ad carnis afflictionē vñ. *Leuit. 24.*
2. Q̄is aīa q̄ nō fuerit afflicta oīe hoc pibit
e p̄lo suo: sed in dēā diffinitōe nīl ponit
d̄ indicet afflictionē: q̄ d̄ minute data ē: q̄
simonia 7 abstinētia cibozū dēfiniāt sp̄z
virtutis. s. p̄p̄tē: vltra p̄gredit afflictio:
vñ nō dicit aliq̄d afflictionē: s. q̄. *Hanc*
diffinitioē declarat *Alex. vii. s. in tracta-*
e ieiū. vi. q̄ ieiunij nō dicit oīno p̄uationē
sīl cū p̄uatiōe quādā p̄ccrnt positionē: vñ
iūdo. p̄ q̄ dicit p̄simonia victus abstinētia
q̄ cibozū seq̄. *Cui* ē nomē inditū ex quādā
te viscerū: vt tenua sp̄ 7 vacua 7 exinanita
rīstāt. *Et q̄ patet q̄ ieiunij dicit aliq̄d p̄-*
uatiōē. s. viscerū: nō oīz amibilationē s. q̄n-
ā inanitionē. *Quā* d̄ p̄simonia victus: p̄p̄t
aliq̄d: q̄ p̄simonia ē quasi q̄dā parca sumōia
p̄dictū ē. *Quā* d̄ abstinētia q̄ cibozū: subin-
elligit nō oīmoda s. cū q̄dā p̄uatiōe q̄ cū p̄i-
uatiōe imoderate sūptiōis cibozū: ponit sū-
ptio moderata eozū: vñ duo bīc p̄ccrntur
vñ q̄ d̄ requirit necessitas nāe: aliud q̄d p̄o-
nouet ad exp̄ditionē ḡre. *Et* iōuandū ē
in *2. ho. 7 Ri. in. 4. di. 15. q̄ in tribus casib.*
nō ē laudabile ieiunij neq̄ licitū. *Primo* q̄n
p̄ ieiunij subtrahit q̄d ē necessariū vite: q̄d
nō licet: sicut nec ip̄z met inēficere. *Secundo* q̄n
subtrahit q̄d ē necessariū sūm ea q̄ inebunt
faciēda et officio vel ex societate eoz cū qui-
bus cōiūit: vt si p̄dicator ex ieiunio defice-
ret a p̄dicatōe: hoc cēt te rapia hostiā offer-
re. *Tertio* q̄n p̄ ieiunij ab opib. vtiliorib.
impēdret. s. ab opib. charitatis 7 a vigilijs
oportunitas ad q̄ lz nō teneat: indiscrētū ē ta-
le ieiunij. *Sed* laudabile ieiunij ē q̄n caro
d̄minuit ab op̄ robore vt facili sp̄m subda-
tur: neq̄ p̄t hoc mors acceleret. *Quā* hie-
ro. in ep̄la ad *Mepotianū. Tācū* tibi ieiuni-
oū ipone quātū ferre potes. Sint tibi ieiū-
nia pura: casta: simplicita: moderata: 7 nō su-
p̄stitiosa. Quid p̄dest oleo nō velti: 7 mole-
stas quā dā difficultate q̄s cibozū q̄rere. q.

d. nīl. *Et in ep̄la ad Rusticū monachū*
idē ait. Balnearū q̄ somēta ne q̄ras: qui ca-
loze corpis ieiuniozū frigore cupis extingui:
que 7 ipsa moderata sint ne nimij debilitet
stomachū: 7 maiore refectionē p̄scētia erū
pant i cruditate: que parēs libidini ē. *Pro-*
dicus ac tēperat? cib. 7 carni 7 aīe vtilis est
Et in ep̄la ad Demetriadem idē ait. Neq̄
p̄o imoderata tibi impram? ieiunia 7 enoz
mē cibozū abstinētia quib. statim delicata
frāgunt corp̄: 7 ante egrotare incipiunt q̄
scē cōuersiones iacere sūdamēta. *Et alibi*
idē ait. 7 habet de p̄se. di. 5. c. nō mediocriter
idē mediocriter errat q̄ magno bono p̄ferat
mediocriter bonū. Hōnerōnalis bō dignitatē
amittit q̄ ieiunij charitati aut vigilias p̄e-
fert sensus integritati. *Et. j. De rapina p̄o-*
holocaustū offert: q̄ vel cibozū nimia egesta-
te vel sōni penuria corp̄ suū imoderate affli-
git. Decille. Alii q̄ mō ieiunādo comedē-
dū ē: q̄ caro subiecta sp̄m teneat: 7 corp̄ oī-
no nō conterat. bene ergo d̄ iō diffinitio: *He-*
iunij ē p̄simonia victus 7 c. Dicase ergo ad ar-
gumētū q̄ in hac diffinitioe bñ ponit aliq̄d
afflictionē: q̄ p̄simonia victus: dicit subtra-
ctionē eozū que solēt in corp̄ pari ad vite sustē-
tationē. *Et* iō quia in subtractione sup̄fluo-
rū solēt esse nō modica q̄nq̄ delectatio: igit
in bozū subtractioe orit afflictio. *Et sic p̄z*
p̄ma diffinitio 7 p̄a p̄ncipal p̄ma b. sermōis.
Paras secūda huius sermōis in q̄ declaraf
ieiunij diffinitio in q̄tū referē ad finē.

Secūdo in isto sermōe ponit alia dif-
finitio ieiunij data in q̄tū referē ad
finē q̄ dicit: ieiunij est abstinētia a
cibo 7 potu s. z formā ecclē 7 c. *Altra* quā
sic pōt argui. *Per in quodā sermōe ait. Si*
sola gula peccauit: sola ieiunet 7 sufficit. Si
ergo peccauerūt cetera mēbra quare nō ieiū-
nant 7 ipsa: q̄ videt q̄ ieiunij nō debeat dif-
finiri abstinētia cibi 7 potus: s. abstinētia q̄
dā que tota mēbra enūerēt. Preterea ieiuni-
um affligēs boiem exteriorē nō est ieiunijz
q̄d elegit d̄ns: q̄. 2. sa. 38. ait. Quid tale ē
ieiunij q̄d elegit affligē p̄ d̄z boiem aīa 7 suā.
q. di. Meq̄. S. ieiunij q̄d elegit d̄ns ē sa-
tisfactorij: 7 hoc diffinitendū est: q̄ ieiunijz
nō est diffinitendū esse abstinētia a cibo 7 po-
tu. Hanc diffinitioē dicit Alex. de alea cē
bonā inquantū ieiunij referē ad finē ipsius

qui ē satisfaccere vel vitare peccatū: rōle qñt
acquirere gloriā sempiternā: qd bñ fit p ab-
stinētiā cibi 7 pot⁹. Unde Aug⁹ in sermōe
12 de ieiunio. rōle facit Clemēs 7 pius dñs
nñ bñantū genus qd pdestinauerat ad vitā
non ē passus relinquere in mortē: sed vt per
suasione decept⁹ fuerat per gustū pomi oīa
boli pessimi in paradiso: ita sacrosco ieiunio
docuit liberandū. Et id in 4. epla ad Romi
faciū comitē idē ait. Et ecce ieiunia quātuz
sine corpis tulleione potes. Dicas g ad pri-
mū: qd multiplex ē ieiunū. s. abstinentie a pec-
cato mortali. Esā. 38. Hoc ē ieiunū rē. Itē
ē ieiunū abstinentie a gaudio corporali. Jo quo
Abbie. 3. dī. Nūq cū ludētib⁹ miscui me
Et Hierē. 16. Non sedi in cōsilio ludentium.
Artū ē ieiunū abstinentie a cibo corporali. Jo
quo in p̄. dī. Venua mea infirmata fuit a ie-
iunio. Verbi ergo Bernar. intelligēdū est
de ieiunio p modo sup̄to vel secūdo: qz sicut
peccatoz oīa mēbra et ponit in actu peccādī:
7 voluptatē assequit in actu peccādī: sic de-
bet affligere oīa mēbra ieiunādo a pctō 7 a
delectatione 7 a voluptate pcti. Et ideo ait
Her. ibidē. i. Ieiunet oculus a curiosis aspe-
ctibus: auris a fabulis 7 rumorib⁹: ieiunet
lingua a detractōe 7 a murmuratōe: ieiun-
et man⁹ a malopibus: ieiunet aīa a vitij⁹.
Dec ille. Ad secūdū dicendū qd dñs non exi-
gebat tale ieiunū: nō quia tale simpliciter nō
esset bonuz. nec eligibile: sed qz deprauabat
malicia operū ipsoz ieiunātū: 7 marie hy-
pocrisi corū: vnde p̄mittit ibidē. Nolite ie-
iunare sicut vsq ad banc diē: vt audiat i et
celso clamor vesler. vbi ait glo. i. pro laude
boīuz. Et sic patet scda ps bñ. sermonis.
¶ Pars tertia huius sermonis in qua decla-
ratur ieiunij diffinitio q ad suos effectus.
¶ Tertio 7 vltimo in isto sermōne ponit
ur alia diffinitio ieiunij data q ad
suos effect⁹ que dicit: ieiunū est res
scā opus celeste rē. Cōtra quā pōt sic argui
quia fin p̄m li. Posteriorū. Vis bona dif-
finitio delect cōpetere diffinitio: 7 nulli aliū a
diffinitio: sed ista diffinitio res scā: op⁹ celeste
cōuenit orationi: q ista diffinitio ieiunio nō
est cōuenient assignata. Ad 5. rñdet. Alex.
de Alex: qd hęc diffinitio nō ē formalis vt li-
la que dat per gen⁹ 7 dñas: sed potius noti-
ficatio quedā insinuās ē ieiunij p aliq⁹ effe-

ctus eius. ¶ Itā ieiunū carnē macerādo pur-
gat a pctō 7 dedicat penitentē deo. Et ideo
dñs res sanctas: vt eni dñ in glo. Leuit. 20. su-
per illud. Sciēstote rē. Recte scificationes
ponit: qz fundamētū ē p̄turis. Itē ieiunū
mētē erigit ad sup̄na: qz carnē subijcit spūi
7 spūm liberū ad opa spūalia exercēda red-
dit: 7 id dī opus celeste. Unde gl. i. ad Ro-
3. Castigo corpus meū rē. seruutū subijcit
dñ nō sua sed spūs p̄ficiat volūtati. Itē iei-
unū virtutē inducit. s. dispositiue: p̄t qd dī
ianua regnī apta. Itē ieiunū p̄mūz ampli-
at: p̄pter qd dī forma futurū: disponit enim
ad isomationē ḡfē p̄fecte que ē glia. Quia
ergo cohercet a vitio carnis erigit spūm ad
sup̄iora: p̄p̄at vlti⁹ ad p̄tutē: q̄ patet iu-
stis ingressus regnī 7 p̄mūz cumulat. Itā qz
tuoz p̄dicta ponū ē iei⁹ notificatiōe. Et idē
pōt bñ a b̄tō. Greg. di. Qui corporali ieiunio
vitia cōp̄mīs: mentes eleuas: p̄tutē largi-
ris 7 p̄mīa. Et qz de his amplissime dicit
infra: qñ tractabif de fructificationē ieiunij:
hic breuē trāseundū ē. ¶ Quā dī qz ista
que ponūt i hac diffinitioe pueniūt orōnī
pōt dici qd hoc ē verū s mō differēt: qz oīo
scificat vniēdo cū scō scōzū: ieiunū p̄o a vi-
tij⁹ carnis purgādo. P̄t oīo est opus cele-
ste imēdiate cū deo spūm vniēdo: ieiunium
autē p carnis p̄ssione spūz erigēdo. Et rñqz
autē pōt dici ianua regnī: sed ieiunū inferio-
rem boīez p̄ncipalē erigēdo: oratio sup̄io-
rē boīez in suo optimo tēlectādo. ¶ Trunc-
etiā dī forma futurū: s ieiunū rōne ampli-
catōis p̄mū: oīo autē rōne q̄tis in sūmo de-
lectabili. Et sic patet q in quātū ieiunū dif-
finif p suos effect⁹. ¶ Itā diffinitio puenientē
assignata. s. ieiunū ē res scā rē. Confirmat
hec Hiero. bñ 7 elegātē li. 2. 5. Iouinianū
di. Virtudo paradisi absqz abstinentia cibi nō
potuit dedicari. Quādū Adā ab arbore ie-
iunauit in paradiso fuit: comedit 7 eiect⁹ ē:
eiect⁹qz statim duxit vxorē: q̄ ieiun⁹ in pa-
diso vūgo fuit: satur⁹ in terra m̄imōnio co-
pulat. Gene. 3. Postea p̄o opa carnis deus
dilunio cōdēnauit. Gene. 7. Quz perdidit
Adā primogēita suā: ipatientiāqz gule: la-
chrymis emendare nō potuit. Gen. 15. Cie-
ctus de egypto populus israel angeloꝝ ci-
buz continētes carnesqz egyptias suspiran-
do ira dei ascendit sup̄ eos. Numeri. xi. Post

40. diebus 7 no-
uit: populus autē
Esā. 24. Ille vas co-
mad. nōis 7 bibet co-
stat in virtutē: tot vni-
rtate perijt. Frāgit
vel verba nō possē a
p̄. Sed nec secūda
ponit ipe trari: qd
regit. Et quo ostēd
ndire i padisuz: vni-
obiet. Comutū
p̄t⁹ 7 pinguior po-
Aduersus Amalec
populi vsqz ad vespa-
sus filius nane statū
7 inediā plus q̄ vn-
lauit. Saul maledi-
vsqz ad x̄p̄erā: dō
meo. Ipe lias. 40.
deit videt in mont
factis Delias: mul-
lla in Gene. Adā
terebat 7 p̄ditiū:
diba ē. Adgregat
populi: inito ieiunū
¶ Frisioz ipe rē 7 p̄
me 7 saccus 7 bñli-
m̄tas ¶ In iue imin-
m̄lar arde de tēstis:
7 gomorra si voluit
docināte cōciliare
mus vt sentētā de-
petrauit 7 sacco. ¶
cho ventrē filio m̄
hodinit intactā p̄
p̄ pepercit: q̄ ieiunū
suo illico saturitatē
Babylone magi. ¶
hanē merent in iei-
p̄lebziozes sūt 7 p̄
lūregis vescebant
vñs in lacu fit do-
cut panē m̄aducar-
quimo. Samson
vñbūit p̄r abstin-
Aaron 7 ceteri sac-
vñe quod potest
nūm. Et quo inte-
dicia nō sobrie mi-

to. 40. diebus et noctibus ieiunij cum domino lo-
nit: populus autem satur? idola fabricauit
Ero. 24. Ille vacuo ventre legem accipit: iste
aducas et bibes cōsurgetur ludere aurum cō-
lat in virulū: tot diebus labor vni? diei satu-
tate perijt. Frāgit Moyſes tabulas ſciēs
ei verba nō poſſe audire temulētos. Ero.
4. Sed neſecūda cōſcriptio abſqz ieiunio
otuit ipetrari: qđ pāderat ebrietatē iedia
epit. Ex quo oſſēditur poſſe nos p ieiunij
edire i padifuz: vnde p ſaturitatē fueram?
biecti. Cornutū tūc cōfabulatōe Moyſen
aſt? et pinguior popul? ſuſtinere nō potuit
Aduerſus Amalech oſone Moyſi et totius
opuli vſqz ad vſperā ieiunio vimeat. He-
us filius naue ſtationē ſoli impauit et lune
et ineditā plus qđ vni? diei victor exiſtēs pce-
auit. Saul maledixit? inquit qđ panes edērit
vſqz ad vſperā: donec viciſcar de inimico
neo. Helias. 40. diebus ieiunio preparatus:
vni? videt in monte oreb et audit. Quid illic
acis Deliaſ: multo familiarior iſta vox qđ
lla in Gene. Adaz vbiēs. Illa enī paſtum
errebat et perditū: bec ieiunij famulo blan-
liebat. Cōgregatū Samuel in Maſpat
populū: inſito ieiunio roborauit. Reg. 7.
Aſyriorū ipetū et potentia Eccebie lachry-
ne et ſaccus et bñliario vict? proſtravit. Li-
vitas ieiunij iminentē irā dñi ieiuniorum
niſerat de deterſit: quā et ſodoma placāſſent
et gomorra ſi voluiſſent et lachrymis pñe pa-
trocināte cōſiliare ieiunio. Acab rex ipiſſi-
mus vt ſentētiā dei ſubſfugeret ieiunio im-
petrauit et ſacco. Anna vxor Delcane ianē
cibo ventrē filio meruit implere. Leo qđ cur-
ſodiuſ intactā pphe leuātis ſede prandio
nō pepercit: qđ ieiun? miracula fecerat: pran-
ſus illico ſaturitatis penas luit: piclitant in
Babylone magi. Daniel et tres pueri reuela-
tionē merent in ieiunio: et paſti leguminib?
pulebriores ſūt et prudētiores bis qui de mē-
ſa regis veſcebant. Daniel poſt ieiunij leo-
nibus in lacu ſit bonibilibis. David cinerez ſi-
cut panē mādūcat: et genua infirmata ſūt a
ieiunio. Samſon et Samuel vinū et ſicera
nō bibūt per abſtinentiā ieiunijqz concepti.
Aron et ceteri ſacerdotes ingreſſuri tēplū:
omne quod poteſt inebriari nō bibūt ne mo-
riant. Ex quo intelligim? morie eos qui in ec-
cleſia nō ſobrie mñiſtrauerint. Bonadab p

cepit filiis ſuis ne biberent vinū vſqz in ſem-
piternū: qbus loquitur domin? per prophe-
taz. Mō deficiet vtr de Bonadab ſtās in cō-
ſpectu meo cūctis diebus. Anna Pſanuel
propheſſa ieiunās et orās: nō diſcedebat de
tēplo donec confiteret domino: et oibus lo-
queret de illo. Precurſor eius et preco: locu-
tis aliis et ſilueſtri inelle. Sed et ipſe domi-
nus baptiſma ſuū quadraginta diebus ieiunij
nō dedicauit. Et acroza demonia docuit ſi
niſi oratione et ieiunij poſſe ſupari. Corne-
lius centurio vſpū ſanctū acciperet aſqz
baptiſma: elemoſynis meruit: crebriſqz ieiunij.
Paulus apoſtol? poſt ceteros labores
crebra ieiunia enūerat. Decille. Ieiunij igitur
eres ſancta: et opus celeſte: quia p illud
gratiā in pſenti poſſumus ipetrare: et in fu-
turo gloriā. Ad quā nos perducatur ſalua-
tor noſter piſſim? Jeſus chriſtus: qui cum
patre et ſpū ſancto viuūt et regnat in ſecula
ſeculorum: Amen.

Feria tertia poſt dominicā quinquageſi-
me de dignitate et excellentia ieiunij. Ser-
mo. 37.

Alii David

miſerece mei. Scribūtur
hec verba vbi ſupra. ſm
ſententiaſ theologorum
frēs chariſſimi: tres ſunt

partes ſatiſfactionis. ſ. ieiunij: oratio: et ele-
moſyna Idcirco quia de ieiunio tractare in-
cepimus tamqđ in principio buſus tēporis qđ
drageſimalis. Aduertendū ſm Alex^m de
aleſin. 4. parte in tractatu de partibus ſa-
tiſfactionis. Et Bonaventurā in. 4. di. 15.
parte. 2. ar. p. q. 4. De ieiunio ſicut et alie
partes ſatiſfactionis tripliciter accipiūt. ſ. pro-
prie: cōmuniter: et cōmuſſime. Proprie ie-
iunij dicitur afflictio carnis ſz guſtū. Cō-
muniter dicitur omnis afflictio carnis. Cō-
muſſime aut abſtinentia ab oī mortali: inſ
illud Eſa. 58. Nōne hoc ē ieiunij qđ elegi.
7c. qđ quid ē ieiunij nō pprie nō cōſiſſime ſ
cōſiſt tñ dīcē po ſatiſfactōis inquātū p illō
re bōis corpis ſatiſfactim? 5. pcupiaſ carnis:
qđ etiā ordinat noſ in tēpōs ad nos: ſicut ora-
tio ordinat ad deum: et elemoſyna ad propi-
num. Nam cū ſit duplex vita. ſ. actiua et cō-
templatiua: quantum ad ptemplatiuam eſt

oratio: pñ ad actiua est elemosyna: vt aut
sit dispositus ad vtriusq; sic ē ieiunium vt sic di
spositus possit dicere cum ceco. Fili David
miserere mei. Et qbus oibus patet quate ex
cellētie et dignitatis sit ieiunium et abstinentia.
Qua de re post q in pcedēti sermōe ieiunij
descriptioez cōpendiose ap̄ruim⁹: i pñti ser
mone ei⁹ peminētiā et sublimitatē sup tripli
ci p̄sideratiōe describem⁹: quarū. Prima di
cet bonitas. Secūda p̄o p̄tuositas. Tertia
autem varietas.

Prima p̄ma huius sermonis in qua proba
tur ieiunij bonitas tribus modis.

Primo igit in isto sermōe: q ieiunium
sit bonum probat trib⁹ modis. Primo
sic: oē illud qd p̄sternit vitia et
domat caro et alieat bō a mūdo et sp̄ialis ef
ficat et tētamēta vincunt: ē bonū: sed vt pa
tet ex supradictis ieiunium ē bñi⁹ modis: g. rē.
Secūdo sic: oē illud qd facit aīam sitire et uz
est bonū: ē ieiunium ē bñi⁹ modis: illud p̄o
de sumo bono li. z. vi. Caro tūc deum sitit
qñ p ieiunium abstinet et reficit: g. rē. Tertio
sic: oē illud ppter cuius carētiā amittim⁹ bo
nū habitū et p eius pñtiā illud p̄dū recu
pam⁹: ē bonū: ē ieiunium ē bñi⁹ modis. Quā Au
gusti. Julianū ait. Quia nō ieiunauimus
a paradiso decidim⁹: ieiunem⁹ vt iterū reuocē
mur: g. rē. Secūdo sic: oē illud qd arguit tribus alijs
modis. Primo sic: oē qd ledit nāz est malū
sed ieiunium ē bñi⁹ modis: qz affligit carnē et iduc
infirmitatē: et q etiā ipedit bonū sp̄iale p̄fi
ciendū. Quā Is. z. li. de sū. to. sic ait. Prima
lētenimīa infirmitate carnis: nō pot attinge
re ad p̄fectionē: g. rē. Secūdo sic. Callia
nus li. de collatiōib⁹ patrū. c. iz. sic ait. Re
atū marimū ac sacrilegij crimē incurrim⁹
abstinetes a cibis q̄s deus creauit ad p̄cipiē
dū cū gratiarū actiōe. Quod etiā habetur
j. ad Timō. 4. Si q̄ per ieiunium boc fit: et il
lud ē crimē sacrilegij: q ieiunium nō ē bonū s
malū. Tertio sic. Abuso in sermōe quē fecit
de oratiōe Moyſi Amalech sic ait. Post
rior hostis efficit iusti corpe fatigato: sed qd
p̄stat robur hosti ē malū: ieiunium ē bñi⁹ modis:
qz fatigat corp⁹ iusti et debilitat: g. rē. Hāc
qōnē declarat Alex. xbi. s. di. q ieiunium est
bonū si fiat debitis circūstātijs: Illis autē de
ficiētibus bonū nō ē: imo qñq; malū. Unde.
Isido. z. li. de sū. to. c. 4. ait. Quidaz iere

abilie abstinet vt boibus curiosi sci appa
reant: s hoc bonū abstinentie nō ē virt⁹ tali
bus reputāda s vitia: pcludēdū ē igit q iei
unium pōt eē bonū: malū et indifferēs. Quā
cuius euidentia notandū ē qz quoddā bo
nū noiātū et mox sonat bonū vt ē charitas:
et est bonū et circūstantia: vt dare elemosy
nā cui debet: et qñ est bonū in genere: qñ. s.
actus trāsit sup mām idebitā: vt occidere boies
circūstantia: vt pñia que ē bonū in gñe decli
nationis. Contrabonū sic triplicie sūptum
ē malū: similie triplicie sūptū. s. malū simpli
cie qd. s. mox noiātū dicit malū: vt blasfema
re deū: malū ex circūstantia: vt dare elemo
synā nō cui et qñ debet: et ē malū in genere qd
s. trāsit sup mām idebitā: vt occidere boies
Indifferēs autē sumit⁹ duobus modis. Quo
mō sumit⁹ qd sub neutra barā cadit cōditio
nū: vt currere vel leuare festucā vel aliquid
bñi⁹ modis. Alio mō p̄sumit⁹ indifferēs: qd qd est
in cōuo extrema. s. in bonū simplicie et ma
lū simplicie. Hic igit p̄missis dicēdū ē: q iei
unium qñq; bonū ē si fiat cū debitis circūstā
tijs et bonū ex circūstantia vel in gñe: qñq;
malū est. s. qñ sit malis circūstātijs: qñq; in
differēs qñ nō est factū nec bonis nec malis
circūstātijs. Et iō solet dici q sūt sex genera
boninū diuersimode ieiunatiū q p̄tinēt
in hoc versū. Abstinet eger: egēs: cupidus:
gula: simia: virt⁹. Primo enī eger abstinet:
vel qz comedere nō pōt: vel qz ppter medici
nā. i. sanitatē recuperandā. Secūdo abstinet
egēs: qz nō habet qd comedat: et iō iō ieiun
mū dicit indifferēs. Tertio abstinet cupid⁹
ne expēdat: et tale ieiunium ē malū. Quā Leo
papa sicut. Non sūt casta ieiunia que non
de rōne veniūt cōtinētie: sed de arte fallacie
Quarto abstinet gulosus vt postea auid⁹
comedat: et illud ē etiā malū. De quo ait Au
gusti. sup ps. 43. Mō laudat in illo ieiunij
qui ad luxuriosas cenā seruat ventrē suum.
Inuitant aliqñ boies ad cenā magnā: et cū
ad eā volūt auidi venire ieiunāt. Quā qd hoc
ieiunium cōtinētie et nō pot⁹ luxurie cōputā
dū est: Et Viero. de cōse. di. j. c. sūt tibi. ait.
Sint tibi quotidiana ieiunia et refectio satu
ritatē fugiēs. Nihil p̄dest bi duo vel tri duo
trāsmisso vacuū portare ventrē si parit ob
struatur: Quinto abstinet simia. i. hypocri
ta: vt boibus ieiun⁹ appareat: vt laudetur.

Et boc etiā malū ē
Luzie. no. fi. li. i.
ap. bo. ie. i. et timo
et ap. bo. ie. i. vtriusq;
vtriusq; austeritate: bon
fina talij boij in
de accipiūt quā int
amendo vico robis re
operit laudē quā v
p̄onē ad quā. s. bo
p̄ta sū. Abuso q
mular by poctia: cū
nat et trāit se simul
da fortiori. Sexto
sūt vt vō placeat et
mercat: et hoc ieiun
nat Viero. ad De
Mētia tua atq; in
grata sūt quo cū
in alijs sūt vmbra
namēta virtutū.
idē ait. Sint tibi
deat q. i. i. quod nō
re. Abuso q. i. i. quod nō
modico vtere vino
corat cū vulnera
fiat ieiunium. De il
stat. Hic qd ad p̄
mō moderate eger
nō ē ledit sed iur
fiat ledat nām
ramiā: hoc nō ē rōn
sūm p̄ma diffinitio
nū. Ad secūda dicit
nō perit est ea inten
reputantes aliqua
refici sū illos p̄e
Quā 4. Abstinet
quasi iūndos nō cō
dēt videant ab it
velli mentant p̄n
de glo. nō aut iei
nō ē rē. Ad terti
pñia. Moderata q
dicit et lascinia et s
niguit vitia carnis
quātū est moderat
que impedit ne cor
dopationes animi
quere. Et vobac

Et hoc etiā malū ē tē q̄ saluator ait. **Dat.**
5. Luz ie. no. si. si. by. ē. ex. e. facies suas vt
 ap. bo. ie. i. ex. emios bñane p̄ditōis ponūt
 vt ap. bo. ie. i. vt dissimiles alijs videat: et ex
 p̄ssa auferitatem: boni boies p̄dicent. Et qm̄
 imis taliū boiū in laude posit? ē: bñc lau-
 dē accipiūt quā intendūt. Id aduigiti: amē
 inen dico vobis re. m. s. vbi glo. dicit. Ac-
 ceperūt laudē quā voluerūt: nō filiozū ado-
 rationē ad quā. s. bona opa ordinant. Unde
 nota s̄m **Chriso.** q̄ is q̄ ieiunat et tristē se si-
 mulat v̄pocrita ē: quāto magis q̄ non ieiunat
 et tristē se simulat vt ieiunare videat. q.
 a. fortiori. **Sexto** abstinet v̄t? i. virtuo-
 us vt deo placeat et vt p̄cō satisfaciāt: vt sic
 nerea: et hoc ieiunū bonū est: **Ad hoc** bo-
 ras **Hiero.** ad **Demetriā** de virginē di. **Ab-**
stinētia tua atq; ieiunū tuū eo magis deo
 grata sūt: quo cū scis moribus offerūt: vt q̄
 in alijs sūt v̄mbracula virtiozū: in te sint or-
 namēta virtutū. Et de cōle. di. s. c. sint tibi
 dē ait. Sint tibi ieiunia pura: continua: mo-
 lerata q; i. quotidie elurire: cotidie p̄ade-
 e. **Ap̄s** inq̄t. Noli ad huc aquā bibera: sed
 nodico vtere v̄no p̄pter infirmitates tuas
 urat enī vulnera delinq̄ntis: curatosq; sci-
 ficat ieiunū. **Hec** ille. ergo bonus ē s̄ debite
 fiat. **Hic** q̄ ad p̄mū in oppositū: q̄ ieiuni-
 um moderate exercitū rōne sobrietatē ap-
 nere nō ledit sed iunat naturā vt. **i. patet.**
Si autē ledat nām vt accidit. p̄pter imode-
 rantia: hoc nō ē rōne qua ē ieiunū: vt patet
 s̄. in p̄ma diffinitōe: sed rōne q̄ est imodera-
 tū. **Ad** secūdū dīcas q̄ illud dictū. **Casti-**
as verū est ea intentiōe qua illi abstinebant
 reputantes aliqua imūda q̄bus eis nō licebat
 vesci s̄m illos: vt q̄b? ait glo. sup̄ illud. i. ad
Thimo. 4. Abstinerē a cibis quos de? rē.
 quasi imūdos nō eā castigatiōis corporum
 sed vt videant abstinentes et boni: q̄s citos nō
 v̄t illi mentionē p̄nceps tenebari citauerat
Hec glo. nō autē ieiunātes hac intentiōe absti-
 nēt: q̄ rē. **Ad** tertiū dīcas q̄ duplex ē absti-
 nētia. s. moderata qua frangit corporis inobe-
 diētia et lasciuia et supbia: et hec refecat et ex-
 tinguit vitia carnis: et hoc fit per ieiunū in-
 quantū est moderatū. **Alia** est imoderata:
 que impedit ne corpus sit sufficiens organū
 ad opationes anime exercendas: quas debet
 exercere. Et de hac intelligit predicta glosa

Chriso. Ideo dicendū q̄ n̄hil sic proficit
 ad exercitacionē oīūz operū sicut moderatū
 ieiunū. Unde **Io.** **Abi.** de cōle. di. s. c. n̄-
 bil. sic ait. N̄hil sic iocūdū ē sicut bene dige-
 stus cibus aut decoct? n̄bil sic salutē: n̄bil
 sic sensu acutē opatur: n̄bil sic egritudinē
 fugat sicut moderata refectio. Et sic patet
 prima pars huius sermonis.

Para secūda huius sermonis in qua de-
 clarat ieiunij virtuositas.

Secūdo in isto sermōe querit v̄t ab-
 stinētia sit virtus vel actus virtutis
Re. **Ric.** i. 4. di. 15. ar. 3. q. 1. q̄ absti-
 nentia p̄t accipi s̄m q̄ ipostat subtractionē
 cibi et potus absolute: et hoc mō nec dicit vir-
 tutē nec actū virtutis: q̄ hoc p̄t fieri bene
 et male. **Alio** mō p̄t accipi s̄m q̄ ipostat
 subtractionē cibi et potus regulatā rōne. Et
 sic per eaz vitia carnis rep̄mantur: vt tñ na-
 tura corporis destruat qd probat. 5. medijs.
Primo sic: ad **Ro.** 13. super illud curam car-
 nis ne feceritis in desiderijs. glo. ait. Sic su-
 menda sūt alimēta sicut medicamēta: s̄ me-
 dicamēta sūt sumēda s̄m arctationē arḡ me-
 dicine materialis: ergo et alimēta que sūt su-
 menda in ieiunio: similē sūt sumēda s̄z ar-
 ctationez medicine sp̄ialis. **Sed** s̄m **Aug.**
in. 4. de ci. dei. Virtus est ars pueniēdi in fi-
 nem: ergo abstinentia est virtus. **Secūdo**
 probatur sic. glo. sup̄ illud **1. iere.** 35. N̄bi-
 betis v̄nū rē sic dicit. Nō magnū est si ab-
 illicitis abstinemus: sed si a licitis p̄pter re-
 uerentiā eius qui caprop̄ infirmitates no-
 bis cōcessit. **Pagnū** ergo est prop̄ dei re-
 uerentiā a licitis abstinere: ergo opus virtu-
 osissimū: ergo rē. **Tertio** probat sic. glo.
 super illud **1. iere.** 35. Predicauerūt ieiunū
 ait: vt qui p̄ luxuriā peccauerūt: per absti-
 nētiā abluant: tunc sic luxuria est vitii: absti-
 nentia est sibi opposita: ergo ipsa ē virtus.
Qu. sic arguitur. **Danie.** 10. sup̄ illud. **Pa-**
ne et desiderabiles nō comedī: et caro et vinū
 non introierūt in os meū. glo. ait. A cibis
 delicatis abstinnit: quod maxime faciendū
 est i tēpore ieiunij: sed virtus ē placidus absti-
 nuisse bōis: ergo huiusmōi abstinentia ē vir-
 tus vel actus virtutis. **Quinto** probat
 sic. **Aug.** in li. euangelicarū qd nū. Tanto
 minus delectat carnalia quāto sagena spūa
 liū maior ē. Quare manifestū ē q̄ delectatō

carnaliū delectationē reprimūt spūaliū 7 cō:
sed oē quod auget delectationē spūaliū ē vir
tuosū: sed abstinentia a carnalib⁹ delectatio
nibus auget spūaliū delectationē: 7 ē virt⁹.
Qd si dicat glo. ad Ro. 14. Non ē regnum
dei esca. 7 potus sup hoc ait. i. bonū vsu nō
acquirūt regnū dei sicut nec amittūt. 7 parū
post sequit. Nec abstinēdo nec māducando
est iusticia sed quelibet p̄tus ē iusticia queli
bet ordinata ad acquirēdū regnū dei: 7 ab
stinētia a cibo 7 potu nō est p̄tus. Ad hoc
ait Ric. q. bec glo. loquit de abstinentia que
est in subtractiōe cibi 7 potus 7 absolute nō
de abstinentia rōne moderata. Ex his oib⁹
cōcludit q. ieiuniū est actus virtutis: quia
si abstinentia ē virtus 7 ieiuniū ē actus absti
nētie: 7 ieiuniū est virtus. Preterea h. Die
ro. Ieiuniū est satisfactio mētis sine qua ne
mo videbit deū: sed nō sanctificat mēs: nisi
per virtutē vel actū virtutis: 7 c. Preterea
Mat. 17. Hoc gen⁹ demoniorū nō eiicit:
nisi in ieiunio 7 oratione. Et quid p. demoniū
nisi p̄ctm intelligit: qd nō eiicit nisi p. p̄tū
7 ieiuniū ē actus virtutis. Preterea oē dif
ficile 7 meritorū ē virtus vel act⁹ virtutis.
Et bi. sed ieiuniū ē b⁹ mōi: alie nō eēt satis
factorū 7 c. Preterea sup ill. Mat. 4. Quī ie
iuasset. 40. dieb⁹ 7 c. glo. ait. Pugna chri
sti prius agit 7 gulā ieiunādo: sed oē per qd
pugnam⁹ 7 p̄ctm ē virtus vel actus virtutis
7 ieiuniū ē b⁹ mōi: 7 c. Et id cōcludit Au
gust. in sermone. 6. 11. di. Ieiuniū ē aie pa
stus: qz sicut iungit laborē: ita pficit ad sa
lutē. Christus in cetera salutis exēpla etiā
ieiuniorū reliquit formā. Ipse ē 7 actor ie
iunij tui: qui erit retributor laboris tui. Si
ieiunauit ille q. p̄ctm nō fecerat: quāto magi
necesse sūt boi p̄ctis obnoxio⁹ 7 si ex p̄ctis nō
delinquēt: quāto magi ex boi rāda delinquē
ti. Pec ille. Et sic p. p. scda hui⁹ sermōis.
Paratertia huius sermōis in qua decla
rat ieiunij varietas.

Ertio in isto sermone p̄supposito q.
abstinentia sit actus virtutis: Queri
tur cuius virtutis sit actus. Vides
enī q. sit act⁹ tēperantie: qz ē abstinentia a cibo
7 potu: s. abstinentia ē p. t̄pantie: 7 c. Pre
terea Mat. 17. glo. ait. Ista carnaliū volu
ptatū mutabilitas nō vincit nisi spūs ora
tione confirmet 7 caro p. ieiuniū maceret:

maceratio autēz carnis ē tēperantia: 7 i. iei
niū. Preterea ois motus vegetatiue ē vir
tuosus 7 meritor⁹: ieiuniū est huiusmōi: 7
7 c. Secūdo videt q. sit actus qualitatis
quia Aug⁹ de morib⁹ ecclesie. c. 28. sic ait.
Via rōnalis est immortalis atqz terreno vitā
corpore: partim 7 boi: partim aie boi bene
facit qui p̄p̄mū diligit: qd ad corp⁹ perti
net medicina ē notata: qd aī ad aiam disci
plina: 7 medicinā voco quicqd oīno nūc cor
poris vel tuetur vel instaurat salutē. 2. Dedi
cinā exhibere corpori opus est cbaritatis: s.
per ieiuniū exhibet medicina: qz ieiuniū cuz
reprimat inordinaciones corruptorū mem
brorū tuet 7 instaurat salutē corporis: ergo
ieiuniū est actus cbaritatis. Preterea cuz ie
iuniū est ratio obtinēdi vitaz eternā: ad vi
tam aī obtinēdā sola mouet cbaritas pro
prie loquēdo: ergo videt q. ieiuniū sit mot⁹
cbaritatis. Tercio videtur q. sit op⁹ ius
sticie: quia satisfactio ē opus iusticie: ieiuni
um autē est pars satisfactiōis: 7 c. Postre
mo videt q. sit actus obedientie: qz ieiunare ē
ceptum ē: 7 adimplere p̄ceptū ē obedientia
ergo 7 c. Ista discordias cōcordat Alex.
de ales vbi. 5. di. q. ieiuniū pōt p̄siderari: vt
fm subam actus vel fm rōnē actus: siue fm
ordinē eius ad finē. Et inquantū huiusmōi
pōt considerari: vel inquantū bonū: vel in
quantū debitū: vel inquantū p̄ceptū. Scdm
primā cōsiderationē. s. prout p̄siderat q̄tuz
ad subam actus ē t̄pantie nō solū impatiue:
sed etiāz elicitiue: qz oēs virtutes q. regunt
nutritiūā 7 generatiūā sub tēperantia redi
gūtur. Scdm autē secūda 7 p̄siderationem
est actus cbaritatis nō elicitiue s. impatiue:
vt probatū est: quia p. cbaritatē ieiuniū or
dinat ad debitū finē: 7 cū cbaritate factuz
bonū ē. Scdm tertiā cōsiderationē ē act⁹ ius
sticie etiā impatiue inquantū in ipso subtrahi
tur aliqd delectabile illi q. delectabilib⁹ imo
derate ibesit. putbz rōnē satisfaciēdi p. p̄ctō
quia hoc debitū est. Scdm quartā cōsidera
tionē ē actus obedientie: 7 hoc ē etiā itelle
ctiue: qz ieiuniū p̄ceptum est: 7 qui obseruat
p̄ceptū obedit vtoictuz est. Ieiuna 7 aia
mea: quia bonū ē ieiuniū virtuosū 7 actus
pluriū virtutū. Ieiunia p̄no: qz ieiunius est
act⁹ t̄pantie: p. quaz libidines refrenant: vt
Aug⁹ li. p. de libe. arbi. c. 14. ait. Tēperan

ha est affectio coher
ab his rebus que tu
des ait. Tēperan
dites: ppter quā en
ait: 7 demonio exppe
li. 5. mulier. c. 14. ait
se oia opitulant e
ferioris pulebitud
lino atqz interfecti
cōsuetudinē suā: 7 c
metipiaz de p̄stib⁹
demonibus 7 ipedire
lat ad suā stabilitatē
ille. P̄p̄ter ap̄tē
nouat: corpalia con
ligant. Unde Aug⁹
c. 20. ait. Omne o
ter ē bonū 7 in
oēs mūdanas co
populārē totūqz
na cōferre. Decit
est actus cbaritatis
mamur deo. Quā
c. 14. ait. Per cbari
ro: 7 c. eo cōform
q. ab hoc mūdo nō
nobis debet ēē sub
adipen oia mādā
abus cbaritatis. A
nudinē diuinoz el
tas: quā oēs propi
cam celestis mgt 7
tū 7 c. In his enī
p̄det 7 p̄bete. Qu
ratio reddit vtilis
tericiādis rudibus.
si a cbaritate iact
ad locū suū redit
elect. Decit. Ide
stra habetur. Quo
Aug⁹ ait. Tanta
stra habent cetera
tur oia. Et sup dū
lū ait. Quicqd be
tūbeas: nihil prod
bunc habet: 7 ipe est
etiā oia mortua ē.
sermone. q. Dicit
um est: scia su

ita est affectio cohercens et cohibens appetitum
in his rebus que turpi appetuntur. Item ibi
lez ait. Tempantia est virtus quibidines co-
hibet: propter quam etiam mala consuetudo vin-
cit: et demones expellunt. Unde idem Aug.
1. 6. mulier. c. 14. ait. Tempantia est actus ex quo
est ois opitulante deo et domino suo ab amore in-
terioris pulchritudinis extrahens atque rebel-
lans atque interficiens aduersus se militantes
consuetudines suas: et ea victoria triumphata in se
metipsas de peccatis aeris huius quibus in-
dentibus et impedire et impedire aspicientibus eua-
lat ad suam stabilitatem et firmitatem domini. Dec.
ille. Propter quam etiam eruitur bonum vetus: et id re-
nouatur: corporalia continentur: et inuisibilia di-
liguntur. Unde Aug. in li. de moribus ecclesie.
2. 20. ait. Omne officium tempantia est exuere ve-
terem hominem et in deo renouari. id est continere
omnes mundanas corporales illecebras: laudemque
populari totiusque amore ad inuisibilia et diuina
conferre. Dec. ibi. Ieiuna dico: quia ieiunium
est actus charitatis si debite fiat: per quam profor-
mamur deo. Quia Aug. li. de moribus ecclesie
c. 14. ait. Per charitatem fit: ut conformemur
deo: et eo conformati atque consignati et circum-
cisi ab hoc mundo non confundamur cum his que
nobis debent esse subiecta. Dec. ille. Per quas
adimplet omnia mandata. Aug. in tracta de la-
gibus charitatis. Toram latitudinem et magni
tudinem diuinorum eloquiorum possidet chari-
tas: quia deum proximique diligimus docet nos
eam celestis magister et dicit. Diliges dominum deum
tuum etc. In his enim duobus preceptis tota lex
pedet et apparet. Dec. ibi. Propter quam ois op-
ratio redditur utilis. Unde Aug. in li. de ca-
teticis ad rudibus. Tunc vere est opus bonum
cum a charitate iactat agere interio: et tanquam
ad locum suum rediens: tandem in charitate requi-
escit. Dec. ibi. Ideo sine ipsa cetera oia fru-
stra habentur. Unde sup. Io. sermone. 9. idem
Aug. ait. Tanta est charitas quam si deest fru-
stra habent cetera. Si vero adest: recte habet
tur oia. Et sup. prima Cantica Io. 1. mel. 5.
idem ait. Quicquid habetas: charitatem solum non
habetas: nihil prodest tibi. Alia si non habetas
banc habes: et implesti legem. Dec. ibi. Sine ipsa
etiam anima mortua est. Unde Augusti. sup. Io.
sermone. 9. Sicut corpus sine anima mortu-
um est: sic anima sine charitate mortua repu-

tabitur. Dec. ibi. Ipsa est autem que operatur multitu-
dines peccatorum. Prover. 10. Iaco. vlti. 8.
Pe. 4. 1. q. j. c. mulier. 23. q. 4. ipsa pietas. de
pe. di. 5. in tantum extra de baptismo. c. maior
reg. Ipsa est etiam finis preceptorum. I. ad Thi-
mo. 1. de pe. di. 2. c. charitas est. Ieiuna itez
dico: quia per ieiunium acquiritur iusticia que
est super oia diligenda. Unde Aug. in episto-
la ad Anastas. 7. 8. 4. ait. Iusticia sic ama-
da est ut ab eius operibus etiam pene corporis
nos prohibere non debeant. Et in li. 13. de ciui.
dei sic ait. Iusticia non sic diligitur ut peccati
cupiditas eius delectatione vincat: ut autem
diligatur et delectetur ipsa iusticia: non nisi di-
uina subuenit gratia. Dec. ille. Ieiuna insup-
dico: quia etiam ieiunium est actus obedientie:
que melior est quam victimarum. Reg. 15. Propter
quam pax acquiritur. Prover. 13. Qui timet pre-
ceptum in pace versabitur. propter quam anima custo-
ditur. Prover. 19. Qui custodit mandatum cui-
uslodit animam suam. propter quam victoria acquiritur.
Prover. 21. Qui obediens loquetur victo-
rias. propter quas ab iniquitate discedit. Ec-
clesiasti. 25. Salutare sacrificium est attende-
re mandatis et discedere ab omni iniquitate
propter quam semen multiplicatur. Gen. 22.
In semine tuo benedicentur omnes gentes:
quia obedisti voci mee. propter quam be-
nedictio acquiritur et maledictio fugatur.
Deutro. 11. En propono vobis bodie in con-
spectu vestro benedictiones et maledictiones
Benedictiones si obedieritis mandatis meis
Maledictiones si non audieritis mandata
dei vestri. propter quas vita eterna acquiritur.
Matth. 19. Si vis ad vitam ingredi ser-
ua mandata. Ad quas ille nos perducit qui
sine fine vivit et regnat in seculo seculo amen.
Maria quarta cinerum de sacra ieiunij insti-
tutione. Sermo. 38.

Omnium ieiuna-
tis nolite fieri sicut hypo-
crite tristes. Scribuntur
hec verba Matth. 6. c. 7
in euangelio occurrentis
ferie. Saluator noster fra-
tres charissimi docet nos quod in conspectu eius
bulare deamus: ut ei soli placeamus qui ab-
sconditorum est cognitor: et solus inuenitur
k 4

cor. Unde postq̄ in supioribus dixit **Mat.**
5. Attēdite ne iusticiā vestrā faciatis corā
hōibz: prosequit̄ in spālī de iusticiā ieiunij
docēs: 7 in occurrenti euangelio prout ab ec-
clesia in pncipio huius sacratissime quadra-
gesime institutū ē di. Cūc. no. si. li. by. tri.
Mon enī dixit. Nolite fieri tristes: sed noli-
te fieri sicut hy. Hypocritāni dicif. fm. Mi-
cho. de lira ab hypo qd est sub 7 crisīs aurū
quasi sub auro. i. sub honestate exterioris cō-
uersationis habet absconditū plūbū falsitatē.
Tristitia enī penitētiālis contritionis 7 sen-
sualis mortificationis a virtute redūdās: nō
aūt a corrupta intētiōe manās ē res scā 7 op-
timā: als nō bene dicere de chrīsto. Tristis
est aīa mea vsq̄ ad mortē. Math. 26. Mō
z. Chori. 7 dicif. Que fm deuz tristitia:
penitentiā 7 salutē itabilē operatur. Seculi
aūt tristitia mortē opatur. 7 iō dicit. Moli-
fi. si by. qui nō sunt tristes: sed apparēt: ideo
sequit̄. Extermināt enī facies suas. Nā fm
Chri. Exterminare hīc sumit̄ pro demoliri:
demolit̄ enī hypocrita vt tristitiā simulet:
7 ato forte letāteluctū gestet in vultu. Sci-
endū tñ q̄ hypocrite in suis austeritatib⁹ et
abstinētijs interi⁹ habēt tristitiā p̄riaz dele-
ctationi virtutū 7 gaudio spūs scī: qz ipī nō
faciūt illa ex perfecto habitu virtutis 7 cha-
ritatis s̄ solū ex amore glīe inanis. Et iō nō
sūt eis pp̄ se placita. Exteri⁹ xō assumūt
falsaz imaginē tristitie p̄tendētis grandem
macerationē 7 cōquassationē vt videant̄ si
bī austeri: 7 lōga 7 aspera ieiunia obseruasse
Itē nota fm. Chri. qd iō q̄ ieiunāt 7 tri-
stē se simulat hypocrita ē: quāto magis ini-
quior ē ille qui nō ieiunāt 7 tñ ieiunātē 7 affli-
ctū se simulat. Reliquas p̄o partes euāgelij
cā breuitatis ad alia loca declarādas dimi-
tamus. Postq̄ p̄o in supioribus de diffiniti-
one 7 dignitate ieiunij vidim⁹ in principio
huius quadragesime ad ieiunū 7 abstinē-
tiā institutū: restat merito vt ipsius institu-
tionē ap̄samus. Circa quā tres faciem⁹ cō-
siderationes: quarū Prima dicet institutio-
nis ieiunij necessitas. Secūda dicitur insti-
tutionis ieiunij sp̄alitas. Tertia dicif. insti-
tutionis ieiunij singularitas.

I Pars vltima sermonis prima. in qua de-
claratur quantū fuerit ieiunij institutio. ne-
cessaria.

Primo circa institutionis ieiunij ne-
cessitatē ponit̄ ista cōclusio **33. Ale.**
de ales vbi supra. q̄ post trāsgressū
one primorū parentū necessaria fuit insti-
tio ieiunij. Quē trib⁹ rōnibus probat̄. Pri-
mo sic: post transgressionē p̄cepti facti a pi-
mo homine totū humanū genus reū factū
est: sed p̄que q̄s peccat: p̄ bec 7 p̄uicet. Sap.
ij. Nū igit̄ peccauerit petō gula 7 comestio-
nis debuit fieri p̄ceptū in penā siue satis-
factionis transgressionis eius de nō comedē
do siue de ieiunādo. Secūdo sic: ratione
curationis: quia in carne quedā corruptio
inclinans ad malū: ergo cōueniebat vt būa
no generi prouideret̄ quaten⁹ posset ab hy-
iūsmodi corruptione cauere: sed si aliqd de-
buit institui per quod huiusmodi inclinatio
reprimat̄ nibil fuit magis cōperēs q̄ ieiunū
quia sanat pestes corporis fm. Hiero. 16. 22.
Tertio probat̄ sic rōne reuocatiōis: quia
cōueniebat vt homini prouideret̄ quatenus
ad patriā propriā rediret siue reuocaret̄: sed
sicut p̄ cibū abiectus erat a paradiso: ita ne-
cesse fuit vt institueret̄ ieiunū per quod re-
uocaret̄ ad paradisū. Hinc est qd ait Aug.
li. i. cōtra iulianū. Caro tanim⁹ p̄ peccatū
lanemur p̄ penitētiā: penitētiā p̄ osine iei-
unio vacua est. Maldicta terra spinas 7 tri-
bulos germinat: cōtristari oīdīnatus es nū-
quid deliciarī: quia nō ieiunauim⁹ decidim⁹
a paradiso: ieiunem⁹ ergo vt redeam⁹ ad euz
hec ibi. Sed p̄tra p̄dicta arguit̄ etiā tri-
bus modis siue rationib⁹. Primo ab aucto-
ritate Aug. p̄tra iulianū qui ait. q̄ ieiunū
fuit institutū in paradiso: qz ibi bō accepit mā-
datū ne de ligno scie boni 7 mali comederet
ergo nō debuit iteratū institui. Ad hoc rō-
detur q̄ si aliquo mō ibi fuit institutū: nibil
omin⁹ ieiunū de q̄ intēdim⁹ hic debuit etiā
institutū: qz inquantū fuit ibi institutū fuit
mere disciplinabile: vñ nō fuit bonū: nisi qz
indictū: modo nō fuit pure disciplinabile: s̄
etiā morale. Et iō dicit Aug. i. trac. de arbo-
re infidētia sermōe. 2. Qd inq̄ frēs p̄mum
nō pugnatī dat̄: aut que corona nō dimicātī
aut que sine conflictu victoria? Audi aplū
ore diuino loquentem. Mō co. ni. q̄ leg. cer.
Adā nō certauit nec certamine euz diabolo
dimicauit: sed vnā suggestiōe p̄mū imor-
talitatis amisit̄: victus est qui nō pugnat̄:

faciebile volum
qd nō fuit da tū
bateret eam pū
dant est ne pū
tur sic. Ieiunū
ria est spūs vel act
fās et siue actue
lit qz a lege natū
Ad hoc rōdet̄
actū. i. actū neces
Actū necessitatē
ra circa cibū 7 p
est quodāmodo
pererogationis
tali tēpore 7 vī
etat nā ad quā o
ab alio. Secūda
tenemur oēs nō
tēpore 7 ieiunū
stitutū: ut patet
tur sic. Et cetera
actib⁹ 7 opibus
releſe tūp̄ ge
fm exēplar qd i
ter p̄cepta mora
q̄ respiciūt actū
berior nō cōcupi
que que respiciūt
fauendo p̄ singu
institutio. Ad h
nō sunt data nisi
tū 7 p̄mū: 7 cū
id nō oportet q̄ in
p̄mū ad actū
quis inter dīci
dici q̄ p̄cepta m
etat nā tāq̄ nec
etiā de his q̄ nō
tāq̄ vtilia 7 ex p
pererogationis
ad pl⁹ se exēdit
sa institutio vñ
est p̄ceptū mora
Et hīc orit̄
p̄satisfactiōis
nō ē aliqua insti
elemosyna 7 oī
tūdet fm. Ale
q̄ nō est sile de

succubuit voluntati nō necessitati. Ex q̄ p̄p̄
 q̄ nō fuit datū p̄ceptū abstinentie ade: nisi vt
 baderet eam p̄liandi 7 sic merēdi. Nobis at
 datū est ne p̄liando teiciamur. **Q̄** argui
 tur sic. Ieiuniū est idē q̄ abstinentia: abstine
 tia est sp̄s vel act⁹ sobrietatis: sobrietas vel
 sp̄s ei⁹ siue actus nō instituit nec instituit de
 be: q̄ a lege nature p̄suadef: q̄ nec ieiuniū.
Ad hoc r̄ndet: q̄ sobrietas duplicem elicit
 actū. s. actū necessitatis 7 superrogationis.
 Actū necessitatis q̄ attendit in debita mēsu
 ra circa cibū 7 potū vt i bis nō excedat: 7 b
 est quodāmodo ieiunare. Actū etiā dicitur
 pererogationis: vt q̄ abstineat a tali cibo 7
 tali tēpore 7 vsq̄ ad talē horā. **Primum** nō
 etat nā ad quā oēs tenemur nec debet iſtitui
 ab alio. **Secūdu** est ab iſtitutioe ad quā nō
 tenemur oēs nū. put requirit oportunitas
 tēporis 7 ieiuniū. put est act⁹ 7 ille debuit in
 ſtitui: ut patet rōnib⁹ p̄babitur. **Ubi argui**
tur sic. Ecclesia debet se cōformare quātū pōt
 actib⁹ 7 opib⁹ diuinis p̄dictis est. **Mor**
ecclesie tēpū gereti. **Exo. 25.** **Inspece 7 fac**
fm exēplar qd tibi monstratū est. **Ex** cū in
 ter p̄cepta moralia sint quedā p̄bitiones
 q̄ respiciūt actū generatiue: vt non mecha
 beris: nō cōcupisces vrozē. 7c. tñ non sūt ali
 que que respiciūt actū nutritiue: vt patet vī
 scurrēdo p̄ singula: q̄ de ieiunio nō debuit eē
 iſtitutio. **Ad hoc r̄ndet:** q̄ p̄cepta moralia
 nō sunt data nisi ad ordinationē bonis ad
 vī 7 p̄tīmū: 7 q̄ cōbittio act⁹ gnātiue or
 dinat boies ad p̄tīmū. nutritiue vō ad seipsū
 id nō oportet q̄ inē moralia sit aliq̄ p̄ceptū
 ptinens ad actū nutritiue sicut generatiue:
 quis inter disciplinaria possit esse. **Ad p̄t**
dicti q̄ p̄cepta moralia sūt te bis tñ que di
ctat nā tāq̄ necessaria. Disciplinaria vō se
 etiā te bis q̄ nō dictat nā tāq̄ necessaria: s; 7
 tāq̄ vtilia 7 expēditia 7 q̄si quodāmodo su
 pererogationis. Et id p̄ceptū disciplinale
 ad pl⁹ se extēdit q̄ morale: 7 id pōt eē exp̄s
 sa iſtitutio disciplinalis vāliq̄ circa qd nō
 est p̄ceptū morale exp̄sū: 7 sic nō est simile.
Ubi ex oīz vñ dubiū q̄re cum sint tres
 p̄satisfactiōis: oīo. s. elemosyna 7 ieiuniū
 nō ē aliqua iſtitutio gnāliter facta oib⁹ de
 elemosyna 7 oīone. sicut de ieiunio. **Ad hoc**
r̄ndet fm **Alex** m̄ ales. q̄ licz aliā dicant
 q̄ nō est sile de ieiunio elemosyna 7 oīone:

q̄ bō nō peccauit pctō cui r̄ndeat elemosyna
 vō oīo sicut cui r̄ndet ieiuniū. **A**ñ pōt r̄nde
 ri p̄ iſp̄tationē negādo q̄ nō sit iſtituta
 oīo vō elemosyna. **Nā** oīo ē iſtituta 7 indi
 cra: q̄ p̄ceptū ē vt fideles i solēnitatib⁹ tēte
 ant cōuenire ad ecclia 7 vt orēt 7 vacēt sp̄i
 tualib⁹ opib⁹. Elemosyna fuit iſtituta i le
 ge moysi p̄dictū fuit **Deut. 15. c.** **Pio** indi
 gēs 7 mēdic⁹ nō erit int vos 7 multa alia de
 qb⁹ dices infra de elemosyna. Et etiā i lege
 euāgelica iſinuatue vtpote: vbi oīs mani
 festat vt elemosyna valeat ad satisfactiōnez
Luc. xi. vi. **Q̄** sup̄est date elemosynā: 7 ec
 ce oīa mūda sūt vobis. Et etiā qd erit iudi
 cii vtilitādū opib⁹ pietatis. **Mat. 25.** Et
 etiā vbi oīs oīdit q̄ erogationē elemosyna
 rū valere ad coopationē status p̄fectionis.
Mat. 19. Si vis p̄fect⁹ eē vade 7 vē. oīa q̄
 ba. 7 da pau. **Et sic p̄p̄** pars p̄ma b⁹ fm̄onis
hars sermonis secūda i qua declarat q̄ i
 tēpore ieiuniū fuit iſtitutū.

Q̄ cūdo circa iſtitutōis ieiunij tēpo
 ralitatē ponit ista p̄ma cōclusio fm̄
Alex. m̄ ales vbi. s. q̄ ieiuniū cōue
 niētē ē iſtitutū in lege gr̄e. **Que** sic p̄bat
Lex gr̄e ē p̄fecta i q̄ cōferat grā 7 medicina
 p̄ morib⁹. Est etiā lex q̄ purgat pctā 7 p̄ser
 uat a futuris: 7 p̄bat ista p̄ **Aug.** in l̄ de
 vna innocentia. 32. c. vi. Qui vedit legē ipse
 vedit 7 grām: s; legē p̄ scriptū misit cū grā. i.
 in lege gr̄e ipse dēscēdit: vt q̄ lex. s. antiqua
 oīdit pctā nec cogit nolētes suis iurib⁹ exēq̄
 nec valētes cogit ad grām q̄ 7 impossibilitatē
 morib⁹ 7 iobediētie auferre reatu. Et i libro
 qd nū noui 7 veteris testa. q. 102. idē ait. **Sē**
 per dñs p̄ totā legē pctōres ad se cōuertit tot
 talē nolēs op⁹ suū p̄ditiōni esse obnoxii: cūz
 nec alia cā date legisit: q̄ exhortari boies
 vt cōuertāt ad veritatē: ita tñ vt i nouo te
 stamēto auctor legis demētiōz videat: q̄ tē
 pore q̄ facim filij seu dñi nī i māifestare vī
 gnāt⁹ ē largior 7 vberior i mīa esse voluit:
 vt pl⁹ gēs p̄dicātē filio esset q̄ p̄dicātib⁹ ser
 uis fuerat: sicut dignū fuerat vt maior a do
 na p̄ filiū q̄ p̄ famulos largirent. **Itē** ibidē
 ait: **Moua** lex plenitudinē b; misericordie:
 sed ne cōtēptū diceret ab amatorib⁹ pctōrū
 aliquos iudicauit: vt p̄ lex q̄ ad vīndi
 ctā data ē: aliq̄b⁹ tñ ignouit ne oīo crude
 lis diceret: s; in plures vīndicauit: q̄ sent⁹

et ad vlciscēdū pmpriē. Sicut maior grā
noue legis q̄ fuit veteris. **Pec ille.** Cū igit iei
uniū sit medicamētū morbu r purgatiū
apctis ppetratis r pseruatiū p pcta ppetrā
da: pueniebat q̄ istituere potissime tpe grē
q̄n cōueniebat talē medicinā exbiteri. Mā p
ieiuniū fm **Ysidorū** i. **4. offic.** Proster nū
vicia: caro bñllia: diaboli tētamētū vincit
q̄ sūt effectus legis grē. **Qd si dīcat** sic: tri
plex ē lex. s. nāe scripture r grē q̄ ē lex liberta
tis r lenitatis. s. lex grē: s. i lege nāe nō fuit ob
seruatū b. modi ieiuniū nec istituūt: nec sūt
i lege sc̄pta: q̄ mīto mī nō i lege grē debuit isti
tūi. **Ad Brndē** q̄ lex euāgelica lex dīctā
tis r lenitatis q̄ nō p̄cipiat aliqd austeritatis
s. q̄z interi vñctionē leticie iū illud p̄. **Bo**
nū mīl ex oris tui rē. Et q̄z amore sit q̄
p̄cipit: id nō ē graue: q̄ amāti nīl difficile
vñ **Aug.** rē rā innocētia. **z. 6. c. ait** plenitu
do legis ē charitas: q̄z p̄ charitatē i p̄lex nō
p̄ timorē. In tāti enī sūt mandata iusticie
quātuz adiuvat spūs grē. **Præfati dīcat** i
lingua sūt duo opānāe. s. locutio r gustus: r
frequētī peccam p̄ locutōz q̄ p̄ gustū s. nō ē
istituūt ab ecclia sicut gñale: imo sp̄ ē bonū
loq̄ licita r honesta: q̄ nō debuit istitui ieiuniū
gñale. **Ad Brndē** q̄ nō ē sile q̄ magis sum
p̄ni ad loquendū q̄ ad comedēdū: id nō sic
p̄tuit lex euāgelica regulare boies i locutōz
sicut i comestici: nec sine disp̄tā i s. multa pos
set seruari ieiuniū locutōis sicut comestici
eo q̄ boies oportet insil negotiari. **Qd h**
oriz vñ dubiū si p̄iustis istituūt ē ieiuniū:
q̄ **Aug.** rē libero arbitrio ait. **Qd q̄ cū**
legi erat subditū nō erat pueniens tpali legi
subiacere: iusti āt ē ne legi subiacēt: nō q̄ de
bēt tpali subiacē: q̄ vñ q̄ ecclia bñi modi iei
uniū istituē nō debuit p̄ni ad istos. **Rndē**
ad hoc **Alex.** rē q̄ ieiuniū p̄dēt etiā iusti
q̄ nullū ē ita bonū q̄n possit fieri melior r pos
sit p̄ficere. Et q̄ dīcit **Aug.** q̄ iustis sūt
nisi sub lege cēnā: loq̄ r iustis q̄ iā sūt i pa
rria. **De iustis** vñ q̄ sūt i via: q̄ reabstīnē rē
beāt docet idē **Aug.** i. **re. ad. Betp pte**
i. ca. r. dī. **Qm i reb** liciis r a reo p̄cessis fre
quēt p̄ctā boib. surrepūt: r quātō magis sa
cilionib. cibis coz p̄ple: r carnalib. coz bo
mis actib. r atq̄ affectib. sp̄icat: tāto frequē
rior culpa i hac mortalitate dībit: p̄p̄ea bñi
les sūt i p̄i q̄ cupiūt dñō suo sine i p̄dimento
absc̄gāi noīa occupatōe sūt p̄p̄ia oīno

nō appetūt: a vino r a carnib. abstinent: q̄
corpis valitudo pmittit. **Et i eodē h. pte. 2.**
c. 29. ait. Firmissime tene bonā ēē oēm crea
turā dei: r nīl rei cēdū q̄d cū grāz actōne
p̄cipit: r dei seruos q̄ a carnib. r a vino se ab
stīnēt: nō tāq̄ imunda que a deo facta sunt
respueret: sed a fortiorib. cibo r potu p̄ sola
corpis castigatiōe abstineret. **Pec ille.** Et sic
patet pars secūda bñi sermonis.

Paras. 3. bñi sermonis de singularitate
ieiuniū rē q̄tuor tēpōz r vigiliaz.

Qd vidēdū ē de singularitate istū
tutōis ieiuniū q̄dragesime q̄tuor tē
pōz r vigiliarū. **Primo** vidēdū est q̄
singularitate ieiuniū quadragesimalis. rē q̄
habet rē cōse. dīf. **5. c. Quadragesima** sum
ma obseruatō ē obseruanda vt ieiuniū p̄e
ter dies dominicos quī de abstinentia sub
tracti sūt nisi q̄tū i p̄dierit i firmitas nulla
ten. soluat: q̄z p̄p̄i dies tēme sūt anni. **Pec**
ibi. Hoc idē bē ē rē obs. ieiū. p̄ totū h. rē cō
se. dīf. **3. c. Non** liceat 5. feria frēs nouissime
septimane ieiuniū soluere: r cū exonerare
q̄dragesimā s. sincere abstīnētes totā q̄drā
gesimā p̄pire. **Et i. c. seq. dī.** **Nō oportet** in
p̄t. 5. feria vltime hebde ieiuniū dissolui: et
totā q̄dragesimā in bonozare. Et ecclis ab
stīnētie puenientib. i. arctioribus vti. **Dec ibi**
Qd p̄dicta mouēt tria dubia. **Prīmū**
ē si fuit pueniens ieiuniū istituūt ad exercēdū
tpib. certis r determinat: vt p̄z i p̄dīcē sta
tutis an ad exercēdū sp̄. **Rndē fm Alex.**
q̄ ieiuniū debuit istitui i n̄p̄olatū n̄ p̄tūti:
tēminatū nō p̄p̄tū p̄p̄ tria. **Prīmū** p̄
pter bñane i firmitatē rēbilitatē q̄z cōtinuū
ieiuniū r p̄p̄tū rēbilitans homo sustinere
nō posset r illū dīscrimī expōnēt. **pp̄ fa**
stidij cōtinuū afflictionē: q̄z fastidij afflictio
nimis fatigaret r impatientiam induceret.
2. p̄p̄ rēuotōia necessarie ānibilationē: q̄z
rēuotio ieiunandi p̄iret: r multi ieiunare oī
mitterēt. **Qd si dīcat** si debem. dñm imita
ri q̄tū possum. tūc debem. ieiunare p̄tinuo
q̄dragesima dieb. sine interpolatiōe: tā dñcis
dieb. q̄ alijs sicut fecit dñs. **Rndē q̄ i die**
b. maior nō debem. ēē imēores bonoz: vñ
cū mēoria passionis xpi debem. mēorari re
surrectiōis ei: id rōne ei. die dñico nō ieiū
nam. r sic p̄z p̄m. p̄positū. **Qd q̄ circa p̄**
dicta q̄rī q̄re ieiuniū istituūt i illo tpe i q̄
nunc exerceat. s. tpe veris. **Rndē fm Alex.**

Ab. 3. bñi tpe veris p̄uenit
p̄p̄ tria. **Prīmū**
onē q̄z i veremaj
mas carnales r cō
nascit etia i alijs
q̄litate bñi xpi.
q̄d maxime vi gñi
ieiuniū ad istos n
p̄p̄ea dīcit p̄p̄a
cētiū carnis i by
q̄z ieiuniū i p̄dī
indici i tpe coica
vñ i q̄z s. i. in
pore. p̄p̄er dīne
iūm i n̄t alia cō
grām p̄p̄er emu
circāstū p̄p̄a
me coio cozp̄s:
tē p̄p̄a bñe ieiū
eterne gl̄ie ad p̄
passiōē ad gl̄ia
nos p̄ ieiunia r a
riā eterne bñitud
p̄p̄eruatō quā
h̄stitutiōe applica
minice passiōis:
nos ieiunare deb
ieiuniū istituūt
p̄p̄i: s. p̄p̄a ieiunau
mediate p̄p̄i
p̄p̄i: tūc debuit iust
q̄ h̄dē sūt p̄p̄o
gruit fragilitati
ad rēuotio: q̄z re
rare seuer digni ēē
ad cozp̄. p̄p̄i sūt
ē. **Qd q̄ circa**
istituūt ieiuniū
22. q. 1. 47. ar. 5.
rōne obligatiōis
dare tributa. **Qd**
celi. Ita etiā reo
mas i signū reco
vñ dīcit Anno. 3.
Et sic debem. p̄
rō fm **Dec. in p̄**
q̄z dies totū an
dīcū sunt p̄p̄i
lūuatoz noster s

phi. 3. 7 bti. l. bo. i. 4. di. 15. ar. 3. q. 3. Qd
 tpe tris pueniētī assumit 7 ieiunū exercet
 ppter tria. Primo ppter cōcupiscētie repēsi
 onē: qz i veremarie iurgūt 7 iualefcūt mo
 tus carnales 7 cōcupiscētie: 7 marie i gnāti
 ua: sicut etiā i alijs aialib: 7 b accidit ppter
 glitātē bni tpe. Est enī ver calidū 7 bndū
 qd maxime vi gnātive puenit. Et iō illo tpe
 ieiunū ad istos morē repēdēdos institutū est
Hececa dicit phs. Qd i viris magis dñaf i
 cētū carnis i byeme 7 i semis i estate. **Aū**
 igif ieiunū ipe dicit incētū carnis: debuit
 indici i tpe coicante 7 cōiuncto tpe incentiui
 vtriusq: scilicet i in vere. **2. institutū ē tali tē**
 pore. ppter dīne grē susceptionē: qz nobis iei
 unū in aliā cōpēit vt ad suscipiendā dīnā
 grām pparemur. 7 qz sacramenta dīne grē
 circa festū pasche specialiter pponit: max
 me coio corpis: 7 ideo immediate añ solēnita
 tē pascale ieiunū qdragefime iplēf: ppter
 eterne glie adeptiōē. Sicut enī xps ppter suā
 passiōē ad gloriā resurrectionis puenit: sic
 nos p ieiunia 7 alias pñas puenim: ad glo
 riā eterne bñitudinis. **Jo. li. 6. erb: ait.**
Obferuatio quadragēime in vniuerso orbe
 institutū ē aplice obferuat circa cōfinitū do
 minice passiōis: sed bec fuit facta i vere 6 7
 nos ieiunare debem i in vere. **Qd si dīcat:**
Ieiunū institutū ē i cōfōrmationē ieiunio
xpi: b xps ieiunauit xl. dieb: 7 xl. noctibus
imediate p epiphāia. Math. 4. 6. ieiunius
xl. tūc debuit institui. Rñdē qd bñ cōgruit
q fidelēs sint pformēs ieiunio xpi fm q cō
gruit fragilitati nrē: nō tñ oio maxime qd tū
ad ritū tpe: qz tenebāt mediātē ieiunio ppa
rare se vt dīgnī eēt iuxta fragilitatē bñanā
ad corp: xpi suscipiendū i paschate: vt dictū
ē. 13. qd circa p dīctū qrit ē. Si pueniēt ē
institutū ieiunū xl. dieb. Rñdē fm A bo.
22. q. i. 4. ar. 5. q. sic trib: rōnib: Primo
rōne obligatiōis: qz sicut subditi tenēt dñis
dare tributa. Math. 22. Reddite q sūt ce
celis. Ita etiā deo 7 sacerdotib: loco dei deci
mas in signū recognitiōis vniuersalis dñi:
vt dicit Iuno. 3. c. tua nobis. et x decimis.
Et sicut debem decimā aliaq rerū: ita 7 tēpo
ris fm Gre. in p dīcto. c. qdragefima. Tūm
igif dies tot: añi sint. ccc. lxx. decima pars
dierū sunt xxxvi. sed vt iplēat nūer: quem
soluator noster suo sacro ieiunio cōsecrauit

siij. addunt 7 fiunt qdraginta: q ppter. 40.
 dies rōnabiliter ieiunant. Secūdo rōne sa
 tisfactionis: qz sicut corp: nrm constat qua
 tuor elemētis: 7 corp: peccauim: circa deca
 logū: ita dignū ē vt totiens peniteam: quo
 ties peccauim: peccauim: terra p auariciā:
 aqua p bonozū opēz torpentia: igne p luxu
 riā: aerē p lasciuā p sereni aeris blandimen
 ta: tēp: pdēdo p vicos 7 agros solaciādo: et
 cboroas siliag: deo odiosa cūdo 7 faciendo.
 Dignū ē igit vt satisficiam: p qdraginta dieb
 pñiam qui ptra decalogū quater peccauim:
Artio rōne figuratiōis: qz numer: ille 6
figurat in lege veteris edictū in q Nox
bis ieiunauit xl. diebus 7 xl. noctib: Ego.
24. et Deut. 9. Fuit etiā pfigurat in tēpo
re. pphetice: in ieiunio Delie. i. in figura mor
tis quā interpretauit sibi Iecabel. 3. Reg. 19.
et postea fuit a xpo exercitatus q veritas est
Math. 4. Et iō sicut filij isrl fecerunt. 40.
māfiones qñ venerūt de egypto ad frā pro
missionis: ita 7 nos trāfendo ad refectiōes
spūalē q est fluēs lacte 7 melle: debemus xl.
dieb: ieiunare. 1. 63. biconf vñ dubium
qre cū i qdragesima dieb: dñis nō ieiunet
abstinet i illis carnib: 7 lacticiis. Rñdeo
q ex quo nō cōgruit q ieiunem: dñis die
bua rōne exultationis vñ solēnitatis resurre
ctiōis Iesu xpi: cōgruit tñ vt abstineam: a
carnibus 7 lacticiis: vt ieiunū nostruz sit
cōfōrme ieiunio xpi in qd tū cōuenit. 1. 2. vi
dendū est de singularitate institutiōis ieiun
nij qtuor tēporū de q. 7 6. di. c. ieiunū ait
Calixt: papa. Ieiunū qd ter i āno apud nos
celebrare vidicistis pueniētī p qtuor tpa fie
ri decreuim: 7 sic añ p qtuor āni tpa voluit
sic 7 nos quaternū solēne agam: ieiunū per
qtuor anni tēpora. Et in c. statum: ait Alex
han: papa. Statum: 7 ut ieiunia qtuor tē
por: hoc ordine celebrent. Primū ieiunū i
ieiunio xl. 2. in hebdo penit. 3. septēbri.
4. 10. decembri: more solito fiat. Dec. ibi.
Donūf tres cōclusiōes. Prima ē fm Alex
de al. q ieiunia quatuor tēpor: fuerūt insti
tuta ad purgationem offēfay cōmissarū in
qtuor quadris annis: 7 propter hoc dīctū iei
unia quatuor tēpor: 2. cōclusio ē q p dīctuz
ieiunū glitēt vice tminat trib: dieb: tū ppter
numerū mensū qui cōpērit cūlibet tēpori
tum. ppter numer: sanctor: ordinū qui i bñ

tēporibus cōferunt: qui solū tres sunt. Ad-
quorū susceptionē oportet p̄ ieiunū p̄para-
ri 7 eos qui ordināt 7 q̄ ordinādi sunt: 7 to-
tū pplm p̄ cui⁹ utilitate ordinant. **hec scdm**
Tho. vii. 3. Tercia cōfusio ē q̄ ieiunū q̄
tuor tēporū fm Alex. tales cōueniēter ce-
lebrat q̄rta 7 sexta feria 7 sabbato: q̄ ipsa q̄
fiunt ad expiationē nostrarū offensarū cele-
brant quodā respectu bñano ad passionē to-
mini qua ois pnia habet qd ē pctōrū purga-
tina: vnde quarta feria incipit ieiunū illud
q̄ tunc iudei moliebant xpi p̄tione: sexta
feria ppter xpi crucifixionē 7 mortē in sab-
bato q̄ tunc quiescit i sepulchro. Et sic patz
qd dicendū sit de ieiunio q̄tuor tēporū. Q̄
videndū ē de singularitate ieiunū vigiliāz
aliquarū solēnitatū: de quo nihil ē aliud di-
cendū nisi q̄ introductū ē ob rei reuerentiā
7 matris 7 ceterorū sanctorū: vt fructuosius
dies illos scōz cum deuotione celebrari pos-
sit: vt ait Hiero. de transmissa muneribus.
Conclusionaliē ergo dicendū est q̄ institu-
tū est ab ecclesia ieiunari p̄ totā quadragesi-
mā exceptis dieb⁹ dñicis: vt patet in caplis
pallegatis. Clericis aut quibuscūq̄ iunctū
est ieiunū incipe a q̄nq̄gesima sicut p̄z di. 4.
c. statum⁹ 7 c. deniqz sed cōsiliū est fm
glo. Secūdo q̄tuor anni t̄pib⁹: vt p̄z etiam
in pallegatis caplis. Tercio in oib⁹ vigiliis
apostolorū Philippi 7 Jacobi Ioānis euā-
geliste 7 Barnabē exceptis x̄i d̄ observā. iē.
c. cōsiliū. Quarto i vigilia natiuitat̄ dñice
q̄ natiuitas n̄ venerit feria sexta illi q̄ nec vo-
to nec regula abstinentia carnū sūt astricti
tali die carnib⁹ vt p̄nt fm p̄suetudinē eccle-
sie generalē: nec t̄i b̄i rep̄bendēdi sunt q̄ ab
eis ob deuotionē volūt abstinere extra d̄ ob-
serua. iē. c. explicari. Quinto in vigilia pen-
teco vt no. 76. di. c. necessario. 6. in vigi-
lia assūptionis gl̄oseph̄ ḡinis extra de obser-
uatiōe. c. i. Sextimo i vigilia b̄ti Jo. bap. san-
cti laurencij. 7 omnū sanctorū. 7 hoc de p̄sue-
tudine approbata que ligat sicut patz di. i.
c. cōsuetudo. 7 di. xi. c. ecclesiarū. 7 c. in bis
8. in vigilia Bartholomei vt patet i dicto
c. cōsiliū 12. p̄t addi q̄ debetū est ieiunū
fm cōsuetudinē p̄rie approbatā: q̄ talis cō-
suetudo obligat vt p̄dictū est: si in aliq̄ regi-
one siue dioecesi sit aliq̄d ieiunū cōsuetū: qd
7 si p̄ ius scriptū nō sit p̄ceptū: nihilominus

ab et̄nib⁹ ibi obfuaū ē. x̄i. i trib⁹ dieb⁹ ro-
gationū an dñi ascensionē ieiunādū ē de cōse.
di. 3. c. rogationis. **Hec vt ibidem glo. ait:**
Consiliū ē: vbi tamē est approbata cōsue-
tudo ieiunādū est p̄ equalentiā sub p̄cepto:
sicut ex p̄cedētib⁹ patet. Adco dat cum hoc
hosti. p̄ ieiunia ab ep̄is indicta obseruāda
sunt de cōse. di. 3. c. i. 7 di. 5. c. ieiunia. 12.
aut ieiunū aduent⁹ si ē in patria de p̄suetu-
dine est p̄ceptū aliter nō fm host. in d̄co. c.
cōsiliū. Licet honestū sit q̄ ieiunēt clerici
7 maxime p̄bri. Sicut est de p̄silio ieiuna-
referia 4. 7 6. 7 sabbato de cōse. di. 3. c. ieiun-
ia. 7 c. sabbato. In oib⁹ aut vigiliis scōz
q̄ secūda feria veniūt in sabbo p̄cedenti ieiun-
nādū est vt i p̄dicto. c. cōsiliū. 7 c. ai aduer-
tendū ex p̄te q̄ obseruare. Ergo aia mea iei-
unia: q̄ necessariū est ieiunū 7 in hoc potis-
simū t̄pe ordinatū. Et cū ieiunāz nolite fie-
ri sicut bypo. tri. vt in illa beata celoz patria
mercedē p̄petuā recipiatis i sc̄la scōz. Amē
Seria quinta post cineres de ieiunū obli-
gatione per legem nature scripture 7 gratie
Sermo. 39.

Anatus est

puer i illa hora. Scribitur
hec verba **Matth. 8.**
Lactaciū firmissima sen-
teria ē in. 4. dinaz insti-
frēs charitissimi q̄ boies

exempla malūt q̄ verba. **Adcirco i bodierno**
euāgelio p̄ponit b̄ilitatis exēplū de centu-
riōne: q̄ ex b̄ilitate sua cū audisset q̄ iesus
itroisset capbarnaū: q̄ gētilis erat posuit a
romanis ad custodiā illi ciuitatē: n̄ venit ad
Iesū i p̄pria p̄sona: reputās se indignū ad
hoc ipestrandū. s. curationē filij sui paralyti-
ci: s̄ misit ad eū p̄ncipes iudeorū vt b̄t. l. u.
7. v. sagli ipestraret: Et q̄z hoc qd p̄ amicos
facim⁹ p̄ nos quodāmodō facere dicimur iur-
ta illā regulā iur. Qui p̄ aliū facit: p̄ seip̄sū
facere vt. Et id d̄ i p̄nti euāgelio p̄ **Matth.**
Accessit ad eū centurio. s. p̄ nūciū s̄ fm **Matth.**
cho. x. l. i. Iste igit qd centurio: q̄z babe-
bat cētū boies sub se: auditis miraculis xpi
firmū credidit q̄ poterat sanare seruū ei⁹ q̄
erat ei valde cbarus fm **Lucā. 8. d̄co de ei⁹**
sanatide erat valde sollicit⁹. Iesus aut sc̄s
fidē ei⁹ 7 deuotionē t̄ndit ei p̄ internūciū di.

Ego tēnā 7 cura
sit ei nūciōs ob
nō sū dign⁹ vt in
onāle magna cētū
q̄z firmiter credet
obleno curare po
ego b̄d sū sub p̄ta
nō ce subdāt alic
firmitati 7 cā ei⁹
meū curare. Qui
rioni: vade sicut c
puer in illa hora.
ieiunio: vt sanā
ipestrare. De q̄ po
institutionē telec
gationē apiam⁹
ge ē nobis necess
lege nature. Ho
rio in lege grati
Chara prima
necessari
Rimo me
time in le
larū fm **Ric. in.**
bidē ar. i. q. 4. 7
fm p̄ceptū iuris
ria q̄ faciūt ad p̄
p̄t s̄ ieiunū ē b̄
p̄ceptū iurj nālis
m̄ ne sp̄i rebellet:
7 s̄l⁹ coꝝp̄is cōfer
nitas cōsequat. N
accipiūt ex cōseru
mag ex p̄seruatiō
p̄ abstinentiā p̄dic
doctrina. **U. p̄tin**
7 hoc p̄ opatōnē s̄
bet fieri vni oppo
quū q̄. 7 topicoꝝ
rū cōsiderat 7 rel
q̄ p̄trarioꝝ eadē
obp̄biscē. S. q. i.
7 alie. iur. l. i. 7
s̄t sui iuris cogno
b̄t in situ. eo. ti. i.
l. sc̄dū. i. fine. E
et voluptate gula
te. Nam volupt
ria mala inducit
onē. vñ **Alu. 2. i.**

Ego venia et curabo eum. Quia autem est et via mihi
 sit ei nuncios obuia ut dicit Lucas xvi. Non
non sum dignus ut intres sub lectum meum. 7c. vbi
ostendit magna ceterionis humilitas et fides:
quod firmiter credebatur quod solo verbo seruus suus
absens curare posset. propter quod subdit: Magis
ego habeo sum sub potestate constitutus. 7c. quod d. tu qui
non es subditus alicui potestati potes capere in-
firmi tati et eam eicere: et sic solo verbo seruus
meum curare. Quibus dictis dicit Iesus centu-
rioni: vade sicut credidisti fiat tibi et sanus eris
puer in illa hora. Huiusmodi et alias nostras
et ieiunio: ut sanatione aie et corporis possim
ipetrare. De quo postquam in sermone pcedenti eius
institutione descriptum. Item pntiar ei obli-
gatione apiam? 7c. quod ieiunium in triplici le-
ge est nobis necessarium descriptum. Primo in
lege nature. Secundo in lege scripture. Ter-
tio in lege gratie.

Quare prima vbi declarat ieiunium fuisse
necessarium in lege nature.

Primo declarat quod est triplici lege ma-
gime in lege nature ieiunium fuisse neces-
sarium secundum Ric. in. 4. di. 5. ar. 3. q. 3. Et hoc
subdit ar. 1. q. 4. 7. 22. q. 14. 7. ar. 3. Tali ratione
sumptum iuris naturalis sunt nobis illa necessa-
ria quod faciunt ad perfectum salutis et ad vitiationem
peccati et ieiunium est modum: necessarium est secundum
ceptum iuris naturalis tantum abstinentia exhibere car-
nine spiritui rebellet: sed potius ut spiritus corporis digne
et salus corporis conseruetur: et multo magis aie sa-
nitatis consequatur. Item et si temporalia mensuras
accipiunt et conseruat salutis corporis: multo
magis ex conseruatione salutis spiritualis. Quod autem
per abstinentiam predicta consequantur probat triplici
doctrina. Primo doctrina philosophorum moralium
et hoc per operationem sui contrarij: quod quod modis ba-
let fieri vniuersum oppositorum: tot habet fieri et reli-
quum. 4. topicorum et quod considerat vniuersum opposito-
rum considerat et reliquum posteriorum. 7c. quod autem
quod contrarij eadem est disciplina. 8. topi. 9. me-
thaphysice. 8. q. 1. c. sciendum. 7c. si dicitur quod si sui
et alie iur. l. l. i. in vbi sic. 2. Cognito quod
sit sui iuris cognoscit quod alieni. Et etiam ba-
let institui eo. ti. in pnt. ff. quod satisfidare cogit.
l. sciendum. i. fine. Et id cognito malo pcedente
et voluptate gule cognoscit bonum abstinen-
tie. Item voluptas gule secundum philosophos morales
tria mala inducit. Primo metum obnubilati-
one. Item Aulii i. li. padofarum dicit. Item tibi

et vel mac oiuuina dederit auius quo nihil est
prestantius: nihil dicitur inus: sic te precipies ipse autem p-
isternes ut nihil in te et pecudem inesse puta
voluptas quo maior est eo magis auius a sede
sua et statu dimouet. Hec ille. Et i. li. de senec-
ture. Impedit consilium voluptas rationis iuni-
ca de metis oculos perstringit: nec balat viliu
cum pntate commercij. 2. inducit bonorum et virtu-
um corruptionem. Item Archita tarentin dicit.
Nulla pestis capitalior quam corporis voluptas
cuius auide libidines temere et effrenate ad se
ponendum icitant. binc pntate pntate: binc rerum
publicarum euerfiones. Nullum tamen scelus: nul-
lum tamen facinus: ad quod suscipiendum non libido
voluptas impellat. Hec ille. Et Aulii i. li. de
senectute Archita tarentin cuius sermoni
plato attentiore inesset. Nulla capitalior est
pestis quam voluptas corporis dicebat hominibus
a natura data. Item nihil metum prestantius: redif-
set boi reus: binc vino muneris nihil tam iuni-
cum est quam voluptas. Quod ut magis intelligi
posset fingeat aio tanta icitatu aliquem corporis
voluptas: quanta precipi posset maxima: ne-
mini cesebat fore dubium quoniam tam diu ita gaude-
ret nihil agitare metum: nihil rationem: nihil cogi-
tationem consequi posset. Hec ille. 3. inducit vniu-
ersi sedationem. Item Macrobius i. li. saturnaliu
Quod sunt actus et gustus voluptas est: eosque ma-
gime quod se bis duabus dederit voluptatibus: in
continentes et interpanes dicimur: istas solas
duas vidimus hominibus communes esse cum beluis.
Et idcirco i pecudum ferarum numero bal-
tur quodque voluptatibus occupatur. Hec ille.
Et Lactantius i. li. de falsa sapia. Voluptas est quod
a cunctis appetitibus honestum non balat: et satie-
tate aufert: et nimia nocet: et pcessu eius etas
minuit: et multis non contingit: non est igitur su-
mum bonum. Hec ille. Et i. li. de vero cultu idem
ait. Illecebre voluptatum arma sunt illius cuius
vniuersum corpus est pugnare pntate. Sic enim quod mor-
tis fabricatrix est voluptas. Hec ille. Et Hec-
eti. 2. de cōso. Felix nimium por etas cōteta si
delibet aruis. Hec inerti pntate luxu facilius
solebat ieiunia soluere glande: nec bacchica
munera nozat liquido pfundere melle. Pau-
cis minimisque reb' natura cōteta est: cuius fatietas est
si supfluis virgere velis aut in locum fiet quod
insuderis: aut notum. Et Seneca l. de bñfi-
ciis. Voluptas fragilis est: et brevis fastidio
obicta: quod auidi d'auista est cini i contrarij re-

cedēs: cū subiectū necesse ē vt aut peniteat:
aut pudeat. **Decille.** **¶** Idē pbat doctri-
na poetarū 7 hoc est p locū a p̄rio sensu: qz
C. de furtis. l. manifestissimi. de p̄rariis he
regule dant. idē habet f. de p̄curatorib. l. i.
poingom. s. sed 7 bis q̄ institū. de tutel. in
pn. q̄ n̄ igit vitū gule sit maxime nociuū
boi: q̄ abstinētia ē ei valde vitilis. s. q̄ vi
tiū gule sit boi nociuū pbat p̄dicta doctri-
na triplici. p̄mo rōne insatiabilitat. vñ
Lucan. in 4. ait. p̄diga rerū luxurica:
nūq̄ puo cōrēta patu. Et q̄stoz terra pela-
go q̄ ciboz. Ambitiosa fumes 7 laute glia
mēse. Discite q̄ puo liceat. pducere vitā. Et
q̄tū nā p̄tat nō erigit egros. Nobilis igno-
ro diffusos cōsule bachus. Non auro myr-
rbave bibis. gēmag bibūt s̄ gurgite puro
Uita reddit satis ē ip̄s flui. q̄ cerezq. s̄
ille. 2. rōne infidelitat. vñ Enodi. ait. Li-
bertasq̄ studijs reseat honestis. Nulla si-
des letis itēgra nec dubijs. Amplector san-
ctas q̄ dāt bona semina fraudes. Post cul-
pāte sūt holocauste rei. 3. rōne grauitat
vñ Hōfred. i. poetria dicit. Q̄n dāpere sic
dapib. nō sit ita plen. Et n̄ bil apponi ne-
queat ampli. Et ito refect. plus semipieno
pleno min. ingere ventri. Mō quātū possis
sed quātū p̄sit. Decille. l. i. idē pbat do-
ctrina 7 erēplo gētiliū apud q̄s abstinētia
fuit cōmēdabilis trib. rōnib. p̄mo rōne
placit. vñ Valer. maxim. l. i. 2. ait. Fuit
antiquoz illa simplicitas in cibo capiēdo bu-
manitat. fil. 7 cōtinētie index certissima. Mā
maximis viris p̄adere 7 cenare in p̄patulo
nō erat verecūdie: qz necillas epulas hēbāt
quos oculis ip̄s sui subijcere erubescerent.
Vini etiā vsus olim romanis semis ignot.
fuit: ne. s. i. aliq̄d redec. collaterenē: qm̄ a li-
tero p̄re a d. i. cessā venerē facile: tat grad.
Et Agell. l. i. i. noctū acticaq̄ ait. Parsimo-
nia ap̄ romanos v̄tes 7 vict. atqz cenaz te-
nuitas nō domestica solū obfuit dē ac d. i. fci-
plina s̄ publica ad aduersū dē legūq̄ structio-
nib. custodita ē. 2. rōne libertat. vñ Quat. l. i.
li. ept. ait. Fortep angustā tenuis vulpecu-
la ianuā. Reptat i camera frumēti pastag-
rursus. Ire scō foras: pleno rēdebat p̄ctoze
frustra. Qui mustela p̄cul si vis ait fugere
istinc. Macra canū repetes aditū q̄ macra

petisti. **Decille.** Et idē narrat Valer. q̄
rex p̄hilipp. ex cibi nimietate ac por. factus
temulētus ex hoc inemor iudiciū subito 7 i
aduertēter mulierē iniuste dānauit: q̄ dixit
se appellare ad p̄hilippū: s. sobriū. Rex at
excussa crapula 7 cā diligēt. inspecta sintaz
reuocauit. 3. rōne humanitatis vñ Quid.
li. i. g. metamorph. Parcite morales: dapib.
tenerare nephādīs. Corpas sūt fruges sem-
per deducētia ramos. Pōdere poma suo: tu
midēq̄ i vitib. vne. Sūt berte dulces sūtqz
mitescere flaua. Pollirig. queant nec no-
bis lacte bumoz. Cripis nec mella thimi re-
dolētia flore. Prodigia diuitias alimētaqz
tellus. Suggestit atqz epulas sine cede 7 san-
guine p̄tet. Quippe equus 7 pecudes armē-
taqz germinē viuūt. At q̄bus geniūz est im-
mansuctūqz ferū. Armenie tigres iracūdi
q̄ leones. Quq̄ lupis vñ dapib. cum san-
guine gaudēt. Deu quātū scel. est in viscere
viscera cōdi. Q̄gestūq̄ aridū pingue scere
corpe corpus. Alteriusq̄ aiaz animātis mi-
sere leto. **Decille.** In q̄bus verbis p̄ta go-
ras suadebat scolarib. sua abstinētia affi-
gnando plures rōnes. p̄mo qz terra hoc
edocēbat. pducendo varias herbas: poma 7
fruct. omniē p̄oze anni. 2. qz aialia mitia
vt equus: pec. bos: 7 tellus nō comedunt
carnes: aialia v̄o ferocia sic. 3. qz in p̄ma
etate aurea boies nō comedebāt: sed solū
illud q̄d terra pducēbat 7 arbores. 4. quia
aialia cetera nō ledunt bñfactozes suos: bō
v̄o facit op̄positū: qz oues q̄ lanā: lac: ca seuz
fimū: 7 boues q̄ corū p̄stant: ipse bō ma-
ctat 7 manducat. 5. q̄ quādo vñ homo mo-
rit: aia corpus alicuius aialis ingredit. fm
sua temerita: idēo comedēdo carnes illius
aialis comedit patrē aut filiū: licz hoc nō sit
verū: tñ hoc finit vt boies abstinēt a sup-
fluis cibis 7 sūptuose paratis. Qdū hoc
arguat sic. Nulla virt. excludit aialia: s. ab-
stinētia excludit patientiā 7 humilitatē: vñ
Grego. in pastoralib. abstinētia mētes absti-
nētū plerūqz excutit a sinu tranquillitatis: et
cogitationes abstinētū nō nūq̄ superbie
culpa trāfigit. **Decille.** ergo abstinētia nō
est virt. illa de qua p̄dicta sūt recitata. Re-
spōdet q̄ illa virta fm p̄bo. s. impatiētia 7
superbia. pueniunt ex abstinētia. put non ē

fm rectā rōne: q̄
facta facit absti-
nētia. p̄pter rei glo-
riā 7 maxime suā
in omē. vt igne
alio. Quorū as
accipit q̄ necesse
p̄mire quo tēs
namib. p̄adere
carū mortale nō
loquit. vt gula p̄
cōcupiscentie fm
v̄pore quia nim
ciboz: nō tamen
cōtra legem. vt i
ms esset oia p̄e
di relectationes
tale. Q̄cludē
lē obligamur i
modo quo dicit
byjus sermonie
Parascund
ieiunij fuisse ne-
cessariū i
triplici to
7 p̄betica. l. i.
p̄mo qz voluit
nō oī cibo vti in
finere: vt ex absti-
nētia. 3. p̄a 7 ff
stinētia legē acco-
ficat ieiunij in le-
ad salutē. p̄fuisse
Nam quia popu-
tre postea surrex-
rare. Ero. 3. 2.
carniū imisit eis
buc forēt eke in o
illos. s. pestilentia
multitudinis. 4.
doctrina bistorie
dicit panē vsq̄ a
namim. 7 rogauit
sp̄re. Et idē Jo-
babuiz quia ieiun-
auit. Et post ieiun-
auit. sed sic imite in
cōbat abimelech.

fm rectā rōnē: qz abstinēt ia fm rectā rōnē
facta facit abstinere cum bylaritate mentis
7 propter dei gloriā 7 nō ppter gloriā homi
nū 7 maxime suā. Preterea si dicat Aug⁹.
in omel. de igne purgatorij dicit dīl. 25. S.
alias. Quoties aliquid in cibo aut potu pl⁹
accipit q⁹ necesse est ad minima pctā nouerit
ptinere quoties cū sit corpore san⁹ alijs ieiū
nantib⁹ prandere voluerit: ergo nō est pec
catū mortale nō ieiunare. Rōdē q⁹ Aug⁹.
loquit⁹ de gula put importat inordinatiōē
cōcupiscentie fm ea solum que sūt ad finem
et potē quia nimis cōcupiscit delectationes
cibozū: nō tamen ppter hoc faceret aliquid
cōtra legem dei 7 sic est veniale. Si p⁹ para
tus esset ptra pceptū dei agere vt bñus lmo
di delectationes assequeret⁹ esset pctū mor
tale. Conclude ergo q⁹ ppter legē natura
lē obligamur ieiunare ieiunio abstinētie eo
modo quo dictus est. Et sic patet pars pma
huius sermonis.

¶ Pars secunda hui⁹ sermonis vbi declarat⁹
ieiunij fuisse necessariū i lege scripture.

Quidō videam⁹ q⁹ ieiunij fuit ne
cessariū i lege scripture. Q⁹ pbat⁹
triplici doctrina. s. moysaica hystorica
7 pphetica. ¶ Primo doctrina moysaica.
¶ Primo q⁹ voluit dñs nros pmos parentes
nō oī cibo vti in paradiso: sed ab aliquo ab
stinere: vt ex abstinētia ampli⁹ mererētur
Deū. 3. Rā 7 Moyses ieiunauit 7 post ab
stinētia legē accepit a dño. Ego. 24. Et iō
sicut ieiunij i lege Moysi multū inuenit⁹
ad salutē pfuisse: ita 7 vitij gula nocuisse.
¶ Nam quia popul⁹ dei cepit manducare 7 bi
tere postea surrexerūt ludere 7 vitulū ado
rare. Ego. 32. Et quia popul⁹ flagrauit esu
carnij imisit eis deus coturnices: 7 cum ad
buc forēt esce in ore ipsor⁹ ira dei scēdit sup
illos. s. pestilentia que cōsumpsit magnā pte
multitudinis Numē. 21. ¶ Et idē probatur
doctrina hystorica sic. Maledictus q⁹ come
derit panē vsq⁹ ad vespē. Reg. 14. Ieiū
naum⁹ 7 rogauimus deū 7 venit nobis p
spere. Et ideo Josaphat rex iuda victoriaz
babuit: quia ieiunauit ipse 7 alijs ieiunij in
dirit. Et post ieiunij 7 fletū vicerūt filij isrl⁹
Sed sic imite inter epulas 7 pocula maledi
cebāt ab imēlecb. ¶ Et idē pbat⁹ doctrina

phetica sic discurredo. ¶ Sic esuriēt i ama
ra dulcia videntur q⁹ prins nolebat. Job. 6.
¶ Nūliabā in ieiunio aiam meā. Ps. 34. ¶ Del
iuenisti: comede q⁹ sufficit tibi: ne forte sa
turat⁹ euomas illud. Prover. 26. ¶ Bñā ēra
cui⁹ nobilis rex ē 7 cui⁹ pncipes comedunt i
tēpore suo. s. ad reficiēdū nō ad luxuriā. Ec
clesiastici. 1. ¶ Sobrietatē 7 prudentiā docet
7 p⁹utē 7 iusticiā: q⁹ nihil vtili⁹ est i bac vi
ta boibus. Sapie. 8. ¶ Initiū vite boīs aqua
7 panis. Ecclē. 29. ¶ Mire q⁹ bō frugib⁹ q⁹ ti
bi apponit. Ecclē. 31. ¶ Mōne hoc est magnū
ieiunij q⁹ elegit dissolue colligationes ipie
tatis solue fasciculos deprimētes. Isa. 58.
¶ Aenta nos obsecro suos tuos dieb⁹ decē: 7
denē nobis legumina ad ascēdēdū 7 aqua ad
bibēdū: 7 cōtēplare vult⁹ nros. Daniel. 1.
¶ Panē desiderabilē nō comedi 7 caro 7 vinū
nō introierūt i os meū: s. neq⁹ vnguēto vni
ctus sum donec cōplerent⁹ triū hebdomada
rū dies. Dan. 1. ¶ Sificate ieiunij: vocate
ecclē: cōgregate senes 7 oēs habitatores tēre
in domo dei v⁹ti: 7 clamate ad deū vestrum.
¶ Job. 1. ¶ Ouertimi ad me i toto corde v⁹o
in ieiunio 7 plāctu 7 fletu. Job. 2. ¶ Cū ieiū
naretis 7 plāgeritis in. 5. 7. 7. p⁹ bos septua
ginta ānos nunqd ieiunij ieiunastis mihi:
id est ppter me. q. d. nō. Zach. 7. ¶ Multi de
pplo isrl⁹ elegerūt magis mori q⁹ cibis coīnq⁹
narū. Macha. 1. Et sic patet pars secunda
hui⁹ sermonis.

¶ Pars tertia hui⁹ sermonis vbi declarat⁹
ieiunij fuisse necessariū i lege grē.

Ertio p⁹o videndū ē ieiunij fuisse
necessariū i lege grē. Q⁹ sūp⁹ pbat⁹
triplici doctrina. ¶ Primo doctrina
euāgelica 7 aplica sic. Isca aut ei⁹ erat cib⁹
locuste 7 mel siluestre. Math. 3. ¶ Non i solo
pane viuit homo. Math. 4. ¶ Hoc genus te
monioz. s. supbia 7 luxuria: nō eijcēt nisi in
o⁹ne 7 ieiunio. Math. 17. ¶ Esuriētes ipte.
bo. 7 di. di. inanes. Luc. 1. ¶ Qui nūc esu
ritis: qz saturabi. Luc. 6. ¶ Qui in carne sūt
que carnis sunt sapiunt: q⁹ p⁹o in spiritu que
sunt spūs: prudentia carnis mors est. Ro. 8.
¶ Debitorēs sum⁹ nō carni: vt fm carnē viuā
mus. si enī fm eā vixeritis moriemini. ibidē.
¶ Obsecro vos p misericordiā dei vt exhibeāt
corpora vestra hostiaz viuētē. 12. Ro. 12.

ificiū meū alteri obstat qđ in loco publico
ificat ē cessandū. Sic in xposito: qđ teste
do. 2. **A**bi. 3. **P**oportet testimoniū bonū
here ab his qđ foris sūt: vt nō in obprobriū
cidāt 7 in laqueū diaboli. **T**ertio rōne cu
ditiōis. Quia sicut via publica sic debet
stodiri 7 pseruari vt nūbīl ponat in ea qđ
fendat aliquē: si positū fuerit tollat. **I**tem
l in loco publico vt itinere fiat. l. 2. **S** hoc
terdictū. 7. **S** ait pcor. **S**ic sensus qui sūt
ad cor p abstinentiā custodiendi sūt ne dia
bus ponat petrā in eis 7 pcepue sensus gu
stare sicut serpens seducit. Quā malicia sua
a corūpant sensus nrī: in qđ tentatiōe gu
oēs sensus corrupti fuerūt. **I**eiunem? **S**
tātā obligatiōe expēdīre possum? p quā
presenti grām mereamur: 7 gloriā in fu
ro. Amen.

Iferia septima post **C**ineros de ieiunij modi
cōfide. Quōd s. fieri debeat: vt sit deo gratū
Sermo trigēsimus nonus.

Trēdite ne

Iusticiā vāz facias corā
boib? vt videamī ab eis.
Matt. 6. **S** Philosophi
inia ē in 2. **E**thi. frēs cōg
rissimi qđ bonū contingit
nō mō malū autē omnifariā: qđ ad hoc qđ
t? human? sit bon? requirit bonitas gene
7 circūstātiarū: s. reddīt mal? ex quolibet
effectū istorū: 7 iō nō sufficit qđ actio sit bo
7 de genere: s. requirit qđ fiat recta intētiōe.
Nā bonitas finis ē circūstātia pncipalis. **E**t
leo op? qđ tūcūq; bonū in gñe: si fiat inanis
lorie intētiōe reddīt malū: ppter qđ salua
7 nō in pbris passūptis dicit in gñali. **A**t
idite. i. diligēter pseruate ne. in. v. fa. c. bo
nūib? vt vi. ab eis. i. nō iusti reputemī ab
eis: s. nec vt appareat gñosi qđ intelligit qđ
aliet in hoc ponit vltim? finis: ita qđ in eo
onsistit finalis intētiō. **S**i. n. vt ref bñana
ctimatiōe 7 apparētia solū ad dei bonorez
illoz edificatiōe: tūc esset op? scēi 7 inten
io scā 7 recta. **E**t iō ad hoc inuēdū cōziit?
rit: vt videamī ab eis: qđ sūt quidā qui fa
iūt iusticiā. c. bo. nō vt ipsi videāf ab eis: s.
pa videāf 7 glorificēf de? a qđ pncipaliter
manāt. **E**t iō scāf in spālī docēdo vanam
gloriā vitare in trib? generib? bonorū operū

ad qđ oīa alia quodāmodo reducūt. s. in ele
mosyna vt qđ dicit in isto euāgelio. **C**ū facis
elemosynā nō. an. te. tu. ca. 7c. **I**n oratione
infra in pncipio. 6. c. **M**att. vi. **A**um ora
tio nō eritis sicut byppo. **I**n ieiunio pō eo.
c. vi. **C**ū ieiunatis nolite 7c. **E**t in ppxia
occurrentis fer. **E**laie. 58. vbi dicit. **N**olite
ieiunare sicut vltz ad hanc diē vt audiat in
excesso clamor vester 7c. **I**n qđ? oñdit quale
debeat ēē ieiunij vt sit deo gratū. **Q**uapro
pter cū insupiorib? vltū sit de ieiunij institu
tione 7 obligatiōe merito restat vt nūc trā
ctem? de ieiunij modificatiōe 7 qualificatio
ne. s. qđ debet fieri vt sit deo gratū 7 me
ritoriū. **M**ā debet ēē trib? qđlibet? circūstā
tiatū. **P**rimo dē fieri sine crapula 7 gulosi
tate. **S**cdō sine pctōz pmissiōe. **T**ertio cū
elemosyna 7 bona operatiōe.

Mars pma vbi declarat euidētī. **Q**uōd iei
unij dē fieri sine crapula 7 gulositate.

Primo dico qđ ad hoc qđ ieiunium sit
deo gratū 7 nobis meritoriū dē fieri
ri sine crapula 7 gulositate: qđ peccā
tū gule frāgit ieiunij pñ nō. fm **R**i. vbi. 5.
q. 6. qđ tripler ē ieiunij. **P**rimū. s. ab inqta
tib? abstinē vt qđ dicit infra. **E**t hoc ieiunij
frāgit per qđ dēctz pctm mortale. **A**liud est
ieiunij abstinētie. de qđ dicitū ē sup fm **V**ie
ro. **S**int tibi quotidiana ieiunia 7 refectio
saturitatē fugiēs. 7c. **E**t hoc ieiunij frāgit
p gulā qđ ē pctm mortale. **T**ertij ē ieiunij
institutū ab ecclia: 7 hoc ieiunij frāgit per
quālibet gulā qđ ē mortale pctm nō in qđ tuz
scilicet hoc ieiunij includit illud qđ ē neces
sariū ad actū p totis abstinētie: s. qđ tū ad il
lud qđ addit et statuto ecclie spālīter frāgit
p gulā 7 hoc tripliciter. **P**rimo in plurali co
mestiōe. **S**cdō in carnalirefectiōe. **T**ertio
i notabili pñctiōe. **I** **P**rimo frāgit ieiunij
in plurali co. i. comedēdo plusq; semel i die.
Mā bz **A**bo. in. 4. di. 15. ar. 4. q. i. **E**t **A**lex.
vbi. 5. cōueniēter statutū ē tpe ieiuniorū vt
nisi semel comedat qđ b? mōi ieiunij pfectū
ē qđ tū ad tria. s. qđ tū ad modū spēz 7 ordinē
Primo qđ tū ad modū: qđ sicut se bz multū
ad poncū: ita frequēter ad raro: s. peccam?
comedēdo frequēter 7 multū: s. satissacere
debem? p ieiunij comedēdo raro 7 paucū:
s. hoc magis sit comedēdo semel in die: et go
7c. **P**utēsi qđ a san sit magis abstinēdū tpe

cessitati expediatur: q̄ q̄ rari⁹ comedit purius
vivit: q̄ tē. Aduertēdū tñ ē fm̃ i. vbi s.
q̄ d̄ dieb⁹ ieiunioz semel distat ratū come
dit q̄tū actu duob⁹ vicib⁹ comederet: quia
lraas statuti fuerit nō tñci? intērdō obedir nec
meriti a cqrirt: q̄ C. de legib⁹ .i. non dubij.
vñ. m̃o dubij ē in lege committē etū q̄ pba le
gis amplex⁹? lēgis nitif voluntatē. C. b
bis ozif vñū dubij. si in sero facere collati
nē frāgeret ieiuniū. R̃ h̃dēdū ē q̄ bitere v
nū ⁊ comedere electuaris nō frāgūt ieiuniū
nisi sumās in fraudē: pot⁹ enī vini nō soluit
ieiuniū cui⁹ rō reddet inferi⁹. Pot⁹ autē q̄
licz soluat ieiuniū nq̄e: nō tñ soluit ieiunioz
ecclie: qz nō sumis pncipaliter ad nutriendū.
Electuaris autē nō soluit ieiuniū: qz nō al
sumit⁹ p modū cibis medicinc. Et id iō ali
q̄ mō nutriat: nō tñ bic ē pncipalis vltus eoz
Et id ieiuniū ecclie nō soluit nisi vt dictū ē
vt si q̄ in fraudē sumeret vlti sic q̄t alijs ci
bus vtref in magna q̄titate ad famē extin
guendā. P̃ q̄s g̃ in sero cōfectiōes vl electua
ria parce supserit p modū medicine tpe ieu
niy: vel ne vinū noceat sitim patiedo nō frāg
it ieiuniū. Ceb fm̃ Ab. in. 4. Et etiā fm̃
Ri. di. is. ar. 4. q. i. Et 2. 2. q. 147. arti. 4.
Et erinde aliq̄ sumūt ar̃m q̄ cetera pter cō
fectiōes ⁊ electuaris frāgunt ieiunia. Ali
aut dicitū oppositū q̄ etiā fruct⁹ pnt capi ne
vinū noceat: sz hoc reqrēdū ē ad necessitatē
⁊ ad intētionē: qz q̄cāq̄ i boc feceriscū bona
pscia facias ⁊ fallere non poteris. C. Pro
dico q̄ frāgīt ieiuniū in carnali commissiōne
siue refectionē. i. carnē comedendo vl lactici
nia: qz talī rōne oñdo. Ille q̄ trāsgredif sta
tutū ecclie peccat: sz sic ecclie defeminavit
p abstinentiā q̄tū ad numex vt. f. ieiunās tñ
semel comederet ppter satisfactionē ⁊ affli
ctionē carnis: ita rapauit abstinentiā q̄ ad ci
bū. f. a carnib⁹ ouib⁹ ⁊ lacticiuijs abstinet⁹:
hoc gñe cibi scipue paupiscētia fouet ⁊ ro
boraf. Et id inter bec tria interdiciunt ieu
nātib⁹ pncipali⁹ carnes q̄ oua nec lacticia
eo q̄ magis puocāt ad libidini a q̄ statutoz
ecclie p abstinentiā a carnib⁹ irēdit abstrabē
Qua p̃o vl lacticina interdiciūt ieiunātib⁹
in q̄tū sūt oxtra atalib⁹ carnē batētib⁹: sed
bec intelligēda sūt de ieiunio q̄dragesimali.
vñ Preg. 4. di. c. deniq̄. dicit pag aut ē vt
qui bis dieb⁹. f. q̄dragesime a carnib⁹ aia

liū abstineam? nisi ab oib? qz q̄ sementinā
trahūt originē carnis ieiunem? a lacte vide-
licet caseo 7 ouis. **Decibi.** In alijs autē ieiu-
nijsa ieiunio q̄dragesimali diuerse consue-
tudines sūt q̄s q̄s obseruare d̄z fm̄ more
eor̄ inter q̄s cōuertat̄ 7 6. di. c. vñā. **Abi-**
sicait. **Seco.** Una q̄s p̄uincia abundat in
suo sensu. Q̄sus autē carniū ḡialiter in oi iei-
unio ē. phibit? qz ḡialiter magis ē relecta
b. lis: 7 adbumore luxuriē magis coopaf.
vñde etiā in. 6. ser. 7 sabbato necessario est
abstinēdū a carnib? fm̄ quoz iudā cōsuetu-
dines q̄z ex obser. ie. c. p̄siliū. hoc fm̄ **Doli.**
Anno. 7 **Durā.** li. i. p̄e p̄ma. di. 7. q. i. 7 **Bi.**
7 lo. vbi. s. **Abi.** b̄ic onf̄ vñū dubium.
quare nō phibeat̄ potatio vini sicut elus car-
niū. **Abi.** cū ad incitationē cōcupiscētie con-
currāt tria. s. abūdātia caloris 7 spiritui 7
seminis: 7 ex elu carniū multiplicat̄ semen
qz in ea multū ē de nutrimento. Et iō ex eius
vlu maxima multiplicat̄ supfluitas tercie
digestiōis q̄ seminis ē mā: ex elu ventosoziū
multiplicat̄ abūdātia spirituiū grossior. **Ex**
potu vini calore abūdātia: s. in excitatiōe
p̄cupiscētie cā efficiēs ē calor 7 mālis ē semē
magis ē causa efficiēs q̄ mālis: ergo vini po-
tus magis ē causa excitatiōis cōcupiscētie q̄
elus carniū: p̄pter qd̄ ait ap̄s **Eph. 5.** **Moli-**
te ebriari vino in q̄ ē luxuria. **Et p̄ter.** 20.
7 35. di. c. luxuriosa res ē vinū 7 cōtumelio-
sa: hinc ē q̄ q̄uis in mulierib? magis abun-
det supfluitas tercie digestiōis q̄ in viris:
nō tñ ita feruet p̄ se in eis carnalis cōcupiscē-
tia: p̄pter debilitatē caloris respectu caloris
viroz: q̄uis p̄pter minoz vñū rōnis nō re-
frenātiō cōcupiscētiā interdū magis in eis
ferueat q̄ in viris. **Flegmatici** etiā q̄uis pl?
babeāt de superfluitate tercie digestiōis q̄
colerici: tñ qz in colericis fortior ē calor ma-
gis feruet in eis appetit? carnalis p̄cupiscen-
tie q̄ in flegmaticis: q̄uis flegmatici p̄pter
abūdātia seminis pl? possint illū actū exer-
cere q̄ colerici. **Ex quib? oib? videt? q̄ magis**
esset abstinere a vino q̄ a carnib?. **Respon-**
det scdm̄ **Alex. de al.** 7 **Aic.** vbi. s. q̄ eccle-
sia magis interdicit ieiunantib? elum carniū
q̄ vini potū triplici rōne. **Prima** est qz vñ-
ficili? est abstinere a potu vini q̄ ab elu car-
niū. Et ideo sic ecclesia interdixisset vini po-
tum expositi plures fuisset periculo trans-

gressiōis q̄ per interdictū eluum carniū.
Secūda ratio ē q̄ ieiunū frequēter reuulsi-
ciam excitat: 7 vinū letificat corbis scdm̄ p̄-
phetā: 7 ideo cōducientissimē ieiunantib?
vini vsus permissus est. **Tertia** est qz abiti-
nentia carniū magis ē cōtra cōcupiscētiā 7
gule per quā peccatū in hōie introductū: q̄
uis mabometus inūperit abstinentiā a vi-
no: hoc nō fecit: qz buiusmodi abitinētia sit
magis meritoria: sed qz facit magis ad con-
seruationē rei publice. **De qua** **lang. arabeg**
curauerunt: quoniā cū in regione calida sit
vinū fortissimū: si vterēt saraceni vino for-
tissimo sicut 7 nos: cū ipsi non sint sobrii, to-
ta die essent ebrii 7 semetipso interficerent.
Aduertendū tñ: quia 7 si vinū ab ecclesia
tēpore ieiunij nō sit prohibitū: tñ parce su-
mendū ē. vñde **Grego.** 4. di. c. **Deniqz.** ait
Alinū ita bibere permittim? vt oino ebrie-
tatē fugiamus. Et ideo ait **Alex.** q̄ sic eccle-
sia nō prohibuit vinū tempore ieiunij p̄-
dictis rationib?. **Abi.** laudabilior ē abstinen-
tia vini q̄ carniū: tñ quia est magis purga-
tiua 7 satisfactoria: qz magis penalis est: po-
nalius est enī homini a vino abstinere q̄
a carnibus. **Abi.** quia ē magis p̄seruatiua
quia per bui? modi abstinentiā magis miti-
gatur carnalis cōcupiscētia: **Abi.** quia est
magis eleuatiua: quia vinū magis impedit
eleuationē mentis ad superna: 7 magis tur-
bat rationē. **Abi.** in lege veteri sacerdotes
bibere vinū prohibebant: quia intrare debe-
bant sanctuariū. Et ideo sicut potatio vini
ineptā confert leticiā: imprudentē efficit in pe-
riculis p̄cautiōis: in tentationib? infirmū
in exercitio virtutū inuālidū. **Ita** contra-
rio sensu ei? abstinentia efficit babiliores ad
volendū de cōmissis: prudentiorē in p̄ca-
uendis periculis: 7 maxime in periculo reci-
diuationis fortitudinē ministrat: in tenta-
tionibus de vincendis: 7 expeditionē reddit
in operibus virtutū exercendis. **Bibe** ergo
sed parce 7 temperate ne meritū ieiunij per-
das. **Enota** scdm̄ **Albertū** in tractatu de
p̄tutib? cardinalib? di. **Secūda** cū co concoz.
Alex. vbi. s. **Qd̄ pot?** vini soluit ieiunium
sup̄tū ante cibū: qz cib? est 7 pot? 7 ideo nu-
trit: nō autē frangit post prandium: quia iu-
uat digestiōem: 7 quia potus est sequela
cibi 7 post cibum defert ipsū ad membra.

Anno. aut dicit qd nō credit solui ieiunū ppter potū vel añ cibū vel post: 7 hoc ppter cōsuetudinē: s̄ in hoc recurrēdū ē ad intentiōnē 7 necessitatē. Itē si q̄rat q̄renō p̄bent pisces cum elus eorum sit delectabilis q̄nq̄ plusq̄ carniū. R̄ndet fm̄ Alex. 7 L. ho. 22. q. 147. ar. 9. Qd ecclesia intēdit p̄ ieiunū rep̄mere cōcupiscētiā carnis. Nū igitur elus pisciū coīter nō sit ita delectabilis sicut elus carniū: q̄uis in aliq̄b aliter se habeat 7 pisces sint frigidiōres q̄ carnes: nec alimē tū ita cōueniēs corpi p̄stent sicut alie carnes ideo ecclesia ieiunātib⁹ magis p̄buit elum carniū q̄ pisciū. Mā dñs multotiēs multiplicauit pisces. Matth. 14. Marci 6. Jo. 6. Luc. 9. Et de ipsis pluries comedit 7 dedit aplis. Luc. 14. Jo. 12. Sed carnes nō legi nisi semel comedis. Matth. 26. Marci 14. Luc. 22. ¶ Itē si q̄rat q̄re tepore ieiunij nō p̄bēt fruct⁹ cū p̄ma trāgressiō a fructib⁹ inchoauerit. R̄ fm̄ Alex. de al. qd nec tū nec nūc vsus fruct⁹ simplr ē interdictus: s̄ inordinat⁹ appetit⁹ nūc: 7 vsus p̄bibit⁹ tūc. Inordinat⁹ aut appetit⁹ meli⁹ 7 efficac⁹ reprimi per abstinentiā ab elu carniū q̄ p̄abstinentiā ab elu fructuū vt dictū ē. ¶ Postremo si q̄rat q̄re tpe ieiunij legumina nō sint p̄bita cū sint ventosa 7 faciant extēsiōnē in mēbris genitalib⁹. R̄ fm̄ Alex. qd 7 si legumina hoc faciāt: qd tū sūt v̄tosa nō sūt multū incoīpabilia. qd aer non facile imisceat corporib⁹ in q̄b dñat ēra 7 aq̄ cui⁹ mōi sūt legumina. Et id licet faciāt quāda extēsiōnē mēbroz: tū cito recedit eo qd nō de facili cū aere admisceat 7 etiā qd in illis dñat terra 7 aq̄ q̄ maxime sūt frigide nāe: vñ non sūt incētiua: id nō sunt p̄bita. ¶ Tercio frāgil ieiunū i nobili p̄uentōe: vñ i ieiunio q̄dragesimali nō licet comedere añ qd dicant vesp̄e i ecclesijs: vñ de cō. di. l. c. Solēt plures q̄ se ieiunare putāt i q̄dragesima mox vt signū audierint ad horā nonā māducare: q̄ nullaten⁹ ieiunare credēdi sūt si añ māducauerint q̄ vesp̄tinū celebret officiū. Decib⁹. In alijs ho ieiunijs regulariter nō licet comedere añ horā nonam: sed bñ licet tardare cū ad penalitātē ieiunij faciat: vñ qd omittēre p̄ceptū ecclie nō licet: s̄ superogare licet: ideo licet tardare horā tpe ieiunij: s̄ nō licet nimis anticipare. Rō aut qd statutū ē vt tpe

ieiunij comedat hora none: p̄t assignari triplex fm̄ L. ho. in. 4. di. 15. ar. 3. q. 5. 7 Alex. vbi s̄. Prima rō est penalitatis: qd fm̄ cōm cōsuetudinē post tertiā aliquā tēper a mediis reputat hora comedēdi: tū qd nocturno tpe nāli calore interi⁹ renouato ppter frig⁹ noctis videt ē cōpleta digestiō: tū qd tūc p̄cipue natura corporis hūani cōtra exteriorē aeris calorē iuari indiget: ne humores interius adurant⁹: vt ergo ieiunans pculpe satisfactiōnē 7 cōcupiscētiē cōhabitationē aliquā afflictionē sentiat hora edēdi cōuenienter circa horā nonā taxat nec talē horā oportet stricte accipere: qd s̄ nō multū refert ppter infirmitatē vel aliā rōnabile causā qd paulisper hora illa anticipet. Secūda ratio est cōsuetudinis: qd cōsuetudo n̄ra ē q̄n bis in die comedim⁹: comedere prandii hora tertiā: 7 cenā hora vesp̄erōz: in ieiunio vō simul ē vtrūq̄. s̄ prandii 7 cenā. Et ideo vbi vult ecclesia tenere mediū vt ieiunij reficeret tpe mediē: 7 qd magis tenet rōnē cenē illa refectiō: magis debuit accedere hora refectiōnis ad vesp̄erā q̄ ad tertiā horā: 7 id horā nona magis cōgruit. Tercio ē rōne cōformitatis qd ieiunātes dū suā carnē affligunt cōformat⁹ passiōi cristi fm̄ illud ad Gal. Qui cristi sūt carnē suā crucifixerūt cū vitijs 7 cōcupiscētijs: vñ qd passiō cristi fuit hora none: q̄n dixit sitio: 7 inclinato capite emisit sp̄m: ideo cōueniēter hora none ieiunū soluim⁹. Et ideo dicit abbas moyses qd recitat Cassian⁹: Comodū 7 satis vtile hora none tēp⁹ idulētū ē. Et hugo de p̄positione regule bti Augu. ait: Nō ieiunātib⁹ nec tñ infirmātib⁹ rectā horā reficiēdi intelligim⁹ ab hora tertiā vsq̄ ad sextā. Ieiunātib⁹ vero ab hora nona vsq̄ ad vesp̄erā. Sed queris vtrū hora comedēdi sit in p̄cepto. Et respondit Alex. de al. qd non tū qd cōtempto statuti sine cōsuetudinis ecclesie illam horā in comedēdo negligenter mortali⁹ peccaret: nō quia p̄ceptū trāsgredere: sed qd ordinat⁹ ab ecclesia cōtēneret. Nulla enī negligētia est ita leuis q̄n fiat mortalis si procedat ex cōtempto. Et hoc sonat p̄bz dñi di. Luc. 7. Qui vos spernit me spernit. Et sic patet prima pars hui⁹ sermonis. ¶ Pars hui⁹ s̄m̄dis scda vbi declarat qd ieiunū debet fieri sine p̄tōz admixtiōe.

Secūdo d
two gro
peccatoz
peccatoz
ieiunij abst
qd dicit in p̄bet
ieiunij qd elegi
māsa: Nūquid
caput suū 7 facie
illud vocabis ieiun
Rōne hoc ē ma
colligationes in
p̄p̄mentes dñi
gētia. 86. di. c. 1
nona 7 luxuriari
7 errare in petis
qd s̄ c. ieiunij
7 gñalē abstine
voluptatib⁹ secū
seculo q̄n q̄drage
mus: cum bñ vi
allicitis volupta
in p̄mone ad lē
dēt si affligis cor
nū: valde dūra
neoi intētiōe stud
cū nō recipi poss
critere: 7 mores
quis ē: vīneā stir
cultā relinquit v
ret. M̄litate itaq̄
statē cōquirēdā
cōsufficiat nisi ei
nēcia vitorū fueri
vñ sit q̄ p̄tā co
qm malicia rep̄a
lūz cra gita: q
quē mēdacijs vel
cūlar: s̄. M̄ne ipse
cū sine reliquis
sanctificādū. Et
p̄o creceam? iei
gimus a vitio. I
me idem ait: Nō
vñ impinguat: c
fortat: sed ille bñ
malis actibus 7 n
Nam qui a cibis
mones imitant⁹:
ita specialis semp
de ieiunio quadr

Ecundo dico qd ad hoc qd ieiunium sit
deo gratū et acceptū fieri debet sine
peccatorum admixtione: ut maxime tē
pore ieiunij abstineat ab iniquitatib⁹: ppter
qd dicit in pphetia bodierna: Nunquā tale
ē ieiunium qd elegi per diē affligere boiem aut
mā suā: Nūquid cōtorquere quasi circulū
caput suū et saccū et cinere sternere? Nūquid
illud vocabis ieiunium et diē acceptabile dñō
Nōne hoc ē malus ieiunij qd eligi? Dissol
ue colligationes impietatis solve fasciculos
deprimentes. *Ambr. in omel. de qdra
gesima. 86. di. c.* Quid pdest ieiunare visce
ribus et luxuriari venatib⁹: abstinerē a cibis
et errare in pctis. hoc idē. *Augu. sup Io. de
cō. di. c. c. ieiunij. ait:* Ieiunij aut magnū
et gnale ē abstinerē ab iniquitatib⁹ et ab illicitis
voluptatib⁹: scilicet qd ē pfectū ieiunij in hoc
seculo qñ qdagesimalē abstinentiā celebra
mus: cum bñ viuim⁹: cū ab iniquitatib⁹ et ab
illicitis voluptatib⁹ abstinem⁹. *Peccabi. Et*
in smone ad heremitas idē ait: Quid enī p
dest si affligis corp⁹ tuū qñ nihil proficit cor
tuū: valde dura et nimis dolenda cogitatio
ne oī intētiōe studiū laboris impēdere et fru
ctū nō recipere post laborē: vigilare ieiunare:
scribere: et mores nō corrigere: sic ē quod si ali
quis ē vinea sterper: et vinea ipsa desertat et in
cultā relinquat ut spinas ac tribulos germi
net. *Agscite* itaqz ebarissimi qd ppter uaz
salutē cōquiredā abstinentia corp⁹ sola
nō sufficit nisi ei et alie ieiunij quoqz et absti
nētia vitiorū fuerit sotiatā. Quid enī adiu
uat si sit qppia corpe cast⁹ et mente pollut⁹:
qm malicia deprauat: et furor iracūdie fau
cibus eragitat: qñ supbia oī gfa expoliāt:
quē mēdacijs vel maledictis lingua cōma
cular? Nōne ipse se fallit ac decipit si se cre
dit sine reliquis pccatib⁹ ieiunij ac vigilijs
sanctificadū. Et idcirco dilectissimi ita cor
pus exerceam⁹ ieiunij ut mētē nostrā pur
gemus a vitij. *Itē in sermone. 15. qdagesi
me. idem ait:* Abstinentia corp⁹ macerat: sed
cor impinguat: carnē debilitat: sed aīam cō
fortat: sed ille bñ abstinet a cibis qui etiaqz a
malis actibus et non ieiunct ambitionibus.
Nam qui a cibis abstinet et male agunt de
mones imitant: quib⁹ esca nō est sed nequi
tia specialis semp inest. *Itē in sermone. 5.
de ieiunio quadagesime idem ait:* Ieiunia

christianorū spūaliter prius q̄ carnaliter ex
ercenda sūt. vnde a peccatis pncipaliter ieiū
nem⁹ ne ieiunia nostra sicut indeoz ieiunia
a deo respuant. Quare enīqz ut a cibis quos
de⁹ creauit nescio quis pctōr abstineat et pec
catorū sagina pinguescat et ista idē ait: Ieiū
nū enī qd pbat altissim⁹ est nō solū in cōmis
sa corporis resectio verū etiā a malis actib⁹
facta discessio. Itaqz cura ne mens grauel
oppressa peccatis: neqz anim⁹ tuus morū il
lecebris delectet: et digna deo exoluisti ieiū
nia. Ceterū si corp⁹ tuū ieiunia longa cōsū
pserint atqz illi subtraheris: cū nō etiā tetra
geris mora in malis pseueres magis bores
q̄ placeas deo: tūc erunt deo accepta ieiunia
si operib⁹ sanctis fuerit explata conscientia.
Cur enī fame corp⁹ crucias: cur turpic pec
cādo blādiris? pncipaliter q̄ anim⁹ ieiunct
a malis et sic corpus subeat exercēda ieiunia
Nam cū sit ieiunij aīe humiliatio quale est
humiliari cibo et augeri pctōr? Qui pō corpo
ri sua ieiunia deuot⁹ indicit pncipaliter re
nūciat vitij: cupiditatū fontes cōprimat:
frangat impet⁹ mentis: libidines vincat: fa
ces ardētes extinguat: latiusqz factis vīrū di
lectionis extēdat atqz i alimēta pauperū ab
ruti apparatus impēdia largiatur. *Dec ille.*
Hoc idē cōfirmat ptero. in epistola ad celantia
de recto mō viuēdi di. Quicquid p iusticia of
fertur deo nō debet impēdire iusticiā s̄ i iuua
re. Quid enim pdest attenuare corp⁹ absti
nētia si anim⁹ intumescat superbia. Quam
laudē merebim⁹ de pallore si inuidia liuidi
sum⁹? Quia pccatus habet vīnū nō bibere et
ira atqz odio inebriari? Tūc inqz preclara
est abstinentia: tūc pulchra atqz magnifica
corp⁹ castigatio: cū ē anim⁹ mūdus a vi
tij: imo qui p̄babiliter ac scienter abstinen
tie pccatū tenet eo affligunt carnē suam quo
aīe frangāt supbia: ut quasi de quodā fasti
gio cōtemp⁹ sui atqz arrogātie descendāt
ad implendā dñi voluntatē que maxime in
humilitate p̄ficif. *Idcirco auari ciborū fide
rijs mētē retrahit ut totā ei⁹ vīnū occupet
in cupiditate pccatū: Itaqz min⁹ ieiuniorū et
abstinentie laborē caro sentit aīa esuriēte iu
sticiā. Dec ille. ¶ Sed hic oritur dubiū
an ieiunās in peccato mortali sit transgres
sor statuti ecclesie. Respōdet scōm *Abbo. in
4. di. 15. arti. 4. q. 1.* Qd licet talis transgre*

Oratione. **A**rtio sciēdū ē q̄ ieiunū d̄ fieri cū
tota opatiōe d̄ maxime elyna p̄bō
ne. **D**e elemosyna aut̄ d̄ in p̄betia
hodierna. **E**saie. 58. **T**rāge eluriētī panem
tui: ⁊ egenos vagos q̄ induc in domū tuā
cū videris nudus opieū: ⁊ car. tu. ne desp.
Nū **A**ug. in emōe p̄mo q̄d rages. **D**onū
ē ieiunare s̄ meli⁹ est elynā dare siq̄ vtrūq̄
facit dupler bonū facit: s̄ p̄o nō b̄z meli⁹ est
elynā dare s̄ possibilitas ieiunādī nō fuerit
elemosyna sufficit tibi sine ieiunio. **I**eiunū
p̄o sine elyna oīno nō sufficit. **P**ecibī. **E**t iō
diuites q̄ nō possūt ppter p̄suetudinē a cibis
deliciis abstinere debēt paup̄ib⁹ de substantiā
sua coiccare: vt ieiunū suum deo sit acce
ptū. **N**ū. **A**ug. in li. de p̄bis dñi. 4. **L**o. c. **M**o
coquant diuites pauperū cibis velsi: vtātur
cōsuetudine infirmitatis sue: s̄ volēt aliter
se nō posse sustentare s̄ consuetudine egror
tant vtant̄ superfluis: dent inopis necessa
ria: vtāt̄ p̄cciosis: dēt paup̄rib⁹ vilia. **P**ec
ille. **D**e oratione aut̄ ⁊ auditōe missarū et
officiōrū ⁊ auditiōe predicatorū q̄ debent
fieri maxime tēpore ieiuniorū habet̄ de cō.

tam vigiliā noctis veni
 ad eos. Scribūt tec pba
 Mar. 6. Tractates te le
 iunio fratres cbarissimī.
 Aduertēdū ē qv vt scri
 bis in plenti euangelio natis cbristiane reli
 gionis ē in medio mari tribulationū buius
 mundi carnis vtiolū: vbi oēs cbristiani
 tozāt in remigādo. Adcirco quarta vigilia
 nobis vigilandū ē: vt circa quartā vigiliā
 noctis vt dicunt pba pposita veniat ad eos
 dñs liberans a maris tribulatiōib⁹. Prima
vigilia est pure intēctiōis s̄ simulationē by
 pocristis in xta illud psal. De⁹ 29. m. ad te
te lu. vi. 7. Esa. 26. Aia mea desideravit
in nocte. Scda vigilia d̄ meditatiōis p̄tra
 erroze fidei te qd 2 puer 8. Hñs vir q̄ au
dit me q̄ vigilat ad fores meas q̄ uidie Ter
tia vigilia ē oziōis p̄tra timore. in xta illud
Matth. 26. Vigilate et orate ne intretis in
tentatiōē. Et p̄me De. 4. Et tote p̄uā dēra
7 vigilate in orōib⁹. Et Ecclesiasti. 39. Hu
ilus cor suū tra. ad vigilādū vī. Quarta vi
gilia d̄ mortificatiōis carnis p̄tra p̄uū
 amore. in xta illud Ecclesiasti. xi. Vigilia bo
 nestatis talē faciet carnes: que carnis morzi
 ficatio fit per ieiuniū. De quo postq̄ in ser

mone pcedeti vili
 fir tuo grati. In p
 qd iplius et ceptus
 et obligant ad i
 ridet Ricar. vbi.
 scdm qd e actu
 bus qd superadd
 re iure nature: nec
 no. Alii aut iur
 que als tene vel m
 legis latoz codi
 velle no re iur
 natione illi iuris
 bile causat illud n
 briter dicendū ē
 quicūq no iuram
 causam habet sic
 iunior. c. consil
 et necessitas. C
 ciru q lege neces
 situdine. qd p
 binc q necessitas
 qd iuramus. ff.
 i in eadē argu
 tiō qd a iuram
 et. c. di. i. d. bu
 vendere filiu. C.
 perit. l. z. C. au
 gethe carnalis
 ieiunaret quotid
 i ieiunare se dic
 plus diligit nō m
 sunt it aliq a i
 et idco solent i
 ri que a ieiunio
 quibz voc ordi
 nis quatuor. Q
 tis et reliqs qtu
 psonari gener
 bimi sūt pueri
 obligati ieiunari
 Ricar. vbi. s. Et i
 obligati ieiunari
 Nam scdm phil
 gneto: 7 video a
 nones bui excu
 ris caloriz magis
 et ieiunare qd le
 ieiunatio sine les
 qet: quia in ei

mone pcedet vidam qualiter debeat fieri vt
 sit deo grati. In presenti sermone tractadū ē
 qd ipsius exceptuatiōe ppter qd qrit. **Prū**
 oēs obligent ad ieiunij obseruationē. **Ad B**
 rader Ricar. vbi. s. q. 4. q. ieiunij acceptū
 nō scdm qd ē actus pūctus tū: s; pccise rōe
 huius qd supra addit statum ecclesie: nō est
 de iure nature: nec dīno s; de iure pure positi
 uo. Tali aut iure pbitent talia vel pceptū
 que aīa tene vel male possent fieri. Et ideo
 legis latoris cōdendo ius positiuū nō est in
 rētio plesse nō tēter obligare hoies ad obser
 uationē illi iuris habentes legitimā rōna
 bilē causāz illud nō obseruadi. Et ideo regu
 lariter dicendū est qd a ieiunio exempti sunt
 quicūq; nō ieiunadi legitimā et rationabile
 causam habēt sicut patet extra. de obser. iei
 uniorū. c. consiliū. vbi dicit legi non subia
 cet necessitas. **Ex regu. iur.** Qd nō est li
 citū ex lege necessitas facit licitū. Et de con
 suetudine. de p. d. l. i. c. sicut. d. l. 3. puenit
 hinc qd necessitatis tpe oīa sunt coīa. l. 2. q. i.
 dilectissimis. ff. ad legē rodīā de iactu. l. i. s.
 cū in eadē argumentū. l. i. di. quicūq; c. vli
 tie extra de furtis. si quis ppter necessitatē.
 Et. 25. di. i. s. bis ita. Et ppter B pater pōt
 vendere filiū. c. de patrib; qui filios dūtra
 gerūt. l. 2. **Q**ueat tñ sibi quicūq; p falso idul
 getur carnaliter decipiat semetipsum. **Qui. n.**
 ieiunaret quotidie plucando florenis: nec
 tñ ieiunare se dicit plucando paradiso: am
 plius diligit nāmū qd celū sine tē. **C** Post
 sunt tñ aliq; a ieiunio rōnabiliter excusari.
 Et ideo solent. s. 2. genera psonarū assigna
 ri que a ieiunio diuersimode excusant. **De**
 quib; hoc ordine procedem. **Primo** de pri
 mis quatuor. **Secūdo** de alijs quatuor. **Ter**
 tio de relijs qtuor. **Primo** ponū qtuor
 personarū genera a ieiunio exceptuatarū.
Primi sūt pueri qui scdm **Alex. vbi. s.** non
 obligant ieiunare ante. 18. aūū. **Scdm** vero
Ri. vbi. s. Et **Bo. 2. 2. q. 147. arti. 4.** nō
 obligant ieiunare ante finem tertij septēij
 Nam scdm philosopū vsq; tūc sūt in au
 gmentō: 7 ideo assignāt predicti voc. tres ra
 tiones bū excusatiōis. **Prima** ē quia est in
 eis calozis magnitudo qui multū cōsumit.
 Et ideo si quis diceret qd pueri plus possūt
 ieiunare sine lesione qd illi qui sūt etatis pro
 vecte: quia in eis plus ē de humido: 7 ita ma

gis resistit desiccationi: 7 bñt pl; de calore
 tempato: 7 ita videt qd magis possint dige
 rere multū de cito simul sūpro ergo videt qd
 pueri magis tenent ieiunio qd aliq. **Dicēdū**
 qd pueri min; habēt de calore in actu qd pue
 rti: licz magis babeāt in potētia. In pueris
 eni vsq; qd peructū fuerit ad periculū i masu
 lo scientie virt; crescit 7 inualefcit. **Duo** p
 uento quāto calozī naturali imiscef plus de
 extraneo qd addit per nutrimentū eo efficiet
 virt; minor: 7 minus puta: vnde in fine non
 pōt vltērius augeri per actionē nutrimentū:
 licz conferat in ipsa additiōe. Et quia pgre
 gatur fortius ad agendū in cibuz: aptior est
 status ille ad ieiunadū qd status puerillis in
 quo virt; intendit actui nutriendi 7 augmē
 tandi. **Secūda** ratio est quia nutrimentū in
 eis ē materia operatiōis duplicis pūctis. s.
 nutritiue 7 augmētatiue: ppter qd frequēti
 indigent alimēto. **Tertia** rō est ppter natu
 re debilitatē ex qua puenit: vtfrequenti cibo
 7 nō multo simul vtant: quia quis babeāt
 multū de humiditate: tñ rōne defect; spissi
 tudinis cū; facilius cōsumptibilis ē. **Conue**
 niens ē tamē: vt etiā pueri 7 a adolescētes aū
 predictū temp; aliquādo ieiunēt. Et hoc tri
 bus rationibus. **Primo** rōne assuefactiōis
 Nam cōueniens est scdm modū etatis sue:
 vt etiā pueri plus 7 min; ad ieiunia se exer
 ceant 7 assuecant: ideo ait **Alex.** Qd pueri
 nō tenentur ad ieiunia ecclesiastica nisi forte
 inter pollatē: 7 tales sint qd virtus in eis sup
 pleat etatē duplici ratiōe. **Primo** ratiōe tri
 bulatiōis. Nam iminēte aliqua tribulatiōe
 magna bonū est vt pueris etiā ieiunia inā
 cant in signūz acrioris penitētie ad placan
 dū deū. vnde dicit **Isaia. 2.** Penitifica
 te ieiunij. 7 postea sequit. **Ad**gregate par
 uulos 7 sugētes vltra. Sic etiā de iumētis
 legis **Gene. 3.** boies 7 iumēta non gustent
 quicūq; nec pascant 7 aquā nō bibant. **Secūdo**
 rōne stimuli carnis: qz pūctis adolescētes nō
 obligant ad ieiunij ecclesie: obligant tñ ad
 ieiunij abstinentie ex pcepto legis nature
 que dictat a feruenti 7 exuberāti corporis
 olla extrahenda esse alimentozum fomenta
 Si igitur lasciui sūt 7 dissoluti ieiunare de
 bent propter viciozum refrenationem. **Et**
 ideo ait **Iuno. sup. Rubrica** de obf. ieiunij.
 Qd ieiunij indicū ab ecclia est necessariū

nobis omnib; sane mens & doli capacib; po-
tentibus ieiunare cum ipsi possint ut pccm fle-
re lettra de relictis pue. c. i. h. ille. Quia si pos-
sunt luxuriare exisse patet qd possunt etiam
ieiunare. Ma fm p huc cibum est ad pseruati-
onem individui & supflui cibi ad conservati-
onem speciei. Si igitur adolescentes carne sti-
mulentur: signu est qd de supfluo habet: ergo
abstinere possunt & ieiunare debet. Quid er-
go facietis filioli mei charissimi tēpore tēta-
tionu nisi ad arma ieiunij recurrere ut possi-
tis de ipsis triupbare? fm enim Aug. in ser-
mone. 7. in qdragesima. **Quia** **Christi** post
acceptu Jo. bap. continue ieiunaverit tanq
regula pseruationis dedisse credēdū ē nō ut
possit ipsi baptisimū Christi acceptū pūno
ieiunare necesse ē: s; plane isto exēplo docuit
ieiunandū qñ forte aliquoz luctamine cū tē-
tatione configit. **Quia** **etiam** **Christi** q
sicut bō dignatus est nasci: nec respuit vto bō
tētari: ut **Christi**an? mysterio ei? instructi?
nō possit a tētatore supari: siue ergo cōtinue
post baptisimū siue quolibet intervallo tēpo-
ris interposito quādo simile pēliū tētatiois
inferi ieiunandū est ut & corp? impleat dca
stigmatide militiā: & anim? impetret de buni-
tate victoriā. **hecille**. Ideo **hieronymus** bonaf
adolescentes ad abstinentiā in epistola ad fu-
ria de viduitate seruādū dicit. **Meq** enī bōi.
condēno cibos quos creauit ad vtendū cum
gratiaz actōe: s; iuuenib; et puellis incērtina
affero cē voluptatū: nō et bne ignes nō vulca-
na tellus nō olymp? tantis ardorib; estuant
ut iuueniles medulles vino plene & vapib; in-
flāmate. auaritia calcat a plerisq; & cū mar-
supio reponit: maledicā linguā indictū cinē
dat silentiū: cultus corporis & habit? vestiu
vni? boze spatio cōmutat oia alia pctā ex tū
secus sūt: & facile qd foris est abijcit: libido
sola insita habet adeo ob liberorū pccatiōe
si fines suos pgressa fuerit redūdāt in vitiū
& quādā lege nature in coitu gestit erūpere.
Prandis ergo virtutis est & sollicite dilige-
tie superare qd nata sis in carne nō carnalē
vivere tecū pugnare quotidie & inclusū bo-
stem argi ut fabule ferūt centū oculis obser-
uare. **hecille**. **Quia** **secundū** qd a ieiunio exceptu
antur sunt mulieres pregnantes qd nō tñ pos-
sunt dimittere ieiuniu sed etiā debet fm Ro-
donēsem si iminet periculū proliis comedere

ola nutritiva ex quib; sustentē natura. Ex-
cusant nāq; ppter duas rōnes. Una ē quia
debent accipere cibū non tñ pro se: bētia p
nutrimēto fetus. **Alia** est: quia pregnantes
consueverūt balere varia & inordinata offe-
deria diuersorū ciborū & quādoq; ita intēsa
qd nisi aliquo modo possent appetitu sua issa-
cere posset eē causa picitatis fet? **Quia** **Ar-**
tij sunt nutrices que excusant a ieiunio dum
lactant cum etiā habet recipere nutrimentū
pipla prole. **Quia** **quarta** sūt paupres mēdi-
cantes: quia fm **2 bo.** vbi. 8. & etiā in. 4. di.
15. ar. 2. q. 4. & **Ricar.** vbi. 8. & etiā **Alex.** a
ieiunio absolunt & literant in duob; casu-
bus. **Primus** ē quādo simul tātū balere nō
possunt boze comestionis qd eis ad victum
vni? diei sufficiat: sicut frequēter contingit
egenis: qui frustratim elemosynas querūt.
Erudit **Alex.** qd si haberent determinatam
aliquā anōnā sufficientē qd aliquādo daf
ab aliquib; personis diuitib;: tūc tenerent
ieiunare aliter non. **Secundus** casus est quā-
do ex pcedētē inedia tātū debilitati sunt qd
ieiunū nō sufficere non possunt. **Et** sic patet
pars prima huius sermonis.

Mors **secunda** vbi describunt alia qtuor
personarū genera ab ieiunio vario respectu
exceptuata.

Secundo declarandū est de alijs qtu-
or a ieiunio exceptuatis. **Primi**
in hac parte sunt peregrinantes qui
fm **2 bo.** & **Ricar.** vbi. 8. Aliquando a ieiunio
absolunt. **Aliqñ** ppter peregrinationē
nō absolunt. **Et** ideo circa peregrinationē
est distinguendū: qd si est talis peregrinatio
qd sine incomodo differri possit: debet pegri-
nationē dimittere siue diminuerē: si s; cum
peregrinatione ieiunare non potest. **Si** autē
comode peregrinatio differri nō pōt: quia vel
tēpus ieiunij totum in via occupat: vel quia
dies festus alicui iminet ad quem bō ex deu-
tione pgere cupit: vel qd mora in patria pe-
riculū habet corporale vel spūale pōt fm dis-
pensationē sui superioris oib; pdictis pēfatis
peregrinari & ieiunū soluere. **Hoc** tñ intel-
ligitur dō bis quilibet itineris adeo affligū-
tur qd simul cum ieiunio itinerare nō possunt
vñ si sine magno grauamine corporis ppe
aditūzū periculi vel aliorū necessariorū: vn-
de corp? nō tātū debilitat quin possit sustinē

ieiunā tales nō tñ
grinationē. **Quia**
bos est dicendū si
Bas fm **Alex.** de
peregrinationis nō
ieiunio ab ecclesiā
dignante auctori-
com stant debet iei-
tari siue laborato-
modi qui fm pāci-
possunt cōpetente
m? cura eis incitū-
diuites sunt: siue
m ieiunū patēti-
ieiunio nō excu-
m p se & sua fan-
si frangendo ieiun-
bent si ad sit facul-
suo sacerdotē: &
bis patet qd in
rij corā peccato
ieiunū frangit
Cum enim vnu
lani anime propi-
cere operarios ad
sumptioē vtriusq;
nium quādo labor-
combit ei necessi-
bet conducere op-
erit qui laborare
sumere debet qd
di & impotentes
ne potest quis co-
terpretanda sunt
queras vtrū debet
re eorum necessari-
do qd non: cum h
posset fieri scanē
dum est fm pced-
to non sunt inu-
re nolant nisi cau-
nisi forte talis ne-
biliter op? festini-
tū sunt mensē
cā necessaria pre-
ram ex toto com-
do ne deseruiēti-
ficio mēsis vel m-
pōis pūmatio
tari nō credo qd

ieiunantes nō debet illud soluere ppter pe-
grinationē. **¶** Secūdi sūt curioſi de qui-
bus est videndū sicut ſupra de peregrinātib⁹
¶ Maxim Alex. deales. Nulla afflictio neq⁹
peregrinationis neq⁹ itinerationis abſoluit
a ieiunio ab eccleſia inſtituto: niſi neceſſitate
diſpenſante auctoritate clauū: ſ; poſtmodū
cum ſtant debet ieiunare. **¶** Tertiū ſūt ope-
rarij ſive laboratores agroꝝ vineaq⁹ 7 huius
modi qui ſm p̄dictos doctores ſi ieiunando
poſſunt cōpetenter p̄perſona ſua 7 familia
cui cura eis incūbit victū habere: ſive quia
diuites ſunt: ſive cum minore labore qui ſe-
cum ieiunij patre lucrari ſufficiētia poſſūt
a ieiunio nō excuſant. Si autē victū ſuffici-
tem p̄ ſe 7 ſua familia habere non poſſūt mi-
ſi frangendo ieiunij: excuſant. Amen de-
bet ſi ad ſit facultas petere diſpenſationē a
ſuo ſacerdote: 7 ille debet eis concedere. Ex
his patet q⁹ ieiunio maioris lucri nō neceſſa-
rij eoſa p̄ccato non excuſat ſi ppter laborē
ieiunij frangit. Sed bicoritur vnū dubiū
Cum enim vnusquisq⁹ tēat providere ſa-
luti anime propiū. Querit vtrū liceat idē
cere operarios ad operandū quos nouit p̄-
ſumptiōe vel tēti aſuetos inſringere ieiū-
nium quādo laborant. **¶** ſm Alex. q⁹ ſi in-
cumbit ei neceſſitas p̄pter quam neceſſe ha-
bet conducere operarios: nec inuenire po-
teſt qui laborare velint 7 ſimul ieiunare: p̄-
ſumere debet q⁹ neceſſitatē habet laboran-
di 7 impotentis ſunt ad ieiunandū. An be-
ne poteſt quis conducere eoſ. Dubia enī in-
terpretanda ſunt in melioꝝ partē. Si autē
querat vtrū tēat inquirere ſive inueſtiga-
re eozum neceſſitatē vel impotentia. Aſ-
ſendo q⁹ non: cum huiusmodi inq̄ſitio multis
poſſet fieri ſcandali occaſio. Sed aduertē-
dum eſt ſm p̄dictos doctores q⁹ illa pecca-
to non ſunt imunes qui operarios conduce-
re nolunt niſi cum pacto q⁹ ieiunij frangāt
niſi forte talis neceſſitas imineret q⁹ ratio-
biliter op⁹ ſeſtinantiā poſtularēt. **¶** Quar-
ti po ſunt menſe nobiliſſi ſeruitores qui ſi et
cā neceſſaria p̄ueniūt aliqñ comedē i bo-
ram ex toto comedendo vel modicū p̄liban-
do ne reſeruendo reſiciāt: hoc facili iā po-
ſitis mēſis vel modicū ante: ita q⁹ ppter tem-
poris p̄tinationē vna menſa debeat depu-
tari nō credo q⁹ p̄ccet: ſicut nec etiā p̄ccant

ſeruitores mediocriſ p̄ſonay qui ſurgūt de
menſa dñoz ſuoꝝ vt vadant p̄o vino vel ci-
bos deſerāt: 7 itē reuertētes ad menſā con-
tinuāt comeltionē ſuā iam ceptā: ſ; ſētē. Ro-
donē ſicū quolatis p̄cor. **¶** Quil. Et ſic patet
p̄ars ſecūda bui⁹ ſermonis.

¶ Pars tertiabui⁹ ſermonia d̄ quatuor alijs
generib⁹ p̄ſonay a ieiunio varijs reſpectib⁹
exceptarum.

¶ Ertio videndū eſt de alijs quatuor
a ieiunio exceptuatis. **¶** Primi ad-
in hac parte ſunt egrotantes 7 iſirmi
extra de obſer. ieiunij c. conſilium. §. finali.
vbi dicit: Si q⁹ ieiunij fregit egrotus:
reus voti nō habet. **¶** Qui⁹ ratio eſt ſm Ric.
q⁹ in eis natura debilis eſt: 7 ideo ſi dare eis
vna vice ſimul totū qd eſt neceſſariū nature
ſue ſuſtentationi nimij grauarent: 7 ſi da-
tur plurib⁹ vicib⁹ p̄fortat natura 7 vigoꝝa-
tur: 7 id in illis infirmitatib⁹ in quib⁹ cōfert
abſtinētia etiā ad ieiunij nō tenet: q⁹ 7 ſi cō-
ferat abſtinētia a multo cibo nō tamē cōfert
eis totū qd accipe debet ſimul ſumere: ſ; ma-
gis plurib⁹ vicib⁹. **¶** Itē ppter inordinationē
nature: qñq⁹ valde parū poſſunt accipere vna
hora 7 reſiduū ſufficiētie alia hora **¶** P̄o quā-
ta aut infirmitate vel debilitate poſſit ſolui
ieiunij relinquit arbitrio boni viri. **¶** Se-
cūdi ſunt ſenes 7 antiq⁹ de quib⁹ dicendū ē
ſicut de infirmis 7 debilib⁹ ſm p̄no. Qui⁹
ratio eſt ſm Ric. q⁹ in eis calor 7 virt⁹ debil⁹
eſt: 7 quib⁹ ſub ſiccitate oppoſita humiditas
naturalis ſupabūdat: tamē in his humi-
ditas accidentalis ex indigeſtiōe cauſata: vñ
ſi totus cib⁹ quē eozū natura requirit p̄le nā
li ab eis ſumere vna vice nimij obtūdēt i
eis 7 grauare nālis calor 7 nō poſſent cibū
p̄ueniēt digerere. **¶** Tertiū q⁹ excuſant ſūt
nouicij. ſ. minores religioſi q⁹ vt ait Buil.
ſ; diſcretionē p̄latoy ieiunare debet. **¶** Quar-
ti ſūt mulieres ſive vxores de q⁹ nō adū eſt
q⁹ capu: mulieris ē vir in oib⁹: excepto p̄u-
gū debito: p̄p abſtinētia p̄o p̄t mulier vo-
uere viro p̄mittēte: q̄tū p̄miſſa iplē nō p̄t
illo p̄bitēte: 7 ſ; p̄p ſeruitutis additionē: q⁹ in
oib⁹ ſup̄d̄ictis 7 viro ſuo ſbeſſa. 33. q. 5. c. ma-
niſeſtū. c. ſc. Ieiunia aſit eccleſie ſm p̄no.
In Rica d̄ obſeruatōe ieiunij dimitte nō de-
bet. ſ; forte p̄p viri ſcandalū euitādū ſ; q̄dā poſſ; p̄p ſacerdos de facili diſpenſare.

Al. di. 30. c. vt p'stitueret p'et de cle. exē. c. latronce. 202. **Host.** de dispensatōe aut ieiunij notādū ē q' si euident cā sit nō ē necessaria maxia p'suetudine inueniētes p'm **Lbo.** vbi s. 7 id tūc p'or tō p' seipsū statuti obseruatiā p'terire maxie si d' facili nō possit ad supiorē recursus haberi. Si aut sit cā dubia vtrū. s. sit sufficiēs: petēda ē dispensatio ab epō loci si comode bñ possit ei' copia. Mel si nō a. p'po sacerdote: 7 hoc obseruādū est in ieiunijs ab ecclia institutis ad q' cōs' rōnabilis obligant **Quino.** p'm iuno. vbi s. q' ieiunia ab ecclia instituta: scripto: vel cōsuetudine approbata nō p'nt redimi pecunia vel alio mō nisi causa vel necessitas in ieiunante subsit. Si ieiunia voluntaria bñ p'nt redimi etiā sine vlla cā dū aliter sit vtile 7 fiat redēptio anctē supioris dum tñ er iusta cā **Ex.** v. c. fi. 7 di. 37. c. p' **Host.** Igit q' nō est excusatus aliq' p'dictar' causar' obseruet ieiunia: saltē ab ecclia idīcta: vt sic grām consequat' in presenti 7 gloriam in futuro: Amen.

Thēica prima in quadragesima in mane d' fructificatione ieiunij. **Thēmo.** 42.

Hiuuantes

Haut bozati ne i vacuū gratiaz dei recipiatis. Ait enī tēpore accepto exaudiuit te 7 in die salutis adiunxit te. **Ecce** nūc tēp' acceptabile: ecce nūc dies salutis p' me ad ebo. is. c. qm frēs charissimi i pncipio bñi q'drag'sime icipit bellū d' diaboli: mūdū: 7 carnē. id apl's tanq' bon' dux belli inuitat ad strēnuē agēdū: sic faciebat sacerdos appropinquatē p'lio. **Deutro.** 20. di. Audi israel: vos bodie pugna d' inimicos cōmitem: nō p'timefcat cor v'z: nolite metuerē: nolite credere nec formidetis eos: q' dñs v' p'veller in medio v'z ē: 7 p' nob' d' aduersarios d' imicabit: 7 ruet nos d' p'culo **Ex.** ibi. Ait ergo apl's in p'libatis v'bis. **Adiuuantes.** s. ipsum dñm iux illud p'mē ad chor. 3. **Coadiutores** dei sum' extortamur. s. vos ne in vacuū gratiam dei recipiatis: vt. s. nos p' bona opa nō exerceatis. **Ait enī.** s. dñs p' **Isaia.** 49. **Ape** accepto siue placito exaudiuit te: 7 in die salutis auxiliat' sūt tui. i. plene effectū mie ex bibui d' imittēdo p'cā. **Deq'** **Accē** nūc in lē-

ge grē siue nūc in q'dragesima tēp' acceptabile: ecce nūc dies salutis d' d' ecclia. 4. **Fi** li p'serua tēp' 7 reclinā a malo. **Qm** igit' li tenē aiūs n' mouet ad labores et bona opa qñ p'miū 7 lucrū ex his p'siderat: adeo vt nō sit in hoc seculo via ita aspa qñ p' sitem p'siderationē facili efficiat **Iuxta** illud **Origenia** sup **Gen.** Spes futuror' laborantib' requiē parit. q're post q' in p'cedētib' v'isū ē q' cōs q' necessitate nō excusant ad ieiunū obligant: in hoc tēpore deo accepto mētes torpidas ad bñdī bonū excitādo op' seq' p'uenient de fructificatione tractare ieiunij. De q' nouez fruct' ipsi' ānotādo i isto p'mone b' ordine p'cedem' **Is** de p'mis trib' **Secūdo** de alijs tribus **tertio** de reliquis tribus.

¶ Pars prima sermonis vbi agit de p'mis trib' facit ieiunij fructib'.

Primo in p'ma pte b' sermonis b' tenē tēclarare de trib' p'mis ieiunij fructib'. **Ex p'mo** d' p'cupiscie refrenatio. **Domat** corp' 7 eius p'mit illecebras: quāto enī mag' corp' fauet: tāto magis aia attenuat: 7 e' d'io: q'z medicīne p' d'ia inate sūt fieri. **z. et bi' 7 26. q. 7. c. affectū.** **De p. di. 2. si q' s'el. 7 p'm.** **Greg.** d'ia d'is curat. **Et** id sicut p'vitiū gule rō l' b' d'ia fuit i **Adā** ipsi sensualitati: ita cōuerlo p'p' ieiunij rō dñat p'ri i ferioz 7 sensualitati **vñ** **Basili'** ait sicut equis frena sūt iponēda: ita corpora n'ra ieiunijs sūt refrenāda. **Digilijs** stude copulare ieiunia: vt ita cūctis aie virtutib' flo- rere possit: 7 caro tua subiecta sit aie: sic ancilla famulat' dñe suē **Ex.** ille: binc 7 apl's p' me ad chor. ait: **Castigo** corp' meū 7 c. **De q'** ait **Piero.** ad rusticū: **Q'as** electionis i cur' ore **Abzist'** resonat: macerat corp' suum et lib'icū sūt tui: 7 tñ cernit nālē carnis ardo: rē sue repugnare s'ine: vt q' d' nō vult agē cō- p'ellat: 7 qñ vim patēs vociferat 7 dicit **Di** ser ego bō q's me liberabit de corp'e mort' b' **Et** tu te arbitrar' absq' lap' 7 vulnē posse trāsire nisi oī custodia seruauer' cor tuū: **Et** ad **Suriaz** de viduitate seruāda: iterum ait apl's macerat corp' suū 7 aie lib'icū ipio: ne q' d' alijs p'cipit ipse nō seruet: 7 adolefcentia seruēte cibus corp'e de castitate secura ē **Ex.** ille. **Et** merito p' castigationē corp' in seru- turē redigit: q'z cū corp' in creatiōe factū fu- erit aie suū ex patrata culpa scifi. ē aie dñs

3ri. Ita vt dicat Hier. ad Ensim. qd plu h
fragili corpulculo detinemur: qdum timus
tristitiam istu in vasis fictilib: 7 concupiscit spi
rit: aduersus carne: 7 caro aduersus spiritum
nulla e nob certa victoria. Ite ille. 33 p ieu
niu 7 pniaz debita refrenat: vt merito p ab
stinentia gule aia corporis dicit: sicut p iobe
dientia gule caro aie in motibz facta e 7 ppe
rea. Ite ille. 14. hgmilitauit corp 7 ieiunio.
Quiz istoz ca portissima e: qz adficiere ca de
ficiat effect: 7 pbi. Et d p. 7 re. c. cu infir
mitas de appel. c. cu cessante. de iureiur. et fi
bus. 7 de renititioe. post translatione. et fi
6i. di. 5. b. bio. 7. 19. q. 2. c. 31. 32. q. 2. c. cau
tu. ff. de postulati. l. i. 5. feru. ff. de dona. l. cu
fili. ff. solu. mat. l. i. c. de nup. l. sanctum. 1. c.
de re. pnu. l. fi. Ita sine aia non pot moueri
corp. 7 p m. 7. de aia. Ita sine sole radi
no sine mari fluui: no sine fontetiuul: nec
sine radice ramulcul: 7 sine gula retelle non
est corp. Et hoc 3 illos qd vult non posse ab
stinere: qz bñ pnt cu armis ieiunij. Ita no e
ignis adeo magn: qn lignis subtrahitur non
deficiat qz puer. 26. dicit. Ita 3 defecerint
ligna extinguitur ignis. Gipo de ipostia te
reculas. audi. Ite ille. 16. qz dictu e. Ecce acil
la in manibz tuis. Ite Ambro. in sermone
ieiunio 35. di. c. sexta die. air re. Ita qz vbi
malu ebrietas agnouit iumentu suu. l. carne
7m glo. ad remediū iperauit: supple p absti
nencia. vñ tati e nob magne necessarii ieiunij
qñ potior e ca pria q remota. ff. 2. di. ob
tur. ca. l. si ob turpe. ca. 3. ff. reru amatori. l.
si mulier. ff. de excusa. tuto. l. fi 7 mulier. c. 5.
ignominia. ff. de excep. re iudi. l. cum de bob
libidininis inuentia: re demet. est p abstinen
tia castigada: Ite Hiero. cōtra Iovinianuz
2. li. ait. Repugnantē carne 7 ad libidinem
in centia rapientē inedia subiugam. Et ius
carniu 7 por. vini vtriusq saturatis semina
rium libidinis e. Ite ille. Unde comic. sine ce
rere inqz 7 libero friger ven. Et in epla ad
Soluinam de ebriedio 7 viduitate seruāda
idē ait. sicut irasci boia est 7 ira non pficere
cbristiani: sic ois caro concupiscit quide ce
carnis sunt 7 quibusdā illecebris ad morti
feras animā voluptates trahit. Sed nostrū
est voluptatis ardore maiore Christi ardo
re restringere: 7 lasciuens iumentū frenis i

edie subiugare debet. **A**lle. **D**igitur sodomite crucifiguntur. **A**dulteri. **O** fornicatores potius viles. **A**ur dicitur quod caste vivere non potestis. **A**cripote brecomedius. **A**ffligite carnem vestram cum sancto ieiunio: 7 tunc videbitis si caste 7 pudice facile vivetis. **I**deo dicit Hiero⁹ ad Furia de viduitate Evada. **E**t undans flamma deficientibus nutritum pau- latim emoriet. **E**t incepta ad Demetriadē re- pēgitate servanda oia ista excludēs elegan- ter ait: **P**ost cogitationū diligētissimā cautio- nē ieiuniorum sumēda sūt 7 canēdū cū da- vid: **D**umilauis in ieiunio aiam meā: 7 cine- rem tanq̃ panē manducabā: 7 cūz mibi mo- lesti essent induēbar cilicio 7c. **E**t sic patet q̃ mus fructus. **S**ecundus fructus dicitur peccator satisfactor. **A**um enim oia ieiunij reformauerit corp⁹ satisfactionē o futuri cul- pis consequi conuenientissimū est: que per ieiunij cōuenientissime fieri potest. **Q**uia sa- tisfactio est peccator excidere causas. **A**et. s. dictū est: sed ieiunij satisfactor pro futuri cau- sas excidendo 7 pro peccatis debitū soluēdo 7 ideo est vna pars ieiunij satisfactoris in- stituta pro satisfactione peccator. **A**et. p. d. 6. c. 1. 7 fm. **A**lex. vbi. s. 7 **I** b. vbi. s. ar. 1. q. 5. 7 **P**onauit. in. 4. d. 15. parte. 2. ar. 2. q. 2. **B**umūratio est: quia oportet quod satisfactor fiat per opera penalia: vt dictū est. **S**ed ieiunium ē penale 7 carnis afflictio: ergo 7c. **S**ed notandū ad maiore declarationes fm. **A**lexan. q̃ satisfacere dicit dupliciter. **I**. cōmuniter 7 proprie. **P**roprie. s. peccatorū causas excidere per exercitium actū con- trariorum: sic ieiunij est satisfactorij p pec- catis carnis: quia quodāmodo cōtrariatur concupiscentia carnis: elemosyna vō concu- piscentie oculoꝝ: oratio superbie vite. **C**ōmuniter satisfaccere est penam debitam soluere pro peccato. **E**t sic ieiunij 7 quilibet pars satisfactionis potest esse satisfactoria p quolibet peccato. **E**t ideo solet dici q̃ ieiunij vni est satisfactorij 7 sanatiū. pprie peccati carnis. **S**ed cōmuniter 7 extensius est satis- factorij pro omni peccato: licz non sara- tiū. **E**xempli gratia. **A**um enim aliquis fuerit n̄ iūm 7 iam curatur: adhuc est quā si totus combustus in corpore: vnde habet adhuc corpus dispositum 7 pronum ad hoc q̃ facile recidit: sicut quando in aliq̃ loco

1. Knowledge - Information
- understanding
- applying

[illegible][illegible]

N. 21. Patet hoc exemplū Miniuitar de q
bus Ione. 3. dicitur. Factū est verbū dñi ad
Jonā. 2. di. Surge et vade in Miniuē ciui
tatem magnā: et p dca in ea p dicationē quā
ego loquar ad te. Et surrexit Jonas et abiit
in Miniuē iuxta verbū dñi: et Miniuē erat ci
uitas magna itinere diei trī. Et cepit Jo
nas introire in ciuitatē itinere vnus diei et
exclamauit et dixit: Adhuc. 40. dies et Mini
ue subuertetur. Et crediderūt viri minuite in
dño: et p dcauerūt ieiunium: et restiti sunt sac
cis a maiore vsq; ad minore. Et puenit ver
bum ad regē Miniuē: et surrexit de solio suo
et abiit vestimentū suū a se: et induit ē sac
co et sedit in cinere etc. Rō autē qre placat de
est. Et vniuerse vie dñi sunt mīa et veritas
si vnā manū ei? fugis et alteri te ppinq; si
iusticie appropinuas mīam fugis et cōuersio.
Igitur cū ieiunium sit enasū ire dei appinq;
misericordie ei? Unde Ambro. ait in qdā
sermone: Nullū est itaq; graue delictū quod
nō abstinētia purget. A pe g tribulatiōis
et flagelli recurrendū est ad ieiunium. Unde
Aug. in ep̄la diei sabbati ad Consulanū ait
Est quidē hec opinio p̄limoz q̄uis eā perbi
beant esse falsā pleriq; romanū: q̄ ap̄ls Pe
trus cum Symone mago die dñico certatu
rur: ppter ipsum magne tētatōis periculū
p̄ma die cū eiusdē ecclia ieiunauit: et secun
dam p̄spero et glorioso triumpho eundē morez
retinuerūt: eūq; imitate sunt nōnullē occi
dētis ecclē. Et sic p̄ tertiū fructū et p̄ p̄ma.

Secundo sicut dicitur sermone in q̄ ponit
tres alij sacri ieiunij fructus.

Ecundo i isto sermone ponunt tres
alij fructus ieiunij: quoz p̄rim⁹ di
citur placabilis sacrificatio. Per af
flictionē enim ieiunij fit de boīe iusto sacri
ficiū deo resp̄tū: et matutinū. M̄sp̄rtinuz
quo ad corp⁹: matutinū autē q̄ ad spiritū: et
de vtroq; loquit̄ p̄phetā: Sacrificium deo
sp̄s p̄tribulat⁹. i. simul cū corpore p̄ ieiuni
um tribulatus. In hoc autē sacrificiū macta
mus et affligim⁹ mēbra n̄ra: et diabolo cultu
mancipam⁹: et q̄si in holocaustū carnē n̄raz
offerrim⁹ in cēdio famis et inediē. Ad hoc q̄
dē sacrificiū hortabatur Paul⁹ ad Ro. 12. cū
dicebat: Obsecro vos p̄ mīaz rei vt exb̄tea
tis corpore v̄ra hōstia viuētē: sanctam: deo
placētē: rōnabile obsequiū v̄rm. Et sic ba

tem p̄mū fructū hui⁹ secūde partis. **C** Se
cundus fruct⁹ dñi mētis illuminatio: quia ie
iunij intellectū clarificat et illuminat. iuxta
illud **Eccl.** 25. Quē docebit dñs sciam et quē
intelligere faciat auditū: ablactatos a lacte:
auulso ab vterib⁹. Duplex enī intelligentia
p̄ ieiunij acquir̄t p̄ma in operādis. 2. i. i. p̄
culādis. In op̄adis q̄dē qz vt legit **Exo.** 24.
Moysi post ieiunij data est lex. vñ Ambro
in li. de ieiunio sic ait: Moyses de ieiunio le
gem dedit ipsūq; ieiunantē nō voces magne
nō fulgura nō nubes ymbrosa: et fumigās sy
na terruit. Meg introisset in nubē et vocē dei
loquētis d̄ medio ignis sine periculo audist⁹
nisi mun̄t armis ieiunij. Quadraginta enī
dieb⁹ ieiunauit in montē vt legē acciperet a
dño deo nostro. Et q̄dē i superiorib⁹ montē
lex dabat Moysi ieiunati. In inferiorib⁹
p̄o populo māducanti p̄uaricatione sacrile
ga accēdebat epulantiū: et quo spectaculo mo
tus fregit tabulas Moyses indignū iudicās
vt ebrio populo lex daretur ille. In specu
landis etiā acquir̄t p̄ ieiunij intelligentia.
Nam ad p̄p̄uitatē et puritatē ōonis et cō
tēplationis mīro mō disponit. Nam lectio p̄
dicatio et ōio: ieiunio stomacho meli⁹ capiū
tur et exerceant. Vñ Hiero. li. 2. p̄ Iouinia
nū ait. Daniel atq; tres pueri reuelatiōe sō
niorū ieiunio reuelat⁹: p̄stiq; legumībus
pulebriores et prudentiores inueniunt. An
na p̄p̄etigare meruit: quia ieiunij deo va
cabat. ideo **Is.** 66. de summo honore ait p̄ se
iunij occulta mysteria celestiu⁹ reuelant.
Nam et p̄bi vt culmē scie attingerēt abstinē
bant. In hoc dē dñico dicit q̄ vt studio p̄fi
ceret abstinent p̄ decēniū a vino. Ideo Hiero
nym⁹ ait: Nihil sic intelligentiā obruit vt co
mestatio et ebrietas et alibi. Menter pinguis
non gignit tenuem sensū. Patet hoc exēplo
Jo. euāgeliste cui ieiunati in insula patib⁹ mos
reuelatio apocalypsis facta est. De q̄ Hiero.
ait ad Paulinū. Apocal. 10. For habet sa
cramēta quot p̄ba. Ap̄li q̄ ieiunantes et ōia
tes in linguis igneis spiritū sc̄m acceperūt.
Act. 2. Gloriosus q̄ francisc⁹. 40. dieb⁹
in solitudinem ōtis ozans ieiunauit in pane
et aq̄ et ibi sicut accepit ex ore dei vt ipse postea
asseruit sacratissimā regulāz scribi fecit. Et
sic patet secūdu fruct⁹. **T** Terti⁹ fruct⁹ vi
citur aie cibatio siue delectatio. Num enī

mens fuerit illuminata ex cognito bono facili-
liter delectat: 7 ex hoc ieiunio diuine dulce-
dinis spūali delectatide iebuat. **¶** In Job. 38.
scriptū ē: pparat coruo escā: qñ pupilli eius
clamant ad dñz. **¶** Super q ait **¶** Reg. q parē
tes coruoz pñunt pascere eos donec nigre-
scant: sed videns dñs clamorē de roze celipa-
scit eos. Similit aūt de eos pascit qmūd
abijcit qad dñz clamāt 7 pñt eni ieiunāt: re-
ste virgine glosa q **¶** Luc. p ait. **¶** Curientes
impleuit bonis. s. spūalib⁹ delectationib⁹: 7
diuites dimisit inanes. In psal. q dñz q **¶** reus
dat escā pullis coruoz innocantib⁹ eum. In
hui⁹ signū **¶** Matt. 4. 2. **¶** An ieiunasti Je-
sus ecce angeli accesserūt 7 ministrabāt ei: 7
act. 11. **¶** Cornelio ieiunanti dñs tñm spiritalē
cibū subministrabat de ob meritū ieiunādi
fetiā corporalē: vt pze **¶** Paulo p heremita
qui ieiuniū plōgabat qusqz medietas panis
mitteret a dño: s in aduentu **¶** Antonij in-
ger relatus est **¶** Danielē q **¶** Abachuch dñs
pauit. **¶** Dan. 1. **¶** Et etiā egyptiacā q stetit in
deserto. 4. 7. āms cū panib⁹ tribus. Et sic pa-
tet tertius fructus.

¶ Pars tertia vbi ponunt tres alij fructus
ieiunij. s. sanatio: fortificatio: 7 glorificatio.

¶ Tertio ponunt tres alij fructus ieiunij
quozū **¶** 1. **¶** 2. **¶** 3. **¶** 4. **¶** 5. **¶** 6. **¶** 7. **¶** 8. **¶** 9. **¶** 10. **¶** 11. **¶** 12. **¶** 13. **¶** 14. **¶** 15. **¶** 16. **¶** 17. **¶** 18. **¶** 19. **¶** 20. **¶** 21. **¶** 22. **¶** 23. **¶** 24. **¶** 25. **¶** 26. **¶** 27. **¶** 28. **¶** 29. **¶** 30. **¶** 31. **¶** 32. **¶** 33. **¶** 34. **¶** 35. **¶** 36. **¶** 37. **¶** 38. **¶** 39. **¶** 40. **¶** 41. **¶** 42. **¶** 43. **¶** 44. **¶** 45. **¶** 46. **¶** 47. **¶** 48. **¶** 49. **¶** 50. **¶** 51. **¶** 52. **¶** 53. **¶** 54. **¶** 55. **¶** 56. **¶** 57. **¶** 58. **¶** 59. **¶** 60. **¶** 61. **¶** 62. **¶** 63. **¶** 64. **¶** 65. **¶** 66. **¶** 67. **¶** 68. **¶** 69. **¶** 70. **¶** 71. **¶** 72. **¶** 73. **¶** 74. **¶** 75. **¶** 76. **¶** 77. **¶** 78. **¶** 79. **¶** 80. **¶** 81. **¶** 82. **¶** 83. **¶** 84. **¶** 85. **¶** 86. **¶** 87. **¶** 88. **¶** 89. **¶** 90. **¶** 91. **¶** 92. **¶** 93. **¶** 94. **¶** 95. **¶** 96. **¶** 97. **¶** 98. **¶** 99. **¶** 100. **¶** 101. **¶** 102. **¶** 103. **¶** 104. **¶** 105. **¶** 106. **¶** 107. **¶** 108. **¶** 109. **¶** 110. **¶** 111. **¶** 112. **¶** 113. **¶** 114. **¶** 115. **¶** 116. **¶** 117. **¶** 118. **¶** 119. **¶** 120. **¶** 121. **¶** 122. **¶** 123. **¶** 124. **¶** 125. **¶** 126. **¶** 127. **¶** 128. **¶** 129. **¶** 130. **¶** 131. **¶** 132. **¶** 133. **¶** 134. **¶** 135. **¶** 136. **¶** 137. **¶** 138. **¶** 139. **¶** 140. **¶** 141. **¶** 142. **¶** 143. **¶** 144. **¶** 145. **¶** 146. **¶** 147. **¶** 148. **¶** 149. **¶** 150. **¶** 151. **¶** 152. **¶** 153. **¶** 154. **¶** 155. **¶** 156. **¶** 157. **¶** 158. **¶** 159. **¶** 160. **¶** 161. **¶** 162. **¶** 163. **¶** 164. **¶** 165. **¶** 166. **¶** 167. **¶** 168. **¶** 169. **¶** 170. **¶** 171. **¶** 172. **¶** 173. **¶** 174. **¶** 175. **¶** 176. **¶** 177. **¶** 178. **¶** 179. **¶** 180. **¶** 181. **¶** 182. **¶** 183. **¶** 184. **¶** 185. **¶** 186. **¶** 187. **¶** 188. **¶** 189. **¶** 190. **¶** 191. **¶** 192. **¶** 193. **¶** 194. **¶** 195. **¶** 196. **¶** 197. **¶** 198. **¶** 199. **¶** 200. **¶** 201. **¶** 202. **¶** 203. **¶** 204. **¶** 205. **¶** 206. **¶** 207. **¶** 208. **¶** 209. **¶** 210. **¶** 211. **¶** 212. **¶** 213. **¶** 214. **¶** 215. **¶** 216. **¶** 217. **¶** 218. **¶** 219. **¶** 220. **¶** 221. **¶** 222. **¶** 223. **¶** 224. **¶** 225. **¶** 226. **¶** 227. **¶** 228. **¶** 229. **¶** 230. **¶** 231. **¶** 232. **¶** 233. **¶** 234. **¶** 235. **¶** 236. **¶** 237. **¶** 238. **¶** 239. **¶** 240. **¶** 241. **¶** 242. **¶** 243. **¶** 244. **¶** 245. **¶** 246. **¶** 247. **¶** 248. **¶** 249. **¶** 250. **¶** 251. **¶** 252. **¶** 253. **¶** 254. **¶** 255. **¶** 256. **¶** 257. **¶** 258. **¶** 259. **¶** 260. **¶** 261. **¶** 262. **¶** 263. **¶** 264. **¶** 265. **¶** 266. **¶** 267. **¶** 268. **¶** 269. **¶** 270. **¶** 271. **¶** 272. **¶** 273. **¶** 274. **¶** 275. **¶** 276. **¶** 277. **¶** 278. **¶** 279. **¶** 280. **¶** 281. **¶** 282. **¶** 283. **¶** 284. **¶** 285. **¶** 286. **¶** 287. **¶** 288. **¶** 289. **¶** 290. **¶** 291. **¶** 292. **¶** 293. **¶** 294. **¶** 295. **¶** 296. **¶** 297. **¶** 298. **¶** 299. **¶** 300. **¶** 301. **¶** 302. **¶** 303. **¶** 304. **¶** 305. **¶** 306. **¶** 307. **¶** 308. **¶** 309. **¶** 310. **¶** 311. **¶** 312. **¶** 313. **¶** 314. **¶** 315. **¶** 316. **¶** 317. **¶** 318. **¶** 319. **¶** 320. **¶** 321. **¶** 322. **¶** 323. **¶** 324. **¶** 325. **¶** 326. **¶** 327. **¶** 328. **¶** 329. **¶** 330. **¶** 331. **¶** 332. **¶** 333. **¶** 334. **¶** 335. **¶** 336. **¶** 337. **¶** 338. **¶** 339. **¶** 340. **¶** 341. **¶** 342. **¶** 343. **¶** 344. **¶** 345. **¶** 346. **¶** 347. **¶** 348. **¶** 349. **¶** 350. **¶** 351. **¶** 352. **¶** 353. **¶** 354. **¶** 355. **¶** 356. **¶** 357. **¶** 358. **¶** 359. **¶** 360. **¶** 361. **¶** 362. **¶** 363. **¶** 364. **¶** 365. **¶** 366. **¶** 367. **¶** 368. **¶** 369. **¶** 370. **¶** 371. **¶** 372. **¶** 373. **¶** 374. **¶** 375. **¶** 376. **¶** 377. **¶** 378. **¶** 379. **¶** 380. **¶** 381. **¶** 382. **¶** 383. **¶** 384. **¶** 385. **¶** 386. **¶** 387. **¶** 388. **¶** 389. **¶** 390. **¶** 391. **¶** 392. **¶** 393. **¶** 394. **¶** 395. **¶** 396. **¶** 397. **¶** 398. **¶** 399. **¶** 400. **¶** 401. **¶** 402. **¶** 403. **¶** 404. **¶** 405. **¶** 406. **¶** 407. **¶** 408. **¶** 409. **¶** 410. **¶** 411. **¶** 412. **¶** 413. **¶** 414. **¶** 415. **¶** 416. **¶** 417. **¶** 418. **¶** 419. **¶** 420. **¶** 421. **¶** 422. **¶** 423. **¶** 424. **¶** 425. **¶** 426. **¶** 427. **¶** 428. **¶** 429. **¶** 430. **¶** 431. **¶** 432. **¶** 433. **¶** 434. **¶** 435. **¶** 436. **¶** 437. **¶** 438. **¶** 439. **¶** 440. **¶** 441. **¶** 442. **¶** 443. **¶** 444. **¶** 445. **¶** 446. **¶** 447. **¶** 448. **¶** 449. **¶** 450. **¶** 451. **¶** 452. **¶** 453. **¶** 454. **¶** 455. **¶** 456. **¶** 457. **¶** 458. **¶** 459. **¶** 460. **¶** 461. **¶** 462. **¶** 463. **¶** 464. **¶** 465. **¶** 466. **¶** 467. **¶** 468. **¶** 469. **¶** 470. **¶** 471. **¶** 472. **¶** 473. **¶** 474. **¶** 475. **¶** 476. **¶** 477. **¶** 478. **¶** 479. **¶** 480. **¶** 481. **¶** 482. **¶** 483. **¶** 484. **¶** 485. **¶** 486. **¶** 487. **¶** 488. **¶** 489. **¶** 490. **¶** 491. **¶** 492. **¶** 493. **¶** 494. **¶** 495. **¶** 496. **¶** 497. **¶** 498. **¶** 499. **¶** 500. **¶** 501. **¶** 502. **¶** 503. **¶** 504. **¶** 505. **¶** 506. **¶** 507. **¶** 508. **¶** 509. **¶** 510. **¶** 511. **¶** 512. **¶** 513. **¶** 514. **¶** 515. **¶** 516. **¶** 517. **¶** 518. **¶** 519. **¶** 520. **¶** 521. **¶** 522. **¶** 523. **¶** 524. **¶** 525. **¶** 526. **¶** 527. **¶** 528. **¶** 529. **¶** 530. **¶** 531. **¶** 532. **¶** 533. **¶** 534. **¶** 535. **¶** 536. **¶** 537. **¶** 538. **¶** 539. **¶** 540. **¶** 541. **¶** 542. **¶** 543. **¶** 544. **¶** 545. **¶** 546. **¶** 547. **¶** 548. **¶** 549. **¶** 550. **¶** 551. **¶** 552. **¶** 553. **¶** 554. **¶** 555. **¶** 556. **¶** 557. **¶** 558. **¶** 559. **¶** 560. **¶** 561. **¶** 562. **¶** 563. **¶** 564. **¶** 565. **¶** 566. **¶** 567. **¶** 568. **¶** 569. **¶** 570. **¶** 571. **¶** 572. **¶** 573. **¶** 574. **¶** 575. **¶** 576. **¶** 577. **¶** 578. **¶** 579. **¶** 580. **¶** 581. **¶** 582. **¶** 583. **¶** 584. **¶** 585. **¶** 586. **¶** 587. **¶** 588. **¶** 589. **¶** 590. **¶** 591. **¶** 592. **¶** 593. **¶** 594. **¶** 595. **¶** 596. **¶** 597. **¶** 598. **¶** 599. **¶** 600. **¶** 601. **¶** 602. **¶** 603. **¶** 604. **¶** 605. **¶** 606. **¶** 607. **¶** 608. **¶** 609. **¶** 610. **¶** 611. **¶** 612. **¶** 613. **¶** 614. **¶** 615. **¶** 616. **¶** 617. **¶** 618. **¶** 619. **¶** 620. **¶** 621. **¶** 622. **¶** 623. **¶** 624. **¶** 625. **¶** 626. **¶** 627. **¶** 628. **¶** 629. **¶** 630. **¶** 631. **¶** 632. **¶** 633. **¶** 634. **¶** 635. **¶** 636. **¶** 637. **¶** 638. **¶** 639. **¶** 640. **¶** 641. **¶** 642. **¶** 643. **¶** 644. **¶** 645. **¶** 646. **¶** 647. **¶** 648. **¶** 649. **¶** 650. **¶** 651. **¶** 652. **¶** 653. **¶** 654. **¶** 655. **¶** 656. **¶** 657. **¶** 658. **¶** 659. **¶** 660. **¶** 661. **¶** 662. **¶** 663. **¶** 664. **¶** 665. **¶** 666. **¶** 667. **¶** 668. **¶** 669. **¶** 670. **¶** 671. **¶** 672. **¶** 673. **¶** 674. **¶** 675. **¶** 676. **¶** 677. **¶** 678. **¶** 679. **¶** 680. **¶** 681. **¶** 682. **¶** 683. **¶** 684. **¶** 685. **¶** 686. **¶** 687. **¶** 688. **¶** 689. **¶** 690. **¶** 691. **¶** 692. **¶** 693. **¶** 694. **¶** 695. **¶** 696. **¶** 697. **¶** 698. **¶** 699. **¶** 700. **¶** 701. **¶** 702. **¶** 703. **¶** 704. **¶** 705. **¶** 706. **¶** 707. **¶** 708. **¶** 709. **¶** 710. **¶** 711. **¶** 712. **¶** 713. **¶** 714. **¶** 715. **¶** 716. **¶** 717. **¶** 718. **¶** 719. **¶** 720. **¶** 721. **¶** 722. **¶** 723. **¶** 724. **¶** 725. **¶** 726. **¶** 727. **¶** 728. **¶** 729. **¶** 730. **¶** 731. **¶** 732. **¶** 733. **¶** 734. **¶** 735. **¶** 736. **¶** 737. **¶** 738. **¶** 739. **¶** 740. **¶** 741. **¶** 742. **¶** 743. **¶** 744. **¶** 745. **¶** 746. **¶** 747. **¶** 748. **¶** 749. **¶** 750. **¶** 751. **¶** 752. **¶** 753. **¶** 754. **¶** 755. **¶** 756. **¶** 757. **¶** 758. **¶** 759. **¶** 760. **¶** 761. **¶** 762. **¶** 763. **¶** 764. **¶** 765. **¶** 766. **¶** 767. **¶** 768. **¶** 769. **¶** 770. **¶** 771. **¶** 772. **¶** 773. **¶** 774. **¶** 775. **¶** 776. **¶** 777. **¶** 778. **¶** 779. **¶** 780. **¶** 781. **¶** 782. **¶** 783. **¶** 784. **¶** 785. **¶** 786. **¶** 787. **¶** 788. **¶** 789. **¶** 790. **¶** 791. **¶** 792. **¶** 793. **¶** 794. **¶** 795. **¶** 796. **¶** 797. **¶** 798. **¶** 799. **¶** 800. **¶** 801. **¶** 802. **¶** 803. **¶** 804. **¶** 805. **¶** 806. **¶** 807. **¶** 808. **¶** 809. **¶** 810. **¶** 811. **¶** 812. **¶** 813. **¶** 814. **¶** 815. **¶** 816. **¶** 817. **¶** 818. **¶** 819. **¶** 820. **¶** 821. **¶** 822. **¶** 823. **¶** 824. **¶** 825. **¶** 826. **¶** 827. **¶** 828. **¶** 829. **¶** 830. **¶** 831. **¶** 832. **¶** 833. **¶** 834. **¶** 835. **¶** 836. **¶** 837. **¶** 838. **¶** 839. **¶** 840. **¶** 841. **¶** 842. **¶** 843. **¶** 844. **¶** 845. **¶** 846. **¶** 847. **¶** 848. **¶** 849. **¶** 850. **¶** 851. **¶** 852. **¶** 853. **¶** 854. **¶** 855. **¶** 856. **¶** 857. **¶** 858. **¶** 859. **¶** 860. **¶** 861. **¶** 862. **¶** 863. **¶** 864. **¶** 865. **¶** 866. **¶** 867. **¶** 868. **¶** 869. **¶** 870. **¶** 871. **¶** 872. **¶** 873. **¶** 874. **¶** 875. **¶** 876. **¶** 877. **¶** 878. **¶** 879. **¶** 880. **¶** 881. **¶** 882. **¶** 883. **¶** 884. **¶** 885. **¶** 886. **¶** 887. **¶** 888. **¶** 889. **¶** 890. **¶** 891. **¶** 892. **¶** 893. **¶** 894. **¶** 895. **¶** 896. **¶** 897. **¶** 898. **¶** 899. **¶** 900. **¶** 901. **¶** 902. **¶** 903. **¶** 904. **¶** 905. **¶** 906. **¶** 907. **¶** 908. **¶** 909. **¶** 910. **¶** 911. **¶** 912. **¶** 913. **¶** 914. **¶** 915. **¶** 916. **¶** 917. **¶** 918. **¶** 919. **¶** 920. **¶** 921. **¶** 922. **¶** 923. **¶** 924. **¶** 925. **¶** 926. **¶** 927. **¶** 928. **¶** 929. **¶** 930. **¶** 931. **¶** 932. **¶** 933. **¶** 934. **¶** 935. **¶** 936. **¶** 937. **¶** 938. **¶** 939. **¶** 940. **¶** 941. **¶** 942. **¶** 943. **¶** 944. **¶** 945. **¶** 946. **¶** 947. **¶** 948. **¶** 949. **¶** 950. **¶** 951. **¶** 952. **¶** 953. **¶** 954. **¶** 955. **¶** 956. **¶** 957. **¶** 958. **¶** 959. **¶** 960. **¶** 961. **¶** 962. **¶** 963. **¶** 964. **¶** 965. **¶** 966. **¶** 967. **¶** 968. **¶** 969. **¶** 970. **¶** 971. **¶** 972. **¶** 973. **¶** 974. **¶** 975. **¶** 976. **¶** 977. **¶** 978. **¶** 979. **¶** 980.

fructuosus est corporis et alie glificatio q̄ bñ ad
oia pcedētia sequit̄: sicut cantat ecclesia: Para-
disi portas aperuit nobis ieiunij tēpus. **Et. 4.**
Re. 2. Delias post ieiunij rapt̄ est in celos
Et merito q̄ sicut gula celū nobis clausit:
sic ieiunij illud nobis aperuit. **Aug. s̄mo.**
ne. 4. De ieiunio q̄dragesime sic dicit: **A**de-
te qd sit in ieiunio saturitatis: inter ventrē
vacuū et pulmones epulis estuantes. **Doct.**
ses qui ieiunauit dñm vidit: popul̄ q̄ come-
dit et bibit fabricat̄ ē idola. **Quid re. Doct.**
se loquar et israelitica multitudie? **I**ple p̄n-
ceps generis nostri **A**dā q̄diu nō comedit
in paradiso fuit: statim vt comedit de para-
diso electus ē. **Q**ui in paradiso virgo fuerat
de paradiso eiect̄ cognouit vxorē suā. **S**em-
per enim saturitatis p̄iura est luxuria: vicina
sunt sibi venter et genitalia p̄ mēbroz ordine
ordo vitioz eligis. **E**iecit nos de paradiso ci-
bus: reducat suries **Ecce ille.** **I**n hui⁹ myste-
rium post ieiunio q̄dragesime statim resur-
rectionis gl̄a celebrat̄. **Aug. p̄. 2. cor. 9. c.** ait
ap̄los: **I**s q̄ in agone p̄cedit ab omnib⁹ se ab-
stinere: illi quidē vt corruptibile coronā acci-
piant: nos autē incorruptā. **P**ro oib⁹ igit̄ su-
peradietia dicit **Aug.** in quodā sermone de
amoz et ieiunio. **I**eiunij mentē purgat: sen-
sum subleuat: carnē sp̄m subiecit: cor p̄trituū
et humilitatū facit qd de nō spernit: cōcupi-
scentie nebulas dispergit: libidini ardorē ex-
tinguit: castitatē lumē accendit: et infra ieiunij
verbositatē nō amat: diuitias supfluitatē re-
putat. **S**upbia spernit: humilitatē cōmendat
et p̄stat boi se ipsū intelligere esse fragiles et
rebiles. **De ibi.** **Q**uis igit̄ nō exēptus nō dispo-
net magis in q̄dragesima ieiunare v̄sa illi⁹
diffinitione et excellētia et dignificatione q̄lifi-
catōe: et institutōe: ac diligētē p̄sata illi⁹ ob-
ligatione et fructificatione: quā intelligē q̄-
rere p̄seq̄ nob̄ pcedat sacri ieiunij institutō
et p̄miator dñs n̄r **I**esus xp̄s: q̄ cū p̄e et sp̄u
scō v̄ruit et regit in secula seculoz: Amen.
Divina eadē infra dñe re tētatōe **A**brah̄
et p̄positione euāgelij. **Sermo. 43.**

Actus est Je

Dus in desertū a sp̄u vt tēta-
ret a diatolo: et cū ieiunasset
q̄draginta dieb⁹ et xl. nocti-
bus: postea esurijt. **Mat. 4. c.**

Prim⁹ tēstis achabaz illi p̄ petm duplex bā
nū incurrit. s. mortē: et in naturalib⁹ abilita-
tem. **I**ncurrit autē nō solū mortē corporalē:
s. et sp̄ualē. **C**orporalē quidē: q̄ si nō p̄ceas-
set mortu⁹ nō fuisset: mors enī est p̄na p̄cātis:
fuisset autē trāslatus in aia et corpore de pa-
radiso terrestri ad celestē paradisu. **S**p̄ualē
sem̄ p̄o mortē incurrit p̄ culpā amittēdo gra-
tiā que est aīe vitā: sicut oīa est vitā corpo-
ris. **I**ncurrit autē homo debilitatē in virib⁹
naturalib⁹. **M**az in statu inocētie oēs vires
inferiores erant ordinate et subiecte rōni.
Nunc autē rōni contradicit sensualitas eāq̄
plerūq̄ captiuat: iuxta illud ap̄li ad **Ro. 7.**
Adeo aliā le. in mem. m. re. le. mentis mee.
Christus autē humani generis redēptor ve-
nit vt auferēdo mortē vitā nob̄ tribuēt gra-
tiam conferēdo: et vt debilitates auferendo
nos fortificaret et vigorēq̄ cōferret. **Q**uod et
fecit nō solū mortē sustinēdo iuxta illud ad
Ro. 6. **R**ecōciliatū sum⁹ deo p̄ mortē filij ei⁹
sed etiā nobis exēplū vite dādo: vt eviden-
ter patet in euāgelio occurrēt. **A**bi **Aug.**
ait: **C**hris⁹ tērandū se p̄buit: vt ad sup̄rā-
dū tētatōnē diatoli sup̄rator esset nō solū
p̄ adiutoriu⁹: s. etiā p̄ exēplū: **D**uct⁹ est igit̄ a
sp̄u et. **A**d quoz p̄boz et totū euāgelij decla-
rationē tres p̄siderationes in p̄nti faciem⁹
sermone. **P**rima dicit vite solitarie cōsul-
tatio. ibi: duct⁹ est **I**esus in desertū a. s. **P**e-
cūda custodiēdo tēstis **C**hris⁹i declaratio. ibi: vt
tētare a diatolo. **T**ertia tētatōis ei⁹ occa-
sio ibi: tunc accedens tētator.

Para p̄ma b⁹ s̄monis in q̄ declarat illud
p̄bū euāgelij. s. ductus est **I**esus in desertū
a sp̄u.

Primo iusto s̄mone declarat illud p̄bū
euāgelij. s. duct⁹ est **I**esus in desertū a
sp̄u. **Mā. Mar. 1. v. 12.** **E**t statim sp̄s expulit
eū i desertū. **Lūc. 4. v. 12.** **A**gebat autē a sp̄i-
ritu p̄p̄ qd s̄m q̄dā signat̄ triplex motuū
ad bonū. s. **I**d q̄ p̄suadendo ducit sine d̄iri-
git: et timor q̄ q̄li violentē ipellit: et amor seu
dulcor q̄ mentē interi⁹ agit. **N**el potest ma-
gis s̄m l̄fam dicit: q̄ p̄r hoc significatur: q̄
Chris⁹ mot⁹ est a sp̄itu libere nō coacte
Et ideo dicit ductus. **M**otus est etiā rebe-
llē et seruētissime: et idō expulsi⁹. **M**ot⁹
est vtiq̄ assidue intrinsece simul et extrinse-
ce: et ideo dicitur agitat⁹ a sp̄itu in des̄to

Quod si querat a q̄ spiritu ducit est. R. R. 3.
Alex. de ales sup Luc. 7. fm Nicolai de li
ra 7. de. io. sup Matt. 7. c. expositores q̄
planh ē q̄ ducit est a spū sancto: q̄ agere bo
nitas ē. Iuxta illud ad Ro. 8. Quicūq̄ spū
dei agunt. bi filij dei sunt. Vincit Greg.
Conuenient accipit ut a spū scō ducit credat
ut illucetū suus spiritus duceret vbi ad tētan
dū maligni spūs inueniret. Qd patet ē vey
tuz q̄ hic exp̄ssē distinguit spiritus ductor
Abisti a diabolo tētanter: tū quia pueniēs
est de eo spū eum loq̄ de q̄ immediate p̄m̄p̄at
scilicet q̄ vidit dei spū descendente 7 veniē
tem sup se. Tuz quia vt Lucas ait: Iesus
plen⁹ spū scō agebat a spiritu. scōdem in de
serto. Blasphemū enim esset q̄ alter spiri
tus Abisti duceret aut expelleret siue age
ret in deserto ad opa virtutis. Duct⁹ ē igit
Iesus a spiritu in deserto q̄ dērat fm glo. in
ter bierlm 7 biericho vbi morabat latrones
inter q̄s ille bō qui descēdebat ab bierlm in
biericho dē incidisset qd 7 vocat quarēda a
ieiunio Abisti: qd 7 pphatū fuit p̄ David
di. Ecce elōgani fugiēs 7 mās in solitudine
qd etiā p̄ cundē David fuit figuratū. R.
23. de quo dē: Morabat in deserto: mās itq̄
in mōte solitudinis. ¶ Sed occasione hui⁹
mouet vnū dubiū: an sit meli⁹ viuere 7 peni
tentiaz agere in solitudine q̄ in ciuitate siue
aggregatione. Ad videt ex hoc loco 7 etiam
Joānis exēplo qui antra deserti p̄t̄it sub te
neris anis q̄ meli⁹ sit viuere in solitudine.
Contrariū aut videt: q̄ illud qd ē d̄ nām
bois est sime fugiendū: s̄z bō est aīal solia
le vt dicit p̄ba in p̄poli: 7 c. R. ad hanc
questionē fm de. Jo. q̄ status Aliq̄ dicit
tur p̄fectior: qui est aptior ad p̄ficiendū cū:
q̄ sumit illū eo mō q̄ medic⁹ dē p̄fectior q̄n
ē efficacior ad introducendū sanitatē p̄fectā.
Aliq̄ p̄o status dē p̄fectior: q̄ ē aptior ad
p̄ficiendū alios p̄t̄i q̄ assūptus ē ad ipsū: sic
medicus tāto est p̄fectior quāto exp̄ditior:
7 potentior ad curandū infirmos 7 ad regē
dum sanos. Tertiū dicit p̄fectior: q̄ ē apti
or ad exercendū p̄fectissimā virtutē p̄fecto
rū qui in ipso ep̄st̄it: vt cybara tanto ē p̄
fectior quāto est aptior: vt p̄ eā in ea possit
fieri cybarigatio melior. Primo mō status
regularis congregationis scē 7 ordinate vi
uētis ē simpliciter p̄fectior seu ad p̄ficiendū

nondū p̄fectū aptior q̄ est vita solitaria: et
hoc dīco de cōi cursu 7 lege boiuz: q̄ ex singu
lari grā spūs scī: 7 ex aliq̄ spālī p̄dione per
sone p̄t̄ in casu alie ēē. Idcirco **hierō** in
ep̄la ad rusticū mō. talīū sollicitudinē rep̄
bendit: aggregationē p̄o cōmendat. Sollici
tudine aut rep̄bendit di. In sollicitudine cito
surrepit supbia 7 si parū ieiuna uerit bōmi
nēq̄ nō viderit putat se alie ēē mōmētis ob
litusq̄ sui vnde q̄ venerit int⁹ corde lingua
foras vagat. Iudicat d̄ aplī voluntatē alie
nos seruōs: qd gula poposcerit porrigit ma
nus: dormit quantū voluerit: nullū veref
facit qd voluerit: cōse iferiores putat. A re
brius in vrbib⁹ q̄ in cellula est: et inter fr̄es
simulat verecūdiās q̄ plateaz turbis collidi
tur. Quā igit solitariā vitā rep̄bendimus.
Minime app̄e quā sepe laudauim⁹: s̄z vt p̄e
feret solitaria vitā piculosa ē: ne abstracti ab
boiuz frequentia lordidit 7 impijs cogitatio
nib⁹ pateat 7 pleni arrogātie 7 supcilij cum
ctos respiciat: armētq̄ linguas suas: vt cle
ricis vel monachis tētrabendo tētrabi. Item
in eadē ep̄la talīū cōgregationez cōmendat
di. Illa ars sine magro discit etiā muta aīa
lia 7 ferax greges ductores sequit⁹ suos. In
apib⁹ p̄ncipes sunt: grues vnā sequunt⁹ ordi
ne litterato. Impator vnus: vn⁹ iudex. p̄uin
tie: Roma vt p̄dita ē duos fr̄es simul reges
hic nō potuit: 7 paricidū tēdicat. In rebe
ce vtero elau 7 Iacob tella gesserunt. Sin
guli eccl̄az ep̄s: singuli archiep̄s s̄z singuli ar
chidiaconi: 7 ois ordo eccl̄astic⁹ suis rectori
bus n̄tis. In nani vn⁹ gubernator: in domo
vn⁹ dñs: in quis grandis exercitu vn⁹ signū
exp̄ctat. Et ne plura replicādo fastidiuz le
gēti faciā: p̄ hoc oīa ad illud tēdit oīo vt do
ceam te nō tuo arbitrio dimittendū: s̄z viuē
debere in monasterio sub vn⁹ disciplina pa
tris: p̄sortioq̄ multoz: vt ab alio discas bu
militatē: ab alio patientiā: hic te silentiū: ubi
le doceat mānetudinē. Qd faciās qd visco
medas qd iuberis: b̄as q̄tū acceperis: vesti
aris qd daf: operietū p̄sa p̄soluas. Subij
ciaq̄ cui nō vis: lassus ad strātū venias: abu
lāsq̄ tormites: 7 nec dū expleto tōno surgē
cōpellaris. Ite ille. Secūdo mō ē aptior sta
tus plationis in plato q̄ nō solū p̄ se. Et etiam
p̄ alios batet iam plenitudinē redidant p̄fe
ctōis: vn⁹ sciendū q̄ sic vitā solitaria tēp̄rog

etaria paribus ē lo
riamantiū int
gregatio bitas in d
etaria paribus ē lo
in vrbibus: nisi pro
nabuli sui distrac
tione religionis ci
m̄ q̄dā mō i simu
ad Paulinū mona
interrogas p̄ quā v
ata tēcū facie loqu
re p̄bati: si ep̄atus
p̄dicitat: viuē in vrb
salutē fac lucet aīe
7 vltimo mō statu
uāissimū aptior:
re exercendū: sed t
7 probatorū viroz
la ad. **Nullū** mō
proprie cōp̄t̄it qu
in exercitū virtut
di q̄ bō ē aīal soci
appetere solitudinē
errore solitatis
petere p̄o illā ex sup
angelice societatis:
si fuga vitiōrū 7 oc
turā boies: imo est
aut querat simplici
cōda p̄fectione. **Q**
illa. s. que sic exerce
quos parit 7 exēpl
qm̄ vacat pro tēp̄e
riterū pro tpe p̄
claruita q̄ sem p
nouerū. 7 bec fuit
vbi fr̄acisci. **Q**
Abisti exēplo nō
vita q̄ ipse p̄maio
dicit. **Marie** 7 **I**
tūto cū discipulis
Iohanne etiā poti⁹
vita pro quāto tū
p̄tudinē. Dicendū
pro casu 7 sub cert
7 sub certis circūst
7 aut viuēdū in
do vltior vt. Effic
potius siue mirat
mōdaret. **¶** Et sic p

teris paribus ē longe pfectior vita solita-
 ria manentiū inter populos: sic regulari cō-
 gregatio bitās in deserto: aut longe a popul
 teris paribus ē longe pfectior habitante
 in vrbibus: nisi pro sola vtilitate alia absq
 notabili in distractione hoc fiat: qz tūc pfe-
 ctionē religionis cū pfectione patorū offi-
 cii quodāmodo simul se habet. Unde Hiero.
 ad Paulinū monachū. Quia igit frater me
 interroga p quā viā incidere debeas: reue-
 rata tecti facie loquar. Si officiū vis exerce-
 re p sibi: si epatus reuelopus vel on? forte
 delectat: viuē in vrbibus et castellis et aliorū
 alutē fac lucrū aie tur. Hecille. **Tercio**
 et vltimo mō itatus solitudinis ē in vni cle-
 ricissimis aprior: excelsib? cōtēplatiōis libe-
 re exercendis: sed talis vita ē solū pfectoz
 et probatorū vitorū. Unde Hiero. in episto
 ad Rusticū monachū. Solitaria vita ill
 voprie cōpetit qui in mōasterijs diu fuerūt
 n exercitio virtutis pbatī et pfecti. Et id qm
 qd qd bō ē aial sociale p m p m. Dicendū q
 ipetere solitudinē more bestiali hoc solo. s.
 rrore socialitatis et cōtra naturā boia. Ap-
 petere pō illā ex supercessu diuini amoris et
 angelice societatis: aut ex prudēti et cautelo-
 a fuga vitiorū et occasionū malinō est nā-
 turā boia: imo est quedā cō pfectio. **Si**
 nū querat simpliciter et absolute q vita sit di-
 cēda pfectior. R. saluo meliori iudicio q
 illa. s. que sic exerceat sub obediētia et in obse-
 quijs parit et exēplis fraterne cōgregatiōis
 p tū vacat pro tēpore solitudinis desertorū et
 Et iterū pro tēpore p dicationib? et vtilitatib?
 aiarū: ita qd semp currit de vna in alterā et
 cōuerso. et hoc fuit vita Christi et apōrum
 et bti Frācis. **Concludendū ē igit qd ex**
 Christi exēplo nō trahit rō nisi de vita cum
 ista: qz ipse pmaior pte vite sue vixit libe-
 ratiōe Marie et Ioseph: et postea partī de-
 sertō cū discipulis: et partiz inter plebes. Ex
 Joanne etiā poti? trahit rō pro coi vita cū
 ista. pro quāto tū vita Joannis declinet ad
 solitudinē. Dicendū q aliqd ē pfecti? in ali-
 quo casu et sub certis circūstātijs: qd tū co ī ē
 et sub certis circūstātijs nō ēēt pfecti?: mo-
 dus autē viuēdi in Joāne fuit pfectior et mū-
 do vtilior vt. s. efficiat? excitaret corda et stu-
 porosius siue mirabili? aduentū Christi p-
 nunciaret. Et sic patet pars prima.

Pars secūda huius sermonia in qua po-
 nitur custoditionis Christi declaratio.
Ecūdo in isto sermone sup istā pte
 euāgelij: vt tētare fa diabolo: Que-
 rit vtrū deputat? fuerit angel? ad
 Christi custodiā: v? enī q sic. Primo au-
 ctoritāte veteris et noui testamēti. aut enim
 ppha. Angelis suis de? māda. de te vt cu-
 te in om. vi. tu. s. si hoc itelligit de Christo
 vt dixit diabol? in hoc euāgelio patet rō. Et
 Luc. 22. dixit. Ecce apparuit ei angel? dñi
 cōfortās eū. **Abi** Hecda in testimoniu vtri-
 usq nāe: et angelus eū cōfortasse et angelus
 ei ministrasse describit. Si igit actus cōfortā-
 di p tinet ad officiū angeli custodiētis videt
 rō. **Secūdo** hoc idē videt rōe: qz Chri-
 stus p m būanā: maxime p m statū passibili-
 tatis minorat? ē paulo min? ab angelis idi-
 gebat et cōpetebat vt videt ab angelis p fide
 tibus et in mortalibus custodiri. **Tercio**
 hoc videt exēplaritate. **Rādo** vniuersita-
 tis hoc exegit vt s malū sit bonū. **Eū** igitur
 Christus habuerit malum angelū ad exerci-
 tiū et pugnā: sicut pater in occurrēti euāge-
 lio: qz. s. tētar? ē a diabolo: s. debuit b fē bo-
 nū angelū ad eius custodiā. **Cōtrariū** autē
 v? tribus rōnibus. **Primo** sic. Christus ab
 instanti natiuitatis sue fuit pfectissime būs
 Si igit bti est poti? custodire q custodiri: v?
 q Christo nullo mō competat angelica cu-
 stodia. **Secūdo** sic. Christus ab instanti
 cōceptionis sue p m a iam et p m corp? fuit di-
 uinitati vnitus tāta vnitāte: qua maior ne-
 quit intelligi: ergo si diuina vrit? que opo ē
 per oia ad nutū sue volūtatis p mpta erat:
 ergo videt q nulla indigeret angelica custo-
 dia. **Tercio** sic q custodiē ab alio ex hoc q
 custodiē ē quodāmodo illi obnoxio: ergo si
 Christus nulli angelo debuit esse obnoxius
 a nullo angelo debuit custodiri. **Ad hāc**
 qōnē rident tres famosi doctores siue theo-
 logi. s. Alex. de ales i secūda parte sūme sue
 in tracta. de angelica custodia. Et Ri. in. 2.
 di. 11. Et Bonauē. ibidē ar. j. q. 3. cōcluden-
 tes q Christo nō est datus angel? ad custo-
 diā et illud tribus rōnibus approbātes. **Primo**
 rōne corpalis cōceptionis. **Ad** aduersa-
 rius eius nō poterat opprimere p violentiā
 corpus diuinitati vnitū. et id nō indigebat
 Christus angelo bono ad sui corpis defen-

sione. Secundo rōne spūalis dispositiōis: qz nō poterat diabolus p astutias seducere itel lectū a p̄bo p̄larie illustratū nec pot̄cat alli cere p blandicias affectū plene gr̄e p̄firma tum: qua prop̄ nō indigebat. Christus ip̄o angelo nec quātū ad eruditionez rōnis: nec q̄tū ad iēitationē affectōis. Tercio rōne in cōueniētis custodiētiōis. Talis enī custodia nō pueniebat: qz custodia in custodiēte respe ctu custoditi dicit quādā p̄sidentia: qz ange li Christo dñō suberāt n̄ p̄erāt: id nec a deo officiū p̄sidentie ip̄s angel̄ respcū. Christi comitti debebat: n̄ null̄ angelus debuit de putari ad custodiendū christū: sed angelozū mltitudo debuit deputari ad ei⁹ ministeriū. Dicas q̄ ad illā q̄ntē p̄p̄e. Angelus suū 7c q̄ intelligit rōne mēbzoz. Quā sicut dicit Aug⁹. Diabol⁹ male itellerit siue exposuit. In capiti attribuit rōne sui qd̄ scriptura at tribuit ei rōne mēbzozū. Ad istā autē euāge li q̄ angelus enī cōfortabat: dicas q̄ angel⁹ enī nō cōfortabat potestatiua p̄fortatiōe: sic confortat illos quos custodit: sed solū mini steriali sicut cōfortat armiger strēnuū mili tē. Ad rationē autē dicas: q̄ etiā si christ⁹ mi noratus ē ab angelis: dicat rōne passibilita tis: nūq̄ si minoratus ē vt aliq̄s angel⁹ au deret ei p̄sidere: cū ita bñ sit adorād⁹. Christus in cruce etiā sua infirmitate: sicut cum in sua apparebit virtute. Ad exēplaritatez bodiēni euāgelij q̄. s. babuit malū angelū ad exercitiū. Dicas Em Micho de lira. 7c Bo nanē. De Ho. Alex de ales. q̄ illud exerci tiū solū fuit extrinsec⁹: 7 nō intrinsecus. Pit enī Grego. q̄ sola suggestiōe tētatus fuit: qz mentē eius p̄ti delectatio nō momo: dit de quo ait ap̄ls Hebre. 4. Mō bēm⁹ pontifi cē qui nō possit cōpati infirmitatibus n̄ris: tētati per oīa p̄similitudine absq̄ pctō. nō fuit igit̄ tētatus ad ei⁹ probationē sed poti⁹ ad n̄r am instructionē 7 aduersarij cōfutatiō nē: ex q̄ Christi dignitas n̄ minuebat s̄ ma nifestabat: dicis ergo vt tētare a diabolo. i. vt occasione tētandi daret sibi: ac p̄ p̄ns et occasione trīsp̄bādī de eo ad nōstrā infor mationē assumeret. Et sic patet p̄secūda.

Par ter ti a huius sermonis in qua poni tur tētationis christi ocasio.

Er ti o in isto sermone ex h ec d e t i b u s a p t e c o g n o s c i t q̄ Christ⁹ fuit tē t a t u s ad in str u c t i ō n e n ō str a. U B e d o z i f d u z

bñ ad huius euidentia: quare voluit diabo lus tētare Christū. Em Micho de lira 7 Petrū ioānē. q̄ diabol⁹ scribat p̄ prophe tias Christi cē venturū: iuxta illud Eccl. 9. Parvulus nat⁹ ē nobis 7c. Silr tēp⁹ na t i t a t i s Christi cē cōpletū: tū p̄pter bebdo madas Daniel in q̄bus erat determinate p̄si tus aduētus sui termin⁹: tū p̄pter trāslatio nē regni iudeozū put̄ p̄dictū fuerat p̄iacob patriarchā Gen. 49. U o a u s e r e t s c e p t r ū d e i u d a. sed nesciebat certitudinalit̄ q̄ Christus nācaren⁹ cēt ipse Christus de quo fne rāt talia dicta: verūm p̄pter eminētiā scitaz eius 7 p̄pter cōpletionē t̄p̄is respectu ei⁹ aduētus habebat quādā cōiecturā q̄ ipse vere esset Christus: 7 id de hoc voluit expiri p̄ tētatiō nē: qz tētare ē expientia facere de aliq̄ igno to: intēdebac etiā p̄ hāc tētationē iducere ei⁹ in pctm si inueniret purus bō: s̄ neutriū ob tinuit vt patebit. U si d i c a t q̄ diabo lus pot uer it ign o r a r e a u t o b i t a r e q̄ Christi stus nō c e t d e o a u t f a l s e b ō i p e c c a b i l i s : q u i a c ū s i t i n t e l e c t u s s e p a r a t u s b n ō s i n t e l i g e n t i a z p s p i c a c i s s i m a z v z q̄ i p s e i p s e i d e r e t s u b a m a i e Christi 7 q̄ nō s i n t e n t i f i c a b a t i n s e i p s i a : ac p cō s e q̄ u e s l z p s o n a d e i nō v i d e r e t : pot er a t n e c e s s a r i o c ō d u d e r e q̄ nō s i n t e n t i f i c a b a t i n s i i p s o n a d e i. Ad h o c d i c e dū q̄ bñ pō t al iquo mō v i d e r i s u b a q̄ 7 c a r n i s : 7 tñ nō v i d e b ū t o i a i n t e r i o r a c o r ū : n e c o e s m o d i c ō r n t i e s u e. D i c i t ergo i n e n ā g e l i o : cū i e i i u n a s s e r e t 7 o r a t i ō n e. U n d e Aug⁹. I e i u n a u i t Christus a n m o r t e z c a r n i s. q̄ i d a m a t : a b s t i n e r e v o s a d e s i d e r i s c a r n i s : d u m i n a g o n e e s t i s. C o m e d i t p̄ r e s u r r e c t i ō n e z Io 21. q̄ i d i c a t : dñ b e t i s c o r p ⁹ i m o r t a l e s i m o r t a l i t a t i s i n p a s c i m i n i 7 q̄ dñ v i a dñ c a r p i m⁹ 7 a v a n i t a t e s e c u l i i e i i u n a r e 7 r e f i c i d e b e n e m u s f u t u r a p m i s s i ō e. I e i u n a u i t a n t ⁹. U n d e Aug⁹. I e i u n a u i t ⁹ nō v i t r a : v t v i r t⁹ d i v i n i t a t i s : c e l a r e t ⁹ diabolo : qz Moyse Exo 24 7 Mel 23. Reg 19. t a l i mō i e i i u n a u e r a t ⁹ 7 p o s t e a c e s s i t ⁹ t e t a t o r ⁹ d i x i t ⁹ e i t e t a n d o e s i t ⁹ t e t a t i ō n e c a r n a l i s i f i l i u s d e i e s d i c i t ⁹ v t l a i s. p a s i. L u c 4. d i c i t ⁹ d i c i t ⁹ l a p i d i b u n i c 7c q̄ d i d ē qz s i n g u l a r e i n d u d i s i p l u r a l i : s i c u t a c i p i f Exo 15. V e n i t m u s c a g r a u i s s i m a i n i

domo Pharaonis. i. multitudo muscarum q
tale rñsus dedit: qz nec diuinitatē eius pote
rat perpedere: nec ipm ad gloriā inducere di
cēs: Scriptū ē Deutro. 8. Nōi solo pane vi
uit bō. s. corpali: sed in oī verbo qd procedit
de ore dei: quod verificat nō solum de vita
spūali sed etiā corpali: sicut patet de Moyse
qui ieiunauit. 40. dieb⁹ 7. 40. noctib⁹ pbo
dei spūaliter 7 corpaliē sustēbat. An qñtū
one docemur maxie quōd tētatōes carnales
debelleare debeam⁹. s. meditādo scripturā sa
crā 7 verba dei diuinitus reuelata. Iuxta il
lud Hiero. Ama sciam scripturarū 7 vitia
carnis nō amabis: quod clari⁹ patebit i se
quēti sermonario de pctiōe remediatiōe
pcti gule. Qd etiā cōfirmat Sapie. i. 8. vbi
dicit: Quia nō necessitas fruct⁹ pascūt boies:
sed sermo tu⁹ bos qui in te crediderūt pser
uat: Unde 7 apłs Debe. 4. Quis ē sermo
tu⁹: 7 efficit: 7 dñs nr Io. 6. dicit. Verba q
ego locutus sū vobis: spūs 7 vitā sūt. Unde
Petr⁹ dicebat. Hic ad quē ibim⁹: pba vite
eternē hēs. Et propheta rogabat dñz dices
Glorifica me fm verbū tuū. Et sic patet pri
ma tētatō. Secūdo tētatit eū d supbia
ad eundē finē sicut pri⁹. Unde sequit. Tūc
assumpsit eū diabolus in scām ciuitatē. i. in
Hierusalē que dicebat sancta qz diuino cul
tui dedicata sine deputata ppter templum
quod erat ibi: 7 statuit eū supra pinaculum
Istud pinaculū erat repli tectus qd erat de
super plan⁹: sicut fiebat tūc domus palestio
rū. Erat enī intentio demonis illuc eū por
tantis vt a populo ciuitatis ipse Resus: qua
si volare videret: 7 sicī vanā gloriā caderet
sed diuina virtute fecit qd eū null⁹ vidit: qz
inptate eius erat videri 7 nō videri. Et di
xit ei. Si fili⁹ dei es mitte te deorsus 7c. qñ
dicat. hoc potes virtute propria sine piculo.
Qui rñdit ei p scripturā eius tētatōē euā
cuantē. s. Nō tētabis dñm deus tuū. Deu
trono. 6. Aētare enī dñi: est querere expien
tiā de dei virtute absq inuitabili necessita
te: 7 hoc est peccatū vbi docet nos fugere tē
tatōē supbie 7 vane glorie: quia nullus re
bet virtutē suā 7c vana gloriā ostētare nec
de suis virib⁹ psumere quasi ampli⁹ non
possit peccare. Et sic patet secūda tētatō.
Tertio tētatit eū de auaricie: vnde seq
tur. Iterū assumpsit eū in montē excelsum.

Quis aut fuit mōs iste nō nolatur: nec mul
tū refert ad ppositū: 7 ostēdit ei oīa regna
mūdi: quod nō est sic intelligēdū: qz ex illo lo
co possent oīa regna 7 oēs ciuitates de cōmi
nate videri: sed ostēdendo fm Ho. chriso. vt
uersas partes orbis dīgit ei: Tale regnū est
in talisitu: 7 tale ibi 7c. hec oīa tibi dabo: si
cadēs adoraueris me. Unde sequit. Māde sa
ebana. hic increpauit eū 7 nō supra: ad ostē
dendū qd proprias debet homo iniurias po
tare: sed dei iniuriā nullo modo dōz tolera
re. Uñ Ho. chriso. Discam⁹ exēplo Christi
iniurias nobis illatas pati: illatas autē chri
sto nec vsqz audītū sufferre: qd maxie fit qñ
cultus debet⁹ deo: ipendit oīa bolo: qd ipse
facere suggererat. Et idē hanc virtutē pser
pturā pfirmat dices illud Deutro. 6. Hūm
tū tuū adorabis 7 illi soli seruies. vbi doce
mur qd nō debem⁹ relinquere deū 7 adbere
re diabolo p auaricie cupiditatē: q est idolo
rū seruitus. Col. 3. Sz adorem⁹ dñz 7 pro
solis eternis illi seruiam⁹: 7 tūc diabol⁹ re
cedet a nobis sicut recessit a christo: iur ill d
Iaco. 4. Resistite diabolo 7 fugiet a vobis:
cōsequentes grāz: in pñti gloriā aut in futu
ro: Amen.

Prima dñica. i. cl. de diffinitōe 7 diuer
sificatione elemosyne 7 euāgelij bodierni ex
positione. Sermo. 34.

E Surui 7 nō
dedistis mihi manducare.
Scribūt hec verba Mat.
23. 7 euāgelio pñtis dicit:
Postq in supiorib⁹ de pri
ma parte satisfactōis pñie
s. ieiunio sufficē tractatū ē: iure cōuenit vt
d alia ipi⁹ satisfactōis pte tractemus: v3 de
elemosyna quā vt d ieiunio dicit⁹ ē. s. tripli
cē pñdere possumus. s. cōfissime: qz sic dī
oē op⁹ mīe ipensū siue pñio siue sibi ipi⁹: fm
qd dicit Aug⁹. qd elemosyna hoīs icipe d3 a
seipso: s. ill d Ecclesiasti. 30. Miserē mie tue:
tuo placēs. Coiter pñ oē op⁹ pietat⁹ ipēsuz
propro siue corpale siue spūale 7 sic dī elemo
syna pō satisfactōis. Prope aut dī elemosy
na op⁹ pietat⁹ ipēsū. pñio ad releuādā idigē
tiā corpale. Sicut igit habem⁹ bōa corpis:
de quibus satisfaciā⁹ p ieiuniū: ita habem⁹
bona fortune: de quibus satisfacere debem⁹

sit op⁹ mie: 7 mia miseria respicit: vt illa re-
 leuet puenit iux⁹ nūq⁹ miseria q⁹ bois releuā
 darū sumit nūc⁹ elynaz p⁹dictaz bō at ē q⁹
 dā vnitū ex corpe 7 aia. vñ qdā miserie pue-
 nit ex relectu q⁹ ont ex pte vnionis aie cuz
 corpe. Quedā ex pte aie tñ q⁹ eleuāt elyne
 spūales re q⁹ ifra dicit. Est igit⁹ miseria q⁹
 accidit ex pte corpis aut ex cāis intrinsec⁹ aut
 extrinsec⁹. Ex cāis intrinsec⁹ accidit multi-
 plex miseria. Quedā. n. puenit ex distātia si-
 ne cōmēsuratōe cōplexionū sic ifirmitas re-
 spectu cui⁹ releuāda ē vificatio ifirmoz. Que-
 dā puenit ex re p⁹ditōe sube q⁹ accidit ex actōe
 q⁹ hitatū actioz que sūt calidū 7 frigidū. Ex
 actōe nāq⁹ calidū sicco accidit miseria qdā
 q⁹ d⁹ fames. Ex actōe aut⁹ frigidū bumo
 accidit alia q⁹ d⁹ sitis. Ad q⁹ releuatiōē est
 elyna qdāz q⁹ d⁹ cibatio 7 alia q⁹ d⁹ potatio.
 Est. n. fm p⁹bm fames appetit⁹ calidū 7 sicci-
 sitis p⁹o appetit⁹ frigidū 7 bumidū. Ex cāis
 aut⁹ intrinsec⁹ puenit triplex miseria siue tri-
 plex passio circa corpe⁹ bñanū. Prima ē igno-
 miniose nuditat⁹ quā sortit bō ex originall
 delicto q⁹ releuat elyna induitōis q⁹ ē acer-
 be afflictōis q⁹ causat⁹ ex ip⁹tu bymbriū 7 cau-
 matū: ad quā releuandā ē elemosyna bospiti-
 tationis q⁹ ē p⁹ectio ab bymbriū 7 caumati-
 b⁹. Tertia ē violatiōis q⁹ qua fit corpe⁹ ipo-
 res ad r⁹cleruiendū aie in motu competenti: 7
 banc inducit captiuatio siue carceratio quā
 releuat redēptio captiuoz. Ex parte p⁹o vni-
 onis aie 7 corpis accidit miseria mortis: q⁹ ē
 dissolutio corpis 7 aie 7 bāc miseriā respicit
 sepelitio siue mortuozū sepultura: 7 ipaz re-
 leuat in quātū ē possibile: q⁹ cū nō possit pro-
 bibere dissolutionē illā: prohibet saltē feto-
 rē sequētē. f. ne viui illo ledant⁹: vt enī bāte-
 tur ab Aug. in li. de cura agēda p⁹ mortuis.
 Quia q⁹ fm morē gerūt circa funera: magis
 sūt solatia viuozū q⁹ adiutoria mortuozū:
 Preterea tumul⁹ ē memoriale: p⁹ qd multa
 sūt subsidia mortuo q⁹ nō fierēt si locū deter-
 minatū nō b⁹et. Unde Aug. vbi. s. Noui-
 mēta dicit⁹ quāsi monimēta: id q⁹ mētē mo-
 neant ad ozandū p⁹ defūctis: vel ad spandūz
 gloriā resurrectiōis. Et sic patet q⁹ septē sūt
 elemosyne corpales releuātes miseria. pue-
 nitēs ex defectibus q⁹ insūt ex pte corpis in
 se 7 vnionis aie cū corpe. ¶ Qdā p⁹ bō d⁹ i-
 sal: q⁹ f. plurib⁹ mōis fiat elemosyne corpa-

les: vtpote fatigatū i itinere: sūt defendere
 innocētē a latronib⁹ i p⁹tētib⁹ eū: ne eū spo-
 liēt aut occidāt: sūt curādo vulneratū. Cū
 igit⁹ plurib⁹ mōis etiā alijs cōtingat elemo-
 synā fieri v⁹ q⁹ diuinitate sūt assignati modi
 p⁹dicti. Ad hoc r⁹idet fm Alex. de alca q⁹ v⁹
 rū ē q⁹ multa sūt alia genera elemosynarū:
 s⁹ bec p⁹cise nūerant⁹: q⁹ debis sit p⁹cise mētio
 i scriptura sacra: vt. s. patz. Preterea ista sūt
 v⁹lūs frequētioris 7 necessitatis maioris et
 fruct⁹ copiosioris: p⁹ p⁹ qd magis cōuenit
 q⁹ bec nūerent⁹ q⁹ alia: vt ad bec ipendenda
 mēbra ecclesie eliciāt. ¶ Aduertendūz fm
 Abo. 2. 2. q. 32. arti. 2. q⁹ ceterē p⁹mi ne-
 cessitates ad p⁹dicta septē reduci⁹ f. vñ ē d⁹
 cere cecū: sūt ētare claudū: reduci⁹ ad vñ-
 tationē infirmū: liberare p⁹imū a quacūq⁹
 opp⁹sione 7 violētia: reduci⁹ ad violentiam
 carcerati. Et id debem⁹ g⁹aliē p⁹imo i ei⁹
 oibus necessitatib⁹ subuenire: sicut etiā vel-
 lem⁹ nobis rōnabiliē subueniri: vt patebit
 j. ¶ Aduertēdū in sup⁹ q⁹ repiunt septē ele-
 mosyne spūales q⁹ sūt be. f. docere ignorātes
 consulere dubitātes: cōsolari afflictos: p⁹for-
 tare pusillanimes: corrigere peccātē: remittē
 iniurias: patient⁹ sup⁹portare or⁹ p⁹imi: oza-
 re p⁹ oib⁹ etiā inimicis. Et de his d⁹ iste p⁹.
 Cōsule: castiga: solare: remitte: fer: oza. et
 sub ista dictiōe: cōsule: cōprehendū⁹ doctri-
 na 7 cōsiliū: que etiā elemosyne spūales sūt
 nobiliores q⁹ corpales. P⁹io q⁹ illud qd ex-
 bibet⁹ ē nobilius. f. donū spūale qd p⁹minet
 corpali. Secūdo rōne ei⁹ cui subuenit: quia
 spūs nobilior ē corpe. T⁹io quātū ad ip⁹os
 actus q⁹ bus subuenit: q⁹ spūales act⁹ nobili-
 ores sūt corpaliū: quāū elemosynarū nur-
 merū 7 sufficiētā assignat Alex. vbi. s. di.
 q⁹ be elemosyne distiguū⁹ f. iux⁹ septē miseri-
 as aie: 7 p⁹ illas septē releuādas. Que cūm
 sūt miserie ex pte cognitiue. Una ē ignorā-
 tia p⁹ p⁹ quā releuāda ē doctrina. Alia ē mi-
 seria p⁹plexitatis ip⁹si⁹ rōnis ad quā releuan-
 dā ē cōsiliū. ¶ Et de his duab⁹ d⁹ Jaco. vltio.
 Fratres mei si q⁹ ex vobis errauerit a veri-
 tate 7 cōuerterit q⁹ eū: scire d⁹ q⁹ m⁹ q⁹ uertit
 fecerit p⁹ctōrē ab errore vie sue: saluabit ani-
 mā ei⁹ a mōte. Preterea alie sūt miserie ex pte
 affectiue: vna ē culpe: alia pene. Illa p⁹o q⁹
 culpe: aut ē repabilis p⁹ adiutorio bñanum:
 aut simpliciē a deo. Si ē repabilis ab homie

aut ē culpa cōmissa in te aut in aliū. Si in te
ad illā releuandā ē remissio: de qua dicit **Ma.**
18. Sic et pater me⁹ celestis faciet vobis: qz
nō remittet vobis pctā in se cōmissa: si nō re-
miseritis vniūsq; de cordib⁹ vestris fratri
suo. Si cōmissa ē in aliū: tūc ad illā releuā-
dā ē correctio siue castigatō. Et de illa dicit
Mat. 18. Si peccauerit in te frater tu⁹ etc.
Et id. **23. 9.** 4. quo illa ait **Aug.** Quia pec-
cator ē corripere: et quia hō miserere: neq; oī-
no liberabis boīez nisi cū psecut⁹ fuerit pctō-
rē. **Decibi.** Si aut nō ē repabilis nisi a deo:
sicut ē culpa obstinatorū et ipenitētiū: tūc ad
illā releuandā ē orō. Et de illa dicit **Iacobi. 5.**
orate pro iniicē vt saluemini. Et **Paul.**
orate pro psecutib⁹ et calūniatib⁹ vob. Si
aut ē miseria pēnēt aut ē releuāda p verbum
aut p factū. Si p verbū ad illā releuandā est
cōsolatio de qua dicit **1. Cor. 13.** Cōsolamini
pusillanimes et iniicē edificate alterutrū. Si
p factū ad illā releuandā ē supportatio. Et de
illa dicit **Rō. 12.** Debem⁹ autē nos firmiores
ibecillitates infirmorū sustinere: et nō nobis
placere etc. Et **1. Tim. 5.** Mōsoli vēm⁹ por-
tare pōd⁹ pprimūquātū ex suis modis inor-
dinatis grātis ē: sed etiā oēs grauedinē eius
in illud aph ad **Gal. 6.** Supportare iniicē
in charitate. Et ad **Gal. 6.** Alter alterius
onera portare etc. **¶** Si ē dicit sic. Quia
elemosyna simpliciter pstat in largitōe: vt
patet ex supradicta rōe: et remissio nō dicat
aliud gen⁹ largitōis: vñ qd debet poni in mo-
do elemosynę. Ad hoc rōdet **1. Tim. Alex.** qd il-
le q remittit: et si nō largiat aliqd dādo: lar-
git in obligatō. Qui enī remittit alicui id
ad quod tenet ille: dat quodāmodū aliqd libe-
rādo eū: siue dōbligatō ab eo qd dēbat: et id
ē decretis assignant tria elemosynę gēia **45. di.**
c. tria. vbi dicit. A tria sūt gēia elemosynarum
Vna corporalis: dare egētī qd potest. Alia
spūalis: dimittere a q lesus fueris. Tertia
delinquētē corrigere: et errātes in viā verita-
tis reducere. **Decibi.** Ex qbus orit vñ cor-
relatiō: q nō cūscūq; p dñdis existat: ex-
cusat a largitōe elemosynarum. Unde **1. Tim.**
Amb. sup. Luc. 85. dicit. i. singulo. 2. Alia
officiō pcepta pprie sūt singulorū: mīa cois
ē. vñ. id qz cōde pceptū ē oib⁹ officijs: oib⁹
etatib⁹ necessaria et ab oib⁹ deferēda: nō pu-
blican⁹: nō miles excipit: nō agricolā vel vñ
ban⁹: diues et paup. oēs in coī admonēt vt

conferāt nō bñti. **Decille.** Si qd significat bz sub
stātiā tpālē tribuat indigētī: si aut nō bñat
remittat iniuriā offendētī et diligat inimicū
qz hoc ē pclarū gen⁹ elemosynarū. **¶** **Aug.** Au-
gust. li. **Enchir. c. 57.** ait. Multa sūt itaq; ge-
nera elemosynę qd cū facim⁹ adinuamur:
vt dimittant pctā nra. Sed ea nibil ē mai⁹
qua corde dimittim⁹ qd i nos qsq; peccauit
vñ. q bonū ē erga eū et beniuolū siue etiā
bñficiū q nibilēbi mali fecerit: s multo grā-
dius et magnificētissime bonitatis ē vt tuūz
qz diligas inimicū et eū q tibi malū vult et si
pōt facit. Tu pō bonū semp velis: faciasq;
si possis: illi⁹ memor exēpli q pēdēs in cruce
orauit p suis psecutorib⁹ ut alios admonuit
di. Diligite inimicos vros etc. **Decille.** Et
id. li. **50.** omne omne. **¶** **1. Cor. 45. c. dñe** sē idē ait
Que sūt elemosynę: vna cordis: alia pecūiē.
Elemosyna cordis ē dimittere a q lesus es.
Elemosyna cordis multo maior ē q elemo-
syna corpis: charitatē elemosyna sine terrā
suba sufficit. **Decibi.** Hoc dicit breuē? **¶** **1. Mel.**
43. eo. li. vbi ait. Fac quātū potes: fac vñde
potes: fac bilare et secur⁹: mitte oīones: qz
habebit alas duas. s. geminas elemosynas
Et quid est geminas elemosynas dimitti-
te et dimitteret vobis. **¶** **1. Tim.** et dabitur vobis
Vna ē elemosyna q fit de corde: qñ sñi tuo
dimittis pctā. Altera elemosyna que fit de
suba qñ panē paupī porrigis: ambas fac ne
sine vlla ala remaneat oratio tua. **Decille.**
¶ **1. Tim.** forte qd dicit: suba nō habeo nec
iniuriā parior ab aliq; inimicū nullū teneos
quod ē elemosynā facere potero? **¶** **1. Tim.** et etiam
rūdetur q aliud gen⁹ elemosynarū restat: d
quo ait **Aug.** in coib⁹ sermonibus sermōe
septio. forte aliq; dicit. Ego terrenā suba
nō bēo: quā possim paupib⁹ erogare: nec ab
aliquo iniuriā parior cui indulgendo possim
mea peccata redimere: qd igit facturus qui
nec illa habeo: nec icinnare: nec a carnib⁹ vel
a vino abstinerē valeo? **Accipe ergo prelag**
et preciosus et tū elemosynarū genus. **¶** **1. Tim.**
in te bona volūtas: omnes domines sicut re-
ipsuz diligas: pro oib⁹ ora: hoc illis deside-
ra quod tibi velis: et clama et ab angelis. par-
ti terra boibus bone volūtas. **¶** **1. Tim.** bona
volūtas est ipsa charitas: est ordo secur⁹: qz
charitas opit multitudinē pctōrū. **¶** **1. Tim.** sol

litur dicitur pccato
nō dicere q bon
non potes probare
Decille. Et sic patet
Pariter tu que
appropiatio.
¶ **1. Tim.** et vñ
reclaratio
propositi
dñs dicit in di
fuit. **¶** **1. Tim.** bñd
mā aduare: sñ
qz q a similitudine
et nō dēdū mibi
vñ dubio: vñ
de solis miserico
¶ **1. Tim.** dicit **1. Tim.**
locuti fuerim bo
die iudic. **¶** **1. Tim.**
47. ar. 1. q. 3.
lū. q duplex est
calis. **¶** **1. Tim.** erit
li sed etiā in singul
zo. de cui. dei. c. i.
qz opā sua vel
monū reuocent et n
tunc cernantur vt
nā atq; ita simul
¶ **1. Tim.** autēz de ali
quid aliqua voca
tū nobis nō ē. **¶**
hā pfectionē nullū
qz de opibus mī
ratio: quāto magi
lūis opibus: vñ
tūc sūz bñditatē
oblectat: bñt voc
re quasi indices se
¶ **1. Tim.** **19.**
vñ. **¶** **1. Tim.** p
tur nec eozū opera
probat et pfecti sūt
numerātur. **¶** **1. Tim.**
miserico dñe corp
¶ **1. Tim.** quia boni
lū per opera mī
paupēs supplere p
nre sibi sanctorū
¶ **1. Tim.** facite vobis as

litur ois excusato 7 cōtradictio tua: quia po-
tes dicere q bonā volūtātē habere velis: s̄
non potes probare q eaz habere non possis
p̄cellit. Et sic pater para secūda.

**Paratertia que dicitur lectionis euange-
lice appropriatio.**

Tertio 7 vltimo in isto sermone pro
declaratōe illius partis euāgelij ad
propositū nostrū occurrēg: quia .s.
cristus dicit in die iudicij bis qui a dextris
sunt. **Venite bñdicti 7c.** A sinistris
mibi māducare: sicuti 7 deditis mibi bibere.
Et bis q a sinistris erūt dicit. **Discedite 7c.**
A sinistris 7 nō deditis mibi māducare: sicuti
7 nō deditis mibi bibere 7c. **¶** Mouetur
vñ dubiū: vtrū disceptatio in die iudicij
de solis misericordie opibus tm futura sit.
Maz dicit **Mat. 12.** Regi verbo otioso qd
locuti fuerint boies: reddēt rationē de eo in
die iudicij. Ad hoc respōdetur f3 **Ric. 1. 4.**
di. 47. ar. 1. q. 3. Et **De. 10.** super hoc euāge-
liū. q duplex est disceptatio. Imētalit 7 vo-
calis. Prima erit de oibus nō tm in genera-
litate et iā in singulari: q sicut dicit **Augus.**
20. de ciui. dei. c. 14. Virtute diuina fiet vt
cuiq3 opa sua vel bona vel mala cūcta in me-
moriā reuocent 7 mētis intuitum mira celeri-
tate cernantur vt accuset 7 excuset scia p̄ciē
tiā atq3 ita simul 7 oēs 7 singuli iudicentur
Astruz autez 7 alij opibus spū alis miseri-
cordie aliqua vocalis disceptatio sit futura:
certū nobis nō ē. Maz de illis opibus ppter
suā pfectionē nulla sit mētio ad resignādū:
q si de opibus minimis tāta fuerit remune-
ratio: quāto magis a fortiori de illis pfectis-
simis opibus: viri enī apostolici qui prope
excessus bñditatis 7 paupertatis 7 mundane
abiectionis: bñc vocant minimi: resignāt sta-
re quasi iudices seu iudicis assessores: iuxta
illud **Mat. 19.** **Ecce dē. 7 vos sup se. d. iu. d.**
tri. 15. Quapropt in vtrū iudicio nō examinā-
tur nec eozū opera disceptant: sed quasi ap-
probati 7 pfecti sine aliqua disceptatione re-
munerātur. Fitergo tm mētio de operib⁹
misericordie corporalibus tribus rationibus.
Primo quia boni: mediocres: vel ifirmi so-
lent per opera misericordie facta in sanctos
paupes supplere proprios defectus: 7 procu-
rare sibi sanctorū merita: iuxta illud **Luc.**
16. **Facite vobis amicos de māmōna iniqui**

tatis: vt euz defeceritis recipiant vds in eter-
na tabernacula. Secūdo ad prouocandū
oēs ad misericordiam 7 ad ostendēdū fm **Ja-**
cob. 2. c. sue canonice. q ibi misericordia sup
exaltat 7 supvincit iudiciū 7 rigore iusticie
7 ad mōstrandū dnos ordines electorū. id ē
eozū qui pro christo oia dereliquerūt: 7 eoz
qui per opera misericordie se illis associant
Vnde fit etiā ibi mētio de sex tm operibus
misericordie corporalibus: qz paupes euange-
lici cōmuniter illis sex indigent vidēz: cibo:
potu: hospitio: 7 indumento: 7 visitatiōe in
suis infirmitatibus 7 persecutiōib⁹. Et etiā
quia christus vt habet **Hebr. 7.** semper vi-
uens est. iō fit mētio tm de illis opibus que
facta sunt mēbris suis viuis nō autem mor-
tuis. Que oia confirmat **Petr⁹** rauēnates
in quodā sermone di. In regno celicorū om-
nibus angelis in cōuentu resurgētū: q abel
passus sit: q mūdū saluauit **Hoe:** q **Abra-**
bam fidē custodiuit q **Moyles** leges tulit
q **Petrus** crucē ascendit: dñs tacet 7 clamat
q pauper comedit. **Pec ille.** Tertio 7 vltio
fit precipue de illis mētio vt oib⁹ appareat
manifeste q q peccata per opa misericordie
nō redemerūt indigni sunt misericordia. iō
ps. Dispereat de terra memoria eozū: p eo
q nō est recordatus facere misericordia. et
Iaco. 2. Iudiciū sine misericordia fiet ei: q
non fecerit misericordiaz: Propter quod cō-
siderare deberent auari: vsurarij: raptorēz
7 ceteri similes qui non tm dant propria sed
auferūt aliena q horrendum sustinebūt iu-
diciū. Vt enim **Grego.** Si ita pena da-
tur qui sua non redisse cōuincitur: qua pena
flectetur qui aliena redarguitur abstulisse?
Faciamus ergo misericordie opera: ne de ill
inueniamur de quibus dicitur in euāgelio
Ibunt bi in supplicium eternum. Sed de il-
lis de quibus sequitur. Ibi pō in vītam eter-
nam. Ad quānos ille pducatur 7c. Amen.

Seria tertia prime dominice. xl. de excel-
lentia et dignitate elemosine. Sermo. 45.

Eciebat om-
nes vendentes 7 emētes in
tēplo. **Mat. 21.** Ad decla-
rationē alic⁹ p̄rie b⁹ euāge-
lij frēs charissimi nōnduz
f3 **Diero.** q sacerdotes et

mentis: q̄ recte viuūt: quia nemo male opas.
Et Aristot. ait. 4. Ethib. Virtuosus bñ vti
tur quibuscūq. ¶ Secūda doctor ē beatus
Abo. in. 4. di. 15. ar. 1. q. 3. q̄ dicit. q̄ elemo
syna efficit virtutis. Hic em dicit phs. z.
Ethib. Opa virtutū sūt laudabilia: 7 p op
positū opa vitiosa sunt vitupabilia. Sicut
gnō dare elemosynā in aliq̄ casu est culpabi
le v̄ vitupabile: ita dare elemosnā in aliq̄
casu sic ē laudabile: 7 p cōsequēs virtuosum
Cōfirmat hoc Ambro. sup illud. i. Abi. r.
Pietas ad oīa utilis ē. 7c. sicōi. Dis summa
discipline p̄piane est i mia 7 pietate: qm̄ q̄
pietate sequēs i lubricis carnis patitur sine
dubio vapulabit: s̄ dū pibit mia largior vbi
fides p̄p̄tor: nihil t̄ cōmēdat p̄p̄anū q̄
misericordī charitatē. Decille. Et Ere. omē.
5. ait. Respice in op̄ 7 exaudire p̄cē: largiri
stipē: p̄bere defensionē: atq; p̄eiusdē defensi
oē pauperis i aduerfantis cuiuslibet inimici
cias nō timere magna mētis latitudo ē. Dec
ille. ¶ Terti⁹ doc. est Ric. eadē di. ar. 2. q. 1.
di. Qd dare elemosynā tebitis circūstan
tis ē act⁹ virtutis. Et becest z⁹ p̄ lo. 7 fmōia.
¶ Pars tertia in qua declarat cuius virtutis
elemosyna sit actus.

i tractatu de oratione misericordia facit. **S**ola misericordia tñ modo est ab excessibus liberata: dñi oia odiosa sunt cū transcendērint mēā: sola misericordia terminū nō habet: ipsa tñ est cuius nimietas placet cui? oblectat enor mitas: cuius laudabilis pōt ēē pfusio. Sola itaq; misericordia ē que quāto ad maiora incremēta processit: tanto amplior est: 7 sibi laudē 7 in dño tribuit caritatem. **Decille.** Facias dico elemosynā quia ipsa est act⁹ misericordie ad quā bonamur i scripturis diuinis. **Ideo Aug⁹** in lū de elemosyna. **Hic** admonitio diuina cessauit: nūq; tacu it quo min⁹ in scripturis sanctis tā vterib⁹ q; nouis: temp 7 vbis ad misericordie opa tñ pph. puocatur. **Quē Ciprian⁹** ad frēs de ope. 7 elemosynis sic dicit. **Qd** autē timores dei seruati in miserationib⁹ pauperū: tñ cogitat: operat enī ideo q; credit: q; scit vera esse q; pdicta sunt verbis tui: nec scripturam posse mētiri fontez in fructuosas. i. steriles bomies excidi: 7 in ignē mitti: misericordes ad regnū celozū vocari. **Decille.** **Quere** igitur elemosynā: dico exerce: q; ipsa ē act⁹ misericordie ppe quā bñdiceris. **Luth. 2.** Sit bñdictus q; misertus est tui. **Prope** quā bonorabis dñm. **Prover. 14.** Honorat dñm q; misereb pauperis: propter quā tui placebis. **Prover. 21.** **Facere** miam magis placet deo q; victime: ppter quā inuenies retributōez. **Eccle. 12.** Bñfaciusto 7 iuuenies retributio: nō magnā: 7 si nō ab ipso certe a deo. **Eccle. 12.** **Misericordia** facit locum vnicuiq; fm meritū operū suozū. **Unde Aug⁹** in tractatu de oratiōe 7 misericordia. **Misericordia** laborās semp vigilans tantū efficacie obtinet: vt auctoz sui sine premio esse nō patitur. **Et in li. de correptione donatistarū qd Bonifacius comitē.** **Quid** te opere misericordie quod p vita eterna adipsendam 7 pena etna euadēda dominib⁹ tētem impēdere iudicā dū es: si p salute ista nō solū tēporali: s; etiā breui ad ipsum temp⁹ erigui liberanda: sic nos hominib⁹ subuenire ratio vera 7 benigna cōpellunt. **Hec ille.** **Apertiore** man⁹ ad pauperes: quia **1. sec. 6.** de re. dist. 6. c. libet. **50. d. c.** ponderet dominus ait: **Misericors** deo volo nō sacrificiū. ppter ipsū enī facies deo id quod sibi gratū ē. iuxta illud **1. Thim. 6.** **Indica** tibi homo quid sit bonū: 7 qd

domin⁹ requirat a te: utiq³ facere iudiciū et diligere misericordiaz. Propter ipsam etiā btūs eris. **Matth. 5.** **B**ei mites qm̄ ipsi misericordiaz consequent^r. **Et ideo Matth. 18.** reprehēdit qui noluit facere misericordiam quādo d^r: Serue nequā: oē rebitū dimisi tibi qm̄ rogasti me: nōne q³ oportuit et te misere conferui tui. **Et Jacobi. 2.** Iudiciū sine misericordia fiet ei: q³ nō fecerit misericordiā. **Et note q³ misericordes sicut et p³at^r vester celestis misericors est. Luc. 6.** **E**tote iuicē misericordes et benigni donātes inuicē. **Ephe. 4.** **E**t ideo **Lac. ait in sermo diuinaz iustit. 1. c.** **D**ixi quid debeas deo: dicā nunc qd³ boi tribuendū sit q³ id ipsū qd³ homini tribuit deo tribuit: q³ homo dei simulacriū est: s³ tñ primū iusticie officii est coniungi cū deo: secundū cū homine: sed illud primū religio d^r: hoc fm̄ misericordia vel humanitas nominatur: que virtus ppria est iustozū et cultozū dei: q³ ea sola vite cōmunis in se cōtinet rōnem. **Deus enī qui ceteris aialibus sapientiā nō dedit naturalibus monimētis ab incur-su et periculo tutiora generauit: hominē p³o quē nudū fragilēq³ formauit: vt eum poti⁹ sapientiā infereret: dedit enī p³ter cetera hunc pietatis affectū: vt homo boiem tueat: diligat: foueat: cōtraq³ oia pericula et excipiat: et p³stet auxiliū: et itez: Deniq³ celesti sumus cēs semine oriūdi: oibus ille idē pater ē: q³ p³ beluis in manibus sunt habēdi qui homi no cent: qui cōtra ius humanitatis et fas oē spoliāt: cruciāt: occidūt: et extermināt. **O**b quā necessitudinē germanitatis: docet nos malum nūq³ facere: semp bonū: id autē bñface-re quid sit: idē ipse p³scribit prestare auxiliū et p³ressis: et elaborantibus impietati victū nō habētibus. **Deus enī quoniam pius est aial nos voluit eē sociale. Itaq³ in alijs boibus nos ipsos cogitare debemus: nō meremur in periculo literari si non succurrim⁹: non meremur auxiliū si negam⁹. **De ille. Et sic patet q³ elemosyna est act⁹ misericordie. **Q² est actus iusticie elemosyna et hoc inq³tu elemosyna ordinat ad satisfaciendū p³ peccato: quia satisfactio est actus iusticie: et ideo cōtinetur sub iusticia sicut spēs sub genere. s. sub ista specie que dicit^r liberalitas. **Iusticia enī diuidit^r in severitatē et liberalitatem: vt dogmatizant p³bī. **E**t per hoc respōdetur ad illud q³ querebat^r si erat actus liberalitatis: ma-**********

gnificentie: vel iusticie: quia ē actus iusticie nō ratione sui sed rōne sue partis que est liberalitas: fm̄ q³ liberalitas reducitur ad iusticiā sicut pars: q³ sicut prodigalitas est dare vbi nō est dandū: ita liberalitas ē dare vbi est dandū: qd³ est actus iusticie. **E**t quādo dicitur q³ liberalitas nō attendit eius cui dat. **Ait Ricar. q³ si hoc nō attendat omnis liberalitas: hoc tamē attendit aliqua eius spēs que est misericordia: cuius act⁹ est elemosynā dare: vt dictū est supra. **E**t sic patet quē liberalitas sit pars iusticie: et misericordia sit species liberalitatis. **Q² elemosyna sit act⁹ misericordie et iusticie: confirmat hoc **Laetanti⁹ vbi. 3. 12. c. di. **E**aptuozū redēptio magnū atq³ p³clarū iusticie mun⁹ est. **Q² idem ipse **A**ullius approbauit: atq³ bec benignitas inquit etiā reipublice est vtilis redmi a seruitute captos: locupletari tenuiores: hanc ego cōsuetudinē benignitatis largitioni muneris si longe antepono: hoc est grauius: hominū atq³ magnozū: propriū igitur iustozū opus est alere paupes: ac credimere capitiuos: cum apud iniustos si qui hoc faciā graues et magni appellent^r: et ita: **H**oc igitur officiū benignitatis ne antepone quidem largitioni munerū debuit: quod est cōparatiss: et de duobus bonis id quod sibi videt^r melius eligentis. **I**lla enī largitio hominū patrimonialia sua in mare abiectiū inanis et leuis ab omniq³ iusticia remotissima ē. **I**taq³ ne dici quidē munera et in quibus nemo accipit nisi qui accipere nō meretur. **N**on minus magnū iusticie opus est pupillos et viduas et destitutos et auxilio indigentes tueri atq³ defendere: qd³ adeo vniuersis dīna lege illa p³scribit: qm̄ boni quidē quiq³ iudices ac officiū suū iudicant pertinere: vt eos naturali humanitate foueāt: ac ipsā prodesse intant. **N**erū bec op³ nostra pprie sunt qui legē qui verba ipsius dei precipiētis accepim⁹. **N**am illi sentiūt quidē natura esse iustum tueri eos qui tutela carēt: sed cur ita sit nō p³spiciunt. **Deus enī cuius p³petua clementia est: idcirco pupillos viduasq³ defendi atq³ foueri iubet: ne quis respectu ac miserationis pignozū suozū retardeat: q³ minus morte p³ iusticia hieq³ suscipiat: s³ incūctanter a fortiter subeat: cū sciat fecbaros suos deo relinquare: nec his vnq³ p³esidiū defuturum. **E**rgo quoq³ quib⁹ defuerit q³ assistat curā**********

actus iusticie partis que est h
reducit ad iust
galitas est dare
litas ē dare v
cie. Et quādo d
dit eius qui dat
ndar omnia lib
aliqua eius spū
act? est elemosy.
Et sic patet quā
miseri cordia su
elemosyna sit act
firmat hoc La
tuorū redēptio
ie mun? est. Quā
uit atq; hoc be
lice et vtiū redē
pletari tenemur
guitatis largitio
hoc est gratia
populū igitur in
accedere ca
si qui hoc faciū
vita: Hoc igit
ponere quidem
od est coparā
od sibi videt m
gatio hominū
pētū inanis et l
otissima ē. Itaq;
quibus nemo ac
peretur. Non mī
pupillos et v
indigentes tueri
uversis vna lex
ē quā induces ad
ere: vt eos natu
c glāe producit
ppie sunt qui le
cipiēti accepim?
tura esse iustum
ed cor ita sit non
petua clementia
alq; defendi atq;
tu ac miseratione
uo minus moris
s; incūctanter ac
baros suos vno r
fidū refuturum
rit q̄ afficiat curi

dos fouēdo spū suscipere sūme humanitatis
magneq; operationis est. Qd̄ qui fecerit:
hic vna hostiam deo acquirat: et qd̄ alteri
cederit ad tempus ipse a deo accipiet recipi
etq; in eternū. **De ille.** Facias ergo elemo
synā et sic acquires iusticiā ppter quā salua
beris. **Eccl̄. 18.** Nunquid pdes iustum cum
impio? quasi di. non. **Deut. 24.** Pabes ius
ticiā corā domino deo tuo. **Propter** quam
afflictionē fugies. **Iob. 1.** Si iust? fuero nō
leuato caput satiatus afflictione et miseria.
Propter quam ingredieris tabernaculum
dei. **psal. 14.** Domine q̄s habitat in taberna
culo tuo. **7c.** Qui ingredis sine macula et ope
ratur iusticiā. **psal. 17.** Retribuet mihi do
min? p̄m iusti. iam mea. **psal. 91.** Iustus vt
palma florebit. **Propter** quā semper. **Eccl̄.**
psal. 96. Letami iusti in domino. **psal. 112.**
Glor exultationis et salutis in tabernaculis
iustoz. **Propter** quā placebis deo. **Propter**
16. Initū bone vite facere iusticiā: accepta
autem apud deum magis q̄ imolare hosti
as. **Propter** quā digne coronaberis. **Propter**
16. Corona dignitatis senect? q̄ in vijs ius
ticie reperies. **Propter** quā securus venies
ad iudiciū. **Eccl̄. 18.** Ante iudiciū para ius
ticiā. **Propter** quā spem habebis in morte
et refrigeriū. **Sap̄. 4.** Iustus si morte pre
occupatus fuerit in refrigerio erit. **Propter**
quā saturaberis. **Matth. 5.** Beati qui esu
rūt et sitiūt iusticiā: quoniam ipsi saturabun
tur. Per quā fili? dei vocaberis. **Jo. 5.** Dis
qui facit iusticiā ex deo nat? est. Et sic patet
q̄ elemosyna est act? iusticie. **¶ Tertia ele**
mosyna est actus latric que est virt? quedā
qua impendit bono deo quod probatur sic
Offerre sacrificiū deo est actus latric: si da
re elemosynā indigenti est offerre sacrificiū
deo. iuxta illud **Debe. vlti.** Beneficētie autē
et cōmunionis nolite obliuisci: talibus enim
hostijs pmeretur deus: ergo elemosyna est
act? latric. vnde **Lactanti? vbi. 8. ait.** Trāf
ser ad magnū sacrificiū male pitura vt pro
bis veris munerib? babeas a deo mun? eter
nū. Et per hoc patet responsio ad vltimū ar
gumentū in opposito: quia dare elemosynā
est actus virtutis cū est debito modo circū
stantiatus: vt. s. fiat. ppter deū et sic nūq̄ pōt
esse nisi rectus. Et quibus omnib? concludi
tur q̄ dare elemosynā est magna res virtuo

sa et excellentissima. **De q̄ dicit Ciprian? in**
epla ad fratres de ope et elemosynis. **Becla**
ra et diuina res fratres charissimi solitaria
operatio: solatiū grande credentiū: securi
tas nostre salubre presidii: monimētū spū
tutella fidei: medela peti reposita in potesta
te patienti: res et grandis et facilis: sine pe
riculo persecutionis: corona pacis: verū dei
munus: et maximū infirmis necessariū: for
tibus gloriosum: quo christianus adiutus
prefert gratiā spirituale: promeret? christū
iudicē: et cum cōputat debitorē: ad hāc ope
rum saluariū palmā libet ac prompte cer
tem: omnes in agone iusticie deo christo q̄
spectante curramus: et qui seculo et mundo
iam maiores esse cepimus cursum nostruz
nulla seculi et mundi cupiditate tardemus: si
expeditos ceteros: si in hoc operis agone cur
rētes dicā nos vel reductionis vel psecutio
nis inuenerit nūq̄ domin? meritis nostris
ad premiū decri: in pace vinctibus coro
nam candidā pro operibus dabit: in persecu
tione purpurā pro passione germinabit.
Becl̄. ille. Faciamus ergo elemosynā que est
virtus dignissima et excellentissima: p quā
in presenti assequamur gratiam: et gloriā in
futuro in secula seculorū Amen.

Feria quarta post primam dominicā in
cl̄. De satisfactōe elemosyne. Sermo. 46

Triniuite
surgēt in iudicio cū gene
ratione ista et cōdēnabit
eā: quia penitētā egerūt
in p̄dicatione Ione p̄p̄te
te. **Matth. 12. c.** Petunt
iudei frēs charissimi scribe et pharisei: vt pa
ter i occurrat? et tūc agelio aliquod signū a xpo
videre: quod signū et qua intentiōe peterent
Luce. xi. magis expresse declarā? vbi dicit:
Et alij tēntes signū de celo querebant ab
eo. Quod ergo hic dicit absolute q̄ querebāt
signum: intelligit? de signo aliquo singulari
differēte a signis q̄ xps coiter faciebat. Ipsa
autē questio cōsiderata cōditione querentiū
aperte ostendit q̄ ex verbo infidelis et super
bo ac vano et tentatiuo procedebat: cuz tot
et tanta signa altioris potentie faceret q̄ ali
quod signū visibile emittere de celo: ideo re
spondit eis iesus. Quātio mala et adultera

signum querit. 7c. Deinde concludit verba
 pposita. Miri niniuite surgent. 7c. Conde-
 nabunt ea: nō auctoritate sed melioris facti
 cōparatione: qz penitentiā egerunt in predi-
 catione Jone: quod nō fecerunt iudei ad p-
 dicationē christi. Et tamē Jonas tm̄ tribus
 diebus predicauit eis: christ⁹ autē tribus an-
 nis. Itē Jonas predicauit peregrinis: xp̄us
 ciuib⁹ suis. Itē Jonas nullū fecit miraculū
 christum multa. Itē Jonas fuit pur⁹ homo:
 christus deus ⁊ homo. Sicuti etiā bodiernis
 tēporib⁹ pauci tot predicationib⁹ mouēt ad
 penitentiā: ⁊ ad satisfactiōē pro peccat⁹ suis
 reducunt. Non luxuriosi ad ieiuniū ⁊ absti-
 nentiā. Non superbi ad orationē ⁊ satisfacti-
 onē humilē. Non diuites cupidi ⁊ raptores
 ad largitatē ⁊ elemosynā. De qua elemosy-
 na tractantes postq̄ i superiori sermone ei⁹
 excellentiā ⁊ dignitatē vidimus. In presen-
 tiarū eius satisfactiōē pertractabimus: ⁊
 more solito tres considerationes annotātes
 vt infra. videlicet *Prima dicitur suppositio.*
Secunda dicitur declaratio. Tertia dicitur
dubitatio.

*D*ata prima huius sermonis in qua sup-
 ponitur qd elemosyna est pctōz satisfactiua.
 Primo igit in isto sermōe supponit
 cōclusio. Qd elemosyna est p pccis
 maxime satisfactiua. Qd pbat tri-
 pliciter. Primo similitudine. Scdo intētiōe.
 Tertio euidentē rōne. ¶ Primo pbat simi-
 litudine sic: homo satisfacti alicui tribus
 modis: vel p penā quā sustinet: vel p aliqd
 qd ei largit⁹: vel p intercessionē vel interces-
 sores quos mittit. Sicut simili bectria facit
 dō p elemosynā. Quia per ipsā se punit sub-
 trabendo sibi substantiā corpālē. Scdo bō
 deo largit⁹: qz dat paupib⁹ aliqd ppter deū
 Tertio mittit intercessores ad ipsū rogādū
 qz ipsi paupes tenentur p eo orare: ⁊ elemosy-
 na est opus satisfactoriū. ¶ Scdo hoc idē
 probat ex largitoris intētiōe sic elemosyna
 potest dupliciter fieri: recte ⁊ bene. Aut intē-
 tiōe subleuandi necessitatē proximī: ⁊ sic ē
 opus misericordie: ⁊ hoc mō pprie p̄tinet ad
 meritū vite. Et hęc satisfactoria. Aut intē-
 tiōe recōpēlandi p debito diuine offense ⁊
 sic ē opus iusticie ⁊ satisfactoria: hoc petrus
 ⁊ taratasi. 4. dī. 15. ar. 2. q. 1. ¶ Tertio
 hoc idē pbat euidentē rōne sic: ad hoc qd op⁹

qd facim⁹ sit satisfactoriū oportet qd habeat i
 se duo. Primo qd sit opus bonū vt sit in bo-
 norē dei. Scdo qd sit opus penale: vt pctōz
 aliqd subtrahat: qz a pena ⁊ a culpa libera ⁊
 ⁊ a culpa refuat. Primo dico qd a pena ⁊ cul-
 pa cōmissa liberat: qz p penā sit satisfactio
 ⁊ pctōz qd probat sic. Satisfacit enī aliqd
 deo p recōpēlationē offense: recōpēlatio autē
 offense iporat adequationē ei⁹ qd offendit
 adēū i quē offensa ē cōmissa: adequatio autē
 ⁊ in diuina iusticia ⁊ humana fit per subtra-
 ctionē ab vno qui plus iusto habuit: ⁊ p ad-
 ditionē ad alterū cui iniuste aliquid ē sub-
 tractū. Deo autē quis quātū ē ex pte sua ni-
 hil possit subtrahi: pctōz tm̄ quantū in se est
 peccādo aufert deo bonorē debitū: ⁊ ideo
 oportet qd in recōpēlationē pcti ⁊ offense
 dei contra eius bonorē cōmisse aliqd subtra-
 ham⁹. Quia ppter necesse ē qd opus satisfac-
 toriū sit penale: vt per penā nobis aliqd sub-
 trabamus ⁊ deo aliquid impendamus. De-
 cundo dico qd pena etiā a futura culpa p̄ser-
 uat: quia nō facile homo ad peccata redit: q
 quo penā expertus est. Nam medicine pec-
 cator⁹ ⁊ purgatiue ⁊ p̄seruatiue sūt penę. ¶
 Et bñ. ¶ Nū igitur subtractio bonorū temp-
 raliū p elemosynā penalis sit. Sequitur q
 elemosyna est satisfactoria. bec. 4. bo. in. 4.
 dī. 15. ar. 1. q. 2. ¶ Confirmat predicta tri-
 plici auctoritate. Prima est cretici ⁊ 7. 7.
 priani ⁊ pe. dī. 1. c. miroz. vbi dicitur. Ele-
 mosyna a morte liberat: nō vtiqz ab illa mor-
 te liberat quā semel christi sanguis extinguit
 ⁊ aqua nos salutaris baptismi ⁊ nostri redi-
 ptoris gratia liberauit: sed ab ea que per re-
 licta postmodū subrepat. Decille. Secunda
 est Lactāci vbi. 5. Dagna ē misericordiā
 merces cui deus pollicet oia peccata se remil-
 surū. Si audieris inquit preces supplicis tui
 ⁊ ego audiam tuas. Si miseris laborantiū
 fueris: ⁊ ego i tuo labore miserebor. Si autē
 despereris nec adiuueris: ⁊ ego animū tuū
 contra te geram: tuisqz legibus te indicabo.
 Decille. Tertia est Aug. in l. ⁊ pctōz me-
 ritis ⁊ remissione ⁊ baptismo paruulorū sic
 di. Aliqua precipit sed cōsultat deus hominē
 ad nō nulla superanda: vel que male concu-
 piūt: vel que male metuūt. Dagnis aliqñ
 vlt⁹ totis virib⁹ op⁹ ē voluntatis: qd nō per
 facit nos in oib⁹ adhibituos preuidit: q

hunc hunc de ho-
 + ma magis ⁊ p̄p̄o.
 m. q. p̄p̄o. dī. 15. ar. 2. q. 1.
 de p̄p̄o. satisfactiua
 ar. 1. q. 1.

pphetā tridice dici voluit. Ad iustifica-
bit in cōspectu tuo oīs viuens. Tales vtiq;
nos futuros dñs pūidēs qdā salubria reme-
diā ptra reatū 7 vincula pctōr 7 post baptis-
mū dare ac valere dignat⁹ ē. *Opā. s. mīe cū*
aic: Dimittite 7 dimittet vobis. Dater da-
bis vobis. Nec ille. Et id sicut p passionem
pī a pctō originali liberati sum⁹: ita 7 a pec-
catis actualib⁹ p eandē passionē: sed mediā
tib⁹ opib⁹ nostris marume elemosynis libera-
mur. Unde Cypan⁹ ad frēs d oxx. 7 elemo-
Multa 7 magna sunt frēs charissimī benefi-
cia dīna: qb⁹ in salutē nostrā tui patris pī
copiosa 7 larga clemētia opata sit 7 sp opet
qd cōseruādis ac viuificādis nobis par
filii misit vt reparare nos pisset: qd filius
missus ē 7 boīs filii voluit ē vt nos tū filios
faceret. Dñs iūuisset vt pplm q pūis iacebat
erigeret: vulnera ē vt vulnera nra sanaret
morū sustinuit vt immortalitātē mōtalib⁹ exhi-
beret. Multa bec sūt 7 ma g dīne mīe mūera
Sz ad huc qualis pūidētia illa 7 quanta cle-
mētia ē q nobis salutarī rōnī pspiciat vt boī
q redēpt⁹ est reseruādo plen⁹ cōsolat⁹. Maz
cū dñs veniēs sanasset illa nra q dā porta
uerat vulnera: 7 venena serpentis antiq⁹ cu-
rasset: legē dedit sano 7 pcepit vt vltra tā nō
peccaret: ne qd peccatū graui⁹ eueniret. Co-
arctati eram⁹ 7 i angustū inocētie pscripti-
one cōdusi ne haberet qd humane fragilita-
tis infirmitas atq; ibecillitas faceret: nisi ite-
rū pietas dīna subueniēs iusticie 7 mīe ope-
rib⁹ ostēdis viā quādā tuēde salutis aperiret:
vt fordes postmodū qfēcūq; dīm⁹ elemosy-
nis abluiam⁹. L. loquē i scripturis dñis spi-
ritus scūs 7 dicit: Elemosynis 7 fide delicta
purgant. Id vtiq; illa delicta q fuerunt aī
ptracta. Id illa xpi sanguis 7 scificatō pur-
gant. Itē denūo dicit: Dicat aq; extinguit
ignē: ita elemosyna extinguit pctm. Hic qz
ondit 7 pbat q sicut lauāt aq; salutariis
gebēne ignis extinguit: ita elemosynis atq;
opationib⁹ iustis delictoz flāma sopit. Nec
ille. Et sic patet pars pma hui⁹ sermonis.
Pars secūda hui⁹ sermonis i q declarat
q elemosyna ē satisfactoria p pctm.

Secundo declarat q elemosyna ē sa-
tisfactoria p pctm. Nā apls ait. i.
Abi. 4. Pietas ad oīa valet. i. pctā

pmissionē habens vite q nūc est 7 future: g
zē. *Preterea glo. sup. Luc. ait. Prima ele-*
mosyna est mederi aiab⁹ vñs credēdo i me
qz corda mūdo: s. cōstat q vñs mūdāt aiām
ab oī imūdia: qz nō mūdāt eā i pte sz tota
liter: g. zē. Preterea fm Aug⁹. 2. l. 2. vñs
vñs sermone. 7. Faciēs elemosynā debet iū-
pere a scīpō: ait enī ibi sic: Quid enī cōmīse-
ricors alteri: si crudelis es tibi? fac verā ele-
mosynā: audi scripturam. Miserere aīe tue
placens tō: mēdicat ante te aīa tua: redi ad
pscīaz tuā quicūq; male viuis: cūq; ifidelit⁹
viuis redi ad pscīaz tuā 7 ibi iueniēs mēdicā-
tē aīaz tuā: egētē pauperē: crūnosā: 7 forte
egētē 7 egellare mutescētē: 7 qñ iueneris talē
aīaz tuā fac illi elemosynā iudiciū 7 caritatē
Quid est iudiciū? respice te 7 iueni te. displi-
centib⁹: pñicia i te. Et qd est caritas? Dili-
ge deum 7 pīmū 7 fecisti mīam: pūcū aīa
tua 7 pscīa tua: bāc aut elemosynam si pter-
mittis da q tū vis: dona q tū vis te fructi-
b⁹ tuis nō decimas sen d imūdias. nihil fa-
cis qñ totū nō facis: 7 tecū aīa tua vscas: ne
pereat fame: da illi panē: quē panēs panem
viuū q tecū loqēt. Ego sū panis viuus qui d
celo vscēdi. Nec ille. Ex quo testific argui-
tur. Elemosyna est misereri aīe sue: si misere-
ri aīe sue ē remouere aīm miserā ab ipsa. i.
ā pctm. 7. Prover. 14. Dctm miserōs fa-
cit pscīos: g elemosyna ordinata aīm miserā
aīe tollit. Ita aut qualic itelligi babeāt te
clarat Alex. de al. vbi. d. di. 2. vtilitas ele-
mosyne magna est. Est enī quodāmodo vni-
uer salis: qz efficit 7 duas radices pctōrū
Nā vt bēf ab Aug. sup. vñs pscī. 7. 2. An-
cenā igni 7 suffossa ab icrepātō vultus tui
pblit. Sit ardens cupiditas velut ignis ma-
lus: 7 timet male iacēs velut malū frigus: 7
malū ignē ē elemosyna velut aq; 7 pscī. 3. Co-
tra malū frigus est elemosyna velut ignis.
Prover. 25. Si esurierit inimic⁹ tu⁹ ciba il-
lū: si sitierit da ei aquā bibere: prunas enī cō-
gregabis sup caput ei⁹. Preterea boc etiā p
ex bīs q dñs mūdāt aiām ab oī pctō p crāz
quā te sola mīa infundit. Nā mīa vel opus
mīe quodāmodo pīat ei pctō. oē enī pctm
est mīeria aīe 7 aiām efficit miserā: quam
quodāmodo releuat mīa. i. mīa te effectiue
mīa boīs dispositiue. Preterea elemosyna
pdest 7 faciēti 7 recipiēti: vñ quodāmodo

ecclasio triplici auctoritate. Prima est Aug.
in 2ª sermone de ieiunio quadragesime sic dicit.
 Ieiunia nostra elemosynarum piguedo comedet
 quod tale est ieiunium sine elemosyna: qualis sine
 oleo est lucerna. Si sicut lucerna sine oleo
 accendit fumigare potest: lumen autem habere non
 potest. Ita ieiunium sine elemosyna carne quidem
 cruciatur: sed charitatis lumine animam non illu-
 stratur. De illis. 2^a est Ambrosij in sermone de
 officio d. Abraham a pe. di. i. c. Medicina mi-
 sericordie tollit peccata magna: habemus plura
 subsidia quod peccata nostra redimimus: pecunia ba-
 tes redime peccata tua. Non venalis est dominus: sed
 tu ipse venalis es: peccatis tuis vendidatus es: re-
 dime te opibus tuis: redime te pecunia tua.
 vtilis est pecunia: sed preciosa est misericordia
 elemosyna in qua peccata liberat. Crimina er-
go elemosynis redimuntur: beatus ille. 3^a est Joan.
chrisostomi ea. di. c. medicamentum sic dicens.
 Medicamentum fortius quod maxime in pneumonia
 operatur hoc est elemosyna. Sicut in preceptis me-
 dicine medicamentum quidem multas verbas acci-
 pit: vna autem non tantissima: sic et in pneumonia.
 Ista verba officiorum potentior est et vniuersum ipsa
 efficit. Audi enim quod dicitur in scriptura Da-
 te elemosynam et omnia munda sunt vobis: beatus ille.
Et dicitur si elemosynas spirituales sunt magis
satisfactorie quam corporales. Ad hoc respondit
alibi. quod pure spirituales magis sunt satisfactorie
quam corporales: quod cum satisfacere sit causam pec-
catorum excidere et eorum suggestionibus aditum
non indulgere: quod maxime potest fieri per gratiam
etiam quam efficaciter meretur spirituales: quia indul-
gentia est que maior est quam indulgentia corpo-
ris subueniunt. Ad hoc sunt magis ceteris ope-
ribus satisfactorie: quod ideo dico: quod homo ita
exiliter posset orare et docere ad subueniendum
indigentie spirituali. primi et ita efficaciter labo-
rare ad subueniendum indigentie corporali: quod
elemosyna corporalis preferetur spirituali: sed
inter ipsas elemosynas spirituales ad satisfaci-
endum potissima est offensa et remissio: quod per
bas triplici auctoritate. Prima est Aug. li.
22 contra epistolam perniciam ubi sic dicit. Pecca-
tum quod alter in te commisit dimitte ut dimittat
tibi deus: quod magni operis misericordie est offen-
sa et iniurias remittere. Secunda est eiusdem
in li. 50. omel. 18. ubi sic dicit. In ope-
ribus misericordie et pietatis omnia valent: cum
ex pleno corde et vera fiducia dicimus illi qui

videt: Dimitte nobis debitum nostrum sicut et nos
dimittimus debitoribus nostris. Tertia est
ibidem omel. 5. Quia sicut ipsi videtis ad re-
missionem omnium peccatorum si substantia terre non fue-
rit charitas et dilectio inimicorum satis abun-
deque sufficit: nulla nobis excusatio remane-
bit in die iudicii: nec dicere aliquis poterit non
se habuisse unde redimeret. Et ideo omnes ho-
mines studeamus toto corde diligere orantes
ut qui boni sunt meliores fiant et in bono opere
permaneant: qui vero mali sunt cito corrigantur time-
tes quod dominus comminatur. Si non dimiseritis
verbo peccata eorum: nec pater vester celestis dimit-
tet vobis peccata vestra: sed magis cum ipsi adiuto-
rio laboremur: ut in nobis possit impleri: Da
te et dato. Cum in nostra precepta positi sit quili-
ter in die iudicii iudicemur. Dimittamus ergo om-
nibus inimicis nostris: ut vera et libera conscientia in
oratione dominica dicere possimus. Dimitte no. re.
no. De illis. Ex quibus omnibus apparet quod non
 potest maius fieri suffragium quam elargitio elemo-
 synarum. En dicitur ad Palmachium de morte
Pauline Palmachius non sanctam fauillam ol-
isque veneranda elemosyne balsamis rigat:
his pigmentis atque odoribus fouet cineres
quiescentes. Sciens scriptum: Sicut aqua ex-
tinguit ignem ita elemosyna extinguit pecca-
tum. Quantas virtutes habet misericordia
et quibus donanda sit premium beatus Cipria-
nus grandi volumine exequitur et Damascenus
silius. probat: qui regem impiissimum si se audire
voluisset dicit pauperum sustentationem salutandam
De illis. Omnia supradicta patet per exem-
plum singulare Joannis elemosynarum qui ait:
Quod cum quidam captus in carcere et reclusus esse
enadentes quidam de captiuis suis et ad patriam
illius reuertentes asseriebant illum mortuum quod
similem sibi sepelierant quem illum putabant
parentes ergo illum quasi per mortuo per an-
nos tres collectam faciebant. Post quatuor an-
nos ille rediit: et cum cognouisset ea que pro eo
agebantur: dixit se illo tempore quo collecte fie-
bant a quodam candidato solutum fuisse et tota
die libere ambulasse. In crastino autem ferro
rursus astrictum se sentiebat. faciamus ergo
elemosynam debitis circumstantiis ut debita sa-
tisfactione peccata nostra abluentes in pre-
senti assequamur gratiam et in futuro gloria
in secula seculorum Amen.

gitate ⁊ bonitate. *Permo. 47.*
Atuli edunt

Aruli edunt

Pars prima huius sermonis in qua declaratur quod unusquisque debet fieri cum gratiositate

Rimo q̄ elemosyna debet fieri cum
gratiositate bilariter veloci⁹ ⁊ sua,

Inter. **E** Primo elemosyna debet fieri hilariter cū iocūda facie ⁊ hilaritate.

bilare sibi vultu ondere. **În Eccl. 15.** În
oî dato bilare fac vultu tuu. **În** **Mat. 23.**

tristē vultū dotoxis n̄ respicit: ita bilarē do-
tozē nimis diligit. vn̄. z. ad 4 hori. i. n̄ plus

ait: Mo ex triticia aut ex necessitate: vbi
enī datorē diligit dē. Qd habet. 26. q. 6.
6. et hīa. vbi sic dī. Ad bonū aut quisq; in

utiliter cogit cū de aspnes coacta sacrificia
Nā plus cū ad elemosynas bon. bozo

ret ait. **U**nusquisque dei prout destinavit in corde
suo non ex tristitia aut ex necessitate: bilare enim
enim datorum diligit deus. unde dicitur intelligi quod

inuit⁹ dat pp^t pñtē pudorē: 7 rē 7 meritū
pñt. ¶ **E**z hic oñt vnū dubiū **S**imereā

equaliter duo faciētes elemolya habentē
equalē cbaritatē: S alē cū granamine: alter
cū hilaritate facit ceteris parib⁹. pñide f en

etiam ex glo. ibidem q. ait: **Q**uicqd boni facis ci

bilaritate fac et tunc facis. Qui enim ex vo-
luntate dat bona approbat deus et remunera-
tur. **Arum?** Nonne qui datur non hilariter non ben-

Quia elemosyna est satisfactoria ex duobus

¶ magis ē penalis magis ē satisfactoria: q̄ia

na: 7 magis ponderāda est etiā merito circū
stātie nāe q̃ fortune: sed legiē **Q**uātūq̃

Luce. 21. ¶ mulier paup q̄ misit duo minu
ta in gacophitatu pl⁹ misit q̄ alij c̄s: nō in

quiritate 13 in pposita: q2 tem vltu lulu
misit; alij vo ex abūdāti miserūt: g̃ circūstā
tia paupertatis facit qd maioritatē meriti: qd

pl⁹ grauē paup i puo q̄ diues imāg ḡ cir-
cūstātia nāe vbi mai⁹ guamē ē factē ad maiō

ritate meriti. Precece ybunaloz pugna lo

maior victoria: 7 vbi maior victoria ibi ma
ior merces: qz qui dñat aīo suo melior ē ex
vugnatore vrbū puer. 16. ergo cū ille qui
dat cū graumine vincat animū suū in dan
do elemosynā: maiorē victoriā habet q̄ ille
qui dat bilariter: ergo etiā habet maiorem
mercedē q̄ ille qui dat ex bilaritate: sed con
tat q̄ illa que fit cū graumie magis ē pena
is: ergo magis ē satisfactoria. Adhanc du
itationē respōdit Alex. de ales dicens: Qd
i graumie illud ex radice auaricie pueniat
illius qui dat elemosynā non est magis satis
factoria q̄ alia: qz ex radice peccati puenit
quia si hoc esset de malo scilicet culpe repu
neret lucrū. Sed si graumie illud sit de na
ura cōplexionis illi? magis est satisfactoria
si meritoria q̄ tuz ad remissionē pene. Nec
erū est q̄ si dāns cū graumie magis ac
cedit ad dātē inuite: qz inuite dare sonat in
itū: sed graumie hui? modi respicit illud
de est nature: vnde nō sunt eiusdē ordinis.
Quādo ergo dicē q̄ bilarē datorē diligit
e: dicendū sicut in pposito nro: q̄ ille di
git bilaris qui sponte 7 volūtariē dat scdm
p bilariter dare dicē qui dat mō cōtrario
illi qui dat cū tristitia 7 murmure. Ex quo
q̄ ille q̄ vult recte mereri in cōspectu dei
debet dare elemosynā sponte 7 volūtariē gra
anter 7 affectuosē: vnde Hiero. in epistola
ad Julianū ait: Paupcula vidua duo era
niste in ga:ophilatū 7 quia totū cōtulit qd
habebat: oēs dicē in oblatiōe munerē dei su
traffe locupletes: quoniā nō pondere sui s̄
offerētū volūtate pensat. **De illis. Et ideo**
12. q. c. quiescam? dicē. Mō enim ex vita
ozi quos accipis mercedē tibi retribuitur?
st de? sed ex volūtate 7 bonozificētia mul
ta: ex mīa 7 bonitate 17. 45. di. c. due. dicē.
Elemosyna que corpaliter dat: si non beni
mo corde tribuit oīno nō sufficit: p̄pterea
Augu. in tractatu suo de vilitatiōe infirmo
ū sermone pmo hoc meli? explicat di. Mō
na ē a malo declinatio: s̄ necessaria ē ad bo
nū faciendū festina 7 efficax 7 cū bilaritate
exhibito: bilarē enī datorē diligit de? 7 qd
est bonū facere in publico est boni faciendi
regula. Enumerat enī bona sibi impēsa do
tor 7 doctorū sic dicens: Hospes fui: nudus:
in carcere: sitiēs: 7 efuriēs 7 ministrasti mi
di 7 qdū vni. ex m. m. se. m. fecisti. 17. 29.

de bonū quod cū sit in pauperes redūdat in
teum: s̄ in pauperes largitio nō est toti? bo
ni exhibitio. **De illis. 11. Secūdo ad hoc q̄**
sit gratiosa elemosyna debet fieri velociter:
p̄n Salomon puer. 3. dicē. Ne dicas ami
co tuo vade 7 cras dabo tibi: cū statim pos
sis dare. Est autē velociter danda: tū ne do
nans tarditatē ipsam vēdat: 7 querēs preci
busemat: iuxta illud Genec. Nihil ebri?
emit q̄ q̄ multis precib? cōparat. Et ideo
Ecclēsiasti. 4. dicē. Ne p̄trabas datū an
gustanti. Tum vt donās benedictionē acq
rati: iuxta illud p̄uerb. 22. Qui pronus est
ad misericordiā benedicef. Tū ne mors ve
niat: 7 donati nō ita sicut ante pficiat: vñ
Ecclēsiasti. 14. dicē. Ante mortē bene fac
amico tuo. Et ideo ad hui? exemplū. s̄ q̄ de
mosyna sit velociter dāda illud Job. 31. de
duci p̄t. Si negaui quod volebā pauperib?
7 oculis vidue spectare feci. quasi diceret mi
nime. Sicut bodie p̄terq̄ faciūt 7 pauperi
buz elemosyna ad hostiū eozū accelerātū:
buz clamātib? diu nībil respondēt: 7 de
mū dicūt: vadas cū deo. Et ideo Aug. oīa
ista cōfirmās in li. 50. omel. omel. 40. dicē
Perfecta misericordiā ē vt ante currat elu
rienti cibuz q̄ roget mēdicus. Mō enī perfe
cta ē mīa si precib? extorquef. Sed si tacens
mēdicus loquit̄ palor in facie: p̄ne lapsis sel
sis ē celis q̄ suspēct? festina pietate succurre
re: ne audias irrogantē: ne qd vult dñō vē
dices tibi. Imittare tū tuū qui solē suū ori
ri facit super bonos 7 malos: 7 pluit sap tu
stos 7 iniustos. Ecce venit tibi pluuia anq̄
roges: rescēdit v̄ertas nec dū steris: dum
ad huc in lecto es ex p̄cepto vīgilat dices: ex
cubant elemēta fructus te nesciēte effūdūt
verat celū 7 parturit terra: tot celaria mel
sum dū nescim? accipim?: 7 tantas op̄es co
medim? ante q̄ rogemus. Et tu homo mo
dicus ē 7 ipse panis quē etiā precib? vendis
Mō rogauerūt quatuor milia in deserto Je
sum cū septē panes 7 paucos pisces infinita
agmina p̄nderēt. De illis. Et ideo quedā
reuota mulier cū ēēt in ecclesia 7 missa can
taret ibides: accessit ad eam pauper quidā
nudus frigore 7 algore grauit̄ cruciatus:
pieq̄ sibi elemosynā postulās: quē cum pia
mulier aspexisset misericordiā mota cogita
uit: si irer domū perderet missā: si aut missā

expectaret paup alioze cruciaret. Et victa
arcta necessitate paupis frigidetis: cito ad
angulū ecclesie iuit: clāg se pellicū exuit: et
pauperi in elemosynā redit missamq in eo
dē passu quo iā cantari dimiserat reinuenit
ergo christiane cito fac elemosynā: qz velo
citer fienda ē. **Tertio** ad hoc q sit gratio
sa elemosyna debet fieri suauiter: vt. l. suau
voce et dulci respōsione def: **hē Ecclēsiasti**
is. Mōne ardorē refrigerabit ros: sic et ver
bū meli⁹ q datū. Et paulo añ ibidē dicē.
Aggregationi pauperū affabilez te facito.
Et ibidē inferē. Declina pauperi aurē tuaz
sine tristitia. **Cōtra** quod faciūt multi qui
asperis et cōtumeliosis verbis dat elemosy
nā: vnde **Greg. ait:** Sunt nōnulli qui mor
vt ab egenis fratrib⁹ fuerint necessaria po
stulata: pri⁹ in eos cōtumeliosa verba iaculā
tur: qui et in rebus ministeria pietatis effi
ciūt: verbis tñ cōtumeliosis humanitatis
gratiā perdūt: ita vt plerūq videant in iu
rie illate satisfactionē exoluissē cū post con
tumelias dona largiunt. **Decille. vñ Ecclē**
siasti. 20. dicē. Datū in superbiis nō erit vti
le tibi. **Et rigua** dabit et multa improperebit
et apertio oris illi⁹ inflatio ē: et odibilis ē deo
huiusmodi homo. **Decibi.** **Debet** autē
fieri suauiter elemosyna: maxime qz sit deo
quādo fit pauperi: **vñ Aug. sup plal. 123.**
ait: Cum dam⁹ elemosynā pauperi nō da
mus quasi de nostro: s tanq de dono christi
nec tebem⁹ dare quasi mēdico: s tanq patri
vñ in li. 50. omel. omel. 17. ait: Dedisti deo
o homo dedisti qd tibi dedit de⁹: nūquid
inuenisti vnde daret homo te? dono das deo
ex eo qd tibi dedit bono a te accipit: Mā mē
dicitas tua nisi prior ipse redisset inanissima
remaneret. **Decille:** Et ideo exemplū habet
ex legēda **Iobis elemosynarij.** Qd cū qui
dā optimis vestimētis indut⁹ esset peregri
no cuidā naufrago petēti vestimentū suū de
dit: quod ille accipies statim vendidit. **Cō**
gnito hoc ille turbat⁹ est dicēs: Non fui bi
gnus vt memoriaz mei haberet egenus. Et
ecce dū dormiret vidit quēdā fulgentē sic so
lem: habētez indutū vestimentū qd tradi
derat egeno et dicētē sibi. Quid plozas? **Cō**
gnosces vestimentū. Et ille etiā dñe. Et to
min⁹. Illo ego vestio: et quo redisti mibi.

ha christiane: fac ergo elemosynā bilari
ter velociter et suauiter: qz ista faciūt elem
synā teauratā. Et hoc exprimit in hoc termi
no. ecce. Sicut etiā accipit **Esa. 12. c. Ecce**
de⁹ saluator me⁹: qz deus in mūdū descen
dens: et in elemosynā se nobis pauperib⁹ do
nans hoc obseruauit. **Aduertēdū** insup
q ad hoc q elemosyna sit gratiosa debet fie
ri in charitate: qz elemosyne in peccato mor
tali viuētibus nihil aut porū p̄fuit: maxime
quo ad merituz eterne vite et remissionē pe
ne: vnde **Aug. 21. de ciuita. dei. 27. c. ait.**
Qui dignas p suis peccat⁹ elemosynas pri⁹
eas incipit facere a seipso: qz indignū est vt
qui in se nō facit in proximū faciat. **Et** au
diat dicentē deū. Diliges primū tuū tanq
te ipsum. Iterūq audiat **Miserere** aie tu
placēs deo. hāc elemosynā. id est vt deo pl
ceat nō faciēs anime: quomō dignas p pri
catis elemosynas facere dicēdus ē? **Ad ho**
eni illud scriptū est. Qui sibi malus cui bo
nus erit. **Decibi.** Et ideo o christiani vultū
q elemosyne pficiant animab⁹ vñ is mutat
vitā vestrā: relinquit peccata vestra o lu
xuriose dimitte luxuriā. **Et ideo** qui volun
sibi elemosynas pdesse debēt prius vitā mu
tare: vnde **Iac. in. 5. di. institu. 13. c.** **Qui**
tiēs igitur rogaris tentari te a deo crede a
sis dignus audiri: circūspice cōsocietā tuā
et quantū potes medere vulnerib⁹. **Mecti**
quia pctā largitione tollunt dare tibi licen
tiā peccandī putes. **Abolētur** eni si deo lan
giare qz peccaueris. **De⁹** enī purgari bo m
nē peccat⁹ maxime cupit. **P**deo qz agere pen
tentia iubet. **A**gere aut penitentia nō est aliud
q profiteri et affirmare se vltius nō
peccaturū. **Decille.** **Q**uātū bodie inueni
tur: qui substantiā tēporalē in pauperib⁹ do
re volūt christo: animā vero in peccatis do
re volūt diabolo: vnde **Aug. in cōmuni**
sermonib⁹. sermone. 23. ait: **Rogavos v**
diligentius considerātes artēdatis: ne voi
crudelis ille būani generis inimicus ita dec
piat: sicut solet incantōs iniqua calliditatē
decipere: qui homicidiis: raptorib⁹: et adul
ris vanam securitatē ingerit: vt talia crim
na quotidianis elynis redimē credāt: putē
tes q deus corruptorū mōre iudicūz pecu
niā accipiat: peccata dimittat. **Accipit** pl
ne pecuniā et elemosynis delectat. **Ca tñ ra**

tionem ut offerens simul offerat aiam suā. **M**c-
gest bec iusticia vt criminofus pecuniā deo
offerat: 7 aiam suā diabolo tradat: imaginē
impatoris offerat deo: 7 in seipso imaginē
dei tradat diabolo. **N**ō ita precipit in euāge-
lio chris̃ cū ait. Reddite q̃ sūt cc. cc. 7 q̃ sūt
dei deo. **N**ā quātrūlibet largas elemosynas
q̃ tribuat: si capitalia crimina non declinat
pecuniā perdit 7 peccata nō redimūt. Nemo
potet q̃ elemosyne ea cōsumant. Aliud enī
est mutare vitā: Aliud colorare. Mutare
vitā est a talib⁹ criminib⁹ abstinere. Colo-
rare vtro elemosynis credēdo redimere. Ele-
mosyna enī tūc animā liberat: si criminofus
mortifera pctā iam desecat: ne substātiā suā
offerat deo: 7 pentētiā tribuat inimico. **D**ic-
te. Fiat ergo elemosyna cōditionib⁹ predi-
tis: q̃ si aliter fiat 7 si aliqliter p̃sit: tūc in cō-
parabiliter magis sic fiat. **E**t de hoc
dat exemplū in legēda Jobis elemosynarij
vbi dicit. Qd erat quidā t̃beloneari⁹ diues
palde petrus noie: s̃ nimis pauperib⁹ imise-
ricors: q̃ eos ad domū suā accedētes cū ni-
mā indignatione repellēbat. Unus ergo il-
lorū dixit socijs. Ego facio vobiscū pactuz
q̃ ego hodie accipia ab eo elemosynā. Facto
pacto paupere illo ad domū illā accedente 7
p̃forib⁹ stante: petrus cū vidēz accipēs
vnu de sillaginis panib⁹ quos illa boza man-
cipiū ferebat: quia lapidē nō inuenit paupe-
rem cū magno furore inde percussit: quē pau-
per accipēs se illū recepisse de manu illi⁹ so-
cis indicauit. Post vtro duos dies infirma-
tus ad mortē vidit se ante iudicē 7 mauros
quosdā in statera mala eius appēdere. Sed
ex altera parte dealbati tristes dicētes le-
uēbātē q̃ imponerēt nisi parū panē simi-
agin is: quē dederat chris̃to coact⁹: quē cum
sup̃ statērā ponerēt eq̃litas nō ē facta. Qui
dixerūt ei: Ad auge similagīnē hāc alioquin
te immaniter appbēdēt. **E**uigilās autē 7 li-
teratus dicebat p̃plo. Si vna similago q̃ p̃
furore iactauit tātū pfuit: quāto magis oīa
p̃pter dñm elargiri. **L**auēat q̃ ait Augu-
stine in sermone. 24. de coibus 7 obseruet vnū-
quisq̃ pctōz vt sic p̃ suis criminib⁹ elemosy-
nā faciat: ne ipsa vltra cōmittat: timens il-
lud qd dicit ap̃lus. Si dīstruero in obis
pauprū oēs facultates meas: charitatē autē
nō habēz nībil mibi p̃dest. Quomō chari-

tatē non habere dicit qui oīa sua pauperib⁹
elargit: q̃ in alijs charitatē ostēdit: et sibi
ipsi crudelis exisistit qui animā suā in mortali
crimine interficit. Et quid p̃dest si alijs si-
mus benigni cū nobis simus impij. Quid
elemosynas alienā carnē pascim⁹: crimina cō-
mittēdo aias nostras iugulam⁹. Et sic pa-
tet pars prima hui⁹ sermonis.

Pars secunda vbi probat q̃ elemosyna
debet fieri cū largitate.

Ecūdo dico q̃ ad hoc q̃ elemosyna
sit deo grata 7 meritoria debet bate-
realiā conditionē que dī largitas 7
ideo dicit. Iacbeus. Simidū bonozū meoz
dñe do pauperib⁹. **L**uc. 19. vnde **A**bbie.
4. dicit. Si muleū tibi fuerit: abundāter tri-
bue. **H**ic enī vnū dubiū. vtrū liceat oīa
dīstruere amore dei. Et respōdit **A**lex. de
ales. Qd licitū est oīa dare pauperib⁹ 7 pau-
peres effici p̃ deo: 7 nō solūmodo licitū: sed
etiā meritorizū. Et hoc ineffabiliter astruit
doctrina chris̃ti. vnde **Matth. 10.** Quacun-
q̃ balēs vnde 7 da pauperibus. vbi glosa.
Qino: oīa nō partē vt ananias. 7 **Matth. 16.**
Nolite solliciti esse quid manducetis dī-
cētes. Quid māducabim⁹: aut quid bibem⁹
aut quo opiemur? **rc. Luc. 12.** Vendite
oīa que possidetis 7 date elemosynā: 7 ideo
ap̃l hoc fecerūt ex p̃suasione chris̃ti. vnde
Luce. 5. Relictis omnib⁹ secuti sunt eum.
Et ideo **Matth. 19.** **Marci. 10.** **Luc. 18.** vi-
derūt ipsi. Accereliquim⁹ oīa 7 secuti sum⁹
te: propterea petrus **Act. 3.** dicebat. Argē-
tū 7 aurū nō ē mibi. Et quib⁹ oībus cōclu-
ditur q̃ large 7 abundanter sunt faciēde ele-
mosyne: vnde apostol⁹ **1. Cor. 9.** Qui
p̃ce seminat p̃ce 7 metet 7 qui semiat in bene-
dictionib⁹ de benedictionib⁹ 7 metet: vnde
Aug. in libro de elemosyna sic ait: Petuis
ne patrimoniū forte deficiat si ex eo opari
largiter ceperis? Quādo enī factū est vt iu-
sto possent deesse subsidia: cum scriptū sit.
Non occidet fame dñs animā iustam: hoc
affirmat. **Ap̃rianus in epistola ad fratres**
de op̃e 7 elemosynis dicit: Petuis ne patri-
moniū tuum forte deficiat si operari ex eo
largiter incipias. et nescis miser: quia dum
times ne res familiaris deficiat et vita et
salus ipsa deficiat. Et dum ne quid de re-
bus tuis minuat attendis: non respicias

Da altissimo fm da tu ei: vt magis ac mo-
gis multiplicet tibi dona sua in hoc mudo per
gratia 7 in alio per gloria. Amen.

Feria sexta post hma dñica in xl. De tri-
bus conditionibz elemosyne. s. Gratiostate
largitate 7 bonitate. **Sermo. 48.**

Urge tolle

grabatū tuū 7 ambula.

Scribū hē verba Jo.

s. c. Describū frēs charis-

simi in hoc sacro euāgelio

qz bierosolymis erat pba

lica plicia: i qua aque pluniales colligebat

que bebraice cognominabatur tetrastida. i. ro-

nus ouis quinqz habebat portis: vt per plu-

ra loca possent lauātes hostias tēdēre ad

liquā. In his scilicet portibz iacebat mul-

itudo magna lagentiū: cecorū: claudorū:

uridorū expectantiū aque mortū: quia vt se-

quit angelus dñi fm tēp? tēdēbat in pi-

scinā 7 mouebat aqua: 7 qui prior tēdēbat

in piscinā post motiōē aque san? fiebat

Uc ergo queris a doctoribz que esset cā

bui? miraculi 7 tēdēsus angeli. Aliqui eni

dicūt qz ista fiebat ppter pñtia ligni dñi

ce crucis ibi existētis: 7 ideo angel? tēdēde-

bat ppter ipsius ligni reuerentiā: 7 vt osten-

deret qz natura hūana a morbo peccati per li-

gni dñi crucis erat sanāda. Picif enim in

istoria scolastica: qz regina sabba veniens

bierusalē vidit in valle Josaphat super tor-

rentē cedron vbi nūc est pons fabricatus de

petra: quoddā lignū de quo vidit in spiritu

qz illo pateret: ppter cui? passionē 7 mortē

deficeret regnū israel. Quia ppter noluit in-

detrahire. Quod cū significatiū esset Salo-

moni fecit poni illud lignū in pfundo terre

iuxta templū: vbi postea facta ē illa piscina.

Aliqui etiā dicūt qz appropinquāte euāge-

lij veritate dñs voluit figurā baptismi expf-

sa in hac piscina ostēdere: que cōueniebat cū

baptismo in mūdando 7 sanādo virtute oc-

culta angeli. Sic baptism? sub sensibili ele-

mēto mundat 7 sanat aiam virtute occulta

verbi. **¶** Sed aduertendū vt ex precedētibz

pateret pōt: qz secundus baptism? est elemosy

narū largitio. Qui ergo multis annis adin-

star sit? lāgūdi iacuit i peccat? suis obediat

voci christi i pbiis pallegatis pi. **¶** Surge tol-

le grabatū tuū. id est peccatū per verā cōtri-

tionē 7 elemosynā largitionē: 7 statim sana-

beris: que elemosyna vt dco grata sit opoz-

ter vt habeat aliā cōditionē que dicif. pprie-

tas. i. qz homo debet dare de suo 7 nō de alie-

no circa quā pprietatē tria in isto fmone cō-

siderāt. Primo a quibz pōt fieri elemosyna

Secundo si pōt fieri de illicite acquisitis sed

tamē pprie. Tercio si pōt fieri de rebz alie-

nis inuito dño cōtractis.

¶ Pars pma bui? fmone in qz declarat qz

elemosyna debet fieri cū gratiostate 7 suauitate

¶ Rimo circa pñā considerationē po-

nunt quatuor. qz. Primo ē. Si mo-

nachus vel psona religiosā pōt facere

elemosynā. Ad hoc rōdet **Ab. 2. 2. q. 32.**

7 in. 4. di. 15. Et cū eo cōcordat **Politen. 7**

Alex. in. 4. pte. 1. me. sue in tractatu de ele-

mosyna. **¶** Monach? siue regularis qz cū

fm cōditionē quibz talis ē nō pōt regularit-

facere elemosynā qz nihil habet. **4. di. c.**

abbatiā. 2. q. i. nō dicatis extra de statu mo-

nachorū. **¶** Si ad monasteriū in sine. **¶** 3. tñ

distinguendū ē: qz aut monach? habet admi-

nistratiōē: aut nō. In pmo casu pōt facere

elemosynā: imo oē qd illi sup ē necessitatibz

i causis pijs erogare debet: domino omnibz

dicēt. **¶** Sup est. **7c. Luc. 11. 12. q. i. quia**

tua. 86. di. c. nō satis. **¶** Si nō nōbz admi-

nistratiōē: aut ē in claustrō: aut extra. Si in

claustrō aut ille qui indiget ē in extrema ne-

cessitate: aut nō. Si non: nō debet facere ele-

mosynā nisi petita licētia 7 obtēta. Si autē

ē in extrema necessitate: aut ē pbat? pñs

aut nō. Si est pñs 7 oportune pōt petere

licentiā petere debet. Si nō nō cōcesserit vel

pñs nō fuerit 7 ipsū adire nō poterit ppter

tēporis breuitatē: debet erogare: qz in tali

articulo oia sūt coia: imo prohibēte abbate

boi fame moriētē tene? dare: qz hoc dñs pre-

cipit cui? pceptū hūano pponēdū ē. **¶** Acc.

5. ¶ bedire deo. oportet magi qz boibz. **¶** Si

aut monachus sit extra claustrū: vtputa in

scholis vel in itinere pegrinationis: tñc pōt

elemosynas facere moderamine temporis

nō tñ maxime indigentibus: sed etiam me-

diocribus pauperibz. Nam eo ipso qz tñc

sibi licentiā eundi vel standi: intelligit ei cō-

cessisse licentiā faciendū ea que bonelli secu-

lares 7 peregrini facere solent. Argumentū

extra de officio delegati. c. pterea. 7 sic patz
 ppositu. **¶** Scdm qd querit e. Si vxor pot
 facere elemosynā. Et rñdit ad hoc alia vbi. a
 hosti. Ray. 7 Ricar. 7 Bona. in. 4. dis. 15.
 Qd mulier pot habere res tribus modis. Aut
 pot habere res de proprio lucro eo qd e mulier
 lucrosa. Aut pot habere res parafrinales
 id est res cu dote. Parafrinales aut dñt
 res pprie preter dote: 7 dicunt a para qd est
 iuxta 7 frena qd e dos: aut pot habere comu
 niter res cum marito. Si sint res de lucro:
 aut illis sustētat scipiam 7 virū: aut sunt de
 super abundant. In primo casu dicendū est
 qd nō potest facere elemosynas si subtractio
 sustentationis respectu viri debeat inde sequi
 Mag. n. tenet ppo viro qd alicui alij. In se
 cūdo casu dico qd pot esse iūto viro: nec in
 telligo deductis expensis vici: sui: quia vir
 tenet ad omnia eius onera propter dotem
 7 etiaz ppter obsequiū ab vxore exhibituz.
 Similiter dico de reb⁹ parafrinalib⁹: quia
 de illis etiā iūto marito pot facere elemo
 synas. **¶** de pactis. l. cū hac lege. De rebus
 vero quas habet cū viro communes possum⁹
 loqui ad elemosynas leues vel magnas 7 no
 tabiles. In primo casu pot facere elemosy
 nactiā pbitā in generali: vtpote dare pa
 nem 7 de vino pauperi: 7 debere sibi formare
 cōscientiā qd hoc vult marit⁹: 7 si prohibue
 rit debet credere qd nō pbitet omnino sed vt
 trabat eā ad mediocritatē: 7 b debet cogita
 re qd si vir eius sciret pauperis indigentiam
 veller ei dare: qd si nihil bonū credat 7 oīno
 ei interdicas non potest aliqd dare de bis q
 sunt viri: quia debet esse illi oīno subdita si
 cur corpus capiti. **¶** de Augu. in quadā epi
 stola dicit. Mulierē coniugatā nō licet dice
 re facio qd volo de meo 7 cū ipsa etiā non sit
 sua sed capitis sui. **¶** Secūdo casu simpliciter
 nō potest eo qd mulieris caput est vir. pmo.
¶ Chori. si. immo ipsa pñe ē famula viri: 7
 vir est dñs eius. **¶** Et dicit Amb. i. li. qñtionū
 vteris 7 noui testamēti: 7 habet 23. q. 5. c.
 hec imago. c. vltimo. Et ideo sine licentia
 viri nō pot facere elemosynas notabiles: et
 oīa intelligunt nisi videret pauperē indigē
 tem ad mortē 7 sic patet scdm ppositum.
¶ Tertius qd querit est. Si filius familias
 pot facere elemosynas? Rñdet ad B. Alex. d. al. Qd
 filius familias elemosynas leues 7 mediocres sine

Mulier sub viro
 potest qd

cōsensu 7 cōscientia patris facere pot: s mi
 gnas 7 notabiles nō nisi bateat peculium e
 strense vel quasi castrēse: vt puta: quia e
 pcurator vel aduocat⁹ vel aliqd officium
 publicū habet: quia tunc dicit habere quā
 castrēse. Peculū vero castrēse habere dicit
 tur quādo occasiōe militie a parētib⁹ vñ al
 aliquid donat vel ipse in militia acquirat:
 tūc pot facere elemosynas qñcūq: qz qñ
 ad ista pater familias censet. **¶** ff. ad macedo
 l. i. §. vltimo. 7. l. 2. **¶** C. de officio censoris
 si. De peculio vero pfectio qd ex reb⁹ pñ
 vel earū occasione aduenit: vt fruct⁹ seu li
 crum 7 etiā de aduēticio qd ex alia quacūq
 causa filio aduenit: siue a matre: siue ab e
 tranea psona: siue de alijs operationib⁹ 7
 istis pot filius facere elemosynas si credit p
 tre permittit aliter nō qz pfectio 7
 quid ex eo acquirat patris ē. **¶** Aduēticio
 vero patris ē quo ad vsum fructuz. In
 tanta per quas psonas nobis acquirat. **¶** S. i.
 Si tñ esset in sebolis de licētia patris vñ p
 regrinatōe posset 7 de pfectio 7 aduē
 cio elemosynā dare. **¶** ff. ad macedo. l. item
 filius. §. quod dicit. 7. ff. de iudicio. l. si lo
 gius. 7 sic patet tertiu ppositū. **¶** Quart
 qd querit est. Si seruus 7 ancilla pot facere
 elemosynas de reb⁹ dñi sui. **¶** Respondet ad B.
 Alex. de ales. Qd ad hoc qd aliqd bateat
 testatē faciēdi elemosynas requirit liberat
 cultas: iussū domini: 7 ordinatū minist
 riū: quozū nullū est reperire in seruo resp
 ctu rex dñi sui: ppter qd simpliciter dicit p
 qd sine cōsensu expresse vel pscripto dñi si
 vel ratibabitōe neq magnas neq paruas
 elemosynas facere pot. **¶** Et si obijciat qd e
 dem rōne nec filius familias: qz nec ē illius
 bera facultas nec iussū domini nec ordin
 tū ministeriū. **¶** Potest dici qd nō ē simile: d
 seruus nec actu neq habitu dñas rebus do
 mini sui: filius aut 7 si nō dñes actu: tam
 dominas habitu rebus patris. **¶** Et sic patet
 quartū ppositū.

¶ Marascūda bñ sermonis in q declar
 tur. Qd elemosyna debet fieri largitate.
¶ Secūdo videndū ē si potest fieri e
 mosyna de illicite acqñtis sed tam
 pñis. Ad qd declarandū tria v
 denda sūt. **¶** Prīmū ē si pot fieri elemosy
 na de acqñsito meretricio vel fornication

Propter hoc bñ
 malo nō acqñt
 esse possidet.
 meretici dñum nec
 pñima pñuū
 qñd est si q licz
 possit de sic acqñ
 debet fieri p
 dolo fieri: vñ de
 meretici vñ de
 meretici: ne vñ
 illi dñi: 7 de
 illi in dñio de
 qñ si meretrix
 accipit eius oblati
 fūssione vel pñar
 minus pñas suos
 peccatrice 7 inuñ
 tric publica 7 ipñ
 que ex bñ mōi re
 dñi pñare fauor
 tñ. **¶** Scdm qd
 fūssione si pot fieri
 Alex. de ales. q
 elemosynam acqñ
 de quolibet per
¶ Tertiu qd videt
 in ludiū alcaz pot
 Alex. qd ille q
 palatis vel libid
 qñd nō cōpetit illi
 de sic acqñsito
 aliaq totū tene
 aut ille q ludit
 rone que timet
 pñmitatē si aliq
 necesse ali⁹ pñ
 nō nihil sibi acqñ
 illa aliqd lucrē
 nō pot de illo face
 re dare pauperib⁹
¶ Pars tertia bui
 tur. Si pot fieri
 elemosyna dñi cōfr
¶ Tertio videt
 reb⁹ alienis
 declarandū ē
 elemosyna facta de
 rapina vel fura

Et respondet **Fin Alex.** q. sic q. licet turpiter
et malo modo acquirat qd sic acquirat: nihilomi-
nas iuste possidet. In huiusmodi acquisitione
transfert dominium nec competit repetitio illi a q
dat pecunia p. huiusmodi flagitio. **Intelli-**
gendū est tñ q. licet elemosyne private dari
possint de sic acquisito ubi nullū est scanda-
lū nō debet fieri publice que nō possunt sine
scandalo fieri: unde ecclesia nō debet recipere
sene strā vitreā vel pānū sericum a publi-
cis meretricib⁹: ne videat approbare acqui-
sitionē illicitā et de tali oblatione publica in-
telligit illd̄ deus. 27. Nō offeres mercedē
p̄sbuli in domo dei tui. Et ideo dicit theo-
logi: q. si meretrici ē occulta vel penitēs pōt
recipere eius oblatio: ne si penitēs repelleret ex-
cessu fustione desperaret. Et hoc astruebat do-
minus pedes suos sustinēdo abluī a muliere
exceatrice et inungi. Luc. 7. Si pōsit mere-
tric publica et ipenitēs ei oblatio nō d̄z reci-
pi ne ex h̄mōi receptōe videat ecclesia tali fa-
uore p̄stare fauorez: et sic patet p̄mū p̄posi-
tū. C. Secundū qd̄ querit ē de acq̄sitis per bi-
trionatū si pōt fieri elemosyna. R̄ndet ad
hoc Alex. de ales. q. sic: q. sic acquisitū tran-
sit in dñm acquirētis: nec cōpetit repetitio
illi de quo aliqd̄ per bistrionatū acquiritur.
C. Tertiu qd̄ hic querit ē. Si sic acquisito
per ludū aleaz pōt fieri elemosyna. Et respō-
det Alex. q. ille q. ludit volūtariē motu cu-
piatatis vel libidine lasciuie si amittit ali-
quid nō cōpetit illi repetitio in foro vel: di-
co 7 de sic acquisito pōt fieri elemosyna: imo
p̄m aliqd̄ totū tenet distribuere pauperib⁹.
Si aut̄ ille q. ludit ludit coact⁹ vt pote iduct⁹
a maiore quē timet aut veret vt induc⁹ p̄cū
oportunitate: si aliqd̄ amittit illi cōpetit repe-
titio: nec sic ali⁹ pōt de sic acq̄sito elynā facē
imo nihil sibi acq̄rit ludo. Si aut̄ qd̄ sic cō-
pulsus aliqd̄ lucret nō tenet ad restitutionē
imō pōt de illo facere elemosynā: et illud de-
bet dare pauperib⁹. et sic patet et tñ p̄positū.
Par tertia hui⁹ sermonis in qua decla-
ratur. Si pōt fieri elemosyna de bona alio-
nis inuito dñō cōtracta.

Artio vidēdū ē. Si pōt fieri elyna de
reb⁹ alienis inuito dñō d̄ctis. Ad qd̄
declaratū duo tñi q̄rūt. C. Primu
ē vt elyna facta de furto absoluat furē et si
de rapina vt ysura absoluat raptorē vt ysu-

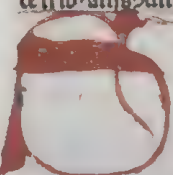
rariū a debito restōnis: videt enī q. sic. **Si**
ponat talis casus. Raptor talis. vt ysurari⁹
dat ex motu pietatis elynā paup̄i ex tñi in ex-
trema necessitate. In tali ar. oia sūt coia: i
mo i tali necessitate sūt patiens extremā idu-
gētā. Si ḡ null⁹ tenet restituē aliqd̄ nisi illi
cui⁹ ē illud qd̄ ē restituēdū cū rōe necitatē il-
lud qd̄ de furto vt rapina vt ysura subtractū
ē p̄stitū ē patiēti necitate extremā restitutū
ē vero dñō: q̄ ille q. b̄mōi elynas aut ex tñi i
b̄mōi necitate reddidit nō tenet facē alicui
aliquā restōnē de sic acq̄sito et sic dato. Ad b̄
r̄ndet Alex. q. iste nūq̄ absoluit si sine p̄sen-
tu alteri⁹ facit elynā de ysura maxie si sit po-
tēs vt p̄tingat cū venire i posterū ad pingui-
rē fortunā: qz p̄t istā elyne largitione iuste
nō absoluit a p̄cō. C. Et d̄ cū nō remittat de-
licitū nisi restituat ablatū: sp̄ tenet ad restō-
nē. Præterea isti indigēt sic elynā dare non
fuit illi q. debuit ysurā satisfaccere. Alia est
enim obligatio qua tenet illi pauperi: talia
obligatio q. tenebat ad restitutionē: non enī
satisfaccēdo pauperi satisfaccit illi: cū ille pau-
per nō teneret ex quo nō erat ei p̄sens: nec
pauper vice eius gerit in hac p̄te: et iam ysu-
rarius semp̄ remanet obligat⁹. Ad illud ex
go qd̄ obiicit: q. posito in necessitate sūt oia
cōmunia. pōt dici: q. pecunia quam detinet
ysurarius pōt dupliciter cōsiderari: respec-
tu indigētis: et respectu illi⁹ qui soluit eam
ysurario. Primo mō in veritate ē pauperis
et nō solū illa betiā q̄cūq̄ alia p̄ qua pōt sue
indigētie necessitas subleuari. Si vō cōfi-
derat. Secdo mō. s. per relationē ad illū qui
redit ysurario: aut ille ē p̄sens: aut absens.
Si p̄sens tenet p̄mo ei restituere. Si absens
sic tenet pauperi subuenire: s̄ tñ semp̄ rema-
net obligat⁹ dñmō b̄atrat: vñ possit restituē
sicut dicitur ē. Et ideo narrat celsari⁹ hoc exem-
plū. Qd̄ colonie ysurarius quidā cōpunct⁹
et p̄fessus dixit sacerdoti q. oia sua bona pau-
perib⁹ erogaret. Qui sacerdos. Incide te pa-
nibus tuis elemosynas: ita q. ex eis cistam
impleas. Quo facto altera die cū cistam ap-
peruisset: quot ibi posuit elemosynas tot in
ea reperit buffones. Qui sacerdos ait: vides
nunc quantū deo placent elemosyne de ysu-
ris facte et ille perterritus condignā egit pe-
nitentiā. C. Secundū qd̄ querit ad maiorem
declarationē superioris est. Si potest fieri

elemosyna d' rebus alienis inuito dño d'ctis
Ad hoc. **R.** Alex. d' ales. q' aliqui iniusta ac
quisitione nō transferē dñiuz 7 simonia: cū
de iureiu. c. debitor. 7 d' simonia. c. venies.
Aliqñ transferē dñiuz 7 nō cōpetit repeti
tio: vt exactione officialis q' quādoq' extor
quet aliq' a subditis. In p' casu. f. cū nō trā
ferē dñiuz: vt in rapina 7 furto. Et in. 2. f.
cum transferē s' cōpetit repetitio: vt in simo
nia 7 vsura nō pōt fieri elemosyna. In etio
casu. f. cū transferē dñiuz 7 nō cōpetit repe
titio: pōt fieri licite elemosyna. Unde. 14. q.
5. c. non sane. S. sunt alie. d'z. Q'ut alie p'one
que ab vtrāq' parte in solent accipiunt licite
officiales ab his extorta p' imoderatā impo
bitatē repeti solēt: magisq' reprehendim' q'
talitā iniustitā repetierūt q' quie a more sum
pserūt. Isti si viā vite mutauerunt: aut ex
cellentioris conscenderūt sanctitatis gradu
facili' ea que hoc mō acquisierūt tanq' sua
pauperib' largiāt: q' eia quib' accepta sūt
tanq' aliena restituerūt. Et ita qui d' ius soci
etatis humane furtio: rapina: opp' ressiōib'
7 inuassioib' abstulerit aliq': reddēda po
tiusq' donanda censem'. h'c ibi. **C.** Aduertē
dū in q' de pecunia habita p' vsurā vel furtū
pōt fieri elemosyna si raptor vel usurari' p'
ponat restituere equipollentē: 7 habeat vñ
restituatur: vt si dādo nō reddat se impotentē
ad restituendū. Cum g' dicit q' de vsurā vel
rapina nō pōt fieri elemosyna: intelligendū
est cum ille qui facit elemosynā reddat se im
potentē ad restituendū: vel cū credit se absol
uita debito restitutionis rōne collatiōis ele
mosyne. In genere ergo loquēdo de rapina
vel vsura nō pōt fieri elemosyna: q' datū ta
le nō est ipsius dantis: pñ. puer. 12. honora
deñ d' tua lba: q' si dicat nō d' aliā. 7 **1. Tob.**
4. Gr' substantia tua elemosynā fac. Et **1. Eia.**
58. Frange esuriētī panē tuū 7 cū. **1. 61.** **Ego**
dñs odio habēs rapinā i holocaustū. 7 **Ec.**
clerici. 32. Imolans ex iniquo maculata
est oblatio ei'. Et sequit'. Qui offert sacrifici
um de substantia pauperis: q' si q' victimat fili
um in conspectu patris sui: q' d' habet. i. q. i.
Non est putanda elemosyna etiā si pauperi
bus dispense q' ex illicitis reb' acquiri: q'z
q' hac intētiōne male accipit non tene dispen
set grauat potius q' iuuat: 7 ita. Quicquid
enim in dei sacrificio ex scelere offert oī potē

tis dei nō placat iracūdiā: s' irritat. binc r' r'
sum scriptum est: honora dñm de tuis i
stis laboribus: qui g' male tollit vt q' si tene
teat: constat q' sine dubio dñm nō honora
binc q' p' Salomonē d'z: Qui offert sacri
cium de substantia pauperis q' si filiū vic
met in p'spectu patris. Quātus autē dolor
patris p'pendamus in eius p'spectu fili'
victime: 7 binc facile cōgiscit quant' ap
tū dolor exasperat q' si ei sacrificiū ex rap
tribuit. h'c ibi. Et. 14. q. 5. c. imolās. **A.**
ait. Imolans ex iniquo oblatio est maculata
dona iniquorum nec pbat altissim': nec
spicit in oblationib' iniquorum nec in multu
dine sacrificior' p'piciat peccatis: sed q' off
sacrificiū ex lba pa. q' si qui vi. si. in cōspe
patris sui: panis egentū vita pauperis est
defraudat illuz bō sanguinis est: q' effundit
sanguinē 7 q' fraudē facit frēs sūt necessarii
h'c ibi. Et id nō licet rape diuitib' vt d' d'
pauperib'. vñ **Aug.** vbi. s. c. forte ait. **1. Rom.**
aliq' cogitat 7 dicit: Multi sunt ebrii
diuites: avari: cupidi: nō habeo pctm si sup
illis abstulero 7 pauperib' dederō: vñ em
nil boni agūt mercedē batre po cō: s'z bñ
cogitatio ex diaboli calliditate suggerit. **1. 1.**
si totū tribuat q' d' abstulerat addit potē
catum q' minuat. h'c ibi. **Argm.** habet ac
14. di. c. q' d' ait. 7. 30. q. i. c. nosce. 32. q. 4.
sunt. 7. q. vlti. nō solū. Facigif elemosynā
de sudore vult' tui: q' illa placet deo. vñ.
q. 5. c. elemosyna. **Greg.** ait. Elemosyna
dēptoris nostri oculis illa placet que non
illicitis 7 iniquitate p'gerit: s' que de reb' cō
cessis 7 tene acq'sitis impendit. hoc idēz a
mat. **Aug.** in li. 2. de p'bo dñi. smone. 12.
in li. 50. omel. omel. 4. di. De iustis laborib'
facite elemosynas: ex eo q' d' recte batre
te: nō enim corrupturi estis iudicē deñ **1. 1.**
stum: vt in die iudicij nō audiat paupes
bus modo aliq' tulistis: Si enim de p'ced
res aliq' inuālidū tu validior 7 potentior
7 vñiret tecū ad potētiōrē iudicē p' consili
vicariū quēlibet in bac terra bātentē iudicē
di aliq' potestātē: 7 vellet tecuz causam
cere: si tu de p'ceda illa vel spolia dāres
quid iudici vt p' te iudicaret: 7 tamē tāta
est iusticie vt iudici quem tu ipse corrup
7 tibi displiceat. Moli tibi pingere talē d'
noli collocare in tēplo cordis tui tale idō

non est talis de tuus: qualis non debes esse
nec tu. Nolite ergo elemosynas facere de fe-
nore et usuris. Et tunc de vita christiana ait
Aliqui per hoc se iustificari existimant. ut quod de
sua paupere exigua elemosynam faciunt: de eo
quod plurimum abstulerunt nihil minimum lar-
giunt. Tibi autem vnde plures elurunt: et de
multorum spoliis vir pauci regunt. Non tales
elemosynam de qua rit nec vult pietatem vni de
crudelitate alteri peritari. Melius est enim te
non facere elemosynam: quam vnde paucis facias
plurimos denudare: ut vnum vestias plurimos
exspolies vestitos. Illa elemosyna de qua appo-
bat quod de iustis laboribus monstratur. Sicut
scriptum est. Honorandum de tuis iustis labo-
ribus et deliberari ei de tua lilia et fructibus. nam
abdomina et reprobat quod de lachrymis pre-
stat alienis. Sibi. Et id debet usurarius et alij
raptores per restituere: postea elemosynas
facere. Vnde Aelarij narrat exemplum dei. Quod
parisi erat quidam magnus usurarius et compunctus
magistrum ad auritum tunc ibidem episcopum consuluit
quod salu fieret: ille in edificando ecclesie bene
virginis daret: qui consilio huiusmodi aliquantulum sibi suspecto
magistrum Petrum cantorem adiit: qui dixit ei:
Quare fac clamare quod paratus es omnibus resti-
tuere: factumque est ita. Deinde rediens ad cano-
ram dixit ei: Quia iniuste oblata teste consci-
entia omnibus venientibus ad me restituit: et ad hoc
supersunt plurima: tunc ille ait: Nolo potius
elemosynas facere: ipse etiam postea per pla-
teas civitatis nudus in femoralibus incessit ser-
uo cum virga ipsi impellente et clamante: Ecce
quod per pecunias suas principes bonorabant
Ex quibus omnibus concludit quod pauperes non
debent recipere elemosynas usurarias et huius-
modi scienter. Item. 14. q. 5. c. nolite. ait Aug.
Nolite velle elemosynas facere de fenore et
usuris. Et hoc verum est de certis: quod te incertis
bene potest elemosyna fieri. 14. q. 5. c. qui ba-
ptizatus est. c. sequitur. Et hoc exemplum datur ex ge-
nitis sancti Forsei. Cum aia Forsei egressus
esset de corpore demones eam ante tribunal
iudicis accusabant: sed non inveniabant quod ei
objicerent: nisi quod aliquando capam a quodam
feneratoro receperat: et iam per ipsum senten-
tia iminebat. Sed angelus sanctis orantibus pro
eius decrevit deus: ut ad corpus rediret et pe-

nitentiam ageret. Unde vnus demon irat
animam feneratoris a quo capam receperat in fa-
ciem eius proiecit: vnde postquam fuit suscitatus
apparuit in facie eius exustio ex anima fene-
ratoris igne gelenne succensa. Nec tamen
creditur sanctum virum scivisse illam capam
fuisse ex fenore acquisitam: inquirere debuit
Facite ergo christiani elemosynas debitis co-
ditionibus: ut in hoc mundo acquiratis gratiam et vitam. Amen
 Sabbato post primam dominicam 31 quadragesima
 de tribus alijs conditionibus elemosyne. Ser. 42.

Accipite in

firmos. Scribuntur hinc ver-
ba prime ad Thessa. 5. c.
De hodierna lectione eu-
gelica fratres charissimi
in presentia supradicti

duri: quia illud idem euangelium in sequenti
dominica aperire decrevi. Sed post predicta de ele-
mosyna extant et alie tres ipsius conditiones
que ex epistola occurrere patere possunt. Vi-
citur enim ibidem tria probare: quod bonum
est tenere: ab omni specie mala abstinere: vos
quod est dicere quod bonum tenet fieri sincero cor-
de coram deo et non hominibus: maxime elemosy-
na. vnde sequitur ibidem. Ipse autem deus per sanctum
christificet vos per omnia. Preterea in eodem loco vi-
detur ne quis malum pro malo alicui reddat: sed
semper quod bonum est sectamini invicem et in omnibus.
Ibi satis claret quod bonum elemosyne de-
bet fieri libere sine aliqua exactione: quia il-
lud solum bonum est et deo gratum: et postremo
conducit verbum assumptum. Accipite infir-
mos. id est pauperes ac debiles eis elemosynas da-
do: non fortes et divites: et huiusmodi. Sunt
igitur tres alie conditiones elemosyne in ser-
mone hodierno declarande: quarum prima di-
citur sinceritas. Secunda dicitur liberalitas
Tertia dicitur pietas.

Prima prima huius sermonis in qua decla-
ratur quod elemosyna debet fieri cum alia condi-
tione que dicitur sinceritas. id est recto corde.

Primo in isto sermone attendendus
est quod ad hoc ut elemosyna sit deo gra-
ta debet habere aliam conditionem
que dicitur sinceritas. id est intentio recta. In ele-
mosyna enim plus pensat deus animi purum
quod datum sit. 42. di. c. quiescamus. vnde
Augu. super psal. 25. ait: De corde procedit

elemosyna. Si enim manū porrigas: nec in corde miserearis: nihil fecisti. Si autē in corde miserearis: et si non habes quod porrigas manū acceptat de⁹ elemosynā tuā. Eccebi. Ex quo habet q⁹ bona voluntas dandi elemosynam sufficit sine opere: s⁹ opus sine recta voluntate non sufficit. Unde Aug. 2. sermone q⁹drag⁹ sine de ieiunio ait: Cum de elemosynis loquimur non turtetur angusta paupertas. Omnia entis complevit q⁹ q⁹ potuit fecit: quia voluntas perfecte faciēdi reputabitur p⁹ opere facti. Sed hoc ille implere poterit qui oēm pauperē q⁹ se ipsū considerare voluerit. Et in li. 50. omel. omel. 8. ibidem ait: Videte q⁹ tum laboret qui expoliare vult vestitū: et quō sine labore sit qui vestire vult nudum. Si enim habeat p⁹ferat et det: Si nō habet sufficit ei corā deo bona voluntas. Ecce non laborat si habet: si p⁹ non habet: q⁹ quod valde necessariū est habet: pauper in domo est: sed diues est in aīo. De secundo autē habet in. 4. smaz. di. 16. c. i. sup illo p⁹to. Respexit dñs ad Abel et c. vbi dicit: Prima dixit ad Abel q⁹ ad munera ei⁹. In iudicio enim cordis consideranda est elemosyna tribuentis: s⁹ nec considerandū est quantū: s⁹ q⁹ intentione et q⁹ mente dat q⁹ potest. Decibi Nam regulariter dicit: q⁹ finis imponit nomen operi s⁹ m. Ambro. in li. 2. de officiis. Et p⁹ba. 2. de aīa ait: Quia iuste denotant a finē: q⁹ habet et iust. ad. l. fal. l. his qui. 50. s. s. s. op⁹. Qui ergo bonū opus facit recta intentione bonus iudicat: q⁹ dñs nō ex operibus iudicat: s⁹ ex cogitationib⁹ et ex corde. 4. q. 5. c. si quid. 16. q. 6. si sacerdotib⁹. 22. q. 5. qui per iurare. 52. q. 5. c. p⁹posito. 7. c. reuera Cum ergo facis elemosynā facias recta intentione et amore dei: quia aliter non p⁹dest. Unde Hiero. 24. q. 1. c. odi. ait: Si holocausta obtulerint vt videant ieiunare: dare elemosynas: pudicitia polliceri: que holocausta sunt vera: nō ea suscipit de⁹. Mā nō sacrificiorum magnitudinē: sed offerentiū merita causas q⁹ dñs iudicat et habet. 14. q. 5. c. scri. ptum. 7. q. 5. c. vlti. et p⁹ di. 5. consideret. 3. q. 7. in grauib⁹. vbi dicit. Dona quippe iniquorum non probat altissim⁹ nec respicit i oblationib⁹ eor⁹: nec in multitudine sacrificior⁹ p⁹mittit abis p⁹ctis. et iō. Hiero. l. q. i. c. Si

de ait: Vide q⁹ tum bonū est charitas: si ita martyriū serimus vt nostras velimus ab oib⁹ reliquiis bortari: et si opinionē vulgisectantes intrepidū sanguinē fuderim: et substantiam nostrā vsq⁹ ad mendicitatē p⁹uā dederim: huicopi non tam premiū q⁹ pena debet: et perfidie magis tormenta sunt q⁹ corona victoriae. Ecce ille. Et ideo saluator noster Matth. 6. ait: Cum facis elemosynas noli tuba canere ante te sicut faciunt hypocrite in synagogis et in vicis vt bonozificentur ab oib⁹. Amen dico vobis: receperūt mercedem suam. In quib⁹ verbis tres veritates circa elemosynā a dño declarant. In prima nostrā dirigit intentionē. In secunda ostendit hypocritarū cōditionē. In tertia addit eorum remunerationē. In prima qui dem veritate nostrā intentionē dirigit dī. Cum facis elemosynā noli tuba canere ante te. Sunt nāq⁹ pleriq⁹ qui canunt elemosynas suas tubas premittendo ante se: alij secum: alij autē post se. Primi nāq⁹ facientes elemosynas canūt ante se et bi sunt qui cum fastu et gloria distribuūt illas: s⁹ mēni Abi solomū: tuba tenotat oēs actū seu sermonē per quē bonū opus iactāter magnificatur et predicatur. Secundi autē qui secum deferunt tubas sunt qui cum fastu pōpulo et vāno quibusdā diebus congregant p⁹ elemosynis distribuendis multitudinē pauperū ante hostiū suū. Tertij p⁹ qui post se deferunt tubas sunt q⁹ capellas et paramenta: calices: hospitalia: et similia in vita sua aut post mortem statuunt fieri cum signis et armis suis: aut cum sculptura in parietibus sculpta aut depicta: s⁹ quia executor est talis intētionis vt ad plenum impleat illa: faciat de pingitib⁹ inantiū circulū circa arma siue circa literas: vt tubarū premiū exequi siue ipsarū abundantiore copiā sortiant⁹: sed vt rectius agere conent cum istalia fiant de impie acquiritis et maxime de certis sicut fieri: aliquādo solet suspendunt in talibus sua propria insignia aut arma: que sunt proprie furte et latronū patibulū: vt i ipse mereat et iusticia possit. Misericoxia nemp⁹ insania munda ne iniquitatis et vanitatis: vt non solum peccare conant postq⁹ de hoc seculo decesserūt: nec tamen per hoc vituperare intendim⁹ ele

elemosynas manifeste
dicit q⁹ sicut latro
sic nec opus iustit
el ergo ingratū d
ita que propter ca
alio tunc et male e
dico ad dñm
cent ecclesias. Bel
colli colina: m
nunt capita p⁹
more argenti q⁹
flungunt altaria:
vniq⁹ in suo
et hoc facere q⁹
Sed tibi p⁹positu
pauperibus visita
in elarientibus su
digent maxime i
alere monasteri
b⁹ curā qui dicit
tuor: qui in terra
conuersione: et
laudem dei p⁹mi
b⁹ gaudent dñi
siam seruati p⁹
nūderant bias q⁹
bantur indigni
ostit deus hypoc
synis dandis et de
sunt in synago
m ab oib⁹. Et
tate et simulatione
gloriam suam p⁹
vt videant a sap
qui eis possint p⁹
simonū bone fan
vidantur a turb
nitas publice: et
per exemplū boni
minibus. In terti
munerationē vi.
tamolam culpam
bonitatis q⁹ dñs
unt illam gloriā q
serunt: et scipso
uerunt. Et bis ig
te rectitudine in
tento dirigenda.
A. clarius narrat
et rursus est 79

mosynas manifestas. **Cum** **A**bbyssosom? dicat qd sicut lampas accensa nō potest celeri sic nec opus iusticie potest abscondi: non est ergo ingrata deo elemosyna que videtur sed que propterea fit vt videat. **Et** ideo de istis bene & male elemosynā facientibus ait **Dico** ad demetriadē virginem. **Alii** edificent ecclesias. **U**stant parietes marmoruz coistis colūnaz molles aduebant: earūq; de aurent capita precioso ornatu: construant eboze argentoq; valuas: & gemis aurata di stinguant altaria: nō reprehendo: nō arguo vnusquisq; in suo sensu abundet. **U**eliusq; est hoc facere qd repositis opibus incubare. **S**ed tibi ppositum est christum vestire: in pauperibus visitare: in languentib; pascere: in esurientibus suscipere: in his qui tecto indigent maxime in domesticis fidei virginuz alere monasteria: seruoꝝ dei & pauperū spū bze curā qui diebus & noctib; seruiunt dño tuo: qui in terra positi imitant angelozum conuerfationē: & nihil loquunt nisi quod ad laudem dei pertinet. batētes victū & vestitū bñs gaudent diuitijs qui plus batere nolūt sitamē seruāt, ppositū. **A**lioquin si plus residerant his quoq; que necessaria sunt probantur indigni. **H**ec ille. **I**n secunda veritate ostendit deus hypocritaz cōditionē & in elemosynis dandis & de hoc subdit sicut hypocrite faciunt in synagogis & in vicis vt bonozificetur ab hominibus. **D**uplici enim dolo a calliditate & simulatione hypocrite in elemosynis gloriam suam procurāt. **P**rimo in synagogis vt videant a sapientib; & notabilib; viris qui eis possint pretere credibile & validū testimonium bone fame. **S**ecundo in vicis. s. vt videantur a turbis & sic apud boies eozū bonitas publice: & hoc non ad gloriā dei nec ppter exemplū bonū: sed vt bonozificent ab hominibus. **I**n tertia veritate subdit coroz re-muneratōē di. **A**men dico vobis re. m. l. i. sumosam culpam sibi debitam: suam inquit non dei: quasi dicere velit: sufficit eis qd bāt ant illam gloriā quā finaliter ex suo opere q̄ serunt: & se ipsos indignos dei gloriā indicauerunt. **E**t his igitur patet quanta sinceritate & rectitudine in elemosynis ad deum ē intentio dirigenda. **E**t ideo datur exemplū qd **A**elarius narrat dicens: qd quidā dicitissim⁹ defunctus est & ppozit⁹ sue apparuit qui requi-

situs ab ea de suo statu. **R.** qd datus esse: ad quod verbum illa subiūxit: **Q**uid est qd dicitis? **N**on profunt vobis elemosyne magne & hospitalitates q̄s exhibuistis? **E**t ille: **N**ihil mihi p̄sunt ad vitā eternā: qz non ex caritate feci sed propter vanā gloriā. **I**ō **D**ieronym⁹ ad **E**ustom⁹. **A**urum liquefcit in literas: gemis codices vstunt: & nudus aſico rum foras. **C**hristus emoriz: & cum manus egentī porrexerint bucinant: cum agapz vocant prece conducit: vidi vixit nomē taceo nec fictā rem putes nobilissimā muliez romanorū in basilica beati **P**etri seruisci? antecedentibus p̄pria manu vt religiosior putaretur singulos nūmos dispartire pauperibus: **I**nterea anus quedā pānis obſita p̄curit vt alterū nūmū acciperet: ad quā cū ordine peruenisset: pug⁹ porrigit pro denario: & tanticriminis reus: sanguis effundit. **H**ec ille. **E**t sic patet pars prima.

Pars secunda huius sermonis in qua ponitur alia conditio elemosyne que dicit liberalitas. i. qd libere debet dari.

Secundo ponenda est alia elemosyne conditio que dicit liberalitas: quia libere debet pauperib; dari & nō vnde sicut quidā quādoq; faciūt & maxime mulieres quedā quibusdā feminis pauperib; elemosynas: ideo dant vt amū aliqb; seruitijs ab eis remunerent: & iā in p̄senti receperunt mercedē suā: & hoc maxime faciunt etiā magnates & prelati. **D**e quib; ait **D**ico ad **M**opotim⁹. **S**unt qui pauperib; parū tribuunt vt amplius accipiat: & sub preteritu elemosyne quedā diuitias: que magis venatio q̄ elemosyna appellanda est: sic bestie: sic auces capiuntur & pisces. **M**odica in bamo esca apponitur: ut matronaz in eo sacculi p̄trabatur: sic episcop⁹ cui cōmissa est ecclesie curaz quem dispensationi pauperum cureq; p̄ficiat melius non habere qd tribuas q̄ impudenter petere quod des. **H**ec ille. **S**ed audiat quislibet talis qd ei. **E**ccl̄ia. 29. dicit. **S**up humilē aio fortior esto & elemosyna nō trabas illū ad seruitiū tuū: p̄pterea **L**u. 14. m. min⁹ ait. **N**ū facis cōuitiū voca paupes & debiles & claudos & cecos & beat⁹ eris: qm non habet tibi retribuere: retribuēs enī tibi tributū de inſtoꝝ. **I**ō **B**eneca i li. d elemosyna

Nihil ē inquit venalissima turpis. **C**onfirmat illa. **I**ac. in. 6. diuinarū iusti. c. 12. **T**e nēdū est igit oimodo vt ab officio misericordie spes mē abstinē oīno: bñi operis 7 officij merces a teo ē expectāda solo. Mā si ab boie expectas iā nō bñitas erit illa: s̄ fene ratio bñificij. Nec pōt videri benemeruisse qui qd facit nō alteri s̄ sibi p̄stat: 7 tñ tantū de3 reddit 7 qd alteri qd s̄ p̄stiterit: nihil ab eo comodi spectās vere sibi p̄stet 7 mercedē capiet a teo. Idē deus p̄cipit vt si quādo cenā p̄uenim⁹ in cōuiuiū eos adbibeam⁹ q̄ reuocare nō possūt 7 vicem reddere: vt oīs actus vite nostre nō careat misericordie munere. Nec tñ quisq̄ interdictū sibi putet aut coione cū amicis aut charitatē cū p̄mis: s̄ notū nobis fecit de⁹: q̄ sit verū 7 iustū op⁹ ita oporet nos cū p̄mis viuere: dū mō sciamus illud ab boie boc ad deū p̄tinere. **P**recipua igit vult hospitalitatis qd p̄biloſophi etiā aiūt: sed eā de torquent a vera iusticia 7 ad comodū rapiunt. Recte inquit. **C**icero **tr**oſtoſto: ē laudāda hospitalitas. Est enī vt mibi qd ē videt valde decorū patere domos boiuz illuſtriū hospiti illuſtrib⁹. Eodē mō reuert⁹ errauit cū idoneis diceret eē largiendū. Non enī iusti 7 sapientes viri dom⁹ illuſtrib⁹ debet patere: sed humilib⁹ 7 abiectis. Mā illuſtres illi ac potētes nulla re possūt indigere quos epulētia sua 7 munit 7 honorat. Nihil a viro iusto faciendū ē nisi qd sit beneficium. Beneficiū at si refert interire atq̄ finire: nec enī id possum⁹ habere integritati precij nobis p̄solutū est. In his itaq̄ beneficij ratio versat⁹ que salua 7 incorrupta p̄māserint: permanēt aut nō aliter q̄ si p̄stetur bis boib⁹ qui p̄desse nullo mō possūt. **P**ars tertia bñi sermonis in qua ponit alia cōditio elemosyne que dicit pietas.

Crio ponenda ē alia elyne p̄ditio: q̄ dicit pietas. i. p̄pter pietatē ex pauperis necessitate mouēte. **A**n. **B**er. ait in vacuo liquoze elyne frūdit: nō i pleno. **4. Reg. 4.** **M**acua vasa precipit heliseus impleri nō plena. **E**t **G**reg. in moral. **I**niuriā facit boiis stillā p̄ciēs in mare. **E**t **C**sa. 58. **A**n effunderis esuriētiam tuā. 7c. **E**t iō multi in boc errāt q̄ in dāda elyis in considerati dant indifferenter oībus elynā. Non enī oī quētozi 7 ceratono ac fuscifero dan-

da ē elyis: vñ **E**cclēsiasti. 10. **N**a iusto 7 nō dederis p̄ctōri. s. ad fomētū p̄cti. **S**ūt enī qdā q̄ quētozi exercēt officium 7 in tabernis atq̄ in alijs inbonestis locis conuerſantes: turpitudinis oīdūt ex p̄liū p̄tra quos. extra **te p. 7. re. c. cū ex eo. dicit. Delit⁹ ē cū seueritate diligere q̄ cum lenitate decipere. A**lii lius esuriēt panis tollit: si de cibo securus iusticiā negligebat: q̄ esuriēt panis frangit vt iusticie seduct⁹ acq̄escat. **H**ec ibi. **P**er cator et enī prudēs pecunia sua in certo tēpo regegēs nō comodat eā boi qui ad nūdinas nō ē venturus: nec aduocato dam⁹ salariū quez nobis esse cōtrarium dubitām⁹: sic nec passim oībus impijis ē elemosyna largiēda nisi in extrema necessitate 86. di. p̄asce. **M**a q̄nūq̄ quis elemosynā petit. p̄nutrimento tūc semp indistincte danda est. **q. 2. q. 2. p̄ pio.** **S**i autē nō possum⁹ oībus sufficere tūc nō est indistincte dāda. vnde ad maiorē p̄dictorū declarationē notādū ē qd elemosyna dāda ē. **P**rimo tonis. **S**ecūdo q̄nq̄ malis. **T**ertio semp infirmis 7 debilib⁹ sibi subuenire nō valentib⁹. **P**rimo dico q̄ elemosyna ē danda bonis pauperib⁹: nec tñ tāta diligētia ē adhibēda vt faciūt quidā qui elemosynas suas volūt disp̄sare iustis pauperib⁹ nisi p̄ i cis mirabilia viderint. **C**ōtra quos. 42. di. c. quiescam⁹. **I**o. **A**briso. ait. **Q**uiescam⁹ ab hac obseruatia curiositate 7 diabolica 7 p̄reptoria. 7 ita. **S**i p̄nutrimento postulat: ne in his exāmines quō abrahā hospitales oīdebat se circa oēs: si scrutator esset circa refugiētes ad se nūq̄ angelos hospitio recepisset: fortassis enī nō putasset eos angelos esse s̄ cū reliquis eos repelleret si qm oēs recipiebat suscepit 7 angelos. **H**ec ibi. **P**anda ē ergo tonis indifferēter sine multa scrutatiōe: 7 ideo poti⁹ fidelib⁹ q̄ infidelibus: 7 p̄i dāda ē tonis pauperib⁹. **p̄pin** quis q̄ alienis ceteris pauperib⁹. **vñ. 86. di. c. ceterū ait Ambro.** **A**terū dei traditio ē vt prius p̄asce parentes. **N**am si turta diuini oraculū contumelia parentis morte luit quanto magis fames que grauior ē: quo loco insolentē dñs infr enat iactantiā. **C** **S**ecundo dico q̄ etiā elemosyna q̄nq̄ faciēda ē etiā malis: vñ **R**in. 4. di. 15. ar. 2. q. 8. ait. **Q**uod in malo homine dno sunt consideranda. scilicet natura 7 vitium: 7 sicut ei⁹ nā ita

debet ex charitate diligi vt qd ei vitii odia
tur vñ dicit rthologus. 3. Inior sic ita debz
p elemosynā subueniri: indigētie sue nature
vt p hoc in malitia nō foueat. Ar dictū ē. s.
Voc est pziū buic qd dicitur. 36. di. c. nō satis. c.
fame. qz ibi loquit de furiēte ad mortē. ideo
Alex. vbi. s. ait. qd mali aut sūt in voluntate
7 statu pccādi: aut nō. Si sunt: nō ēis sub
ueniendū ne hoc modo subuētio fomentū sit
malicie: 7 cā pmanēdi in peccato nisi in sta
tu notabilis necessitas. In quo nature semp
subueniendū ē. An Aug. 36. di. c. qui vene
ratoribz ait: Qui veneratoribz donauit qd do
nāt bñficionibz quasi donāt: nūquid ipsa bo
minibz donant? nō tñ naturā ibi attendunt
opis dei: sñeqtā opīs humani: Si pō sunt
in voluntate dimittēdi pccātū: vel sperat qd ex b
tont fīat: tūc ex tali intētiōe dari potest: vñ
p illud Ro. 12. Si furierit iūic: tu ciba
illū. subdis. hoc faciēs carbonē ignis cōgēs
sup caput ei. glo. i. seruozē charitatis: vel
spūs sci: vel pntē pnie ardorē. Et sic p3 qd
etiā elemosyna qñqz ē dāda malis. ¶ Per
io dico qd elemosyna semper est dāda pau
peribz infirmis 7 debilibz 7 antiqz maxime si
de diuitijs ceciderūt in egestatē vñ. 36. di. c.
cōsiderāda ē. ait Ambro. p dīderāda ē etiam
in largiēdo etas atqz debilitas vt nunqz etiā
exrecidia q ingenuos p dīt natales: vt sen
bus plus largiatis qui sibi iam nequnt victū
q̄rere. Similit̄ etiā debilitas corporis ē. p m
rius adiuuanda. An p̄frimī qd ex diuitijs
cecidit in egestatē 7 maxie si nō suo vitio: s3
aut latrocinijs aut pscriptōe: aut calūnijs
q̄ batebat amisi: hēc ibi. ¶ An notandū ē
fm Alex. de ales vbi. s. qd duplex ē paup̄tas
f. silata 7 vtra. Paup̄r aut illo gñe paup̄tas
q̄ ē silata nō ē hēc libertas elemosynas acci
piēdi: sicut nec diuitū: nec eis dēt dāri: qz
bmōi paupes solent magis tpalia siue tran
sitoria in factis intēdere q̄ etna. Tales enī
solēt ad mēlas alioz respicē. Aut pp̄ pecu
nie p̄gregationē aut lautiores vtrīs relecti
ones vel aliud bmōi. Paup̄tas pō nō simu
lata. f. natura duplex ē fm Hiero. f. volū
taria 7 necessaria siue illata. Prima bz glo
riam. Scdā cruciatū. Illa aut q̄ ē necessaria
siue illata aut potens ē releuari aut nō. f. p
pter infirmitatē vel debilitatē: vel quia forte
nō se offeret materia velloc 7 opandū: tunc

paup̄s hoc gñe paup̄tatis debent a fidelibz
quibz sup̄est de sui abūdātia victui necessa
ria: sicut manifeste patet ex p̄mone dñi sup̄
allegato. Luc. 14. Cum facis 7c. 7 ex textu
Ambrosij. Si pō ē potēs releuari p laborē
7 nō releuat. Aut hoc ē. pp̄ causā inordīa
tam 7 min⁹ rectā. f. pigrītiā: vñ dīa: amozēz
otij: 7 bmōi 7 talibz nō debet subuētio opuz
pietatis inq̄rū tales sūt: 7 tales ait aplūs
2. thesalo vl. di. An cām apud vos tēnūcia
ham⁹ vobis: qm si qd manibz nō vult opari:
nō māducat. Si pō nō releuat. pp̄t aliam
cām. f. ordinatam: aut illa cā pōt cōpensare
laborē aut nō. Si pōt excusā paup̄ accipiē
do necessaria affectu pietatis: si nō pōt oīno
q̄tum pōt tantū excusā. Si aut sūt paupes
volūtaria paup̄tate aut ē expetitā: aut ē assū
pta amozē dei 7 zelo aīaz vel etiā vltimoz p
ficti ap̄p̄tensione. Et tales sūt veri paup̄
res quibz regnū celoz p̄mittit. Pat. s. hti
paupes spū 7c. ¶ 3. notandū ē qd hēc pau
ptas aut nō pōt releuari p opationē pp̄t cau
sas p̄dictas: qz. f. occupat i sensualibz 7 tūc
excusā: 7 dubiū nō est qd ei debent elemosy
ne. Si pō pōt releuari aut releuat p laborē
7 talis ē paup̄tas mūdo renūciātū 7 op̄ra
necessaria acquirētū: 7 hēc ē paup̄tas altis
sima q̄tuz ad gen⁹ paup̄tatis. Si nō releuat
7 hoc ex cā minus ordinata vt vñ dīa amozē
otij aut quietis: hēc ē vitupabilis vt. s. dñi
est. Si nō releuat ex cā ordinata: aut cā re
cōpensat laborē: vt dicitū ē. s. pp̄t. f. aliā vti
litarē q cām sequit: 7 tūc ē p̄fecta 7 cōmēda
bilis. Si pō nō recōpensat oīno q̄tū recōpē
sat tantū excusā. Ex quibz oibz dñi vñ cor
relariū. f. qd paup̄s volūtarijs q fidelit̄ la
borāt in vinea dñi q̄tumcūqz sint validi si n
ex pigrītiā neqz ex libidine otīandi laborare
corporaliter negligūt: sed vt expediti 7 libe
rius in laboribz spiritualibz se p̄tinuare pos
sint: licite possint elemosynē dari: immo me
rit dñi: imo ex debito sibi debent nec tenētur
tales ad laborē manualē: p3 vt dicit Amb.
sup illud. Lu. 9. dicente mortuos 7c. docet
dñs minora bona. pp̄t maiorē vtilitatez ē
p̄termittēda: magis ē aīas mortuoz p̄dicā
do suscitare q̄ corpora mortuoz in ēra abscō
dere. hēc ille. Itē Hiero. in p̄logo Job sic ait
Si fīscellā tēperē iunco aut palmarū folia cō
plicarē: vt in sudore vultus mei comederē

panē: et tēris op⁹ sollicitamente tractarē:
nullus morderet: null⁹ repēderet: nūc autē
quia iuxta sniaz saluatoris nolo operari ci.
bū q⁹ nō perit. *fallari⁹ vocor et errores nō au
ferre s⁹ ferere. Preterea fm Aug⁹ in li. de
offrem⁹ monachoz. Illi q⁹ pauperes sustētare
runt te elemosynis paup⁹ sustētari debent
et p⁹nt aut cui⁹ sic: Diu⁹ ch⁹istianoz vna res
publica ē. Et iō q⁹ quis necessaria v⁹ib⁹ p⁹ia
nis erogaret v⁹ib⁹ ipse q⁹ sibi necessariuz
est accepit: q⁹ v⁹ib⁹ ipse talib⁹ dedit quis
vbi ch⁹istian⁹ accepit. *hec ille. Si q⁹ fm Am
brosiū maiora bona ppter maiora nō sūt pre
tēmittēda: et fm Hieron⁹ maiora bona sūt p
dicationis et instructionis q⁹ manualis opa
tionis: et fm Aug⁹ ad b⁹mōi opa nō astrin
gunt qui fuerūt diuites et delicati et sua pau
perib⁹ distribuerūt vt manifeste apparet q⁹
intēri sacre lectiōi et opib⁹ m⁹ie spūalis et lau
dib⁹ diuinis: et si validi sint ad b⁹mōi opera
non sūt astricti: s⁹ detēt et p⁹elicitē te elemo
synis sustētari. Et quib⁹ oib⁹ pater quanta
diligētia est adhibēda in distributiōe elemo
synē q⁹ q⁹ oia habētur ex textu Ambro. li.
de officiis. 8. c. d. l. c. nō fac. vbi dicit: *Gran
de ē culpa si te sciētē fidelis egeat si scias tū
sine sūptu eē famē tolerare et erūnaz p⁹peti
q⁹ p⁹ertis egere erute scit et si in cām ceciderit
aut captiuitatis sue vel filioz suoz aut calū
nie et nō adiuues si sit i carcere possit et p⁹nis
supplicij et ppter debitiū aliq⁹ iustus ex cruci
etur. Mā et si oib⁹ debet mīa iusto amplius
si tpe afflictionis nihil a te impetret si tēpore
periculi q⁹ rapiat ad mortē: plus apud te pe
cunia valet q⁹ vita morit⁹ si ēlene p⁹ctm: et ita
Est etiā alia p⁹bonda liberalitas vt p⁹imos
seminis tui ne despicias: si egē cognoscas. me
lius est enī vt ipse subuenias tuis: q⁹bus pu
dor est ab alijs sūptū deposcere: aut alicui
postulare subsidii necessitatis. *hec ibi. Et q⁹
bates q⁹ indigētib⁹ nō abundantib⁹ elemo
syna tribuēda sit. Unde *Accl. 6. di. inst.
11. c. q⁹ iusticiā m⁹ez principēz virtutū suo p
cio nō tuo comodo exterminari: potissimū tri
bue aq⁹ nihil speres. Quia p⁹sonas eligis: q⁹d
mēbra inspicias: p⁹bo te tibi habēdus est q⁹q⁹
iō p⁹cat quia te boies putet. Abice mēbra
illas imaginez iusticie atq⁹ ipsam veraz et
ex p⁹ssā tene: largire cecies: v⁹ilib⁹: claudie: d*****

stitutio q⁹b⁹ nisi largiare moriēdū ē: inutiles
sunt boib⁹ s⁹ vtilēs deo: q⁹ cooretinet in vita
q⁹ spiritu donat: q⁹ luce dignat: sone q⁹tuz in
te ē et aiaz boiuz ne extinguant⁹ bumani tate
sustenta. *hec ille. Igit⁹ denē elemosyne dictis
p⁹ditionib⁹ v⁹tic ab o⁹potētē deo cetera pre
mia suscipe mereamur in secula seclor⁹. Amē*

*Principia scda in q⁹d ragesima de veritate fi
nal iudiciū nos inducēt ad p⁹nias. Sermo. 59.*

Indexe do

Uminus te oib⁹ bis. Scri
bunt⁹ h⁹c p⁹ba. i. *A. b. f. g. l.*
4. Scā mater ecclesiā m⁹
litans duob⁹ modis. s. t. io
re et amore a malo nos re
trahit et ad bonū inducit. Et quia fm senten
tiaz theologoz magis p⁹ctōres timore mouē
tur q⁹ amore attestāt. *Assidoro q⁹ in li. d
institutiōe monachoz. 4. c. ait: Principiū no
stre salutis sapiētieq⁹ fm scripturas ē timor
dñi: q⁹ de timore nascit⁹ cōpunctio salutaris
te cōpunctione cordis pcedit abrenūciatio
i. nuditas et cōpetenē oium facultatū: de nu
ditate humilitas pceat: te humilitate mor
tificatio voluptatū: et generat: de voluptatū
mortificatione extirpan⁹ atq⁹ marcescūt vi
tia vniuersa. De vitiōz expulsiōe virtutes
fructificāt atq⁹ succrescūt. De virtutū pul
lacione puritas cordis acq⁹rit: p⁹ cordis puri
tatem aplice charitatis pfectio possidet. *hec
ille. Idcirco ad incutiendū timorē de tremē
do iudicio aliq⁹ p⁹dicare bodie disposui. Māz
fm Aug⁹ in epla ad exitiū. Nihil est vtilius
populis q⁹ loq⁹ de tēporib⁹ futuris et maxie
de iudicio: ppter quod ait *Reg. Presentia
t⁹psita agēda est vita: vt nunq⁹ amaritudo
diuini iudiciū recedat a mēoria. *hec ille. Ad
incitandū igit⁹ mentes torpidas ad verā pe
nitentiā pagendā: aliq⁹ sub cōpendio tracta
re duxi de finali iudicio relinquēdo maiora
ad aliud volumen quod cōpillare intendo de
fidei articulis: q⁹ ppter assumpti verba p
posita *Pauli di. Index est dñs. s. i. die iudi
cij de oib⁹ bis. s. peccatis a nob⁹ perpetratis
Et q⁹ multi negāt iudiciū esse venturū i isto
sermone tm ad eius veritatē probandā. Iu
debimus inuigilare: que trib⁹ modis bati*****

perit. *Primo lu
na figuratōe. *A. b. f. g. l.*
Primo prima bu
tū esse venturū.
Rino p⁹io
cida rōne.
4. di. 47.
Ab. ibidē in ca
Quatuor rō
dū esse venturū.
Secundo
natis: Tertio rō
Quarto ratione
Quio p⁹ba frōn
requirit iudiciū eē
penderat merita
licā p⁹ba vel rep
videam⁹ bonos
malos ecōuerso
dicat illud nisi in
uina sua equitat
est iudiciū vt cui
merita et tēmerita
et c⁹b⁹ rōnez app
iudiciū ipse iam v
p⁹rite aut q⁹ ele lo
tū cur ille iustus
cōmū bonoz v⁹ra
nō nisi maloz dign
rōit. *Illic aut⁹ re
nos q⁹ patiunt⁹ et b
lere q⁹ ad p⁹ictū et
nō in quib⁹ nō app
nis est diuina co
iudicio rei bon⁹ ill
as. *Ite gaudet
cruari debuisse m
latur ille quē vite
p⁹suadet: exeat
et etiā dānatus i
o⁹p⁹ssus: aut falsū
ario sceleratus ad i
nos: p⁹petiā iudici
valeat p⁹io langu
simi iuuenes:
p⁹merito ioculā rā
tur. *Infans vtilis
co⁹ter rapia: et q⁹
mille in s⁹p⁹te y****

poterit. Primo lucida ratione. Secunda quanti-
qua figurat de. Tercio multiplici aucte.

Prima prima huius sermonis in qua pbat
iudiciū esse venturū lucida ratione.

Primo pbat iudiciū esse venturū lu-
cida ratione. Nam fm suam Scoti i
4. di. 47. Et Ricar. ibidē. ar. i. q. i.

7 Abo. ibidē in eadē di. 2. in 3. parte. q. 39.

ar. 5. Quatuor rationibus duplicatis pbat iu-
diciū esse venturū. Primo ratione equitatis 7 ple-

nitudinis. Secundo ratione incertitudinis 7 pa-

rilitatis. Tercio ratione puritatis 7 veritatis.

Quarto ratione utilitatis 7 mutabilitatis.

Primo pbat ratione equitatis. Idē iustitie que

requirit iudiciū esse venturū: q. more bilantie

ponderat merita 7 demerita bonorum 7 fm ius-

titia pbat vel reprobat. Cuius igitur quotidie

videam bonos mala pati in hoc mundo: 7

malos e converso gaudere 7 sublimari qd in-

dicat illud nisi in hoc mundo nō ē iustitia vi-

uinā suā equitate psecuta. Adciro venturū

est iudiciū vt cuilibet retribuēt equalitē fm

merita 7 demerita. Quid Aug. 22. de ciui. di-

2. c. hac ratione approbat aūt: Iste q. p. dies

iudicii p. p. iam vocat: eo q. nulli ibi erit im-

peritiae aut q. re loci: cur iniustus ille sit fe-

lix: 7 cur ille iustus infelix. Quid nāq. tunc

nō nisi bonorum vera 7 plena felicitas: 7 oīum

nō nisi malorum digna 7 summa infelicitas appa-

rebit. Quicquid autē 7 equo aīo mala ferre disci-

mus q. patiunt 7 boni: 7 bona nō magnipen-

dere q. adipiscunt 7 mali: ac p. hoc etiam in his

rebus in quibus nō apparet diuina iustitia salu-

tatis est diuina doctrina. Melius enim quo

iudicio dei boni ille sit pauper: malus ille sit di-

ues. Iste gaudeat quē p. suis p. ditis moribus

cruciari debuisse meritis: 7 arbitramur: p. tri-

statum ille quē vitelaudabilis gaudē debuisse

se persuadere: exeat de iudicio nō solū iniustus

7 etiam dānatus in oīens: aut iniquitate iudi-

cij p. f. s. s. aut falsis obrutur testimonijs. e. c. o.

uerso scelestus aduersari ei? nō solū impu-

nis: verpetiā iudicat? insultet. Impi? optie

valeat pius languore tateat. Atrociter

sanissimi iuuenes: 7 qui nec x. b. quē p. ledē

potuerūt diuerfam morborum atrocitate affligā-

tur. Infans vtilis rebus humanis immatura

limetur bonorum: 7 homines sine querela te-
nebre ignobilitatis abscondant: 7 cōtra bu-
iusmodi que q. colligit quis enūerat? Que
si haberent in ipsa velut absurditate constan-
tiam: vt in hac vita in qua homo sicut sacer
psal. eloquitur: Vanitati similis factus est:
dies ei? sicut ymbra pretereunt. nō nisi mali
adipiscerent: transitoria bona ista atq. fre-
na: nec nisi boni talia paterent mala: posset
hoc referri ad iudiciū dei iustum siue benignū
vt qui nō erāt affecturi bona eterna que fa-
ciunt beatos tēporibus: vel reciprent pro ma-
licia sua: vel pro misericordia dei cōsolarent
bonis: 7 q. si erāt passuri eterna tormēta tēporibus
vel pro suis quibuscunq. 7 quātuliscunq. pec-
catis affligerentur: vel propter implendas
virtutes exerceant malis. Nunc p. o. quando
non solum in malo sunt boni 7 in bono ma-
li quod videt iniustum: verumetiam plerūq.
7 malis mala eueniunt 7 bonis bona proue-
niunt: magis inscrutabilia sūt iudicia dei 7
inuestigabiles vie eius. Quāvis ergo nescia-
mus quo iudicio deus ista vel faciat vel fie-
ri sinat: apud quē summa virtus 7 summa sapiē-
tia summaq. iustitia: nulla infirmitas: nulla
temeritas: nulla iniquitas: salubriter tñd is-
cimus nō magnipendere: seu bona seu mala
que discimus 7 videmus esse boni 7 mali q.
cōmunia. 7 ista bona querere que bonorum 7
atq. illa mala maxime fugere que propter sūt
malorum. Num p. o. ad illud iudiciū dei ve-
nerim? cuius tēpus proprie dies iudicii: et
aliquādo dies dei nuncupat non solum que
cunq. tunc iudicabunt: verumetiam quecunq.
ab initio iudicata: 7 quecunq. vsq. ad illud
tēpus ad iudicanda sunt apparebūt esse
iustissima. Ecce ille. Et sic patet ratione equi-
tatis futurū esse iudiciū. Confirmat ista
etiam respectu plenitudinis: quia pena que
ante iudiciū complete inflicta non fuerit
complebitur in extremo iudicio postq. impij
cruciabūtur quo ad corpus 7 quo ad animā
simul: tunc enim resumptis corporibus auge-
bitur intensius 7 extensius premium beato-
rum: 7 supplicium damnatorum. Non enim
esset plena iustitia si beati qui cum corpore
deo seruierunt: etiam cum corpore nō p. mia
rētur: 7 e converso damnati cum corpore dāna
rētur. Et per hoc soluit ista ratio que posset

remanent filij mali: et mali p̄is boni filij: et boni boni: et mali mali. Tercia q̄ ad op̄a inquantū bonorū et malorū op̄a nō fuerūt p̄fecte remiserat. Quarto q̄ ad fortunas inquantū impij in p̄ri vita sūt p̄spati et boni afflicti. Et frequēter etia3 videm⁹ q̄ corpa dānatorū tradunt bono rifice sepulture: sed r̄i nō vel cōburunt vel insepulta reliquūt. **Lux** igit̄ debia oibus p̄fectū et manifestū iudiciū b̄ri nō possit q̄ diu b̄ri t̄pis carius durat: id oportet eē finale iudiciū in nouisimo die: i quo p̄fecte id quod ad vniūquēq̄ p̄tinet boies quocūq̄ mō p̄fecte et manifeste iudicaf. Et sic patet pars prima.

Pars secūda in qua probat̄ iudiciū esse vcturij antiqua figuratiōe.

Secūdo igit̄ p̄bat̄ iudiciū eē venturū q̄druplici figuratiōe: que habent̄ Daniel. 7. **Prima** de antiḡpi p̄secutione. **Secūda** de mūdi p̄turbatione. **Tercia** de administratiū aduentione. **Quarta** de iudicis conditione. **Prima figura** ē de antiḡpi p̄secutione. Unde ibide3 d̄r. **Aspiciebā** in visioe mea nocte: et ecce quatuor venti celi pugnabāt in mari magno: et q̄tuor bestie grandes ascēdebāt de mari magno diuersa inter se. **Prima** quasi leena et alas bebat aḡle: **Aspiciebā** donec auulse sūt ale eius et sub lata ē de terra: et sup̄ pedes quasi bō stetit et cor eius datū ē ei. Et ecce bestia alia silis v̄rso in parte stetit: et tres ordines erant in ore eius et in dentib⁹ eius: Et sic dicebant ei. Surge comede carnes plurimas: post hec aspiciebā: et ecce alia quasi pard⁹ et alas bq̄. bebat q̄tuor sup̄ se et q̄tuor capita erāt super se et potestas data ē ei. Post hec aspiciebā in visione noctis: et ecce bestia quarta terribil⁹ atq̄ mirabilis et fortis nimis: dētes ferreos bebat magnos comedēs atq̄ cōtinuēs: et reliqua pedibus suis p̄calcās. **Hecibi**. **Albi** noq̄ p̄ q̄ vctura sūt aṅ p̄secutionē antiḡpi q̄ d̄r q̄tuor venti celi pugnabant in mari 7ē. **Mā** mare magnū et spatio sū p̄is sc̄m̄ intelliḡi pōt in q̄ aṅ iudiciū multa bella insurgent sicut **Lux** 22. scriptū ē. Surge gēs gētē et regnū aduersus regnū: et terrerit⁹ erunt magni p̄ loca: et p̄filiērie et famelice: et roze sc̄y de celo et signa magna erūt. **Deu** me: qz hodiernis t̄pis videm⁹ ista multiplicari q̄ nihil aliud clamāt nisi p̄secutionē antiḡpi p̄rie v̄-

turā: et id statim subisigis. Et q̄tuor bestie grādes ascēdebāt de mari diuerse in se: q̄ sūt antiḡpi p̄secutiones q̄ boies cū quatuor bestialib⁹ vitijs aggrediet⁹: et quasi totū mūdū seducet. **Primo** p̄ fastigiū sup̄bie et illud est leena alata: qz boies alatos facit. i. sup̄bos. Et hoc antiḡpi faciet qm̄ bonozes dignitates et seculi pōpas boib⁹ p̄dicabit: oñdet p̄mitteret: et dabit ei⁹ mōisigna apte videmus. **Secūdo** p̄ inq̄namētū luxurie qz antiḡpi luxuriari faciet: sac̄rū m̄imonium destruet: libidinē p̄dicabit: vt ad se plurimos attrahat. Et illud vitium ē v̄rsus in cuius ore sunt tres ordines: qz tria p̄ncipalia p̄tā luxurie tunc t̄pis multiplicabūt. i. sodomie: adulteria: et sacrilegia. Et id sequit⁹: qz dictū ē ei. i. luxurie. Surge comede carnes plurimas: qz q̄si oēs ḡnatiōes istis abominabilib⁹ vitijs maculabūt: qd̄ hodiernis t̄pis vt mibi v̄r proximū demōstrat. **Mōne** sodomie plen⁹ est mūdus: vtiqz adulteria et sacrilegia plen⁹ ē. **Tercio** p̄pter blādimētū hypocrisis et astutie: qz scitātē simulabit et falsa miracula faciet: et sic istud vitium est pard⁹: q̄ velut hypocrisis varietate coloris depictus ē. Quot hodiernis t̄pis antiḡpi facti sūt: scitates simulantes et mirabilia facere fingētes: q̄ p̄cursorēs antiḡpi p̄tin⁹ vcturi dici possunt. **Quarto** p̄ tormētū crudelitatis et ire: quia quos p̄dictis mōis ad se trahere non poterit p̄ penas terribiles et martyria deuallabit. et illud vitium ē significatū p̄ illā bestia terribilē de qua dictū est q̄ magnos. i. electos deuorabit: et reliq̄ pedib⁹ cōculcabit: de qb⁹ oib⁹ exp̄ssius p̄phauit **Ho** Apod. 13. d̄. **Bestia** quā vidi sicut erat pard⁹. i. in astutia: et pedes eius sicut pedes v̄rri. i. in luxuria: et os ei⁹ sicut os leonis. i. in sup̄bia: et dedit illi d̄ra co. i. lucifer p̄tutē et p̄tātē magnā. i. in malicia. Et sic patet prima figura iudicij vcturi. **Secūda** figura ē de mūdū p̄turbatione q̄ in eodē. c. a **Daniele** describit̄ vbi sic dicit̄ **Abron⁹** ei⁹ flāma ignis: rote ei⁹ ignis accensus: fluit⁹ igne⁹ rapidusqz egrediebāt a facie eius. **Hecibi**. q̄ nō ē aliud dicē nisi ad litterā q̄ ignis vastās et purgans admodū fluminis inundatis cūcta terrena vastabit: et terra p̄o purgabit⁹. **Et** patebit. **Tercia** figura ē de administratiū aduentiōe: q̄ in eodē. c. a **Daniele** describit̄: vbi sic ait. Milia mi-

lū ministrabāt ei: 7 decies cētena milia as-
sistebant ei: iudiciū sedit 7 libri aperti sūt cō-
scie. 7 ita. Et vidi q̄ interfecta ēēt bestia 7 pe-
risset corpus eius. hec ibi. Vbi tria obsequia
angelorū describunt. Iudiciū preparatio cum
dō: iudiciū sedit: qd̄ sedere p̄ angelos fiet: qz
mortuos suscitatos vñdīqz adducēt: vt. j. pa-
tebit. Secūdo iudiciū assecutio cum dō. libri
aperti sūt. i. cōscie 7 op̄a singulorū: quorum
operū 7 cōsciārū angeli testes erūt. pt. j. pate-
bit. Tertio antiq̄ p̄ infectio cū dō. Vidi q̄
inflecta ēēt bestia illa: qz archāgel⁹ michael
eū. s. antiq̄ p̄ inficiet. Quarta figura ē
de iudiciis cōditōe q̄ in p̄dicto. c. a. Danielem
gnificata ē: vbi dō. Ecce cū nubibus celi q̄si
fili⁹ boīs veniebat: 7 vltz ad antiquū diez
puenit: 7 in p̄spēu ei⁹ obtulerūt eū: 7 dedit
ei ptātē 7 bonorē 7 regnūz vtoēs populi tri-
bus 7 lignē ipsi seruiret. Ptās eius potestas
eterna: qnō aufere. hec ibi. Dō nō ē aliud
dicere nisi q̄ filius dei ē antiqu⁹ dierū: qz
etern⁹ s̄m diuinā p̄sonā: cui⁹ auctē ei⁹ bñā
mitas iudicat. Et idē dō q̄ filius boīs puenit
ad antiq̄m dierū: qz dū mediū silentiū tene-
rent oīa vnitus est fili⁹ boīs filio dei: cui⁹ po-
testas erit eterna nec aufere: qz sic Parth.
25. scribit. Ibūt. s. mali in suppliciiū eternū:
multi aut in vitā eternā p̄out p̄ p̄m in iudi-
cio determinatū erit s̄m eorū merita atqz
merita. Et sic patet secūda pars.

Pars tertia in qua probat iudiciū ē ven-
turū multiplici auctoritate.

Tertio probat futurū ēē iudiciū tri-
plici via. s. auctē n̄ vnica s̄ multipli-
ci: nō vno teste s̄ cōplurib⁹. Quā
regulariter duo testes sufficiūt tñ. de testi. l. l.
vbi nūer⁹. 4. q. 3. s. i. criali. p̄su. itē. vbi hoc
idē asserit hosti. Bos. 7. Durā. li. 2. pte. 2.
di. 14. q. 2. Et aliqñ statur testimonio vni⁹ in
bis in qbus alteri p̄iudiciū nō inferē: puta
si dubitat de aliquo an fuerit baptizat⁹: vel
si ecclesia fuerit secrata de p̄se. di. 4. paruu
log. 7. c. omni itaqz. Itē qñ querit vtrū ali-
quis sit emendat⁹ de crimine stat testimonio
sacerdotis extra de testi. c. testimonii. Itē in
correctione fraterna sup̄ prima correctione
charitativa p̄ nūerū solū procedit: quia nec

aliter pōt: extra de testi. in oī. Itē aliqñ reg
rūtur plures q̄ duo: vt puta in donatiōib⁹
causa mortis vbi requirūtur quinqz testes. C.
q̄ dona. cau. mor. l. fi. 7 in codicillis. C. de co-
dicil. l. fi. in fi. In testamētis pō regulariter
s̄m leges septē testes requirūtur insti. de te-
sta. s. finali. 7. C. e. l. hac p̄sultissima. hoc tñ
fallit: quia quqz valet sine teste: vt si miles i
bello scribat 7 moriat⁹. C. de testa. mili. l. mi-
lites. C. Qñqz sufficit vnus vt si fiat corāz
impatorē. C. e. loium. Itā tunc ille vnus te-
stis est impator qui sufficit. Qñqz duo vt in
ter filios. C. eo. l. hac cōsul. Similit̄ etiā in
bis que lit ad pias causas. extra. e. cū esse.
7. c. relatiū. Qñqz tres vel q̄tuor: vt ex speci-
ali priuilegio. C. e. l. si nō speciali. 7. l. si vnus
C. Notandū tñ q̄ p̄dicta solēntas testium
vide fabrogata p̄ ius canonicū ac etia 7 dimi-
nū: 7 p̄ quod duo vel tres fidedigni testes
sufficere vidētur: inf̄ illud. Pat. 18. In ore
duorū vel triū constato ē verbiū. Qd̄ etiam
habet. Deutro. 19. n. 2. Abon. 13. 7. 2. q. 4.
c. i. 7. 35. q. 6. ab isto dicit⁹ qd̄ de testi. c. l. 3. vñ
uerlis. C. Attamē vt anim⁹ n̄ magis exer-
cites ad expectandū futurū iudiciū non vno
teste vel duob⁹ sed cōplurimis venturū esse
probabim⁹: s̄icut sup̄ius quadruplici rōnē
7 figuratōe pbatū ē: ita nūc q̄druplici au-
ctoritate hoc idē demonstrabim⁹. Primo au-
ctoritate Moysayca 7 p̄phetica. Secūdo au-
ctoritate euāgelica 7 apostolica. Tertio au-
ctoritate canōica 7 autētica. Quarto auctē-
ritate p̄hica 7 politica. Primo probatur
auctē p̄phetica 7 Moysayca sic. Dē ē cui se-
uituri sunt ego iudicabo. Gene. 15. Nam
norū faciet dñs qui ad se p̄tineāt 7 scōs appli-
cabit sibi: 7 q̄s elegerit appropinquabunt ei
Mieri. 16. Inuocabo 3. eos celū 7 terraz. s.
in die iudiciū. Deutro. 31. Iudicabit dñs po-
pulū suū: 7 i seruis suis miserebit. Deutro
32. Inuacero vt fulgur gladiū meū: 7 arri-
puerit iudiciū man⁹ mee reddā vltōnē boī
b⁹ meis 7 bis q̄ oderūt me retribuā. Videm
qñs iudicabit fines terre: 7 dabit imperiū
regi suo 7 sublimabit cornu p̄ sui. David. 1.
Reg. 2. Vbe genti insurgēt sup̄ gen⁹ mei
dñs enim oī potens iudicabit in eis: in die i
dicij visitabit illos. Iudith. 16. Si fuero i
dicat⁹: scio quia inst⁹ inueniar. Job. 13. Et

glie ergo a facie gladii: quoniam ultor iniqui-
tatu est gladius: et scitote esse iudiciu. **Roh.**
10. Quid facias cum surrexerit ad iudican-
du dominus: cum qñerit quid respondebo illi.
Job. 31. Iudica me secundum iusticiam meam. **18. 7.**
Cognoscetur dominus iudicia faciens. **9.**
Paravit in iudicio thronus suu et ipse iudi-
cabit orbem terre in equitate: iudicabit po-
pulos in iusticia. **Ibidem.** De vultu tuo iudi-
ciz meus prodeat: oculi tui videant equita-
tes. **15.** Iudicabit pauperes populi et saluos
faciet. **71.** Cum accepero tempus: ego iustici-
as indicabo. **74.** Iudicabit populos in equi-
tate. **95.** Honor regis iudicium diligit. **98.**
Iudicabit in nationibus implebit ruinas. **109.**
Cognovi quia faciet dominus iudiciu in op-
pla. **139.** Facit iudicium iustitiaz patientibus
145. Non facias violentiaz pauperi: quia pau-
per est: nec conteras egenu in porta: quia do-
minus iudicabit causam eius. **Prover. 22.**
Egredietur a domino iudiciu singulorum.
29. Iustus et impius iudicabit dominus. **Ec-**
clesiastes. 3. Letare ergo iuuenis in adole-
scentia tua: et in bono sit cor tuu in diebus
iuuentutis tue: et ambula in vijs cordis tui:
et intuitu oculorum tuorum: et scito quod pro oi-
bus his adducet te deus in iudicium. **Eccle-**
siastes. 11. Tunc que fiunt adducet deus in
iudiciu pro omni errato siue bonu siue ma-
lum sit. **Ecclesiastes. 12.** Non preteriet illu
corripiens in iudicio. **Sapien. 1.** Fulgebunt
iusti et tanquam. **Sapien. 3.** Tunc. **1.** in die iu-
dicii stabunt iusti in magna constantia aduer-
sus eos qui se angustiauerunt: et qui abstule-
runt labores illorum videntes. **7.** **Sapien.**
5. Qui non custodierunt iusticias iuste iudi-
cabuntur: et qui didicerint iusta inuenient
quid respondeant. **Sapien. 6.** Quis enim di-
cet tibi quid fecisti: aut quis stabit contra iu-
diciu tuu? **Sapien. 12.** Ante iudiciu pa-
ra iusticia. **Ecclesiastici. 19.** Iudicabit gen-
tes et arguet populos. **Esa. 2.** Dominus ad
iudicium veniet cum senioribus populi sui.
Esa. 3. Quid facietis in die visitationis et
calamitatis: ad cuius confugietis auxilium
Esa. 10. Iudicabit in iusticia pauperes: et ar-
guet in equitate pro mansuetis terre. **Esa. 11.**
Ecce veniet dies domini crudelis et indigna-
tionis plenius: et ire furoris. **Esa. 13.** Eos

qui iudicauerunt te: ego iudicabo: et fili-
os tuos ego saluabo. **Esa. 49.** Attendite ad
me popule meus et tribus mea: me audite:
quia lex a me cepit et iudiciu meum in lucem
populorum requiescet. **Esa. 51.** Omne vas
quod fictu est contra te non diliget: et omne
lingua resistente tibi non iudicabit. **Esa. 54.**
Ecce saluator tuus veniet et merces ei: cum
eo. **Esa. 62.** In iudicio contendam vobiscu
ait dominus: et cum filiis vestris disceptabo
1. Te autem non facias in consumatio-
nem: sed castigabo te in iudicio ut tibi non vi-
dearis innoxius. **Jeremi. 30.** Iudicabo te
iuxta vias tuas. **Ezech. 7.** Iudicabo te in iu-
dicio adulterarum et effundentiu sanguine
et dabo te in sanguine furoris et celi. **Eze. 16.**
Dies illa dies ire: dies tribulationis et angu-
stie: dies calamitatis et miserie: dies tenebra-
rum et caliginis: dies nebule et turbinis: di-
es tube et clangoris. **Isa. 1.** Magna vi-
es domini et terribilis valde: et quis sustine-
bit illum? **Isa. 2.** Consurgant et ascen-
dant gentes in valle Josaphat: quia ibi sede-
bo ut iudicem omnes gentes. **Isa. 3.** Iu-
dicabit populos multos: et corripiet gentes.
Mich. 4. Quis poterit cogitare dies ad-
ventus eius: et quis poterit stare ad viden-
dum eum? ipse enim quasi ignis conflans.
Mal. 3. Ecce ego mittam vobis belyam
prophetam antequam veniet dies domini ma-
gnus et horrendus. **Mal. 4.** Et sic patet
multis prophetarum testimonijs iudicium
esse venturum. **Secundo** probatur aucto-
ritate evangelica et apostolica sic. Quicunq
non receperint vos neq audierint sermo-
nes vestros. **Mat. 23.** Amen dico vobis to-
lerabilius erit terre sodomorum in die iudi-
cii quam civitati illi. **Mat. 10.** Vbe tibi corzo-
gaim: vbe tibi bethsaida. **Et ita.** Verun-
tamen dico vobis: quia terre sodomorum
in die iudicii remissius erit quam tibi. **Mat. 21.**
Subunt angeli et separabunt malos de me-
dio iustorum: et mittent eos in caminu ignis
Mat. 23. Quomodo fugietis a iudicio.
Mat. 23. Vi prolixius iudicium accipi-
ent dixit Iesus phariseis. **Mat. 23.** Tunc
videbunt filium hominis vententem in vir-
tute magna et gloria. **Mat. 23.** Vigilate itaque omni tempore orantes.

ut digni babeamini fugere ista oia q̄ vētur
ra sūt: 7 stare aī filiū hoīs. **Luc. 21.** Pater
oī iudiciū dedit filiū. **Jo. 5.** Et sic patet oib⁹
enāgelistis testatib⁹ iudiciū fore venturū.
¶ Probat et iā auctē aptica sic discurredo
Molite ante tēpus iudicare q̄ adulgē veniat
dñs q̄ 7 illūiabit abscondita tenebrarū 7 ma
nifestabit p̄silia cordiū. **1 Cor. 4.** Si nos
metip̄os iudicarem⁹ nō vtiq; ad nō iudica
remur: dñi iudicamur a dño corripimur: vt
n̄ cū hoc mūdo dānemur. **1 Cor. 11.** Q̄s
eniz nos manifestari oīz aī tribunal cbristi.
vt referat vnūq; p̄p̄ia corp̄is p̄t gessit
sive bonū sive malū. **2 Cor. 5.** Quozūdā
hominū peccata manifesta sunt p̄cedētia ad
iudiciū. **1 Th. 5.** Testificor corā vō 7 cbrī
sto Iesū q̄ iudicaturus ē vīnos 7 mortuos p̄
aduētū ipsi⁹ 7 regnū eius. **1 Th. 4.** Mon
rurū iaciētes fundamētūz p̄nē ab opib⁹
mortuiz: 7 fidei ad deū baptisima tñ doctri
ne ip̄ositiōis q̄ manū ac resurrectionis mor
tuorū 7 iudiciū eternū. **Debe. 6.** Iudiciūz si
ne mīa fiet ei qui nō fecit 7c. **Iaco. 2.** Moli
te igemiscere fr̄es mei in alterutrū vt nō iu
dicemini: ecce iudex aī ianuā afflitit. **Iaco.**
5. Nonit dñs p̄ios de tēstationib⁹ eripe: imi
quos nō in diē iudiciū cruciādos referuare:
magis autē eos q̄ post carnē in p̄cipia 7 imū
dicia ambulāre dānationēq; p̄tēnūt. **1 Pe.**
2. Aduēiet autē dies dñi vt fur: in q̄ celi ma
gno ipetu trāsient: elemēta nō calore soluef
7 terra: 7 ea q̄ in ipsa sūt oia opa exurentur.
2 Pe. 3. Aī igitur hec oia dissoluēda sūt:
quales oportet eē nos in sanctis p̄uersatiōi
bus 7 pietatibus: expectātes 7 properantes
in aduētū dñi dei Iesu cbristi. Filij manete
in eo. 7 p̄p̄o: vt cū apparuerit bēam⁹ fiduciā
7 nō cōfundamur ab eo in aduētū ei⁹. **1 Jo.**
2. Et vidi mortuos magnos 7 pusillos stan
tes ī p̄spectu throni: libri ap̄erti sūt: 7 alius
liber ap̄tus ē qui ē vite: 7 iudicati sūt mor
tui ex his que scripta sūt erant in libris ip̄so
ruz. **Apod. 6.** Ecce venio cito 7 merces mea
mecū ē: dare vniciūq; s̄m̄ op̄ra sua. **Apod.**
19. Vos metip̄os in dilectione dei seruare
expectantes misericordiaz dñi nostri Iesu
cbristi. **Unde. 2.** Et sic patet p̄dictis testimo
nijs apostolorū venturū eē iudiciū. **¶** Ter
tio idē probatur auctoritate canonica 7 au
ctētica. s. de cretozū 7 sanctorū doctorū: de

cretozū di. **Mā. 9. q. 3. c. aliozū dicitur.** Mo
lite existimare eas aīas inquisitoris nō habe
re formidīnē: quas de⁹ p̄re ceteris suo refer
nauit examini: nō habet apud illū re⁹ de alle
gatione victoris subsidii: qñ ip̄ozū factorū
vtis teste. **Quo iudice. Decibi. Et. 1. q. 6. c.**
si sacerdotib⁹ describit sic. **Aī** magis inspe
ctor cordis sit dñs q̄ operis non pōt bñano
cōdēnari examine quē suo dñs referuauit in
dicio. Si oia nāq; in hoc sēdo vēdicata eēnt
locū diuina iudicia nō haberēt. **Decibi. Et.**
13. q. 5. sic dicitur in. c. qd. ergo. Scitote euz
ideo ad p̄sens reddidisse supplicia ne in eñ nō
puniret: vbi ostēdit q̄ illi qui nō puniūt in
hoc mundo: certe puniūt in finali iudicio.
1. 11. q. 5. c. sacerdotibus. sic describit. Nesci
mus quis ī terrā bñi iudicio dei: qualis futu
rus sit: eteni Paulus egregi⁹ p̄dicatoz dicit
Molite aī tēpus iudicare: quo ad usq; veni
at dñs 7c. **Ma 3** sunt multa q̄ de illi⁹ iudicio
homines ignorāt: quia fortassis q̄ vos lau
datis illi resp̄bendet: 7 q̄ vos resp̄benditis il
le laudabit. **Decibi. Et. 25. di. in. c. qd. dicit.**
Qualis bñ quisq; egrediet: talis in dei iudi
cio p̄ntatur. **Decibi. ¶** Confirmant et iā
ista auctoritatibus scōzū doctorū. **Uñ Am**
bzo. in sermone de diuinitate cuius ager p̄beres
fructus attulit qui incipit. Duplex est tētat
onū sp̄s: sic ait. Sed tibi iterū ante faciē ad
ducā ipsius iudiciū futuri formas: vt intelli
gas quales tibi gemit⁹ recōdas. **¶** Multi
p̄cij tibi in diē iudiciū sermo ille videbitur: q̄
ait. Venite benedicti patris mei p̄cipite re
gnūz 7c. Qualis tibi resp̄sūz bonoz: qua
lisq; sudor: quales tenebre supueniēt audie
ri cōdēnationis illius sentētiāz quā dicitur.
Discedite a me maledicti in ignēz eternum.
Neq; eniz his verbis qui alicā inuasit argui
tur: sed is qui non cōmuniter vsus est his q̄
habuit cōdēnatur. **Et in li. de officiis idē**
ait. Nihil est quod magis proficiat ad vitāz
bonestāz: q̄ vt credamus euz iudicēz ven
turū: quem et occulta non fallant: 7 idē co
ra oīstendat: 7 honesta delectent. **Dec. ille.**
Item Grego. sup. Mat. ait. In maiestate
visuri sunt quem in humilitate videre nolu
erūt: non tāto districtius virtutē suāz senti
ant quāto cernicez cordis eius ad penitētiā
non inclinant. **Et in alia Q̄ melia sic ait.** In
extremo iudiciū die cum ap̄tis celis ministrā

tibus angelis: cum sedentibus apostolis in
 sede maiestatis sue christus apparuerit: om-
 nes hūc electi pariter ac reprobi videbūt vt
 iusti de munere retributionis sine fine gau-
 deant: et iniusti de ultione iudicii et supplicij
 in perpetuum genāt. **Decille.** **Item Augu-
 stinus** hoc idem probat in quadā epistola di. Expe-
 ctatur dies iudicii vbi aderit ille equissim⁹
 iudex qui nullius potentis personam accipiet
 cuius palatij auro argētoq; nullus ep⁹ vs
 abbas aut comes corūpē potest. **Et. 20. de
 ciuit. dei. l. c. ait.** **Discedet deus et tunc**
**christus de celo esse vcturū: ad viuos et mor-
 tuos iudicandos. Decille.** **Item Ber. super**
Can. ait. Veniet dies dñi: vbi plus vale-
 runt purcorda q̄ astuta verba: cōficia pu-
 ra q̄ marfupia plena: quoniam quidē iudex il-
 le nō fallatur verbis nec flectet donis. **Dec-
 ille.** **Item idem** probat pitissimus **Hiero⁹** in
 p̄la de simbolo fidei ad **Damasū** p̄paz: v-
 turū esse iudiciū sic p̄testat di. **Accepta**
ergo a patre omniū potestate que in celo sūt
et in terra: venturus ē ad iudiciū viuos et
mortuos: vt et iusti remuneret et pecca-
tores puniat. Resurrectionē carnis confite-
mur et credimus et nō dicamus nos in eadez
in qua sum⁹ veritate et mēborū esse reperi-
endos: qualesq; semel post resurrectionē fu-
erimus effecti in p̄petuū p̄manuros: vnam
esse vitā scōrū: s̄ premiā pro labore diuersa
reduerfo pro mō delictorū p̄ctōq; esse sup-
plicia. Decibi. **Et ad Palmachij et Dece-**
nij. **Aderit dies illa in qua nostra facta q̄st**
in quadāz tabula depicta mōstrāda sūt. Q̄
quātis in die illa expēdisset si i bac vitā et mē-
borū sensu et viscerum vigore caruissent: et
quanti illic elingues et muti feliciores loqua-
ribus tūcerūt: et quāti pastores p̄bilosop̄is
quanti rustici oratozib⁹: quāti belletes argu-
tis p̄ferendi sūt Ciceronis. Job sanctus
in tēratione ad suaz gloriāz deuotus sic i do-
ore suo dicebat. Quid p̄dest i tormēto luxu-
ria? At quid vbera sum⁹? Tur non in ventre
mortuus sum⁹: et mor vt de vtero exiui non
protin⁹ obij. Sibi deici amicus dicebat i lu-
ce: quid ob inimicis eius dicebat in tenebris?
Et ille ingemiscit quē febribz vberat: quid fa-
ciat quē gebēna consumet? Si ille sibi dolet
genua fuisse conū et a cuius pedes semp in cel-
amoz curruerūt: quid dicitur ē: cui⁹ nūq̄

in veritate steterit? **Displicet illi q̄ nat⁹ ex**
vtero vixerat quibene vixit: quia illuz ver-
mis mortuus edebat. Quid male viuētes
facient: quos ignis eternus et vermis nūq̄
moritur⁹ expectat. Decille. **Item ad Heliodo-**
rum de cōtēptu mūdi. **Quid facis in pal-**
na domo delicate miles? Vbi vallum? Vbi
fossa? Vbi vems acta sub pellibus? Ecce te
celo tuba canit. Ecce euz nubibus de bellatu-
rus orbem impator armatus egredit. Ecce
bis acutus gladius ex regis ore procedēs ob-
usa queq; metit et tu mibi s̄ cubiculo ad aci-
em tu de vmbra egredieris ad soles. Corp⁹
assuetū tunica lorice onus non fert. Caput
opertum linteis galeaz recusat. Mollē otio
manum: dur⁹ exasperat capulus. Decille.
Item ad Eustochij. **Expectetis magnuz et**
terribilē iudiciū diem: dies videlicet ire: diē
calamitatis et miserie: vbi celum simul pau-
bit cum terra. Celoz omnes mouebūtur
virtutes: tremētes erūt angeli cum sanctis.
Tunc singulorū vite discutiētur discrimia
et merita apparebunt. Semper illa tuba ter-
ribilis vestris obstrepat in auribus. Surgi-
te mor. vt. ad iudiciū. Ecce in manu potē-
ti venit: a ciuitis vniuersaliter scire rationē
certe de leuibus et minimis cogitationibus:
certe de leuibus otiosisq; verbis. Si reddē-
re de singulis rationē parati nō eritis: p̄nci-
emini in carcere exteriorē a iudice. Item ma-
ledicti in ignem eternū. Decibi. **Et ad Do-**
ceanum de obprobriis et tentationibus pro
christi nomine perferēdis sic ait. **Eos p̄o q̄**
dilectione et timore dei cogente abierunt bec
omnia: et fm legis ordinē exhibēt: irrident
atq; subfannant infelices atq; miseri suozū
malozū nimietate cecati: quibus nō sufficit
q̄ p̄pzia nolūt lugere peccata: ad huc insup-
eos qui quos debuerāt imitari. Sed venit
tempus vt eozū risus cōuertat i luctū: qui
bus noster nunc plāctus risus est vt se fuisse
diuites lugeant: quia nūc christi paup̄ibus
impudenter insultant. De quibus scriptura
dicat. Erant iusti in magna cōstantia etc.
Et ad Celariū de mō recte viuēdi. **Distin-**
guitur certo discrimine error et veritas: il-
li terrena sapiūt qui celestia promissa nō ha-
bent: illi breui bñane vite torose iplicant:
qui eternā nesciunt vitā: illi peccare nō me-
tuant qui peccatorum impunitatez putant:

Illi seruant vitij qui nō sperāt premia su-
 tura virtutū. Nos pō qui purissima confite-
 mur fide: omnē hominē manifestandus esse
 ante tribunal christi vt recipiat vn⁹ quisq;
 propria corpis. put gessit siue bonū siue ma-
 lus: procul esse debemus a vitij: dicēte apo-
 stolo. Qui autē sunt christi carnē suā cruci-
 fixerūt cuz vitijz 7 cōcupiscētijs: nec turbā
 sequitur errantē qui se veritatis discipulos
 confitē. **Decille.** **¶ Quarto 7 vltimo idē**
probat auctoritate pbilosophica 7 politica.
¶ Ande Plato in Fedrō sic ait. Serunt enīz
 vnūquēq; cuz decesserit ab eo demone qui
 viuente aduocatus erat trahi in aliquēz
 locū: vbi oportet simul collectos iudicare: 7
 post sententiā ad inferna proficisci illo ducē
 te cui mandat⁹ est vt hinc pficiscētes ad il-
 la loca traducat. **Item in eodē.** Pur⁹ autēz
 anim⁹ q̄ bonē vitā deos fortit⁹ duces: ha-
 bitat⁹ in loco decenti. **Ibidē.** Cū peruene-
 rint defuncti in eum locū quo demon vnū
 quēq; portat p̄ illic iudicabit: 7 q̄ pie iusteq;
 vixerit 7 qui secus. **Decille.** **¶ Et Seneca in**
epistola secunda ad Luci. Qñ ille veniet
 dies: qñ nemo in bonorē tuū mentiat⁹. Huc
 ergo cogitationes tue tēdant: hec cura: hec
 opta. **Decille.** Quod. s. erit i die iudicij. **¶ Itē**
Quidi⁹ li. Metamorpb. inquit. Iāq; erit
 in totas sparsur⁹ fulmie terras. Pz timuit
 ne forte faceret tot ab ignib⁹ etber. Conci-
 perat flāmas: longusq; ardesceret axis. Esse
 quoq; in fatio reminiscit affore tēpus. Quo
 mare quo terra corneptaq; regio celi. Arde-
 at 7 mūdi moles oposa laboret. **¶ Et Virgi-**
in li. Eneidozū ait. Iudici⁹ canit 7 tristes
 denūciat iras. Venturū epidiū 7 falsa con-
 uulsa ruina: Omnia tūc parit rutilo misce-
 ri 7 igni. Pallēteq; polo stell⁹ celiq; ruinā
 Aunc pō tremefacta nouis p pectora cūctis
 Insinuat pauor: 7 taciti ventura videbant
 Propterea habet in sibilis antiquis expres-
 sa veritas iudicij. **¶ Iaz p̄mo Sibilla tibur-**
tina dicit. Iudicij signum tellus ludozema
 desceat. Celo rex adueniet per secla futurus
 Scilicet in carne presens vt iudicet orbem.
 Ande deū cernens incredulus atq; fidelis.
 Cellum cuz sanctis enī iam termino i ipso.
 Sicanime cum carne aderit quas iudicat
 ipse. **¶ Cum iacet incultus densis in veprib⁹**

orbis. Reiciēt simulachra viri cūctā quoq;
 gaciam. Exuret terrā ignis pōtūq; pollūq;
 Inquirens tetri portas confringet aueni.
 Sanctoruz: sed enim cūcte lux libera carni:
 A radetur: sortes eterna flamma cremabit.
 Et cultos actus retegens tūc quisq; loque-
 tur: Secreta: atq; referabit pectora luci.
¶ Et alia Sibilla erit breia sic ait. **¶ Venient**
in conspectu agni abhominatio peccatoruz.
et vltionis appetitus: 7 descendet ignis ter-
ribilis q̄ vniuersa creata vsq; ad etbera cō-
cremabit 7 nō erit vltra solare: lunare: non
iubar: nō montes: aut colles: nec hominum
habitatō erit in terris: 7 nō abundabit vl-
tra iniquitas 7 peccatum: sed veniet de celo
vox tube terribilis aduocās vniuersos vt re-
nant in examine. Siet etiaz ineffabilē cor-
poris 7 anime reintegratio: vt vtrūq; siml
retributionē recipiat siue penaz. Aūcappa-
rebunt cuncti reges 7 principes: 7 videbunt
agni i throno terribili vt retribuāt vniuer-
sis: nec erit in opib⁹ diuitiūq; discretio: sed ex-
aminatio meritoruz. Iudicabit autē bonos
7 malos vt illos sursum leuet: bos autēz in
sortem demonum vertet auernis. Decilla.
¶ Ergo penitentiaz agamus in hoc mūdo de
peccatis ne in tremendo iudicio nudi virtu-
tibus inueniamur vt habeamus hic gratiaz
7 in futuro gloriā: Amen.
¶ Dominica eadem infra diem: De tribus
preambulis que precedunt finalis iudicij sen-
tētiationem. ¶ Sermo. si.

Omine bo-
 nus ē nos bice esse. Scri-
 bitur hec verba Ma-
 17 Et in euangelio bo-
 dierno fratres charissi-
 mi aperte cognoscit: q
 christus in monte tabor transfiguratus est.
 Quodq; factū est fm **¶ Ibo.** in tertia parte.
 q. 45. ar. 1. vt dñs suos discipulos 7 alios ad
 sue passionis sequelaz iduceret. **¶ Pōrtet. n.**
 qd ad hoc qd aliquis directe procedat i via
 nem aliquāliter precognoscere: finis enī mo-
 uet opantem ad agendūz. **¶ pbi⁹. 7.** hoc p-
 cipue necessariū est: quādo via est difficilis
 7 aspera 7 iter laboriosuz: finis pō iocūduz
 Aū igitur per suaz passionē ad hoc p̄tue

rit vt gloriāz
 quaz habuit a p̄u
 neta illud Luc. v
 suz 7 resurgere a
 naz 7 ad quā e
 galis passionis se
 pōrtet nos p m
 re in regnūz celo
 suz vt discipulis g
 dret: quod est ip
 cofigurauit: iure
 ho corpus bilita
 ritaris sue. A
 quia p̄uisione fa
 supmanētis gau
 ti fortius aduer
 tantū gaudiū ex
 perfudit: vt in eo
 vnus ex illis exi
 ret dicens. Dñe e
 tamē maius gau
 banc eandē clarit
 quo iudicio post
 pcedam⁹. ad cui
 tendā in istomer
 uabim⁹: quozū
 bilis offensio. S
 uilis descensio.
 tra sociatio.
 ¶ Pars prima br
 7 agnis iudicij p
 ¶ Rimo am
 ad sententi
 signozū m
 in 2. q. 6. s. itē. 7
 quozū idem in sente
 tra ordīne iud
 coratē reuindica
 uisio oīaz statu
 na: iuxta illud ap
 la p̄pta sūt oculi
 nem iudiciū facie
 tre queat. Et qu
 uis iudiciozū. S
 solat: pulsatio cā
 vbiusmodi. P̄d
 te signa passion
 7 dñi i facie: r
 4. ait. Angeli
 7. Et quis aliq

nerit ut gloriā obtineret: non solus anime
quāz habuit a principio: sed etia3 corporis.
iuxta illud **Luc. vii.** Nec oportuit patiebri
stus7 resurgere a mortuis: ita intrare i glo
riā suāz ad quā etiā perducit eos qui vesti
gia sue passionis sequuntur fm illud **Act. i4.**
Qportet nos p multas tribulationes intro
ire in regnū celoz. **H**ecirco conueniens
fuit ut discipulis gloriā3 sue claritatis osten
deret: quod est ipsuz transfigurari: cui suo a
configurauit: iuxta illud **Phil. 3.** Reforma
bit corpus bñilitatis nre configuratū corpo
ri claritatis sue. **Uñ** **H**ec adicit sup **Mar.**
quia pmissione factū est ut cōtemplatione
supmanētis gaudiū ad breue tēpus deriuat
a fortius aduersa toleraret. **H**ec ille. **I**am
tantū gaudiū ex ista visione apostolos istos
perfudit: ut in eozū psona apostolos istos
vnu ex illis existēs in p̄dicta verba p̄orūpe
retidens. **D**ñe bonū est nos hic esse. **2c.** **A**t
tamē maius gaudiū erit beatis in die iudiciū
hanc eandē claritatez aliter7 alie videre. **U**
quo iudiciū post eius veritatez visaz: ante q̄
procedam⁹. ad eiusdē finalē sententiā discū
tiendā in isto meridiano tria p̄ambula an
notabim⁹: quozū **P**rimū est signozū mira
biliūz ostensio. **S**ecundū erit iudiciū admi
rabiliūz descensio. **T**ertiū erit ipsius nobilis
sima sociatio.

Mar s prima huius sermonis vbi pōitur
de signis iudiciū precedentibus.

Primo annotatur primū p̄ambulūz
ad sententiā finalis iudiciū quod erit
signozū mirabiliū ostensio. **L**egit
enī. **2. q. 6. S. itē. 7. et tra desen. 7. re iudi. c. si**
quis idē in sententiā: inter cetera. **S**enten
tia citra ordinē iudiciozū a p̄sīde prolata au
ctoritate rei iudicandē nō obtinet. **N**ū igitur
christo oīz statutozū 7 legū aperta sit no
ricia: iuxta illud apostoli. **Debe. 4.** **D**ia nu
da 7 apta sūt oculis eius: fm legū ordinatio
nem iudiciū faciet ne quis eū iniustū appel
lare queat. **E**t quia in iudicio requirit solē
nitas iudiciozū. s. basilica regia in qua iudex
sedeat: pulsatio cāpane: signozū apparentia
7 huiusmodi. **H**deo christus pro p̄ma solēni
tate signa passionis sue per angelos in iudī
cio deferri faciet: maxime crucē. **U**nde m̄gī
in 4. ait. **A**ngeli deferent ante eū signū cra
cis. **E**t quīs aliqui dicant q̄ nō erit lignum

crucis in quo crucifixus ē christus: sed quod
da3 signū illius crucis representatiū. tamen
Hi in p̄dicta dī. in q̄nibus circa litteram
concludit illaz met crucē in numero: in qua
crucifixus est christus: debere portari ad iu
diciū ministerio sanctorū angelozū. **Q**ui
enim bñana corpora redacta in pulcres ea
dēz in nūcro restaurabit: illaz eandē crucē
numero poterit restaurare: 7 multaz ratio
nabilius est q̄ ipsamet ad iudiciū portetur:
q̄ aliud signum pro ea 7 hoc tribus rationi
bus. **P**rimo in ostensione sue gloriose victo
rie ut videāt omnes q̄ mirabilē fuerūt re
dempti. **S**ecundo in ostensione sue misericor
die: ut videāt boni q̄ misericorditer sūt sal
uati. **T**ertio in ostensione sue iusticie ut vi
deant mali q̄ iuste sunt damnati: de quibus
melius dicit. **E**t **H**ec dicit vñū dubium
si p̄dicta crux apparebit facta gloriose vel
non. **D**icit enim **Abziso⁹** sup **Mat. q. crux**
multo solaribus radiis luculentior appare
bit: sed hoc nō potest esse nisi gloriose: q̄a
per sui glorificationē ita luminosa appare
bit non per suā naturā: ergo cum cruce fa
cta gloriose. **H**ec oppositū videtur tali ra
tione. **O**mnia illa que sunt vegetatiua 7 na
turalia 7 alia huiusmodi corruptibilia sunt
nec post iudiciū remanebūt: ergo cum crux
sit de numero vegetabilium non remanebit
imō desinet esse post q̄ apparuerit in bac cla
ritate: ergo non erit gloriose. **A**d hoc di
cit **Alex. vbi supra:** nihil velle hic diffinire
cum sancti ponant diuersa. **N**ā aliqui dicūt
q̄ si mutabūtur elementa que sunt corrupti
bilia 7 corpora celestia: multo fortius videt
q̄ etia3 illud qd fuit instrumentū nostre re
demptionis 7 illud fuit crux. **U**nde p hoc do
etur intelligi q̄ ipsa crux in ipsa luce appare
bit: de qua **Abziso⁹** dicit supra: 7 q̄ etia3 in
illa remanebit sicut alia corpora 7 elementa
quē corruptibilia sunt de sui natura: cū istū
corpus fuerit nostre redemptionis instrumē
tum: **U**nde per hoc habet quanda3 dignita
tem ex qua videtur habere congruentiā ad
pmanendū sicut 7 illa. **A**liqui tñ dicūt q̄ si
cū xps i transfiguratiōe ostēdit quāda clarita
tē manēte ad huc corpore suo mortali: ita pos
set ibi ostendere claritatē in cruce manēte ipsa
corruptibili: 7 sic p̄ talē ostensionē nō oportet
ret q̄ rēaneret. **E**t sic p̄s p̄ma b⁹ sermōis

Pars secunda huius sermonis: vbi ponit
iudicium iudicij & descensio.

Ecce dicitur ponitur 2^m bambulum ad sententiam finalis iudicii q^d erit iudicius admira bilis d^e effectus: venit. n. tunc iudex. i. christus ad iudicandus mundi sicut ipse p^{re}dictur. Matth. 16. vbi sic habet. Filius hominis v^eturus est cum angel suis in gloria patris sui: et tunc reddet unicuique s^ec^undum opera sua. Attente igitur audiam^{us} que lo quomodo mirabit. ¶ Primo eni^m venit sedens in sede mirabili de qua dicit Apoca. 14. Vidi inquit Jo. et ecce nubes candidam et super nubes sedent^{es} similes filio hominis: habent^{es} in capite suo coronas aureas: p^{er} qua^m maiestas divina in ipso intelligit^{ur}: et in manu sua falces acutae: per quas potestas a patre sibi data denota^t: iuxta illud Jo. 4. Pater omne iudiciu^m tedit filio. Hoc etia^m innuitur Actu. 1. vbi dicit. Viri galilee quid admira mini aspicientes in celus: hic Iesus qui assu^mptus est a vobis in celus: sic venit. s. in nubes: que admodus vi. eu^m eun. in celum. ¶ Secu^{do} venit appa^{re}bit malis in aspectu terribili Ma^gis p^{er} Ricar. 1. 4. di. 48. ar. 1. q. 2. Et Ho nauetur ibid. 2. Alex. vbi. s. Nullus de re probis videbit in iudicio patre sed omnes filii: q^uia filius hois est vt ab oibus possit vide ri. Noⁿ igit appa^{re}bit malis in forma deita^{tis} proprie. Prop^{ter} quod nota q^{uod} duplex est diuinitas cognioⁿis. Vna p^{er} signa 7 effect^{us}. Alia in sua forma 7 e^{ss}entia: Dico ergo q^{uod} reprobi bene habebunt cognioⁿem de christi diuinitate p^{er} signa certissima 7 per effect^{us} mani festos: quia cognoscet q^{uod} ipse est de^{us} o^per^{is}. Cognoⁿitioⁿem aut^{em} que in propria forma. s. p^{er} visionem aperta^m: hanc quidem non habebunt: q^uia Jo. 17. dicit. Nec est vita eterna: vt cognoscat te veru^m deus. Cum igit mali noⁿ sint ba bituri vitas eterna: noⁿ videbunt eu^m in forma diuinitatis. Preterea talis forma o^mnino est improporcionabilis oculis peccato^{rum} qui non sunt sublimati p^{er} gloria^m: vel p^{er} superabundantia^m gratie: cu^m igit reprobi noⁿ dabit^{ur} gratia nec simpliciter nec ad t^{em}p^{us}: sequitur q^{uod} tei in propria forma noⁿ videbunt. Noⁿ aut^{em} quare noⁿ dabit^{ur} eis talis virtus que faciat eor^{um} asp^{ect}u^m habile ad videndu^m illaz luc^{em} est ista: q^ua si haberent oculu^m aptu^m haberet^{ur} sumas delectatione^m qua^m indec^{et} 7 impossibile est in pct^{or}ibus e^{ss}e. Confirmat^{ur} ista B^edo. 7 Hugo in

libro de sacris. **P**agister in 4. di. 48. **7** **A**ugustinus. i. de trini. penul. c. **¶** Sed hic querit
virus christus apparebit ipsis reprobis sicut
benedictus in forma glorioza. **R.** predictio.
christus apparebit in forma glorioza non
tamen bonis sed etiam reprobis: quia primus ad
uentus fuit in infirmitate: sed secundus erit in
veritate. **¶** Preterea in iudicio apparebit
talis qualis decet apparere ad confusionem ini
micorum et letitiam amicorum: sed inimici maxime
confundentur in gloria et exultatione illius qui
desperaverunt et converso. **A**miculi tamen
apparebit in gloria. Preterea nulla erit in eo
fictio: ergo tale ostendet formam qualem ha
bebit in veritate: sed habebit gloriozior: ergo
ostendet reprobis gloriozior formam. **¶** **C**onfir
matur hoc **A**pod. i. ubi dicitur. Ecce venit in
nubibus celi et videbitur eis omnis oculus: et
eius pupigerunt. **¶** Et si contradicat hic. **A**lio
glorie humilitatis christi est videtur delectabi
lis: sed ad naturam nullam habebit delectationem
ergo non videbitur christi gloriozior humilita
tem. **R.** Ric. ubi. et quod vis videre corpus
christi gloriozior sit per se delectabile tamen per ac
cidens erit reprobis tristabile: quia erunt eius
inimici et inuidebunt ei. **I**nimici autem trista
tur in videndo gloriam illius cui invidet et quer
odit. **E**t ideo mali videbunt eum cum confusio
ne et pena: quia confundentur in aspectu eius:
et non poterunt eius sustinere vultum. propter
conscientie remorsus et propter expectationem sententie
ferende. **¶** **A**tes si dicat quod **A**liis. ait super
Mat. **A**lii venerit ad iudicium christus non solum
vulnerum cicatrices: sed etiam ipsas mortis expro
bationis simas ostendet. **R.** **M**o. quod sicut cicatrice
in martyribus si sunt signum firmitatis propter
rite: imo quod et gloriæ et cetera sunt signa vi
ctorie et glorie sic christi intelligentia quod ille
cicatricebus et crucis signa erunt mortis vilissime
quam sustinuit: sed quia apparebit in excelli
tia gloriæ signa erunt etiam glorie tunc presen
tis. Preterea si dicat quod quibus christus sit
nignus secundum veritatem: tamen apparebit terribilis
reprobis: sicut dicit **A**ldouus: ergo paritatio
ne quibus sit gloriozior: tamen reprobis debet ap
parere ignoziosus. **R.** **D**onau. quod non est
miles: quia terribilis et blandus dicitur ad alte
rum. **¶** Unde benignus hominem potest bene aspicere:
itaque terribilis quod et timeat: sed gloriozior et glori
osus dicitur dispositione apte visibilis. **A**lii nisi
fiat per deceptionem et per miraculum et diuinam

virtutē q̄ tenet oculos: sicut d̄r Lu. ultimo
Oculi eorum tenebantur. Et talis videt q̄lis
est s̄m veritatē. Conclude q̄ reprobi euz
videbunt in forma glorioſa: nec est ſiſe de luce
ſp̄iali: q̄ iſta excedit multo magis q̄ lux cor-
poris glorioſi oculū corporis paſſibilis. Et
quib⁹ oibus pater q̄ x̄p̄s ad iudiciū veniēs
apparebit malis in forma terribili. ¶ Ter-
tio veniet bonis apparēs vultu placabili: vi-
cunt enī predicti doc. q̄ trati videbunt oculo
mētali cuius diuinitatē in forma ppria 7 etiā
gloriā aīe: 7 oculo corporali gloriā 7 lumi-
noſitatē corporis: ſed aliter q̄ d̄natiō: q̄ ipſi
cū triticia vt dictū eſt: tōnī po cū gaudio 7
glia: 7 hoc q̄ ipſum dilexerūt. Et ideo gau-
dent in eius bonore 7 exaltatione. De illa di-
uerſitate apparēdi bonis 7 malis diuerſimo
de loquiſ. Piero. in eplā ad Thētiador d̄ va-
nitade mūdi. di. Veniet illa dies qua corru-
ptiū hoc 7 mortale induat incorruptionē 7
imortalitatē: t̄at⁹ ſeruus quē d̄ns iuenerit
vigilātē. ¶ Sic ad vocē tute pauebit terra cū
populis: tu gaudebis iudicaturō d̄no: mūd⁹
lugubze imugiet: 7 trib⁹ ad tribus peccata ſe-
riēt. Potentiſſimi quōdā reges nudo latere
palpitabūt: exbibebūt enī ple ſua nature tūc
ignit⁹ iupiter: 7 adduceſ cū ſuis ſtultus pla-
to diſcipulis. Ariſtotel argumēta nō prode-
rūt. Tunc tu ruſtican⁹ 7 pauper exultabis 7
dices: Ecce crucifix⁹ deus meus: Ecce deus
meus iude: qui obuolūt⁹ pānis in preſepio
vagit. Dic eſt ille oparij queſtuarieq̄ fili⁹:
hic q̄ matris geſtat⁹ ſinu boiem deus fugit i
egyptiū: hic v̄ſit⁹ coecino: hic ſentibus coro-
nat⁹: hic mag⁹ remoniū habens 7 ſamarites
Cerne cerne iudee man⁹ quas fixeras: cerne
romane latus q̄s foderas: videte corpus an-
ſidē ſit q̄ dicebatis clam nocte diſcipulos ſu-
ſtulſiſe. Dec ille. Et ſic patet ſecūda pare.

¶ Data etiā huius ſermonis vbi ponitur
iudicis nobiliſſima ſociatio.

Tertio ponit enī hūbulū ad ſentē-
tiā finalis iudicij q̄d erit ipſi nobiliſ-
ſima ſociatio. Ita cū ipſo veniet
leitor frequētia. vñ Jude. 2. c. Ecce venit
d̄ns in ſcis milib⁹ ſuis facere iudiciū p̄ oēs:
7 arguere ipſos t̄ oibus opibus impietatis eoz
Et Eccl. 3. D̄ns ad iudiciū veniet cū ſancē ſe-
niorib⁹ populi ſui. R̄d autē hui⁹ ſocietate eſt
q̄ etiā ſci aliquo modo iudicabūt. ſm illud

Sap̄ie. 3. Iudicabunt nat̄des 7 d̄nabunt po-
pulis. ¶ Sed hic orit̄ vnū dubiū ex predi-
ctis vtrū. ſ. ſolus x̄p̄s iudicabit: q̄ videt q̄
etiā ſci. R̄nde ſm Ric. vbi. d̄. diſ. 47. ar. 1.
q̄. 7. q̄ q̄nq̄ modis pōt alicui iudiciū cōueni-
re. Primo ex ordinaria pt̄ate 7 ſic iudicabit
tota trinitas. Secundo cōuenit ex delegata
auctoritate: 7 ſic iudicabit x̄p̄s in q̄ntū b̄s.
iuxta illud Jo. 5. Pater oē iudiciū dedit fi-
lio. Sed tunc vlti⁹ querit⁹: quare iudicia-
ria pt̄as ſic ſp̄aliter tribuenda eſt x̄p̄o. Ad
q̄d r̄ndet beatus Th̄o. 3. pte in. q. 59. ar. 1. q̄
ad iudiciū faciēdū triareq̄runt. Primo po-
teſtas ſubditos cohercēdi. vñ Eccl. 7. Mo-
liquerere fieri iudex niſi va⁹ eas virtute rū-
pere iniquitates. Secundo req̄rit rectitudinis
celus vt. ſ. aliq̄s non ex odio vſuore: ſed ex
amore iudicium pferat iuſticie. iuxta illud
Prover. 3. Quēz diligis d̄ns corripit. Ter-
tio req̄rit ſap̄ia ſm quā format iudiciū. vñ
Eccl. 1. Iudex ſap̄ies iudicabit populū ſuū
Quī igit x̄p̄s habeat oīa p̄dicta. ſ. oī potentia
ex eo q̄ eſt q̄lis p̄ri ſm diuinitatē: 7 iuſticia q̄
iuſticia d̄ni plena eſt terra: 7 etiā ſap̄ia q̄ ei
ſp̄aliter attribuit cōuenient iudiciaria pt̄as
data eſt ei. Vñ t̄ etiā pp̄ietate iudicij faci-
endi iuxta quā pp̄rie accipit forma iudicij q̄
ſ. eſt lex ſap̄ie 7 veritas loq̄ Aug⁹ in l̄. de
vra religione di. Iudiciū attribuit filio in-
q̄ntū eſt ipſa lex p̄me veritas. ¶ Sed iuxta
p̄dicta ſm vtrū ipſa pt̄as iudiciaria ſit x̄p̄i
ſm humanitatē aut ſm diuinitatē. Et r̄ndet
Ric. 1. Bona. in. 4. diſ. 48. ar. 1. q. 1. P̄d ad
hoc q̄ iudiciū ſit firmū occurrit auctoritas
7 pt̄as. Auctoritas i ſentētiādo. Pt̄as in re
tribuendo ſmū ſm meritū. ¶ Si alterū bon
deficiat nō eſt firmū iudiciū. Dec duo p̄nci-
paliter ſunt i x̄o. In ipſo enī eſt auctoritas
ad ſentētiādū: q̄ d̄ns oīum eſt 7 nos ſerui ei⁹
Et etiā pt̄as ad retribuendū: q̄ potentiſſi-
mus 7 nō eſt q̄ contra enī ſe valeat erigere vel
eius ſniam irritare. Dec duo coicauit deus
trinitas boi x̄p̄o auctoritatē dādo 7 d̄nū
ſicut d̄r Act. 3. D̄m fecit deus hūc iēſū po-
teſtate etiā ſibi cetera ſubijciēdo. ¶ Quib⁹ vl-
timo. Data eſt mihi oīs pt̄as. Et ideo ipſe q̄
p̄ſtitut⁹ eſt a deo iudex viuoz 7 mortuoz: ſi-
cut d̄r Act. 1. Quoniā igit poteſtas iudicia-
ria reſpicit illa duo ſam dicta: 7 iſta ſunt in
deo p̄ naturā: in x̄p̄o homie per grām: ideo

dubium ē. Si cōueniēter additū fuit testimo-
nium paterne vocis dicētis. Hic ē filius meus
volens. *Adē. fm Abo. vbi. s. ar. 4. Qd*
adoptionis filiorum dei est per quandā conformi-
tatem imaginis ad dei filium nālez: qd quidē sit
dupliciter. Primo quidē p grām vie que est
cōformitas ipsefecta. *Et p gloriā q est con-*
formitas pfecta. fm illud. i. Jo. 3. Nūc filij
dei sumus et nondū apparuit qd erunt: scim⁹
qm̃ cū apparuit siles ei erim⁹: qm̃ videbim⁹
eū sicut est. Quia igit grāz p baptismū seq̃
mur: in trā figuratōe aut pmonstrata est
claritas future glorie. Ideo tā in baptismo
q̃ i trā figuratōe pueniens fuit manifesta-
re nālem xpi filiationez testimonio p̃ris: qz
solus est pfecte cōfessus illius pfecte genera-
tionis filij cū filio et spū sancto regnans p infi-
nitā secula seculorum Amen.

Offertoria secūda post secūda dominicā i qua
dragētima de finalis iudicij seuera senten-
tiatione. Sermo. 52.

In peccato

vestro moriemini. Scribū
tur hec verba Jo. 8. Qm̃
quidē frēs charissimi fra-
gilitas humana adeo ad
malū pnaest: et cū diffi-
cultate bonū opas: tum ex originalis pcti so-
mte: tū ex mundi bus nimia prauitate: vt
pauci iueniant qui fm rōnis et legis viā re-
cte viuunt. fm illud psal. *Qd est q faciat bo-*
nū nō est vsqz ad vnū. Ideo necesse ē ad eā
refrenādā: vt non solū mortis memoriā ha-
beam⁹: vepetā et iudicij magni diē animen-
tis nostris oculos teneam⁹. *Quē. Bre. i. qua-*
dā omēs. Pm̃ vnusqz se de die nouissimo for-
midare debet: qz vnusqz in quo iuenerit
suū nouissim⁹ diēs cū de hoc seculo egrediet⁹:
talioz in diē nouissimo iudicaf. Mā p ipsaz
iudicij memoriā timor dei acquirē. vñ hie
ro. sup. Mat. dicit: Quotiens diē illū cō-
sidero: toto corpore contremisco: siue enim
comedo: siue bibo: siue aliqd aliud facio: sp-
us mibi illa tuba tribilis resonare in aurib⁹
meis. Surgite mortui venite ad iudicium.
Per ipsā vtiqz aduersa patienter sustinētur
Ad Greg. dicit: Diē illū ante oculos poni
te et qd mō graue cernit in ei⁹ cōparatiōe
leuiat. Per ipsā iterū a pctis declinat ideo

Quid in psal. Scdm iudicij tui iustifica
me. *Ad. Sualter⁹ in alexādray de li. 3. Q*
felix mortale gen⁹ si semp haberet et berenz
p mente bonū finēz timeret. In qb⁹ verbis
ponit duo q si bō in vita cogitaret nūq pec-
caret. s. felicitatē vltimā: et vniuersale iudi-
ciū. *Ad. quidā religiozus a plato suo req̃rēs*
quomodo se a pctis posset abstinere. Judi-
ciū ait ille pmeditare et a peccato desistes: et
pniām subito de pctis p̃eritis facies. Qd q
nō fecerit n̄: dices eis x̃bū x̃pi ppositū. s. In
pctō vestro moriemini in p̃nti morte corpo-
rālī: et in finali iudicio morte eternali. De q
iudicio post dicta in duob⁹ p̃cedētib⁹ ser-
monibus ad magis mentes et duras et torpi-
das exercitādas de terribili et seuera ipsi⁹ iudi-
cij sn̄a in presenti sermone tractabim⁹ tria
more solito anōtātes: quoz Prīmū est vni-
uersalis iudicij rebita p̃paratio. Secūdū
erit vniuersalis iudicij ordinata executio.
Tertium erit vniuersalis iudicij terribilis
sententiatio.

Parā prima in qua ponit finalis iudicij
p̃paratio.

Primo i isto sermōe attendēdū ē qd
ad p̃parationē vniuersalis iudicij tria
debite p̃currūt: q̃rū Prīmū formidabil⁹ tu-
barū pulsatio. *2m̃ oīū mortuoz gnālis re-*
surrectio. 3m̃ ipsoz mortuozū an iudicē vni-
uersalis p̃ntatio. Q Prīmū igit qz p̃currūt
ad p̃parationē vniuersalis iudicij erit formi-
dabilis tubaz pulsatio. De q loquit apls. i.
Abel. 4. di. Ipe dñs i iussu et i tuba dei et in
voce archāgeli rescedet de celo. Et bīc
oriet⁹ dubiū: si in iudicio ad lram erunt ista:
qz sicut solo verbo oīa creauit deus: ita solo
verbo pōt oīa suscitare: ergo videt q ista
nō req̃rāt. Rūdit alex. vbi. s. q. Quis i iu-
dicio bñ sufficeret iussus dei sicut et i creādo
tñ ad notādū p̃gruētā apponunt ista tria.
Manificut dictū ē. Nota trinitas iudicabit
ante: fili⁹ dei in q̃tū bō iudicabit ex tele ga-
ta ante. Ipsi aut angeli licz nō iudicēt: ba-
tebūt tñ iudiciū. s. ante dñm iudicē. Ipsi at
agregabūt electos suos a q̃tuor vñs cre: vt
bēt Mat. 24. Mittet āgelos suos cū tuba
et voce magna et c. Ex pueniētia g notat q ex
pte dei i illo iudicio ē: et hoc notat in iussu.
An voce archāgeli notat q ē ex pte x̃pi. An
tuba notat q est ex pte angeli. s. p̃sāmini

Item ipsi collata ad aggregandum iudicium vtdi-
ctum est. **Aliter** tñ pdicta declarat Ric. i. 4. di.
43. ar. 3. q. 3. di. **Ad** cā efficiēs resurrectōis
corpōrū nō erit vox tube s3 solū cā istrumēta
lis: vtdñ tractatū ē in tractatu de resurrecti-
one mortuorū. Et id illa tria qd dicit apls vbi
ē. sic distinguū. Quia pmo xps in suo tēse
su iubeat pulneres seu ptes qscūq3 corpōrū
recolligi mortuorū p mīsteriū angelicū. Et
hoc notat cū dī qd descēdit in iussu. Secū-
do p̄cipiet ex illis pulnerib3 recolligi corpa
reformari: 7 reformatis aīas vniri: que duo
fient p p̄tutē diuinā. Et illud p̄ceptū notat
cū dī i tuba dei. Tercio archāgelī q fuerūt
custodes puīciarū in puīcijs quas custo-
dierūt clamabūt foris 7 sensibilib3 sono arti-
culato: 7 mediātē aliqua sensibili creatura
formato: q cōcorā iudice cōpareāt dicēdo
Surgite mortui venite ad iudiciū. Et hoc ē
qd dī: In voce archāgelī. iuxta pdictū verbū
Matth. Mittet angelos suos. 7c. vbi **Chy-
sost.** ait: Magna est vox illa cui oīa obedi-
unt elemēta q p̄tras scindit: inferos aperit
vincula mortis dirūpit: 7 tē pfundis abyssi
aīas corpōribus literatas assignabit. **Hec il-
le.** **Hec** qtuor dicta sufficiāt qtuor ad iudiciū
finalis debita p̄parationē. **Secundū** qd
concurrat ad p̄parationē iudiciū finalis erit
oīum mortuorū generalis resurrectio. In iu-
dicio nāq3 vt dicit **1. Thimo.** qtuor requirūt
p̄pone. **Prudens:** reus: accusator: 7 testis. **Tuz**
igīf dictū sit in p̄ma pte q iudex veniet cū
oib3 solēnitatib3 q i iudicio requirūt. **Necesse**
erit q an ipsū 7 rei 7 accusatores etiā testes
veniat. **Qui** rō ē: q3 crimina qm nota sint
ē manifestis iudicijs pbari nō pnt: non pnt
etiā cōdēnari. **23. q. 4. c. cū in lege. §. bis rñ**
dictur. 22. q. 1. §. sed sciendū. c. de manifesta. 22
q. 7. c. pleriq3. 30. q. 5. c. in cetera. vbi dicit
cert. **Quāvis** enī verasint: nō tñ credendū
sūt: nisi q manifestis iudicijs pbanf. **Hec ibi**
Qretia c. nullū dī. Nullū ante verā iustāq3
p̄parationē iudicare aut dānare tētemus. Et
ideo nemo debet iudicare nisi fm allegata 7
p̄bata. **1. q. 1. §. vel bis oib3 auctoritati**
bis. Et in c. i. semper omnia nos inq̄ret in c.
multi corrigi f̄et. c. de iur. op. 3. Et c. qñ sit.
23. q. 7. c. iudicet. 21. q. 3. c. eozū quē. c. sū
mope. 1. q. 5. c. p̄biter. c. cōse. dī. 5. c. vlti
mo. Hinc q30. q. 5. c. iudicantē dī: **Iudi**

cantē oportet cūcta rimari: 7 ordinē rerum
plena inq̄sitione discutere. **Ad** hanc extra
de testib3. c. cū cām. **De** iudicijs. l. iudices
2. q. 1. c. in p̄mis. 23. q. 8. occidit. **Et nota**
q in iudicio pars a pte: 7 iudex a p̄tib3: pōt
facere inq̄rogatōes: vt patet in dicto. c. iudi-
cantē extra de dolo 7 cōtumacia. c. put. de
cōces. p̄ten. 7 eccle. nō vacans. c. post electio-
nē. ff. de inq̄rogatorijs actionibus. l. si sen-
tentie. **Itā** causarū merita p̄tū assertione
pandunt. extra de i. inte. resitu. c. cū ex litte-
ris. **Si** p̄r vim vel alio modo. l. 2. **Que** oīa
ex quo fieri debēt in iusto 7 p̄fectissimo vni-
uersali iudicio fient. **Et** ideo erit iudex cōpe-
tens de quo. 3. dicitū est. **Sed** vtrib3 reus 7
reliqua necessaria. **Primo** 7 an ea fiet oīū
generalis resurrectio. de qua loquit scriptu-
ra. **Dañ. 12.** Qui dormiunt in terre pulvere
cūgilabūt: alij in vitā eternā: alij in oppo-
bitū sempiternū. **Hec ibi.** **Q**tertū qd cō-
currit ad p̄parationē iudiciū erit eozundē
mortuorū iudicē vniuersalis p̄sentatio:
iuxta illud **Matth. 25.** Qui autē tñerit fili-
bois in sede maiestatis sue 7 oēs angeli eius
cū eo: tñsedebit sup sedem maiestatis sue: 7
cōgregabūt ante eū oēs gētes. **Hec ibi.** **Hoc**
etiā cōcludūt theologi: maxime **Ric. vbi. 3.**
21. 47. ar. 1. q. 4. assignans rōne quare oēs
in iudicio p̄sonaliter apparebunt. vt. l. con-
scitē singulorū p̄sentia iudicis singulis
pateāt ad dīne iusticie manifestationē: 7 vt
vni hoc p̄scīentes etiā p̄c audītes p sacra
scripturā q sic oportebit oēs p̄sonaliter cō-
parere diligētius se p̄pararēt: ne in tanta
cōgregatōe 7 corā tanto iudice extremā re-
cipiāt confusio: nec erit ibi defensio p. p̄cu-
ratorēz q non admittit in cā criminali. ff. de
publicis iudi. l. penultima. §. ad crimē. g. ff.
an p̄aliū causē appellatio. l. 1. §. p̄ etiā habet
in l. seruū. §. publice ff. de procuratoribus.
Et c. de accusationib3. l. reos 5. q. 3. in crimi
nalib3. **Et** etiā oēs in iudicio p̄sonaliter ap-
parebūt vt singuli iudicē quo ad bñā nā-
turā videant ad p̄solationē electorū 7 repro-
torū ampliorē afflictionē de quib3 dicitū ē su-
perius. **Et** bñ coris vñ dubiū. **Si** cō
in tali iudicio iudicabūt q ex supradictis vi-
des q sic. **Eni** oēs i iudicio appere debēt
vt dicitū ē: cō iudicabūt. **3. oppo** sūti vñ
l. q. nullū bonū debet iudicari. iuxta illud **Jo. 3.**

Qui credit i eo nō
erit vñ: q3 **Jo. 3.**
q3 iudicet? cū
p̄t q nullū bonū
mali opari f̄et
nec meritiū p̄p̄i
iudiciū erit p̄p̄i
q meritorij nō
p̄tū rñat. **Hon**
iudicet. §. sic dī
et meris: 7 tē
solus: 7 p̄ meri
p̄tū ad retribu
tū et p̄tū iust
vniū f̄et: vt dī
7 appareat: sic iud
p̄tē glie p̄p̄i q3 vñ
iudicet? fuita mē
nē ei? ideo debet
ip̄s accipere. **Qui**
p̄t fuerūt humani
cōdū meliē 7 p̄
simadi. sicut enī o
mad cōsummatiō
mones iudiciū nō
enī eis deest plen
enī q3 augebūt su
angelorū 7 gaudi
mū boni enī ang
monē essentialē.
habēt recipiūt ali
malī angeli. p̄
monē etiam corpe
supplicii: reles
enī ratio quar
angelī boni 7
dēremobē dicitu
7 reles vident
cū. **6. Meseris**
dāni aut ad dī
vñ. **Prego. 26.**
7 c3. **Alij** iudic
7 bonabz buer
dūaliter p̄pon
rñ 7 p̄būt: vt il
rebonis: vbi q3 f
dūro iudicabūt
mā bona fuerūt
dūmerit 7 p̄pon
dūb3 saluabūt:

vniversalis iudicii debita executio.

Ecce dō ponūt tria cōgrua ad execu-
tionē iudicii: quorū **Prīmū** erit mul-
torū accusantiū locutio: qz p̄p̄uos
q̄tuorū accusatores resurgēt. **Prīmū** erit con-
scientia p̄p̄ia, iuxta illud **Mat. 7. Redebit**
iudiciū 7 libri ap̄ti sūt. s. p̄scie. 7 illud **Diere**
2. Arguet te malicia tua. **Quicūq̄** in cōscia
cuiuscūq̄ patebūt oīa scelera. **Et q̄ de scelerib⁹**
luis p̄ni am nō fecerūt in p̄pectu totius
mundi p̄fundēt. **Quia** vt ait **Her. p̄ctm p̄-**
p̄riū cuiuscūq̄ dicit i iudicio. **Tu me fecisti**
op⁹ tui sum: ego semp tecū ero. 7c. **Secūd⁹**
erit scriptura sacra. iuxta illud **Io. 5. Est q̄**
nos accusat moyses 7 lex moysi. **Tert⁹** erit
celū iux illū **Iob. 2. Revelabūt celi iniquitatē**
ei⁹. **Quart⁹** erit **Satbanas** cū satellitib⁹ suis
Prīm⁹ erit lucifer q̄ an se ducet reges: impe-
ratores: barones: comites 7 milites p̄p̄uos
7 p̄ueros 7 reliq̄s sup̄bos: 7 dicit ipse luci-
fer iudici. **Equissime iudex:** ecce isti homines
pessimi: leges 7 p̄cepta tua fregerunt pupil-
los 7 viduas occiderunt: 7 plurimos oppres-
serunt: vt superbie sue vacarent 7 satisfice-
rēt. **Qui dicit iudex x̄ps:** sup̄bis ē fortiter re-
sistēdū: sepa gēos ad sinistrā ptem nec pote-
rūt luciferi potētie resistere. **Secūd⁹** ac-
cusator erit māmona q̄ ducet an se vsurari-
os p̄dones maris 7 t̄re mercatores 7 artifi-
ces q̄ mēdacijs 7 p̄uirijs lucrāt 7 rusticos q̄
festa nō custodiūt p̄p̄e lucra: q̄ etiā iudici di-
cet: **Iudex equissime i euangelio dixisti:** vt
Mat. 7. scribis. **In q̄ mēsurā mēsi fueris:**
meties 7 vobis. **Isti** sp̄ mēdacijs: falsitatib⁹
7 oppressiōib⁹ p̄p̄imos receperūt. **Qui dicit**
x̄ps: **Dis auar⁹ regnū tui nō possidebit:** qz
sicut b̄ti paupes: ita maledicti cupidi 7 auar-
i. **Separa gēos:** qd 7 faciet: nec poterunt ei
cōs isti auari resistē. **Tert⁹** erit **Asmo-**
de⁹ qui ducet ante se oēs furciferos sodomi-
tas adulteros: incestuosos vtriusq̄ sexus 7
dicit: **Equissime iudex posuisti in p̄ceptis**
tuis nō me bāteris: nō cōcupisces vxorem
p̄p̄imi tui: q̄ isti nullatenus obseruare vo-
luerūt. **Qui ipse x̄ps:** caro 7 sanguis regnū
tū nō possidebūt. **Separa eos:** qd 7 faciet:
nec poterūt ei omnes luxuriosi cōtradecere.
Quart⁹ erit **Belcābub** q̄ ducet an se here-
ticos: incantatores: maleficos: sortilegos 7 di-

uinos 7 dicit x̄ps: **Hic in multis locis dīne**
scripture p̄cepisti qd te vnū deū adorarent:
nec facerēt sculptiles: idola: 7 maleficia: s̄isti
p̄p̄us p̄trafecerūt: posuisti vtiq̄ p̄seudo p̄-
p̄betis 7 mala intelligētia scripturam: ecce qz
ad sunt q̄ ecclesiā tuā destruxerūt. **Cui x̄ps**
isti sunt lupi rapaces: fures 7 latrones: q̄ nō
sūt ingressi p̄ hostiū in ouile: q̄ comederunt
oues meas: i vestimētis ouīū ambulantes. **I**
ideo sepa eos: qd 7 faciet: nec poterūt ei suis
argumētationib⁹ 7 incantationib⁹ p̄dicere.
Quint⁹ erit alius demon q̄ dicit: **Et in ruinā sta-**
tus clericalis. s. **Prēmorb:** 7 iste ducet oēs
dānatos clericos: p̄bros: ep̄os: archiep̄os.
cardinales: 7 sumos pontifices: religiosos 7
religiosas regulares: q̄ suas regulas non ob-
seruauerūt 7 dicit: **Mis istos elegisti vt irēt**
isti in ecclesia tua magis dissipauerūt q̄ cō-
struxerūt. **Cui dicit x̄ps:** bi p̄p̄ius iudiciū
accipiet: qz noluerūt me seq̄. **Et iō tāto in dū-**
gni tractādū sūt quā dignissimā dilectā sp̄s
lā meā vilissime tractauerunt. **Separa** igit
eos longi⁹ a me: qd 7 crudelis faciet: nec po-
terūt sua dignitate p̄dicere. **Deinde** veni-
et demon cuiuscūq̄ p̄cti auctor an iudicem
quēlibet singularit̄ accusans iux illud **Aug**
i qdā epla. Presto erit aduersari⁹ n̄r diabo-
lus cū recitabūt verba p̄fessionis n̄re 7 obij-
ciet nobis q̄cūq̄ fecerim⁹ 7 in q̄ loco peccau-
imus: 7 q̄ boza: 7 qd boni tunc tēp̄oris facere
debuim⁹. **Et si tales iuenti fuerim⁹ exulta-**
bit ille nequissim⁹: agēs talē causā apud tā-
lē iudicē: dicitur ē enī diabol⁹. **Equissime**
iudex: iudica hunc esse meū p̄p̄ culpā: q̄ tu
esse noluit p̄ grām: tu p̄ nām: meus p̄ mis-
eriā: tu p̄ passionē: me p̄ p̄uasiōnē: tibi in-
obediēs: mihi obedēs. **A te accepit imorta-**
litatis solā: ame p̄nosa 7 bāc qua induit i
tunicā: tuā vestē dimisit: cum mea vestē buc-
aduenit oīa que buc attulit: mea esse video:
mea cōcupiuit: me ēē voluit 7 ideo me cū pu-
niri ceter: beu beu: poterit ne talis a p̄ire os
sui q̄ talis iueniet: vt iuste cū diabolo dāni-
tur: decille. **Secundū** erit multorū testi-
monio: qz sicut q̄tuor accusatores i iudicio
surgēt: ita etiā q̄tuor testes. **Prīmus** testis
angelus cuiuslibet boīs. **Mat. 23. Isro isto sup̄-**
Mat. Angeli adierunt cū ipso testifican-
tes quātum administrauerunt a teo missi.

Secundus testis erit filius indisciplinatus
contra patrem et filius spūalis p̄ patrē spūalē
et temporalis p̄ patrē temporalē: et corporalis p̄
corporalē. **Idē Eccle. 4. De p̄cipio cōquerūt**
filij: qm̄ ppter ipsū sunt i opprobriū. **Ter-**
testis erit clamor pupillorū orphānōz et vi-
duarū. **Sap̄. 5. Q̄nc stabunt iusti in magna**
cōstantia aduersus eos qui se angustiauerūt
et qui abstulerūt labores eorū. **Adientes tur-**
babunt timore horribili: et mirabunt in sub-
tatione in sperate salutis gemētes p̄re angus-
tia spūs gementes di in se. **Di sūt quos ba-**
buimus aliquādo in terribi: et in similitudi-
nem imp̄perij. nos isenfativitam illoz est
mabam? infanti et finē illoz sine bonore. **Ecc-**
ce quomodo computati sunt inter filios dei
et inter scōs foris illoz est. **Decib. Quare ce-**
lis et vitū? erit p̄p̄ passio. **Idē Hiero. Arx**
p̄p̄i cōtra te porabit: spūs p̄ vulnera sua con-
tra te allegabit: cicatrices cōtra te loquent.
claudite te p̄querent. **Tunc enī cōstabit fin-**
is. **Ber. dictur? peccatorib? Ecce miserrimi**
nagaretb vbi annūciatus et cōcept? sui. **Ecc-**
terribilē vbi natus et p̄anis vilius obvolūt?
extitit. vbi in p̄sepio in medio touis et asini
sup̄ fenū reclinatus iacuit. **Eccē bierusalē in**
qua flagellatus: viliissime eiectus clamātib?
iudeis: crucifige: coronā spineā portans ad-
iudicat? sum mortui. **Eccē caluarie locus vbi**
crucifixus fuit. **Eccē tortus vbi orans p̄ vo-**
bis guttis sanguinis cū magno dolore suda-
uit. **Eccē instrumenta mee passionis: quibus**
tā dire cruetatus fuit. **Eccē carnē quā p̄ vo-**
bis assumpsi. **Eccē cicatrices quas p̄ vobis**
p̄tulit. et reliqua similia. **Que oia confirmat**
Aug. de vanitate mundi di. Ego te bō re-
limo terre bui? manib? meis formavi: et i pa-
radisum meū qd nō merebaris collocavi: s̄
tu me iussisti meacōtēdō: deceptorē seq̄ vo-
luisti: vnde et i iusta p̄na dānatus in inferni
supplicij deputat? es: postea tui misert? car-
nē assumpsi in terris regens vitā in pecca-
tores habitauit contumelias et verbera p̄o te
sustinui vt te eriperē colapbos et sputa susce-
pi vt te honorarē. **Acetū cum felle bibi: vt**
dulcedinem paradisi degustares: et p̄ribus
coronat? cruci affixus lancea vulnerat? fū
ppter te mortu? In sepulchro posit? ad in-
ferna descendit: vt te ad paradisi reducerem

tartara adij: vt i celū regnares. **Agnosce ḡ**
ipietas humana quāta p̄ te ptuli. **Eccē liuo-**
res quos p̄ te suscepi. **Eccē clauorū foramina**
quib? affixus in cruce p̄pendi. **Suscepi do-**
res tuos: vt sanarē te. **Suscepi penā: vt tibi**
darē gloriā. **Suscepi mortē: vt tu haberes**
vitā immortalē. **Decille. Quid igit faciat**
miseri et infelices dānati cōstī talia dicē:
tē audientes? p̄fecto nihil ei respōdebunt: s̄
stridebunt dentib? sup̄ se et plangent. **Unde**
Abrysollo. sup̄ Mat̄. hoc cōfirmans ait:
Plangent se iudei vidētes videntē et viuēti
cantem quē quasi hominē mortuū existima-
bāt. **Plangent se gētiles qui vanis p̄hoz di**
sp̄tationib? cecepti irrōnabile stulticiā pu-
tauerunt esse dei colere crucifixum et detu-
lerunt creature gloriā creatoris. **Lugebūt**
malici p̄iani qui magis dilexerunt mūdū q̄
p̄p̄m: cū audierint etiā verba beati de dicēte
Ego ppter vos homo fact? sum: ppter vos
alligat? velusus: celsus: et crucifixus: vbi est
tātarū meaz iniuriarū fructus? **Eccē sangui-**
nis mei p̄ciū quē dedi redemptionē anima-
rū vestrarū: vbi est seruitus v̄ra quā mibi p̄
p̄cio sanguinis mei dedistis? **Ego sup̄ gloriā**
meā vos amari: cū esset de? apparēs homo
et viliorē me oibus rebus v̄ris fecistis. **Mā**
oīm rē terre vilissimā amplius dilexistis q̄
iusticiā meā et fidē. **Plangent se heretici: qz**
purū hominē crucifixū dixerūt cū viderint
ipsum esse iudicē quē cōp̄bēderunt iudei.
Plangēt oēs trib? terre: qz nec virtus resi-
stendi ē cōtra eū: nec fugiēdi facultas aū fa-
ciē ei? nec p̄niet locus nec satisfactiois tēp?
et angustia ē omniū regū: nihil q̄ eis remanet
p̄ter luctū. **Decille. Ex quib? oib? cōclū-**
dit q̄ in iudicio erunt conueniētes accusato-
res et testes. **De quibus ait Ber. Attende**
q̄ cito veniet dies vltima subito veniet et for-
sitā bodie erit: iam ad est: iam presentaberis
ante p̄p̄ tribunal et tremēdū iudicē. **Accusa-**
beris de multis et magnis offensis: non vno
nec paucis: sed in numeris criminib? nō par-
uis: sed imensis nō dubijs sed certis: nō bre-
ui accusatione: sed tam longa q̄ longa fuit
tota vita tua: non vno accusatore sed tot
quot sunt delicta tua. **Ipse iudex est iudici-**
ctus accusator tuus. **Omnes etiam boni et**
mali coram deo accusabunt te: cum eo boni

qz debet' xpo eqtate: mali qz seruāt tuā eqta-
tē. **A**ot iudicib' p'p'is astabis q'te p'cesserūt
in ope bono. **A**ot puinceris testib': q'te te mo-
nuerūt bonis sermonib' 7 iustis accusationi-
bus. **Q**u' ib' p'p'is iudicabūt iniquitates tue et
cūctis agminib' patebūt scelera tua nō solū
actū: verū etiā locutionū 7 cogitationū 7
ita **V**inc erunt accusantiū p'ctā: inde t'rens
iusticia subit' patebit bonēd' infern' insuper
index irat'. int' remozius p'scie foris mūd'
ardēs. **S**i iustus vix saluabit: p'ctōz sic de p'
bensus in quā p'tē se p'mef: latere ē ipossibile
apparere intolerabile. **P**ecille. **T**ertiu'
in executione vniuersalis iudicij erit a iudice
debita interrogatio. **M**ā vt ipse iudex accusa-
tores 7 malos 7 testificatos audierit: sepa-
rabit bonos a malis: 7 statuet quidē oues. i.
bonos a dextris: bedos aut. i. malos a sinistris
fm q' in p'nti vita p'diuerfa itinera incesse-
rūt: qz dextera p' bonū op': sinistra p' malū
intelligit **lvñ** **P**rouer. 4. **A**lias q'a dextris
sūt nouit dñs: puer se p'o sūt q'a sinistris. **E**t
tūc societate suā interrogabit. **P**rimo dul-
cissimā m'fem suā dī. **P**ater mea dulcissī-
ma te ob tenerrimū amorē quē ad me sp'ba-
uisti: reginā i celo p'stitui m'ie innumerabiles
boies vt r'isq' ser' p' te salui facti sūt. **E**cce
q' vide istos miserabiles p'ctōz: s' q'd tibi v'r?
Aūc gl'iosa virgo **M**aria dicit filio. **Q**u' fili
b'ndicte in quo sūt cōs' b'cauri scie 7 sapien-
tie tui b'ndictio 7 claritas 7 sapia: q'diu fui i
mūdo tue scissime voluntati me sp'p'forma-
re volui: nūc q'z nō ē ampli' r'ep' m'ie s'z iu-
sticie: nūc aliud dico: nisi vt facias iusticiā
cū illa tū m'ia q' sine p'iudicio iusticie fieri po-
test. **P**indurati p'ctōres p'uertim' dñi tēpus
habetis: qz veniet dies illa in q' nō erit locus
supplicationis 7 demētie. **E**t interrogabit
ap'los martyres p'fessores q' r'ndebūt b'nficia
narrātes q' ad vtilitatē aīaz fecerūt. **D**eide
subiungēt. **Q**u' sime iudex apud te nullū bo-
nū ē irremuneratū: 7 nullū malū ipunitū
Aūc g'istos a dextris tuis stātes multa bona
vt nouit scissima tua maiestas p'stat fecisse 7
ecōuerso malos: m'la 7 g'nia mala dignū ē
vt bis bonis p'miū 7 bis malis suppliciu' tri-
buas: 7 tunc sigillatim cōs' malos a sinistris
stātes condēnabūt incipiēte. **A**bel clamare
p' inuidos 7 homicidas. **E**t **Jacob** p' gulo-
sa. **E**t **Ioseph** p' sortilegos 7 idolatras. **E**t

Jo. baptista p'tra adulatores. **E**t p'tr' p' s'
moniacos vindicta. vin. vin. **D**ñe etne glo-
rie. **E**t sic pater secūda pars.

Pars etiā hui' sermonis in qua ponitū
vniuersalis iudicij terribilis sentētiatio.

Ertio ponit' tria congruetia ad v'
terminationez vniuersalis iudicij.

Primū erit bonoz p' meritis b'
dicta remuneratio. **A**ūc enī dicit bis q' a t'
p'tris erunt. **A**menite b'ndicti patris mei po-
tete paratū vobis regnū acōstitutiōe mūd'
Qu' d'cissima allocutio. **Q**u' v'oi iocūdit'
te plenissima. **Q**u' v'oi repletaoi suauitate
bri inuitant ad grām 7 ad gl'oriā 7 a'ncede-
tē p'destinationē. **A**d grās q'dē p'tinet b'ndi-
ctio tui patris de qua d'r: **A**menite b'ndicti: a
gl'oriā p'tinet possessio regnū: de qua d'r: po-
sidede paratū vob regnū. **A**d p'destinationē
p'tinet p'paratio ab etno: de qua d'r: a cōstituti-
mūd'i: id vos benedicti: venite ad sūmā op'
lētīā: q' fuistis paupes ad sūmā excellētīā:
fuistis b'iles ad sūmā lēticiā q' fuist' i p'ni-
tristes. **E**t cām hui' p'mij assignauit dī. **A**
rui 7 deditis mibi man. vbi notādū q' se
miserie corpales i hoc mūdo sunt: famco:
tis: frigus: pegrinatio: infirmitas: 7 carce-
quib'. **S**opa mie corrdēt: cibare: potare:
vestire: corrigere: seruire: redimere: que oī
electi ministrauerūt. **De** 7 d'ope mie. s. de
pultura nulla mētio fiteo q' m'ia sit p'vni-
in q'tū xpi mēbris: mortu' aut in q'tū mo-
tu' neq'q' mēbrū ē xpi p' ap'ls. 7 ad h'eb. a
Abzist' aut sp' viuēs ē sed qz bonū xpi am-
cis factū v'r eis modicū respectu boni obla-
p'mij: id xpi ipsi boni dicēt modicū. **H**ñe q'
te vidim'. **7c.** qd. ex p'mio nob collato m'la
miramur 7 de seruitio qd tibi fecisse igno-
mus. **H**ex aut sic respōdero dī. **A**mē dico v-
bis q' diu fecistis vni tē m'nozib' bis: mil-
fecistis: 7 q' vt dicitis bec q'dē opa v'ra pa-
ca sūt respectu p'mioz ex mea largitate ill-
vobis cōtrib'no. **E**t scdm circa eterni-
tione sentētie vniuersal' iudicij erit maloz
p'demerit' maledicta punitio. **U**nde volue-
se iudex p'sus p'rauos dī. **D**iscēdite a me m'
ledicti i ignē eternū. **E**t r'ndēt **D** infelix
scellio: **Q**u' crudelis locutio: **Q**u' p'vni p'tingit
vsq' ad diuisionē aīe: **Q**u' medularū 7 oīum
interiorū terribilis cōcussio. **P**ro p't' tria cō-
cutient viscera p'ctōz. **P**rimo p' diuisionē

reclusione visionis diuine cum eis dicit. **Dicite a me. Secundo propter eternalis gehenne** occisione cum eis dicit. **In igne eternum. Tercio** propter familiaritatis diabolice associatio ne cuius dicit. **Qui parat? et diabolo et reliquis.** **Disce** quod est pudoris incendium doloris. **Consortium bonorum.** **Ac** qui finis est iusta videat eam assignauit di. **Et** sursum non de his mibi mādare. **7c. q. d.** propter vestras crudelitates beccrudelis finis vobis datur. **ubi Greg.** **Et** tanta pena datur qui sua non de hisse puincit: qua pena feriendus erit qui alie na redar gni abutit. **In** bocetia innuit vns q. si propter peccata omissionis impij tot cruciatibz punient quot supplicijs puniēdi unt qui scelera commissionis sortilegijs: ragnaruz: vsuraruz: et inuimodi pperant. **Sed** qz peccata suauellent paliare: ideo falsa excusatione nitunt se excusare di. **Quia** te vidim? **Esurient. 7c.** **Abi** Raban? dicit. **Hi** excusare satagant tñ christū fallere nō possunt qui oia nouit. **Unde** cistic dicit. **Amē** dico vobis qdā non facistis vni de minoribus meis: nec mibi fecistis. **Ad**uertendū tñ qz vt superi? dictū est de operibz misericordie. tāq de minoribz et facilioribz et ad qmagis natura inclinat disceptationē facere christū dicat: non tñ ex hoc inuiscula ptra sient: imo nec hora tēporis quo ad opationē: nec verbū otiosū quo ad locutionē: nec inanis mētis vagatio quo ad cogitationē sine maxima examinatione pteribit. vnde et p **Her. ait:** **Sicut** nō peribit capillus de capite: ita nec momentū de tpe de quo non qrat **De. 22. Matth. 12.** et oī pto otioso qd locuti fuerint boies reddent rōnē in die iudicij. **De. 3. sap. 8.** **In** cogitationibz impij erit interrogatio. **Et** **Quenes** dicit: **In** illa die cogitantes accusabūt alias. **Et** tñ circū determinationē vniversalis iudicij erit inmutabilis vtrozūq. scilicet maloz et bonoz collatio: becceni finis imutabilis erit: qz per pphetā de christo scriptū ē. **Que** peccāt de la. meis nō faciā irri. **In** decretis enī. 43. c. q tuoz. dicit. **Quatuor** possūt peruertere sentētia recta iudicē q in bis pñbz cōtinent **Quatuor** ista timorodiu: dilection: celsus. **Serps** solent boiuz rectos puertere sensus. q longinqua fuerūt a **Salomone** et apinqua mulieri meretrici p. in 3. Reg. volumine

clarius demonstrat: que in futurū meliora sūt et erūt in christo vnde **Her. ait:** **Iudex** ille nō fallat verbis: nec flectet donis: **Et** iō ibunt in supplicij eternū: iusti autē in vitam eternā. **Abi** scdm **Greg.** erit frigus intolerabile: ignis inextinguibilis: vermis immortalis: fetor intolerabilis: tenebre palpabiles flagella cadentia: horrida visio demonum: cōfusio peccatorū: desperatio omnij bonorū: erit enī miseris mors sine morte: defect sine defectu: qz semp mors incipit: et defect deficere nescit. **Cū** ergo vānati se viderint esse cōstrictos quo timore pauescēt? quo la tribulo se abscondēt? supra erit iudex conturbatus: subitus infern? horribilissim? pparatus: oēs iustam eē iudicio sententiā approbātes contra angeli boni ad bartara pellen tes: a vestrīs peccata accusantia: a sinistris demonia ad inferos trabētia: interi? cōscientia remordens: exteri? mūdus exurens. **Et** gloriofa statio bonozū: qz ipsi ibūt in vitam eternā. **De** qua **Augu. sup. Job.** **Abi** pudici angelozū cbori: ibi societas supnozū ciuluz ibi dulcis solēnitasa peregrinatiōe eius redentiū: ibi festiuitas sine fine: eternitas sine late. **Ad** quā felicē vitā nō stritos et emendatos sententiā tam horrida perducāt ille q in tam felici gloria. **Qui** cū. p. 2. l. f. vt. 7. re. in se. secula. Amen.

Seria tertia post secūdā dominicā in xlā de prima penitentie parte que est contritio.

Sermo 53.

Hi se humili

Hi exaltabit. **Scribant** hec verba **Matth. 23.** **Postq** superi? dictū est de penitentiā in generalit nūc dicēdū est de ei? partibus in specialit. **Que** sūt cōtritio: cōfessio: et satisfactio: qz iste sūt partes penitentie sacramēti: que cōstituūt rem inesse integro: et pfecto sunt partes ei? sed cōtritio cōfessio et satisfactio cōstituūt penitentiā sacramentū: ergo 7c. minor pbat per illud **Chryso. stomi. de pe. vi. l. c. perfecta.** perfecta penitētia cogit peccatoz oia libenter sufferre. **In** corde enī cōtritio: in ore cōfessio: in ope tota humilitas becc est fructifera penitētia. **pec** ille. **Itē** **Augu. in li. de pe. 7. de pe. vi. l. non**

Quo electionis est mihi iste. Et. 2. **A**bi. 2. dicitur. Si quis emendauerit se ab istis erit vas in bonorez sanctificati. Et bis sequitur. 2. si in inferno sit contritio. iuxta illud **Ecclasiast. 27.** Contritus cum delinqueret delictum. **A**lter tamē est hic. scilicet p gratia. iuxta **illud psal. 42** contritus et humiliatus deus non despicias. Quod contritus et humiliatus deus non despicias: quod scilicet in inferno cōteret in puluerē non paralius vas fiat: iuxta illud psal. 115 sic impij non sic: sed tanq̃ puluis. 7c. Sed hic per gratiā est cōtritiō ad generanduz vas nouū 7 solidū per humorem terrae 7 lachrymaz vt dictum est. Et sic patet ratio hui⁹ nominis cōtritiō. ¶ **S**ecundo tangit actus cōtritionis quādo dicitur. **1o** quia sicut peccati cōmittit per consensum voluntatis rationalis sic debet per discensum eius sē: Discensus autē a re q̃ impossibile est nō esse est dolor 7 dolorē aggrauat: ergo cōtritiō que est discensus a peccato pēdictū est supra est dolor pēssentiā. **2o** dicitur probat per locū ab auctoritate **Ambrosii** sic dicit. **p**enitentia ē dolor 7 amaritudo mētis p peccatis que quicq̃ cōmisit: sed hoc nō ē confessio neq̃ satisfactio: ergo cōtritiō: ergo 7c. **3o** probat auctoritate **Augu.** Dolendū est et dolore purgandū: sed cōtritiō ē illud in penitentia qd purgat peccata: ergo benedicti in diffinitio. **C**ontritiō ē dolor. **4o** si pētra dicat per illud **Augu. i. 4. lib. de ciui. dei. 15 c. sic.** duplex est dolor. **1o** carnis videt 7 mentis. **D**olor ex carne ē quēdā ab eius passione discēssio: sicut autē dolor qui tristitia nūcū pat est discēssio ab his reb⁹ que nobis volētib⁹ acciderūt. **N**ec ille. **E**x quo dicto sic arguit. **C**ontritiō nō est dolor carnis neq̃ mentis. **C**arnis nō: quia dolor iste scilicet carnis ē discēssio a passiōib⁹ carnis siue grauiorib⁹: sed penitēs in illis consistit et illis gaudet: ergo cōtritiō nō est dolor carnis nec mentis et 1a dolor: quia ille dolor est tristitia que ē discēssio ab his que nobis nolētib⁹ acciderūt: sed peccata nō acciderūt nobis nolētib⁹: quia scdm **Augu.** nō est peccatū nisi voluntariuz: ergo contritiō nō est dolor mentis: igitur a sufficienti diuisione patet q̃ male dicitur **C**ontritiō est dolor. **A**d hoc dixerūt quidā q̃ cum in perpetratiōe peccati multa acciderūt peccātibus nolētib⁹ scilicet offensis dei: lesio naturaliz

privatio gratuitorum: et alia huiusmodi de quib⁹ volendū est: iuxta illud Augu. Volendū est nō solum quia peccant: sed q^o virtute se privantur. Sed hec responsio non sufficit: immo debet esse dolor de eo quod fuit voluntariū scilicet de ipsa delectatione. Qua ppter dicendū est ad argumētū scdm Alex. vbi supra q^o re vera. Contritio ē dolor mētia: quia licet peccatū in perpetratiōe fuerit voluntariū: nihilomin⁹ ex tēte pnia nō ē amplius voluntariū: vnde cū penitent⁹ de peccatis dolem⁹: et dolor ille est de reb⁹ que accidunt nobis nolētib⁹ id est de his que volumus nō accidisse. Posset vtiq^{ue} contra predictā particulā sic argui per tale rationem. Dolor dicit^{ur} a timore: quia timor ē de malo futuro nō dolor de malo presenti: sed peccata de quib⁹ homo conterit nō sunt peccata: ad hoc contritio ergo cōtritio nō ē dolor. Ad hoc respondet scdm 2 bo. vbi ē. arti. 3. q. 1. tribus modis. Primo q^o quia dolor sensibilis sit tñ presentiū: tamē dolor mētalīs. s. volūtatīs quia requirit^{ur} ad delectionem peccati est tam presentiū q̄ pteritoriorū. Secūdo quia peccatū s^{ed} nō sit pñs quā ad essentia est mñ pñs per memoriā. Tercio quia peccatū s^{ed} nō sit pñs actus: tñ pñs reatu vel dami nō. s. tēporis q^o quo ad aliqd recuperari nō potest. Unde nō ad declarationē predictōrū q^o sicut in cōtritiōe requirit^{ur} dolor: ita etiā gaudiū spes p^{ro} pudor. Q^{uod} portet enim q^o cōtritus habeat dulcorem: spem: pudorem sed principaliter tamē dolorē. Cui⁹ ratio est quia ista tria non ita respiciūt directē peccatū sicut dolor: q^o patet inductive: spes autem quā cōtritus habet nō respicit culpā s^{ed} vīā misericordiā: gaudiū autē q^o p^{ro}trit^{ur} bz nō respicit ipsū pñm: sed poti⁹ grām dei ex cōtritione recipiendā. Mel possū⁹ dicere q^o illud gaudiū respicit ipsū dolorē q^o recipi⁹ rā ē grā: gaudet. n. q^o re p^{ro}trito dicit^{ur}: vñ dolor ē de mā gaudiū. Sicut etiā aliqñ quis vult se prius doluisse: sūstinet pudor q^o cōtritus habet nō respicit directē ipsū peccatū s^{ed} peccati effectū qui ē infamia. Nam verecundia nihil aliud est nisi timor infamie: cōtritus enī habet pudorem tam ex cōsideratione dñine q̄ humane infamie: sed dolor directē respicit ipsū peccatū. Et itō cōtritio q^o ordinat^{ur} ad delectionē peccati magis dī dolor q̄ aliqd

Predictor. Concludam⁹ ergo q^d bñ dicit. **A**d
tricio ē dolor. Et sic patet pars prima.
Pars secūda hui⁹ p^{ri}monis. De diffinitio
ne cōtritionis quo ad suū obiectū.

Ecūdo declaraf secūda p^{ri}cipula con
tritionis in qua tangit ip^{si} obiectū
quādo dicit⁹ p^{er} peccatis. **A**d cui⁹
evidentiā aduertēdū ē. Q^{uo}d cōtricio nō d^{icitu}
ē de pctō originali q^{uo}d p^{ro}bat sic scdm **A**bo.
vbi. s. ar. 2. q. 2. Et Alex. vbi. s. q. 1. p^{ri}tricio
ē dolor cōminuēs voluntatis duriciē. Et id
solū de illis peccatis ē pōt que ex duricia vo
lūtatis n^{on} p^{ro}ueniūt. **E**nī igit⁹ peccatū origi
nale nō sit inductū ex nōstra volūtate: sed ex
vitata origine nature cōtractū: id nō pōt ēē
de ipso cōtricio: s^{ed} displicētia vel dolor: nec in
telligo ait Alex. q^{uo}d requiraf dolor cōtricio
nis q^{uo}d uolens esse uolēt: s^{ed} sufficit displicētia
leuis dūmodo nō cōtēnat. **U**o t^{em}et etia^z ēē
cōtricio de penis peccatorū: q^{uo}d p^{ro}bat sic scdm
Abo. vbi. s. ar. 2. q. 1. Et etia^z Alex. vbi. s.
Cōtricio p^{er} se 7 p^{ro}prie quātū ē de necessitate
culpā respicit penā aut nō nisi ex cōsequenti
utpote illud q^{uo}d ē culpe annexū: licet enī ali
q^{ui} cōsideratio dāno^{rum} que accidūt ex pecca
ti p^{er}tratione tolēdi materiā inducit et etia^z
dolorē: hoc tñ nō ē de necessitate cōtritionis
sed poti⁹ ex abundanti. **E**nī enī gratia gratis
data excitat ad p^{er}trationē dāno^{rum} peccati
excitat cōsequēter ad tolēdū de istis: nec do
lor iste ē cōtritionis licet quodāmodū sit d^{is}posi
tū⁹ ad illū. Sed dolor iste q^{uo}d est de contēptu
dei 7 uersū ab illo quē inducit gratia gra
tū faciens ē cōtritionis sine quo nō pōt esse
gratificatio cū deo. Patet ergo q^{uo}d p^{er} 7 ma
lis pene possit ēē dolor nō tamē p^{ri}tricio: 7 sic
habet intelligi illud Aug. in li. de penitētia
tolendū ē 7 dolore purgandū nō solum q^{uo}d
peccauit: s^{ed} q^{uo}d etia^z se virtute p^{ro}uauit. q. d. p^{ri}
cipaliter 7 p^{ro}prie tolēdū ē de culpa 7 ex p^{ri}ti
de pena: q^{uo}d q^{uo}dē dolor nō est cōtritionis de ne
cessitate. Null⁹ enī tenet id de quo uolet sed
penitens tenet penā: ergo dolor penitētiā
q^{uo}d cōtricio nō ē de penis p^{ro}prie. **P**reterea q^{uo}d
iuste infligit⁹ volūtariē 7 gratāter debet su
stineri: sed pena p^{ro}prie peccatū inflicta si
ne a deo siue ab hoīe ē iuste inflicta: ergo ta
lis pena ē gratāter sustinēda: ergo de ipa nō
d^{icitu} cōtricio: s^{ed} solū dolor inquantū elōgat
nosa deo p^{ro} gloriā 7 hoc ad rēp^{er}: q^{uo}d glia non

cōpatit⁹ secū penā sicut nec g^{ra} culpā: 7 sic p^{ro}
ter q^{uo}d de penis pctō^{rum} nō ē p^{ri}ncipaliter p^{ri}tricio
Ad uertēdū p^{ri}ncip^{al} q^{uo}d p^{ri}tricio nō d^{icitu} de
penis alienis: q^{uo}d p^{ro}bat sic scdm **A**bo. vbi. s. ar.
2. q. 5. Illud idē cōterit⁹ q^{uo}d p^{ri}tricio d^{icitu} 7 inte
grū fuit: vñ oportet q^{uo}d cōtricio de pctō sit in
eodē in quo pcti duricia p^{ro}cessit: qua p^{ro}prie
de alienis pctis nō ē cōtricio: licet p^{ro}prie in
dulgētiā petierit de alienis di. **A**li alienis
parce suo tuo. **U**o hoc fuit inquantū aliquis
ex cōsortio pctō^{rum} p^{ro} cōsensu aliquā imūdiā
p^{ro}trabit: sicut scriptū ē in psal. **A**li p^{ro}uer
lo p^{ro}ueris. Insup nō debet ēē cōtricio de
peccato futuro: q^{uo}d p^{ro}bat sic scdm **A**bo. vbi. s.
Primo q^{uo}d cōtricio q^{uo}d cōtēnit in suo ēē gra
tiā gratū facientē excludit nō solū certitudi
nē sed etiā p^{ro}sūptionē peccandi in posterū: q^{uo}d
cōtricio p^{ro}sūmēdo de adiutorio g^{ra}e quādā cō
fidētiā assumit de nō peccando in posterū ala
nō ē cōtricio. t^{em}et: q^{uo}d patet: q^{uo}d si aliq^{ui} p^{ro}prie
neret p^{ro}teritā p^{ro}sumeret se labi in mortale nō
esset vere contrit⁹. **S**ecundo q^{uo}d nūq^{uam} iuste infli
gitur pena sine culpa: s^{ed} culpa futura nō d^{icitu} ē
ergo cū cōtricio sit pena culpe nō pōt esse de
futuris pctis. **T**ertio q^{uo}d p^{ri}tricio ē de commissis vl
cōmissis: q^{uo}d solūmō p^{ro}teritū respiciūt. **P**nia
enī sic coiter diffinit⁹ ex supradictis. **P**enitē
tia ē p^{ro}terita pctā plāgere: s^{ed} p^{ri}tricio ē p^{ro}prie
ergo p^{ri}tricio solū ē de p^{ro}terit. **A**d uertēdū
tñ ē q^{uo}d 7 si de futuris nō debeat ēē cōtricio q^{uo}d
pars penitētiē: d^{icitu} tñ ē cautio q^{uo}d ē p^{ro}prie p^{ro}uden
tie: q^{uo}d declaro sic: q^{uo}d i oib⁹ motorib⁹ 7 mobi
lib⁹ ordinatis ita ē q^{uo}d motor inferior bz mo
tū p^{ro}prie: 7 p^{ro}prie sequit⁹ aliq^{ui} mot⁹ supioris
sic patet i motu planetar⁹ q^{uo}d p^{ro}prie mot⁹ p^{ro}prie
sequit⁹ motū p^{ro}prie orbis. In oib⁹ aut^{em} p^{ro}teriti
bus moralib⁹ motor est ipsa p^{ro}udētia que ē
auriga p^{ro}teritū: Et idē q^{uo}dlibet virt⁹ moralis nō
motu p^{ro}prie bz aliq^{ui} de actu p^{ro}udētiē adu
ctū. **A**uz ergo p^{ri}tricio sit virt⁹ moralis tanq^{uam}
pars iusticie cū actu p^{ro}prie scq^{uam} motū p^{ro}u
dētiē: p^{ro}prie aut^{em} act⁹ p^{ro}prie ē in obiectū p^{ro}prie
q^{uo}d ē pctū commissū: id act⁹ ei⁹ p^{ri}ncipalis. s. cō
tricio respicit tñ peccatū p^{ro}teritū: 7 id cōtri
tio nō ē de pctō futuro: s^{ed} magis cautio q^{uo}d est
pars p^{ro}udētiē cōtritioni adiuncta. **P**reterea
q^{uo}d sufficēter p^{ri}tricio debeat b^{re} p^{ro}prie 7 cau
telā nūq^{uam} recidendi p^{ro}teritā sic: q^{uo}d q^{uo}dlibet p^{ro}prie
ad b^{re} q^{uo}d uere insit impoztat p^{ro}prie certū p^{ro}
seueradi. **S**cdm enī theologos. **A**ctus nō

dicere qui nō pōneret cōtinere in ppetuū
vñ est q nō est vere pēnitēs qui nō habet pro
positū nūq̄ recidūad: hinc est qd ait **Alex.**
q cōtritio inquantū ē virt^{us} bene respicit fu-
turū que tñ dicit^{ur} ppe cantio: s̄ inquantū ē
sacramentū nō: qz p futuro nō est conteren-
dū nec cōfiteandū nec satisfaciendū. **Necessa-**
riū ē ergo ad hoc q vere sim^{us} cōtriti: q ba-
beam^{us} firmū ppositū a futuris cavēdi: quia
p̄tus nō pōt esse cū pposito cōtrarij sicut vi-
riū. Et sic patet q cōtritio nō est de futuris
p se 7 p̄rio. **Ex** h^{is} igit^{ur} cōcludit^{ur} q cōtritio
nō debet eē de peccatis alienis: s̄ p̄p̄is: nō
saturis sed cōmissis: 7 ideo bñ dicit^{ur} in disti-
nctōe. Cōtritio cōloz p p̄tis. s. p̄p̄is cō-
missis actualib^{us} mortalib^{us} 7 etiā venialib^{us}
s̄ltē in gnāl^{iter}: qz ait **Alex.** vbi. s. De oī p̄tis
venial^{iter} siue sit de p̄mis motib^{us} siue sit de vo-
lūate rōnali quocūq̄ mō fiat: dūmō pecca-
tū sit 7 actuale necessaria ē cōtritio. **Qu** aut^{em}
cōtritio p p̄tis p̄dictis sit necessaria ad hoc
q nobis remittant^{ur} clare videbim^{us} infra qñ
tractabim^{us} de necessitate p̄tritiōis. S̄ si p̄ ar-
guat^{ur}. s. q p̄tritio nō sit dolor de p̄tis p̄teri-
tis sic: **S** p̄trit^{ur} vlt^{er} de p̄tis p̄teritis: aut
vult ea nō eē: aut nō fuisse. Si vult ea nō eē
7 iā nō sūt: ergo iā bz qd vult: q̄ magis gau-
diū ē q̄ dolor. Si aut^{em} vult ea nō fuisse 7 vo-
lūtas rōnalis 7 discreta nō ē ei^{us} q ē simplici-
ter impossibil^{iter}: s̄ ē impossibil^{iter} p̄tm factū non
fuisse: q̄ p̄tritio nō ē dolor de p̄tis cōmissis.
Ad h^{is} rōnes fm **Alex.** vbi. s. ar. i. q. i. i solu-
tione terti^{us} argumētū di. q̄ quis volūtas cō-
pleta 7 absoluta alicui^{us} sapiēti nō possit eē de
aliq̄ impossibili: tñ volūtas p̄ditionata pōt eē
de impossibili q̄ volūtas etiā sapiēs aliq̄d vel-
let q ē impossibil^{iter} si possibil^{iter} foret. Et ista vo-
lūtas sic p̄ditionata sufficit ad dolorē causan-
dū. Et sic ē i p̄posito. **Aliē** rōdit **Alex.** vbi.
s. di. **De** loq̄ de impossibili q̄tū ad agēda
7 bz bñ respectū s̄ ē volūtas ordinata ipossi-
bilium. Et ē loq̄ de impossibili q̄tū ad facta: 7
fm bñ respectū volūtas ordinata ē ipossi-
bilū: rōnabil^{iter}. n. 7 ordinatē lz vellet nō se-
cisse qd de meritorie factū ē: lz nō fecisse sit i
possibil^{iter} sic bon^{um} fili^{us} vellet p̄ez suū mortuū
nō eē mortuū: 7 sic patz illa p̄tūla p̄tis.
C **S**z bñ dicit^{ur} dūbū. vtz de p̄tis obli^{vis} de-
beat eē p̄tritio. **R** fm **Alex.** vbi. s. ar. 2. q.
3. 7 **Alex.** vbi. s. **De** aliq̄ p̄tm pōt eē obli^{vis}

tū duplici^{ter}. **A**ut ita q in gnāl^{iter} mēoria ma-
neat 7 nō in spāl^{iter}: 7 tūc debet bñ recogitare
vt veniat illud p̄tm: qz de q̄libet p̄tis spāl^{iter}
ē cōterendū vt videbit^{ur} infra. Si aut^{em} tueri
nō possit sufficit de eo p̄teri fm q in mēoria te-
net. Et tūc bz bñ nō solū volere de p̄tis: sed
etiā de obliuioe p̄tis q ex negligētia cōtingit
Aut ita pōt eē obliu^{is} q p̄tm oīno a memo-
ria cecidit: tūc ex ipotētia excusat^{ur} a debito 7
sic sufficit p̄tritio gnāl^{iter} de oī eo qd tñ offē-
dit s̄ qñ ipotētia tollit^{ur} cū p̄tm ad mēoria
reuocat^{ur} tūc tenet bñ spāl^{iter} p̄teri: sic exēpli-
grā. **P**aup^{er} qñ pōt solū qd bz excusat^{ur} a dōi
eo attē tenet q̄ p̄tm poterit b. **Alex.** **Aliē** re-
spōdit **Alex.** 7 meli^{us} di. **Q**d p̄tm pōt eē ob-
liu^{is} q̄tū ad actū nō q̄tū ad certitudinē cō-
missiōis. i. q p̄tis obliu^{is} ē q p̄tm cōmissit:
tñ cert^{us} ē q aliq̄ p̄tm cōmissit. Et sic req̄ri-
tur p̄tritio spāl^{iter}: rōne. n. q̄ p̄nitēs cert^{us} ē se
cōmississe aliq̄d p̄tm lz ignoret qd p̄tm req̄-
rit^{ur} p̄tritio spāl^{iter} ex p̄teritōe ipsi^{us} aīe super
certitudinē talis p̄tis. **P**ōt eē etiā obliu^{is}
q̄tū ad vtrūq̄. s. actū 7 certitudinē 7 b du-
pliciter. **A**ut ita q act^{us} p̄tis dat^{ur} sit obliuio^{is}
7 ēt noticiā cōmissiōis: adeo q nec i illis ali-
q̄ nō ledat^{ur} p̄scia: 7 de istis req̄rit^{ur} p̄tritio ge-
neralis: lz. n. de illis nō sit mēoria aliq̄ neq̄
remozus aliq̄s: tñ qz p̄tis mortalia non re-
mittūt sine p̄tritiōe spāl^{iter} vñ qñ ali^{us} de necessi-
tate saltē req̄rit^{ur} p̄tritio gnāl^{iter}. **A**ut ita pōt
eē obliuio q act^{us} p̄tis 7 noticiā p̄missiōis eua-
cuata ē a mēoria: tñ p̄nitēs ex p̄sideratiōe p̄-
prie fragilitat^{is} 7 p̄nitat^{is} credidit se cōmissis-
se p̄tis aliq̄ q tradidit obliuio^{is}: q̄tū ad hoc
bz remozus p̄scie: 7 de istis p̄tis talis obliu^{is}
req̄rit^{ur} q̄dāmo p̄tritio spāl^{iter}. s. q̄ten^{us} bz p̄scie
tñ se illa cōmississe. vñ nō icōgrue possit di-
uidi p̄tritio p singularē 7 spāl^{iter} 7 gnāl^{iter}. **I**ta q
singulari p̄tritio rōderet p̄tis singulari cō-
sideratis. **S**pāl^{iter} p̄tis idistincte p̄siderat^{ur}:
vtpote obliu^{is} sup qd certitudine qdā adue-
niēte ē remozus p̄scie. **A**nāl^{iter} de oib^{us} q̄bus
fuit reus offensus. **D**e si obijciat^{ur} q p̄tritio
bz p̄tratiōi p̄tis rōdere: ita q sic singula-
riter cōmittit^{ur} p̄tm: ita tenet singulari p̄-
nitēs de illo p̄teri. **D**icēdū q p̄nitēs sp̄ tene-
tur ad singularē p̄tritiōē de oib^{us} mortalib^{us}
s̄ nō ad sp̄. **D**icē. n. p̄ceptū affirmatiuū obli-
gat sp̄ s̄ nō ad sp̄: sic h̄ itētiō sp̄ obligat s̄ nō
ad sp̄. **N**ā quēadmodū p̄ceptū de bonore ex-

bibendo parētibus l3 sp obliget: si tñ nūq̃ exbi
traf: q2. l. nūq̃ se offert oportunitas non in
ducit trāsgressiōē: sic ē in pposito. Et l3 pe
nitēs semp teneat ad spālē cōtritiōē de pec
catis obliq̃ quocūq̃ nō cadāt sub obliuione
tñ si nūq̃ penitēs cōterat singulariter: nūbi
lomin⁹ remittit ei per spālē vel generalē
cōtritiōē: vtpotesi nūq̃ se offert oportuni
tas: q2. l. nūq̃ reducant ad memoriā. Et sic
pater q̃lic requir̃ cōtritiō de obliq̃. De volo
re aut obliuiois. ait *Alex. q̃ dolor de obli
uione pcti necessario ē annex⁹ dolor de ipso
peccato. Et ideo necessari⁹ est dolor de obli
uione qui sufficit ad relictionē peccati. Ra
tione doloris de peccato necessario annexi.
Et sic patet pars secūda.*

*Pars tertiahui⁹ sermonis in qua ponit
modus cōtritiōis in diffinitioe ipsius.*

Contritiō declarat vltima pō diffinitio
nis p̃tritiōis vbi tāgīt moduscūa
qñ dō volūtariē assūpt⁹ cū pposito
p̃sitiōē et satisfaciēdi. *¶ Primo dō volūtariē
rieat. Ad cui⁹ noticiā aduertēdū ē q̃ dolor
p̃tritiōis dō ē volūtariē assūpt⁹ tripliciter
fm l3o. vbi. s. ar. i. q. i. et *Alex. vbi. s. Pri
mo ad ostēdēdū q̃ ad p̃fectionē p̃tutis req̃
rit electio: vñ *Aristo. 2. Et vbi. s. Quid est
habitu⁹ electi⁹ p̃z recta rōnē: g. rē. Scōdo ad
ostēdēdū q̃ sic pcti sunt volūtariē: ita dolor
p̃tritiōis necessari⁹ dō ē volūtari⁹: idōi
cū dolor volūtariē assūpt⁹. Tercio vt ostē
dat q̃ nō oīs dolor ē volūtari⁹ vñ nec meri
tori⁹: ergo rē. Qd si d̃ arguat sic. Qd daf
nō assumit: s̃ p̃tritiō p̃ pctis nobis datur a
deo. iuxta illud *De b. i. j. Agētib⁹ p̃niam de
die de⁹: g. nō assumit: ergo videt q̃ debet
vici⁹ dolor daf⁹ et nō assumptus. R. fm Ric.
vbi. s. ar. i. q. i. i r̃sōde secūda argumēti. Qd
et si cōtritiō sit a solo deo q̃tū ad formā q̃ in
formaf. s. grāz: tñ q̃tū ad eētā act⁹ nō tñ
est a deo: s̃ etiā a libero arbitrio: r̃ sic p̃z p̃ti
cula hui⁹ diffinitiois q̃ tāgīt cōtritiōis mo
dū: vt videlicet sit dolor volūtariē assūpt⁹.****

*¶ Secūdo qñ dicat cū pposito cōfiterēdi et
satisfaciēdi. Sciendū q̃ predicta diffinitio
daf de cōtritiōe nō vt est act⁹ p̃tutis tñ: s̃
vt ē pars sacramēti penitētiē ad qd requir̃
simul cū contritiōe cōfessio et satisfactio: et
ideo vere cōtritiōi semp est annex⁹ pposi
tū cōfiterēdi et satisfaciēdi: sine quo propo*

to nō est p̃tritiō. Et ideo bñ dicat cū pposito
cōfiterēdi et satisfaciēdi. S3 forte argues in
cōtritiōē sic pōt cōtringere casus q̃ cōfiteat
quis nō cōtritus. postea vero cōterit et tunc
nō habet necesse vt dicat illud cōfiteri: pōt igit
tur aliq̃ cōtritiō ē sine pposito p̃sitiōē. Ad
hoc. *R. scōm Alex. vbi. s. Qd cōtritiō na
turaliter p̃cedit cōfessionē: s3 q̃ aliq̃ cōtri
tio cōfessionē sequat hoc ē per accidēs ex de
fectu penitētiē. Et ideo pōt intelligi sic cum
pposito cōfiterēdi si necessarie fuerit. s. si nō p
cessit cōfessio: vel si cū in cōtritiōis post cōfes
sionē est contritio cū pposito cōfiterēdi si qd
mēorie acciderit q̃ nō fuerit p̃fessus. *¶ S3
ad maiorē declarationē dictōrū in vltima p
ricula hui⁹ diffinitiois querit. *¶ Alii sola cō
tritiō ante cōfessionē tollat peccatū et ponat
in statu gratiē. Ad qd. *R. Ray. in ti. de p.
s. i. q. qui incipit qualiter autē dī. Qd sola cor
dis cōtritiōe peccatū dimittit cuiuslibet adul
to dū conterit et pponit ab alijs abstinere
et illud est cōfiteri et satisfacere scōm iudiciū
ecclesiē. Probaf hoc de pe. di. i. in. c. magna
vbi *Augu. ait: Magna est dei pietas vt ad
solam p̃missionē peccata dimiserit et non dū
p̃nūciat ore et tñ de q̃ qui iam audit in corde
dimittit. Nec ille. Qui etiā veritas patz p
exemplū *Loqari quē pmo suscitauit dñs q̃
a discipulis solueret. Jo. xi. Et per. io. lepro
sos qui in via ante qd veniret ad sacerdotes
mūdati sunt. Luc. 17. Et ideo psal. 31. Dixi
aut cōfitebor aduersū me. rē. Dixi. i. firmi
ter in aio propo sui. boc idē *Hosti. etiam ait
q̃ licz in cōtritiōe dimittat peccatū quādo
fit cū pposito cōfiterēdi et satisfaciēdi: sed
tamē postea tēpore debito nō sequit̃ cōfes
sio et satisfactio: peccatū qd ē dimissū nō re
dit: sed mortaliter peccat is qui omittit. Et
sic intelligit̃ predictū. c. magna. *¶ Et quibus
oibus cōcludit q̃ et si quis quādoq̃ in arti
culo aliquo necessitat⁹ possit saluari sola cō
tritiōe sine actuali cōfessione: nūq̃ tñ sine
propósito implicito vel explicito cōfessionis
S3 ergo quis conterit sine pposito cōfiterēdi
cōtritiō nulla est. Si autē cū pposito et non
in actu existente possibilitate et facultate pec
cata sunt ei dimissa: sed nouū peccatū mor
tale cōmittit ppter trāsgressiōē precepti
q̃ si facultas cōfessionis desit ipsa sola con
tritiōe saluat *Patet illa per exēplū. Legi*********

tur enim in cronictis minorum quod cum quidam frater
 Bartheolomeus eiusdem ordinis egregius predi-
 cator semel contra peccatum quoddam quod mulier
 quedam commisit feruenter predicaret: illa verbi
 speculo et arcu tante perit et efficacie percussa
 tanto dolore concupiscit quod subito spiritu exala-
 uit: tunc populo et hoc tumultuare. Frater
 Bartheolomeus silentium imperavit et iniunxit
 omnibus ut oraret quod super hoc suum beneplacitum
 reuocaret. Et sic ipso et aliis orantibus: illa mu-
 lier a mortuis resurrexit et dixit quod ad diu-
 num iudicium evocata propter concupiscentiam fue-
 rat a pena eterna liberata. Sed ut dictum est
 sciret peccatum fuerat a mortuis reuocata:
 et dixit inter alia quod eadem vox qua obierat
 hanc milia in diuersis mundi partibus tunc recess-
 serunt: de quibus tres tamen in purgatorium intra-
 uerunt ceteris in inferno sepultis: 7 excepto
 vno fratre minore qui per purgatorium tran-
 sisset in dolore acceptus duabus aliabus duabus pro-
 portione quibus fuisse fuerat idem cum eis padis asce-
 dit ad quem nos perducit quod sine fine vivit Amen.
 Feria quarta de diuersitate attritionis et
 contritionis. **Sermo. 54**

Esclis quid

petatis. Scribuntur hec
 verba **Matth. 20.** **Quir-**
ca occurrens euangelium fra-
 tres charissimi aduertite:
 dum secundum Micho. delira-
 in expositione eiusdem. Quod iudei existimabant
 christum per prophetas promissum regnaturum tem-
 poraliter in iherusalem quod scripturas de regno
 christi carnaliter intelligebant. Et ideo re-
 gnus ablatum quod eis credebatur sibi restituebant
 per christum: propter quod apostoli dicebant christi
 illo **Actuum. 1.** **Quia** si in tempore hoc restitues
 regnum israel: Et hoc modo **Jacob. 7. 7. 10.** **7. 10.**
 filius Iehedei et eorum mater audientes christum
 post mortem. tertia die resurrectionis credide-
 runt ipsum immediate post resurrectionem
 regnaturum temporaliter in iherusalem. Et ideo
 cupientes ei et collaterales pre ceteris: quod erat
 eius cognati et germani informauerunt ma-
 trem suam de petitione sequenti. Et hoc est quod
 dicitur hic. **Quia** scilicet audita resurrectione
 christi futura: ut patet ex precedentibus in eu-
 gelio ubi dicitur quia tertia die resurget. Nec
 cessit ad eum id est christum mater filiorum 7e

bedei cum filiis suis scilicet ediscipulis de petitione
 matris adorans et petens aliquid ab eo. Non
 petijt primo in speciali ut concessione facta in
 generali minime postea posset sibi denegari in
 speciali. Qui dicit ei quid vis? **Ubi** petit ut
 infans: sed ut petitio sua postea puenienter
 ostendat irrationabilis: que ait illi. Dic ut
 sedeant hi duo filij mei. 7c. Quod rogabat
 credens regnum suum esse temporale ut dictum
 est. Respondens igitur Iesus dixit verba pro-
 posita. **Esclis** quid petatis scilicet petentes tem-
 poralia. quasi diceret petite eterna: querite
 superna et immortalia que acquiruntur per peni-
 tentiam et contritionem peccatorum. De qua post-
 quam in superiori sermone dictum est de eius dis-
 finitione dimittens eius obligationem ad illud
 sermonarium de commendatione virtutum et re-
 probatione vitiorum pretermittens etiam eius
 quantitatem. De qua satis dictum est supra de
 penitentia in generali. In presenti sermone ex-
 scilicet contritionis et attritionis diuersitatez
 annotabimur ad cuius rei euidentiā tria sunt
 presupponenda: Deinde terminandum est pro-
 positum. Primum presupponendum est quod attritio pre-
 cedit contritionem. Secundo quod facienti quod
 in se est attritio fit contritio. Tercio determi-
 nandum est propositum. scilicet que differētia est inter
 attritionem et contritionem.

Paras prima huius sermonis in qua ostendit
 quomodo attritio precedit contritionem.

Primo igitur iusto modo declaratur quod
 attritio precedit contritionem. **Prima** ratio
 sic declaratur per **Alex. vii. 5.** **Quod**
 divina sapientia puenienter ordinat illa que operantur ad
 iustificationem peccatoris. **Et** ex parte nostra quod
 propter attritionem precedit iustificationem. **Quedam** ex parte
 dei. 7 b inuenit **hac. i. 1.** **Conuertimini** ad me et
 ego parum ad vos. **Et** n. i. iustificationem requiritur
 ex parte dei iustificationem gratia gratum facies et ex
 parte nostra dolor contritionis. **Et** i. propter attritionem requiritur
 ex parte dei gratia gratum data: et ex parte nostra do-
 lor attritionis: unde ad summam iustificationem que
 fit solummodo a culpa et a pena requiritur triplex do-
 lor. scilicet **Antecedens** iustificationem: **Et** consequens. **Et**
 subsequens. **Primo** est dolor attritionis. **2o** est dolor
 contritionis sacralis. **3o** est dolor satisfactorius.
Hac declaratio premissa quod attritio precedat
 ipsam contritionem sic dispositum habitum propter ipsam
 actuale iustificationem probat tripliciter. **Primo**
 pro locum ab auctore **Greg. xxi. Alii** per timorem

plangit. Alij p amorem lamētis se officiunt:
tūc sic. **¶** Si ex amore lamētis qd se afficit cō-
tritio est: cū p timorē plāgit attritio. **¶** Et vt
babet ab Aug. In pgressu ad iustificatiōē
timor introductū amorē sicut seta filiz: 7 ex
psequenti planctus timoris introducte lamē-
tum amoris g attritio introducte p tritiōē
g pcedit. **¶** Secūdo pbat sic: Timor ē qd ter-
minat a q: amor qd terminat ad quē: sed termi-
natio a q est motus, necessario pcedēs terminus
ad quē. Cum igit voloz relatur ad timorē sit
attritio: ad amorē pō p tritio: necessario at-
tritio pcedit cōtritiōē. **¶** Tercio pbat sic: At-
tritio dicit voloz sine tristitia attritiōē: q
d ad cōtritiōē terminari: si g prius est mor-
q terminat: g prius est attritio q cōtritio: qz
si motus ad mortū terminat 7 ordinat prius
est illo ad quē terminat. Qd si cōtradictū sit
Paulus fuit puer sus siue iustificatus subito si-
ne aliq pcedenti pparatione siue iusticie alte-
rius volozis. **¶** Act. 9. 8. 7 c. **¶** Ad hoc dicit
Alex. qd si in Paulo nō pcessit attritio qd tū
sibi nō parat aut ipse: s potius sibi videt oppositū
qd nō fuit sū legē cōm: s potius fuit opus p-
uilegiatū: qd quidē opus nō p iudicat legē cōm:
sicut nec lex cōm nō p iudicat pūilegio spālē
qd de aliqū fortasse aliqū iustificat sine oi-
pparatione. **¶** Itē si dicat opa dei fuit ad recla-
rationē sue magnificētis: s illa in quibz nul-
la est dispositio pcedēs manifesti 7 magis il-
lam declarant: 7 ita videt qd opa mirabilia:
vt pote creatōis 7 etiā recreatiōis reterēt eē
sine aliq creatura disponēte. **¶** Ad hoc. **¶** R. qd
diuina magnificētia attendit in prāte q oia
cōdidit 7 sapientia q oia regit: 7 in bonita-
te q ordinat in finē. Quāuis igit si forte ius-
tificaret impiū nulla pcedēte pparatione 7
expte ipsi impij. videt sua magnificētia
q tū ad ei potētiā magis declarari q ali-
qua pcedente: nō tū in tantū declararet q tū
ad ei sapientiā 7 bonitatē. **¶** Mā magis cōue-
niens est impio q sicut prius recessit a dño p
peccati delectatiōē: iuxta illud **¶** Eccebi. 23.
Penuauit fornicationes suas 7 discoopuit
ignominia suā 7 recessit aia ab ea: sic attriti-
ōē pparat se ad accessū ad dñz qd in nul-
lo se pparat: vñ modus iste magis diuinā dede-
rat magnificētia q tū ad diuinā sapientiā
7 bonitatē. **¶** Preterea si querat qre nō iustifi-
cat nos sine nobis: sicut creat nos sine nobis

¶ R. qd duplex rō pōt assignari. **¶** Una ratio po-
test sumi ex parte liberi arbitrij: cū liberta-
ti p iudicare si exiit in placētia peccati dare
tur grā iustificans. **¶** Alia rō sumit ex parte
diuine iusticie: cui congruit q sicut peccator
prius recessit a dño male delectando q dñs ab
eo recederet grām nō cōtinuādo: si congruit
qd prius puerat ipse peccator qdāmod ad deū
volēdo qd ad eū grām pferendo. **¶** Nec est
sile de creatōe q est nulla pēnāte mā: infusio
autē grē est in pēnāte li. arbitrij. **¶** Et sic patet q
an cōtritiōē pcedit attritio. **¶** Ex bis sequit
vñ correlatiū vbi. s. l. q attritio nō potest
stare cū cōtritiōē: qd declarat sic: fides i for-
mis necessario est anexa attritioni: fides for-
mata cōtritioni: vñ ad attritiōē seqf fides
informis: ad cōtritiōē fides formata: sed si
psequētia non possunt simul stare: ergo nec
antecedētia. **¶** Et sic patet prima conclusio.
¶ Pars scōda b. f. monis in q declarat qd
facienti q tū in se est attritio sit cōtritio.
¶ Secūdo declarat in isto sermone q fa-
cienti qd in se est attritio sit p tritio
fm Ricar. de media villa in. 4. **¶** Iniaz
di. 17. ar. i. q. 3. sic attritio est actus pnie dicat
a pnia i formis: q postea cbaritate formatur
illo actu ad bucdurātē: 7 sic sit cōtritio: nō
tū q qd attritiōē sit possibile fieri cōtri-
tiōē: nō tū est necessariū: possibile enī ē q
attritio facietis qd in se est prius ordine natu-
re desinat eē qd de tali grām infundat: s faci-
enti qd in se ē nec hoc desinēti: s in ipso conti-
nuanti necessariū ē aliq mō a deo vari grāz
gratū facientē nō necessitate causatiōis nec
necessitate mutabilitatis absolute: s necessi-
tate imutabilitatis. **¶** Ex p suppositione ordia-
tionis sue q imutat 7 liberalitē ordinauit se
datuz grām oi qd in se ē facietis pñ. **¶** Abi.
2. **¶** De seipso negare non pōt. **¶** Ex q dicto ar-
guē sic. **¶** Si reuertēt ex toto corde ad se de-
nō recipet ad grām negaret se misericordēz
eē: in q includeret negatio sui: qd cōm attri-
tiōē facietis qd in se ē de de necessitate fa-
ciat p tritiōē eā formādo p grāz. **¶** Qd si d
cat fm Ansel in li. cur de bō. i. q. c. **¶** De nul-
li qd dicit: s si facietis qd in se ē de de neces-
sitate faceret attritiōē p tritiōē: tali debet
grām de: g attritiōē facietis qd in se est si
est necessariū fieri cōtritiōē. **¶** Ad hoc rōdit
R. qd aliqū eē alij debitorē pōt esse tripli

Amade contritionis congruitate. Sermo 35.

Quis ex

mortuis ierit qd eos pe-

nitentiā agēt: **Luc. 16.**

In isto sacro euāgelio

fratres charissimi: po-

nif parabola sine facti

enidētia fm aliq̃a diui-

tis epulantis q̃ mortu⁹ est ⁊ sepultus in iser-

no. s. dānatoꝝ ⁊ paupis laqari ⁊ mēdici qui

portat ⁊ ab angelis in sinu **Abrahā** i. ad lūm

bū sanctorū patrū vbi descendebāt iusti mo-

rientes ante q̃ impedimentū generalis gl̃ie

p passionē **Abrahā** eēt amoti. **Eleuās** autē

oculos dices vidit **Abrahā** a lōger **Laqar**

rum in sinu ei ⁊ ipse clamās ait: **Pi Abrahā**

miserere mei ⁊c. fili recordare: qz recepī

sti dona in vita tua: ⁊ **Laqar** filī mala. **Qd**

dictū est ad augmentū sue pene: qz maximū

infortunij gen⁹ est meminisse fuisse felicē: vt

dicat **Moē. i. de p̃lo.** Et id sequit: **Quicquid**

hic p̃solat: tu vō cruciaris. Et in his oibus

inter nos ⁊ vos magnū chaos firmatū est. i.

magna distātia meritorū ⁊ statutū firmata

est rigore iusticie vt impossibilis sit transitus

ab vno statu ad aliū: id sequit: vt bi qui vo-

lunt trāsire binc ad nos nō possint: neq̃ in-

debuc trāsire neq̃ postea quō rogabat

ipsū vt mitteret **Laqar** ad fr̃es suos ne dā-

narent. **Quitū** dicit: **Hūc Moysen** ⁊ **pp̃bas**

audiāt illos. **At ille** dicit: **Qd p̃i Abrahā**

⁊ vt dicit **pp̃bas** p̃posita. **Hi q̃s ex mortuis ie-**

rit ad eos p̃nias agēt. **At** at illi: **Hi Moysen**

⁊ **pp̃tetas** n̄ audiūt neq̃ q̃s ex mortuis

resurrexerit credēt: ⁊ h̄ patuit p̃ effectū: qz

Laqar resurgēt nō crediderūt s̄ poti⁹ in

terficere eū voluerūt: vt baret **Io. 12.** **Hūc**

nec **Abrahā** resurgēt s̄ mag̃ suaserūt falso

ipsum non resurrexisse ⁊ corpus eius fura-

tū fuisse. **Matth. 21.** **Audiam** igit **Moysen**

⁊ **pp̃bas** ⁊ euāgelia: ⁊ p̃niam agam⁹ et

pteramur re p̃ctis n̄ r̄sione cū epulone diuite

⁊ fr̄ib⁹ suis i iserno dānemur. **De q̃t̄ritōe i**

p̃ctiāz ei⁹ p̃gruitatē tractare volētes tres cō-

clusiōes anōtabim⁹. **Pr̄ia** q̃ possibile ē aiaz

p̃ctō mortuū sanari. **2a** ē q̃ b̄mōi sanatio p̄n-

cipalī sit p̄ p̃nias ⁊ marie p̄ tritōne. **3a** ē q̃

b̄mōi sanatio congruissimē sit p̄ medicinaz

contritionis.

Pr̄ia p̄ma in qua p̃batur q̃ possibile est

aīam peccato mortuā sanari.

Primo igit in isto sermone ponit q̃

possibile ē aīam p̃ctō mortuā sanari

fm **Alexā. de alca ybi. 5.** Et hoc tri-

plicit̄ Et i p̄ rōne. **2a** auct̄. **3a** exēplo. **1o** p̄rio

rōne sic. Natura nihil facit frustra. **3o** de

aīa: ⁊ hoc intelligit de nā naturata: q̃ a for-

tiori nā naturās nihil facit frustra q̃ p̃fecti

or est: s̄ de? ē nā naturans: q̃ nihil facit fru-

stratū sic. **De** instituit baptisimū ⁊ p̃nias

⁊ alia facta ad sanādū mortuos sp̃uales: si q̃

ista frustra facta nō sūt: sequit q̃ possibile ē

aīam infirmatā a p̃ctō p̃dicta sanari. q̃ si

q̃rat q̃re cōtingit curare morbū letalē sp̃ua-

lem ⁊ non corporalē. **Q̃a** mortuus totaliter

curari nō p̃t. **Q̃u** igit morb⁹ sp̃ualis necet-

sario mortē inducat q̃ ē p̃ctū mortale q̃ ne-

cessario morit̄ aīa: videt q̃ ipsa ab eo n̄ pos-

sit curari. **Ad hoc. R. Alex. di. 1o** q̃ nō ē s̄lū de

morto sp̃uali ⁊ corporali. **Aīa** enī de sui nā ē

imortalis incurrit tñ mortē acc̄ntalē p̃ p̃ctū

ex separationē vite illi⁹ acc̄ntalis. s. gr̃e. sic enī

aīa b̄z ē p̃mū q̃d ē cū nāle ⁊ cēntiale: ⁊ esse

fm q̃d ē ei acc̄ntale. s. ē gratuitū: sic s̄lū b̄z

vita duplicē naturalē. s. ⁊ acc̄ntalē. **Nā**lē

quidē amittere nō p̃t. **Acc̄ntalē** p̃o quā

sortit̄ ex vnione cū deo q̃ est vita ipsius aīe

amittere potest. **Nā** ipsa p̃nua p̃ egritu-

dinem sp̃ritualē. **Unde Augst. 13. de ciui-**

del. 2. c. dicit. Quāuis enī aīa immortalis ve-

raciter ē p̃b̄eat: tñ habet etiā ipsa quan-

dam mortē suam ⁊c. vt patet in p̃ncipio tra-

ctatus de bonitate dei: tñ aīe egritudo qz

nō dissoluit ēē naturale sed solū acc̄ntale ē

curabilis: qz acc̄ntis ē ad ēē ⁊ abesse p̃re-

s̄biecti corruptionē: vt ait **Dozpbiri⁹** in p̃re-

dicabilib⁹. **1o** **Sc̄do** idē p̃bat̄ auct̄e **Aug.**

hic dī ocul⁹ mentis eger ē q̃s p̃ fidē sanet:

sup̄ q̃ p̃bo q̃rit **Alex. q̃re** sanatio attribuit

fidei: qz **Greg. ait:** **Charitas** sanat: ⁊ **Aug.**

gu. **Fides** nisi diuicta fuerit charitati nō sa-

nat. **Et. R.** ipse ad hoc q̃ rō qz sanatio aīe

attribuit̄ fidei est: qz sicut vires aīe baret or-

dinez inter se: sic etiā actus gratie: b̄b̄z aīe

vno actu gratia illuminare cognitiuā ⁊ hoc

q̃tum ad actum captiuandi intellectum in

credendo rationi: b̄bet etiā aliū actū in af-

fectiua. s. mouere ipsaz voluntatē. **Q̃a** gra-

tia fidei est q̃ b̄o non sequit̄ suā voluntatē: s̄

ad deum et spiritum ad ecclesiam. **Quantum** ergo
illam que est respectu tri habet initium in patre
spiritui ad illam que est respectu ecclesie in unum in
professione. scilicet spiritus ad manifestationem. **Dupli-**
citer enim delinquit peccator in deum. scilicet quod de-
format imaginem suam in ecclesia: quia sub-
trahit membra ecclesie ita ut non sit in unum
alijs membris: ideo oportet habere reconcilia-
tionem ad deum et ad primum sive ad ecclesiam.
Et reconciliatio quo ad ecclesiam manifestat in
confessione primo: et sic patet quod sanatio vis
infirmitatis peccati principaliter habet fieri per pe-
nitentiam: et maxime per contritionem. **Secundo**
efficit etiam in habilis de peccato ad bonum
et facilius ad malum et impositum ad resistendum
malo. **Et** hoc est secunda infirmitas que vici-
tur sequela peccati: et ista infirmitas habet
sanari per virtutes maxime per fidem modo quo di-
ctum est in prima conclusione quia virtus. **2.**
Et ibi. c. 8. est habitus bonus qui habentes
perficitur et opus bonum reddit. **Et** per virtutes
magis ac magis habilitamur ad bonum. **Et**
quod ex habilitate ad bonum tollit facilitas si-
ue pronitas ad malum sicut in quibusdam: et per vir-
tutes sanatur infirmitas spiritum ad pronitatem ad
malum. virtutes ergo habent efficaciam infirmitatem
sanandi spiritum ad virtutem refectum: principaliter
tamen ad inabilitatem ad bonum. **Secundario**
vero spiritum ad facilitatem ad malum: non dico tam-
en oino et simpliciter: quia in ista vita nunquam
tollit oino pronitas peccati: et ideo infirmi-
tas spiritum ad bonum gradum nunquam sanat: bic ni-
si in aliquibus personis gratia singulari predictis:
et sic per secundam conclusionem huius partis. scilicet quod sana-
tio infirmi ex peccato fit principaliter per penitentiam
Secundario per virtutes. **De** ergo sanatione ait. **Cy-**
prianus in epistola super dicta. **Putas** ne tu diuini
cito posse placare quem peccatis perfidis abnuisti:
cui primum proponere malum? **Cuius** tem-
plum sacrilega contagione violasti? **Putas**
enim facile misereri tui quem tuum non esse dixi-
sti? **Pare** oportet impius et rogare: diem
luctu transigere: vigilis noctes ac fletibus
ducere: tepus etiam lacrymosis lamentationibus
occupare: strato solo adberere: cineri in cili-
cio volitari: et foras post indumentum **Abri-**
sti perditum nullum iam velle vestitum: post oia
bolicum male seium in iustis operibus incubere
quibus peccata purgant: elemosinis frequenter
insistere quibus a morte aie liberant. **Quod**

adversari? auferebat. **Christus** accipiat. **Ne**
teneri ias nec amari patrimonium debet quod quod
receptum est et victum. **Hec** ille. **Hec** patet et per
Mars etiam ubi declarat quod boni sanatio
congruissime fit per medicinam contritionis.

Tertio ponit in isto sermone aliam con-
clusionem que declarat secundum franciscum nostrum
in sermone de contritione magdalene
vi. quod materia atque penosa egritudo cura ma-
xima indiget. **Dicit** **Vicarius** ad matrem et filium
in galiliis commorantes ait: **Putride** carnes fer-
ro curantur et cauterio: venena serpentina cu-
rant antidoto: quod satietolet maiori dolore
expellit. **Hec** ille. **Hoc** idem ipse ait in epistola ad
amandum filium vi. **Putride** carnes ferro idem
gert et cauterio: nec est medicine culpa si vul-
neris cum crudelitati clementi non parcat medi-
cus ut parcat: sicut ut misereatur. **Hec** ille. **Cum**
igitur mortalis culpa que divina maiestas offen-
ditur maximas sicut egritudines spirituales et
oium malorum excessiva pena maxima et dolo-
rosissima sibi debet: alie perfectio divina iusti-
cia non servaret. **Item** **De** utro. 25. dicit pro
mensura peccati erit et plagarum modus. **Si** ideo
ait **Cyprianus** in epistola palladii vi. **Quam** magis ve-
ligum etiam gradus reflexum: alto vulnere dili-
genter et longa medicina non restit: penitus minor cri-
mine non sit. **Hec** ille. **Idem** affirmat **Vicarius** in
epistola de oblatione su. vi. **Peccator** ergo qui sibi
non peccat: a deo illi parcat. **Et** si futuras ge-
henas perpetuas in hoc vite spatio compensa-
verit se ipsum ab eterno iudicio liberabit: gran-
di plage alta et plura est opus medicina: gran-
de scelus: grande habet satisfactionem. **Hec** ille. **Si**
igitur contritionis tristitia est maxima oium pe-
narum sequitur ipsa esse peccati gravissima me-
dicina. **Quod** autem contritio penarum sit maxima pro-
bat: quia includit tristitiam attritionis: quod quidem
tristitia dicitur esse maxima penarum. **Alti**
autem pene magnitudo declarat quod duplici via
Prima via sumit originem in inferno. **Ma**xi-
ma demonum est maxima cum peccatis angelis fue-
rit maximum: ut testatur scriptura **Ecclesiastes**. 28.
ubi dicitur: **Ad** signaculum similitudinis plen-
sapientia: plenitudo decore in celis tui fuisti: et
in multitudine negotiationis tue repleta sunt
interiora tua iniquitate: et peccasti et ciecit te
de morte secundum dei iudicium. **Si** igitur maxime culpe maxima
debet pena ut dictum est. 3. ergo pena demonum
est maxima: et tamen pena sensus que est in de

Feria sexta post secundam dominicam in quadra- gesima de necessitate et obligatio- ne contritionis.
Sermo. 56.

Alos male

pdet et vineam suam loca- bit alijs agricolis q red- dant ei fructum tpibus suis **Matth. 21.** In hoc evangelio frs charissi- mi ponit parabola de p-

erfite iudeor videlicet de prefamilias q plantavit vineam. i. domum israel: et sept circum- edie eam. i. clausuram legis et mandatorum: et for- tit in ea torcular dando doctrinas pphetarum edificavit turris. i. replum: et locavit eam agri- colis. i. sacerdotibus: et pgre. pfectus est. Ap- paret aut tpe fructuum misit servos suos pphetas q occiderunt: vt patet intuenti de- iero. **1. p. 1. in epla.** **Amos:** **7.** **hacharia:** **2.** **Jeremia:** **26.** **talij** **1.** **hominum aut misit ad eos filios suos. i. chri-** **1.** **quos crucifixerunt: qua parabola posita** **1.** **Abbasus iudeis: Qui g vnerit dñi vi-** **1.** **at et vinea. Et tunc quid faciet agricolis illis? Mihi illi: ver-** **1.** **ad me. In quibus pposita **Malos 2.** Ita et malos. i. pecca-** **1.** **aut medicos? nō ē bñdres induratos et obstinatos male pdet eter-** **1.** **as filie populi male dñando et vineam suam. i. ecclesiam locabit** **1.** **pimnt: be tñe rei qñs agricol? xpianis q reddat ei fructu tēpo-** **1.** **niticia. g. necessitas? suis pñe et pñitionis. De qñ in pñtariuz** **1.** **ecessaria medicam actates post pdicta in isto sermone. De ei?** **1.** **is necessaria ē pñe necessitate et obligatio tractabim? vñ mo-** **1.** **te excedat. In exetetur qd a theologia: vñ ad iustificatio- nem** **1.** **terij est: aut dupli pñe necessaria sit pñitio. Ad quā qñnem** **1.** **in occulto et pñe cōfūdēt dñs **Donat. in. 4. di. 17. ar. 1. q. 3. qñ**** **1.** **it pñe magnitudinis ficiō tripliciter dñt pñ aliquos. **Quomō-**** **1.** **gēda ē actus: bñcūqñ ad iusticiā pparatio et bñcū quidē necel-** **1.** **los re quāta glā nūria est attritio vel dolor. **Alio mō iusticie**** **1.** **pñ deletū sit: et si iusticio et bñcū necessaria est infusio grē et ex-** **1.** **as tenebras exterioris culpe. **Tertio mō iustificatio dñcū**** **1.** **et stridor dentium. **Iusticia exercitatio: et bñcū necessaria sūt qua-**** **1.** **de sicut sunt alo pñtior duo a gfa et duo ab aia. **A gfa pñ duo**** **1.** **ricatrice aiaz tartarū: gfe. i. infusio: et culpe expulsio. **Ab aia**** **1.** **pñt: nec aliud ē mor? liberi arbitrij et pñitio. **Ma gratia**** **1.** **venicaz baptisma qñt et mouet liberum arbitriuz quod mo-** **1.** **afflictione: qñt et cōsentitudo: et tñc sit pñitio et libequeñt** **1.** **subire comēta dñm. i. pñ remissio: et tñc qñtū tagnū ē illo pñen-** **1.** **is liberaberit. **Et. **Admouit ē rā et pñturbat eā: sana cō-**** **1.** **medicina contritio: tñc ei? qñ cōmota ē. **Et cōmouit ē rā**** **1.** **ederipōssim? vñ iam cōmouet rōnes in qñtū ipsa ē rō pare li-** **1.** **gēda i futuro. **Amari arbitrij et pñturbat volūtātē pñenem: et******

postmodū sanarē pñe expulsionē. **Et rōb?** **reddat: qñ pñessit duplex cōmōtio. i. līt eriar** **1.** **bñtū et pñitōis pñā aia ipse gfe iustificā** **1.** **ei pñormauit: et id subūgit: qñ cōmota est. i.** **1.** **aia bñ. **De. **Et rōb? pñdū ē qñ ad iustificatio-**** **1.** **nē ipij necessaria ē pñitio qñ pñdū vt euidē** **1.** **ter patet tripliciter declaraf. **Primo rōne.**** **1.** **Secūdo ante. **Tertio exēplificatione.**** **1.** **Primo pñabui? sermōia vbi pñab pñitio-** **1.** **nē esse necessaria: Ratione.****

Primo pñab pñitio ē necessaria rōne sic. Suppono cōs boies nālīter appetere felicitatē et sūmū bonū p actū volēdū: cui? obm est ipsū bonū et nālīter fugere malū p actū nolēdū: qñ opposita bñt fieri circa idē. **Uñ gē beatitudo eterna et su-** **1.** **pna et iusticiā sūmū bonū et vera felicitas** **1.** **et pna etna sit sūmū malū et extrema misēria** **1.** **ipsa beatitudo sūme qñrēda ē: et ipsa pna obni-** **1.** **te fugiēda. **Uñ gē indurati pñdres. **Uñ**** **1.** **sen-** **1.** **sate creature. **Uñ**** **1.** **corda lapidea frangite vos** **1.** **pñitio ē vt possitis ipsū sūmū bonū adi-** **1.** **pisci: et vt possitis a vobis etnū maluz tēuita-** **1.** **re. **Ma**** **1.** **sine pñitio ē nec illud acqñri: nec iustid** **1.** **teutari valet. **Et qñ? formo talē rōne ē m-**** **1.** **doc. illuminatū. **Francis. de may. in tracta-**** **1.** **tu et magnitudine. **Et pñtū ad glām sup-**** **1.** **nā adipiscendā sic. **Illud ē simpliciē necessa-**** **1.** **riū sine qñ finis. i. bonū: qñ finis et bonū puer-** **1.** **tū ē fm pñm. **Et pñtū bñ nō pñt sic medicā**** **1.** **vel incisio dñt necia: qñ sine illa sanitas nullo** **1.** **mō bñt pñt. **Uñ gē felicitas ē qñ vltim? finis**** **1.** **bois ē: cōs theologia in. 4. di. 49. et in pñmo** **1.** **et bñ? sine pñitio ē bñ nō possit: g sūme est ne-** **1.** **cessaria. qñ aut felicitas sine pñitio ē bñ nō pos-** **1.** **sit: pñab sic **Apoc. 21. **Nihil coinquatū itro-**** **1.** **ibit in illud. i. regnū celozū. **Et quo sequi-**** **1.** **tur qñ nullus ex istens in peccato mortali pñt** **1.** **introyre in regnū celozū. **Unde ad **Pal. 5.**** **1.** **Manifesta aut sūt opa carnis: qñ sūt fornicā-** **1.** **tio: ipudicitia: imūditia: luxuria: auaritia:** **1.** **que est idolo? seruitus: veneficia: inimicitie:** **1.** **pñtēdēs: emulatōes: ire: rixē: dissensionēs:** **1.** **secte: inuidie: homicidia: ebrietates: comestio-** **1.** **nes: et bisimilia que pñdico sicut pñdixi:** **1.** **quonia qui talia agunt regnū dei non conse-** **1.** **quū ē. **Uñ**** **1.** **ibi. si gñ null? talib? pñtis coinquat?** **1.** **pñt regnū dei possidē ipsū nūqñ possidebūt ni-** **1.** **si ab his mūdāt? et purificat? qñ qñd purifi-** **1.** **catio non habet fieri nisi pñitio ē: qñ rō.********

Quid autem talis curatio sine p[er]itio[n]e non possit fieri triplici r[ati]one probatur. Primo r[ati]o[n]e remissionis. Nullum peccatum mortale sine penitentia remittitur. **Luc. 13.** dicitur omnibus peccatoribus. Nisi prius abueritis o[mn]es simul peribitis. S[ed] p[er]nia sine contritione non habet. **2^a r[ati]o[n]e.** Secundo r[ati]o[n]e p[er]uersio[n]is ad deum: p[er]nia p[er]uersio[n]is autem. **Greg.** Et medicina h[ab]et fieri p[er] contritum. **3^a r[ati]o[n]e.** Tercio igitur in omni peccato mortali sit p[er]uersio voluntatis adeo ad peccatum: oportet quod in omni remissione peccati mortalis sit actualis p[er]uersio voluntatis a peccato ad deum: hoc autem auersio a peccato p[er]itio dicitur. Duricia enim voluntatis remanens in peccato non tollitur nisi p[er] fractionem eiusdemque contritio[n]em. Tercio r[ati]o[n]e curatio[n]is. In omni peccato mortali est quedam duricia voluntatis quod patet: quia voluntas peccatoris legi dei non cedat eam transgrediendo vel omittendo ut in peccato veniali. Et ideo si peccatum curari debeat oportet quod p[er] contritionem comminuentur voluntatem remittatur. **Ita sunt rationes tribus.** **5. ar. 2. q. 3.** **Præterea** quod nullus habet introire in regnum celorum sine contritione peccati mortalis: probatur per aliam rationem sic: Nullus potest introire in illud nisi iustificatur: iuxta illud. **A credidit Abrahama deo 7 reputatus est ei ad iusticiam.** **Gen. 15.** 7 illud. **Quidquid p[ro]des iusti cum ipso.** **Rom. 12.** 7 **Cap. 3.** Iusticie in manu dei sunt: sicut iusticia comprehendit omni virtutem sicut dicitur. **gl. super illud ps.** Feci iudicium 7 iusticiam. Cum igitur nullus possit iustificari nisi p[er]tatur de peccato: p[er]tatur dicitur. **2. 7 etiam** quia iusticia non est iusticia sine virtutibus: 7 virtutes non se compatiuntur peccato: necesse est p[er]itio[n]em expellere peccatum quod expulso introducit gratia iustificationis cum virtutibus quibus ipsa gratia acquiritur. **Ita** tertio idem probatur. scilicet quod non acquiritur vita eterna sine contritione sic: Nullus potest intrare regnum celorum nisi armatus gratia 7 charitate: iuxta illud ad **Gal. 5.** Fructus autem spiritus est charitas et gaudium: sicut peccatum est primum gratie cum igitur non possint simul 7 semel inesse in eodem homine. **10. ar. 2. q. 3.** **Necessaria** est ad hoc ut introducat gratia 7 charitas expellere peccatum: quod expulso induitur anima ipsa veste nuptiali quam introducit ad nuptias spiritus: ut habetur **Matth. 22.** Ad delicias regni celestis: necessaria est ergo p[er]itio ad acquisitionem gratie sup[er]ne. **Hæc** probatur per locum ab auctore euangelij. **10. 3.** Nisi quis renatur

fuerit ex aqua 7 spiritu sancto 7c. Necessarium est ergo sacramentum regenerationis: ut hic: 7 tunc p[er]itio est magis necessaria: quia nullus adultus per baptismum sine p[er]itio[n]e potest saluari: quia sic accedit 7 remissionem non suscipit: sed postea ipsum sola p[er]itio saluat 7 si sacramentum baptismi suscipere non possit sola contritio ipsum purgat. **Ita 10. 6.** Nisi manducaueritis carnem filij hominis 7 biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis ergo comestio est necessaria 7 tunc si quis sine p[er]itio[n]e comestio caret iudicium sibi manducaret 7 biberet: iuxta illud ipse ad **1 Cor. 11.** Qui manducat 7 bibit idigne iudicium sibi manducat 7 bibet. Quatum ad penam eternam formo silem rationem adhibendam necessariam esse p[er]itio[n]em sic. Illud simpliciter dicitur esse necessarium sine quo summi malum vitari non potest: sine p[er]itio[n]e pena eterna p[er]itio[n]em vitari non potest. Quid autem pena est vitari non possit sine p[er]itio[n]e: 7 cum p[er]itio[n]e sic probatur triplici r[ati]o[n]e. Primo r[ati]o[n]e libertatis gratia exempli sic. sicut habetur **1^a de iure inu. l. 10.** S. negociatores. Negociatores publici debent gravari pedagijs 7 b[on]is exactionibus dum occupant circa negocia rei publice. Sed de quo vult de saluato fieri non vult quod aliqui soluat rectigal diabolo per negocijs aie sue occupet per p[er]itio[n]em circa negocia p[ro]prie salutis que sunt ad augmentum rei publice celestis. **Secundo r[ati]o[n]e legalitatis.** Replicat gratia in r[ati]o[n]e sicut ille cui domus locat non resistens p[er]tur potest volenti hostia portare vel fenestras vitare m[ul]ti cōburrere: teneat de toto dāno. **Ita** loca 7 p[ro]ducti. **Ita** querit. S. exercitu. Hic illi quibus domus locauit aliam gratias 7 virtutes 7 dona si non obstituerint: dicitur illo volenti eas porre aut si asportauerit 7 non laborabit eas cuperare. **R.** de toto dāno quā recuperatio potest facere per solam p[er]itio[n]em. **Ita** ff. de legi. ex bis. glo. querit. **Ita** resuscitat sicut Igarus debeat possessores h[ab]ere quos prius tenuerant filij: statim eas occupant mortuo patre: videtur magis tenere cum mortuo patre 7 recte quia princeps. **S.** de p[er]cessit ei p[ri]ncipale. **S.** vitā 7 accessoria intelligunt p[er]cessit. **S.** dicitur in r[ati]o[n]e dicitur iud. l. 2. 7 sic ei quem resuscitat de d[omi]no g[ra]t[ia] p[er]itio[n]em reddit o[mn]ia bona sua teque peccaret. **Tercio r[ati]o[n]e utilitatis.** sicut ille qui habet tutoris capite malum 7 dilapidat rem bonorum suorum perdat coram iudice potest amoueri. **Ita** p[ro]bat. l. q[ui]t[us]. **S.** q. volo. **S.**

petō: qui bz diaboli p tutoze suo: v3 est co
ra ppo iudice probare dissipatozē bonozū
suozū naturalū 7 gratuitozū 7 cū amouē
p pitionē: vt q pñ per pñm dixit illō pñ.
Dereliq̄ me pñus mea. f. nāliū 7 lumen ocu
lozū meozū. f. gē: 7 ipm nō ē meū. Amici
mei. f. angeli custodes: 7 primi mei. f. iusti fi
deles: aduersū me appropriauerūt 7 stete
rūt. postea pō vitatus in pñtibz dicat illud
Judith. ix. Nobiscū ē tē q̄ facit pñtē ma
gnā in isrl. Recupemus g arma spūalia pā
ta p cōditionē: ne subiecti diabolo pcamus
in eternā dñatōnē. Hāc sicut miles arma qz
in bello ex tristitia amittit: vel aliē illicite ali
manit: capite puniri dñi. ff. de re milita. l.
desertorē. S. miles. Si pena eternā dignus
est q̄ se proiecit arma pñtū ppter maluz
ucrū. f. carnalē delectationē. Dicit g pñtōz
illud pñ. In teo faciemus pñtē. f. p pñtio
nē cordis: 7 ipse ad nihilū reducet inimicos
nos. f. demones. ¶ Ad h. 3. hoc arguat. f.
pñ nō sit necessaria pñtio de oibus pñtis sic
dñs pñia curant vt dñm ē: sed quedā pñtā
dñm tñt p tristitiā sicut inuidia: odiū: 7 acci
dia. Quedā p gaudiū sicut illa q̄ originē ha
bēt ex delectatiōe: si cū ista purgari habēt
p dolorē pñiū delectatiōis ita vt q̄ illa pur
gari debēt p gaudiū pñiū tristitiē. Cū g
dñtio sit dolor pñtōz. Ad hoc. R. Alex. d.
ales. q̄ nō ē aliq̄d pñm in q̄ nō sit aliq̄ dele
ctatio. Et id in oibus pñtis q̄ ex tristitia or
tū bñt: ē delectatio quedā rōe ei q̄ tristitia
illa cōplacet nō est vacua a delectatiōe: q̄ enī
cōplacet cū sūt oīno absq̄ delectatiōe nō sūt.
Et hoc ē gñale in oī pñtō q̄ accidit ex tristi
tia: 7 id dolor cōtritiōis: qz rñdet delectatio
ni ipñi p placētie pñtōz ē remediū etiā eoz
q̄ accidūt ex tristitia: g in oibz necessarius.
Itē si dicat p voluntariā pñtōnē velent illa
q̄ p voluntatē cōmittūt: sed ignorantia tollit
voluntariū pñtōz. Et bñ. q̄ vñs q̄ p ignorā
tiā accidunt non dñt pñtio. Ad hoc. R.
Abō. di. q̄ si ignorātia oīno tollat volūta
tē male agēdi excusatur nō ē pñm: s̄ q̄ nō tol
lit totalitē volūtatē: tñc nō excusatur toto: 7
id ē pñtō p ignorātiā cōmissio dñb pñtō 7 vo
caf ista ignorātia affectata vel supina. Et
re istis pñtis p talē ignorātiā dicebat pp̄ba
Delicta iunctutis mee 7 ignorātiās meas. i.
pñtā q̄ ignorātiā ne meminer. i. ne serues ad

vindictā perpetuā. Siḡ bñdī pñtā reseruāt
ad vindictā pñtā necesse ē q̄ pñtione tele
ant: sicut alia pñtā mortalia. Preterea si di
cat possibile ē aliq̄e a deo auerti nihil dñpō
cogitādo: ḡ similē possibile ē aliq̄ mō a pec
cato recedere nihil cogitādo de pñtō: ḡ sine
contritiōe. Ad hoc. R. Donauē. vbi. d. i. re
spōdiōe vltimi argumēti. q̄ pñctū arḡ nō
valet: tñ qz recessus a deo ē inordinat⁹ sed re
gressus ordinat⁹. Et id quāuis possit recede
re a deo nihil de eo cogitādo: qz inordinate
pñtō: tñ nō pñt ad teoz reuerti nisi ordinato
mō de eo 7 de offensione eius cogitādo. Et ē
plū ē de eo qui cadit de scala. sed aliē ascendit
p gradus ordinate. Tñ qz plura ep̄guntur
ad bonū q̄ ad malū q̄d patet ex pñe. Ecce ḡ
q̄ bene declaratū ē rōnibz cū dñs absolutis
7 cōfutationē necessariāz esse contritiōez. Et
sic patet prima pars.

¶ Versus secūda vbi pñtē contritiōem esse
necessariam auctoritate.

¶ Secūdo probat pñtioneē ēē necessa
riā auctē veteris 7 noui testamētī
sic. Humiliem⁹ oīas n̄ras in spū bu
miliato cōstituti seruītes illi. dicam⁹. f. deo
dñō 7 pñm volūtātē suā sic faciat nobiscū mī
sericordiā suā. Judith. 8. Cū esset Anna
amaro aīo orauit dñm. Reg. i. Factū ē cor
meū tanq̄ cera liquelces. pñ. 21. Sacrificiū
deco spūs pñbulat. pñ. 50. Potasti nos vi
no cōpñctiōis. pñ. 59. Qui sanat pñitos cor
de 7 alligat pñtiones eoz. pñ. 146. Qui bz
fiduciā mei hereditabit terraz: 7 possidebit
montē sc̄m meū. 7 ita. Et sanctū nomē eius
in excelsis: 7 in sc̄o habitās: 7 cū cōtrito 7 bñi
li spū: vt viuificet spūm humiliū 7 viuificet
cor contritorū. Esa. 57. Spūs dñi sup me:
eo q̄ vngerit me dñs ad amficiādū māluē
mīst me: vt mederer pñtī corde 7 pñctarē
captiuis idulgētā. Esa. 61. Ad quē respiciā
nisi ad paupculū 7 pñtū spū. Esa. xl. Con
tritiū ē cor meū in medio mei: pñtuerunt
oīa ossa mea. Hier. 23. Quāio pñtito 7 spi
ritu bñilitatis suscipiamur. Daniel. 3. Pñm
dite corda v̄ra 7 nō resistēt v̄ra. Joel. 2.
Cor q̄d nonit amaritudinē aīe sue i gaudio
ei⁹ nō miscebit ex tñe. Prover. 14. Non
egent qui fami sūt medico: s̄ q̄ male bñt: nō
eni veni vocare iustos: s̄ pñtōes ad pñiam.
i. cōtritiōē pñtōz. Luc. 5. Si quis sitit ve

niat ad me. s. p. tritione p. c. d. r. u. suozu: 7 b. bat aqua sapiencie salutaris. Ro. 9. Si quis se mudauerit ab istis. s. peccatis p. tritionez erit vas in bonore scilicetatum 7 utile dno ad o. op. bonu patu. **Abi. 2. Emudate ma. n. p. c. d. r. u. s. aqua lachrymose c. d. r. u. s. et purificate corda duplices a. i. o. m. i. f. e. r. i. e. s. t. o. r. e. 7 luge. 7 plo. z. a. t. e. r. i. s. u. s. v. e. s. t. e. r. i. l. u. c. t. u. s. p. u. e. r. t. a. f. 7 gaudiu in meroze: b. u. i. l. i. a. m. i. n. i. n. p. s. p. e. c. t. u. d. n. i. 7 exaltabit vos. Scribo vobis filio. li. q. u. i. r. e. m. i. t. t. u. r. p. e. t. a. v. e. s. t. r. a. p. p. t. e. r. n. o. m. e. n. e. i. u. s. i. p. g. r. a. m. 7 p. tritione: scribo vobis p. r. e. s. q. u. i. c. o. g. n. o. u. i. s. t. i. s. e. u. i. q. u. i. a. b. i. n. i. t. i. o. e. s. f. p. c. o. r. d. i. s. c. o. p. u. n. c. t. i. o. n. e. s. c. r. i. b. o. v. o. b. i. s. a. d. o. l. e. s. c. e. n. t. e. s. q. u. i. v. i. c. t. i. s. m. a. l. i. g. n. i. s. f. p. c. o. r. d. i. s. a. m. a. r. i. t. u. d. i. n. e. **Jo. 2. Hoc id. e. p. r. o. b. a. t. a. u. c. t. e. c. a. n. o. n. i. c. a. m. a. r. e. p. e. d. i. j. i. n. s. p. o. r. t. o. d. i. p. o. r. t. o. i. l. l. i. q. u. o. r. u. m. p. e. c. c. a. t. a. b. u. a. n. a. n. o. t. i. c. i. a. l. a. t. e. n. t. n. o. a. b. i. p. s. i. s. p. e. s. s. a. t. a. n. e. c. a. b. a. l. i. s. p. u. b. l. i. c. a. t. a. s. i. e. a. c. o. f. i. t. e. r. i. v. i. e. m. e. n. d. a. r. e. n. o. l. u. e. r. i. n. t. d. e. u. s. q. u. e. b. a. b. e. t. t. e. s. t. e. i. p. s. u. m. b. a. b. i. t. u. r. i. s. u. n. t. 7 p. l. o. r. e. 7 q. u. i. d. e. i. s. p. d. e. s. t. b. u. a. n. u. v. i. t. a. r. e. i. u. d. i. c. i. u. m. c. u. s. i. i. n. m. a. l. o. s. u. o. p. m. a. s. c. r. i. t. i. t. u. r. i. s. u. n. t. i. n. e. t. e. r. n. u. t. e. o. r. e. t. r. i. b. u. e. t. e. s. s. u. p. p. l. i. c. i. u. q. u. i. s. u. i. i. p. s. i. i. u. d. i. c. e. s. f. i. a. n. t. 7 v. e. l. u. t. i. s. u. e. i. n. i. q. u. i. t. a. t. i. s. p. l. o. r. e. s. b. i. i. n. s. e. v. o. l. u. n. t. a. r. i. a. p. e. n. a. s. e. u. e. r. i. s. s. i. m. e. a. i. a. d. u. e. r. s. i. o. n. i. s. e. x. e. r. c. e. a. t. t. p. a. l. i. b. u. s. p. e. n. i. s. m. u. t. a. b. u. n. t. e. t. e. r. n. a. s. u. p. p. l. i. c. i. a. 7 l. a. c. h. r. y. m. i. s. e. x. v. e. r. a. c. o. r. d. i. s. c. o. t. r. i. t. i. o. n. e. s. t. e. n. t. i. b. 7 r. e. s. t. r. i. n. g. e. n. t. e. t. e. r. n. i. i. g. n. i. s. i. n. c. e. d. i. a. **Hec tibi. 7 s. u. t. p. b. a. p. r. o. s. p. e. r. i. t. e. p. e. d. i. j. i. s. q. u. a. o. b. i. z. e. d. i. t. u. q. u. i. t. i. b. i. c. o. f. i. s. u. s. e. a. l. i. c. u. i. s. e. r. r. o. r. i. s. 7 q. u. a. n. t. o. t. p. e. r. t. a. s. s. e. t. e. n. o. s. t. i. 7 q. u. a. n. t. o. t. p. e. r. e. l. i. q. u. i. s. t. i. t. a. n. o. n. i. b. i. l. o. m. i. n. 7 t. p. e. b. u. i. l. i. a. t. e. i. p. s. u. m. a. d. d. e. u. m. 7 s. a. t. i. s. f. a. c. i. a. s. e. i. i. n. c. o. n. f. e. s. s. i. o. n. e. p. n. i. e. n. o. e. x. p. e. c. t. e. s. v. t. i. n. u. i. t. o. n. e. c. e. s. s. i. t. a. s. e. r. t. o. r. q. u. e. a. t. p. n. i. a. z. s. e. d. i. p. s. e. p. u. e. n. i. t. o. r. t. o. r. i. s. i. p. s. u. s. d. u. r. i. c. i. a. q. u. i. s. i. t. e. i. p. s. e. e. m. e. d. a. n. e. r. i. s. s. i. t. e. c. o. r. r. e. p. e. r. i. s. p. i. u. s. e. s. t. d. n. s. 7 m. i. s. e. r. i. c. o. r. s. q. u. i. v. i. n. d. i. c. t. a. t. e. p. e. r. a. t. a. b. e. o. q. u. i. e. a. p. e. n. i. t. e. n. d. o. p. r. e. n. e. n. i. t. **Hec tibi. Et s. u. t. v. e. r. b. a. e. i. u. s. d. e. m. p. r. o. s. p. e. r. i. t. o. c. i. d. e. p. r. o. b. a. t. a. u. c. t. o. r. i. t. a. t. e. **P. r. e. l. i. s. **Do. z. a. d. i. A. l. i. a. e. s. c. o. p. u. n. c. t. i. o. q. u. i. p. a. m. o. r. e. n. a. s. c. i. t. u. r. a. l. i. a. q. u. e. n. a. s. c. i. t. u. r. p. r. i. m. o. z. e. q. u. i. a. l. i. o. e. s. t. s. u. p. p. l. i. c. i. a. f. u. g. e. r. e. a. l. i. u. d. p. i. m. i. a. d. e. s. i. d. e. r. a. r. e. **S. e. p. e. e. m. i. s. q. u. o. d. t. o. r. p. e. t. a. s. l. a. t. u. i. t. s. t. e. n. t. i. b. 7 i. n. n. o. t. u. i. t. 7 a. f. f. l. i. c. t. a. m. e. n. s. e. r. t. i. u. s. i. n. u. e. n. i. t. m. a. l. u. q. u. o. d. f. e. c. e. r. a. t. 7 r. e. a. t. u. m. s. u. u. i. c. u. i. u. s. s. e. c. u. r. a. n. o. n. i. n. e. m. i. n. i. t. b. i. n. e. i. n. s. e. c. o. m. o. t. a. d. e. p. r. e. b. e. n. d. i. t. **E. t. s. i. c. p. a. t. e. t. s. e. c. u. d. a. p. a. r. s. i. n. q. u. a. p. r. o. b. a. t. u. r. a. u. c. t. o. r. i. t. a. t. i. u. s. p. r. e. d. i. c. t. i. s. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. m. e. s. s. e. c. o. n. t. r. i. t. i. o. n. e. m.****************

P. a. r. s. t. e. r. t. i. a. v. b. i. p. r. o. b. a. t. m. u. l. t. i. p. l. i. c. i. e. x. e. m. p. l. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. c. o. t. r. i. t. i. o. n. e. e. t. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. **E. r. t. i. o. p. r. o. b. a. t. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. e. t. c. o. t. r. i. t. i. o. n. e. t. r. i. p. l. i. c. i. e. x. e. m. p. l. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. q. u. o. r. u. m. **U. n. i. u. e. r. s. i. t. e. s. t. e. s. s. a. r. i. i. q. u. i. t. q. u. i. d. a. s. c. h. o. l. a. r. i. s. p. i. u. s. e. n. o. z. m. i. a. b. u. i. t. p. e. t. a. q. u. i. p. r. e. v. e. r. e. c. u. d. i. a. p. u. d. e. b. a. t. p. s. i. t. e. r. i. t. a. n. d. e. p. r. i. t. i. o. n. e. v. e. r. e. c. u. d. i. a. v. i. n. c. e. t. e. c. u. p. r. i. o. z. i. s. c. i. v. i. t. a. l. i. s. v. e. l. e. t. c. o. f. i. t. e. r. i. t. a. n. t. a. f. u. i. t. i. n. c. o. r. p. o. r. e. e. i. u. s. p. r. i. t. i. o. n. e. p. u. r. a. s. u. s. p. i. r. i. a. i. n. p. e. c. t. o. r. e. s. i. n. g. u. l. t. 7 i. n. g. u. t. t. u. r. e. i. n. o. c. u. l. i. s. l. a. c. h. r. y. m. e. v. t. v. o. x. d. e. f. i. c. i. e. r. e. t. n. e. c. a. l. i. q. u. i. d. p. f. e. r. r. e. p. o. s. s. e. t. **P. i. c. e. t. e. g. e. i. p. r. i. o. z. e. **H. a. d. e. 7 s. c. r. i. b. e. p. e. t. a. t. u. a. s. c. r. i. p. s. i. t. 7 r. e. d. i. t. 7 n. e. c. s. i. e. p. r. i. o. v. o. c. e. c. o. f. i. t. e. r. i. v. a. l. e. s. s. c. r. i. p. t. u. m. t. r. a. d. i. d. i. t. l. e. g. i. t. i. l. l. e. q. u. i. t. a. g. r. a. u. i. a. e. r. a. t. v. t. d. e. l. i. c. e. t. i. a. s. c. h. o. l. a. r. i. s. a. d. b. u. d. u. p. s. i. l. i. u. s. a. b. b. a. t. i. o. s. t. e. d. i. t. c. e. d. u. l. a. q. u. i. c. e. d. u. l. a. r. e. c. i. p. i. e. n. t. 7 n. i. b. i. l. s. c. r. i. p. t. u. m. r. e. p. i. e. n. s. d. i. x. i. t. p. o. r. i. **Q. u. i. d. p. o. s. s. u. z. b. i. c. l. e. g. e. r. e. c. u. i. n. i. b. i. l. i. s. t. i. b. i. s. c. r. i. p. t. u. m. q. u. i. d. e. s. v. i. d. e. s. p. r. i. o. z. s. t. u. p. e. s. d. i. x. i. t. a. b. b. a. t. i. **S. e. a. s. p. r. o. c. e. r. t. o. i. l. l. u. i. u. n. e. n. e. s. u. a. p. e. t. a. i. n. b. a. c. c. e. d. u. l. a. s. c. r. i. p. s. i. s. s. e. 7 n. i. b. i. l. l. e. g. i. s. s. e. s. e. d. v. t. v. i. d. e. o. m. s. e. r. i. c. o. r. d. e. u. s. c. o. t. r. i. t. i. o. n. e. s. u. a. a. s. p. e. r. i. t. 7 s. u. a. p. e. c. a. t. a. d. i. m. i. s. i. t. **Q. u. i. s. i. l. l. a. b. b. a. s. 7 p. r. i. o. z. i. u. n. e. n. i. t. v. e. r. i. t. u. r. q. u. i. c. u. i. m. a. g. n. o. g. a. u. d. i. o. r. e. c. e. s. s. i. t. a. b. e. i. s. **E. q. u. o. e. x. e. p. l. o. p. a. r. e. t. q. u. i. c. o. t. r. i. t. i. o. c. u. i. p. p. o. s. i. t. o. p. s. i. t. d. i. d. e. l. e. t. p. e. t. a. **S. e. c. u. d. u. m. e. x. e. p. l. u. m. e. **P. e. t. r. i. d. p. a. l. u. d. e. p. a. t. r. i. a. r. c. h. e. b. i. e. r. o. s. o. l. y. m. i. t. a. n. i. q. i. 4. s. t. e. n. t. i. a. r. u. m. a. i. t. q. u. i. n. c. i. n. i. t. a. t. e. **L. u. g. d. u. m. r. e. p. t. i. e. s. t. a. f. o. d. i. e. n. t. i. b. u. s. s. i. d. a. m. e. n. t. u. a. l. i. c. u. i. u. s. p. a. l. a. t. i. j. v. n. u. m. c. a. p. u. t. c. u. i. o. s. l. a. b. i. a. 7 l. i. n. g. u. a. 7 d. e. t. e. r. a. n. t. r. e. c. e. t. i. a. 7 v. i. n. a. 7 a. u. d. i. e. r. u. n. t. a. b. e. o. v. o. c. e. d. i. c. e. n. t. e. **S. t. e. a. d. e. p. m. v. t. b. u. c. v. e. n. i. a. t. a. d. s. a. l. u. a. d. u. v. n. a. a. i. a. m. q. u. i. d. c. a. p. u. t. v. i. d. e. t. e. s. 7 v. o. c. e. a. u. d. e. n. t. e. s. e. p. s. p. o. v. e. n. i. e. s. a. d. l. o. c. u. i. n. f. e. r. o. g. a. u. i. t. q. u. i. e. s. s. e. t. 7 q. u. i. d. v. e. l. l. e. t. c. a. p. u. t. **R. **E. g. o. f. u. i. i. u. d. e. x. l. g. u. 7 v. i. x. i. p. r. u. o. s. e. p. u. t. c. o. g. n. o. u. i. d. e. b. e. r. e. 7 c. u. i. c. a. o. f. f. i. c. i. u. g. r. a. d. 7 m. e. i. n. e. m. i. n. e. o. f. f. e. d. i. t. q. u. i. n. u. l. l. i. c. o. s. i. l. i. u. s. f. a. l. s. u. d. e. d. i. t. n. u. q. u. i. f. e. c. i. t. i. u. s. t. i. c. i. a. n. u. n. c. l. e. g. e. e. r. t. o. z. i. s. g. e. n. t. i. l. f. u. i. a. b. s. q. u. i. p. s. i. b. a. p. t. i. s. m. o. c. e. l. s. i. i. s. i. n. e. v. i. t. e. m. e. e. d. o. l. u. i. t. e. o. i. b. 7 p. e. t. i. s. m. e. i. 7 q. u. a. d. m. e. n. o. p. u. e. n. e. r. i. t. l. e. x. i. l. l. i. u. s. d. e. i. p. q. u. a. n. p. o. s. s. e. z. s. a. l. u. a. r. i. p. p. r. e. r. q. u. o. d. m. i. s. e. r. i. c. o. r. d. e. 7 a. i. a. m. e. a. r. e. s. e. r. u. a. u. i. t. i. n. b. o. c. c. a. p. i. s. t. e. **M. i. s. e. r. i. c. o. r. d. e. p. e. o. e. x. q. u. i. t. e. p. a. d. u. e. n. i. t. v. t. m. i. s. e. r. e. a. n. i. m. i. b. i. d. a. d. o. f. e. r. u. b. a. p. t. i. s. m. a. s. q. u. i. s. u. s. c. e. p. t. o. a. i. a. m. e. a. v. o. l. a. b. i. t. a. c. e. l. s. u. 7 b. o. c. c. a. p. u. t. r. e. d. i. g. e. t. i. n. c. i. n. e. r. e. s. **S. t. a. t. i. p. o. e. p. s. c. u. s. u. o. c. l. e. r. o. a. s. s. e. r. r. e. i. u. s. s. i. t. a. q. u. a. z. b. a. p. t. i. s. m. i. 7 p. d. i. c. t. u. c. a. p. u. t. b. a. p. t. i. c. a. n. i. t. a. i. a. p. o. i. l. l. i. v. o. l. a. u. i. t. a. d. c. e. l. s. u. 7 p. d. i. c. t. u. c. a. p. u. t. i. n. c. i. n. e. r. e. s. r. d. a. c. t. u. e. **T. e. r. t. i. u. m. e. x. e. p. l. u. m. e. p. h. o. z. u. n. a. t. u. r. a.**********************************

lū in li. pprieta tū di. q̄ ē quedaz auis q̄ vo-
 caf auis padifi ob insignē sui pulchritudinē
 cui? p̄ne sūt mirabiles adeo vt null? eis co-
 lor dēst: vox adeo dulcisq̄ in hōie gaudiuz
 7 deuotionē excitat. Hec auis captiua pla-
 git 7 gemit donec libertati dōct. Hic aia to-
 minis dū ē in grā: auis ē padifi pulcherrima
 quē si capias a demōe laqueo pectus tua illō
 ē. Absconderit supbi laqueū mibi. debet
 plorare p̄ p̄tritionē cordis quousq̄ liberet.
 Hoc idē probat exēplo auēte poetarū: Vñ
 Iuuenali. 5. aīfic. Has patit penas peccan-
 do sola volūtas. Mō scel? ihsa se facitū qui
 cogitat vllū. Facti crimē bñs cēsi conati per-
 egit. Hec ille. Ex quo habet q̄ p̄tritis opoz
 et cē de pctō cōmissio 7 etiā proposito. Hec
 Quidi? 2. li. sine titulo dicit. Multa miser
 timor: q̄ multa feci proterue. Et ē pliq̄ me-
 tu terrores ipse mei. Vrbibus obsessis clausē
 munimē porte: Pro sūt: i media pace qd ar-
 ma times. Hec ille. Et q̄ habet q̄ p̄tritis de-
 bet cē volūtaria. Per cōtritionē enī facim?
 pacē cū deo 7 iō cōtriti nō debem? timere ti-
 more seruli 7 filiali. Vñ Virgil. li. 1. Encl.
 Soluite corda metu atq̄ animis seclū dīte
 curas. Et lib. 4. ait. Degeneres aios timor
 arguit. Et Lucan? li. 2. dicit. Liceat sp̄are
 timēti. Et li. 6. Degeneres trepidant animi
 prioraq̄ versant. Et li. 7. idē ipse ait. Pul-
 ta in summa picula mūt ventū timor ip̄e ma-
 li. Fortissim? ille erit q̄ p̄mpt? metuēda pa-
 ti. Si comin? inīstet. Hec ille. Hec Hedulu?
 li. 1. dicit. Culpa fugit: cedūt lacrymis de-
 licta fufis Et dulce veniā flet? grauāt amari
 Et q̄ habet q̄ de pctō dē pudor 7 fletus:
 sed plures replunt q̄ magis flet rerū tpaliū
 amissionē q̄ scelerū cōmissionē. Et tales re-
 p̄bēdit Iuuenali. 5. di. Maiore tumultu
 plangunt nūmi q̄ funera. Fingit in occasuz
 sumā deducere veltē. Cōtēpt? v̄r̄are ocu-
 los bñore coacto. Lacrymis plozat amī-
 sa pecunia veris. Hec Prosp. lib. epigrama-
 tū ait. Vñ pcti merito man? oipotē? Dia-
 conduēs aretat vbiq̄ reū. Vñ profugū
 tutū est deus: ipse timēti. A quo discedens
 ne peat redeat. Aduertī nāq̄ ad deū certis-
 sima vita est. Et pater offēsi querere sola sa-
 lus. Qui terret: parit: percutit ipse medef.
 Viuere vis illi: subdere quē metuis. Hec il-
 le. Rogemus oipotētē deū vt nobis conce-

dat conterēdi grām de peccatis nr̄is: vt sic
 gratiam consequamur: Amen.

1) Sabbato post secundā dñicā in. xl. de op-
 portunitate cōtritionis. Sermo. 57.

Pater pecca

ui in celū 7 corā te: iāz nō
 suz dign? vocari fili? tu?
 Luc. 15. Hodie fr̄es cha-
 rissimi. pponit exēplum
 singulare p̄nie adolefcēti

oris filij 7 prodigi 7 pctōis: q̄ petita portio
 ne sua a patre pegre profectus ē: p̄ multipli-
 cationē pctōrū elongādo se a deo p̄ie omniū
 rōnabiliū creaturarū 7 a celesti ciuitate: et
 dissipauit subam suā viuēdo luxuriose: q̄a
 luxuria oia bona dissipat: gr̄e nature: 7 for-
 tune. Et iō facta est fames valida p̄ defectuz
 verbi diuini: gr̄e 7 virtutum. Hic circo cepit
 egere sp̄ialibus bonis 7 adbeſit vni ciuili il-
 lius regionis. s. diabolo: q̄ est ciuis in regiōe
 vmbre mortis: 7 inuēit illū in villā suā. i. oc-
 cupauit eū circa cupiditatē mūdā: cuius
 velle diabol? dī dñs: q̄ princeps est buius
 mūdi. Io. 14. vt pakeret porcos. i. demōes
 qui pascunt p̄dicta occupatide p̄ multiplica-
 tionez vitiōrū: 7 cupiebat implere ventrem
 quā intētus cōgregationi tpaliū: querit in
 talib? sufficiētiā quā habere nō pōt. Et iō
 benedī. Memo illi dabat. In se autē reuersus
 per pcti sui cognitionē: dixit in semetipso.
 Quātimercēnarij. i. seruīetes pro mercede
 eterna in domo patri mei. s. ecclesia seu con-
 gregatione iustozū abundant panib? grati-
 ari 7 sacramentozū. Hic autē ego fame pe-
 reo: quia in peccato mortali existēti talia nō
 proficiūt. Volendo igit ait: Surgā 7 ibo ad
 patrē meū 7 dīcā illi verba p̄posita. Pater
 peccauī 7c. vbi expresse offēditur cōtritiō cū
 proposito cōfiteēdi se 7 petēdi veniā aī p̄iez
 De qua contritione post p̄dicta eius oppor-
 tunitatez 7 bonitate tractabim? Ad euidē-
 tiā aduertendū est s̄m Franciscū mayzonē.
 q̄ medicina sūme opportuna ē atq̄ bona qñ
 in se tres p̄ditiones bz. Prima si ē ad inueniē-
 dū facillima. Secūda si est in opatione celer-
 rima. Tertiō si ē i executione integerrima.
 1) Hic a prima vbi declaratur contritionē
 esse bonā 7 opportunā: quia est ad inue-
 niendū facillima.

Primo dico qd medicina e sume opor-
tuna que e ad inueniendu facillima
Ma medicina multis prodesse no po-
test: que etia multo labore atq pocio haberi
7 inueniri no valet. Unde Luc. 8. c. dicitur
qd mulier quedā quā Iesus a fluxu sanguis
curauit oēs subam suā in medicos erogauit:
nec ab yllo potuit curari: quia medicina
sue sanitati opportuna ab eis no valuit iue-
niri: sed cōtritionis medela facilis ē 7 bona
7 ad habendū 7 ad inueniendū facillima: qz
teste Aug. in p libro de libero arbitrio. Nil
est tā in pte voluntatis sicut eius cui signū
apparet: quia qnis aliq creatura possit nos
ad eundē ipellere 7 ad currendū cōpellere: tñ
ad aliquid volendū 7 nolēdū nō nos valet
astringere. Atqz actus nolēdi pectū qui est
displicētia rōnis dicitur attritio: quas imediate
per diuinā gratiā que pata ē oibus eaz volē-
tibus sequit ipsa cōtritio: id eaz faciliē habe-
re valet ois hō. Sed cōtra hoc arguit qdaz
probare volētes qd nostrū liberū arbitrium
possit cogi sic. Si aliqua p̄tus pōt impediri ab
actu suo: pōt etiā violētari: 7 si sufficienter
pōt violentari pōt etiā cogi. Aug. igitur liber
arbitriū ab actu suo 7 vltu impediri possit: sic
patet qd diabolus pōt impedire vltu liberi ar-
bitrii 7 facere euz furiosū: q̄ videt qd ab eo
liberū arbitriū nostrū possit cōpelli 7 cogi:
q̄ nō est in nostra facultate vt supra dicebat.
Deinde ad hoc idē arguit sic. Quid radi⁹ est
iūctus aque: mota aqua necesse ē moueri ra-
diū: sed multo maiori vinculo cōiungit aia
corpi q̄ coniungit radius aque: q̄ moto cor-
poris necesse ē moueri affectus aie. Si igitur
aliq p̄tus creata pōt corpus trāsmutare: po-
terit p̄sequēs liberū arbitriū vertere 7 cō-
pelli ipso nolente: q̄ 7c. Itē pōt sic argui.
Sicut se habet intellectus ad verū: ita se ha-
bet affectus ad bonū: qz sicut verū ē obiectū
intellect⁹: ita bonū est obiectū voluntatis.
Itz intellect⁹ pōt cōpelli ad credendū aliqd
verū: q̄ 7 affect⁹ ad amandū bonū. Si q̄ libe-
rū arbitriū nō dicit aliqd q̄ rōnē 7 volunta-
tē: v̄ q̄ ipm cōpelli possit p actionē alicuius
agentis creati: q̄ sequit idē qd pri⁹. ¶ 3. d.
boc arguit p sacra scripturā. Et hoc tribus
medijs: sic etiā trib⁹ alijs oppositū ē proba-
tū. Primo sic. Si aliq creatura posset liber
arbitriū hois cogē hoc maxie cōpeteret di-

abolo. De quo dicit Job. 40. Nō ē p̄as super
terrā q̄ cōparetur ei. Si q̄ diabol⁹ nō pōt li-
berū arbitriū hois cogere: iuxta illud Piero.
Parū timēdus ē hostis q̄ nō vincit nisi volē-
tē. Ma si hoc posset tūc faceret nos cōtinuo
peccare: cuius oppositum patet ex p̄ssē: v̄ qd
nulla alia creatura possit ip̄s cogere. ¶ 2. d.
cūdo idē sic. Nulla maior cōpulsio pōt fieri
libero arbitrio hois q̄ intentatiōe mortis:
sed mortis intētiō ad cōpellendū liberū
arbitriū nō sufficit: sicut patet in martirib⁹
scis 7 alijs multis q̄ aliqua p̄secutiōe 7 mar-
tyrio ab aliq creatura cōpelli nō potuerunt.
In q̄m p̄sona dicitur ad Ro. 8. Quia nos
sepabit a charitate xp̄i: tribulatio: an angus-
tia: an p̄secutio: an fames: an gladi⁹: an nu-
ditas: q̄ dñs. q̄ 7c. Tercio sic ad idē arguit
Si liberū arbitriū ē p̄m id qd ē sup̄mū i aia
s. rōnē: cū ipsius sit regere 7 mouere oēs potē-
tias eo qd sup̄mū ē in aia solus de⁹ ē alioz
q̄ nullus inferior deo b3 potentia super illud:
igit nulla creatura pōt in hois liberū arbitriū
cōpellendū. ¶ Hanc qdōnē siue difficul-
tatē dare lucidē qd declarat dñs. Conaue. i.
2. di. 25. ar. i. 7 q. 4. di. qd ad p̄dictozū intel-
ligentiā notandū ē: qd est loqui de libero ar-
bitrio quātū ad actum exteriorē 7 q̄tū ad
actū interiorē: siue q̄tū ad actū propriū 7
actū alienū. Si loq̄mur de libero arbitrio
quātū ad actū exteriorē: 7 sic respectu taliz
actū pōt inuenire coactio: pōt enī quis cō-
pelli vt genua corā idolo flectat: 7 vt mani-
b⁹ p̄p̄is tburā altarib⁹ iponat vel icēdat
sed hoc nō ē meritū vt demeritū nisi p̄sentia
tur mēte. ¶ Lucia ad Bascasium dixit.
Nō cōiungat corp⁹ nisi d̄ p̄sensu mētis. Ma
7 si in manu metūra ponas: 7 p manu me-
az sacrificiū facias: x̄ hoc nō attrēdit s̄ irri-
det. De sensib⁹ 7 volūtatib⁹ iudicat x̄. ¶ He-
ubi. Si aut loq̄mur quātū ad actū interiorē
q̄ ē velle eligere vel p̄sentire. 7 sic respectū tal
actus pōt liberū arbitriū aliq mō iduci: pōt
7 impediri: s̄ nullo mō pōt p̄pelli. Induci qdē
pōt: qm aliqd amat a se 7 qd i se ē. v̄ per
oblationē alicui⁹ rei amare vel ip̄i oblatio
nē pōt induci vel iclinari ad p̄sentiedū in ali
qd multū efficacī p̄suasīdē: p quē modū ido-
latre tētabāt scōs martyres p̄sentire in ido-
latria: mō p̄mittendo relectabilia: mō cōmi-
nādo: siue i flicēdo tristitia. ¶ 3. ista inductio

augustinus ait a coa-
gno nec blandimēti-
rādeo potuerūt vt
tūc: 7 sic liberū arbi-
triat aliqd intra se:
aliud cōsimile: qd pōt
vel auferre. Pōt eti-
ā cōfessionē sui
libere vti create.
ita ledere qd vltū liberū
bocū liberū arbitriū
nā ponit liberū arbitriū
liberū arbitriū 7 si p̄p
norōne bōi exteriorē
rōne corp̄is cōiūctū
actus p̄p̄i: 7 patet
tā in p̄riū. Ad p̄mū
bitriū possit in sua
sēq̄ qd possit cogi:
libertatis: s̄ coactio
v̄t cū hoc ponit qd
cōp̄ssibilia sicut si
ēit volūtari⁹ 7 nō v̄
cas qd nō ē sile temo-
hoc qd multiplicari
huc sc̄p̄az multiplici-
tate: 7 sicut multipli-
ta 7 reflexio ip̄ozū
et p̄pterea cū aqua
r̄ radi⁹: idē necesse ē
verū arbitriū p̄est co-
actio ex ipso cōiūctio:
et hoc qd sit aliqua
carpe cōiūctio. Ad
si aliq mō sit cōpati-
tū: ad bonū nō
libertas arbitrii plu-
re qd cognitiue. Et
infectiō qd repugna-
tur qd si intellect⁹ pōt
cōiūctio. Et cōiūctio
q̄ bōis: non temo-
bitriū cogere ad a-
tū quam ampli⁹ nec
linata: qz vult nō p̄
p̄ta p̄te. ¶ Unde
volūtas p̄tingit
et necessitate. Et
et si igitur volū-
quid volēdo facit

longe distat a coactione sicut pbat ipse ex¹ 2°:
q2 nec blandimētis allici nec tormētis terre
ri adeo potuerūt vt a veritate iusticie mnta
rent: 7 sic liberū arbitrium induci pōt: quia
amat aliqd intra se: vt pote vitā corpālē vel
aliud cōsimile: qd pōt agens creati cōferre:
vel auferre. Pōt etiā ipediri ppē induratio
nē 7 cōiunctionē sui ad naturālē corpālemq;
ita ledere qd vsū liberū arbitrii amitteret. Et
hoc tñ liberū arbitriū nō cogeret. Coactio
enī ponit liberū arbitrii actū 7 vsū: vñc ē qd
liberū arbitriū 7 si possit induci ab agēte cre
ato rōne bōi exterioris amari: 7 possit ipedi
ri rōne corpis cōiuncti nō tñ pōt cogi respēctū
actus pprii: 7 patet p hoc rñsio ad argumē
tain 3^{riū}. Ad 2um g vicas qd si liberū ar
bitriū possit in sua actiōe ipediri: tñ ex hoc nō
seq^r qd possit cogi: q2 ipedimētū pnat actus
libertatis: s coactio pōit actū liberū arbitrii
7 si cū hoc ponit qd nō sit liberū: 7 ista sūt in
cōpōssibilia sicut si poneretur qd aliqd actus
ēet volūtari: 7 nō volūtari. Ad 2um dñ v
cas qd nō ē sile remotu radij 7 motu aie: per
hoc qd multiplicatio radij est nālis: nec pōt
lur scipaz multiplicare: cū inuenit mām sibi
aptā: 7 sicut multiplicatio radiorū ē nālis:
ita 7 reflectio iporū 7 repulsio illoz ē nālis.
Et ppter ea cū aqua mouet: alio mō fuscipi
tur radij: idē necesse ē ipm alio mō reflecti: li
berū arbitriū pēst corpis: cū in suū actū volū
tariē ex ipso exijt: nec pprii act⁹ variatio sit
ex hoc qd sit aliqua variatio siue mutatio in
corpore cōiuncto. Ad 3um 7 vltimū vicas qd
si aliqd mō sit cōpatio sūis intellectus ad vep
7 affect⁹ ad bonū nō tñ ē oimoda silitudo: q2
libertas arbitrii plus se tenet ex parte moti
ue qd cognitue. Et idē coactio pl⁹ repugnat
affectiōi qd repugnat cognitōi. Et idē nō seq^r
tur qd si intellect⁹ pōt cogi qd etiā affect⁹ co
gat. Ad 4um dñ qd nulla creatura: nō aialia
nō hoies: non demones: nō angeli pnt libez
arbitrii cogere ad aliqd volendū vel nolen
dū quin ampli⁹ nec ipse creator pōt ptāte or
dinata: q2 vult nō posse vt tu nō remaneas
in tua ptāte. Unde Ber. ait in li. de li. arbi.
Volūtas pingenita sui nobilitate nulla co
git necessitate. Et Aug. in. is. x. c. de i. io. c.
ait. Sūt igit^r volūtates nre 7 ipse faciūt qd
quid volēdo faciūt: q2 nō fieret si nōlem⁹.

Hec ibi. Et Hiero. i qdib⁹ ad Abdā. Qes
suo ar⁹ derelicti sūt: neq; enī bonū necessita
te faciūt s volūtate vt credēs coronā acci
pant 7 increduli supplicijs mācipent. Hec il
le. D igit^r indurati pctōres: o scelerati hoies
o saluū vře cōtēptores: cur viā salutis tā fa
cilē cōtēnitio. Quid facili⁹ pōicē: nolo pre
care: nolo pccasse: qd dicto facta ē attritio: in
fundit^r grā: 7 fit cōtritio: 7 peti rēssio. Po
testis g bñ dicere cū ppha. Aia mea in ma
nib⁹ meis. s. q2 ipaz facillē saluare potestis.
Et sic patet qd cōtritio ē medicina optia 7 ad
inueniendū facillima: patetq; pars 2ª prima.
Parascāybi declaraf qd cōtritio ē medici
na bōa 7 optima: q2 ē in opatōe celerrima.

Secūdo pbat qd ad hoc qd medicina
bona sit 7 optia: necesse ē vt sit i opa
tiōe celerrima. q2 diutine cure nō so
lū grauāt infirmū: s etiā attediāt nimis me
dicū: infirmū Ecclia. io. Lāguoz plūioz
grauat medicū s ptritidis medela bāc pari
formit^r pditionē bz: q2 velut solis radi⁹ ci
to veniēs psciaz sanat: illūiat atq; purificat
Ad cū⁹ declarationē nōndū ē s3 Alex
vbi. s. intracta. de iustificatiōe ipi: q2 si qri
tur. Atq; sanatio aie sit subita: an successi
ua. Rndendū ē: qd loquēdo de sanatiōe qd est
a culpa 7 a reatu pene eterne qd sit p ifusiōe
grē: qd ista sanatio sit subito: nā sicut lux i eo
dē instāti expellit tenebras 7 illūiat camerā:
sic 7 grā i eodē instāti expellit pctm 7 sanat ani
mā infundēdo scipaz 7 s ē qd dñ in ps. Dixi
psi. ad. m. iū. m. 7c. S3 loquēdo de infirmita
te qd ē seqūa pcti. Nōndū qd duplex est infirmi
tas. Vna ex originali: Altera ex actuali: et
ista nō sanat nūc: q2 qsi instā ē nāc. pñ glo.
bi. Miserere. m. d. q. i. sū. ast. Infirmit⁹ suz
nā 7 vitio: tñ q2 s pna pmanet ad meritū to
leref oino p passionem ppi: nisi moueret ad
meritū. Incubiteni bōi p eā necessitas luctā
di in q lucta meritū augef. Et idē vesp sit me
rēdi occasio sp manet. Altera ē ex actuali et
ista sicut inclinatio ad malū: difficultas ad
bonū: ignorātia credēdozū 7 opandoz q oia
cānt ex pctō: 7 ista infirmitas pmanet vsq;
q satisfactū fuerit de pctō p pniaz exteriorū
7 exercitiū virtutū: 7 qñq; etiā pl⁹: 7 sic suc
cessiue sanat hec infirmitas. hui⁹ autē vili
tationis 7 successionis plures sūt cāe. Prima
est vt oñda ē malicia pcti. vñ glo. super illud

Aia mea turbata ē valde: sicut dñe vscz
quo. ait. Non ē crudelitas dilatio dei: s; id
differt vt psuadeat aie in quāta mala se p̄ci
pitauit. Secūda ē vt diligenti⁹ caueat infir
mus a pctō. Unde glo. ibidē ait. Qd̄ enī faci
le sanat nō multū cauet. Et difficultate aut
sanatōis fit custodia diligentior recepte sa
nitatis. Tertia et vltima ē vt manifestetur
quāritas p̄ne reproborū. Unde glo. ibidem
Dilatio enī fit sanitatis vt ostēdat q̄ p̄a sit
nō cōuersis si tāta difficultate est conuersis
Notandū etiā q̄ aliē sit sanatio ab igno
rantia credendorū et opandorū: et aliē a con
cupiscētia nociorū. i. ab inordinatōe et p̄nita
te ad malū: quia alterū ē ex p̄te cognitiue. al
terū ex p̄te assertiue. Et p̄te enī cognitiue
sūt tres grad⁹. Pater hoc in euāgelio: quia
ibi legi⁹ Mat. 20. De quodā aut legi⁹ Mar. 8. qz
p̄mo vidit parū: postea clare. T̄m⁹ gra
dus ē cōfessim videre. T̄cōs videre boies
sicut arbores. T̄rti⁹ oia clare videre. Sic
et a sūi spūaliē ē intelligēdū. Qñ aut infun
dit grā sūiter infundit fides: q̄ ē prim⁹ vs⁹
spūalis: et iste notat p̄ cecos cōfessim viden
tes. Postea sequit̄ scōs grad⁹: et hoc quo ad
vsum p̄udētie q̄ ē in discernēdo inē bonū et
malū nō dico quātū ad habitū: qz bic cū fi
de infundit: s; quātū ad vsū. Qui qd̄ duplex
est. Vnus ē virtutis p̄udētie imperfect⁹: Et
iste notat cū dī. Video boies velut arbores
ambulātes. Ali⁹ ē vīsus p̄udētie p̄fectus:
Et hoc notat cū dī. Qd̄ p̄ clare oia vidit:
cui⁹ ē discernē inter bonū et malū. Quo grad⁹
p̄mū purgat ignorantia credēdorū: in alijs at
purgat ab ignorantia opandorū. Et p̄te hō
affectiue aliē ē dicēdū. Mā vtea cōcupiscen
tia manet. Pōt igit q̄s dupliciē cōcupiscere
cōmutabile bonū: Aut ita q̄ p̄ponat illud
deo: et hoc ē pctm̄ mortale: Et hic grad⁹ in
firmitatē enacuat i infusione grē subito et ve
lociter: Et becuacuatio significat p̄sanati
onē febricitantē. De quod. Matth. 8. Qd̄
socrus simōis te. ma. fe. s. dñs. te. ma. eius et
dimisit eā febris. et sur. et mi. cto. Hec ibi. Fe
bris enī ista cōcupiscētia signat. Unde glo. ibi
ibidē ait: Māqueq; aia q̄ cōcupiscētie car
nis fuit qñ febris estuat. Aut pōt ita cōcu
piscere bonū cōmutabile: q̄ non tñ p̄ponat

illud deo: sed inordinate sub deo: et hoc ē pre
catū veniale et quedā sequela pcti mortalis
Et iste grad⁹ infirmitatē nunq; tollit h̄ nisi
in cōfirmatio: s; tollet in futuro. T̄cludē
dū ē igit q̄ illa creatō p̄ quā significat cura
tio a pctō mortali: sp̄ legi⁹ fuisse subita: quia
p̄pter medicina cōtritiōis bona et opatiua
quia est in opatione celerima.

Marsa tertia vbi declarat q̄ cōtritiō ē bo
na et opatiua: qz ē in executiōe itegerrima.

Ertio in isto p̄mone vidēdū ē q̄ ad
hoc q̄ medicina sit bona et opatiua
oportet q̄ sit in executiōe integerrima
qz vno mēbro sanato altero remanēt infir
mo totus lāguet egor⁹. Mā cū cbrist⁹ cecū
natū illūinasset cope: illūinuit et mentes: qz
q̄t̄ cope: vt sci dicit spū etiā p̄fecto sana
bat. Cōtritiō hō vulneri medicina est et inte
gerrima: qz impossibile ē vt patet s. vnus vul
nus pcti mortalis p̄ cōtritiōe sanari qñ oia
pctā curent: qz neq; diuisa pōt esse cōtritiō
neq; diuisa pōt ēē vna remissio. Unde i p̄a.
dī de dño. Qui sanat cōtritos corde. quan
tū. i. ad pctōz purgationē. Et alligat cōtri
tiones eoz: quātū ad futuroz p̄servationē.

Hinc queri solet. At sanitas spūalis sū
possit esse cū egritudine spūali. Et. R. ad B.
Alex. de ales vbi. s. p̄ti. q̄ sanitas non pōt
ēē cū egritudine respectū eiusdē: qz nō pōt sū
ēē pctm̄ et grā: p̄nt tñ sū ēē fm̄ qd̄. i. respectū
diuersorū. Unde notādū ē: q̄ tres p̄nt esse
grad⁹ infirmitatis in aia. s. pctm̄ mortale a
deo sepans. Pctm̄ veniale ad deū ire retar
dans. Pena corporis impediēs. Pōt q̄s sana
ri a p̄ma infirmitate et nō a secūda et tertia.
Et licet sanitas cū egritudine s; qd̄ et nō
simplici. p̄t qd̄ dicit idē doc. q̄ sanitas ple
na p̄fecta et cōpleta p̄clusionē oīuz p̄dēz
infirmitatū vt sit habilis ip̄a aia sana ad bo
nū. i. ad deū diligēdū in sūmo: ita q̄ nulluz
impedimētū bēat ab alio amabili nō p̄tigit in
via repiri nisi forte in p̄firmatis. Quidā. n.
ita cōfirmati sūt q̄ nō p̄nt mortalit̄ peccare
Quidā ita q̄ nō p̄nt nec mortalit̄ nec venia
lit̄. In his q̄ venialit̄ p̄nt et nō mortalit̄ ē re
tardatio: sed non sepatio. Sed post hoc est
quedā corruptio corpis que impedit libertatē
potētie: et hoc impedimētū tollet i futuro. Hec
ille irrefragabilis doc. Et q̄bus oībus appa

ret contritio ē medicina saluberrima: qua fa-
cilit̃ et celerit̃ et integre sanat̃ conscie plaga.
Propter hoc plorandū est pro illis p̃tinaci-
bus et induratis p̃ctorib⁹: qui ita oportuna
medicinā suscipe contemnunt. Pro his plora-
bat *Cyprian⁹* in ep̃lo ad fratres d̃ñ plaagē
da dicēs. Quid aut quō dicā: lacrymis ma-
gis q̃ verbis opus ē ad exprimendū dolorē
quo cordis nostri plaga deslenda ē: quo ip̃si
nūmerosi multiplex lamētāda iactura ē. Quis
enī dur⁹ sic aut ferre⁹? Quis sic fraēne cba-
ritas oblit⁹: qui in suis suorum multiformes rui-
nas ac lugubres ac misit̃ squalore deformes
reliquias cōstituit? siccos oculos tenere p̃ua-
leat: nec erūpente statim fletu prius gemitus
suos lacrymis q̃ voce dānet. Doleo fr̃es:
doleo vobiscū nec miror ad leniēdos dolores
meos integritas p̃pria: et sanitas p̃uata blā-
ditur: q̃ñ plus pastor in gregis sui vulnere
vulnere. Quā singulis pectus meū copulo
meroris et funeris pondera luctuosa p̃ticipo
cū plangētib⁹ plāgo: cū deslensib⁹ desleo:
cū iacētib⁹ iacere me credo. Et ita. Mō que
rūt sanitatis patriam nec verā de satisfactio-
ne medicinā: p̃nia de peccatorib⁹ excussa est
grauissimū exremi⁹ delicti mēoria sublata
est. P̃peritunt morientib⁹ vulnera: et plaga
letalio altis et profundis viscerib⁹ infixa dis-
simulato dolore cōtegit. *Hec ille. Patet p̃-*
dicta per exēplū huius filij prodigi q̃ surgēs
venit ad patrē suū. i. p̃ctorē ad deū. Cū autē
ad vultū longe esset. i. motus ad penitendū nō
tū perfecte cōtritus: ad quod requirit̃ gr̃a dei
vidit illū pater ipsius. i. deus oculo clemen-
tis: et occurrēs cecidit sup̃ collū ei⁹ dādo. Lei-
quod dā nouū sentimentū familiaris cōfidē-
tie sue: et osculatus ē eū dū per gr̃a certifi-
cat de indulgētia s̃m̃. Bedā. i. dedit ei alti⁹
sentimentū: et gustū sue recōsillatōis. Et cū
diceret ei filius. Pater peccavi in celū et c. di-
xit pater ad seruos suos. i. ad angelos. Cito
proferte stolā p̃mā. s. innocentia p̃ peccatum
amissaz: et induite eū et date anulus in manu
eius. i. fidē cū opib⁹ sine q̃bus mortua est.
Iaco. 2. et calciamēta in pedes eius. i. statu-
ta regulariū et exēpla scōrū. Et adducite vi-
tulū sagiatū. i. cōtrictū siue sac̃z eucharistie
et occidite. i. imolate: et manducemus et epu-
lemur: quia hic filius meus mortuus erat p̃

peccatū et reuixit per penitēciam: perierat et
inuētus ē. Et ceperūt epulari: quia gaudiū
est angelis super vno peccatore penitentiā
agente. *Luc. 15. Ad quorū gaudiū et felici-*
tatem perducatur nos ille doc. penitentie: qui
cum patre et spiritu sancto viuūt et regnat in
secula seculorum: Amen.

Dominica tertia in quadagesima: de si-
gnis et causis et remedijs pestilentie et laz in
citantia ad penitentiā. Sermo. 58.

Propter hoc
enim venit ira dei in filios
diffidentie. *Ad Eph̃s.*
5. Tractantes vt sepe di-
ctum est in isto volumine
de penitencia et partib⁹ ei⁹
post tractatū de penitencia siue prima par-
te eius. i. contritiōe libet interponere ad ei⁹
maiozem incitationem: seueritatem diuine
iusticie et ire dei: que maxime ostēditur i pe-
stiferis morbis pestilentie multiplicatis pro-
pter peccata nostra nūc temporis in multis
locis. *De quib⁹ Apocaly. 16. scribitur: Et*
abiit angelus primus et effudit p̃b̃ialam su-
am in terram et factum est vulnus seuum et
pestimum in hominibus qui habebant cba-
racterem bestie. Et cōm enim glo. Vuln⁹ se-
uum et pestimum est pestilentia: que ita seua
est q̃ in vno die vel duobus vitam homi-
nis adimit. Et hoc fit ministerio angelorū
precipientium demonib⁹ hoc facere pro-
pter peccata nostra. Nam dicit: in eos qui
habebant characterem bestie: quia sicut cba-
ritas est dei character: ita peccatū mortu-
le est character diaboli. Quod autem hoc fiat
operatione demonū: Augustin⁹ in libro de
dominatione impiorū: transumptiue autē
26. q. 4. c. sciendū est. ostendit dicens. Nūc
ergo quia de dominatione demonū questio
est. Primo sciendū est illos ea plerūq̃ pre-
nunciare que ipsi facturi sunt. Accipiūt. n.
potestates et morbos imittere et ipsū aere
inficiendo: morbidū reddere. Hec ille. Qua
propt̃ et ap̃ls i epistola bodierna enumerat
multa peccata di. Fornicatio et ois inundi-
cia aut avaricia nec nō ictur in vobis et c. p̃
panca concludit verba proposita. ap̃l⁹ 8. n.
venit ira dei in filios diffidentie: mittendo. s.

Pars prima ubi ponitur signa natura-
lia pestilentialium.

maſſe future byemis. ¶ Et. n. aer plen⁹ vapo-
rib⁹ calidis ⁊ būidis a v̄etis australibus ⁊
portatis: q̄ ex̄ites cū putredinis: magis infi-
ciūt aerē q̄ si cēt plūia. Nec Aristo. in p̄ia
problematu. p̄bleumate. 23. q̄ clarissime
dēſtatidē Mediator. ¶ Quintū ſignū ē
paucitas plūie in vere cū frigore: tūc mul-
tiplica⁹ auster ⁊ turbat aer dieb⁹ aliq̄: ⁊
inde clarifica⁹ p⁹ hebdomada vñā v̄t. s. n.
¶ Et ait Arist. p. p̄bleumatū: p̄bleumate. 2.
¶ Et Hippocras ⁊ Galien⁹. 3. ap̄boſiſmozum
ap̄boſiſmo. 4. bec ē. q̄z boīes retētī ⁊ mul-
tiplicati in byeme q̄ ad p̄oſitates extrinſe-
cas deberēt in vere a natura pelli: a frigido
aeris pellif ad interiora: ⁊ ibidē retētī putre
fiūt aucto ſupeniēte: p̄miſcēt enī cuz ſan-
guine p̄ totū coſpns vñius ſaliter: ⁊ ex p̄ſti
boīes pneant. ¶ Tertū ſignū ē: cū in aere
accidit q̄ in nocte ſit frigus ⁊ in die calor: ve
bemēs ⁊ p̄oſociatō cōturbatio: tūc cito ac-
cidit peſtilētia. Et in hoc cōcordat⁹ medi-
ci q̄ p̄bi. q̄ oīs ſubita mutatio deycit actuz
proprie p̄ſtitutis. Tēgnī: q̄ ē liber Galienī
¶ Septimū ſignū q̄ apparuerit eſtas n̄ ve-
bemētis calozie: ⁊ ē magne cōturbatiōis
bēs matutina alterata. ſ. ⁊ iā p̄terierūt i au-
tūno ſelle calozes ⁊ ignes ſtātes i aere: tūc
indicādū ē q̄ vapores groſſi ex̄ites maſſa
ignitū hui⁹ mōb⁹ ſtellarū cadētū i autūno
p̄cedēte eleuati toto tpe byemis ⁊ veris iae-
re remāſerūt: ⁊ ad eſtātē pueniētes ſuffocāt
calozē eſtatis ⁊ cū obtūdūt ⁊ de mane in fri-
giditatē alterāt matutina eſtaſ. ſ. ad frigidū.
vel meli⁹ ad calozē remiſſuz ſuffocātū: qu-
propter aerē eſtaſ iſficiūt ⁊ corūp̄it. De na-
tura būidē i obtūdere calozē: ⁊ ſicci acuerē.
¶ Verba⁹. 3. P̄ſcitaeſenū ē lima calozia. ſ.
ap̄bo⁹ cōmōto. 15. ¶ Octauū ſignū ē q̄ vi-
deris aerē alterari in vno die multis viciōb⁹
bo intelligēde quaciūſ alteratione ſiue ad
calidū ſiue ad frigidū ſiue būidū ⁊ ſicci: ſiue
ad tenebroſitatē ⁊ luciditatē. Nec enī ſignāt
ei⁹ malā diſpoſitiōnē ⁊ eleuatiōnē in alozuz
vapozū ⁊ multiplicationē diuerſoz v̄tōz
hui⁹ mōi enī aeris mutationes: ita etiā cor-
pora noſtra trāſmutāt: ⁊ ex cōſequenti alte-
rant ad p̄uans egritudines et peſtilēntia.
¶ Non me extendo: tum quia dictuz eſt ſupra
tum quia deſepat. ¶ ¶ Nonū ſignū ē cum
die vno oſtenditur ſol clarus ⁊ alio die con-

turbatur: & conuenit
 Quidam signū ē
 inenit nobis scilicet
 lenus appareat: & nō re
 diandū ē: et ipsū ē pl
 uerius: q̄ postea infir
 mū. Quidam signū ē
 multiplicari: & itē
 habito p̄ plūuū et h
 inque supiorū colorū
 gūis diuerſitas: im
 pūit enī ē q̄ sit bu
 midū & pluuioſū & tal
 pleat corpora n̄a multū
 hūctat aī. **Aristo.** p̄
 te. zi. 7. 22. 7. et cōm
 mū. Quidam signū ē
 triplicē reptilia ē p̄
 uerius diuerſi & vīg
 mures & alia aſſeſa
 hīc erit: & manifeste
 male nā: vt reptiles
 re q̄ midio ſignū: & alia
 p̄ hoc enī ſignū nō
 perſona a aeris diuerſi
 ſignū enī q̄ bec ele
 mēta: ideo generā
 aī & fre gauratur
 ſi q̄ quibz moritur. Ier
 itanea fugiūt ad ſup
 riora moriſore. Et cum
 p̄us p̄ſeruatiōē: ſe
 ſa et p̄onit cōſolati
 bleuitate. 22. **De**
Ar. bina q̄riti tra
 ſilērie collegi. **Eric**
 Para ſecūda vbi po
 tie & morbi
 Et cōdo illo
 cō. ppter q̄
 Alēnē: q̄riti Pezina
 bolatio. 22. Et men
 it v̄ſurpatio. 24. Et
C. bina cā p̄ſellē
 ſiū mādatoz. Sicur
 oia obtepan̄ boi. ut
 tranſit. q̄ ſicut nos
 mōſtē & creature cā
 mōſtē vñū dubium
 q̄ cōſormari volū

turbatur: et conuenit in ratione cum priore.
¶ Decimū signū ē cūz soloz et apparet qd
 añ en sit nebula sicut puluis: et aer pulueru
 lētus apparet: et nō reddit lucē clarā: tunc in
 dicandū est ipsū ēē plenū malis vaporibz et
 diuersis: qd postea infect ē causa pestilentie.
¶ Undecimū signū ē cū videris ranas iam
 multiplicari: et itellige de ranis qd apparent
 subito p pluuia et tunc magno pcedēte: qd sunt
 in pte supiori coloris cinerici: et sub vtre co
 lorio diuersi: maxime citrini vel aurei. Ar
 guēti en eo qd sūt bumide et aq̄tice tēp bu
 midū et pluuioz et tale pestilētie exilit cū re
 pleat corpa nra multa būditate putrescibi
 li: sicut ait Aristo. p pbleumatū pbleumay
 te. 2. 7. 22. 7. 21. cōmētatoz. Petr padutē
 sis. **¶** Duodecimū signū 7 vltimū ē cū mul
 tiplicē et repulsi ex putredine generata: sicut
 vermes diuersi et vipe ipsefecte: et appareant
 mures et alia aialia subteranea fugere a sup
 ficie tēre: et manifeste exire vt videant aialia
 male nāe: vt serpētes venenosos et silia fuge
 re ex nidis suis: et alia dimittunt oua sua.
 Per hoc eni signū nō solū arguēda est mala
 et pessima aeris dispositio: sed et tēre et aque.
 Signū eni qd bec elemēta corūpū ē imo sūt
 corūpta: ideo generant aialia et corūptē
 puta i tēre pcauitotibz generat sumi veneno
 sūa quibz mures: serpētes: et oia aialia sub
 teranea fugiūt ad supficiē tēre: tāq̄ a vene
 no mortifero. Et cum videris nō expectes si
 potes pseruationē: sed cito fuge et lōge. **¶** Dec
 oia exponit cōsiliatoz pma pbleumatū pro
 bleumatē. 22. **¶** De cōmnia signa ad lram ab
 Quicē. pma qrti tractatu. 4. c. De febre pe
 stilētie collegi. Et sic patet pars prima.
¶ Pars secūda vbi ponit cāe spāles pestilen
 tie et morbi corporales.
¶ Et cūdo i isto sermone ponit qtuoz
 cāe ppter qd se imittit mortuos et
 stilitas: qru pma ē celestiu mādator ab
 bofatio. 2. est mentiu elatio. 3. est rapina
 rii vsurpatio. 4. est libidinuz inboneltatio.
¶ Pma cā pestilētiā ē abbofatio cele
 stiu mādator. Sicut eni pp̄ oledictiā oia
 oia obtēpant boi. ita p inoledictiā oia con
 trariā. Nā sicut nos a volūtate tē diuer
 timus: ita et creature a volūtate nra. **¶** Qū
 mouet vñ dubium a theologia. Si tene
 mur cōformari volūtati dīne in volūto. i. si

obligamur velle qdā scim⁹ deū velle. Ad
 qd rñdē fñm Aler. de al. in pma pte sūme
 sue i tractatu de volūtate tē. circa finē. Et
 Bona. in p. dīl. 48. ar. 22. q. 2. Et Bona. in
 eadē p. in p. Abinon mouet aliā qōnē nū
 istā. Et bñm Tho. in p scripto eadē dīl. q. 3.
 et. 4. Et fñm Landulsi eadē dīl. q. 3. Et Pe
 trū de rorā. ibidē ar. 2. q. 1. Et Jo. de ripa i
 eadē dīl. circa finē. Et Frāciscū d mayrona
 in p. dīl. 5. q. vlti. Qd ad illud dī aliqd tene
 ri: qd si nō facit: pctm incurrit: in oibz autē
 naturalibz et volūtarijs pctm cōtingit ex
 qd aliquis nō puenit ad illud ad qd ordinat⁹
 est: vt babet i. 2. pbiis. vt patet in mōstris
 in natura et in erroibz qui cōtingūt in arte
 Sed tñ differē ē in naturalibz et volūta
 rijs: qz in naturalibz defect⁹ ē ab boie inci
 dit ex necessitate. Sed in volūtarijs ipa vo
 luntas ē causa sui defect⁹: qz in nob ē posse
 deficere et nō. Unde defect⁹ voluntas ab eo
 ad qd ordinata ē nō solū habet rōnes pcti s
 etiā culpe. Nū igit cōformitas volūtatis at
 tendat fñm hoc qd tendit p actū suū in illud
 ad qd ordinata ē: oportet qd defect⁹ cōformi
 tatis inducat pctm et culpaz. Et id tenemur
 ad cōformitatē volūtatis: vñ glo sup illud
 pma. Non adbesit mibi cor pui 7c. Cor pui
 batet qd nō vult qd deus vult: s oēs tenemur
 nō batere cor pui: ergo 7c. Mā fñz Tullii
 in li. de amicitia. Amicor idē ē velle et nolle
 s si obligamur ad amorē tē: obligamur idē
 velle qd ipse. **¶** Est tñ aduertēdū: qd quedā
 vult tē volūtate aīcedente: quedā volūta
 te cōsequēte. Quedā dīco vult volūtate aī
 cedēte sic qd omnes salui fiant iuxta illud. i.
 Thimo. 2. De⁹ vult oēs saluos fieri. Et te
 bis nō est dubiū qd volūtate nra i talibz vo
 lūtis tēo cōformare debeam⁹: qz hoc ē i qd
 volūtas nra ordinata. Quedā nō sūt qd de⁹
 vult volūtate psequēte: vt qd iste dānetur et
 iste: et multa cōtingētia qd i hoc mūdo eueni
 unt. Et ex istis reuera nō tenemur fñm aliqz
 doctores velle oē qd tē vult: s solū qd vult
 et inotescit nec ad illud oē. Ideo notandū qd
 aliqd oīdit tē se velle absolute et qrtū in se
 est: vt bona qd facit et hoc tenemur velle abso
 lute et simpliciter. Absolute volūtate qrtū i
 nobis est. Aliquid nō ostendit se velle volū
 tate absoluta: s oppositū velle quātū i se ē:
 vt mala que infligit et hoc tenemur volūta

mino: 7 nō erit plaga in eis. **De**cauit nūera-
 tio nō fuit sic facta: 7 id secuta ē plaga. **U**n-
 aq̃ act⁹ ē sermo dñi ad Dauid ppterā di. **U**ade
 loq̃re ad Dauid. **H**ec dicit dñs: **T**riū tibi
 p̃af optio: elige vñū tibi: bis vt faciā tibi
 lūg. vnisset Dauid ad Dauid nūciauit ei dñs.
Uue septē annis vniet ē fames i ēra tua: aut
 b̃ mētib⁹ fugies aduersarios tuos: illi te
 sequē: aut certe trib⁹ dieb⁹ erit pestilētia i
 a tua. **U**ūc g̃ relibera 7 vide qd rñdeaz ei
 misit me. **D**ixit at Dauid ad Dauid: **C**oar-
 oz nimis: sed meli⁹ est vt incidā in manus
 nī. **M**ulte enī mie sūt ei: q̃ i manu bōiuz
 igēdo v3 pestilētiā triū diez. **A**um qz re-
 tia dei spabat. **M**ulte enī mie ei sūt. **A**ū
 si elegisset famē septē annoz: ipse 7 alij di-
 lites puidissent sibi vt victur: 7 paupes fuis-
 sent nimis afflicti. **I**tē si elegisset fugā coraz
 aduersarij: ipse 7 alij potētes fuissent pte-
 i auxilio pugnatoz 7 refugio fortalicioz
 ceteri fuisset occisi. **E**t id elegit penā oib⁹
 glē: qz pestilētia a deo imissa: equalit⁹ pote-
 rat cadere sup regē 7 pauprem. **I**mmisit g̃
 dñs pestilētiā i illis de mane vsq̃ ad tēp⁹ cō-
 stitū. **E**t vñ dicit **M**icb. 7 lra. **A**ep con-
 stitū itelligit boza sacrificij vsq̃ tñi. **I**llō
 nī fuit statutū i lege. **E**xo. 29. **I**ta qz ama-
 b̃ pmi diei vsq̃ ad bozā illā mortui sūt de
 o septuaginta milia viroz. **U**ūc exten-
 sisset angel⁹ manū sup b̃rlm ait dñs ange-
 l⁹ pcutiēti: **S**ufficit nūc. **C**ōtine manū tuā
 p̃cebat aut Dauid: **E**go sū q̃ p̃cecaui: 7 ego
 iniq̃ egi. **M**erita obsecro ira tua 7 me 7 cō-
 a domū patris mei. **U**ic autē oris q̃stio
 quare p̃p̃ p̃ctū Dauid p̃cussit dñs p̃lm⁹
 u scriptū sit **E**cc. 13. **F**ili⁹ nō portabit ini-
 quitatē p̃ris: neq̃ p̃riniq̃tates filij. **E**t **D**eut.
 24. **U**ō occident p̃res p filijs: nec filij pro-
 patrib⁹: sed vnusq̃sq̃ p̃p̃ctō suo moriet. **E**t
 ia pte ṽ deū p̃cussit iniquitatē patrū in fi-
 os i etiā 7 q̃rtā generationē: is q̃ oderunt
 e. **E**xo. 20. **E**t **D**eut. 5. **A**d p̃cordiā huius
 liqui dicunt qz quadruplex ē mors. **M**orpo-
 a: spūali: tēna: 7 cēna. **D**icit enī qz mor-
 spūali 7 cēna nō p̃cussit p̃r filios: nec econ-
 trario. **E**t isto mō itelligit illud dictū **E**cc.
 10. **F**ili⁹ nō p̃or. 7c. **M**orte autē corpali 7 tē-
 nali mēficiā aliqui filij p̃p̃ctō p̃ris: 7 econ-
 trario: vt p3 i d̃ilnuio p̃p̃ctis p̃entū submer-
 sūt p̃ueri q̃ adduc nō poterat eē p̃ticipes i

p̃ctis parētū: vt poter dñs vsū nō batentes
Mel mediantib⁹ angelis scis: vt pote submer-
 sione somodoz infecti sunt puuli cū parētū
 bus. **M**el mediantib⁹ angelis malis q̃b⁹ aliqui
 vñt de ad executionē sue iusticie: sicut pro-
 p̃ctō egyptioz p̃geniti fuerūt infecti in q̃rtū
 puuli. **M**el mediantib⁹ boib⁹: sicut de mādato
 dñi filij isrl⁹ infecti fuerūt habitatores canaan
 cū vrozib⁹ 7 filijs q̃rticūq̃ puulis. **E**t hui⁹
 snie fuit b̃tūs **L**bo. prima pte. 2. q. 87. **E**t
Micb. 7 lra i postilla sua sup li. **D**eut. 24.
 c. sup illud dictū. **U**ō occident p̃res p̃r. 7c.
Dicit etiā b̃tūs **L**bo. q. 7c. trimēta corpaliū
 rerum vel etiā ipsi corpis sunt etiā quedam
 penales medicine ad salutē oie ordinate: vñ
 nihil p̃hibet penis talib⁹ aliquē p̃niti p̃p̃c-
 cato alteri ṽ a deo vel ab boie: vt pote filij
 os. p̃ p̃ib⁹ vt dictū ē. 2. subditos. p̃ dñs in
 q̃rtū sūt q̃dā res eoz vt p3. 2. **R**eg. vlti. c. l.
 hic qz p̃p̃us fuit p̃niti ṽterat q̃dā res **D**a-
 uid. **S**i obijceres: iā dixisti qz mittit pesti-
 lētiā p̃p̃ p̃ctā: vñ b̃ qz sepeberemite 7 opti-
 mi religiosi peste moriūt. **R**ñdeo qz duab⁹
 p̃gruētis oñdē qz de b̃ facit. p̃p̃p̃ aliquē
 plēnū seu dissipationē: 7 b̃ mō in d̃ū boni sit
 cū malis p̃niti: qz eoz p̃ctā nō redargue-
 rūt vt **A**ug. ait i p̃ c. l. 2. ad cōmēdā-
 dā būane societatis vnitate ex q̃ vñ b̃ p̃o
 alio d̃eē sollicit⁹ ne peccet. **M**ltio mō b̃ fac-
 te ad occultādū sua iudicia: qz p̃ctōres non
 merētea agē: 7 isto mō colligit rapit ma-
 los esca donoz. **M**lti b̃ tibi nō sufficit dic cū
Paulo ad **R**o. 11. **O** altitudo diuini. 7c. **E**t
 cū **A**ug. d̃r de facti p̃fūditatē iudicij dei p̃-
 netrare n̄ possum⁹: manifeste tñ scim⁹ vt eē
 7 bonū qd fecit. 7 sic p3 2. cā pestilētie. **E**t 3.
 cā est rapinaz vsurpatio. **D**af enī pestilētia
 p̃pter vsuras 7 rapinas. **E**xo. 9. **D**ixit g̃qz
 dñs ad **M**oyse: **D**ices ad p̃baraonē: **B** d̃ic
 dñs de⁹ bebreoz: **D**imitte p̃p̃z meū vt sacri-
 ficet mibi i deserto. **M**icb. 7c. extēdēs manū p̃-
 cutiā te 7 p̃p̃m tuū peste: p̃ib⁹q̃ de terra.
Pbarao violētia ṽ dissipationis: p̃p̃s sensus
 cogitat⁹ cogitat⁹ d̃c ṽlmodos q̃b⁹ possit p̃-
 rumū dissipare 7 p̃tinue dissipet i spiratōes
 q̃ sūt p̃p̃s rei: ṽl p̃barao in p̃taf tēnudāe p̃-
 cussos ṽl dissipās p̃p̃atos. **D**icūf. n. tēnudari
 p̃cussos vsurarij: qz raro ṽl nūq̃ aliq̃s acci-
 pit ad vsurā nisi p̃cussus aliq̃ molestia: vel
 dissipās p̃parādos: qz paupes ad d̃inū cul-

nece p[ro]fitebor illi nō cōpuls[us] p[er] psal. 31. Dixi cō
fitebor aduersū me p[er] psal. 95. Cōfessio 7 pul
brutudo in p[er]spectu eius p[er] psal. 99. Introite
mortas ei[us] i[n] p[er]fessio[n]e. q. d. aliē nō ē intrandū.
sal. 118. Q[ui] mē apui i[n] cōfessione: 7 attra
h[er]it sp[iritu]m. s. scilicet. Prover. 16. Reuela d[omi]no opa
ua: 7 dirigen[te] cogitatio[n]es tue. Prover. 28
Qui abscondit scelera sua nō diriget: q[ui] aut
cōfessus fuerit 7 reliquit ea m[er]ita[m] cōsequet[ur].
Eccl[esi]a. 4. Mel bytero b[ea]ticia aiam tuā: 7 ma
nato caput tuū. Eccl[esi]a. 17. Nū mortē cōfi
ere p[ec]cā tua. Eccl[esi]a. 43. Parra si qd d[omi]n[u]s vt
iustificeris. Eccl[esi]a. 47. Tolle molā 7 mole fa
cina. Eccl[esi]a. 52. Solue v[er]icula collitui capiti
a filia syon. s. i. cōfessio[n]e. Eccl[esi]a. 58. Si abstu
ris ex medio tui catenā. 7c. Et iter. Dne
ur i tenebris lux tua 7 tenebre tue erūt sicut
veridies. Teno. 2. Et sicut aq[ua] cor tuū
i[n] p[er]spectu dei p[er]fessionē. Psal. 13. Colligata
iniq[ui]tates effraim: absconditū ē p[ec]cātū ei[us] dolo
re p[er]turcent loquētiē ei. Psal. 14. Reddem[us]
v[er]icula labio[rum] n[ost]ro[rum]. Et sic p[er] lege[m] veteri[n]g
n[ecess]ariā ē cōfessionē. patet q[ui] pars secūda.
Paracētia in q[ui] p[ro]bat cōfessionē ē n[ecess]aria
riā p[er] lege[m] nouā 7 gratuitam.
Lectio p[ro]bat cōfessionē ē n[ecess]ariā
lege noua 7 gratuita. Et tripliciter.
Primo enagelica 7 ap[osto]lica p[re]cepto. 2o cano
nica 7 auctērica cōstitutio[n]e. 3o politica ex[em]pli
catio[n]e. Primo p[ro]bat idē enagelica p[re]
cepto. Mā p[ro]mōs th[eo]logos marie Ric.
1. d[icitu]r. 17. ar. 2. q. 1. P[re]ceptū cōfessio[n]is b[ea]t[us]
euāgelio. Mā p[ro]p[ter] hoc p[re]cepit ip[s]icite i figu
ra q[ui] dixit Mat. 8. Leproso mūdato. Ma
te. 8. vnde te sacerdotibus. Et b[ea]t[us] idē p[re]cepit
ip[s]icite q[ui] discipulis dedit p[re]t[er]e iudicādi i
oro cōscie. Mā p[ro]misi Petro se daturū b[ea]t[us]
i[n] p[re]t[er]e. Mat. 16. ibi. Tibi dabo cla. 7c
uā postea dedit 7 ex[em]p[er]e p[er] resurrectionem
n[ost]rā dixit Jo. 20. Pasce oues meas: 7 oibus
p[ro]p[ter] his eādē p[re]t[er]e dedit p[er] sp[iritu]m s[an]c[tu]m q[ui] re
niseritis p[ec]cā remittat eis: 7 quoz retine
ritis retēta sūt. Si g[er]o dedit b[ea]t[us] p[re]t[er]e Petro
ip[s]is 7 discipulis: dedit etiā suoz successori
bus. 2o p[er]m[ission]e. 7o Ric. vbi ē. Papa est suc
cessor Petri. Ep[iscop]i successores ap[osto]lor[um] Ceteri
7o sacerdotes sunt successores discipulorū.
habet hoc idē. 21. d[icitu]r. c. 7. nono 68. c. 102.
p[er]p[et]uū. S. q[ui] autē. c. 6. quoz vices. Et extra
e sacra yncione. c. ynico. S. p[er] frontis. Et

hosti. 7c. p[er]p[et]uū. 7o ordinando. S. 7 qualiter
vbi alij dicunt. Et nota q[ui] Petro sp[iritu]s p[er]
ta est b[ea]t[us] mod[us] auctoritas: vt ab ip[s]o sūmo
pontifice ceteri inferiores b[ea]t[us] auctoritates
recipiāt. Hinc ē q[ui] q[ui]s b[ea]t[us] mod[us] auctori
tas oib[us] sacerdotib[us] collata sit: vt pat[et] ex su
p[er]dictis: nō t[ame]n oēs ip[s]am exercere possunt
quia ab ecclesiā restricta ē. Et hoc cōueniē.
Et quib[us] oib[us] sic arguit. Quibus datur
p[er]as de aliqua causa ip[s]icite iudicandi: d[omi]n[u]s
etiā illis potestas cognoscendi de illa. iuxta
illā regulā. Cum quid cōcedit: conceditur
etiā illud sine quo adimpleri nō posset. Cui
iurisdic[tio] data est ea q[ui] cōcessa ē vident[ur]
sine q[ui] iurisdic[tio] explicari nō potuit 7 p[er]
q[ui] puenit ad illud. habet illā regulā extra. 6
officio delegati. c. p[er]tea. Et. ff. de iurisd[ic]t[i]o
ne om. iud. l. 2. ff. de p[ro]curatorib[us]. l. ad rem
7. l. ad legatū. 7. ff. si v[er]us p[er]atur. l. p[ri]ma. S.
p[er]f. de seruitutibus rusticor[um] p[re]dictor[um]. l. qui
habet. ff. de acquirēda hereditate. l. illud.
Nū igitur iudex nō possit recte iudicare de
causa sibi ignota: necesse ē q[ui] iudex sp[iritu]alis
s. sacerdos si debet conscientia p[re]dictis recte
iudicare q[ui] facta ip[s]ius p[ro]p[ter] cognoscit: s[ed] co
gnoscere nō potest nisi peccator ei cōscientia
suā p[er] cōfessionē aperiat: quia ecclesia nou
iudicat de occultis s[ecundu]m Dec. in. 4. d[icitu]r. 15. ar.
1. q. 4. Hoc idē habet extra de simonia. c.
sicut. in fi. 7. c. tua nos. Et extra de sen. exco.
c. 9 nobis. 2. Et. 32. d[icitu]r. c. crubescant 33. q.
5. c. christiana. Nū igitur christus sacerdos
res instituerit aliorū iudices in foro consciē
tie qui iudicare nō possint de occultis: p[re]ce
pit peccatores de necessitate salutis sacerdo
ti peccata sua confiteri. Et ideo Hosti[us] ait
p[ri]mo li[ber] de cons[ec]rat[i]o[n]e. Si op[er]a medicantis expe
ctas: oportet vt vulnus detegas. Cōfirmat
tur hoc exemplo Jacari Jo. p[er]i. quē resusci
tatu[m] tradidit d[omi]n[u]s discipulis soluendū. Et
Aug[ustinus] in li[ber] de pe. Et ponitur de pe. d[icitu]r. l. 1. S.
quē penitet. vbi scribit. Jacari p[er]i de monu
mēto tā luscitatu[m] obtulit d[omi]n[u]s discipulis sol
uendū p[ro] hoc ostēdēs p[re]t[er]e soluēdi cōcessā sa
cerdotib[us]. Hec ibi. Hinc ē q[ui] apli habito hoc
p[re]cepto a magistro suo postea p[er]mulgarunt
Mā Dec. dicit q[ui] apli illud p[re]ceptū nūq[ui]d p[re]
dicassēt siue p[ro]p[ter] la sent nisi illud ex[em]p[er]e i mā
datis a d[omi]no habuissent. Qd fecerūt vt pat[et]
Iaco. 5. vbi d[icitu]r. Cōfitemi alterut[rum] p[ec]cā v[est]ra
7 orate p[ro] vniū[us] v[est]r[um] saluamini. Sup[er] quo p[ro]bo

dicit Ric. q. aplos inuit confessione eē facienda
sacerdoti: q. paulo añ bec verba pmissit. In-
firmat q. s. i. vobis: inducat p. libros ecclie. Et
ait id ē doc. q. aplos etiā intellexit eā eē necessa-
riā ad salutē: q. cōcludit vt saluemi: q. pars
nō tñ referēda ē ad oratē: sed etiā ad confi-
temi. ¶ Q. d. si p. trāp. dicta argum. ē etiā p. re-
uāgelii: q. Jo. 8. i. uenit q. dñs remittit pec-
cata mulieri i. ad alterio de p. b. s. fine confes-
sione. Nemo di. te condē. nemo do. nec ego
te cōdē. va. 7 am. no. pec. Sicut lāguido. q.
38. annis languerat: q. etiā suā infirmitatē
meruerat p. p. t. m. vt Jo. 5. dicit ei dñs: Ec-
ce san. fact. es iā noli peccare: ne deteri. ali-
quid tibi cōtingat: nullā tñ ab eo exegit con-
fessionē. Ad hoc rōdeo fm Alex. d. al. vbi. 3.
Q. d. si nō legat p. dictor. p. fessio potuit tamē
fieri. Multa enī sūta r. po. facta: q. tñ nō sūt
scripta. Confirmat hoc idē p. auctoritates
alior. ap. d. 7. An. Petr. 2. ep. b. 3. c. Data
gite immaculati 7 inuolati r. po. iueneri in pace
7 p. cōfessionē emēdāte cōficiam. 7 item: Cre-
scite p. o. in grā 7 i. cognitiōe dñi nri 7 salua-
toris Iesu xpi. bec aut grā crescit i. nobis p.
p. fessionē fm glo. Itē Jo. b. m. canonice sue
i. c. Si aut cōfiteamur p. ctā nostra fidelis 7
iust. ē dñs vt remittat nobis p. ctā nra 7 emē-
det nos ab oī iniquitate. Itē ap. Paulus. i.
Abi. 6. Apprehēde vitā etnā in qua voca-
tus es: 7 cōfessus bonā cōfessionē corā mult.
testib. p. cipio tibi corā deo q. viuificat oīa in
xpo iesu q. testimoniū reddidit sub p. dō p. i-
lato tonā p. fessionē: vt serues mandatū sine
macula irrep. b. s. ibile: vlt. in aduētū domi-
ni nri Iesu. Hec ibi. Et sic patet euāgelij p. ce-
ptis 7 ap. lica instructē p. fessionē esse necessa-
riā. ¶ 2. p. b. cōfessionē canonice. Max. p.
sacros canones statutū ē oēs volentes remis-
sionē p. ctōr. accipe pri. ad verā p. fessionē ac-
cedere. p. n. d. p. di. i. c. vide. d. f. Quisq. es q.
p. sci. tibi es alicui. erroris 7 quāto tpe erras
se tenost: tāto nībilomin. tpe b. nīlia te ipsū
ad tēu 7 satisfaciā ei i. p. fessioe p. nīe. Hec ibi
Et in. c. ecclia. d. f. Ecclia xpi est nō batens
maculā neq. rugā aut aliqd. istū. modi. Qui
ē p. ctōr. aliqua forde maculat. ē nō p. d. t. ec-
clia xpi appellari: nec xpo subiect. dicit: p. s-
sibile est aut vt quō ecclia q. pus rugā habu-
it 7 maculā 7 imundiciā 7 postea restituta ē
ita 7 p. ctōr. currat ad medicū. i. ad cōfessorē

q. nō bñt op. s. ant. medico: sed male habētes
vt curet vulnera ipsi. 7 sit vt ecclia q. est cor-
pus xpi. Et i. c. s. d. a. d. f. Secūda p. naufragiū
tabula ē culpā simplici cōfiteri. Inta-
ti estis errātē: inuitamini 7 cor. rectū: erranti-
mus iuuenes: sed emēdem. senes: iūgamus
lachrymas 7 gemit. copulem. Et in. c. d. f.
dicit. H. p. d. f. diffinitionē nō facit: q. miam su-
oibus p. m. s. i. t. relapandi licētiā sacerdotib.
suis sine vlla exceptiōe cōfessit. Et in. c. si p.
catū. idē dicit. Et in. c. quē penitet. Quē p.
nitet oīo penitet: 7 dolo 7 lachrymis osse-
dat: 7 repñt tēo vitā suā: p. sacerdotē p. n-
nati iudiciū tēi p. cōfessionē: p. cepit enī de
mūdādis vt cōfiderēt ora sacerdotib. 7 docē
corpali p. nī cōfessenda p. ctā. Et in. c. quō. 7
Frustrantur clauēs ecclie q. sine arbitrio s.
cerdotis p. niam agit: si sine oris p. fessioe i.
dulgētia i. petras. Et extra de p. e. 7 re. c. o.
dicit. Q. is vtriusq. sex. cū ad annos discer-
tionis p. uenerit oīa sua sol. p. ctā semel i. a. m.
fidelit. cōfiteat. p. prio sacerdoti: 7 iunctā
bi p. nias studeat p. virib. adimplere. Hec ibi
Sup. quo dicit. Bona. in. 4. d. f. 17. Q. d. cū
sue bonisue mali obligantur ad p. fessionē
sel. i. a. nō q. teneri ad p. fessionē p. ctōr. ē d. u.
citer. Aut ex institutiōe prima. 7 sic ē l. b. p.
pto p. 3. s. solū illis q. sūt i. p. ctō mortali. A.
ex institutiōe sup. addita q. est a generali cō-
lio: in dicto. c. ois. 7 rōne b. u. i. secūde i. n. s. i.
tionis tenent oēs: saltē semel i. anno. 7 t. m.
li. p. t. e. b. i. 7. Q. d. aut fm Alex. vbi. 3. b. u. i.
institutiōe secūde p. ctōr. ē triplex. Prima
fuit iō q. quilibet tēlet tēu gloriificare con-
tendo se p. ctōrē. Qui enī se p. ctōrē cōfiteat
tēu gloriificat: oñdēs se tēi grā 7 mīa i. n. d. i.
re. Secūda rō fuit sacre cōfessionis reuerenti-
q. oēs tenēt i. p. s. b. a. c. i. c. a. r. e. tā p. fecti q. p.
perfecti: Et tūc q. agn. p. s. b. a. l. i. s. cū solē
tate māducand. est: vt mīdi eēt mandu-
tes 7 digni: oportuit p. m. i. t. t. remediū pur-
tionis: 7 hoc q. d. ē i. p. fessioe p. cti. Tertia
fuit discretio gregis dñici: ne lupi ascēderēt
in gregē q. māducaret agnos: ideo institutū
est vt vult. cōfessio sua p. n. d. erent sacerdo-
bus: vñ si q. s. nullā habet p. ctū mortale
t. t. t. p. fiteri veniale. H. 3. quō. 7. q. l. i. c. t. e. l. a.
b. i. t. i. n. f. e. r. i. ¶ Sed hec dicta sūt incidēter ad
clarationē illi. c. ois. Q. d. si contra argu-
sic. Q. d. est necessariū cōfiteri sacerdoti n.

ad tapandū emendā-
ter sibi p. t. a. r. e. e. m.
quis vult c. t. nō sacer-
dote cōueniē b. m. o. i.
ordo nī hēde. Ad b. i.
p. n. d. e. t. e. r. m. a. r. g. u.
m. a. r. i. s. v. n. i. p. t. i. t. u. d.
E. t. r. a. t. o. f. i. c. i. o. 7 p.
m. a. t. e. q. u. i. d. i. c. i. t.
f. i. c. i. o. v. e. r. i. t. a. t. e. i. p. s. d.
f. a. m. i. l. i. a. r. i. s. c. a. r. n. i. s. u. e.
m. a. d. e. y. i. n. a. l. i. q. c. a. i. n. q. u. i.
c. a. r. n. i. s. s. u. e. q. p. r. o. p. t. e. r.
e. t. e. r. i. i. u. d. i. c. i. o. s. i. s. a. c. e. r.
f. i. s. i. o. nō s. o. lū o. r. d. i. n. a. m.
i. m. o. a. d. a. l. i. q. u. a. r. e. l. a. x.
m. i. 7 a. 3. s. u. s. c. e. p. t. i. o. n. e.
a. c. e. i. n. f. o. r. o. p. s. i. e. n. t. i. a.
f. a. r. i. i. s. t. e. s. t. cōfiteri s. a. c. e. r.
d. o. t. i. s. e. s. s. e. cōfessionē
i. a. d. d. o. c. e. c. c. l. i. e. b. i.
p. r. o. b. a. t. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e.
A. c. c. i. p. e. s. a. c. r. i. f. i. c. i. u. cō-
f. e. s. s. i. o. n. e. m. e. e. q. u. i. s. f. a.
t. e. a. t. n. o. m. i. n. i. t. u. o. 7
e. a. n. t. d. i. n. e. q. u. i. s. i. l. i. s. t.
q. u. i. d. a. g. a. t. i. n. s. e. q. u. i.
d. i. d. i. t. o. c. u. l. u. t. u. i. c. o. r.
r. e. p. e. l. l. i. t. d. i. r. i. c. t. a. b. o. m.
v. o. l. e. s. a. u. t. m. i. s. e. r. a. s. a. s.
i. s. b. i. cōd. a. t. a. c. a. l. o. r. e. t. e.
p. o. m. e. l. i. a. r. i. u. c. m. e. l.
i. n. v. u. l. n. e. r. a. nūq. d. e. c.
m. e. d. i. c. a. m. e. t. a. d. e. s. s. e.
v. u. l. t. d. e. 7 cōfiteat.
l. o. r. e. nō p. o. s. s. i. t. s. e. d. q.
i. t. u. e. n. i. a. t. q. u. i. d. n. o. b. i.
d. a. n. s. o. b. i. j. c. i. a. t. p. d. e. o.
r. e. q. a. c. c. u. l. a. r. e. p. e. c. c. a. t.
b. a. u. t. d. e. n. o. s. t. e. r. q. 3.
r. e. a. cōfiteamur i. n.
f. i. d. a. m. u. r. p. o. s. t. m. o. d. o.
p. n. a. t. i. c. a. r. u. e. d. o. 7
cōfessionē a. n. t. o. z. i. t.
p. n. e. m. s. i. l. l. u. d. D. i. g. i. c.
i. a. r. e. m. a. n. e. r. a. t. nō o. p.
t. u. s. cōfessionē ē: o. p. n.
i. n. e. t. e. r. g. o. l. u. c. e. c. l. a. r. i.
t. a. t. i. o. n. e. nō o. r. i. s. cōfessio.
q. u. o. v. e. r. b. o. v. i. d. e. t. q. u. i.

ad taxandū emendā pēti: sed homo sufficiē-
ter sibi pōt taxare emēdā. p pēto suo vel ali-
quis dilecti? nō sacerdos: ergo videt q non
sunt cōueniēs b? mōi institutio cōfessiois sa-
cerdoti fide. Ad hoc. R. Ri. vbi. s. in re-
sponsione tertij argumēti. q ille q nimis ē fa-
miliaris vni pti: iudex eē nō debet in illa cā.
Extra de officio 7 pātē iudicis delegati. c.
insinuāte. qz sic dicit glo. ibidē familiaritātē
affectio veritatē impedire solet: bō autē ē nimis
familiaris carni sue: 7 nō est rōnale q sit
iudex in aliq cā in qua agēdū ē de punitione
carnis sue: q propter necessariū ē ipsū stare
alteri? iudicio. s. sacerdotis. v? pōt dici q cō-
fessio nō solū ordinat ad taxationē emende
imo ad aliquā relaxationē pene virtute cla-
nū 7 ad susceptionē grē: 7 qz nullus bz cla-
res in foro pscientie nisi sacerdos: ideo neces-
sariū est cōfiteri sacerdoti. Et sic patet neces-
sariū esse cōfessionē cōstitutione catholica.
Ad hoc. ecclesie hoc idē affirmāt. Et pmo
probat auctoritate Augu. li. 5. cōfessionū.
Accipe sacrificiū cōfessionū mearū de ma-
no lingue mee quā formasti 7 excitasti vt cō-
fitear nomini tuo: 7 sana oia ossa mea 7 di-
cent: Dñe quis similis tibi? Megn enī docet te
quid agat in se qui cōfiteb tibi: quia non ex-
cludit oculū tuū cor clausū: nec manū tuā
expellit duriciā hominū. Sed sol? etiā cum
vocat: aut miserā: aut vendicās: nō est qui
e abscōdat a calore tuo. Itē idē ipse ait li.
50. omeliarū. omel. 12. Quō nobis peccato-
rū vulnera inūq deē possūt sic 7 cōfessiois
medicamēta deesse nō debēt. Mon enī ideo
vult de? vt cōfiteam pētā nostra qz ea ipse
scire nō possit: sed qz diabol? hoc desiderat
vt iueniat quid nobis aī tribunal eterni iu-
dicis obijciat. Ideo vult vt magis defende-
re q accusare peccata nra velim? Ac dūer-
sō aut de? noster: qz p? 7 misericors ē vult
vt ea cōfiteamur in hoc seculo: neq illis con-
fūdāmur postmodū in futuro. Quō cōtra-
dicit sic arguēdo: Tu dicis necessariā esse
cōfessionē auctoritate Augu. sed Aug? ex-
ponens illud. Dixi cōfitebor. 7c. ait: Reli-
tas remunerat nō op? volūtas vero in cor-
dis cōtritione ē: opus vero in operis cōfel-
sione: ergo luce clarius constat cordis cōtri-
tione nō oris cōfessione peccatū dimitti. Et
quo verbo videt q nō sit necessariā cōfessio

penitēti. Ad hoc respondet per Allex. Quō
licet cordis cōtritione peccata dimittat qm
ad culpā: tñ cōfessio necessaria ē quia deus
nō remittit pētā in cōtritione nisi cum cōdi-
tione: neq si penitens confiteat illa quādo
offert se oportunitas. Secūdo hoc idē pro-
bat auctoritate Hiero. in eplā de obiurgā-
tione susāne. Nā nō est dubium? eē cri-
men nisi peccatū suū bō vltro cōfiteat 7 peni-
tet: at vbi celans mala sua 7 inuit? detegit
7 nolens publicat illud grām? scelus ē. Hec
ibi. Tercio hoc idē probat auctē Grego.
S. mox. Qui pmeret vult qd expedit debet
malū cōfiteri qd fecit: Valde enī est facile
vt peccatorē se quisq fateat cū nūq pro pec-
cato suo patiat. Hec sūt vera insignia bumī-
liratīs iniquitatē suā quēq cognoscere: 7 co-
gnitā vera cōfessio aperire: pētores nos eē
in trāquillitate loqmur: sed cū pēti ipsi
flagello interueniēte corripimur murmura-
mus: pena ergo nos interrogat si culpā ve-
raciter agnoscam? Plerūq gravioris cer-
taminis est pētā cōmissa pderē q nō admis-
sa vitare. Hec ille. Quarto hoc idē probat au-
ctōritate Ambro. in li. de paradiso. Nemo
pōt iustificari a pēto: qd nōdū cōfessus fue-
rit. Itē ipse in sermone. 11. Ecce nūc tēpus
acceptabile in quo cōfessio atiam a morte li-
berat 7 cōfessio paradisi aperit: cōfessio spem
saluādī tribuit. Hec ille. Quod si cōtradica-
tur per eisdē Ambro. verba sup? ucam.
Et de pe. di. 1. in principio. sicut dicit Petrus
voluit 7 fleuit: qz errauit vt bō non inuenio
qd dixerit: scio q fleuerit. Lachrymas enī
lego: satisfactioē ei? nō lego. Ad hoc rōdet
Allex. q per verbū hoc Ambro. non vult
ostēdere q tanta possit eē cōtritio q deleat
culpā 7 penam sine cōfessione 7 satisfactioē:
sed qz tunc scōm Magistru sententiarū in
4. di. 17. Non erat instituta ad hoc cōfessio
tēpore Petri: licz data eēt potestas discipu-
lis dimittēdi peccata. Ex illo igit pbo Am-
brosij q nō sit confitēdū: sed pot? q lachry-
me cū cōfessioē sunt magne efficacīe: vnde
Hugo de sancto victorie sic ait Si illic tān
lachryme valuerūt vbi cōfessionē oris non
habuerūt: quāto magis si vere fuerit nūc va-
lent vbi cū cordis contritioē 7 oris confessio-
ne babeāt. Hec enī tibi demonstrat cū sub-
dit: pri? sciendū: postea cōfitendū hoc siqdē

ad veritatis confessionem pertinet ut patet copu-
gari postea confitearis. **Hec ille. Postremo**
boc idē pbat auctoritate **Abramo. de pe. vi.**
i. c. **Non potest quisque gratia vite celestis gratis**
accipere nisi purgatus fuerit ab omni forde peccati p
penitentie confessione. **Hec ille.** **Si contra**
dicas per ipso ipsi. **Abramo. de pe. vi. i. c.** **circu**
punctum **Lachryme lauant delictum quod pudor ē**
cōfiteri. **Ad hoc rādet** **Alex.** **quod boc intelligi**
gendū ē de lachrymis secretis que sunt in cō
fessione secreta facta vni sacerdoti de pecca
to quod ē pudor cōfiteri in publico: unde ex
boc nō sequit quod nō sit necessaria p̄fessio: vñ
Pratian? de pe. vi. i. c. **nō ita ait: Non ita**
intelligendū est ut sine cōfessione secreta nā
quod peccata secreta cōfessione et occulta satisf
factione purgant: nec est necessē ut quod semel
sacerdoti cōfessi fuerim? de nouo cōfiteamur
vel pōt dici scōm **Pugonē de sancto victo.**
quia dicitur **Lachryme lauant delictum**
quod ore pudor ē cōfiteri. **Quidquid ideo dixit**
tibi. **Si erubescis confiteri peccatis tuis quod**
tibi sufficiat si tantū lachrymaueris? nō cōfi
tearis? Mōne multo meli? est ut scripturam
boc pot? dicere intelligas quod lachryme ex in
tima cordis cōtritione platur. **Illa etiā pecca**
ta lauant p̄nt que sine pudore et verecundia
ore cōfiteri nō possūt. **Quid ergo si pudētia**
peccata lachryme lauant ibi tacendū est vbi
diuinū auxiliū magis necessariū est: immo
multo magis cōfiteandū est ut humilitas cō
fessionis lachrymas adiungat p̄tritiōis. **Hec**
ille. **¶ Tertio boc idē pbat legū exemplifi**
catione. **Primo enī quia sicut leges volunt**
quod ratiocinatio obligat? rōne pcurationis vñ
administratiōis nō debet religiōnē intrare
nec ad sacros ordines p̄moueri anteq̄ rōci
nia reddiderit extra de obligat. ad ratioci
nia. c. vnico. r. C. de episc. et cleri. l. officia
les. **Hic peccator p̄pter malā dispositionē**
vite sue in seruitutē diaboli posit? nō assume
tur ad gremium ecclesie et ad ordines ange
lozum nisi prius per confessionē ratiocinia
reddiderit. **Præterea sicut leges volunt quod**
int duos discordantes ponat arbit. p̄ pacem
formada. ff. de arbitris. l. finia. **Hic ecclesia**
sancta ipse saluator n̄ inter deum et peccatores
posuit arbitros id est cōfessores dicēs illud
Luc. 12. **Ite ostēdite vos sacerdotib? et lau**
ctoritatē vos absolūdi habentib? ut patet

supra. **¶** **Sicut iudiciū dātū a nō suo iudice**
nō valet? in tantū est a iure reprobatus: quod si
clericus suo iudice cōtēpto vadat ad iudicē
secularē nō solū debet deponi? ut. 23. q. vi.
tima. c. si quis episcopus. r. c. quo abusi. **Hic**
ille deponit de statu gratie et glorie qui va
dit ad iudicē nō suū et confiteat? quod deus iu
dicabit eum sicut nō p̄fessum: quod illud quod
nō est recte factū pro nō facto reputat? ff. q.
satisfacere cogant. l. quoties. **Præterea sicut**
scōm leges si medicus cōueniat cum infirmo
ut ipsum sanet p̄ certa mercede ab egritudi
ne sua: et post sanitatē iterū decidat in infir
mitatē: et boc ex culpa sua medic? nō obliga
tur nisi pro noua mercede et nouo pacto: ut
patet. ff. de re. iu. l. qd si quis ex culpa sua off.
locati. l. maritus. **Hic spūaliter habent pec**
catores cum deo medico amantū pactum quod
sancti oēs ab infirmitatib? eorū: et boc pro
mercede operū charitatis et obseruatiā mā
datorū ei?. **¶** **Ergo culpa sua nō sanant? quod**
faciūt contra p̄cepta medicū: nō tenet eos
curare nisi noua mercede et nouo pacto id ē
noua cōfessione. **Aut si post sanationē iterū**
cecidierint in infirmitatē recidiuādō in pec
catū nō tenet deus eos curare nisi in noua
mercede. i. iterata p̄fessione. **Præterea sic**
scōm leges si quis habuerit duos seruos quod
bus libertatem p̄miserit si ratiōes reddide
rint: si quidē ratiōes separatim iecerint suffi
cere debet ad libertatē adipiscendā ei qui ra
tiones reddiderit: ut seru? per rationē red
ditionis exp̄sarū censet liber. vbi al? qui
nō reddiderit in seruitute remaneat. **Quod**
habet. ff. de manum. in test. d. l. si p̄ma fue
rit. §. hec q̄stio. **Hic a simili creatura libera**
bis a seruitute corruptiōis in libertatē glo
rie filiorū dei: et boc per cōfessionē in q̄ pec
cator reddit rationē oīz que a deo accepit
Præterea sicut p̄m leges q̄ certa sciētia re
statoris deleta sūt a legatario vendicari nō
p̄nt. ff. de his que in test. d. de nē. l. i. **Hic spū**
ritualiter maluz testamentū et cyrographū
quo erat aīa diabolo obligata per confessio
nē reuocare et delere pōt. **¶** **Si cōtra dicas**
hic. **Nullus tenet manifestare corporis sui**
inbonestā: ergo multo min? anime sue. **Ad**
boc. ff. de i. vbi. l. in responsione p̄mi argumētū
quod inbonesta corporis expedit quādoq̄ me
dico manifestare ad curationē: ut patet ex

legib? §. allegatio
filiada sūt etiā in
ipsum medico. Cessat
cessaria legū exēplo
pedicra dō nob? men
giniū. aliud ē dōbi
mo exēplo gentili
tes de p̄p̄erit p̄m
modū boīs nudi pe
manū quoddā fage
scribebant. §. versu
scrip̄ti p̄p̄erit cessat
nē doleo. In secūda
libet aīa q̄z ce
terno sic. Et aīa
misericordia lachry
An dō. Exerere
ve mibi aperiat p̄
ta bona perseuerat
expecto. Quādo
mūdā vitā oportet
to: per purā peccat
gunt. §. Primo p̄
ta cū dolore cōmissi
sponte et volūtariē
secūdo versu. Acci
mitate et mīa in ter
bonozū operū in q̄
tia in bono in q̄nto
bas per exēplū dōbi
cronis minorū q̄
viciū rimādus se
sopbie studio vacā
tē incurrit. Quē se
cōbat et recipiendū
ro aīo indurato be
soci fratrē quēdā
cauerit rogātes et
non ē inducere: cū
re. Menit statim fr
tentiā aīaret ab in
sperato p̄p̄erit
iūcū firm? a deo bo
et p̄p̄ti p̄tēti iū
ter ascendere dōra
ore aperto qui vid
pare. Tunc infirm
suo oculo: sicut ce
truci affixū in aī
da orantē ut ip̄s

legib⁹. s. allegatis: ⁊ hac intentione man-
festata sunt etiā in honesta aie sacerdoti tāq̃
ipsius medico. Et sic parz cōfessionē esse ne-
cessariā legū exemplificatiōe. Confirmantē
prēdicta dñob⁹ memoratūm exēplis. vñ est
gētiliū. aliud ē christianoꝝ. ¶ Probo hoc p
mo exemplo gentiliū: qz sic legi⁹ qz sacerdo-
tes de pinferit penitentiā ⁊ cōfessionem ad
modū boia nudi per totū corpus tenētia in
manu quoddā fagellū. s. folioꝝ in quib⁹
scribebant. s. versūs. In pmo folio sic erat
kriptū. Peccati cessare volo. qz peccati gra-
uius doleo. In secūdo folio sic penitētia me
libētē affligo: qz contra deū iniuste egi. In
tertio sic. Aōtā spem meā ponā in celis. ⁊ pmo
miseri cordia lacrymabiliter p̃solubato deū
in q̃to. Exercere volo opa misericordie:
vt mihi aperiat porta venie. In q̃to. In vi-
ta bona perseverabo ppter gaudiū celi quod
expecto. Spūaliter si pctōz velit venire ad
mūdā vitā oportet qz sit mūdus ab oī pecca-
to: per purā peccatoꝝ cōfessionē ad quā exi-
gunt. s. Pmo p̃positū dimitte dī pecca-
ta cū dolore cōmissōꝝ in pmo versū. Scđo
sponte ⁊ volūtariē in penitētia se affligat in
secūdo versū. Tercio spem ponat in dei bo-
nitate ⁊ mīa in tertio vsū. Quarto p̃cuerā
tia in bono in q̃to versū. Quinto perseverā
tia in bono in q̃to versū. ¶ Scđo hoc p̃o-
baf per exēplū ch:istianoꝝ. Nam legi⁹ in
chronicis minoꝝ qz parisi⁹ quidā clericus lu-
bicus in mūdus sciētia tam p̃clar⁹ p̃bilo-
sophie studio vacās grauissimā infirmīta-
tē incurrit. Tūc socij ad cōfitendū eū indu-
cebāt ⁊ recipiēdū eucharistiā sacm ipse ve-
ro aīo indurato hoc facere recusabat. Tūc
socij fratrē quēdā minoꝝ valde deuoti ṽo
cauerūt rogātes eū vt ipsum vellet ad cōtri-
tionē inducere: cū videret ad finē p̃pinqua-
re. Venit statim frater ille: ⁊ cū euz ad peni-
tentiā aīaret ab infirmo repellī ficut a de-
sperato p̃ces seruētissimas deo fudit. Et
tūc firm⁹ a deo bono respect⁹ vidit magnū
⁊ apertū puteū iuxta lectū: ⁊ de puteo veloci-
ter ascendere draconē euz flāma sulphurea
ore aperto qui videbat velle infirmū deuo-
rare. Tūc infirm⁹ timore magno percus-
sus oculos ⁊ sus celū erigēs vidit Iesū velu-
t cruciatū in aere ⁊ p̃dicūt fratrē ad pe-
des orōntē vt ipsi infirmū p̃gnaret p̃s mi-

Beria secūda post tertiā dominicā in q̄
dragesima. De generali comprehensione con
fessiois p̄ oēs cōprehēdat. ¶ Bermo. 66.

Clausum est celianis tribus. Scribitur
c. bba Luc. 4. dicitur ipse
dentia sermo de fratre clarissim
sim tractatus est de obli
gatione confessionis In presentiarum tractat
dum est si preceptum illud generaliter oēs
compebandat: analiqui sint ab ipso exce
ptuari. Quod confessio mysteriorum aperte in
isto euangelio declarat in quo fitemento re
müdatione leproze Maaman Syri mandati
ab Helyeo. Itā per lepra in intelligit pecca
tum que manifesta Helyeo per consiliū ei
mundata est ita peccator patefactus in confes
sione sacerdoti. Sed timeo quod bodiernis tem
poribus clausum sit celis sicut clausum fuit tē
pore Helye prophete annis tribus: ut dicunt
bba apostolica q scripta sūt etiā tertii. R. 17
v3 q clausū sit celū. i. grā celestias annis tribus
.i. ppter defectū triū partium pnie: pntidōis
pssidōis: et satisfactōis. de q pssidōe ad de
clarationē eorū q scripta sūt in pcedeti fmo
tres breues psideratis bic annotabim⁹
qū Prima dicitur galīs cōspēctio 2. diuisio
pntidōis variatio. 3. vniūsoz dispensatio.

Parapma vbi redaror vtrū gnaliōēs
ad confessionē obligent.
¶ Rimo qd maiorē redarationē pōi-
ctor qrit. Pceptum confessiōis cōs-
bōies ānos discretōis bñtes pbbēdat nante
excepto. Pidef. n. q sic p allegatā decretalē
¶ Qis vtriusq ser? qz p pōit vñs. l. ois q d
tū dñi nūc excludit rē dñma. 7 ote. i. c. solite
nō obhūatū ē iunior in c. pōi. i. q. c. i. rō
maiorum. **es. di. 5. i. in glosa. C. mandati.**

La. pcuratoris ff. de officio p̄sidis. l. 3. Secūdo
hoc edictū includit mares 7 feminas in
verbo. s. vtriusq; sexus. Nā si de quo minus
videt inesse 7 inest: ergo de quo magis.
thopicoz. Extra de electioe. cum in cunctis.
Sed min⁹ videt inesse cū nō exprimitur sex⁹
7 tñ masculū gen⁹ p̄cipit femininū. 17. q. 4.
Si quis suadere de elec. in. c. generali. li.
6. de consecra. di. i. oēs fideles. Et. ff. de leg.
2. l. si ita. ff. de verbo. signi. l. si quis. q. for
tius. cū exprimit vtriusq; sexus: vt patet in p.
posito. Preterea vt habitū ē superi⁹ cōfite
ri sacerdoti est p̄ceptū dei: Nā p̄ceptū dei
oēs tenent: ergo 7c. Preterea cōfiteri sacer
doti est p̄ceptū aplice sedis. Nō sicut dicit
di. 19. c. sic oēs. Sic oēs ap̄stolice sedis san
ctiones accipiēde sunt tanq̄ ipsi⁹ diuina vo
ce Petri firmate: ergo idem vt p̄t⁹. Sed h
hoc arguitur sic extra de elec. c. innotuit dicit
Nō habet imperiū par in parē: ergo ad p̄e
ceptū de cōfitendo cū fuerit factū per Papā
tenent eius successores. Item illa decreta
lis oīs vtriusq; sexus nō obligat ad cōfessio
nē nisi fideles: ergo infideles nō tenent ad
cōfessionē: ergo nō oēs. Preterea nemo te
net ad impossibile. ff. de re. iu. l. impossibi
lū. sed multi sūt qui nō p̄nt loqui vñ nesciūt
idioma per qd̄ intelligant a cōfessore: ergo
sūt multi qui nō tenent ad cōfessionē: ergo
nō oēs. Nā cōfessionē bñ declarat Ricar.
vbi. s. q. 4. di. 1. Regulariter oēs tam fide
les q̄ infideles tenent ad cōfessionē facere
sacerdoti c̄ristiano. in quātū illud p̄ceptū
est p̄ceptū dei qui plenitudinē gr̄atis vni
uersaliter habet sup oēs 7 p̄ceptū vniuersa
liter dedit. Si autē nō ēēt p̄ceptū nisi ab ec
clesia ad ei⁹ obseruationē nō teneret Papa
nisi de cōgruitate. Et p hoc patet. Nā ad p̄
mū argumētū qz q̄uis vn⁹ Papa nō bate
at imperiū in successorē: tñ de v̄z imperiū
sup eos q̄ implicite p̄cepit cōfessionē ēē faci
endā sacerdoti vt visū ē. Et rōne hui⁹ tenet
Papa ad obseruationē hui⁹ p̄cepti de ne
cessitate. Ad obseruādū autē ipsū h̄m circū
stantiā ordinatā a cōcilio gnali tenet de cō
gruitate. 12. 25. q. 1. c. cōfidim⁹. 7. c. iusticie.
Iusticie ac rōnis ordo suadet: vt qz succes
sozib⁹ desiderat mādātā sua seruari p̄decel
sozissimū pculdubio volūtātē 7 statuta custo
diat. Nec ibi. Per hoc etiā p̄t⁹. ad scdm

qz etiā infideles ad bñ mōi p̄ceptū obligant
ex q̄ sūt sub iure dīno. Nō teneret autē ipsi
qui facti in baptisimū nūq̄ suscepērūt si hoc p̄
ceptū nō ēēt nisi ab ecclia qz p̄me ad Thori.
5. Quid. n. mibi d̄ bis qui foris sūt iudicare
nūc de bis q̄ int⁹ sūt iudicare. Nā eos q̄ fo
ris sūt iudicatē. 7. c. de iudeis. 7. 1. q. 3. inter p̄ba. qz sic ait
Ri. in. 4. di. 17. ar. 2. q. 1. Alcario c̄risti nō
fuit cōcissa directe gr̄as sup illo q̄ facti in ba
ptisimū nō suscepit. Qz ad maiore bñ qd̄
nō declaratiōnē tñ argumētū solutionē
aduertēdū ē: qz cū dīnū p̄ceptū sit rōnabilis
simū nō obligat ad aliqd̄ irrōnabile. Nō ad
obseruationē hui⁹ p̄cepti nō tenet boies qñ
habēt de nō p̄fitēdo rōnabilē excusationē.
Qua p̄pter solēt leḡ gnātiōes assignari exce
pte ab bñ mōi p̄cepto. Nō sicut ligua carētes
qz p̄t⁹. Ri. vbi. s. nō obligat p̄fiteri nisi signo
vl nutu co mō q̄ p̄nt. Et p̄bis bñ facit. 26. q.
6. c. qz recedūt. vbi d̄. Bito obmutescēs p
ut statutū ē baptizari vel accipere p̄nam pōt
si volūtātē p̄terite testimoniū p̄bis alioz b̄z
aut p̄sentis i suo nutu amētib⁹ etiā quēcūq;
pictat sūt cōfērēda. Illi autē q̄ loq̄ pōt 7 b̄z
sacerdotē p̄sentē nō sufficit p̄fessio p̄ scriptū
scā: qz q̄uis fiat ad māifestādū p̄ctm: tñqz
ēps facti req̄rit d̄termiat⁹ mod⁹. s. pactū qz
p̄cipue manifestari puenit boīs p̄cia. Et hic
ē act⁹ loquēdi: p̄t⁹ Magi. 1. 4. di. 17. c. 4. di
cit Dñs docuit corpali p̄sentia p̄ctā p̄fitēdo
nō p̄ scriptū māifestāda: nec etiā p̄ nūciū.
Doc ibi. Secūdi sūt idiomata nesciētes. Qui
etiā p̄t⁹. Ri. vbi. s. nō tenet cōfiteri nisi per li
gnū vt muti. Q̄uis aliq̄ dicant q̄ tenent cō
fiteri p̄nter p̄tē: cū nullo iure nec dīno nec
positiuo sit p̄stitutū nō videt tutū pl⁹ arcta
re p̄fessionē q̄ arctet p̄ ipsa iura. Quia p̄t⁹.
p̄nt. c. q̄ nimis emūgit elicit sanguinē. Et id
nō tenet p̄fiteri nisi p̄ signū vt dcm ē. Et p̄t⁹
p̄t⁹ rñsio ad vltimū ar. 1. 3. qz dictū est qz
null⁹ d̄z p̄fiteri p̄ scriptū p̄sentē sacerdotē.
Querit si muti vñ ligua nesciētes possint cō
fiteri p̄ scripturā si sūt p̄ntes. Et rñdes q̄ sic
si sine piculo p̄nt: qz p̄dictū p̄bū magis intel
ligit de loq̄ valētib⁹ vt i. c. oīs. sup p̄tē sol⁹
dic. Inno. Purd⁹ vñ mut⁹ vñ eger q̄ sine picu
lo loq̄ nō p̄nt vñ q̄ n̄t alteri ligua q̄ p̄fessio
posset p̄fiteri p̄ scripturā vñ aliū. Tertū sūt
q̄ nō sūt tōli capaces: vt pueri. 7. annoz: vt

*Exemplum hoc nō d̄
gnt p̄tē*

patz dicto. c. omnis. Et no. glo. ibi sup pbo discretionis. et etia glo. in. c. i. De delictis puerorum. Et si puer vel puella. 7. annos obligat ad pessionem ad ea p pareres debent induci. Obligant etia an hoc tepus sit doli capaces: qz tunc pot peccare qd magis acceleraf in vno q in alio. Exemplu habem in libro dialogo p de puero. 5. annos blasphemate xpi que demones asportauerunt et inde no. scdm pcoru in. 4. Qd qn puer facit ista tria vel vnu eoru obligat ad confessionem an sepe niti. Primo quando ridet ad ppositu cu ratione. Secundo qn vadit ad ecclesiam 7 discopit caput 7 facit signa discretionis 7 reuotionis. Tercio qn verecundat de malo alijs videntibus. Infantia namq regulariter iudicio caret. q. 4. c. 2. Ma infans 7 furiosus equipurant: qz iudicij animi no habent. ff. ad. l. ac. quili. l. sed 7 si lege. S. iniuriarum. 7. S. igit. 7. 15. q. 1. c. illud. 7. c. impuberes: vnde etia 3 si homicidij committeret talis siue furiosus no imputaret ei. xxi. in. c. vno. de homicidio in demetinio. idem in dormiente. l. si. ff. ad. l. cor. nella. Omnes igit doli capaces contenes semel in anno confiteri: moraliter peccant taqz trasgressores 7 violatores canonu. Si. di. c. si qui sunt. vbi dicit pccm paganismis in currit quisqz dñ se fidelē eē asserit sedi apostolice obedire comenit. Et. 19. di. c. nulli dicat. Nulli fas sit apostolice sedis pcepta trasgredi. Et. 25. q. 1. c. nulli dicat. Nulli namq fas ē aplice sedis terminare decreta. Quartus qui excusant sunt sacerdotes no habetes que tñ debet penitentes inqerere. Iy. dñ. 4. sen. di. 17. c. no prius. Et illud Auguli. de pen. di. 6. qui confiteri. Si vest sacerdos primo vel socio fienda ē confessio scdm Ricar. vbi ē. exponendū de cōgruitate nō de necessitate. Et si vero absente sacerdote penitēs debeat cōfiteri in scriptura. dicit Ricar. vbi. q. 5. in cor. q. q. nō: quia hoc nō inuenit institutū: quia iminet periculū ne sit defectus in exatitōe pctōz quā facere dñ sacerdos vt possit salubria pberē remedia: 7 ne fiat reuelatio pcti alicui. A fe. n. faciliē pdi pñt aut per nūciū maliciose aperiri: aut p ignorantiā nūciū tradi illis qd nō mittit q eas apirēt. Etia qz aliqz maliciose sacerdos posset cōtra penitēte arguere p scripturā suā. In absentia ergo sacerdotis nō tenet qd pñteri lai

co nec sacerdoti p scripturā 7 nūciū tētionē necessitatis 7 superogationis: s sufficit contritio cū pposito cōfiteri habita opportunitate sacerdotis. Quinti snt amētes q a cōfessioe excusant: qz amētes nō pñt mereri vel temereri: s sūt in statu dñatitōis seu saluatitōis. put in amētiā deuenērūt. Nam in eodē statu intelligūt p seuerare. ff. de bap. c. maiores. ad finē. vñ nec pñiam nec cōfessio nē facere possūt nisi lucida haberēt interval la seu ad ppiū reuēterēt sensū. Sexti 7 vltimi sūt nullū pctm habētes: qui nō tenent nisi ppter pceptū ecclesie se pñtare dicēdo se nullū delictū cōmississe. Ncl pot dici scdm Ricar. qz tales nō tenent cōfiteri: qz carere longo tēpoze oī pctō tam veniali q mortali nō pñt homini cōuenire nisi ex privilegio spali. Et statuta non se extendunt nisi ad ea que veniūt de lege cōi. q. 2. c. dñe. S. lxx. vbi dicit. Qui lege priuata ducti nulla ratio exigit vt a lege publica contringant. Et simile habet extra de regularib. c. licet. Et sic patet pars prima.

Pars secunda vbi ponit variū qui vario modo obligant cōfiteri.

Secundo in isto sermone pdicta vt clarius intelligat aduertendū ē. Qd tria genera psonarū cōfiteri tenent. Primi sūt hñ dispositi nō habetes cōscientiā pcti mortalis: sed tñ venialis 7 quia fm. hñ. vbi. s. Quis bō non teneat pñtere de venialib. eo q sñtare pñt cū grā: 7 p bāc vitam remitti. Qua ppter nō sepat nec a regno militatis ecclesie: nec triūphātis. Et id per se nō indiget officio clauis quo aperit regnū: tñ p accidēs tenet de illis penitere et cōfiteri. s. ppter obseruationē statuti eccle. Tunc ē q ait Alex. vbi. s. De ille qui nō bz cōscientiā pcti mortalis: tenet cōfiteri tētionē necessitatis rōne institutōis eccle: saltem se ē pctōrē in gnali nō specificādo de aliquo mortali pctō: s pctā venialia ad min in gnali dicēdo se ē pctōrē multoz venialium. Actione aut eqtatis tenet etiam venialia in spali saltē illa de qd recordat. Et ppter reuerentiā sacri ad qd accedē dñ diligētissime ppar. Si. n. qz bz psciam venialis nec illud pñte: nec pñteri pponit min reuēter ad sacm accedit nō dico tñ q pccet mortaliē. Qd si pñcat sic bñtes psciam mortalis non

tenent pñteri venalia ex hac institutioe. Si
ergo nō hñtes tenet solūmō pñteri venalia
qz nō hñt pñciam mortalitatis: q malicia habet
tñ pñciam mortalitatis pñciat ei cū aliq obli
gati sint ad difficultiora eo q boni sūt. **Ad B.**
R. fm Alex. in 4. di. 17. ar. 1. q. 3. in soluti
one tertij argumēti. Qd fm cōstitutionē ec
clesie solū qd tenet pñtā mortalia pñteri nec
etiā ille q nō hñt mortalia: tenet ad pñfessionē
venaliū sūfficit ad implendū pñptū: vt se
sacerdoti repñtet 7 se oñdat absq pñctia
mortalitatis etiā: 7 hoc ei p cōfessionē cōputatur.
Tenet tñ tentioe eqñtatis pñteri venalia vt
dictū ē qua tñtione tenet etiā ille fm Alex.
qui hñt mortalia. Ex quo pz q nō tenent mi
nus isti q illi. Secūdi qui tenent ad pñfessionē
nō sūt pñcti nō hñtes pñctiā pñt venialis
eo mō quo dictū ē supra fm R. fm Alex. de
al. aliter dicit vbi. s. di. Qd si aliq persona
ēēt talis pñctiā nō tenet cōfiteri nisi rōne
institutiōis ecclesie nō dicēdo tñ aliquid cō
tra cōscientiā: sū dicēdo in generali se ē pē
catorē: nec mēdaciū diceret: nūq illud pro
verb. 20. Quis pōt dicere mñqñ ē cor meū
pñctū a pctō? Et pñe Job. 1. Si dixerim?
qz pctm nō habem? ipsi nos seducim?
Pōt eni quis dicere se esse pctōzē pctō non
existente in actu: s in habitu quo ē re? pene
alicui? licz in eo aliqō pctm nō sit nisi origi
nale nō dico vt originale sit culpa: s eo mō
do quo originale manet actu post baptisimū
licet trāseat reatu pene eterne: qz tñ ad huc
obligat ad multas penas. Pōt etiā quis cō
fiteri se ē pccatorē nō ex culpa actuali quā
nō habet: s ex reatu culpe que pñctū ē sic
patet pñctū. Tertij qui tenet cōfiteri sūt
obstinati existētes in pctō mortali nō hñtes
volūtātē dimittēdi pctm. De quib? infiniti
vt ita loquar bodiēnis tēporib? reperiunt
De quib? dicit Alex. de al. vbi. s. Qd ex insti
tutiōe ecclesie etiā isti ad pñfessionē tenet Alio
quin nouū pctm mortale incurrit: qd vita
rāt pñctō. Qd si Barguif sic. Eccl. 15. Mō
ē speciosa laus in ore pctōris: s pñfessio pcti ē
laus rei. Vñ sup illud. Confitemi dño qm
bon? rē. dī. Pñfessio pctōz: nō ē sine lau
dedei: Sed null? tenet ad id qd nō est spe
ciōsū in pñctu dñi: q null? tenet pñteri etiā
qz i pctō. Ad B. R. Alex. vbi. s. Qd
verū ē q nullus tenet ad cōfessionē faciēdā

in pctō existens 7 tñ in pctō tenet ad pñfessio
nē: s debet inferri: ergo nō tenet ad confes
sionē talē Et isto eodē mō rñdet ad illud qd
coiter dicit soler. Aliq nō pñt? pñteri non
debet: habet eni bō duplicē sensū 7 intellectū.
Prim? ē talis. Aliq nō debet pñteri nō cō
trit? 7 talis intellect? bñ? dicit ē ver? qz oī
dinate sūt pñes pñctiā pñtitiōē 7 pñfessio
hñt satisfactio. Debet cōtrititiō pcedere pñfessio
nē: 7 pñfessio satisfactio nē: q nō pñt? non
dī pñteri sic nec pñt? nec pñfessio satisfactio
7 intellect? isti vbi ē talis. Aliq nō pñt?
nō dī pñteri: 7 talis intellect? ē falsus: qz pcc
cator sine sit pñt? sine nō: dī pñteri tpe ab
ecclesia statuto. Et sic pz pñctū 7 pars scōa.
Pars tertia vbi querit vtrū possit fieri
dispensatio in cōfessione.

Et tñ vltimo ad pñctiā pñctiā pñctiā
ctor querit: vtrū possit fieri aliq dī
spensatio de cōfessione. Et rñdet R.
vbi. s. qz possum? cōsiderare cōfessionē pñtū
ad duo. I. pñtū ad essentiā: 7 pñtū ad circum
stātiā. Quātū ad essentiā que ē q pctō obli
gat ad pñfessionē pcti mortalis si vult de ipso
remissionē: 7 qz hoc ē de iure dīno 7 euange
lij pñcepto qd papa dispensare nō pōt. 25. q.
i. sunt quidā. Et quo sequit q pñtū ad hoc
nulla pōt fieri dispensatio. Et cōfirmat ista
rō sic: Aut pōt hō seruare illud pñceptū: aut
nō. Si nō dispensatiō nō indiget. Si sic: ra
tionabile ē q seruet: qz cōtra ratiōē fīdā
nō est dispensatio fm Ber. 3. de confide. c.
14. ergo papa de pñcepto cōfiteñdi sacerdoti
dispensare nō pōt: quia vt ibidē dicit. Papa
posuit? est dispensator in edificatiōe non in
destructiōe. Quātū vero ad circūstātiās
tēporis determinati ab ecclesia: qd est q q
libet semel in anno cōfiteri teneat: 7 in hoc
papa dispensare pōt: quia ista circūstāntia
est de iure pure positio. Qd si contradi
cat sic. Lex nō obligat ante sui promulga
tiōē: sed lex de confitēdo sacerdoti est pmul
gata per apostolos: vt dictū est supra. Qñ
ergo papa dispensare potest canones aplos
82. di. pñt. videri q papa dispensa
re possit i pñcepto de confitēdo sacerdoti
simpliciter 7 absolute etiā qñtum ad essentiā
autus oppositi conclusū est. Ad hoc respon
det Ricar. vbi supra in respōsiōe tertij ar
gumēti. Qd quia lex nō obliget aū sui pro

mulgationē: tñ rob
or instituit. Quia
solorū possit papa
statuē dñi. per R.
Ricar. 7 aliorū
aliquis dispensant.
per tres annos: a
hos per. 20. alios
Quis nā dispensauit
gatus a latere? Mor
angelus? Mō necesse
spensator. R. pñtū de
sūp chritiane qui p
ne sūnt. Quis disp
es cōfessio? Et stat
fessio pñtē lupari
alios pñtē discorde
diabol? Sic disp
cōmiserat in cōfessio
catū ipsa mñq cōf
est: 7 post mortē a
soloris sue scire de
ferrea ab illo dem
rat in cōfessione: v
contractū 7 a me n
sum ligata: 7 eterne
glā audiri pñctiā
tinenti ordinis mi
libro in ciuitate nō
pñctiā igitur disp
cōmiserat in cōfessio
diabol? risari 7 d
no chritiano. Qñ
ma. Venenata s
tēntis salutem nō
gmitentiā: qz pñt
salutis nō sit: qz
ducit ad gloriā inf
Beria tertia po
magelima. De pñ
Sermo. 61.

In publico arguēd
m: Pñctiā cōf

mulgatione: in robur suū habet principaliter ab institutē. Quāuisque ptra statuta apostolorū possit papa dispēfare: nō tñ contra statuta dñi. hec Ricar. Sed salua reuerētia. Ricar. 7 aliorū doc. quia in hoc precepto aliquis dispēsaui. Nā plerofq̃ vidi stetit se per tres annos: alios per. 5. alios per. 10. alios per. 20. alios per. 30. sine confessione. Quis nā dispēsaui cū illis? Papa? Nō legatus a latere? Mon epus? Mon de? Non angelus? Nō nec clericus? Sed quis fuit dispensator? Respōdeant isti. Dic mibi. In felix christiane qui p tres annos sine p̃fessione fuisti. Quis dispēsaui tecum? Quare nō es cōfessus? Et statim dicet. Ego nō fui cōfessus ppter luxuriā: alius ppter auariciā: alius ppter discordiā: ergo cū his dispensat diabolus. Sic dispensauit cū illa iuvene que cōmiserat incestū cum fratre carnali: qd̃ peccatū ipsa nūq̃ cōfessauit: sed in eo mortua est: 7 post mortē apparuit fratri suo de statu sororis sue scire desideranti ligata catena ferrea ab illo demone qui cū ea dispensauerat in cōfessione: vices ei ppter peccatū tecū contractū 7 a me nō cōfessum sic crudeliter sum ligata: 7 eternaliter dānata. Quod exēplū audiui p̃dicari a beato Alberto Sardinensi ordinis minorū multis hominū milibus in ciuitate nostra mediolani. Cū luxuriosis igitur dispensat diabolus luxurie. Cū auaris diabolus auaricie. Cū odiosis diabolus rīsarū 7 discordie. Iniqua cōditio christianoꝝ. Pertinacia dānabilissima. Venenata synagoga inferni. Cur cōtēnitis salutem nostrā. Cōfitemini 7 agite penitentia: qz p̃fessio instituta ē in remediū salutis nostre: qz liberata pena eterna et inducit ad gloriā infinitā in se. se. Amen.

Beata tertia post tertiā dominicā in quadagesima. De preparatione confessionis.

Sermo. 61.

Quodcunqz

Quodcunqz solueritis super terrā erit solutū 7 in celis. Math. 18. scdm̃ Micho. de lira sententiā frēs charissimi super hoc euāgelio p̃ca publica in publico arguēda sūt: qz p̃me. Abi. 5. aplo ait: Peccatē corā oib⁹ argue vt ceteri tñuo

rem habeāt: sed quādo sūt secreta tunc habet locus correctio fraterna: que est act⁹ caritatis que debet fieri in secreto. Qui ratio est: quia amissa fama vel lesa efficitur homo inuerecūdius: 7 per cōsequens min⁹ retrahitur a peccato q̃ prius. Preterea ille qui fratrem peccantē occulte corripit caritatiue debet tentare si possit fratrem emēdare absqz detrīmento sue fame: qz fama computat inē matoza bona bois citra virtutes. Et tñ corripens fratrem debet quādi potest seruare ei famā. Est igit⁹ debet⁹ processus in correctio: neqz caritatiua vt homo corrigat fratrem suū inter se 7 ipsum solū: vt sic possit eū saluare cū oimoda integritate sue fame. Et ideo dicitur in euāgelio. Si peccauerit inter fratrem tuū vade 7 corripe eum inter te 7 ipsum solū. Si te audierit lucrat⁹ es fratri tuume scdm̃ integritatē fame ad salutē reducendo. Si autē te nō audierit: adhibe tecū vnū vel duos. Quōsi nō audierit eos. i. corrigēdo dic ecclesie. i. prelato per denunciatiōē publicā 7 tñ sunt testes inducēdi ad facti p̃bationē qui prius fuerāt inducti ad fratris secreta 7 correctionē. Si autē ecclesiā nō audierit. id est p̃ceptū prelati cōtēnendo sit tibi sicut ethnicus 7 publicanus. i. separat⁹ ab alijs fidelibus per publicatiōē 7 censurā ecclesiasticā. Et q̃ talia possint prelati inferre subdī. Amē. i. fideliter dico vobis: quēcūqz ligaueris sup̃ terrā erūt ligata 7 in celo. Et verba p̃posita. Quodcūqz solueritis. 7c. In quib⁹ tenet⁹ etiā mysteriū cōfessionis. De qua vltra p̃dicta in p̃senti sermone tria cōsiderant⁹ circa ei⁹ p̃parationē. Primo de q̃ b⁹ p̃ctis se d̃z p̃parare b⁹ p̃fiteri. 2. q̃ d̃z cogitare i p̃paratiōe p̃fessionis q̃ b⁹ ē p̃ quō possit recordari de p̃ctis cōmissis d̃ q̃ b⁹ ē p̃fiteri.

Paro prima vbi ponuntur peccata. De q̃

hinc est cōfitemdum.

Primo dico q̃ sūt cōfiteāda tria g̃ña p̃ctōrū. Primo p̃ctm̃ manifestū et publicū. Secdo p̃ctm̃ occultū 7 secretū. Tercio p̃ctm̃ recolitū p̃p̃riū 7 nō alienū. Primo dico p̃z Alex. 7c. vbi. 3. 7 Bo. in. 4. di. 17. p̃te. 2. ar. 2. q. 2. 7 Ri. ibidē ar. 3. q. 4. 7 bñm̃. 2. ibidē ar. 2. q. 1. Qd̃ manifestū est cōfitemdū: tam ex parte sacerdotis cōfessionē audientis: q̃ ex parte ipsi⁹ peccatoris cōfitemtis. Primo ē p̃ctis sacerdotis

tua nō audiuim⁹ nec obseruauim⁹: nec feci-
mus sicut pcepas nobis: vt bñ nobis ēēt. Et
sunt pba Agarie. Tū igit pster q ipse Agar
rias nō cōfitebat pctā ppria s; alior: q ipse
nō recesserat a deo. Querit vñ hoc rōnabi-
le fuit Ad hoc. R. Alar. vbi. s. fm glo. sup
illud. r. Cōfitemini dño qm̄ bo. Ad ē pia
cōfessio sine laude dei. Dice nūc igit q pa-
tres antiq duo intendebāt in bñdī cōfessio-
nibus. s. cōmendare diuinā iusticiā: 7 excita-
re diuinā miāz. Et id duo pponebāt in bu-
susmodi p̄fessionib⁹: diuinā iusticiā in pu-
niendo illos: 7 propriāz miāz in sustinendo
penas iuste iusticiā p̄ctis. Tū ibid. s. dñ.
3. p̄mittit qñ cōfessionē suā. Sustines dñe i-
oib⁹ q̄ fecisti nobis: et oia iudicia tua vera
sunt. Et ita. Et nūc nō possum⁹ apire os: cō-
fusio 7 obprobriū facti sum⁹ suis tuis: 7 bñ
q̄ colūt te: ne q̄ sumus tradas nos in ppetuū
7 ne auferas miāz tuā a nobis. R. vbi. Qui
modi enī cōfessiones fiebāt rōne p̄acta: nec
erāt sacramētales: de qb⁹ hic intendim⁹. De
cōfessione p̄o venialiū: 7 circūstantiaz pctō
rū mortaliū dicit. J. cū tractabif de cōfessio
nis integritate. Et sic patet pars prima.

Parascēda vbi tractat de p̄paratiōe co-
gnationis ante cōfessionē.

Cūdo in isto sermone aduertendū
est q ad hoc p̄dicta pctā possint te-
ne cōfiteri cōfessio debet fieri cū ma-
gna p̄paratione. i. q ante cōfessionē debz qd
diligēter se p̄parare: ita q det noticiā: 7 me-
morā ei⁹ habeat qd dēz cōfiteri: qz si ex igno-
rantia siue obliuione p̄cedente a ppria 7 no-
tabili culpa qd omittit cōfiteri p̄nū peccatū
mortale aut ei⁹ circūstantiā ad cōfessionēz
necessariā: nō excusat nec vere cōfessus dicit
vt no. glo. Ray. de pe. 2. re. S. itē circa p̄nci-
pio. 7 de pe. di. i. Si obliuiscaris pctōz tuorū
s. ea cōfiteri. vt dicit glo. in li. tūceoz recoz
daberis nolēs: qñ in toto publicabunt 7 in
cōspectu p̄ferent oium tam amicoz tuorūz
q̄ inimicoz 7 sanctoz angeloz celestiuq vir-
rutum. Mon ad Damīd soluz dicebat. Quo-
secreto fecisti ego hoc cūctis manifestabo: s;
ad cēs nos bñ dñ. R. vbi. Et id qd ex sua cul-
pa ignorat q̄ debet cōfiteri: seu eoz oblit⁹ est
debet dñmōi negligētia 7 corde dolere 7 fir-
miter emendari pponere vt no. in summa cō-
fessioz. l. 3. ti. 34. q. 19. Quā confessor si alē

quē imp̄paratū inuenerit: ad cōfessionē acce-
dere: debet ipsū monere vt cū p̄paratiōe ve-
niat. Quā p̄paratiōe. R. la. is. luc. pp̄bie ex-
plicat seu modū p̄paratiōis q̄ ad cōfessio-
nem requirit declarat dñ. Recogitabo tibi
oēs ānos meos in amaritudine aie mee. Hu-
quib⁹ p̄biat triplicē modū p̄paratiōis osten-
dit: de quib⁹ in ista parte tñ de p. s. cogitati-
onis tractabif: de q̄ dicit: Recogitabo. i. ite-
rum atq̄ itez cogitabo. s. quid in cōfessione
dicere debet: quia vt beat⁹ Greg. ait i. mor.
Debet vniuscuiq̄ mens causas suas apud
deū p̄ se sollicita inquisitione discutere: ex-
ille. Qd hoc nō solū facere debet tpe cōfel-
sionis bñdñalis 7 prudēs: veretiā toto tē-
pore vite sue veluti bon⁹ mercator nūq̄ in se-
ro quiescēs nisi prius facta discussione ope
p̄ ipsū factorū bonoz vel maloz: vel in mane si
endoruz: surta illud. Picta gore. Duoz quip-
pe inq̄t tēporū cura batēda est. Pane quid
acturi sum⁹: iero qd fecerimus. Quod meli⁹
exponit Seneca de ira dei li. 3. di. Qui quo-
tidie ad rōnem reddendā vocāduz est faciat
hoc qd Sexti⁹: q̄ cōsummato die cū se ad no-
cturnā quietē recepisset interrogabat aiūm
suū: Quod bodie malū tuū sanasti? Cui
vitio obstitisti? Qua parte meliores? P̄ci-
net ira: moderator erit qui sciet sibi 7 quoti-
die adiudicē ēē veniendū. Quid ḡ pulchri⁹
bac cōsuetudine excutiendi totū diē? Qual
est somn⁹ post recognitionē sui sequit⁹. Quā
trāquillus altus 7 liber: cū aut laudatus est
aiūm aut admonit⁹ 7 speculator sui censorq̄
secret⁹ cōgscit de morib⁹ suis. Ator bac p̄ti-
te: 7 q̄tidie apud me causā dico ai: sublatū ē
cōspectu lumen est: cōtineuit vpor moris iam
mei cōscia: totū diem meū scrutoz: factaq̄
adicta mea rememtoz: nihil mihi ipse absco-
do nihil trāseo. Quare enim quicūq̄ 7 erro-
ribus meis timeā cum possim dicere: Quidē
ne illud amplius facias: n̄sc tibi ignosco hec
ille. Sed ad propositū redeam? cui⁹ opposi-
tum faciūt qui veluti testie ad cōfessionē ac-
cedunt: 7 sepi⁹ sabbatū sanctū expectantes:
nihil de cōfessione cogitātes ita imp̄paratū
illo die ad cōfessionē vadunt dñ. Nis nos
audire: in duobus enim p̄bis exp̄dicim⁹ nos
nec sicut mulieres qd corāz te tenes multa
p̄ba facientes longā morā protrahere dispo-
sumus. Quibus sic confessor ait: q̄ par p̄pr

partem dicit: qd
ad aliqua exp̄dic
pectamur in domo: 7
expectemus. Si nos
in hoc āno nō cōfitebi-
mus corāz sacerdotē:
tūm ignozant quia
sunt. Infenari. P
tūm rationes v
gentia discutit: quā
scientiam propriā ex
ille p̄o p̄cunia: iste p̄
finitur que adeo p
sermone passionis d
quā nobis sit aia tu
runt vulnera quibus
Jesu vulnerari. De
cogitare anteq̄ con
a deo beneficiū su
accenditur mens ad
cōfessionē cū amore
p̄cepit domin⁹ dñ
bit i altari meo. Et q
ollectio designat. De
Jguem veni mihi
vobis n̄si vt ardeat
Elin q̄ ignis dilectio
dorem. i. per rational
necia cogitando. C
bet cogitare bonoz
quibus mens humili
fretur. Unde Hier
de vias tuas in cōual
tate. De quibus homi
loquitur Aus. li. 2.
Amici affectio in be-
no propitiū. 7 primū
etiam sunt virtutes o-
nino potest: quasi v-
alibus homo vti me-
non. Et ideo de ipso
me est volendū. Acc-
tere ante cōfessionē
rostatem vt ad eom-
ne doloratis. Quid
malum 7 amarū est
et tūq̄ necesse ē a
eternā incurrere dñm
dolorā emendatio-

regat an

recogitatio artes et exercitia q̄s fecit. **C** 5.
regula ex cōsideratiōe societatiū cū q̄b⁹ puer
satur vel cōuersat⁹ fuerit: et locorū in quib⁹
fuit. **C** 6.º regula ex cōsideratiōe tēporiū. s.
solēnitatiū nupriarū. 7c. **C** 7.º regula ex cō
sideratiōe pctōrū cordis: recogitatio quid
corde cōmisit. **C** 8.º regula ex cōsideratiōe
pctōrū oris recogitatio pctā que ore p̄traxit
C 9.º reglā ex cōsideratiōe pctōrū op̄is. Et sic
discurredo poterit pctōrū multa pctā inueni
re. Caveat tamē penitens ne nimis morose
peccata carnis expogitet. **1** 2. **E**ccl̄iasti. 15.
Qui tetigerit picem inquinabit ab ea bis et
alijs reuocatis ad mentē: pctōr ad deum se
cōuertat et percussiens pecc⁹ suum ad se expi
tandū dicat cūz publicano: Deus propiti⁹
esto mihi pctōri. Et cum filio p̄digo. **L**uc.
15. Pater peccauit. 7c. **C** 10.º **P**ecū⁹ igit⁹ mo
dus preparatiōis qui sequit⁹ ex predictis di
citur amaricatiōis: quia penitens predicta
cogitatio irruet in amaritudinē et dolorem:
ideo p̄p̄beta dixit: In amaritudine aie mee
ad quā amaritudinē. **1** 2. **1** 3. **1** 4. **1** 5. **1** 6. **1** 7. **1** 8. **1** 9. **1** 10. **1** 11. **1** 12. **1** 13. **1** 14. **1** 15. **1** 16. **1** 17. **1** 18. **1** 19. **1** 20. **1** 21. **1** 22. **1** 23. **1** 24. **1** 25. **1** 26. **1** 27. **1** 28. **1** 29. **1** 30. **1** 31. **1** 32. **1** 33. **1** 34. **1** 35. **1** 36. **1** 37. **1** 38. **1** 39. **1** 40. **1** 41. **1** 42. **1** 43. **1** 44. **1** 45. **1** 46. **1** 47. **1** 48. **1** 49. **1** 50. **1** 51. **1** 52. **1** 53. **1** 54. **1** 55. **1** 56. **1** 57. **1** 58. **1** 59. **1** 60. **1** 61. **1** 62. **1** 63. **1** 64. **1** 65. **1** 66. **1** 67. **1** 68. **1** 69. **1** 70. **1** 71. **1** 72. **1** 73. **1** 74. **1** 75. **1** 76. **1** 77. **1** 78. **1** 79. **1** 80. **1** 81. **1** 82. **1** 83. **1** 84. **1** 85. **1** 86. **1** 87. **1** 88. **1** 89. **1** 90. **1** 91. **1** 92. **1** 93. **1** 94. **1** 95. **1** 96. **1** 97. **1** 98. **1** 99. **1** 100. **1** 101. **1** 102. **1** 103. **1** 104. **1** 105. **1** 106. **1** 107. **1** 108. **1** 109. **1** 110. **1** 111. **1** 112. **1** 113. **1** 114. **1** 115. **1** 116. **1** 117. **1** 118. **1** 119. **1** 120. **1** 121. **1** 122. **1** 123. **1** 124. **1** 125. **1** 126. **1** 127. **1** 128. **1** 129. **1** 130. **1** 131. **1** 132. **1** 133. **1** 134. **1** 135. **1** 136. **1** 137. **1** 138. **1** 139. **1** 140. **1** 141. **1** 142. **1** 143. **1** 144. **1** 145. **1** 146. **1** 147. **1** 148. **1** 149. **1** 150. **1** 151. **1** 152. **1** 153. **1** 154. **1** 155. **1** 156. **1** 157. **1** 158. **1** 159. **1** 160. **1** 161. **1** 162. **1** 163. **1** 164. **1** 165. **1** 166. **1** 167. **1** 168. **1** 169. **1** 170. **1** 171. **1** 172. **1** 173. **1** 174. **1** 175. **1** 176. **1** 177. **1** 178. **1** 179. **1** 180. **1** 181. **1** 182. **1** 183. **1** 184. **1** 185. **1** 186. **1** 187. **1** 188. **1** 189. **1** 190. **1** 191. **1** 192. **1** 193. **1** 194. **1** 195. **1** 196. **1** 197. **1** 198. **1** 199. **1** 200. **1** 201. **1** 202. **1** 203. **1** 204. **1** 205. **1** 206. **1** 207. **1** 208. **1** 209. **1** 210. **1** 211. **1** 212. **1** 213. **1** 214. **1** 215. **1** 216. **1** 217. **1** 218. **1** 219. **1** 220. **1** 221. **1** 222. **1** 223. **1** 224. **1** 225. **1** 226. **1** 227. **1** 228. **1** 229. **1** 230. **1** 231. **1** 232. **1** 233. **1** 234. **1** 235. **1** 236. **1** 237. **1** 238. **1** 239. **1** 240. **1** 241. **1** 242. **1** 243. **1** 244. **1** 245. **1** 246. **1** 247. **1** 248. **1** 249. **1** 250. **1** 251. **1** 252. **1** 253. **1** 254. **1** 255. **1** 256. **1** 257. **1** 258. **1** 259. **1** 260. **1** 261. **1** 262. **1** 263. **1** 264. **1** 265. **1** 266. **1** 267. **1** 268. **1** 269. **1** 270. **1** 271. **1** 272. **1** 273. **1** 274. **1** 275. **1** 276. **1** 277. **1** 278. **1** 279. **1** 280. **1** 281. **1** 282. **1** 283. **1** 284. **1** 285. **1** 286. **1** 287. **1** 288. **1** 289. **1** 290. **1** 291. **1** 292. **1** 293. **1** 294. **1** 295. **1** 296. **1** 297. **1** 298. **1** 299. **1** 300. **1** 301. **1** 302. **1** 303. **1** 304. **1** 305. **1** 306. **1** 307. **1** 308. **1** 309. **1** 310. **1** 311. **1** 312. **1** 313. **1** 314. **1** 315. **1** 316. **1** 317. **1** 318. **1** 319. **1** 320. **1** 321. **1** 322. **1** 323. **1** 324. **1** 325. **1** 326. **1** 327. **1** 328. **1** 329. **1** 330. **1** 331. **1** 332. **1** 333. **1** 334. **1** 335. **1** 336. **1** 337. **1** 338. **1** 339. **1** 340. **1** 341. **1** 342. **1** 343. **1** 344. **1** 345. **1** 346. **1** 347. **1** 348. **1** 349. **1** 350. **1** 351. **1** 352. **1** 353. **1** 354. **1** 355. **1** 356. **1** 357. **1** 358. **1** 359. **1** 360. **1** 361. **1** 362. **1** 363. **1** 364. **1** 365. **1** 366. **1** 367. **1** 368. **1** 369. **1** 370. **1** 371. **1** 372. **1** 373. **1** 374. **1** 375. **1** 376. **1** 377. **1** 378. **1** 379. **1** 380. **1** 381. **1** 382. **1** 383. **1** 384. **1** 385. **1** 386. **1** 387. **1** 388. **1** 389. **1** 390. **1** 391. **1** 392. **1** 393. **1** 394. **1** 395. **1** 396. **1** 397. **1** 398. **1** 399. **1** 400. **1** 401. **1** 402. **1** 403. **1** 404. **1** 405. **1** 406. **1** 407. **1** 408. **1** 409. **1** 410. **1** 411. **1** 412. **1** 413. **1** 414. **1** 415. **1** 416. **1** 417. **1** 418. **1** 419. **1** 420. **1** 421. **1** 422. **1** 423. **1** 424. **1** 425. **1** 426. **1** 427. **1** 428. **1** 429. **1** 430. **1** 431. **1** 432. **1** 433. **1** 434. **1** 435. **1** 436. **1** 437. **1** 438. **1** 439. **1** 440. **1** 441. **1** 442. **1** 443. **1** 444. **1** 445. **1** 446. **1** 447. **1** 448. **1** 449. **1** 450. **1** 451. **1** 452. **1** 453. **1** 454. **1** 455. **1** 456. **1** 457. **1** 458. **1** 459. **1** 460. **1** 461. **1** 462. **1** 463. **1** 464. **1** 465. **1** 466. **1** 467. **1** 468. **1** 469. **1** 470. **1** 471. **1** 472. **1** 473. **1** 474. **1** 475. **1** 476. **1** 477. **1** 478. **1** 479. **1** 480. **1** 481. **1** 482. **1** 483. **1** 484. **1** 485. **1** 486. **1** 487. **1** 488. **1** 489. **1** 490. **1** 491. **1** 492. **1** 493. **1** 494. **1** 495. **1** 496. **1** 497. **1** 498. **1** 499. **1** 500. **1** 501. **1** 502. **1** 503. **1** 504. **1** 505. **1** 506. **1** 507. **1** 508. **1** 509. **1** 510. **1** 511. **1** 512. **1** 513. **1** 514. **1** 515. **1** 516. **1** 517. **1** 518. **1** 519. **1** 520. **1** 521. **1** 522. **1** 523. **1** 524. **1** 525. **1** 526. **1** 527. **1** 528. **1** 529. **1** 530. **1** 531. **1** 532. **1** 533. **1** 534. **1** 535. **1** 536. **1** 537. **1** 538. **1** 539. **1** 540. **1** 541. **1** 542. **1** 543. **1** 544. **1** 545. **1** 546. **1** 547. **1** 548. **1** 549. **1** 550. **1** 551. **1** 552. **1** 553. **1** 554. **1** 555. **1** 556. **1** 557. **1** 558. **1** 559. **1** 560. **1** 561. **1** 562. **1** 563. **1** 564. **1** 565. **1** 566. **1** 567. **1** 568. **1** 569. **1** 570. **1** 571. **1** 572. **1** 573. **1** 574. **1** 575. **1** 576. **1** 577. **1** 578. **1** 579. **1** 580. **1** 581. **1** 582. **1** 583. **1** 584. **1** 585. **1** 586. **1** 587. **1** 588. **1** 589. **1** 590. **1** 591. **1** 592. **1** 593. **1** 594. **1** 595. **1** 596. **1** 597. **1** 598. **1** 599. **1** 600. **1** 601. **1** 602. **1** 603. **1** 604. **1** 605. **1** 606. **1** 607. **1** 608. **1** 609. **1** 610. **1** 611. **1** 612. **1** 613. **1** 614. **1** 615. **1** 616. **1** 617. **1** 618. **1** 619. **1** 620. **1** 621. **1** 622. **1** 623. **1** 624. **1** 625. **1** 626. **1** 627. **1** 628. **1** 629. **1** 630. **1** 631. **1** 632. **1** 633. **1** 634. **1** 635. **1** 636. **1** 637. **1** 638. **1** 639. **1** 640. **1** 641. **1** 642. **1** 643. **1** 644. **1** 645. **1** 646. **1** 647. **1** 648. **1** 649. **1** 650. **1** 651. **1** 652. **1** 653. **1** 654. **1** 655. **1** 656. **1** 657. **1** 658. **1** 659. **1** 660. **1** 661. **1** 662. **1** 663. **1** 664. **1** 665. **1** 666. **1** 667. **1** 668. **1** 669. **1** 670. **1** 671. **1** 672. **1** 673. **1** 674. **1** 675. **1** 676. **1** 677. **1** 678. **1** 679. **1** 680. **1** 681. **1** 682. **1** 683. **1** 684. **1** 685. **1** 686. **1** 687. **1** 688. **1** 689. **1** 690. **1** 691. **1** 692. **1** 693. **1** 694. **1** 695. **1** 696. **1** 697. **1** 698. **1** 699. **1** 700. **1** 701. **1** 702. **1** 703. **1** 704. **1** 705. **1** 706. **1** 707. **1** 708. **1** 709. **1** 710. **1** 711. **1** 712. **1** 713. **1** 714. **1** 715. **1** 716. **1** 717. **1** 718. **1** 719. **1** 720. **1** 721. **1** 722. **1** 723. **1** 724. **1** 725. **1** 726. **1** 727. **1** 728. **1** 729. **1** 730. **1** 731. **1** 732. **1** 733. **1** 734. **1** 735. **1** 736. **1** 737. **1** 738. **1** 739. **1** 740. **1** 741. **1** 742. **1** 743. **1** 744. **1** 745. **1** 746. **1** 747. **1** 748. **1** 749. **1** 750. **1** 751. **1** 752. **1** 753. **1** 754. **1** 755. **1** 756. **1** 757. **1** 758. **1** 759. **1** 760. **1** 761. **1** 762. **1** 763. **1** 764. **1** 765. **1** 766. **1** 767. **1** 768. **1** 769. **1** 770. **1** 771. **1** 772. **1** 773. **1** 774. **1** 775. **1** 776. **1** 777. **1** 778. **1** 779. **1** 780. **1** 781. **1** 782. **1** 783. **1** 784. **1** 785. **1** 786. **1** 787. **1** 788. **1** 789. **1** 790. **1** 791. **1** 792. **1** 793. **1** 794. **1** 795. **1** 796. **1** 797. **1** 798. **1** 799. **1** 800. **1** 801. **1** 802. **1** 803. **1** 804. **1** 805. **1** 806. **1** 807. **1** 808. **1** 809. **1** 810. **1** 811. **1** 812. **1** 813. **1** 814. **1** 815. **1** 816. **1** 817. **1** 818. **1** 819. **1** 820. **1** 821. **1** 822. **1** 823. **1** 824. **1** 825. **1** 826. **1** 827. **1** 828. **1** 829. **1** 830. **1** 831. **1** 832. **1** 833. **1** 834. **1** 835. **1** 836. **1** 837. **1** 838. **1** 839. **1** 840. **1** 841. **1** 842. **1** 843. **1** 844. **1** 845. **1** 846. **1** 847. **1** 848. **1** 849. **1** 850. **1** 851. **1** 852. **1** 853. **1** 854. **1** 855. **1** 856. **1** 857. **1** 858. **1** 859. **1** 860. **1** 861. **1** 862. **1** 863. **1** 864. **1** 865. **1** 866. **1** 867. **1** 868. **1** 869. **1** 870. **1** 871. **1** 872. **1** 873. **1** 874. **1** 875. **1** 876. **1** 877. **1** 878. **1** 879. **1** 880. **1** 881. **1** 882. **1** 883. **1** 884. **1** 885. **1** 886. **1** 887. **1** 888. **1** 889. **1** 890. **1** 891. **1** 892. **1** 893. **1** 894. **1** 895. **1** 896. **1** 897. **1** 898. **1** 899. **1** 900. **1** 901. **1** 902. **1** 903. **1** 904. **1** 905. **1** 906. **1** 907. **1** 908. **1** 909. **1** 910. **1** 911. **1** 912. **1** 913. **1** 914. **1** 915. **1** 916. **1** 917. **1** 918. **1** 919. **1** 920. **1** 921. **1** 922. **1** 923. **1** 924. **1** 925. **1** 926. **1** 927. **1** 928. **1** 929. **1** 930. **1** 931. **1** 932. **1** 933. **1** 934. **1** 935. **1** 936. **1** 937. **1** 938. **1** 939. **1** 940. **1** 941. **1** 942. **1** 943. **1** 944. **1** 945. **1** 946. **1** 947. **1** 948. **1** 949. **1** 950. **1** 951. **1** 952. **1** 953. **1** 954. **1** 955. **1** 956. **1** 957. **1** 958. **1** 959. **1** 960. **1** 961. **1** 962. **1** 963. **1** 964. **1** 965. **1** 966. **1** 967. **1** 968. **1** 969. **1** 970. **1** 971. **1** 972. **1** 973. **1** 974. **1** 975. **1** 976. **1** 977. **1** 978. **1** 979. **1** 980. **1** 981. **1** 982. **1** 983. **1** 984. **1** 985. **1** 986. **1** 987. **1** 988. **1** 989. **1** 990. **1**

p futura pſentē: ubi enim poterit penitē
 medicina prodeſſe: ſi etiam ipſe medicus
 recepta. i. ſublata pnia indulget periculis
 non eſt curare: ſed ſi licet dicere verū: vo
 nus occidere. **De illis.** Accedens igitur pec
 cor ad cōfeſſionē ei humiliter ſubijciat: et
 penitētia fuerit ab eo ſibi iniuncta quā leui
 ſuſſerre poſſet humiliter ſuſcipiat: quia
 aliter videt bene diſpoſitus. Si autē pe
 ens ſentiat penitētia nimis grauez et ad
 ſeruandū periculōſa ſua pditione penſata
 debet ad eundē confeſſorē vel ad aliū ſi illuz
 libere nō poterit recurrere: et alienationē vſ
 nūmicationē cōmutionē ptere: et cōfeſ
 ſi debet cōcedere etiā ſi videret q peniten
 alienata nō ſufficeret plenarie p mēda
 cati. **Et ſic patet pars ſecunda.**
Pars tertia ubi declaraf q ad hoc q cō
 ſi ſit tuo grata debet fieri cum ſimplicitate
Artio aduertendū eſt q vt confeſ
 ſio ſit tuo grata d3 fieri cum ſimp
 citate et puritate q in trib3 cōſiſtere
 letur. **Primo** in euſitatione mendacij
 fm exologos qui in pfeſſione mētē ſem
 mortaliter peccat: tū q pcepto eſt inobe
 diſſe q ſua cōſcientia ſacerdoti nō ma
 reſtat: veritas q in pfeſſione dicenda eſt: **per**
Aug. ait ſermone. 22. ſup Jo. Hoc ē pſite
 dicere qd habes in corde: Si autē aliud i
 nte babes et aliud dicis: loqueris non con
 ſeris. **hec ille.** **Incipit ſm Alex. vbi ē. 7. Ri**
in. 4. di. 21. ar. 3. q. 4. Qd etiā in pfeſſio
 ne nō d3 dicere quis qd nō fecit humilitat
 ſa: qd pbo rōne: aucter: et ſimilitudine.
 tatione ſci: Nullus in pfeſſione mētiri d3:
 noictū eſt: ſed quicūq; dicit ſe feciſſe qd nō
 ſit mētis. **De ieream. min.** quilibet ſe offen
 de debet q p mū: ſed non lz alicui ferre
 a propinū ſuū falſū teſtimoniū: vt patet
 od. 20. q minus licet ferre ptra ſeipſum:
 cōfiteri aliqd peccatū qd non fecit: ē con
 ſeipſū ferre teſtimoniū falſū: **7. rē. De**
ca null? pōt procurare q puniat innocēs
 ſe pctō: ſed qui cōfiteſ peccatū quod non
 ſi facit q innocēs puniat a ſacerdote ſine
 cato: ergo rē. **Qd ſi contradicaf ſic:** In
 ritione licet pteri ſine dolore plus debito
 am ſatiſſacere plus debito: q videt ſimili
 q in pfeſſiōe licet pteri plus debito: qd
 ē aliud niſi pſiteri plura ſe cōmiſiſſe pctā
 cōmiſiſſe. **Ad hoc dicendū ſm Alex. q nō**

eſt ſimile. **Mundū** enim aliq; pōt certus eſſe
 de ſufficienti cōtritione et ſatiſſactione: et iō
 quātūcūq; pteraf vel ſatiſſaciat nunq; tamē
 illa ſatiſſactio vel contritio eſt ſupabundās
 q tū ad ipſuz: Quis ſit ſupabundās fm rei
 veritate. **Et ideo nullū ē ibi peccatū:** ſed po
 tius acquiſitio meriti. **De cōfeſſione** pō nō ē
 ſic: ideo de illa poſſe quis et debet cōcertus
Aucter hoc idem probaf Aug. 22. q. 2. c.
 cū humilitatis di. **Qū** humilitatis cā mēti
 ris: ſi non eras peccator ante q; moreris mē
 tiendo efficeris qd euitaueras: **Veritas** autē
 vera in te non ē niſi ita te dixeris peccatorē
 vt te etiā cōcognoſcas. **hec ibi.** **Et i pmo de**
ciui. del. 21. c. Teſtimoniū falſi non minus
 reus ē qui d ſe ipſo falſū fateſ q ſi aduerſus
 primū hoc faceret. **hec ille.** **Qd ſi dicitur** p
 aucter **Greg. di. 5. c. ad c.** **Donay** mētitiū
 ē ibi culpā cognōſcere ubi culpa nō ē: q a ſili
 Donay mētitiū ē pſiteri culpā ubi nō ē. **Ad**
hoc. R. Abo. q illud dupliciter pōt intelligi.
Uno. q tū ad opationē: et ſic nō ē verū: nō enī
 pſinet ad bonā mētē ſi ad erratē vt ſe actū
 aliq; cōmiſiſſe cogſcat quē nō cōmiſiſſe. **Alio**
 mō q tū ad pditionē act: et ſic vtrūq; qd dicit
Greg. 42. iul. in actu q de ſe bon? d3 formi
 dat ne aliqd defecerit ex parte ſua **ſupra illd**
Hob. 9. Verebar opa mea: et iō ad bonā mē
 tem pſinet vt etiā formidinē quam corde te
 net lingua accuſet: vt patebit. **7. C. Doſtre**
 mo hoc idē pbat ſimilitudine: qz ſicut i iudicio
 exteriori null? d3 aliquā accuſationē pponē
 ſi aliq; ſi nō bz pbatōnē et idoneos teſtes
 ita ſi nec i iudicio penali d3 qd aliqd ppo
 nere niſi bāt teſtē pſcientiā vt legē mētis q
 hoc dicit. **Am** ergo in peccato qd nō fecit
 nō batrat teſtē pſcientiā: videt q ſup ſus nō
 poſſit ſe accuſare in iudicio pfeſſionis: vtrūq;
 pfeſſio ē pura cū euſitatione omis mēdacij.
Secundo puritas pfeſſionis videt pſiſtē
 euſitationē duplicitatis: pfecto ſicut pſcia vi
 etat pctm pſiteri d3. **Ubi no. 13. Alex. vbi ē**
 q penitēs aliq; ſcit ſe feciſſe pctm et tūc ſim
 pliciter obligaf ad pſitendū illud: et ſi apponſe
 pditionē aliquā di. ſi peccatū nō ē pfeſſio. **Ali**
 qñ timet ſe peccaſſe: et tūc nō obligaf ad pſi
 tendū illud ſimply niſi ſub pditione vt cum qd
 dubitat ſe peccaſſe debet dicere: **Diſci tale**
 peccatū vel diſci tale verbum: dico mea cul
 pam et volo ſubire penitentiā. **Aliqñ** ſe opi
 nat peccaſſe: et tūc obligaf ad cōſitendū

obtemperare diabolo ad luxuriam et auaritia:
necnon ad superbiam et alia peccata caritati et ad eter-
nam salutem trabenti quod obedire deo salubria
et ad eternam patriam inducuntur: ut ipsa
feliciter gloriamur: Amen.

Seria. 5. post tertiam dominicam in. xl. de confessionis nudatione fortificatione et veredatatione. **Seria.** 63.

Exibant autem demonia a multis. Scribuntur haec verba. **Luc. 4.** In isto sacro evangelio fratres charissimi ponuntur tria facit confessionis my-

stice designantia. **Primum** est sanatio socru Simonis. **Quod** dicitur: quod surgens Iesus de synagoga intrauit in domum Simonis: socrus autem Simonis tenebat magnam febrem: et ro-
gauerunt illum pro ea: et stans super eam impauit fe-
bris: et eam subito: id est quiescit. Et dimisit illam. **Et** febris: et continuo surgens mittrabat illis. **Et** ex-
iit ostendit quod illa curatio fuit miraculosa
id est discipulorum confirmatione. **Ita** stans sacer-
dos super eas peccatrici et penitentem in confessione
acta sua aperiente: impat febri. **Id est** peto: et conti-
nuo potest clauum absoluere et liberare. **De** **secundo**
est de sanatione aliorum infirmorum: unde
equit. **Et** sol autem decedisset oves qui bebant
infirmos variis languoribus: ducebant illos
ad eum: **Et** ille singulis manum imponens cura-
bat eos. **Ita** et sacerdos per manum impositionem
sanat oves languores petentium confessionem. **Do-**
ctorem et ultimum est verbum propositum di. **Exi-**
unt autem demonia a multis: quia. **Id est** confessionem
cedunt demonia et peccata. **De** qua confessione vl-
tra predicta in presenti sermone tria vtiq^{ue} annotant.
Primum de confessionis nudatio. **Secundum** de co-
fessionis fortificatio.

Tercium de confessionis veredatatione.

Primo igitur in isto sermone dico quod con-
fessio debet nudare. **Id est** probris non involuere cla-
ris et aptis sanctis: ita quod confessio intelli-
gat quod confitens dicit penitentem ad necessitatem con-
fessionis: quod seipsum infirmum decipiet quod medico coo-
perum vulnus ostenderet: et id debet nudare confitens

ad tria. **Primo** quantum ad singularem particulari-
tatem. **Secundo** quantum ad generale vniuersalitate.
Tercio quantum ad propriam probitatem. **Primo** vi-
co quod confessio debet nudare quantum ad singularem
particularitatem. **Id est** non sufficit in generali confiteri pec-
cata sua dicendo sic dicit Augustinus in persona eius quod
facit. **Ego** peccator inquit domine sacerdos pecca-
tuum piurando: adulterando: fornicando: boiez
occidendo: sacrilegium committendo: furando: ra-
piendo: et oia commisi opere voluntate. **Confite-**
tur quod non fecerunt inponentes: reuelata reuera
Et quod non sufficit sed necesse sigillatim et particu-
lariter penitere confiteri peccata et quod recordat. **Pro-**
bat igitur **Alex.** vii. s. 2. btm **Arto.** i. 4. vi. 21. i.
exponit se tribus rationibus. **Prima** est ex parte peni-
tentis: quia sicut ex auctore deo culpa committitur
sic ex auctore ad deum cum penitente et obligatio
ad penam culpa reuertitur: dolo enim. **Penitentis** debet esse
ex separatione a deo: pro eo quod satisfaciunt deus rinde
delectatodi quam in penitente ad creaturam bene: et
quia ista penitentia trahit penitentem in seipsum: id est confessio
quod fit ratione penitentis iungende debet fieri in speciali. **Quia**
ratio est ex parte sacerdotis: quia ipse non potest taxare peni-
tentem penitentem nisi sibi innotuerit per confessionem penitentis
culpe: penitentis autem culpe non potest innotescere: nisi
fiat confessio particularis de singulis peccatis. **Quia**
ratio est ex parte statum: nunc. n. sum in lumine gratie: et
id sicut in lumine nihil abscondit: sic nec in peni-
tente debet aliquid occultari: occultare autem si peni-
tens fieret tantum in generali. **Quod** si dicatur sic. **Contri-**
tutio non debet quod sit sigillatim de omnibus: quia sicut peni-
tens cogitantes se offendisse penitentem in generali: et
la penitentem penitentem telerit: ita vti quod penitentem casu
quod aliquis penitentem peccata in generali ipsa penitentem
absoluta reatu. **Ad** hoc autem **Alex.** quod penitentem re-
fert ad deum propter loquendo quod oia nouit specialiter
fime. **Confessio** autem refertur boni quod debet iungere penitentem
fime exigentia de merito: quod facere non potest nisi
fiat sibi discreta et particularis confessio. **Ad** hoc potest
dici et breuius quod penitentem debet oia peccata quod memorie
occurrit singulariter confiteri: ut patet. **Id est** de penitentem
Hoc id est probat auctoritatibus prophete **Bernar-**
di et **Gregorii.** **Propheta** ait. Lauabo per sin. no.
le. me. et mundabo confessiones meas: per sin. no. i. per
singula peccata sermone glo. **Bernardus** autem super **Psalmum**.
De quod remouet confessionem confiteri bene: pur-
re et fideliter: et nota quod dicit oia: ad designandum
quod oia dicitur nihil excludit. **De** **Gregorio** i. 4. vi. 21.
c. p. **Bernardus** ait. **De** a criminali semel saltem in confessione
oia debet exponi: nisi aliquid a mente exciderit quod debet

gñalis cōfiteri 7 sacerdotib⁹ 7 deo: vt dicas
 delicta mea a te nō sūt abscondita: q. d. de⁹ q
 nosti abscondita cordis 7 opa mea 7 delicta
 mea a te nō sūt abscondita: q. b. veniā largia-
 ris: vbi insinuat q. gñalis cōfessio nō solū ve-
 nialia s. etiā mortalia delet: quozū intelligen-
 tia vel mēoria nō habet: q. s. velir dicere. Pa-
 gister: q. gñalis p̄fessio nō sufficit de his que
 mēorie occurrūt s. p̄ticularis requirit. Q. d.
 si p̄ hoc arguat etiā p̄ auctoritatē scripture.
 Luc. 18. *De* propiti⁹ esto mihi p̄tōri. 7 se-
 quit: d. cōfēdit iustificat⁹ ab illo. A. si hic igit
 nō exp̄mat p̄tīm nisi in gñali: v. q. sufficiat
 p̄tā cōfiteri in gñali dicēdo: multū peccavi
 p̄ in cōtinentiā: 7 sic d. alijs. Ad hoc ait Alex.
 q. s. e. d. p̄fessio facta deo 7 facta boi. In
 cōfessione enī q. s. deo: bō iustificat⁹ a culpa
 ad quā iustificatiōe sufficit cōfiteri 7 cōfes-
 sio gñalis. In cōfessioe p̄o facta boi iustifi-
 cat⁹ a pena: ad quā iustificatiōe ē necessaria
 cōfessio p̄ticularis rōnib⁹ p̄dictis. Post rō
 hoc idē p̄bat exēplo ipsi⁹. Hiero. vi. *Q. s. sa-*
 nat oculū nō sanat calcaneū: q. d. sanat sup-
 biā nō sanat auariciā: 7 iō sicut medicinis p̄-
 cularib⁹ sanāde sūt infirmitates p̄ticularēs
 Altpz i corp̄alib⁹ ita infirmitates p̄ticularēs
 sp̄uales p̄ticularib⁹ medicinis enī igit p̄fessio
 sit qdā medicina nō ē adhibēda morbo gñali
 s. p̄ticulari: 7 iō morbi sanādi sūt p̄ticularē
 p̄fēdi. Hā act⁹ 7 opatōes sūt circa singula
 12. et b. *Q. d. si p̄dicat exēplo: q. s. sic sufficit p̄*
 plurib⁹ p̄ctis vna satisfactō gñalis: ita vide-
 tur q. sufficere debeat p̄fessio in gñali facta
 maxime cū nō fiat nisi p̄pter satisfactiōē.
 Ad hoc ait alerā. q. nō ē sile de satisfactiōe
 7 p̄fessioe: q. satisfactio respicit p̄cti quāritā-
 tē: cōfessio p̄o p̄cti gen⁹ v. s. p̄z: 7 iō q. i. quā-
 titate nō distinguit p̄ctm eo q. quātitas at-
 tendit⁹ penes libidinē q. vna ē p̄z se 7 idistin-
 cta: sp̄s p̄o respicit materiā pene q. bz disti-
 gunt: p̄pterea i cōfessioe oportet distincte pec-
 cata reuelari. In satisfactiōe p̄o nō oportet
 bul⁹ distinctionē fieri: q. quis de cōgruo s. m.
 diuersas sp̄es p̄ctōz diuersē debent satisfā-
 ctionis sp̄es etiā iūge: 7 sic patet p̄posituz.
 C. Scdō dico q. cōfessio debet ēē nuda quā-
 tū ad vniūsalē gñalitātē. Mōenī licet diui-
 dere cōfessionē dicēdo p̄ctz vni 7 p̄r alteri:
 q. d. p̄bat Alex. vbi. ā. trib⁹ rōnib⁹. Quasi
 ex p̄tē cōfiteā: q. in hoc qdā mō se iustifica-

Confessio nō d. diuidi

ret cū min⁹ se p̄ctōz cōfideret q. ēēt sic in di-
 uidendo confessionē: 7 sic hypocrita appare-
 ret. Q. d. si istā rōnē arguit sic: Cōfessio ē
 necessaria p̄nitenti: vt p̄nia sufficiens sibi ta-
 petur s. m. arbitriū sacerdot⁹: s. a diuersis sa-
 cerdotib⁹ pōt iponi sufficiens p̄nia de diuer-
 sis p̄ctis: q. r. *Secūdo ē ad h. q. p̄nia ad diuer-*
 sis sacerdotib⁹ iposita nō ēēt sufficiens sic ab
 vno sacerdote iposita: q. q. l. 3. sacerdos cō-
 sideraret iū vni p̄ctm p̄ se 7 nō grauitatez
 ei⁹ quā bz ex adiūctione alteri⁹ p̄cti: 7 q. q.
 pena q. p̄ vni p̄ctm debet cōp̄moria alteri
 us p̄cti: q. r. *U. s. si ē medicina corp̄ali opo-*
 tet q. medic⁹ nō solū vni morbi p̄ quē d. z
 dare medicinā agnoscat: sed 7 alios: ne dan-
 do calida p̄ vno alibi i. s. amef. r. c. *Secūdo*
 ratio ē ex parte cōfessoris: q. alit nō possit ma-
 iorē penā tpālē cōueniēter cōmutare in mio-
 rē: cū non intendat sacerdos partē penē t. m.
 p̄nalis mutare. s. in minorē sed pot⁹ totam
 sicut deus totaz eternā mutauit in tpales: 7
 ideo sic diuidēs confessionē recipit cōfessio-
 nem. Q. d. contra hoc arguit sic. Cōfessio
 nō debet fieri sacerdoti de p̄ctis nisi p̄pter
 absolutionē: sed q. q. sacerdos qui cōfessio-
 nes audit: pōt de quibz d. z p̄ctis absoluerē
 nō de oib⁹: ergo ad minus in talia casu opo-
 tet q. cōfessio nō sit integra sed diuisa. Ad
 hoc respōdeo: q. aliquis pōt confessionē d. z
 uidere p̄pt duo. Primo cū dicit q. s. pecca-
 ta minora vni sacerdoti 7 maiora alteri: vt
 minor appareat suam alitā: 7 hoc malū est
 et peruersū 7 hypocritis peccatus. Secūdo
 cū quis diuidit cōfessionē duob⁹. s. sacerdo-
 ti parochiali 7 superi: eo q. nō pōt absolui a
 sacerdote: 7 hoc est bonū: quia talis mouet
 ex bona 7 ordinata intētiōe qua hoc modo
 intēdit p̄uidere salutariē sue. Q. d. dato
 q. etiā sacerdos parochialis nō possit cū de
 oib⁹ absoluerē: tenet tamē sibi oia cōfiteri
 vt quātitatē post culpā cognoscat: 7 de q. b.
 nō potest cūz absoluerē ad supiorē enī remit-
 tat nec talis dicit p̄fessionē diuidere siue di-
 midiare: cū de cōsciētia vnius 7 consilio al-
 terius confiteat. C. Tertia ratio est ex parte
 peccatoris: quia s. m. *De r. sermōe. i. c. Ad*
 fessio inducit vitāz aīe: sed vitā nō pōt susci-
 pi nisi morā totalitē tollat 7 expellat: morā
 nō potest expelli nisi peccata tollat: ergo o. z
 q. cōfessio fiat de oib⁹ simul. Q. d. si cōtra

p̄ctis sic potest cōtin-
 facta: 7 satisfactiōe
 alit⁹ peccati mort-
 memoria nō habuit:
 p̄a sacerdotis cui p̄-
 bare nō potuit: ergo d.
 cerdotib⁹ cōfitebit⁹.
 quia recordat⁹ eozū q.
 esse iterū alia pecca-
 rat cōfiteri siue eidē
 quidaz dicit: sed suffi-
 lus cōfiteas oblitus
 in speciali: 7 q. cūz al-
 ref⁹ boc oblitus est: ne
 siones p̄dicto modo
 tens oia simul vni si-
 ctu cōfessiois 7 me-
 fessioē diuisi frui-
 ti. Confirmat hoc
 consideret. vi. *Aut*
 dia ductus diuidat
 diuersa diuersis sa-
 stare: quēdā vni ca-
 da cōfiteri: quod d.
 crism tendere: 7 sem-
 frustra putat perue-
 p̄positū. *U. s. r. c.*
 n. i. d. a quantū ad p̄o-
 sufficit illis qui ling-
 plēniā sacerdotis b.
 cū: vel scriptū. Q. d.
 vbi. s. r. b. m. *Ad*
 bus. Primo p̄pter
 enī seu verecūdiā de-
 valde necessaria per-
 tem remissionis ba-
 gis erubescit cōfiteri
 p̄ia voce q. interpreti
 recūditā ampliorē
 Secūdo p̄pter eū
 manifestatio p̄ctōz
 cōfiteuerūt mani-
 do verbis q. signis.
 quod latet in corde:
 scripto sicut verbo.
 h. s. Hā cōueniē-
 fuit: hoc ex duob⁹
 dotis absoluentis q.
 uat sub aliqua for-
 debet fieri p̄nti 7 nō

nūciū uel scriptū: sed p̄ propriū uerbuꝝ sub
certa forma. **S**ecūdo ex p̄te p̄cōis cōfite-
ntia: quia oportet q̄ ipse clauibus ecclesie se
subijciat p̄ cōfessionē m̄ifestāzore peccat̄
sua. **C**ōfirmatio ista **Aug.** h. de p̄nia. de
pe. de pe. di. i. c. quē penitet di. **P**recepit enī
dñs mūdare vt ostēderet̄ oza sacerdotibꝫ
docēs corpali p̄ntia ostēdā peccatō: n̄ p̄ nū-
ciū nec per scriptū manifestāda. dixit enī
oza mōstrate 7 oēs: nō vnus p̄ oibus: n̄ aliū
statuatis nūciū qui p̄ uobis offerat mun⁹
7. **M**oysē statutū: sed q̄ vos peccastis p̄ uos
erubescatis: erubescētia enī partē habet rēi-
sionis. **H**ec ille. **E**t sic patet pars p̄ima.

Pars secūda ubi declarat q̄ cōfessio
debet fieri cum uerēdicatione.

Ecūdo aduertēdū ēsicut ex p̄dictis
patere pōt q̄ uerēcunde 7 cū erube-
scentia debet p̄cā cōfiteri. **N**ā sicut
inuerecūde deū offendim⁹: ita p̄ uerēcūdiā
ei satisficiam⁹. **P**atet hoc ex sup̄a memo-
rato dicto **Augusti**. sed melius eodē c. ipe
ad hoc idē ait. **I**usticia enī sola dātur: s̄ di-
gnus ē mīa qui sp̄ali labore querit gratiā: la-
borat enī mens patiēdo erubescētiā: 7 qm̄ u-
erēcūdia magna ē p̄p̄a qui erubescit. p̄ xpo sit
dignus mīa. **U**nde patet q̄ quāto pluribꝫ
cōfiteb̄ in spe uenit turpitudinē criminis
tanto facilius cōsequit̄ ueniā aut grām rēi-
sionis. **H**ec ille. **E**t quo dicto dicit **Alc.** q̄
bonū est confiteri eadē peccata pluribꝫ sacer-
dotibꝫ: nū quia quod non uidet vnus uidet
alius: nū: q̄ plures orant pro penitēte: tūz
quia plures erubescētie minuit culpaꝝ. **H**ec
autē uerēcūdia debet esse de peccatis 7 nō
de confessione. **C**ōtrario p̄o multi 7 multē fa-
ciūt qui frontosi 7 inuerecūdi sūt ad peccan-
dū: 7 efrōtes 7 muti diaboli deceptiōe ad
cōfiteūdū: 7 propterea rez agūt stultā 7 dā-
nosāz: quod patet. r. rationibus. **¶ P̄ima**
est: quia ipsi nō uerēcūdi sūt de p̄cō sed d̄ vir-
tute. i. de cōfessiōe: neq̄ p̄ salutē est oīno ne-
cessaria. **U**nde **Aug.** in p̄dicto. c. quē p̄itet
ait. **E**t mīa enī p̄ceptit p̄cōis vt nemineꝝ
peniteret in occulto. **I**n hoc enī q̄ p̄ sapluz
dicit sacerdotē: 7 erubescētia uiciā 7 timore
offensi ueniā sit criminis. **¶ S**ecūda d̄ est
q̄ ipsi nō uerēcūdant reo qd̄ dñs abboia ē
s. de peccato: de⁹ enī abboiatur p̄cā etiā so-
li⁹ cogitatio: nū illud **Pro. 15.** **A**bboiatio

domini cogitationes male et verecundantur de deo
quod est deo gratia. s. de confessione que est deo
grata sicut dulcoris? et cant? iux illud **Eccl.**
33. Sume citara et circue civitate frequenta ca-
ticu ut memoria sit tui. **A**itara et cant? est con-
fessio quod ducit aiaz peccatrice in dei memoria. s. in
eius gratia. **T**ertia ratio est quod non verecundantur
sordidari sordide peccati quod excidit oes immundici-
as et fetores: propter quod illa de abboia. **U**n-
Eccl. i. **A**uferte malum cogitationum vestrum ab
oculis meis et verecundantur ab huiusmodi sordide
mundari. quod fit penitentia et confessione. **U**n-
Eccl. i. dicit dominus. **L**avamini mundi estote. **Q**uarta
ratio est quia non verecundantur de re confudibili. i.
de peccato iux illud ps. **A**sfundant oes iniqua
agites. verecundantur de re bonozabili. i. de con-
fessione: iux illud **Jo.** 12. Si quis mihi mi-stra-
uerit. s. confessione preedente: bonozificabit eum
pater meus. **U**n-
ratio est: quia non verecundantur
de re sume dano sita. s. de peccato quod ponat eter-
na beatitudine et ad eterna ducit dationes.
De pe. di. 5. c. fratres. et verecundantur de re su-
me utilitatis. s. confessione: que a morte libe-
rat et aperit paradysum. **U**n-
di. c. ecce. **D**ebet
igitur esse verecunda de peccato non de confessione:
quod etiam melius explicabit in parte sequenti. **E**t
sic patet secunda pars.

Pars tertia huius sermonis ubi ponitur
alia confessiois ratio quod est fortificatio.

Tertio quod dictum est in precedenti parte quod
verecundia debet esse de peccato non de confes-
sione: cuius dominus inquit diabolus per sua
dere: magis superbia: hypocrisis: et mulieribus
an ipsoz oculos tendens pudore confessionis:
ut igitur tales fortes sint ad resistendum nec vere-
cundia teneantur: tria remedia adhibentur.

Primum remedium est naturale. **M**axime. n. dicitur quod
sicut homo non erubuit peccare: sicut non erubescat
peccata manifestare. **U**n-
Bernar. ait. **Q**uoniam
infantia hominum: pudet abluere et non pudet in
quinari: pudet sordes abstergere et non pudet con-
trahere: absterge caliga et dimittit aia. **E**t
Aug. i. li. de vera et falsa opione. 20. c. **N**on
te pudeat coram uno dicere quod non te puduit for-
sitan coram multis facere. **M**axime. **B**ernardus
infantia a peccato desistere: et diabolicus hoc est
perseverare. **D**ec ipi. **S**ecundum remedium debet
rationale: **R**ationi dicitur ut maius malum evitet
verecundia quam arctior effugiat. **A**nti igitur ma-
ius malum sit perpetuo in inferno dani quam

bic temporalis quasi per vnam morula parva vere-
cundia sustinere: et maior verecundia sit ut
peccator oibus manifestetur in die iudicii quam si de
nostret vni: precipue cum illi dicat ut vicario
christi: ergo ex ista presenti verecundia penitentis
peccatum celare non debet ut eternalis perfusio de-
qua ex boc mereat evitet. **M**ax ex opposito fa-
cienti deus minatur per prophetas **Maum.** 3. di. **N**e
velabo inquit pudenda tua in facie tua: et osten-
da in gentibus nuditatem tuam: et regnis ignomi-
nia tua et proiecia super te abboiatione et stu-
meliose te afficiat. **E**t ideo **Pier.** 20. **A**sfun-
dent vebementer qui non intellexerunt oppo-
brii sempiterni quod nunquam delebitur. **P**ing.
Eccl. 4. **N**on confundaris paia tua de-
cere verum. **S**ed advertendum illud quod dicitur
eo. c. dicitur. **E**t confusio adducit peccatum: et con-
fusio adducit gratiam et gloriam: sed bona est con-
fusio quod honeste facit peccata confiteri: per fusio
mala quod penitentia retinet ne peccata debite confite-
atur: quod dicitur predictum verbum. **N**on confundaris
et. **A**derit enim finis **Biero.** ad **Palma**
chii. **P**ies illa. s. iudicii aderit in qua facta
nostra quasi in quadam tabula depicta mon-
strata sunt. **E**t **Aug.** in tracta. de visitatione
iherosolimitana. 2. **N**on cur erubescis quod non
facere erubuit: lauri? et coram uno aliquantu-
lum ruboris quod in die iudicii coram tot milibus
hominum gravi repulsa notatur erubescere.
Confessionem propala quam ita tibi remittetur
iniquitas tua. **E**t ubi quorum re. sunt iniqui. et quoniam
ter. sunt peccata: beati quod confessio peccati est dationis
penitentia pro confessione parit utile. **D**ec ibi.
Tertium remedium dicitur consiliale. **M**axime. **S**epti-
mum consilium stimulat ut citius penitens peccata sua
confessori ostendat: que sibi non dicuntur ut boi
sed ut vicario christi: et ideo peccata non manifesta-
tur sibi: sed filio dei: cui oino nihil potest celari
Un-
aplos ad Hebr. 4. **D**ia nuda et apta
sunt oculis eius. **I**stis igitur tribus remediis
aia fortificata non erubescat de confessione: sed
in de peccato et dei offensione ut dictum est. s. quod
remedia non recepit monialis quedam longo
tempore optie vixerat: post eius mortem abba-
tisse ceteris quod forozibus apparuisse esse danna-
tam magno eiulatu affirmavit coram oibus:
et eorum dationis sue cam ille diligenter ab ea
perquereret: dicitur: quia in ordine quoddam cri-
men luxurie fecerat quod ex verecundia semp
in confessione celauerat sparsus eius remissio de

dicta per seipsum
stiner. **A**uendū ē
sua sine bonestate et
mittat. propter quod
dia mea s. me ē semp
operit me. **N**on erube-
lerna ut in die iudic
ponetur in seculoz
Seria sexta post tert
one qua debet hēre cō
confessiones **B**ernar

Seria sexta post tert
one qua debet hēre cō
confessiones **B**ernar

lio occurrēt i ppi la-
ritane: ut patet intus
ciuitate et veniebāt
formationē discipuli
dens quod debet et n
li salute sui proxim
li. **M**ax rogabāt eū di-
ca. **I**lle autem dixit eis: le-
u et conuersione sanam
per ipsas. **E**t go abū
vos nescitis. quod o. alio
dixerūt quod discipuli
attulit ei mādūcare.
coram: et ideo pper pol-
faciā voluntates eius
opus eius in gentili
depus hoc faciēdi oī
quod ad huc quatuor mēse
corpalia ad huc diste
us venit. **U**n-
oculos vestros et vici
sunt ad messes. **Q**uod
nos venietis ad ipsi
dū. **D**einde iudicē
remuneratiois dei.
piter congregat fructu
semiat simul gaudē
cipuli. **U**n-
li pro verbi cōe bz le
verbi nūm assipit
pmetit. **Q**uod et faci
llesiones: quod alius ē q

ofe: qz per scipaz nū modicā pñiaz statuit su-
tinere. **Q**uandū ē tñ ne p hoc penitēs pñā
na sine honestate 7 verecūdia cōfiteri pter
mittat. p pōp quod dicebat **David**. **Verēcū-**
dia mea 3 me ē temp: 7 cōfūso faciei mee co-
pperit me. **Mō** erubescam? ergo cōfiteri sce-
ra nra vt in die iudicij ab eterno iudice co-
onemur in seculorū secula: Amen.

Seria septa post tertiā dñicā in. xl. de cōditi-
one quā debet hñe cōfessor vt possit audire
confessiones. **Sermo**. 64.

Plus ē qui
feminat: alius qui metit. **S**cribunt **hec** **ba** **Jo.**
4. Post q̄a brō euāgeli-
sta **Joanne** frēs cbaris-
mi descripta ē in euāge-
lio occurrētī xpī lascitudo: 7 cōuersio sama-
ritane: vt patet intueti vsqz ibi. **Q**uerūt de
iuitate 7 veniebāt ad eū. cōsequēt ponit in-
ormationē discipulorū ad p̄dicandū: post ē
lens qz hō debet eē magis sollicitus de spūa
salute sui proximi qz de necessitate corpora-
li. **Mā** rogabāt eū discipuli ei. **Abimādu**
a. **Ille** ar dixit eis: loquēs de cibo spūali. s.
de cōuersione samaritane 7 samaritanorū
per ipsaz. **E**go cibū habeo māducare quez
vos nescitis. q. d. alius mē plus me delectat
dixerūt q̄ discipuli ad inuicē. **N**unq̄d aliq̄s
attulit ei māducare. s. itelligēs de cibo cor-
porali: 7 id xp̄s exposuit di. **N**e cibū ē vt
aciā voluntates eius q̄ misit me: vt p̄ficiam
opus eius in gentiliū cōuersione: 7 qz in istet
ēpus hoc faciēdi ondit di. **Mō**ne vos dicit
p̄aduc q̄tuor mēses sūt. q. d. l3 tēp̄ messis
corpalis ad huc distet tñ tēp̄ messis spūalis
az venit. **Uñ** seq̄. **E**cce dico vobis: leuate
oculos vestros 7 videte regiones: qz tñ alte-
rit ad messēz. **Q**d dicebat ppter samarita-
nos veniētes ad ipsū iā dispositos ad credē-
lū. **D**einde iducit eos ad p̄dicandū respectu
emuneratiōis di. **E**t q̄ metit mercedē acci-
pit 7 cōgregat fructū in vitā eternā vt 7 qui
emiat simul gaudeat 7 q̄ metit. s. p̄phet 7 dis-
cipuli. **Uñ** 7 sequit. **I**n hoc enī ē p̄bū vt
i. p̄uēbū cōe bz locū in p̄posito qd. s. est
verbū nrm assumptū: qz ali 7 ē q̄ semiat 7 ali
q̄ metit. **Q**d ēt facit ad p̄positū nrm de cō-
fessione: qz alius ē qui seminat. s. p̄dicatoz: 7

alius ē qui metit. s. cōfessor: de quo i p̄nti ser-
mone sciendū ē qz qui vult bñ cōfiteri d3 eli-
gere cōfessorē bñtē auctē: vt q̄ i sermonario
de articulis fidei illo articulo: Remissionē
pctōrū: pcedēte tēo dicem? tres alias p̄ditio-
nes. **P**rimo aie satisfactionē. **S**ecūdo intel-
ligētē illūiationē. **T**ertio prudētē discreti-
onem siue discussionem.

Mara p̄ma vbi declarat qz cōfessor d3 ē
bone p̄cie 7 sancte 7 honeste vite.

Primo igit in isto sermōe dico qz ad
hoc qz penitēs iueniat grāz in p̄pe-
ctuū dei: d3 q̄rere cōfessorē bonū: p̄tu-
olū: 7 cōscie securū: qz quis sacerdos ep̄s i
pctō mortali dñm nō sit suspēsus notorie:
possit cōferre sacra. **Q**ui? r̄d ē: qz imūdia
sacerdotū nō polluit sacra. **h. q. i. in. c. dictū**
est. h. in. c. dñs. vbi d3. **D**ñs declarauit i vno
cetu boiūz eadē sacra sumētū nō obesse mū-
dis aliquorū imūdia. **D**ec ibi. **attamē** ne-
cesse ē ad hoc vt penitēs a cōfessione recedat
bñ purgat: mūdāt: 7 instruct? qz iueniat
cōfessorē cōscia p̄ditū: vita probatū: scitate
ornatū: qd probō triplicē. **R**ōne. **A**uctoriz-
etate: 7 **E**xēplo. **U** **P**rimo rōne sic: **Ille** d3 ē
bone: deuote: 7 honeste vite cui? mīsterio iu-
stificānt ip̄i: recōciliāt rei: purgāt infirmi:
ceci. s. atqz leprosi: atqz resuscitant mortui:
sed tales sūt sacerdotes curā aiariū bñtes: q̄
debēt eē bone 7 honeste vite. **Uñ** **Aug?**
sup. ps. 20. sermōe. 2. ait. **A**le ē o3 dñi sa-
cerdotē: vt qd p̄p̄s pro se apud deū non va-
let: ipse pro nobis mereat qd poposcerit ipe-
trare: qz scriptū ē. **S**i peccauerit popul? ora-
bit pro eo sacerdos: si aut sacerdos peccauit
rit: qz orabit p eo. q. d. nemo. **Uñ** **ille.** **P**re-
terea ille d3 ē bone 7 honeste vite q̄ vicē xpī
gerit in terris: qui arbit ē 7 medi? extitit inē
pctōrē 7 tēū: sed talis ē sacerdos q̄ qd qd i fo-
ro p̄nie pronūciat clauē nō errātē: vt ip̄e in
celesti cōfistorio auctē sua cōfirmat dicente
dño. **Mat. 16.** **Q**uodcūqz ligaueri 7c. q̄ te-
bet eē bone 7 honeste vite. **Uñ** **Aug?** ait i li-
bro qdñū no. 7. r. q. 46. **A**liud ē bene vi-
uerē: 7 aliud ē prātē alicui? officij accipere.
Sic enī qui sacerdos ē nō ex eo vitā cōmēda-
tā putat: d3 ita qui 7 scē cōuersatiōis 7 vī-
te est nō ē etiam ex eo sacerdotiū sibi vēdica-
re debebit: quāuis bonū sit sacerdotiū: tamē
malū erit ei cui cōcessus nō ē 7 p̄sumit. **hec**
13

ille. Ex quo videt qd nō sufficit eē sacerdotē
sed necesse ē esse bonū. **P**reterea sacerdos i
confessione debet a ias instruere: docere: ar
guere: ita ⁊ a peccato reuocare: sed malus ⁊
in peccatis inuolut⁹: quō ista facere poterit
iuxta illud **Ecclesiasti. i. 4.** Qui sibi neq̄ est:
cui aliq̄ bonus erit: de aia sua modicū curās
de alieno multo minus curabit. **E**x quo fiet
qd male disposit⁹ accedēs ad cōfessionē mul
to min⁹ bñ dispositus a confessione recedet
imo qd prius est aliqñ penitens ad tale malū
cōfessorē accedēs cū decē peccatis mortalib⁹
vtinā nō reuertat⁹ euz. **i. 5.** Amplius quō au
debit aliū arguere de crimine de quo ipse cō
sciū est: cū dicat **Hiero. i. trāsmisuo.** Quō
p̄dicabit auar⁹ de paup̄tate: luxuriosus de
castitate: inuidus de charitate. q. d. nō ē pos
sibile: ⁊ impenitēs quō eius obrēpabit impe
rio: quē scis dei mandatis nō obrēpare. **Mā**
Lactant. in. 3. di. in sti. aduer. gen. ait. Qui
docent tñ ⁊ nō faciunt ipsi p̄ceptis suis de
trahūt pōdus: quis enī obtemperet cū ipsi p̄e
ceptores doceant non obtemperare? **Decille.**
Debet ergo cōfessor esse bone vite: quia fm̄
Lactant. in. 4. **P**redicti homines malant
exēpla q̄ verba: q̄ loqui facile ē oībus: p̄e
stare p̄o difficile. **Q**uōd hoc idē proba
tur auctoritate: dicit enim de cōfessoribus
i. p̄. 4. Sicut boni dispensatores multos
mis gratie dei. **E. j. A. bor. 4.** in p̄sona con
fessorū ⁊ sacerdotū ait. Sic nos existimet hō
vt ministros c̄risti ⁊ dispensatores ministe
riorū dei. **E. j. Aug⁹ in li. de pe. de pe. di. 6. q̄**
vult. ait. Sacerdos itaqz cui oīs offert pec
cator: ante quē statuit oīs languor: in nullo
eorum sit iudicand⁹ que in alio iudicare est
promptus: iudicās enim aliqñ q̄ est iudicā⁹
seipsuz cōdēnat: cognoscat ergo se ⁊ purget
in se qd alios sibi videt offerre. ⁊ ita. **I**n hoc
inq̄ patentissimū est crimē sacerdotū: ⁊ vl
tra modū detestabile: qui nō pri⁹ se iudicāt
⁊ alios ligant. **Decibi. Et in li. 50. D. mel.**
D. mel. idē ait. Si sacerdotibus grāde pe
riculū est aliena p̄cā nō arguere: quanto pe
riculosius erit p̄pria noluisse corrigere atqz
ea nō solū nō emendasse: verū etiā defendis
se ⁊ defendēdo cumulasse. **E**t iō illic erit in
extinguibils cōcrematio: quicqd bic medica
bilis satisfactio: q̄qd bic salutaris dissimu
lauerat sanare cōuersio. **E. in li. 2. p̄tra p̄e**

teliānū. **r. h. i. dē. 30. ait.** **N**ē sit quisqz ver⁹ sa
cerdos oportet vt nō solo sacramēto sed iusti
cia quacūqz induat⁹: sicut scriptū est. **Sacer**
dotes tui induāt iusticiā. Decille. Tu q̄ sa
cerdos qui vis eē sōns in quo sordidi debēt
lauari: prius purifica teipsuz: quia f3 p̄e.
Difficile est fontē nō turpari in quo sordid⁹
lauat⁹. **Māz fm̄ doc. irrefragabilē Alex. In**
bonis ⁊ fortibus sacerdotib⁹ talis turbatio
est meritoria: dñ ei virilit⁹ tradidit. In ma
lis autē ⁊ fragilibus mortifera dñ ex ea mor
taliter inq̄nat⁹ ⁊ atrocit⁹ vulnerat. Prop̄
quod Per. in sermōe. i. 8. sup. Lanti. taliter
inquit cubit⁹ p̄fessorū. Tu frater cui p̄pria
salus firma satis nondū est: cui c̄baritas ad
buc aut nullā est: aut adeo tenera atqz barū
dinea: quaten⁹ oī flatu cedat: ⁊ cum credat
spiritui omni: circūferat doctrinē v̄to vno
cui tanta nō est c̄baritas qd diligas p̄ximū
tū sicut te ipsū vel plus qd teipsuz: ⁊ tantil
la vt p̄tra mādātū dñi fauore liqueat: pa
uore deficiat: perturbet tristitia: auaricia
⁊ trabat⁹: perturbat⁹ ambitio: suspitōnib⁹
inquietet⁹: cōuitijs exagitet⁹: curis euisceret
honoribus tumeat: liuorib⁹ ⁊ tabescat. Tu
inq̄ in p̄pria teipsuz senties: qua naz cle
mētia queso aliena curare aut ambis aut ac
quiescis: ⁊ ita. Moli eē nimis iustus: sufficere
tibi si diligas p̄ximū tū sicut teipm̄. Dec
ille. Propterea ab illo qui ē in peccato mor
tali recipe sacramēta quisqz nō debet: neqz
ad eorū ministratiōē inducere nisi quādo
necessitas aut platus vigeret: eo qd alter sa
cerdos haberi nō possit. Cuius ratio est: qz
fm̄ Durā. Ray. ⁊ A. bo. in. 4. di. 24. Qui
cunqz in mortali crimine executionē alicui⁹
ordinis operat⁹ mortalis peccat: ⁊ ex cōsc̄n
ti qui ad hoc eum inducit: similis in eodē cri
mine cadit: A. p̄b. testante qui ad Ro. i. ait
Non soluz qui fa. e. sed etiā qui cō. fa. digni
sunt morte. 86. vi. facientis. 2. q. j. notuz sit
27. q. j. c. 2. de offi. dele. c. j. l3 ex p̄cepto p̄
lati: aut ex necessitate vt dictū ē a quocūqz
sacerdote ab ecclesia tolerato possint susci
pi sacramenta. Tertio hoc idē probat⁹
exemplo dñi. **Jo. 8. p̄. di. 6. qui vult. Mā**
dum falsi p̄barisei suaz sapientiam suis infi
dijs capere cupientes mulierē adulterā addu
xisset ad euz dixit eis. Quisne p̄cō est vt i
primus in eam lapidē mittat: ⁊ quia oīs co

gnouerunt seipsos li
lapidare p̄cō p̄i
qui vult alios co
iungere: prius ab on
bet mundare. **D**igi
cōdorem vt possit
datus recedere. **Mā**
fellores non ex c̄bar
tem animarū quer
cētiās: imo qd p̄e
re quodaz fratre que
am quēdaz ad cur
tam burfam eius eu
niss quibus v̄cndid
⁊ sic absoluit eum. **A**
confessores: absolui
solueret: non faciū
mis peccatis mort
pletur m̄idus. **Q**u
te vanitates: tot co
tot male consuetu
fellores. **P**atres
bus vestris requir
stis malis exēplis
culatoz videt gladi
nuerit buccina: et p
venerit gladius ⁊
quidē iniquitate se
m̄tes eius de manu
rio requiram. **A**
li. 30. **D**icit **D**icit
vit possit in die iud
de sacerdotibus fue
nium anime requir

Istara secunda v
debet esse conueni
Ecundo n
debet babe
vt sit suffic
quia fm̄ **Ric. in. 4.**
vna clausa sit in ra
ecclesie quantū ad
ipsos effectus. **A**
iudicandū in foro a
duobus in tegra tur
di in cause criminā
in cause veter min
ctur: clausa confici
actus scitāi q̄nlo

pōt 7 delet audire. pp̄ efficaciaz sac̄ri ne ea
puef. **Secūda** est q̄ cōfiteas est sufficienter
pius: ita qd doceat cōfessorē. **Tertio** est q̄
cōfiteas spūaliter uiuit 7 crebro cōfitef q̄ nō
p̄sueuit habere nisi pctā venialia. Qui vult
ergo recte cōfiteri q̄rat sacerdotē habētē sci-
entiā 7 cōsciam: 7 ideo oī sacerdoti nō ē cō-
fitendū. **Ecclē. 4. dī. M** subijcias te dōi
p̄o pctō. 7 in dicto. c. qui vult. dicit **Aug⁹**.
Qui cōfitef sacerdoti meliori q̄ pōt cōfitea-
tur. **¶ 3. hic oris vñ dubij. Quid si nō**
lumen idone⁹ scia 7 cōsciētia: sed vñ? reficit
scia 7 ali⁹ cōsciētia. Aliq̄ dicit q̄ tū? ē cō-
fiteri habētē sciam 7 nō cōsciētia: q̄ scia ē ne-
cessaria ad executionem sac̄ri. Aliq̄ autē di-
cit oppositū 7 forte melius: q̄ vt ex prime
dictis patet: reficiēs scia pōt i casu necessitatē
ine pctō audire: sed reficiēs cōsciētia nō pōt
ine pctō mortali intromittere: cui pctō ane-
rit q̄ ei peccādi occasione p̄bet cū possit sibi
aliter prouidere: vt patet. **¶ in p̄sideratiōe p̄ce**
dicti. p̄receptū valet facere sine scie q̄ cō-
fitea. **¶ Math. 7. dī. Qui facit vo. p. m. q̄ i**
calid est ip̄e i re. c. Et p̄me **¶ bon. 13. Sibi**
¶ uero p̄betiā 7 noueri ministeria oīaz. 7
oīm cōsciam. 7c. **¶ Et ideo Ecclē. 12. Melior**
est insipiciētia cū timore dñi q̄ apparēs sapia
7 stulticia. Imperfectū scie pōt supplere p̄
fectio charitatis. **¶ p̄receptū** c. nisi. **¶ p̄**
rectu: Sed ip̄fectū in oīcēte nō supplet scia:
ideo qd p̄c̄ est quanto est maior scia tanto
p̄culosior: sicut bon⁹ gladi⁹ in manu furiosi
sicut p̄s in demone q̄ ē denominat⁹ a sciētia:
¶ Nā prime **¶ bon. 8. Scia** inflat: charitas
edificat. Sup̄ quo glo. magistri sniarū fm̄
Aug⁹ dicit. **¶ Adde** scie charitatē 7 vtilis
erit. Scia cū charitate vtilis est: p̄ se inflat
n supbiā 7 demones q̄ greco noīe a scia sic
ūt noiati i q̄b⁹ scia ē sine charitate. **¶ Nec ibi**
¶ Ac cōsiliario q̄ malo serua aīam tuā. **¶ Ecclē.**
¶ Et sic patet pars secūda.

¶ Pars tertia vbi declarat q̄ cōfessor debet
¶ p̄videns 7 discretus in examinatiōe 7 dis-
¶ cussione peccatorū.
¶ Tercio notādū ē q̄ intra alias condi-
tiones cōfessoris est ip̄sū diligētē p̄-
curari 7 examinare cōsciam pctōris. **¶ Ad**
¶ vñ p̄ciendū ē tū aduertendū est q̄ triplex pōt
¶ ē talis examinatio. Prima dicit negligēs.
¶ Secūda dī indeficiēs. **¶ Tercia** dī diligēta.

¶ Prima q̄ dēz dī examinatio negligēs q̄
f. cōfessor nō curat examinare diligētē con-
scientiā cōfidentis. **¶ De quib⁹** p̄p̄betavit **¶ Ba-**
uid di. De fecerūt scrutantes scrutiniō: 7 tū
hoc necessariū est 7 cōfessori 7 cōfidenti: 7
maxime p̄pter tria. **¶ Primo** p̄pter igno-
rantia: q̄ pctōres ignorant que dei sūt. **¶ Co-**
tra quos **Aug⁹ in li. 2. qdñū no. 7. vt. test.**
q. 87. Non oīs ignorans imūis est a pena
ille enī ignorās pōt excusari a pena: q̄ qdod
differat nō audiuit: illis autē hoc ignōsa nō
poterit q̄ habētes a quo differēt operā non
dederūt. **¶ Ecclē.** Et ideo si cōfessor audiuit
aliqd de penitente vel sciuit p̄ pbabile cōie-
cturā debet penitenti ad memoriā reuocare:
q̄ pōt timere ne penitēs sup̄ b̄ habeat igno-
rantia crassam: que nō excusat fm̄ **¶ Huius**
¶ p̄ncipiā **Aug⁹ in li. de grā 7 lib. arbitrio**
ad Valentī ait: Qui q̄ nouerint dīna mā-
data: auferet ab eis excusatio quā solēt bo-
mines habere d̄ ignorātia: nec ipsi sine pena
erūt quilegē dei nesciunt. Qui enī sine lege
peccauerūt sine lege p̄ribit: **¶ Ecclē.** Propt̄
b̄ igit debet cōfessor penitenti examinare vt
etiā forte q̄ n̄ itelligit illud vt aliud ē pctm̄
¶ Mā sicut **¶ Hido** ait. Ignorās quotidie pec-
cat 7 ignorat. **¶ Necessaria ē** examinatio
p̄pter negligentia. Nā boīes multi reperit̄
tur circa salutē suā negligētes. **¶ Hū Aug⁹ in**
omel. sup̄ illud. Mā calid⁹ **¶ Ecclē. 7c.** Sunt
qdā iusti intra scām ecclīam cōstituti q̄ vitā
ab oī crimine custodiūt: s̄ tū in agenda que
libet bona nō resurgūt: 7 bī tales nec frigidī
sūt nec calidī: q̄ nō sufficiūt mala cauere: nisi
studeat q̄s bona facere. **¶ Ecclē. 11. Qui** condi-
tionis lege sūt penitētes q̄ sine examinatiōe
cōsciētie sue ad cōfessionē accedūt: q̄ quidē
euacuare cōsuevit fructū cōfessionis. **¶ Et idē**
tales p̄ cōfessores si bono modo fieri posset
aud iēdi non cēt nisi p̄us seip̄os examinal-
sent ac obseruaret que dicta sūt de cōfessio-
nis p̄parationē: in q̄ si deficiūt a p̄uidō cōfel-
soze adiunandī sūt. **¶ Tercio** necessaria ē
examinatio p̄pter verecūdiā. Sūt autē ple-
riq̄ tā femine q̄ maris: q̄ poti⁹ omitterent
confiteri q̄ ore p̄prio manifestare pctm̄. qd
quidē ex superbia 7 hypocrisi origīne habet
vt ex sup̄dictis patet. Et ideo cōfessor di-
sceret a penitente ingenioso oīm notā 7 vere-
cūdiā debet remouere: p̄inde statim debet

in sanguine christi regenerat. **T**ertio ppter
utilitatē. Si enim confessor fuerit diliges in
iustis: 7 prudens penitētiē examinator: se
nus absq; scandalo 7 cū fructu maximo q̃si
longinquo querens latēbit 7 saluabit ab
reclis 7 ab ignotis criminib; animā eius
unde **Job. 26. dicat**: **D**isbesticante manu
est a cōfessorē pūdo 7 dūceret educt; est
oluber tortuosus. Elige igit; animā pecca
re cōfessorē bonū doctū 7 prudentē: vt sic
ossis ab omni plaga spūali curari 7 rei gra
tia consequi in presentī 7 gloriā in futuro
7 secula seculorum. **Amen.**

Sabbato post tertiā dominicā in quādragesima de remissione et confessione peccatorum enialium. **Sermo. 65°.**

Ade et am

plus noli peccare. Scri
bunt bec vba Jo. 8. Et
tates Iesu pbarifici frs
charissimi viderunt ei
accusare adduxerunt ei
ulierē in adulterio reprehēdazoi. In lege
Moyses mandauit nobis bñ modū lapida
re tu q̄quid dicis? Iesus autē fm morē iu
dicat. Primo scripsit suam vñ postea p
ciāuit: et nō indinās se teorsū digito scribe
re in terrā: illud. s. qd postea prulit ad maio
ritatē suā. Tū autē pseuerare in fro
ntes eius erat se ad eoz oportunitate repri
mendā et dixit: Qui sine pctō est vestrū: pri
us in eā lapidē mittat. q. d. puniat pecca
torē sed nō a peccatoribz: iplea flex quā alle
gitis sz nō a trāsgressoribz legis. Et iter in
nās se scribebat i terrā. Dicūt aliq̄ qd scri
bat tā quod p̄sus ad ostendendā maiorem
mitatem snie. Alij dicūt et meli⁹ videtur
scribebat eoz pctā: vñ os oñderet iēptos
i executionē bñ snie: ideo sequit̄ q̄ audie
s hoc: vñ post vñū scribat incipientes a se
oribz: et remāsit Iesus solus. s. a suis calli
datoribz. Et tūc discipuli et ministri q̄ mu
ti i medio stans: Erigens se Iesus dixit ei
Mulier vbi sūt qui te accusabant? Nemo te
idē nauit: q̄ dixit nemo dñe: dixit autē ei Be
ne: Accedo te cōdēnabo: q̄. s. vñi pctōres
iurare et nō cōdēnare. Est tamen sciendū

Fin Nicho. de lira: q hoc factū xpi non est
trahendū ad cōsequētia: imo debent fieri
dotes in foro penitentiali i ponere penitētiā
sin cōditiōē peccatoris 7 pccī: quia ipsi nō
batenr talē pccatū remittēdū: poterat enī
christus tali mulieri tantā contritiōē dare
q sufficeret ad deletiōē totius culpe 7 pene
7 istā cōditiōē cognoscere. Non sic videm
ali^{os} facerēdos qui non mouet cor neq^{ue} autem.
Adcirco dixit mulieri xpo pposita. Uade. s.
absoluta a culpa 7 a pena: sed ecce penitētia
quā tibi impono. Iā amplius noli peccare.
Saluando enī nām: cōdēnauit tamē culpā
In quibus verbis etiā ostendit^{ur} mysterium
confessionis. Pz in pñtis sermone aliq^{ui} breui-
ter duxi tractandū de cōfessione 7 remissio-
ne peccator^{um} venialiu^m. Et t qualescōq^{ue} sabbat-
na debet ēē paruula de pccis venialib^{us} tres
paruas 7 breues cōsideratiōē ānotabimus.
Prima critis q aliquā pctā venialia post hanc
vitā remittat^{ur} qñtū ad culpā. Et si necesse ē
ad remissioē venialiū cōfiteri. B. q̄t mo-
dis pñt nobis venialia in hac vitā remitti.
Bars prima vbi declarā ē si aliq^{ui} pctā ve-
nialia p^{er} hāc vitā remittat^{ur} q̄ ad culpā.

Rimo ergo declarandū est: **A**ltius aliqua pctā venialia p^o hanc vitam remittant^r q^uā ad culpā. Et res^o pondent ad hoc fī famosi doct^or magistri r^o i. 4. dist. 21. c. 3. Sic, in eadē dī. ar. 2. q. 1. 7. **A**lex^o in. 4. parte sūme in tractatu de penitentiā in generali. Q^uod peccata venialia remittit^r p^o hanc vitā nō tamē q^uā ad penā: 7 sic etiā remittunt^r mortalia multa in q^uā p^omo in hac vita remissa sunt q^uā ad culpā: pena enī de bita soluit^r in purgatorio: sed etiā q^uā ad culpā nō sic intelligendo: q^u sine pnia pignē purgatorij cōsumat^r: sicut per ignē consumitur argenti rubigo: sed quia p penā iuvant^r ate ad penitendū de venialib⁹ 7 q^ubus in hac vita nō penituerūt 7 pbaritate q^uā a corporib⁹ abscesserūt eoz pnia formal⁷ 7 accepta⁷ 7 sic veniale culpae remittunt^r. **T**am peccatū veniale simul pōt stare cum baritate: q^u pōt eē q^u aīa recedat a corpore cum vtroq³. **M**ut gilla aīa carebit ī perpetuū vitā glīe: quod eēt īnīstū aut remitte^r peccatū īl^lud veniale. **N**īcest opinio dīcētū animas nō posse a corp^orib⁹ recedere cuz pctō veniali

simul cum charitate: quia ut ipsi dicebant.
De pctm de quo bō non penitet aī egressū
aīe a corpore: in ipso egressu fit mortale: nō
idē in numero: sed qz nō penitēs in tali statu
de oī tā mortali qz veniali: saltē in generali
mortalē pceptū incurrit ipsa falsa ē. Pōt enī
cōtingere qz bō i charitate existēs obdormi
at in aliq veniali pctō: de quo nūq penituit
nec in spālī nec in gnālī: qz sic tormiēs mo
riat. Tū qdormiēdo bō nullū mortale cō
tēptū possit currere: planū est aīam istū a
corpore recedere cū charitate: veniali pctō sū
cui oppositū ipsi dicebāt. Preterea cū veniale
pctm sū possit stare cū charitate: si moriens
vīū liberī arbitriū habēs ex carnis fragilita
te sit nō penitēs de aliq veniali pctō: vere tñ
penitēs d oī mortali nō video rōnē: qz talis
dici debeat currere cōtēptū mortale: cū nō
adhereat alicui rei inducētī auersionē a deo
vī corzū pcti formabile pncipiū spūalis vite
qd ē charitas. Qd si dīcat auctoritate hu
gonis 2. lib. de sacris pte. 15. c. 13. di. Meno
ipet qd hic neglexit cū obierit apud deū. p
merere. Ad hoc dicēdū qz ibi loq̄ Hugo d
moriēte i pctō mortali: qz talis nō meruit vt
postea digne possit penitere: sec̄ aut de do
miēte i pctō veniali. Itē si dicat facili ē pec
care qz a pctō resurgere: sed aīe recedētes a
corpibz cū charitate ampli nō pnt peccare:
qz nec a pctō veniali resurgere. Ad hū dicen
dū qz vī de pctō mortali tā i bac vita qz i
alia: qz in bac vita a tali pctō difficile ē resur
gere: in alia aut est impossibile: s; nō sic dicen
dū ē de veniali. Quāvis enī i bac vita facili
sit venialis peccare qz de veniali peccato vere
penitē: nō tñ sic dicēdū ē post hāc vitā per
cōpationē ad aīam qz recedit a corpore cū cha
ritate. Sicut enī illa que sine charitate rece
dit pōt male velle: de mala volūtate digne
penitere non pōt: sic p pñtū ista non pōt male
velle: de inordinato actu volūtatis respōde
rial quē habuit i bac vita digne penitē pōt
Postremo si dicat Damascen. 2. lib. c. 4.
di. Qd est boibus mors hoc est angelis ca
sus: qz post casū non ē angelis penitentia: qz
a sūi nec aīabus sepatis. Ad hoc dicēdū ē
qz illud sūle non valet nisi qz tñ ad aīas qz re
cedūt a corpore cū mortali: ille enī que cū solo
veniali recedūt mortue nō sūt: nec venialis
peccare p pñe dī cadere: qz per solū veniale
nō cadit aīa a spūali vita. Et sic p3 ps pma.

**Pars 2. vbi declaraf an cōfessio sit ne
cessaria ad remissionē venialū pctōr.**
Qcūdo declarandū est si necesse est
ad remissionē venialū pñteri. Et re
spondit ad hoc Ric. in 4. di. 16. ar. 1.
q. 1. 7. Alex. vbi s. Qd de pctis venialibz pe
nitētiā ēē necessaria sine cōfessione dupliciter
pōt intelligi: aut qz sit necessaria ad eoz re
missionē: aut ad eoz salutē. Primo mō
loquendo de penitētia interiori. s. de cōtri
tione: de lege coi est necessaria de pctis ve
nialibz implicite vī explicite in spālī vel coi
qz dīū voluntas inordinatiōi actualit in
beret oportet eā inordinatā ēē: vñ ad remis
sionē venialis pcti necessariū est qz volūtas
resinat inordinatiōi inherere: nec tñ sūf
ficere de lege: sed etiā requirit qz inordinatio
nē pñterit actualiter de teste vī explicite vī im
plicitē. Secūdo non est necessaria de ve
nialibz pctis penitētiā p se in bac vita: quia
simul stare pōt eoz gratia. In cuius virtute
cū ea pctā voluntas de teste pōt mortē in
purgatorio remittunt. Per accidēs tñ ē ne
cessaria pñia interior de illis: et etiā exterior
s. confessio in bac vita: hoc dupliciter. Aut
rōne dubij pbabilis qñ vī benēter dubitat
homo vīz pctm sit veniale vī mortale: hoc
idē ait Alex. in 4. pte in tractatu de confes
sione: qz in illo casu debet cōfiteri: et relinqui
iudicio cōfessoris vī sit mortale vī veniale
Aīceni si dīllo nō penitet expōit se discrimi
nā qz cōtēptor sue salutis. Hoc idē dicēdū ē
qñ dubitat de piculo: qñ. s. aduertit bō ali
quā affectiōē inordinatā veniale: ita in se
ipso itēdi qz pbabiliter pñeturat qz nisi ipsa p
pñiam abijciat trahit ipsū ad mortale. Aut
rōne statuti: qñ. s. bō nō bz nisi pctm venia
le cū teneat semel in anno cōfiteri p statuti
ecclesiē vī dictū ē s. nec vīltimū pcludit qz ne
cessaria sit pñia interior. Si enī bō nō bñs ni
si venialis: et esto qz de illis iteri nō peniteat
si tñ ea cōfiteat suo sacerdoti non ē ecclesiāfici
statuti trāsgressor. Attēdēdū tñ qz quis cō
fessio de venialibz nō sit necessaria nisi in ca
sibz p dīcē: tñ putilis ē ad remissionē eozum
Quia sūm Ric. 1. 4. di. 21. ar. 3. q. 1. 7. etiā be.
Tho. ibidē. Ita gnālis cōfessio venialū ex
qzuo bz qz ad remissionē eoz valeat qz tñ ad
culpā vī penā vī i totū vī i pte. s. ex cōtritō
cōfiteat: ex bñlitate cōfessionis: ex oīone
sacerdotis: ex vi clauis. 7 sic p3 secūda ps.

Artio sciēdū ē q̄ vltra p̄dictos mo-
dos remissionis p̄ctorū venialium mul-
taliū reperit. ¶ **Prīm⁹** cni fm̄ Ricar. 2.
[bo. in locis p̄ allegatis p̄ f̄sionē gene-
rale nō s̄cramentalē q̄ fit publice corā multā
ecclesia: vti p̄ma cōpletorio 7 añ missā bec-
nī habet efficaciā ad remissionē venientium.
¶ **trib⁹** p̄mis p̄m̄dictis. s. cōtrictō p̄f̄sio-
ne 7 sacerdotis oratione nō ex. 4.º. s. vi. cla-
rū. Et p̄pter hoc etiā nō subiūgit ī p̄ma cō-
pletorio absolutio 7 p̄nie ip̄ositio: sed solum
7 ofo. ¶ **Diferat** tui. 7.º. **Secūd⁹** mod⁹ est
p̄ deuotā p̄ctoris t̄nsionē 7 etiam p̄r lam
cordis contritionem de pe. dis. i. tres
nt. **Terz⁹** est p̄ b̄dictionē ep̄alē 7 etiā fm̄
ay. p̄ b̄dictionē sacerdotalem in missa.
¶ **Quar⁹** p̄ coionē digne sūptā p̄ cōse. dis.
cui oē crimē. 2.º. c. si quonēscitū. **Quint⁹** ē
extrema v̄ctionē. extra de sacra v̄ctō q̄ c.
nico. §. de secunda. **Sext⁹** ē p̄ aq̄ benedic-
tione de cōse. dis. 3.º. c. aqua. **Septim⁹** ē p̄
emofynā largitionē de pe. dis. i. quāobrē
medicina p̄ dis. 3.º. c. sane. Et bec inē alia
medicina efficaci⁹ fm̄ **Thyso**. qz v̄
dñs **Luc. ii. Dāte** elemofynā 7 ecce oīa
ūda sunt vobis. de pe. dis. i. medicamentū
¶ **Crav⁹** ē p̄ iuray remissionē. vicit cni dñs
uc. 8. dimitte 7 dimitte vobis. Filie
q̄da addūt p̄ flagelloz sup̄positoīdes. Mo-
sē p̄ deuotā orōne p̄cipue dñicale 7e pe.
i. 3. de quotidianis. Et de b̄s aliq̄ ponūt
os p̄sus. **Ad** ōiteoz: tondoz: cōsp̄rgoz: cō-
roz: oro. Signo: edo: tono: p̄ bec venialia
mo **Decim⁹** 7 vltim⁹ p̄st addi p̄ idulgēcias
sitas p̄tātē habente. extra de pe. 7 re. q̄
it. Et generalit̄ p̄ q̄dctū bonū op⁹ dicto
mediana de pe. dis. i. ibi. Redime te op̄
p̄mis. Et q̄d dictū ē a venialib⁹ idē etiā
telligit̄ de mortalib⁹ p̄ verā p̄niam 7 con-
fessionē ad venialia redactis: qd̄ p̄bat p̄ il-
lū **Aug⁹** de pe. dis. i. Quē peniter fit venia
p̄ confessionē qd̄ erat criminalē in ope: 7 si
stati purgat̄ tñ fit veniale qd̄ cōmiserat
ortale. Et qd̄ idē intelligat̄ 7e mortalib⁹
fessis p̄z in dicto. c. de q̄tidianis. Et dicit
bo. q̄ p̄ncipioz venialia v̄l plura p̄r ista
mittit̄ fm̄ q̄ p̄ b̄ maior vel minor seruoz
citaf. vñ nō s̄p oīa venialia remittuntur.

¶ Nota fm Ric in 4. dist. 15. ar. 3. q. 2. Et Alex. vbi s. in oibus. Quid nō pōt remitti veniale nisi pūs remissum fuerit mortale pōt bñ remitti mortale sine veniali: ⁊ veniale sine alio: qz act⁹ grē veniali pctō opposit⁹ p quā veniale pctm remittit: nō pōt eē sine habitu grē q pctō mortali fm se opponit f3 qz dicit⁹: 7 ideo sine mortali nō pōt veniale remitti. Surge igit aia mea ⁊ cōfitere peccata mortalia ⁊ etiā venialia si potes: vel p dictis modis dele cōnare ad euadēdas grauissimas penas purgatorij: ppter quod aie Aug⁹ i eplā ad Solitariū. Timēda sūt pua pctā: qz quis pua tñ crebra subrepiūt q si collecta ⁊ nos fuerit: ita nos grauabit ⁊ opprimet sicut aliqz graue pctm. Quid enī interest ad naufragiū: vtz vno grandi fluctu nauis atqz demergat. Ad quoz remediū teiuiat elemosyne ⁊ orōnes sūt. et i li: ⁊ pe. hoc idē affirmat. Hic affidua pena qdāmodo qñ vlcera affidua lauent cōfessione affidua restaurēt elemosynae largitiōe resurgam⁹ ptinus ad pstinā restauratiōē ⁊ pfectionē ne istis p sua multiplicitate qñ quādā scabie patiamur corrumpti collidi. Recille Emūdare g aia mea emūdare dico nō solū a mortali: sed etiā a venialib⁹ q tū potes vt sic nitida mūda ⁊ imaculata puenire possis ad patriā paradisi vbi spūs tuus Iesuyi uir ⁊ regnat. ⁊c. Amen.

Dñica 4.ª in cl.^o De integratione confes-
sionis 7 reiteratiõe. **S**ermo. 66°.

Etare steri

Lis que non paris eripe
et clama q̄ nō parturis.
Ad Gal. 4. Tanta est
seueritas extremi iudi-
cij ut fr̄es charissimi et
min⁹ malū sit rōnali creature nō nasci q̄ p̄
natiuitatē multitudine peccōrum maculari? in
eis sine p̄niam mortis: q̄qdē snia est exēplo iude
7 auctōritate xp̄i. *Matth. 23. v. 34.* Po-
nū erat eis nati? nō fuisse dō ille: nec mirā-
dū est si res sic se habet qm̄ sacraz litterarū
tractatores aiūt: vices i vtero et vtero nasci
Quia iūt in vtero mortuū et ex vtero nō na-
scū? et in ednatiōni dūtarat pena dāni pu-

nūc: vt i sermonario de tribus pctis sermōe
6° apte declaratiū est. Qui pō ex vtero nati
sūt 7 aliquo pctō mortali maculāt: 7 sic ma-
culati vt sepi⁹ euenire cōtingit sine pnia 7 cō-
fessione de cecidit: nō solū pena dāni s; etiam
pena sensus ignis acerbī 7 eternalis cruciat.
Qua ppter dicta snia vera ē: qz. s. meli⁹ ē non
nasci q̄ sic natū in pctō mori: id meli⁹ ē mu-
lieri nō generare filios q̄ generatos 7 multi-
tudine vitiorū maculatos aspice: vñ vas ele-
ctionis Paul⁹ bodie clamat p̄ba pposita di.
Letare sterilia zc. 3z qz multi i pctis mori
unt ex p̄fessione defectu: vel nō oīo facta: aut
nō debitis circūstātijs expēdite. **Adcirc vlt**
tra p̄dicta de p̄fessione i p̄nti sermōe tria alia
cōcurrūt p̄siderāda. Prīmū erit de p̄fessio-
nis integratione. 2° erit de p̄fessionis itera-
tione. 3° de p̄fessionis discretionē.
Prima p̄ma in qua tractatur de confessi-
onis integratione.

Primo igitur isto sermōe aduertēdū
q̄ ad hoc q̄ confessio sit vera 7 valida
in cōspēctū dei necesse ē eā cū integritate
te fieri: s; q̄ ē confessio cui q̄s p̄fiteat cōfiteat
oīa pctā sua mortalia p̄us nō legitime cōfē-
sar ei⁹ necessarias circūstātijs **z c. 1° re.**
c. ois. 1° Ad cui⁹ integritatis declaratiōez
tria dubia hic habēt declarari. Prīmū ē an
liceat aliq̄ mō dīminuere p̄fessionē: s; ē pau-
cioza pctā p̄fiteri q̄ fecerit ipse penitēs. 2°
ē si necesse ē p̄fiteri circūstātijs pctōz. 3°
ē q̄ circūstātijs sūt cōfiteāde. **Ad p̄mū r̄dit**
Alex. de al. vbi. s. di. qz nullo mō ē dīminu-
enda p̄fessio: imo itēgra debet eē: nec aliq̄ eēt
salutaris vñ cōfessio. Salutare sacrificiū
ē attēderemādatis 7 discedere ab oī iniquita-
te: vñ cōfessio dīmidia nō valet: qz aīa nō
pōt vīuificari ab vno nisi vīuificet ab alio:
nec in cōtētia pōt sibi restitui nisi tota restitu-
atur. Prētereā nō valet cōfessio dīmidia
ad remissionē alicui⁹ pcti: qz dñs nō remit-
tit vñ pctm sine alijs: vt p̄z. s. de pctō in ge-
nerali. Remissio enī pcti fit p̄ iūfione grē 7
virtutū: grā enī nō patit secum aliq̄ pctm
neqz virt⁹. Prētereā p̄ntes q̄ sūt vitij op-
posite cōnepe sūt: vñ q̄ bz vñ bz oīa: 7 qui
vñ nō bz nullā bz. Cōfessio igit̄ integre fie-
ri debet absqz aliq̄ dīminutiōe: vñ sic p̄ faciē-
tē dī. Alex. 13. Abscōditū ē pctm ei⁹: dolo-
res p̄turiētis veniēt ei. P̄ncē qd ait Beda

Quid p̄dest si tota ciuitas custodiāt: 7 vñ
foramē p̄ qd hostes intrāt relinq̄t. 14. d. nihil
p̄pterea p̄pha psal. 9. dicit. **Mōfitebor tibi**
dñe i toto corde meo. qz sū oīa pctā fateri de-
bēt. Qd si dīcat sic. Regula ē i theologia qz
qz mala facim⁹ mali sum⁹: nō qz bona faci-
m⁹ boni sum⁹. Si atqz mala facim⁹ mali su-
m⁹: s; si malū siue mala desinam⁹ facē malū
desinim⁹ esse. Si at affirmatiō ē cā affirmati-
ōis: etiā negatiō est causa negatiōis: igitur
si desinim⁹ in parte mala facere in parte
mali desinim⁹ eē: sed confitens vñā parte
peccatorū in p̄tem desinit male facere: ergo
partē desinit malū: sed expēdit desinere ma-
lū eē i p̄tem: q̄ cōfiteri i p̄te 7 penitere. Ad
rādet Alex. qd illud nō scq̄: qz mali a nobi-
possum⁹ eē: s; boni neq̄: vñ Mar. 1. Mo-
no bon⁹ nisi sol⁹ tē: ait glo. q̄ sol⁹ p̄ se 7 ali-
p̄ ipsū boni. Qd q̄ dī affirmatiō ē cā affir-
mationis. 7 c. dīcēdū p̄m glosup illud Ro-
7. Qd enī opoz nō intelligit. qd dīmittere b-
nū 7 facere malum p̄tem opationis male: v-
eni larga acceptatiōe 7 p̄fusa locutiōe enī
ille opari malū qd dīmittit bonū. Et p̄m bñ
modū verē ē: qz qd malū facim⁹ mali sum⁹
qz malū facit qd bonū ad qd tenet omittit
Sumat q̄ eodē mō in negatiua li facere v-
sit sensus: qz nō facim⁹ malū neqz cōmittere
neqz omittēdo boni sum⁹ vel mali nō sū-
mus. 3z hoc nō pōt dicere qd p̄fiteat vñ p-
catū aliud nō p̄fiteādo: qz cū cōfessio debet
eē itēgra: qd vñ pctm cōfiteat 7 aliud celo
omittit qd facere debet. Prētereā si dicat
fiteri hoc pctm 7 sūc p̄fiteri illud ē bonum
nec p̄fiteri hoc pctm bz qd bonū ē ex p̄fessi-
ne alteri⁹: s; bonū 7 p̄ se ē hoc p̄fiteri nō cōf-
tēdo illud. Ad vocat Alex. qd hoc bonū ē
verū: qz bonū ē in genē: nec qd sit bonū i g-
bz ex p̄fessione alteri⁹ pcti: s; in cāu p̄positū
illud bonū deformat ex inordinata volū-
te cōfiteris qd sūc dīminuendo p̄fessionē ma-
ciā suā tegere intēdit qd ē vitij siue pcti b-
pocrius: vt p̄z de pe. dīl. s. c. cōsideret. Po-
stremo si dicat illud. i. Mō p̄furet dū pl-
tribulatio. 7 alia f̄a dicit: Mō iudicabit b-
in idip̄sū: qd ille p̄fiteat qdā pctā 7 qdā re-
neat: 7 sacerdos de confessio p̄niam iūngit
cōdignā: 7 p̄ficens totā illā facit nō puni-
a deo in futuro pillis: aliē enī bis iudicari
qd falsū est. Et sic videt qd remittit bonū

p̄fessio alia. Ad hoc
modū cōfessio ficta est
si laici q̄z. Qd aut
si compler est mod⁹ fic-
tici articulos sed infic-
ti q̄n bñ credūt qd
hoc sacro vel tē
aliquo tale credēs q̄s
si bñ credit qd bonū
p̄ctā retinet quoz
si est ficta 7 nulla: sicut
illa facta. Ad hūc
fate oīb⁹ pctis quoz
sacerdoti ut fructū re-
parans sufficit tibi p̄-
recolere in genē 7 cō-
multis offendisse qu-
erbit in glo. sup. c. p.
trist vel inutili. C. vñ
si quidē aut. Qd vñ
ullo penit⁹ peccare
ininitatis. Et nota
3. q. 3. Qd p̄fessio
p̄ntis remittitur
ab oīe nō requirit
māia mea q̄s
nec das op̄a vt re-
fructuosa q̄ de pe-
cā p̄niam cōstat eē
solo p̄nia agi: au-
tem non discedat ab ali-
qua legē seruauerit oī-
bz reus. f. q̄tū ad v-
lū. Aug⁹ in lē de ver-
pe. dīl. s. c. cōsideret
si doloze purgandū
est aqua etiā se virtutū
seret se p̄fecit ven-
cā nō p̄meruit vñā
delet etiā quomā in-
doloze. Ingrat⁹ enī
deum nō timu-
cōs fit culpabilior: qz
de enī plus peccauit
cōtū: etiā aliquo mo-
p̄ntū patitur ab vno
cōmūqz vno ē de offi-
petenda. P̄c ille.

acta sine alijs. Ad hoc ait Alex. Quid huius
modi confessio ficta est: si fictio tollit utilita-
tem facti: gr. c. Quid autem hoc confessio sit ficta p3
et triplex est modus: fictiois: vnus est qui non cre-
dit articulos sed infidelis accedit ad sacram.
Aliter qui bene credit quod valeat sacra: diffidit
in de hoc sacro vel in illo: ut de professione vl-
liquo tale credens quod sibi non valeat. Tercius est
qui si bene credit quod hoc sacram sibi valeat: tamen
da peccata retinet quorum recordatur: et sic confes-
sio est ficta: et nulla: sicut nec fiet accessus ad
sacra. Adfiteri ergo aia mea integre et p-
cte de oib3 peccatis quorum recordaris oia dic-
ceris: ut ut fructus recipias: si non re-
cordaris sufficit tibi post sufficientem preparationem
dolere in genere et confiteri et dicere te deum i-
ulius offendisse quorum non recordaris: quia ut
ribus in glo. sup. c. poenitentia extra de confir-
matione vel inutili. C. de veteri in. enucle. l. 2.
si quis dicit autem. Si uis habere memoriam et in
illo penitus peccare potius est diuinitatis quam
sanitatis. Et nota per Ricar. in. 4. dist. 21.
3. q. 3. Quid per confessionem generale cum gene-
li peccatis remittuntur mortalia oblita: et
si ab homine non requiritur ultra posse. ¶ Ar-
ribus in aia mea quod si recordaris noli dice-
re: nec das opera ut recorderis: confessio tua est
fructuosa: per de pe. dist. 5. c. hinc in os dicitur:
Alia penam collat et cum spiritibus pluribus de
no solo penam agit: aut dum sic agit de vno
non discedat ab alio: vnde scriptum est: Qui
ta legem seruauerit offendat in vno: factus est
in reus. s. qui ad vitam eternam. Adfirmat
Aug. in l. de vera et falsa penam. et habet
pe. dist. 5. c. consideret de. Dolendum enim
est et dolore purgandum: quia non solum peccauit:
quia etiam se virtute priuauit. Nam licet
erret se fecerit: veniam: dolere tamen potest
quia non promeruit unde remunerari possidat:
oleat etiam quoniam in vno confidens factus est
in reus. Ingratus enim creditur qui plenus vir-
tutibus deum non timuit: in hoc enim quisque pec-
tor sit culpabilior: quo est deo acceptior:
eo enim plus peccauit qui plus o bono abu-
sit: etiam aliquo modo offendens in vno fa-
lus est omnium reus: quia ois virtus detri-
mentum patitur ab vno vitio: unde ois vir-
tis cuiusque vitio est offendenda et oib3 indul-
gentia petenda. Per illud. ¶ Ad 2m dicendum

est per Alex. Quid necesse est confiteri non tamen
genus peccati: sed etiam circumstantias eius: quia
sicut dicitur in quadam glo. super illud Leuit.
Iuxta mensuram peccati et extirpationem peccati of-
feret per quantitatem et qualitate culpe. et. men-
sura est flagella penitentiae. Et Deut. 25. Pro
mensura peccati. et. Quia propter ad hoc quod
pene siue penitentiae modo debito iungan-
tur oportet quod scias qualitas culpae: quod
fieri non potest nisi sciant circumstantiae: et necesse est
eas confiteri. Confirmat ista ratio: quod
circumstantia auget peccatum quodammodo minuit.
Ad hoc igitur veliat sacerdos recte iudicare
et sine errore de quantitate peccati: oportet quod
sciat circumstantias peccati. Amplius quia
aggrauat magis circumstantia quam ipsum genus
peccati. Et igitur genus peccati sit confiten-
dum: a fortiori et circumstantia. Preterea hoc
idem probat sic. Confessio est inter alia pro-
pter duo necessaria. scilicet erubescencia ex parte
confitei: et iudicium discretum ex parte sacerdo-
tis: et confessio circumstantiarum propter opacem utriusque
predictorum: quia confessio generis peccati: per iudicio
sacerdotis in ratione procedit: per etiam inductiue
de erubescencia confitentis: quia erubescencia ma-
xime accidit in confessione circumstantiarum:
quia igitur peccator non erubuit efficaciter diu-
nam presentiam in peccando: debet erubescere
re peccatum suum penitendo et confitendo: non
solum genus peccati sed etiam circumstantias. Pro-
pterea idem probat sic. Quid est illud per quo puni-
tus est peccator perptualiter est confitendum sacer-
doti: sed per circumstantias peccati dantur puniendi
tur eternaliter: gr. et. Hoc idem probat exemplo
Nam in lege Moysi confitebantur probatodes
per circumstantias peccatorum. ¶ In Leuit. 24. et.
Nam qui peccauerit per ignorantiam. et. offeret
arietem immaculatam. Ex quo patet quod et obla-
tione prepedebant peccatorum circumstantie: ergo
multo fortius in tempore euangelij quod maiorem
humiliationem precipi et perfectionem sunt circu-
stantie confitende. Ad aliud exemplum potest ad-
ducit generaliter: quia sicut non sufficit ad opus meri-
torum tamen genus operis sed etiam requiritur mo-
dos: ita videtur quod confessio non sit sufficiens me-
ritoria nisi fiat cum modo: et maxime primo qui
est necessarius confitenti et confessoris: gr. et.
Ad aliud exemplum potest adduci particulare: quia
sicut medicus corporalis bene considerat non solum

gen⁹ morbi corporalis sed etiā circūstantias:
q̄ multo for⁹ medic⁹ spūalis. Confirmat
oīa ista auctoritate Aug⁹ in l^o de pnia c. 1.
dīl. 5. c. p. sic dī. Consideret qualitatē crimi
nis: in loco: in tēpore: in varietate psonae: et
q̄lib⁹ fecerit tētatōne: 7 in ip⁹ vitiū multi
plici exēcutōe: oportet enī penitere fornicā
tē fm excellētia sui stat⁹ aut officiū: aut fm
modū meretricis: i mō opīs sui: 7 q̄lib⁹ turpi
tudinē suā pegit si i loco sacro: aut cui debu
it excellētia fidei: vt sūt dom⁹ dñi 7 aliorū
multorū. Si i tpe orōnis cōstitutō: vt festiui
tates scōp⁹ 7 tēpore ieiunij. Cōsideret 7 q̄tū
pseuerauerit 7 debeat q̄ pseuerant peccauit
7 quāta vire⁹ fuerit i pugnatōe. Sūt q̄ nō so
lū nō vincit s̄ vltro se pctō offerūt: nec sp̄
ctāt tētatōne s̄ pueniūt voluntatē: 7 ptra
ctāt secū q̄ multiplici actōe vitiū delectabili
ter peccauerūt. Is ista varietas oīdenda:
cōfiteā ē: 7 de flenda: vt cum cognouerit q̄
pctm ē multū cito iueniat deū ppiū. Pec
cā ibi. Que aut sint bñi circūstātē 7 q̄lter ba
beant intelligi videbūt i pblemate sequēti
s̄ hoc sufficit q̄tū ad rñsionē secūdi dubij s̄
positi. **Ad 3^m** dicendū vt elici pōt ex di
ctis Ric. vbi. s. ar. 3. q. 5. Et Bona. ibidem
pte 2. ar. 2. q. 3. q̄ circūstātē cōtingētes pec
catū. quedā sūt allēuātes: quedā tāliū ge
nus trabentes: quedā sūt aliq̄ mō grauātes
Circūstātias allēuātes cōfiteri nō est necel
sariū nec etiā bonū: nisi pp̄ hoc vt satisfaci
at alicui inq̄sitioni vt pvideat eius scādalo
7 pturbationi: vtpote si timeat cōfessionem
ex hoc accipe occasionē ad malū: vel si etiam
tātum diminuat vt sit in genere venialis: si
cut comedere carnes in xl^o pp̄ infirmitates
ita tñ qd sit glōsitas aliq̄ aliter non: s̄ fm
Alex. 7 Bona. Circūstātias in aliud gen⁹
trabētes fm p̄dictos doc. 7 etiā be. **Abō.** vt
nota ē in sūma p̄f⁹ l^o 3. ti. 2. q. 1. Si. neces
se ē cōfiteri q̄ possēt ēē circa. 8. v3. Cōditio
rei: modus peccādi: locus: tēpus numerus:
qualitas: inductio: 7 accidēs. que sic declarā
tur. **Cōditio rei:** vti q̄s peccauerit cum
irrationali re. i. cū brutis ē pctm bestialita
tis. Si p̄o cū rōnali. Si qdē mascul⁹ cū ma
sculo: 7 femina cū femina est pctm sodomi
ticū: sed si mascul⁹ cū femina ad huc cōditio
est expmēda psonae 7 nō psona. Mā si q̄s pec
cauit cū redita ad oīnū obsequiū est sacrile

giū. Si cū ppria consanguinea v⁹ affine est
incest⁹. Si cū nupta est adulteriū. Si cū p
gine est stuprū. Et qualiter cū cōditio cor
fitētis seu psonae rei cū qua cōmissū est pctm
inducat aliā spēm pcti est de necessitate cor
fessionis. **C^o** circūstātia est mod⁹ peccā
di: possit enī quis tali mō peccare q̄ factum
trabere in aliā spēm: vt si quis cū mulier
peccaret s̄ nām 7 bñi modū. Et sic dicēdū
in pctis matrimonij. **C^o** circūstātia ei
loc⁹. Mā si pctm sit in loco sacro vel ad cu
tū oīnū deputato inducit aliā spēm pcti: q̄
v⁹ sacrilegiū: sicut notat glo. in dicto. c. i. 7
pe. dīl. 5. vñ hoc cāu nō solū cōfiteandū ē pe
catū factū: sed etiā vbi sit gestū. **C^o** circū
stātia est tēp⁹. Mā qñ pctm mortale sit i
sto pcepto inducit aliā spēm pcti: videlicet
trāsgressiōne tertiū pcepti decalogi. vt dicit
Micho. 7 lira. sup. 20. c. Exo. 7 tanto gr
uior est transgressiō quāto festū est solēni
t⁹. Et idē est qñ fuisset cōmissū tpe ieiunij p
pcti: qz mortale pctm rūpit ieiunij 7 de cō
fiteandū ē. **C^o** ē numer⁹: nā qu
tēs quis peccauit tot diuersa pctā cōmissū
vñ est cōfiteandū quoties q̄s pctm cōmissū
si nō recordat⁹ debet dolere 7 cōfiteri q̄ ex
p̄ria culpa nō pōt recordari: 7 nihilominus
cōfiteri numer⁹ quē ēē verisimiliter existimat
pōt: 7 vel quāto tpe in pctō pseuerauerit:
quātū frequē solit⁹ erat peccare: s̄ bignā:
semel vel pl⁹ i die aut hebdomada aut mēse.
C^o est qualitas pcti. i. si pctm est publicū
hoc enī casu inducit aliā spēm pcti videlicet
scādaliū p̄mi: vñ nō solū debet cōfiteri
pctm est publicū: p̄mi sed in q̄ sit publicū
siue paucis siue multis: qz tot suo malo ex
plo offendit: q̄tū pctm potuit: debet enī
q̄s cōfiteri si cognoscit siue existimat q̄ occ
sione sui mali exēplū sit quicq̄ ad alicui⁹ ma
li siue pcti ppetrationē adduct⁹. **C^o** est i
ductio. Mā qui cū aliquo peccauit 7 p̄mi
ip̄sū ad peccandū allerit vltra p̄ncipale pec
catū homicidiū spūale cōmisit mltō graui
corporeali: vt dicit Aug⁹. 22. q. 5. c. ille qu
7 ideo debet cōfiteri q̄ induxit seu inducere
desiderauit seu q̄ peccandi occasionē dedit
C^o est accidēs. i. pctā que qñq̄ incidente
occurrūt cū p̄ncipali. Sepe enī quis ut op
ret aliq̄d pctm cōmittit 7 alia: s̄ bignā. In
terponēdo mediatores v⁹ cōducēdo socios

vt ei ad pctm auxili
seu vtando adulari
vni ad peccādū du
me seu vbi alijs in
re: vel p̄mi odiū
re aut factis: vel p
p̄mendo: 7 aliqñ noc
gēdo seu alia bñi
re: qz sūt pctā p̄nci
debēt cū p̄ncipali cō
cordari. Ipe sūt circū
dentes. **C^o** Enō fm
firmatiū q̄c nō o
stātias cōfiteri: sed
p̄mose eas seu per se
nā: vñ sapiēs 7 im
fueri eas abiq̄ inq̄
abo eo inq̄rāt. **C^o**
nantes fm **Abō.** 7
sed de bono 7 cō. p
nato do: locus: p̄m
rebet p̄m. Mō enī
ebas rapuit dicere: e
verificari: si tñ
nec sufficit illi qui ali
cre: percussit p̄mū
circūstātias simul cū
p̄m Aug⁹ in p̄dicto. c.
nōb⁹ vbi sūt p̄m
nato do: locus: p̄m
nō numer⁹: moza: co
nū p̄m talis altus: i
nelligi possūt. **Agg**
nā p̄m vterat⁹: 7 si
p̄m p̄m. i. m̄mōni
p̄mōzātē factū ē p̄
p̄mōni si videlicet m
mer⁹. i. quoties pecc
ra. i. si stetit in pctō m
amnis: qz hoc dicēdo
ta mortalia que cōm
diendo pceptis scē m
sione 7 coione p̄m
nā aut parū p̄m. cana
p̄m carnes si p̄m gū
modus in culpa si m
tue alt⁹. s. si religiosi
la. i. iusta p̄m: qz p
vel nulla: s. illa a

Alexander de Als 4 q. 77. m. 5. a. 4

Thomas 4. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Petrus Tazfing 4. d. 17. a. 2. q. 2.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

2. Augustinus 3

retroacta iterū cōfiteri: saliter 7 aliter. Si
eni peregerit penitentiā sufficit in genera-
tione ingratitudinis ea cōfiteri. Si 7o non
egerit: q2 psumit q2 cōfessor de bia oblit^{us} est
v3 ea exp^{re}ssius p^{er}iteri: q2 de vtriusq^{ue} vt vide-
bitur magis. 7. debet penitentiā suscipe fm
tū arbitriū sacerdotis. Qd si forte sacerdos
habeat in memoria pctā 7 circūstātiās quas
eidem abs cōfessus ē 7 bec penitēti indicau-
rit sufficit pctā illa cōfiteri in genere cum in
gratitudine. Mō eni potest sufficiēter confi-
teri ingratitudinē nisi recognoscat corā sa-
cerdote bona que sibi dñs gratis contulit: et
offensas quas misericorditer indulgit. Si 7o
confiteat alicui nouo sacerdoti tenet oia cō-
fiteri: siue peregerit penitentiā siue nō: q2 nec
aliter vultū peccatoris ipse cognosceret: per
mores eni p^{er}iteris pōt quis statuz boīs de
futuro cognoscere quōd ipsū habeat regere.
Nec etiā aliter penitēs ingratitudinē suam
sufficiēter manifestaret. Et ideo debet cōfi-
teri ad min^{us} circūstātiās saltē in genere: 7
maxime libidinis 7 cōtempt^{us}. Peccatū duo
scilicet quātitas 7 cōtempt^{us} libidinis in oī
pctō sunt notāda 7 ingratitudo: maxime in
recidiuo. hec Alex. ad litterā. Abo. autem
sic dicit q2 in cōfessione requirit^{ur} duo. Pri-
mo beneficiū absolutiois: 7 q^uantum ad hoc
recidiuās nō tenet p^{ri}ora pctā iterum cōfi-
teri: quia illud qd ē simpliciter dimissū nō
q^uod debet iterū cōfiteri. Et sic habet intelligi
ille auctoritates ad secūdā partē allegate.
Secūdo in cōfessione requirit^{ur} remediū sa-
tisfactionis: 7 q^uantum ad hoc recidiuās tenet
pctā p^{re}terita iterū cōfiteri: vt sciat que satī-
factio ei cōgrue possit inūgi: vt si lapsus
carnis frequēter est passus aliqua occasio-
ne 7 sic de alijs peccatis. Et etiā necessaria ē
cōfessio talis ad exp^{re}ssedū qualitātē cōmis-
se ingratitudinis in recidiuādo: 7 ad hoc vide-
tur sufficere cōfessio pctōz cōmissōz in ge-
nerali: tñ ad aliqua specialia oportet descen-
dere 7 q2 cōfiteas viderit opportuniū. non
eni potest in his ita aliqua mēsurā p^{re}figi.
Et sic habent intelligi ratiōes ad primā par-
tem adducte. s. p^{ro}p^{ter} p^{re}servationē a futuro
7 ingratitudinē aggravantē peccatū. Nam
illa parabola euāgelij adducta solū intelli-
tur de grauedine pcti p^{ro}p^{ter} ingratitudinē
cōtractā in recidiuo. Et quib^{us} omnib^{us} cor-

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

+ q1. a2. 4. o. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

Thomas 2. q. 1. a. 4. o. d. 22. q. 1. a. 4. o.

cludit illud qd ait glo. Ray. in si. de pe. 1. re-
mis. S. 3. nūquid pctā semel dimissa. scilicet
q recidivans nō tenet dicere spāliter 7 di-
stincte ea que ante cōfessio est: s̄ sufficit con-
fiteri in generali de illis exprimēdo ingrati-
tudinē suam 7 dicendo: De multis 7 magnis
peccatis mortalib⁹ liberauit me dñs per pe-
nitentiā: 7 ego nihilomin⁹ ingratus existens
offendi eum: 7 sic patz ppositū. ¶ **Secundo**
modo tenet quis iterare confessionē ppter
iurisdictionē 7 hoc ex parte p̄fessoris. scilicet
quādo quis p̄fiteat sacerdoti nō suo seu non
habenti potestātē sup̄ eum: qd patz de p̄. et
remis. c. omnis. **Argumentū** habet ad hoc
33. q. 2. c. latozē. Et hoc ē lēntētia Ricar. et
Bona. dñs. 17. ¶ **Tertio** tenet quis itera-
re p̄fessionē ppter remissionē siue absolutio-
nē quādo scilicet p̄fessor sup̄ aliquo peccato
absoluēdo nō habet facultatē. ¶ **Porro** tēti-
tū scdm Ricar. q p̄o illo p̄fiteas recurrat
ad superiorē 7 ei iterū recōfiteat illud. Alia
vero pctā de quib⁹ potest absolui a p̄prio sa-
cerdote sup̄iori iterare nō tenet de necessita-
te si oia integre dixit p̄prio sacerdoti. Et in
istō casu absolutio p̄p̄i sacerdotis 7 sup̄io-
ria vnā cōplēt sufficientē absolutiōnē: p̄
tū absolutio sup̄ioris p̄cedere. hec Ricar.
Argumentū extra de p̄. 7 remis. significauit
Et nota ē in directozio iur. li. i. ti. 15. §. 47.
¶ **Quarto** tenet qd iterare p̄fessionē ppter
ignorātiā p̄fessoris. qñ. s. nescit discernere
inter leprā 7 lepram. Et ideo querēdus est
sacerdos sciēs ligare 7 soluere. de p̄. dñs. 6. q
vult vt dictū ē sup̄a qñ tractabat de cōfel-
soris cōditione. ¶ **Quinto** tenet qd iterare
p̄fessionē ppter omissionē qñ. s. quis omisit
in p̄fessioe sciētē aliqud pctm ad p̄fessionē
ptinēs velet⁹ necessari⁹ circūstātā. Et idēz
etiā si omittat ex ignorātiā vel oqlinide ab
eius notabili culpa p̄cedere. **Nūq̄o** licet
omittit nō solū p̄fessio nō valet 7 debet ite-
rari: sed etiā nouū pctm mortale cōmittit.
Et nō scdm Ricar. q talis omittēs tenet cōfel-
sionē iterare illi vel alteri sacerdoti. ¶ **Se-
xto** tenet quis iterare p̄fessionē ppter dimis-
sionē: quando. s. quis dimisit pagere sibi in-
iunctā. Nam v̄dicit Alez. 7 Ricar. Si re-
cordat de penitētiā 7 possit refici 7 reficiat
eam nō tenet iterum confiteri nisi de negli-
gentiā omisse penitētiā. Nā certū est scdm

Scotū in. 4. dñs. 15. q ex negligentia omitten-
do facere penitentiā predictā mortalit̄ pec-
cauit: quia egit p̄tra p̄ceptū cōfessoris 7 ec-
clesie. Si autē de penitētiā non recordat et
ad alium confessorē vadit vel ad illum qui
amplius de pctis suis 7 penitētiā sibi inun-
cta nō recordat tenet totam p̄fessionem p̄e-
teritā iterare. ¶ **Septimo** 7 vltimo tenet
quis iterare confessionē ppter malas dī-
sp̄ositionē: quādo scilicet non vult abstinere
ab omnib⁹ peccatis: vel quia confitetur sine cō-
tritione: vel sine caritate: vel quia nō vult
remittere odium: vel satisfacere: seu aliqd
aliud agere ad quod obligat. Vis enim ca-
sibus p̄fessio non valet de p̄. dñs. 5. c. falsa
7 c. fratres. 7 vi. 7 c. null⁹. 7 ideo debet itera-
ri. Aliqui tamē dicūt q b̄s casibus licz non
valeat p̄fessio q ad virtutē sacramenti 7 re-
missionē pctōū: valet tamen quo ad partes
sacramēti. id est ad exp̄pressionē vocalem. de
p̄. 7 remis. c. ad quidā. vnde cessante illa ma-
la dīsp̄ositione nō iterū tenetur quis p̄fiteri
de iam cōfessio: sed de illa dīsp̄ositione quā p̄-
tunc habuit. Quorum dictū potest intelli-
gi verū si in sequenti p̄fessione dūret effect⁹
illius exp̄pressionis vocalis: quod p̄t contin-
gere si fiat eidem 7 de recenti 7 non aliter.
Nam intelligentia doctorū ex causis est as-
sumenda dicenti. extra de verborū signifi-
catione. intelligentia: vnde dicendū est fm
glosam Ray. Et in vita. q. 66. Quod b̄s
casibus si quis confiteat eidez sacerdoti cui
p̄rimus: 7 qui adhuc habeat ad memoriā
peccata sua que audiuit: non tenet reitera-
re confessionē: quia sufficit dicere culpā suā
gnāliter de pctis p̄i cōfessio: 7 p̄riculariter
de illa mala dīsp̄one q tūc habuit 7 de pctis
p̄ modū cōmissiā. Si autē p̄fiteat nouo: q
nō audiuit eum: aut etiā p̄mo si oblit⁹ ē q au-
diuit debet totum iterū cōfiteri. 7 sic patet
secunda pars.

¶ **Para** tertia vbi declarat q cōfessio de-
bet fieri cū discretionē.

Tertio notādū ē q inter alia p̄fessio
debet fieri cum magna discretionē.
Quia est de officio custodis. c. i. ¶ **Quia**
cū discretide agant q oīz p̄tutū noscūt eē
m̄. Et idē Alez. de lira sup̄ illud Matt. 18.
¶ **Qd** si sal euauerit rē. ait. Qd licet sale
omnia condūnt cibaria: ita discretionē oia

Jethro d'palude
 Surand 9/70 m.
 ne poluam
 lily. Ruy. 24. p.
 pte. pte. m.
 pte. pte. m.

ne
tar
us
aga
nul
ent
spo
ptu
rti
t q
ntu
dez
ab
am
sed
tia
ait
Al
cto
d p
idie
dia
pro
a fe
t vt
tio
li q
ntis
me
de
unt
oro
mil
lige
nem
S q
ca
ma
ctici
nei
p p
cti
dm
ocu
e bi
p p
be

qd p pnam nō. **22. R. Alex.** qd act^{us} trahēdi
 dicit inclinationē ad pētm sine ad actū pēti
 nō tñ ruina in ipsū: ad pētm nō tenet bō sp:
 qz sic tenet ad fugā venialiu qd habilitat ad
 casū: ad scdm tenet sp: 7 sic patet illud. **Ad**
quētes vō rñdit Alex. qd nō ē pbibitio in il
 lis auctoritatib^{us} qm pōrtat obligationē ne
 cessitatis s^{ed} poti^{us} cōsiliū vtilitatis. In sacra
 enī scriptura multa pponū^t p modū impe
 riū qd pñadēt illō qd ē pñliū. Et eodē mō pōt
 dici ad exēplū adē^r David: vlt^{er} pōt dici qd illa
 exēpla nos nō cogūt s^{ed} inducūt: vel pōt etiā
 dici qd adā 7 david statim cōfessi sūt pētm
 suū: qz ab eis exigebat^{ur} vt parz: sū nobis nō
 exigūt nisi tpe statuto ab ecclesia. **Ad tertiū**
 aut exēplū qñ arguebat^{ur} a sili^o de morbo cor
 porali. **R. R. vbi s.** in rñsūde pmi argumē
 ti: qd cōtēnere salutē spūaliē pōt dupliciter in
 telligi: aut directe 7 pōsitue p aliquē morū
 volūtatis deliberatū: 7 hoc ē pētm mortale
 le: aut negatiue 7 hoc ē nō qñere salutē spi
 ritualē sollicitē. Et hoc nō ē pētm mortale s^{ed}
 circū stātia pēti: mñ in aliq^{uo} determinato ca
 su in q^{uo} si nō qñeret sollicitē peccaret mortali
 ter omittēdo. **Proca ergo ad argumētū du**
pliciter. **Primo** qd aliē de morbo corporali et
 aliter de spūali: qz morbo corporali nisi p^{er} re
 mediū medici extinguit^{ur} sp^{iritus} inualescit impe
 tus: Morbo autē spūali pēti. s. extinguit^{ur} p
 cōtentionē cñ^{tra} pposito cōfiteādi ad quā semp
 tenet 7 tñc nō ē in periculo: qd ppter nō ē sile
 in vtroq^{ue} morbo. **2°** mō sic: si illū qd egrotat
 morbo letali nō pcurat qd curetur nō ppter
 hoc peccat mortaliē: s^{ed} si cōsideratis cōsiderā
 di sñ pcurat. Vlt^{er} si qd egrotat morbo spūa
 li 7 cōstet sibi de pñculo 7 nō pcurat qd curet^{ur}
 p pñfessionē nō peccat mortaliē s^{ed} illis pcurat
 tib^{us} ex quib^{us} oriē^{ntur} nō cōtempt^{us}: si tñc nō p
 curat tēgendo medico spūali actu babita
 oportunitate sacerdotis vel pposito nō ba
 bito: tñc infallāter peccat mortaliē. **Et qd**
bus oib^{us} cōcludēdū ē de mēte illozū doctorū
Ricar. Alex. 7 beati Tho. qd nemo tenet cō
 fiteri nisi semel in anno scilicet tēpore qd dra
 gestimali pter qd in quinq^{ue} casib^{us} quib^{us} occur
 rentib^{us} fieret non cōtempt^{us} babita oppor
 tunitate non cōfiterendo. **2°** **Primo** ē ratione
 sacramēti quādo. s. vult celebrare: euchar
 stia sumere illud aut sacri ordinē suscipere.
 3° **Dis enī in casib^{us} debet subito babita oppo**

tunitate cōfiteri: vt etiā vult **De. de curā.** in
 4. di. 17. 7 **Tho.** in quadā qdōne notabili: et
 in quolibet. supra illud ad **Cor.** 11. **Probat**
qñt se ipsū bō 7 sic repa. illo edat 7 de ca. bi
bat nisi forte ait. Si de pñquo expectet aliū
cui deuoti^{us} atq^{ue} securi^{us} cōfiteri se credat: sic
enī expectas tāq^{ue} vere penitēs nullo iure isti^{us}
doc. sentētia cōicare. pñtē. 2° Secūdo ē
rōne periculi vt qñ ē in iminēti pñculo mor
tis: vt tpe pestis: grauis infirmitatis: guer
rarū: fam: ar: 7 nauigatiōis: 7 b^{us} mōi. qz Ec
clesiasti. 18. scripēt ē. Ante iudiciū. s. mors
interroga te ipsū p cōfessionē. 3° Tertius
est rōne dubij quādo. s. pbabiliter videt am
plius anno illo copā sacerdotis balere non
posse tēpore. s. ab ecclesia statuto: seu 7 pñf
forē idoneū: vt si qñ in aliquo pñcto reliquit
de quo absolutio ad papā pñnet 7 nunc ba
ter copiam penitētiarū pape tenet illi pñfiteri
oportunitate famulāte. dicit tñ **Tho.** in qd
dā qdō de quolibet: qd laudabile est qd pñctō
qñ citius pōt pētm suū cōfiteat^{ur}: pñ accidens
aut tēp^{us} ab ecclesia statutū siue dilatio meri
toria ēē pōt dūmodo vltra annum nō differe
rat^{ur} 7 vlt^{er} apñ. ad **Gal. 6.** **Dū tēp^{us} habe**
m^{us} operemur bonū: 7 **Boet^{us}** signat **Apā**
apñā aptās officijs de. 2° **Quart^{us}** ē rōne
stimuli qñ. s. pñcia stimulat illico post pētm
cōfiteri: quia oē qd fit cōtra cōsciētiā. s. pñe
cepti vel pbibitiōis edificat ad gebennā: vt
habet^{ur} extra de restitutiōe excommunicatō. c. lras
5. pñf^{er} extra de simonia. c. p tuas. 7 de sen. ex
cō. c. in inquisitionib^{us} 7 pñcriptionib^{us}. c. si pñe
scrutinio in ordine faciēdo. c. ymco. 28. q. 1.
edificat ad ge. glo. ibidem dicit. Dē qd fit d
pñciam nō erroneā edificat ad gebennā. Si
ex bis. de pe. di. 4. c. omne qd. ibi enī habet^{ur}
ad litterā. Et ideo oīa mala debet poti^{us} qñ
pñti 7 bona opari qñ facere pñra pñciam 32
q. 2. c. itane. 2° **Quint^{us}** ē rōne statuti qñ. s.
vlt^{er} aq^{ue} statuat cōsiliū gnāle societas quedā
vel religio rōne suozū statutoz frequēti^{us} cō
fiteri tenet: precipue qñ vouit talia obser
uare statuta: qz scriptum ē vouete 7 radiste
dñō deo vñ. Et sic patet para prima.
Paro secūda bñi sermonis in qd dicit^{ur}
q^{uo} cōfessio debet frequētari.
Quādo circa pñfessionē frequētatiō 3
solz qñi vñ liceat pñfessionē frequēta
rei qd pōt fieri duob^{us} modis. 1° nō mō vt si

serpens ille quod insinuat ut caderet qui sta-
tificat: ut quod cecidit non resurgat: ideo quod
duer sus incantatiōes ei⁹ et insidias quib⁹
sic impedire nobis vult p̄fessionē p̄cti labore.
⁹ q̄ scit nos nō posse redire nisi p̄ humilitatē
⁹ p̄ supbiā lapsi sum⁹ ad quē ipse nob⁹ dux-
it: nō ad humilitatē dū tēp⁹ est. **C**ristū
quamur hēc ille. Et sic patet pars secūda.
Pars tertia hui⁹ sermonis in q̄ ostendit q̄ cō-
fessio debet fieri cū pfunda humilitate.

Quarto in isto sermone aduertendū ē
q̄ ad h̄ p̄fessionē sit tēo grata ⁊ fru-
ctuosa d̄z fieri cū pfunda humilita-
te: vñ **A**ug. super cantica. io. omel. ait. hu-
militas p̄tinet ad p̄fessionē: quia dū confite-
tur nos peccatores ēē ipsa ē humilitas: nō vt
eamus illd̄ in lingua q̄si p̄pter arrogantia
⁹ displiceam⁹ vob⁹: si nos iustos ēē dixerit
⁹: faciūt hoc impij ⁊ infanti: scio iquit q̄
stus sum: s̄ q̄ d̄ dicitur: sū aū boies fieri me-
ritū dixerit: quis ferat: quis toleret apud
nō nota sit iusticia mea: **E**go tñ me dicam
peccatorem q̄ nō sum: s̄ ne arrogantia odiosū
habeat dic vob⁹ q̄ d̄: dicit tēo q̄ d̄: q̄
nō dixeris deo q̄ d̄ dānat tē: q̄ d̄ inuenit:
⁹ vis vt ille dānet tu dāna: vis vt ille igno-
ret tu agnosce: vt possis dicere deo: auerte
faciē tuā a peccatis meis: dicit illi: q̄ iniquitatē
nā ego cognosco: ⁊ cū cōfessus fueris deli-
cta tua ⁊ oī iniquitate tua purgabit te. **E**t
de sc̄a virginitate. c. 50. ait. Quādiū nō
⁹ in celesti sublimitate p̄fecto: vituprabi-
linos facit in humilitate peccōz p̄fessionē ⁊ in
h̄e p̄. id ē ait: **M**eq̄ facili⁹ ab inimico dei
⁹ cū supbiēdo eū imitatur: nec vlti-
⁹ eum prosternim⁹: q̄ cū humilitatē m-
⁹ sequamur: nec acrores ei dolores infligi-
⁹ q̄ cū peccōz nostrōz plagas p̄fiteō et
⁹ p̄cedo sanauim⁹. **E**t in. 3. li. de v̄bis dñi
⁹ none. 12. ait. **C**ognosce te infirmus: co-
⁹ p̄sce te peccator: cognosce te boies: cogno-
⁹ scit qui te viuificauit. **C**ognosce q̄ macu-
⁹ lases: appareat in p̄fessione tua macula cor-
⁹ di tui: ⁊ p̄tinebis ad gregē **C**risti. **H**ec ille.
⁹ q̄ faciūt quidā velut supbi locupletes q̄
⁹ vlla humilitate ad p̄fessionē accedunt:
⁹ in ore p̄barisei magis se laudare q̄ accu-
⁹ sari contendūt. **E**t id grām remissionis ⁊ re-
⁹ ciliationis in cōfessione minime recipiunt
⁹ **J**aco. 4. dicit. **D**e resitit sup. bu. ait

Dat gratiā. **E**t in p̄a. **C**or. contritū ⁊ humi-
liatū de⁹ nō respicias: q̄si. d. sup. hum. sic. **S**i
cut enim mulier que offendit vir⁹ ⁊ post idul-
gentiā vult⁹ ei⁹ quasi intueri nō audet: ita
humiliter aīa sp̄s a tē: iuxta illud sp̄sato te
mibi in fide. **S**ce. 2. q̄ mortali culpa deū of-
fendit humiliter corā ei⁹ vicario p̄ctā sua cō-
fiteri debet: p̄cipue cū sibi dñs dicit. 3. di-
cat. **A**u sit fornicata es cū am. m. tñ. re. ad
me. s. humili⁹ dicit dñs: ⁊ ego su. te. sic susce-
pi **D**avid: publicanū: zaccheū: **M**agdalēnā
canancā: latronē: ⁊ alios multos ad me veni-
tes te quib⁹ longū est dicere: quia qui se exal-
tat humiliabit⁹ ⁊ qui se humiliabit exaltabit⁹
tur: **L**uc. 14. **P**āc autē humilitatē penitens
ostendere debet corde: ore: ⁊ ope. **P**rimo cor-
de suoz peccatoz magnitudinē cōsiderando
cogitādo quib⁹ peccatis tot vici⁹ seipsū pe-
nis inferni dānauit: q̄t vici⁹ deū mortali⁹
offendere nō timuit: a quib⁹ penis etiā si suis
lachrymis aliud mare faceret sine misericor-
dia dei se liberare non posset. **E**t id se d̄z hu-
miliare ⁊ cū p̄p̄a dicere: **D**iscere mei. de.
⁹ fm magnā misericordiā tuam. **S**ecūdo
ore. **N**am humilitas oris signū est humilita-
tis cordis: vñ **M**atth. 12. **N**on⁹ bō de dono
⁹ clauis: cordis sui. p̄fert bona. **E**t ita **G**ra-
⁹ b̄ dāntia cordis os loquit. **T**ertio p̄o h̄c
⁹ faciat opere vt se in manu sacerdotis colloc-
⁹ nib⁹ relinques sui. **E**t de **A**ug. ait. **N**ū ipsū
humiliter in terra genua ponat: stet sine ca-
putio ⁊ alia signa humilitatis ostendat: sica p̄-
rito ⁊ discreto cōfessore breuē addiscere po-
terit. becoia fere **J**o. osauri. bis v̄bis que d̄
⁹ p̄. di. 1. notant. c. si cui cōplectis di. **P**enitē-
⁹ tia p̄fecta cogit peccōz oīa libenter sufferre
⁹ In corde enim eius cōtritiō: in ore cōfessio:
⁹ in ope tota humilitas: h̄c est fructifera p̄ni-
⁹ tentia. **H**ec ille. **I**deo si sic humiliter cōfessus
⁹ fuerit misericordiā consequet⁹ a deo: sicut il-
⁹ la mulier ad monitionē fratris humili⁹ cō-
⁹ fessa misericordiā consecuta est: de qua legi-
⁹ tur i cronici fratru⁹ minor⁹: q̄ cū esset deu-
⁹ ta ⁊ amica ipsoz fratru⁹ eisdē sepe ⁊ sepi⁹ sua
⁹ peccata confitebat⁹: vno peccato turpissimo
⁹ tēto q̄ d̄ p̄p̄u erat nunq̄ confiteri p̄vere-
⁹ cundia: dicebat tamē: **E**go tantū ieiunabo
⁹ ⁊ orabo ⁊ elemosynas dabo q̄ dñs miserebi-
⁹ tur mei: que oīa cum diu fecisset: tamē dñs
⁹ volente: quidā frater minor⁹ venit ad domū

eius visitare eam: quā cū non videret in ca-
mera sua. p̄spexit et vidit eam in loco alio orā-
tem et plorantē: s̄ vidit remonē sup̄ humeris
ei⁹ ridentē et eam suffocare volentē: s̄ domi-
nus Iesus christus nō p̄mittebat q̄ eā mise-
ricorditer expectabat. Dicitur p̄o frater non
modicū expauescēs fecit eam ad se vocari di-
cens et. **C**harissima dñā nō habeatis p̄ ma-
lo q̄ dīcā vobis. **C**ui dñā: Dicatis secures
cui frater: **A**redo q̄ nō estis tene cōfessā de
peccatis vestris: quia sic et sic vidit dñm cētis in
orōne et narrauit ei totū q̄ viderat: q̄ cōti-
nuo illi fratri humiliter cōfessā est cū lacry-
mis et vera cōtritione et liberata ē a remone:
et semp̄ p̄generavit postea in bono ope vsq̄
ad mortē. **A**meam⁹ q̄ ne p̄ verecūdia aliq̄d
p̄ctm absconditū teneam⁹: sed integre celeri-
ter et humiliter scelera nostra in cōfessione re-
tergamus: vt mūdātī et purgati mereamur
in p̄nti p̄seq̄ gratiā et in futuro gloriā. **A**me
Secunda post quartā dñficam i qua
dragēsimā de sigillo p̄fessionis quo ad tria
genera personarū.

Sermo. 68.

Iesus dom⁹

Iesu comedit me. **S**cribūf
h̄c p̄ba **Jo. 2.** **C**oncludit
doc. fratres charissimi ma-
gime **Jo. 1.** 4. di. 17. par-
te secūda. ar. 1. q. 3. **A**le-
xander vbi. 5. q̄ cōfessio d̄z fieri in secreto et
nō in publico triplici rōne. **P**rimo rōne scan-
dali vitandi ex parte populi. Si enim fieret
publica cōfessio p̄ctōrū frequēter incurrerent
confitentes contēptū similiter et odiū: et quā-
doq̄ capitale dispendiū: et ex hoc infinita ma-
la oriunt⁹ et rixē et discordiā et infamīa: vñ si
oporteret publice cōfiteri nullus auderet p̄-
pter predicta. **S**ecundo rōne foris: quia cōfes-
sio fit in foro consciētie q̄ est foris reconcilia-
tionis in quo manifestant⁹ p̄ctā sacerdoti: nō
vt manifestent⁹ s̄ vt deleant⁹ et occultentur.
Nam manifestat⁹ etiā sacerdoti p̄ctā vt deo
ad testimoniū p̄sciētie interne: et iō vt homo
totā conscientiā suā reuelat boi tanq̄ deo: s̄
solus sacerdos debet admitti q̄ tenet locum
Achristi: vnde in. c. ois. ait **Inno.** **O**ia sua
p̄ctā solus semel in anno p̄fiteat. **T**ertio
rōne finis intenti: q̄ hoc p̄ceptū ex charitate
institutū ē: s̄ vt dicit **Ex. 1.** li. 2. de p̄fessatōe

Nō ex charitate institutū ē s̄ ex charitate ma-
tari nō debet. **N**ū igit manifestatio p̄cti ali-
bus sit occasio latēdi: multū superbiēdi et etiā
p̄ctōrem contēnendi: q̄ nō debet multū mani-
festari. **A**dcirco **A**brilius in p̄bis p̄positū
hanc institutionē ex charitate factā osēdē:
di. **I**elus dom⁹ tue co. m. s̄ nō solū institui
cōfessionē secreta fieri s̄ etiā occultā tenere
quo ad oēs: et q̄tum ad presens spectat quo
ad tres cōditiones p̄sonarū. **P**rimo quo ad
cōfessores. **S**ecundo quo ad incidenter audi-
tes. **T**ertio quo ad ipsos p̄ctā confitētes.

Primo p̄ctā huius sermonis in qua dēcl-
ratur q̄ cōfessio d̄z cōfessio q̄ ad p̄fessōrē
p̄ctā igit q̄ cōfessio debeat eē o-
cultā q̄ ad cōfessores statutū ē ab
clero in dicto. c. ois. vt ait **Inno.**

Qui p̄ctm i penitentiali iudicio sibi directū
p̄sūperit reuelare: nō solū a sacerdotali o-
cio deponendū decreuit⁹: verū etiā ad ag-
dum p̄petuā p̄niam in arcitū monasteriū
detrudendū h̄c ille. **Q**uod cōfirmat ma-
ster in. 4. di. 21. c. vlti. di. **A**ueat sacerdo-
ne p̄ctā penitentū alijs p̄dat alioq̄n. dep-
natur. **H**oc idē habet de pe. di. 6. c. sacerdos
vbi dicit **Jo. q̄** sacerdos p̄ctā p̄niam p̄ sep-
nū vel decēniū pegrinādo per mundū in
nasterio est retrudēdus: hoc idē habet d̄
di. 6. **C**onfirmat **Aug. 3.** q. 7. c. sacerdos
vt sapiēs medic⁹ et p̄fectus p̄mū p̄ctā sua
luere sciat: et postea aliena detergere et sa-
re et nō publicare. **E**t iō concludit **tholo-**
7 **Alex. vbi. 5.** **S**eco. in. 4. di. 21. **A** bo-
dem. ar. 1. q. 1. **7** **Ex. ibidē** ar. 4. q. 2. **7** **I**
ibidem parte. 2. ar. 2. q. 1. q̄ in nullo ca-
cer sacerdoti reuelare p̄fessionē suē confi-
tem peniteat suē nō. **N**ū reprobanda ē
rētia in hoc p̄su contēta. **E**st crimen vere
q̄ nec cōfessio celat. **D**ebet tñ confessor
genter p̄cauere p̄ posse ne p̄ctm p̄petrandū
sibi in p̄fessione detectū ope p̄petret⁹: mag-
p̄ctm heresis: potest enim dicere multitu-
ni q̄ sibi caueat et p̄sidentī vt gregi suo
genter attendat di. **A**ligila sup̄ oues quia
pus est in grege. rō aut tante occultatione
est multiplex. **P**rimo quia si licitū esset re-
lare cōfessionē vilis reputaret⁹ in ex tim-
one populi vt et a se sibi necessaria retrahē-
imo cōfessio odiosa redderet⁹. **S**ecundo qu-
via fraudibus aperiret⁹. **N**am cū multū

latur boi in cōfessione sua: multum mali se iu-
 los ostenderet vt a sacerdote postea lauda-
 ent 7 promerent. **Tertio** quia confesso-
 es infideles imputarent q̄ tacite pmitte-
 rent illi celare: vnde 22. q. 5. c. 1. q. 2.
 12. dicit. De forma fidelitatis est secretū nō
 enudare. Et hoc ē rō Ricar. p̄ quā probat
 celatio cōfessionis ē tē iure nature. Quia
 quia reuelās mentiret: quis eadē p̄sona
 in natura 3. vt affirmare pōt in p̄sona alte-
 rius loquēs q̄ vere negaret in p̄sona pro-
 pria. Vñ loquēs angel⁹ Moysi in p̄sona dei
 ego sum dñs de⁹ tu⁹. Exo. 20. Nō vere ne-
 sset in p̄sona propria: q̄ a simili repñtans
 sonam dei in foro confessionis vere aliqd
 se affirmaret: qd qñ loquit̄ de p̄sona pp̄ia
 vere negat: q̄ extra for⁹ cōfessionis dīcēdo se
 la scire q̄ solū nouit in p̄sona dei mentiret
 vñceit fm Bo. Alex. 7 To. q̄ si aliquis
 rat dicere vep sup aliqd q̄ nescit nisi in cō-
 fessione dicere potest secure nescio: nec plu-
 rē rōne p̄dicta. Et ideo vt ista clari⁹ videā-
 r in ista parte plura dubia discutēda sūt
Prīmū ē si peccatū q̄ confitens pponit
 ceret teneat sacerdos celare posito q̄ p̄fite-
 rit nō mō relicita pposito resilit. Ad hoc di-
 cit Ric 7 Bo. q̄ etiā in hoc casu sacerdos
 nescit celare: quia penitēs dixit illi nō tanq̄
 si sed tanq̄ deo: ait tamē Alex. q̄ si quis
 confiteat peccatū suū q̄ non fecit: s̄ pponit
 cerere: sic in casu illo de quo hic est questio:
 nō tenet celare simpliciter sed rōne publi-
 cationis: nisi inconueniēs aliqd graue
 queretur: tunc credo q̄ non esset talis con-
 fessio penitus tacenda: nec tamē publice re-
 landa. ppter periculū infamie: sed ante 7
 erere alicui qui posset 7 vellet prodesse ino-
 scēda. Nec tamē si sacerdos reuelaret pos-
 set condēnari tanq̄ violator sigilli cōfessio-
 nis pro ista opinione facit exemplū cesarij q̄
 it: q̄ monachus quidā cōfessus est abbati
 or: q̄ licet nō esset sacerdos missā tamen ce-
 lebrabat. Et cum ille nec precibus nec admo-
 tionibus nec etiā pceptis secretis abbas
 illet desistere: abbas tacita persona casum
 tulit ad capitulū suū 7 caplm misit ad pa-
 trē. Qui respondit hoc non esse confessionē
 d̄ blasphemā. **Secundū** dubiū est si con-
 fens potest sacerdos licentiarē ad detegē-

dum peccatum q̄ est illi confessus. Et rñdēt
 predicti doc. vbi. s̄. q̄ sacerdos non potest re-
 uelare peccatū confessus de licentia confite-
 ris alij persone: nisi ille qui confessus est hoc
 iterum sibi diceret extra confessionē. Et cō-
 fessor etiā in hoc debet vitare scandalū ne
 fractor sigilli imputet non nominādo perso-
 nam nec dicendo illud habuisse in cōfessio-
 ne quia si dicat se licentiatū ē a penitēte 7 p̄ni-
 tens negaret: incūbit confessori probare q̄
 predictā licentiā habuit a penitente q̄ si p̄ba-
 re non posset tanq̄ reuelator cōfessionis pu-
 niretur. Et nō. fm Bo. q̄ hoc debz̄ intelli-
 gi cum illa generali suppositione: quia peccatū
 alicui⁹ nulli est manifestandū nisi ei qui pos-
 set prodesse 7 nō vellet obesse: intelligat etiā
 hoc de peccatis pp̄ijs nō de alienis. **Ter-**
tium dubiū est q̄ si peccatū vnus sacerdos
 sciens absq̄ in confessione quod postea con-
 fiteatur ei teneatur illud celare. Ad hoc re-
 spondent predicti doc. q̄ q̄tum ad obligati-
 onem necessitatis non tenet. nō tñ potest di-
 cere simpliciter: potest enim dicere cū deter-
 minatione: ego vidi talem vel audiui talem
 quid fecisse. Isti enim modi sciendi expresse
 excludūt scientiā quā aliquis habet per con-
 fessionē: nō autem excluderet si diceret ego
 scio. **Quantū** rō ad condēntiā honestatis
 nullo modo propalare debet: tum quia nō
 debet sacerdotem loqui de peccatis alicuius
 in speciali exprimendo personā: ne quia sa-
 cerdos est presumatur q̄ audiuerit in confes-
 sione: tum quia si dicatur cum determinati-
 one ipsa datur materia inquirendi vlti⁹
 vtrum illud nouerit in confessione. Et ideo
 dicendum est fm Ricar. 7 Bona. q̄ prop̄
 vitationem scandali debet illud celare nisi
 pro necessitate: vt puta ad mandatū superio-
 ris: vel pro magna vtilitate: vt puta: quia sit
 p̄iudiciū veritati vel fraus 7 dolus patrocini
 natur alicui: qui se solum confiteret vt clau-
 deret os sacerdotis: vel causa vitandi mēda-
 cij: vel ne innocens possit accusari 7 condē-
 nari: in istis enim casibus nō tenetur illud ce-
 lare: sed cum determinatione predicta po-
 test illud reuelare. **Quartū** dubiū est
 Atrum sacerdos possit reuelare illud pecca-
 tum q̄ reuelans veniret in vtilitatem con-
 fitentis. Ad hoc respondet Ricardus:

dat illi potestatem vt loq possit alijs d peccat
penitentis cui? p fessione r euclaut: s illa p
tem qua puit te facto te iure pferre nō po
tuit. ¶ Cum igit nulli licitū sit vñ potestate
sibi cōcessa ab aliquo te facto: q cam sibi da
re nō potuit de iure: sequit qd ille cui illa cō
fessione reuelata est viter? loq nō poterit te il
la cōfessione: vñ plato p̄cipiēti sibi vt dica
ri si scit aliq d malū de illa plona cui? p fessio
ibi reuelata est: non debet sibi dīcere qd sibi
p̄dictū est a cōfessionis reuelatore. Et sic pa
ter pars secunda.

ad exp[re]ssionē quantitatis peccati: tūc distinguo:
q[uod] aut est vtilis ad correctionē illius vel pre-
servationē a reciduo: aut nō. **S**ic: tunc
credo q[uod] penitēs tene facit s[ed] extra confessio-
nem hoc dicit alicui persone q[uod] illi peccato-
ri velit ⁊ possit prodesse ⁊ non obesse: s[ed] pro
illa causa no[n] iare ipsū in confessione nō exp[re]-
dit nec oportet: quia per talē nominationē ⁊
confessor nō posset procedere ad correctio-
nem illius. **S**i aut illa nominatio nō est vti-
lis ad illius correctionē tūc subdistinguo: q[uod]2
aut potest ēē vtilis ad p[re]seruandū peniten-
tem a reciduo: aut non. **S**ic tunc bonum
est ⁊ exp[re]dit penitēti q[uod] illam personā exp[re]-
ssat confessor: potest enim contingere q[uod] cō-
fessor per cognitionē persone sciēt iniunge-
re penitentia talē penitenti: ⁊ talia dare re-
media ⁊ documenta: ⁊ tales facere admoni-
tiones per que penitens melius ⁊ securi⁹ po-
terit p[re]seruari a reciduo. **S**i aut nomina-
tio persone non est vtilis ad magnitudinis
peccati exp[re]ssionē nec ad eius correctionē
nec ad p[re]seruandū a reciduo penitentē: tūc
credo q[uod] penitēs teneat illam personā ⁊ ceta:
quia quilibz teneat nō generare malā opi-
nionē de proximo suo in corde alterius sine
rationali causa. **C**onfiteri igitur cōfident[er]
anima mea ⁊ nolite p[re]screre: quia soli deo
peccata tua dicis qui solus in confessione va-
bit tibi gratiam in presenti ⁊ gloriā in fu-
turo: Amen.

1) FERIA tertia post quartā dominicā in q̄
dragesima & satisfactiōe faciendā deo igna
li. 7. Sermo. 69.

Quoniam hoc
minē saluū fecit in sab
bato. Scribitur hec ver
ba 30. 7. Penitentia
est pñi in. 3. pñi# fra
tres charissimi q̄ per
secutum est cui nihil de
est. Mā vrbate fingit. et vrbap. c. maior. 3.
Nihil reputa factū cū aliq̄d aliq̄d sup̄est ad agē
dum. Penitentiabatur. 38. ni. c. que ipsi.
7. 7. q. i. c. nihil. A. 7. 13. q. i. in superiori b. tra
ctatu sit abūde diffusē q̄ d. duab. pñcipalib.
partib. ipsi pñie. s. contritōe 7 confessione.

Restat ad pfectionē ipsi tractare d alia par
te. s. satisfactio: quia sicut pma pars ē cor
dis cōfessio: 7 secūda oris cōfessio: ita tertia
est opis satisfactio: cui⁹ mysteriū insinuare
videt dñs noster in p̄bis ppositis: qui argu
ens scribas 7 phariseos q̄ ex lege moysi circū
cidebant boiem in sabbato absq̄ legis trās
gressiōe: quia pceptū erat q̄ octaua die cir
cūcideret puer: 7 iō si octaua dies esset i sab
bato tūc circūcideret: nec aliq̄ trāsgressio re
putabatur: 7 iō ex hoc arguit saluator dī. Si
circūcisionē accipit bō in sabbato vt non sol
uatur lex moysi: vt patet p p̄dicta: mibi indi
gnamini: quia vtrūcūq̄ p̄ba pposita torti bo
minē saluū feci in sabbato. q. d. hoc est val
de irrationabile: quia magis licita est 7 melior
sanctio boīs in aīa 7 corpore q̄ sit ipsa circū
cisio. Ex quo patet q̄ opus Ab̄risti fuit p̄fe
ctum: q̄ torti boiem sanū fecit. Igit̄ 7 nos
opus p̄fectum p̄nīe faciam⁹: vt ad p̄titionē
7 p̄fessionē etiā satisfactiōē adiungam⁹: de
qua ordinate p̄cedēdo tractātes: q̄ duplex
est. s. q̄ faciēda deo 7 que boī. Primo tracta
bitur de ea que faciēda est deo in generali: de
inde in sp̄ali. De satisfactiōe q̄ faciēda deo
in generali in p̄nti sermone tres p̄sideratio
nes annotabimus: quarū p̄ima dīcāda sit.
2. dīcāda sit charitas. 3. dīcāda sit penālitās.

¶ Pars p̄ma huius sermonis in qua decla
ratur quid sit satisfactio.

Primo in isto sermone aduertendū
est q̄ de satisfactiōe tres diffinitio
nes dant. **¶** P̄ma est Ansel. in li.
3. **¶** Quid de bō dī. Satisfacere est deo debi
tū bonorē reddere: ubi dī. Alex. in. 4. par
te in tractatu de satisfactiōe in gnali: q̄ bō
dixit Ansel. q̄ 7 si oīs bonorē est debitu⁹ deo
maxime est bonorē satisfactiōis: q̄ bonorē il
le ē emēdatori⁹ p̄cti qd̄ p̄prie cōmittit in in
iuriā dei. 7 est etiā humiliatio sub creatura
p̄ contēptū q̄ efferebat p̄ creatorē suū peccā
do. Qui ḡ satisfacit de p̄ctis p̄teritis p̄ penā
recōpensando deo bonorē debitum reddit.
¶ Secūda ē Aug. in li. de ecclesiasticis dogma
tib⁹ p̄positione. 23. 7 habet in. 4. dī. 25. 7 dī.
3. dī. 3. dī. dī. Satisfactio est peccatorū cau
sas excidere. i. fm̄ Bo. in. 4. dī. 15. motiua
7 occasiones: 7 hoc quidē est qd̄ sequit̄ in dif
finitione: nec eorū suggestiōib⁹ aditū indol
gere: vt sequēs p̄arsit: p̄positio p̄cedentis

Potest etiā aliter exponi sic. Satisfactio est
p̄ctōrū causas excidere. i. intrinsecas causas:
7 radices ex p̄ctō relictas: neq̄ eorū suggestiō
nibus indul. i. opportunitatib⁹ extrinsecis ad
itum nō p̄bere vt fugiēdo tēpus: locū 7 bu
iusmodi: 7 ex hoc ostēdit q̄ in satisfactiōis
ip̄ositōe singulariter dīcāda ē vt nō fiat p̄
terius illud p̄pter quod coniungit satisfactio.
¶ Tertia est Ricar. i. 4. dī. 15. ar. i. q. i. que
cōplectit̄ ambas p̄sonas dī. Satisfactio ē p
illata iniuria volūtaria recōpensatio s̄z iusti
cie q̄litate: nā p̄ recōpensatiōē p̄dictōrū cause
p̄ctōrū excidunt: sequit̄ cū p̄posito nouā iniu
riam nō cōmittendū: quia p̄positū canē
dia noua iniuria peccatorū suggestiōnibus
aditus nō n̄ indulgere. Ad p̄dictōrū decla
ratiōē tria parua dubia mouent. **¶** P̄ma
mū est si est possibile satisfacere deo de peccā
to suo. Ad hoc. Ricar. vbi s̄. q. 2. q. 2. q. 2. q. 2.
bā minē posse satisfacere deo dupliciter pōt in
telligi: aut cum alterius adiutorio: aut sine.
¶ Primo mō dīcō q̄ bō pōt satisfacere deo i
virtute. s. meriti Christi cuius particeps ē
per verā fidem. Secūdo aut̄ mō satisfacere
non potest: vnde Aug. in enchi. ait. Nec an
tiquorū quicūq̄ in istorū p̄teritū Christi fides
salutē potuit inuenire: bō enim p̄ se deo nō
potest equalem cōpensatiōē rependere: nec
ab eo expigitur: s̄z si fecerit quod potest plus
ab eo nō requirit. **¶** Secūdu q̄ querit̄
est: Si bō potest satisfacere de vno peccato
sine alio. Et Ricar. vbi s̄. q. 6. q. 6. q. 6. q. 6.
satisfacere. p̄culpa dupliciter potest intelligi: aut
de illa que consistit in actu anime interiori:
aut de illa que consistit in actu exteriori. Pri
mo mō nō potest bō satisfacere de vna cul
pa mortali sine alia: vt probatū est. s̄. de pe
nitentia in generali. Secūdo mō loquēdo
potest satisfieri de pena debita tp̄ali vni pec
cato sine alia: sicut satisfieri pōt de vna par
te pene sine alia: huius autē ratio est: q̄ ob
ligatio ad talē penā simul stat cum cbarita
te: 7 ideo remanēte debito pene p̄ vno p̄ctō
acceptare potest solutio pene. p̄alio: si tamē
ad sit p̄positū satisfaciendū postea de alio:
q̄ si p̄positū mutet̄ ita vt pro alia non velit
postea satisfacere remanet tamē solutio p̄ce
dens acceptata: 7 sic patet scdm̄ p̄positum.
¶ Tertiū dubiū est. Si vnus potest sati
facere p̄ alio. Ad hoc. Ricar. i. 4. dī. 20.

ar. i. q. 3. 7 Sco. in eadē di. Et Durād. li. i. parte. i. di. 5. q. 22. q. duplex ē satisfactio effectus. Unus ē ex alio cause peccati sequentiū. Et quantū ad hoc nō pōt vñ pro alio satisfaccere: qz p ieiunium vñ: alteri: caro nō domat. Alia ē solutio debiti peccati pcedentiū: 7 quo ad hūc effectū distinguendū ē: qz si vnus ē p se ipotens alius pōt pro eo satisfaccere si est in charitate. Sicut etiā cōfiteri: si ē potens: tūc oportet qz satisfacciat ipsemet. p seipso: nec alterius satisfactio sibi prodesse: nisi aiuz paratū beat ad satisfaciendū pro se facultate exite: sicut sibi ipositi fuit a sacerdotē: qz ad hoc tenet in. c. oia. Necessē ē enī vt pēitēs recognoscat peccati suū p aliquē actū satisfactiōis: de pe. di. i. nō sufficit. Et sic patet tertiū propositū 7 pars prima.

¶ Pars scda huius sermonis in qua declarat vtrum satisfactio facta extra charitatē valeat 7 an sit iteranda.

¶ Secūdo in isto sermōe querit. Si satisfactio facta extra charitatē: si. f. i. peccato mortali valeat 7 an necesse sit ea iterare. R. q. hic ē triplex modus dicendi. In. i. stricte quid dicit oīno 7 indifferēte qz nō valet: 7 sic expleta in peccato mortali necesse ē eaz iterare. Cuius opionia est Ric. q. 5. vbi. 5. qz cū deus bonorum nō oruz nō egeat opa bonis nō acceptat tāqz digna remuneratiōe: nec vt satisfactoria nisi opantē acceptet. Unde Bene. 4. p. 2. respectu ad Abel 7 post subiūgit: 7 ad munera ei: si tē non acceptat bonis exite in peccato mortali: qz in tali statu ē inimic⁹ eius: nec acceptat opa. Concor. Alex. de al. 7. Wilhelm. Alii molus dicēdi nō ita stricte est. vbi. 4. in. 4. di. 15. 7 Durād. li. i. pte. i. di. 5. q. 19. f. qz aliqui satisfactiōes sūt ex qbus manet aliqz effect⁹ nō satisfaccitib⁹ etiā postqz actus satisfactiōis transijt: sicut ex ieiunio manet corpis deilitatio: 7 ex elemosynis largitis sube diminitio: 7 sic de similib⁹. Et tales satisfactiōes in mortali facte nō oportet qz iterent: qz ad illud qz eis manet p pnia sequentem acceptē tūc. Satisfactiōes autē qz non relinquūt aliqz effectū in satisfaccitē postqz actus transijt: qz iterent: sicut de orōne 7 similib⁹. Actus autē interior. i. dolor de peccatis qui totaliter transijt nullo mō viuificat: si oportet qz iteretur. Conuen. in. 4. di. 15. ar. i. q.

4. Narrat ambas opiones illas et dicit primā ē securiorē: secūdā pō minus probabilē. Doctor subtilis repugnat primā di. eam ē cāz sepius 7 peccādi: 7 despondit: vt putat: si penitens ieiunatur 7 tribus dieb⁹ ex penitētia cras recidit in peccato mortali: audiens h nō ieiunabit secūda die: 7 sic faciet cōtra preceptū ecclesie 7 vicarij dei: 7 peccabit mortaliter: aut nūqz faciet penitentiā ipositā de speratis. Et id ad concordia pdictorū ē tertius mod⁹ dicendi: qz aut est satisfaciendum proxio: aut deo. Si proxio in quocūqz statu fuerit facta sufficit. Nā nō interest proximo: cuius meriti fuerit satisfaciens. Et id bona fides nō patitur vt bis ab eodez idēz debiti exigat. ff. de reg. iur. l. bōa fides. Si satisfaciendū est deo: dicendū est qz cū satisfactio regularitē posita sit in arbitrio cōfessoris ab eius volūtate dependet vtrū iterari debeat vel nō. Et si de eius volūtate constat statim illi: qz si nō constat recurrimus ad coniecturas. Unde si iniuncta penitētia nō relinqt p se aliquē effectū: sicut ē oratio imbreui expleda nō presumitur iposita ad satisfactionē penē s ad ipetrationē reconciliatiōis diuine: qz haberi nō pōt nisi p opa in charitate facta: sō bñsimōi pnia in statu peccati facta debet iterari. Si hō iniuncta pnia reliquere posset aliquē effectū rerū seu corpis diminutiūz psumit iniuncta ad satisfactionē penē: qz pōt etiā in statu peccati mortalis fieri: vt dicit Sco. ideo nō est necesse istā iterari: sed sufficit qz penitēs confiteat de hoc qz satisfactiōnē fecit in mortali culpa: nisi bñsimōi satisfactiō ē talis qz ē iposita ad impetratiōē gratie remisse que i statu peccati mortalis haberi nō pōt. Et sic dicta doctorū que variare sup hoc vident inuicē concordant: quia primi loquunt quātū ad gratiā pmerēdaz: secūdi quātū ad penā absolūdā. Et bis intelligat prudēs sacerdos qz ad vitandūz vitas ambiguitates debet penitētiā aliquā iūgere satisfactiōē qz statim erequat in statu gratie: 7 exinde addat qd sibi videbit qz ad reliquā satisfactiōē quā successiue agere debet: 7 declarēt ei illā debet iterare: si in statu peccati mortalis egerit. Et sic p. 3. p. scda.

¶ Pars tertia huius sermonis in qua declarat vtrum satisfactio fieri debeat per ogra pnalitā.

Tertio queritur si satisfactio debet fieri per
 opera penalia. **Ad B. R. xi. vbi. q. 3.**
Et Bo. ibidem. 2. Alex. 3. d. 1. vbi. 2.
R. i. facit vna diss. vi. q. 9. p. 1. penale potest dupli-
 citer intelligi: aut ratione operantis: aut ratione
 neris operis. Si primo modo: sic non oportet quod sa-
 tisfactio huiusmodi operantis fiat per opera pena-
 lia: quia frequenter opera ex suo genere penalia
 ratione seruicis charitatis in operante sunt ei de-
 lectabilia. Si secundo modo sic satisfaciendum est
 pro peccato per opera penalia. **Qui?** ratio red-
 dit quod dupliciter per predictos doc. maxie **Alex.**
2. Bo. Prima est bonorum ablatis redditio: quod
 debet bono reddere bonorum deo amplius quam si non
 abstulisset. **Et id requiritur** ut non tamen deo fa-
 muleat per operationem bonam: verum etiam scilicet dei
 fiat per penam assumptam. **Secunda ratio** est reordina-
 ti reordinatio: quod qui se reordinauit per commissi-
 onem culpe potissime reordinatur per passionem
 pene. **Tertia ratio** infirmitati curatio: quod infir-
 matus per delectationis calorem: curatur per penali-
 tatis algorem. et id culpe debet pena etiam propter
 preservationem a futura: **q. 3. Aristo. 2. Ethic.**
c. 3. Dene sunt medicine quedam non tamen curati-
 ue sunt etiam preservatione. **Quarta ratio** est rebiti ab-
 solutio: quod peccatum quod contrahitur est rebitum pene
 et id debet per penam satisfaci ipse peccator. **Ad B.**
Grego. in quadam me. scilicet. Iustus est ut
 peccator tanto maiora sibi inferat lameta per peni-
 tentiam: quanto maiora sibi intulit damna per cul-
 pam. **Quod si** dicitur sic per **B. 2. Ethic. 3. c. 10.**
Medicie per prius inate sunt fieri: si quedam sunt
 peccata penalia sicut tristitia: ira: et satisfaci-
 tio pro talibus peccatis debet esse per opera delecta-
 bilia. **Ad hoc R. R. i. q. 1.** quauis aliquibus
 peccatis sint aneque pene sensibiles: tamen inquantum
 sunt actus voluntarii aliquam delectationem habent
 quia sicut dicitur **Prover. 13.** Desiderium si comple-
 atur delectatur animus. Unde ad maiorem bonorum de-
 clarationem queritur utrum flagella que deus im-
 mittit aut venire permittit super penitentes sint per
 eis satisfactoria. **Et R. R. i. ad hoc** quod susti-
 nens flagella siue per operationem iustitiam: huiusmodi mo-
 di sunt omnia illa que deus infligit siue per actionem
 iustitiam: cuiusmodi sunt que deus frequenter a peccatori-
 bus infligit iuste permittit: non satisfaci ea susti-
 nendo sub ratione qua facies tamen: quod sicut volun-
 tas sustinetis nullo modo cooperatur ad ea ut acti-
 uum principium: oportet autem quod principium acti-
 uum meriti sit voluntas illius qui meretur: in quantum

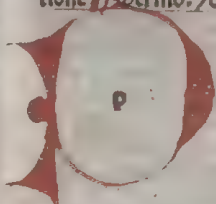
tamen voluntas sustinetis eadem patitur sustinet in-
 tentione remissionis pene debite. per suis pec-
 catis sunt sustinenti satisfactorio maius: quod ipsa sa-
 tisfactio in actu voluntatis formaliter consistit:
 flagella tamen que ipse deus immittit: maiorem effica-
 ciam habent inclinandi voluntatem ad bonum quam illa que
 non immittit: sed immitti permittit: imo aliqui per-
 mittit et immittit ut hic crucietur et non in futuro
Unde Aug. 2. in li. de vera innocentia. 5. c. di-
uina bonitas id maxie irascitur in hoc seculo:
 ne irascatur in futuro: et misericordie adhibet
 temporalis seueritatem ne in eternum inferat ultionem
Et li. j. deci. dei. 8. c. Flagellum dei ad patientem
 erudit bonos **per 30. c. 4. si me deus aduersis**
rebus exagitat: aut merita examinat aut peccata
 castigat. **Decille.** Quia igitur flagellamur chari-
 tati et passionibus et infirmitatibus patimur:
 patientem sustineamus: et hoc propter peccata nostra eue-
 nisse concludamus: quod si patientem sustinemus? bene
 habent rationem satisfactionis: sed potius vindica-
 tionis. **Faciamus** ergo de necessitate virtutem ut ad-
 uersitatem huiusmodi seculi fugiamus? penas infer-
 ni et purgatorii. **Quod si** dicitur sic: Satisfaci-
 re non conuenit nisi illis qui peccauerunt: sed talia
 flagella quousque immittuntur bonis? non propter pecca-
 ta: sicut patuit in **Job. 5.** non sunt satisfactoria
Ad hoc R. R. i. q. 1. quod sicut idem opus quod in inno-
 cente non fuisset satisfactorium est in penitente sa-
 tisfactorium: ita idem flagellum potest esse innocenti
 magis boni et in penitente magis remissionis
 pene peccati. **Secundo queritur.** Si penites ex-
 pleta satisfactio a sacerdote imposita debe-
 at aliam pagere. **Ad hoc R. B. 2. c. 1.** bene est quod non
 est necessarium tamen per grauissimum est quod si forte illa
 non sufficeret: hoc suppleret. **Ad B. 2. c. 1.**
Debit nos vias suas. id est per sacerdotem docebit
 nos quid teneamur agere. **Et ambulabimus**
 in semitis eius. id est strictiores penitus faciemus? quam
 iniuncta sunt. **Strictiores** enim sunt semite quam viae
Et id sacerdotes debent sepe dicere in vniuersali
 penitentibus: quod boni feceris sit tibi in re-
 missionem peccatorum. **Et hoc** sunt hosti et Ray.
triplici ratione. Primo ratione satisfactionis dupli-
 cis. scilicet ex iniunctione sacerdotis: et ex ipso pecca-
 to commissio: quod si per tingat quod sacerdos minoris
 satisfactionem imponat quousque requirat culpa: resi-
 dium soluet autem hic aut in purgatorio. **Secundo**
ratione maioris valoris: quod opus quod quis facit ex
 iniunctione sacerdotis vno modo. scilicet ex natura operis in-
 iuncti. **Alio modo** ex voluntate amplius valet ad

penam quam peccatum
 ret. **Tertio** ratione
 decent sit imposita
 tura suppleant.
 res: quod non sufficit
 fiat bonum. **Ad B.**
 nit. **Quantum** possi-
 mus offerre: tamen
 bonum non facit fruc-
 tuum. **De** sit a
 lii fecisse sunt boni
 sup. p. 33. idem ait.
 nisi faciamus? bonum
 peritiam non habet. **Et**
 li. a. p. 1. q. 1. vbi
 at bonum est et non
 quod tamen ad eum venit
 ne ignis? magis capi-
 se legimus? et vbi q.
 si scedit a me me
 Genui. n. 10. **Et**
 non fecerit bonum per
 sita calum quod bene est
 quantum ad culpam et
 tas est penitentis iterum
 Alex. 2. d. 1. vbi.
 sufficere et in futuro
 non sufficiat quantum
 tamen quantum ad penam
 charitas est per se
 penitentis et multum per
 tali ad multa valet
 ta ad diminutionem
 multiplicationem: et
 onem: et ad multa alia
 tior multo plus
 ritate: et per Alex.
 Primo valet ad id
 In via testimonio
 Class. Audite a
 et delectabilis et cras-
 ler ad stabilitatem et
 ita illud Ecclesia
 inferni ex his eni
 Tertio valet ad
 li. **Prover. 11.** **Quarto**
 res sunt. **Quarto**
 ratione **Prover. 15.**
 peccati. **Quinto** valet
 Unde **Job. 8.** **A**

expianā pētā: q̄ si p̄pō arbitrio idē face-
ret. Tercio rōne dubitatiois vt. s. si p̄nia n̄
decent sit iposita p̄p̄ bec p̄ba. P̄ pa bōa fu-
tura suppleant. Bonū ḡ faciam? n̄ deficien-
tes: qz nō sufficit abstinerē a malo nisi etiam
fiat bonū. *Aug. li. 50. Q̄mel. Q̄mel. 16.*
ait. Quātum possum? fructū iusticie studea-
mus offerre: timētes illud qd dñs dicit. *Ar.*
bōz q̄ nō facit fructū bonū excidet? 2 in ignē
mittef. Dec s̄nia euidē ē oñdū qz n̄ solū ma-
lū fecisse s̄ ēt bonū n̄ egisse dñabile erit. Et
sup. p̄. 33. idē ait. Parū ē declinare a malo:
nisi faciam? bonū: parū ē vt n̄ expolias nisi
vestias nudū. Et illi. *re. xp̄iana. Mō b̄ so-*
lū a xp̄iano q̄rit vt malo careat s̄ vt exerce-
at bonū: q̄ ēt si n̄bīl mali fecerit nec bonū ali-
qd: tñ ad eñe vite p̄mū nō admittit: s̄ gebē
ne ignib? mācipat sicut i euāgelio dñz dixit
se legim? re bīs q̄ n̄bīl mali nec bonū faciūt.
Discedite a me ma. in. i. e. q̄ pa. 2. di. 7. an. ei?
Furini. n. 7c. Ecce n̄ qz malū gesserūt: s̄ qz
nō fecerūt bonū p̄dēnāt: s̄ ille. *U. q̄rit po-*
sito casu qd bō ē certificatus qd s̄ntificatus
quātū ad culpā 2 penā re p̄ctis suis: q̄ vtili-
tas ēēt p̄itēti iterū satisfacere. Ad hoc. *Ar.*
Alet. *re. ales vbi. 8. q̄ c̄i valde vtile iter* sa-
tisfacere 2 i futuro 2 in p̄nti: qz s̄boc i futu-
ro nō p̄ficiat quātū ad p̄mū subale: p̄ficiat
tñ quātū ad p̄mū accidētale: 2 si augmētēf
charitas ēt. p̄ficiat quātū ad p̄mū subale: in
p̄nti ēt multū p̄ficiat: qz si bōa opa fecit i mor-
tali ad multa valeāt s̄z oēs tbeologos: vtpu-
ta ad diminutionē pene tpalis: 2 ad tpalium
multiplicationē: ad ḡre obtinēde babilitati-
onē: 2 ad m̄ta alia q̄ lōgū ēēt dicere. A for-
tiori multo plus 2 ad plura valēt fecit i cba-
ritate: 2 s̄z. *Alet. valēt ad b̄. 7. q̄ j. scribūf*
Primo valēt ad iocūditatē mēd. *Aug. pp̄h̄g*
In via testimoniorū tuorū relectatus sū. Et
Ela. 55. Audite audietes 2 comedite bonū
2 relectabilē i crassitudine aia v̄ra. Ecce va-
let ad stabilitatē 2 p̄firmationē charitatē: in
pta illud Ecclesiasti. 7. Mō pigeat visitare
infirmū ex bis eni in dilectione firmaberis.
Tercio valet ad augmētationē ḡre fuxta il-
lud Prouer. 21. Alij diuidūt p̄p̄ia 2 vitio-
res sūt. Quarto valet ad purgationē p̄ctō-
rū: iust. Prouer. 15. Per m̄iaz 2 fidē purgāf
p̄ctā. Quito valet ad reuilitationē fomitis.
Unde Job. 8. Ausi diluculo p̄surreperj ad

deū 2 oipotētē fueris de p̄cat? si mūd? 2 re-
ctus incesseris statim euigilabit ad te 2 pecca-
tū reddet bitaculū iusticie tue. Sexto valet
ad vitiationē pigritie. *Aug. Prouer. xlt. Cō-*
siderauit semitas dom? sue: 2 panē otiosa n̄
comedit. Septio 2 vltio valet ad repulsiō-
nē tērationis diabolice. Unde Greg. sup. il-
lud Job. 2. Memento loq̄bas ei verbūz. Vide-
bant enī dolorē eē reuementez: ait. Si nos
v̄rit? cōpūctiōis in intimis afficit boīs: stre-
pitus p̄ane suggestiōis obmutescit: bonū ḡ
facietes nolite deficere: vt in die iudicij sub-
limiorē gl̄iaz ab eterno iudice recipiatis. *He-*
su x̄po. Qui cū pa. 2 spi. scō. Amen.

1. Feria. 4. post quartaz dñicaz in. xl. de ora-
tione. *1. Sermo. 70.*

Eccatores

deus in d̄ exaudit. Scri-
buntur bec verba Jo.
9. Postq̄ fratres cha-
rissimi de satisfactione
deo faciēda: tractare
aggredi sum? re m̄ia

to de ipsa in ḡnali: iā restat d̄terminare i par-
ticulari: 2 qz satisfactionis tres sūt p̄tes. s̄. te-
iuniū: elemosyna 2 oratio. Sed de ieiunio et
elemosyna satis dictū ē in principio hui? sa-
cre q̄dragēsimē. Sequit̄ igit̄ hic tñ de ora-
tione p̄tractare: de qua in p̄nti euāgelio mē-
tio fit. *Aug. ille cec? a xp̄o illūiat? vt patet in*
tuenti: ductus ad scribas 2 p̄bariseos i syna-
goga p̄ multa dixit p̄ba. p̄posita. s̄. p̄ctōres
de? n̄ exaudit. Ad qd p̄bū declarādū: aduer-
tēdū s̄z oēs doc. qd ad b̄ qd oēs sit meritoria
2 ipetratiua d̄z oras ēē iust? 2 bñ dispositus
qz opa fecit i mortali n̄ merēt̄ p̄mū vite eter-
ne 2 iusti facili? exaudiūt i oñonib? suis: iust
illō. *Aug. clamauerūt iusti 2 dñs exaudivit eos*
1. vñ. i. q. i. c. i. p̄i. vñ. Quāto digniores fuerint
l. orātes tāto facili? i necessitatib? p̄q̄b? cla-
māt exaudiūt. Et ap̄la ad Ro. 15. Adiueḡ
me in oñonib? v̄ris p̄bi gl̄. ficat. Bene re-
gat ap̄s minores pro se orare: multi eni mi-
nimi dñ congregant vnanimes sūt magni
2 multozū p̄ces ipossibile ē qd nō ipetrēt qd
ipetrabile est. Decibi. Moli tñ de sp̄are ani-
ma mea 2 peccatū: s̄ tu etiā effūde oñones
i p̄sp̄cū reituri: qz ip̄as si etiā effuderj cū tibi
circumstantijs de quibus statim dicitur: et

si nō ita facilliter: tñ exaudieris finalit: nō ob-
stante verbo pposito. Ad cuius rei euiden-
tiā tres in pñi sermone consideratōes sunt
annotāde. Prima ē si bonis 7 malis puenit
orare deū. Secūda est si orās in mortali pec-
cat. Tertia est que cōditiones faciūt oratio-
nem exaudibilem.

Prima prima buius sermonis: in qua de-
claratur vtrū bonis 7 malis pueniat orare

Primo igit in isto sermone qñ que-
ritur: Si bonis 7 malis cōuenit ora-
re. R. fm Alex. de ales. q sine du-
bio bonis 7 malis cōuenit orare. Quod pro-
batur qñq modis. Primo sic: Alido. de lū-
mo bono li. 3. c. 7. ait. O ratio i pñi vita tñ
pro remedio pctōrū effundit: sed boni 7 ma-
li in pñi vita hoc remedio indigēt: iux illud
1. Reg. 8. Nō ē homo q nō peccet: g vtrūq
cōuenit orare. Secūdo sic fm Aug. ad pbā-
dū. Nulla est oratio vbi nulla ē tētatio: tñc
sic: vbi multa tētatio plurimū ē orandū: sed
hoc est in viatorib⁹ tā malis q bonis: g 7c.
Tertio sic. Nulli precludit via salutis: ergo
oēs sūt in statu merendi: ergo 7 orādī: cum
oratio inter meritoria cōputeṛ p̄r dictū est
supra. Quarto oēs pñt satisfacere de pecca-
tiis: sed oratō inē satisfactoria reputat: ergo
oēs pñt orare. Quinto 7 vltio sic. Iudex sp̄
ante prolationē diffinitue snie ē exorādus:
Si ergo nūq̄ proferē snia ante mortē oēs
debent deū dñi vñt exorare. ¶ Sed etia
hoc est euangelii Ro. 9. vbi dicit. Scimus
q pctōres deus non exaudit. Ad hoc quidē
diuersimode R. a diuersis. Mo3 Aug⁹ ait.
q verbiū illud nō fuit xp̄i sed ceci nō dñi plene
illuminati. Et ideo inq̄ ipse sup Roanem.
Si de⁹ pctōres nō exaudiret: frustra ille pu-
blican⁹ oculos in terrā dimittens 7 pecc⁹ su-
u3 percutiēs diceret. Dñe p̄pitius esto mihi
pctōrī. Albo. Ro ad boer fidet: q pctōr nō ex-
audis inquantū pctōr. puta q a deo petit cō-
plementū alicui⁹ pcti: tunc enī talis nō impe-
trat nec meret: imo desiderādo hoc 7 peten-
do peccat: vt dicit infra. Unde Criso. sup
illo verbo Mat. 12. Abēntes pbarisei cōsi-
liū inierūt 7c. Colon⁹ inquit diaboli ausi-
liū dei: 7 si querit nō inuenit: 7 ponit exēplū
di. Vidisti aliquē emtē ad furtū deū oraret
vt bene prospetur in furto: aut qui vadit ad
fornicationē. Nūquid signū crucis sibi po-

nit in frōte vt nō cōprehendat in crimine: qd
si fecerit nō iuuat: qz nescit iusticia dei patro-
ciniū dare criminib⁹. Nec ille. Aduertēdū
tñ fm Abo. 2. 2. q. 83. ar. 16. q pctōr iquā
tū pctōr aliquē mō p̄dicto exaudis. l. ad maio-
rez vindictā inquantū deus p̄mittit pctōrē
ampli⁹ ruere i pctā: inf illud ps. Dimisi eos
fm desideria cordis eorū. Nam fm Aug⁹
deus quēdā negat propiti⁹: que cōcedit ira-
tus. Unde etia ap̄ls ad Ro. 1. ait. Tradidit
illos deus in desideria cordis eorū. qd p̄bz
exponit fm glo. quadruplicē. Primo sic:
tradidit. q. d. nō incitauit: nō imisit: sed p̄mi-
sit ruere in mala desideria epigētib⁹ culpārū
causis vite ipsi⁹. Secūdo sic: tradidit. i. gra-
tiā subtrahēdo p̄misit irruere in mala deside-
ria: nūb enī sit in malis sine eius p̄missione
Tertio sic: tradidit illos. i. referēte luce sap-
entie dei p cordis cecitate lapsi sunt in plura
pctā 7 grauiā. Quarto sic: tradidit illos i te-
cor. e. i. p̄misit tradi in malis desiderijs tāq̄
quib⁹ daz 7 torzōib⁹. 7 nō q̄p̄cit cordis qd
erit dei 7 teo: s̄ addit eorū: qz cor male deside-
rans est derelictum a teo: quia cor bonuz est
dei: sed desiderium malū nō ē dei s̄ cordis
pctōrū. Alex. ait tales dicit. q te⁹ nō au-
dit pctōres illos. l. qui affectāt in pctis p̄ma-
nerē: alios aut ecōtrario q affectāt pctā dese-
rere 7 iusticie statū induere bñ audiat. q autē
illos qui affectāt in pctis p̄manere te⁹ nō au-
diat: pbat p̄ illō Job. 35. Clamabūt 7 non
exaudiet dñs eos. p̄pter supbiā illorū. 7 p̄
illud Prover. 1. Clamabūt 7 nō audiet eos
eo q exolaz babuerūt disciplinā. Et Esa. 1.
Cū multiplicaueritis oīones nō exaudiaz:
manu enī v̄re sanguine plene sunt. Et Esa.
29. Populus iste ore suo 7 labijs suis glori-
ficant me: cor autē illorū longe est a me. Et
p̄ illud Hier. 7. Moli orare pio populo hoc
nec assumas pro eis laudes 7 orationē: quia
nō exaudiaz te. Et per illud. Luc. xi. Quā
vocatis me dñe dñe: 7 nō facis que dico. Et
iō ait Abiso. sup Math. Qui orat 7 pec-
cat: nō orat deū sed deludit. Et Aug⁹. i qdā
sermone. Qua fronte postulas qd promisit
deus: si non facis qd iussit deus: prius audi
monitōdes: 7 sic epige p̄missiones. Et Ber.
super Lari. 16. sermō. Quāto frōte attol-
lo oculos meos ad vultū patris tam bonitā
malus filius. Nec ibi. Nullus enī indignus

sed q d p̄tior nō fuit

debet salutare principem. *C. de differtorib?*
 I. cu in tonuisset. *iz. Paio* ergo ratioe
 nō debet saluari per orationē ille de *q pba*
dicat. iz. Metaphisice. An ergo princeps:
 quia ex quo seruus dñi terreni nō reputat vi
 gnus vt preces porrigat impatori terreno.
 C. de p. imp. a. off. l. 3. seruus conditor.
 A fortiori qui est seruus diaboli 7 peccati:
 imo tot demoniorū quot vitiorū. *C. Ad*
uertendū in super q deus non exaudit illos
peccatores qui nō parciūt sibi offendentib?
Quod patet per illud Ecclesiasti 28. Relin
 que proximo nocētē te: tunc despecti tibi
 peccata soluent. Et per aliud ibidez. Homo
 homini feruat iras 7 a deo querit medelam
 frustra. Collige ergo q de? nō exaudit eos
 qui petunt saluti sue contraria nec qui pec
 care desiderāt 7 eos qui offensas nō relaxāt
 que confirmat Augusti. sermone. 2. de ora
 tione. *vi.* Aribus modis orationes impediunt
 aut cur quis adeo petit quod sue saluti res
 sit: vel cum orat 7 ab iniquitate non cessat:
 aut delinquēt in se debita nō relaxat: quod
 triplex maluz dñi a se vnusquisq studio sus
 abstrahit securus studio oratiōis incum
 bat: 7 ea que petit precib? se impetrare libe
 ra mente cōsidat. *C. Oclūde* ergo q iustus et
 peccator orare possunt 7 exaudiunt: sed aliē
 7 alit. *Unde Jo. an. 3. hñs Abo. vbi. a. di*
cunt: q peccator exaudiē nō obstantib? pre
dictis impedimentis: sed obseruatis conditio
nibus debitis: de quibus statiz dicit: nō dē
ex iusticia: quia peccator hoc quod impetrat nō
meret: sed ex pura misericordia. *Quisq? autē*
emendē *C. bo. vbi supra. ar. 15.* exauditur
 a deo ex iusticia: quia oratio nisi triplicem
 habet efficaciaz: cōsolādi. s. impetrādi 7 me
 rendi. *Primo* habet efficaciaz cōsolādi in
 quantū oratio specialē cōsolationē presen
 tialiter confert menti. *Secūdo* oratio iusti
 habet efficaciaz impetrādi: 7 hoc ex grā dei:
 quinos ad orandū inducit. *Unde Aug?*
 i. li. de verbis dñi ait. Mon tantū hortare
 vt peteret nisi dare vellet. *Tertio* habet ef
 ficaciā merendi: inquantū ex charitatis ra
 dice procedit. Nam obiectū charitatis est bo
 nū eternū: cuius fruitionē 7 tute charitatis
 meremur. *Unde* sicut quilibet actus virtutis
 habet virtutē merēdi ex charitate: sic 7 ozo
 que est act? religionis. *Accedāt* ergo ad ora

tionē iusti 7 mali: petant 7 accipiant: quia
Abiso. sup. Dat. ait. *Q. is q petit accipit:*
 siue iust? sit siue peccator. Et sic p3 p3 pma
 Pars secūda huius sermonis in qua decla
 rat: vtrū etis in mortali ozans peccet.

Secūdo qn querit: Si etis in morta
 li ozans peccet et p3bus: patet q nō
 absolute loquēdo. *Uñ Ecclesiasti*
21. scribitur. *Sili peccasti ne adicias iterū:*
 sed de pteritis deprecare vt tibi dimittantur.
 Et iō *Alex. de alca vbi. a. ait.* q nō ois ozo
 existētis in mortali ē peccatū: sed quedaz sic
 7 quedam nō. i. existens in mortali o zando:
 qñq peccat qñq non. *C. Ad* cuius euiden
 tiaz notandū est: q. 5. de causis peccat qui
 orat in mortali. *Prima ē* quādo orat vel ge
 tit illicitū iuxta illō p. Iniquitatē si asperi
 i corde meo nō exaudiet dñs. *Et Ia. 4. pe*
titis 7 non accipitis: eo q male petatis vt i
pcupiscētis vris viuatis. *Secūda ē* quādo
 oratio procedit ex p̄sūptione: vt cu aliq se
 digniorē reputat ceteris exaudiri. Et talis
 oratio significata ē in facto *Q. cie* qui voluit
 adolere incensuz super altare timiamatis. *2*
Pars. 26. Tertia est quādo oratio fit ex hypo
 crisi: iuxta illud *Dat. 6. Qñ* oratio nō erit
 sicut hypocrite tristes: qui amāt pmas carbe
 dras in synagogis 7 in platearū angulis stā
 tes orare vt videant ab hoibus. *Quarta ē:*
 qñ fit ex amore pecunie vl ex vitio glorie: iux
 illud *Dat. 23. Abbe* vobis scribe 7 pbariset
 hypocrite qui comeditis domos viduarū
 longa oratione ozātes. *Unde glo. ibidez ait.*
Abbe vobis qui vestra sup̄stitione nibil intē
 ditis nisi vt predaz de suba plebis faciatis.
Quinta ē cu ex oratione orit scandalū: vt
 i notorio peccōre. *Uñ i p. peccatoz dicitur?*
Quare tu enarra in iusticias meas? *C. Con*
 cludit ergo q oratio peccatozis exceptis pre
 dictis causis bona ē 7 nō mala. *Q. d. si p̄dica*
tur sic: Ecclesiasti 34. scribit. *Nō sūt bñ pla*
cite deo subfannatiōes iustozū: sed ozo eius
qui scit se in mortali ē subfannatio videtur
qz ex vna parte bonozat deū inquantū orat:
7 ex alia in bonozat p peccatū: iux illō Ro.
2. Per p̄uaricationē legis deū in bonozas:
7 c. Ad hoc R. q nō ois ozo erit in mor
tali est subfannatio: Uñ enī aliqsbū illit et
deuote quantū pmittit stat? peccatoz at deū
talīs ozo nō ē subfannatio s bonozat de? p

p. 5.

q d phariz q
 affadit r. r.
 plo 2. r. 19.

p. 49.

oro ... in ... inefficacā

Erro sciendū est fm Alex. vbi. 5. 7
Bona. in. 3. di. 4. 7 Ric. ibidē. ar. 3
q. 1. Eri. 4. di. 15. ar. 4. q. 7. 7 Abo.

ipſia nō aut pro oībus amicis ⁊ inimicis: q̃
vt a dño dictus eſt. Si quid petieritis p̃ci
in nomine meo dabit: ſed ait ⁊ dabit vobis.
Et **Moſandū** tñ q̃ cū petis ſpūale ⁊ ad ſal
tē plus exaudī tñ pro ſe: vt patet ex dictū
cū aut petitur tpale plus exaudī pro ali
⁊ cauſa eius ē: q̃z cū quis petit tpale pro ſe
mendū eſt q̃z frequē accidit ne ſ. mori
tus affectus moneat ad petendū. ⁊ mori
quēter ſi t̃ decipiſtur iuſti: cui⁹ mōi decepti
cadere in petiōde ſpūaliū nō pōt. **Q**u autē
tit tpalia pro alio: tūc nō ita frequē cad
inordinat⁹ affectus: quia hoc magis puer
ex caritate ⁊ cōpaſſione q̃ ex carnalitati.
Et **Secūda cōditio** q̃ requirit ad hoc q̃ o
tio noſtra ſit exaudibilis ē: q̃ fiat p̃ neceſ
ſit̃ ad ſalutē. **Quia** rō assignatur duplici
ſū **Alex.** de ales vbi ſ. **Prima** ē q̃ illud
lū in petendo diuine cōplacet volūtati: ſic
planchē. j. Jo. xl. **Quēq̃** petierim⁹ ſz
lūtatē eius audiet nos vbi glo. ait. Si vo
mus noſtrā ſalutē ⁊ proximi⁹: nō diſco
mus a volūtate dei. **Sed** ſi volūtas nra p̃
ignozantiā a volūtate dei recedit bona vol
tas dei noſtrā ſultā cōzigit: vt i aplo **Pa
lo** cōtigit. **Peccato.** **Alia** rō eſt q̃ illud ſolū
congruit bñne dignitatē. ⁊ hoc dat inte
gere **Damaſcen⁹** qñ dicit: q̃ oratio ē peti
decentiū a teo: excludē ſoē tranſitoriū ⁊
ducū: ſolū ſalutiferū in innuēdo ⁊ appellat
ibi ſalutiferū nō ſolū regnū celeſte ſed om̃
i. q̃ quod ad regnū pueniſ: de quibus dicit
infra qñ tractabif de oratiōis cōueniēti p̃
titiōe: vbi enī vidēbif ſi peti dēbēt tpalia v
Ad autē quare ſolū cōgruit bñne dignita
petere neceſſaria ad ſalutēz bē: quia quā
petitur illius qui peti dēbēt eſſe p̃fectiūm: ſ
lū aut bonū gratie ⁊ glorie ⁊ b̃ modi: quā
nullū tpale ſ. bñano ē ex cellenti⁹: q̃ nō
p̃fectiūm: ergo zc. **E**t **ſi ſaluato** z b̃ in
Jo. 16. dicit. Si quid petierit⁹ zc ſi quid e
iā ē aliqd̃: dāns intelligere q̃ nō debem⁹ p̃
tere tpalia niſi eo mō quo dicit. j. **Et ſpū**
lia ſemp ⁊ eterna: q̃z tpalia nīl ſūt reſpē
ne. ſ. ad eterna. **E**t q̃ iſte ſit ſenſus euāgel
patet: quia ſequit̃. **Et gaudiū** veſtrū imp
atur: **Vinc** ē q̃ petendo tpalia nō ſemp ex
dimur: quia qñq̃ ſūt ſria ſaluti nō ſtre. **P**
Raban⁹ ſup **Mat.** ait. Quotienti⁹q̃ p̃
tes nō exaudimur: id ſit quia illa ſ. auxilium
noſtre ſalutis petimus. **Dec** illc. **Et** iō. C. l.

p̄ci. impe. offe. l. nec dānosa. dī. q̄ nulle p̄ces
 sunt audiende nec impatori offerēde nisi rō-
 nabiles. ¶ **Tertia cōditio** q̄ requirit in ora-
 tione est q̄ fiat p̄ci: in quo r̄bo oēs cōdino-
 nes que requiruntur ex p̄o orātis in quātum
 est oās pleni? includunt. s. q̄ oret fideliter:
 būliler: 7 feruent. Primo q̄ oret fideliter:
 iuxta illud **Iaco. 1.** Postulet in fide nibil be-
 nē. Unde **Her. ait.** Indign? celesti bñdi-
 ctione eē cōvincitur q̄ deū dubio q̄rit affectu
 q̄n fidelis būliler 7 feruens oratio fuerit: ce-
 lū sine dubio penetrabit. Et **Aug. 1. l. 2. qd.**
 nū euangeliozū. q. 1. ait. Mō orat accipe qd
 se accepturū eē 7 sperat. Et sup̄ euāgelistaz
 ad **Ro.** p̄positione. 4. 5. ait. Nos quidez
 oram? 7 sicut oēs nescim? duas ob res q̄ illd
 quod futurū sp̄amus 7 in quo tēdim? nōdū
 apparet: 7 i bac ipsa via mltā p̄ci nobis pro-
 pera videri q̄ aduersa sūt: 7 aduersa q̄ pro-
 pera. **Her. ille.** Secūdo q̄ oret būliler: exē-
 plo illius q̄ vult petere aliqd a dño terreno:
 peli iudice: exēplo etiā libertozū q̄ magnā re-
 uerētiaz tenent suis manumissorib? in oi-
 bus exhibera. C. de ius vo. l. 1. Unde. 33.
 Ecclesiastici dī. Oratio būlilantis se nubes
 penetrat. 7 **Iudith. 9.** Būlitiū 7 mansuetoz
 semp tibi placuit deprecatio: iuxta illud p̄.
 Resperit in oratione būlitiū 7 nō sp̄e. p̄. eo.
 Prop̄tea ait **Aug. sup. Jo. 4.** sermōe. Cū
 da cubiculū cordis vbi cūq̄ fueris: vbi cūq̄
 oraueris: intus ē qui exaudiet. Nā qui te ex-
 audit nō est p̄ter te: nō lōge vadis: non te
 ex illas q̄si attingas ad illū: magis si te extu-
 leris cades: si te būlilabis ipse appropinquit
 tibi. **Tertio q̄ oret feruent** q̄z fm **Aug. di-**
 gnior sequit effectus: quāto feruentior p̄ci-
 at affectus. Unde **Abniso. sup. Math. ait.**
 Petētis negligentia reprobendū vbi te dan-
 tis misericordia nō dubitat. ¶ **Quarta cō-**
 ditio que requirit in orōne ē q̄ fiat p̄seuerā-
 ter: quia qd differt nō auferit. Unde **Aug.**
 sup. **Jo. ait.** Quedā nō negat: sed vt p̄gruo
 tēpore dentur: differūt. Unde **Luc. xi. ait.**
 saluator. Quis vestrū habebit amicū 7 ibit
 ad illum media nocte et dicit illi. Amice co-
 moda mihi tres panes: quonā amicus me-
 venit ad me et via 7 nō habeo qd ponā ante
 na salutis nō fere. Illū: et si ille deintus respōdens dicat. Nō
 Quoniam p̄ci mihi molestus esse: iam ostiūz clausus est
 7 pueri mecum sunt in cubili: non possūz sur-

gere 7 dare tibi. Et ille si perseverauerit pul-
 sans: dico vobis 7 si non dabit illi surgēs eo
 q̄ amicus sit: propter importunitatez tamē
 eius surget 7 dabit illi quotquot habet neces-
 sarios. Et ego dico vobis: petite 7 dabitur
 vobis: querite 7 inuenietis: pulsate 7 aperie-
 tur vobis. **Decibi.** Ratio autēz quare ergo
 deus differt exaudire petitionez orantis as-
 signatur quadruplex fm **Abn. vbi. s.** Pri-
 ma est vt crescat eius quod petitur deside-
 riū: iuxta illud **Grego.** Desideria dilatione
 crescunt. Secunda est vt donūz sit gratius
 7 acceptius: iuxta illud **Seneca.** Quod gra-
 tūz vis habere raro effice. Tertia est vt me-
 lius custodiat illatū. quia fm **August. et**
Grego. Facilitas venie incentiuūz tribuit
 delinquēdi. Quarta est vt melius purgetur
 cor p̄auūz: iuxta illud **Grego.** Differēs cru-
 ciat 7 cruciando purgat. Quinta est vt con-
 sideret grauez morbum: iuxta illud **Grego.**
 Cum se expedire nititur tūc veraciter con-
 spicit qd duritione tribus retinetur: pro quib?
 quasi omnibus ait **Diero.** Si tamen egrot?
 7 est uans febribus aquam frigidam postu-
 let 7 dicat ad medicūz: Vim parior crucior
 vroz: exanimor: vique quo medice clamabo
 7 non exaudies? Respondeat sapientissimūz
 7 dementissim? medicus. Scio quo tēpore
 debeam dare quod postulas: non misereor
 modo: quia misericordia ista crudelitas est:
 7 voluntas tua contrate petit. Ita 7 domi-
 nus noster sciens clementie sue pōdera atq̄
 mensuras interdum non exaudiet clamātē:
 vt probet eum 7 magis prouocet ad rogan-
 dum 7 quasi igne excoctum iustiorē 7 pu-
 riorē faciat. **Decille.** Istis ergo cōditioni-
 bus p̄mitte orationez 7 quod queris impe-
 trabis in hoc mundo per gratiam. Amen.
 ¶ **Feria. 5.** post quartaz dñicaz in. p̄. 7 ob
 lecto orationis / **Sermo. 71.**

Dedit illum
 mri sue. Scribūf h̄ p̄ba
 Lu. 7. c. Quia. F. C.
 ro gare possim? sanctos
 vt orent deū pro nobis
 et suis meritis aliq̄ nob
 ipetrent. Nō patet in p̄phetia bodierna. 24.
 Reg. 4. 7c. summitti q̄ ipetrant p̄ Olysen su
 scitarōez sui filij mortui: attū solus deus est

orandus tanq̃ exauditor: quia ipse sol⁹ mise-
retur et comodat vt patet intuitu p̃ns enan-
gelii in quo habet q̃ eunte Iesu in ciuitate
que d^r Nazareth: que est iuxta mare galilee: qd̃
vidit erat cū eo discipuli eius et turba copio-
sa. **A**ntez appropinquaret porte ciuitatis
ecce defunctus efferebat filius vnic⁹ matris
sue: et hec vidua erat: et turba ciuitatis mul-
ta cū illa: quā cū vidisset Iesus de⁹ et hō: mi-
sericordia mot⁹ sup̃ eā: qz misericors ē et iu-
stus: dixit illi. **N**oli flere: et accessit et tetigit
loculū: hī autē qui portabant steterūt et ait.
Adolecens tibi dico surge: et resedit q̃ erat
mortu⁹ et cepit loqui. **E**t vt dicunt p̃ba pro-
posita dedit illū matri sue sanū et viuū: qz
ipse solus potens ē mortificare et viuificare:
peccare et sanare. **N**ost⁹ igit in p̃cedēti ser-
mone tractatū ē qualis oratorz esse dispo-
situs: **D**ic p̃nter tractatū est de obiecto ora-
tionis cui. s. oratio fieri debeat. **E**t aduertē-
dū q̃ triplex obiectū orationis n̄e rep̃t. **P**ri-
mū d^r exauditionis. **S**ecūdū d^r dicis mediati-
onis. **T**ertiū aut impetrationis.
Pars prima hui⁹ sermonis in qua decla-
rat q̃ ipse deus pater videlicet filius et p̃p̃a
sanctus sit p̃ncipale obiectū nostre oratiōis.
Primo igit in isto sermone aduertē-
dū est q̃ ipse deus. s. p̃s et fi. et s. est
p̃ncipale obiectū nostre exauditi-
onis. **U**nde **B**ugo de p̃ntis orādī ait. **O**bie-
ctū oratiōis ē sūme potēs: sūme sapiens: sū-
me bonū. **A**d quorū declarationē tres con-
clusiones distinguūt. **P**rima ē q̃ de⁹ ē orā-
dus. **S**ecūda q̃ sūm quid solus est orandus.
Tertia q̃ nō absolute sed relatiue ē orandus.
Prima conclusio sic declarat sūm **A**lex. de
glossa xbi. s. **A**mand⁹ enī ē deus et venerād⁹
quia ipsū amare et venerari dignū est: vtile
et necessariū. **D**ignū ē p̃pter ei⁹ maiestātē et
bonitātē: vtile ē p̃pter sup̃nā obtinendā se-
licitatē: necessariū p̃pter vitandā eternā ca-
lamitātē. **I**ta bis eisdē rōnibus orand⁹ est
deus: quia deus orare dignus est p̃pter eius
bonitatem et maiestatem: quia ipse est alpha
et o: p̃ncipiū et finis: p̃ncipiū collatiū et
cōsummatiū oīus c̃barismatū sp̃aliū: vtpo-
te a quo est fluentia omnis boni: et finis ad
quē est ordinatio et regressio eiūsdē boni. **I**-
rōnalis creatura debet ipsū honorare vt p̃n-
cipiū a quo exiens: et vt finē ad quē rediēs.

honorat aut ipsū vt p̃ncipiū et datorē
gratie in desiderio orationis pro ipsis suscipi-
endis: bonoz vt finē in redditione laudis
et gratiarū actiōe pro acceptis. **V**tile ē etiā
orare deū: quia hoc ipso q̃ mēs orat exercet
se ad desiderū quod mētē purgat sup̃a se
eleuat et dilatat. **U**nde **A**ug⁹ ait. **D**ilata de-
sideriū tuū: quia magnū est quod tibi vult
dare. s. gratia. **N**ecessariū est etiā orare: q̃a
q̃ diu sum⁹ in hoc statu nece peccato resur-
gere nec p̃ctm vitare nec opa bona possum⁹.
Facere nisi eius adiutorio: et quia sine istis ce-
dimus in calamitatē eternā: ideo necessariū
est docum orare vt sua gratia in bis omnib⁹
adiuuemur. **U**nde inter omnes actus n̄os
sūme nobis necessariū est orare vt patebū
infra quādo dicitur de orationis occasione
et inductione in p̃ncipio. **S**ecunda con-
clusio sic declarat sūm **A**lex. de ales xbi. s.
7 beatū **T**ho. 2° 2^a q. 83. ar. 4. et **B**ic. in 4.
di. 5. ar. 4. q. 3. **O**rare est actus latrē in quā-
tum dicit bonoz testificante in ipso sum-
mū dominū inquantū ipse est solus cre-
ationis p̃ncipiū et cōseruationis. **I**ta 3^a l-
tria nihil aliud est q̃ deus corāde confiteri
sūz omnipotentes et creatorē et datorē or-
niū bonoz reuerentia et terrore p̃testā-
te: sed illa que querimus in oratione non p̃-
testāliū dare q̃ deus: quia in oratione peti-
da sunt gratia et gloria et etia et p̃p̃alia que
eo modo quo in oratiōe petenda sūt in quā-
nobis deseruūt ad acquisitionē virtutis et
solo deo dari possunt. **A**nt igitur homo q̃
orat deus aliquid petit a deo quo in ipsū o-
dinatur: sicut in suoz bonoz p̃ncipale
lem auctores sibi exhibet bonoz p̃testā-
tes in eo sūmū dominū: et sic adorat ad o-
rationē latrē: sed ista oratio siue p̃testatio
nulli debetur a deo: ergo solus deus est orā-
dus. s. postulando aliqd̃ tāq̃ per ipsū ad in-
plendū. **E**t ideo solus deus d^r obiectū exau-
ditionis. **V**incit quod dicit **A**ug⁹ in lib^o
Enchiridionis 18. c. **N**isi a dō petere delem⁹
quicqd̃ sp̃amus nos vel bonū opaturos: v-
pro bonis opibus adepturos. **E**t in li. de or-
do deo idē ipse ait ad probā. **A**udi qd̃ ore
ora beatam vitam: hanc enī omnes habere
re volunt. **H**ec illē. **H**oc idē affirmat **A**ug⁹
in li. monologio di. **Q**uā aliud aliqd̃ p̃ su-
dignitate orandum vel venerandum: p̃

qualibet re de p̃ca-
tis sp̃is q. d. mib⁹
adsumū est b̃i
tū suū posse re-
tando diligē: et q̃
quē solū ab aduer-
sā re ē supplican-
do declarat sūm
recte orationis p̃n-
p̃m cōfuetū mē-
i oimoda indistū-
replicat illud qd̃ ē
vū vt potētē: vt
vō dicitū ē. s. sūm
tū: sp̃atū: vō d-
vō dicitū ē. vō d-
cēnā. **P**etere
eadē bonitas v-
tatis cui⁹ ṽitas
oratiōis ad p̃sonā
trinitate cōp̃tē.
nis ad tres p̃sonas
oratiōis p̃p̃t appo-
p̃taret in d^r
p̃tē: vnde d^r d^r
ṽitas q̃ d^r d^r
ecce quē b̃i d^r
te ē maioris p̃g-
q̃ si ṽigeret ac-
tē vel ad p̃sonā
Pars 2^a hui⁹
oratiōis qd̃ d^r d^r
Ecce d^r
nis qd̃ d^r
gos ex p̃-
lū d^r d^r d^r
riplet: et idē ip̃i p̃-
de et b̃i: sūm
nō debet adorari
obiectū exauditi-
tratiōis. **Q**uā
dicit: **I**pe si de-
ṽa p̃ nobis: cū
quidē est ip̃s qd̃
b̃nāmitatē: q̃ rē
quidē ē. **Q**uā
dū ne videam⁹ p̃-
ip̃i ip̃s credēba-
minuere q̃ oīa p̃-
nē nō orōne. **P**

qualibet re deprecandū quā sūme bonū ⁊ po-
tēs spūs. q. d. nihil. ⁊ ita ibidē i fine ait: **L**i-
quidissimū est bñc solū eē quē oīs alia nā fm
torū sūti posse tēdet diligēdo venerari ⁊ vene-
rando diligē: re q̄ solo p̄p̄a sunt spanda: ad
quē solū ab aduersis est fugiendū: cui soli p̄ q̄
vis re ē supplicandū. **D**ec ille. **H**ic p̄clusio
sic declarat fm **Alex.** f. q. orad. est de? in di-
recta orōnis poti⁹ ad psonā q̄ ad eēntiā: qd
p̄ fm cōsuetū modū ecclē. **E**ssentia enī dī
i oīmōda indistincta ⁊ absolutā: s̄ oratio
respicit illud qd ē i relatiōe: respicit enī ipsū
deū vt potētē: vt misericordiē ⁊ benivolū: qz
vt dictū ē. s. fm **Hugo.** **P**āscit credit. poten-
tiā: spat mīaz: diligit custodiā: q̄ p̄t recti⁹
⁊ ordinari⁹ dirigē oratiōes ad psonā q̄ ad
eēntiā. **P**reterea eadē ē potētia ⁊ eadē sapia
eadē bonitas vni⁹ cui⁹ q̄ p̄one: ⁊ ipsi⁹ trini-
tatis cui⁹ vītas euidētius oīdī in directe
oratiōis ad psonas distinctas q̄ ad illas in
trinitate cōp̄bēlas. **P**rimo i directā oratio-
nis ad tres psonas magis excitari deuotio
orātis p̄t appropiata ⁊ etiā p̄petateo ipsaz
q̄ excitare in directione ad vnā: vt pote ad
patrē: vnde i directiōe ad tres accidit maior
vtilitas q̄ i directā ad solū patrē. **P**od⁹
ecclē quē bz i directiōe orōnū q̄ dicit collē-
cie ē maioris p̄gruitatē necessitatē ⁊ vtilitatē
q̄ si dirigēt ad eēntiā dīnā: vī ad trinita-
tē vel ad psonā patris tñi. ⁊ sic p̄ p̄p̄ma.

Pars 2ª hui⁹ fmōis de alio obiecto nre
oratiōis qd dī obiectū mediatiōis.

Ecūdo tractandū ē de obiecto oratio-
nis qd dī mediatiōis: qd fm t̄beolo-
gos xp̄s q̄ sic sol⁹ ē orad⁹: qz ipse re-
lū bō i p̄t: ut ait **Per.** ⁊ vult re⁹ exaudiri
⁊ iplet: ⁊ iō ipsi p̄t iudicēt oīo fieri: quia
de⁹ ē bō: si tñ fiat ei i p̄tū solū bō ē: qz sic
nō debet adorari adoratiōe latrē: tūc nō est
obiectū exauditiōis s̄ mediatiōis siue im-
petratiōis. **Q**d si dicat. **E**cclē orando xp̄m
dicit: **I**p̄e si. dī vīuimise. nobis: ⁊ nō dicit
ora. p nobis: cū tñ xp̄s sit nomē bñanitatis:
qz idē est xp̄s qd vinct⁹: s̄ solū fuit vinct⁹ fm
bñanitatē: q̄ rē. **A**d hoc rōne s̄ **Bona.** i
4. dīl. 15. **Q**d si p̄t errorē **A**rriani vitan-
dū ne videam⁹ xp̄m credē parā creaturā vt
ipsi ipse credebat: ⁊ ne videamur ei⁹ p̄tēz
minuere q̄ oīa p̄t. **E**t idē p̄t mīseratio-
nē nō oīonē. **P**ā in euāgelio hodierno dicit

qz misericordiā mor⁹ sup̄eā: s̄ tunc intētio
nra dirigi debet ad diuinitatē: ⁊ sic p̄ quid
sit obiectū mediatiōis. **S**z circa p̄dicta orit
vñ p̄p̄ū dubiū. **S**gre in fine orationū addi-
tur p̄ d. n. ic. xp̄m. **A**ndeo fm **Alex.** vbi. s.
qz hoc ē qz p̄ ipsū diuina beneficia ad nos de-
currūt q̄ ē mediatores dei ⁊ totius. **D**ō xp̄s Je-
sus. **A**bi. 2. p̄ illū enī exaudiunt p̄ces fide-
liū q̄ in dieb⁹ carnis sue p̄ces supplicatōes
ad deū q̄ posset illuz salū facere a morte cū
clamore valido ⁊ lachrymis offerēs exaudi-
tus est. p̄ sua reuerētiā qd **Heb.** 5. **S**z becrō
nec patri nec spūi scō cōuenit p̄p̄ qd nō de-
bet addi finib⁹ orōnū p̄ dñm patrē vī p̄ do-
minū. s. f. s̄ p̄ d. n. ic. xp̄m. ⁊ sic p̄ pars 2^a.

Pars tertia hui⁹ s̄rmonis de 3ª oratiōis
obiecto qd dicit. i petrationis q̄ possum⁹ oēs
sanctos orare.

Tertio tractandū est de alio obiecto
oratiōis qd dicit i petrationis: de q̄
dicit cōs t̄beologi q̄ sic possumus orare cōs
scōs. vñ **Iob.** 5. dicit. **A**d aliquē scōp̄ puer-
tere: ⁊ idē ait **Alex.** vbi. s. ⁊ **Bona.** in. 4. dīl.
45. ar. 3. q. 3. **Q**d deus voluit vt scōs rogare
m⁹ qd duplici rōne. **P**rimo rōne nri p̄p̄
s. nra i opīā i merēdo: vt vbi nra nō suppe-
tūt merita patrociniē aliena. **E**t etiā i con-
tēplādo vt q̄ nō possum⁹ sūmā lucē i se aspī-
cere eā in finis scīs p̄tēplemur. **E**t etiā i amā-
do: qz pleriq̄ nostrz magis afficiūt aliqñ cir-
ca aliquē scōm q̄ circa ipsū dñm. **E**t idē cōpal-
sus nre miserie de⁹ vult qd orem⁹ scōs. **E**c-
hoc voluit deus rōne alie scōp̄: quia enī vult
sanctos suos gl̄ficare: facit plerūq̄ peccatū
ip̄os miracula in corpib⁹ ⁊ salutē in aiabus
vt ip̄os laudare⁹ ⁊ gl̄ficare⁹. **M**z hoc
voluit rōne reuerētiē in ip̄is: vt p̄tōz q̄ deū
offendit: qz nō audet deū in p̄p̄ia persona
adire recurrat ad scōs eoz patrociniū ip̄o
rando: sicut fecit cēturio **Luc.** 7. q̄ misit ser-
uos iudeoz ad rogandū xp̄m p̄ sanatiōe ser-
ui sui. **E**c hoc voluit rōne ordinis vniuer-
si. **M**ā cū diuinorū charismatū sit resensus
p̄ sanctos ad nos: cōgruū est vt ascensus no-
ster q̄ nos mouemur siue reducimur ad deū
fiat ip̄is scīs q̄ mediatozib⁹ ⁊ aduo: ad no-
stros: qz s̄ **Dionys.** **P**ostrema redeit ad p̄n-
cipiū p̄ media: p̄inde est qd sanctos cōueniē-
ter oram⁹ ⁊ vīlīter vnde **Aug.** 1° sup̄p̄u-
tationū parte 2^a 2ª bōratur nos sanctos

ozare di. Orate dñz pñssimi. Orate omnia
 agmina bñdz 7 vniuersus cetus sanctorz: vt
 vestris scibus 7 meritis adiuti saluiz inte
 gris visceribz puenire mereamr ad portu p
 eterne salutis 7 quietis 7 ptinue pacis 7 nñq
 finiende securitatis. Heculle. ¶ Oz ad ma
 iore pñcte pñditionis declaratione tres alie
 pñclufiões distiguif. Prima q sci ageli offe
 runt oñones nras deo. Secunda q sci p nobis
 ozant in patria. Tertia q p nobis ozando sp
 aliqd ipetrent. ¶ Prima pñclufio sic declara
 tur fm Alex. vbi. s. q. ait: Quis te? sciat
 ante q petat qd nobis necessariū sit: tñ facti
 angeli nñ sunt aduocati 7 mediatores p no
 bis ozando 7 pces nostras apud deū recitā
 do: nñ q te? indigeat sed ppter nostrā vtili
 tatē. Vñ Apod. s. Ascendit fum? incensozū
 de oñonibus sanctorz de manu angeli coraz
 dño. ¶ Aobie. iz. dixit agel? ad eū. Quādo
 ozabas cū lachrymis 7 sepeliebas mortuos
 7c. obrulio oñonez tuā dño. Et ideo Ber. sup
 per Aug. sermō. 7. Portat nos ozare cū
 reuerētia ppter ipsos angelos di. Ea ppter
 attendite pñcipes vñoscū stas ad ozandū
 7 pfallendū 7 state cū reuerētia 7 disciplina
 7 glāmini: quia angeli vñ quotidie vident
 faciē patris. Mimz missi in ministeriū ppe
 nos q bereditatē capim? salutis deotionez
 nostrā in supna ferūt 7 grās referūt. Pec il
 le. Quādo ideo grāf. Quid est offerre oñones
 deo? Est ne idē q ozare deū pillis quoz di
 cunt ozatiōes offerre. vel aliud? Rndet fm
Alex. Quādo bec oia referre ad deum. s. q. ipse
 angel? cōsuluit ipsi aie vt faceret: 7 q ozauit
 q fieret: 7 q cōgratulabaz q ipsa oñō ē ac
 cepta deo: hoc ē offerre eā deo. Pensu est g
 angel? offert oñonē iusti deo: hoc est ozatiōi
 facit 7 deo accepte cōgratulādo q adesse: 7
 dñe virtutis sine opationi que in oi ope me
 ritorio intime opat cōplacendo ipsam ei ac
 tribuere: 7 sic patet fm cōclufio. ¶ Secū
 da cōclufio sic declaraf fm Bona. vbi. s. q.
 i. tribus rōnibus. Primo ppe necessitatem:
 qā nos indigem? ab eis releuari 7 ideo p no
 bis ozant. Secūdo ppter sanctorz charitatē
 quia sancti diligūt nos ex charitate: g optāt
 7 residerāt salutē nostrā: 7 constat q sciunt
 illā nō posse ēē nisi a deo: ergo optant illam
 nobis p deū dari: sed hoc nō est aliud q oza
 re: quia fm Alex. Sancti loquūt deo te

fiderio formato. i. desiderio signo vel nutu
 mentali: vnde glo. sup illud Iob. p. Bñ ve
 nis sarban sic ait: Aie loquunt deo p deside
 ria nñq a deo discordātia. Et Aug. de cura
 agenda p mortuis sic ait: Sancti ozāt p no
 bis in vñ. i. in desiderio: g. 7c. Tertio ppe
 dei voluntatē quia vult q vñ mēbz aliud
 releuet: 7 q pnuicē sollicita sint membra: 7
 id cū ipsi sint liberati tñcant etiā alios ad
 iuuare. Quādo grāf quōd possunt sci scire nos
 ipsos ozare: cū Aug. dicat unū de cura agē
 da p mortuis: ibi. Sunt spūs defunctorz vt
 nō vident quecūq agūt in hac vita boibz?
Et hoc est etia theologoz in. 4. dist. 50. Quā
 aie nñ vident de bis q sunt in isto mūdo
 certitudinaliter nisi p reuelationē. Quādo
 ergo sciūt q nos ozem? ipsos 7 maxime quan
 do ozo est in mēte: quōd vident affect? cordis
 nostri: Rndit Ric. in. 4. di. 15. ar. 4. q. 3. In
 rñsione tertii argumēti di. Quādo quis aie sū
 ctroz naturali cognitōe nō cognoscant oia
 que agunt in hac vita 7 maxime interiores
 mor? cordis in vñ: tñ vident 7 que decet
 nos de nris actibz cognoscere: de qñ nñoro
 sunt illi act? quibz eos bonozam? ozādo: vbi
 ait Aug. vbi. s. q. Quādo oñones nostre inno
 scūebis tribus modis. s. reuelatōe siue tenū
 ciatōe angelica: siue inspectōe 7 intuitōe
 in speculo eternitatis: 7 pppia cōpensione
 vt quādo pñtialiter cōsistūt in locis in qb?
 ad ipsos dirigunt oñones. Quādo oñones que
 dirigunt sanctis quaten? vñlitate nre suffi
 cit illis sufficienter reuelent. ¶ Aduerten
 dū est tamē q existētes in purgatorio non
 sunt ozandz: q nō ozant palijs. Nā ozatio
 ex triplici causa fit. Mel ad aliqd degustan
 dū: vel ad aliqd exoluendū: vel ad aliqd ip
 trandum existētibz pō in purgatorio non
 cōuenit ozo fm pñm modū. Sed aut? bñ?
 quia ita intente sūt ille aie afflictōi 7 pñti
 tioni ex dñlitate glie q non dñl: edint: 7 ita
 intēte sunt solutiōi pene q nō cōtēplationi.
Similiter nō puenit eis ozatio qñ ad secū
 dū modū: quia ozo pmo mō est sacramenta
 lis 7 ideo solū cōuenit viatozi. Sed autē
 tertiu modū bene cōuenit eis. put ozatio est
 ad aliqd impetrandū. Quādo fm Aug.
 pena purgatozi in mō sit q quicqd pōt su
 stineri in hac vita nō videt in cōueniens po
 nere q ozent deū ratōe sue indigentie 7 sciē

vñ q pñali
 7 rñ pñt.
 vñ q

tie sue dignitatis
 charitate. Quādo
 existētes: nō p
 ipso: tñ: 7 hoc p
 nautem adeptu
 sūnt eni q nō p
 nis pñt? libera
 riatē patet p
 ostendit q a vñ
 maxime ergo
 7 sic patet secūda
 tio sic declaraf
 bñs rationibz. P
 ro pcedēte quo d
 solū sub beatitudi
 etiam alijs suffi
 beata virgine q
 cillari dicit. Q
 quia si nō ipetr
 7 sunt miser: qu
 qd est impossibil
 quia si sancti in v
 multa bona 7 pl
 q in via: ergo est
 trant in patria
 tñ. Apicis in lib
 mo p nobis ozar
 fuerimus nullum
 pferim cum m
 sui obsecrantes i
 apostoli 7 marty
 tati possunt ozare
 buce esse debent
 coronas victoria
 homo Moyles
 impetrat a deo v
 tator domini sin
 psecutozibus v
 ppo esse cepisset
 apostolus vñcēt
 in nauis aias cōd
 cepit esse cū xpo
 bis qui in toto oz
 derunt mutire n
 glantius eanls
 Recte hoc ergo
 lue in spiritu mo
 nō appellatur n
 7 Acarus qui si
 pñdibetur. Et

signo vel nuda
 Job. p. An ve
 unt deo p. r. e. s. i. d. e.
 Aug. de cura
 sancti orat p. no
 76. A. r. o. p. p. e.
 in m. b. u. z. aliud
 sine membra: 7
 ent. etia alios ad
 iune sci scire nos
 unt. r. e. g. u. a. r. a. g. e.
 us r. e. f. u. n. c. t. o. r. u. m.
 bac vita boib?
 4. d. i. s. 50. Q. d.
 un. in. i. l. l. o. m. u. n. d. o.
 at. t. o. n. e. Q. u. e. r. e.
 7 maxime quan
 ent. a. f. f. e. c. t. u. s. v. o. l. u. n. t. a. t. e.
 15. a. 4. q. 3. In
 Q. d. quia i. l. l. a
 cognoscant oia
 tunc interiores
 dent. 7 que decet
 ere: de q. r. u. n. i. c. e. r. o.
 ram. o. r. a. d. o. v. b. i.
 co. n. o. s. t. r. e. i. m. m. o. r. t. u. e.
 u. e. l. a. t. i. o. n. e. s. i. u. e. t. e. n. u.
 de. 7 i. n. v. e. n. i. o. n. e.
 o. r. a. c. o. p. b. e. n. e. d. i. c. t. i. o. n. e.
 in. l. o. c. i. s. i. n. q. b. i.
 Q. u. i. o. r. a. t. i. o. n. e. s. q. u. e.
 v. i. r. i. l. i. t. a. t. i. n. r. e. s. u. f. f. i. c. i. t.
 e. **Adverten.**
 i. n. p. u. r. g. a. t. o. r. i. a. n. o. n.
 a. l. i. q. u. i. d. d. e. g. u. s. t. a. n. t.
 i. n. e. l. a. d. a. l. i. q. u. i. d. p. u. r.
 i. n. p. u. r. g. a. t. o. r. i. o. n. o. n.
 n. **Q. u. i. b. u. i.?** **Q. u. i.**
 a. f. f. i. c. i. o. n. i. 7 p. u. n. i. t.
 i. n. p. u. l. e. d. u. n. i. t. 7 i. t. a.
 n. o. c. o. n. t. e. p. l. a. t. i. o. n. i.
 r. a. t. i. o. q. r. u. a. d. s. e. c. u.
 n. d. e. i. l. l. a. s. a. c. r. a. m. e. n. t. a.
 t. o. r. i. o. **Q. u. i. d. a. u. t. e.**
 r. e. i. s. p. u. t. o. r. a. t. i. o. e. s. t.
 i. n. e. n. i. m. **Aug.**
 q. u. i. q. u. i. d. p. o. r. s. u.
 e. i. n. c. o. n. v. e. n. i. e. n. s. p. o.
 e. i. n. d. i. g. n. i. t. e. 7 s. c. i.

tie sue dignitatis quā sortiunt ex decessu in
 charitate. Quant igitur anime in purgatorio
 existentes: nō palio sed tanq̃ misere pro se
 ipsis tñ: 7 hoc p. mali amotione tñ: pro bo
 ni autem adeptione nō nisi ex consequenti:
 sciunt enī q. nō possunt deo perfui nisi a pe
 nis penit. liberate. Et quā illud habeat ve
 ritatē patet per Gregorū. 4. dialo. Et ipse
 ostendit q. a viventib. petunt anime adiuva
 ri: maxime ergo a deo petere credende sunt
 7 sic patet secūda cōclusio. **Tertia cōclu**
sio sic declarat fm. Bona. vbi. s. q. 2. tri
b. rationib. Primo sic: sancti quidē meri
 to pcedēte quo deo fidelissime servierūt nō
 solū sibi beatitudinē 7 glām meruerunt: sed
 etiam alijs suffragari: patet exemplum de
 beata virgine que multos pcedētes deo recō
 ciliari vidit. Secūdo p. locū ab impossibile
 quia si nō ipetrāt 7 orant: ergo frustra orāt
 7 sunt miseri: quia nō implet eorū voluntas:
 qd est impossibile. Tercio p. locū a fortiori
 quia si sancti in via ipetrant alijs gratiam 7
 multa bona 7 pl. possunt apud deū i patria
 q. in via: ergo efficax multo magis impe
 trant in patria. **Unde Hiero. contra vigilan**
tū. Dicit in libello tuo qd dum vivim. mu
tuo p. nobis orare possumus: postq. mortui
fuerimus nullus sit p. alio exaudienda oro
presertim cum martyres vltionē sanguinis
sui obsecrantes impetrare nequiverūt. Si
apostoli 7 martyres adhuc in corpore cōsti
tuti possunt orare p. ceteris: quādo de se ad
bucesse debent solliciti: quanto magis post
coronas victorias 7 triūphos. Unde vnus
homo Moyses sexcentis milibus armatorū
impetrat a deo veniā. Et Stephanus iu
ratōr domini sui 7 p. mus martyr in christo
persecutoribus veniā reprecas: 7 postq. cum
xpo esse cepisset minus valebunt. Paulus
apostolus dūcētas septuaginta sex sibi dicit
in nauī aīas cōdonatas. Et postq. resolut
cepit esse cū xpo tunc ora clausurus est: 7 p
bis qui in toto orbe ad suū euangeliū credi
derant mutire nō poterit. Delioz. erit vi
gilantius canis viuens q. ille leo mortuus.
Recte hoc ergo de ecclesia pponeres si pau
lus in spiritu mortuū cōfitef: teniq. sancti
nō appellantur mortui sed dormientes: vñ
7 Aagarus qui surrecturus erat: dormisse
perhibetur. Et apostolus vñat p. effaloni

centes te dormientibus contristari. **Dec ille**
Q. d. si contra predictam conclusionē arguit
sic. Si sancti oīno sunt cōformes vñ volun
tati 7 orant p. nobis: potest aliquando acci
dere q. deus nō vult illam grām mibi dare
quā peto impetrari ab aliquo sancto etiam
si petat qd non est de voluntate vñ facere nō
conformat oīno voluntatē suam volunta
tē diuine: nec etiā possunt impetrare: cuius
oppositū conclusum est. Ad hoc responde
ur fm. Abo. 2. 2. q. 83. ar. xi. Q. d. sancti
impetrant id quod deus vult fieri per san
ctoꝝ orationē: 7 hoc solū q. extimant eorum
orationibus adimplendū. Et ait Alex. q.
sancti nō frustra orant cū petunt quod sciūt
deum velle: imo fm. Grego. Discordarent
a voluntate conditoris si es que vident deū
velle nō pterent: vñd. Aug. in epistola ad
Cirillū ait: Sanctoꝝ anime in illa eterna
gloria sūt solidate 7 feruide: quia nulla sibi
alia inest voluntas nisi vñ: q. nō vult aliud
possunt nisi qd deus vult: ideo qd volūt ob
tinere possunt. Et enī quecūq. volūt 7 deus
vult 7 implet. Dec ille. Recurrere q. debemus
ad scōs 7 eos orare quod qmō: qd docet nos
Aug. li. supputationū parte. 2. c. 2. vi. Fe
lices vos sci. rei cōs qui ptransitis hui. mor
talitati: pelagus: 7 puenire meruistis ad
portū ppetue quietis securitatis 7 pacis: se
curi 7 trāquillissimūq. festiui atq. gauden
tes estis: obsecro p. vñm charitate: vt q. se
curi estis de vñā i. n. a. r. c. e. s. s. i. b. i. l. i. g. l. o. r. i. a. s. o. l. l. i. c. i. t.
estote de nra multiplici miseria. Et p. p. ipsū
vos rogo q. vos elegit: q. vos tales fecit: de
cui plenitudine iā sariami: de cui. i. m. o. r. t. a. l. i.
tate facti estis i. m. o. r. t. a. l. e. s. de cui. b. r. i. s. s. i. m. a. v. i.
sione semp. estis gaudētes: estote iugiter me
iores nostri: subuenite nobis miseria q. ad
buc in scillo hui. vite flatibus agitatur et
procellis nos porte pulcherrime que in ma
gnā surrexistis altitudines. Adiuuate nos
vile pauimētū longe inferius iacente: date
manū 7 erigite iacentes: vt conualecentes
de infirmitate fortes efficiamur in bello. An
tercedite atq. orate cōstanter atq. indefinē
ter p. nobis miseria multū peccatoribus: vt
per vestras orationes vestro sancto p. sortio
cōiungamur. Dec ille. Potissime aūt recur
rere debemus ad glōsam virginē: q. ipsa ē
collum per qd a capite nostro christo nobis

descendunt gratie diuine iuxta illud *Can.*
7. Secus babes o homo accessum ad eum
ibi babes matrē ante filiū: filiū ante patrē.
Pater ostendit filio pect⁹ 7 ybera. Filius
ostendit patri latus 7 vulnera. Nullo g po-
terit esse repulsa ubi tot sunt charitatis infi-
gnia. Ad hanc g aia mea pēpue recurre: hanc
inuoca: hanc exora: ora deniq; seruēter humi-
liter 7 pseuerāter scōs tui vt eoz meritis per-
uenire possis ad etna gaudia. Amen.

*1. Feria 6. post quartā dominicā in q̄dra-
gesimo de vocali 7 mentali oratione in ordi-
ne. 1. Sermo. 72.*

Omine ecce
quē amas infirmas. Scri-
buntur hec verba *Jo. xi. c.*
Quis fratres charissimi
de? sit inspector cordiū: vi-
deatq; mentē nostrā: 7 ea
q̄ in ipsa sunt absq; vocis clamorē: p nostra
tū vtilitate o fōnti mentali pfectū est addere
o rōnē vocalē: cui⁹ reicēppla patēr in pben-
ti pphetia necnō 7 in euangelio: in pphetia
enī habet. Qd cū esset mortuus fili⁹ vidue
plorāte illa ante belia: tulit enī belias 7 po-
suit sup lectū suū 7 clamauit ad dñm 7 dixit
Dñe deus meus etia ne viduā apud quā ego
vtrūq; sustētō afflispisti vt iterficeres filiū
eī⁹ 7 expandit se atq; mensus ē sup puerum
tribus vicibus: clamauitq; ad dñm 7 dixit:
Dñe deus meus reuertat obsecro aia pueri
in viscera eius. Fraudauit aut oīs vocē be-
lie 7 reuersa est aia pueri intra eū 7 reuicire
hec in pphetia. In euangelio vtiq; scribit.
Qd infirmatē Lacaro in tēbania sorozes
eī⁹. *1. Magda. 7. Pariba* miserūt ad eū di-
centes verba pposita: Ecce quē amas 7c. In
pñti sermōe igit de oratiōe vocali 7 mentali
tractantes tria cōsideranda sunt. *Primū est*
q̄ nō solū mentaliter s; etiā vocaliter orādūz
est. *Secūdu q̄ in oratiōe multiloq; vtrūq;
nō ē. 3. q̄ mentalis o rō dignior est vocali.*

*Parap̄ma bñi sermōis in q̄ declaraf q̄
vocaliter orandū est.*

Primo dico q̄ nō solū mentalit⁹ s; etiā
vocaliter orare debem⁹ qd sic pbat⁹
declaraf fm Abo. 2. 2. q. 83. ar. 12. Et. 4.
dist. 15. q. 1. Alex. vbi. 5. Qui dicunt qd u

p̄lex est oratio. Publica siue sacramentalis
aut canonica: 7 ista semp debet esse vocalis: et
hoc est quia statutum est ab ecclia sicut psal-
modia que cantat in ecclia: 7 hoc institutū
est 7 sic fieri debet ad fastidiū remouendū: 7
ad simplices ad deuotiōnē puocādū: vltiā
ad satisfaciendū p pectis. *Ynde Iheronimus de*
fumo bono li. 3. c. 7. sic ait: Plallēdi vtilitas
tristia corda consolat: gratiores mētes fa-
cit: studiosos oblectat: inertes excitat: pec-
catores ad lamēta incitat: ad effectū pietatē
aioz eoz inflectit. Pec ille. Alia p̄ oratio
est secreta quā quis p se vel p alijs facit 7 b
pōtēti voce vel sine voce fieri: fm p̄ orantis
animo magis est vtile. Ynde o rō vocalis
orationi mentali quādoq; addit quinq; rōnē
būs. 1. Prima est ad effectus nostri accens
onē. ynde Beda sup illud Mat. 6. Pa
noster. 7c. ait: nō bis solis verbis oratur sed
alijs cōtēntis sub eodē 7 non alio sensu: qui-
bz etiā cor nostrū accendit. Decille. Non
firmat hoc Aug⁹ in li. 7. de cura agenda p̄
mortuis sic dicit: Quāvis inuisibilis volun-
tas orantis deo sit nota vt nullis indigeat nū-
cijē vt ei anim⁹ pandat human⁹ qui locu-
tionē cordis cognoscit: tamen homo vocib⁹
7 mēbris suis corporeis vti vt sic orando affe-
ctus hominis humilior deuotior 7 feruen-
tior crescat. Pec ille. Parat hoc exēplo bñi
frācisqui iuuitat⁹ a domino Bernardo
in camera eius in nocte orans cum pectoris
percussione dicebat. Deus meus. 7c. replicā-
do multoties: quibus verbis ita fortiter ac-
cendebatur vt incessanter ploraret: 7 ad plā-
ctum predictū dominū Bernardū puoca-
ret: 7 ad sanctā religionē puerteret. 2. Se-
cunda ratio est ad intellectus nostri illustra-
tionē. ynde Beda. vbi. 5. ait: Orationem
brevibus verbis cōposuit: quib⁹ nec opus est
ad eum qui oia nouit: sed vt noster aspect⁹
qui cū deo ait disceret res quas oraret non
verba que diceret. Pec ille. Et ideo tradita
est nobis forma orandi a domino. Mat. 6.
Luc. xi. 3. Tertia ratio est ppter recedē-
dis facultatē: quia cū in oratiōe homo debeat
sua agnoscere miserā 7 dei potentiā: si in
oratiōe non loqueret se perderet 7 vagaret
varijs cogitatiōibus ducijs: sed qñ emittit
vocē taliter q̄ se intelligat firmus in oratiōe
perseuerat 7 facilius predictoz recordatur.

Ande glo. Pot. 6.
ā ē p̄bis sed reb⁹ i
simplici: que enī
primo orādū reco
re est ppter insti
tū enī ē 7 instū q̄ b
re puiat fm illud
solū mēte 6 7 corp
te. Qñ o se vltim
iniquatē glo. ait. f.
languozis: nūcūl ru
subdit. Accipe bon
ficredam⁹ vtilit
horū tibi grās agēd
lia dulcedinis cum
cedo in corp⁹ deri
menti affectiōe 7
ex qua relectatio
Ande cū mens or
fectus 7 suppiria 7
te p̄cipit: Qñ in p
7 cruciant lingua
ratio spūalis pmo
postea in verbis im
lencia q̄ ex corde b
ne pferē. 1. Ex ob
ā ē etiā orōne voc
ad dñm clamant:
us sum. Parat Be
6. docuit nos orā
orāmeritis dicite p
mat Aug. in li. de
hōis pmo 7 p̄dica
cōtinēs 7 p̄dore.
tu dei stare placē
ta cordis 7 habitu
est clamorib⁹ strep
ciū horē 7 domeli
Qd si cōtra hāc p
in li. 7c. primo bono
languozis nō enī per
sed orāns cor in spi
Alex. Dd bene vo
in quo ad nos mul
vocalis vt dictū ē
Qñ Ep̄o. 14. dict
mas ad me clamo
legit ibi: q̄ moysē
calis o rō vt videt
hō interior bene

Ande glo. Dat. 6. ait. **M** apud deū agen-
dū ē p̄bis sed reb⁹ i intēdē cordis ⁊ affectu
simplici: que enī dicim⁹ nō doceim⁹ s̄ nos tē-
poris orādī recordamur ⁊ tēbi. **¶ Quarta**
est ppter iusti obsequij exhibitiōē: tibi
enī ē ⁊ iustū q̄ bō reuerētiā exhibeat teo
⁊ ei suat fm̄ illud totū q̄ habet a teo. f. non
olū mēte s̄ ⁊ corpore: q̄ sit per orōnē voca-
ez: M̄n̄ oster ultimo sup̄ illud. Om̄nē aufer
iniquitatē glo. ait. f. q̄ versat in corde vt n̄ bil
anguoris: n̄ bil ruine pristīne relinquo: ⁊
ubdit. Accipe bonū in bonā cōfessionē: vt
ic reddam⁹ vitulos labiorū nostrorū tē laudā
lor tibi grās agēdo. ¶ Quinta rō ē p̄ spūa
is dulcedinis cumulationē: vt. f. spūa dul-
cedo in corp⁹ deriuet ⁊ amulet. M̄a ex vete
menti affectiōe ⁊ deuotiōe mētis vox sequit
⁊ qua delectatio ab aīa redundat in corpus
Ande cū mens orātis p̄ deuotiōnē accēdit i
letus ⁊ sup̄ia ⁊ in billos ⁊ voces i cōsidera
te p̄cipit: M̄n̄ in p̄s dī. Et atū ē cor meuz
⁊ exultauit lingua mea ⁊ bi glo. dicit. Exul-
tatio spūalis p̄mo ē in cogitationib⁹ meis ⁊
postea in verbis meis: Et subdit: q̄ ē plena
etia q̄ ex corde bilari p̄cipit ⁊ alacri p̄mo
⁊ p̄fert. ¶ Ex q̄bus oib⁹ cōcludit q̄ orā
dū ē etiā orōne vocali p̄n̄ i p̄s dī. Voce mea
ad dñm clamaui: Voce mea ad dñm tēp̄a
sum. Pater s̄ p̄ exemplū ipsius. Dat. 6.
docuit nos oratiōnē vocalem dicens: cū
oraueritis dicite pater n̄r. Quod etiā cōfir-
mat Aug. in li. de orōne dñica dī. Sit orā-
tibus p̄mo ⁊ p̄dicatio cū disciplina quietem
cōtinēs ⁊ pudorē. Cogitem⁹ nos sub cōspe-
ctu dei stare placēdū ē diuinis oculis ⁊ babi-
tu cordis ⁊ habitu vocis. M̄a vt ip̄udentis
est clamorib⁹ strepere: ita cōgruit esse vere-
cūdiōrē ⁊ domesticū p̄bis orare. Pecille
Qd̄ si cōtra bāc p̄clusionē arguit sic: M̄do
in li. tēssimo tono dicit. Qd̄ orō cordis ē nō
labiorū: nō enī verba de p̄cātiā de⁹ attendit:
sed orātis cor inspicit: g. rē. Ad hoc. R. fm̄
Alex. Qd̄ bene v̄p̄ ē q̄ orō cordis q̄ ad tēū
tē quo ad nos multe sunt vtilitates orōnis
vocalis vt dictū ē: g. rē. Preterea si dicat.
Qd̄ Ero. i. 4. dictū ē moysi ad dñm. Quid cla-
mas ad me: clamor enī ille erat mētalis ⁊ tñ
legit sibi: q̄ moyses exaudir⁹ ē: q̄ sup̄fluit vo-
calis orō vt videt. Ad hoc. R. fm̄ alexā. q̄
orō interior bene sufficiēs ē ad impetrādū

sed tñ multe sunt comoditates orōnis vocal
vt dictū ē: g. rē. Preterea si dicat. **¶** b̄ufo.
sup̄ **Dat. sic inquit.** **M̄** audit vocē sacer-
dotis: sed fidē centurionis: sed fides est cor-
dis tñ: g. rē. **R. q̄ illud dictū sic intelligit.**
M̄ audit. i. nō solū audit vocē sacerdotis:
sed etiā fidē cēturiōis. **¶** **Aliter nō haberet ve-**
ritatē nisi forte in casu. ppter sacerdotis pia-
uitatē. Preterea si dicat. Esa. 65. dī. M̄n̄
clamer: ego exaudia: ḡ nulla vox requirit.
Aliter magis audit deuotā fidē q̄ deuotaz
vocē. R. q̄ in textu ibidē vtrūq̄ dicit. f. an
teq̄ clamer: ego exaudia q̄ dī. vtrāq̄ orō ⁊
vocalis ⁊ mētā exaudiri pōt. Preterea si di-
cat glo. Dat. 6. sup̄ illud. Tu aut cū oraueris
dic. Quidē p̄cipi magis vt clausa pecto-
ris cogitatiōe labijsq̄ cōp̄lis oret deū: g. rē.
R. q̄ sensus glo. istius nō excludit orōnē vo-
calem: sed sic intelligit videt magis p̄cipi vt
in corde p̄etur. f. ne exterius ad illicita eua-
get: videlicet p̄ vanā gloriā: laudē humanā
⁊ bui⁹ mōi: sed labijs cōp̄lis. i. circūcis nō
simpliciter clausis oret deū. Et q̄ hoc sic vtrū
patet p̄ illud qd̄ sequit in glo. R̄sistēdū est
iḡ carnali sensui: vt spūalis orō ad deū di-
rigat. Et sic p̄ p̄ma p̄clusio. ¶ Quid autē
reclationē oris vñ dubiū. M̄n̄. f. illud
qd̄ ip̄trare intendim⁹ oratione vocali semp
ex p̄mere debeam⁹. R. fm̄ Alex. q̄ in orā-
tione qua tēū petim⁹ nō ē necesse rōne bui⁹
explicare qd̄ volum⁹: sed supplicatio sufficit
fm̄ hugonē sine determinatiōe bñlis ⁊ re-
uota p̄catior: vñ notādū fm̄ ipsū q̄ tres sūt
orōnis sp̄s. f. Supplicatio: postulatio: ⁊ in-
sinuatio. Supplicatio ē sine determinatione
humilis ⁊ deuota vt dictū est. Supplicatio
nū tria sunt genera. f. Captatio: exactio: ⁊
pura orō. Captatio autē ē que fit aī postula-
tiōnē ad p̄parandū ⁊ inclinandū animū au-
ditoris. Et hoc fit triplici. Primo cū aliqd̄
dicimus qd̄ p̄sonā nostrā aut cām cōmendat
apud ipsū. Secūdo cū aliqd̄ in laudē ei⁹ p̄-
ferim⁹. Tercio cū aliqd̄ p̄ponim⁹ qd̄ p̄sonā
aduersarij vel cām apud ipsū tēp̄mat: ⁊ hoc
modo supplicationis vtiē frequēter scriptu-
ra sacra. f. vbiq̄q̄ v̄ laudē dei v̄ nostrā in-
firmitatē v̄ aduersariorū n̄rōz maliciā reci-
tam⁹: qd̄ etiā in oratiōe faciēdū ē: vñ in li. de
orādo teo. Aug⁹ ait. In v̄ra charitate tēū
n̄r⁹ p̄ueniam⁹ vt ab eo p̄titiōnē obtineam⁹

3^a p̄ orō

beneficiam? amicis tui: indulgeam? inimicis
ei? laudem? i eo potētia: miremur sapiam?
p̄dicem? bonitatem: approlem? equitatem: ostē
dam? ei necessitatē nostrā: indicem? ei misē
riā nram: cōtegā? ei infirmitatē nostrā.
confiteamur ei culpā nostrā: offeramus ei
obediētia nostrā: manifestem? ei aduersari
orū nostrorū. s. demonū 7 p̄uorū nrorū mali
ciā: crudelitatem: astutiā: tyrānidē: 7 q̄ ei ad
uersant q̄ nos p̄sequūt: q̄ nobis hostes sunt
qui ei p̄radicūt: malim? nos irā inimicorū
p̄pter eū q̄ cū eis abire p̄ eū. **Decille.** **E**t
actio aut solū fieri post petitionē 7 q̄n audit
ne petitiō nra i obliuionē apud eum eueniat
qdā vt ita dicā ip̄ortunitate atq̄ instantia
frequēt memorē faciam? **Qd fit tripliciē.**
Qñ. s. aliqd̄ r̄p̄sona ei? vl̄ r̄p̄sona nra vel
r̄cā nra iterato dicim? vñ petitionē in
ei? aio renouem? **E**t licet hoc gen? supplican
di apud boies ip̄ortunū videat: tñ apud deū
gratū ē 7 laudabile. **Pura orō** ē q̄n ex abun
dātia deuotiōis mens ita accēdit: vt cum se
ad reus postulatura cōuerterit p̄ amoris ei?
magnitudine etiā petitiōis sue obliuiscatur
Et hoc orādū gen? ē in forme: tñ apud deum
p̄ ceteris p̄ciōsū fit: q̄ supplicatio aliq̄n p̄ so
la nomia siue p̄ illud. **Mia mea 7 refugiu**
meū: suscepto me? 7 literato me? 7 mens
Aliq̄n p̄ sola verba sic. **Respice:** miserē: pla
care: attēde. **Aliq̄n** s̄l p̄ noia 7 verba: sicut est
illud. **Verba mea aurib? p̄cipe dñe.** intellige
clamo remeū. **Intēde** v. o. m. rex me? 7 dñ?
me?. **Sed** illud gen? supplicatiōis q̄ p̄ ista
noia fit q̄ magis ē foris i significatiōe ip̄se
ctū: tāto in est ei? abū dātia dilectōis plenū
Affect? enī hoc p̄p̄iū habet q̄ quāto maior
7 feruētior int? est: tāto min? foris p̄ vocem
explicari p̄d̄. **Postulatio** autē ē secūda pars
orationis cū reterminat petitionis in certa
narratio: sicut ē illud: **Domine** mūdū crea i me
de?. **E**t hoc etiā trib? modis fit. **Absecrādo**
rogādo: 7 simpliciter postulādo. **Absecrāto**
est i necessitatib? maximis: rogatio i medijs
simplex postulatio in minimis. **Insinuatio**
autē que est etiā p̄ oratiōis ē sine petitione p̄
solā narrationē voluntatis facta siḡtio. **E**t
hoc q̄s fit trib? modis: timore: fiducia: 7 cō
reptu. **Timore** fit ab incipētib? fiducia
p̄fectis: cōreptu a malis. **Timore** fit vel q̄n
magna ē cā quā agim? vl̄ magna p̄sona quā

rogam?: sicut ē illud: **Dñe** si fuisses b̄c. 7c.
Rogare enī voluit vt frēm suū dñs suscita
ret: s. q̄ p̄ magnitudine cāe 7 reuerētia p̄
sone extimuit insinuare potius q̄ postulare
elegit. **Fiducia** fit insinuādo q̄n vl̄ r̄cā facili
tate cāe vl̄ r̄cā benignitate p̄sone confidimus
Et id cōsideriū nost? patet ex primere negly
gim? q̄ obtinere posse sola insinuata spera
mus: sicut illud i nuptijs. **Jo. z.** **Alinū** non
būt: **Cōreptu** fit insinuatio q̄n vl̄ cā vilis ē
vl̄ p̄sona humilis q̄ rogat: 7 hoc ab oratiōe
dñica excludit: s. apud boies sup̄bos 7 potē
tes magno studio exerceat. **Ex quib? oib? cō**
cludit q̄ nō sp̄ oportet exp̄mere qd̄ petimus:
sed aliq̄n sic: aliq̄n nō. **E**t sic p̄ p̄positū dū
biū 7 pars prima bui? sermonis.
Pars secūda bui? sermonis in q̄ reclarat
q̄ multiloq̄ i orōne vt edū nō est.
Ecūdo attēdēdū ē q̄ in oratiōe nō ē
vtendū multiloq̄. **E**t sic reclarat
fm **Alex.** vbi s. **Dicit** enī q̄ multū
loq̄ in oratiōe p̄d̄ triplici cā fieri. **Primo**
ad tollēdū fastidiū 7 otii cōuitandū. iuxta il
lud **Piero.** ad rusticū monachū. **Temp** ali
qd̄ boni facito: vt te diabol? inueniat occupa
tū. **E**t hoc mō ē satisfactoriū 7 bonū. **2o**
ad deuotionē excitādā 7 affectionē instām
dā iuxta illud **Hugo.** de virtute orādū. c. xi.
Quēcuq̄ sūt verba orātis absurda nō sunt:
sed tñ modo ad hoc cōpetētē p̄ferri p̄t vt
vl̄ orantis affectū ad amorē dei excitent: vel
qd̄ ampli? ē si iā amore ei? flagrat excitatū
dē mōstret. **Decille.** **E**t isto mō etiā ē bonū
i oratiōe multiloquiū. **3o** vt ad hoc facili
tē inclinet multis verbis sicut accidit q̄nq̄
boiem inclinari i multiloq̄: 7 hoc mō malū
ē 7 a xpo r̄p̄bēdit vbi dicit **Mat. 6.** **Qñ**
tes aut nolite multū loq̄: sicut **E**t hñci faci
ant: putāt enī q̄ i multiloq̄ exaudiat: noli
te q̄ assilari eis: vbi **Aug?** ait i h. z. **de ver**
bis dñi i mōte. **Reuera** oī multiloquiū a gē
tilib? venit q̄ exerceat potē? lingue quā mū
dādo aio dāt operaz: vt hoc nugato 7 studiū
grā etiā ad reū p̄ce flectendū transferre co
nent: arbitratēs sic boies iudicē verbis sedū
ci i sniam: nolite q̄ silari eis: ait vnus 7 vr?
magister. **Decille.** **Do** cidē affirmat **Isido.**
h. z. **de sumo bono. 7. c. di.** **Id** in multiloq̄
exaudiat boies a deo q̄ plurimis eū verbis
conēt flectere: neq̄ enī cōciliat deū multiloq̄

ratio sermo: 6 pur
p̄p̄z: 2. conclusio. **C**
rationē mouet vñ
et multū ē bonū
oratiōe flectat ad m
Ride fab **Alex.** **P**
quū i orate ea int
multiloq̄. s. putan
et multat vñ ab
relicte verborū ambag
multiloquiū infidel
sine pia affectione
multiloquiū deuot
oratiōe p̄p̄ior: vñ
Molite multū loqui
quū i infidelitate
nō multas obsecra
ti faciūt: s. sic p̄
Pars t̄ia bui?
ratio multiloquiū
Ertio attē
digniorē vo
rat fm **Alex.**
vbi s. p̄te. z. ar. z. q̄
vñ. q̄ an. **De** orō
tē itrib? **Primo** q̄
illud **Ela. 26.** **Mia**
Ecūdo q̄ ē cōgen
sp̄s ē de: 7 eos q̄
votare oportet: q̄
Aug. sup̄ **Jo.** serm
uo oris muto corde
sermō 7 orate idē
vbi vocat sp̄m: id
vnde q̄ voce. **De**
sine sono vocis q̄ so
vbi. **Decille.** **Qñ**
fm **Alex.** 7 **Don**
fat ad mētalē 7 nō ē
tē ē q̄ quedā orati
vbi vocat h̄: qdā m
vbi mētalē ē q̄n
vbi ad reū loquit.
vbi cogitat de bis
vbi sed cū orat fab
cū ē simpliciter q̄
vbi. **Alia** p̄o est m
vbi 7 vocalitē sūt: 7
vbi verba illa ip̄e dū
q̄ immediate fer t in

ratio sermo: s pura sinceratq mētis intētio
 p32. conclusio. **C** S ad maiore bui? recla
 rationē mouet vñū pñū dubiū. s. si diu ora
 e7 multū ē bonū ad hoc vt deus diuturna
 ratioe flectat ad mīaz 7 orantes cōfūdiat
 hñdē ab Alex. Qd solū damnat multilo
 quū? oratōe ea intētiō q infideles vtebant
 multiloqo. s. putantes q persuasibilib? verbis
 e? mulceat vñ si absens ē mulcet: 7 illud qd
 escit verbor ambagib? doceat: vñ dānatuz
 multiloquū infidelitatis 7 vana intētiōe 7
 ne pia affectione platū. Qd aut dānatur
 multiloquū deuotiōis eo mō quo sci vñ ē
 ratioe pluriori: vñ glo. sup illud Math. 6.
 nolite multū loqui. 7c. ait: Dānat multilo
 quū d infidelitatis. s. nō multas lachrymas
 d multas obsecratōes i cordis puritate: qd
 i faciūt: 7 sic p3 ppositū dubiū: 7 pars. 2.
 Pars 3tia bui? sermonis i q dederat q
 ratio mētalis dignior ē orōne vocali.

Ertio attēdēdū ē q mētalis oratio
 dignior ē vocali: q cōclusio sic recla
 rat fm Alex. vbi s. 7 Bona. in. 4.
 is. pre. 2. ar. 2. q. 3. Et l. bo. 2. 2. q. 83.
 12. q. 1. Qd ozo mētalis excedit orōnē vo
 cālē i trib? Primo qz ipsa ē affectuosior. iux
 tād Eia. 25. Aia mea desiderat te i nocte.
 Secūdo qz ē cōuenientiōr iuxta illud Jo. 4.
 spūs ē de? 7 eos q adorāt in spū 7 veritate
 lozare oportet. 6. qz ē p tuosior. iuxta illd
 Aug. sup Jo. sermōe. 9. Quid pdest strepi
 us oris muto corde? q. d. par vel nihil. vñ i
 rmoē te oratōe idē ait. Qñ qz orat sanctū
 d se vocat spū: id oratio magis ē agenda
 de q voce. Del? eni ē spūliū orare corde
 ne sono vocis q solis pñis sine intuitu mē
 tis. pec ille. **C** Qñ ad clariorē noticiā attē
 d fm Alex. 7 Bona. Qd vocalis ozo ordi
 at ad mētālē 7 nō cōuerso. Qñ intelligē
 tū ē q quedā oratio ē pure mētalis: qdam
 pure vocalis: qdam mētalis 7 vocalis simul.
 Pure mētalis ē qñ labia nō mouent sed cor
 lū ad deū loquit. Pure vocalis ē qñ aliq
 bil cogitat de his q dicit nec ingūali: nec i
 ali: sed cū orat fabricat castella: 7 sic cōce
 dū ē simpliciē q ozo mētalis excedit vo
 cālē. Alia pō est mixta in q. orat qd mēta
 ler 7 vocalis sit: 7 rebat distinguēdū ē: qz
 verba illa ipediūt affectū: qz si inflāmat
 q immediate fer i deū: 7 tali ad inuētilioz

ē pure mētalis. Aut verbis illis innatur affe
 ct? 7 inflāmat 7 sic vtilior ē vocal. 7 mlti sunt
 tales 7 maxime qñ sūt mltū spūales: ad qz
 affect? puocādos oratiōis vocales sūt istitu
 te: vt dictū ē s. Si pō qñ af vt oratio mēta
 lis sit satisfactoria cū nō ipnat a sacerdote
 7 sit multū delectabilis. Rñdit Bona. vbi
 s. Qd ois ozo ex charitate facta si recte fiat
 penalis ē 7 satisfactoria: qz nūq est ita dele
 ctabilis qñ sit penalis añcedēter vel psequē
 ter vñ cōcomitā: 7 qz mētalis ē grē spūalis:
 non iponit a sacerdote. **C** In sup pō q inter
 cōs pēcipue satisfaciē q ē magis gēnebiūdar i
 q maior clamor cordis ē ad deū p vntia pec
 cator: becaut i aliqñ ē vocalis i aliqñ ē mē
 talis: 7 sic p3 3tia conclusio. **C** S circa p dicta
 oia cōueniēter orit illud dubiū. s. inf oratio
 nes vocales qñ sit dignior 7 efficacior. Rñdet
 Ric. in. 4. dis. is. ar. 4. q. vlti. Qd inf alias
 orationes ozo dñica est dignior 7 efficacior
 Qd pbat triplici rōne. Primo rōe auctorit
 dignitatis: qz xps ore suo immediate illā fecit
 7 discipulos suos docuit: vt bēf Math. 6.
 vñ **C** rpan? in epla ad frēs de expositiōe ora
 tiōis dñice. Que eni pōt cē spūalis ozo quā
 q a pō nob data ē a q nob spūs scīs missus
 ē. Que pba apud pēz pcatio quā q a filio q
 ē veritas de ei? ore plata ē: vt alie ore quā
 docuit nō ignorātia sola sit sed 7 culpa: qñ
 ipse posuerit 7 dixerit: Reijcitis mādātū dei
 vt traditionē vestrā statuāt. Qremus itaq
 frēs dilectissimi sic mgr de docuit. **A**mica 7
 familiar? ozo ē deū de suo vsu rogare: ad au
 reas suas ascēdē xpi: orōnē agiscat p filij sui
 verba cū pē facim? q bitat int? i pectore ipse
 sit 7 in volūtate: tūc ipsū bēam? apud pēz
 aduocatū p pētis nris: qñ pētores p relictis
 nris pērim? aduocatū nri pba pmam? Dec
 ille. **E** dignior rōne sensētiōse breuitatis
 qñ multū cōmēdat orōnē vocalē. **M**ultipli
 cē eni vtilitatē breuitas ei? parit fm Alex.
 Qd facili? scit meli? retinē: frequenti? ite
 rat: dicēte min? fastid: rōzātē cito exaudiri
 inuit: plus affectu q ore orandum esse sigt:
 ignorātē incusat. bec Alex. in. 4. pte. vñ de
 Aug? in epla ad probā ait: Dicit frēs i e gy
 pto crebras quidē habē orōnes s7 eas tñ bre
 uissimas 7 rapti qdāmō iaculatas: ne illa
 vigilā erepta q orati plurimū necessaria ē
 ppē pductiores mores euanescat. **Dec ille.**

John G. Thompson.

Mi sequitur
me non ambulat in tene-
bris. Scribitur hec verba
Ioh. 8 post calū pmi pe-
rētis nři frēs charissimī
adeo būana conditio ob-
tenebrata ē: vt nisi supnaturali claritate illu-
stret solū dina r obcura gambulet. Qua
ppter lux illa indefectibz bozat nos in pro-
phetia bodierna atq; i euāgelio ad illaz per-
tingē orationē recurrere. Nam ppbetia pr.
Esa. 49 ait: In tpe placito exaudiui te: et vi-
di salutis auriliat / In q tuie? seruauit e: et vi-
di te in sedus pplii: vti nā suscitares frā? pos-
sidere o b deditates dissipatas: vto iceres bis
q̄ vincisti sit erite: et bis quin in tenebris sunt
reuelamini. etc. Ibi i euangelio qd g dicebat
Iesus turbis iudean: Ego sum lux mundi
ppcrea pcclndit verba pposita. Qui sequt
me iugē ozando nō ambulat in tenebris. s.
pcctōy ad tenebras exteriorozes ducētū sed ba-
bebit lumē vite. s. ezne. Itz iugē aduertendū
est: q ad hoc q oratio fit pficua necesse est
q fiat cū magna attēctione. Nequa in pñt-

armonie tres colu
 ma vicef eius arte
 vicef q^a attention
 et q^a necessitatio
 ¶ Para pma bñi
 tur q^a necessitate a
 ¶ Primo in
 in oratione
 vtrū oīz
 bñz intellectu cu
 vñz. Qd oīz bñz
 intellectu cu qd o
 telligi: q^a in orone
 illud qd petif lue
 vñz teneamur iell
 ge et actu semp v
 re oratione. i. qd
 qd petif siue orat
 2 pfectif litters
 bere oīzōis intell
 qd oratio vicit tñ
 tas debet le glibe
 lectū. Ad q^a p
 telligē q^a duplex
 infirmorū: altera
 infirmorū cā est c
 pornitatis quā m
 mar: vnde illi l. z
 c. Hier tñz fieri
 re: spēs quas vidi
 nant q^a nolite eas
 tle aciem mentis
 itis magis oīz ige
 tibus obrepūt. De
 ut mentis excessu
 tozandaf: Pū
 dantia deuorionif
 ad deū postulat
 eius magnitudine
 fatur. Decille. ¶
 sūto tōo tamen c
 Mens que ante c
 pationibz occupa
 totum illi imagine
 occurrūt aditūz
 bere ad celestē dē
 ¶ Secūda ad est fr
 hugo. vbi sup. l.
 ¶ q^a q^a p ceteris vñ
 leria omnibz pce

sermone tres considerationes faciemus. *Prima* dicet eius attentionis necessitas. *Secunda* dicet ei attentionis modalitas. *Tertia* dicet ei necessitatis manifestabilitas.

Prima huius sermonis in qua tractatur de necessitate attentionis in oratione.

Primo in isto sermone. Querit vtrum in oratione sit necessaria attentio. Et vtrum ozo vocalis sit alicuius efficacie ubi intellectus eius quod dicit. Et. *R. Alex. vbi. s. Qd ozo nē balere efficacē effectū sine intellectu eius quod dicit duobus modis potest intelligi: qz in oratione duo sūt. i. ozois actus: et illud quod petit seu oratur. Qd ergo huius vtz teneamur intelligere quod oram? dicendū qz de actu semp ē verū: qz oēs debēt intelligere orationes. i. quod orāt advertere: de eo vero quod petit siue orat nō oportet nisi in magnis et proiectis litteratis: nec isti tenēt semp habere ozois intellectus. i. qz actu intelligant quod oratio dicit tñ iuxta quod potest bñana ifirmi tas debet se q̄libet cōvertere ad ozois intellectū. Rō aut quare ozois semp nō ē pñct? intellectus duplex potest assignari. vna ē ex parte infirmorum: altera ex pte pfectorum. Ex parte infirmorum cā est cogitationū mūdānarū im portunitas quā maxime tpe ozois experimur: vnde *Is. li. 2. de sumo bono. c. 25. dicit. Vltimū fieri solet vt imūde copozaliū rez spēs quas vidicim? nostris mētib? opponant? et nolētes eas cogitemus: quātūqz ab eis aciem mentis advertere nitimur tāto se iste magis aio igerūt obscenīqz i nobis motibus obrepūt. Nec ille. Ex parte pfectorum cā est mentis excessus in deū: pñ Hugo de p̄tu te orandi ait: Pura oratio ē quādo ex abundantia deuotionis mēs ita accendit vt cum se ad deū postulatū puerterit pre amoris eius magnitudine etiā p̄titionis sue obliuiscatur. Nec ille. Prima ergo caret fructu et si nō toto tamen tanto: vnde *Isido. sic dicit. Mens que ante ozois vacās illicitis occupationib? occupat. dñ in ozois venerit cōfestim illi imagines rez quas nup cogitauit occurrūt aditūqz p̄cis obstruūt nisi mens libere ad celeste desiderii erigatur. Nec ille. Secūda aut est fructus abundātia. iuxta illud Hugo. vbi sup. hoc gen? orandi ē in forme et q̄ p̄ ceteris vnicū: tñ est apud deū pre ceteris omnib? preciosū. Qd si cōtradica ē sic***

scdm diffinitionē Damascē. Ratio ē ascensus intellectus ad deū: sed nō videt possibile qz intellectus nō intelligēdo quod dicit ad deū ascendat: quia intellectus ascendere nō ē nisi magis et magis intelligere: ergo rē. *Preterea si dicat gl. sup illud psal. Psallite sapiēter ait. Nemo sapiēs facit qz nō intelligit: ergo psallendo siue orādo semp ei? quod dicit debet ēē intellectus. Rūdet qz bene verū ē si de actu intelligit qz nemo sapiēs facit quod nō intelligit sed in illo qz actu exerceat nō semp bñ veritatē vt planū ē: ergo rē. Preterea si dicatur. Ver. ait: Si ore oro et mente vagantē foris habeo fructū ozois perdo. Et *Isi. de sumo bono. li. 3. c. ait. Longe est a teo animus qui in oratione cogitationib? fuerit occupatus. Tūc ergo veraciter oram? qñ aliunde nō cogitamus. Nec ille. ergo scdm ipsum. et Ver. veritatē ozois et vtilitatē perdere est aliunde cogitare. Rūdet qz isti doc. volunt dicere qz totaliter perdat ozois fructus nisi forte mens ita foris euaget qz nec actū orandi nec orationis sententiā aduertat: qz tūc non oratio vtētis rōne sed qñ epistētis oīno sine vlu rōnis diceret cui? status infructuosus oīno reputat. Et id ait *Th. in. 4. di. 15. Et Durādus li. p. parte pma. di. 8. q. 1. Qd si ex pposito in oratione mēte vagat p̄ctū ē et impedit ozois fructū. Vñc dicit Aug. in regula psalmis et hymnis cū oras deū b̄ verset in corde quod p̄fert in ore. Nec ille. Et hoc intelligit de oratione vocali ad quā obligamur ex institutione et iniunctione ecclesie. Et ideo precipit clericis qz officiū diuinū quātū de eis deo dederit studiose celebrāt pariter et deuote extra de cele. miss. c. valētes. Quagatio vero que fit p̄ter orationis intētionem ozois fructū nō tollit. vnde *Bas. dicit. Si debilis tatus a p̄cto fixe nequis orare: quātū potes te ipsum exhibeas: et de? ignoscat eo qz nō ex negligētia: s̄ ex fragilitate nō potes vt oportet assistere coram teo. Nec ille. Et sic patet par. prima.****

*Prima secūda huius sermonis in qua tractatur an mentalis attentio sit in oratione necessaria. Secūdo ad maiore predictorum tractationē aduertendū est scdm *Th. in. 4. di. 15. ar. 2. q. 5. et 2. 2. q. 83. ar. 13. Et sic patet in. 4. di. 15. arti. 4. q. 6. Qd potest applicari intētio ozois vocali tripliciter**

aut ad verbū: aut ad sensū: aut ad obiectū.
¶ Primo ad verbū. s. ad vocales. plationē
7 formationē verborū. s. ne in eis homo ali-
quo modo erret maxime corrupte pferēdo
scripture sacre verba. **¶** Secundo pōt appli-
cari ad sensum verborū que in oratiōe pferi-
mus: vt scilicet ille qui orat pba oratiōis et
petitiōis intelligat. Et ex due attentīdes nō
sunt necessarie maxime in simplicib⁹ 7 idio-
tis: s. tñ in litteratis quātū humana fragi-
litas patit vt dictū est sup̄a. **¶** Tercio
pōt applicari attentio ad obiectū. s. ad deum
quē oram⁹ 7 laudam⁹: vel ad rē p quā ora-
mus: 7 hanc attentionē etiā idiote 7 simpli-
ces habere possūt. Prima attentio est bona.
Secunda melior. Tercia optima reputat.
Prima attentio grēda ē ppter secundā 7 scda
ppter terciā. Et si oēs sūt bati nō possūt sp
porior pponēda ē: qz ea q sūt ad finē nō relēt
impēdire finē magis aūt pmoūere: qz scdm
p̄bm 2. pbi⁹. Finis necessitate q sūt ad fi-
nē. Deniqz p hac triplicē attentione oīo nra
efficiē fructuosa: sine illis autē existimaf de
nūero eoz qd⁹. **¶** Patb. 15. dñs ait: Popu-
lus hic labijs me bonozat: cor autē eoz longe
est a me. Et sic patz pars secūda.
¶ Pars tertia huius sermonis in qua tra-
ctatur de oratiōis modalitate. s. qualis esse
debeat attentio.

¶ Tercio notādū ē scdm p̄dictos doc.
ad maiorē dictoz eidentia: q qñ
querit an attentio mētis in oratiōe
sit necessaria. Necessariū aliqd dī dupliciē
¶ No mō p qd meli⁹ puenit ad finē: 7 sciat-
tentio absolute necessaria ē oroni saltē quo
ad obiectū. Alio mō dī necessariū sine quo
nō pōt cōseq res suū effectū. Est aut triplex
effect⁹ rōnis. p̄m⁹ qd ē dī meditatio: secūda
impetratio: terci⁹ relectatio. **¶** Quātū ad
p̄mū effectū. 7 etiā ad scdm nō ex necessitate
reāqrit q attentio ad sit oroni p totū: s. vi p̄me
intentiōis torā oronē meritoria facit seu red-
dit. **¶** Qd⁹. **¶** A lo. vbi. s. duplici exēplo decla-
rat q etiā ponit. Ri. p̄ exēplo viatoris vi. Qd
non oportet q ille q pegrinat sp cogitet de
cūmo sue pegrinatōis: exēplo mīe vi. Qd
nō oportet q ille q dat clyna sp cogitet de ro-
p cui⁹ amozedat clyna: s. sufficit semel. s. in
p̄ncipio cogitasse: p̄tute cuius cogitatiōis
clyna ē meritoria. Si aut tāta sit euagatio

mētis q oīno p̄t p̄me attentīdis debeat: t̄hic
elemosyna nō ē meritoria s̄t nec talis oīo.
¶ Quātū aut ad 3m effectū. s. relectationē
7 spūale mētis refectionē sp ē necia attentio
qz efficaciā spūalr reficiēdi ipsū oratē nō bz
vocalis oīo nisi qd in eā pcomittat attentio.
¶ Et sic intelligit illud p̄bū apli. **¶** A lo. 14.
Si orem lingua supple tñ mēs mea sine fru-
ctu ē. **¶** Hiero. de ple. di. s. c. nō mediocriē
ait: Melior ē qñq psalmoz cātatio cū cor-
dis puritate ac serenitate 7 etiā spūali bilari-
tate q totū psalē iij modulatio cū anxietate
corāis atq tristitia. **¶** Et in c. nū. ait ad ru-
sticiū: Mūq de manu tua: aut oculis tuis li-
ber psalterij discedat. P̄icat ad p̄bū vigilat
sensu: oīo sine intermissiōe: nec vanis cogi-
tatiōib⁹ patēsit cor p̄terq anim⁹. **¶** Decille
p̄pterea peludit **¶** Ps. de ple. di. i. in. c. qñ.
di. Qñ aut stam⁹ ad oronē frēs dilectissimi
vigilare 7 incūtere ad p̄ces toto corde t̄be-
ni⁹. Cogitatio vōis carnalis 7 secularis absce-
dat: nec qd q̄ t̄icanim⁹ q id solū cogitat q
p̄cat id etiā sacerdos an oronē p̄fatiōe p̄mis-
sa parat frat⁹ mētēs dicendo. Surū corda
vt dū rīdet ipsi: Datem⁹ ad dñz. ad monea-
tur nūbū aliud se q̄ t̄en cogitare t̄be. **¶** Clau-
das p̄aduersariū p̄ct⁹ 7 soli deo pateat: nec
ad se t̄ostē t̄i t̄pe oronis tenire pariat. **¶** Dec-
ille. **¶** Insup diligētē aduertēdū ē. Qd ad
p̄dictā attentione acq̄rēda q maxie aīas tuas
reficiat tria mltū pdesse p̄nti p̄mū ē cordis
reuocatio: 2m dī sui ipsi. 3m consideratio. **¶** Ii-
li⁹ q orat reuerētie exhibitiō. **¶** Primus g
dī cordis reuocatio. s. ab exteriorib⁹ ad me-
ritoria: tū illis. **¶** Patb. 6. **¶** In aut cū orauer
intra cubiculū tuū: 7 clauso hostio ora p̄ez
tuū. Ingressus. n. in cubiculū ē cordis reuo-
catio: clauso hostio ē cordis intētio. Fatuū
ē. n. t̄en iuocare vt ad se veniat si t̄o est non
expectet t̄on. **¶** Her. ait: Qd nobis consumur
desse grām: s. iusti ipsa grā cōgrit nōnul-
los sibi deesse. p̄pterea. **¶** Rū. ait: Purgādas
ē p̄mū anim⁹ atq a tpaliū rez cogitatiōib⁹
legregād⁹: vt puta acies cordis ad t̄en vere
7 simpliciē dirigat. **¶** Decille. **¶** P̄pone g aīa
mea t̄pe oronis oēm sollicitudinē sc̄li oēz ex-
trinsecā cogitationē vt toto corde i t̄u dīri-
garis. **¶** Aug. ait: in li. de p̄mōe t̄nī mē-
te: **¶** Clauso hostio ora p̄ez tuū in abscondito
parū ē inquit intrare cubiculū si pateat im-

perfunis cogitatio
sū impoſe ſe iū
pū: hoc ſue tpalia
ſerius cogitatioes
ſentiamatū oib⁹
affirmat. **¶** Hiero. iij.
mō vīdēdi vī. **¶** Hi-
nē vt aliquā tñ ai
gatur tibi oppoſit
lūreptu remor⁹ lo-
quati eſt mltā tēpē
excitatos foris cogi-
tationē ſtudii: tam
ma 7 p̄ſa de futu-
ris occupatiōes
ſes. **¶** Decille. **¶** P̄ci-
ad oronē attentio
vnde. **¶** Her. ad hū-
noſmetipſos cor-
eiam ad faciē: 7 i-
nionē t̄e nobis ipſi
ſi. t̄eſſ: bono ai-
re 7 ſere debemur
ſūt q̄ comiſim⁹:
clā q̄ timen⁹. **¶** De-
ſi quis cognouit
dare man⁹: ſuas
celo. 7 c. **¶** Orem⁹
ſerā tuā: multū
riculoſum bui⁹ n-
grauitatē 7 pena-
ad domini tuū: a-
vult ſaluare: 7 ſu-
collecta deuotiū
Aug. in li. de
quo a ſpectu a no-
miſeria ſimul 7 c-
derare poſſim⁹
ad oronis ſtudii
tas nātoz maloz
ad effectū trabe-
tens inter mala
humana ad or-
te neceſſitate cō-
aut t̄repidans i-
Decille. **¶** Terti-
no candā dicit
Aed ſi aſti. 12.
bona gratia: m-

portantibus cogitationibus? hostiū p qd ea q foris
sūt impiope se iūgūt 7 interiora nra irrum
pūt: hec sūt tpalia 7 visibilia q per carnales
sensus cogitationes penetrāt 7 turbāt varioz
fantasmatū oib? generāt. **Decille.** Hoc idē
affirmat **Augro.** in epla ad celantiā de recto
mō viuēdi dī. **Ita** habeto dom? sollicitudī
nē vt aliquā tñ aīe vocationē tribuas. **Elī**
gatur tibi oportun? 7 aliquātulū a familie
strepitu remor? loc? in quē tu velud in portū
quasi ex mīsta tēpestate curarū tērecipias: et
excitatos foris cogitationuz fluctus secreta
trāquillitate cōponat: tantū ibi sit diuine le
ctiōis studiū: tam crebre oionū vices: tā fir
ma 7 pssa de futuris cogitatio vtoēs reliq
tpis occupatōes facile hac vacatōe cōpen
ses. **Decille.** **Pōm** q pdest ad puocandū
ad oionē attentionē ē lūi ipsi? cōsideratio:
vnde **Ber.** ad fratres de mōre ait: **Debem?**
nosmetipsos coram deo cōstitūere quasi fa
ciem ad faciē: 7 illumie ei? pspicere tribula
tionē te nobis ipsis nobis venientē. ppter ea
Iti. de sū: bono ait: **Cū** deo assistim? gēme
re 7 flere debemus reminiscētes q? graua
sūt q cōmissim?: quāq? dura inferni suppli
cia q timem?. **Decille.** **Pinc.** 3. **Regi.** 8. dī.
Si quis cognouerit plagā cordis sui 7 ostē
derit man? suas in domo bac: tu exaudies in
celo. 7c. **Ad** remplare ergo anima mea mi
seria tuā: multitudinē pctōz tuoz: statuz pe
riculosum bni? mūdī: mortē ptime futurā:
grauitatē 7 penarū acerbitatē: 7 reuētere
ad domū tuā: ad creatorē tuum. 7c. qui te
vult saluare: 7 sic tota in temetipsa i vnum
collecta deuotius 7 feruentius orabis. **Itam**
Augu. in lib. de orādo deo. **Quo** studio et
quo affectu a nobis orandus sit deus ex nra
miseria simul 7 cōditoris misericordia cōsi
derare possum?. **Quid** enī affectus boiem
ad oionis studiū excitaret q? miseria? calamī
tas tātoz maloz qb? pmiss? aut qd iocūdi?
ad effectū traheret q? misia cōditoris q? to
tiens inter mala sua experit? ne ergo mens
humana ad orandū sit pigra illi ex vna p
te necessitate cōpellit? 7 ne aut diffidēs orat
aut trepidans illic misericordia dei puocat
Decille. **Aertū** qd pdest ad attentionē re
uocandā dicif reuētie pibitio: iux illud
Ecclēsiast. 12. **Pro** reuerentia accedet tibi
bona gratia: mltū enī deberet nos reddere

attentos 7 reuētes in oione q cū dño ma
iestatis loqmur: vnde **Ben.** 18. dicit **Abra**
bam loquar ad dñm deū meū. **Quia** ergo
orās loquif cū deo 73 hoc cū magna reue
rētia exhibere: vñ **Aug.** de salutarib? **to**
mētis ait: **Hoc** mi frāc stude in vita tua et
oionē tuā puram offerri dño ne cogitatio dea
bui? seculicōturbent animū tuū: neq in di
uersa rapia ē mens tua. **Memēto** enī te sub
dei share cōspectib? qui occulta cordis pspi
cit 7 secreta tue mētis nouit. **Vigilāter** igit
asta in cōspectu dei in tpe tribulatiōis 7 oio
nis vt iminentē diaboli tētatōnē facili? pos
sis euadere. **Decille.** **Et** ideo admonet nos
ipse de? dī. **Placate** et videte qm suauis est
dñs: vbi nō. q fm diuersas meditatiōes de
deo sequif diuerse affectiōes. **Meditatio**
nes iusticie diuine sequif affectio timoris.
Meditationē misericordie affectio spī **De**
ditationē sapiētie oia nuda vidēris affectio
erubescētie **Meditationē** extollētie affectio
bonozis. **Meditationē** bonitatis aut benefi
centie affectio gratitudinis 7 amoris. **De**
ditationē suauitatis diuine affectio que dici
pōt sancta eluries. **Et** sic p3 q affectū mētis
sequif affect? oionis. **Quo** oia debēt fieri nō
solū reuerentia mētis sed etiā corpis 7 econ
tra vnde **Augu.** de cura agenda pro mor
tuis dicit. **Quod** orātes de membris sui cor
poris faciunt supplicationib? cōgruit: cum
genua figurant: extendunt manus: pster
nunf solo: 7 si quid aliud faciunt visibīliter
q? uis eorum inuisibilis voluntas et cordis
intentio deo nota sit: nec ille indigeat his in
dicijs vt ei anim? pandat humanus: s? bñe
magis seipsum ad orandū gementūq? bu
milis atq? feruentius excidet: sed nescio
quomōdū bi motus corporis nisi animo prece
denti fieri possint: ei idē rursus exterius visī
bīliter factis iste interior inuisibilis q eos sa
cit attingere: ac per hoc cordis affectus qui vt
facerent precessit: 7 quia facta sūt pfit. **Alie**
rum si eo modo quisq teneatur vel etiam li
getur vt hoc de suis membris facere neque
at: nō ideo nō orat interior homo 7 añ ocu
los dei in secretissimo cubili verbi cōpungit
tur. **Decille.** **C.** **Quanta** autē vigilantia 7
attentione debeat homo orationi insistere
patz exemplo. qd legif in vitis patz. **Qd.** f.
quidā frater patiebat molestiam a spiritu

fornicationis: et abiit sepe ad seniores ut oraret pro eo. **U**ng. frequens oratio senioris est non inuaretur in nocte ostendit indignitatem fratris esse in causa quare non exaudiret: vidit enim senior monachum sedentem et mente vagantem: et spiritum fornicationis in diuersis fornicatis mulierum apud ipsum ludentem et ipsum cum eo delectari: vidit etiam angelum domini stantem et indignantem propter eundem fratrem: quia non surgebat: nec prosternebat se in orationibus ante deum. **Q**uo cognito dixit fratri senior. Impossibile est a te discedere spiritum fornicationis alij spiritus orationibus nisi et tu vigilaueris pro te ipso oras. **N**on audies frater copulatus est corde. Et per afflictionem corporis et vigilantiam orationis misericordiam promeruit. Attente ergo ora anima mea et cum reuerentia cordis et corporis preces effundas ut et tu exemplo huius merearis in presenti consequi gratiam et peccatorum tuorum veniam: et in futuro gloriam. Amen.

Dominica de passione in mane de memoria mortis nos ad penitentiam inducens.

Sermo 74

Abraham pater noster mortuus est et prophete mortui sunt. Scribuntur hec verba Job. 8. Respicientes fratres charissimi mihi et profundo suspirio crudele mortis terminum ad quam propter peccationem primorum parentum omnes generaliter obligamur non possumus absque dolore cordis et amaritudine mentis ipsi recordari. Dulce enim esset gaudere in hoc mundo: dominaret regnare nisi mortis memoria adesset: iuxta illud Ecclesiastici. 41. **M**ors est amara est memoria tua. **I**dcirco septem numero in memet ipso cogitavi nihil esse utilius anime peccatrici ad vitiorum fugam et veram penitentiam pagendam quam frequens mortis memoria. **N**ihil enim ait **A**ugu. sic reuocat a peccato quam frequens meditatio mortis. propterea Ecclesiastici. 7. **I**n omnibus operibus tuis memorare nouissima tua et in eternum non peccabis: unde et **H**iero. ad **P**aulinam inquit: facile contemnit omnia que se semper cogitat esse mortuum. Et ad **A**lyprianum denno dicit. Qui enim quotidie se recordatur esse mortuum contemnit presentia: et ad futura festinat. **M**axime et **S**eneca ad **L**uci. Nihil tam

eque tibi presens ad contemplationem omnium rerum quam frequens ista cui cogitatio. **P**latonis enim sententia est prout **H**iero. ad **Belio**. **D**ivulsi sapientium vitam meditatione est mortis. **U**ng. mortis memoria sit tamen utilitatis congrua dux in isto sermonario de penitentia aliquid de morte ad ipsam penitentiam inducenda tractare. **D**e qua iuxta orationem nostram tria considerabimus. **P**rimum dicemus mortis originem. **S**ecundum dicemus mortis voluntatem. **T**ertium dicemus mortis remediatio.

Mors prima huius sermonis in qua declaratur

per mortem beata corporis sortum habuerit.

Primo igitur de mortis origine tractantes sciendum quod mors non est a deo nec a natura instituta sed a culpa perpetrata. **N**am **S**en. 2. dictum fuit primo homini: **Q**uocumque die comederis ex eo morte morieris: quia a contrario sensu: si non comedis: nec ipse nec alij mortui fuissent. **A**d cuius dicti declarationem. **T**ria dubia mouent. **P**rimum est si **A**dam non peccante posset corpus ipsius dissolui. **A**d quod respondet **S**en. **B**ona. in 2. dist. 19. ar. 2. q. 1. **Q**uod si illi ablatum absolutum posset determinare hoc verbum posset sic habere veritatem predicta locutio. **E**st enim sensus quod **A**dam dum existeret in statu innocentie posset habere ut corpus eius dissolueretur. **P**ossunt etiam dicti ablatum determinare actum qui est dissolutio: et sic locutio est falsa. **E**st enim sensus quod **A**dam posset dissolui in statu innocentie ita quod simul esset innocentia et mortis sine corruptionis pena. **E**t hoc est impossibile prout dicitur ordinem diuine iusticie que nullam inordinatorem in vniuerso sustinet. **N**am pena non ordinatur nisi per culpam: nulli ergo potest inesse nec pena: nec mors nec corruptio nisi cui prius inest culpa: **I**gitur anima non peccante impossibile fuit corpus a deo dissolui. **Q**uod confirmat **A**ugu. 12. de ciuit. dei. 3. c. vi. **S**ed etiam enim primos homines ita fuisse institutos: ut si non peccassent nullum mortis genus experirent: sed eos dum primos parentes ita morte fuisse mulctatos ut quicquid eorum stirpe fuisset exortum eadem pena teneretur obnoxium: per magnitudinem quippe culpe illius damnatio naturam mutauit in penam: ut quod aliter precessit in peccatis primis hominibus sequeret in ceteris nascens. **P**ec ille. **Q**ui etiam in te baptismo punior ait: **N**ec bar ordo iusticie ut sic anima domino suo ita corpus ei obediret: et sic per primum dubium. **C**onsequenter

habetur et per ista in
vela gra. **A**d quod
2. q. 1. **Q**uod si
iungunt. **S**apientia
et anima: dispositio
clenter disponit a
sufficere natura. **A**
trahit immortalis in
qua non habebat a
et immortalis per ge
complexionem: quod
potest boi contingere
pugnationem: aut
aut per extrinsecam
igitur dicit pugnationem
riendi: habebat et
dum euadendi boi
a natura: primigeni
ad primigeni genus in
complexionem: et a
que illud corpus
idoneum erat primigeni
mentem: pugnationem
enim non posset anima
in communi corpore.
bonum gratie per quod
illud regere et eleuare
clia custodire: et
ri subiacere. **E**t
nas mores: et quod
vis nutritia potest
mentem sibi suffici
bant virtutem ac
idoneus erat ut
ptione bonum in
dum paulatim
cuius alimentum: in
cuius ligno quod
sumptionem repar
hoc quidem fuit
ficio conditoris
quo ad tertium ge
nem. **A**d fortia
dum nocua: sapi
nec habebat noc
tatem habebat
reret morte: ven
omnino non ledere
a respeciali: pun
bat ut sub pedib

dubium est ut ista immortalitas esset a natura
vel a gra. Ad quod respondet **fm. Bo. vbi. s. ar.**
2. q. 1. Qd sicut cum dicitur bō est beatificabilis dno
tangunt. s. aptitudo et dispositio. Aptitudo
est a nā: dispositio est per gram per quā suffi-
cienter disponit ad gloriā: nec sine ista pōt
sufficere natura. Sic et in pposito bō dicitur po-
terat immortalis in statu innocentie p naturā
qz a nā habebat aptitudinē. Poterat etiā di-
ci immortalis per gratiā: qz a gratia habebat
cōplexionē: qd euidenter sic patz: tripliciter
pōt bōi cōtingere mori. Aut. s. p elementorū
pugnationē: aut per bumidi cōsumptionē:
aut per extrinsecam lesionē. Immortalitas
igitur dicitur puationē bōi triplicis modimo-
riendi: habebat enī in statu innocentie aptitu-
dinē euadēdi hoc triplex gen⁹ mortis ptiū
a natura: ptiū qz a gratia. **Primo** qtu-
ad pmiū genus mortis corpus valde bñ erat
cōplexionatū: aia te se incorruptibilis erat
que illud corp⁹ regebat et cōseruabat: et ita
idone⁹ erat pmiū bō q nūqz deficeret p ele-
mentorū pugniā: s; tñ illud nō sufficiebat: hoc
enī nō posset aia peccatū facere si poneret
in cōsummū corp⁹. Et ideo datum fuit illi aie
donū gratie per quā posset corp⁹ pseruare
illud regere et elementa quasi in quadam ami-
cicia custodire: et hoc qdū vellet suo aucto-
ri subiaccere. **Secundo** quo ad secūduū ge-
nus moriēdi qd est per bumidi cōsumptionē
vis nutritiua potens erat ad cōuertendū ali-
mentū sibi sufficiens: et alimenta efficacē ba-
bebant virtutē ad nutriendū: ex quo homo
idoneus erat vt cōseruaret in eo sine corru-
ptione bumidi radicalis. Sed qz tale bumidi-
ū paulatim psumit nec pōt reparari p qd
cūqz alimentū: ideo data erat virt⁹ specialis
cuidā ligno qd dictum ē lignū vite: per cui⁹
sumptionē repararet bumidiū radicale. Et
hoc quidē nō fuit ex cōditione nā sed ex tene-
ficio cōditoris sicut dicit **Augu.** **Tertio**
quo ad tertiuū gen⁹ qd fit per extrinsecā lesio-
nem. Adā fortis et potens erat ad repellē-
dū nociua: sapiens et diligēs ad precauēdū
nec habebat nociua extrinseca: et ideo idonei-
tatem habebat vt per nullū lesionem incur-
reret mortē: verūtāme qz bestie et alia ipsuz
omniū nō lederēt. hoc nō erat a natura sed
a rei speciali prouidentia: que ita enī custodie-
bat vt sub pedib⁹ eius omnia subiacerent vt

nihil cuperet ipsū offendere: et si cuperet nō
valeret. Et sic patz q illa immortalitas ptiū
ad aptitudinē erat a natura: quātū vero ad
cōplexionatū erat a gratia: et sic patz scdm
dubiu. **¶ Tertiuū dubiu** est vtrū eadē esset
immortalitas innocentie per essentiā cū imor-
talitate glie si homo stetit. **R. fm. Bon.**
vbi. s. q. 2. Qd sicut in statu innocentie pote-
rat homo peccare et nō peccare sic aia poterat
corp⁹ cōtinere et nō cōtinere: et homo pote-
rat mori et nō mori. Quia vero in statu glie
impossibile ē literū arbitriū peccare impossi-
bile ē etiā aiam corp⁹ deserere. Quādamo-
dū igitur ipsius liberi arbitrii potētia in statu
innocētie et glie est eadē p essentiā: differēs
solū scdm statū et dispositionē superadditā:
sic illa potētia cōtinuādū et regēdi corpus q
dicitur immortalitas per essentiā est eadē: diffe-
rens sola dispositione superaddita. Et ideo
quādo querit⁹ vtrū immortalitas innocentie
et glorie siue meriti prie eēt eadē. **R. Resp.**
deri pōt q eadē est qtu ad potētiā s; alia
qtu ad dispositionē superadditā. vel vt p
pzius dicam⁹: vna et eadē est s; altera siue
alterata: et sic patz tertiuū dubiu. **¶ Patet etiā**
qz grauis fuit culpa ista que impio mor-
tis oēs subiecit. Nā et illos pimos parentes
qz vltra quingētos septētos septingētos
octingētos et noningētos vixerint annos
attamē mortui sunt: vt habet **Gen. 5. Qd**
antez tādiū superuixerint scdm **Richo. de**
li. fuit. 5. rationib⁹. **Primo** ex bonitate com-
plexionis pmo paretū: fuerūt enī a deo im-
mediate formati et per cōsequēs optime cō-
plexionis et sic ad longiorē vītam dispositi.
Secundo ex mō vīendi: quia nō ita laute
vīuebāt sed tempore. **Tertio** ex bonitate nu-
trimenti: qz ante diluuiū terre nascētia fue-
rūt meliora quā post. **Quarto** ex sciētia ade-
quia format⁹ fuit ad perfectionē sciētie: et
ideo cognouit virtutes fructuū et barbarū
que faciūt ad cōseruandā sanitatē et vitam.
Quinto ex dispositiōe diuina hoc ordināte
vt per longā hominū vitā: vt dictum ē: cito
multiplicaret⁹ gen⁹ humanū. **Quāto** igit⁹
vt dictū est diu superuixerint: tamē mortē
euadere nō potuerūt: quod nobis etiam ex-
emplū esse debet: quia necesse est vt moria-
mur: vnde **Ihero⁹ ad Heli. de morte nepo-**
ciani. Debem⁹ igit⁹ et nos animo pmeditari

quod aliqui futurum sum? et quod velim? nolum? longius ab esse non potest. Nam si non ingētos vite excederem? annos: ut autem diluvium vivebat humanum genus? et matutale nobis tempus datur? narē tū nihil esset p̄terita longitudo q̄ esse tēpore desisset. Et enī quid inter illū q̄ vivit decē ānos? et illū q̄ mille post q̄ idem finis vite adveniret? et inexcusabilis mori necessitas transactū ē tantū dē: nisi q̄ magis se nec onustis p̄tōp̄ fuisse p̄ficiat? Optima queq̄ dies miseris mortalibus eūi. Prima fugit: subit morbi tristisq̄ senectus. Et labor? et dīre rapit inclemētia mortis. Hec ille. Confirmant predicta per. 7. text? legum Imperialiūz. Quim? habet in auctētico de nup. s. deinceps. col. 4. cōsti. i. vbi sic scribit? Deinceps autē matrimonioz terminū q̄ oēs filiter soluit expectat nos mors. Secūda in auctētico de heredib? et falcidia. s. vlti. col. f. cōsti. i. vbi sic habet? Null? banc legem dū ram habeat tanq̄ relicto p̄uatis: sed cōsideret q̄ omnib? hoibus termin? est vite mors. Tertius habet? C. qui testamētū facere possit. l. hac cōsultissima. vbi sic dicit? Fragilitas mortis p̄cipue cogitatione turbata nō minus memoria possit res plures p̄seq̄. Quarta habet? C. de tēporib? appellationū. l. 2. vbi dicit? Nō dubius sed not? omnib? dies fatalis apparet. Et ideo C. de his. q̄ an appretas tabulas. l. i. 7. C. de legitimis heredib?. l. si maior. dicit? habeat vero solatiū tristitie sue quib? ē merito p̄sulendū. Decibi. Quintus habet? s. de cōditionib? et demonstratiōib?. l. i. vbi sic dicit? Nō incertū mors bz q̄nis certū fuerit boiez morturū. Sextus habet? s. de inofficiosa test. l. nam si. vbi sic habet? Humana vita p̄prie veluti ferrū est si p̄erceat conterit: si nō p̄erceat rubigine cōsumit: filiter boies p̄cedēdo videm? conterit: si autē inertia pl? detrimētū facit q̄ exercitatio. Quāq̄ fili? mori ante patrē. Decibi Septim? est. s. de adimēdis et trāsserēdis legatis. l. 3. Et de dona. inter vi. et vxo. l. cum hic stat? vbi scribit? Ambulatoria ē voluntas bois vsq̄ ad mortē. et sic patz pars p̄ma. Adars secūda bul? s̄monia in qua ponit mortis acerbissimi dolores.

Ecūdo tractandū ē de mortis acerbatozatione ut enim ait Salien? De valde p̄sternētib? virtutē est po

lor? et fetor. Sed ut dicit philosoph? 3. Ethi? Ultimū terribilissimū ē mors. Et quis sit oib? terribilis et dolorosa: maxime tū peccatozib? in p̄ctis suis moriētib? quib? in morte. 7. dolores accidunt. s. dolor cogitatiois: p̄uatiois: separationis: dubitatiois: offensionis: citationis: sententiatiois. Prim? igitur dolor cogitatiois. Quatuor enim cogitationū genera infirmi maxime p̄tōris quatiūt mē: tē videlicet doloris: amoris: timoris et spei. de quib? vulgariter loquitur frater Iaco. di. Quatro venti butta il mare. che la mēte fa turbare: lo temere et lo sperare: lo dolere et lo gaudire. de quibus Esa. 87. Psychice scriptū est. Mor impij quasi mare feruens. s. in cogitationib? suis qd̄ quiescere nō pōt maxime in hoc extremo. Insurgit enī et vna parte cogitatio dolorosa. Polent enī oīa mēbz qua p̄pter mens a corporeo dolore trahit et quassa ē: vnde Preg. ait Qu egritudine op̄p̄meris nihil aliud cogitare poteris: qz dīrigit tota intētiō mentis vbi sentit vis doloris. Insurgit vero ex alia parte cogitatio amorosa: videlicet filioz: vxorio: diuitiarū: et eozuz omnū que viuens in mūdo vitiose dilexit vnde Ecclesiasti. 33. Vir in multis expertus multa cogitabit: sed peccatores male viuendo nō experiunt nisi mala opera: de quib? etiam maxime moriēdo cum dolore cogitant. Insurgit insup et alia parte cogitatio timorosa. Timet enī peccatoz mortem: pauet infernū: seculū autē abhorret: ita ut vere dicere possit cū psalmista. Timor et tremor venerunt super me et contex. me. tene. i. cogitationes tenebrosas. Insurgit insuper cogitatio spei. Nam dūz moriē peccatoz ad huc mortē euadere arbitrat quod enī optat id sperat: quod abhorret quodāmodo non expectat: viuere cupit: et viuere creditissimū lū vxo: qui aspiciens artozes sperat multa poma esse: Pocideo qz sic esse vellet. Sic infelix peccatoz diabolo instigante ne de aia sua disponat sperat adhuc longā se habere vitam. Contra quos p̄b̄tera loquitur di. Ni sanguinum et dolosi non di. dies suos. Et iterū Iob. 22. Vir iniqui sublatus ante temp? suū. id est a se speratū. Et ideo si dicatur q̄ Ecclesiasti. 7. scriptū est. Iustus perit in iusticia sua et impi? multo viuīt tempore. Respondere pōt qd̄ per hoc q̄ dicitur p̄p̄

ta dies suos non dīco quos ipsi imbuunt vite sibi. p̄p̄ illius diuitis. to se victurū tēpore multa bona repositū. Et tamē sublat? Secūda dolor peccatoz se p̄uati dūlitit? dūlitit. Territiosa p̄p̄ia vite. Quin caro senit? ericatum est. Quin i. florida vite. Pane. f. delitescat: vespere. id est dat. id est per infirmitatē rosam? et obliuiscit? cōsumit? moriēdo. Quatuor vxo: conspiciet se p̄uati lacrimis: cōfuetis et iocis. de quib? Preg. dicit? Quid p̄p̄is leticia: mūdū felle diuitie magis p̄sentia: vbi vxo: vbi aroganti? Quin p̄p̄ia post tantaz seria. De illa epulā dē ruinā et magnā propter mirā p̄p̄um di. Quomodo subito defecerunt tem suā? Et in p̄p̄ia delitiose s̄ defoz ait Iob. 10. Polis gloriā meā: meo s̄ est capillo destruit. Secūda mori videns se p̄p̄ amatis filioliis: dicens. Quozū incircuitu mense cum ornate vt si mo granissime tuari mūdū diuitiū fuit: tanta timore dolore relinquit dilexit. Alpicit

sed dies suos non dicetatis sue: intelligunt
 tunc quos ipsi impij inordinata affectione
 huius vite sibi permiserunt: patet hoc per exem-
 plum illius diuitis. **Luc. 12.** Qui sperat mul-
 to se victurum tempore di. Anima mea habeo
 multa bona reposita in annos plurimos. **7c.**
Et tamen sublat? e ante temp? ut patet ibi.
¶ Secund? dolor dicitur puationis: videt enim
 peccator se priuari his omnibus que summo pre-
 dilecto 7 diligit. **¶ Tercio** enim videt se priuari
 delitiosa propria vita: experiens id **Eccl. 40.**
 Omnis caro fenu 7 omnis gloria ei? qñ flos
 fenu: ericatum: vit enim fenu 7 cecidit flos
 eius. i. florida vita carnis: iuxta illud **Apoc.**
¶ Quarto. delitiose puericie sic verba tra-
 feat: vespere. id est vltima hora mortis deci-
 dat. id est per infirmitate induret per dolo-
 rosam 7 obstinara desperatione: 7 arefat p
 consumentem morem. **¶ Quatus** tunc erit bor-
 roz. **¶ Quatus** dolor. **¶ Quatus** tremor cu
 conspicit se priuari delitijs carnis: probatis
 luxurijis: cõsuetis solatijs: sõnis: cantilenis
 7 iocis. de quib? loquitur **Psal. in lib. 7. v. 10.**
 dicens: Quid pfuit illis inanis gloria: bre-
 uis leticia: mudi pompa: carnis voluptas:
 false diuitie magna familia: 7 mala concu-
 piscencia: vbi iulus: vbi iocus: vbi iactantia
 vbi arrogantia? De tanta leticia quanta tri-
 sticia post tantam voluptate tam grauissim-
 feria. De illa exultatione ceciderunt in gran-
 di ruinã 7 magna tormenta. **¶ Decimo.** Quia
 propter miram prophetia in persona multo-
 rum di. Quomodo facti sunt in desolatione: 7
 subito defecerunt: perierunt ppter iniquita-
 tem suã? Et in persona iuuenis: delicate 7
 delitiose se deformate propter infirmitate
 ait **Iob. 10.** Spoliavit id est infirmitas gra-
 uis gloriam meã 7 abstulit coronã de capite
 meo id est capillos 7 alia capitis ornameta
 destruxit. **¶ Secundo** rebemetur dolet pecca-
 tor videns se priuari dilecta vxore 7 suis
 amatis filiolijs: de quib? loquitur propheta
 dicens: Maorũ filij sicut nouelle oliuarum
 incircircuiti mense fuit: filie eorũ composite cir-
 cum ornate vt similitudo templi. **¶ Postre-**
 mo grauissime dolet peccator videns se pri-
 uari mudi diuitijs quas tanto labore que-
 siuit: tanta timore seruauit: et nunc tanto
 dolore relinquit: quare etiam tanto amore
 dilexit. **¶ Aspicit** enim qd nihil secum porta-

re potest nisi peccata quib⁹ eas indebite que
sunt a cōgregauit: iuxta illud **Iob. 27.** **Di-**
ui-ues cuz dormierit nibil fecum affert aperiet
oculos suos ⁊ mirib inueniet nisi peccatū. Et
alibi **ps. 62.** Dormierūt sōnū suū ⁊ nibil inue
nerūt oēs viri diuitiarū ī māib⁹ suis. ⁊ iterū
Me tñuer cū diues fact⁹ fuerit bō ⁊ cū mlti
plicata fuerit gloriā dom⁹ eius: qm̄ cuz in
terierit nō sumet oīa: nec descendet cum co
glia eius: vnde vt p̄bta inquit hoc scilicet
videbūt iu. ⁊ timebunt ⁊ super eū ridebūt
⁊ dicent. Ecce homo qui nō po fuit decum
ad iutorē suū: sed sperauit in mol. dī. suū.
Am tales diuitie cōgregate nec coꝛpori
nec anime cōferunt iuxta illud **Ecclesiasti.**
5. **Qui amat diuitias fructum nō capiet ex**
eis. Quod intelligē. **Saladin⁹** magnus in
ter saracenos appropinquas vltimo fini. **Pu**
dariū quo post mortem induend⁹ erat ante
se presentari iussit: deinde per ciuitatē fecit
proclamari. **Tantū** de omnib⁹ rebus suis
portat princeps magn⁹ **Saladinus.** **Infu-**
per accidit peccatori in extremis aliud doloꝝ
vt adhuc ipso viuente videat ante oculos
suos diuitias suas asportari ab eis quos
odit: vt verificetur quod dictum est a pro
pheta. **Relinquent alienis diuitias suas.** et
Esa. 3. c. **Factores** sui euz spoliauerūt: vn
de **Augu. 5. de ciui. dei. lib. 3.** **Felices** enim
vel nos vel filios nostros diuitie terrenes
faciunt que autem a nobis viuētib⁹ amittē
de: aut nobis mortuis: a quib⁹ us nescimus:
vel forte a quibus nolum⁹ possidende. **Dec**
ille. 11. **Tern⁹** dolor separationis anime a
corpore: cuius est tanta cōiunctio vt nunq̄
separari vult: vnde in lib. de spiritu. ⁊ aia
17. c. **dicā** **Anima** recedes a corpore trahit
omnes potēcias secum: sensu: imaginatio
nem rationē intellectū: intelligentiam: con
cupiscibilitatē: et irascibilitatem: ⁊ ex his
scōm merita afficitur ad dolorē ⁊ delecta
tionem. **Dec ibi.** **Quāuis** enī iustus do
leat propter cui⁹ separationē contrariā na
ture sue. **Infelix** tamē peccator: qui non so
lum naturali amore: verū etiam inordinā
ta affectione sue carnis cōglutinat⁹ ē multo
vehementi⁹ ⁊ dolorosius sentiet bñismō
violētiam conuassantes per q̄ nexūs illi ⁊
vīscēras nodi. quibus corpus ⁊ anima natu
ralit̄ iūcti sūt dīsp̄rūp̄. **vt** **trahit** **verbi**

pphe q̄ in p̄sona talis morientis ait: **Circh**
dederunt me dolores mortis. Iustus autē licet
amara sit ex conditōe nature est tñ eis ama-
bilis ex bñ placito volūtatē diuine. **Credūt**
q̄ mors sit de carcere egressus: exilij termi-
nus: finis p̄sentij erūnā: p̄grinationis
quies: ad portum applicatio: oneris grauis
sumi depositio: egressus de ruina domo: liti-
ratio egritudinū: euasio cūctor p̄culor: de-
biti nature solutio: victoria pugne: reditus
ad patriā: p̄ncipiū vite: ingressus ad glo-
riam sempiternā. **Ideo p̄. Propterea nō ti-**
mebimus dum turba terra. **Quantus do-**
lor erit vobis p̄ctōres qñ videbitis in p̄dib?
ablata potestate gradiendū: a manibus et a
corpore potestate tangēdi. Et sic de reliquis
vt verificet q̄ dicit **Diē. 9. Alcedit mors**
p̄ fenestras n̄ras. **Quart⁹ est dolor dubi-**
tationis. **Quantus dolor timor 7 tremor**
qñ videt se p̄ctōr mortis p̄pinquū 7 euadere
nequa q̄ possit: tñ cogitat 7 dicit. **Stē pago**
q̄d nunq̄ ambulauit in regiones longinquas
vnde nullus reuersus est: null⁹ me ibi cōmī-
tat: vado añ iudicē terribilē vbi nescio qd
mibi cōtingat: p̄aneo: p̄tremisco: p̄scriptu
ra verificet. **Deutro. 22. Dabit tibi cor pa-**
uidum: 7 deficiēs oculos: 7 aīam consum-
ptaz merore: 7 erit vita pendēs aī te: timeb
die ac nocte: 7 aut iustus naturalis timeat
mortē vt dictū est: nā 7 cā **Christus extimu-**
it. **Lōga tñ differētia timet eā p̄ctōr 7 iust⁹**
sicut si duo in carcere sūt quoz vn⁹ expectat
suspendi 7 ali⁹ liberādi: vn⁹ timet ali⁹ iocū
datur: sic vtiq̄ cōtingit de carcere corporali
cum inde p̄ mortē egrediunt iusti 7 p̄ctōres
hic ad **Ephe. 1. ap̄s ait: Lupionis solat⁹ cō-**
cum **Abūto. Et in p̄. Cū de custodia**
aīam meā. q. d. **Hūc est applicatio ad portū**
7 euasio egritudinū 7 cūctor p̄culor: victo-
ria pugne: reditus ad patriā: p̄ncipiū vite: 7
ingressus ad gl̄iaz sempiternā. vnde cū p̄s
dicunt iusti. **Propterea nō timebim⁹ dum**
turbabit terra. s. carnis. Et trāsserēt mōtea
s. corporales sensus in cor maris. i. in amarā
mortē. s. p̄ctōr timet corā iudice aparere: et
p̄sci qd sibi qd ex pauescit expectat. **Qui**
tus est dolor offensionis. **Qui enim plene de**
fatigato corpore caro fuerit aquassata: aīa
multo literi⁹ tñ videt in mōmēto sibi occur-
tere oīa quecūq̄ fecit bona vel mala: iusto

ad leticiā 7 solationē: p̄ctōr autē in mole-
stiam 7 p̄fusione. **Mā sicut ait ap̄s Ro. 10.**
diligētib⁹ deū oīa coopant in bonū: ita a p̄-
rio sensu. **Mō diligētib⁹ deū oīa coop. i. ma-**
lum. s. bona 7 mala. **Quiq̄ igit oīa scelera sua**
iuxta qd **Deutro. 30. scriptū ē. Occurēt vo-**
bis mala in extremo tpe 7 **Eccle. 11. In fine**
vobis denudatio op̄e ei⁹. **Vnde Greg. ait:**
Dormit diues 7 oculos ap̄rit qz cū caro mo-
rif id aīa videre cogit quod dū viueret p̄-
videre contēpsit: p̄ q̄ dolore 7 p̄cedente ait:
Abi. de egressu aīe. Pensandū est quippe
cū iā peccat⁹ aīa vincis incipit carnis ab-
solui. **Amaro terrore concutitur: quantis**
mordacis p̄scie stimulis lacerat: recolit vti-
ta q̄ cōmiserit: videt mādāta q̄ negligētē ip̄lē
contēpsit: vult indulta p̄nie tpa se inaniter
p̄cepisse: plozat imobilē diuictre vltionis
articulū inenitabiliter imminere: manē sata-
git: ire cōpellit: recuperare vult p̄dita: nō au-
ditur: post terga respiciēs totius vite trans-
acte cursū velud vnum breuissimū deputat
passū itineris: añ se oculos dirigit 7 infinite
penniter sp̄atia tēp̄endit. **Plozat itaq̄ q̄**
intra tā breue tēpus acq̄rere potuit leticiam
oīuz seculor. tēstet etiā se p̄pter tā breuissimū
poris illecebrē voluptatē in enarrabilē am-
fisse dulcedinē: erutescit q̄ p̄pter illā subitā
tiam q̄ p̄mib⁹ erit obnoxia istā neglexit q̄ an-
gelid cōiserit inferēda. **Ille 7 **Bar⁹ dolor****
est citationis. s. diaboli ex parte dei. **Mā a**
dño imponit diabolo aīaz corā teo citanti.
Ilud Diē. 15. Si dixerit ad te. s. aīe citate
p̄ te. **Quo egrediemur sic rīdes. s. tu diabo-**
le. **Qd ad mortē ad mortē: 7 q̄ ad gladiū ad**
gladiū: 7 q̄ ad famē ad famē: 7 q̄ ad captiui-
tatē ad captiuitatē. **Est enim duplex mors**
q̄tū ad p̄sens spectat. s. sp̄ialis culpe 7 tēne-
pene. de q̄b⁹ **Bar. 2. Morie moriemini. i. spū-**
ali p̄ culpā 7 eternali p̄ penā. dic ḡ diabol⁹ ex
parte dei. **Qui buc vsq̄ puenit ad mortem**
sp̄ialem veniat ad mortē eternalē. **Est insu-**
per duplex gladi⁹. s. conscie pungētis d quo
p̄ter. 12. **Quasi gladio pungit conscie. s. aīa**
Al⁹ gladius est p̄scie rodētis: de quo Esa.
66. Hermis eoz non moriet⁹: id sequit⁹ dia-
bolus. **Qui ad gladiū pungentē puenit in 15**
seculo veniat ad gladiū rodentē in alio. **Est**
autē duplex fames. s. gr̄e 7 gl̄e. de b̄ma puer-
io. **Non affliget dñs fame aīaz iusti. te scōs**

15. fame patient
et ad fame gr̄e ve
rie no stre. Et in
minalis: 7 inferna
in captiuitatē dū
l. qui capriauerū
tur in aīa 7 corpo
gūtur. **Qui ad cap-**
niat ad captiuita
tus tñ erit bono
bitur vt corā deo p
orem cum p̄bet
monibus aīas p̄f
vltimis dolor vici
ta aīa: corā deo ex
p̄ conscientia suā
montū illis reddē
uice 7 cogitationi
casata aīa p̄ opa
calip. 14. **Opera**
p̄m **Bar. 2. p̄ ab-**
la malos iuxta illu
luar cōp̄ctus e
culata aīa per tēn
12. **Diabolus accu-**
sabit illos añ con
tē: tñc iust⁹ iudex
p̄ctōris illā senten
tia manib⁹ 7 p̄dib⁹
Qua sentētia oīa
faciētes p̄culdub
pli. **dicē. Jam**
q̄ oīs explicare va
nities 7 insidias la
ferralibus telis in
bere transire pos
p̄hipate legiones
patet q̄tum sit do
ra. patet vtiq̄ pa
Pars tertia b
mortis remedi
Et in
one mor
ḡmbois
Christus: mori
reges 7 imperato
tifice: mortui su
pietēq̄. **Mullū**
rocatē inuenit
tum se ab oī pecc

16. Famē patientē vt canes idcirco sequit. h
est ad famē grē veniat ad famē deficiētis glo
rie nostre. Est insup duplex captiuitas. scilicet cri
minalis: et infernalis: de q̄b⁹ **Apoc. 13.** Qui
in captiuitate duxerūt in captiuitatē vadēt
scilicet qui captiuauerūt aīam p culpā captiua bñ
tur in aīa et corpore p eternā penā. id adiun
gitur. Qui ad captiuitatē. scilicet puenit culpe ve
niat ad captiuitatē infernalis pene. Quā
tus tūc eris horroz cū aīa sic a demonib⁹ cita
bitur vt corā teo ppareat. Quis dubitat? id
orem cum ppheta: Ne tradas bestiis. scilicet de
monibus aīas pfitētes tibi. **Septim⁹ et**
ultimus dolor dicitur in captiuitate. Nam pñta
ta aīa: corā deo exaiata: et accusata. **Primo**
p conscientia suā iuxta illud **Ro. 2.** Testi
moniu illis reddente pscia cor⁹ et inter se in
uicez cogitationū accusantiu. **Deinde** ac
cusata aīa p opa sua mala. iuxta illud **Apoc.**
calip. 14. Opera enim illoz sequunt illos. i.
scilicet **Per. 2.** p bona sequuntur bonos et ma
la malos iuxta illud. **ppb.** In opib⁹ manuū
suarū cōp̄tēsus est peccator. **Postremo** ac
cusata aīa per demones. iuxta illud **Apoca.**
12. Diabolus accusator est fratru: qui accu
sabit illos añ conspectū dñi dei nri die ac no
cte: tūc iust⁹ iudex fulminabit p infelicē aīas
pctōris illā sententiam. **Matth. 22.** Liga
tis manib⁹ et pedib⁹ mittite eum in te. scilicet. **7c.**
Qua sentētia data aderūt subito demones
faciētes pculdubio illud qd **Abi. vbi. 8. et**
pli. dicē. Jam pō post egressionē de corpe
quis explicare valeat quot armate iniquoz
acies et insidijs lateāt: quot fremētes cunei
ferralibus telis instructi: tūc obfideant: ne li
bere transire possit aīa velut militari more
p̄stipate legiones oppugnant: hec ille. Et sic
patet q̄tum sit dolorosa pctōz moro et ama
ra. patet vltis pars secunda.

17. Pars tertia hui⁹ sermonis in q̄ tractat d
mortis remedijs videlicet bene viuere.

18. **19.** **20.** **21.** **22.** **23.** **24.** **25.** **26.** **27.** **28.** **29.** **30.** **31.** **32.** **33.** **34.** **35.** **36.** **37.** **38.** **39.** **40.** **41.** **42.** **43.** **44.** **45.** **46.** **47.** **48.** **49.** **50.** **51.** **52.** **53.** **54.** **55.** **56.** **57.** **58.** **59.** **60.** **61.** **62.** **63.** **64.** **65.** **66.** **67.** **68.** **69.** **70.** **71.** **72.** **73.** **74.** **75.** **76.** **77.** **78.** **79.** **80.** **81.** **82.** **83.** **84.** **85.** **86.** **87.** **88.** **89.** **90.** **91.** **92.** **93.** **94.** **95.** **96.** **97.** **98.** **99.** **100.**

per doctrinas et exēpla philosophoz. **1.** **2.** **3.** **4.** **5.** **6.** **7.** **8.** **9.** **10.** **11.** **12.** **13.** **14.** **15.** **16.** **17.** **18.** **19.** **20.** **21.** **22.** **23.** **24.** **25.** **26.** **27.** **28.** **29.** **30.** **31.** **32.** **33.** **34.** **35.** **36.** **37.** **38.** **39.** **40.** **41.** **42.** **43.** **44.** **45.** **46.** **47.** **48.** **49.** **50.** **51.** **52.** **53.** **54.** **55.** **56.** **57.** **58.** **59.** **60.** **61.** **62.** **63.** **64.** **65.** **66.** **67.** **68.** **69.** **70.** **71.** **72.** **73.** **74.** **75.** **76.** **77.** **78.** **79.** **80.** **81.** **82.** **83.** **84.** **85.** **86.** **87.** **88.** **89.** **90.** **91.** **92.** **93.** **94.** **95.** **96.** **97.** **98.** **99.** **100.**

ratur p quib' orandū sit & bene.

Primo ad videndū pro quibus ora-
re debemus. Quatuor conclusiones
annotant quorum Prima est qd ora-
tum est pro infidelibus & inimicis. Secūda
orandū est pro incorrigibilibus. Tertia qd
orandū est pro in spūitū sanctū peccantib'.
Quarta orandū est pro exēdicatis. **P**ri-
ma conclusio sic declaratur fm Alex. vbi a-
rib' rationib'. Primo propter divini pre-
cepti impletionē: quia Mat. 5. precipitur
ut debeamus orare pro inimicis quando vi-
ditur. Diligite inimicos vestros & orate pro
persequentibus vbi glo. ait Tribus modis
contra ecclesiā peccatur: odio: verbis: & cru-
tatu corporis: Ecce contra ecclesiā diligit: orat
& benefacit. Secūdo propter veri exēplaris
imitationē. s. ipsi. **A**bisti qui pro suis cru-
cifixoribus. Luc. 23. Eroravit dicens: **P**a-
ter dimitte illis quia nesciunt quid faciunt.
Tertio propter perfectionis cumuli affec-
tionē. vnde glo. super illud Mat. 5. **E**stis
perfecti &c. sic ait. Cumulus perfectionis
est diligere inimicos & orare p eis: que etiā
multipliciauctoritate probatur. **M**a. 13. d.
Nescimus bono lib. 3. c. 7. sic ait: Qui leditur
non desistat orare pro se ledentibus: alioqn
contra domini sententiā peccat qui pro inimi-
is non orat. Item Aug. li. 21. de ciui. dei
24. ait. Non propterea pro eis orat ecclesiā
nos in genere humano habet inimicos: qd
tempus est penitentie fructuose: vt patet p
ime. 3. **E**t Grego. in libro dia. ait. Tunc
uisq' qd recte petit adipiscit cum eius ani-
mus in petitione nec inimici odio obfuscat.
Et **L**ibri super matth super illud. Orate
per se. 7. ca. vos. sic dicit. Qui pro se orat
non gratie sed nature opus exequit. **Q**ui
nim p se non orat: qui pro inimico orat
igne exaudis: quia gratie opus exequitur.
Ecce ibi. Et quibus concluditur qd etiam pro
infidelibus est orandū: tum quia sunt via-
tores & ad eternā salutē possibiles: non enī
est eis preclusa misericordia dei. tū qd etia
psi sunt nobis inimici: vt Aug. in epistola
ad marcellū Legim' inquit fratrib' nostris
& vstris lib. 1. beatissimi **C**ypriani de ora-
tione dñica vbi de mōstrauim' quē ad modū
docuerit oia que ad amores nros pertinent
p nro q in celis est cē poscēda: & etiā quō

admonuerit p inimicis nris q nōdū i **L**ibri
stum crediderunt nos vt credāt debere ora-
re: qd vtig' inaniter fieret nisi ecclesiā crede-
ret etiā malas atq' infideles hominū volun-
tates p dei misericordiā posse querti. **H**ec ille
Quō si p dīcta argumentat sic. Sancti qui
sunt cbaritatis pfecte nō orant p suis inimi-
cis vel p persecutorib': imo ecōtrario petūt
de eis vindicari. **A**poc. 6. **A**lq' q dñe sū-
ctus & verus nō vindicas sanguinē nrm: &c.
Nec nos qui sum' minoris cbaritatis debe-
mus p inimicis orare. **A**d hoc. **R.** qd illud
intelligit de dñatis in quib' appetit beari
diuinā iusticiā exerceri. Nos aut loquimur
hic de viatorib' qui sunt possibiles ad salu-
tem: qd &c. **E**t sic patet pma conclusio. **S**e-
cūda conclusio sic declarat fm p dīctū Alex. a.
vbi. 5. q in hoc distinguit di. **Q**uō de incorri-
gibili ptingit loq' dupliciter: vel qui nullo mō
est corrigibilis: vel q' difficiliter est corrigi-
bilis. Si loquimur de incorrigibili pmo mō
manifestū est qd p tali nullo mō est orandū
q'libet apostata: angelus in sua malicia ob-
stinatus: sed nullus talis est in via: solum
enim incorrigibiles isto mō sunt dñati. Si
pro loquimur de incorrigibili secundo mō sic
multi sunt incorrigibiles in hac via: p istis
est orandū. **Q**uō pbat tam ex parte ipsor' q
ex parte dei miserantis. **E**x parte ipsor' dico
qd dñi sunt in via sunt possibiles ad salutē
Et etiā non est dubiū quin sint ex cbaritate
diligendī: ergo eis sunt cbaritatis beneficia
impēdēda & nunq' deneganda oratio & bu-
lusmodi. **E**x parte dei miserantis dico qd ei'
misericordia non precluditur his qui sunt i
hac via: & id minime pcludi debent humana
suffragia: vnde Aug. in li. retractationū
ait: Pro isto iprudenter nō oratur de quo
non desperatur. **Q**uō si ptra hanc cōclusionē
arguit sic fm Greg. 20. mor. Aliqñ neces-
se est vt prauis mētib' q humana p dīcatōe
nequeūt corrigi dīna flagella debeā: opta-
rit: q si incorrigibil' malū possum' imitari
videt qd p eis orare non debeam'. **R.** qd si q
mansuetudinē nolunt licite sunt eis flagella
exoptanda vt conuertantur. Et iste modus
subueniendī potius est orationis q maledi-
ctionis: vnde Greg. predictis verbis addit
qd cum magno sit amoris studiū vt errantis
pena non querit: s correctio ei' & oio poti'

ericulo sunt. p quibus etiā ecclesia posā ora
e nō audeat que fidenter etiā p iudeis p be
eticis etiā gentilibus orat. Cum enim i pa
asceue notatim orat p qbuslibet mal: tñ nul
a mentio fit p excōdicatis. **hec ille.** Nō si cō
radicat: eo dicunt excōdicari quia priuāf
dione ecclāstica. Illa aut fit p oōnes r suffra
gia 7 sacramēta: q in his oibus vt videt sūt
pū pūiēdi: q qua rōne sacra eis denegā
ur detet oōnis bñficia denegari. **P.** q cō
munio fm triplicē differentia inuenit. Pri
a est pure spūalis q consistit penes interio
em dilectionē. Secūda pure corporalis q
hñt penes exteriorē puerfationē. Tertia
artim spūalis partim corporalis q consistit
enes sacramentoz susceptionē: 7 pēcipue sa
ramentū altaris quod est sacramētū vnio
is. Dicendū q cū excōdicatio fit exclusio a
ōmunionē nō debet intelligi q̄tum ad pfo
am: nunq̄ enim excōdicatus est a cōione vi
ctionis segregandus q̄dū est viator. Et
deo debet intelligi in eo bonū q̄ inesse pōt:
pēcipue necessariū ad salutē cuiusmodi ē oō
riūata: excōdicatio igit sicut nō excludit cba
ritatis vinculū. Quantū aut ad secundam
dionē excludendus est excōdicatus maiori
excōdicatione humanis actib⁹ q̄ sunt. s. oscu
um: colloquiū: pūiū: 7 oratoriū: vñ. p̄f.
as orare: vale: cōmuniō: mēsa neget. Et
hoc de oratione cōmuni est intelligendū nō
riūata. Quantū autē ad tertiā cōmunionē
excludit excōdicatus siue maiori siue minori.
Et sic patet quarta p̄clusio 7 pars prima.

Mars secūda hui⁹ sermonis in q̄ declaraf
p pro subditis suis quā maxime orare de
ent p̄celati.

Secundo aduertendū est q̄ p̄lati ma
xime orare debēt p subditis suis. qd
sic declaraf fm Alex. vbi. s. quā ait
p cum in lege veteri sacerdotes tenebant
orare pro populo: multo magis in lege noua
que est maioris p̄fectionis: q̄ aut in lege ve
teri sacerdotes sic orarēt patet numeri. is.
obi dicit: Obtulit Aaron thimā 7 s̄lāa in
ter mortuos 7 viuentes pro populo deprecat⁹
est 7 plaga cessauit: sup quo Greg. ait: Ma
ron vt iram dei placaret thurbulū sumplit
itq̄ inter mortuos 7 viūtes stetit: quia sa
cerdotis est negotiū deo oōnem fundere: 7
p iustis ne cadant: 7 p p̄cōtib⁹ vt resurgāt

hec ille. Et iō **Lemi. s. dicit: Orabit pro sa**
cerdos. 7 pmi. Re. 12. Absit a me hoc p̄ctū vt
cessem orare p vobis ad dñm. Facit ad hoc
ter. Hiero. 36. di. c. Siquis vult p̄ntef 7c.
q̄ allegatus est. s. de inductione in aucte ca
nonica: q̄ si p̄dicat sic Jo. vlti. Dictū ē Pe
tro: Pafce oues meas. exponit ibi in glo. de
pastu subsidij tpalis edificationis: exēpli: et
informationis doctrine: q̄ cum nō sit ibi
mētio de oōne patet 7c. P. q̄ illa glo. non
excludit quin plurib⁹ modis debeāt pascere
sed ostendit q̄ illi sunt tres modi: primo no
cēdi. vñ **Per. aliter exponit assignādo vnū**
modū pascendi oōne: sic vi. In hoc nouer
trinitatis illi⁹ sacm in nullo frustratū a te
si pascas p̄bo: pascas exēplo: pascas 7 scāruz
fructu oōnum. Manēt itaq̄ tria bē: vñ.
bum: exēmplū: oratio. Maior aut bis ē ora
tio. Et sic patet pars secūda.

Mars tertia hui⁹ sermonis in q̄ ponunt
duo gnā p quib⁹ non est orandum.

Artio tractandū est de bis p quib⁹ nō
est orandū: 7 ponunt due p̄clusiōes
Prima ē q̄ nō est orandū p beat⁹.
Secūda q̄ non est orandum pro dñatis
Prima cōclusio sic declaraf fm Alex.
vbi. s. in prin. triplici rōne. Primo: quia in
eis nulla est necessitas: nulla miseria: 7 ideo
nulla requirit mīa: nec reuatiō est necessa
ria ad q̄ oō est itroducta: q̄ 7c. Vñ Ansel.
in li. p̄fologiō sic ait: Sicut poterit de⁹ qd
voluit p seipsū ita poterit illi. s. beati q̄ volēt
p ipsū. hec ille. Secūdo quia in eis nulla est
impetrandi indignitas: quia p statu in quo
sunt habent qdq̄ habere volūt: aliter nō es
sent beati. Si enim sua velint habere corpora
nō tamē in tpe isto: sed futuro in eis: q̄ nō ē
p eis orandū. Tercio quia in eis nulla ē enē
tus dubietas: quia nō est dubitandū q̄n san
cti sint beati 7 in beatitudine ppetuo pman
suri. Et ideo nō est p eis orandū. Adfirmat
illa Aug. di. In iuria est p martyre in eccle
sia p̄orare. Et Greg. in. 2. Mor. Cū sancto
rum aie ita i eterni secreti sinu intereāt tro
vt in bēdo quiescant: quō dicunt p̄tere q̄s
ab interna dei volūtate pstat nullaten⁹ dis
crepare: quō dicunt p̄tere q̄s ad volūtates
dei certū ē 7 ea q̄ futura sūt nō ignorare. hec
ille. Nō si p̄radicat sic. Nō licet desiderare
licet 7 p̄tere: s̄ licet nob⁹ desiderare honozē

sanctorum: orare debemus pro honore ipsorum.
R. quod verum est quod licet desiderare honorem san-
ctorum: sed cum hoc petimus non ipsis petimus sed ut
nobis innotescat ipsorum virtus et gloria: unde debet
omnis eos reuereri et deum in eis: quia bonorum est
exhibito reuerentie in testimonium virtutis. et
id est Augustinus libro de sermone apostolico. sermone 17. ait. In pa-
tria orandi locus nullus erit sed tamen laudandi:
quia nihil deerit quod hic credis ibi videbis:
quod hic speras ibi tenebis: quod hic petis ibi ac-
cipies. Et sic patet prima conclusio. **¶** Secun-
da conclusio sic declaratur secundum Alex. qui ait quod pro
illis solum orare debemus pro quibus impetrare pos-
simus. Tales autem dantur non sunt: quia peni-
tus sunt impossibiles ad salutem: id est pro ipsis
orare non debemus. Quod autem sumitur ex parte da-
natorum: quia si attendamus eorum vitium non potest
ulteri expiari. Sumitur etiam ex parte orantis
si attendamus orationis meritum quod refugit cal-
sari seu frustrari. **¶** Tercio sumitur oratio ex par-
te eius qui orat si attendamus perfectionis de-
bitum quod non licet violari. Probant illa pro-
dicta Augustinus super allegatum: sed confirmant
prodicta Gregorius omelie 24. di. Eadem causa est
cur non oret tunc pro bonis eterno igne dantibus
que nunc causa est: ut non oretur pro doloso
angelis qui eterno supplicio reputatur: vel qui
nunc causa est ut non orent sancti boes pro
minibus infidelibus impiisque defunctis que de
eis vult quos eterno dantibus supplicio la-
nouerunt ante illi iusti iudicio aspectu orationis
sue meritum calsar refugium habere. Patet
per exemplum Jacobi de vitraeo. Cum quedam
secunda quadam die penitus defuncti aia preces
funderet dictum est eis: non oretis pro eo quia repro-
batus est a deo vulneri enim est letali transi-
tu in tormentis miserabilis fuit mortuus: et
eternis incensis mancipatus. Quod si dicatur.
Quare dominus et bonis et angelis statuit spatium
merendi et demerendi et non spem spatium penitendi.
Illud enim videretur esse amplius in me. **R.** Al-
tander tales: quod deus statuit sue creature no-
bili angelo et boni tempus merendi determina-
re: quia hoc requirebat ipsi beatitudinis digni-
tas: ipsi promittuntur vitas: et ipsi suscipiunt
utilitas. **¶** Primo enim dignitas beatitudi-
nis hoc exigebat: quia tante dignitatis est ut
non passim debeat oibus dari: sed qui secundum tem-
pus statutum voluerint ad id beatitudinis operari
habere possint. Qui autem continendo tantum

bonum tempus transierint recipere non valeant.
¶ In Anselmo in libro Monologio. 70. c. Si ni-
hil retribuit deus amanti non discernit iustissi-
mus inter amantem et continentem. Quid igitur
retribuit si dedit rationalem essentiam ut amas es-
set. Quid dabit amanti si amare non cessat. Si
tam grande est quod amoris famulat quod grande
est quod amore recompensat: et si tale est amoris
fulcimentum quale est amoris emolumentum
et ita. Vincit igitur itaque colligit quod illa creatura
quod summi boni amore continetur eternam miseriam
incurrat. Nihil igitur potest videri conuenienti:
et nihil credi certi quod bonis aiam sic esse facta
ut si continetur amare summam essentiam eternam
patiam miseriam: ut sicut amas eterno gau-
debitur primario: ita continens eterna doleat pena.
hoc ille. **¶** Secundo hoc exigit promittentis ve-
ritas: ex quod enim ordinavit deus quod ex meritis
acquirere premium debeamus: puenienter deter-
minavit tantum pro tanto: et tamen et tempus diutur-
nitatis et operis quantitatem ne operemur secundum ca-
sum aut fortunam. Unde glossa super illud psalmi. A-
pus miserum dicitur quia venit tempus: dicit sic
Moyses ait: Venit tempus: hoc enim id est ait quia
omnia ordine voluit deus fieri: et tempus ad hoc
disponit ut oportunitas apte ordinata est.
hoc ille. **¶** Tercio hoc requirit recipientis vir-
litas. Determinatio enim temporis aggravat in
nobis sollicitudinem. Quod habet glossa ait ap-
stolus. Bonum facientes non deficiamus: tempore
enim suo metemur. ubi glossa. Quantum amari
tas inquirentis se dilatauerit tantum se apiet
ad premium manus retribuentis. Pulchrum igitur
ut patet de negligentia compelli ubi promit-
titur sollicitudo et diligentia premiari. Ag-
gravat etiam determinatio temporis certitudi-
nem. Unde 2. Thimotheo 6. super illud. Ecce nunc
dies salutis. glossa. Quia statim in obitu fide-
lis salus datur: non cras non post annum dis-
feret per hoc ubi. Cum igitur pari pacto currant
potentia merendi et demerendi: si non esset tem-
pus merendi determinatum nec etiam demerendi
et sic cum hoc esset merendum et demerendum
iam nulla esset de beatitudine iniustis et bonis
certitudo: et ita iusticia depiret: et frustra quod
potius intenderet bonis operibus quas pessimi-
mis: et ideo non frustra datur temporis certitu-
do et determinatio. Nam ultra predicta va-
let ad meritum argumentum et confirmationem
electorum. Unde Augustinus libro de concordia 2. li. arbitri-

super illud debet. et
providenter. sic in
melius providenter
perunt promissio
ponderi posse vide
non differet promissio
et meritum in illis quod
eximentum cognoscere
minut de qua nati sunt
pess ad incozupetibi
rent incurrerent p
ad illam supernam pa
erit indigentia: nec co
bis oret sed nos pro
ut ipsi nobiscum gra
ti et gloria in futur
¶ Tercia secunda p
qua clarius demon
atione petendum sit
ut id quod potissime
ere debeamus bene
nis enim magister
officia quod nos docet
ipsa rescripserit: ut
aliter reducant apert
rit: Adue. re. tuu.
pozialia: non terrene
nam patriam gerere
felicitate et si oremus
bilominus ubi sit
nisi diuinitus illu
¶ Quod Augustinus de
Quid agant qui
nem pueniat buni
si diuina non ducit
rat Idcirco saluati
in tenebris ipsi sec
pba proposita di
tatem veniat ad m
onem ipsam peten
nam fruatur. Qui
ter querere et petere

super illud **De beati. xi.** Pro vobis melius aliquid
providenter. sic inquit. Si queraf qd nob
nelius providerit deus ex hoc qd illi nō acce
perunt repromissionē: nihil convenienti re
ponderi posse video quā qd illis pbaturis
non differet: promissa iustis beatitudo: peri
et meritū in illis quiboc nō p fide non p ex
erimentū cognoscerent: apagatio enas bo
nū de qua nati sum? deficeret: quoniam
es ad incorruptibilitatē quā presentē vide
ent incurrerent. **Hec ille.** Festinemus ergo
ad illam supernā patriā pervenire vbi nulla
rit indigentia: nec opus ut aliquis pro no
bis oret: sed nos pro alijs orare poterimus:
et ipsi nobiscū gratiā consequentur in p sen
i et gloriā in futuro: Amen.

Secunda post dñicam de passione in
qua clarius demonstratur quid nam in ora
tione petendum sit. **Sermo. 76.**

Quis sitit

veniat ad me et bibat **scri**
bis hec verba. **Jo. 7.** post
multa fratres charissimi
iam dicta in supriorib?
de oratione restat denuo

ut id qd potissime a deo in ipsa oratione pe
tere debeamus breviter declarem. Quam
vis enim magister veritatis in oratione sua
dñica quā nos docuit multas petitiones in
ipsa descriperit: vnā tamē potiorē et ad quā
alie reducunt aptissime revelauit quādo vi
cit: **Ad que. re. tuū.** Ostendēs qd nō regna tē
poralia: nō terrena: nō transitoria: sed sup
nam patriā q̄rere et poscere debeam. **Quā**
felicitatē et si oēs naturaliter desiderem? ni
hilominus vbi sit et a quo accipere possim?
nisi diuinitus illustremur penit? ignozam?
Quo Aug. 13. de ciui. dei apte demonstrat di.
Quid agit aut quo: vel q̄ ut ad beatitudi
nem pueniat humana se potigit infirmitas
si diuina nō ducit auctas? q. d. inuani labo
rat. **Idcirco** saluator noster lux mūdi ad oēs
in tenebris ipsi? seculi gambulantes clamat
vbi a proposito di. **Si quis sitit.** s. verā felici
tatem veniat ad me per iugē et humilē orati
onem ipsam petendo: et bibat. i. ipsa in eter
num fruatur. Quia igitur ipsam principali
ter querere et petere debemus alia pō per ac

cidens et secundario. **Aduertendū** est i pñte
sermone qd tria bona reperiuntur que in ora
tione peti possunt. **Prima** sunt bona infī
ma et tēporalia. **Secunda** sunt bona media
et spūalia. **Tertia** sunt bona supma et celestia
Para prima hui? sermonia in qua decla
ratur quōd tpalia bona a deo iozōne peti pñt.

Primo in isto sermone aduertendū
est qd bona infima et tpalia q̄si nū
alioz cōparatione reputari possunt
vñc **picte. 4. dicat.** **Asper** terram et terra
vacua erat. Et ideo talia bona nō multū a
deo peti debent: quia nō deceat eū talia mini
ma dare: vñ refert **Seneca** qd **Alex.** cuidaz
petenti denariū dedit vñt: et cū ille viceret.
Atū donū mibi n̄ puenit. **Ud** quero inq̄t
Alex. qd te deceat accipe si qd me deceat da
re: vñd **Chri.** super **Matt.** **Ala** petea deo
que tibi expediat accipe et illū deceat p̄stare
Quō enī illa tibi p̄stet libenter nō habēt
que si haberes admonet ut cōtēnas? **Hec ille**
Et quib? oris vñū dubiū. **At** ruz peten
dum sit bonū tēporale in oratione: quia vñ
detur qd nō ex predictis: sed quia nō tamen
cogunt. et alijs modis probat. **Primo sic glo.**
super illud **ps.** **Deus** auribus nostris audiuit
mus sic ait: **Ad** tpalia nō audit de? ut ab eo
desiderent eterna et hec nō ament: q̄ si ptunt
frustra petunt: q̄ rē. **Secūdo** sic iniquitatē
meditatus est in cubili suo ppha ait vbi **gl.**
dicat. **Nihil** extrinsecū a deo petam? qd si pe
tamus: ostium cordis patet: turba malarū
cogitationū inde subintrat: ex qua glo. **Du**
plex conclusio elicit. **Ex parte prima** habet
qd oia tēporalia extrinseca sūt et ideo nō sūt
petenda. **Ex altera parte** habet qd nūbil petē
dum est qd faciat viam ad peccatū: s tpale
est bñdī: q̄ rē. **Tertio** sic. **Matt. 7.** sup il
lud. **Querite** regnum dei et c. **Glosa** sic. **Hic**
aperte ostendit ista non esse petēda. s. tēpo
ralia tanq̄ bona nostra et si necessaria. Et
ideo alia glo. **ibidem** ait: **Prīmū** querite re
gnū dei et c. **Qd** nūbil petitur: sed omne tē
porale est extrinsecū a regno: quia transito
rium et caducum: ergo rē. **Quarto** sic ap̄la. i
Thoz. 9. ait: **Bonum** est mibi mori q̄ ut
glām meā quis euacuet. et loquit ibi fm gl.
de accipiendīs tēporalibus ab illis quib? pre
dicabat: ex quo videtur qd accipiendo tpalia
euacuaret gloriā: quare sic tale nullo modo

petere: alius sibi dari deprecatur alimentum: et quod cum beati desint ab omnipotente deo petenda sunt sed meminisse cōtinue debemus quod ex mandato eiusdem redemptoris nostri accepimus. **Primum** querite regnum dei et iusticiam eius: et bona adiacentia vobis: et beati itaque petere a deo non est errare: sed tamen non nimie petant. **Postea** ergo petitiones videamus fratres charissimi et quod ad salutem nostram pertinet ad deum petamus gaudia salutis eterne posulemus. **Deinde** illi. **Summa** igitur huius conclusionis est quod simpliciter loquendo et proprie per se spirituale a deo petere debemus. **Ratio** huius: quia quod petitur superius et perfectius esse debet respectu illius qui petit: sed constat quod spiritus humanus est excellentior omni temporalis: ergo solum spirituale per se peti debet et eternale quod ipso spiritu humano excellentius est. **Temporalia** autem petere conceditur propter indigentiam: ut dictum est: sed hoc non est alicuius perfectionis: imo cuiusdam imperfectiois. Et ideo non prohibet dominus ne petamus: sed ne solliciti simus et nimis omnino petamus. **Ratio** autem quare dominus nos retrahit ab ista sollicitudine siue intentionis nimietate potest quadruplex assignari. **Prima** est: quia propter nimiam sollicitudinem animi secretum perturbatur. **Secunda** quia via vitii aperitur. **Tertia** quia eternorum desiderium remittitur. **Quarta** est: quia animus ab eis deus auertitur: quia omnia patet per auctoritates ad primam partem allegatas: quibus omnibus visis facilius concordatur obiecta. **Magis** omnes ille auctoritates que probant quod temporalia non sunt petenda. verum concludunt proprie et per se loquendo. **Alie** pro quod contrarium dicere videntur: verum etiam concludunt per quod per viator temporalibus sustentari atque ad regnum pervenire. Et sic patet per apostolicum huius sermonis.

Parascenda huius sermonis in qua declaratur quod virtutes et gratie in oratione sunt petende.

Ecce in isto sermone sciendum est quod bona media siue spiritualia sunt gratie siue actus virtutum: et ista sunt simpliciter in oratione petenda tanquam ad salutem efficaciam. **Quapropter** Augustinus in libro de salutariibus documentis ista petenda docet dicens. **Quapropter** charissime in christo frater de precanda est nobis divina clemencia ut desideria carnalia delectatio spiritualis imminuat: et per

etas in nobis crudelitatis iram restringat: et malignitatem patientia coherceat: et libidinem prudentia vincat: curiositates tranquillitas tolleret: scurilitatem et verbositatem taciturnitas moderata coepescat: curiositatem studium spirituale in vigiliis et orationibus et elemosynis succendat: ebrietatem sobrietas domet: ira furor mansuetudo domine: lenitas maturitas regat: luxuria vera castitas excludat. **Unde** dicunt cupiditates dei et proximi charitas refrenet: iactantia et superbia conculeet: profunda humilitas: quia humilitas homines sanctos angelos facit: et superbia demones ex angelis facit. **Deinde** illi. **Ex** quibus elicitur quod debemus in oratione adiutorium petere ne peccemus: et non ut faciamus quidam qui petunt adiutorium ut minus peccent quod omnino non licet. **Ratio** est. **Em** Alexander quia malum culpe purus defectus est et inordinatissimus: et ideo non habet causas efficientes sed deficientes. **Non** nostram voluntatem que siue deo adiuvante siue coopante peccatum committit: non ex natura sed ex nature defectu et inordinatione: quapropter ad illud faciendum dei adiutores nullus debet invocare quia sic faciendo voluntas declinat a primo faciente et deordinata sine ultimo. Et ideo nullo modo decet deum illud facere a quo est quicquid bene fit: nec sibi decet illud a deo petere. **Unde** Bernardus ait. **N**is homo peccato subiaceret qui hoc a deo petit fieri quod ipse facere non potest. **Magis** et **Io. i. di** cimus. **S**ine ipso factum est nihil. id est. peccatum: quia peccatum a deo non est: sed solum quod ab eo est: petendum est: quod quodlibet peccatum siue sit magnum siue parvum vel quod augeat vel quod minuat ab eo petendum non est. **Unde** nota quod quicquid peccatum maius: magis displiceat deo quam minus: utrumque tamen displicet. Et ideo deum ut ad iuvet nos ad minus malum rogare non debemus sicut nec ad maius: quia omne peccatum precipue mortale illi displicet: et omnia qui illud facere proponit. **P**etamus ergo adiutorium a deo ut omnia peccata commissa destruat: et ne aliqua committamus tentationibus perturbati defendat. **Unde** Augustinus. **li. 2. de sermone domini in monte ait.** **Q**uandam est ut non solum liberemur a malo quod caremus: sed ab illo quo iam induti sumus: quod cum factum fuerit nihil remanebit formidolosus: nec omnino metuenda erit illa tentatio et super **Io. sermone.** **Si** idem ait. **Q**uid oramus cum dicimus. **D**imitte nobis debita nostra. nisi

ut vulnera nostra sanent. Et quid aliud petimus cum dicimus. Et ne nos indu. in te. nisi ille qui insidiat et certat extrinsecus: nulla irrupat ex parte: nulla nos fraude: nulla nos possit virtute superare. **Hec ille.** Et id quod est ista petendo orare debeam? nos docet li. so. liloquio: ut ad deum dicat. z. c. Ecce ad te clamo factura tua: vita est: refice me: ecce respicio tuum plasmam: plasmator es: restaura me: pce mihi dñe: nihil. n. sunt dies mei. Quid est bonum ut possit alloqui deum factoris sui: parce mihi colloquere tibi: ignosce seruo qui psumit deo suo loqui: legem non habet necessitas. volo me compellere dicere et exclamare me compellit calamitas quam patior. Eger sum ad medicum clamo. cecus sum ad lucem propere: mortuus sum ad vitam suspiro. **Aue** medicus: tu lux: tu vita: **Iesu** nazarene miserere mei fili **David**: miserere hominis misero: dñe audi quod ad te clamat infirmus: lux quam transis expecta cecum: pbe manum ut ad te veniat. et in lumine tuo lumem videat: vita vivens reuoca mortuum. **Hec ille.** Quid dicat: cur auxilium debemus petere in orationibus in tetatibus? cum apostolus ita deo carus petens amoneri carnis stimulus. **z. ad Cor. 12.** non sit exaudire. **R. Em Alex.** quod duplex est tetatio. scilicet interior et exterior. Exterior iterum duplex. vix dei et diaboli. Tetat enim deus dupliciter. scilicet precipiendo: sicut tetavit **Abraham**: precipiens ei immolare **Isaac**. **Bene. 22.** Et affligendo sicut tetavit martyres: in illud **Psal. 3.** In paucis vexati: in multis bene disponetur quoniam deus tenet eos: et invenit illos dignos se. Tetat etiam diabolus dupliciter. scilicet suggerendo siue incendiando: iuxta illud **1. Cor. 54.** Ego creavi fabrum sufflantem in igne prunas. Tetat etiam affligendo et torquendo: sicut tenet **Job** percutiendo illum vlcere pessimo a plantis pedis usque ad verticem. **Job. 2.** Interior autem tetatio non est a deo sed est a fomite et carne. Unde **1. Jo. 1.** Deus intetator malorum est: ipse enim neminem tetat: unde quisque eniz tetatur a concupiscentia sua abstractus et illecebratur. **Hec ille.** Et hec tetatio interior peccatus est ipsi tetato. Sed tetatio exterior ipso non consentiente non est peccatus sed materia exercende virtutis. Unde **Ambrosius** super **Luc.** ait. Tetationes nunquam timere debemus: est enim causa victoria: magna triumphorum. **Hec ille.** Dicedus est ergo quod stimulus ille prout erat incedens

libidinis fuit tetatio diabolica quod patet: quia dicit ibi angelis satbane: sed quia fuit materia exercende virtutis ipsi passo: id non fuit exaudire in illa petitione. Nullus. n. debet petere non tetari tetatione exteriori: quod non est peccatum sed materia exercende virtutis. hic est quod **Alex.** ait. quod ad deum a quibusdam ut a perfectioribus petende sunt tribulationes in oratione: ut puta paupertas: infirmitas et huiusmodi: quia sunt occasionales cause ad salutem in quantum sunt materia exercende virtutis. Nam quodammodo disponunt et preparent eam ad salutem: quia et mouent ad aliam vitam appetendam et ad fugam peccati instigant. **Unde** propheta ait de paupere. Cultus eius in pauperes respiciunt. Et de aliis tribulationibus dicitur **Ecclesiasti. 11.** Multitudo viniis boze obliuio: ne facit luxurie. Et iterum propheta ait. Tribulatio et angustia inuenerunt me. Et sic patet pars secunda.

Bartholomaeus tertius butus sermone in qua declaratur quod tria bona que in oratione sunt petenda sunt spiritualia.

Tertio in isto sermone sciendum quod bona suprema sunt bona celestia anima beneficentia: et ista sunt simpliciter et absolute et cum magna instantia petenda: quia sunt optima super omnia predicta bona: imo ipsa gloria eterna est bonum incommensurable et eternum: ad quod omnia alia bona ordinata sunt: et id super ipsa melius et excellentius. Quapropter **Ecclesiasti. 2.** Melior est finis orationis quam principium: quod dictum tripliciter expedit. Primo sic: Melior est finis. id est melius est consummare sermonem et optumum quam bene inchoare. Incepisse enim non est virtutis sed profectus. Secundo modo exprimitur sic melior est finis. quod nota series euangelice legis est una oratio quam dominus locutus est: et illi orationis. scilicet euangelice finis est charitas: ut patet **1. Jo. 1.** Principium autem eius est timor: in illud **Prover. 1.** Inimici. scilicet timor. Est consensus. Melior est finis orationis. scilicet charitas quam principium scilicet timor. Tertio modo exprimitur sic: Melior est finis. Nam principium orationis est gratia: finis autem orationis est gloria que excitat adorandum. Unde sicut melior est gloria que in oratione petitur quam gratia qua incitatur: ita melior est finis orationis quam principium. Et sic appositum: gloria que est finis orationis super omnia est petenda. Unde **Augustinus** in epistola ad probam ait. Istam habet

etiam. scilicet eternam habet et qui pessime et petere non debet nisi eam pararet. Quid igitur petere mali et boni. nam per se et proprie petere ad non habent. vi. mee. Confirmatio. Quid. Quid. id est licet bene amemus: unde non ut bene sciamur quanta senescimus colendus est deus: deus non sunt sterile et serpentes: datur tendit est: quod et in etiam et ipsi aurum monia multi habent. an? et non ista omnia potius in tetatione eterna beatitudine habent bona: et quoniam de quoniam tollit: gratie tribuet: et quoniam volu nobis non auferat. tate debemus toto eternaliter gaudere in laudibus docum mundi infelicitas: damna scilicet vel timor non haberet. Si si etiam diliget bene: per am felicitate tenet beamus. Ad quoniam nos doceat quoniam deus patre suum quoniam noli et regnat in gloria. scilicet tertia pars orationis determinat.

Unde videtur quod non debet petere aliquid modis. scilicet re: causa: male petere. cum

eni. i. eternā habere oēs boies volūt. Nam
 7 qui pessime 7 perditē viuunt: nullo mō ita
 viuerēt nisi eodē mō se eē vel posse bōs pu-
 tarēt. Quid igit aliud te o3 ozare nisi qd cu-
 piūt mali 7 boni. *De illis.* Felicitas igit sup
 na p se 7 proprie petēda ē: illud p pbe. Unaz
 petij ad nō hanc. re. vt in ba. in do. do. o. vi.
 vi. mee. *Confirmat oia ista Augul. li. 50.*
Qmē. Qmē. io. di. Colim' deū vt bic fe-
licitatē bēamus: quātī illā bñt q nō colūt re-
um: nō vt bic senescam' vt decrepiti efficiā-
mur quātī senescūt blasphematōres rei: nec iō
colendus est deus vt cultores illi' bēant fili-
os 7 nō sint steriles: filios enī deus 7 onagrj
7 serpētib' dat: nō. n. pro magno qd dat pe-
tendū est: qd 7 iudeis 7 paganis 7 hereticis:
etiā 7 ipis: aurū. n. 7 argētū 7 filios 7 patri-
monia multi habēt 7 mali: q enī vere cōristi-
an' ē nō ista oia trāsitoria petere d3: s totū
pōdus intētionis vel o3onis sue ad ex pēdā
eternā beatitudinē d3 ipendere. Ista. n. tpa-
lia bona: 7 qñ de' dat: gratie sibi agant: et
qñ tollit: gratie sibi agant. Ista qñ voluerit
tribuet: 7 qñ voluerit tollit: tñ est vt seipm
nobis nō auferat. De cibi. Ad illā nāq felici-
tatē debem' toto corde tendere: vbi bēmus
eternaliter gaudere. Unde Aug' in li. de fa-
lutaribus documētis ait. Nihil nos teneat
mūdi infelicitas: quia suā istā infelicitatē mun-
danā sci rei timuissent: felicitatē perpetuā 7
nō haberēt. Si felicitas hui' mūdi trāsito-
ria diligit bic: ppetua nō iuenit. Ad ppetu-
am felicitatē tendam' vbi patriā 7 parētes
bēamus. Ad quaz p tute o3onis 7 pnie ille
nos pducit qui pro nobis in cruce exorauit
deh patrē suū q cū filio 7 spū scō vinit glo-
riolus 7 regnat in secula. Amen.
Seria tertia post dñicam de passionē: de
orationis determinatione. Hermo. 77.

¶ Os ascēdite

ad diem festuz bñc. Scri-
 bñt bec verba *Jo. 7. 7* in
 euangelio occurrentis se-
 rie. Regula est frēs eba-
 rissimi sacroz canonista-
 rum: vt habetur *Act. 1. 7* q hō
 potest petere aliquid iniuste 7 inordinate. 4
 modis. s. re: causa: loco: 7 tēpoze. Primo. n.
 male petēre. cum. s. io. sint debita 7 petantē

20. huiusmodi ē petitio vsurarij. Secundo
 male petitur causa cuz. s. promisi tibi equuz
 vel. io. in optione mea: 7 tu petis p cise vnuz
 istorū vel vtrūq. vel promisi certaz merce-
 dez ob certaz causam: 7 tu nō facis 7 salariū
 petis: tūc quidē male petis. Tercio male pe-
 titur loco: puta promisi tibi soluere in loco
 vno: 7 tu petis in alio. ff. de eo quicer. lo. l.
 2. Quarto et vltimo male petitur tempore
 vti ante diem vel conditionē 7 petitur debi-
 tu: vt puta promisi. io. ad annuz: 7 tu petis
 ante. vel promisi si impator italiaz intraue-
 rit 7 tu vis habere ante conditionem extan-
 tem. Ne ergo oratio nostra sit iniusta et in-
 ordinata: debet fieri cum p dicitis deter-
 minationibus: sed quia determinatione res
 petende dictum est in sermone precedenti.
 De determinatione pō cause quia. s. sit oran-
 dum tractabitur in sermonario de reproba-
 tione vitioz 7 cōmendatione virtutum:
 bic ergo de alijs breuiter tractanduz ē. *Ad*
de determinatione tempozis loquūtur ver-
ba pposita: quādo dicebat Iesus parentū
bus suis. Vos ascendite ad diem festuz bñc
s. ad templuz ozare. Ad memoria 7 igit san-
ctissime trinitatis more solito in presenti ser-
mone de tribus orationis determinationi-
bus tractabimus. Primo de determinatione
ne tempozis. Secundo de determinatione
gestus. Tercio de determinatione loci.
¶ Pars prima huius sermonis i qua recla-
ratur quo tempore sit orandum.

Primo igitur in isto sermone querit
 vtrum omni tempore sit orandum.
 Videtur enī q sic per illud euan-
 gelij *Luc. 18.* Oportet semper ozare 7 nūq
 deficere: sed oportet necessitatem inducit: q
 7c. Preterea. j. *Abel. 5.* Sine intermissi-
 one ozate: sed vbi nulla intermissio nulla est
 tempozis interruptio: ergo 7c. Preterea in
 ps. dicitur. *Benedica 7 do. in om. tem. sem.*
laus ei' in o. m. sed be sunt ozatōes: ergo 7c.
Preterea Act. 1. Erant apli pseuerātes vna
 nimē in oratione: sed aplozū opa bona nob
 relicta sūt in exemplum: q 7c. Preterea *Ha-*
vlti. Pultum valet oratio iusti assidua: er-
 go videtur: q ad hoc q sit efficax oportet
 q semper sit faciēda. Preterea *Eccl. 1.*
8. Non impediatis ozare semper: 7 non
 verearis vlcq ad mortē iustificari: ergo 7c.

Amplius Jo. chriso. ait in li. de cōpunctiōe
cordis. Ab oratione nō recedas q̄ quousq̄
accipias. Finis postulāti acceptio deprecā
tis est: tūc cessa quando acceperis: imo nec
tunc cesses sed persevera agens gratias pro
quod accepisti: ut perseveret tibi quod acce
pisti. **Decille.** Sed p̄tra hoc arguit sic. sem
per orare nō est in nostra potestate sed. ff. de
reg. in. l. impossibiliū nulla ē obligatio. ergo
semp orare nō tenemur. **P̄terea** Ecclesia
stes. 3. Omnia tēpus habent: 7 suis spatijs
trāscent vniuersa. Et postea sequitur. Tē
pus tacendi 7 tēpus loquendi: ergo 7 oratio
habet tēpus determinatum sicut 7 reliqua.
P̄terea circa op̄a nature oportet nos esse
pro magna parte tēporis intētos: ergo q̄ ora
tiōis sunt semp facere nō possum: ergo 7c.
Hanc questionē declarat **Alex.** vbi. 8. 7 bea
tus **Ad in. 4. di. 15. ar. 2. q. 3.** **Alex.** autē
ait. q̄ oratio tribus modis habet considera
ri. scilicet sime fm q̄ cōprehendit omnē actus
bonū fm q̄ dicit i. d. 1. **Thes.** 5. ibi. Sine
inter. orate. q̄ nō cessat orare qui non cessat
bene facere. **Cōter** etiā dicit oratio fm q̄
cōprehendit omnē actū cōtēplatiue ad deū
relatū. **Proprie** etiā dicitur oratio. put ē assen
sus ipsius aīe ad deū ad aliquid gustandū
vel ipetrandū vel exsoluendū. **Quādo** ergo
querit: vtrū semp sit orandū si intelligatur
Primo mō bene cōcedendū est: q̄ semper
est orandū. i. bonū est semp faciendū: dñ ad
est facultas: 7 sic p̄t intelligi auctoritates. s.
p̄mo adducte. **Si** p̄o secūdo mō cū f3 **De**
vita cōtēplatiua nō sit in p̄cepto. **Quā** ait
sic. Sine cōtēplatiua vita intrare p̄t ad ce
lestē patriā qui bona que possunt opari nō
negligunt. **Decille.** Ideo plane dicendū est
fm viā istā: q̄ nō semp est orandū. i. cō
tēplationi insistendū. **Si** autē tertio mō put
dicit ascensū ad deū: sic fm **Alex.** sunt duo
consideranda in oratiōe fm statū vie. scilicet orā
tiōis facultas: et eius cuius dirigit dignitas.
Ex parte eius cui dirigitur oratio: cū sit di
gnitatis incōpabilis semp esset orandū si pos
sibilitas adesset. **Ex** parte eius qui orat disti
guendū est fm **Tho.** q̄ oratio pōt cōsidera
ri quantū ad suā essentiam: 7 quantū ad suā
radicē siue causā. **Primo** mō oratio f3
se considerata nō pōt esse assidua vel p̄tinua
Quod probō triplici rōne. **Primo** rōne vi

te actiue vite cōtēplatiue: 7 corporee indige
ntie. **Primo** rōne vite actiue sic. Vita
actiua quantū ad suū actū vel exercitiū ipe
dit ipsā orationē: 7 q̄m impossibile ē vt ali
quis simul occupetur circa actiones exteri
ores 7 vacet orationi sed opibus vite actiue
sopibus misericordie: q̄nq̄ tenet homo itē
dere: quia cadit sub p̄cepto: v̄dictū est i tra
ctatu de elemosyna: ergo bō non pōt nec de
bet semp orare. **Secūdo** mō oratio nō
pōt ē assidua rōne vite cōtēplatiue sic. Ora
tio ē pars cōtēplationis fm q̄ dicit **Pugo**
sed bō non potest nec debet semp cōtēplati
oni vacare: ergo 7c. **Tercio** nullus i hac
vita assidue pōt orare rōne corporee indige
ntie. **Mat. ap. 1.** **Tho.** 15. ait. **Primo** qd aīa
le: deinde qd spūale. **Ex** quo dicto sic arguo
Vita aīa le indiget cibo nō aut spūale: sed
corp⁹ nostrū prius est aīale q̄ spūale. **Indi**
get ergo comedere bibere 7 dormire 7 alijs
huiusmōdi sine q̄bus p̄s vitam duci nō pōt: ex
necessitate aut p̄tis vite retrahit bō 7 ipe
dit ne mens eius ferat in deū orando: 7 sic
p̄t intelligi rōnes scōo supius adducte. **Se**
cūdo mō pōt oratio cōsiderari quantū ad suā
causā: 7 hoc mō oratio pōt esse assidua vel
diuturna: ita q̄ alijs nūq̄ ab oratione cessabit
7 sic p̄t intelligi rōnes p̄ sup adducte. **Quo**
etiā probat. 5. rōnib⁹. **Primo** rōne affectio
nis. q̄ cā orandi est desiderii vite eterne: s.
desiderii bñdi deū in nobis debet ēē conti
nuū actu vel habitu: s. 7c. **Unde** glo. sup. il
lud. sine inēmi. or. sic ait. **Sine** inēmissione
orate. i. vitā eternā cōtinue desiderate: ipsū
enī continuū desiderii boni cōtinua ē oratiō
Decibi. **Secūdo** rōne deuotiōis sic: quā
titas alicuius rei ordinate ad finē suo fini re
bet ēē cōueniens. **Ex** p̄ligentia. **Cū** enī me
dicina ordinē ad sanitatē: quantitas medici
ne tanta debet esse prout ē cōueniens sanita
ti. **Sic** aīa i oratione p̄cipue attendit oratiōis de
uotio: 7 id vt p̄ orationē possit deuotio diu
cōseruari: oratio v3 ēē proluxa vel diuturna
si aut orationis diuturnitas siue p̄lixitas tēdiū
aut fastidiū faciat: tūc oratio nō est diutur
nius protrahenda: sed oras debet se alijs re
bus occupare. **Unde** sup. ille p̄ho **Mat. 6.**
Orantes nolite multū loqui. **Aug. 2.** sic ait.
Absit ab oratiōe multa locutio sed nō desit
multa precatio. **Tercio** orationē f3a debet

esse continua rō
nostra debet ēē
Ita dicit ap. 1.
gloriā dei facite
laudas vñ qm
riā dei facis. **Al**
des de i sed etiā
ma. **Cū** enī vo
ra tua: sic q̄ can
quibus verbis cō
intentioni debet
fiat in gloriā de
7 glorie continu
oratio nostra de
muneris. **I**tem
sistat: tñ ex vite
s. maiorē deuoti
remanet magis
gitionē: q̄a bon
7 sic elemosyna
Inquāti suis be
prouocat vt p. 1
vel beneficia. **C**
continuarōne il
sup illo verbo li
qñ bonis 7 t̄pib⁹
7 hoc ē semp ora
tet sp. **De** cōtē
deficere qui bon
re: vel quia oīa
pro oratione re
nū habitū semp
do tēpus dicit: s.
tendit q̄ nunq̄
sed q̄ nō interri
sicut facit quia
a dño ab oratio
predicta **Aug.**
dicit. **Nullus** t
mentū tēporis
deo vbiq̄ nō si
alibi: cū tñ ab o
ne. i. qñ quide
accepto reficim
aliq̄ dormient
desideriū orare
ait. **Quo** dicit ap
Nunquid sine i
corpus prosterne
vt dicat sine int

esse continua rōne intentionis. Intētio enīz
nostra debet eē vt oīa in gloriā dei faciam⁹.
Ita dicit ap̄la. i. Cor. 10. Quicqd faciē in
gloriā dei facite. Unde Augusti. Sic recte
laudas deū qñ nō solū verba sed opa in glo-
riā dei facis. Unde nō solū vox tua sonet lau-
des dei sed etiā opa tua cōcordent cum voce
tua. Cū enī voce cantaueris silebit aliqñ vi-
ta tua: sic g̃ canta vt nūq̃ sileas. Hec ille. Ex
quibus verbis colligit: q̃ intētio op̄i: 7 op⁹
intentioni debet eē correspōdere: vt vtrūq̃
fiat in gloriā dei: sed intētio diuini honoris
7 glorie continua debet eē: g̃ 7 oratio. ¶ 14.
oratio nostra debet eē continua rōne collati
muneris. Ixeni p̄sona actualiē ab oratiōe re-
sistat: tñ ex virtute orōnis tria bona cōsequi
s. maiorē deuotionē: quia post orationēz bō
remanet magis deuotus: elemosynarū lar-
gitionē: q̃a homo post orōnē remanet pius
7 sic elemosynas facit: 7 aliorū intercessionē
in quātū suis beneficijs 7 elemosynis alios
prouocat vt p̄ se orent: que tria sūt magna
dei beneficia. ¶ 15. 7 vltimo oratio debet eē
continua rōne statuti tēporis. dicit enī glo.
sup illo verbo. i. Thessal. 5. Sine inter. or.
qñ horis 7 tēpibus statutis nō desistit orare:
7 hoc ē semp orare: vt dicit Luc. 18. Por-
tet sp̄. Dicendū est aut̄ cum semp orare 7 nō
desistere qui horis canonicis nō desistit ora-
re: vel quia oīa quē iust⁹ facit 7 dicit f̃z deū
pro oratione reputant: Mel quia eternū bo-
nū habitū semp desiderat: vbi nota q̃ quan-
do sp̄us dicit: Portet semp orare 7c. nō in-
tendit q̃ nunq̃ interrūpat̄ actus orationis
sed q̃ nō interrūpat̄ quasi nunq̃ resūptur⁹
sicut faciūt quidā qui si statim nō exaudiunt⁹
a dño ab oratione desistunt. ¶ Confirmat
p̄dicta Aug⁹ li. 2. cōtra maximianū. 9. c.
dicē. Nullus dies: nulla hora: nulluz mo-
mentū tēporis inueniē quo a scis orationes
deo vbiq̃ nō fundant. Ab alijs hīc ab alijs
alibi: cū tñ ab orōnibus nullū sit tēpus imu-
ne. i. qñ quidē diebus ac noctib⁹ cū alijs cibo
accepto reficiunt⁹: alijs quodlibet aliud agūt
alijs dormiunt: nō vtrūq̃ desinit quos sanctū
desideriū orare cōpellat. Et sup. 37. p̄. idēz
ait. Qd dicit ap̄la sine intermissione orate.
Nunquid sine intermissione genua flectim⁹?
corpus prosterminimus: aut manus leuamus:
vt dicat sine intermissione orate: hoc puto

sine intermissione non possum⁹ facere: Est g̃
alia ratio. s. sine intermis. que est desiderij.
Quidqd aliud agas si desideras supnā qetē
non intermittis orare: si vero vis intermit-
tere orare nō intermittas desiderare. Continū
desideriū tuū: cōtinua est vox tua. Acebis
si amare desisteris: sed si semp manet chari-
tas semp clamas: si semp clamas semp desi-
deras: sed si semp desideras semp oras: Hec
ille. Et sic patet qualē oratio debet eē conti-
nua 7 qualē nō. ¶ Ansup aduertendū est
circa determinationē tēporis orōnis assignā-
tur tres. s. hora a Bernardop̄uēictes orōni
s. hora matutina: vesp̄tina: 7 nocturna. Ho-
ra matutina ē apta orōni: quia tūc a cur⁹ ex-
terioribus adhuc sum⁹ ieiuni. Unde p̄ph̄a
ait. Mane astabo tibi 7 videbo. Et Sap. 16.
oportet p̄uēire solē ad benedictionē. Quā-
te autē efficacē sit oratio matutina ostendit
Job. 8. Si diluculo p̄surrexeris ad deū 7 oī
potentes fueris deprecatur⁹: statim euigilabit
ad te. Mas sicut filij israel mane colligebant
māna. Ero. 16. Ita dulcedo sp̄us sc̄i tali ho-
ra ipetrāda ē. Nonemur etiā ista hora ora-
re. Exēplo x̄pi de quo Mar. i. diluculo val-
de surgens Iesus abiit in desertū locū ibiq̃
orabat. Hora etiā vesp̄tina cōpetens ē ora-
tione: quia tūc inuenimur ab impedimentis
digesti. Unde p̄ph̄eta ait. Viri. oratio mea
sicut incens. in conspe. tu. ele. ma. me. sa. vel.
Nonemur etiā ista hora orare. Exēplo x̄pi
de quo Mat. 14. legif. Dimissa turba ascē-
dit in montē solus orare. Vesp̄e autē facto so-
lus erat ibi. Hora etiā nocturna. i. in media
nocte cōuenienter ē orandū prop̄ quietem
mentis 7 corporis. Anp̄ph̄eta ait. Media
nocte surge. ad con. tibi. Nonemur etiā ad
hoc exēplo x̄pi. Luc. 6. v2. q̄ erat p̄noctans
in oratione dei. Et sic patet pars prima.

Pars secūda huius sermonis in qua decla-
rat quōd habere se debeat orans in oratione.
¶ Cūdo in isto sermone querit de re-
terminatione gestus ipsi⁹ orantis. s.
de versione ad oriētē: genuflectione
7 bullismōi si congrue fiant. Ad hoc Ru.
Alet. ybi. 8. q̃ oratio maxie prout ē sacramē-
talit 7 satisfactoria habet virtutē ipetrandi
7 etiā significandi rationē: virtus enī ei⁹ im-
petrandi residet penes orantis deuotionem
7 seruorē: sed oratio significandi penes illud

quod exterius apparet. Unde **Bugo** in 2° de sacris. parte. 9. in prin. sic ait. Sunt qdā sacramēta in ecclesia in quibus 7 si nō principiāter salus cōstet: tñ ex eis auget in quāru deuotio exerceat: 7 ex eis quedā cōstāt in rebus: qualia sūt aqua asperisionis: susceptio cineris: benedictio ramorū: cereorū: 7 bui⁹ modi. Aliqua in factis cōstāt qualia sūt si gnaculū crucis: ex sufflatio exorcisationis: expansio manū: incuruatio genuū: 7 bui⁹ modi. Aliqua in dictis cōstāt sicut ē trinitatis inuocatio: 7 bui⁹ mōi. **Decille.** Signa igitur corpalia que sūt i oratiōe vt iā patet ad significādum sūt. Et quia duo sūt i oratiōe. s. qui orat 7 qui orat duo p bui⁹ modi signa exteriora significānt: vnū ex parte rei s. cōuersio ad orientē in quo significat qd sic ex illa parte oriē sol 7 lux diuina nobilissima inter oēs creaturas corpales: sic ad illū qui super omnes creaturas ē excellēs ē ozo dirigenda. Unde **Aug⁹** li. 2. de sermone dñi in monte sic ait. Cū ad orationē stamus conuertimur ad orientes vnde celū surgit: non tanq̄ ibi habitat deus q̄si ceteras mūdi partes deseruerit qui vbiq̄ pñs ē: nō locorum spatij sed maiestatis potētia: sed vt admonet anim⁹ ad naturā excellentiorē se cōuertere. i. ad deū cum ipsius corpus quod terrenū est ad corpus excellenti⁹ i. celeste pueritur. **Decille.** Quedā etiā sūt signa ex parte nostra in oratiōe: ad significādū: sicut sūt incuruatio genuū: vbi significat vera humilitas 7 reuerētia: expansio manū vbi significat dñice passionis credulitas 7 ei exhibēda obediētia 7 tonsio pectoris vbi significat rebita te pētis pnia: que oia non tam sūt de orationis necessitate q̄ sunt de cōgruitate: 7 sic patet pars secūda.

Pars tertia bui⁹ sermonis in qua declaratur: vtrū in omni loco sit orandum.

Artio querit vtrū in oī loco sit orā. dñ. Ad qd simpliciter rñdet b⁹ 3. **Al.** qd duplex ē orādi mod⁹ publice. s. seu cōdiciē 7 priuātē: 7 vterq̄ modus in oī loco fieri pōt: qz nullus loc⁹ a laude dei excludit. **Qu.** appbēta ait. In oī loco orationis eius. **Decille.** aia mea dñō. vbi 7 glo. sic ait. Ab inō dñatur. ibi non benedicat: vbiqz est: vbiqz bñdicat: nullus excusatur: sicut g nulla creatura: sic nullus loc⁹ a laude dei excipit. **Dec**

ibi. Eodē mō dicēdū ē quātū est ex parte loci de ipsa orōne. **Aduertēdū** est tñ qd orationes priuātē que secrete debēt fieri in oīa tez 7 deū: iste maxie bñt fieri in secreto loco seu priuato. Unde **Isido.** li. 3. d. sumo bono c. 3. ait. Oratō priuātis locis opportuni⁹ sūditur magisqz optatū ipetrat dñi deo tñ te ste depromit. Alię autē orationes q̄ canonicę sunt sicut psalmodia 7 bui⁹ mōi que ab ecclesia instituta sūt melius fiunt in ecclesia ad hoc ordinata. Unde prophēta ait. In ecclesijs benedicite dñō. Et **Mat. 21.** dñs dicebat. Domus mea: domus oratiōis vocabit⁹ daret exēplū. 3. **Reg. 8.** de Salomone qui dixit templū esse oratiōis locū. **Quādam.** li. 1. c. 16. ait. Dicit ecclesia locus dei hic ē in glorificationē eius velud quoddā templum determinauim⁹: in quo 7 eas q̄ ad deū sunt intercessionēs facim⁹. **Decille.** Concedēdū est igitur qd in oī loco est orandū: sed pncipaliter in ecclesia dei: 7 hoc ppter qnqz rationēs. **Primo** ppter forme gñalis obseruationē: quia in ecclesia nihil aliud debet fieri nisi exercitiū orationis. **Quādam.** li. 1. c. 16. ait. Domus mea rñ. ait. Nemo i oratorio aliqd agat nisi id ad quod factū est. Et **id.** 43. vi. c. in oratorio. dicit. In oratorio pter orādi 7 psallēdi cultū: penitus nihil agat vt nō mē hūc 7 opa ingiter ipensa cōcordēt. **Decille.** **Secūda** rō est ppter mutuā mēbrorū ad orandū inuitationē: quia in ecclesia vn⁹ inuitat ex deuotione alterius. Unde **Coll.** 3. apls ait. Cōmouētes nos metipsos i psalmis 7 hymnis 7 cāticis spūalib⁹: cātantib⁹ in cordibus vestris deo. **Tertia** ē ppter loci deuotionē: quia ecclesia ē locus ad deuotionē exercitās. Unde **Chriso.** sup illud. Domus mea rñ. sic ait. Ingressus Iesus vbes primo tēplū adijt dāns formam religiosā vt quocūqz inuis: primo ad domū orationis si ibi est accedamus: 7 per orationē deo cōmendati sic ad negocia agenda succedam⁹. **Decille.** Ex cui⁹ verbis patet qd in ecclesijs magna est deuotionis excitatio: tñ quia deo spūaliter cōmendamur: tñ quia formaz religionis imitamur: vt in prima ratiōe tractatum ē. **Quarta** rō est ppter angelorū maiore frequērationē ob dñici corpis reuerentiaz 7 bonorē. Quod figuratū ē **Gene. 18.** vbi Iacob lapidē erexit in titulū: qui signi-

ficat ecclesiā. **Et** mus dicit: vbi videt⁹ res 7 descendētes angelī 7 ascendētes tñ in conspectu ppter facilitatē intelligis. **Reg.** dñs vellet clamare oi. ad dñm. confitens noi tu pccatig fuerit lo 7 dimitte popm⁹ rñdit. **Aug.** domū hāc quā ē mei 7 cor meū d 7 sufficere debet oratione. s. quō faciēda est oratio: necnō quid petere debeamus tñ 7 cōtemplantes ad illā p vbi ille qui pzo rñt: cū pte 7 spū 7 **Tertia** quarta sūnt rationes

ne faciēda deuotione faciēda in reſtitutione bētra que ad ſaluſ. reſtituere alienoſ: ſine qua re nio 7 vana repuſimā p re. i. vbi pccati niſi reſtituere te poſſia 7 in futura ſeptam ſuſcipiēda one alienoſi bi reſtitutionē qu erunt nioſ: de bis propoſitis 7

fiat ecclesiā. Et id dicit. **L**apis iste per te
mus dicit ubi vidit angelos in scala ascēden-
tes et descendētes: quia in ecclesia descēdunt
angeli et ascēdunt deferētes orationes pcan-
tium in conspectu dei. **¶ Quinta et vltia rō ē**
propt̃ faciliore ipetratōne. qd̃ satis datur
intelligi. **Reg. 8. ubi orabat Salomon:** qd̃
dñs vellel clamantes ad se in suo tēplo exau-
dire di. ad dñm. Si populus agens pnia et
confitens noi tuo venerit et adorauerint te
precatis fucit in domo hac: et exaudi in ce-
lo et dimitte populo pctm̃. et sequit. c. 9. qd̃
min⁹ rñdit. Audiu orationē tuā et scificauī
domū hāc quā edificasti mihi: eruntq; oculi
mei et cor meū dieb⁹ cūctis ibi. Hīs igitur
et sufficere determinatis que dicta sunt de
oratione. s. quō exaudiūtur bōi et mali: et cui
facienda est oratō: et quō et pro quibus fieri de-
bet: necnō quid et quo loco et tēpore orare et
petere debeamus. **Hacem⁹** totis virib⁹ ora-
tioni et cōtemplatōi vt sic merita nra cumu-
lantes ad illa et patriā et peruenire mereamur
ubi ille qui pro nobis orauit et nos orare do-
cuit: cū pte et spū scō suo viuūt et re. et c. amē.
¶ Feria quarta post dñicā de passiōe: de re-
stitutionibus. Sermo. 28.

Ad vitam
eternā do eis et nō peri-
bunt in eternū. **Ro. 10.**
Ad cōplētiē huius
cōpendij de pnia frēs
charissimi sequit post
tractatū de satisfactio-
ne faciēda deo: aliqua ptractare de satisfac-
tione faciēda homini que maxime pñstet
in restitutione bonorū alienorū. **Hāc** inter ce-
tera que ad salutē nostrā sūt necessaria hoc
s. restituere aliena pmaxime necessitatis cōti-
ma ē: sine qua restitutione ois penitētia ina-
nis et vana reputat: per illā regulā famosis-
simā **Jo. 1. c. 6. peccati. s. nō remittit**
pctm̃ nisi restituat male ablatū: vt ergo dis-
ponere te possis ad verā et penitētiā pagēdā,
et in futura septimana digne ad sacra et coio-
nem suscipiēdā aliqua breuiter de restituti-
one alienorū bis diebus ptractabim⁹. Quā
restitutionē qui facere voluerint de eorum
erunt nūero: de quibus loquitur dñs in ver-
bis propositis di. **¶ Ego vlt. et. do eis. s. satis-**

facientib⁹: restituentibus: et nō pibūt in eter-
nū. **¶ De restitutionibus igit tractātes pmo et**
principaliter. Quid sit restituendū videre li-
bet. **Tria nāq; sunt bona que possum⁹ pxi-**
mo auferre: que ablata restituere necesse est
Bona fortune: bona fame: bona aie: relin-
quendo bona nature siue corpis causa breui-
tatis. **In pñti igit sermōe solū de fortune bo-**
nis pertractabimus: pro quibus dā ista regu-
la generalis. **Quod dñi quod dñs dat: aut**
causa efficax est vt des satisfaccere obligatur
Ex qua regula tres considerationes annotā-
tur. **Prima ē qd̃ restitui debēt oia ablata p**
rapinā. **Secūda ē qd̃ restitui debēt oia abla-**
ta per furtū. **Tertia ē qd̃ restitui debent oia**
ablata per vsuram.

¶ De pñma huius sermonis in q̃ declaraf
qd̃ restitui debēt ablata p rapinā.

Primo igit i isto sermone dico qd̃ oia
ablata p rapinā debēt restitui. **¶ Hāc**
oēs raptōres: pdonea: et pirrate: et cō-
similes deteriores sūt q̃ ipsi fures sicut pa-
tet. **i. 4. q. 5. c. penale ē. ubi Aug⁹. ait. De na-**
le ē occulte auferre: multo maioris pene et vi-
sibilis eripe. **De c. ubi. Aitēni pñ. 5. Et bñ.**
qd̃ furtū distinguit a rapina: quia furtū est
occultū: rapina pō violenta: que duo habēt
rōne peccati ex hoc qd̃ acceptio est inuolūta-
ria ex parte ei⁹ cui aliquid subtrahit. **¶ Anuo-**
lūtariū aut dī dupliciter. **¶ Pm pñm. 3. Et bñ.**
s. per ignorantiā et violentiam. **¶ Et id aliā et ra-**
tione peccati habet furtū et aliā rapinā. **¶ Hā-**
bitus Abo. 2. q. 66. ar. 9. probat rapinā
grauiore furto rōne triplici. **¶ Primo vt**
qd̃ dictū est: in ytraq; ē inuolūtariū: ita tñ qd̃
in furto ē aliqd̃ per ignorantiā: in rapina autē
p violentiā. **¶ Magis autē est inuolūtariū ali-**
quid p violentiā q̃ p ignorantiā: qz violen-
tia directius opponit volūtati ignorantiā: et
id rapina graui⁹ ē furto. **¶ Secūdo qz p ra-**
pinā nō solū infer dñi in reb⁹ et etiā agit i
quādā pñone ignominia et iniuriā: et hoc pre-
ponderat dolo vel fraudi que pñnet ad fur-
tū. **¶ Tertia qz graui⁹ pñit rapina q̃ fur-**
tū vt patet in. d. c. penale. **¶ Quēq; igit per**
rapinā ablata sunt: restituere necesse est: vt
habetur in. l. duobus. **¶ s. si quis furauit. ff.**
de iurciurando. **¶ Et in. l. si te. C. quod me-**
tua causa. **¶ Sed aduertendum est: qd̃ ad ra-**
pinam pertinet res inuentas non restituere

sed retinere. unde. i. 4. q. 5. c. si quid dicitur. Si quid inuenisti et non reddidisti rapuisti: quantum potuisti fecisti: quia non plus inuenisti. Quia alie nū negat tolleretur si posset: deus cor interro gat non manū. Et c. multi. Vero aut. Mul ti sine peccato putant esse si alienū quod inuene rint teneant et dicunt: De? mihi dedit: cui ba leo reddere? Nesciant hoc quod peccatum simile est rapine: si quis inuenta non reddit. Unde. ff. de furtis. l. falsus. §. qui alienus dicitur. Quia alie nū quid faciens in terra lucrifaciendi causa sustu lit furtia stringit siue scit cuius sit siue igno rauerit. Et hoc quidem rationale est: quod ex quo scit rez non esse suaz supponere debet esse alienā et re babetur. l. i. C. de thesauris. l. i. §. 12. C. unde vi. l. conquerebat. §. Sciendum est tamen per Ric. in. 4. di. 15. et 16. ubi. §. Et Alex. in. 3. pte in tracta. de preceptis. precepto. 7. quod quedam sunt que nunquam in bonis alicuius fuerunt: sicut la pilli et gemme que sunt in litore maris: et talia iure naturali statim inuentoris sunt. Quedam autem res inuenta fuerunt de propinquo alicuius hominis et tunc si quis eas accipit nec a quo reti nendi sed restituendi domino cuius erant non com mittit rapinā: alie sic sicut patet in capitulis supra allegatis. Hoc idem affirmat Alex. i. 3. precepto. 7. quod si quis quid de thesauro sub terra inuentis faciendum est: cum non sit eorum aliquis vere possessor. R. per leges. ff. de acqui. re. do. l. si is. in primis. de re. diui. §. idem lapil liz. §. thesauros. C. de thesauris. l. i. §. 1. x. quod si inuentor tales thesauros inueniat in agro alieno non data opera medietate tamen tenetur dare domino agri: si autem data opera restituat totum: et id dicit Bal. in rubrica. ff. de rer. diui. quod si aliquis in fundo suo reperit pecuniam in for ma thesauri in quodam vase sub terra abscon so: tunc habet locum predicta distinctio: sed si reperit pecuniam spem: quia tunc illa tenetur indistincte restituere. ¶ Quid si querat itez quid debeat facere inuentor huius rei. Dicen dum per Sico. quod rez inuenta alicui persone pu blice custodienda debet tradere: et sine ali qua fictione competentem opaz dare: ut re p riat eum qui rez amisit: et si illuz reperiet et quod illius fuerit per circumstantias certi? fiet resti tueret illi: sed si talis non repiatur debet ab iuen toze pauperibus erogari pro anima illi? cuius res fuit quia per Sico. cui non potest tempo raliter reddi debet ei spiritualiter satisfieri

vel si ipse indigenus foret: eam retinere potest et hoc per quosdam auctoritate penitentiarii in suisue dioecelani. Et sic patet pars prima. ¶ Pars secunda ubi declaratur quod omnia abla ta per furtum restituenda sunt.
Ecundo dico quod omnia ablata per fur tum restituenda debent. iuxta omnem mo dum per quem omnia ablata per rapinā restituenda sunt: sicut in precedentibus capitulis de raptoribus dictum est. ¶ Sed hic oritur dubium: Quid faciet ille qui non potest reba bere rem suam et debitus suus per viam iuris et iusticie: nūquid poterit sibi ipsi soluere per occultum furtum. Ad hoc respondet Henricus et Bandano in quolibeto suo di. quod talis non peccat nec in modo recuperandi: nec retinendo rem sibi recuperatam: ex quo non potest per publicas iusticias ipsaz recupera re. Et huius sententie videtur esse Aug. i. 4. q. 5. c. non sane. di. ¶ Non sane quicquid ab inuito sumitur iniuriose aufertur. Nam ple rigi nec medico volunt reddere bonorum suorum nec operario mercedem: nec tamen hoc quod ab inuito accipiunt per iniuriam accipiunt. Idem videtur sentire Inno. in c. olim. de re liti. spo. in secunda opinione. in glo. super verbo verum. ¶ Sed aduertendum per alios quod predicta habent intelligi nisi occurrat aliquod istorum periculorum. Primum periculum est scandalum fraternitatis: quia proximo in ceteris pro furto posset imponi quicquid non haberet. ¶ Secundum periculum est proprie infamie quia quis fur de facili posset credi. ¶ Tertium periculum est proprie persone vel vite: quod si hoc per testes efficacius probaretur tamen fur iuste puniri posset. ¶ Quartum periculum est ipsius anime: quia si dare sibi iuramentum si abstulisset rem ablata: aut sciret quod eam de anculo recepisset de facili periculum incurri posset. Et id statutum est ne quis faciat sibi iusticiam. C. ne quis in causa pro pria. l. i. ¶ Non ne liceat unicuique raptoris vel furi dicere. Ego non rapui sed quod mihi debe bat tamen mihi solui. Et hoc ne discordie na scerent si per ordinatum iudicium de rebus alterius unum quod sibi soluere posset. ¶ Actio quod unum quod sibi soluendo periculum rei sibi debite plus debito de facili extimaret: et periculum rei alterius minus debito de facili extimaret. Et hunc de uirrono. 16. scriptum est. Iuste quod iustum est exequeris. Dicendum est ergo quod talis cre

altioris periculi
quod si non potest tamen in
dicta de rebus
hoc etiam intelligi
secundum autem si esset doli
ipsum rebitoris efficit
aliquod rebitoris ad i
Quod si querat si b
uit nūquid peccat
Dicendum quod nisi i p
bi satisfaciens sp
pponit. Arg. ex
re talis peccat pniaz
autem non tenet nisi p
vel nisi in non satisfi
piculis immineret. A
opis nūcia. c. ubi e
dictum est: quod si si
se perteret iustici
rale postponeret
animā suā. ¶ Sed
ad declarationem d
Quod non solum pncipa
gant ad restitutione
ipsoz dant eam eff
litter psumi potest q
per illam regulā sam
clamda. c. si culpa
pctor. §. penult.
finali. Et. ff. de ed
cipiunt ff. ad leges q
hac. ubi dicit. Qu
da. videt. Sed cu
les coopratores t
cem in solidū resti
liquos coopratores
fiat ab uno tunc p
alius tenet ei ad t
cooperatio satisfi
Si principalis in
fuerunt ab eo ind
eius notandum: quod
tū sed solum in aliq
re nisi tamen illa par
dant eam efficacē
facto siue auxilio.
est raptorē qui in
teuisset ad rapin
rō potuisset per
mici. sicut dignū

retinere potest
penitentiaris
pars prima.
q. omnia abla
nt.
ia ablata p. fur
arta omne mō
blata p. rapinā
edētib. capitū.
I. Sed bic oris
nō potest rebā
per viam iu
sibi ipsi solue
hoc respondet
olubeto suo vi
dū recuperādū
ataz: et quo nō
iplaz recuperā
tur esse Aug.
ne quicqd ab in
tur. Nam ple
dere bonoz fū
tamē hoc quod
riam accipiunt.
in. c. olim. re
lo. super verbo
fm alios q. p.
currat aliquod
p. periculūz est
imo inocēti pro
p. non haberet
t. proprie infamie
credi. Terti
v. vire: q. si hoc
cāz fur inste p
alaz est ipsi? aie
si abstulisset rē
mo recepisset e
Et id statutu est
ne quis in cā p
cuqz raptori vel
d. q. d. mibi debe
re v. d. scilicet na
re reb. alter
flet. Tercio q. a
re sibi debite pl
p. rei alteri
maret. Q. d. de
ste quod iustum
ergo q. talia re

dicto d. 3. pcurare p. viā publicā sibi satisfieri
q. d. si nō pōt tñ in duob. casib. p. p. pericula
p. dicta re reb. r. abitoris sibi ipsi restituē pōt:
2bo c. etiā intelligēti clarū est q. d. t. beat. b. re
sec. aut si effect dubiū. Primo. l. qñ casu rez
ipsi? abitoris effect dispensator. 2. qñ res
aliq. abitoris ad ipsū p. aliā viā licite euenit
Q. d. si querat: si bō hoc nō cōsiderā sibi sol
uit nūquid peccat aut restituere obligetur?
Dicēdū q. nisi i. p. dictis duob. casib. bō sic si
bi satisfaciens sp. peccat ppter piculū cui se
exponit. Arg. extra de re. exco. m. c. illud
7 de talipetō p. niaz debet facere. Satisfacere
aut nō tenet nisi plus sibi debito exsoluisset
vel nisi in nō satisfaciēdo aliq. de predictis
piculis imineret. Arg. ad hoc extra de noui
sp. nūcia. c. cū ex iniūctio. S. sup. eo. Ratio
p. dicto est: q. si sic retineret vel p. ximū v.
p. se puerteret iniūctiā nālē: cū ppter rē tēpo
ralē postpōneret rē maiorē. l. famā vitam 7
animā suā. Sed diligēter aduertendū ē
ad declaratiōē dictoꝝ in istis duob. p. b. Q. d. nō solū p. niaz raptoz 7 fures obli
gant ad restitutionē: sed etiā qui in dāniā
ipsoꝝ dant cām efficacē. i. sine qua verisimi
liter p. sumi pōt q. tale damnu nō contigisset
per illā regulā famosā que habet in vi. et
clam. da. c. si culpa. 7. ff. de vi bonoꝝ raptō. l.
p. rtoꝝ. S. penul. ff. locati. l. videamus. S.
finali. Et. ff. de edili. ed. l. q. si nolit. S. si mā
cipiū. ff. ad leges aquiliā. l. qui occidit. S. in
bac. vbi dicit. Qui occasione dāni dat. dā.
da. videf. Sed cuius verbi intellectu oēs ta
les coopratores talē prestantes cām effica
cem in solidū restituere obligant nisi per re
liquos coopratores institutio fiat: 7 si tota
fiat ab vno tunc fm Eco. 2. vlti. quilibet
alius tenet ei ad tantū quātū sua partialis
cooperatio satisfacere obligat. Et fm A. v.
Si p. niaz in facto soluit oēs aliq. s. qui
fuerunt ab eo inducti liberati sunt. Est
etiā notandū: q. si bō nō est coopatus in to
tū sed solū in aliquā partē nō tenet restituere
nisi tñ illā partē. Multi igitur sunt qui
dant cām efficacē rapine 7 furto: aliq. dant
facto siue auxilio. Unde si aliquis coitatus
est raptōꝝ qui nullatenus sine sua societa
te iuisset ad rapinā: vel etiā si iniūct rapere
nō potuisset fm Anno. 2. vlti. extra de bo
mici. sicut dignū talis tenet in solidū: si aut

illā rapinā sine ipso oīno etiā fecisset: tūc te
net de illa pte que ad eū puenit. Aliq. dant
cām efficacē cōsilio: vt cū quis prestat consi
liū ad rapinā 7 furtū: aut cū quis dat consi
liū q. homo nō restituat aliena: sine quo cō
silio talia non fierent. Arg. a sili. extra de
sen. exco. c. nup. in glo. Concor. Rica. in. 4.
vlt. is. Aliqui dant cām efficacē scripto vt
p. falsum testamētū seu instrumētū v. l. alia 3
scripturā falsam. Si quis dānificet iniuste
ille qui scripturā falsificat satisfacere obli
gat in solidū. l. i. ff. de magistratib. cōueniē.
7 in. l. qui tabulas. ff. de testa. Aliqui dant
cām efficacē statuto: faciētes statuta graua
siue leges iniquas in dāniū. p. rtoꝝ. 7 p. 3. te
nent restituere oē dāniū quod ex illis statu
tis secutū ē. Similiter oēs predicta statuta ob
seruātes fm Duran. tenent restituere oīa
illa que occasione obseruationis eozū facte
p. eos aliq. iniuste lucrati sunt. Aliqui dant
cām efficacē pceptione siue cōmunicatione.
vnde aduertendū q. ille qui iubet fieri p. rtoꝝ
p. niaz cā est quā excoꝝ p. rtoꝝ: 7 p.
cōsequēs plus influit ex quo quidē est forti
obligat. xi. q. 3. c. iulianus. 7. c. si is qui p. b.
Aliqui dant cām efficacē diffamatione di
cētes aliq. spoliatiōē dignū 7c. siue adula
tione laudando malefactorē quasi strēmū
ad hoc. 93. vlt. c. si inimic. Aliqui dāt cām
efficacem nō defendendo siue nō obuiando:
vnde fm Eco. Si quis ex officio tenetur a
dāno alteruz defendere 7 negligit potens si
ne piculo. p. p. rtoꝝ: in solidū restituere
obligatur: vniūsmodi sunt medici: notarij:
officiales: pcuratores: stipendiarij: 7 capi
tanei. Nam capitaneus habens multos sti
pendiarios ad restitutiones tenet de omni
dāno q. d. iniuste inferūt si obuiare pōt 7 nō
facit: vt habet in. l. quoniā multa. C. ad le
gē iulīā de vi publica vel priuata. Si q. s. aut
obuiare pōt 7 non facit: non habens ad hoc
officiū licet mortaliter peccat: tamē restitue
re non tenet. Aliqui dant cām efficacē nō
manifestando. Nam fm Eco. si quis requi
situs in iudicio vt manifestet furta vel ra
pinas: si nō iminet sibi periculūz status vel
p. sone talis inq. tū nō manifestādo dāniū cē
quod inde sequit leso satisfacere obligatur.
Ad hoc facit extra de furtis. c. qui cum fu
rel. 7. xi. q. 3. c. quisquis vnde fm Gal. in. l.

presbyteri. C. de epis. & cle. Non solum fal-
sus testis est ille q loquit falsu: sed etiā q no
uit veritatē & tacet euz interrogat. Aliqui
dant causam efficacē nō iuste grauādo: sicut
ille q habet ponere collectā fm cuiuslibet fa-
cultatē aliquos alleuiano: & reliquos iuste
grauans. Aliis inq tenetur de illato dāno
satisfacere levis si eos repire pōt: & quicquid
inde lucratus est paupibus dispēfare. Si āt
repire non pōt leuos: tētet oia p̄dicta paup-
ribus erogare. Aliqui dant cām efficacē re-
ceptione siue cōseruatione. Nam si quis re-
cipit siue cōseruat oblata ne inueniri possint
& restitui in solidū obligat. ff. de receptato-
ribus per totū Titu. 7. C. ad l. iulias de repu-
blica in l. crimen 7. r. q. 3. q. consentit. Ali-
qui dant causam efficacē cēptione. Mā si q̄s
sciat rem alienā ablatam & illam emit ani-
mo retinendi obligatur restituere dño suo.
ff. de conditione furtiua. l. in re furtiua. 7. C.
de furtis. l. manifestum. extra de re. spo. in
c. grauis. Et hoc intellige q restitui debet
siue p̄cio: obstat enim sibi sua turpitudine.
Dicit tamē Alex. i. 4. Nō talis pōt rem suā
restituere vendēti: vt recipiat p̄cium qd ipse
dedit. Magis enī pōt p̄uideri sibi q̄ alte-
ri: tētet tamē adducere furē ad hoc vt resti-
tuat ea bona dñno rei. Si āt emit ablata
credens iuste esse possessa: si postea nouerit
rem istā fuisse raptā restituere obligat. Al-
ter nō. C. de furtis. l. 2. Tenet etiā existētes
satisfacere fructus: de cōsūptis aut nō tenet
vt l. fructus. l. si ex diuerso. §. finali. ff. de rei
vendica. Si autē quis emit ablata vt reddat
ipsa dño suo qui verisimiliter nō erat aliter
habitus: tūc vtiliter gesserit negociuz dñi
rei: poterit totū recūpare p̄cium & interesse
suū. Et breuiter quicqd sibi adest ex illis vt
merces: fructus: vel silē restituere obligat: et
quicqd sibi abest vltra p̄cium moderate expen-
se repetere pōt. Si autē ille dñs rei nō inue-
niat: tunc quicqd res ipsa valet vltra illud
qd emptori ipsi debet paupibus erogandū ē
7 hoc fm Ray publice fiat vt suspicio eui-
tes impediedo ne. s. Aliqui dant cām effica-
cē quis aliqd officii vel bñficiū: vel aliquod
donū vel lucrū optineat: tunc enī fm Tho.
2. 2. q. 62. aut talis ipediens ipedit euz
iuste: vt si intendēs bonoz dñi vel vtilitates
eclesie. p̄curet q̄ res alicui digniori: & tunc

in nullo tenet: aut ipedit iuste. s. propter
odiū & vindictā & filia: & tunc si non erat ad
hoc firmatū q̄ dare ei tenet ad aliquā cō-
pensationē pensatis cōditionibus p̄sonarum.
Si autē iam determinatū erat q̄ dare: im-
pediens tenet ad restitutionē equivalentē fm
suā facultatē. Ricar. tamē in. 4. dist. 15. cir-
ca hoc distinguit: quia aut homo facit hoc
intētiā dānificandi aliū: aut cōsulēdo vt p̄-
prie vtilitati. Primo modo tenet ad resti-
tuendū eo modo quo dictū est. Secūdo autē
modo nō tenet. Nam ff. de re. iu. l. nemo di-
citur. Nemo dānū facit nisi qui facit qd ius
facere nō habet. Aliqui dant causam effica-
cē cōsentiēdo q̄ in tali debet quādo sine tali
consensu talis dānificatio subsecuta nō esset
patet hoc. 2. q. i. notū sit. Adē quoq̄ dicen-
dū ē: si aliquod dānū illatū sit nomine tuoz:
& tu hoc senties batens ratū: tūc in solidū
obligaris fm Ray. r. q. 3. qui cōsentiit & ex-
tra de restitutione. spo. c. cū ad seculū. quia
fm Seco. talis dictus ē consensus interpretati-
uus. Aliqui dant cām efficacē participādo
qui. s. de rapina vel furto edunt vel dono ali-
ter recipiūt. Nam oia restituere obligantur
quod tamē intelligendū fm Hosti. nisi con-
sumpta essent anteq̄ intelligeret illa de rapi-
na fuisse. C. de rei vendi. l. certū est. Aliqui
postremo dāt cām efficacē occultando vt re-
stituēdo: sicut sūt notarij q occultant vel re-
stituūt testis: vñ nō soluūtur legata ad pias
causas nec alia debita nec fiunt restitutiones
Nam tales si taliter destruūt quod reperiri
possunt tenentur ad restitutionē oīuz p̄dicto-
rū. Si autē solum occultent grauissime p̄c-
cant: nec absolui possunt nisi illa reuelēt: nō
tamē credo eos ad restitutionē teneri: cum
heredes creditoribz semp remaneant obliga-
ti. Hoc idem intelligendū est de quibuscūq̄
alijs scripturis siue mercatorū libris & con-
silijs. De restitutione aduocatoz: procura-
tozū: iudicū iniuste sentētiātū: male accu-
santiū & testificantū: lusoꝝ: & cōsimiliū &
etiā p̄auoz mercatoz: dicē in sermonario
de tribz p̄cis p̄ncipalibus tractatu de qua
ricia: ideo hic causa breuitatis. omitto. Et
sic patz pars secunda.

Mars etiā in qua declarat q̄ restituenda
sunt oia oblata p̄r vsuram.
Tertio dico q̄ oia oblata p̄ vsurā re-

titul debet tāq̄ in
rale in exordio vic
bia. C. Dimi
qd ex rebos vlu
dicendū ē fm Seco
7 Tho. vbi. 8. 7 A
rario p̄ vsura leu
sui natura lucrosa
lucrosa sicut sūt de
tūc nō tū res ipsa
struēdi sūt. Rō est
quāz alius dñs ē:
las & luas opas mo
res non est lucrosa
frumentū: vñ: o
stituerē qd recept
pecunia vsuraria
de p̄cia emit & fru
stituerē: q̄ tale
sed b̄dane in dñstr
empte semp de iur
runt. C. Est tū ad
bar. 7 p̄dictos doc
rā passio duplici
p̄ se & directo ad a
passio: & tūc vsura
si in expoliatioe
nū: quia necesse fuit
vel accipe ab alio p̄
domū suā p̄pter b
ficiū in tali casu vsu
obligat. Rō hec ē
causam efficacē p̄
lēti dicit. Secūdo
iurā passio p̄ acci
secut est homo ali
lucrit qd ex pecuni
potuisset: & tale d
q̄ pecunia de sui na
est vicioz fm Seco
pecuniā mutuaui
obligat restituere
illis lucrat est. A
vbi. 7. Quil. q̄
mī inq̄tū puenit
bus alijs casibus:
se contrabens cū
cū quis vsurario
cipando: mouent
dū p̄pter differem

itui debet tāq male ablata p regulā gene-
 ralē in exordio dictā. Sed bicozū ē tria du-
 bia. **¶** Prīmū ē si vsurarij tenet restituere
 qd ex rebus vsurarijs lucrati sūt. Ad qd
 dicendū ē fm **Seco.** in 4. dist. 15. **¶** Ric. ibidē
 2. **¶** Abo. ybi. 5. **¶** Alex. lombar. q res ab vsu-
 rarijs p vsura seu vsuris receptas aut est ex
 sui natura lucrosa aut non. **¶** Primo mō si est
 lucrosa sicut sūt domi: vinee: agri: et cōstilia:
 tūc nō tm res ipsa sed etiā earū puentus re-
 stituēdi sūt. **¶** Rō est qz tales fructi sūt rerū
 quaz alijs dñs ē: pōt tñ inde deducere expē-
 sas 7 suas opas moderatas. **¶** 2° autē modo si
 res non est lucrosa: quia. s. fuerunt tenarij:
 frumentū: vinū: oleū: 7 silia: tūc sufficit re-
 stituere qd receptū est: vnde si vsurarius ex
 pecunia vsuraria negocias 7 lucras: vel in-
 de pāia emit 7 fructus percipit non tenet re-
 stituere: qz tale lucrū nō est pecunie fructus
 sed būane industrie acti: 7 possessiones inde
 empte semp ex iure ad periculū vsurarij cur-
 runt. **¶** Est tñ aduertendū fm **Alex. lom-**
bar. 2. pdictos doc. Qd dñū qd accidit iu-
 riā passo dupliciter accidere pōt. **¶** Primo mō
 p se 7 directo ab vsurario dñū iniuriā
 passo: 7 tūc vsurarij satisfaccere obligat: qz
 s. in expoliatione talis pecunie incurrit dā-
 nū: quia necesse fuit sibi videri possessionez
 vel accipere ab alio pecuniā sub vsur: vel quia
 domū suā ppter hoc pilius vendidit 7 silia:
 tūc in tali casu vsurarij bō dñū restituere
 obligat. **¶** Rō est qz vsurarij illius dāno
 causam efficacē pstat p regulā in pte pzece-
 dēti dictā. **¶** Secūdo mō dat vsurarij dānu
 iniuriā passo p accidens 7 indirecte: qz. s. nō
 secut⁹ est homo aliquā vtilitatez: siue aliqd
 lucrū qd ex pecunia intendebat vel cōsequi
 potuisset: 7 tale dānū restituere non tenet:
 qz pecunia de sui nā nō habet pte: 7 bec snia
 est vti⁹ fm **Seco.** **¶** 2° dubiū est si ille q
 pecuniā mutuauit vsurario ad feneranduz
 obligat restituere vsuras: quas vsurarij ex
 illis lucrat⁹ est. Ad qd dicendū fm **Alex.**
lombar. 7 **Guil.** q non obligat fm quosdā
 nisi inq⁹ tñ puenit ad eum: nec insuper i⁹ do-
 bus alijs casibus: vt puta cum quis societa-
 tē contrahens cū alio ad exercendū sen⁹: vt
 cū quis vsurario dat pecuniā p lūcro parti-
 cipando: mouens etiā tales ad hoc sentien-
 dū ppter differentiā que est inter rapinā 7

furtū ex vna pte: 7 vsurā ex alia pte: 7 pnes
 voluntariū 7 inuolūtariū. Ex qua qdē dif-
 ferentia ortū habet qd in his casibus porioz
 est cōditio vsurarij q raptoz vel furis: qz
 rapina 7 furtum cōtra voluntatē dñi perpe-
 trant. Et ideo in huiusmodi restituere obli-
 gant qui ad hoc prestat causam efficacē nō
 autē in vsura. **¶** Tertiū dubiū est. Si acci-
 piēs mutuū ad vsurā mortalit⁹ peccat. Ad
 hoc respondet fm **Abo.** ybi. 5. **¶** Ric. in 4.
 dist. 15. Qd duo necessaria sunt ad hoc q to-
 mo sine peccato mortali tale mutuū accipe
 possit. **¶** Primo q qui hoc mutuū prestat nō
 sit inductus ab alio: sed a seipso parat⁹ sit ad
 tale mutuū dādū. Si autē inducat⁹ semper
 qui inducit mortaliter peccat: quia coope-
 ratur mutuantia ad iniusticiā exequendā si-
 ne cuius cōsensu non fieret. **¶** Preterea q pri-
 mus peccet mortaliter vt ipse in ord. natū af-
 fectionem expleat p rāuū 7 impiū esse vide-
 tur. Nam 7 si bō esset i necessitate extrema
 mortale pctm esset aliqū remittēte inducē
 dare mutuū ad vsurā: imo pōt⁹ liceret ne-
 cessaria p cōseruanda vita illi rape violen-
 ter. **¶** Cui 2° dicit⁹ qz i extrema necessitate oia
 sunt coalit. ad. L. rodia. de iactu. l. 2. **¶** Cū in
 eadē extra de furtis. si quis ppter necessita-
 tem. ppter taliter accipiens minime peccat
 sed talit⁹ inducere ad mutuū dādū sine mor-
 tali culpa nō pōt fieri. **¶** 2° q homo sine mor-
 tali culpa possit mutuū accipere necessē ē q
 cogat⁹ ex necessitate: p quāta autē necessita-
 te hoc licitū sit nō est facile diffinire. **¶** 3° vt
 dicit⁹ Ric. ybi. 5. ar. 2. q. 5. in fine nō exigi-
 tur illa necessitas que est extrema: s. quādo
 homo notabiliter dānificaret⁹ vel notabilē
 penuriā pateret si non acciperet ad vsuram.
 Ex q manifeste apparet q cū tale mutuū
 suscipitur ad voluptates explendas in vani-
 tatibus: lascinijs: ludis: 7 silibus: vel vt to-
 mo lucret⁹ amplius vt dicitur semp morta-
 le peccatū est: patet etiā q qui p augenda
 substantia depositi nomine vel ad discretio-
 nem inducunt aliquas personas seu viduas
 ad tale sibi dandū: cum ex timore conscien-
 tie id agere nollent semper peccāt mortalit⁹:
 quia ad malum incitant 7 inducūt. **¶** Qd
 autē cum duob⁹ pdictis pditionib⁹ accipe-
 bui⁹ modi mutuū sit licitū pba⁹ tripliciter.
 1° rōne. **¶** 2° sicut eadē actio respectu agēis

pōt esse mala 7 respectu patiētis 7 consule
pōt esse bona quādo. s. nō cōsuliteam nisi in
q̄tū bonasie accipe mutuū ad vsurā pōt ēē
licitū licz prestare sit malū: pōt enī recipiēti
p se 7 absolute displicere illa vsura: 7 pōt cō
sentire in illā solam ei redditiōē absq; hoc
q; cōsentiat in acceptionē vsure inq̄tū vs ē
vitiosa: 7 tunc licz talis p̄ctus mutuū fiat ex
vtriusq; cōsensu: nō est tñ a cōsensu isti in
q̄tū est vitiosus nisi p accidēs solum. ¶ 22
idē pbat auctoritate Aug. di. Qd aliud est
bñ vti malo: aliud male vti bono: Bñ siq̄dē
viti malo nō ē p̄ctm. Ex q; p; q; bñ vti vsu
rarij malo sicut facit talē mutuū accipiens
nō est malū. ¶ 23 hoc idē pbat exēplo ei dē
Aug. in epla ad Hebrēos. Qd aliud ē
inducere idolatrā vt nō iuret solū sed etiā in
idola iuret qd illicitū est: atq; aliud ē recipe
iuramētū p idola factū ab idolatra nolente
aliter iurare qd quidē licitū ē: q; vtitur ma
lo bñ. Filiter dicendū est i p̄posito. ¶ 24
si querat si mediatores pcurantes vt tētur
alijs ad vsurā mortaliter peccāt. Dicendū
bueni s̄m Ricar. vbi. s. q; dupliciter pecca
re p̄nt. Primo si mutuū q̄runt p bis qui nō
indigent. 2. si p̄ctm mutuare sub vsuris
nolentē inducūt atq; extra de homi. c. sicut
vignū. s. qui dō. Qd huius est: q; s̄m p̄m
2. Et bñ. Mediū sapientiam extremorum.
Si aut tales stant pro pte in lucro vsurarij
nō tñ peccant sed etiā insolidū restituē obli
gantur: si tñ sunt ad hoc sic coopati q; absq;
coopatione corū illa vsuraria p̄statio facta
nō esset. Vnde est q; p regulā p̄dictaz. Qui
cām dāni dat nō solū vsurarij restituere te
nēt s; etiā corū coadiutores. Primo obligat
notarij. De quib; distinguendū est s̄m He
rardū obdonē. Qd si sciēt faciūt istrumēta
de debito vsurarij ac si sit debitū legitimū:
tunc quidē reddere tenēt vsurā acceptam si
vsurarij nō restituāt: nisi forte hoc facerēt
in fauorē receptoris mutuū s̄m quosdā. Qd
aut aliter teneant rō est: q; eoz istrumētū
ē efficaciter coopatū ad hoc vt vsurario ta
lis vsura soluat. Si pō in istrumēto est fa
cta expressa mētio de vsura: tunc si quidem
nō tenent nisi vbi esset cōsuetudo p talia in
strumēta cogere in iudicio rebitores ad sol
uendas vsuras: q; tunc etiā modo p̄dicto
obligarent: 7 sicut tales s̄m Hostien. giuri:

infames qui nō possunt esse testes: 7 quibus
sunt oēs actus legitimi interdicti. extra de
testibus. c. ex parte. 7. c. licz ex quadam. 7. c.
ultimo. Cōcor. Archi. 46. di. sicut. 2. obli
gant vsurarij testes qui scienter instrumē
tis vsurarij cōsenserunt esse testes: 7 peccāt
7 satisfacere obligant s̄m distinctionē q; fa
cta est de notarijs: cum cōstet istrumentoz
sine testibus nullaten⁹ robur obtinere. Ter
tio obligant socij vsurarioz vel factores q;
stant ad mutuatim dandū in ipsoz perso
na inq̄tū apud eos residet p̄cipalis aucto
ritas: tales inq̄tū nisi p̄cipales restituāt sa
tisfacere obligant s̄m Herardū obdo. Ser
uitores aut quidā solam manuale traditiō
nē mancipari sunt: ita q; si ipsi contrabunt
vsure: q̄uis ip̄s p̄sentibus pecuniāq; tra
dentibus fiat: licz mortaliter peccēt restitu
re non tenent nisi solū illa que sibi de vsuris
redimissent. Postremo restituere obligant
tutores. curatores: vel ministri: 7 quicūq;
aliq; gerendo negociū alienū palij feneran
tur: tales inq̄ ad restitutionē tenentur s̄m
Alex. lombard. 7 Rodo. quia taliū contra
ctū fuerūt ministri 7 auctores 7 sic ad tale
lucū p̄stiterūt cām efficacē. Pupillus aut
facta p̄statiōē q; nihil vult habere de vsu
ris sed suū inesse p̄dicta restituē nō tenet s;
ei tutor nisi vsuraria quātitas excedēt mo
deratū lucrū 7 interesse: tunc cui supflūū re
tinere non posset s̄m illud restituere tēret
tutori: qui tutor restituere tēret vsuras 7 si
bi imputet ip̄udentiā suā. Si aut pupillus
recipiat sine p̄statiōē p̄dictas vsuras obli
gatur ip̄as restituere: s; cōtra tutorem age
re pōt 7 ab eo suū petere interesse. Si pō tu
tor nihil dicat de vsuris: remūq; lapsu tēpo
ris dicit illud lucrū fuisse vsurariū: tūc pu
pillus ei credere non tenet: nec illud restitu
re obligat s̄m quosdam. Ratio est quia pu
pillus nō approbat q; ille fecerit nec de vsu
ris aliquid dicit tēpoze quo debebat: p̄p̄ea
tutor ille restituere obligat. Obligant etiā
restituere vsuraz reacquisitores 7 retento
res: de quibus dicit in tractatu de vsuris i
sermonario de p̄ceptis: que breuitat causa
hic omitto. Rogemus ergo omnipotentem
vt cōcedat nobis hic transire per ista tempo
ralia vt non amittamus eterna in seculoz
secula. Amen.

¶ Feria quarta post
fene. Marie mag
ritualia reguntur:
carnalia cōtinent 7
p̄fissa est: q; aia
vtrine gaudio 7 do
lit: sed solū a duali
dēter apparet: vsu
mis: vel de inferi
duo sic se habet v
et q; in vna pte v
re necesse ē q; s̄m
traria mutuo se e
esse eadē subiecto
terrena: necesse ē
uerso. Qui q; ad b
carnalib; se subtra
spū respicit oīs car
patricis magdaleu
mā: q; uis diues 7
fauis bñ mādū
te dulcedinis spū
cor in flāmā tib
oia adeo vtrā po
remittit. 7c. D
emplū p̄tor: vnde
lo cōsiderabim⁹.
Ecce mulier erat
fionē ibi: vt autē
cationē ibi: s̄m
Qd Mariam
catit.
¶ Quidā in
ria magd
rit. q; ostendit ex t
sta q; dicit: Ecce
duo enī dicit:
monstrādū: 7 inter
quidē p̄p̄a. s̄m
Ecce q; mulier ple
arma diaboli: exp
rat qd ē verbū im
tinuat cōi p̄ctis:

tores erāt cū dā feneratori: vñ? debebat de
narios qñgēto: 7 ali? qñquaginta. Non ba
bētib? illis vñde redderent donauit vtrifq;
Quis gēu plus diligit? Rñdēs Simon di
xit ei: Estimo qñs cuipl? donauit. At ille
dixit ei: Recte iudicasti. Qd exēpluz posuit
Iesus volēs attribuerē a bitū qñgētoz Ma
gdalene 7 debitiū qñquaginta pbariseo. Cui
marie remissū est magnū debitiū. pp̄ malo
rē dīlectionē: qd patz ex sequētib? qz puer
sus ad mulierē dixit Simoni: Quidē banc
mulierē? Intraui i domū tuā aquā pedib?
meis nō redisti: becautē lacrymis rigauit
pedes meos: 7 capillis suis terxit. Oculuz
mibi nō redisti: becautē ex quo itrauit nō cel
sauit osculare pedes meos. Oleo caput meū
nō vñxisti: becautē vñguēto vñxit pedes me
os: pp̄ qd dīco tibi. Remittit ei pctā mul
ta. i. plura 7 maiora q̄ pbariseo: qm̄ dilexit
multū. Cui autē minus dīmīttit minus dīli
git. Et qd ē hoc dicere nisi q̄ adeo sup̄abūda
uit delictū marie illud pbarisei quātū super
abundantē qñgenti qñquaginta: qd nō esset
nisi maria peccasset carnaliter sepe 7 grauē
cū in alijs vt pz grauē? peccauerit pbarise?
ḡ pz ppositū. **¶** Idē pbat auctoritate s̄c
torū doctorū. Ambro. enī de cōsilijs vitiāz
7 p̄tutū in rñsione fidei p̄ desperationē ait:
Ecce maria magdalena inumeris fornicā
tionū generib? granata: ad fontē pietatē an
xia currēs dñiq; vestigia rigans lacrymis:
capillis cetergēs deo sculansq; 7 lābens: vñ
guēto pungēs abluī meruit. **¶** Itē Aug? ad
beremianū s̄mōe de pūdētia inq̄: Maria
illa meretrix in domo Simonis meretricis
bitū reposuit: 7 p̄lōas ad pedes saluatoris
vestē sibi inouauit. **¶** Itē Hiero. in epla ad Ju
liā de viduitate seruanda. Meretrix ista in
euāgelio baptizata: lacrymis suis 7 crine q̄
multas aīas an̄ recepat pedes dñi tergēs sal
uata ē. Et ad Lucinā de pūa itez ait: Me
retrix lacrymis pedes dñi saluatoris lauat
7 crine detergit. Et ad Rusticiū p̄lbytez de
uio ait. Mulier q̄ illa meretrix i euāgelio
q̄ Iesu pedes lacrymis lauat 7 crine deter
git manifeste depingit eccliam re gētib? con
gregatā. **¶** Nec ille. **¶** Itē Chrysos. in s̄mone de
passione sup̄ Mat̄. inquit: Accessit mere
trix vas alabastrī manib? portās: 7 vñguē
tū sup̄ caput dñi effudit: grandē fidez mul

tā reuerentiā: mirandā correctionē ostendit:
paulo an̄ meretrix publicā: subito pcedit 7
abrupta pctis portū serenitatis agnouit: 7
qñ pstituta lupanar exiuit: tū discipul? ge
benā intrauit. **¶** Itē Hiero. publice beca Ma
ria pstituta fuit: vili p̄cio cōtenta. Nec vos
frēs pudeat ei? ignominia audire: nec tedeat
vos pferre: qz totū ei cedit in bonorē 7 no
bis i exemplū. **¶** Preterea Greg. in omel. lvi?
euāgelij sic dicit. Hanc p̄o quā Lucas pec
catricē mulierē: Joānes mariā noīat: illam
esse credim? mariā: de qua Marc? septē de
monia eiecta fuisse testat. Et qd p. 7. demo
nes nūi vñuer sapientia designat. An qd etiā
luxuria numerat. Qui. 7. demones mysti
ce i mariā repiri possūt. Dimiū. n. diaboli
habuit in facie ipsā pilādoz furādo qd ē ma
ius pctm̄ q̄ adulterari. de p̄le. dīl. s. c. for
ficare. Secūdu diaboliū habuit in ore luxu
riose cantādo: cantilenas incitātes ad luxu
riā 7 ad amorē vitiōsū: qd ē pctm̄ mortale.
Ipm̄. Cor. iij. Corruptos bonos mores col
loq̄ mala. 13^m diaboliū habuit i crinibus et
capillis dealbatis 7 artificiatīs qd ē morta
le p̄m̄ Alex. in. 4. p̄e vt patebit. j. de coione
14^m diaboliū habuit in oculis: multoties inue
nes aspectib? ad p̄cupiscētiā attrahēdo: vñ
m̄lta pctā oziū i iuxta illud Eccl. 25. For
nicatio mulieris ex tollētiā oculorū: 7 in pal
pebris illi? cognosce. 15^m diaboliū habuit i
vestib? p̄p̄atice vestitudo: iux illud Ap̄d. 12.
Vidi mulierē sedētē plenā nomib? blas
phē. 16^m diaboliū habuit i pedib? coricādoz
ad luxuriā puocando. Pressus enī ei? deli
ctis pleni sūt. 17^m diaboliū habuit i pectore 7
collo ipsū nudū 7 coloratū oñdēdo. Et iō d
ista muliere plena pctis dicitur. Prover. 6.
Ecce mulier occurrit illi ornatu, meretricio
p̄parata ad capiēdas aīas: garrula 7 vaga:
quietis ipatēs: nec valēs in domo consile
re pedibus suis. Sequit. peccati vultu blan
dit: q̄ oīa vt patz intueti seruūt luxurie: ḡ
patz ppositū. **¶** Tertio hoc idē pbat exē
plo ipsius ecclie scē q̄ non facit iniuriā alicui
sancto 7 scē. Nam martiri facit officiū mar
tyrij: virgini facit officiū virginitatis. Sed
de magdalena nō facit officiū de virgine: ḡ
cum nō habuerit virū videf q̄ fuerit infe
cta pctō carnali. Si enī tm̄ mētaliter peccat
set vt aliqui cū tantā pñiam ostēderit p̄m̄io

virginitatis p̄p̄t
bonore virginita
ti ē in exemplū oī
cōgruū si nō fuisse
genē pcti: patz ḡ p
ta est quā grauior
Dars scilicet ab
dargē quomodo
sa fuerit.
Ecce igitur
uersione m
emplū aliorū vt eo
currūt pponēda.
p̄ ordinario. h̄m
mo igit dīco q̄ ad
p̄fecte cōuertit cū
cūcti de maiornis
magdalene tria p̄
mo suppositū ē q̄
regiunt cōtrari
dī. Prim? ad bon
ad malū fugiēdū:
firmādi pp̄ vñ
Ita apud volumē
7 nolte pp̄ malū.
p̄ modū redētis in
modū fugiētis ab
volūtatis ē ad bon
fugiēdū. Idcirco
volūtatis dāt: qui
sime aliquid dāt
banc debilitatē ser
bis seruo tuo cor 7
ter bonū 7 malū. l.
suppositū ē q̄ istos
trarios cōsequēf
passiones: q̄ l. ac
7 actū nolēdi sequi
cia est de illiā reb?
lectatio cōuertit
lūl sequat tristitia
mici. Qd Aethias
talia qualia volū
lendi cōsequat del
vitiē: Opulētē 7
mā. **¶** Tertius
vitiē est actus vlen
lectatio: 7 quāto m
to maior sequit tr
nequalibus boni

virginitatis. ppe hoc priuari nō debuit nec bonore virginitatis carere. Preterea maria posita ē in exemplū oī scelerato pctōri: qd nō ēēt cōgruū si nō fuisset maxima peccatrix omni genē pcti: patz q pars prima in qua declarata est quā gravis fuerit offensio magdalene.

Pars secūda huius sermonis in qua declaraf quomodo maria magdalena cōuerfa fuerit.

Ecūdo igit in isto sermone de cōuersione magdalene tractātes in exemplū aliog vt eo modo cōuertant tria occurrūt pponēda. **Prīmū** dī suppositiō **2^m** dī ordinatio. **3^m** dī applicatio. **1^m** **P**rimū igit dico qd ad vidēdū qualis possimus pfecte cōuerti cū maria magdalena fm frā ciscū de maiornia in tractatu de contritione magdalene tria psupponēda sunt. **1^m** **P**rimo suppositū ē q in volūtate nra duo actū repiunt cōtrarij. s. actus volēdi & actū nolēdi. **Prīmū** ē ad bonū cōsequēdū. **Secūdus** ad malū fugiēdū: sicut in intellectu ē actū affirmandi. ppe vt & actus negādi. ppe falsū. Ita apud voluntatē ē actū velle. ppe bonū & nolē ppe malū. **Actū** volēdi scilicet habet p modū cōdētis in obiectū: & actū nolēdi per modū fugiētis ab obiecto: qz nāliis cōdētiatio volūtatis ē ad bonū cōsequēdū & ad malū fugiēdū. **Ad** cōtra istū duo actū cōtrarij sūt volūtati dati: qui licet sint ex nā: tñ ex culpa sunt aliqualiter debilitati: pñ Salomō: qz bane debilitatē sentiebat **Eccl. 3. dicit.** Da vis seruo tuo cor docile vt sciat discernere inter bonū & malū. s. eligēdū & fugiēdū. **2^m** **S**uppositū ē q istos duos actus volūtatis cōtrarios cōsequē in volūtate due cōtrarie passionēs: q. s. actū volēdi sequit delectatio & actū nolēdi sequit tristitia. vñ sicut tristitia est de illis reb' que nolētib' cūeniūt: ita delectatio cōuerso. **Ad** actū nolēdi natura līe sequat tristitia habet. i. **Matth. 4. vbi dicit.** Qd Alesas cōsternat ē animo: qz nō talia qualia voluit facta sunt. **Et** q actū volēdi cōsequat delectatio: habet in psal. vbi dicit: **Gratulentur & letentur qui volunt iusticiā meā.** **3^m** **T**ertiu suppositū est q quāto maior est actus volēdi: tanto maior sequit delectatio: & quāto maior est actus nolēdi: tāto maior sequit tristitia: cuius signū est: qz in equalibus bonis aliqui in equaliter dele-

ctātur: fm q in equaliter desiderant illa bona: & in equalibus malis in equaliter tristantur fm q in equaliter odiunt illa mala. **Et** ideo sicut felicitas est sūme volita: ita in ea sūma delectatio reperitur: & sicut miseria est sūme nolita: ita sūma tristitia in ea reperit.

Secundū q in ista parte pponendū est dicitur ordinatio: quia quatuor. s. sūt actus in anima nostra ordinati: qui requirunt necessario ad veram cōuersionē & peccati moralis ablutionē. **1^m** **P**rimus est actus recordationis patrat sceleris. Nullus enī vnq de peccato penitet nisi peccatū patratū ad memoriā reuocet: vnde episcopo ephesi qui lapsus fuerat scribit **Apoc. 2.** **Memento vnde exideris & age penitentia.** **Hoc** idem docebat **Seneca. 7. lib. de naturalib' qd nō dī.** **Obijciat.** s. senectus annos inter studia vana consumptos ad danda etatis male exempte: labor sarrat occupationes precidan tur: patrimonij longe cura soluat. **Si** cui totus anim' vacet ad contemplationem sui salte in ipso fine respiciat ac sibi instabit: et quotidie breuitatē tēporis merito: quicqd admissum est delicti vite p'sentis vsu recoliget. **De** illis. **Et** sic patz q ad eliciendū verā pniām necessaria est peccator recordatio.

2^m **S**ed aduertēdū ē q debet pcti recordari sub qdruplici respectu. **Primo** vt dīne grē pemptiū: qz in eius aduentu aīa spolia tur donis spūalibus. **2^m** vt est pine maiestatis offensiuū: qz altissimus odio bz pctōres **Eccl. 12. 13.** vt est sup'ne gl'ie amissiuū: qz nullus episcō in pctō mortali baret hereditatē in regno dei. **3^m** vt ē infiniūe pene lucratiuū: quia pena pdigna pcti mortalis est gebēna inextinguibilis. **E**rideo p istā quadruplicē maliciā quā pctm iporat voluntas q est tali sauciata plaga clamat ad memoriā: dū desiderat penitentia dī. **R**ecordare paupertatis mee & trāsgressionis mee: abscentij & fellis. qd baret **Eccl. 1. reno. 3.** **P**aupertatis ait: quia per peccatū est diuina grā spoliata. **T**rāsgressionis inquit: qz per pctm est sup eā diuina ira p'ocata. **A**bscentij dicit qz per talem actū dulcedo patrie celestis est amissa. **F**ellis vtiq dicit: quia per pctm est perpetua pena damnata. **Et** ideo sequitur **ibid. 3.** **M**emoria memorero & tabescet in me anima mea. Nulla est igitur memoria

vel intelligētia ista q̄tuor i p̄trato scelere cō
siderās q̄ nō tabescat. ¶ **Secūda** act⁹ quire
q̄rit ad verā p̄uersionē 7 p̄cti ablutionē dī.
¶ **Aditōis** p̄p̄trati criminis: q̄ nisi p̄ctm̄ ad
memoriā reductū de tali p̄ctō nullus vnq̄
peniteret nisi displiceret. Quia q̄ p̄supposi
tū est q̄ actū nolēdi sequit̄ tristitia: necesse ē
ad hoc q̄ q̄s tristit̄ de p̄ctō q̄ p̄ximo ipsū
odio habeat 7 nolit̄ vñ Job p̄niam agēs. r.
c. dicebat. A edet aīaz. m. vi. m. 7c. ¶ **At**
tendēdū tñ q̄ res solet odiri q̄druplici respē
ctu. Primo q̄ sedat: sicut bonest⁹ detestaf
foz dide indutū. 2. q̄ anxia: sicut bestia acq̄
lesi. 3. q̄ onerosa: q̄ sicut mercinari⁹ bor
ret pōd⁹ maximū. 4. q̄ nocua: sicut medi
cus abboiaf cibū mortifer q̄uis sit dulcis.
¶ Et istis q̄tuor rōnib⁹ p̄ctm̄ est maxime odi
bile. Est enī sedat⁹: q̄ batet imaginē dei veni
grare. iuxta illud Treno. 4. Denigrata est
super carbonēs facies tua. Est vtiq̄ anxiū
q̄ synderesis sicut quidā acule⁹ sp̄ pūgit ani
mā existēf in p̄ctō mortali: vt eū q̄scere nō
pmittat. Ideo in psal. dī. Aduerfus suz in
erōna mea dū cōfigit spina. i. acule⁹ iste con
ficiētie stimulat⁹. Est etiā onerosū: ita enī
aggrauat p̄ctm̄ aīam vt ipsam p̄sternat ne
valeat surgē vnq̄ virib⁹ suis postq̄ corruit
Ideo in psal. dī. Qm̄ iniquitates mee sup̄g.
sūt sup. c. m. 7 sicut on⁹ graue grauate sunt
sup me. Est etiā nociuū: sicut enī toxicū cuz
dulcedine interficit boīem corporaliter: ita
p̄ctm̄ cū dulcedine aliq̄ inficit aīaz. ¶ **Iaco. 1.**
¶ **P̄ctm̄ cū cōsūmatū fuerit generat mortē.**
¶ **Istis q̄tuor oditiōib⁹ i memoriā cōcurrē**
rib⁹ volūtas batet ipsū p̄ctm̄ detestari 7 odio
habere. ¶ **Terti⁹** act⁹ q̄ requirit ad verā p̄uer
sionē 7 p̄cti absolūtionē dī attritiōis siue tri
sticie: sicut enī oditio seq̄ recordationē ma
li ita tristitia ipsā oditiōnē. ¶ **Declaratū enī**
fuit: q̄ sicut delectatio sequit̄ actū volendi:
ita tristitia ipsū actū nolendi. s. oditiōnē.
¶ **Ista p̄o tristitia a theologis vocat̄ attritio**
q̄ q̄dē attritio nō meret remissionē p̄cti de
cōdigno: q̄ ex puris naturalib⁹ nō pōt quis
resurgere a morte aīe sicut nec a morte cor
poris q̄ est min⁹. ¶ **Cū igit̄ ex puris nālibus**
possit eē q̄s attritus patz. 7c. ¶ **Nō etiā meret**
attritio infusio nē grē de cōdigno: q̄ nullus
act⁹ nālīs ē de se cōdignū dono sup̄naturali
act⁹ aut attritiōis ē act⁹ naturalis liberi ar

bitrij: q̄ nō pōt eē cōdignū grē: q̄ ē sup̄nālē
¶ **3. bñ meret attritio remissionē culpe dō cō**
gruo: q̄ nō cōgruit q̄ aliq̄s ad impossibile
obliget: s. impossibile ē alicui mereri remissio
nē culpe de cōdigno: q̄ ad tale meritū nō re
buit obligari: q̄. 7c. ¶ **Meret etiā attritio in**
fusio nē grē de cōgruo: q̄ faciet q̄d in se ē cō
gruū ē q̄d de ei grā: q̄ nō pōt aliē mereri.
¶ **Quart⁹** act⁹ q̄ requirit ad ablutionē cul
pe ē act⁹ cōtritiōis: q̄ sicut cōtritiō sequitur
attritiōnē p̄o q̄ id q̄ ē sup̄ nām: p̄suppo
nit id q̄d ē fm̄ nām: 7 actus cōtritiōis est su
pernaturalis aliq̄ modo. ¶ **Act⁹ p̄o attritio**
nis ē mere naturalis. ¶ **3. vt dicit Ricar. in**
4. faciet q̄d in se ē attritio sit p̄tritiō: patz
hoc. s. in tractatu de cōtritiōe: q̄ quidē cōtri
tio meret remissionē culpe 7 infusio nē grē
vt dicit in pte sequēti. ¶ **3. m. q̄ bic pponen**
dū ē dī applicatio. s. ipsi⁹ Marie magdale
ne: q̄ modo p̄dicto vere cōuersa ē: postmua
enī p̄cedere q̄ si q̄s interrogaret Magda
lenā quō p̄uersa est vt ad p̄des xp̄i curreret
cū tātaq̄ lachrymarū effusio: q̄ ita humili
rēderet: erā in ciuitate peccatrix: predicabat
p̄s ad cui⁹ p̄dicationē ire nō curabā: s. tādē
aliarū dñarū cōpulsā p̄cib⁹ vna die iui 7 vidēs
Jesū p̄dicantē 7 me aspicientē: ita vulnera
tū ē cor meū vt oculos a ēra nō leuaret: tein
de cepit ipse p̄dicare dē malignitate p̄cti mor
talior 7 diuersitate iustoy 7 maloy: d suauita
te p̄mij celestis: de tribulitate futuri iudicij
7 pene et ne: adeo 7 talit̄ q̄ cōsiderās omnia
ista dixisse. pp̄ me recordata scelex meoy 7
fornicationū: adulterioy mollitiay: 7 tātaq̄
libidinū: ita liq̄factū ē cor meū vt ampli⁹ la
chrymas cōtinere nō possem di. illud. pp̄be.
¶ **Quis dabit capiti meo aquā: 7 oculis meis**
fontem lachry. 7 plo. p̄ctā mea die ac noctē.
¶ **Quid possibile ē vt merear veniā: Quid**
dānata ero: Quid p̄uabor gaudijs para
disi: quib⁹ mihi tacite cogitātī cepit ille ma
gister veritatis exclamare di. ¶ **Quaenū dia**
boli. ¶ **Porta inferni. ¶ viscariū sceleris:**
q̄t aīas occidisti: quot inuēnes ad infernū p̄ci
pitasti: ploza: plo. plo. ¶ **Moli tñ respaz s. re**
uertere ad dñm deū tuū 7 miserebis tibi: q̄
pius 7 misericors ē. Ecce de celo descēdit: bāc
carnē assumpsit: mortē sustinē decreuit vt te
7 alios p̄ctōres ad salutem reduceret. ¶ **Veni**
igit̄ aīa mea 7 noli timē. ¶ **Quaenū for. es cuz**

¶ **Quidā** ex p̄o vult
q̄d attritio est p̄o
de q̄dē dī dī dī
nām de p̄uersionē
7 mortē p̄cti
nām de p̄uersionē
7 mortē p̄cti

ama. mul. t. re. a
diere. 3. quib⁹
aliqua. 3. quib⁹
poluit vanitatē
rit domi ploza
te malo ex p̄o
tama 7 quereb⁹
p̄dicauerat: 7 vñ
tomo p̄baris: vñ
alabastrū vngue
nis exemplū 7
in conspectu dei p̄
stans retro sec⁹ p̄
mox cepi oibus
tū facere. ¶ **3. a**
7 capillis detestis
modis merui ab
oia cōfirmat q̄
euangeliz. ¶ **3.**
culas aspexit: lau
sed iam textū san
quos ordinē qu
Attulit alabastrū
cuius pedes dñi
7 capil. ca. sui. ten
vn. liquet frēs ill
tenta vnguetū suū
buit. Quod ergo
iam dñō laudabi
na cōcupierat s. b
flebat. ¶ **Capillos**
buerat: sed iā cap
¶ **De sup̄ba dixer**
hoc in redēptōis
ignē in se habuit
nē dolocausa. ¶
rū criminū vt to
q̄dā tēse deū cō
¶ **Secūda** q̄dē maria
paqua lachrym.
igne amorē fē
nis p̄ctōres sūstine
rātes currere: 7
nificare. 7 sic p̄ate
¶ **Tertia** b
rāf q̄dē sit mē
¶ **Quarta** dī
lūā verā
secūta ē r
quo ad culpā 7

ama. mul. t. re. ad m. 7 ego sus. te. scriptū est
 diere. 3. quib⁹ auditis 7 finita predicatione
 aliquantū recreata est ex dulcedine spiritus de
 posuit vanitates 7 capitis ornamēta: cucur
 rit domū plorans 7 vociferans: 7 ab oibus
 te malo exēplo 7 scandalo ventā pētes: serui
 tans 7 querēs ubi eēt iste ppheta sanct⁹ qui
 p̄dicauerat: 7 vt cognouit qd accubisset in
 domo pharisei: vt testat euangelium attulit
 alabastrū vnguenti: qz sicut fuerat putredī
 nis exemplū 7 tantā putrefactionē miserā
 in conspectu dei per hoc satisfacere decreuit: et
 stans retro sec⁹ pedes dñi puerectūdia pētoꝝ
 meoꝝ cepi oibus mēbris quib⁹ peccauerā sa
 tisfacere. **M**ā 7 lachrymis rigauit pedes eius
 7 capillis deteris: 7 ore deosculata sūt: quib⁹
 modis marci ab oib⁹ peccatis mēis abluit qd
 oia cōfirmant apud **P**rego. in omel. bñi
 euangelij dñi. Quia enī turpitudinis sue ma
 culas asperxit: lauāda ad fontē mēis cucurrit
 sed iam textū sancti euangelij pcurrētes ipsū
 quoqz ordinē quo venerat sanāda videam⁹
 Attulit alabastrū vnguenti: 7 stans retro se
 cus pedes dñi Iesu lachry. cepit ri. pe. eius
 7 capil. ca. sui. ter. 7 ocu. pe. ei⁹. 7 vnguent
 vñ. liquet frēs illicitis actib⁹ pñi mulier in
 tenta vnguentū sibi. podoze sue carnis adbi
 buit. Quod ergo sibi turpē exbibuerat hoc
 iam dño laudabiliter offerrebat: oculis terre
 na cōcupierat sibi hos iam per pñiam cōterēs
 flebat. Capillos ad cōpositionē vult⁹ exbi
 buerat: sed iā capillis lachrymas tergebat.
 De supbia dixerat: sed pedes dñi osculans
 hoc in redēptoris sue vestigia flegebat. Quot
 igit in se habuit oblectamēta tot de se inue
 nit holocausta. **C**ōuertit ad p̄tutes nume
 rī criminū vt totū seruiret deo in penitētia
 qēqd ex se deū cōtēpserat in culpa. **H**ecille.
 Fecit qdē maria lisciniā aie sue: ubi posuit
 p̄ aqua lachrymas: p̄ cinere humilitatē pro
 igne amorē seruētē. Ecce exēplū cōuersio
 nis pētoꝝes filiter facite: ad pedes Iesu plo
 rātes currite: 7 aias vestras tali liscinio pu
 rificate. 7 sic patet pars secūda.

Pars tertia bñi sermonis in qua decla
 rat q̄liter sit mīa a deo cōsecuta.

Tertio dico qd maria magdalena ter
 minā verā cōuersionē 7 cōtritionē cō
 secuta ē remissionē omnīū peccatoꝝ
 quo ad culpā 7 penā 7 etiā gratie infusionē

abundantissimā. **Q**ua ppter dictū est ei. Re
 mittunt tibi peccata tua. Sed notande sunt
 hic fm franciscū tres veritates. **P**rima
 veritas ē qd actus attritionis 7 cōtritionis
 debet acceptari a deo sic ocul⁹ dormientis qd
 sine visioe: 7 oculus vigilantis qd visioni cō
 tūctus: qz attritio est grā priuata. **C**ontri
 tio vero gratia sociata. Et ideo sicut dñs nō
 habet acceptū idē seruitiū vno mō 7 q̄liter
 qd sit ab ei⁹ seruo existente in gratia 7 non
 existente: ita crī de actu attritionis 7 cōtri
 tionis. **S**ecunda veritas est qd actus iste
 cōtritionis meret remissionē mortalis cul
 pe: nō solum de cōgruo: sed etiā de cōdigno
 quia qui pōt mereri de cōdigno qd maius
 est potest etiā quod min⁹: cum ibi minor di
 gnitas requiratur. **A**ctus autē aie in gratia
 existens meretur de cōdigno gloriā: ergo
 multo magis gratiam 7 culpe carentiā: que
 sūt ad beatitudinē ordinata sicut ad finem.

Tertia veritas est qd act⁹ cōtritionis nō
 est cōdignus tantis premijs ex natura sed ex
 sola ordinatione diuina: qz nulla natura in
 ferioꝝ potest eē cōdigna superiori. Et ideo qz
 actus cōtritionis a natura est inferior actu
 beatifico 7 gratia nō pōt esse alteri cōdign⁹
 ex sua natura: sed ex institutione diuina exem
 pli gratia. Si aliquis restitueret vt precius
 eqd eēt marcha aurī: tūc illd eēt p̄ciū p̄dignū
 ex institutione regis nō a natura: cū vn⁹ equ⁹
 natura sit melior omni auro: 7 quia istum
 actum tñi bz acceptus de⁹ super oia sacrifi
 cia: ideo dicebatur ad Iacō. in oratione sua.
Daniel. 3. Non est in tēpore hoc sacrificiū
 sed in animo cōtrito 7 in spiritu humilita
 tis suscipiamur a te dñe. **A**d hoc facit illud
 prophete. Sacrificiū deo spirit⁹ tribula
 tus cor contritū 7 humiliatū de⁹ nō despi
 ciet. **P**eruit ergo maria magdalena nō so
 lum apud phariseos excusari 7 laudari: sed
 etiā ab omnib⁹ peccatis purificari. Et ideo
 nō sine causa bis ei peccata dimissa sunt vt
 patet euangelij intuenti: vt in p̄ma dimis
 sione remissionē culpe: in secūda vero per
 virtutē cōtritionis remissionē ostenderet pe
 nez vnde subiungit. **N**ade in pace. Quā per
 efficaciam contritionis nobis impartiri dī
 gnetur ipse Iesus qui cum patre 7 spiritu
 sancto viuūt regnat in secula seculozum.
Amen.

In feria sexta post dominicā de passione. de re
stitutione fame. **Sermo. 80.**

Dimitti/
mus enim sic omnes credēt
in eū. **Job. x. c. Determini**
nata in superioribus fra-
tres charissimi satisfacti-
one faciēda homini quo
ad restitutionē bonorū fortune: seq̃t b̃ vter
minare de restitutione bonorū fame. **Mā** inē
oīa alia tēporalia bona bonū nomē ac fama
obtinēt p̃ncipatū sicut puerb. 22. scriptū ē
Melius ē bonū nomē q̃ diuitie multe. Qd
quid ē bonū restitui debet iuxta p̃ncipalē re-
gulā superi⁹ datā: 7 tanto districti⁹ quanto
dignius. Maius autē bonū est qd ē in nobis
q̃ qd est extra nos. Bonā fama inter nos ē
tēporalis autē substantia extra nos. **Adcirco**
maius dānū inferunt qui famā 7 bonū no-
mē p̃imi corū p̃p̃t bis qui substantias 7 p̃-
cunias tēporales diripiunt. Ip̃i enī ea que
extra nos sūt licet nra sint auferunt. **Mostrī**
q̃q̃ retractatores nos ipsos decipiūt. **Vinc**
est q̃ saluator noster quīs fili⁹ tēi: flet: nec
aliqua infamia notari posset: qui nec pecca-
tū fecit nec inuenit: ē dolus in ore ei⁹: tamen
per inuidiā ab obrectatorib⁹ ita diffamat⁹
ē: vt colligerēt p̃ntifices 7 p̃barisei p̃siliū cō-
tra eū dicētes. **Quid facim⁹:** q̃b̃ic bō mltā
signa facit: **Deinde** subiūgūt p̃ba p̃posita
Qd dimittim⁹ cū sic oēs credent in eū. 7 reli-
qua in euāgelio. **De restitutione** igit bonorū
fame tractātes tria p̃siderab. m⁹. **Imū** dicat
fame dignificatio. **2^m dicat** fame tēnigratio
3^m dicat fame restitutio.

Paras p̃mabui sermonis in q̃ declaratur
quāte dignitatis 7 excellentie fama sit.

Primo igit in isto s̃mone dico q̃ fa-
ma est tante dignitatis 7 excellentie
vt **Arzo.** in sua sūma. **S. ex q̃b⁹** causa
tur infamis. dicat. **Fama** ē ille se dignitatis
stat⁹ 7 in nullo diminuit⁹. **Adcirco** pdig⁹ dī
q̃ p̃ nūbilo famā bz **C.** ex bis q̃ potēti⁹ no-
mine. l. i. in fine. **Ante** enī dignitatis ē: vt
fama solēnis faciat fidē **4. q. 3. S.** item in cri-
minali. **Nec** famā vel infamiaz faciunt di-
cta paucorū. extra de accusationibus. c. in-
quisitionis. vnde fame nō solenni non tene-
mur credere. **Extra** de clerici. excom. c. illud.

Vnde. ff. de testib⁹. l. 3. in glo. dicitur. **Fama**
ita probat q̃ duo testes dicant maiorē par-
tem populi ita sentire. **Qui** ergo infamat
a paucis 7 a malis 7 infamib⁹ nō debet tur-
bari. **Aut** enī **Seneca** ad lucillū. lib. 4. ep̃la
4. Quāta demētia est viri ne infameris ab
hominib⁹ infamib⁹. **Adcirco** docet ipse in li-
te demētia nō curari de fama: sed de merito
fame dī. **Nulli** magis curandū est q̃ qualē
famā habeat quāz qualēcūq̃ meruerit. **Ad**
circo enī philosoph⁹ in. 7. **Erbi⁹.** inq̃t. **Fa-**
ma qua multi famant: nō oīno reperdit⁹ vñ
interrogat⁹. **Socrates** in quo q̃s famā opti-
mā acquirere possit. si gesserit optima 7 locu-
tus fuerit pauca. **Maxime** autē maiores et
superiores a turpibus cauere debēt ne infā-
ment. **Ait** enī **Iuuenalis** li. 3. **Satira. 22.**
Omne animi vitium tāto cōspect⁹ in se cri-
men habet quanto qui peccat maior habet.
Pater hoc per exp̃riētiā. **Si** enī peccat ru-
sticus: meretrix: seru⁹: 7 b⁹ mōi. nō est q̃ re-
spiciat: nō ē q̃ mētionē faciat. **Si** autē peccat
sacerdos religiosus: vel p̃lar⁹: doctor: miles
aut dñs oēs obloquūē: trahūt: vociferāt:
7 scandalizant. **Quibus** ergo modis fugiēda
sūt ista q̃b⁹ fama tante dignitatis tēnigrat
Vnde **Cato** poeta moralis inq̃t. **Si** famāz
seruare cupis dū viuīs bonēstā. **Fac** fugias
aio que sūt mala gaudia vite. **Deci**bi. **Qd**
autē fama sit tāte nobilitatis p̃ba fētiā aucto-
ritatib⁹ gentiliū 7 paganorū. **Valuti⁹** enī
in catelinario inq̃t. **Istemum** mibi viuere
atq̃ frui oīa videt⁹ q̃ aliq̃ negotio inter pre-
clari facinoris aut artis bonā famā querit.
Decille. **Tulli⁹** etiā in 2° lib. de oratore di-
cit officijs c. xi. ait: **Debemēter** mltitudinis
amor cōmonef ipsa fama 7 opinione litera-
tis bñficētie. **Iusticie** fidei oīz q̃ earū vir-
tutū que p̃tinet ad māsuetudinē morū ac fa-
cilitatē. **Decille.** **Ait** q̃lī vtiq̃ vtiq̃ enī
Arzo ait. **Quis** dies breues 7 irrecupabile
tēp⁹. **Quibus** ē vite: s̃ famā extēdere factis.
Hoc virtus: hoc opus: hic labor est. **Decille.**
Quid insup. in li. de arte amādī. 3. inq̃t
Quid p̃tis sacris nisi tñi fama poetis. **Hoc**
votū nri sūmi laboris bz. **Decille.** **Iuena-**
lis etiā in li. 4. **Satira** p̃ma ait. **Maioz** fame
sitis ē q̃ p̃tutis. **Seneca** p̃ba moralis quasi
oīa predicta in ista parte cōplectis in libello

te remedij vtri-
centibus male de
Marcius si
Cato si
uerer. **Itē** autē
nō p̃t nullā auct
nādus ē male de
patet q̃ bō vbi
p̃ter dignitā
curādū: q̃ p̃m
lorū odiū q̃ cōf
ferūt s̃magis p̃
Paras cōda
q̃m malū sit alio
Quid
cedēt p̃
sit alter
fama sit tāte di-
ralib⁹ p̃sterrita
maximū malū
inquit: **Decille**
ledere minime
vere debet bō
sepe numero pa-
in p̃cessu adeo
vteni habet ex
c. cū in iuvēne
do. **Arzo** inq̃t
ait. **Rumor** vt
alis. **Item** aliq̃
lis coq̃s. **Quo**
nia tendit. **Ma**
Itē aliq̃ poetes
dū quocūq̃ ser-
velotius vllū.
Solon philoso-
Quis ei felix est
Abelaus arber-
boies 7 quorū
minus peccat il-
maledica oblo-
ergo sit velor a
alium: erudiat
ditione anime
bil enī acutius
Solon philoso-
Maui hominē
secūdo philoso-
spōdit: flagellū
quos attingere

te remedijs vtriusq; fortune sic respondet di-
centibus male te te opinantur boies. Si de me
Marcus: si **Plato**: si **Leius** sapiens: si alii
Plato: si **Scipiones** duo ista loquerentur mo-
uerer. **Plato** autem malis displicere laudari est:
nō pōt nullā auctoritatē breuiari: vbi q; dam-
nadus ē male te me loq̃t. **Pecille**. Et q̃bua
patet q; bō debet curare ne infame ē a bonis
ppter dignitatē fame. De malis autē nō est
curādū: q; fm **Isidor**. **Meli** ē batere ma-
lorū odiū q; cōsoliū. Mali enī famā nō au-
ferūt s; magis pfirmāt. Et sic p; pars pma.
Pars secūda hui; s;monis in q; declaraf
q̃tū malū sit alterius famā denigrare.

Pecūdo in isto s;monē ex dictis in p-
cedēti pte euidenter apparet q; malū
sit alteri famā denigrare. Quia enim
fama sit tāte dignitatis vt oib; bonis tēpo-
ralib; pster: ita ipsam denigrare vel auferre
maximū malū sit. necesse ē: vnde **Socrates**
inquit: **Desentē** laudare: et absentis famā
ledere minime decet. Quia ppter multum ca-
uere debet bō ne te tono viro obloquat: q;
sepe numero parua ē infamia. i. pncipio: sit
in pcessu adeo magna vt vix extingui possit
vt enī habet extra de purgatione canonica
c. cū in inuētute dictū facile sequit multitu-
do. **Quidius** in lib. de arte amādī. li. 6.
ait. **Rumor** vt est velox agitatis peruolat
alis. **Item** alius poeta dicit scilicet **Marcia-
lis** coqus. Quod celeris fame ramis p; ina-
nia tendit. Non radices corrunt et facili
Itē alius poeta: fama volat transito; mo-
dū quocūq; ferat. fama malū q; non aliud
velotius vllū. Licet enī interrogatus semel
Solon philosophus a **Creso**. regē lidouiz.
Quis ei felix esse videretur ita responderet
Abelaus atbeniensis et **Eleobolus** et ignoti
boies et quorū fama latet. Nihilomin; non
minus peccat ille qui huiusmodi famā suā
maledica oblocutione facit latere. Nullus
ergo sit velox ad pferendū sermonē contra
aliū: erudiat linguā cuius eruditio ab eru-
ditione anīne p; habet in pbenio. **Et** **Meli**
enī acutius lingua: vnde interrogatus.
Solon philosophus quid acut; gladio ait
Praxi hominis lingua. **Itē** interrogatus
secūdus philosophus. Quid ē lingua. **Re-**
spōdit: flagellū ē. et bene flagellū: q; illos
quos attingere nō possunt omnes gladij qui

reperiūt in toto mūdo attingit maledicta
lingua detrahentiū. Et ideo interrogatus.
Anaxarsis philosophus. Quid est in homi-
nib; bonū vel malū aī lingua. Et inquit eti-
cuidā a **Demosthene** quōd possit optime dice-
re ait: Si nihil dixeris nisi quod bō scueris
Non igit; facilius prumpas in dicēdo ea q;
audieris si non certitudinē firmā habueris
Et hoc maxime si ista quedictū sit in scan-
dalū alteri. Si enī vera sūt: sequere doctri-
nam euangelij. **Matt. 18.** Argue eū in te
et ipsū solū. Nihil enī ei pdest vt facta sua
alijs dicas et ipse nihil sciat. Isto enī mō nō
corrigit sed indignat pot; **Aug. in li.**
de cōflictu vitiorū pdicta cōfirmās inquit
Detractio dicit. Quis pōt sustinere? quis
silentiū tacere? quanta iste vel ille praua cō-
mittit nisi forte q; sentit libertas iuste corre-
ctiois rādīt: Nec tacēda sūt mala. pmi s;
charitate s; fna in facie redarguēda: nō autē
occulte detrahēda. Qd si obijciat: Fratrē co-
rā oculis suis increpare nollē ne exasperat;
nō correctioe pficiat: s; magis ex correctioe
scandalū sumat. **Quia** scriptura dīna et
versa vice hoc magis scandalū ē denūciat
dicens: **Pedēs** aduersus fratres tuū loque-
baris: et aduersus filiū matris tue ponebas
scandalū. **Magis** enī scandalū sūmit qui
te detrahentē intelligit q; qui corripientem
sustinet. Et quia nōnūq; errata delinquen-
tium ad temp; silendo regenda sunt vt apti-
ori tempore corrigant: propterea subiungi-
tur. **Nec** fecisti et tacui. **De illis**. Sed quia
de ista materia diffuse tractabim; in sermone
rio de pceptis in tractatu de detractione:
hec dicta in ista parte sufficiant. Et sic pa-
tet pars secūda huius sermonis.

Pars tertia. Quōd fama sit restituenda.
Ertio in isto s;monē visa i pcedētib;
partib; dignitatē et denigrationē fa-
me: postremo in ista parte tractan-
dū ē de eius restitutione. **Unde** mouet
dubū. **Utrū** dānificas aliū iniuste infamū
teneatur ad restitutionē. **Ad id** enī q; non
hant dānificas aliū in fama verū crimen
ipōnēdo nō suato ordine quē christ; tradi-
dit i euāgelio de s;na correctioe iuste dāni-
ficat: et tū talis dānificatio famā restitue-
re non tenetur: quia hoc sine mendacio fa-
cere non posset. **Item** plus tenetur homo

colligere famā suā q̄ alienā: sed posset cōtin-
gere casus q̄ nō posset illi restituere famam
suā cui falsum crimē imposuit nisi infaman-
do seipsum: ergo i isto cāu famā restituere nō
tenet. Item qui negat verū crimen sibi im-
positū iniuste infamat accusantē vel denun-
ciantē: quia accusator vel denunciator falsi
criminis infamis est: qd̄ p̄bri potest per ea
que dicuntur extra de calū. c. i. 7. 2. Et tamē
nō videt̄ q̄ talis teneat restituere famam
accusatori vel denunciatori: immo accusa-
tor vel denunciator ei teneretur restituere vt
videt̄ ex quo probare non pōt: ergo non oīa
infamās aliū iniuste tenet ad restitutionē.
Sed cōtra hoc ē illa regula famosa predicta
Augu. scilicet. *Non re. peccatū nisi re. abla.*
Ad hoc dubiū respōdet scdm Scotū in. 4.
di. 15. Et Ricar. de mediauilla ibidē arti. 5.
q. 3. Qd̄ restitutio ē actus iusticie cōmutari-
ue. Ad obseruandū autē iusticiā omnes te-
nent. Quilibet ergo tenet ad restitutionē
rei ablata iniuste si restitui pōt: 7 si nō pōt re-
stitui debet fieri restitutio in equiuālenti si
possibile est: extra vt līte pendēte nihil inno-
uet. c. ecclesia. Qui ergo dānificat alium in-
iuste in fama: debet inquātū sibi possibile
est ipsam reddere. Pānificat autem aliquis
aliū in sua fama. tripliciter. Primo mō-
verū crimē imponēdo nō seruatis ordine et
modo debitis: id. s. qd̄ occultū erat manife-
stando: 7 talis licet grauit̄ peccet: tamē ter-
bum suū qd̄ in publico posuit retrahere nō
tenet dicēdo se falsū dixisse: qz sic criminali-
ter mentiret̄ cū sciat id quod p̄posuit esse ve-
rum: negent̄ mentiri tenet p̄pter quodcū-
q̄ bonū primo suo reddendū: qz scdm apo-
stolū. Ro. 3. Non sūt faciēda mala vt eue-
niant bona. Tenet tamē aliquo modo lici-
to reddere sibi famā: vt pote similia p̄ba di-
cendo. Non credatis hūc hominē esse talē
male dixi: fatue dixi. Et quidē hec vera sūt
qz ista p̄posuit nō seruato ordine iuris: p̄po-
suit enī in publico q̄ nō erat publicū. Con-
similis quoq̄ persuasio est si dicat. Non re-
putetis eū esse malū: bonū est enim: quia qui
libet presumēdus est eē bonus: donec p̄be-
tur cōtrariū. extra de scrutinio in ordine fa-
ciendo. c. vnico. humana enī fragilitas illū
quē indignū esse nō nouit dignū debet exti-
mare. Non enī p̄bandus est mal⁹ corā iustis

p̄terea ab eis nō extimādus ē malus: hoc ē
ergo p̄suadere eis q̄ nō reputent eum indi-
gnū vel malū: 7 scdm Abo. 7 Ricar. vbi. s.
in cor. q. tenet talis infamans infamato ad
recōpensationē aliquālē ad arbitriū boni vi-
ri si nō pōt restituere famā predictis modis.
Et per hoc patz respōsio ad primū argumē-
tū: qz tenet quis ad restitutionē fame alte-
rius p̄dictis modis sine mēdacio. Secūdo
dānificat q̄s primū iuste in fama indirecte
falsū crimē ipōnēdo. s. vey crimē ipōnēdo. s.
ad salutē sibi ab alio ipōsitū i iudicio publi-
ce negādo: 7 talis quis peccet: qz mētē notā
do accusatorē de infamia ipōsitōis falsi crimi-
nis: tamē postea nō tenet tentidē necessaria
ad salutē alij restituere famā recognolescēdo
crimē sibi ipōsitū verū esse: vt dicūt qui-
dā 7 p̄babiliter: qz cū alius nō seruauerit iu-
sticiā in accusando vel denunciando 7 propo-
suit corā iudice q̄ pponendū non erat 7 qd̄
probare nō poterat. Et ista videt̄ eē p̄maria
7 p̄ncipalis causa infamatiōis sue. Alij tñ
dicūt q̄ tenet q̄ satis durū videt̄ p̄m Ric.
quia quādoq̄ crimē sibi ipōsitū ē tale qd̄
suspenderet: 7 filij sui exheredarent si illud
recognosceret publice. Tertū est tamē q̄ te-
net p̄m Ricar. penitere de peccō qd̄ incurrit
mētendo. Et quis vt dictum est nō teneat
iterare negationē suā: qz nullus tenet in iu-
dicio se reus cōfiteri non dū cōuictus: tenet
tamē per quedā sobria verba: sicut in p̄cedē-
te caplō dictū est: illi accusanti restituere fa-
mā quā notauit de calūntia indirecte: vt pa-
ta dicendo. Non habeatis p̄ calūniatores:
quia forte in proponēdo habuit bonā inten-
tionē: vel se credidit probare intentū suum
sed decept⁹ fuit. P̄circo ad euitationē mē-
daciū 7 obligationē hui⁹ satisfactiōis in his
accusatiōib⁹ danda est respōsio iuristarū. s.
Mego proposita vt pponunt. Et quidē hoc
in p̄posito sine mēdacio dici possunt: quia p-
ponunt in publico 7 vt publica: 7 nō publi-
ce pbanda: sicut enī negare pōt qui scit ea in
publico nō posse probari: qd̄ si iudex vrgat
eum vt propositū fateat vel vt publice ne-
get. Respōdere vt q̄ possit: q̄ ipse ad accu-
sationē sufficiēter respōdit. Et sic est moris
respōdere iuris peritis: nec declinare volūt
ab ista respōsione faciat iudex erga accusa-
tozem quod iuris est. Attamē etiam in tali

casu tutissimū ē
nē penitere: qui
pam cognosceret
ad eius. 5. di. 1.
sio ad vltimū a-
cat quis p̄mū
imponēdo qd̄
narrādo malū
dicit. C. p̄mū
uentia: qd̄ ē p̄mū
lis tenet restituere
ter p̄mū suū 7
publico sicut pu-
uat iusticiā in re-
lio autē fame re-
debet: q̄ vbi bi-
per aliū vel per
mosū: aut per
bus sentit ipsū
suū recognolesca-
qz extra de purg-
d. p̄cipis. qd̄ q̄
cōciliatiōe a per-
ref. Non dicat
maui specificād
li: Ego infama-
infamatus ē: scia
ē quicquid de hoc
sum fed mēdac-
primū infamā
ipse dicebat. C.
Ray. 7 hosti.
mato venā pos-
c. i. 7. 5. q. i. c. q̄
difficile ē resti-
qui hoc seruet.
iusticie infam-
Nec obstat ar-
bomo magis te-
lare. Ad hoc
quis magis re-
suā q̄ alienā c-
restituere alteri
p̄mū iniuste:
nec bono famā
tere pōt fama
iuste q̄ alteri
p̄mū sibi tal-
iuste alteri vo-
re alteri cui in

casu tutissimū ē post huiusmodi abnegatio-
nē penitere: quia bonarū mentiū est ibi cul-
pam cognoscere vbi culpa nō est sicut in. c.
ad cius. 5. di. **P**reg. aut. Et per hoc p̄ respō-
sio ad vltimū argumētū. **T**ertio dāmi-
cat quis primū iniuste in fama falsū crimē
imponēdo qd̄ dupliciter ptingere pōt. Aut
narrādo malū a se inuentū: aut ab alijs au-
ditū. **P**rimo quidē narrādo malū a se in-
uentū: qd̄ ē pessimū 7 iniquū peccatū. **N**ā ta-
lis tenet restituere famā retractādo simplici-
ter p̄bū suū 7 qd̄ sibi imposuit: 7 hoc ita in
publico sicut publice diffamauit: alio nō ser-
uat iusticiā in reddēdo. primo qd̄ sibi ē. **A**li-
is autē fame restitutio p̄ Ray. taliter fieri
debet: q̄ vbi bō cōtra primū dixit perse vel
per aliū vel per cantilenā: aut per libellū fa-
mosū: aut per retractionē 7 in locis illis in q̄
bus sentit ipsum diffamatū dicto vel facto
suū recognoscat errorem: 7 dicat q̄ meritū est
q̄ extra te purgatio canonica. c. inter solū
S. p̄cipias. qd̄ qd̄ intelligēdū ē nisi ex tali re-
cōciliatiōe aperta infamat: magis diffama-
ret. Non dicat ergo. Ego ex tali facto infa-
maui specificādo peccatū: sicut dicat in genera-
li: Ego infamaui talē te eo de quo inē vos
infamat: sciat is q̄ ego inueni et mēdaciū
ē quicqd̄ de hoc dixi: nō dicat illud fuisse fal-
sum sed mēdaciū: eo q̄ cōtra mentē dicebat
primū infamādo: 7 tamē pōt esse verū 7 qd̄
ipse dicebat. Et nisi rōnabilis cā obstat s̄m
Ray. 7 hosti. tenet talis infamās ab infa-
mato veniā postulare. **A**rgumētū. 14. q. 6.
c. i. 7. 5. q. i. c. quidā. **H**ideat ergo quilibz q̄
difficile ē restituere famā: 7 q̄ rari reperiā
qui hoc seruēt. Et nihilomin⁹ quotidie gra-
uissime infamie sine satisfactione ponunt.
Nec obstat argumētū scōm factū q̄ videlz
homo magis tenet p̄riā q̄ alienā famā ce-
lare. **A**d hoc enī rōdit **S**co. 7. 1. vbi. 5. **Q**ui
quis magis teneatur quis seruare famam
suā q̄ alienā ceteris parib⁹: magis tñ tenet
restituere alteri famā iuste q̄ seruare famā
p̄riā iniuste: quia tenet bonū aīe sue prepo-
nere bono fame sue. Nam quilibet cui cōpe-
tere pōt fama magis debet illā sibi diligere
iuste q̄ alteri cui nō pōt cōpetere nisi iniuste.
Si autē sibi talis fama nō pōt cōpetere nisi in-
iuste alteri pō iuste magis debet illā dilige-
re alteri cui iuste cōpetit q̄ sibi cui iniuste.

7 sic ē in p̄posito n̄fo. Falso enī te crimine ac-
cusato. iuste competit fama accusanti: aut
post talē accusationē fama iuste nō compe-
tit: q̄ in accusando meritū ē: s̄ q̄ publice mē-
titus ē: in quo sufficēter seipsū infamat: di-
recte igit postea ostēdēs innocētiā alterius
cui tenet in hoc et indirecte nocētiā sui non
tūc p̄rie se diffamat s̄ amouet laudē falsā
qua post accusationē mēdace indign⁹ ē: patz
etiā hoc per exēplū. **Q**uidā videntibus
trib⁹ fornicat: illi postea accusantes crimen
nō vtiq̄ diffamāt illū: sed ipse in publico in
facto seipsū diffamat: q̄ publice cōmitten-
do qd̄ cōtra crimē vtiq̄ lesionē sue dignitatis
incurrit. Et sic q̄tū ē in se famā amittit nec
publicatio p̄ quā talis lesio nota sit aufert si
bi famā: s̄ rātū modo facit in publico magis
deuenire illud qd̄ tñ prius ex natura cōmissi
act⁹ simpliciter erat publicū. **S**ecōdo autē
bō primū suū diffamat narrando malū ab
alijs auditū: vbi ḡra. **Q**uidā nō imponit al-
teri in publico tale crimē s̄ te illo s̄m audita
murmurat: vel indistincte cuiusq̄ vlcōraz
multis alicubi variat: nō tñ tāq̄ sibi certū
sed sicut audisse testat. Nunquid restituere
obligat? **R**ōd rara fides ideo: q̄ multi mul-
ta loquūt p̄p̄ea dicēdo se tñ audisse nisi ex
modo ipso dicēdi aliquā maiorē certitudi-
nē quā ex cōmuni relatione ostēdit ex natu-
ra actus in illoz opinione nō aufert isti fa-
mā: q̄ si illi firmiter accipiāt eā de quo est
sermo fore criminōsū leues vtiq̄ sūt: sicut
Eccl̄esiasti. ii. dixit. Quicito credit leuis est
corde. Meritū te scādalo pusilloz cauere ne-
cesse ē iuxta illud **Pauli**. **1** Cor. xj. Di esca
scādalicat. s. m. n. m. car. in eternum. 7c. Et
m̄lti sūt tales pusilli leues ad subito credēdū
mala. **P**ō piculosū ē valde ex alioz relatu eis
audita talia referare. **P**ō qd̄ si sit aīo ledē
di illū te q̄ ē s̄mo: nō facile excusat qn cōtra
charitatē fiat 7 mortalis sit culpa. Si autē
ex incōsideratiōe corā talib⁹ fiat durū est q̄
exeat ḡra culpe venialis: cum bñana lingua
in lubrico posita sit. Et sic **Jaco. 3. v2.** **Q**ui
nō offendit in p̄bo hic p̄fect⁹ est vir. Et his
igit que p̄dicta sūt in p̄senti sermone patet
quāta sit fame significatio: ipsi⁹ venigratio
7 ipsi⁹ restitutiois obligatio: qd̄ licz graue
videat tñ suauissim⁹ amor dei p̄ grām hoc
seruare volētib⁹ faciat onus leue: considerata

felicitate eterna. Ad qua ille nos perducatur
in secula seculorum. Amen.

Sabbato post omnia de passione. De an-
gelica annunciatione. Sermo. Si.

Ecce ancilla
domini fiat mihi secundum verbum
tuum. **L. u. i. c. Legit histo-**
rialiter fratres charissimi.
Vester. 2. Quod assuerit rex
cederat super filios israel

capitalē sententiā: et sub pena mortis mada-
uerat nemini ad illū accedere nō vocatū: sed
tunc persuasa **Vester** puella decora nimis a
Paradocheo patre suo assumptis duab⁹
puellis ad obsequiū secū: quā vna fimbrias
vestimētū regebat: altera vero brachijs suis
eā suscepebat: que cū regio magnificentiā: et
cultus aspiceret pulchritudinē cecidit. Ille
vero descendēs de solio suo: virgam quam
manu tenebat deposuit in signū clemētie: et
manib⁹ propitijs subleuauit **Vester**: et confir-
mauit eam: et ad eius postulationē accessit
ad domū illius: et populū iudaicū ad mortē
cōdemnatū liberauit: et occidit fecit. **7c.** Nec
enī in figura precesserūt: sed in isto sacrati-
simo die in christo et gloriosa virgine maria
cōpleta sunt. **Mā** per assuerū qui interpretat
beatitudo: subintelligit de⁹ quierat iratus
humano generi propter peccatū primorū pa-
rentū: et ideo statutū fecerat vt omnis homo
mori rē: iuxta illud psal. Quis ē homo qui
viuit et nō videbit mortē: nec poterat aliq⁹
ad eū accedere p̄gratia impetranda: iuxta
illud **Piere. i. 4.** Noli orare pro populo isto i bo-
nuz: cum ieiunauerint nō exaudiam preces
eorū. **7c.** sed inuenta est **Vester**: que inter-
tatur abscondita: per quā intelligit beatissi-
ma virgo maria que occulta erat mundo:
sed multū cognita deo: nec ergo suasa a **Par-**
docheo pro pinquo suo scilicet suo sanctissi-
mo p̄posito: itrauit ad regem omnipotentē
deū rogās eum pro liberatione generis hu-
mani sociata virginitate et humilitate. Qui
cōsiderans eam, propter has virtutes: re-
pō: fuit virgā furois sui: et disponens mittere
filiū suū pro liberatione humane nature mi-
sit annūciare sibi mysteriū illud per angelū.
que cōsiderans magnitudinē ipsius dei: ita
despexit vt in eā dignare filiū suū mittere

ad humanā carnē suscipiendā: intelligēs hec
sine cōsensu suo p̄fici nō posse: diuinitatē
angelo verba p̄posita. **Ece** an. do. si. m. secē:
ver. tui. De qua annūciatōe in ista solenita-
te tractātes tres cōclusiones in presenti s̄mone
ānotābim⁹: quāz **Prima** dicit p̄ginalis ele-
ctio. **Secunda** generalis exultatio. **Tertia**
matris humilis cōsentatio.

Prima prima hui⁹ sermonis. In q̄ declara-
tur q̄ mire virgo maria fuerit electa mater
domini.

Primo in isto sermone circa glorio-
sam virginē mariā et angelū ipsam
bodis salutātē tres conclusiones in
ista parte p̄ponem⁹. **Prima** ē q̄ cōueniēter
christ⁹ voluit incarnari in virgine. **Secunda**
q̄ ei possibile fuit b̄ puata m̄is p̄ginitate. **3.**
q̄ ista incarnatio cōueniēter ē p̄ angelū an-
nūciata. **Prima conclusio declarat et p̄bat**
p. b. 1. to. intertia pte. q. 18. ar. 1. Quatuor
rōnib⁹. Primo propter m̄itētis p̄is dignita-
tē p̄seruādā. **2. u. enī** christ⁹ sit verus et nālis
dei fili⁹ nō fuit pueniēs vt aliū p̄ez bāteret
q̄ deum: ne dei dignitas trāsseret ad aliū.
Sic igit in celo bātebat patrē sine m̄re. **Ita**
p̄gruū fuit vt in t̄ra bāteret matrē sine p̄ez:
q̄ fiebat vt ex p̄gine cōcipet. **De** si dicatur
Matth. 1. phat q̄ christ⁹ fuit fili⁹ abrahāz
et dauid: propter qd̄ **Ioseph** ex **dauid** descen-
dit: q̄ qdē p̄batio nulla videt esse si **Ioseph**
p̄ christi nō fuisset: igit **7c.** **R. fm Aug.**
in lib. de bono cōiugali. **Qdē** mō **Ioseph**
dicit pater christi: quo vir marie: intelligit
sine cōmixtione carnalis copule multo cōiū-
ctius q̄ si eēt aliūde adoptat⁹. **Mā p̄iero?**
sup̄ **Matth. dicit.** **Qdē** cū **Ioseph** nō sit pa-
ter dñi saluatoris nisi putati⁹ vt dictū est:
ordo gnātis ei⁹ vsq̄ ad **Ioseph** deducit
q̄ ex vna tribu fuit maria et **Ioseph**: vnde
ex lege accipere eā cogebat. **Et dicit Aug.**
in libro de nuptijs et cōcupiscentia: fuit gnā-
tīs series vsq̄ ad **Ioseph** p̄ducēda ne in
isto p̄iugio virili sequebatur potiori fieret iū-
riat: cū veritati nihil deperiret: quia vterq̄
ex semine **dauid** erat vt dictū est. **Secun-**
do fuit b̄ pueniēs propter filiū dei proprietā-
tem qui quidē est verbū dei. Verbū autem
abseq̄ oī corruptione cordis concipit: quin
inimmo cordis corruptio perfecti verbi con-
ceptionē nō patit. Quia igitur caro sic fuit

a verbo detas-
cōueniens fuit
matris concepi-
scribit. **De**
liere: sed mulie-
tur que est cor-
sicut dicit glo.
fuit more locu-
rū dicit mulier
sed feminas. **C**
propter dñi b̄i
nō solum pecca-
sed etiā nō pot-
lebat. **Quā** v-
doctores pecca-
bātere potuit
uata: dñi b̄i
tuit. **Quā** p̄p-
sci d̄buit: qui
deesse possibi-
cati. **Qdē** si
sā: modus gen-
dem sp̄ciē cū
spondet q̄ ista
cedit in se p̄-
est determinat⁹
terminat⁹ mo-
nālis et vna cū
p̄mū boiem de-
cere vt corp⁹
virilū semine vt
ne. **Quart**
incarnatiōis fi-
in filios dei: nō
litate viri: se-
plū apparere
hū Aug. i. li. de
caput n̄i in
corp⁹: vt sign-
p̄ sp̄m eē nālis
ma nālis b̄z n-
eē nō pōt. **P**
eē semē mar-
p̄z **7c.** **Ad** **Br**
aiāliū. **Semē**
plū: si solū si
defuit in cōcep-
virtute ei⁹ op-
q̄ defuerit ibi
dñi **7c.**

a verbo dei assumpta ut esset caro verbi dei
conueniens fuit qd etia ipsa sine corruptione
matris conciperet. **Quod si dicat ad Gal.**
4. scribit. Nihil deus filium suum facit ex mu-
liere: sed mulier consueto modo loquendi dici-
tur que est corrupta: igitur 7c. **Respondeo** qd
sicut dicitur ibidem mulier pro femina po-
tuit more locutionis debet: usus enim ipso-
rum dicit mulieres nec virginitate corruptas
sed feminas. **Tertio hoc fuit conueniens**
propter christi humanitatis dignitatem: in qua
non solum peccatum habere locum non debuit:
sed etiam non potuit: per quam peccatum mundi tol-
lebat. Quauis enim beata virgo secundum nos-
tros doctores peccatum habere non debuerit: tamen
habere potuit si per gratiam non fuisset pre-
uata: christus autem ut dictum est habere non po-
tuit. Quia propter ex virgine sine concubitu na-
sci debuit: quia in tali concubitu non potest
desse possibilitas infectionis originalis pec-
cati. **Quod si dicat.** Que sunt eiusdem speciei est
idem modus generationis: sed christus fuit eius-
dem speciei cum alijs hominibus: ergo 7c. **Re-**
spondeo qd ista ratio habet locum in his que pro-
cedunt in se per viam nature: eo quod natura sic
est determinata ad unum effectum ita etiam de-
terminatur modum produci illius: si viri super-
nalis et divina cum sit indeterminata sic potuit
primi hominem de limbo terre: ita etiam potuit fa-
cere ut corpus christi formaretur de semine sine
virilifemine ut melius patebit in sequenti conclusio-
ne. **Quarto hoc fuit conueniens propter christi**
incarnationis finem: qui fuit ut homines renascerentur
in filios dei: non ex voluntate carnis neque ex vo-
luntate viri: sed ex deo. id est ex dei potentia: cuius rei et
plurimum apparere debuit in ipsa christi conceptione:
Item Augustinus in libro de sancta virginitate ait. Propter
caput nostrum insigni miraculo de semine nasci per
corpus: ut signaret suam ebraeam de semine ecclesie
per spiritum esse nascituram. **Quod si dicat quibet for-**
ma naturalis materia sibi determinata est quam
esse non potest. Pateriam autem forme bene videbitur
esse seminem maris et femine. **Si igitur pro fuit verum**
per 7c. Ad hunc dicitur qd per primum illi de generatione
animalium. Semen maris non est sic materia in compositione
pluribus: sed solum sic agens: unde per hoc quod semen maris
defuit in conceptione corporis christi suppletur
virtute eius operatione spiritus sancti non sequitur
quod defuerit sibi propria materia: et sic per primum prima con-
clusio. **Et ad id quod possibile fuerit christo in**

carne de semine virginitatem seruare et probat quod
duplici fundamento. **Primo fundamento**
metaphysicali. **Primum autem de causis et effectibus**
alios metaphysicos. **Prima causa prima magis et**
prius influat in suum effectum quam causa secundaria: cum
igitur omne prius possit esse sine suo posteriori: et de
hominibus producat mediante semine: et etiam sine illo
potest homines generare: igitur 7c. **Secundo videtur**
bas fundamentum naturale. **Prima differentia est in ge-**
neratione vniuocam et equocam: eo quod in generatione
vniuoca sile generat a sile: ut homo ab homine et equus
ab equo. **Et in generatione equoca sile non genera-**
tur a suo filio: ut quando generat rana ex luto: vel mu-
sca ex putrefactione et tunc caliditas solis
tunc altior. **Et igitur in infinitum maioris vir-**
tutis sit potentia divina: quam potentia solis si sol
potentia sua producit ranam vel muscam non occur-
rit rana vel musca: sed solum ex limo vel luto:
ergo a fortiori de sua potentia potest et potuit ho-
minem producere non occurrere semini virili: sed
solum ex purissimo sanguine virginis gloriose.
Tertio idem probat fundamentum morale. **Primum**
omnes philosophi morales omnes bonum est premium: et
omne malum puniendum: ita quod bonum ratione boni non
est puniendum: nec malum ratione mali est premiandum.
Et igitur in veteri lege non habere germen esset
malum et pena: et beata virga esset optima: ergo
deuit ipsa habere germen et prolem: non autem
ex mixtione virili: quia talis mixtio est culpa
igitur debuit habere spiritum sancto actiue concurrere.
Quarto idem probat testamentum
damus et theologicum. **Primum quando aliquis le-**
gislator statuit aliquam legem cum conditione: per
hanc intelligit quod potest euenire oppositum illi
legis sine tali conditione. **Sicut habet exem-**
plum in pluribus scripture locis ubi deus dedit
legem. **Si quis occiderit proximum suum cum illa co-**
ditione quod fecerit per industriam ab altari meo
ei ciatur. **Ista conditio apposita dat intelli-**
gere quod aliquis erat occisus non per industriam
et ille non erat de altari euellendus ut ibidem per
numquam in opposito deus et moyses. **Leuiti-**
12. Statuerunt illam legem quod mulier que suscep-
to semine peperit filium masculum. et diebus
stabit in sanguine purificationis: ergo per hanc
legem dat intelligi quod mulier aliquando erat pictura
sine virili semine frustra enim fuisset addita et
conditio. **Item deus dicitur ad me dato tibi do-**
narium frustra adderet illa conditio nisi intelli-
geretur quod potest non euenire ad me: et tunc

nō dātō tibi tenariū. Et iā nō mīsi. Et saias
 2. cecini. Ecce virgo cōcipiet 7c. vt babe
 tur in epla istī solētratis. **Tertio** pely
 sio. f. q̄ ista pceptio fuit puenienter virgini
 nūciata per angelū declarā. **fm Ric. in 3.**
di. 3. ar. 2. q. 4. vt de incarnationis mysterio
 fides argumētis plurib⁹ muniret. Et maio
 ri ex deuotione virgo ad conceptū afficeret.
¶ Primo enim conueniens fuit illā pūcia
 tionē fieri p angelū: quia fm **Piero. ad eu**
sto. In carne p̄ter carnē viuere nō terrena
 s angelica vita est. Et itē ibidē dicit: cē an
 gelis cognata virginitas: igit b̄rē virgini cō
 uenienter facta ē annūciatio angelica: 7 etiā
 quia p incarnationis mysteriū ruina angeli
 ca reparat: inq̄rū aie scē assumunt ad ordi
 nes 7 quib⁹ mali angeli ceciderūt. **¶ Secū**
do etiā puenienter facta ē p angelū debierar
 chia inferiori vt ordo angelicus seruaret: q̄
 est vt diuine illuminationes p angelos supe
 riori hierarchie descendāt ad mediā hierar
 chia: 7 inde ad inferiorē 7 ab inferiori ad bo
 mines deriuent. **¶ Tercio** enim **Dionys. 2. li. d. an**
gelica hierarchia. Per dñm nostrum ben
 gnitatis mysteriū angeli primū docti sunt:
 postea per ipsos ad nos condictionis grā trā
 siunt hēc ille. **Quāuis fm francis. de mairo**
nis 7 aliquos alios: iste angelus fuerit de su
 prema hierarchia: s̄ pro tunc teneam⁹ opi
 nionē doc. **Ricar. ¶ Tertio** etiā conueniens
 fuit fm istū doctore illum angelū cē de me
 dio ordine illi hierarchie q̄ est ordo archā
 gelor. Et in isto ordine summus: qz maxi
 mū mysteriū nūciabat ad salutē humani ge
 neris ordinatū. **¶ Postremo** etiā puenienter
 fuit vt predictū mysteriū nūciando virgini
 in specie visibili appareret: vt virgo intelle
 ctualiter erudiret: 7 sensibiliter de mysterio
 p̄solaret. **¶ Patet** illa p̄uāgelū illi solēni
 tatis. f. missus ē angel⁹ **Da. 7c. 7 postea seq**
tur. Dixit angel⁹ ei: Metimeas: v̄qz ibi: fili⁹
 altis. vocabis. ex quo patet virgine cē electā
 7 potestas incarnationis mysteriū et angelū.
 f. **Abrahā** virgine sensibili voce alloqutā q̄
 aut visibiliter apparuit patet p glo. sup illud
Aurbata est in fmone ei⁹ di. q̄ ex v̄recūdia
 pauit: 7 alia glo. **A repidare** virginū est: et
 ad cōs viri ingressus panere: 7 cōs viri affa
 tus vereri. Et sic patet para prima.
¶ Pars secūda in q̄ declarā de gaudio b⁹

benedictē annunciationis.
¶ Secūdo in isto sermone de exultatio
 ne istī solēnitatis tractandū ē: tres
 annotantur conclusiones. **¶ Pri**
ma conclusio qz incarnatio x̄bi dei fuit op⁹ mi
 rabiliū possibile in natura: circa qd ponunt
 quatuor. **Primū** ē solēnitās dñice incarna
 tionis: cui⁹ fuit sūma dignitas vt puer deus
 nasceret: n̄ fuit arde⁹ nisi p mysteriū incarna
 tionis qd hoc fuit cōpletū. **Secundū** est dñi
 ce resurrectionis: in q̄ sol⁹ bō resurrexit qui
 nō resurrexisset nisi ei⁹ humanitas hoc x̄bo
 fuisset vnita. **Tertiū** est dñice ascensionis: i
 q̄ est assumpt⁹ i celū localit⁹: s̄ ei⁹ humanitas
 bodie fuit eleuata ad diuinū suppositū sup
 naturaliter: q̄ eleuatio fuit altior: qz magis
 bonorā p̄stet si a sūmo pontifice assumit
 q̄ q̄ localit⁹ inronicat. **Quartū** ē sp̄s sc̄i
 missus fuit sp̄s sc̄s: ita nūc fili⁹ q̄ est eq̄lis
 s̄ magis mirabilis iste: qz ille assūpsit ignē
 ad linguā diuersitatē: iste naturā humanā
 in p̄sone veritate vt de ista solēnnitate dici
 possit illud leuiti. **Prim⁹ dies** erit vobis ce
 leberrim⁹. **¶ Iste** prim⁹ dies est incarnationis
 ch̄risti: q̄ fuit primū sacramētū fidei ch̄risti
 ane. **¶ Secūda** conclusio qz tota machina
 vniuersi ex x̄bi incarnationis est dignitate lū
 limata. **¶ Circū** ponunt q̄tuor q̄ faciūt hāc
 machinā dignitate sublimē. **Primū** est q̄
 nā sup̄ma sūme fuit humiliata in hoc q̄ al
 sup̄sit habitū humilitatis: sicut fili⁹ regis se
 humiliat q̄n sumit habitū religiosi. **¶ De quo**
 ap̄s p̄bil. secūdo humiliat semetipsū in si
 militudinē hominū fact⁹. **¶ Scdm** fuit q̄ nā in
 finia fuit exaltata: qz humanitas tunc ibi in
 finū in gñe intellectualiū: 7 fuit sublimata
 sup̄ oēs creaturā: ita vt bō fieret eq̄lis dō: 7
 tantū b̄uit de bono q̄tū ē filis in p̄filiū et
 sp̄s. **fm Aug. in li. de tri. Tertio** ē q̄ sum
 ma infinitas fuit exigua facta: cū tāta magni
 tudo in tā paruo corpulculo fuerit cōtēta:
 idō q̄ semetipsū exinanīuit. i. exiguū fec.
ad p̄bil. 2. Quartū ē q̄ reamīnima sc̄a ē isti
 nitadū quē celi cape nō poterāt: nec celi ce
 loz s̄z salomonē: s̄go integre pertulit i suo
 gremio. **¶ De istis** miraculis dicit **biere 31. c.**
¶ Mouit fecit dñs sup terrā: semina circūdabit
 v̄p. i. boiez 7 virtuosū: qz tot p̄tutes b̄uit
Abrahā in p̄fio m̄rie q̄t nūc b̄z i verca p̄io

¶ Tercia conclusio
 di in x̄bi incarna
 gaudū 7 letitia
 mū fuit in b̄ier
 sona: qz sic q̄
 b̄uit matrimoni
 tatem fecit q̄n
 nitatē p̄stet. **¶ 22. B̄le** ē regnū
 Secūdu gaudiū
 in q̄ letari sūt in
 natione nūqz fuer
 in ep̄alcant q̄n so
 v̄p̄qz vt babe
 pulo exaltato ex
 trahit. Sic ang
 ta 7 d̄sp̄sata p̄
 mana angelo: q̄
 nem p̄fomaē s̄
 sp̄ali nāli. **¶ Ter**
 sup̄ celestū in q̄
 fuerat inter deū
 s̄ in ista die fuit
 q̄ tēdit semetipsū
 tractare cepit q̄
 fuit puenienter
 v̄triusqz partis
 v̄trāqz parietē p̄
 sideranda. **¶ Prim**
 tas 7 veniēdo tunc
 pacē fecit. Et idō
 nō accipit. **¶ Sec**
 do recedēs pacē
 q̄ pacē renūit ei⁹
 mino **¶ Quartū** g
 erat in sinu **Abrahā**
 te: inter quas fun
 aliq̄ aia viderat
 dum aia fuit aff
 riata fororis q̄n
 fuerat aut sc̄i
 ūta die p̄ reuela
 b̄a p̄ v̄ter exul
 diē m̄rē vidit
 p̄dicta p̄ v̄dō te
 mone p̄ te annū
 gaudū nūciat
 cē: ex illy renocat
 Ecce angel⁹ cū

Tertia conclusio ē q̄ tota hierarchia mū
di in x̄bi incarnatiōe 7 mariē in aūciatiōe
gaudio 7 leticia exultauit. et b̄ q̄dupl̄. **P**ri
mū fuit in hierarchia sup̄celesti diuinā p̄
sonag: qz sic q̄libet rex solēnizat q̄n ei⁹ fili⁹
p̄bit matrimoniu: sic de⁹ p̄r ineffabile solēni
tatem fecit q̄n in x̄bi copula ei⁹ fili⁹ n̄re b̄na
nitatis p̄iūxit. **I**deo d̄r in euāgelio **Matt.**
22. Bile ē regnū celoz bo. re. q. fe. nu. f. 7 c.
Secundū gaudiū fuit in hierarchia celesti
in q̄ letati sūt ineffabili angelī: qz a sua cre
atione nunq̄ fuerūt ita bonozati qz sicut ser
ui exaltant q̄n sozoz eoz germana p̄bit cum
dñō q̄z vt habet in li. **1.** **H**ester de iudeoz po
pulo exaltato ex **Hester** rege cō
trahēte. Sic angeli q̄n aia b̄zisti fuit vni
ta 7 d̄spōsata p̄bo. **E**t itenim aia sozoz ger
mana angeloz: qz ab eodē p̄re ad eoz imagi
nem p̄formā genita 7 de eadē m̄re: qz de
sp̄nali nāli **T**ertiu gaudiū fuit in hierarchia
sup̄celesti in q̄ fuit pax reddita: qz discordia
fuerat inter deū 7 boīm p̄ q̄nq̄ militia ānoz
b̄ in ista die fuit factus mediator. **C**hristus
q̄ redit semetipsū solūēs inimicitias. pacem
tractare cepit quā i morte p̄sumauit. et iste
fuit p̄ueniētissimus mediator: qz de p̄genie
vtriusq̄ partis: iō d̄r lapis angularis: quia
vtrāq̄ parietē p̄iūxit. **E**t iō pax ēa nobis de
sideranda. **P**rimo qz **C**hrist⁹ hūic p̄to vni
tus 7 veniēs tanq̄ legatus de pace tractans
pacē fecit. **E**t iō q̄ pacē turbāt ei⁹ legationez
nō accipiūt. **S**ecunda qz **C**hristus ex hoc mū
do recedēs pacē nobis p̄legato reliq̄t. **E**t iō
q̄ pacē renūit ei⁹: coheredes nō sūt: dicēdo
mino **Matt. j.** **B**eatī pacifici q̄m filij dei
vo. **Q**uartū gaudiū fuit in ecclesia terrestri q̄
erat in sinu **Abrahā:** vbi erāt aie scōz separa
te: inter quas fuit mira solēnitās: qz nunq̄
aliq̄ aia viderat clare diuinā essentia v̄sq̄
dum aia fuit assūpta in gl̄ia. **S**icut p̄tēta
ria aia sozoris q̄n fuit ad felicitatē sublimata
fuerūt autē scī p̄resibi stātes certificati de
ista die p̄ reuelationē diuinā **Joā. 8.** **A**brahā
p̄r vester exultauit in gaudiūz vt videret
diē meū: vidit 7 gauisus est. **C**onfirmā
p̄dicta p̄ duos testes **Aug. prim⁹** habet i ser
mone p̄ reuocatiōe vbi d̄r: **A**udiuimus
gaudiū nūcia: litteratis indicia: leticie vo
cē: exiliū reuocatiōe: seruitutis redēptionē
Ecce angel⁹ cū virgine loquit̄: vt nō de in

ceps mulieri serps sermocinaret. **M**issus ē
angelus **Joā.** toti⁹ mūdi nūciare salutē: dis
cernens ade reuocatiōis p̄scriptū. **M**issus ē
ad virginē: vt ignominia femine exultās fe
rat salutē. **M**issus est ad aiatus regis ange
lorū palatiū: p̄parare sp̄so ebalamū. **M**is
sus est ad p̄gine q̄ d̄spōsata erat ioseph: ser
uabat autē **I**esu. **M**issus ē lucerna nūciare
solē iusticie. **M**issus ē crepusculū lumē p̄e
currēs diei. **M**issus ē **S**abriel manifestās
eū q̄ ē in sinu p̄ris 7 in v̄luis m̄ris. **M**issus
ē nūciās eū q̄ ē in throno 7 in spelunca. **M**is
sus ē miles vociferās regis aduētū secretūz
secretū q̄dē cognoscit fide 7 nō discussione:
q̄d deifice gl̄ificat 7 nō inuestigat. 7 iō mel
sup̄ **M**issus ē idē ait. **A**nunciatio mirifi
ca. **S**alutatio pegrina: plenitudinis copā
portās: 7 virgineū corp⁹ illustrās: p̄ueniēcia
itaq̄ iudicē p̄co tā p̄clar⁹ 7 mitis: tā festin⁹
7 p̄perās: vt in p̄torio virginitatis q̄ secreto
manebat in terris. suscipi possit dñs maiesta
tis. **Q**ue inq̄ **M**aria v̄sq̄ tecū: q̄ te creauit
iam te p̄legit: quē paritura cōiā te repleuit
Ite ille: 7 sic patet parōsecunda.

Pare tertia hui⁹ sermonis in q̄ declaraf
consensus virginis.

Tertio tractandū est de humilit̄ p̄sen
tatiōe facta ab ipsa gloriosa virgine
angelo nūciātī. **P**rociūis de
claratiōe aduertendū ē fm̄ p̄bm. 2. p̄bi⁹ q̄
ad oēm opationē q̄tuor cause p̄currūt. **E**ssi
ciēs: finalis: materialis: 7 formalis: q̄ p̄posi
tio. **Q**uadrupl̄ declaraf. **E**t p̄ in effectib⁹
nālib⁹. **M**ā cū gñat bō p̄currūt effectiue ali⁹
bō generās tanq̄ cā particularis: 7 vt vniū
salis sol: qz nihil gñat ser: dicte **A**risto. vbi
d̄. **S**ol 7 bō generāt boiez. **M**ā aut finalis
ē p̄seruatio humane sp̄s: vñ cōmētator. 2.
de aia di. q̄ nā videns corruptibilitatē b̄na
ne indiuiduoz inserta ē sp̄s dāno ei virtutē
vt vñ indiuiduū sit alteri⁹ p̄ductiuū in ea
dē sp̄s: vñ in sp̄s angelica nō daf nisi vñ idē
uiduū: qz illud est incorruptibile p̄cc. nec in
vna m̄ā q̄ illa est corruptibilis q̄ p̄bi⁹ nec nī
si vñ intellect⁹ 13. de aia q̄ fm̄ p̄bm 7 cōmen
tatorē: intellect⁹ human⁹ est p̄petu⁹ 7 incor
ruptibilis. **M**ā aut m̄ālis bōis est corp⁹ eius
organizatū 7 sufficientē dispositūz. **M**ā p̄o
formalis est aia intellectiua actiōe illud cor
pus 7 quālibet ei⁹ partē. **E**cce declaraf

pax q̄b a nob̄ desideranda

instur ab eo: pri^{us} enim fuit carnis perceptio q^{uam} aie creatio: q^{uod} hoc p^{ro}ponerebat illud. Et ea^{dem} dē rōne pri^{us} fuit aie creatio: q^{uod} ei^{us} ad carnez vnio. Et vnio carnis 7 aie q^{uod} humane nature p^{ro}stitutio. Et p^{ro}stitutio humane nature q^{uod} ei^{us} assumptio ad vnitatē diuine p^{ro}sonē. Patet igit^{ur} quāti meriti fuerit hoc humilis sumuz p^{ro}bū p^{ro}ginis Marie. s. Ecce ancilla dñi rē. q^{uod} tūc p^{ro}bū caro factū ē: tūc adimpleta ē p^{ro}bū illa todierna. Ecce q^{uod} p^{ro}cipiet. d^{icitur} q^{uod} humilitate clamat. **Dico. vi.** De b^{ea}tā humilitatē Marie q^{uod} deū tōib^{us} p^{ro}ppit: vitā mortalibus edidit: celos inuauit: paradisi apuit: mundum purgauit: 7 totum aīas ab inferis lib^{er}auit: h^{ec} ille. Per hui^{us} meriti participatio: nem dignet nos liberare ille cui humilitas virginis placēs dignat^{ur} est de celo rēscēdere 7 todie in ei^{us} vtero carnē assumere: vt nos ab inferis eripet 7 ad illā eternā gl^{ori}az cōducat in secula seculoz: Amen.

¶ Dñica in ramis palmarū in mane de restitutione bonoz consuetudine. Sermo. 82.

Humiliavit

semetipsum fact^{us} obediens vsq^{ue} ad mortē ad p^{ro}bū. **2° Dia.** Christi actio fratres charissimi: min^{us} ē instructio: sed p^{ro}ncipal^{iter} ei^{us} opatio fuit humilis obediētia. De q^{uod} loq^{uitur} ap^{osto}ls in p^{ro}būa p^{ro}positis. **vi.** Humiliavit semetipsum rē. Quapropt^{er} dat^{ur} exemplū obediēdi in oib^{us} q^{uod} ordiata sūt a legib^{us} naturalibus 7 diuinis atq^{ue} humanis. **¶** Nū igit^{ur} ordinatū sit vt restituat^{ur} bona aliena: debem^{us} imitari **Christi** exēplū 7 restituere ea q^{uod} a nobis ablata sūt: nō solū bona fortune 7 famie: de quib^{us} dictū est: **Setias** bona p^{ro}scientie 7 aie de quib^{us} in p^{re}senti sermone dicturi sum^{us}. Nū p^{ro} exordio hui^{us} materie mouet dubiū. Si dānificans aliū in bonis aie: tenet ad restitutionē q^{uod} videt q^{uod} nō euz hoc videt impossibile: si null^{us} obligat ad impossibile. **De reg. iij. l. impossibile.** igit^{ur} rē. **¶** Cui^{us} tamē oppositū expresse patet: q^{uod} quanto bō aliū plus dānificat tanto ad restitutionē magis tenet: bona aīe corporis excedūt bona exteriora: 7 bona aie vtracq^{ue}: iuxta illō **Prego. 6. q. 1.** sunt plurimi. s. multuz dāna mox 7 dānis rēp^{ro}ozaliū distantia igit^{ur} rē.

Confirmat illud p^{ro} aliud dictū in eadē. q^{uod} c. ex merito. vbi dicit^{ur}: Deteriores sunt q^{uod} vitā mox rēp^{ro}oz bonoz corūp^{unt} q^{uod} bī qui substantias alioz p^{ro}ediag^{unt} diripiūt: sed isti tenent ad restitutionē: vt patet ex superiorib^{us} q^{uod} multo forti^{us} 7 illi. **Ad hoc dubiū** rēp^{ro}ndetur **fm Ric. in. 4. di. 15. ar. 5. q. 2.** Et **Seco.** in eadē di. q. 2. q^{uod} nullus pōt in naturalibus bonis aīe alteri^{us} inferre dānuz: cū talia naturalia bona incorruptibilia sūt q^{uod} fm p^{ro}bū losophū. **2. de aīa.** Separat^{ur} hoc ab hoc tāq^{uod} p^{ro}petuū a corruptibili: sed potest bō dānificari in bonis mox cuiusmodi sunt gratie 7 virtutes. Et hoc dupliciter vel in bonis huiusmodi acquisitis q^{uod} corūpi possunt: vel acquirendis que per bona op^{er}a acquiri debēt. Quozū acquisitio facile impedit^{ur} per peccata enim 7 vitia iam acquisite virtutes corūp^{unt} 7 tandē vitia generant^{ur}: 7 que debēt ex bonis actib^{us} generari impediunt^{ur}. In his nō potest aliquis aliū dānificare directe. Quoniam enim gratie 7 virtutes nō perdant^{ur} nisi per vitiosos actus: nec etiā eozum acquisitio: nisi per eosdem valeat impedi^{ri}: 7 peccatū atq^{ue} vitii adeo voluntariū est **fm Aug.** de vera religione: q^{uod} si non sit voluntariū non est peccatū: nullusq^{ue} possit directe in actum alterius voluntatis: 7 per consequens nec in peccatū eius: ideo consequēs est vt ne quisq^{ue} aliū directe in his dānificare valeat. Indi recte autē 7 dispositiue potest quis aliū dānificare in bonis aīe inclinando: disponendo: 7 inducendo ad malū verbo 7 exēplo: 7 huiusmodi: 7 talis dānificans tenet in quā tum sibi possibile fuerit satisfacē. Et per hoc patet responsio ad illud quod opposebatur. **Ad quozū dictoz declarationez** sciendum quantum ad p^{re}sens spectat q^{uod} talis inductio tripliciter fieri potest. **Primo** scandaligando. **Secundo** ad malū inducendo. **Tertio** maluz exemplum dando.

¶ Pars prima hui^{us} sermonis in qua deduc^{itur} ratur q^{uod} indirecte infer^{unt} dānū p^{ri}mo in cōscientia: 7 hoc tripliciter.

¶ **P**rimo dico: q^{uod} homo indirecte infert p^{ro}ximo spūale dānū in cōscientia cum scandaligando: tripliciter aut potest bō p^{ro}ximum scandaligare. s. verbo: facto: 7 signo. **¶** **Primo** quidem scandalizat quis vbo. Et hoc 3 multiplici

relinquere. Ad litteram autem hoc dicit ut in-
nuatur talis satisfactio promittenda esse oī tē-
pore quātuncūq; spūali et vili: sicut est deu-
te oblationis donū vel sacrificiū vt ex h etia
temōstret qd oīo vel sacrificiū nihil prodest
nec digne exerceat ab illo qui pro posse et fm
qd debet nō satisfactio ei quē leuit. Si aut pri-
mus nō est p̄sens. s. quia est lōge a loco vel ci-
uitate absurdū est credere fm Aug. munus
relinquendū qd post multa tpa offeras deo:
p̄terea vicit qd in tali casu motib; ai ad pri-
mū recōciliādū p̄gendū est: vt. s. humili af-
fectu te p̄sternas in cōspectu dñi dei tui mu-
nus tūc oblatū. Et g. lina Aug. qd vbi do-
no mōdū p̄mū pōt adire exterior satisfactio
p̄ire d; vbi hō nō est oportunitas ad eundū
pōt differri: et interim sufficit affectu humili
ari et recōciliari cū p̄posito ope id adimplēdi
p̄citius fieri poterit bono mō. Et in sup
aduertendū qd homo alterū p̄dictis modis
scandalizans humiliat et veniā petit d; sibi
ignoscere ille qd est offensus vt ei de; ratiōat
petā sua: vnde Aug. in li. de traditione sim-
boli alt. Dēs culpās qd in nos cōmittunt pa-
rati sum; ignoscere: si nobis desideram; igno-
sci. Si enim p̄siderem; petā nrā et numerem;
quid facto: quid oculo: quid aures: qd cogita-
rē: qd innumerabilib; motib; peccam; ne-
scio vtrū moriam; sine debito: qd quotidie pe-
timus: quotidie diuinas aures orando pul-
sam;: quotidie p̄sternam; et dicim;: p̄mit-
te nob; debita nrā: sicut et nos dī. de. n. Que
g; debita tua oīa petā: sic g; et tu debitori tuo
dimitte: hēc ille. Ad cōtra. C. xxi. et de. lēu.
qui. sic describit. Nō expectes vt iniurie p̄-
prie vitionē et p̄poscas: quia sanctitas igno-
scendi gloriā derelinquit: p̄m Tullius in oīo
ne p̄ quanto ligurio ait: p̄oies ad deos nul-
la re p̄prie accedere qd salutē boibus dādo
et. 3. li. Retto. veter. c. 2. iquit. Vis qui ipu-
denter leserūt ignosci cōuenit. Et p̄bacus
p̄saligatū homicidaz filiū suū absoluit: dī.
Indulgentiaz cē. s. supplicio potiorē. D. igif.
indurati Christiani confundunt vos paga-
ni qd p̄ amore illi qd mortuus est p̄obis vos
offendentib; indulgere nō vultis. Accipeniz
penitētia vestra pōt esse deo grata: neq; di-
gne potestis eucharistie sacramentū sumere
quia de pe. dī. c. 2. falsas scriptū est: Qui bo-
na alcerius iniuste retinet; qui odiū i corde

gerit: recognoscat se verā p̄niam nō posse p̄-
agere p̄ quā ad eternā vitā valeat puenire.
I. lxxi. Et sic patet pars p̄ma bñi p̄monia.

**Pars secūda quōd inferi dānū spūale pro-
prio in anima indirecte.**

Secundo dico qd bñ inferi indirecte
prio suo spūale dānū in aīa euz ad
malū inducendo. Tripliciter enim
inducit bñ p̄mū suū ad malū. Primo lo-
cutione. Secūdo opatione. Tertio nouita-
tum inuentiōe. Primo quidē inducit bñ
p̄mū ad malū locutione. Et hoc quidem
multipliciter. Primo retrahendo: vnde
mouetur dubiū si retrahēs p̄sonā vitē reli-
gioni ab ingressu illi; religionis ad quid ob-
ligetur p̄ vera satisfactione huius mali. Ad
hoc. R. fm Seco. in. 4. di. 15. q. 2. Et Rica-
r. ibidē. ar. 5. q. 4. in respōsione. 8. arg. qd sub-
trahit religioni aliquē iam obligatū p̄fessio-
nis: tenet p̄ vitib; laborare vt ad religionē
redeat: vt hoc mō tam sibi qd religioni satisfi-
ciat plenarie. Si antez intrare noluerit fm
S. i. ar. m. obdo. videt qd qui eū religioni ob-
trahit: si sit p̄sona idonea ad religionē intrā-
dum: qd ipse eam intrare teneat: vt sic intrā-
do satisficiat ordini: et bene viuendo et orā-
do p̄ alio laboret ad eius cōuersionē. Si hō
nō subtrahit aliquē sic obligatū: s. volente;
intrare tñ: qd fit vt plurimū: tūc distingū-
dum est: quia aut hoc fecit aīo nocendi reli-
gioni: et tūc obligat illi religioni nō tamē ita
stricte sicut in p̄mo casu: quia multū inter-
esse in religione et p̄prie esse: s. tenet ad ali-
qualē restitutionē: puta ad aliquā inductionē
nem alterius aliquāliter equivalentis ad in-
gressum illius religionis. Aut fecit aīo con-
sulendi sibi: puta quia erat ei; magister et cū
eo in studio victitabat: et tunc si sine fraude
hoc fecit: nō credo illi religioni in aliq; eū ob-
ligatū: tenet tamē in p̄mo et secūdo casu per-
sone subtrahere in p̄suasione: et alijs spūali-
bus bonis equipollētia bonis illis in quib; re-
trahēdo dānificauit: que bona cōpensare vi-
detur quasi impossibile. Quapropter caueat
sibi vnusquisq; ne sit facilis in retrahēdo per-
sonam volentē religionē intrare cui; dānū
vix aut nunq; poterit recōpensare. Secundo
inducit bñ aliū ad malū locutione retrahē-
do alio mō vt puta cum quis retrahit ne qd
restituatur aliena vel ne amoveatur sup̄fluitates

7 vana: aut ne veris p̄dicatorib⁹ 7 doctrine salutifere credat. **Tercio** inducit hō aliū ad malū docēdo cantiones carnales 7 ad lasciviam prouocātes: docendo vultus fucare 7 se ornari 7 p̄similia operari. **Quarto** aut fleccendo ad mala: puta ad vsuras: ad furtum ad rapinas 7 ad garrulitates. **Et** hoc q̄dem consilijs iniquis: vel suasionib⁹ falsis: aut co- minationib⁹ seu p̄ceptionib⁹ impijs 7 consi- milijs. **Quinto** p̄taminando. s. in carnalita- tibus per lascivias: cantilenas: 7 cant⁹. **Unde** 42. di. c. in sancta scriptū est. **Deū** mori- us stimulat qui populi vocib⁹ delectat. **Aut** p̄ in bonos dicatus in libris. **Item** in sodo- mīs per p̄stiferas blandicias 7 seductiones. **In** luxurijs per impias vtulas 7 mediato- res. **In** sacrilegijs p̄ maleficos 7 p̄fanos de quib⁹ scriptū est. **Do**ritur arreptus mona- cha quicūq̄ potit. **Quinto** corumpendo seu spūaliter venenādo. s. tetractide vel tetractua p̄dicatione vel heretica: aut cōtaminata do- ctrina: siue in docendo infirmitates incāta- re: vel demones inuocare: seu p̄ incantatio- nes furta: 7 amissas testias rep̄ire: breuib⁹ 7 alijs augurijs atq̄ p̄similibus fidem dare. **Qui** p̄o his p̄dictis modis atq̄ p̄similib⁹ ali- quā corumpunt 7 ad peccandū inducūt s̄m. **Seco.** tenet mō possibilis restituere damnuz 7 hoc tripliciter. **Primo** eū de p̄tate docen- do seipsū apud eū accusando: atq̄ illū ad p̄- nitentiā atq̄ virtuosos actus inducendo. **Secūdo** aut si sola inductio sufficere nō vi- detur: quia facil⁹ est boies puertere q̄ con- uertere: 7 tūc tenet p̄ eo orare 7 alioz orati- onē sibi fideliter p̄curare: quibus a deo sua cōuersio p̄curef. **Tercio** quoz debet p̄ ali- quos efficaces p̄suasores p̄curare ei⁹ p̄uersi- onem: dum tñ oculū peccatū alijs nō pro- dat. **Ex** his ḡ apparet quantū periculū sit ad malū sollicitare quenq̄ 7 inducere ad peccā- dum: quia vit p̄t restituere digne: eū volun- tarē iā ad peccā illectā vit possit p̄suasionib⁹ 7 alijs multiplicib⁹ vijs reducere ad verita- tem. **Addat** q̄ s̄m Aug. p̄ retractationuz. **Cū** virtutū bona maxima sint: plus dānifi- cat q̄ in istis dānificat q̄ in quibuscūq̄ alijs 7 p̄sequēs plus s̄m iusticiā obligat ad resti- tuendū. **primo** tale bonū q̄tum sibi possibili est. **De** est sententia **Seco.** **Dirar.** abdo- **Nigr.** **Secundo** inducit hō p̄mū suū ad

malū operatione. i. illicita exercitatione 7 ar- te. **Unde** mouet dubiū. **Si** illi qui vident vel faciunt venenuz: balistas: sagittas: 7 bu- iusmodi: seu faciūt carticellas: tapillos et si- milia: aut faciūt fucamēta 7 ornamēta mul- erum: vel picturas ad lasciviā prouocandū in cameris: 7 in quibuscūq̄ alijs locis 7 cūcta similia: que nibil valent ad vtilitatē huma- nam. si talia possunt licite creari cum salu- te anime sue. **Ad** q̄ dicendū q̄ triplici ge- nere possūt artes distingui 7 manuales ope- rationes. **Primo** enim sunt quedā artes ne- cessarie ad humanū vsuz 7 homines possunt illis abuti 7 sepius abutant: sicut sunt agri- culture: lanificia: ars architectoz: sutoruz 7 similib⁹. **Secundo** sunt quedam artes indi- ferentes quib⁹ possunt bene 7 male vti 7 sūt gladij: lancee: bolis: 7 sagitte: quibus ho- mines vtunt ad bellū iustū 7 iniustū. **Simi- liter** quedam venena quibus homines vtun- tur ad sanitatem corporis 7 ad necem homi- nis. **Insuper** aurificia: recamiture et simi- lia quibus homines possunt vti ad mun- di vanitates 7 ad ecclesiastica ornamenta. **Similiter** taberne 7 hospitā ad perniciēz 7 necessitatē 7 sic de alijs. **In** omnib⁹ enim su- pradictis 7 p̄similib⁹ recurrendū est ad intē- tionē faciētis 7 videntis: 7 i. huiusmodi di- stinguendū est. **Si** enīz homo credat locali cui necessariū fore vel vtile: vel habuit aīnz indifferētē seu de hoc nibil cogitabat: quia rationem id cogitādū nō habebat nō peccat: etiā si illo talis abuteref. **33. q. 5. c. de occi- dēdis p̄bi.** **Aug.** ait. **Ab**it vt ea q̄ p̄ bonū 7 licitū faciūt aut debem⁹: si qd p̄ter nraz voluntatē cuiq̄ in tali acciderit nobis impu- tetur. **Alioquin** nec ferramenta domestica nec agrestia sunt babēda: ne quis in ea le- su spendat. **Si** aut ei p̄sciētia dictaret q̄ ille B ad abusus req̄rat: vel dictare deberet rōne requirēt p̄sone. **Ar.** ad hoc. 5. q. 5. c. nō ois vbi ē. **Aug.** ait. **Uti** esuriētī panis tollit si de cibo secur⁹ iusticiā negligat q̄ esuriētī panis frangit v̄t iniusticiā seduct⁹ acq̄escat. **Si** p̄o hoc sciēter facit vel vdit vel q̄cūq̄ mō alienat vt ali⁹ abutatur: oia mala que inde secun⁹ imputant ei. **Aug.** 2. q. 1. c. notū sit 21. q. 3. precipue 17. 15. q. 6. c. p̄. in fi. **Tercio** aut sunt quedā artes perniciose que ad nul- lum vsū humanū vtile sūt nisi ad p̄niciē

corpor 7 aīnz sic
ad nullū vsū hu
sue 7 sapientie co
starum: que in tri
milia: tapilli: tab
p̄ capitibus mul
floride 7 lascive
sciām inelante
me peccat talia ex
tonādo: vidento:
tando: oia p̄t
lay rerū occasione
aīnz perueniūt ill
sunt: apud deū po
ctam p̄t inia. to
me facit q̄ dicit
7 malū v̄t. q̄ fla
additionē alteri
humano: neq̄ en
cietas valere p̄t
nem. **In** his p̄
nede. vel mona.
contingat: q̄ alio
cium vsū redu
refert. **A** bo. 22.
les artes nō sunt
operibus alicui⁹
le vteret q̄ quis
men per officiū
de s̄m documentū
necesse extirpare
que in aīnz 7 pop
cū ē. **Un**celt
te cum qua victu
econuerfo. **In** bo
bet confessor cum
tali exercitio vel o
sit saluare animā
negligētia nō ex
tem p̄ absolutio
artē in qua aīnz
lam. **Unde** cam
min⁹ ait. **Si** cec
ca. **Tercio** in
lū nouitatē inu
quidē. q̄ lō in
namento: peccat
curio: v̄t **Ex**
Ab arte calce
oportet. **Et** enī

corporum et animarum sicut sunt venena mortifera et ad nullum usum humanum utilia: facture superflue et superflue corrinarum: linteaminum et comissurarum: que in triplo plus valent quam tota commissa: tabulæ: tabularia: corticelle seu mitre per capitibus mulierum: fucamenta earum: corone floride et lascive picture ad vanitatem: seu lasciviam incitantes: et similia tunc mortalissimi ne peccat talia excentes: faciendo: tenendo donando: vendendo: vel quomodocumque talia alienando: tota peccata et mala que perpetrant illas rerum occasione eis imputant: et omnium animarum percussio illorum malorum occasione rei sunt: apud deum per illam regulam superius dictam. *De iniuria. 2. dam. c. si.* Ad hoc enim optime facit lex distinguens inter venenum bonum et malum dicitur. quod si agitur rei que nullo modo per additionem alteri rei potest esse utilis usui humano: neque emptio: neque venditio: neque societas valere potest. *ff. de spon. emp. l. qui venenum. In his 2. cor. Ray. Anno. 2. post. et ne de. et mona. c. i. imo si quandoque raro contingat: quod aliqua predictarum aliquis ad licitum usum reducere possit secundum *Chrysostomum. et refert. 2. bo. 22. q. 109. arti. 2. in fine. 2. a les artes non sunt tolerande: unde dicit. Si operibus alicuius artis ut plurimum aliqui male uterentur: quis de se non sint illicite sunt tamen per officium principis a civitate extirpanda secundum documentum *Platonis. Non est autem necesse extirpare a civitate ea que venialia: si que in animarum et populi detrimentum sunt ut dicitur. 2. Hunc est quod quilibet obligat scire de arte cum qua victum lucrat: utrum sit licita vel econverso. In hoc ergo multum inuigilare debet confessor cum penitens venit ad eum si tantaliter exercitorem officio siue arte sit in qua possit saluare animam suam: aliter ex ignorantia vel negligentia non excusat ipse confessor si penitentem per absolutionem securus reddit: cum exerceat artem in qua animas perditas per predictam regulam. Unde ambobus accidit quod *Barth. 2. an min. ait. Si cecero ducat in prestat a bo i fo. ca. 1. Tertio inducit bo primum suum ad malum novitatem inventionem. 2. Abba secunda secundum. q. 169. in fi. 2. arti. ait. quod artifices qui uanamentorum peccant inueniendo aliquid superfluum et curiosum: vñ *Cozi. sup. Matt. omel. 49. ait. Ab arte calceatorum et teritorum multa abscondere oportet. Et tamen plura ad luxuriam deduxerunt*****

necessitate et colluctantes: arte male articulantes. *2. cor. Alex. de ales. Quid autem et que restitutio fieri debeat omnium in presentia dicta sunt non potest sigillatim facile diffiniri: sed iudicio boni viri et confessoris discreti in quolibet particulari casu prout erit determi nanda est. Nec minus spiritualia quam temporalia et corporalia danda existimanda sunt: sicut superius in principio primi articuli patris sermonis demon stratum est. Et sic patet pars secunda.*

Mars tertia sermonis in qua declaratur quod hoc infert datus spirituale primum: malum exemplum dando.

Tertio dico quod infert indirecte primo suo spirituale datus malum exemplum dando. Et hoc maxime faciunt maiores et superiores quorum exemplo inferiores mouentur. Sicut enim iusti multum edificant bonis exemplis. iuxta illud *Augu. sermone. 7. de epiphania. Quidam piores non solum sibi sed et alijs esse utiles: decet ut quod apud eos agitur potest verbis obtineat exemplis: unde sup. bo. 19. idem ait. Parum est verbis agere sed etiam exemplis agendum est. Ita prauum et peruersum suis malis exemplis multos scandalizant et ad malum inducunt. Quidam scandalizant auaritia: cuiusmodi sunt usurarii manifesti scelerati et publici lusores: in logis et alijs locis manifestis eorum receptores: impiiissimi raptores et pilles. Quanta autem detestatione digni sint qui lusores receptacula prestant etiam bu mane leges cum. ff. de alea vsu. l. i. in pn. scriptum sit. Si quis cum apud quem in alea vsu esse dicitur et narraverit datus ve ei dederit: siue quod eo tempore furto subtrahitur est iudicium non dabo in eum: in qua lege secundum *Bartholomaeum* apte notari potest quod tempore ludii retinet ludum sine temporalis penaliberari potest. Sursum si probabitur quod furatus sit ab eo qui retinebat ludum in domo eo tempore quo ludebatur impunis erit. Raptores etiam publici et obstinati ab episcopo excommunicari debent: *extra de raptoribus. c. i. 7. q. 3. c. placuit. Et si mortui fuerint et non satisfecerint: ecclesiastica sepultura carere debent extra de raptore. c. super eo. 2. c. et litteris. Quidam secundo scandalizant proximum de luxuria: sicut publici procuratores: atque mulieres ornatum meretricio incedentes: et maxime cum etiam sacris templis huiusmodi propbana fuerit quorum fetor et horrores ascendit usque ad naves domus abominabiles.**

Quot aiepicitant ex bñdi incitationib?
nec sufficere video q bñdi mulieres satiffa
ciat pdeceter amouedo supfluas vanitates
si predicta gesserint aīo ad luxuriā: 7 ad cō
cupiscētiā sui boies puocandi: sicut nec suffi
cit vsurario cessare ab impio lucro nisi resti
tuat iam impie acquisito: vt g talis satiffa
ciat plene necesse est ei tanta bonitate fulgē
q ex sua occasiōe scandalizati sūt q ex bone
sta cōuersatiōe reddant edificati. Manifestum
q exēplū malū de luxuria pstant i pub
lica fornicatiōe seu adulterio cōmorātes. et
queliter publice meretrices: 7 qd horrenduz
est etiā audire quidā sūt publici quasi sodo
mite. Quidā ēt puellaz 7 pueror seu muliez
raptores seu violatores. ¶ Tercio po ipu
primū p malū exemplū scandalizant de lu
pbia: inter quos cōnumerari possūt tenētes
inimicitias nolētesq parcere inimicis: pub
lici portales: 7 insignia partialitatis portā
tes: publici homicide 7 bñdi. Similiter 7 bi
qui incantatiōes querūt: vel reperiūt furta:
7 publice faciūt similia mala. Qs aut su
predicti cōsimiles eis q opa auaricie luxu
rie 7 supbie primū scandalizāt: tantū bonū
exemplū de sua puerfione pbiter tenent q
qui eoz malis exēplis scandali habuerūt oc
casiōē: de eoz ouersione sumāt piaz edifi
cationē. Nam sicut dicit extra de pni. 7 re.
c. 1. Manifesta pcta nō sūt occulta correctio
ne purganda: ubi fm glo. ibi: Qui publice
peccant publice corrigant. 7 q. 1. si peccau
rit 7 de pscra. di. 2. berengarius. etiam siue
sint leuia siue graua: vt sedet scandaluz po
puloz publice fieri debet. ¶ Insup aduertē
dum est charissimi frēs q vltra bona fortune
fame 7 aie: sūt etiā bona nature siue cor
poris que p regulā datā supius etiā restitui
debēt: de quibz bicalqā breuiter est dicēdū.
Nam fm Eco. in. 4. di. 15. q. 2. 7 Ri. ibidez
ar. 5. q. 2. Tripliciter pōt quis aliū in bonis
corporis dānificare. ¶ P. vulnerādo 7 tūc
vulnerās remanet ad tria obligat. P. qdā
tenet ad expēsas medicinarū 7 medicū: vt pz
Erod. 22. 7 te insu. 7 dāno dato. c. si rixati.
Secūdo tenet ad illa que vulnerat talis lesi
onis occasione amittit: sicut i palleгато. c. et
glo. patet. Tercio tenet ad satisfacionē et
placationē ipsi 7 i iuria data: fm eni Ab.
2. 2. q. 62. ar. 6. Qui pcutit aliqū tenet re

cōpēfare iniuriā passō Quis nūbil remaneat
apud ipsū: 7 hoc ad arbitriuz boni viri: aliq
vitra pāicta superogando. ¶ Secūdo ifert
bō dānuz pmo mutilādo: 7 tūc fm Eco.
vbi. 5. Talis tenet. Primo ad expēsas appo
sitas in curatiōe illi: sicut dicit est. 3. in. c. si
ripati. Secūdo ad satisfacionē impediti lu
cri p toto futuro tpe q vsurus erat illo mem
bro q abscisus est. Tercio ad satisfacionem
afflictiois illi: mutilati que sibi p ppetua ē ad
arbitriū boni viri aliq vitra pāicta supero
gando. Quarto tenet truncator alere a se
trunchatos si alimonis indigēt. Quinto ob
ligat ad satisfacionē p sanguineis ipsi: mu
tilati. puta: si ille cui ē man? ablata se 7 suos
alebant: qd nūc implere nō pōt tale dānū in se
rens ad cōlia obligat fm iudiciū boni viri.
¶ Tercio po insert bō dānuz pmo occi
dendo. Alieni occisori fm Eco. vbi. 5.
tria necessaria sunt. p enim ei expedit q ex
ponat vitā suā in causa iusta: vt puta 3 inimi
cos ecclesie seu alios infideles: 7 hoc ordinan
do laborē 7 periculū suū in satisfacione illi:
quā ipse occidit: vt sic cui nō pōt in corpora
lib? satisfaciāt in spūalib? bonis. Quis si tūc
tantā satisfacionē vel restitutionē facere ve
lit: nō tamē potest oīno a restitutiōe esse imu
nis fm hosti. in Rica de p. 3. quosdā fatuel
pseffores qui ita leuiter absolunt homici
das sicut si occidissent bonū vel canē. Secun
do aut fm Hirar. obdo. si pāicti casus nō oc
currerent obligat homicida ad totaz vitam
suā in oīone 7 pnia ordinare ad illius vitilita
tem q ipse occidit. Tercio q fm pāictos do
ctores si interfectus aliq sūstetabat. s. ptez
aut matrē aut aliquos sibi ppiquos seu pau
peres obligat talis interficiēs oibus illis ad
tantā restitutionē quantā illis abstulit p in
terfectionē illi. Quoz oīum rō est: qz dā
num passō est restitutio faciēda. Ex his eli
ci pōt: q si quis rei publice necessarius erat
si ex eius morte dānum est passus: occisor ad
condignā restitutionē tenet. Seruus etiam
dño suo debet occisus restitui sibi p alterius
serui equiualeētis dationē vel emptionē: aut
precii cōptēs emptōi. In oib? igit pāictis
in qb? dānū neg? in seneg? i equalenti resti
tui potest p recōpensationē faciēdā arbitrio
boni viri restitui debet fm Ric. Ab. Bui.
7 ceteros doc vt sic finaliē in viā tendamus

saluatiōis eterne
p paqui est bened
Ande bodie
dier salē seden
vestimēta sua 7
vi. Danna filio
in noie dñi: osan
Pāica eadū
Aluronii predi
ant. Sermo. 8

Ubus. Mat. 26.
cipiunt fratres
oīū rapuerint a
dica 7 raptōzū
buant: cōtra que
betur. i. 4. q. 5. c. 6.
mosyna redepre
nō ex illicitis 7 in
rebus concessi
tur. Decille. A
inde in principio
Ala cū accessisse
vnguenti precioso
recubentis: vidē
indignati sunt d
Maioz eni cor
mosyna nō facit
bonus ppter tu
lio dñi repreben
bitis vobiscū: m
igit ianla 7 vac
ta sunt ne nimis
in isto sermone
ctandū est. Ad
considerationē
mus: quarū d
gatio. Secūda
Tercia dicit re
Dars prima bu
qz iudamētia
Rimo i
obligat
Damo

saluatidis eterne: Quā nobis pcedat Iesus
xps qui est benedictus i seculorū secula: amē
Unde bodie veniente Iesu a Betbania in
Ierusalē sedens sup asinū strauerūt iudei
vestimēta sua ⁊ pueri bebrorū clamabant
di. Danna filio David: bndictus qui venit
in noīe dñi: osanna in excelsis.

Prima eadē infra diem: de obligatione re-
stitutionis predictorum: quare. s. fieri debe-
ant. Sermo. 83.

Adētes au

Utem discipuli indignati
sunt dicētes: Quid per
ditio bec? potuit enī vn
guentū illud venunda:
rimulto ⁊ dari pauperi
bus. **Mat. 26.** Multi diabolica fraude re
cipiunt fratres charissimi qui cuz bona ali
orū rapuerint absolutos se esse credūt si mo
dicaz raptorū partē paupibus amozē tri
buant: cōtra quos beat⁹ **Gregorius et ha-**
betur. i. 4. q. 5. c. elemosyna. de elemos. c. 1. Ele
mosyna redēptorū nrī oculis illa placet que
nō ex illicitis ⁊ iniquitate cōgeritur: sed que
de rebus concessis ⁊ bene acquisitis impendi
tur. **Decille.** Cuius rei mysteriū in exēplo
iude in principio hui⁹ euangelij describitur.
Nā cū accessisset mulier portans alabastrū
vnguenti preciosi ⁊ effudisset sup caput Iesu
recubentis: vidētes discipuli maxime iudas
indignati sunt dicētes. Quid p dītio bec
Maiozē enī conscientia sibi faciebat de ele
mosyna nō facta paupibus q̄ de rapina sub
huius preteritu cōmissa: quē cū alijs discipu
lis dñs reprehendit di. Paupes semp babe
bitis vobiscū: me autē nō semp habebitis. Ne
igif ianīa ⁊ vacua videāf q̄ in supiorib⁹ di
cta sunt ne nimis dura ⁊ difficilia appareāt
in isto sermone quare sit restituendū pertra
ctandū est. **Ad cuius rei euidentia tres alias**
considerationes de restitutionib⁹ annotabi
mus: quarū prima dicit restitutionū obli
gatio. Secūda dicit restitutionū deceptio.
Tertia dicit restitutionū in dōctio.

Parap̄tina hui⁹ sermonis in qua declarat
q̄ fundamētis obligat hō aliena restituere.

Primo in isto sermōe dico. q̄ homo
obligat restituere aliena triplici via
Primo via rōnis. Secūdo via au-

ctoritas. Tercio via exēplificatio. ¶ Pri
mo dico. q̄ hō obligat restituere aliena via ra
tionis. Septē rōnes inducunt ad hoc obli
gantes. Prima dicit rō deceptionis. Nam fm
Seco. in. 4. di. 15. q. 2. Et Ric. in eadē di. ar.
5. q. 1. q̄ talis restitutio nō est necessario sa
cienda. Primo tanq̄ pars gēralis satisfacti
onis. Nam satisfactio gēralit accepta redāt
equiualens ei in quē peccat. Non sicut re
stitutio ista: quia absq̄ oī redditōe pro pec
cato posset reddi proximo qd suū ē: sic i mu
tuis reddit⁹ creditori absq̄ oī satisfactiōe pri
nente ad peccatoris recōciliationē. Et de cō
similibus cōtractib⁹ euenire pōt. Secūdo
aut nō est talis satisfactio necessario faciēda
tanq̄ pars specialis satisfactiōis: que. s. est
tertia pars pnie: quia de congruo requirit
restitutio ante oēm penitētie partē: sicut vo
luntate vel actu siue facto cessatio a peccato
sed satisfactio que est tertia pars pnie nō re
quirif ante alias duas pnie partes: sed sequi
tur cōtritionē ⁊ cōfessionē vt iniuncta a sacer
dote. Tercio autē mō bene necessario cogit
f. tanq̄ obligatio pcepti diuinalis. Nam fm
Seco. sicut auferre alienū est mortale cōtra
pceptū dñi negatiuū. Mō furtū facies: ita
⁊ tenere alienū. Quid sicut necessariū ē ser
uare negatiua pcepta: ita necessariū ē non
tenere aliena inuito suo dño: exēpli gratia i
alijs culpis. Nam si quis teneret adulterā re
stituendo eam viro suo: tūc cessaret a trans
gressione hui⁹ pcepti. Non me habebis. sed
bec oēm partē acceptē pnie debet accēdere
g. 7c. ¶ Et nō aduertendū hīc fm Ric. vii.
q. 2. v. 1. q̄ v. 1. in li. p. sol. 10. c. q̄ iusticia i
deo sub duplici rōne cōsiderat. Alio modo q̄
dicif concedētia bōitatis ei⁹. Alio modo re
ctitudo volūtatis in volendo vnūcūq̄ retri
buere fm merita. Dicit igif ipse q̄ restitutō
est aliqua pars satisfactiōis p cōmpationē
ad iusticiā p dictā. Cōdēct. n. diuina bōi
tatē: vt homini faciēti actū quē de⁹ p̄cipit nō
risi sibi iputet actū illū ad meritū gratie. sed
etia ⁊ vt pro illo remittat sibi aliquā partē
pnie pro pctō debite: p cōpationē a sē ad iu
sticiā scō mō dictā restitutio nō ē pars satisf
actiōis. Non n. fm Greg. iusticie pōt satisfi
cere hō p illud opus ad qd faciendū erat obli
gatus etiā si nō peccasset: vel si totā penā p
pctis debitā exsoluisset. ¶ Anselm⁹ li. 1. p.

Cur de bō. 20. c. inquit. Si reddis aliqd
quod debes teo etiam si nō peccasti nō tētes
hoc cōputare pro debito qd debes pro pctō
¶ Secūda ratio dicitur legis naturalis. Nā
sunt duo precepta bñi legis: vñi negatiuū
s. Quod tibi nō vis fieri: alteri ne feceris: qd
habetur 1. bobie. 4. Actū. 15. di. 50. Pōde
ret. 2. q. 1. c. placuit. Aliud pō affirmatiuū
s. ¶ Quia quēcūq; vultis vt faciant vobis bo-
mines: et vos eadē facite illis: quod habetur
Mat. 7. Luc. 6. vi. j. in prin. ¶ Que lex ē om-
nino seruāda si saluari volumus: sed qui reti-
net rē alienā facit alteri quod sibi nōlet fieri
q̄ sicut vellet sibi restitui rē suā ab alio detē-
taz: sic et ipse debet restituere rē alienā q̄
iniuste detinet. ¶ Tertiā dō legis chari-
tatis fraternitatis. Quilibet autē tenet dilige-
re proximū sicut seipsum: vt habet Deutro.
6. Pro. 20. Mat. 22. Mar. 12. Luc. 10. 13
di. c. oia. 23. q. 4. c. ea rō dicta. n. c. debet. 10.
2. q. 6. si nō licet. Sed quilibet sic diligit se
ipsum vt nō sit dānificari iuste: et res suas ab
alio possideri cum ad illū iura rerū nō per-
tineant: sed vult rem suā ab alio iuste detē-
tam sibi restitui: et de dāno sibi recōpensatio-
nem fieri: ergo idē debet facere proximo suo
igitur rē. ¶ Quarta ratio dicitur legis mo-
ralis. Nam sū leges morales: vt habetur 5
Et bicorū. ¶ Et quedā iusticia cōmutatiua
que consistit in quadā equalitate. Et ē que-
dam iusticia distributiua: que est cōstās et
perpetua voluntas distribuens vnicuiq; qd
suum est vt scribitur 12. q. 2. cūz deuoti sū.
1. m. 3. 7. institū. de iusti. 7. iure. in principiū. 1.
eo. ti. l. iusticia. ¶ Quz igitur seruare iusticiā
sit de necessitate salutis: et actus eius quātūz
ad iusticiā distributiua sit reddere vnicuiq;
quod suū est. Et quantūz ad iusticiā cōmu-
tatiua consistat in quadā equalitate: que
quidē est equalitas per iterataz exhibitiō-
nem eius quod ablatū est repetitur: sequit q̄
restitutio sit de necessitate salutis: ergo rē.
¶ Quinta ratio dicitur recōciliatiōis. nā
si homo debet saluari oportet q̄ reconcilie-
tur teo et proximo. Sicut enī in rebus natu-
ralibus expresse videmus: quia non possunt
diu in esse conseruari nisi partes a quibus p-
cedit esse et vta earum reducant ad quadāz
equalitatez proportionis. ¶ Unde medici di-
cunt q̄ sanitas est rebita proportio humorū.

Eodem modo nihil conseruatur in esse ciui-
li et politico nisi equalitas quēdāz inueniat
inter eos qui simul cōiungere debent: que qui-
de3 vt dictum est sit per restitutionem: qua
facta detentor rei aliene reconciliatur deo:
relinquēdo peccatūz et proximo reddēdo ei
quod suū erat: igitur cui debetur restitutō
est necessario faciēda. ¶ Sexta rō dicitur
satisfactio. ¶ Quedāz enim pars subtrahi
tur ab aliqua re naturali quod est de integri-
tate perfectionis naturalis eius: quod dicitur
peccatū in natura. 2. ¶ Pbyfico. Puta cū ho-
mo nascitur cum tribus digitis in vna ma-
nu et similia. Sed si natura posset satisfacere
huius integritati indefectibiliter et cōplete sa-
ceret: quia satisfactio sit per cōtrariū pecca-
ti: sicut per icionūz satisfactio de gula. Sed
contrariū peccati male ablationis est resti-
tutio: ergo ad integritatez vite ciuilis neces-
saria est rei male ablata restitutio. ¶ Septi-
ma et vltima ratio dicitur vitatiōis. Nāz
semper intēdit quod melius ē: sū pbylosophū
p de somno et vigilia. Et ideo intendit ordi-
nem ad finem: sicut potentias anime ordiat
ad actus suos s; proportionē ad cōserua-
tionem viuētiā: vitat autē ea que hunc or-
dine impediri: aut dissolui: sed in vita: ci-
uili omnes ciues ordinantur ad pacē ciuilita-
tis omnes re propria vtendo. ¶ Quapropter
politico. reprobatū illozū opinio qui volu-
erūt omnia esse cōmunia: sed q̄ diu quicāli-
enūz inuito domino rei detinet perturbat pa-
cem ciuilitatis quod omnino vitandum est:
ergo necessaria est restitutio rei aliene. Et sic
patet prima via qua obligat homo aliena re-
stituere. ¶ Secūdo idēz probat via aucto-
ritatis septēplici. ¶ Prio auctoritate moysay-
ca sic dicitur: ¶ Nā Moyses misit ad re-
gem Edon obsecrās vt liceret ei conducere
populū israel p terras suas dicēs Ad ibim⁹
per agros tuos neq; p vineas: nō bibemus
aquas de puteis tuis: s; grediemur via pu-
blica: nec ad dexterā nec ad sinistrāz reclinā-
tes donec transcamus terminos tuos: et si bi-
berim⁹ aquas tuas nos et pecora nostra da-
bimus quod iustum ē: nulla erit in pto diffi-
cultas: im⁹ velociter transcamus. ¶ Habētur
hecoia. Numeri. 20. Si quis furatus fuerit
oues aut bonē et occiderit vel vendiderit. 5.
boves pro vno boue restituat: et 4. oues pro

vna oue rē. Et
rit et cōcepto om-
positūz quod dō
aliquid extorser
rem perditaz in
rauerit: et quod
in quibus pecca-
delicti: reddet
retinere et quim
dānūz intulerat
perculsit lum
serit hominem
reddat vicariū.
2. ¶ Secūdo
pbytica sic dicit
biopatus fuer
et merces mer-
neat. ¶ Et ita
lo. talenta arge-
lo in pates cu
pbiū eius apu
modo ad eū pe-
memorati pōd
graphū suū. ¶
preciosus fueri
pululant. Ita b
stituat. ¶ Job. 14
populos: et vñ
Andie et inced
tribus tulerit s
ridiati sūt: qui
de ciuitatibus
vulneratorūz
abire nō patit
in terra: nec an
minimū caloz
et vñ ad infer
Holi fenerare
ueris quasi per
per virtutez: o
ens cogita. ¶
aimat modico
pluz. ¶ Ecclesia
lini et germina
probrū famis
tuatis. ¶ Et reco
sumari: et disp
stre et scelera
idē probat au-
rendo. ¶ Blati

Omnia oue ꝛc. **Epo. 22.** Anima que peccauerit ⁊ cōtēptō dñi negauerit pꝑꝛioimo suo rēpositūz; quod fidei eius creditū fuerat: vñ in aliquid extorserit aut calāniam fecerit: siue rem perditaz inuenierit ⁊ inficiēs insup p̄uauerit: ⁊ quodlibet aliud ex plurib⁹ fecerit in quibus peccare solent homines ⁊ cōuicta delicti: reddet omnia que per fraudē voluit retinere ⁊ quintaz insup partes domino culd' ānuz itulerat. **Dec omnia Leui. 5.** Qui percussit iumentuz reddet aliud. qui paſserit hominem panice: qui percussit apimal reddat vicariz. i. animaz ꝑzo anima. **Leui. 24.** ¶ Secūdo idem probat auctoritate ꝑ ꝑberica sicut currendo. Paniceq; aliquid tibi opatus fuerit statim ei mercedē restituet ⁊ merces mercenarij tui apud te oīno n̄ maneat. **¶ Eia.** Indico tibi filimi me dedisse. lo. talenti argenti dñi infantulus es ⁊ gatel-lo in Bagas ciuitate medozuz: ⁊ chyrographum eius apud me habeo: ⁊ iō perquire q̄ modo ad eū peruenias ⁊ recipias ab eo sup memoratz pōdas argēti ⁊ restituas chyrographū suū. **¶ Bobie. 4.** Lignū habet sp̄s si preciosus fuerit rursum virescere ⁊ rami ei⁹ pulsalant. Ita bō postq; aliena abstulerit restituat. **Iob. 14.** Nīm fecerūt depredantes populos: ⁊ vulgū pauperē expoliauerunt. Audis ⁊ incendentib⁹ absq; vestitu: ⁊ churiētibus sunt spicas inter acervos eorū me ridiatī sūt: quia calcatis tocularibus suis: de cinatibus fecerunt aīas gemere: ⁊ aīe vlneratozuz clamabunt: ⁊ deus inultum abire nō patit. **¶ Et. i.** Maldicta sit pars ei⁹ in terra: nec ambulet per vias vinearuz ad ministri calceoz: transibunt ab aquis niuis: ⁊ vsq; ad inferos peccatu zilozū. **Iob. 24.** Moli fenere homini fortiori te q̄ si fenera ueris quasi perditu habe. Non spōdas su-per virtutez: q̄ si (ponderis quasi reſlituens cogita. **Eccliesiasti. 8.** Est qui multa redimat modico precio restituens ea in septu-pluz. **Eccliesiasti. 20.** Multiplicabo fructuz lini ⁊ germina agri: vt nō portetis vltra obprobriū famis in gentibus. s. si aliena restitutus. **Et recordabimini viay vestrarū ꝑfissimari: ⁊ displicebit vobis iniqtates vestre et scelera vestra. Eccl. 36.** ¶ Tertio idē probat auctoritate euangelica sicut currēdo. Vbi ait regi vnus q̄ debebat ei de

cesimilia talentorum: **T**ertio autem non haberet
vni redderet: iussit euz dñs veniudari ⁊ ppo
rem eius ⁊ filios ⁊ oia que habebat ⁊ reddi
⁊ tradidit eis tottoribz quousqz reddēt vni
uerfuz debitorz. **Par. 18.** **R**eddit que sunt
cesaris cesari: ⁊ que sunt dei deo. **Mat. 22.**
Par. 12. 23. q. 1. quid culpaf. **S**tana autē ⁊
Jacebus dñit ad dñm. **E**cce dimidiū bono
ruz meorū dñe nō venit nūi vī furetur ⁊ ma
cēt ⁊ perdat: ego veni vt vitaz babeāt. **f. re.**
sticuendo. Jo. 10. **Q**uarto idē probatur
auctoritate apostolica sic discurredo. **R**ed
dite ergo omnibus debita: cui tributus tri
butum: cui vectigal vectigal: cui timorez tī
morez: cui bonorem bonore: nemini quicqz
debeat: nisi vt inuicem diligatis. **Jo. 13.**
Nemo enim vestrū patiatur quasi homici
da: aut fur: aut maledicus: aut alienoz ap
petitor: quanto magis detentor. **J. Be. 4.**
Agite nūc diuites ⁊ plorate viulantes in mi
serijs que adueniēt vobis: diuites vestre pu
trifacite sunt: ⁊ vestimentū vestrae tineis co
mesta sunt: aurū ⁊ argentū vestruz erugi
navit: ⁊ erugo corū in testimoniū vobis erit
⁊ māducauit carnes vestras scintillis ignis. **the.**
Saurifastis vobis iraz in nouissimis diebus
Ecce merces porcorū qui in messuerit regio
nes vestras que frandata est vobis clamat: ⁊
clamor iporū in aures dñi sabbaoebz ino
nuat. **Iaco. 5.** **L**otus ergo mūdus possit ē in
maligno. **f. dñificationis:** quia nolunt alie
na restituere. **q. Jo. 5.** **Q**uinto probat aq
ctoritate canonica sic discurrendo. **P**i res
propter quam peccatū est: reddi possit ⁊ nō
redditur penitētia non agitur sed simula
f: si autēz veraciter agitur nō remittit pecca
tum nisi restituatur male ablatum: si vt dī
re restituat potest. **J. 4. q. 6. c. si res. ⁊ sūt verba**
Augustini in epistola. 2. ad Macedoniam.
Acto de vsur. c. cū tu. de re. lu. li. 6. 24. q.
6. c. legatur. de pen. di. j. c. neminem. ⁊ di. 6.
c. fallas: vt patet supra in sermone preceden
ti. extra de sentent. ex di. c. porro in glo. super
verbo satisfacciant: vbi dicitur. Fine satisfac
cione non potest esse penitētia. Item ex ⁊
referrip. c. ceterum ali. Alexan. 3. Qui dolo

7 fraude aduersariū suū laborare cogit in
expensis cōdēnari debet. Itē extra de resti.
spo. c. olim nobis. Innocēti⁹ tertius inquit.
Inania cācio creditoris quā inopia debito
ris excludit. Et extra de iureiurādo. c. ea te.
idem ait. Pnus non remittit sed augetur si
cuiq̄ iprouide soluitur qd̄ alij ex debito ē pre
standū. Itē. 14. q. 1. c. deniq̄. Ambro. in li.
de officiis dicit. Deniq̄ si nō pōt alteri sub
ueniri nisi alter ledat comodi⁹ ē iuuari neu
trū q̄ grauari alterū. Hec ille. Intentide
alieni maxime grauaf is cui restitutio debet
fieri. Propterea ex eo nō pōt alteri subui
ri quod est alterius. Idē Aug⁹. 14. q. 1. c.
forte. Forte aliquis cogitat 7 dicit. Pulci
sunt christiani diuites: auari: cupidi: nō bēo
peccatū: si suū illis abstulero 7 paupib⁹ de
dero. Unde cū illi mībil boni agant mercedē
habere potero: sed huiusmodi cogitatō ei di
aboli calliditate suggerit. Nam si totūz tri
buat quod abstulerat auget potius peccatū
q̄ minuat. Unde idē Augusti. in li. de ve
ro cultu cōcludit di. Non soluz ex maxia ma
le oblatarūz quantitate quis cōdēnabitur
verū etiam ex quinta denarij particula non
poterit quis facies videre diuinam. Hec ille
¶ Tertio idē probat auctoritate politica
legūz imperialium. Nam si quis alij q̄ credito
ri soluit: peccatū auget: quia ille qui recipit
furtū cōmittit ff. de furtis. l. falsus. Et hoc
dico nisi uerus creditor ratūz haberet. Si
plus peccat latro qui partē spolia cūz latro
ne q̄ qui non diuidit. 12. q. 4. c. si ad peccatū
nec contrahitur aliqua obligatio nec pactū
est tenendus in turpibus ff. de verbo. obli. l.
generale. nec societas ff. pro socio. l. qd̄ autē
7. l. sequēti. Ratio est: quia minus malū est
spoliato habere vnum debitorem: cūz facili
us possit vnus perducī ad restitutionem q̄
duo. Itē fm̄ leges non debet quis ad religi
onem intrare nec ad sacros ordines promo
ueri anteq̄ ratiocinia reddiderit. C. de epis.
et cleri. l. officialis: quanto magis repellen
derit ratiocinium male ablatozū. Item
retinens aliena penitentiam simulat: Unde
pri⁹ debet restituere 7 postea absolui: quia
dicit lex: q̄ is qui in fraudem creditorūz ser
uum manumittit nō agit iusti. quibus ex
causā manumittere non licet. S. i. Itē peni

tentiam agunt in corpore sed peccatūz de i
nent in anima qui uellent de rebus male ac
quisitis facere elemosinas: orare: ieiunare:
vel ecclesias aut capellas edificare: nō autē
restituere: sed hoc nō sufficit: per legē 3. ff. q̄
hūis modis pignus vel hypotheca soluitur.
Literūz liberatur. S. 2. Nam quousq̄ totūz
sit solutum semp̄ remanet obligatus. ff. de re
iudicata. l. soluisse. ¶ Septimo 7 vltio idē
probatur auctoritate philosophica gētiliū.
Nam quatuor inducit nos ad restitutionē
¶ Primo inducit nos liberalitas de qua Didy
mus ad Alexandrū. Libera enī est res com
munitates pati dispendiūz cum in alterum
participata transfundit: sicut ex vna facies si
lumina plura succēderis nullūz dānūz prin
cipali materiei generabit que quidē faculta
tem accipit plus lucēdi fortioris causas acci
pit plus prestandi. Hec ille. Si igit liberali
tas cōmunicat sua: 7 ad banc virtute mora
li homo tenetur: que est mediūz inter auari
ciaz 7 prodigalitatez: a fortiori tenetur ho
mo restituere aliēa. Secūdo iducit nos hy
manitas que nulla improbitate quietez ani
mi cuiusq̄ perturbat. Ideo Doctūali. 2.
de consō. dicit. Diuitie magis effundēdo q̄
coaceruādo nitent: tunc enim p̄ciosa est pe
cunia cūz translata in alios largiēdi vsu desi
nit possideri. Auaricia sp̄diosos: claros
largitas facit. Hec ille. Tertio inducit nos
mortalitas cuius est fm̄ rōnez 7 bonos mo
res viuere. Unde Seneca epistola. 87. dicit
fic. Nunq̄ maior est animus q̄ vbi alienūz
se possuit: et fecit sibi p̄cezes nūbilitimēdo: se
cit sibi diuitias nūbilitimēdo. Hec ille.
Qui autēz alienum iniuste detinet: bonos
mores deprauat: ergo expedit vt restituat.
Quarto iducit societas cuius est cōmunita
tem hominūz seruare quadaz iusticie recti
tudine: quam conturbat iniustus detētor ali
eni. Unde Tullius li. 1. de officiis dicit. Op
time autē societas hominūz cōiunctio ser
uabitur si vt quisq̄z erit cōiunctissimus ita
in eum benignitate plurimūz conferat. Et
ita: Peruāda est ergo cōmunitas vt que de
scripta sunt legibus et iure ciuili: bec ita te
neantur vt est constitutūz ex quibus ipsis ce
tera sic obseruētur: vt in grecorūz p̄ouerbio
Amicorūz omnia esse cōmūnia. Omnia au
tez cōmūnia hominūz videntur que sunt ge

neris eiusdem.
dam societate
pria libere con
multo magis
non retinere se
da via q̄ boni
¶ Tertio idē
7 septiplicia.
¶ Reg. 9. vbi sa
bolerb filio
meas quia faci
Jonathas pat
agros patrio
in menta mea
erū Saul 7 dō
Saul 7 vniū
mini tui 7 c.
¶ Reg. 8. vbi se
pore famis vni
rat Delileus
que postanno
regem: vt inter
7 agris suis: q̄
eunūbz vniū
sua sunt 7 vni
qua reliq̄ terre
plūz babetur.
¶ 4. yrrus protu
¶ Abnecodon
ca in tēplo dei
rusalez 7 reddi
rusalez. Quar
27. de iuda q̄
Peccatū trad
cio melior fuit
tum exemplūz
q̄ scinatus non
ticus redderet
rum argenti q̄
tra regem An
Miam imper
nō haberet vn
ceri. Similiter
similes causam
uitate apulie.
¶ Valerius li. 6.
nus audiens q̄
didisset camer
Errorio kom
sticiaz voluit

neris eiusdem. **Pecc. ille.** Si ergo ad seruan-
dam societatem hominū debemus nostra p-
pria libere condonare et coiccare ut cōmunia
multo magis ad iusticiam pertinet alienus
non retinere sed restituere. Et sic patet secū-
da via q̄ homo obligat restituere aliena.

**Tertio idem probat via exemplificatiōis
et septuplicis.** Et primus exemplū habet. **2.**
Reg. 9. vbi scribitur: q̄ David dixit **Da-**
uid filiū Jonathā de domo Saul. **Et** ti-
meas quia facias in te misericordia: propter
Jonathā patrem tuū: et restitua tibi omnes
agros patris tui Saul: et tu comedes panē
in mensa mea semper: vocavitq̄ rex Siba pu-
erū Saul et dixit ei. Omnia quęcūq̄ fuerūt
Saul: et vniuersas domū eius dedi filiū do-
mini tui dē. **Secūduz exemplū habetur. 4.**

Reg. 8. vbi scribitur. q̄ mulier lunamitis tē-
pore famis vna cū filiū suo: quēz suscitauit
rat Delisens habitauit in terra philistinū:
que post annos. 7. reuersa est et ingressa ē ad
regem: ut interpellaret eum pro domo sua
7 agris suis: quaz cum audisset rex dedit ei
eunuchus vnū et ait. Restitue ei omnia que
sua sunt et vniuersos redditus agrorū a die
qua reliquit terrā vsq̄ ad p̄sens. **Tertiū ex-**
emplū habetur. 1. **Esdr. 1. c.** vbi scribit. q̄ rex
Ayrus protulit vasa templi dñi: que tulit
Nabuchodonosor de Hierusalē et posuerat
ea in tēplo dei sui: et iussit ea reportari i Hieru-
salem et reddi templo dñi edificando i Hieru-
salem. **Quartū exemplū habet. Math.**

27. de Iuda qui retulit. 30. argenteos dices.
Peccauit tradens sanguinē iustū. In quo fa-
cto melior fuit usurario q̄ nihil reddit. Qui
tum exemplū ponit. Valerius li. 3. c. 7. di-
q̄ senatus romanus voluit ut Lucius asia-
ticus redderet rationem octingentarū libra-
rum argenti que ipse babuerat in bello con-
tra regem Antiochū: lūsupauerit reges et
Asiam imperio Romano subiecerit: et cūz
nō haberet unde solueret: adiudicatus ē car-
ceri. Similiter Scipio africanus propt̄ con-
similez causam exulauit sponte in quada et
uitate apulie. **Sextū exemplū ponit etia**
Valerius li. 6. c. 9. dices. q̄ senatus Roma-
nus audiens q̄ Claudius consul iussit ven-
didisset camerinos in campania: et pecuniā
Errario Romano deputasset: ut compit lu-
sticiāz voluit q̄ p̄da redimeretur dē. Sep-

timus exemplū ponit idēz **Valerius ibidēz**
di. q̄ cum quidā tribunus Quiritius cota no-
mine nollet satisfaccere creditoribus suis: col-
legiūz tribunorūz decreuit ut illis pecuniāz
redderet: vel fideiussorēz inueniret. Ad. n.
maiestas publica priuate perfidie debet ob-
tentui esse: itaq̄ coactus est suis creditorib⁹
satisfaccere. Et sic patet tertia via quare obli-
gatur aliena restituere: et pars prima butius
sermonis.

Pars secūda sermonis in qua ponuntur
septēz restitutionū deceptiones: quib⁹ deci-
piantur peccatores ne faciant restitutiones
condignas.

Secūdo in isto sermone vidēde sunt
deceptiones quibus diabol⁹ illa que
at peccatores ne faciant restitutio-
nes condignas: que sunt septē. 1. **Prima autē**
deceptio dicitur p̄olōgatiua. Nam quidāz
et si intendunt restituere aliena: tamē resti-
tutionēz illaz differunt quātū possunt an-
ctoitate propria dilationēz accipientes mi-
ra ignorantia: volūt absq̄ aliqua mora gra-
tia eis ablataz sibi reddi: et tamē pauperi re-
stituere nolunt id propt̄ quod gratia sūt pri-
uati: cūz tamē prius pauperēz spoliauerunt
substantia tēporali q̄ spoliati fuerūt gratia
sp̄iali. 2. **Secūda deceptio dicitur inflatiua:**
sive placatiua. Nam debitores qui p̄ illicito
contractus atq̄z vsuras aliena occupauerūt
vbi de culpa sua debuerunt bñficiari: et te in-
iuria illata creditorib⁹ veniā postulare: ecō-
uerso quada inflata arrogātia dicūt ei. Et
ego non fuissē perijsses tu et familia tua fa-
me: et taliter eis minātur ut ipsos tacere ne-
cesse sit: et bōa sua nō repetere: et hac fallacia
decepti miseri peccatores cūz debeant resti-
tuere aliena: pacificant solū clamores exte-
riorēz. De clamore autē consciētie proprie q̄
eis propinquior est et eos sequit⁹ vsq̄z ad iud-
iciū sempiternūz nihil curant. Si quando
tñ de alienis remordeat eos consciētia sua:
ex quo creditores nihil ab eis petunt: illis sa-
tisfacere minime curant. 3. **Tertia in super-**
deceptio dicitur excecatiua. Sūt nāq̄z pleriq̄z
qui grauiter infirmant⁹ proponūt aliena re-
stituere si p̄tingat eos mori: nō autē si a mor-
te euadent. Tales nāq̄z volunt inire pacem
cū deo si eos mori cōtingat: secus autē si eua-
dant: sed pro certo tales nōcāt q̄ deus sine

moriantur siue euadant cum ei minime pacem
facit. ¶ Illud Esai. 58. Mō est pax impijs
dicat dominus. ¶ Quarta quoque deceptio vo-
cari potest diminutiva. ¶ Nam sunt nonnulli qui
iuxta posse creditorum non solum quod tene-
tur: sed certam pecunie summam prefigunt: unde
eorum male ablata restituatur: sed aliter fecit
Sacerdos qui ut dictum est. §. reddidit qua-
druplum. ¶ Quinta autem deceptio dicenda
est distributiva: que est illorum qui cum ali-
qua certis personis restituere obligant: vo-
lunt in ipsas causas dispensare vel erigere: et
dotare capellas: vel multiplicare calices cum
insignis suis et huiusmodi: de quibus satis vi-
ctum est super in tractatu de elemosyna: ideo
causa breuitatis hic omitto. ¶ Sexta de-
ceptio dicitur re fraudatiua. ¶ Sepe enim con-
tingere solet quod male ablatorum heredes non curant
illa satisfaccere: eo quod ab eis non sunt impie ac-
quisita: cum tamen obligentur restituere om-
nia mala ablata que ad eos perueniunt du-
rante hereditate secundum Ray. 7. Jo. an. in nouel-
la. 16. q. 6. c. si episcopum. extra de pigno. c.
ex presentium. in fine. de solutio. c. 1. de usu. c.
tua nos. de rap. c. in litteris. de sepul. c. finq.
de sent. excomm. c. nobis. ¶ Septima et vl-
tima deceptio dicitur retributiva: Sunt nempe
quidam homines taliter ex cupiditate in-
sensati: quod filios suos vel alios redimunt re-
stitutores male ablatorum suorum: cum per se ipsos
restituere possint: putant enim stulti alios fa-
cere quod ipsi facere noluerunt. Pensent utique
in seipsis quod pauca bona faciant pro parentibus
suis: et similiter non dubitent sibi fieri: quia
Luc. 7. dominus ait. Adhuc mensura quam me-
si fueritis remetietur et vobis. Hanc igitur sug-
gestionem diabolica deceptio relinquit substā-
tiam filios suis: que non solum est causa dāna-
tionis sue: sed et filiorum: sicut Qsee. 9. dicitur
Estraym qui interpretatur crescens ducit ad
interficiendum filios. Minus nepe insipiens vi-
ci potest qui non potius aliqua pecunia vitam
eternam sibi procuret quam hereditatem suam sup-
plicia sempiterna. Quapropter melius esset
absque liberis decedere quam una cum eis in eter-
num perire. ¶ Vt enim Grego. 8. Mor. super
illud: Mortui sunt ei septem filii etc. Ad auarici-
am contra parentum allicit secunditas prolium: eo
enim ad ambitum congregande hereditatis ac-

cenditur quod multis hereditibus secundatur.
¶ Unde Alex. philosophus interrogatus qua-
re nunquam accepisset uxorem: Respondit propter amo-
rem filiorum. Et sic patet pars secunda.

¶ Pars tertia sermonis in qua ponitur et
inductiones ad restitutionem faciendam.

Tertio in isto sermone vidende sunt
suasiones seu inductiones ad restitu-
tionem faciendam promouentes: que sunt
etiam septem. ¶ Primo enim debet homo re-
stituere aliena: quia sicut restituit sibi de-
us propterea diabolice suasioni minime cre-
dere debet qui suggerit sibi versus aliena resti-
tuas eris pauper et mendiculus. Quomodo enim
pauper esse potest qui deus habet? Et vere nimis
auarus est cui non sufficit deus. Aug. 11. ait.
¶ Bonus diues est christiana religio: que in pos-
sessore omnium omnia possidet: quasi sicut propheta
dicit. ¶ Domini est terra et plenitudo eius. Qui
enim habet terram: habet omnia que sunt dei.

¶ Secundo debet homo restituere aliena: quia
restituatur sibi ipsa anima que plus valet quam
corpus: propterea saltem tantum restituere de-
bet quantum dimitteret si captus esset a suis
capitalibus inimicis: cum etiam in iniquiori-
bus manibus captus sit: quia in ungulis de-
moniorum. ¶ Propterea Daniel. 4. in persona
talium ait. Et auam oculos meos in celum. §.
ut obedirem deo in satisfaciendo: et sensus
meus. i. spiritus meus restituitur. §. mihi. ¶ Ter-
tio debet homo restituere aliena: quia sic re-
stituuntur ei merita sua que ante usuram aut
rapinam lucratus fuerat. Nam bona facta in
gratia mortificantur per consequentes culpam
sed reuiviscunt per recuperatam gratiam: si-
cut scriptum est. ¶ Sepe reuiviscunt que mor-
tificata fuerunt: ut patet. §. in tractatu de pe-
nitentia in generali: unde talibus loquitur do-
minus per Isai. 6. c. 2. di. Adhuc vobis agnos-
i. bonos fructus quos comedit locusta: bru-
cus et rubigo. i. demones. si. §. restitueritis ali-
ena. ¶ Quarto debet homo restituere aliena:
quia sic restituuntur ei omnes spirituales fra-
tres quos idem amiserat dum iniuste retinuit
aliena. ¶ Unde Eccl. 1. 24. Que coicatio
sancti ad canes? vere utique canis est iniuste
rapientis et retinens aliena: propterea non ha-
bet communionem cum aliquo viro dei: sed cum
restituunt iniuste detenta sunt illi dilectissimi

fratres. ¶ Quod
tuere: quia sic
na. ¶ Quod parti
ecclesia sancta
pbeta inquit.
et cu. man. tua
tuere alia: qu
que supra mul
ctus est supra.
et sine robore p
bomo: non tunc
nibus compen
lo. ¶ Non loquit
boze eorum: et cru
provecera: et co
bomo restitu
regnum glorie
finit et eterne
porales non
per morte: ser
ficatur illud qu
moriatur bom
et vermes. ¶ Illi
na occupant
sunt malicio
licia bona tēp
placiter: et ma
et serpentem
luti. ¶ Bene. 9.
lidior: cūctis a
malicioz an
tēporalia bon
vastando non
les demones.
Metradas b
illius mali di
meos rodit at
dominus. ¶ M
mini si vniu
po sue detrim
mento inferi
tutionem lib
tor est omni
cum patet et
seculo seculo.

¶ Seria secu-
rum: quando
stutio. ¶

fratres. **¶ Quinto** debet homo aliena restituere: quia sic restituitur ei ecclesiastica bona. **¶** **Maz** particeps fit omnium bonorum que in ecclesia sancta sunt: sicut in persona talis. **¶** **propheta** inquit. Particeps ego sum omnium tui. **¶** **et tu** man. tua. **¶** **Sexto** debet homo restituere aliena: quia sic restituit sibi bona fama que supra multas diuitias estimanda est: ut dictus est supra. **¶** **Maz** sic apta est et clara facies: et sine rubore postquam aliena restituit quod potest homo: non tamen coram deo sed etiam coram hominibus compere. unde de talibus per **Isachiam**. **¶** **dominus** loquitur di. **¶** **Conuertat** eos et miserebor eorum: et erunt. **¶** **famosi** sicut fuerunt antequam proficeret eos. **¶** **Septimo** et ultimo debet homo restituere aliena: quia sic acquirit sibi regnum glorie semper eterne: ubi sunt diuitie infinite et eternaliter durature. **¶** **Diuitie** enim temporales si non restituntur in presenti: saltem per mortem semel relinquende sunt: et tunc verificatur illud quod **Eccelesiasti**. **¶** **io**. scribit. **¶** **Cum** morietur homo hereditabit serpentes bestias et vermes. **¶** **Ista** etenim tria diuidunt sibi bona occupantis in parte aliena. **¶** **Primo** serpentes sunt maliciosi et sanguinei: qui serpentina malicia bona temporalia ipse acquisita sibi multipliciter: et maxime in morte diuitis occupant ubi serpentes merito nuncupantur: quia **veluti** **Genes**. **¶** **9**. scriptum est. **¶** **Serpens** erat calidior cunctis animantibus terre: sic tales per maliciosam auariciam in corpora sibi talia temporalia bona. **¶** **Secundo** autem bestie que vastando nominatae sunt: dicuntur infernales demones: sicut propheta ad dominum ait. **¶** **Metradas** be. **¶** **a**. **co**. **ti**. **¶** **Et** bestie rapiunt illius mali diuitis animas. **¶** **Tertio** vero vermes rodunt atque consumunt corpora: ergo sicut dominus **Matth.** **¶** **16**. ait. **¶** **Quid** prodest homini si vniuersus mundus lucretur: anime vero sue detrimentum patiatur. **¶** **A** quo detrimento infernali per veram alienorum restitutionem liberet nos ille qui restitutor et dator est omnium bonorum predictorum. **¶** **Qui** cum patre et spiritu sancto vivit et regnat in secula seculorum: Amen.

¶ **Seria** secunda post dominicam **Palmarum**: quando: cui: et quomodo debet fieri restitutio. **¶** **Sermo**. **¶** **84**.

¶ **Domus** impleta est ex odore vnguenti. **¶** **Scribitur** hec verba **Jo. 12**. **¶** **Cum** discubaret Iesus fratres charissimi in Bethania idomo **Sy**monds leprosi: **¶** **Maria** accepit libram vnguenti nardi pistici preciosi: et unxit pedes Iesu et extersit capillis suis pedes eius: et vnde sunt verba proposita domus impleta est ex odore vnguenti. **¶** **Quod** exemplum mystice figurat animam que est templum spiritus sancti. **¶** **Abraham**. **¶** **6**. **¶** **Que** dum accipit vnguentum penitentie satisfaciendo veraciter deo et hominibus: tunc repletur ex odore ipsius penitentie per infusionem sibi gratie date: sed per quod in superioribus multa iam dicta sunt de satisfactione restitutionis bonorum alienorum restat ad aliqualem completionem et perfectiorem cognitionem huius materie: ut etiam tria de restitutionibus in presenti sermone consideremus. **¶** **Primum** est quando fieri debet restitutio. **¶** **Secundum** est cui fieri debet restitutio. **¶** **Tertium** est quod fieri debet restitutio. **¶** **Primum** huius sermonis in qua declaratur quod si bona aliena restituere obligat quod non. **¶** **Primo** igitur in isto sermone ad videndum quod si bona aliena restituere obligat ponitur talis regula **¶** **Seco**. **¶** **in**. **¶** **4**. **¶** **di**. **¶** **15**. **¶** **q**. **¶** **2**. **¶** **si** non licet alienum iusto suo aliquid tempore retinere nisi circa hoc dominus in iudicio erret. **¶** **Primo** autem regule declaranda tria notanda sunt. **¶** **Primum** reacquiritur iuste. **¶** **Secundo** si acquisitis iuste. **¶** **Tertium** si necessitate legitime. **¶** **Primum** quod non debile si acquisitis iuste tale est: quod debita acquisita ex ipso lucro cuius modi sunt rapine: furti: usurae: symonie et similia: morum possessiones solvenda. **¶** **Cuius** triplex ratio assignatur **¶** **1**. **¶** **bo**. **¶** **Alc**. **¶** **lo**. **¶** **7**. **¶** **Seco**. **¶** **Prima** ratio est respectu iustitiae precipue: **¶** **13**. **¶** **n**. **¶** **affirmatiua** precepta ipsius dei non obligant ad se nisi ad hoc obligant precepta negativa. **¶** **Quoniam** preceptum de restitutione facienda per formam videatur affirmatiuum: implet tamen aliquod negativum quod prohibet retinere alienum. **¶** **Id** est ut dicitur in precepto dei. **¶** **Unde** sic auferre alienum est mortale preceptum dei negativum. **¶** **Modo** furtum facies. **¶** **ita** et tenere alienum. **¶** **Id** est si necessarium est huic negativum preceptum: **¶** **ita** necessarium est non tenere aliena inuito domino suo. **¶** **Et** per consequens vel actu statim redere: vel

velle reddere cum fuerit opportunum. Secun-
da ratio est respectu proximi: quia eadem in
iuria est et rem alienam inuito domino retinere:
sicut eam inuito domino auferre extra de resti-
spo. c. sepe. vbi vltima gloria inquit. Iura pro
dem reputant auferre et retinere iniuste. ar
gumentum etiam ad hoc. q. i. c. de crimine.
Tertia ratio est respectu sui: quia ut homi
nem vere penitere possit: statim cessandus est ab
actu cuiuscumque mortalis culpe: non tamen exteri
ori sed etiam interiori: iuxta illud Ecclesiasti.
31. Quasi a facie colubini fuge peccatum: tenet
ergo homo se ponere in tali statu iuxta posse
quod sibi remittat peccatum: quod non sit nisi re
stitutus male ablatum: ut dicitur. Et igitur
tenens adulteram non est capax penitentiae sed ir
risor: et si talis ad penitentiam venit peccatum
peccato additum Seco. vbi. s. si detinetur ali
enarum voluntate et facto partis: penitentiae non est
capax. Et bis que dicta sunt lucide patet
quod homo absolui non debet: nisi prius aliena
restituatur iuxta posse: quod per triplicem ra
tione. Primo propter continuationem: quia nul
lus absolui potest quod est in continuatione
mortalis culpe: sed talis accedens ad sacra
mentum simpliciter fictus est: quia qui iniuste
possidet alienum semper est in continuatione
peccati donec reddiderit illud si reddere potest
Secundo propter obdurationem: quia constat:
quod qui potest et non vult statim restituere non est ve
re contritus: sed quodammodo indurat. Itaque
vere contritus recedit ab omni culpa mortali.
Nullus autem absolui potest quod constat non
esse contritus: ergo nec talis potest absolui: et si
absoluatur absolutio nulla est: et grauius pec
cat absolvens: quia absoluit impenitentem in
penitentiae sacramento. Tertio propter ligatio
nem: quia obligatus ad restitutionem semper
ligatus manet secundum indicium rei quousque resti
tuit quantum potest: ergo quantumcumque absol
uatur a sacerdote absolutus non est. Nullus enim
est absolutus quem dominus non reputat ab
solutum: ergo restitutio necessario absolutio
nem precedere debet. Proinde recus est om
nis sacerdos qui aliter quantumcumque absol
uit: et ad restitutionem obligat eum: cum expe
rientia patienter clamat quod tales omni anno
promittunt restituere et nunquam aut raro con
fessori promissum seruant. Si quis autem acce

dat ad confessionem et atque aliena restituere pro
ponit: tale propositum non sufficit pro futu
ro: ex quo in presenti restituere potest: sicut
ad iustificationem peccantis minime suffice
re potest propositum ipsius contritionis. De
futuro: quia peccatus quo ad restitutionem
tenetur: et preteritus sit: est tamen in actu ma
nus et donec restituatur: semper etiam sit nisi cum
eo concordauerit cui obligatus est secundum mo
dum de quo dicemus. Item non debet igitur pec
cator absolui donec constet de restitutione
actu de facto completa aut cito complenda:
ita quod iam ille cui restituenda est illam teneat
et de hoc sacerdos veraciter sit securus inter
omnes autem grauissimos offensores in hoc
extimandi sunt qui relicta ad pias causas non
restituunt ut tenentur: contra quos terribili
ter clamant tria consilia que habentur. Item q. 2.
c. qui oblationes. cum duobus capitulis legiti
mus. Secundum notabile est de acquisi
tis iuste. In quibus quidem restituendis atten
dende sunt circustantiae contractuum vel pa
ctorum: aut interuenientium iuramentorum
prefigentium certum tempus. In talibus enim
non sic stricte debitor obligatur usque ad ne
cessitatem extremam se mor omnibus expoli
are vendendo centum pro 25. sicut obliga
tur in primis. Nam secundum hoc. vbi supra. vbi
restitutio est nimis notabiliter danosa non
tenetur homo ad statim restituendum: sed suf
ficit quod saltem affectu statim restituatur. Ratio
huius est: quia non est presumendum quod be
nignitas iuris et equitatis impie velit inter
pretari aut minimum dure. In his tamen re
gulariter tenendum est par necessitas: vel
dānificatio creditoris pari vel minori neces
sitati seu dānificationi debitoris semper pre
ferenda est: hoc enim dicitur atque exigit be
neficii et gratitudinis ratio. Tertium no
tabile est de necessitate licentie. Triplex namque
differentia debitorum est. Quidam licet pro
sit satisfacere aliena: tamen pro leuiori gra
uamine suo vellet terminum solutionis: Et
istis correspondet una licentia que dicitur ob
tenta: quia hi qui habent vendere debita soluunt
nisi eis prolongandi notabiliter ultra tempus
debitum libera licentia a creditoribus petita co
ceda satisfactionem et solutionem talem licite
differre non possunt: iuxta prefatam regulam Scoti

que quidem licentia
bis quos caret. Et
cūda: de praesentibus
ab eo cui remittitur
et aliquid de reposita
pro sit quod cum magis
uerere possunt: et in
questis: quod illam
sufficit in praesentia
quod dicitur. Item
debito indiget: aut
indiget: aut credit
pro et secundo cal
latione: quod nullus
re aliena cum dan
plano sit casus
debito: sciret indi
cbaritate frater
viscerum pietatis
potest si credit
ret. Item dicitur
licentia inter praesentibus
debito: et vbi non
sit quod debitor co
dū est maior pa
bet vbi maior
sit debitum maior
Et si oia parti
git debet. Item de a
bono. Item si. Qu
dalo satisfacere
respondet alia lic
bi absque magno
possunt: et dicitur
differendi satisfacti
ra: si tamen habet
oportunitas eri
gat boni statim res
titui absque gra
dali plurimum
sui vel suorum au
involuntate mu
ideo. Item hoc. Et
ferre restitutio
ri. si voluntate re
tie oportune: ne
dimate male
pro coequo co
debito iniusta

quequid ē licētia tūc libera dicit pōt quando
bis q̄tuor caret. s. timore: pudore: seu vere-
cūdia: desperatione vel aliqua spē: vtp̄ta: qz
ab eo cui remittit sp̄as p̄bitare aliq̄ mutuū
vel aliq̄ tēporale seruitiū sibi fieri. Quidā
p̄o sūt q̄ cū magna difficultate p̄tē debiti sol-
uere possunt: r̄stis r̄ndet quedā li. etiā q̄d
questis: qz dilationē debiti querere debent: r̄
sufficit in p̄cia ē si nō obtineāt. Est tñ d̄ isti
guēdū s̄z Alex. lōbar. qz aut creditor p̄tē
debitor indigēs est: aut vtriq̄ equaliter sūt
indigētes: aut creditor nō multū indiget. In
p̄mo r̄ secūdo casu restituere obligat sine di-
latione: qz nullus debet facere p̄fectū suū de
re aliena cū dāno eius cui ē est eo inuito. In
ultimo at casu si debitor tñ indiget qz si cre-
ditor sciret indigentia ei ē fm verā rationē r̄
cbaritatē fraternā nō deberet sibi claudere
viscera pietatis: tūc differre restitutionem
pōt: etiā si creditor dilationē solutis nega-
ret. Rō bñ ē: quia tunc habet dilationis
licētia interpretatiua. Si aut sunt plures cre-
ditores: r̄ vn⁹ nō vult dare dilationē: sed p̄-
tē qz debitor cedat bonis: tunc fm Ray. lā
dū est maiori parti. Maior at pars dicit de-
bet vbi maius r̄ forti⁹ ē debiti. Si p̄o pars
sit debiti maior creditorū numero standū ē.
Si aut oia paria sint clemētior sentētia eli-
gi debet. i. de danda dilatione. C. de cessāde
bonor. l. fi. Quidā quoqz absqz magno scā-
dalo satisfaccere nime possunt. Et istis cor-
respōdet alia licētia que d̄ interpretata. Mā
bi absqz magno incōuenienti satisfaccere nō
possunt: r̄ dñ tale incōueniēs iminere videt.
differēdi satisfaccionē bñ licētia interpreta-
tā: si tñ habet voluntatē restituēdi quando
oportunitas erit. In bñs igit casib⁹ nō obli-
gat bō statim restituere actu. s. qñ nō pōt re-
stitui absqz gravi periculo infamie. seu scan-
dali plarium v̄l paucorū: seu p̄iculo mortis
sui vel suorū: aut mortalis culpe que h̄dez ex
inuoluntate multorū q̄si semp̄ venire solet. Et
ideo fm Scō. vbi. s. in istis casibus licet dif-
ferre restitutionē exteriorē posita tñ iterio-
ri. s. voluntate restituēdi cū venerint circūstā-
tie oportune: nec dñ rei inordinate etiā or-
dinatē r̄ male volēte statim retrahere sūt:
p̄ cōsequēs cōtra rectā rōnē. Et si retinens
detētor iniustus. Mā r̄ r̄positū r̄ cui⁹ red-

ditēde strictissima lex habet. l. fi. C. de positi
uito dñō voluntate inordinata pōt licite re-
tineri. Et sic patet pars prima.

Pars secūda vbi⁹ sermōia in q̄ dedora-
rur cui debeat fieri restitutio.

Secūdo inuestigandū est cui debet fie-
ri restitutio. Mā fm Alex. lōbar
res restituēda tripliciter male accipit
Et de hoc ē tex. l. i. ff. de cōdi. obtur. causam
C. Primo igit res restituēda accipit cū cul-
pa accipietis r̄ nō dantis: sicut patz in rapti-
na: furto: r̄ vsura: r̄ tunc restituenda est illi
cui⁹ res fuit: qz nō amittit dominū: unde. i. q. 5. c. non sane. scriptū est. Qui p̄o contra-
ius societatis humane furtis: rapinis: calu-
nijs: oppressiōibus: inuasiōib⁹ aliqua ab-
stulerint reddēda potit⁹ q̄ donanda cēsem⁹
Sacerdotes publicani exēplo qui d̄sūt: Si quem
defraudauit reddo quadruplū. An qñqz cō-
tingere possit qz dāno amittit dominū rel-
date. Nam ille q̄ nūmos mutuat cuidā cūz
pacto qz teneat ire ad suū molendinū r̄ bñ
modi cōmittit vsuram r̄ restituere obligat
nō dico premiū suū: sed cōmoditatē quā ide
consecut⁹ est: que extimari debet iudicio bo-
ni viri: fm Jo. an. in regula. p̄ctū. de re. iu.
lib. 6. Si p̄o quera⁹ cui tale restitui debet.
Rōde qz debet pauperib⁹ erogari nō illi q̄
iust ad molendinū: qz in nullo ppter hoc fuit
grauat⁹. Preterea ille qui dedit mutuū p̄n-
cipaliter. ppter lucrū vsurā mentālē cōmū-
sit extra de vsuris. c. p̄sultit. ppter qz ea q̄ ex
inde recipit retinē nō pōt: qz p̄ legē dñs fecit
q̄ L. uc. 6. ait: Mutuū date n̄bil inde spe-
rantēs. Insuper r̄ ille qui ppter mutuū p̄e-
miū dedit: rebabere nō pōt: quia id a se volū-
tarie abdicauit. ppter ea pauperib⁹ erogan-
dū ad hoc extra de homicidio. c. sicut dignū
qz de vsu. c. cū tu. r̄ c. nō sane. i. q. 6. l. 2.
p̄o restituenda res aliquādo accipit cū cul-
pa dantis r̄ nō accipietis: puta qz mala intē-
tionē dedit: tñ accipiens bona intētionē ac-
cipit: sicut cōtingit sepe de furibus r̄ raptori-
bus r̄ vsurarijs qui ex vanitate r̄ pompa fa-
ciūt elemosynas: ecclesias cōstruūt: r̄ totā ca-
pellas r̄ silia de ip̄ie acq̄sitis nō satisfacciēdo
de certis: r̄ tunc distinguendū est. quia si id
qz extitit datū fuit in potestate dantis r̄ re-
dit. p̄ luxuria v̄l cā impia: s̄ recipiēdo recipit

potest. **P**rimo accipitur cum iniuria vni? ut puta cum vxor committit adulterium propter pecuniam: tunc debet huiusmodi mulier secrete talem pecuniam restituere viro suo: cuius etiam doti perdat et viro applicanda sit extra de iuramento. c. olim. Si autem aliqua soluta mulier sciēter recipit pecuniam pro adulterio ab alterius marito: talis pecunia restitui debet vxori in cuius iniuria data est. **S**ed et vir et mulier sunt ambo matrimonio astricti: et propter pecuniam alter in alterum cadat: qui pecuniam recipit: illam compari suo restituere obligatur: quia plus iniuriā compari suo quam alieno: licet in hoc vtrique patiantur iniuriam. Item si quis hominem pro pecunia occidit talis pecunia heredi interfecti restitui debet. **S**ecundo autē accipitur cum iniuria plurium sicut contingere solet de officiali alicuius domini seu civitatis: qui si aliqua recipit predicto modo restituere debet ipsi domino seu communitati: quia in eius iniurias talis pecunia recepta est. **T**ertio quoque contingere potest quod res accipitur cum iniuria alicuius ecclesie: et tunc illi ecclesie dari debet in cuius iniuria recepta est. extra de summo. c. de hoc autē. ubi mandat pecuniam dari ecclesie: que simoniace recepta est. **A**d quod perbatur ibidem. in. c. audiuimus. et in. c. consule. re. 17. q. 4. c. si quis iatrio. 27. q. 1. c. si quis rapuerit. Similiter qui accedunt ad infidelium civitates cum mercibus prohibitis: lucrum quod inde habuerunt secundum quosdam exponere debent in subsidium eorum qui pugnant pro fide: vel qui capti sunt inter infideles: tamen secundum alios hoc est consilium non preceptum: licet restituere teneantur tale lucrum convertendo in pias causas. **E**t sic patet pars secunda.

Pars tertia huius sermonis in qua declaratur quanta prudentia et discretione aliena restitui debent.

Tertio in isto sermone videndum est quod aliena restitui debent. **T**riples enim discretio siue prudentia observanda est. **P**rima in precijs. **S**ecunda in re medijs. **T**ertia in indulgentijs. **I**n prima discretio est in precijs observanda. i. que pro rei restitutione ponenda sunt: circa que est sciendum: quod si ille cui res restitui debet tantum

disset quod reddens plus expenderet in faciēdo rem reportari quam valeat: ita quod res non facilius perveniret ad illum cui deberet: tunc non oportet eam mitti: sed restituens triplici remedio uti potest. **P**rimū est quod expectet personam cui reddi res debet: si quando credat habere: vel si spes est quod per mutuum possit ei transmitti etiam expectandum est. **S**ecundū remedium est quod interim quod expectat predictos rem illam apud alios a se reddendam vel mittendam reponat. **P**ensande tamen sunt circumstantie rei. **M**axime si parva esse possit quantitas ipsius rei reddende: et tam diutius et largus ille cui restitui debet quod ei transmitti non oportet: sed esset pro illius anima pauperibus dispensanda. **T**ertium remedium est: quia quando multum probabiliter presumitur creditorem non esse amodo redditurum: necesse amplius opportunitatem mittendi debet pro anima creditore pauperibus dispensari. **E**t hoc nisi reddens timeat quod si creditor ipse rediret posset in foro iudiciali ab ipso id repetere et revocare. Si tamen creditor propinquos habet debet eisdem res illa satisfieri secundum consuetudinem: quia presumitur lege nature quod talis magis vellet restitutionem propinquis suis fieri quam alijs. **I**n secunda prudentia siue discretio observanda est in remedijs. **N**am si reddendo predicta pericula infamie: scandalorum: mortis corporalis: et culpe mortalis vitari non possunt: triplici remedio in restituendo prudenter homo uti potest. **P**rimo scilicet restituere per seipsum: scilicet ponendo in creditore capsum vel domum caute et prudenter rem sibi ablatam: vel tantum de suo quantum expostulat satisfactio iusta: ita tamen quod verisimiliter credatur: quod non veniat ad alterius manus. **S**ecundo remedio utendum est: scilicet satisfacere per intermedium: ita tamen caute quod creditor nesciat rebitorem: nec etiam causam pro qua id sibi restituit: et talis intermedium sit fidelis: unde debitor bene videat cui reddenda tribuat. Si enim nuncius sibi retineret illam: debitor talis non esset propter hoc absolutus: quia dominus catus semper remanet dominus rei sibi ablata. **A**veant etiam qui habent incerta distribuere pauperibus ne dent illa questibus et cerataniis: sed potius distribuane

hospitatib⁹ pauperib⁹ ⁊ infirmis. 3.º remedio
utendū est qđ est satisfaccere p donū. Nam
si predicta pericula aliter vitari non possunt
sufficit qđ satisfacciat ei p donū: sic tamē qđ ex
ipso modo donandi debitoz nullam gratiaz
inde reportare intendat: quin poti⁹ si aliter
posset preeligeret illud reddere per modum
solutionis: aliter enī non sufficit eis satisfac-
tio talis doni. **Tertia prudentia siue di-**
cretio est in indulgentijs. Circa qua ponit
tur ista regula sū quosdā: qđ omne debitoz
quod a creditore indulgere libere pro reddi-
to: vel soluto habet. Sed advertendum qđ
ad hoc qđ ista indulgentia sit grata apud deū
aliqua requirunt ex parte indulgentiam re-
quirentis siue postulantis: aliqua ex parte
indulgentiā largiētis. **Primo ex parte in-**
dulgentiā postulantis bec tria necessaria sūt
Primo. s. qđ iuxta posse creditori satisfacciat
corde. i. qđ cordialiter velit satisfaccere. Ma-
gis cor quod gloriat ex voluntate aliena haben-
di ⁊ possidendi vel retinendi aliena ex vo-
luntate aliena satisfaccienti. Secundo qđ ei sa-
tisfacciat ore. i. p se vel per interpositā perso-
nam se offerendo ⁊ dicendo aperte satisfaccere
velle iuxta posse. Tercio qđ ei satisfacciat
opere. i. iuxta posse ⁊ sine aliqua fictione rez
restituendā in manib⁹ creditoris ponēdo.
Secundo ex parte largiētis indulgentiā
necessaria sunt ista quatuor que dicta sunt
in prima parte huius sermonis. s. qđ talis in-
dulgētia siue remissio nō fiat ex metu: sicut
indulgētia atq; remittere solent subditi ter-
rarū dominis aut quibuscūq; potentibus.
Secundo qđ non fiat ex verēdicia: sicut ple-
rūq; p furarijs fieri solet: quibus creditores
ex verēdicia moti partē vel totū remittūt.
Tercio qđ non fiat ex desperatione. Nam ple-
riq; remittunt partē vel totum: quia de sol-
vendo desperant. Quarto qđ nō fiat aliqua
spe tēporali vt dictū est vbi supra: vt ergo
debitoz sit apud deū de huiusmodi remissio-
nibus bñ tutus debet sic soluentem exequi
quātū. s. ex parte sua. aut se ad istam ita dis-
ponere qđ sibi constet tam ex suo firmo ppo-
sito ad reddendū si creditor remittere nollet
qđ de debiti libera ⁊ gratuita remissione sen-
tatione facta ab eo cui debetur: quod tunc
clare cognoscit si pecunia siue malicia et fi-

etione vel sufficiens pignus libere ponat in
manibus creditoris: aut sit instrumentum
obligatorij ⁊ condigna cautio: vel cum me-
diante aliqua persona religiosa sit volunta-
ria ⁊ libera concordia inter debitoz ⁊ credi-
tozem: ita qđ nulla de precedentibus condi-
tionibus adsit: tunc remissio ista grata ē co-
ram deo ⁊ hominibus: ita qđ concedatur pec-
catori gratia in pñt ⁊ glia i futuro. Amen

Peria tertia post dominicā palmarū de
obligatione cōmunionis sacratissimi corpo-
ris christi. Sermo. 85.º.

Amite hoc

est corpus meū. Scribū-

tur bec verba Math. 14.

Appropinquantē frā-

charissimi ad hoc sacra-

mentū festum resurrecti-

onis domini nostri Jesu christi: in quo so-
lent omnes fideles ⁊ debent sū statutum ⁊
preceptum sancte matris ecclesie suscipere ⁊
cōmunicare eximij sacramentū eucharistie
quod si quis facere nō disponit non est vere
penitens nec contritus: quia male disposuit
⁊ ad sacramentū penitentie fictus accedit.
Qua ppter in isto nostro opere ⁊ peniten-
tia sepius nominato congruū videtur his
dieb⁹ ⁊ ista sacra cōmunionē ptractare: ab
eius obligatione ad quā hoc tempore tenen-
tur fideles inchoando: de qua possunt intel-
ligi verba christi proposita apostolis ⁊ oi-
bus fidelibus dicentis: Sumite hoc est. ⁊c.
Sed advertendū est sū sententiā catholi-
corū doctorū: qđ inter fideles diversi diuer-
simode ad hoc sacramentū obligant. Ali-
qui enim obligantur illud spūaliter ⁊ sacra-
mentaliter sumere ⁊ cōficere: sicut sacerdo-
dotes qui toties obligant cōmunicare: quo-
tiens ab eis fit cōsecratio vt habetur ⁊c.
dis. 2. c. relatum. vbi dicitur. Quale erit sa-
crificium cuius nec ipse sacrificans parti-
cipe esse dignoscit: quasi d. Non est com-
pletū sacrificiū. Hoc patet ex ipso domino
qui instituēdo hoc sacramentū nō solū pa-
nē cōsecrat sed sumpsit cōsecratū: ppe igit
efficaciā sacramēti qđ cōpletur in sumptione

sacramentali illic
ppter etiā signū
sūprie de sacra-
mentis
tenent
inquit
dñi frā
lice i ore fidelū
poris in cruce in
guinis effuso
ganē solū illud
⁊ aliq tpe venera
festinus pceptū
uote: sicut cōfida
parz ⁊ cōf. dis. 2.
sed ⁊ hoc tractat
Aliqui obligan-
amādū: sicut in
nietes qđ bñ fac-
do pñt habere co-
spūaliter: ⁊ sacra-
mentū qđ sepius p-
puenerint. De q
res tria cōsidera-
obligatōe. 2.º
3.º est ⁊ nō cōfi-
Hars prima
deleg quon qñ co-
2.º
necessari
epi. C.
pmitte dñi sū
pler est māduca-
distinctio sumit
dispositione sum-
le dispositi: ⁊ bi-
bñ ⁊ bi spūaliter
quidā suscipiūt
liter ⁊ corporaliter
spūaliter suscipi-
mēto: qđ duplici
eramentū: quaz
duplex est bap-
Māducatio igit
tione bñ ⁊ cibi.
in pñt ad redim-
Māducatio vo-
in hoc articulo
re ei qđ cogitat
incorporat refectio
solū māducat
talis māducatio

sacramentali illicitū est cōsecrare sine sūptide
ppter etiā signū bui? sacramēti qd expmif
i sūptide sacramentali b sacerdotes efficere
debent iū Aug². de cōse. dīf. 2. c. dū frangit.
inquit: Dū frangit hostia: dū sanguis ex ca
lice i ore fidelīū sumit: qd aliud qd dñici cor
poris in cruce imolatio eiusq; de latere san
guinis effusio designat? De ibi. Aliq; obli
gant solū illud credendo spūaliter sumere:
7 aliq; tpe venerari 7 honorare: sicut i dieb?
festinis pceptū est ab ecclia missā audire de
uote: sicut cōs fideles legitime nō ipediti p
te cōse. dīf. 2. c. missa 7 c. oēs fideles
sed de hoc tractabit alibi i tractatu de missa
Aliqui obligant ad hoc sacm credendū 7
amādū: sicut sūt fideles se int infideles inue
niētes q bui? sacramenti nec misse nullo mo
do pnt habere copā. Aliqui obligant illud
spūaliter: 7 sacramentaliter sumere. s. xpiani
utriusq; sexus postq; ad ānos discretionis
puerint. De quib; in isto sermone tractan
tes tria cōsiderant. Prīmū ut coionis
obligatiōe. 2ª erit de coionis exceptuariōe.
3ª erit de nō coicantiū dānatiōe.

De prima sermōnis in qua declarat si
deles quicq; qñ coicare obligent.

Primo igit in isto sermōe qñ vtrū
necessit ad salutē māducare corp?
xpī. Ad quē dubiū declarationē
pmitte dū ē fm magist^r in. 4. dīf. 9. Qdō
plex est māducatio: spūalis: 7 corporalis: que
distinctio sumit a triplici pncipio. Prīmū a
dispositione sumētiū: qz quidā accedūt ma
le dispositi: 7 bi māducāt sacramentalitē: qdā
bñ 7 bi spūaliter 2ª sumit qmō sumēdi: qz
quidā suscipiūt ore corporis: 7 bi sacramenta
liter 7 corporaliter. Quidā hō ore cordis 7 bi
spūaliter suscipiunt 3ª sumit ab ipso sacra
mēto: qz duplicē habet rē. s. sacm: 7 vīm sa
cramēti: quāz vna pōt recipi sine altera: sic
duplicē est baptisū. s. fluminis: 7 flāminis.
Māducatio igit spūalis attēdit i recogita
tione bui? cibi. s. carnis xpī p nobis expōsite
in pēctū ad redimēdū: 7 in cibū ad reficiēdū.
Māducatio hō corporalis siue sacramentalis:
in hoc attēdit dū recogitans charitātē amo
re ei qd cogitat iūgit 7 sic incorpōf: 7 dum
incorpōf reficitur 7 magis assimilāt. Qd si
solū māducāt actu sine charitate 7 deuotē:
talīs māducatio solū est corporalis: sacramē

talio: si. s. ut sacm suscipiat. bec fm Hong.
in. 4. dīf. 9. ar. l. q. i. 2^a 7 3^a in corpore qdāb.
Dicēdū igit ad dubiū fm Alex. de al. in. 4.
pre sume i tractatu dē eucharistia. De loquē
do de māducatiōe sacramē tali hoc sacm nō
est sacm salutis qñ est ex sua pmaria insti
tutiōe: sed si ē: hoc ē de mandato supaddito:
pbi grā. Ecclia cōstituit ut fideles cōmuni
cent semel i anno 7 i morte: qd si q; negligit
nō est sine cōtēptu 7 peccat mortalitē. Qd si
dicat Jo. 6. vñ. Nisi māducaverit ca. si. bo
7 bi. ei? sanguinē nō ba. vi. i vobis. Rūdeq;
fm dictū Alex. qd hoc intelligit de mandu
catiōe spūali que ē p fidē vt dictū ē: sine qua
nemo adult? saluat: 7 sic intelligit illud Jn
no. Necessario māducād? ē agn? ut a vastā
te angelo ptegāmur. s. de māducatiōe spūali
fm euāgelii: 7 sacramē tali fm institutiōne
ecclie qñ Aug². li. 2^a. de pbiis dñi sermōe. 7
de māducatiōe spūali ait: Noli parare san
ces 7 cor. Et ex pte. dī. 2. c. vt qd paras. idē
ait: Et qd paras dētē 7 vtrū? Rede 7 mā
ducasti. Credere enī in eū hoc ē panē 7 vi
nū māducare. Qui credit in eū māducāt eū
Er in epistola ad Bonifaciū episcopū idē
ait: Nulli aliquatenus debet esse ambiguū
vñ quēq; fidelīū corporis 7 sanguis dñi tūc
esse pncipē: qñ in baptisinate mēbrū effici
xpī: nec alienū ab illi? panis calicisq; cōsola
tīōe: etiā si aūq; panē illū comedat calicēq;
bibat de hoc seculo migraverit i vnitātē cor
poris restitut? sacramēti qppe illius parti
cipatiōe 7 bñficio nō priuat: qñ se habē qd
illud sacm significabat inuenitur. Hecille.
Attamē qz christ? sacramentaliter redit illō
sacm aplis suis dī. Matth. 26. Hoc facite
in meā cōmemoratiōe. Matth. 26. Hic vñ
lissimū vt etiā fideles oēs: nō solū spūaliter
sz etiā sacramentaliter illud coicarent. Ad qd
co apli in pmitiua ecclia statuerunt oī die fi
deles coionē bui? sacm pcpere qñ feruor fl
dei flāmescebat: 7 deuotio sanguinis christi
iesu recēter effusū in fidelīū mētib? buliebat:
vnde Calixt? papa. de cōse. dīf. 2. c. ptracta
sic describit. De acta cōsecratiōe oēs coicēt
q noluerint ecclesiasticis carere liminibus.
Sic enī etiā statuerūt apli 7 scā romana te
net ecclesia: s. frige scēte charitate b statuti
abrogatū est. Ad hūc queret? Matth.
pediat coicare singulis dieb?: qz videt q sic

Si enim bō efficit dignior q̄ erat ex vnico ac-
cessu si digne accedit: q̄ digni⁹ accedit q̄n se-
cūdo vadit q̄ q̄n primo accessit: hoc dico si
nō sit defect⁹ in p̄paratiōe ex pte accedentis.
**Ad 7 Ambro. p̄l. re sacris ait: Panis q̄ti-
dian⁹ est: accipe quotidie qd q̄tidie tibi p̄sit.**
**Ad hoc r̄ndet fm Bona. 7 Alex. re al. vbi
s. Qd hoc q̄stio determināda ē habita cōsi-
deratiōe ad fidē 7 deuotiōe accedentis. Vi-
eni ex cōtinua deuotiōe 7 desiderio cōtinuo
re assequēdo effect⁹ bñi sacramēti aliq̄s sin-
gulis dieb⁹ accederet: estimo q̄ valeret sibi
frequētia bñi sacramēti: 7 sic intelligit illud
argumētū. Si etiā ex timore sue indignita-
tis frequētē cōsisteret estimo q̄ illa reuerētia
7 timore p̄ficeret. Propter hāc distinctionē
dixit: **Aredo dixisse Aug⁹ re cōse. di. z. c.**
quotidie. Quotidie eucharistiā coionē acci-
pere: nec laudo nec vitupo. Nec laudosi nō
est p̄tinua deuotiō: nec vitupero si adsit ex b̄
maior deuotiō. Nā pōt esse i bonis sacerdo-
tib⁹ q̄ quotidie coicare generet fastidiū: 7
ppter familiaritatē 7 assiduitatē etiā inde-
notiōnē: 7 tūc si aliq̄s hoc sentiat: laudabile
est q̄ se abstinēat aliq̄n a coione 7 celebrati-
one: vt postea in eo augeat deuotiō 7 reuerē-
tia. Pōt etiā esse q̄ in aliquib⁹ ipsa frequen-
tia augeat deuotiōnē 7 reuerētiā: 7 tūc lau-
dabile est q̄tidie accipe. **Ubi ibidē seq̄r Aug⁹**
in p̄llegato. c. quotidie. Dixit quispiā non
q̄tidie accipiendā ē eucharistiā: alius affir-
mat quotidie: faciat vn⁹ quisq̄ qd fm fidei
sua p̄e credit ēē faciendū. Neq̄ enī litigau-
rūt infra se: aut quisq̄ eorū se alteri p̄posuit
Zache⁹ 7 ille centurio: cū alter eorū gaudens
i domo sua suscepit dñm. Alter autē dixerit
Dñe nō sum dign⁹ ut intres sub tectū meū:
ambo saluatorē honorificātes q̄uis nō vno
modo: ambo petis miserā ambo miām cōse-
cuti. Et nota q̄ illud dictū Ambro. de p̄se.
p̄l. z. Si quotiē sc̄p effundit sanguis xp̄i
in remissionē peccōrū effundit: tēto merito q̄
sp̄ peccō sp̄ medicinā accipe. 7c. sic intelligit
De tēto me sp̄ p̄stare habile ad accipiendū. vñ
alibi idē Ambro. ait. Accipe q̄tidie qd q̄ti-
die tibi p̄sit: sic viue vt merear q̄tidie accipe
Hecille. Erga p̄z q̄ cōgrue illud recretū de
q̄tidie coicando abrogatū ē. Et id rōne p̄di-
cta statuit postea ecclia vt oī die dñico coio-
nē accipiant fideles q̄n in p̄dicto. c. q̄tidie.**

postq̄ **Aug⁹ dixit: quotidie eucharistiā ac-**
cipere nec laudo nec vitupo. Sequit⁹ oībus
tñ diebus dñicio coicandū horroz: si tamen
mēs i affectu peccādi nō sit. Hecibi. U
onit dubiū: vñ magis expedit frequēter
ad sacrā coionē accedere: q̄ q̄n sp̄ cessare ob
reuerentiā sacramēti. Ad hoc r̄ndet Alex.
vbi s. Qd p̄ se loquendo magis expedit ali-
cui digne accedere q̄ expediat eidē cessare:
q̄uis occasionaliter magis expediat cessare
ad tēpus cā maioris deuotiōis vt dictū ē.
Dicendū ē sine p̄iudicio q̄ simpliciter ma-
gis vir sc̄s in accedēdo frequētē q̄ in cessā-
do q̄n semp. Et rō huius multiplex est. Pri-
ma 7 potissimā est affectus effectus facit.
Alia ē diligens p̄paratiō accedēti: quia
q̄tūcūq̄ sit p̄fectus q̄n intēdit accedere p̄-
parat se vt digne accedat: put sustinet bñā
na fragilitas vñ infirmitas. 7c. est cōfidētia
diuine bonitatis quā multū acceptat domi-
nus: Hicissimā ait Alex. q̄n aliq̄s con-
siderat magnitudinē bñi sacramēti: et ex
hac cōsideratiōe mouet motu reuerētiē 7 ti-
moris ad cessatiōnē: q̄. cessat: 7 q̄n habita
cōsideratiōe cōfidēs re bonitate diuina 7 mi-
sericordia p̄parat⁹ accedit: q̄ meret tantū
hac p̄fidentia 7 p̄paratiōe quātū illa reuer-
entiā 7 timore. Et ideo q̄ tūc tēporis vige-
bat ad bñc memoriā passionis in cordib⁹ fi-
deliū: q̄uis nō ita sicut in primitiua ecclia
oī die dñico statuti erat coionē accipere vt
dictū est. s. 7c. quia quāto magis elongati
sūt a tēpore passionis: 7 tanto etiā plus re-
frigit memoriā passionis i cordib⁹ fideliū
statuit postea ecclia tñ ter in anno coicādū
.s. in paschate: natiuitate dñi: 7 penth. p̄n d.
cōse. di. z. c. si nō frequēt⁹. Fabian⁹ papa
ingit: Et si nō frequēt⁹ saltē ter in anno oēs
coicent: nisi forte q̄s maiorib⁹ q̄busdā crimi-
nib⁹ ip̄cdiat: in pascha videlz penth. 7 nati-
uitate dñi. 7 in. c. seculares. ibidē scribitur:
Secularesq̄ i natali dñi: pascha: 7 penth.
nō coicauerint catholici nō credant: nec inē
catholicos babeant. Hecibi. 7c. q̄ sup̄biū
dauit malicia cbaritas adeo frigefacta ē: q̄
ad bñc solū finitū venim⁹ q̄ i paschate tñ:
7 in morte obligamur peccelle cōstitutionē
sac̄m eucharistiē sumē. Sicut p̄z p̄ Anna.
et iū re p̄. 7 re. c. omnis. vbi dē. 7c. vñ
sep̄ fidelis: postq̄ ad auos discētiōis puenē

rit: oīa sua solu-
lier p̄fiteat. 7c.
pascha eucharistiā
sacerdotis p̄filiū
pus ob ei⁹ p̄ceptō
le. Si q̄n tñ volu-
it. p̄bēd⁹. 7c.
bñ. In cena dñi
ptio negligit: q̄
lib⁹ exceptio iis q̄
bibitū est p̄p̄dē
stratū etiā p̄nit
corporis 7 languis
Hecibi. Canon
vbi s. ar. 6. q. 1.
cessē coicare nū
coionis putis ē
de p̄ditiō p̄tinua
nālis calozis: q̄
sumere ad restau-
p̄ditiō continua
corruptōe capitis
circa exteriora fla-
ritatiū: feruoris
sac̄m: p̄ cū sc̄s
nutrimentū: ne p̄
esset restauratio
ceret sp̄ali. Et
Dars secūda
pri a p̄e
Ecclia vñ
p̄ceptione
fm Alex. non ē
amētib⁹ 7 vñ rō
p̄p̄nō ē coicandū
7 sc̄tib⁹ discern
aliū 7 p̄parare se
deuotice sumat.
frensi vel furia
lū. p̄p̄p̄nterea
nū q̄n p̄tingeret
C. 7c. bñc sc̄m
p̄timate p̄turb
purgatiō: vt vol
obseruat qdā be
ad hoc q̄ aliquis
esse ē q̄ sit virtu
eaz 7 q̄n ad ali
uerētiā excitant
curet in parulū
grandiū. fm fid

rit: oia sua solus pcta saltē semel in āno fide-
liter p̄fiteat. rē. suscipiēs reuerētē ad min⁹ i
paleba eucharistie sacm: nisi forte de ppriū
sacerdotis p̄silio ob aliquā cām rōnalē ad rē
pus ab ei⁹ pceptōe duxerit abstinentiū. **Peccil-
le.** Si q̄s tū voluerit coicare in cena dñi: nō
est p̄hibēd⁹. **Mā. rē. p̄. d̄. z. c.** in cena scri-
bis. In cena dñi a q̄busdā eucharistie p̄ce-
ptio negligit: q̄ qm̄ in eodē die ab oib⁹ fide-
lib⁹ exceptis ijs q̄b⁹ p̄ grauib⁹ criminib⁹ in-
bibitū est p̄cipiēda sit ecclesiastic⁹ vsua temō:
strati: cū etiā penitētes eadē die ad p̄cipiēda
corporis ⁊ sanguinis dñi sacra recōciliētur
Peccil. Concord. in bis. Bona. ⁊ Ric. in. 4.
U. l. z. ar. 6. q. i. Addētes q̄ q̄nis nō sit ne-
cesse coicare nisi semel i āno: tū frequentatio
coionis p̄tilis ē: q̄ sicut i corpe sit q̄s qdā
dep̄ditio p̄tinua nāli b̄biditatis p̄ actionez
nālis calozis: q̄ de cā oportet pluries cibum
sumere ad restauratiōē dep̄ditionis: ne de-
p̄ditio continua mortē inducat. **Peccum.** ex
corruptōe p̄cipiscētie i nobis ⁊ occupatione
circa exteriora fiat dep̄ditio deuotiōis ⁊ cha-
ritatiui seruois: tētem⁹ pluries suscipe hoc
sacm: p̄ cui⁹ susceptionē causat i aia sp̄iale
notrimētū: ne p̄ nimia dep̄ditionē si non ad
esset restauratio paulatim ad mortē p̄du-
ceret sp̄iale. Et sic patz pars prima.

**Pars secūda in qua declaraf q̄ sunt exem-
pti a p̄ceptione coionis.**
Secūdo vidēdū ē q̄ nō obligant ad
p̄ceptionē coionis. **Primo.** eniz
Sm. Alex. nō ē sacm illud dandū s̄ultra ⁊
amētib⁹ ⁊ vsu rōnis oio carētib⁹: q̄ corp⁹
xpi nō ē coicandū nisi habētib⁹ discretione⁹
⁊ sciētib⁹ discernere inē b̄uicib⁹ celestem ⁊
aliū ⁊ p̄parare se aliā mō: vt cū reuerētia ⁊
deuotice sumāt. **Alib⁹** aut q̄ ita agitantur
frensi vel furia q̄ verbis ⁊ factis in cōtume-
liā p̄p̄nter creatoris nullo modo dandū ē
nisi q̄ p̄tingeret eos batre lucida in eualla
**Ex hoc sacm nō ē dandū puilis: ⁊ si i ba-
ptismate p̄tutib⁹ p̄datis ⁊ ab oī macula p̄ti
purgatis: vt voluerūt aliqui: ⁊ etiam hodie
obseruāt qdā heretici. Quia pp̄ fm. Alex.**
ad hoc q̄ aliquis digne sumat corp⁹ xpi ne-
cesse ē q̄ sit virtutib⁹ p̄datus q̄tū ad habet
eaz ⁊ q̄tū ad alia que eū ad deuotiōē ⁊ re-
uerētiā excitant: ad q̄ requirit vsus rōnis q̄
caret in paruulis. **U. Aug⁹.** ait. q̄ oib⁹ iste
grandiū. s. in fide: paruuli aut ⁊ si babeant

habitū fidei ex gratia baptismali: vt dictuz
est: nō tū dicendū sunt grandes in fide. **Qua-
propter fm. Alex.** tria p̄sideranda sunt i par-
uulo ad hoc vt cōmunice ei hoc sacramen-
tū. **Primo.** cōsideranda est puerietas: vt sit
s. x. xl. xi. annor. **Secundo.** p̄sideranda est
discretio. **Puiscim** puer discretiois iudiciū
bateat: ⁊ maxime q̄ discernat differētiā
inter hoc sacramentū ⁊ cōmunē panē: non
est inducendus ad sacram cōmunionē. **U. l.
enim Aug⁹.** rē. p̄. d̄. z. c. non autē. rē. p̄.
ferētia istius panis sic. **Nos** autē sub sp̄e pa-
nis ⁊ vini quā videmus res inuisibiles. i. car-
nem ⁊ sanguinē bonozam. q̄. d. ad hoc ē ne-
cessaria magna discretio. **Tertio.** p̄sideranda
est in puero deuotio. **Nam** si in eo appareat
q̄ cū deuotione suscipiat sacra cōmunionē
ducendus ē ad illam. **Sed** multi sunt xpiani
qui quolitet anno cōmunionē accipiūt: sed
alios quos ad illā inducere debent nō indu-
cunt. **U. l. Unde** sciēdū est q̄ quolitet pater fa-
milias ex p̄cepto diuine ⁊ fraterne charitatē
⁊ similiter mater familias tenent nō dico co-
gere sed rōnabiliter inducere filios ⁊ filias
quātūlibet de sua familia ad sacra coionem
suscipiēdā: saltē semel i āno. **Rōbuis** est
q̄ debent diligere primū suū sicut semet-
ipsos. **Per habet. Mat. 22. Et Luc. x.** Im-
mo nō solū ex hoc p̄cepto tenent ad hoc in-
ducere illos: sed etiā q̄ diebus p̄ceptis au-
diāt missas: scilicet festa: p̄fiteat p̄cta: ieiun-
ent sicut obligant. **Hinc ecclesiastici. ⁊ sapiē-
s p̄cipit di. Filij** tibi sūt erudi illos: ⁊ ierua
eos a puericia eoz. rē. Et sic patz pars secūda

**Pars etiā ubi ponūt p̄ne quas incurrūt
nō coicantes semel in anno.**
Etia ad roboratiōē p̄dictorū scien-
dū ē q̄ q̄ saltē semel i āno nō coicāt
b sacro eucharistie multas penas incurrunt.
Primo eni ei⁹ dīdū ob ingressu ecclie sic
p̄dicto. c. ois. ubi p̄dicta p̄ba seq̄. **Alio**
quin ⁊ viuens ab ingressu ecclie arceatur:
⁊ moriens ecclie s̄tica careat sepultura. **Et**
rē. p̄. d̄. z. c. si quis. **Si q̄s** intrat ecclesiam
dei ⁊ sacras scripturas audit: ⁊ pro luxuria
sua auertit se a coione sacri: ⁊ in obseruādiō
mysterijs declinat cōstitutā regulā discipli-
ne: istū talē p̄iciendū de ecclie catholica
decernimus esse donec p̄nias agat: ⁊ ossidat
fructuz penitentie sue: ut possit cōmunionē
p̄cepta indulgētiā p̄mereri. **Peccil. Posti**

astit dicit qd si pbyz bz aliqz parochianu
vputa fornicariu publicu: vl adulteru: vl
tenete odia: vel homicida: vl usurariu: vel
ponete dissensiones discordias vlcantatoze
vl blasphemiu: lufore: aut prialē. primo illum
arguat opportune. s. monedo. 2. oportune
s. suspendedo 7 intercededo. 3. aut crescite
cōtamacia excoicet illu vl supiori tñuicet.
Ar. ad hoc. 22. q. 5. c. pceptu. Si at nō pos
sent bec comode fieri. ppter multitudinē vl
ppter ptatē boiuz: eos verbis quātū pōt sa
cerdos vl plat moneat 7 creat 7 qtu ē in se
qēqd pōt faciat vt aiām suā saluet. Bec qsi
oia notat glo. ibi. c. ad audiētiā extra de spo.
Etat. super hoc pōt haberi. 2. q. i. c. mulci.
22. q. i. c. predicādū. 7. 2. q. 3. c. itaq. 7. c.
tā sacerdotēs. **Ar.** tales pvari debēt ecclē
sastica sepultura si sine coione absq signis
pnie decederēt: vt in. c. oia aperte patet. **De**
q. b. **Hic.** 22. scribit. Sepultura asini sepe
licet. **Ar.** si tales i ecclēstica sepultura sepe
ri cōtingeret ad cumulu eoz dānationis cēt
Uñ. **Grego.** 13. q. 2. c. quos graua. talie in
quit. Quos graua pctā tēpmūt ad maiore
cumulu eoz dānationis poti? q ad absolu
tionē eoz corpa in ecclēis ponunt. **Et.** intelli
git hoc fm vnā glo. qñ ipsoz dispositione id
factū est. **Et.** si ibi sepulsi sūt debent exbūari
qñ eoz ossa ab alijs secernt pñt: vt habet ex
te sepulchris. c. sacris. 7 cimiteriū: siue ecclē
sia recedat iāda ē extra de pse ecclē. c. pfulu
ti. **R.** dicit bozū est: qz deuote sepulture offi
ciū bone fidei testimoniu ē. 13. q. 2. c. nō exti
memus. **Uñ.** ne clerici sint falsi testes. pbi bē
tur inesse sepulture aie ipenitētijs extra de
rap. c. 2. **Uñ.** semel in anno nō coicātes pri
uari debēt fideliū oīone: si absq signis pnie
decedūt: vt q. b. fm **Bona.** in 2. dis. 43. lo
quū **Io.** 5. c. pme canonice lye di. **Et.** pctm
ad mortē: non dico vt p eo qz roget. **Et.** hoc
idē phibet extra de statu monachoz. c. p. 7. c.
sup qd. **Et.** extra de fur. c. 2. **Et.** 13. q. 2. c. p
obediētijs. **Uñ.** **Grego.** talie ait. Quāuis pec
catis oīs subiaceam: pgruit vt sacerdos p
mortuis catholicis memoriā faciat 7 in ce
dat: nō tñ pimpijs qñis pñant fuerint tale
qd agere licebit. **Et.** pfirmat hoc idē. 23. q.
5. c. placuit. **Uñ.** priuant tales nō coicātes
merito pfectionis obediētijs: **Uñ.** q cōfessus
est semel i āno: 7 nō fuit disposit? fm obliga

tionē pcepti suscipe corp? pñt: pfectio ei? nō
valet: 7 iter pñteri 7 satisfacere obligat fm
sniaz varioz doctor: vt p3. s. i tractatu de
pfectione. **Ar.** **Adcirco.** q ad min? semel i āno
corp? dñi nō suscipit multū dolere debet pro
pter. 7. cās. **Primo.** rōne diuine offensionis
Uñ. de illis q nō receperūt discipulos pñt dñ
Luc. 11. **Ar.** me dico vobis: qz sōdome remis
sus erit in die illa q illi ciuitati q nō recepit
vos. Si eni tātū offendit deū q nō recipit di
scipulos: quātū offendit ille q nec ipsū xpm
vult recipere: pñt q **Jo.** p. scribit. **Ar.** pñt
nit 7 sui eū nō receperūt. **2. rōne.** indisposi
tōis. **Quidā.** eni sibi applaudūt di. **Qd.** me
li? ē corp? pñi nō sumere q indigne coicare:
licet eni hoc sit verū: qz nō est bonū sumē pa
nē filioz. i. iustoz: 7 mittere camb? i. peccā
tozib? **Mat.** 15. **Ar.** si tales debent rebamen
ter cōtristari q sint sicut canes: 7 receptacu
la imūditie: q debent esse tabernacula grē
iuxta illud **Ps.** 8. **Uñ.** est qñ tabernacu
lū imūdū in natiōib? **3. rōne.** fraudatiōis.
Magna. eni vtilitas seq? digne coicantib?
iuxta illud **Jo.** 6. **Quimāducat.** hūc panes
viuet i eternū: q vtilitate fraudat q nō vult
coicare. **4. rōne.** subiectiōis: qui eni perseue
rat in pctō subiect? diābōlo: 7 expellit xpm
nō coicando: quia nō vult ipsū in se regna
re: cui? pñtia est nobis cā salutis exēplo **3a.**
ebet in domū suā xpm recipiētis. **Qua.** pñt
audiuit hodie sal? hūc domui a deo facta ē
Luc. 14. **15. rōne.** dilectiōis: volēs eni xpus
relinqre ecclē 7 toti mundo memorabile si
gnū amoris sui ad nos dixit illud **Mat.** 26
7. Luc. 22. de cōse. **dis.** 2. c. in xpo. 7. c. itera
tur. **Hoc.** facite in mea cōmemoratiōe. vlt
igit illi q non habet tale memoriale. **Qz.** ad?
est igit xpus vt mūdet corda nra: vt digne pos
sim? coionē accipere iuxta illud ps. **Ampli?**
laua me ab iniquitate mea: **6. rōne.** pteciōis.
Ambulans. eni viāiculosos valde dolet si
nō habet ptectoze: s. qñ habet xpm nihil ei
met iuxta illud psal. **Simby.** i me. vñ. m.
nō ti. m. qñ tu me. es. **Parasti.** i cōspēu meo
men. ad. e. q tri. me **Qui.** eni coicat batet se
ptegētē: 7 in labore itineris reficiētē **vñ.** p.
qbeta inq: **Calix.** meus inebriās q pclar? ē.
2. rōne. exclusiōis: qui eni dñō hospitii ne
gat: merito regni celestis sibi ianua claudif
Unde. **Ln.** 6. **Qui.** me erubuerit hūc filius

dominis et ubi
sua. Principiam
charitatis facit
biscu habitarē i
regnare in futu
Officia quart
dispositione ind
encharitatis. 13

E

charitatis: dilig
qz bñm suscep
7 indispositiōis q
est habere effi
tū bz efficaciam
māducatio aut
charitatis: ergo
spōnit 7 charit
vñōis ē: s. expi
ri: ergo 7 13. q.
ri ab inuolūme
tēptu: q fit vt b
nō possit. **Uñ.** ē
mo in q efficiē
gnus p pñtionē
ipsū sacm pñte
fm **Alex.** vñ. a.
lud qd ē res 7 s.
piētī dispō ad s
entis q ē sacri c
corp? cōnitiū sac
disposit ad fun
nitudinē: s. pot
lud rōnib? pñt
habet inuolūm
pus cōnitiū cor
aliquā efficaciam
indurat? ē: 7 in
seueraret in m
vñōis nō s. ter
guinē suū 7 dñi
de te ipso dicit
dētis me 7. **Uñ.**
gne sumētib? e
notabim? **Ar.**

dominus erubescet cum venerit in maiestate sua. Suscipiam ergo fideliter et deuote eucharistie sacramentum ut ipse Iesus qui dignatus nobiscum habitare in presentis seculis faciat nos iteque regnare in futuro in secula seculorum. Amen.

Sermonis quarta post dominicam palmarum. De in dispositione indigne sumendi sacramentum eucharistie. **S**ermo. 86.

Ecce manus traditis me: mecum est in mensa. **Luc. 22.** Misisti in superiorem sermonem fratres charissimi obligationem susceptionis sacramenti eucharistie: diligenter atque solenter attendendum est quod huiusmodi susceptio magis officit peccatoribus quam indispotis quod perficitur: nec aliquando in eis potest habere efficaciam. **Primo** autem hoc sacramentum habet efficaciam mediantem manducatione spirituali: manducatio autem spiritualis non fit nisi mediante charitate: ergo non habet efficaciam nisi in bonis dispositis et charitatem habentibus. **2°** autem hoc sacramentum vniuersis est: si existis in peccato mortali non potest vniueri: ergo **3°** autem huiusmodi susceptio non potest fieri ab iusto sine maxima in gratitudine et contemptu: qui fit ut hoc sacramentum in eo efficaciam habere non possit. **Secundo** est in isto sacramento sicut in baptismo in quo efficitur bonum post susceptionem ipsius dignus per contritionem quam prius non habuit: ita quod ipsum sacramentum posita in ipso efficaciam habeat: quia secundum **Alex.** ubi. **2°** in sacramento baptismi suscipit illud quod est res et sacramentum. scilicet character: unde est susceptio pietatis dispositio ad susceptionem tamen rei. scilicet gratie ablutionis que est sacramenti completio. **Sed** quando aliquis sumit corpus christi sacramentaliter tamen non ex hoc aliquid modo disponit ad summendam rem sacramenti eucharistie plenitudinem: sed potius impeditur in habilitate ad illud rationibus predictis. **Primo** relictum exemplum euidentem habet in iuda. phariseo: qui manducauit corpus christi corporaliter et sacramentaliter: nec tamen aliquam efficaciam ipsi accepit: sed potius magis induratus est: et introiit in eum satanas ut per seueraret in malo. proposito tradendi christum: unde non nos postquam consecrauit corpus et sanguinem suum et discipulis suis tradidit: sed et iuxta de re ipso dixit per prophetam. **E**cce manus traditis me etc. **In presentibus** igitur sermonibus de indigne sumendis corpus christi tres conclusiones annotabimus. **Prima** conclusio dicit aliquorum

dubiorum declaratio. **Secunda** dicit aliquorum conclusionum positio. **Tertia** dicit indigne sumendi qualificationem.

Pare prima in qua ponuntur aliaque dubia declaranda. **Qui** peccet mortaliter comendo. **Primo** igitur in isto sermone circa coram quod indigne sumit corpus christi mouentur tria dubia quorum. **Primum** est. utrum existens in peccato mortali si peccet mortaliter sumens eucharistie sacramentum. **Ad** quod respondet secundum **Bo. in. 4. di. 2. ar. 2. q. 2. 7. 3.** **Et** **Bi** ibidem ar. 2. q. 1. **Et** **Alex.** ubi. **2°** q. sine dubio talis si mortaliter peccat. **Quod** tripliciter probatur. **1°** **Ratione.** **Auctore.** **Et** exemplo. **Primo** ratio ab infirmitate: quia talis ab utroque hoc sacramento propter tria. **Primo** ex eo quod est sacramentum. ibi tamen quod proponit nobis in cibum. **Cibus** autem non puenit nisi viuenti: sicut nec etiam corpus palio: ergo **2°** **Ex** eo quod est ibi sacramentum et res sacra: quod est ipse christus sanctus secundum **Bo. in. 4. di. 2. ar. 2. q. 2. 7. 3.** **Ex** eo quod est receptaculum tanti sacramenti: ergo **3°** **Ex** eo quod est res tamen quod est mysticum corpus christi. **Ma** ex eo quod aliquis ad sacramentum accedit ad unitatem corporis mystici: sed tunc deinde monstrat: si peccatum in conscientia seruat quod a corpore christi sepe culpa fictitia manifeste incurrit: igitur omnibus his tribus rationibus ab utroque hoc sacramento. **Quod** supra hoc arguatur sic: **Peccator** tenet aliquod tempus corpus christi sumit: ut per superioribus: si nullus peccat faciendo illud ad quod tenetur: **2°** **Ex** **Alex.** quod peccat quia debito modo non facit. **3°** **Ex** **Alex.** quod peccat ratione accipit circumstantie: sicut si aliquis elynat daret in contemptum dei: vel ex vana gloria: aut ex libidine et huiusmodi: sic et ille peccat quia bonum malo modo facit. **Quod** si vultis dicat quod accipit manducationis est in precepto non modo. **Sed** cum quod et si non sit expressus aliquis preceptor: maxime tamen est attendendus: iuxta illud apostoli. **1°** **Cor. 11.** **Qui** manducat et bibit. **Indi. iu.** sibi manna et bibit. **Secundo** idem probatur ratione in preceptis. **Ma** ait **Alex.** quod est ibi peccatum omissionis et contemptus: quia christo qui in se est talis negligens se ad hoc prepare contumeliā facit. **Et** id apostoli. **1°** **Cor. 11.** **Qui** cum manducat et bibit. **Indi. iu.** sibi manna et bibit. **Id** igitur reus erit cor. et san. dicitur: propter autem se ipsum bonum et sic de pane illo edat et de calice bibat. **Abi** glo. inquit. **Atque** sanctum est quod accipimus nec ille reus est qui accipit: quia ipsa res est magna quam accipit: sed ille malum male accipit quod accipit. **Pec** ubi. **Quod** si dicat hoc sacramentum est de maximo

bonis: s. maximo bonis nō cōtingit male vti
sicut dicit Aug. in li. x. libro arbitrio: ergo
hoc sacro nō cōtingit male vti: ergo rē. **R.**
fm Bo. q. hoc sacro nō solū cōtingit male
viti: s. etiā ipso deo. s. cum ipse diligit ppter
aliud. Virtutib⁹ aut nō cōtingit male vti:
q. ipse sūt boni vsus 7 quib⁹ homo formaliter
viti. Cōtingit aut male vti virtutibus
vt obiecto: 7 sic intelligendū ē in proposito.
¶ Tercio hoc idē pbat rōne assimilationis
Nā si ut q. pperet corp⁹ christi in sterquiliniū
dānabiliter peccaret. Sic q. existēs in mortali
peccato sumit illud: q. in sterquilinum pccū
pccit: peccat ergo rē. Qd si dicat non
egent q. sani sūt medicos: sed qui male habent
Lūc. 5. ergo cū pctōr male habeat medicina
illa indiget in qua ille accipit qui ē sūma me
dicina. S. qui accedit ad medicinā quā in
diget nō errat: ergo rē. **R. fm Alex. 7 Bo.**
q. medicina corp⁹ nocet infirmo im
parato: ita spūalis boi impato est occasio
spūalis nocumētū: vnde medicina siue corp⁹
lis siue spūalis sumēda est cū pparatione: et
maxime illa que ē nobilissima 7 mūdissima
**¶ Secūdo hoc idē pbat auctoritate mul
tiplici.** Et pmo ipsius apłi. i. Cor. ij. Qui
māducat 7 bibit indigne vt dictū ē. **Vbi gl.**
Aug. vt patz rē cōse. di. z. c. 7 scā. vbi dicit.
Et scā malis possūt obesse: bonis sūt ad sal
utē: malis ad iudiciū pñ apłs. Qui mādu
cat rē. nō q. res illa mala ē: sed q. malus ma
le accipit qd bonū est: **Hec ille.** Et ideo sacer
dos celebrās in mortali peccat mortali: vt
patz. 6. di. in. c. testm. Et i. q. i. c. sacerdotes
Et de ple. di. z. c. quotidie. Et de cōba. cle. 7
mulic. c. vltimo. Et de cele. mil. c. de boie.
vñ de cōse. di. z. c. qui scelerate. **Itē.** inquit
Qui scelerate viuūt i ecclesia 7 cōmunicare
nō desinūt putātes se tali cōmunionē mun
dari: discant nūll ad emundationē sibi pro
ficere: dicēte. ppheta. **Viere. 2.** Quid est q.
dislectus meus fecit in domo scelera multa?
Nūqd carnes sancte auferent a te malicias
tuas? Que verba habet etiā di. 4. c. qui in
minimis. **¶ Secūdo idē probat auctorita
tib⁹ Augu. qui in li. de vera innocētia. 68.**
c. ait. Sacramētū pietatis in iudiciū sibi su
mit indigni. Bene enī esse nō pōt male ac
cipiēt qd bonū est. **Et in li. 2. 39. c. ait.** Et
sancta vite accipit 7 eternitatis poculū bibit

qui in christo manet: 7 eius christi habitator
est. Nā qui discordat a christo nō mādu
cat carnē eius: nec sanguinē ei⁹ bibit: etiā si
tāte rei sacramētū ad iudiciū sue psumptio
nis sue perditiois quotidie accipiat. **re cōse.**
di. z. c. qui discordat. Itē in sermōe pmo de
aduentu idē ait. Mutet vitā qui vult accipe
re vitam. Nā si homo nō mutet vitam: ad
iudiciū accipit vitā: 7 magis ex ipsa corrū
pitur q. sanet: magis occidit q. viuificetur
Itē super Job. sermone. 26. re cōse. di.
z. c. panem idem inquit. Panes celestē spī
tualiter manducantes innocentia ad altare
portate: peccata 7 si sūt quotidiana: vel nō
sūt mortifera anteq. ad altare accedatis di
mittite 7 dimittet vobis rē. Et sic patet p
positū ex auctoritatib⁹. **¶ Si dicat Hilari⁹**
papa. de cōse. di. z. c. si nō dicit. Si nō sūt
tanta peccata. vt ex cōmunicet quis: nec se
debet a medicina corp⁹ 7 sanguinis dñi
separe: ergo rē. **R. fm Alex. 7 Ricar.** q.
excoicatio. dicit triplici. **¶ Alio mō dicit se
patio a cōmunionē fidelium. 6. q. i. c. illi qui.**
¶ Alio modo dicit sepatio a coione sacrozu.
vt. ij. q. 3. c. null⁹ sacerdotū. Tercio modo
dicit sepatio a numero fidelium: 7 hoc dico
q. tū ad meritū: 7 hoc vltimo mō sumit hic
excoicatio. Et sic existēs in pctō mortali ta
limō ē excoicatus: vnde sic intelligit verbū
Hilarij. Si nō sint tanta peccata vt ex cōmu
nicet quis. i. sit sepatus a numero fidelium
q. tū ad meritū. **¶ Tercio hoc idē probat**
trib⁹ exēplis. pmo habet. 2. Reg. 6. d. 2. ca
qui percussus: q. archā dñi tetigit indigne: 7
rē. Que archa signat corp⁹ christi. **¶ Notādū**
ē tū q. exēpla dam⁹ nō q. ita sit: s. vt assen
tiāt addiscētes: fm pñ pmo prior: hoc id
dico q. fm Ricar. 7 Bo. vbi. s. Quia tan
gens corp⁹ christi in pctō mortali irreueren
tiā tm facit sacramēto: nisi in casu qñ. s. hoc
faceret cū timore 7 reuerentia ppter aliquā
necessariā causā nō existēte ibi digniore.
¶ Secūdu exēplū habet pmi. Reg. 6. re
Hetsamitis q. percussū sūt: q. archā dñi aspe
xerūt indigne: 7 multo fort⁹ mortali⁹ peccat
q. corp⁹ dñi suscipit indigne. Nec ppter hoc
intelligas 73 **Alex. 7 pñ dicos. re. q. nō sit li**
citū pctōr aspice corp⁹ christi: q. vt dictū ē
exēpla dam⁹ nō vt ita sit rē. Qd enī ē sile
re gustu 7 aspectu: q. aspect⁹ ē in distātia: gust⁹

in cōiudicio: ne
cōtempe: q. ill
que in vsu ven
ter exercitat d
cōtritionis. I
dere: nō tū in
ducans. Debe
magis oculos
acceder sibi bo
ē inde cui cōpa
quib⁹ ait Augu
tudas implet sa
cellam ad iudici
z. c. sic. Sicur
stus nō malū a
piendo locū p
q. sumēs corp
Aduerendū
ar. z. q. i. Qd
dicebant verū
mi: quia nō di
tante sanctitatē
dñi peccatis
verū a specteb
ipsam labijs
illud sentire er
sactos. Ipse ei
p. omāt⁹ se o
vltimū qd in
nē in corpore
quia boni recipi
vnde cantat co
for. ta. in. v. v.
dubii. **¶ S.**
plus bereticu
stus in aliqu
Alex. vbi. s.
sumēdo: 7 ex
q. bereticus p
credēs aut er
ptu dicitū
citer circa b
sumēdo illud
3. Manduca
buit si dare
gis causā pecc
dens existēs i
dēdo. Nā ali
gne accedit il
p. iudicio p

in cōiūctide: necē tanta irreuerētia nec etiā
cōtempt⁹: qz illa que ē in gustu mortalis est
que in visu ventralis vel nulla: imo frequen
ter excitat deuotio aspiciētis 7 infūdīf grā
cōtritionis. Licet igit pēdō sit indign⁹ vi
dere: nō tñ incurrit offensam vidēf sicut mā
ducans. Debet tamen sicut 7 iust⁹ 7 multo
magis oculos dēmere pro reuerētia: 7 tunc
accedet sibi bona gratia. ¶ Tertiū exēplū
ē inde cui cōpant oēs indigne sumētes. De
quib⁹ ait Augu. sup psal. 142. Qd multos
indas implet satban indigne māducātes bu
cellam ad iudiciū suū pōnde de consecra. vi.
2. c. sic. Sicut indas cū bucellā tradidit chri
stus nō malū accipiēdo sed bonū male acci
piendo locū prebuit diabolo: sic indigne q̄
q̄ sumēs corpus christi nō efficiē: Pecchi.
Aduertendū tñ fm Alex. 7 Bo. vbi sup̄a
ar. 2. q. 1. Qd nō est vērā opinio aliorū q̄
dicebant verū corpus christi a malis nō su
mi: quia nō dicebat tantā maiestātē 7 carnē
tante sanctitatis 7 puritatis in corpus sub
ditū peccatis introire. Et dicebāt q̄ corpus
verū a speciebus abscederet: ex quo peccator
ipsum labijs 7 ore polluto cōtingeret. Nā
illud sentire erroneū est 7 manifeste contra
factos. Ipse enī dñs vtrūq̄ se sibi offert: sic
p omib⁹ se obtulit in cruce. Sed quātū ad
vltimū qd in hoc sacramēto est scilicet vniō
nē in corpore mystico multa differentia est:
quia boni recipiūt idem fructū: mali damni
vnde cantat ecclesia. Bu. boni sumunt mali
for. ta. in. v. vel interius. Et sic patet p̄mū
dubiū. ¶ Secundū dubiū est. verū peccet
plus bereticus sumēs corpus christi q̄ exi
stens in aliquo genere peccati. Rūdef scdm
Alex. vbi. s. q̄ ex alia causa peccat beretic⁹
sumēdo: 7 ex alia cōfissio mortali 7 tñ credēs
qz bereticus peccat dissentiēdo ab ecclesia:
credēs autē existēs in mortali peccat ex cōtem
ptu dicēdū igit q̄ infidelis pl⁹ peccat simpli
citer circa hoc sacm q̄ existens in mortali
sumēdo illud: qz fm Ric. in. 4. di. 9. ar. i. q.
3. Manducat enī infidelis sicut māducaret
brutū si daret ei. Sed qz cōtemptus est ma
gis causa peccati in sumptide: pl⁹ peccat cre
dens existēs in mortali magis indigne acce
dēdo. Nā aliq̄s melior alio: quādo min⁹ di
gne accedit illo qui min⁹ bonus est: vñ sine
p̄iudicio dico scdm Alex. q̄ plus peccat

talis infidelis in sumēdo: bereticus autē pl⁹
peccat simpliciter discedēdo mirabilia que
fiūt in hoc sacro. Et sic patz breuiter secun
dū dubiū. ¶ Tertiū dubiū qd querit i hac
parte ē quis pl⁹ peccet māducans in pctō spī
tuali an carnali: qz videt q̄ peccās in spī
tuali. Ricen Grego. q̄ peccata carnis ma
ioris sūt infamie 7 minoris culpe: sed man
ducans cū minori culpa min⁹ offendit ergo
rē: Rūdef sine p̄iudicio scdm Alex. vbi. s.
Qd qui manducat in peccato carnis. scilicet
luxurie vel gula: 7 qui manducat in pctō spī
rit⁹. s. supbie vel inuidie 7 b⁹ mōi se habent
vt excedētes 7 excessi in demerito. Minus
enī peccat qui existēs in pctō gula māducet
christi corp⁹: q̄ existēs in pctō desperatiōis
vel inuidie fraterne. Et magis peccat existēs
in pctō luxurie q̄ existēs in pctō ire vel alte
rius pcti spūalis: 7 hoc triplici rōne. ¶ Pri
mo rōne cōtrarietatis in effectu: qz hoc sacm
efficit boiem spūtalē: illud vero peccatus
carnale: 7 etiā vñt hoc sacm mēbra cui⁹ ca
pite 7 mēbra adinuit: sed hoc pctm inē oīa
plus est diuiniū: qz in eius opere duo peccāt
7 ita duo ad min⁹ sepanf a christo 7 a mem
bris eius. ¶ Secūdo rōne maioris cōtēpt⁹
qz qui peccant pctō luxurie certi sunt q̄ pec
cant mortaliter 7 vilitatē pcti cognoscunt 7
se viles reputant: 7 ideo magis cōtēnt hoc
sacramētū sumētes. Caro enī accidit q̄ ali
quis se sciat peccare mortaliter ex cōmissio
ne actus spūtualis scilicet supbie: ire: 7 b⁹
modi. ¶ Tertiō rōne maioris imūditie: qz
ex cōmissione operis carnalis bñi modi nō
solū aīa inficitur: sed etiā ipsa caro per p̄ni
tatē 7 opa imūda iuxta illud p̄me. Thō.
6. Omne pctm qd cūq̄ fecerit bō ex corpore
suū est: qui autē fornicat in corpore suo pec
cat: vbi glo. Fornicatio nō mō aīam sed etiā
corp⁹ cōtaminat. Nā igit illud sacramētū
sit mādiffimū rōne p̄tēti 7 signati. s. veri cor
poris christi 7 mystici: seq̄ q̄ sumēs illud in
duplici imūditia magis iniuriat huic sacra
mēto: ergo rē. p̄tētiā addi q̄ rō siue iudi
ciū rōnis quod in hoc sacramēto maxime
cessariū ē nō ita absorbet pctō spūali sic car
nali. Delectatio enī venerea fz p̄bm i Et bñ
cis furat sepe intellectū sapiētis: vñ fz Au
gu. in hoc ope aīa fit tota caro: propter hoc
dici potest q̄ accedens ad cōmunionē i pctō

similes ipso iudeorum: qui vt scribit **Matth.**
21. cu soluarii ramis in hierusalē suscep-
 rūt dñm: s; quasi subito post extra ciuitatē
 eū eiiciētes in cruce pumeliose et crudeliter
 affixerunt. Qui ergo digne volūt accedere
 ad sacrā cōmunionē imittent doctrinā **Aug.**
 qui super **Iob.** sermone. 26. dicit. Qui
 corp⁹ chriſti sumere volūt fiant corp⁹ chri-
 ſti: si volūt vivere de spiritu chriſti. Anus
 inquit apłs panis et vnū corp⁹ multi sum⁹
 et sacm pietatis. et signū vnitatis. et vin-
 culū charitatis: qui vult viuere habet vnde
 viuat: habet vbi viuat. Accedat: credat: in
 corpore et vt viuificet: nō abhorreat a cōpa-
 ge mēbrozū: nō sit putridū mēbrū qđ rese-
 cari mereatur: nō sit distortū de quo erube-
 scatur. Sit pulchrū: sit sanū sit aptum: be-
 reat corpore: bibat dico de deo: vt sic abun-
 dantissimā gratiā accipiat in pñsentia et trium-
 phantē gloriā in futuro: vbi ipse viuūt et re-
 gnāt in secula seculorū. Amen.

**¶ Feria quinta in cena dñi de peculiari men-
 tione eorum quib⁹ sacra cōmuniō nō ē dan-
 da. ¶ Sermo. 87.**

De mundi
estis: s; nō oēs. Scribūt
 hec verba **Iob. 13. c. 2. in**
 euāgelio occurrētis solē-
 nitatē **Secūm Aug. fra-**
 tres charissimi. Pmōdes i
 coi min⁹ viles sūt qđ peculiari. Idcirco nō
 obſtatib⁹ bis qđ in pcedēti smone de indigne
 sumētib⁹ sc̄m eucharistię gnāliter et in cōi-
 dicta sūt: cōgruū visum est vt in isto die so-
 leni in quo sacm hoc institutū ē: et pleriq;
 chriſtiani solent ex reuotione cōmunionē ac-
 cipere vt peculiariter et specialiter de ipsis in-
 digne sumētib⁹ rurſū diligētius ptractem⁹
 qđ vt iā dictū ē: malū ē cōiōnē bñ⁹ sacri nō
 suscipere: s; multo prius ē indigne māducare
 vnde **Aug. in li. de pñbis apli sermone pmo**
ait. Māducet qui manducat: et bibāt qui bi-
 bīt: et ſuriāt et ſitiant: vitam māducent et vi-
 tam bibāt. Illud māducare ē reficere: illud bi-
 bere quid ē nisi bibere. Māduca igit vitam
 et bibe vitā: et habebis vitā que integra ē vi-
 ta. Quia autē biberit. i. vita vnicuiq; erit cor-
 pus et sanguis chriſti: si qđ in sacro visibilic
 sumū in ipsa veritate spūaliter māducat et

spūaliter bibat. **Hec ille.** Possū⁹ igit di-
 cere multitudinē cōcurrētē ad sacrā cōiōnē:
 in qđ multi sūt indilpositi et indigni: ita vt
 nisi euitatio scādali iter esset merito a sacro
 altaris repellēdi essent. Per qđ in ista sacra-
 tissima cena ppter ipsū iudā pñtozē dñs nō
 Iesus apls suis in pñbis pñtozē dixit. s. Mos
 mūdī estis sed nō oēs: vñ et se. uif. Sciebat
 enī qđ nā cēt qui traderet eum ppter ea dixit
 Mō estis mūdī oēs. vnde in isto sermone ad
 vidēdū qui sūt illi qđ nō sūt mūdī: et si eis est
 dāda vel denegāda coio que etiā fuit pter vo-
 minū data iude tres consideraciones anno-
 tabim⁹. Prima erit de diuersorum diuersa
 pñcia. Secūda erit de diuersorū iniqua cul-
 pa. Tertia erit de diuersorū iniqua malicia.
**¶ Paraphra in qua declaraf. qualis debet
 esse cōſciētia ad hoc: vt secure ad cōmuniō-
 nē accedat.**

Primo igit in isto smone: qđ dictū ē
 in supiori smone qđ bñs pñciam pcti
 mortalis sumit corp⁹ chriſti dñanabi-
 liter. **¶ Ad maiorē et elucidiōzē declaratio-
 nē bñ⁹ pñcia est aduertēdū fm quosdā
 doc. qđ repit in diuersis circa supiōnē bñ⁹
 sacri diuersa pñcia. Aliqui enī sūt qđ balent
 pñciam scrupulosā: sicut sūt qđ irrationabili-
 ter tanta stice atq; de leni timēt delectationē
 ne fuerit culpa mortalis: et bi coicādō cū tali
 pñcia minime peccant: qđ talis pñcia fm doc.
 cēs tāq; vana et erronea d; ab ioci bñ⁹ de tali-
 bus scriptū est: Illic trepidauerūt timore
 Abi nō erat timor. Talis enī demonis ten-
 tatio dicit nocturn⁹ timor. De quo dicit p-
 pbeta. Mō timebis a timore nocturno. De
 nocte siquidē timet bō errare ampli⁹ qđ in
 die: eo qđ sepe rupes et arbores putant hostes
 Sic et talis pñcia timet ea que nō sūt ti-
 mēda: vnde in pñona bñ⁹ mōi scrupulosi pro-
 pbeta inq̄t: Collocauit me in obscuris sicut
 mortuos seculi. i. sicut qđ in seculo mortaliter
 peccāt et anxiat⁹ ē sup me spūs me⁹: in me tur-
 batū ē cor meū. s. timore inani. Aliqui etiā
 sūt qui habēt pñciam timorōsam in coicā-
 do. Circa hoc enī regulariter ē tenēdū fm
 Ri. in. 4. vl. 9. ar. 2. q. i. Qđ quicq; homo
 timet et in mortali culpa: et sumit sacra tiffi-
 mū sacm: mortaliter peccat. Immo etiā si
 nō cēt in mortali pctō credit tñ esse: si cū tali
 pñcia sacm suscipit simili mō peccat: qđ dñs**

Scrumpulosi dñs angustas et
 dubitas animi. Vñ remorsq;
 qđ nūq; et vñit a scrup. pñ-
 de lapellq; pñq; iactis in raltis
 ledens pñdēq;

serimini se eff-
 rimet delectat-
 qđ moſe vel
 sumi timet:
 fm. Pe. de ta-
 let: qđ a cōtra-
 pidauerūt tim-
 sūt qui habēt
 rū mortale et
 scutiūt. vñ ſci-
 in. 4. vl. 9. qđ
 nō videt nec cō-
 ex omiſſione et
 pñcia et cō-
 qđ mortaliter
 prius. Autē
 bibe diligētius
 diligenter ex-
 pñciūt: et tū
 in peccato me-
 ref peccati ob-
 recordationē
 deſtaſes. qđ
 vel amore dñi
 delecta quis
 doc. qđ non re-
 uendū cōſciē-
 ctura: bñ⁹ mōi
 teritoz: pctōz
 opādī pñp-
 tio. ¶ Aliq;
 pñciam indil-
 sacrā cōiōnē
 ali ē fm. De-
 tales: aut ba-
 pus sufficiēs
 et tūc mortal-
 do: qđ ad bñ⁹
 ipſi ecclēſie et
 victore. li. pñ-
 qđ sacerdoti-
 ris chriſti co-
 bi māducat
 reat: etiā si vñ
 Aut tales ſu-
 diſtinguēdū
 celebādī ve-
 lum perſone
 cent: vel iā in
 ſerit loquel

scrimini se exponit: ut puta cū q̄s rōnabilē
timet delectationē carnalē fuisse mortale. s.
q̄ morose delectat? est atq̄ mortale cōsen-
sum timet: coicādo mortale cōmittit crimē
fm De. de rān. Et sic in talib? euenire so-
let: q̄ a cōtrario sensu p̄p̄ete. Illic nō tre-
pidauerūt timore vbi erat timore. **¶ Aliq̄**
sūt qui habēt sciētā cecā: q̄. s. habēt p̄ca-
tū mortale 7 nō aduertūt: q̄ p̄sciam non vi-
scutiūt. vñ sciēdū est scdm̄ **Ri. xbi. a. 2. Sco.**
in. 4. di. 2. Qd̄ si q̄s est in pctō mortali. et
nō videt nec credit se eē. **¶ Aut** hoc prouenit
ex omissionē debite diligētie in examinādo
p̄scientiā 7 cōsulendo peritos: 7 tunc dico
q̄ mortaliter p̄cat nō tñ ita grauiter sicut
prius. **¶ Aut** hoc nō prouenit ex omissionē de-
bite diligētie quāz tenet hō adbibere: q̄. s.
diligenter examināuit cōscientiā 7 peritos
p̄suluit: 7 tūc nō peccat accedēdo ad coionē
in peccato mortali: imo p̄tute sacramēti me-
re p̄ccati oblitire remissionē 7 plerūq̄ ipsi?
recordationē. Si forte aliquis dicat q̄ **Ec-**
clesiastes. 9. scriptū ē. Nemo scit vtrū odio
vel amore dignus sit. **¶ Et** in psalmo scribit.
Delicta quis intelligit? **¶ Hūc** fm̄ p̄dictos
doc. q̄ non requirit ad pcti periculū p̄ca-
uendū cōscientie certitudo s̄ p̄bilitas cōie-
ctura: b̄ mōi sunt quorū signa fm̄ **¶ Per.** p̄re-
teritorū pctōrū cōtritiō: abstīnēdi dispō: bñ
opādī. p̄mptitudo: 7 dīni p̄bitō euota audī-
tīo. **¶ Aliqui** vtiq̄ sūt qui habere vident
p̄sciam indiscretā: q̄ cōtriti 7 nō cōfessi ad
sacrā coionē accedūt. **¶ Circa** qd̄ aduertē-
dū ē fm̄ **Sco. 7 Ri. in. 4. di. 2. ar. 2. q. 1.** **¶**
tales: aut habēt copā cōfessoris idonei 7 tē-
pus sufficiēs ad cōfiteandū ad liberā loquelā
7 tūc mortaliter peccāt sine p̄fessione coican-
do: q̄ ad b̄ sacm̄ fm̄ iudiciū ecclie req̄rit
ipsi? ecclie reconciliatio: p̄inde **Iugo** de scō
victore. li. 6. c. 2. po. li. 7 sol. c. 2. dicit. si abs-
q̄ sacerdotis absolutiōe criminiosus ad corpo-
ris cbristi coionē accedat: p̄ certo iudiciū si
bi māducat 7 bibit etiā si eū aī multū peni-
teat: etiā si vebemēter doleat 7 ingemiscat.
¶ Aut tales supradicti nō habēt: 7 tūc etiā
distinguedū ē: q̄ aut iminet aliq̄ necessitas
celebrādi vel cōmunicādi: timendo scanda-
lum persone p̄p̄ie vel populi si nō cōmuni-
cent: vel iā inceperūt sacm̄ mysteriū: vlamī
serūt loquelā: 7 tūc non peccant cōmunicā-

do cōtritiū p̄posito cōfiteādi. **¶ Idē** quoq̄ di-
cendū est fm̄ **Scotū vbi. a. de aliq̄ coicatu**
ro q̄ non celebrat: sicut vbi est cōsuetudo q̄
oēs nō sacerdotes coicent: vel de illo qui cō-
stituit? ante sacerdotē cū alijs coicatur? re-
cordat mortalis criminis nō cōfessi: pōt cōtri-
tus coicare cū p̄posito p̄fiteādi. **¶ Aut** nō imi-
net necessitas: 7 tūc peccat fm̄ p̄dictos doc.
q̄ tenet expectare quousq̄ habeat copā cō-
fessoris. **¶ Aliqui** vō habēt p̄sciam p̄uā
seu temerariā sciētes se eē in pctō mortali: 7
tales mortalissime peccāt ad coionē acceden-
tes: vt p̄ ex supradictis in fm̄one p̄cedenti
¶ Aliib? enī euenit qd̄ p̄ p̄betā psal. 68. scri-
bit. **¶ Fiat.** s. mēsa eorū corā ipsis in laqueū. i.
dñica mēsa fiat eis tāq̄ laqueū pcti. i. in re-
tributōz 7 i scādālū. s. aliorū. **¶ Obscure** ē ocu-
li eorū ne videāt. s. lumen gratie 7 gl̄ie: 7 dō-
sum eorū sp̄ incurua. s. ad terrena 7 tēpora-
lia: effunde sup̄ illos iram tuam: 7 furoz ire
tue apprebēdat eos ad eternā dānationem
mittendo. **¶ Et** ideo ait **Ihero?** **¶ Infelix** q̄
temeritate audes illis labijs osculari filius
p̄ginis quib? osculatus es labia meretricis.
¶ Quia p̄pter admonet **Aug. in li. de salu. ro.**
cu. di. **¶ Seipsū** nobis edendū tribuit qui di-
xit: Ego sum panis viū? qui de celo descēdi
7c. **¶ Sed** vnusquisq̄ ante q̄ corp? 7 sangui-
nem eius accipiat seipsū probet scdm̄ apo-
stoli p̄ceptū: 7 sic de pane illo edat. 7c. **¶ Quā-**
enī eū accipere volum? ante ad cōfessionēz
7 penitētā recurrere debem? 7 oēs act? no-
stros curiosius discutere: 7 peccata obnoxia
si in nobis senserim? cito festinamus per cō-
fessionem 7 veram penitentiam ablucere: ne
cum iuda proditore diabolum intra nos ce-
lantes peream? **¶ Dec** ille. 7 sic patet pars p̄ri-
ma hui? sermonis.

¶ Pars scda hui? sermonis in q̄ ponūt spe-
cialit adā. 7 q̄b? dubitat an possint accedere
ad coionē p̄p̄ cor culpās.

¶ Sciūdo ad clariorē noticiā p̄dictorū
dubitat de quibsdā p̄pter culpās
coruz an possint secure accedere ad
coionē. **¶ ¶** **¶ Prīmū** dubiū ē de cōtritiōe in pe-
nitētia. Si. s. q̄dū ē i penitētia secure possit
accedere. **¶ Quia** 26. q. 6. c. 1. q̄s dī. **¶ Si** q̄s in
desperationē posit? post acceptam penitē-
tiā iterū san? fuerit fact? tñ oratiōe p̄cipeps
fiat sacramētū yero non accipiat donec in

statutu pnie impleat temp⁹ **hec ille.** Ad hoc
R. fm **Alex.** in. 4. parte sume in tractatu d
 eucharistia. q² duplex est pnia. l. publica 7 p
 uata. **P**3 p³dictu decretu intelligit de pnia
 publica: q² taliter penites an coplectione pe
 nitentie non debet accedere ad sacram coio
 nem. Penites aut pnia puata p³ritus iam 7
 p³fectus: tñ agēs ad hoc penitentia nō d³ se re
 trahere a coione **pñ** de cōse. vi. z. c. q² tidie d³
 Quāvis pctō quis mordeat peccādi tñ d³ ce
 tero nō habeat voluntatē 7 cōicatur⁹ satiffa
 ciat lachrymis 7 oronib⁹ 7 p³fidēs de dei mi
 seratione: accedat ad Eucharistia securus 7
 intrepidus **hec ibi.** **M**ā verbū aplū in epla ho
 die rna. i. ad **A**bo. xi. Si nos ipsos iudicare
 mus nō vtiq³ iudicaremur a dño. **E**xponit
 quō bō debet se iudicare: 7 an illud iudiciū
 nō d³ ad cōionem accedere. **pñ** glo. ibidem
 ait: **M**er se ante oculos imago iudicii futu
 ri: 7 ascendat bō aduersus se tribunal mētis
 sue: p³stituat se ante faciē suā: atq³ cōstituto
 in corde suo iudicio ad sit accusat³ cogita
 tio: testis consciētia: 7 carnifex timor: inde q²
 dam sanguis at confitētis p lachrymas pro
 fluat: postremo ab ipsa mēte snia proferat:
 vt se indignū iudicet pceptiōe corporis 7 sū
 guinis dñi: vt q² se separari a regno timet p
 vltimā sententiā ad tēpus p eccliaistica d³sci
 plinā a sacro celestis panis separet **hec ibi.**
Quod d³ dubiū est de bis q² exercet tyro
 cinia. Si possunt secure accedere ad sacra cō
 munionē. **Ad hoc.** **R.** fm **Alexan.** vbi. d. q²
 milites q² diu sunt in pposito 7 volūate toz
 neandi nō debēt accedere ad sacram cōmuni
 onez: quia nō sunt in statu saluādoz. **A**ū q²
 toz neamēta p³bibita sūt: q² p³bibitio ad huc
 durat: vt plene habet ex tra de toznea. c. i. l³
 q² nō fuit suspēta ex cā ad tēpus: videlicet
 vt inuenirent alicubi milites congregati oc
 casione toz neamētis: 7 ibi posset verbū dei p
 dicari. **A**um quia intentione puer sa exercē
 tur. l. ad ostensionē viriū 7 ad glām t³pales
 acquirendā. **A**ū q² sunt cā multoz malozū
 l. extorziōnū: rapinaz: homicidiōz: 7 inuidi
 arum: ppter q² nō imerito dicunt³ detesta
 biles a mundine vel serie **vt** patet in dicto. c.
 d. Si aut dicit q² exercitiū militie putile ē
 ecclesie 7 licitū: 7 illud potissime sit in toz ne
 amentis: **g** rē. **E** q² licet toz neamenta q²ū
 ad hoc habeant aliquid vtilitatis: in rōnib⁹

7 causis p³dictis exercitiū illoz dñabile est:
 q² fm aplū ad Ro. 3. **N**ō sunt faciēda ma
 la vt eueniat bona. **C**ertū dubiū est de
 exercitiis duellū siue monomachia q² est pu
 gna singularis: a monos q² ē vn⁹ 7 machia
 pugna. Silicite possunt accedere. **Ad hoc.** **R.**
 fm **Alex.** q² lex noua monomachia nō reci
 pit: vt patet. 2. q. 5. c. monomachia 7 etiā p
 bibita est a lege romana: vt patet **C** de gl.
 l. vnica. **E**t cōiter p³ctū mortale tenet. et id
 dicendū q² tales existētes in pposito 7 volun
 tate pugnadi nō debēt accedere ad sacra cōi
 onem: cū peccet mortaliter 7 q² ea p³cipit: 7 q²
 eam facit 7 q² arma bñdicit. **H**ec excusa ē cō
 suetudine: 7 ecclia toleret: sicut 7 meretri
 ces 7 vsurarios 7 siles. **pñ** glo. in p³dicto. c.
 monomachia dicit: q² talib⁹ nō est cōio dan
 da: q² si dicat q² David cōmisit duellū cum
 golia pmi. **R**iz ob q² ingentē glām 7 cō
 mendationē psecutus est in scriptura: **g** rē.
Ad hoc. **R.** fm glo. ibi: q² David fecit hoc
 instinctu spūs sancti sicut **P**āson 7 alij: vñ
 illud opus fuit potius miraculosū q² huma
 num: vt patet scripturā p³siderāti. **Q**uar
 tum dubiū est d³ aleatorib⁹. Si secyre possunt
 accedere ad sacram cōmunionem. **Ad hoc**
R. fm **Alex.** q² non quia non sunt in statu
 saluādoz: 7 hoc dico nisi se correxerint: **pñ**
 di. xi. c. e³ps dicif. **A**ps aut p³ib⁹: aut diaco
 nus alee aut ebrietati deservies: aut desinat:
 aut certe dñef. **S**ubdiacon⁹ aut: aut lector
 aut cantor silia faciēs aut desinat: aut cōione
 priuef: similie etiaicus. **hec ibi.** **E**t no. q² ca
 non dicit deserviens. i. valde seruient. **M**az
 assuesci isti ludo non ptingit sine grandi pe
 cato: quia ibi est desiderū lucradi q² est cu
 piditas: volūtas expoliadi. primū q² est ra
 pina: cōmissio vsure grauissime: quia pcedū
 tur: aliaq² ibi vñdecim p duodecim soluēda
 in eodē die: multiplicatio mundanoz: p³iuri
 ozum: blasfemiāz: et multoz maloz ludus
 p³o alee dicif ois ludus q² sortib⁹ siue vicib⁹
 fortune innitit: 7 omnis talis est p³bibitus.
Quintū dubiū est de diuinatozib⁹ 7 soz
 tilegis: si debeant accedere ad sacra cōionez
Ad q². **R.** fm **Alex.** q² tales nō debēt oino
 accedere. **Q**uod plane habet de p³se di. 2. p³o
 dilectiōe. vbi dicif magis cū ceteris chnistia
 nis sacra cōmuniō nō debet dari. **z. q. 5.**
c. i. dicif. **S**ortilegi 7 diuinatores si cessare

noluerint exercita
 bitur q² tales q² q²
 one pellant: vbi g
 astronomia 7 co
 medicis 7 rustici
 dunt inesse neces
 ter q² diuinatio
 7 p³bibita **z. q. 5.**
gis. c. i. rē. l. q. y.
 fiat p³ forte: 7 fa
 dum igit q² tales
 litia nō debēt acc
 dicat q² dñs p³ce
 reret q² facturus
Solue. 7. **E**t apl
 res acc. de quib⁹
Ad hoc. **R.** q²
 tur ante p³fectio
 tus sunt elimina
 aliqd mali s³z re
 nam indicano
Certū dubiū
 pnt accedere ad
 fm **Alex.** q² cor
 la que ex vlu cor
 stria: vel experie
 minus exercitiū
Aū quia marin
 dñicis. **Et** **S**r
 arare die diuico
 gestis suis 7 can
 uiam 7 p³uo can
 in voluntate 7 p
 nō debent accē
 sibi 7 alijs laque
 rie p³parant mon
 bet **Ecce. 27.**
 illo. Si aut mun
 intētiōne nō in
 no aliqd pericu
 inuita imiscat
 d³ffiniē q² mo
 rare a mortali
 lo p³uocandi
 atur viciū 7 co
 bare. **M**am 7 si
 se: est tamē ma
 excitatio ad la
 nem: impedi
 sabbati 7 alia

noluerint excoicandi sunt. et i. c. si quis feri
 bitur q̄ tales 7 q̄ eis crediderint ab eccle cōi
 one pellant: vbi glo. ait q̄ non reprobat hic
 astronomia 7 cursus lune 7 t̄pis p̄sideranda
 medicis 7 rusticis: s̄ illi reprobant qui cre
 dunt inesse necessitate superiorib⁹. Et q̄ pa
 ter q̄ diuinitas quocūq̄ mō facta dānata ē
 7 p̄bita 26. q. 5. fere. p̄ totū 7 ex t̄ fortile
 gis. c. i. 7 c. seq. vbi ecclesia p̄bitet ne electio
 fiat p̄ sortes: 7 facta p̄ sortes dānat. **Dicen**
 dum igit q̄ tales si p̄seuerauerint in sua ma
 litia nō debēt accedere ad sacrā cōiōne. q̄ si
 dicat q̄ dñs p̄cepit Iosue vt sortib⁹ exqui
 reret q̄ factur⁹ erat de anathemate hierico
Iosue. 7. Et apli elegerūt. Patib⁹ per sor
tes acci. i. de quib⁹ habet. 27. q. 2. c. i. § 7c.
Ad hoc. R. q̄ hec talia multa p̄mittēban
 tur ante p̄fectionē legis enāgelice q̄ post p̄ni
 tus sunt eliminata. **hñ. 26. q. 2. Fors nō ē**
 aliqd mali s̄ res in humana dubietate diui
 nam indicans voluntatē 7 reliq̄ q̄ ibi legunt
¶ Sextū dubiū est de cozeatricib⁹ si secure
 p̄nt accedere ad sacrā cōiōnez. **Ad hoc. R.**
fm Alex. q̄ cozeatrices quib⁹ inotescūt ma
 la que ex vīu cozeaz pueniūt: vel pp̄ia idu
 striā: vel experiētia: vel p̄dicatione: 7 n̄bilo
 minus exercitiū b̄mōi b̄nt in consuetudinē
 Aū quia maxime faciūt in dieb⁹ festiuis et
 dñiciis. Et **Greg. dicat: Meli⁹ est fodere 7**
 arare die dñico q̄ cozeas ducere. Aū q̄ cū
 gestis suis 7 cantibus alios incitant ad lasci
 uiam 7 puocant ad libidinē: dum p̄seuerāt
 in volūtate 7 p̄posito b̄mōi exercēdi officiū
 nō debent accedere ad sacrā cōiōnez: q̄ dūz
 sibi 7 alijs laqueos mortalis peccati volunta
 rie p̄parant mortaliter peccant. vt enim ba
 bet **Eccle. 27. Qui amat periculū pibit in**
 illo. Si aut mulier aliqñ raro cum simplici
 intēctione nō intendēs nisi ludū ignorans oī
 no aliqd periculū ex tali ludo puenire: 7 se
 inuita imisceat b̄mōi cozeatricib⁹ nō audeo
 diffinire q̄ mortaliter peccet: nec illā affecu
 rare a mortali peccato cū ingerat se pericu
 lo prouocandi assistentes ad libidinē 7 vide
 atur vitiū 7 consuetudinē cozeatricū appro
 bare. Nam 7 sicantus cozeaz nō sit mal⁹ de
 se: est tamē mal⁹ rōne p̄currentiū que sunt
 excitatio ad lasciuiā: 7 prouocatio ad libidi
 nem: impedimentū cultus dei: in obseruatio
 sabbati 7 alia huiusmodi: de quib⁹ habes in

sermonario de quatuor virijs tractatu de
 gula: sermone d̄ inepta letitia. **¶ Septimū**
 7 vltimū dubiū est de mulierib⁹ se fardanti
 bus: aut crines adulterinos siue mortuoz si
 ue viuoz ad ornatū vsurpantib⁹: si debeant
 accedere ad sacram cōmunionem. **Ad hoc**
R. fm Alex. q̄ non debent accedere si non
 disponunt se corrigere 7 emendare: q̄ multe
 sunt cause quare tales peccant mortaliter. p̄
 ma est offensio dei. vñ **Cyprianus vt p̄mit**
Aug. iii. 4. de doctrina christiana ait. Dñs
tuna dicit. Matth. 5. Non potes facere ca
 pillum vñū albū aut nigrū: 7 tu ad vincen
 dam dñi dei tui vocē vis te esse potentiorē
 audaci conatu 7 sacrilego contemptu crines
 tuos inficis malo p̄fegio futuroz capillos
 iam tibi flāmeos auspicaris: i quib⁹ verbis
 non soluz sinceritas sumi opificis impugna
 tur: ver etia verbū dei contēnit 7 infirma ē
 hec sibi. **Secūda cā est offensio primi. s. fictio**
 7 mendaciū inducēs errorē ex certa consciē
 tia. vñ **Ambr. sicut refert Aug. vbi. s.**
Quem iudicē mulier veriorē requirimus te
 fornicatis tue q̄ te ipsam que videri times.
 Si pulchra es quid absconderis? Si defor
 mis: cur formosam te esse mentiris nec tue
 p̄scie: nec alieni gratiā erroris habitura? S il
 le. **Tertia causa est offensio sui: quia iniuria**
 tur pp̄ie nature. vñ **Ambr. vbi. s. in**
 quit. Quanta hec amentia effigies mutare
 nature: picturā querere: 7 dum verent mar
 ritale iudiciū: perdere suū. p̄ior enim de se
 p̄nūciat que cupit mutare qd nata est: dum
 alijs studet placere pri⁹ ipsa sibi displicet. et
 sequit: s̄ vilis mulier non alteri tm̄ sed sibi
 peccat. **Tolerabilia ppe modū in adulteris**
 crimina sunt. **Ibi enī pudicitia. hic natura**
 adultera ē **hñ. ille. p̄pterea dicendū est q̄ si**
 ue sint solute siue p̄iugate peccant mortaliē
 b̄mōi vtētes abusionib⁹. **Nō tñ nego qñ licē**
 tū sit p̄iugatis ornare se ornatu bonesto ve
 stitū ppe maritos: dū tñ nihil falsitatis aut
 adulterine picture aut capillature vsurpnt.
 Et iō volūtas placēdi maritis nō censat eas
 a pctō mortali: q̄ mod⁹ placēdi eis seu p̄ quē
 placere intēdūt nec deo placet nec etiā marit⁹
 ipsis. Et lzali aliter distinguāt vt patebit
 in sermonario de trib⁹ peccatis intracto de
 supbia 7 vana glia: tñ hec opinio verior 7 se
 curior est fm **Alex. in. 4. porte sume sue in**

tractatu d eucharistia. Et sic patet pars. 2^a.

Pars tertia in qua declaratur si bñmōi indiguis se ingereret? danda sit sacra cōmuniō.

Et in isto sermone aduertendū est qd sūt multi q nec tēū timēt nec bominē verēnē: 7 iō effrontes 7 inuere cundi 7 infames 7 scelesti pparētes corā dōmini maiestate cū multoz scandalo hoc tremendū sacm in sui puidiciū assumere presumunt: pzo quibz in ista parte occurrūt tria dubia. **Prīmū** est si sacerdos debet dare corpus Christi illi quē scit esse in mortali. **Ad hoc. R.** fm Ricar. in. 4. di. 9. ar. 3. q. 1. 7 Mo. in ea. di. ar. 2. q. 4. 7 Alex. vbi. 8. q. qñ sacerdos scit aliquē esse in mortali pctō: tunc distinguendū est. Aut ille nō petit Eucharistiā sibi dari 7 sacerdos incitat euz ad suscipiendū: 7 tūc dico q peccat mortalit in citando 7 Eucharistiā sibi dādo. Aut petit 7 tūc etiā distinguo: q aut suū pctm mortale est occultū aut manifestū. Si est manifestum: sacerdos sibi dādo Eucharistiā peccat. **Illud. Matth. 7.** Nolite sanctū dare canibus: habet enim d ipsū legitimā exceptionē quā sibi publice obijcere potest. Et accipio b manifestū nō poi eo qd pbari pōt per duos vel solos tres testes. Nō emz ppter hoc tēter sacerdos negare sibi Eucharistiā pctēti i publico: q iam inferret sibi penā añ criminis probationē qd fieri nō debet. **q. 3. c. eozuz qui.** 3. accipio hic manifestū pnotorio qd est vel per sententiā vel per confessionē factaz in iure: vel euidentiā rei que tēgiuer satione aliq celari nō potest. **ter. de coha. de. 7 muli. c. vlti.** Si aut est occultū: tūc etiā distinguē dū ē. Quia aut petit i occulto 7 tūc sacerdos peccaret sibi dādo: qz bz d eū legitimā exceptionē q sibi in occulto obijcere pōt: 7 ipsuz debet monere ne petat in publico: **ut habet de pte. di. 2. c. nō pbibeat.** Aut petit in publico: 7 tūc sacerdos sibi dare tenet: qz d eū non bz legitimaz exceptionē quaz ei in publico obijce possit. **ter. d off. in. or. c. si sacerdos fac ad hoc pdictū. c. nō pbibeat.** vbi dicit: **Nō pbibeat dispensator pingues terre. i. peccatores fm glo. mensā dñi māducare. 7. c. si peccauerit. 2. q. 1. vbi dicit.** Si solus nōst qz peccauit 7 eū vis corā oibus arguere: nō crīs cor rector s. pditor. **facit ad hoc exemplū iude in euāgelio bodier de quo. i. q. i. c. Abiist?**

2. 7. q. i. c. aduersitas. in si. dicitur. Quāuis Christus sciret Judā esse furē tamē ad predicanū eum misit: 7 ei Eucharistiā dedit: cens in ecclesia tolerari malos. **Est tamē sciendū fm Henricū de gan:** q hoc intelligendū est esse vey quando q petit est presbytero subditus. Secus si sit extraneus: quia d talem legitime excipere potest q ei dare non debet. **de pte. di. 2. c. tribus.** vbi papi q extraneo nō datur Eucharistia de cuius pscia nūbil cōstat. **Secundū dubiū est si corp?** Abiisti dandū sit suspectis d aliquo crimine. **Ad qd. R.** fm Ricar. vbi. 8. q. 3. 7 Alex. q que dam est suspitio violenta: cuiusmodi est illa ad quā validū est argumentū 7 ad cuius cōtrariū nō admittit. pbario: qualis est si inuētus est solus cum sola: nudus cū nuda in loco secreto 7 tpe apto: tunc est suspitio violenta q interuenit copula carnalis. Et tunc dicendū est q si illa suspitio sit cōisorta est infamia publica. Neq i publico neq in occulto dandū est tali corp? Abiisti. **Aum rōne p̄sūptionis violēte peccati sui.** Aū rōne ifamie publice: qz corp? Abiisti manifestū ifamī nō est dandū. **de pte. di. 2. c. p. dilatione.** nisi satisfecerit ecclesie. Si aut suspitio sit singularis ipsi sacerdotis nō est neganda cōio in publico: s. tene in occulto et puato. **Que dam est suspitio pbabilis qualis est:** si inuentus est solus cū sola frequenter in simul loq. Et ppter hanc suspitionē nō debet sacerdos dimitte dare Eucharistiā. **2. q. i. c. re.** **Que dam est suspitio temeraria** que ex rōnali cā cōsurgit: cuiusmodi est illa q conficta est rumoribus maledicor boiuz 7 obtrektor. **2. q. 3. c. in cūctis.** 7 pro tali suspitione nō est neganda cōio. **Tertiū dubiū est an liceat peccatori pctēti Eucharistiā:** quia nō est dignus dare hostiā nō consecratā: quia ex p̄dictis videt aliquid? q sic: quia sic vitare scandalum 7 Eucharistiā nō in bonozare p p̄iectionē ei? in sententiā. **Ad hoc ait Alex.** q debet ei dari Eucharistia eo mō quo dictum est: nō aut hostiā nō p̄secrata. Aū quia hoc vult dñs: vt patet exemplo suo in iuda. Aū qz nescit an iustificabit eū? Aū qz silatio talis nō pficeret: qz ille oīno peccaret credēdo se corp? Abiisti accipe. Aū qz sciamētū p̄tatis nō d3 silari simulatione falsitatis. **Mac. de cele. msc. c. de boie. dānat?** est

quidā f. 12. q. 1. fin.
ait: quia eo illi
dem d3 q falsa
veris sunt pericul
medicus corpora
daret egrotos 7 i
cida 7 peccaret m
q in p̄dictis casib
alis Eucharistiā
ra ipsi peccatori si
ret ipsi 7 alios. I
medico corporali
nam mortifierā
rati infirmitatē co
spiritali spiritus
7 inde. **Uisa. 80.**
7 quāta mīdicia
simus ad eum su
bemus: vt i p̄sen
per ipsam accipe
nra vtilitate in
tre 7 spū sancto
**Actia. 1. c. in
sione dñi i. 1. c.**
2. c.
gnis acturi frēt
7 eximij tractat
tem ingenij nōst
le implorandū el
penitus desperat
7 p̄sumare virtu
vt id in nobis eff
igit fm ap̄lin. 2.
ficientes a nobis
cogitare: s. suffi
ista tenebrosa ne
ctare 7 p̄dicare
7 plus q laborio
tota cōpage scri
rum theologoz
licet amarissimā
fima ac flebili 7
Iesu xpi mag
p̄dicare: flecte q

quidā f. b. q. f. f. se celebrare 7 nō celebra-
re: quia deo illufit 7 populū recepit. vñ ibi-
dem dicit q. falsa sunt abijcienda remedia que
veris sunt periculis grauioza. q. si dicat: Si
medicus corporalis medicinam mortiferā
daret egroto 7 inſtante petenti eſſet homi-
cida 7 peccaret mortalit. g. r. c. **Ad hoc.**
q. in p̄dictis caſibus vbi daret medic⁹ ſpiritu-
alis Eucharistiā que eſt medicina mortife-
ra ipſi peccatozificeret p̄dicator 7 ſcandaliga-
ret ipſū 7 alios. Nullū autē iſtoz cōtingeret
medico corporali ſi negaret infirmo medici-
nam mortiferā. Nam bñ licet medico corpo-
rali infirmitatē corporale p̄diceret: nō autē
ſpirituāli ſpirituāle: quia nō eſt ſimile vñc
7 inde. Miſa g. obligatione tanti ſacramēti:
7 quāta mīſericordia ſuſcipi debeat digne vt poſ-
ſimus ad eam ſuſcipiendū nos p̄parare de-
bemus: vt i. p̄ſenti gratiā: 7 in futuro gloriā
per ipſam accipere mereamur: qd̄ bodie p̄o-
nra vtilitate inſtitutū eſt ab eo. Qui cuꝝ pa-
tre 7 ſpū ſancto vivit 7 reg. in. ſe. ſe. Amē.
**Peria ſecta in paſce de ſacraſſima paſ-
ſione dñi n̄i Jeſu chriſti. Sermo. 88.**

Aſpicientes
in auctore fidei 7 p̄ſuma-
tozē Jeſū: qui poſt poſi-
to ſibi gaudio: ſuſtinuit
crucē 7 p̄uſione contēpta.
Ad h. b. 12. De rebus ma-
gnis acturi fr̄es dilectiſſimi: 7 re ſublimib⁹
7 eximij tractaturi: 7 excedentib⁹ ſacula-
tem ingenij noſtri locuturi auxiliū ſuperna-
le implorandū eſt. Et oipotens de⁹ qui res
penitus deſperatas 7 oino diſciles p̄ficere
7 p̄ſumare virtutis ſue magnitudine potēſt:
vt id in nobis efficiat exorandus eſt. **Aum**
igit f. m. ap̄lin. 2. ad 4. cor. 3. Non ſim⁹ ſuf-
ficientes a nobis quaſi ex nobis aliquid toni
cogitare: ſi ſufficiētia noſtra ex deo eſt. Et in
iſta tenebroſa nocte cōſiderare habeam⁹ tra-
ctare 7 p̄dicare de ſublimiori 7 excellentiori
7 pluſq. laborioſa materia 7 diſcili: que in
tota cōpage ſcripturaz ſacraz 7 oibus ſacto-
rum tbcologoz voluminib⁹ reperitur: vide-
licet amariffima 7 peioſiſſima: nec n̄ deuo tiſ-
ſima ac flebili 7 lachrymoſa paſſiōe dñi n̄i
Jeſu xp̄i: maḡ licet tacere q. loq. audire q.
p̄dicare: ſicere q. alios ad ſletum cogere: cuꝝ

in me ipſo p̄prij⁹ virtib⁹ 7 efficiā: 7 aliunde
auxiliū inuenire nequeā. Nam incipiendo a
p̄dib⁹ vſq. ad caput oīa mēbra mea p̄quaſ
ſata ſunt: ita vt videat lapis molaris ſup cor-
pus meū cecidiſſe. **Hec eſt mibi oīs corporāl**
fortitudo: quia bodie potentiffim⁹ rex mun-
di eſt ita debilis factus q. cū audio dicentē:
Deus deus me⁹ vt quid dereliquiſti me. **Atq.**
guit tota cōpago corporis mei p̄teplando p̄
ciōſiſſimū ſanguinē illū anxiare future paſ-
ſionis ſue in illo horto vbi aliqñ fui ex oibus
poris ſanctiffime carnis ſucin terrā vndiqz
p̄ſuſiſſe. **Nā tibi mibi deficiūt:** genua mea
infirmata ſunt a ieiunio: brachia mea rela-
xant caput meū eſt languidū 7 dolozatime
vox mea rauca: pectus meū eſt debilitatū: cō-
tabelcit in me venter meus: lingua 7 ſi eſſet
quantūcūq. diſerta mibi tremiſt: ita vt in
hac nocte balbutiēdo loquaſ. **Deficit enim**
eloquiū meū: quia bodie p̄dicator veritatē
in cruce ſuſpendit: labia mea tentibus inbe-
rent: raucaſ ſūt fauces mee: adeo vt ne-
queam ipſa aperire: 7 de tanto myſterio p̄e-
dicandi operam dare. **De vtiqz meū amari**
catur: conſiderans os dñi Jeſu ſelle acetoz
potatū. **Aures in hac die ſurdeſcūt:** audi n̄
do illas terribiles voces. **Oculi mei caligant**
nec nō obtenebrant dñm ſuū relatiū vidētes
p̄ſputū: mactactū 7 ita deformiter tēcolora
tum aſpiciētes. **Mares mee obturant ſentē**
tes cū dñō Jeſu ſetozē imunditiāz montis
caluarie. **Deſinit oīs aīe virtus: deficit ap̄**
heſua: deficit fantaſtica: deficit eximatiua:
deficit cogitatiua: deſinit retentiua. **Intelle-**
ctus agēs nec a fantaſtica: nec aliqua ſp̄ mo
netur 7 nullius recordat. **Intellect⁹ poſſibi**
lis obtenebratur: 7 deficit in eo granitas in-
dicij conſiderans dñm Jeſū bodie ab inq̄s
iudicatiū iniuſte. **Molūras obliquatur tabe-**
ſcit 7 proſternitur. **For conteritur 7 bumi-**
liat: nec ad aliquid circa hoc myſterij pagē
dum erigit 7 ſubleuat: quia nullū in tanto
negocio inuenit remediūz. **Non enim inue-**
nio auxiliū ab elemētis: nec a corpib⁹ celeſti-
b⁹ refrigeriū reperio: q. dicit eis bodie cre-
atozē ſuū eē ſblatū. **Erra p̄temiſcit exto-**
loz: lapides minores frangunt ex cōpaſſio
ne. **Petre magne ſcinduntur p̄e doloz: et**
montes aperiuntur ex amaritudine viden-
tes creatozem ſuū ſic crudeliter confractum

ſer. q. l. v. 1.

ſ. f. h. k.

7 flagellatū. Aque cōturbant ex sanguinis effusio: q̄ ex latere dñi Jesu bodie sanguinē 7 aquā viderunt exire. Aer obscurat ex terribili bozore. Ignis extinguit ex mundi lucis extinctione. planete revolunt 7 a cursu naturali retrahūt ex sceleris abominatione. Nam sol per lunā. cōtra naturā eclipsatur. Ita vt astronomi dicant: Aut de celi patitur: aut tota machina mundialis destruit. Que per **Agu. egregiū** doctorē ne a nobis videant inuēta probant in sermone. 5. x. passiōe scidi. Pallēt astra: tremūt terra turbant elementa: pcedunt ex suis tumultibus funera: neq̄ enī sepulchra aliquā partē corpozistēnere potuerūt quādo gebēna simul crepuerat tota. Et sermone. i. z. de passiōe iterū dicit. Sol ab hora sexta obscuritate se induit: dies se in noctē mutauit: terra se tremore concussit. Sol. s. ne videret deū crucifixum: dies ne videret occisū: terra ne occisū corpus exciperet. Sol igit̄ ab scelere dñi caligat declinat spectaculū: dies dum tenebre: scit abnegat obsequiū: terra dum cōtremiscit eruat sepulchrū. Omnia enī elementa officia sua deserūt: ne videant iudicio sceleris prebuisse consensū si solitis fungerētur obsequijs. **Hec ille.** Nulla igit̄ vis in me est: nullus vigor: nullus sensus: nec in mundo aliqd̄ refugium inuenio. Si autē in infernū descendero: ibi sūt soli patres sancti qui aliquod forte inuamen cōferre valebunt: s. timeo ne 7 ipsi respōdeant. Quomō ad nos recurris: qui utiq̄ suffragijs indigemus: et expectam? cōtinue ab huius carceris tenebris 7 vinculis liberari? Si rursum in celū postulat̄ auxiliū ascendero nec ibi reperiā. **Angeli enī dicent.** Quomō possum? tibi auxiliari sine illo qui nobis ē ablat̄: per quem 7 in cuius nomine draconē serpentē antiquū vicimus? Non igit̄ nobis auxiliū prestabit quia 7 ipsi dolentes bodie plozant pze teneitudinis magnitudinis: implētes illud propheticū. **Isa. 33.** Angeli pacis amare flebāt. Si recurro ad deum patres: quomō me audiet ex quo propriū filiū non audit ipsū relinquēdo in peccatorū arbitrio deludendū flagellandū: 7 crucifigendū p memifero peccatore? Nam ipsi attribuit potētia. Quā ppter timeo ne in ista die dicitur sit: Non est cōueniens q̄ in ista die debeat cū hominib⁹

cōmunicare: quia mibi abstulerūt potētia quā peculiariter teneor possidere. vnde sicut **Matth. 27.** scribit: dixerūt filio meo. **Cō**fidit in deo. s. patre: liberet eū nunc si vult: quasi dicāt: eū liberare nō potest. Si rursum vado ad filiū dei dicit mibi: **Ego vero pro me inquit homo grām inuenire nō possū: 7 tu vis vt pro mūdo rogez: 7 pro illis qui mibi bodie blasphemātes vt deo abstulerunt sapiētia: dicēs illud qd̄ **Mar. 15. v. 2.** Ab qui destruis templū dei 7 in tribus dieb⁹ reedificas illud. Valui faciem templū descendens de cruce. quasi dicāt. Hicebas te templū destruere posse 7 in trib⁹ diebus illud reedificare scire: s. vt min⁹ sapiens locut⁹ es quia te saluū facere 7 descendere de cruce ne scis. Si denno vado ad spiritū sanctum: timeo q̄ dicitur esset mibi: **Alemens sum et appello: 7 ideo cōtra tales inclemētes imisericozdes: immo crudeles debeo crudelis esse: 7 ideo nec gratiā eis tribuere.** Nam vt **Luc. 23.** scribit contra filiū dei pilato dixerūt: **Tolle hunc 7 dimitte nobis barrabam.** **Ubi tanta impietate 7 inclemētia s. si sunt.** Si autē scdm̄ consuetudinē ecclesie bonā recorro ad brām virginē: timeo ei a propiare vidēs eam dolorib⁹ affectā: meroribus plenā ex crudelissima passiōe filij sui. **Timeo quoq̄ ne dictura sit: **Ex quo bodie nō possum pro redēptione filij mei gratiā inuenire: quomō possum tibi succurrere? Ubi ē di******

secretio tua? Ubi est prudentia tua? Ubi est sapientia tua: qui deberes mibi cōpati 7 cōdolere: 7 per me vis gratiā inuenire? Noli mibi in aurib⁹ personare angelicā salutacionē: que tali die tota conuersa est mibi in amaritudinē. Hice forte mibi. Que idest sine ve. Ego sum ita plena dolorib⁹ ppter passiōem filij mei: vt hoc lingua humana exprimere non valeat: vnde illud **Aren. 6. vere dicere possum. Posuit me scilicet passio filij mei desolatam tota die merore confectam. **Aut dicitis **Varia** que illumina****

ta interpretari potest: ego sum oī lumie puata. Hinc pot⁹ dicit possū illud **Aren. 5. Desti**

factū ē cor meū: id est tenebratū sūt oculi mei. aut dicit grā ple. cū mea grā psumata fuit i xij. stell. corone capis mei. d. q̄ **Apoc. 12. An capite ei⁹ corona stellaz xij. Et tū bodie illis **Prē. 5.** dicē possū. cecidit corona capis mei**

vigor p̄stare

Aut dicitis **Ande in cruce**

pterea dico

dñi cordis mei

mulierib⁹: am

gelo **habie**

nā 7 maledico

Ad dicit: **h**

qib⁹ maledic

Et illud qd̄ **A**

ctus sūt in deris

lite dicit: **Ec**

nō est vici⁹ vt

mo in oꝝ p̄b

mire: cū tū mil

nouā matrē d

gnabo q̄ sup

q̄ppe erit crup

ma talio die p̄

ait: **A rurq̄ p̄**

sit ad frōes i

aitē multo b

mentū nre sal

beatissima eit

ptor: restaura

igit̄ ait beata

die p̄grā impo

locū meū tene

reuerentia mu

digna de bono

Abistiano.

re. **A n sola fu**

ri. **A n sei ver**

sto. **q̄ quale**

pgamo brō s

su dñi cruce

noi vel suo fu

rē fidei 7. **I**

redēptiois n

ta: vt p̄redē

voluerit: p̄p

in arboze cru

adeo excitab

vt etiā p̄o p

ream? igit̄

castra. i. tum

ria dimittan

nec fili⁹ p̄p

to: nō marit

duamur vñ

Aut dicetis **D**ñs tecū: quē tāgere nō valeo
Ande in cruce pedēs cū iniquis deputat^r ē: p-
 pterea dico q̄ in eo. c. scriptū ē: **D**efecit gau-
 diū cordis mei. **M**el dicetis: **B**ndicta tu in
 mulierib⁹: cum videā me deceptā tā ab an-
 gelo **S**abiele q̄ ab **H**elysabet cognata mea
 nā 7 maledicoz pze oībus mulierib⁹ mundi.
Mel dicet: **B**ndict^r fruct^r ventris tui q̄ ab
 oīb⁹ maledicis: accusat^r: pspuit^r: flagellatur
Et illud qd̄ **A**ren⁹. 3. scriptū est dicit: **S**a-
 ctus sū in derisū oī populo. **E**t idē cessare no-
 lite dicere: **S**cā **M**aria ora p nobis: qz hoc
 nō est recūs vt p vobis faciā tali die. **S**z ne
 mōi oī oīphanos deseraz abt^r pze 7 sine
 mīre: cū tñ mibi peculiarit^r mīam tribuatis
 nouā matrē dūtarat bodierna die vobis assi-
 gnabo q̄ sup oīa bodie meruit exaltari: ista
 q̄ppe erit crux bñssima: q̄ sola meruit filiūz
 meū tali die pciū mūdi sustinere. **H**ic **Augu-**
st⁹: **C**ruz q̄ pzi^r erat supplicii latronū tran-
 sit ad frōtes ipatoz. **D**ec qd̄ vt beat^r **M**o.
 ait cū multo bonore 7 reuerētia tanq̄ iūru-
 mentū nre salutis adorāda est. **C**ruz enim
 beatissima est reparatio angeloz: glia redē-
 ptioz: restauratio 7 puctio pboy. **A**d ipsaz
 igit^r ait beata virgo: **F**iliū mei dūtarat bo-
 die pgrā impetranda velut ad nouā matrēz
 locū meū tenentē deuote recurratis: atqz cū
 reuerentia multa 7 deuotione dicatis: **A**ue
 digna de bonori: verace insegna del populo
Christiano. **P**er **J**esu chrīsto nro redēpto-
 re. **T**u sola fuisti regna elcbaro p̄cio porta-
 ri. **T**u sei verace insegna a sequitare **C**hri-
 sto. **Q**uale desiderat ei vol saluare. **M**oi te
 p̄gamo bñd segno in chi fu posto e ficto **J**e-
 su chrīsto crucifixo: **A**bi garde e refendi
 noi del suo furozi: amē. **A**spiciētes in aucto-
 rē fidei 7c. **I**tez vbi ā. **A**nta est charitas
 redēptoris nri erga humanū gen⁹ demōstra-
 ta: vt predēptione ei⁹ bodie in cruce mori
 voluerit: ppter qd̄ si dūligēter attēdim⁹ 7 ipz
 in arboze crucis fideliter 7 deuote aspiciū⁹
 adeo excitabit^r acerba passio sensus nros:
 vt etiā p eo patiz mori vebemēter affectem⁹
Eream⁹ igit^r bodie fratres charissimi extra
 castra. i. tumult^r secularēs: 7 negocia secula-
 ria dimittam⁹. **N**ō loquar p̄ dolore p̄ filio
 nec fili⁹ pzi: nō frater fratri: nō vxor mari-
 to: nō maritus vxori: non vicin⁹ vicino. **I**n-
 duamur vestr⁹ nigris 7 ad lachrymas nos

puocem⁹: 7 exemplo **P**auli simul 7 doctria
 cruci **C**hrīsti toto conamine corda nra figa-
 mus. **E**xēplo **P**auli dixi quia ipse de se ipso
 ad **Gal. 2. ait**. **C**rucifixo sum 7c. filiū dei.
Nolebat enim **P**aul⁹ aliā legē: s̄ solū crucē
 seq̄ desiderabat q̄ vñ p̄me ad **A**bozin. **P**. **M**os
 autē p̄dicam⁹ **C**hrīstū crucifixo 7c. doctozis
Pauli: doctozis gentiū dixi: qz in p̄bis p̄po-
 sitis hortat^r in baco ie omnes fideles dicens:
Aspicientes 7c. **I**n auctozē fidei. i. p̄ncipiū
 7 p̄sumatozē **J**esu. i. finē. **Q**uia ipse est **A**l-
 pba 7 **O**. i. p̄ncipiū 7 finis. **A**poc. i. postea se
 quif excitado nram ingratitudinē di. **Q**ui
 postposito sūt i gaudio sustinuit crucē p̄fusio-
 ne p̄cepta. **P**uto enim q̄ p̄ dixerit filio in
 spū. **Q**uoz tibi est optio: elige qd̄ vis: qz p̄po-
 no tibi gaudiū 7 dolorē. **P**eni vis induere
 carnez humanā: 7 subire penas 7 dolores 7
 mortē acerbissimā: tu acq̄res tantū meritūz
 vt p̄ te recupere^r totū gen⁹ humanū. **E**t tuū
 siquidē meritū se extēdet ad salutē p̄teritoz
 p̄sentū 7 futuroz. **S**i p̄o eligis tibi gaudiū
 scias totū gen⁹ humanū. ppter p̄ctm suūz in
 eterna dānatione esse peritūz: qz nulla pu-
 ra creatura est sufficiens genus humanū redē-
 mere. **Q**uī rō in apto ē: quia **Fm Ansel. in**
li. *Cur de bō.* 7 3. mēsurā p̄cio p̄ortz ēē satis-
 factionē: s̄ p̄ctm p̄mi bōis fuit infinitū rōne
 dei ōfensū: bō autē est finit⁹: s̄ finitū ad infini-
 tum nulla est p̄portio: igit si d̄ esse p̄digna
 satisfactio necesse est q̄ sit infinita: quia re⁹
 in infinitū ōfensus est. **Q**uī igit null⁹ bō repe-
 riatur infinite virtutis: necesse est inq̄t p̄ vt
 tu fili mi suscipias vestrē humanitatis: 7 cum
 ea dolorē 7 mortē patiaris: 7 isto mō p̄ditūz
 humanū gen⁹ cū thesauro p̄ciosi sanguinis
 tui recōparare poteris. **N**ō audies fili⁹ dūl-
 cissim⁹ ex nimia sua charitate cōmotus. **R**.
 verbū illud **E**sa. 6. **E**cce ego mitte me. **E**t cr
 qd̄ significat p̄mptitudo p̄bi dei parati lū-
 tre vituperosā mortē crucis iuxta illud aḡsi
 ad **Phil. 2.** **D**umiliauit semetipsū fact^r obe-
 diens vsq̄ ad mortē aut crucis. **N**ā
 autē dicē apls: q̄ sustinuit crucē postposito si-
 bi gaudio: qz s̄. p̄legit dolorē mag⁹ q̄ gau-
 diū: p̄fusione p̄cepta: quia nūl vili⁹ reputa-
 bat^r s̄ suspēdi in cruce. **C**ontēp̄it igit hāc
 p̄fusione: qz cū iniquis deputat^r est: 7 nud⁹
 suspēsus seu crucifixo: 7 in die festo 7 in p̄spe-
 ctu multitudinis gentiū ad maiorē p̄fusione

suspensus: Tunc enim verificatū est qd̄ dixerat Jo. io. Nemo tollit aīam meā: sed ego pono eā: qm̄ oīs rēo. maxime bñm **Ido.** in 3. parte. q. 47. ar. i. l3 cruciatus flagella 7 p̄bera iudeorū fuerint sufficiētia ad causā dūm mortē **Abiit**: tñ ū ipse noluisse nullo lēso inflicta in ei⁹ carne facultatē bñe potuisset: qz virtute p̄bi dei cui cōiūcta erat in vnitāte p̄sone habebat potestātē p̄seruandi naturā suā: p̄or dicit qd̄ ei⁹ passio 7 mors fuerit volūtaria: 7 a volūtate sua indirecte causata: quia. s. non impediuit eū impedire possz. Sicut si dicat aliquis alii p̄iudicare: quia nō clausit fenestrā p̄ quā bymber ingredit. Et hoc mō ipse **Abiit** fuit cā passionis 7 mortis: quia. s. impedire poterat ne cruciatus in aliq̄ ip̄s lederet: vt dictū est. **Que p̄firmare videt** Aug. in sermone. is. de passione di. **Videte** q̄tum lit in **Abiit** humilitatemysteriū: qd̄ cū etern⁹ sit ab eterno ac dñs vniūsitatis: vt seruoz tñ suoz p̄ficiat libertatez gaudet iniurijs: exultat obprobrijs: oīs ei pena in cruce trīūpbus est. Admirando remedijs genere diaboli patiendo superat: 7 terminē moriendo viuificat. **Que oīa pro nobis vniūgenitus dei fili⁹ pietate aggressus ē**: virtute sustinuit: humilitate p̄fecit. **Ecce ille**. **Tai** tur postposito sibi gaudio. su. cru. 7c. **In** quibus sacratissimis aplī verbis in ista die cum ipso aplo tria diligētē cōsiderare habem⁹. **Primo** enī aspicientes cōsiderare habem⁹ Iesum cui⁹ Maria virgine colloquentem 7 plorantē. **Secundo** aspicientes cōsiderare debemus Iesū cum sanctis aplīs suis plura facientē dicentē: 7 docentē. **Tertio** Aspi. cōsiderare debem⁹ Iesum cum perfidis iudeis amarissimā crucis mortē sustinentē 7 patientē: nec nō 7 contēnentē.

Mara prima huius s. rmonis in qua cōteplaf Iesus confortās matrē suā vltimē tūlīme dolentē ppter passionē suā proxime venturā ante q̄ processurus ad passionē ab ea separaretur.

Primo igit in isto sermone: Aspicētes cōsiderem⁹ Iesum cum Maria virgine matre sua dulciter colloquentē 7 cum ipsa plorantē. In qua cōsideratione mollificabunt sicut cera corda n̄ra. Nam inter ipsos fuit magn⁹ 7 perfectissim⁹ amor: ppter quē in isto tēpore processit etiā

maximus dolor. **Ad** cui⁹ mysterij declarationē septē cōteplationes in ista parte lachrymosa annotabim⁹ quarū **Prima** dicit doloris **Marię** verificatio. **Secunda** dicit doloris **Marię** extensio. **Tertia** dicit doloris **Marię** originitio. **Quarta** dicit doloris **Marię** suspitio. **Quinta** dicit doloris **Marię** annūciatio. **Sexta** dicit doloris **Marię** fugatio. **Septimo** dicit doloris **Marię** augmentatio.

Particula prima hui⁹ prime partis principalis in qua probat qd̄ bñ virgo vere doluit de passione filiū sui.

Prima in ista parte cōsideratio dicit doloris **Marię** verificatio: p̄sumit enim quidā insulte dicere be. virginem nō habuisse tot 7 tantos dolores sicut d ea scribit 7 predica: p̄bare volētes his rōnibus que subscribunt. **Primo** dicētes qd̄ bñ virgo nō erat sicut relique femine ad lachrymas p̄na: s. erat sapiēs 7 in oib⁹ cōformis voluntati diuine: sciensqz voluntatē diuinā siccordinaffe filium suū mori in cruce. **Iuxta illud** p̄phicū. **Moziel** fili⁹ meus Iesus 7 cōuerterē p̄pulsū: ppter qd̄ nō est credendū qd̄ ipsa de morte filiū sui doluerit. 7 dolere exteri⁹ lachrymādo ostēderit: ne a volūtate diuina discordare videret. **Secundo** dicunt qd̄ beata virgo fuit plena caritate ppter qd̄ cōparat soli ardentiz ps. 18. **In** sole posuit tabernaculū suū. Quapropter ex caritate liberationē generis humani multū cōsiderabat: s. nō ignorabat hāc liberationē p mortē filiū eius generi humano secuturam: qd̄ nō dolebat: imo pot⁹ gaudebat 7 de morte filiū ei⁹ exultabat. **Tertio** qz sciebat mortē filiū sui cito transsurā: 7 post tridūū filium suū d mortē ad vitā gl̄iosā resurrecturū: i celum post qd̄raginta dies ascensurū: 7 ingētē gloriā post mortē suā assecuturū. **In** quibus oib⁹ pot⁹ gaudere qd̄ dolere: exultare qd̄ flere debebat. **Sz** iste rōnes nulle sūt. imo si quis eas tenē vellet beretic⁹ putaret: qm̄ **Ido.** in 3. di. 17. ar. i. q. i. **Vidē** rōnib⁹ posset pbari **Abiitū** veraciē nō habuisse passionis dolorē: 7 sic euacuare tota n̄ra redēptio. **Itaqz** 7 **Abiit** fuit sapiētissim⁹ 7 p̄dicta oīa cognouit: 7 tñ vtrissime in sensualitate sua doluit. Rōnes igit p̄dictę sūt vere: sed **Ido.** 7

[illegible]

foliſachrymas: ſed nec clamores voluit cō-
tinere: imo clamās & dicēs: **U**be mihi miſe-
ro peccatori extra eccleſiā ad cellā currit. **S**i
militer & beat⁹ **F**rāciſc⁹ ita paſſionē **A**briſti
plorauit & fleuit: vt ceceſſicer eſt & ſigna-
ta ipſius **A**briſti bē pmereret. **S**i uigitur
iſti ſancti habuerūt tantā grām dolendī de
paſſione **A**briſti: multo ampl⁹ credendum
eſt hanc grātiā habuiſſe beatā uirginē i mo-
re filij ſui. ¶ **T**ercio ratio eſt ſcripta ipſi⁹
Abriſti. **A**mor enim debet eſſe reciprocus
quia eſt virtus vnitia amantia cū amato:
ſm **Dis** in. 4. de diuiniſ noib⁹: ita vt dī-
cat **C**icero q amicit⁹ eſt alſ ego **h** pbs. 8. **E**bi-
dit q amantū eſt idem velle & nolle. **E**t
quāuis **ſm** pbs. 8. **E**bi. **A**mor parentū
maior ſit ad filioſ q filioꝝ ad parētes. **A**n
inter beatā uirginē & **A**briſtū erat amor re-
ciprocus: ita vt eſſent vni⁹ cor & vna aīa. **S**i
igī fili⁹ dolebat de dolore mīſi forte pluſ
q̄ doleret dō ſeiſp. & beatā uirgo doc cogno-
ſcebat: non eſt dubiū q vtriq̄ uolēteſ repen-
debat. **A**nde probulū bſo dicendū eſt q te-
ata uirgo videns filiū talia & tanta pati ve-
hementer voluit: ſciens q filiū ipſam ap-
tēre dolentē & afflicta cognoscere: & propter hoc
amplius dolere & dolorē ſuū creſcere ipſa te-
ata uirgo reſtamenti⁹ condoluit: & ita reci-
proce etiā ipſa dolebat pluſ de dolore filij
q̄ de proprio: & quanto pluſ condelebat ſi-
lio tanto magis agebat dolorē in ſeiſpa.
¶ **S**ecundo hoc idē probat auctē triplici.
Primo auctē **S**ymeonis **L**u. 2. pphanta
quādo pſentato **I**eſu in brachijs ſuis poſit⁹
dixit: **H**ic dimittis tē. **V**idit illis **S**y-
meon & dixit ad **M**ariā matrem ei⁹: **E**cce
poſitus eſt hic in ruinā & reſurrectionē mul-
torū in iſrael: & in ſignū cui cōtradiceſ: & ita
ipſi⁹ animā p̄t̄ aſſibit gladi⁹. **S**n quib⁹ ver-
bis tres annūciationes fecit beate uirginī.
Prima. **E**cce hic poſitus eſt in ruinā & reſur-
rexit. mul. q̄ uenit in iudiciū multoꝝ malōꝝ: & in p̄-
deſtinatū: & in omnī ſaluationem. **S**ecū-
da eſt in ſignū cui contradicetur: quia om-
nīſ ſp̄s ſaluandoz meret̄ per hunc tuum fi-
liū in ſignū cui p̄diceſ ſicut bāt⁹. **T**er-
cia. q̄ de arcu federis: ita **A**briſtus poſit⁹ eſt in ſi-
gnū ſaluandū. **H**ic erupit eſt arcus: & corpus
Abriſti eſt corda. **T**ercia ē p̄phatua dolorū
p̄ginis habiturū in paſſione ei⁹: quādo dixit:

28 p 20 m a 28
 ri qd a 1-12
 7 p 20 m a 28
 dat 12 p 20 m
 qv 28 28 12
 m 28 p 20 m
 28 p 20 m a 28
 28 p 20 m a 28
 28 p 20 m a 28

naturalis sue cōpassionis: nō bescatio infirmitatis. vel potest dici melius q̄ fuit dubitatio admirationis: que solet quādoq̄ habere ortū ex consideratione rei stupēde: quē admodū ipsa beata virgo angelo nunciāte **Luc. i.** dubitādo rēdit. Quōd fiet istud rē. Ita 7 in isto casu intelligendū est. Mouebatur enī beata virgo stupore admirationis: cum videret filiū suū quē firmiter credidit deūz taliter patientē cuiusmodi consideratiōez solet associare quedāz dubitatio vt possit cogitare: Est ne hic fili⁹ meus: quē sic patitur viderē? Mōne ipse est rex regū 7 dñs dñan- tium? vere si nesciret ipsū esse filiū dei 7 opatione spūs sancti in me incarnatūz id neq̄q̄ credere possem. ¶ **Secūdo** hoc idem probat auctoritate ipsius **hierē. 3. rē. 2.** Dñe virgini **Marię** amarissime dolet dicens. Qui compabo te: cui assimilabo te filia **hierusalē**: cui exequabor te 7 solabor te p̄go si lia syon magna est velud mare cōrtio tua quis medebitur tui? ¶ **Tertio** hoc idē probatur exēplo naturali: quia quanto res ē p̄ci- osior si perditur: tanto magis ille dolet cui⁹ interest. Unde ad propositum magis dolet mater filiū pulchrū iuuenis: p̄ndentis 7 sapientis q̄ de morte alterius has conditiones nō habentis: magisq̄ dolet de morte inimici 7 vnigeniti filiū q̄ si plures haberet: qz eius dolores mitigare possent. Unde **glo. super illud hierē. 6.** Luctus vnigeniti factibi luctū amarū: sic inquit. Mibū dolentius vnigeniti morte. Cuzigitur beata virgo habuerit filiū vniciū 7 vnigenitū: iuuenē 7 pulcherrimū: super omnes nato ob hominū p̄udentem: oibz virtutibus plenū: 7 oīno sapi- entissimū: sequē doloze eius maiorē fuisse 7 plus q̄ credi posset: fuit enī non solū naturalis: sed vt ita loquar dolor sup̄naturalis respectu ipsius filiū dei 7 spūs sancto cōcepti. Et sic patet particula secūda hui⁹ prime par- tis principalis.

Articula tertia qua declaratur vnde dolor bē virginis habuit originem.

Tertia cōsideratio in hac parte dicitur beate virginis doloris originatio. Unde. s. tant⁹ dolor hūit in ipsa originē. **A** circa quā notandū q̄ habuit originē ab ignorantia aliquarū rerū quas te⁹ noluit ita cito sibi reuelare: quia sciuerit plus ipsa

sola q̄ omnes alij doc. p̄phete 7 apostoli
¶ **Primū** quod ignorauit fuit incarnatio filiū dei in ipsa: quia q̄nis sciret ipsum sup̄tu- ruz carnē de virgine: per noticiā illius p̄phete **Esa. 7.** Ecce virgo concipiet 7 pariet filiūm 7 c. q̄n f̄m doc. maxime **Ric.** nesciebat q̄ p̄phetiā loqueretur de se ipsa: imo ex p̄- funda bōilitate hoc nullatenus cogitabat: s̄ illi virgini que futura erat mater dei seruire affectabat. ¶ **Secūdu** quod ignorauit fuit filiū perditio: quia q̄n ipsū perdidit: vt patet ex supradictis: ignorauit vbi esset: donec ante querēdo ipsū inuenit disputantē i tē- plo. **Luc. 2.** Si enim sciūisset vbi fuisset: nō tanto studio quesuisset: quod tñ mysteriūz multi angeli non ignorabant. ¶ **Tertiu** qd beata virgo ignorauit fuit passionis filiū sui tēporalis determinatio 7 patiendi modifica- tio: quia quia ipsū sciret p̄o bñant generis redēptione moriturū tamē nesciebat temp⁹ determinatū nec afflictionis modū: nec mor- tis seu passionis locū. Et hoc fuit p̄uidētia diuina dispensatū: vt simul 7 semel om- nia ad causandū intensiozē doloris: cōcur- rerent. Nam si tēpore annūciationis angel- ce fuisset sibi annūciata filiū sui passio acer- bissima: forte non consensisset ita leuiter an- gelo nūciantē: quia sicut voluit certificari ab angelo de integritate sue virginitatis in concipiendo 7 pariendo filiūm anteq̄ cōsen- tiret: ita forte voluisset 7 certa fieri: ne fili⁹ suus ita turpiter moreretur anteq̄ eundē con- sensum preberet. Fuit enī certificata de mor- te filiū sui implicite q̄n dixit angelus: Salus faciet populū suū 7 c. que salus futura erat p̄ mortem eius. Nec mireris si ista ignorabat: quia milia angelorūz hoc idē ignorabant. Unde dicebant angeli vt scribitur **Esa. 63.** Quis est iste qui venit de edon tinctus vesti- b⁹ de **Mosra**? Iste formosus i stola sua gra- diēs in multitudine fortitudinis sue 7 c. Et enī cōmūis sententia docto. q̄ innumerabi- les angeli nescierūt mysteria passionis ebriz- sti: nisi q̄n ascendit in celū 7 viderunt glorie sue triūphum: Quapropter nō est incōueni- ens si virgo etiā ad tēpus nesciuit 7 ignora- uit. q̄ si queratur: que opinio esset beate vir- ginis de filio suo. **Ric.** q̄ opinio sua erat q̄ deberet mori aliqua morte suauiſſima. i. mi- tiori modo ceteris hominibus. Sed vt docti

est nesciebat modum: tempus et locus. Et vi-
dens tot et tanta de filio suo conservabat oia
in corde suo conferens: et quibus oriebatur et
initium sumebat dolor in anima sua: Et sic
patet tertia particula prime partis.

Particula. 4. in qua ponitur cause. vin
que suspicionis beate virginis de morte filij.

Quarta consideratio in ista parte di-
citur doloris beate virginis propin-
qua suspitio. Circa quas sciendum
quod tres fuerunt cause dantes beate virgini
suspitionem: quod mors filij sui appropinqua-
ret. **Prima causa** fuit iudeorum iniqua per-
secutio: Nam ut vidit infamias et persecuti-
ones quas iudei filio suo inferebant: suspica-
ri cepit ne gladius passionis appropinqua-
ret: Audierat enim quod voluerit eum precipi-
tare de supercilio montis: ut patet Luc. 4.
Item voluerit eum lapidare: ipse autem ab-
scondit se et exiit de templo: ut patet Jo. 8.
Et multa alia de quibus habes Jo. 6. et
successive usque ad. c. 13. maxime quando susci-
tarat Lazarum. Jo. 11. in die veneris ante
dominicam de passione: propter quod die do-
minico sequenti: que propterea nominata est
dominica de passione fuit factum primum
consilium de morte Christi: quod consili-
um non est credendum fuisse absconditum ma-
tri sue. Sed quia nondum eius hora venerat
recessit de Bethania et iit Efron civitatem
parvam: et ibi fecit multa mirabilia: ut patet
Matth. 19. Sed antequam iret: pie credendum
est quod a matre sua una cum Maria magdale-
na cuius fratres suscitaverat fuerit rogatus
ne ab eis discederet: sed secum manere vellet
quarum precibus non acquiescens: sed per ver-
ba generalia ipsas confortans magnam suspiti-
onem in mentibus earum generavit. Recedens
igitur nec usque ad dies sabbati palmarum re-
vertens matrem suam cum magno dolore et su-
spitione dimisit. Die autem sabbati ante pal-
mas venit Christus in Bethaniam ubi erat
mater sua: pre multitudinem lacrymarum ac
infinitis doloribus multum corpe fatigata:
ut per suam presentiam amaritudinem matris
refocillaret et dolorem aliqualem mitigaret:
In isto autem sero paravit cenam Iesu Ma-
ria magdalena et Martha in domo Symo-
nis leprosi: ut patet Joan. 12. Matth. 16. et

Mar. 14. In qua cena fuit Symon lepro-
sus et Lazarus resuscitatus. Edicit Aug.
quod ipse narravit multa de penis inferni et pur-
gatorij: et de statu sanctorum patrum in limbo
Quod autem Christus in hac cena esset Maria
magdalena accepit libram unguenti nardi spi-
cati. i. de spiciis et folijs confecti et unxit pe-
des Iesu. et reple. est dom. ex odo. vnguenti.
Jo. 12. Dixit ergo iudas avaricia ductus: quare
hoc unguentum non venit. 300. denarijs: et
datus est egenis? Dixit autem hoc non quia
de egenis pertinebat ad eum: sed quia fur erat
et latro: et loculos habens: et ea que mitteba-
tur portabat. Et hoc idem alij discipuli vi-
serunt: tamen ille ut dictum est: avaricia ductus
illi autem egenorum pietate dixerunt. Ratio
autem quare Christus iudas in discipulorum
collegio elegit cum sciret ipsum esse furem et la-
tronem est secundum Augusti. ut adimpleretur scri-
ptura de morte Christi: que esse debebat redem-
ptio nostra. Preterea ut ostenderet quod de
quantum est de se vocat omnes ad salutem. Pre-
terea ad ostendendum quod in ecclesia militanti congre-
gati sunt boni et mali: et quod realiter dantur ma-
lis bona temporalia sicut iudei: sed bonis refer-
untur bona celestia. Levi. 19. habet figura Christi.
2. de Abraham qui dedit bona mobilia filijs
concubinarum: filio autem legitimo nihil tunc
dedit: quia hereditatem reservavit. Unde signi-
tur Iesus iude et aliorum murmuracione di-
xit. Quid molesti estis huic mulieri? opus
enim bonum operata est in me: Sinite illam:
ut in die sepulture mee servet illud. Pauperes
enim semper habebitis vobiscum: me autem
non semper habebitis. quasi. di. Si tu iuda
et vos alij non vultis benefacere: nolite alios
benefacientes impedire: quia scriptum est.
Benefacientes ne impedias. Huiusmodi autem
unctio figurata est Luc. 7. ubi habetur: quod
cum tabernaculum esset impletum: venit cum
Moyses quod sine dubio figurabat Christum
Item Levi. 8. habetur. quod Aaron antequam
ad altare accederet ut deo offerret: erat iunctus
spatio dierum. 7. Sic et Christus debuit septi-
madie antequam ascenderet ad altare crucis per-
ungi. Que omnia considerans beata virgo:
et in corde suo conferens pre suspicionem inci-
piebat dolere. Sequenti die. i. in domini-
ca palmarum: ut patet Jo. 12. Matth. 21.

Luc. 10. Mar-
tum aliter et
omnes illi bo-
ni in contumelia
als. Aunc en-
remi. 9. scripsi-
tus et saluata
asinas et pulli
ro factus esse
cum discipuli
in Hierusalem
de inuitaret. et
gis dolere cep-
fac melissum
quam toto cor-
diebus non re-
uerentia el-
babeas sine
impleantur
est. Filios en-
nerunt me. et
facere vinee
ceret. yuas: et
verlo si vinee
bonum: quia
vera. Quo an-
et tenebimus
fortata yna
do quod pre nim-
Die autem
Mar. 11. et
sus et iterum
templo pre-
adduxerunt
terio de pe-
ro autem iter-
et inuenta m-
Temater res-
dari salus ci-
rum: Salte-
sentia tua m-
fili mi possu-
eo panis vi-
famelicus: n-
aut aquam
dilecta confi-
ssi medicus:
dicinam aut
en. Et ideo

Lu. 19. Mar. xi. Venit Iesus sedes super pul-
lum asine et summo honore receptus est. Sed
 omnes isti honores in illa die versi sunt sibi
 in contumelias. Sed de hoc latius diceimus
 alio. Tunc enim impleta est prophetia
Isai. 9. scripta. Ecce rex tuus venit tibi iu-
stus et saluator. et ipse pauper: et sedens super
 asinam et pullum asine. Illo autem die cum se-
 ro factus esset rediit ieiunus in Bethaniam
 cum discipulis suis: neminem enim inuenerat
 in Hierusalem qui eum ad potum aque frigi-
 de inuitaret. **Ad considerandum.** Iesu ma-
 gis dolere cepit: **Unde et filium rogauit dicens**
Fac mestissime matri tue hanc gratiam filie:
 quam toto conatu depono: ut amplius istis
 diebus non reuertaris in Hierusalem. Qui cum
 reuerentia christus respondit. Patientiam
 habeo in me mater mea. quia tempus est ut ad-
 impleantur scripture. **Mat. 23. scriptum**
est. Filios enutritui et exaltavi: ipsi autem spre-
 uerunt me. **Et s. c. iterum dicit. Quid re-**
buui facere vinee mee et non feci? Expectant ut fa-
 ceret vinas: fecit autem spinas. Non igitur mi-
 reris si vinea huius populi non faciat fructum
 bonum: quia sunt a me separati qui luz vitis
 vera. Quo audito beata **pro** magis voluit
 et tenebrime flere cepit: sed ut cum a filio co-
 fortata vna cum illo ad cenam periret: si cre-
 do quod pro nimio dolore parum comedit.
Et hic autem lune s. m. Math. vbi supra. et
Mar. xi. et Lu. 20. Tempestive surgit Je-
sus et iterum inquit Hierusalem: et cum esset in
 templo predicauit: et secundum cronicas: in isto die
 adduxerunt scribae et pharisei mulierem adul-
 terio deprehensam: et alia multa fecit. **De se-**
ro autem iterum venit ieiunus in Bethaniam
 et inuenta matre reuerenter eam salutauit.
 Et mater respondit. Quomodo potest mihi
 dari salus cum timeam te subito esse mortu-
 rum: Saltes ante mortem tuam corporalis pre-
 sentia tua mihi non desisset. Quomodo enim
 fili mi possum non dolere: cum videam quod tu
 es panis viuus angelorum: et quilibet de his sic
 famelicus: nec sit aliquis qui tibi aut panem
 aut aquam ministret. Qui christus: mater
 dilecta confortare: quia ego in hoc mundo
 sum medicus: et medicina humani generis: me-
 dicinam autem oportet esse morbo contrari-
 am. Et ideo ego qui sum quies fatigorum: ut

detur lassis requies. Ego qui sum veritas et
 falso accusor: ut deinceps via veritatis ostē-
 dam: quibus verbis generalibus dolor ma-
 rie augebatur. **Et hic autem martia de ma-**
rie etiam reuertitur Iesus Hierusalem et ve-
 niens ad templum tota die predicauit: et cum
 principibus sacerdotum et phariseis multas
 disputationes habuit. In hac proposuerunt
 principes in qua potestate demonia eiceret
 et camphores de templo expelleret: berodia-
 ni pro de tributo cesaris **Math. 22. Phar-**
isei autem de maiore legis mandato ibidem.
 Et de multis alijs que longum esset enarra-
 re. Quibus omnibus christus imposuit silen-
 tium sapienter respondendo. In hac etiam
 die christus multas parabolas proposuit. s.
 de filio prodigo. **Luc. 15. Et de laboranti-**
bus qui occiderunt filium patrisfamilias.
Math. 21. Unde in fine omnium dixit: quod
 ab eis occidendus esset: Quapropter volue-
 runt eum tenere: sed abscondit se ab eis: quia
 nondum venerat hora eius. Cum autem iret
 in montem oliueticum discipulis suis: predi-
 cit eis vniuersale iudicium mundi: **Et patet**
Math. 25. Et in fine verborum dixit eis.
Scitis quia post biduum pascha fiet: et filius
hominis tradetur ut crucifigatur. Et hoc
 mulotiens dixerit eis: nunquam tamen ita reter-
 minate sicut nunc. Nam hoc verbum dixit
 Iouis sequenti debebat manducari. quando
 scilicet initium erat magne solennitatis que erat in
 parascene. id est in feria sexta: sed quia christus
 propter multas occupationes ultra solitum
 tardauerat venire ad hospitium: Quapropter
 considera anima deuota in qua angustate de-
 bebat esse mater sua quando preteribat ho-
 ra sua consueta aduentus sui. Puto enim quod
 tunc credidit filium suum esse captum. Unde
 ad mariam magdalenam cum multis lacry-
 mis recurrens inuitauit eam ut secum vellet
 ire versus Hierusalem lacrymando et suspi-
 rando: mater Iesu tacite plorando dicebat.
 Fili mi: cur me ita cito dereliquisti? Ma-
 ria vero magdalena clamando vociferabatur
 O magister mi: cur tam cito te perdidisti.
 Quas a longe audiens Iesus: Etiam ipse
 se ingemuit: Quapropter credo ut aliquos
 ex discipulis suis: **Et puta: Petrum: et**

Joannem ante ipsum ad matres suas mis-
sit ad eius adventum annuncian-
dum: Quibus visis considero quod beata mater magis in-
muit: nec illis pre dolore loqui valens: dolor
in ipsa incrementum accepit. Beata virgo
dolorosa quid facies in monte caluarie: qui
videbis filium tuum in cruce suspensum: vulnera
tum: cruentatum et mortuum: si nunc pro modo
eo vel nibilo ita doles: ita gemis: ita plo-
ras? Sed hec sunt initia dolorum. Interea ve-
nit Iesus utique pre compassione matris in-
gemiscens et plorans. Quo appropinquato ma-
tri cecidit ad pedes Iesu mater eius lachry-
mando: suspirando: nec aliquid pre dolore di-
cendorum presentia et verbis Iesu aliquantulum re-
creata surgendo: Betaniam ambo preferunt
ambo ingemiscentes: et pauca pre nimio do-
lore dicentes. Plorabant tunc apostoli omnes:
quos Iesus reprehendebat: sed nec ipse cum
eis continere valebat: plorabat Maria ma-
gdalena et vociferando clamabat. Tandem
post multas lachrymas prepatata est cena: in
qua fuit maior cibatio lachrymarum quam alia-
rum rerum. Non enim pre dolore comedere
poterant. Audiens autem Maria ab apo-
stolis: quod filium suum voluerunt lapidare iu-
dei magis ac magis timuit doluitque valde.
Hec enim fuit prima causa suspitionis. **Se-
cunda vero fuit predicationis cessatio.** Nam
diemercurij sequenti in mane non iuit Je-
sus more solito ad predicandum. Quo facto
creuit suspitio virginis. Ratio autem qua-
re illo die non iuit ad predicandum fuit tri-
plax. Nam illo die principes sacerdotum et
seniores populi in disputationibus non occu-
pati in atrium principis sacerdotum: qui vo-
cabatur Cayphas consilium fecerunt ut Je-
sus dolo caperent et occiderent. Dicebant au-
tem. Non in die festo: ne forte tumultus fie-
ret in populo: ut patet Mat. 26. Due enim
fuerunt cause mortis christi. Prima fuit in-
vidia iudeorum: quia ut patet hic: et etiam
Joan. 8. dicebant. Quid facimus: quia hic
homo multa signa facit? Si dimittimus eum
sic omnes credent in eum. Secunda causa fuit
avaricia iude: quia isto die accessit ad consi-
lium dei. Quid vultis mihi dare? ego enim vo-
bis tradam. Quod autem hoc die fuerit appro-
bat ecclesia que in ipsa die legit prophetiam

Esai. 53. ubi dicitur. Ecce merces eius cum
eo etc. Unde solent plerique devoti in isto die
ieiunare et a carnibus abstinere in comemo-
ratione huius venditionis. Et quia vngue-
tum expensum in persona christi estimatum
fuerat a iuda. 300. denariis: ut decimam par-
tem lucris moris suo habere posset. 30. argen-
teos pro proditori de sua quesivit. Unde ubi
idem dicitur. Constituerunt ei. 30. argente-
os. Unde quidam devotus doctor inquit. Iu-
da cur non vendidisti matrem cum filio: ut
quorum erat inseparabilis et indissolubilis
amor et caritas: proformis fieret passio utri-
usque. Que verba confirmat Augustinus. dicens.
Iuda inique mercator: o iuda avarie pessi-
me: potuisti petere a matre eius. 30. argen-
teos: et ipsa hostiam evendo ipsas pecunias
invenisset ante quam sic turpiter ipsius filius suus
vendidisset. **Hecille. Hec igitur fuit secun-
da causa suspitionis: predicationis cessatio:**
consilij congregatio: et proditoris recessio:
qui non erat ignote ipsi beate virgini. **Ter-
tia causa suspitionis fuit Marie magdale-
ne et aliorum apostolorum afflictio:** quia bea-
ta virgo videns magdalenam magis solito af-
flictam: suspicata est ne aliquid sciret de fi-
lio suo: vidensque apostolos magis solito af-
flictos suspicata est ne aliquid sciret de mor-
te sui filij. Tribus enim vicibus revelarat
christus discipulis suis mysterium passionis
sue: sicut patet Mat. 20. ubi dicitur: quod asce-
dens Iesus Hierosolymam assumpsit. id est. dis-
cipulos suos secreto et ait. Ecce ascendimus
Hierosolymam et filius hominis tradetur
sacer. et scri. et condem. eum mor. et tra. eum ge-
ad illud. et flagellat. et crucifigit. et ter-
tia die resurget. Similem revelationem fe-
cit. Mat. 13. et Luc. 17. sed precepit eis ne
cuiquam dicerent. Quia non non dixerat eis tem-
pus: credentes forte hoc negocium in longum
transire non multum affligebantur. Isto au-
tem diemercurij: quia sero precedentia audi-
erant ab eo ut dictum est supra: quia post bi-
duum pascha fieret filius hominis tradetur
ut crucifigatur. Mat. 26. magis solito af-
fligebantur. Unde nec credere poterant nec
in simul stare: et colloqui volebant: nec in con-
spectu matris nec christi propter multitudi-
nem lachrymarum compere volebant. Que
omnia videns beata virgo vehementer su-

spicabatur m
Unde et dicit
appropinquat
tempus ulcisci
perdam filium
lenam et plor
ne aliquid d
plorando re
quid dicere
si q. res mal
Similiter a
li mei dulci
quid lugetis
dalena resp
mini aliqui
ribus et lach
bant: quo fi
tissime ang
cula huius
Particu
fionia christi
Dicitur
pler
certitudina
apostolis
runcbumul
suis ample
continere n
mater roga
illis timor
do et porta
amorem fil
gnosco dic
eniz eos fili
nostri: nulla
meditaver
cissimus pr
istaz nocte
stringens
quens tria
secretus su
et mortu
quodulcissi
cta virgo
a te sum re
morez: acc
ne purissim
plius tecu
riter man

spicabatur mortem filij sui appropinquare. **U**nde et dicebat. Deu me: gladius passionis appropinquat: Deu me misera mater q̄ cito tempus illud aduenit: Deu me infelix q̄ cito perdam filium meum. Ibat enim ad magdalenam et plorans dicebat. O soror mea: scis ne aliquid de filio meo dic mihi. Que utiq; plorando respondebat. Non possum tibi aliquid dicere mater mea magistra mea etc. nisi q̄ res male se habet: et nihil boni interest. Similiter adibat apostolos dicens. O filio limei dulcissimi quid habetis: quid ploratis? quid lugetis? quid fletis? Iudei quod magdalena respondebat: et propter preceptum domini aliquid dicere non audebant: sed singulibus et lachrymis aperte negocium significabant: quo fiebat ut dolor virginis vebementissime auangeretur. Et sic patet quarta particula huius prime partis.

Particula. 5. in qua ponitur reuelatio passionis christi facta beate virgini: per ipm filium.

Quinta huius partis consideratio dicitur annunciatio: quia predictis expletis non valens beata virgo aliquid certitudinaliter a maria magdalena: vel ab apostolis de morte filij sui aliqua via scire: runc humiliter et lachrymose abiit ad filium suum amplectendo eum: ita ut etiam Iesus se continere non valeret: et genuflectens beata mater rogabat eum di. Fili mi dulcissime per illius timorem et labores quem sustinui in fugiendo et portando te in egyptum: per illius in me suum amorem filialem quem erga me te habere cognosco dic mihi: quid est futurum de te. Tu enim es filius dei: tu nihil ignoras: tu omnia nosti: nulla te latet cognitio: quid de te facere decreuerunt iudei. Tunc filius eius dulcissimus precibus matris motus: per totam istam noctem secreto loco cum ipsa matre se restringens peculiariter et ultra solitum colloquens tria sibi secreta reuelauit. **P**rimum secretum fuit q̄ die sequenti capiendus erat et moriturus. Unde considerare possumus q̄ dulcissime matri sue sic diceret. **B**enedicta virgo mater dulcissima: quia mane sequenti a te sum recessurus: et iturus velut agnus ad mores: accipe quam vis consolationem de carne purissima quam mihi donasti. Nam amplius tecum cum hac carne mortali familiariter manere non potero. **T**empus enim pro-

pe est ut quicquid prophetes dixerunt de me per iudeorum nequiciam adimpleatur. **A**d que verba velut exanimis et mortua: virgo virginis iam effecta per magnum spatium loqui non potuit: sed a locutione filij blandissima viribus ut cumq; resumptis clarius hoc negotium intelligere voluit. **S**ecundum igitur secretum ei reuelatum fuit qua morte esset moriturus: quia debebat tradit capiti: ligari: conspui: flagellari: et tandem hora sexta crucifigi in monte caluario: et ibidem ipsa vidente mori et occidi. **M**ater dei dolorosa q̄ amara nuntiatio fuit ista. Sufficiebat. n. tibi condolere et postdolere: et non ante dolere. Pertransiuit enim gladius passionis filij tui prius animam quam carnes suam. **C**onsidera anima deuota si potes: quantus in illa nuntiatione dolor: in illa virginali anima est ortus. **A**redo enim q̄ tunc clamorosas voces continere non valuerit: ita ut apostolos et magdalenam etiam ad lachrymas et voces excitaret. Tunc tota illa domus plena erat vocibus dolorationis et lachrymis plus q̄ credi potest. **T**ertium secretum reuelatum ad mitigandum virginales dolores fuit ipse gloriosus resurrectio. **A**redo enim tunc filium dixisse matri: **N**oli timere mater: quia tertia die gloriosus resurgas non amplius moriturus. Et tu igitur benedicta mater confortare: quia cito videbo te et gaudebit cor tuum. Et sic patet quinta particula prime partis.

Particula. 6. in qua ponitur quedam dolorosa disceptatio inter matrem et filium.

Sexta consideratio dicitur doloris virginis fugatio. Circa quas sciendum q̄ predictis beata virgo intellectis et auditis tres disceptationes fecit cum filio suo: tres petitiones cum postulando ad effugandum istum dolorem. **P**rima disceptatio fuit q̄ non deberet mori petens: ut non moreretur. **U**nde considera ipsam loquentem ad filium et dicentem. **F**ili mi dulcissime spero te per totam rationem humani generis redemptionem: tamen hoc supportare non valeo ut te iudei hac de causa purum et innocentem occidant: nec hoc fieri debet: quod multis rationibus ostendere conabor. **P**rimo ratione iusticie. Nam ipsa iusticia sic diffinit. Iusticia est rectitudo voluntatis reddens unicuique quod suum est. i. fm q̄ unusquisq; pro-

meruit: Si igitur reddit unicuique quod me-
ruit: tunc solū iniustus dabit supplicium: iu-
stus pro et innocentibus dabit premium: et per
consequens tibi iustissimo necesse debere mor-
tis supplicium: sed et gaudium sempiternum.
Ita et scriptura sacra hoc affirmat. Scri-
ptum est enim Pro. 23. Iustus et innocentes
non occidas. Et Daniel. 12. Innocentem et
iustum non interficias. Et Ecclesi. 18. Vita
que peccaverit ipsa morietur: Sed tu fili mi
innocentissimus es nec unquam peccasti: ergo tu
nō debes mori. Secundo hoc idem probō
ratione misericordie. Ita misericordia est
miseris dāns corda. i. cordialiter se exponēs
ut subueniat exultantibus in miseria: et maxi-
me iustis et innocentibus: sed maxima miseria
homini impossibilis in hac vita est mors iniu-
ste et iniq̄ illata: ergo et tibi fili mi succurret:
quia innocens es et sine culpa. Non solū igitur
nō te iudicabit ad mortem. imo si alius te
iudicaret totam ad te liberandū se exponeret
Tercio hoc idem probō ratione obedi-
entiae. Ita circa illicita non debet esse obedi-
entia: sed te morietur illicitus idē propheta
dicat. Filius nō potest iniquitates patris
et multo minus sui hostis: et genus humanum
est tibi publicū inimicus: quia voluit surri-
pere dignitates et sapientiam tuā: igit nulla
obedientia pro eo mori debes. Quarto
hoc idem probō ratione nature assumptae. nā
natura que est vite cōiuncta vinculo indissol-
ubili non debet mortē sustinere: sed natura
humana in te cōiuncta est vite. s. tibi qui ut Jo-
h. 14. scribitur. Es via veritas et vita. Et etiā
vinculo indissolubili: quia quod semel assū-
psisti nunquam dimittes: igitur natura tua non
debet mortē sustinere. Quinto hoc idem
probo ratione nature dispositae. In iustum et in-
quum in se sponsum et sponsam: vera mīmonij
aliqua culpa diuortij celebrari: quod nō
debet fieri nisi propter adulterij: frigiditatem
aut aliquod maleficiū sicut habet 1. 2. q. 2. c.
de bñdictio. 7. q. 6. c. nihil et de frigiditate et male-
ficij. Sed in corpore tuū purissimū se bñs
per modū sponsi: et aīa tua per modū spon-
se vera spūalis copula mīmonij et indissolu-
bili vinculo euz diuinitate cōiunctos nūquam
fuit aliquod iugum: aliqua cōtrarietas: ali-
qua rebellio: siue aliqua culpa: imo semper

equissima fidelitas et respectio sine fine: et in-
quū et iniustum est ut tu mortaris: scilicet per tuam
mortem fieret eorum ab iniuribus separatio.
Sexto hoc idem probō ratione sapientie: quā
opifer qui per duas vias potest peruenire ad
cōplementum sui operis: quarū una est bo-
nesta et virtuosa: altera abominabilis et de-
formis: debet deformem relinquere et bone-
stam sequi: sed tibi tanto opifici possibile est
per vias bonestam saluare genus humanum:
idcirco sequitur quod ad id opus excellentissimū
per aliam viam quod per mortem tuam debes ra-
tionabiliter peruenire. Septimo et ultio
hoc idem probō ratione inimicitie. Ita qui
habet rectam intentionem: nō debet adimplere
intentionem prauā alicui: et maxime inimi-
ci sui: sed tu habes fili mi intentionem iustam
et rectissimā: quia teste propheta. Sanctus
es in omnibus operibus tuis: et inimicus est dia-
bolus qui praua intentione procurat mortē
tuā: et per consequens nō debes mori. et hec ē
prima petitio virginis. Secunda petitio et
disceptio fuit: quod si nullatenus poterat euade-
re mortem: saltem eligeret sibi aliquod genus
mortis bonestū et suauē. Non enim decet fi-
li mi inquit mater: ut sanctissima caro tua
crudeliter a canibus iudeis laceretur: et san-
guis tuus preciosissimus velut bñmus effū-
datur. Aīmeo enim fili mi ne sentiens gladi-
um passionū tuarum pertranseat animā meā
Tertia petitio et disceptio virginis fuit:
quod si nec hoc facere vellent: saltem hanc tertiam
gratiā sibi cōcederet: ut scilicet prius ipsa quam fili-
us moreretur: ne crudelissimam mortem
filiū videre pateretur: vel sic stupefactam et
insensatam faceret: ut aliquem dolorem de
morte ipsius nullatenus sentiret. Scriptum
est enim: inquit mater ad filium. Honora pa-
trē tuū et matrem tuam. Absit ergo a te fi-
li mi: ut circa matrem tuam que te sine patre
geniuit: suis verbis lactauit: et in mulgē an-
gustis nutriuit: tantam exerceas crudelita-
tem ut non exaudias vocem eius: Hec et his
similia dicebat mater ad filium ut dolorem
effugaret et gladiū passionis euaderet: Sed
sualitas autem hic loquebatur: nō beate vir-
ginis ratio: ut ex superioribus dictis in pri-
ma particula claret. Et sic patet septima parti-
cula bñus prime partis.
Particula septima et ultia iā cōtinetur respō-

det predictio
vipsius vir
Ept
sicut
mo
filius mar
ter negado
C Primo
ho 7 sem
Quāvis pot
per alius mo
per mortem
ego moriar
ques nō est
obumbrati
multe: quā
to: quia tan
cum discip
scripta sunt
onis cōtū
bus peccati
causa bren
a signasti
mao. n. dua
et iusticia n
mori pro de
licis alioz
pēna ipso in
volūtariē
tiam pro de
cita putari
mori pro in
ma pfectio
paratione
mortem idē
ram: quia si
diuinitati
vno rei et
detineri nec
ante de di
eri dico: q
peccatus p
penas volū
separat pro
bozibilia
et fructuos
C Ad sep
boli dico: q
totū oppo
mortem etc

Nec insuper mater mea congruus est q tu mater tante dilectionis nō cōpatiari mibi filio tuo. Omnes enim discipuli me derelinquēt: tu sola remanebis: et si tu mibi nō cōpatereris quis dolorib⁹ meis cōpateret? Quibus verbis dolorosa mater nimis commota doloroso fletibus singultibus atq; suspirijs annuit humiliter dicendo. *Fiat fili mi voluntas patris tui in te.* Ha mibi ante recessū tuū benedictionē tuā et genu flectens añ filium: et fili⁹ ante matrem: magdalena et apostolis circūcirca plorantibus: christus cum filiali humilitate dedit benedictionē suā dilectissime matri sue in ipsa incipiendo signū crucis. *A*unc beata virgo lachrymosa levādo oculos ad celū dixit. *U*nde veniet auxiliū mibi sed fiat mibi misericordia tua super verbū tuū: quia sicut tu es verus dei filius: et ego sum vera mater tua purissima: et sicut habes patrem in celis sine matre: et natus es ex me matre in terris sine patre. ita benedicat mibi anima tua. *Q*ui christus pre teneritudine non valens se continere dixit. *M*ater mea tu es tota benedicta: quia a patre benedicta es in celis: ab angelo benedicta es in terris: et nūc denuo te mater mea benedico: vale igitur mater mea: angeli defendant te: spiritus sanctus et pater meus confortent te: et sic dolorem et afflictionē tolerabis. *E*t voluens se Iesus ad magdalenam dixit: cōmendo tibi matrem meam filia mea: associa eam nec derelinquas: tene eam nec post me venire permittas: afflictionē suę mei et sui amore subuenias. *A*unc dolorosa magdalena clamare et lachrymas mittere cepit dicens. *O* magister bone quid faciet sine magistro discipula? quis me docebit amplius? quis me confortabit? quis me in via dei sustinebit? *Q*ui christ⁹. *N*oli timere filia: quia tertia die resurgam: et post matrem meam tibi primo apparebo: et iterum videbis me et gaudebit cor tuum: Quibus dictis benedixit magdalene. *A*garo: et *P*arthe et omnibus existentibus. *E*t iterum genu flectēs se ante virginē utiq; matris benedictionem petijt: que amplectendo collum eius: osculata est faciem: genas: os caput: et omnia mēbra: lachrymas inde nenter effundendo: suū et filij dolorem augendo. *Q*uo tandē benedicto et vsq; ad portam domus sociato ipso recedente cum apo-

stolis suis sola cum magdalena plena doloribus filio orbatā remansit: *O* dura separatio: *O* amara discessio: *O* crudelis derelictio: *Q*uis bec fine mentis amaritudinē cogitare preualet. *S*ed bec dicta sufficiāt quo ad primam partem principalem huius sermonis.

Pars secunda principalis huius sermonis: in qua consideratur Iesus cum apostolis: *Q*uarta faciens: dicens: et docens.

Secundo igitur in isto sermone cum apostolo Paulo aspicientes Iesus cum apostolis suis in isto sacratissimo die passionis p̄siderare debemus de ipso christo septem mysteria cum apostolis. *P*rimo ipsum aspicientes apostolos mittentem. *S*ecundo ipsum aspicientes cum apostolis cenantem. *T*ertio ipsum aspicientes apostolorum pedes lavantem. *Q*uarto ipsum aspicientes apostolos cōmunicantem. *Q*uinto ipsum aspicientes cum apostolis dulciter loquentem. *S*exto ipsum aspicientes apostolos confortantem. *S*eptimo ipsum aspicientes apostolum osculo prodentem.

Particula prima huius secunde partis: in qua ponitur a christo apostolorum ad preparationem missio.

Prima igitur in ista parte consideratio dicitur Iesu apostolorum missio. *A*irca quam tria notare debemus. *P*rimus dicitur Iesu cum apostolis recessio: quia accepta benedictione filius a matre recessit cum apostolis suis a Bethaniam et iuit versus Iherusalem. *E*rat enī figuratum de christo. *E*ro. 12. *U*t agnus. 14. die mensis imolaretur: et ipse iam dixerat. *M*at. 3. *N*on veni solvere legem sed adimplere. *I*deo tanq̄ agnus mansuetus nō sine fletu et lachrymis recedens a matre ibat ad victimam. *C*onsidera igitur anima deuota virginem in Bethaniam remanentē: Iesus cum apostolis tanq̄ gallina cum pullis suis recedentem: et per illos montes in quibus sui lachrymose perambulantes. *S*ecundum quod bic notandum est dicitur cene preparatione. *N*am veniens Iesus in montē oliueti: q̄ interest vt expresse vidit in Iherusalem et Bethaniam: ibiq; sedēs cū discipulis suis vocauit ad se secretarios suos. s. *P*etrum et Joānē atq; illis f. *L*uc. 22. *Q*uinte preparatione nobis pascha vt māducemus. *C*irca q̄

verba sciendū ē
sepe sequētes
Mō introierū
di māducar
seba: ipse q
qz post biduū
dicebat ipse q
li dixerūt vbi
re? *E*t dicit ad
cūitarē occur
tior: sequimini
etia p̄famili
Eo iuer solui
māduce? *E*t ip
gnū strātā v
dā qz docene
puli secreti. *E*
tullu dñi ad q
erat cenaculū
seba: vñ ter? *E*
iuenit sic
seba. *C*irca q
qz dñs ielus
uel pascēte iā
14. *M*at. 26. *A*
6. *P*rimū qz
venit ad boni
suis. *E*t sic p̄
Particula
nitor micio iel
Ecūda
Iesu
tristis
mēse et cene p̄
pulis i quādā
nū die appar
syon. *E*m qz b
qui p̄m *H*on
cena seruauit
vñā tabulā m
que est ad bu
quolibet qua
re p̄sonē qz
sei q̄libet qd
*C*irca qz dñs
ielu māduca
parata: dilect
ibat et rediba
paratioē p̄pa
potestis cenā

verba sciendū ē q̄ pascha aliqñ dicit̄ dies
sepe sequētes i q̄b comedebat agnū vt ibi
Mō introierūt p̄torū ne p̄aminaret̄ i mū
di māducaret pascha. Aliqñ dicebatur pa
schas p̄ra q̄ agnū molabaf: vt ibi: Scitis
q̄ post biduū pascha fiet. Aliqñ p̄o pascha
dicebat ipse agnū: vt bic in isto loco. **Al**
li dixerūt vbi vīs parem? i. agnū te figuran
tē. Et dixit ad eos. Ecce introcūtib⁹ vobis i
ciuitatē occurrēt vobis bō amp̄boz aq̄ por
tāz: sequimini eū in domū i quā intrat ⁊ di
cetis p̄familias dom⁹. Dicit magister vbi
ē diuerforiū: vbi pascha cū discipulis meis
māducē? Et ipse oñdet vobis cenaculū ma
gnū strātū ⁊ ibi p̄ate. Extimāt enī doc. qui
dā q̄ hoc cenaculū fuerit cuiusdā p̄i disci
puli secreti. Venerūt igit̄ Pet⁹ ⁊ Joānes
iussu dñi ad quēdā amicū in mōtē syon: vbi
erat cenaculū grande strātū ad parādū pa
schas vñ terr⁹ euāgelic⁹ sequit̄ dī. **En**tea aut̄
iueniūt sicut dixit illis iesus ⁊ paucit̄ pa
schas. **15^m** qd̄ bic notādū ē dī dñi p̄ratōz:
q̄ dñs iesus cū alijs discipulis die iouis ad
vespascēte iā die ciuitatē intravit. **vñ** **Mar.**
14. **Al**tege aut̄ scō venit eū. **12.** **Et** **Mar.**
6. **Pr**imū q̄rite regnū dī. Et oñe facta
venit ad domū vbi cenatur⁹ erat cū discipul⁹
suis. Et sic p̄ p̄ma p̄tula bñi secūde p̄tis
1^a **Particula 2^a** bñi secūde partis in q̄ po
nitur mitis iesu cū discipulis suis cenatio.
Ecūdā i ista p̄te cōsideratio dicitur
Iesu cū discipul⁹ cenatio. Circa quā
tria filiter notāda sūt. **1^a** **Pr**imū dī
mēse ⁊ cene p̄paratio. **Ma** cōgregatis disci
pulis i quodā solario sup̄iorz: vñ sup̄ i bodier
nū dīē apparet: vbi nūc ē ecclia n̄ra montis
syon: **Em** q̄ habet i legēda bñi **Mar**cialis:
qui **Em** **Bona**. existēs discipulus in p̄dicta
cena seruauit: fuit i terra mēsa disposita sup̄
ynā tabulā mar moreā ⁊ diuerfis colorib⁹
que est adhuc rome in sancta scōz: in cuius
quolibet quadro vñ latere tres poterāt sta
re p̄sonę: **Em** **Bona**. q̄ attestat̄ se eā vidī
se i q̄libet q̄dro ē lōgitudis duoz brachioz
2^m qd̄ bic notādū ē dī discipuloz cum
iesu māducatio: q̄ cū oīa essent in cenaculo
paratā: dilectissim⁹ ioānes p̄dict⁹ q̄ sollicitē
ibat ⁊ redibat ad videndū ⁊ iunandū i p̄
paratōe p̄fata venit ad dñm Iesū dī. **Dñe**
potestis cenare qñ vultis: qd̄ oīa sunt para

ta. Intrañt ḡ cenaculū oēs: lauat manus ⁊
circūstātes bñdicunt mensaz ioāne sedente
iuxta dñm Iesum: tunc eis deservit agnū pa
schalis. **1^a** **Pr**atēde q̄ hic potes dupliciter
meditari. **Q**uomō vñ edēt tres discipuli i
vna quadro mēse ⁊ dñs humiliter i aliquo
angulo: ita qd̄ oēs i vno catino comedere po
terant. **Alio** modo vt sēt erecti cū baculis
i manib⁹ comedētes agnū cū lactucis agre
stib⁹ ⁊ alia obseruātes q̄ in lege mādabant.
Exo. 12. **Al**ato igit̄ agnū paschali affo: ac
cepit eū ter ⁊ imaculat⁹ agnū dñs iesus qui
erat in medio eoz tāq̄ qui ministrat: scidit
euz in frusta: discipulis alacriter porrigit:
⁊ ad comedēdū p̄fortat: ipsi p̄o comedebāt
sed alacritatē nō capiebant: semp̄ pauidine
novitas p̄ ipsū dñm fieret. **13^m** qd̄ bic no
tādū ē dicit̄ amoris excessio: q̄ in ista cena
fuerunt excessiua amoris insignia: qd̄ mari
me ostēdit in verbis iesu in cena dicit̄. **Mar**
Em **Luc.** vbi. **5.** **Cen**antib⁹ illis dixit: **De**
derio desiderauit hoc pascha māducare vobis
cū anteq̄ patiar: dico enī vobis qd̄ p̄ non
manducabo illud donec impleat̄ in regno dei
hec ibi. **Aspice** igit̄ aīa mea bene ⁊ morose
cūcta que dicunt ⁊ fiunt: quā viscerosa sūt
valde nebreuāda sicut cetera facta dñi ie
sus sed dilatanda. **Q**ūtiens aīa deuota i illo
sancto cenaculo dū p̄sens existērez: ⁊ te ista
sanctissima cena mēoīā habere tenet factū
est cor meū: effuderūt lacrymas oculi mei
cū iesu ⁊ aplis sp̄ualis māducatōe cenani. **Q**
ūtiēs tunc dixit: **Stinā** bone iesu salte i cena
tua seruitoz fuisset: sed fac me cenare in illa
cena celesti: vbi cū aplis tuis cena et̄na gl̄ia
ris. Et sic p̄ secūda p̄tula bñi secūde p̄tis
1^a **Particula** tertia bñi secūde p̄tis in q̄ po
nit̄ a p̄po p̄dū discipuloz bñillis lauatō.
3^a **Pr**atē in ista p̄te cōsideratio dī a
p̄po discipuloz pedes bñillis lauatō
Circa quā etiā tria notanda sunt.
1^a **Pr**imū dī a cena surrectio: q̄ predictis
expletis vt habet **Jo. 13.** **Burgit** dñs Iesus
a cena: surgūt statim ⁊ discipuli ignorantes
quo ire vellet. Ipse aut̄ descendit in eadem
domo cū eis in inferiorē locum: q̄ etiā nunc
apte videri pōt: ⁊ ibi eos sedē fecit ⁊ posuit
vestimēta sua: ⁊ cū accepisset lint̄beū p̄ciū
xit se: ⁊ aquā mittit in p̄lui lapidē: ⁊ cepit
lauare pedes discipuloz suoz ⁊ extergere lin

theo quo erat precinet. **E**t ut credis icenit apud itozē iuda: ppter qd valde mirati sūt alij discipuli de p̄sūptōe iude: q. i. sustinuit sibi pedes a dñō lauare: vnde dīposuerūt oīno refugere ne eis ipse lauaret pedes. **S**z quid dīxisset mater iesu si sciūisset filiū suū regem angelorū flexis stare genibus ante iudam quasi ab eo postulans veniā? **E**redo q. vebemēter doluisset 7 ingenuisset. **P**ro funda humilitas: q. rerū creator ante creaturā: domin⁹ ante seruū: innocēs ante peccatōrē: magister aū discipulū genua flectat. **S**z hoc fecit ppter tria. **P**rimo vt exēplūz būilitatis daret: 7 irā mollicia frangi īstrueret. **S**ecūdo vt exēplū dilectionis inimicorū exhiberet. **T**ertio vt ipsū iudā cōuerteret: qui tñ vt **S**abarao ampli⁹ indurabat. **V**enit ergo ad simonē petrū: 7 dicit ei **Petr⁹**: **D**ñe tu mihi lauas pedes. q. d. **A**bstī vt ego sum tante p̄sūptionis: vnde lequit. **N**on laus bīs mihi pedes in eternū. **R**espōdit ei **I**esus: **S**i nō lauero te non habebis partē mecum. **Q**uādiens **P**etrus ī p̄sona sua 7 oīum dicit: **D**ñe nō tñ pedes meos sed 7 man⁹ 7 caput. **D**icit ei **I**esus: **Q**uī lor⁹ est. l. p̄ctis moralib⁹ non indiget nisi vt pedes lauet. i. affect⁹ a peccatis venialibus purificet. **P**ulchra alia hic possent dici que cā breuitatē omīto. **S**ecūdū qd hic notandū est dī facti exēplificatio: quia tēde accepit vestimēta sua 7 cū recubūisset iterū sedens ad mēse angulū: iuxta se posuit **I**ohāne a latere textro: tē inde **P**etrus 7 **I**udā qui recedere querebat vt traderet eū a latere sinistrio. **E**t dicit eis: **S**citis qd fecerim vobis? **H**os vocatis me magister 7 dñes: 7 bñ dicitis. **S**um etenī. **S**i glau pedes v̄ros dñs 7 magister: 7 vos tēte nō alē alteri lauare pedes. **E**xemplū enīz dī vobis: vt quē ad modū ego feci: ita et vos faciatis bñ sibi. **C**ōsidera q. aīa deuota singulos actus cū deuotione: inspicere 7 admiratione intueri que gerunt. **I**nclinat se sūme maiestatis 7 būilitatis magister vsq. ad p̄scatorū pedes: stat incuruatus 7 genib⁹ flexis corā ipsa sedētib⁹: lauat p̄p̄rijs manib⁹ 7 extergit 7 oscula fōiūz pedes. **S**z illud supererat humilitas: q. ipsi proditori cades obsequia prebet. **I**git̄ admirāda 7 imitādamerito tāte būilitatis pfunditas. **C**ū quod hic notandū est dī p̄ditiōi manifesta

tio: quia edentib⁹ discipulis iesus nō mādauit: quia edentib⁹: vt **M**atth. 26. legit̄ ait **A**men dico vobis: quia vñ vestrū metra dūturus est. **E**t cōstrūti valde se inuicem respiciētes: 7 de quo dederet bñtantes: q. vox ista vt gladi⁹ acutus in corda eorū intravit: p̄p̄rū singuli dicere. **N**ūqd ego sum domin⁹? **A**t ille respondens ait: **Q**ui intinuit meū manū in parapside bic me traderet: filius quidē hoīs vadit sicut scriptū ē. **E**t ille **I**hesus ait hominī illi p. quē filius hominis tradetur. **N**on erat illi nār⁹ nō fuisse homo ille. **I**uda p̄ditiōr neq. sūne quō talia audire 7 sustinere poterat: q. te a tāto malo p̄p̄sito reuocabas? **F**ili p̄ditiōis ait qdā doctur tantū tui reat⁹ grauedinē nō consideras? **N**am correctus emēdationē nō suscipis: mīnas illatas nō metuis: 7 tēprebentus in scelesti sumens ait: **N**ūquid ego sum rabbi? **N**on dicit: quia cōtinue docebat ab eo: sed nō dicit dñes: quia recessit ab eius dñō. **A**it illi **I**esus: **A**u dicitis. **D**ñe iesu ex hac respōsione nō indicasti: sed in magna suspitiōe discipulos posuisti. **P**etr⁹ ait **I**ohāni: **D**ñe scro inquit interroga magistrū: quis ē qui traderet te? **E**t **I**ohānes ait: **I**esu dñe qd est qui traderet te: 7 hoc dicens 7 audies forē iudam ex porrectiōe buccelle inticte: q. vt patz **I**oh. 13. vbi ita habet. **R**ūdicit iesus iohāni. **I**lle ē cū intinctū panē porrexit: 7 cū intinxisset panē tradit **I**ude simonis scariotis. **S**z ne ampli⁹ veraret eū: sopitus supra p̄ct⁹ iesu iohānes r̄sūm nō tradit **P**etro: q. 26m. **D**ie ronv. **E**t petrus hoc sciūisset dentib⁹ iudam receperat. **S**ed iesus manifestauit hoc iohāni vt esset testis quōd iesus sciebat proditorē: 7 voluntarie moriebat. **N**unc igit̄ conspice animā deuota dei benignitatē quōd suū dilectū discipulū supra p̄ctus retinet. **A**dside: etiā alios ex ista reuelatione tristatos nō comedentes se inuicē aspicientes 7 super bis cōsiliū capere nescientes. **C**ōsidera etiā iudam: dominū maiestatis non verentē: nec beneficijs se conuertētē: sed obduratū in iniquitate sua peuntē. **E**t sic patet tertia particula buius secūde partis.

Particula quarta buius secūde partis in qua ponitur cōsiliū discipulorum cōmunicatio.

Quādiens iudā p̄ditiōr neq. sūne quō talia audire 7 sustinere poterat: q. te a tāto malo p̄p̄sito reuocabas? **F**ili p̄ditiōis ait qdā doctur tantū tui reat⁹ grauedinē nō consideras? **N**am correctus emēdationē nō suscipis: mīnas illatas nō metuis: 7 tēprebentus in scelesti sumens ait: **N**ūquid ego sum rabbi? **N**on dicit: quia cōtinue docebat ab eo: sed nō dicit dñes: quia recessit ab eius dñō. **A**it illi **I**esus: **A**u dicitis. **D**ñe iesu ex hac respōsione nō indicasti: sed in magna suspitiōe discipulos posuisti. **P**etr⁹ ait **I**ohāni: **D**ñe scro inquit interroga magistrū: quis ē qui traderet te? **E**t **I**ohānes ait: **I**esu dñe qd est qui traderet te: 7 hoc dicens 7 audies forē iudam ex porrectiōe buccelle inticte: q. vt patz **I**oh. 13. vbi ita habet. **R**ūdicit iesus iohāni. **I**lle ē cū intinctū panē porrexit: 7 cū intinxisset panē tradit **I**ude simonis scariotis. **S**z ne ampli⁹ veraret eū: sopitus supra p̄ct⁹ iesu iohānes r̄sūm nō tradit **P**etro: q. 26m. **D**ie ronv. **E**t petrus hoc sciūisset dentib⁹ iudam receperat. **S**ed iesus manifestauit hoc iohāni vt esset testis quōd iesus sciebat proditorē: 7 voluntarie moriebat. **N**unc igit̄ conspice animā deuota dei benignitatē quōd suū dilectū discipulū supra p̄ctus retinet. **A**dside: etiā alios ex ista reuelatione tristatos nō comedentes se inuicē aspicientes 7 super bis cōsiliū capere nescientes. **C**ōsidera etiā iudam: dominū maiestatis non verentē: nec beneficijs se conuertētē: sed obduratū in iniquitate sua peuntē. **E**t sic patet tertia particula buius secūde partis.

Marta consideratio in ista parte dicitur a p[ro]p[ri]o discipulo co[m]m[un]e. **A**ir ca qua[m] eni[m] tria nota[n]da s[un]t. **P**ri[m]u[m] dicit[ur] sacram[en]tu[m] institutio. **C**onsideras eni[m] d[omi]n[u]s ex suo recessu q[uo]d c[ar]i[ta]t[em] relinq[ue]re posset p[ro]pter dignissimam c[ar]itat[em] suam tradidit nobis et reliquit semetipsum in cibum. **U**nde **Jo. 13. scribit[ur].** Cu[m] dilexisset suos in fine dilexit eos. **E**t si igit[ur] lotis discipuloru[m] pedib[us] recubuit[ur] volens sine dare legalibus sacrificiis non stru[m] fecit. **A**ccepit[ur] panem et ocu[los] leuans ad patrem co[n]secrat altissimu[m] sacramentu[m] corporis sui. **H**e q[ui] institutione multa dici possent: q[ui]a breuitatis omittit. **U**nde q[uo]d hic notandu[m] est discipulo co[m]m[un]e: qui v[er]bi dicit[ur] **Matth. 26. 1. Luc. 22.** co[n]secro hoc sacramentu[m] dedit discipulis suis et ait: **A**ccipite et comedite hoc est corpus meum. **A**ccepit[ur] calicem gr[ati]as egit et dedit illis. **H**abite et hoc o[mn]es: hic est sanguis meus noui testamenti: qui p[ro] vobis et p[ro] multis effundet[ur] in re peccata. **C**onsidera igit[ur] aia deuota: quod diligenter fideliter et deuote predicta facit: et manib[us] p[ro] prijs co[m]icat illam dilectam et b[e]n[e]dictam familiam suam: et tandem in amoris recordatio[n]e subiungit: **H**oc facite in mea co[m]memoratio[n]e: hoc eni[m] est illud mirabile sacramentu[m] q[uo]d a iam cum ipsum suscipit manduca[n]do vel fideliter medita[n]do: tota[m] reberet inebriare: et in ipsi[us] d[omi]ni p[re] amoris et deuotionis vehem[en]tia totalit[er] transformare. **U**nde q[uo]d hic notandu[m] e[st] d[omi]ni p[re]d[i]c[t]a recessio. **N**am postq[uam] iudas sacramentu[m] accepit q[uo]d ei d[omi]n[u]s dedit p[ro]pter multas causas quas c[ar]i[ta]t[em] omittit: tunc introiit i[n] eu[m] satanas. **U**nde **Jo. 13.** **A**x quo d[omi]n[u]s intelligi q[uo]d indigne sumetes sacramentu[m] eucharistie: no[n] virtute recipiunt sacra: sed sup[er] eos potestate sumunt diaboli. **D**ixit g[er]illu[m] i[esu]s v[er]bi p[er] ibide[m]. **Q**uod facis fac cito: hoc aut[em] nemo sciuit discubentiu[m] ad q[uo]d dixerit ei. **H**oc v[er]bu[m]. **Q**uid eni[m] putabat: quia oculos habebat iudas q[uo]d dixisset ei i[esu]s. **E**mea que op[er]a sunt nobis ad festu[m]: aut egeni aliq[ui]d daret. **A**u[tem] g[er]illu[m] accepit ille buccellam et t[er]tinuo. **E**rat t[ame]n notu[m]. **A**u[tem] g[er]illu[m] dixit i[esu]s. **N**unc clarificat[ur] e[st] filius hominis. **U**nde **Ansel. loquit[ur] ad i[esu]m d[omi]n[u]m.** **H**oc totu[m] ma[n]suetudinis tuerat domine: v[er]bi p[er] fidu[m] illu[m] in certu[m] discipuloru[m] de regere et co[n]fundere noluit. **H**ec ille. **E**t sic p[er]

Nota p[er]t[ine]ntia hui[us] secunde partis.

Par[te] v[er]ba in qua ponit[ur] dulcis colloquiu[m] Iesu cu[m] apostolis.

Quinta in hac p[ar]te consideratio d[omi]ni Iesu cum apostolis dulcis collocutio. **N**am post pessimi p[er]dito: is recessum fecit discipulis suis sermonem dulcissimu[m] p[er] asine[m]. **U**nde **Jo. 13. ad. 18. ciuile.** **I**n quo sermone tria p[er] ordine fecit. **P**rimo eni[m] suu[m] discessu[m] p[re]dixit d[omi]n[u]m. **A**lteru[m] modicu[m] vobiscu[m] sum: sed non relinqua[m] vos o[r]phanos: vado et venio ad vos. **I**teru[m] aut[em] videbo vos et gaudebit cor v[est]ru[m]: hec et bis filia: q[ui] s[un]t cuncte p[er]transo dicebat eis que corda ipso[n] penetrabat totaliter. **N**on enim de suo discessu poterant aliquid tolerare. **D**icebat enim p[et]r[us]: **D**ne ad que ibimus: v[er]ba vite eterne habes. **D**icebat **Thomas:** **D**ne nescimus q[uo] vadis: et quod possumus v[er]ba scire. **D**icebat **Philippus:** **D**omine ostende nobis patrem. **Q**uibus verbis respondebat dulciter **I**esus co[n]fortans eos v[er]bi patienter aduersa tolerarent. **U**nde eis dicebat: **V**enit hora et nunc est: v[er]bi ois qui interficit vos arbitret[ur] se obsequiu[m] prestare v[er]bi: et hec facient vobis: quia no[n] nouerunt patre[m] neq[ue] me. **E**t iteru[m] dicit: **I**n mundo p[re]ssura[m] habebitis: sed p[er]fidite q[uia] ego vici mundu[m]. **E**t iteru[m]. **S**i mundus vos odit: scitote q[uia] me p[ri]ore vobis odio habuit. **U**nde quid gaudebit: vos p[ro] co[n]tristat[ur] b[ea]titudine: sed tristitia v[er]bi co[n]uertet[ur] in gaudiu[m]: et bis similia. **S**ecundo eos in virtutibus instruit. **P**rimo de c[ar]itate dicendo. **M**a[n]data noui da vobis v[er]bi dilecti. **I**nui. sicut dilecti vos. **I**n hoc eni[m] cogn[osc]o. **h**o. quia estia mei d[omi]n[u]s. **S**i d[omi]n[u]s. adinuicem. **Jo. 13.** **E**t iteru[m]: **S**i diligitis me mandata mea seruate. **Jo. 14.** **E**t t[er]tiu[m]. **S**icut dilexit me pater et ego dilexi vos. **P**anete in dilectione mea. **S**i p[re]cepta mea seruau[er]is. in d[omi]n[u]m mea. **M**aiore hac dile. nemo habet v[er]bi aiaz sua po. q[uo]d p[ro] amicis suis. **Jo. 15.** **S**ecundo instruit eos de fide d[omi]n[u]m. **N**on turbet cor v[est]ru[m]: credite in d[omi]n[u]m et in me. **I**n domo p[er] mei ma[n]s. mlti s[un]t. **E**t iteru[m]: **N**on creditis quia ego in patre et pater in me est. **A**lioquin p[ro]pter op[er]a ipsa credite. **A**me ame dico vobis q[uo]d credit i me op[er]a q[uo]d ego facio et ipse faciet et maiora v[est]ru[m] faciet. **Jo. 14.** **T**ertio instruit eos de spe d[omi]n[u]m.

perdat gen⁹ hūanū. Et ait angel⁹ ad eū: Cō
fortamini igit⁹ 7 viriliter agite. Excessū enim
recet magnifica facē: 7 magnanimū ardua
strēnue tolerare: cito trāsibūt penosa: 7 per
petuo gloriofa succedēt: 7 filia multa. Et sic p⁹
septa p⁹icula hui⁹ secūde p⁹is.

Particula septima hui⁹ secunde partis i
qua ponit apli iude proditio 7 Jesu captio

Eptima 7 vltima in ista pte cōside
ratio dicit apli iude pditio. Circa
quā tria notāda sunt. **Primum**

qđ hic notādū ē dī saluatoris pūisio: qz xps
vidit in spū iudā aīcedentē turbā ad ipsum
capiendū veniētē. Et surrexit iā ētio ab oīo
ne tot⁹ angius 7 sanguine madefact⁹. Quia
devota: si fuisset in illa caverna vbi corpora
liter fuit: nūc mēte cōspiceret vna mecū Je
sum tergētē sibi vultū: totūqz afflictū reue
rētē cerneret: intimeqz cōpatereris: qz non
sine ingenti acerbitate doloris hoc sibi con
tingere potuit. **Venit p⁹ hoc ad discipulos**

suos 7 dicit eis: Dormite iā 7 requiescite. V

terus amor: vere in finē dilexit eos cū i tan

ta posset agonia pcurat eorum quietē. Quid

debat autē a longe aduersarios suos veniētē

cū facibus 7 armis: nec tamē discipulos ex

citavit nisi qñ p⁹ 7 iuxta eos fuerunt. Tūc

quē dicit eis: Sufficit: Venit hora 7 filia

homis tradet in man⁹ peccator. Satis dōz

missis. Ecce qui me tradet appropinquat.

Secūdū hic notādū dicit pditoris ap

propinquatio: qz vt dicit Math. 26. Ad

huc eo loquēte: ecce iudas vn⁹ de duodecim

7 cū eo turba multa cū gladijs 7 fustib⁹ mis

si p⁹ncipib⁹ sacerdotū 7 seniorib⁹ ppli. Qui

quē tradidit eū tradit eis signū dī. Quēcūqz

oscular⁹ fuero ipse est tenete eū 7 ducite cau

te. beati. Preuenit igit iudas pessim⁹ mer

cator: ne appareret qz ipse eēt de cōsortio ma

lor 7 eis tradit hoc signū. Primo qz mos erat

discipulis in recessu a xpo bñdictionē accipe

re: 7 in reuersione osculū pacis recipe. Se

cūdo qz Iesus assilabat Jacobo minori ne

vnus p⁹alio capet. Tertio ne posset aliquo

tuc cito tedānatiōi ppetue mancipasti: dī

dicis tuo magistro. Aug: magistrum vocas

mētito ore: cui⁹ doctrinā 7 correctionē tota

liter cōtēpisti: mel portans in ore: 7 amari

tudinē 7 venenū in corde. **Ecce ille. H30 ma**

gna 7 inenla pietas xpi: amicu⁹ vocat suu⁹

pditorē: vt suis dulcissimis verbis ei⁹ aium

a malo renocaret. Vbi subdit vt dī Lu. 22.

Qsculo filiam hominis tradidit: ba iuda fili

mi. s. qui olim fuisti filius meus: quomodo

venis ad pdendū patrē: ad extinguedū lucē

ad vitam negandū: 7 ad amicitia dissoluē

dā: ad magistrū tuū 7 pastozē occidendū?

Quod effect⁹ malozū cōsiliator es? Iuda

quē es mihi pditor amicus? Iniquitatis p

petrator quod non timuisti eū pditorie oscu

lari: qui tecū reus 7 bō incena in eodē vase

comederat: 7 corā te misero genuflectēs p

des lauerat: 7 osculatus fuerat: quomō taz

cito ad ordinandū suam mortē processisti?

Donū erat si natus non fuisset. Tertiū

bic notādū dī Jesu captio. Quā vt Jo. 18.

scribit. Iesus sciens oīa que ventura erant

super eū pcessit 7 dixit ad eos: Quē queris?

Respondērunt ei: iesum nazarenū. Erabat

quē 7 iudas cū eis. At ergo dixit: Ego sum

abierūt retro: sum oēs 7 ceciderunt in terrā

vbi Aug⁹ ait: Vox sola turbā odijs feroce⁹

armis terribilē sine villo telo percussit: repulit

stravit virtute dīnitatis latētis. Quid iu

dicatur⁹ faciet si iudicādos hoc fecit? Quid

regnaturus poterit qui moritur⁹ hoc potu

it. **Ecce ille. Hoc fecit xps vt oīderet qz ipse**

te moriebatur. Iterū interrogauit eos dicens:

Quē queritis? Illi autē dixerūt iesum naza

renū: dixi vobis qz ego sum rñdit iesus. Si

ergo me queritis: amite vos abire. Tunc ac

cellerūt ait Math. vbi supra 7 man⁹ inie

cerunt in iesum 7 tenuerūt eū. Quid ergo

Petrus habens gladium: vt patet Jo. 18.

eduxit eum 7 percussit pditoris seruū 7 absci

dit auriculā eius dextrā. Erat autē nomē ser

uo maleb⁹. Dixit ergo Iesus Petro: Mde

te gladium in vaginam: oēs enī qui gladiū

acceperunt gladio peribunt. Talicē quem te

dit mihi pater nō vis vt bibā illuz? An pu

tas qz nō possum rogare patrē meū: 7 exbi

bebit mihi modo plus qz. iz. milia legiones

angeloz? Quod ergo implebunt scripturē: qz

sic oportet fieri. q. d. vnalegio sūm hierom.

est sex milia septingenti septaginta sex: 7 vnus

codonitas nō habet. Sūp 19 vnde

Est. glo. Prodi. 12

Populus dī 7 p⁹ste pp dāuid 70000

2 R. 2. 2 p⁹ph. 21

Rap⁹sa⁹ m⁹ p⁹ph. sūo 1 m⁹st⁹p

Ap⁹z. 2. 4. 1. 1. 80005. 4. 1. 19

2. 2. p⁹ph. 32.

Gabriel
p⁹ph. 4

Colaps
Tebung
vel qm

angel⁹ interfe
tur oportet q
illie: p⁹ 1. 2
tetigisset au
igit⁹ 7 tribun
rūt Iesum 7
cto eo oēs su
pie. Iesus be
o large: vbi s
reat. Vbi sum
Amul⁹ te as
mines quos d
est qz te recog
cōtulit. Ecce
enī iplera est
alieni recesser
fecisti notor
cū sequebat⁹
Joānes enā
Jacob⁹ minor
tenuerūt eū.
aufugit ab eis
turbis: Sūp
7 fustib⁹ cōp
apud pos in t
S3 be⁹ est bo
sidera gāia re
simis 7 torze
illū montē p
ga ligatis: p
pertus: 7 incl
ti acceleratiō
7 pie credendū
collū cū festin
dere: 7 sup illi
fracto ore 7 fa
citē dā. Dama
dū: qz nōz era
bant eū pcuti
pdes 7 tibi in
cōflueret. Cō
te cōmota: dī
binc inde fugi
sufficiat p⁹ū a
Pars termina
tēpl⁹ Iesus c
Artio
micōē
Iesu c
tib⁹ 7 p⁹ph

Colozes du Canaon lps 500 vros
Tribunus de pectus mille vros
vrs qui lps sub se mille vros

206

angelus interfecit. 25. milia armatos. nō igitur oportet q tu me adiuues. Et ideo dixit illis: Luc. 21. Dimitte vros buc: et cum tetigisset auriculā ei? sanauit eus. Quid igitur et tribunus? et ministri iudeorū cōprehēderūt Iesum et ligauerunt. Tūc discipuli relicto eo oēs fugerūt. Ubi tenetur Ber. 9. pie Iesuro benigne o miserico: o curialis o large: vbi sunt mie tue? null? est q tui mise reat. Ubi sunt infirmi quos sanasti? cura illi null? te associat. Ubi sunt mulieres? bo mines quos te qnq pamb? saturasti? null? est q te recognoscat. Ubi sūt bñficiā q aplis cōtulisti? Ecce oēs iaz te dereliquerūt. Tūc enī implet est pphetia Job. 19. Notime i qñ alieni recesserunt a me. Et psal. 27. Longe fecisti notos meos a me. Adolescentes qdā eū sequebat: qui sūm Grego. et Bedā fuit Joānes euāgelista quīs scdm alios fuerit Jacob? minor: amicus? syndone sup nudo: et tenuerūt eū. At ille relicta syndone nudus aufugit ab eis. In illa igitur hora dixit iesus turbis: Quāq ad latrone xp̄stis eū gladiis et fustib? cōprehendere me. Quotidie eram apud vos in tēplo docēs et nō me tenuistis. Et beccit hora v̄ra et p̄as tenebrarū. Cōsidera gāia deuota qd ducit ab illis nequis simis de torrente sursum versus hierusalē: per illū montē petrosū vbi fuit manib? p? terga ligatis: pedib? discalcatis: capite discopertus: et inclinat? et fatigatione: et vebemēti acceleratiōe incedēs. Dicit enī Damasco. et pie credendū est: q ducētes eū cū fune ad collū cū festinantia fecerūt eū cespitantē cadere: et sup illis lapidibus ore cōtūdi: ita vt fracto ore et facie tota sanguis cōflueret. Dicit etiā Damasco. q ppter cōtūssiones lapidū: qz nos erat: et rapide violenter q trahēbant eū patientes ipsū sicut canes leporē pedes et tibi itaq fracte sūt vt s̄guis vndiq cōflueret. Cōsidera gāia deuota totā ciuitatē cōmota: discipulos amaricatos et tristes hinc inde fugientes: et filia multa. Sed dicta sufficiāt q̄tū ad secundā pte principalē.

¶ Quartertia pncipalis in q cōsiderat et cōtemplat Iesum cū iudeis mltis patieret et tēnēs.

¶ Tertio i isto sermōe deuotissimi xp̄iani cōtēplentur cū Paulo aspicientes Iesū cū iudeis. Primo ipsū accusantib? et ipsum deducētib? et ipsum comi-

tantibus: et ipsum conculcantib? et ipsum crucifigētib? et ipsum in cruce audientibus et ipsum spiratū cōtēplantibus.

¶ Particula primabui? tertie partis i qua ponit triplex iesu a iudeis accusatio: p apud Annā et apud Cayphā et apud Pilatū.

Dicunt in ista pte cōsideratio dñi Iesu a iudeis accusatio: qz in tribus locis falsē ab eis accusat? est. ¶ I. Pri-mo aū pōntificē antiquiorē. s. Annā. Uā vt duxerūt eū sic ligatū p̄tauerūt eū antio-ri pontifici. s. Anne: q erat socer Cayphē. Quz qz erat senior: tū quia domū ei? prius inuenerunt. Interrogatus est igitur iesus ab Annā de discipulis et doctrina sua: quia discipuli aufugerant: solū te doctrina dedit re sponsū dī. Age palam docui in synagoga: et in quo tēplo oēs iudei cōueniunt: et i occulto locutus sū tibi. Quid me interrogas? Interroga eos q me audierūt: ipsi enī sciūt qd dixerim. Hoc aut enī dixisset: vnus assistēs ministros dedit alapa iesui dī. Dicit spōdes pontifici: Viceni vt dicāt aliq erat ille cui? auriculā ipse sanauit. Et ideo dicit Chyso. ¶ Qd nepbaria percussio: quid bac alapa stulti? et indecenti? hec ille. Et iesus verba bu milia et dulcia rñdit dī. Simale locut? sum testimoniū pbite de malo: si autē bñ quid me cedis? Ubi Hug? ait: Quid bac rñsione veri? qd mansueti? et iustius? ¶ Patientia dñi in audita bñilitas: q nec se excusauit: nec ipsum dire verberantem puniuit. Hec ille. ¶ ¶ Accusatus ē xp̄us apud pōntificē iuniorē. Uā illico Annas misit eū ligatū ad Cayphā pontificē: q erat pōntifex annuill? vbi scribe et seniores puererāt. Se qbat aut eū simon petr? et ali? discipul? Joānes. Discipul? aut ille erat not? pontifici: et trouit cū Iesu in atriu pontificis. Petrus autē stabat ad hostiū foris. ¶ Erunt ergo discipul? alius et dñit hostiariē: et introduxit Petrū. Qui dixit acilla hostiaria. Quid et tu discipul? es boi isti? Dicit ille: Nō sū. Et bec fuit prima negatio. ¶ Erunt foras ante atriu: et gallus cantauit: s3 Petr? cum non audiuir. Stabat autē hui? et ministri ad prunas: quia frigus erat et calefaciebāt se. Et erat cuz cis Petr? Quē cū vidisset acilla dixit: ego q erat ibi. Et hic cuz Iesu galileo erat. Qd audies Petr? iter negauit: Nō sum: plē m

Matth. 26. Megavit eū iuramēto qz nō no-
niboyez. Et in uallo facto qñ boze vni? **fm**
Lu. Ali? qdā. f. cognat? ei? cuius abscedit
Petr? auriculā fm Jo. dixit. Mōne ego te
vidi i bozo cū illo? Mā 7 galile? es: 7 loqā
tua manifestū te facit. Tūc Petr? cepit de-
testari 7 iurare qz nō nouisset boiem. Et cō
tinuo. i. iter? vltatim: gall? cantauit. Et cō-
uersus dñs respexit Petrū: qd potuit ad lit-
terā esse vtr? fm Aug^m. 7 Bedā: respexit
oculo pietatis 7 mie: 7 recordatus est de-
trus verbi Jesu qd dixerat: pñ q gall? can-
tet bis ter me negabis. Et egressus foras fle-
uit amare. Qaia tñota si fuisset i isto loco
in q Petr? fleuit vbi fuit: vtiq; fleuisset: vt
bacten? fecit: i recordatiōe lachrymar? Petri
Sequit? pñceps sacerdotū 7 cō filiū qrebāt
falsū testimoniū dñi Jesu. 7c. Exultabant
enī sicut leones capta pda: 7 falsos testes p-
curabāt: 7 venerūt duo falsi testes dicentes:
hic dixit. Postū destruere tēplū dei 7 post
tridū reedificare illud. Et nō erat pñciēs
testimoniū illoz. Et cum nihil Jesus ad ista
rñderet: pñceps sacerdotū ait illi: Adiuro
te p dei viui vt dicas nobis si tu es xpianu
li? dei viui. Dicit illi Jesus: Audiisti. Ne-
rūtame dico vobis. A modo videbis filiūz
bois sedētē a dextris virtutis dei: 7 veniētē
in nubib? celi. Tūc pñceps sacerdotū scidit
vestimenta sua d. Blasphemauit. Quid ad-
buc egem? testib? Ece nūc audistis blasse-
miā. Quid vobis videt? Et illicōdē nūc
rūtēū esse reū mortis: facientes ea que dicit
Dei. Multū tūc dñe bone Jesu desiderabi-
lē in quē cōsiderāt angeli pspicere spūs in
qñauerūt: manib? pculserūt: velo opuerūt:
neca malis vulnerib? pperūt. Mā velātes
faciē ei? 7 alapis cedētes dicebāt: Propre-
tica: qd ēq te pculsit? Nōnullitēā dicūt q
eū piccerunt in doliū aque. Qñ i sua psona
pplētā dixisse aiūt: Saluū me fac xpus qñ
intrauerūt aque vsq; ad aiā meā. Et si: p
totā istā noctē ligatū 7 carceratū verisioni-
buz 7 opprobrijs verauerūt. Interim at vt
pie credid? Joānes inuit ad dñam 7 socias in
domū magdalene i betbania: vbi erat plan-
ct? indicibilis: s; p ipsum clamor 7 ululatus
fact? magn? Appropinquāsenim Jo. la-
chrymos: cepit dicē. Bona vel paradiso: p
te langeli bano riso: lo inimico ista cōquissio

pil to fiol incarnato. Corne mater de dolo /
re: e viderai el grā erroze: Ubi bano pzo il
tuo amor: duramēte flagellato. Corne ma
tre enō tardare: che lbano pfo per menare.
Morālo credo cōdēnare: como latro e liga-
to. Aunc maria ad Joānnē. Questo como
essere poria: de Jesu spanga mia: Ubi non
fecce mai folia: ne non lbebe mai pensata. M
maria lbe tradito: iuda fallo lba venduto.
Arenta dinari na receunto: bane fato grā
merebato. Tūc Maria voluēse ad Ma-
gdalenā ait: De focco zrimi magdalena: acō
pagna la mia pena. Abel mio fiolo si se me-
na: come mi fu nūciato. Postea plangebat
filiū dicēs. Figlio figlio figlio: figlio amo-
roso giglio. Figlio chidara consilio: al mio
cōz angustiato. Figliolo mio oebū iocundi-
figliolo mio p che nō respōdi. Al pecto chī
ta lactato. Figliolo mio io son dolēte: della
face relucente: che sputata crudelinēte. Ho
ra ti menano ad pilato. Pilato de non fa-
re: lo mio fiolo nō cōdēnare. Abio te posso
dēmostrare: como a torto be acufato. Et sic
ibat btā virgo versus bierusalē plozando 7
suspirādo 7 dicēdo: Pater cēne tua est po-
tētia: tuū regnū: tu es sup oēs celos: solū g
tuū velle sufficit ad salutē humani generis:
pce igit filio tuo: ne p eo moria. P amor
cēne: tua sufficit dilectio vt fiat būana redē
prio. P filimi dulcissime. quid boc ē qd au-
dias de te? Emozieris sine me fili mi. Recur
ras ad patrē tūū: forsistā exaudiet te: ex quo
nō videt exaudire me. P maē dolorosa i te
versa sūt i cōtrariū oia qd dicta sūt tibi tā ab
āgelo gabriele: q; ab helisabet cognata tua
7 s; spero q fortitudo patiētie filij patiētā
mibi pstabit. Et sic cū dolore 7 fletu ptrue-
nit vsq; ad domū cayphe vbi dñs cap? sta-
bat: nec tñēū videre nec illi loq poterat: sed
p fonbus amare flebat. ¶ Tercio xps accy-
lat? est apud Pilatū crudeliorē. Māne at
facto filiū inierūt oēs pñciēs sacerdotū
7 seniores ppli aduer sua iesum: vt eū morti
traderēt: 7 vinctū adduxerūt 7 tradiderunt
eū pontio pilato pñdi. Tūc videns iudas q
eū tradidit qd dānat? esset: pnia duct? rety-
lit. 30. argēteos pñcipib? sacerdotū 7 senio-
rib? ppli d. Peccati tradēs boiez iustū. De
q; ait: Acceleratioz oib? iuda 7 infelicioz
tu fuisti: quem pnia non duxit ad dñm: sed

Vnde bñm August^m 3. l. qñcūq; nōn ē
 vlt^m 7 hystam^m q. 47.

collige

desperatio tr
 Quid ad no
 le sit manife
 Sed de bo
 geliū fm Jo
 troierūt in
 renē s; vtm
 catione boi
 pia cecitas
 mebant: 7 fr
 dere nō time
 nūc alienos:
 sidera nūc
 simo mane
 in via ad om
 nō parua est
 liter vident
 miter a tam
 replete dolo
 fuit dolor v
 batur multi
 tine. Heiebo
 ad emulsiō
 tuere ista di
 sūt cōpassi
 mbil rñdene
 pillat? Mo
 stimonias
 miraret veb
 fū: Quā ac
 minē bñc
 cōr: nō tibi
 accusare in
 bñc subuert
 mas enī pñ
 inuenim? en
 regē. Et cū
 7 scdm legē
 bis nō licet i
 iter: pilat?
 iudeozū? Q
 dicio: anal
 fū: Mā qd
 ces tui trad
 spōdit ei? Jes
 rē. ibi. Dicit
 Jesus. Qu
 nat? sum 7 a
 mū per bibe
 audis vocem

desperatio transit ad laqueum: qz dicētib' illis.
Quid ad nos? Auideris. i. opus tuū qua-
 le sit manifestabit: abiēs laqueo se suspēdit
Sed de hoc als apertū dicem? Sequit' eua-
gelii fm Job. Erat aut' manē ipsi non in-
 troierūt in pretorū pilati: vt nō cōtamina-
 rent' s; vt mundi mādūcāret pascba cōhabi-
 tatione boi' gentiliū: vbi Augu. ait. Quā-
 pia cecitas iudeorū: in pretorū intrare ti-
 mebant: et fratris innocētis sanguinē effun-
 dere nō timebāt. Sub habitaculo contami-
 nū ē alieno: a nō cōtamināf scēlē ppxio. Cō-
sidera nūc aia deuota matrē et Jo. et socias
simo mane exire foras: et occurrere cōsilio
in via a domo caphsae ad domū pilati: que
 nō parua est s; longa. Considera vtiqz qua-
liter videntes eū sic vituperabiliter et enor-
miter a tanta multitudine duci: quāto sunt
 replete dolore. In illo aut' mutuo cōspectu
 fuit dolor vtriusqz. Mā ipse domin' afflige-
batur multū et cōpassione matris: et sue coi-
tine. Sciebat enī qz ppter eū dolebant vsqz
 ad euulsionē aie a corpore. Considera et in-
tuere ista diligēter per singula que multum
sūt cōpassiua: Iesus aut' iteritante presidem
nihil rīdēns accusantib': ita vt euz diceret
pilat': Mō audis quāta aduersū te dicit te
stimonias nō rīdit ei ad vllū verbū: ita vt
 miraret' vebemēter. Et ena pilat' foras di-
xit: Quā accusationē afferis aduersus bo-
minē hūc? Rūderūt: Sinō esset hic malefa-
ctor: nō tibi tradidissē eū: et iceptū ipsū
accusare in mltis dicētes. Primo inuenim'
hūc subuertēte gentē nostrā. Secundo inueni-
mus eū phibētē tributa dari cesari. Tertio
inuenim' eū dicēte se cōsistū filiū dei esse et
regē. Et cū diceret pilat': Accipite eum vos
et scdm legē vestrā iudicate. Rūderūt. Mo-
bis nō licet iterficere quēqz. Introiuit ergo
iter pilat' et vocauit eū et dixit ei. Tu es rex
iudeorū? Et rīdit ei Iesus. At temetipso h'
dicis: an alij tibi dixerūt de me? Rūdit pila-
tus: Mā qd ego iude' sū? Genus tua et pōtifi-
ces tui tradiderūt te mibi. Quid fecisti? Re-
spondit ei Iesus. Regnū meū nō ē de h' mūdo
et ibi. Dicit itaqz pilat': Rex es tu? Rūdit ei
Iesus. Tu dicis: qz rex sū ego. Ego ad hoc
nat' sum et ad hoc veni in mūdū: vt testimo-
nū perhibēa veritati: ois qui est ex veritate
audīt vocem meā. Dixit ei pilatus. Quid ē

veritas? Quā solutionē nō audiuit fm Au-
gu. qz subito ei venit in mentē cōsuetudo iu-
 deorū de dimittēdo vnū in paschate: et idē
 cū hoc dixisset iterū exiit ad iudeos et di-
 xit eis: Ego nullā in eo inuenio cām. At illi
inuale scēb' adicētes. Admouit vniuersum
populū incipēs a galilea vsqz buc. Cōside-
ra anima deuota ferocitatē iudeorū cōtra
Iesū. Considera vtiqz dñm verēcundū et
patietē oia sustinētē. Et sic patet pma par-
ticula hui' tertie partis.

¶ Particula secūda hui' tertie partis: in q' po-
nit Iesu a iudeis ad herodes reductio et ab
eisdem ad pilatū reductio.

¶ Secūda in ista parte cōsideratio dicif
Iesu a iudeis viliissima reductio. Cur
ea quā tria notāda sūt. ¶ Primū
notādū ē Iesu missio. Quādiē pilat' ga-
lileā. Interrogauit subō galile' cēt. Alia
cognouit qz de herodis prāre eēt remissit euz
ad herodē: qz ipse hierosolymis illis dieb'
erat. ppter festū herodes nō viso Iesu gau-
sus ē valde: eo qz multa audierat de eo: et spe-
rabat aliqz signū videre. Stabat aut' iust'
corā pctōre: agn' māsuet' corā lupo rapace
Iesus corā herode crudeli. Interrogabat
aut' eū herodes multis sermōib' fm Augu.
eū interrogabat: si eēt ille quē pater suus ab
infantia voluit occidere: et ppter quē inno-
centes occideret. Interrogabat si ipse La-
zarū resuscitauerat. Interrogabat atqz ob-
secrabat vt aliqd miraculū faceret. At ille
nihil respōdit. ¶ Tum qz curio se petebat: tūz
ne impediret ei' passionē. ¶ Nam pmittebat
eū liberare si ad sui nutū aliquod signū fecif-
set. Stabant et pncipes sacerdotū et scribe
cōstanter accusantes eū et c. ¶ Secūdū hic
notandū dicif Iesu remissio. ¶ Mā vidēs he-
rodes qz nec miraculū: nec verbū ab eo ha-
bere potuit: ex hoc reputās eum stultū: s; ppe-
rit eū cum exercitu suo et illisit eum: et fecit
in derisionē eum indui veste alba: et remisit
eum pilato. Considera igit' anima deuota
qualiter domin' nō solū malefactor: s; stul-
tus reputat' est. Ipse aut' omnia patientissi-
me tolerabat. Intuere et biccū deducif. et
reducitur: demisso vultu et verēcūdo ince-
dentē: et omnū clamores: punitia: et subfāna
tiones audientē: et forte lapidū percussioes
et inūdiarū suscipientē: et etiam matrem

Quod ad
radū dī iu
cū foras v
vidētes ex
Ratifices
maꝛ cruci
Raderū
gēꝝ mon
pilar' boꝛ
proximū
ad rufinū
nō loqris
re tēꝝ pā
tōc dicit.
Jelu inoci
ptare tē
aduerfuz
pterea q
fclitꝝ ex
re fūz
ptare dō
minē man
ta ē fozitū
mittere cū
bific dimit
te regē faci
radū dī iu
tus adduc
ad iudicā
iusticiā q
dar. **Era**
dit ꝑ tribu
te aut gō
Uti autē
hic eis p
rūr pōfū
celari q
vroz fūz
paffa fū
glo. **Ab**
7 vidēs
ebriſti vol
fionis ē
nē dīani
cām mo

Particula quarta huius tertie partis: in qua ponitur iudeorum contra Jesum vociferatio et pilati sententia.

Quartam in ista parte consideratio dicitur iudeorum in Jesum vociferatio. Circa quam tria videntur notanda sunt. **P**rimum notandum dicitur iudeorum clamatio. Nam cum vidissent eum foras venientem tam canes sanguine leporis videtes exclamare ceperunt iudei. **C**rucifige. **C**rucifige eum. **Q**uod eis pilatus respondit: Accipite eum vos et crucifigite: **E**go enim non inuenio in eo causam. **R**esponderunt iudei: **N**os legem habemus: et scilicet quod mori: quod filium dei se fecit. **C**um audisset pilatus hos sermones magis timuit: et ingressus est prostratus iterum et ait ad Jesum: **Q**uod est tu? **J**esus autem respondit: **N**on habeo quod respondeam tibi. **Q**uod si sciretis quod ego rex sum: non haberetis potestatem dimittere: quod super hoc dicitis: **P**atere te habere: **R**espondit **J**esus: **N**on habeo potestatem aduersus me: nisi tu super datum tibi fuisset propterea quod me tibi tradidit maior potestas: quod scilicet et iudicia hoc fecerunt. **T**u autem et timor tuus **A**ugustinus in sermone. **A**b ipso teo accepit potestatem deus ut iudicaret omnium reum occultum: bonum manifestum: et teste prophetarum. **I**bi abscondita est fortitudo eius. **E**t exinde querebat pilatus dimittere eum. **I**udei autem clamabant dicentes. **N**on habemus dimittere nos es amicus cesaris. **D**icit enim qui se regem facit dicitur cesari. **P**roinde hic notandum dicitur iusta sententia. **N**am timens cesarem pilatus adduxit foras Jesum: et sedit per tribunali ad iudicandum. **H**ic dicit **A**ugustinus. **F**acile veniat a iusticia quod in causis magis bonis quam reum formidat. **E**rat autem pasche hora quinta septima: et sedit per tribunali illoco quod dicitur: **L**icet stratos habuerit autem golgatha. **Q**uod dixit iudeis: **E**cce rex vester. **I**lli autem clamabant. **N**olle tolle: crucifige eum. **Q**uod eis pilatus respondit: **R**egem vestrum crucifigam? **R**espondit autem iudeis: **N**on habemus regem nisi cesarem. **S**ed etiam autem eo per tribunali misit ad eum prostratus vi. **R**espondit tibi iusto illi. **M**ultum enim passa sunt bodie per visum propter illum. **H**ic dicit **A**ugustinus. **H**abemus diabolum videmus patientiam christi et videmus se prosternendum ab humilitate et passione christi voluit per mulierem renovare processum passionis eius: sicut per mulierem procuravit ad ananiam: non habemus generis hominem pilatus. **E**go nulla causam mortis inuenio in hoc homine. **A**t illi magis

clamabant ut crucifigeretur. **T**ertium notandum dicitur pilati quedam excusatio: quod pilatus laqueum suum accepit. **I**nnocens ego sum a sanguine hominis istius. **N**os viderimus. **E**t rudes universus populus dixit: **S**anguis eius super nos et super filios nostros: propter quod dicitur. **A**it. **P**ropter idem probum sensum et obstinatem malicie: crimine vestrum ad vestros posteros destinatum. **S**ufficiebat enim vobis vestra punition: sed sic fiat ut postulastis. et sic patet quarta particula huius tertie partis.

Particula quinta huius sermonis in qua ponitur Jesu a iudeis miseranda crucifixio et despectio et vilificatio.

Quinta in ista parte consideratio dicitur Jesu crucifixio. Circa quam tria notanda sunt. **P**rimum notandum dicitur iudeorum despectio. **N**am ut dicit aliqui ad suggestionem iudeorum accepit quoddam clamidem sericam rubram turpem ac veterem plectentes coronam spinarum quam portaret in capite et arundinem posuerunt in manu eius. **E**t dicitur quod illuserunt ei et exuerunt eum clamidem cocineam induerunt eum vestimentis suis: et duxerunt ut crucifigeretur eum. **A**ugustinus enim. **N**onnulla pilati emissio sunt: et oes iudei irruerunt in Jesum tamquam canes rabidi: ac parata cruce et alijs necessarijs ad eius crucifixionem posuerunt eum in medio duorum latronum. **I**mposueruntque crucem super humeris eius: ut duceretur in more caluarie ad crucifixionem. **B**one Jesu quanta verecundia tibi faciente isti tui inimici: latronibus te associant: sed et de terius tibi faciunt: quod et crucem tibi portandam imponunt quod de latronibus non legimus. **N**on solus iuxta **A**ugustinus. **P**rophetam. **S**ed et in istis deputatus est: sed iniquorum iniquior. **E**rne igitur anima deuota hic cum bene: quod vadit curruis sub cruce et vehementer anbelat. **E**rne caput crucentatum: cerne faciem lividam et sanguine madefactam. **C**ompatere igitur ei quantum potes in tot angustijs et ludibriorum renouationibus posito. **P**roinde hic notandum dicitur virginitas expulsiua. **R**equerebat autem illi multa turba populi et mulierum quod secute fuerant ipsam a galilea ministrantes quod plorabant et lamentabantur illi. **I**gitur sequabatur tristissima mater eius: **M**aria galilena et anciebat ire propter filium ut eum iuuaret ad crucem portandum: quod magna et ponderosa nimis erat: sed appropinquare non poterat propter tumultum populi. **A**lii enim cunctes deridebant irridentes ei. **A**lii proicientes lutum et immundicias super caput et faciem eius erant.

Tūc angustiatā mater ait ad Jo. ⁊ magda
lenā: Ducite me queso ad locū quo valeā vi
dere ⁊ tangere filiū meū anteq̃ p̃ dolore hic
moriar: ⁊ p̃uenientes per mediū ante portā
ciuitatis: aspiciens a longe vidensq̃ filiū
sub cruce quasi deficiētē ⁊ inter duos latro
nes stantē: nec tñ ei p̃pter deformitatē pla
garū cognoscentē afflicta nimis: filiū prope
respiciens: nec tñ bene cognoscere valēs. di
cebat ad socias: **O** sorores mee: cognoscitis
filiū meū? **E**st ne iste qui velut leprosus ⁊
mortuus venit? Tunc oēs amarissime flen
tes dicebant: Iste est o mater plena dolori
bus: Iste est filius tu? qui iuxta vaticiniū
Esa. Facus est quasi leprosus. Tunc respi
ciens eū dolorosa mater exclamando dixit:
O fili mi dulcissime vbi est splendor? vbi est
decor tuus? Ego nō cognosco faciē tuā. **O**
fili mi sanctissime angustiat? es nimis. **O**
dulce refrigeriū ⁊ mei cordis gaudiū: q̃tum
es tribulat? iam in me ipsa deficio: me susti
nere nō valeo. **E**t hec dicens: vt pie creditur
amplexata est filiū suū: ⁊ dolor **M**arie cō
municat? ē cum dolore christi ⁊ ecōtra: ita
q̃ dolor vnus pertrāsuit cor alteri? ⁊ pre
lassitudine ⁊ dolore ambo ibidē ceciderunt
in via tanq̃ exanimēs. Nam vsq̃ in hodiē
nū diem vt vidi in eodē loco ⁊ pluries visi
taui: extant vestigia vni? ecclesie que olim a
christianis in memoriā hui? mysterij fuit sa
bricata: ⁊ sancta **M**aria de Spasmo p̃pter
hoc noiata. Tūc illi carnifices ⁊ pessimi iu
dei: pedib? ⁊ pugnis percutiebant ⁊ cōculca
bant beatā virginē: ⁊ Iesū pre dolore non
valentē surgere nec ampli? crucem portare
violenter ⁊ crudeliter leuantes de terra tra
hebant: ⁊ apprehenderūt **S**imonē quendam
Mrrbenesem venientē de villa patrem.
Alex. ⁊ **R**uffi: ⁊ angariauerūt ipsum ⁊ im
posuerūt ei crucē portare post Iesū. At my
lieres erigētes virginē plangebant post eū:
Et cōuersus Iesus ad illas ait: **F**ilie hieru
salem nolite flere super me: sed super vos met
ipsas flere ⁊ super filios vestros: quoniā ve
nient dies in quib? dicent: Beate steriles ⁊
ventres qui nō genuerūt: ⁊ vbera que nō la
ctauerunt: ⁊ reliq̃. in euangelio. **L**uce. 23.
Prop̃heticauit aut tunc de tribulatiōe quā
passuri erant iudei in vindictā mortis sue a
Aito ⁊ **M**espasiano. **C**ertū hic notan

dū dicē amaro Iesu crucifixio. Postq̃ ve
nerūt in locū qui vocat caluarie: ibi crucifi
xerūt eum expoliātes eum pri? omnib? vesti
mentis: ⁊ p̃ter **B**renouat? plagis: quare pia
mater citius cucurrit ad eū: ⁊ amplectēs et
osculans eū cooperuit eū circa lumbos: licet
aliquis dicat vt pie credis: q̃ existens in cru
ce dñs cooperit? est a matre sua prouiciētis in
lumbos eius pannū capitis sui. **C**onsidera
nunc aīa deuota que ego cōsiderabam: nec
nō considero: dum essem in sacro monte cal
uarie cū multarū lachrymarū effusione: cū
cta que fiunt circa dñm tuū. **V**ideas igitur
oculis mentis tue. **A**lios parare clauos et
malleos. **A**lios facē forāmiā crucis. **A**lios
ipsum expoliare. **A**lios mēsurā brachiorū
sumere. **A**lios crucem parare. **A**lios fora
men illud vbi crux poneret: in quo multo
tiens manus istas peccatrices imposuit et la
chrymas tenerrime effudit: sollicitē in illo sa
cro defodere. **A**lios vnam manū cōclauare
Alios aliam manū cuz fune ad aliud fora
men violenter trahere ⁊ extendere. **E**t scdm
Mer. clauis nō acutis: sed quadris ⁊ obtu
sis: non tñ carnē penetrātib? sed etiā ipsā
secum ⁊ neruos ⁊ ossa intra lignū portantib?
bus: **E**t sic dolorem nimis ei inferentibus.
manus illas sacratissimas ligno crucis affi
gere. **S**ed nota q̃ de crucifixione varia est
opinio. **P**rego. dicat ipsum crucifixū in ter
ra: alij dicunt in aere. **S**ed tenēdo opinio
nem **P**rego. affixis manib? in terra eleuat
cruce: saxo imponit: ⁊ christus pendet suspē
sus manib? tanq̃ latro. Deinde cōfiterunt
pedes simul ⁊ semel cum eodē clauo: ⁊ in me
dio duorū latronum medius posit? est. **Q**u
de dicis in euangelio: **E**t latrones vnum a
dextris ⁊ alium a sinistris crucifixerūt. **E**t
impleta est scriptura que dicit: **E**t cum ini
quis deputatus ē. **E**sa. 53. **E**t alia scriptu
ra dicit: **F**oderūt man? meas ⁊ pedes meos
dīnumerauerūt omnia ossa mea. **D**escript
autē ⁊ titulū pilat? super crucē. **I. M. R. I.**
hanc titulū multi legerūt: quia prope ciui
tatē erat locus vbi crucifixus est Iesus. **E**t
erat script? hebraice: grece: ⁊ latine. **D**ice
bant ergo iudei ad pilatū. **N**oli scribere rex
iudeorū: sed quia ipse dixit rex sum iudeorū
Rndit eis pilat?. **Q**uod scripsi scripsi: **A**d
sidera igitur nūc aīa deuota: ⁊ oculo mētis

cōspice lesū
ep̃cis: man
edū ad pat
crucē me bu
re bumant
me tibi offe
Cōspice aī
sanguinis r
q̃ angustia
p̃ter illi tre
dus: dolores
ci vel cogita
sua: pendet
ne obprobri
ta particula
Particula
nif Iesu in
C
in cruce: ⁊
deo in p̃mo
tractabim?
ter ad p̃pos
p̃ncipalis ē
iada sit. **E**
missio: q̃ ip
uatis oculis
mitte illis: n
23. **E**t q̃ da
debent exēpl
nio pati: ⁊ i
⁊ obliuisci:
a deo dimitti
se christia
est p̃cussus:
uis affix? sp
oīus tñ imē
q̃ facilliter
nalis donati
tronibus s.
cū di. **S**itu
nos. **R**ūdē
erata de p̃
mes deū: q̃
de iusticia
nihil mali si
memento me
Aug. ait: **P**
pta illū pen

conspice Iesū tuū in monte caluarie brachijs
extensis: manib⁹ ⁊ pedibus affixis. Aspicit in
celū ad patrē dī. Ecce pater hic sum: vlt⁹ ad
crucē me humiliare voluisti: p salute ⁊ amo
re humani generis: placet accepto: ⁊ pro eis
me tibi offerō quos esse mihi frēs voluisti.
Aspice aīa: qz cōfluūt vndiqz sacratissimi
sanguinis riuuli ex illis magnus scissuris: sic
qz angustiar⁹ ē q se mouere nō pōt nisi in ca
pite: illi tres clauī sustinet totius corp⁹ spon
dus: dolores acerrimos tolerat ⁊ vltra qz di
ci vel cogitari possit affligit ipse cum matre
sua: pendet inter duos latrones: vndiqz pe
ne obprobria. vndiqz cōuitia. Et sic patz qz
qz particula huius tertie patz.

Particula sexta hui⁹ tertie patz in qua po
nit Iesu in cruce locutio: ⁊ iudeozū audino.

Eta in ista pre cōsideratio dī Iesu
in cruce locutio ⁊ iudeozū audino.

Circa quā ē sciendū. qz scribit⁹
in cruce. 7. vba amorosa dixerit: tñ. 2. dāte
deo in pmonario 2. 4. pēis diffuse te ipsi
tractabim⁹: bic tñ d. trib⁹ succincte ⁊ breui
ter ad ppositū te pmitētiā: te q in isto opere
pncipalis ē intentio psiderabim⁹. vbi tria no
tāda sūt. 1. Primū notādū dī liberalis re
missio: qz ipse dñs eleuat in cruce: illico ele
uatis oculis clamauit ad patrē dī. Pater dī
mitte illis: nō. n. scitū qd faciūt: vt ps. Luc.
23. Et q daf dō quimētū cōuictiōnis oib⁹: q
tebent exēplo cōuicti iurias eis illatas equo
aio pati: ⁊ iūmicōz iurias ex corde remittē
⁊ obliuisci: si sibi volūt p verā pniām pccā sua
a deo dimitti: vñ. 1. sup bis xbis ait. Di
scē christiane a cōuictō tolerātū: qz palmit
est pccūsus: flagellis celsus: spūg illusus: cla
uis affix⁹: spinis coronat⁹: morte dānatus:
oīz tñ in memoridē. Pater ignosce. q. d. Au
g. fac sūlter. 1. 2. cōm hic notādū dī super
nalitōnatio. 1. 3. vñ dēbis q pēdebat la
tronibus. 1. 4. dēmas a sinistris blasphemabat
cū dī. Sī tu es cōuict⁹: saluū fac tēmetipsū ⁊
nos. Rūdes aūē alter. 1. 5. dēmas qui bonus
erat a dextris increpabat eū dī. Hec tu ti
mes deū: qui in eadē dānatiōe eos. Et nos q
dē iuste: nam digna factis recipim⁹: bic vero
nihil mali fecit. Et dicebat ad Iesum. Hic
memorē mei dū veneris in regnū tuū. Vbi
Aug. ait: Quis in quā illū docebat nisi q tu
pta illū pendebat. Et dicit illi Iesū: Amen

dico tibi bodie mecum eris in paradiso. Pa
tent ista. Aug. 23. vbi daf peccatorib⁹ dō
ctrina ⁊ cōfidentia: qz cū latrone vere pe
niteant de peccatis suis. ppter amorē regni
celēstis: nō solum remissionē peccatorū cōse
quent: sed etiam regna eterna pmerebūtur.
1. 2. Tertiū hic notādū dī cōcordialis voca
rio. 1. 3. scit⁹ Iesū qz oīa cōsumata sūt: vt
scriptura adimpleret dixit: Sitis. vt ps. 10.
10. Vbi etiā scribit q vas erat positū aceto
plēnū: ⁊ cōtinuo currēs vnus ex eis accepta
spongia impleuit eam aceto ⁊ imposuit ba
rūdini bylōpo circūponētes obtulerunt oī
z eius: ⁊ dabant ei myrrbatū vinū cum felle
mictū: scdm. Math. 27. vt impleret quod
dictū est per pphetā. Dederūt in escam meā
fel: ⁊ in siti mea potauerūt me aceto. Et cū
gustasset noluit bibere: sed dixit. Cōsuma
tum est. Erat enī cōsuetudo vt portaret bo
nū vinū ad refocillandū eos qui ducebant
ad mortē iuxta illud puerb. vltimo. Date
vinū bis qui amaro sunt aio: bibant ⁊ obli
uiscant egestatis suē: ⁊ nō recordent doloris
ampli⁹: sed carnifices illi biberāt vinum: ⁊
posuerūt acetū vt dictū est. Quāuis enī in
veritate sitierit Iesū: quia ppter sanguinis
effusionē erat int⁹ tor⁹ exciccatus ⁊ arefa
ctus: nō bōmīn⁹ moraliter intelligi pōt q
cōuict⁹: habuit sitim salutis aīarū qua ppter
dī. Sitis vocabat aīas peccatrices vt cōuer
terent ad se: qz cōuicti cibatio ⁊ potatio ē aī
marū cōuersio. Et ideo ait deuot⁹. Ber. D
bone ⁊ dulcissime Iesū quid est qd loqueris?
quid est qd dicis? In cruce cū iniqs suspen
deris: in ligno clauis affigeris: tot dolorib⁹
cruciaris: ⁊ dicis sitis. Ne vtra bone Iesū nō
sitis aqueū liquore: sed fidē ⁊ salutē misera
biliūm peccatorū p quozū salute sicaspere
cruciaris. Ergo superbi peccatores. D. de
sperati. D. scelerati. D. auari. D. luxuriosi:
audite dominū vestrū in cruce clamantem.
sitis: currite aquā lachrymarū pro peccatis
vestris potate: cōuertimini: Penitentiam
agite: Date ei bibere: ⁊ eum in tantis dolo
ribus modicū refocillate. Ex tunc cepit oculi
lis languere more morientū: modo claudē
do modo aperiedo: ⁊ caput inclinare: modo
in vnā partē modo in aliā deficientib⁹ vīrib⁹: ⁊
clamore valit⁹ o fm apstl. lachrymans dixit
fm Luc. vbi 5. Pater imman⁹ tuus cōmēdo

filij inferre vellent ptimuit valde: et ad Jo.
ceterasq; mulieres inq. Quid faciā de filio
meo? Ecce canes adueniunt nōdū saturati
morte crudelissima. Tūc oēs surgūt cum ti-
more magno. **P**atet quāta ē ista passio bo-
die. **A**dspiciēsaūr Job. dicit ego cognosco
ibi Ioseph et nichodemū. Tūc dñs virib?
realūpū dicit **P**ndict? et nō q nobis mie-
tit auxiliū. **D**emoz fuit nri et nō dereliquit
nos. **F**ili occurras eis: qz ipsi veniūt in auxi-
liū nrm. **U**adit ergo Jo. eis obuiā et lociter
et attingētes se adinuicē amplexant cū fletu
magno nō valētes p. magnū spatiū adinuicē
loq p cōpassiōis teneritudine et abūdātia
doloris ac fletus: postea veniūt ad crucez et
adorant filiū dei in cruce: pendentē genu fle-
tentes cū ploratu magno. **D**einde **v**isitata
matre parauerūt se ad deponēdū eū te cruce.
Considera igit aia deuota et diligenter
et morose attēde de positionis modū. **P**onū-
tur due scabale a laterib? crucis oppositē Jo-
seph ascendit scabālā lateris dextri et satagit
extrahere clauū ipsi? manus. **D**einde **M**icho-
demus extrahit alium man? sinistre. **D**eclā-
dit **M**ichodemus de cruce et venit ad clauū
pedum. **I**oseph vero sustinebat corpus dñi.
Tunc pendentē manū dextram domina sus-
cipit reuerenter: ponit ad vultū suū: intū-
me osculāc cū lachrymis et validis suspirijs
Cuulso autē clauo pedū paulisper descendit
Ioseph: et omnes accipiūt corpus dñi ponē-
tes illud in terrā: et omnes amarissime plan-
gunt quasi vnigenitū: precipue tamē mater
sua recepit in gremio sedens et ipsa in terrā:
et osculāc nunc caput: nūc manus: nūc os.
Alloquitq; filiū suū di. **F**ili mi nūc mi-
bi respondes? **M**ōne hoc est illud os benedi-
ctū quod iudeis sic dulciter predicabat? **M**ō-
ne sunt iste manus que iudeis miracula fa-
ciebat? **M**ōne bi sūt pedes qui euāgelicādo
discurrēbat? **A**nde tanta crudelitas? vnde
tam grandis impietas? vñ tā ingrata socie-
tas? **E**t bis pbia oēs iuitabat ad fletuz. **E**t
depositū corp? in mediū flet a cūctis. **O** si vñ
differetis deuoti christiani locū illū nūc aū
portā ecclie sancti sepulchri: inter mediū se-
pulchri et mōtis caluarie quē sepius vidit et
beata virgine curz sozonib? et alijs predictis
cū Iesu bodie aū se posito lachrymādo: os cu-
lando: oculo mētis cōspici: ptiq; nūciplum

locū cōsiderātes in quo desposuit? **I**esus de
cruce aū sepulchrā suā corā pdicta turba per
aliq? spatiū requieuit vna mecū cōpatiēdo
illi amaricate nri: lachrymas indefinenter
effunderetis. **F**ūtes igit christiani se vere de
uoti estis et fideles p totā istā diē cōpatiēdo
Iesu et nri sue. **I**esu cū ipsa sepeliētes ad il-
lud scū sepulchrū christi vbi sepi? cū lachry-
mis: celebrauit pedib? mētis accedētes flete
plorate: corda vñ ibi sepelite: veniā pctōz
vñ pōscite: vt pñ verā pñiam et meritum
passiōis christi. vna cū latrone mereamini
audire: **H**odie mecum eris in paradiso. **A**d
quē cōducatur nos ipse qui per mortē suam no-
bis deuicta morte celestia regna preparauit
in secula seculorū. **A**men.

Sabbato scō de preparatione sacre coio-
nis. **Q**ualiter. i. debeant se preparare susce-
pturi sacra cōmunionē in solēnitare sequenti
Sermo. 89.

Qui timent

Quē spabūt corda. **S**er-
būt. **H**ec vba **S**edeat. **S**us-
cepturi frēs cha-
rissimi **H**z in tōne ecclie
sequenti solēnitatedñz nri
iesu xpm p sacm eucharistie: debem? nos cū
ipsi? adiutorio ppare: et oēs latebras aie nre
diligēt? inspicere: ne forte sit in nobis aliq?
petm absconditū q? psciam nram cōfūdāc
et mordeat: atq; oculos dñe maiestatis of-
fendat. **P**icut enī aliq? susceptur? dñm tem-
poralē in domū suā ab oib? sordib? et immū-
dis reb? ipsā domū mūdāt: et quēcūq; bone-
sta et necessaria sūt scdm suā possibilitatē p-
parat. **E**t si hoc facit mortalis suscepturus
mortalē: ita et nos multo magis expectātes
in crastino accipe dñm nrm in domū pscie
mūdare debem? in quātū possum? corpa sū
et corda: vt celestis ille dñs nūc in nobis so-
didū: nūc obscurū iueniat. **P**ō solū timen-
tes dñm diligēt? facere studēt. vñ sapiēs in
pbijs ppositis ait: **Q**uīti. dñi ppa. cor. et. de
qua pparatide: q se debēt ppare suscepturi
i paschate sacra cōionē **H**z pncipiū medli et
finē. tres cōclusiones annotabim?. **P**rima
dicit preparatio antecessiua. **S**ecunda dicitur
preparatio cōmunicatiua. **T**ertia dicitur
preparatio cōsecutiua.

Para prima b^o sermone in q^o ponit ppara
tio q^o d^o a^ocedere sacra cōmunionē.

Primo igit i isto sermone tractandū ē
de pparatiōe q^o d^o a^ocedere sacra cō
munionē. Et debz esse triplex ista p

paratio a^ocessiva seu a^ocedens. **P**rima dici
tur purgatio 2^a cessatio 3^a oratio. **P**ri
ma pparatio a^ocedens cōione dicit^r purga
tio: q^o 1. scia cū oī diligētia d^o itez atq^o itez
examinare conscientia suā: vt nō solū. s. pec
cata q^o cōiter cognoscunt 7 sunt manifesta: s
etiā p ignorantiā 7 obliuionē latētia inq^o tū
sibi possibile fuerit subtiliter possit discere.

Iuxta illud **Per. in meditationib^o**. **Q**uā tuā
q^oridiana discussione examina: attēde dilige

ter q^otū p^oficias: vel q^otū deficias: q^olis sis in
morib^o: 7 q^olis in affectionib^o. **h**ec ille. **M**a
gime hoc fieri d^o q^o p^octā nimis sunt occultu

adeo vt vit cognosci valeāt: teste ppha qui
ait: Delicta q^os intelligit^r. **E**t iō q^o crastina die

cōmunionē accipe considerat: p totū hūc diē
noctēq^o sequentē q^otum natura valet d^o cō
scientia suā ad iudiciū vocare: 7 eā examina

re implēdo illud **1^a cor. 2^a**. **I**udicate matres
vestra. i. conscientia: q^o si vos iudicabit nō

iudicabit vos de^o. **I**uxta illud apli. i. **1^a cor.**
11^a. **S**i nosmetipso iudicarem^o nō vtiq^o a to

mino iudicaremur. **Q**ua examinatione fa
ctasi aliquā nouā maculā reperit d^o de ipsa

7 de alijs obliuio verā habere contritionē: q^o
cor p^oritū 7 humiliatū te^o nō respiciet. **I**sta

q^oppe p^oritio est illa cognitio quā nō bene co
gnosces. **S**eneca dicebat: **I**nitiū salutis co

gnitio peccati. **S**ed nō sufficit ad verā purga
tionē p^osciētie sola p^oritio: s. necessaria ē etiā

p^ofessio. **I**deo qui volūt hū purgati accedere
ad cōmunionē: 7 si semel cōfessi fuerint: q^o

plerūq^o in vna p^ofessioe nō possūt plenē suā
conscientiā expurgare: debent isto sero vel

quod tuti^o est cras in mane reuerti ad cōfēs
sionem 7 plenā conscientie facere purgationē

vnde ppha inquit: **P**reoccupem^o faciē ei^o
in cōfessione. **E**t iō cōmunicaturo: **E**cclē.

18^a. dicit^r. **A**b oī delicto mūdā cor tuū. s. a^o
cōmunionē. **S** **S**ecunda pparatio que de

bet pcedere sacra cōmunionē: i. cessatio
quia nō solū homo tali tēpore debet cessare

ab illicitis. s. a peccatis mortalib^o quod qui
bus dictū est superi^o: sed etiā d^o cessare q^otū

sibi possibile fuerit ab oībus cogitationib^o

tēporalib^o extrinsecis 7 carnalib^o: quia vci
serat dñs p **1^a sa. 6^a**. **L**auamini: mūdū esto

te: auferite malū cogitationū vestraz. 7 **P**ie
re. **4^a**. **L**aua a malicia cor tuū. **h. i. 4° bo. 7^a**.

Emūdemus nos ab oī inq^onamēto carnis. 7
ibidē. **5^a**. **E**xpurgate vetus fermentū: vt sitis

noua conspersio. **A** quib^o 7 si hō tebeat absti
nere oī tēpore: maxime tū i isto sacratissimo

tēpore quo suscipitur^r est tantū ac tale sacra
mentū debet cessare homo a tumultuosa cō

uersatione: 7 multoz auditione^r fm ppham.
Sepulchr^o patēs est guttur eoz linguis suis

dolose agebāt: ne audiat illa que habent mē
tem suam perturbare 7 necesse sit ei alia di

cere 7 multa loqui. **A** quo etiam abstinere
tali tēpore debent quia iuxta sapientē p^ou

uer. **1^a**. **I**n multiloquio non deerit peccatus
hōi quippe debet facere more leprosoz: qui

Leuiti. 13^a. precipiunt os habere vste conte
ctū: vt quisq^o eoz dicē possit illud **Job. 31^a**.

Purus est sermo meus: 7 mūdus sum in cō
spectu tuo. **D**ebet etiā homo ieiuno stoma

cho sacram cōmunionē sumere nisi rōnabi
lis necessitas cogat. **Q**uia fm **1^a cor. in. 4^a**.

vi. 8^a. **ar. 2^a q. 3.** hoc constitutū est 7 consuetū
ppter reuerentiā sacramenti: nisi vt dixi im

minēte necessitate moris. **P**ater ē p **Aug.**
11^a. **p.** ad inq^ositiones **Januarij**. **E**t p magistrū

in. **4^a di. 8^a c. 3.** 7 de cōfē. di. **2^a c.** liquido. **vbi**
dicit^r: **P**lacuit spiritui sancto vt in honore

tanti sacramenti p^ori^o in os cōu^ostiani dñici
corpus intraret q^o ceteri cibi. **h**ec ibi. **D**ebet

enim fm **1ª cor. in. 4^a di. 9^a ar. 2^a q. 3.** homo
tali tēpore abstinere a coitu coniugali siue

vsu matrimonij. **V**nde **P**iero. in quodam
sermone. 7 habet. **33^a q. 4^a c.** sciatis. **vbi** dicit^r

Sciatis fratres charissimi qm quicūq^o vxo
ri debitū reddit vacare nō pōt oīom: neq^o

de carnib^o agni comedere debet. **I**te si panes
p^opositis ab his qui v^ozores suas contigerāt

comedi nō poterant: quanto magis panis q^o
de celo descendit nō potest ab his qui coniug

alibus paulo ante beferē complexibus vio
lari atq^o coniugi. **h**ec ibi p^o te cōfē. di. **2^a c.**

vbi homo dicit^r. **Q**uod homo ante sacraz cō
munionem a p^oria v^ozore abstinere debet tri

bus aut quatuor aut q^oncq^o aut sex aut septēz
diel^o us. **E**t **q**uia aliqui dicant vt etiā glo.

ibidē dicit^r q^o reddens debitū posset accedere
ad cōionem: tamē saluo meliori iudicio hoc

rego nō consul
dentis in illo
nales cogitat
nerus. **D**ebet
cte a nimia
na vte est cō
ret bac nocte
indutus si co
bet cōmunic
cōsurge indu
fidelis: cum a
cōmunionē: c
gligentiā cor
nocte saltem
ralis prepara
tia pparati
cōmunionē
7 sanctap act
catum 7 sup
uiniū magni
p^o. **A**ya fidel
pasci religio
in quo nō car
lege: sed salu
nitur. **A**d b
solum a pecca
virtutibus o
natorie d^oica
habens velle
quodā serm
deret consue
ne vulnerari
bus ieiunijs
conscientiā
omare: sequi
accipere. **E**t
debemus oī
Inquit^r m^oyl
qui sacramen
ceptū est. **R**e
menta babel
baculos in m
est enim p^oda
renis accing
tiā: de qua d
tain pedib^o
ligitur chari
p tenere bac
tia 7 per se
Dine lūbi p

ergo nō confulo: quia nō est in potestate red-
dendis in illo actu nō fieri caro et habere car-
nales cogitationes: quia sū p̄m actus ve-
neris. Debet etiā homo cessare in ista no-
cte nimia et delitiosa quiete: unde q̄ crasti-
na oīe est cōmunionē recepturus non debe-
ret hac nocte in lecto dormire nec nudus: s; in-
dutus si comode fieri posset. Unde cuius-
bet cōmunicaturo. Act. 5. 2. dicit: Aō surge
cōsurge induere fortitudine tua syon. i. aia
fidelis: cum alijs qui recepturi sunt sacram
cōmunionē: cōsurge et tota fortitudine ne-
gligentiā corporālē vince: et induere te hac
nocte saltem ut ista modica penitētia corpo-
ralis preparatio sit gratie spūalis. Act.
tia preparatio que debet precedere sacram
cōmunionē dicit oratio: videlicet bonarū
et sanctarū actionū. Accedimus enim ad deli-
catum et super omne extimationē nobile con-
uiuū magni regis: Unde Hiero. in testamē
to. Et a fidelis aia epulare ne morieris his
pascei delicijs: ne pigriteris hoc fructū cōuiuio
in quo nō carnes taurorū et bircoz ut olim in
leges sed saluatoris tui corp⁹ sumendū propo-
nitur. Ad hoc autē cōuiuū necesse est nō
solum a peccatorū sorde mundatū esse: s; etiā
virtutibus ornatū accedere: ne aliter condē
natorie et ica f. Quomodo huc intrasti non
habens vestē nuptiālē? Matth. 22. unde in
quodā sermone Aug. ait. Quisquis cōsi-
deret conscientia suā: et quādo aliquo crimi-
ne vulneratū se esse cognouerit pri⁹ oratiōi-
bus ieiunijs et elemosynis studeat mundare
conscientia suā: et modis p̄fatis mandatam
ornare: sequit. Et sic eucharistia presumat
accipere. Ex quo dicto Aug. patet quia nos
debemus ornare oī genere boni et virtutū.
In cui⁹ mysteriū Cro. 12. māducatū agnū
qui sacramentū dñi typice demonstrabat pre-
ceptū est: Renes vestros accingetis: calcia-
menta habebitis in pedib⁹ vestris: tenentes
baculos in manibus: et comedetis festinanē:
est enim p̄ph. i. transitus dñi. Per
renes accingere intelligit castitas et continē-
tia: de qua dictū est. s. per habere calciāmē
ta in pedib⁹ per quos affectus designat: intel-
ligitur caritas que est formā oīū virtutū
p̄ tenere baculos in manib⁹ intelligit p̄stan-
tia et perseverantia boni operis. Luc. 12.
Sunt lūbi vestri precincti: et ly. ar. in ma. ve

stris sup quo verbo Greg. ait: Duo sunt q̄
iubent: et lūbos restringere: et lucernas tene-
re: et mūdicia sit castitatis in corpore: et lumē
veritatis in opatione. Redēptori eteni nō
vni sine altero placere nequaq̄ potest. b̄ ibi

Et sic patet para prima.

Para secūda hui⁹ sermonis in qua ponit
paratio q̄ d; cōcomitari sacra cōmunionē

Secūdo in isto sermone tractandū ē
de p̄paratione que cōcomitari debz
sacra cōmunionē. Que est etiā tri-
plex. i. meditatio: oratio: humilitatio. Pri-
ma preparatio cōcomitans sacra cōmunio-
nem dicit meditatio. Debet enim bō in ipso
actu sacre cōmunionis tria maxime p̄medi-
tari. Primo debet p̄meditari quāte sit no-
bilitatis. Nam re. cōse. v. l. 2. c. nihil dicitur.
Nihil in sacrificijs mai⁹ esse potest q̄ corp⁹
et sanguis Christi: nec ulla obligatio hac po-
terior: sed hec omnes precellit. At enī dñs
Joā. 6. Caro mea vere est cibus: et sanguis
me⁹ vere est potus. Ubi est caro beata et gra-
ta: anima beatior et gratior: deitas beatif-
simā et gratiosissima. Secūdo sūpturus cō-
munionē debet p̄meditari quāte sit utilita-
tis: quia Jo. 6. dicit p̄ ipsū Iesū. Qui mā-
ducat meā carnē et bibit meū sanguinē habz
vitā eternā: que inchoat per gratiā ipsi⁹ iu-
stificanti: p̄feruat per gratiā ipsi⁹ roborā-
tem: et corroborat p̄ gratiā ipsi⁹ p̄sumantes
Talis enīz cib⁹ et pot⁹ facit hoīez vnitū deo
magis vniri: approbat⁹ magis approbari:
gratificatū magis gratificari: elongat⁹ a
malo magis elōgari: cōfirmatū in bono ma-
gis cōfirmari. Tercio debet p̄meditari sum-
pturus cōmunionē quāte sit charitatis. Je-
sus relict⁹ mundū aī passionē suā per hoc
sacramētū reliq̄t sui memoriā p̄m p̄me. 1. Co-
rint. 11. Quotiescūq̄ enīz manducabitis
panē hūc et calicē bibetis: morē dñi annun-
ciabitis: nec vniat. An enīz b; stian⁹ ad cō-
munionē accedit d; habē ad memoriā mor-
tē Christi: et habere ipsū p̄ oculis passiona-
tū et crucifixū: et ventur⁹ ad iudiciū: ad donā-
dum gratias de tanto beneficio premiū: igratias
pro supplicij. Et hoc est quod dicit i au-
ctoritate predicta. mor. d. a. do. ve. f. ad re-
tributionē futurā: s; subdis: b; facite in meā
cōmemorationē. De hac materia trē. 4. scri-
bityr. Memoria memor ero: et tabesceci me

*Alfredus 3^a
q. 20. m. p. 22°*

et ales i tertia pte in tractatu de resurrectione
nechisti. q. i. Et sanctu Ab. in tertia pte.
q. 53. art. 1. Primo respectu sui. 2. respectu
nostri. 3. respectu angeli. ¶ Primo fuit ne-
cessaria christi resurrectio respectu sui tripli-
ci rōne. Primo rōne cōiunctionis. Secūdo ra-
tione pfectionis. Tertio rōne cōmēdationis.
Primo fuit necessariū christi resurrectio re-
spectu sui rōne cōiunctionis. ¶ Quintus q. uiz
theologozū. ¶ Alex. de al. vbi. s. q. 2. Et ibi
Ab. in tertia pte. q. 50. ar. 2. Et Ric. in
3. di. 21. Et Bo. ibidē. ar. 1. q. 2. 7 multozū
aliozū. q. quis christi vere mortu? fuerit:
tū diuinitas nō fuit separata a carne mortua:
cui? resurrectionē causa breuitatis omittere.
Qua ppter nō fuit cōueniēs vt caro cōiun-
cta diuinitati remaneret i miseria mortis: q
necesse fuit ipsū de morte ad vitā resurgere
vt diuinitas que ē vita viuētū cōiūgeret car-
ni viue: 7 nō remaneret cōiūcta carni mor-
tue: quā nec mortuū nec viuū rōnabilē de-
bebat vnq̄ dimittere. Et bec ē rō quare ca-
ro christi i sepulchro nō fuit putrefacta ¶ In
Alex. prime vbi. s. Mā si virt? aliqua crea
ta vnita corpori nō patit ipsum corūpti: vt
pater de aia: ergo multo fortis? virt? diuina
vnita corpori christi nō patiebat ipsū cor-
rūpi. Et hoc est qd dicit ppheta. Mō dabis
sanctū tuum videre corruptionē. ¶ Vbi vna
glo. Corp? christi sanctificat: 7 per qd alia
sanctificat nō patietis corūpti. ¶ Qd si dica
tur. ¶ Grego. ait. Mortē nostrā moriēdo de
struxit: sed christi? non solū debuit destruere
mortē. i. dissolutionē aie 7 corporis: s. etiā
mortē que attendit incorruptionē. i. in inci-
neratione. ¶ Ad hoc rñdē fm Alexā. q. du-
plex ē corruptio. I. corruptio passibilitatis:
7 hoc cōuenit corpori christi: 7 corruptio pu-
trefactōis: 7 hoc nō cōuenit ei. ¶ Mō fuit cō-
ueniēs christo qd per incinerationē suā de-
strueret nostrā: quia corp? eius erat vnitū
diuinitati: aie vt dictū est. ¶ Sed sufficiebat
destruere mortē nostrā per mortē suā per se
parationē aie a corpore. ¶ ¶ Secūdo fuit ne-
cessaria respectu sui rōne pfectionis sic. Est
primū per se notū. ¶ Omne totū nobilius est
sed in christo debuit eē omnis perfectio que
reperit in natura humana. ¶ Tū ergo anima
sine corpore sit imperfecta 7 reconuerso: sicut

*v. l. h. r. ad p. p.
sim. ing. d. l. na
p. q. d. g. r. i. a
d. p. m. a. f. i. f. u.
u. p. v. a. f. u.
r. p. a. p. t. a. f. u.*

Ps. 15.

para sine suo toto: igitur oportuit qd aia christi
vniat suo corpori 7 reconuerso. ¶ Qd si dicat
¶ Quicūq̄ resurgit ad aliquid aliū? pmo uel
sed corpus christi remāsit post mortē vnitū
diuinitati: ergo nō potuit in aliquid aliū
pmoueri: ergo 7c. ¶ Ad hoc rñdē qd diuini
taserat vnita carni christi post mortē vnio
ne personali nō autē carni christi post mortē vnio
ne corpori sicut forma cōstitutat: 7 ideo p
b qd corp? ei? vnitū ē aie p mortē ē in altiorē
statū nā: nō autē in altiorē statum psonē.
¶ Tertio fuit necia respectu sui rōne cōmē-
dationis. ¶ I. d. in iusticiā: qz ad iusticiā dī pti-
net exaltare illos q se bñliāt ppter deū: ut
illud Luc. 14. 7. 18. 7. Math. 23. Quis ex-
altat bñliabit: 7 q se 7c. ¶ Qz christi? bñlia-
uit se fact? obedies vsq̄ ad mortē: mortē at
eructo ad ¶ Phil. 2. Quia iusticiā dīna exigebat
vt p se exaltaret vsq̄ ad glāz resurrectionis
vñ ppha i psona christi sic dicit. ¶ Dñe ppha. m.
7 co. m. tu co. sel. 7 resurrectionē meā. i. ppha
sibi bñliatē. ¶ Qd si dicat Damascē. i. 4. li. di-
cit. Resurrectio scda ē ei? qd dissolutū ē 7 ce-
cidit aialis resurrectio: s. christi? nō cecidit p
pectū nec dissolutū ē corp? ei? 7 vt pz. s. igit
7c. ¶ Ad hoc rñdē qd hic Damascē. diffinit
resurrectionē cor? q ceciderit p mortē q seq-
tur ad pectū: 7 ponit ibi scda ad differētiā su-
scitator p miracula. ¶ Et idē Alex. dat diffini-
tionē ppha r. resurrectionis xpi. di. Resurrectio
ē corporis facti incorrupti. i. impassibilis ad aiaz
iterata vnio: nec ponit ibi casus: qz xpi mozo
nō fuit casus opposit? nāe recte. ¶ ¶ 2^a necia
fuit respectu nri ēē trib? rōnib? ¶ Rōne pfirmatio-
tis. ¶ Rōne recōgilitatis. ¶ Rōne instructōis.
¶ Prmo fuit necia respectu nri rōne pfirmatio-
nis. ¶ I. fidei 7 spī. ¶ I. fidei dico: qz p ei? resurre-
ctionē pfirmata ē fides nra circa dinitatez:
xpi: qz vt dīz. ¶ Cor. 13. Si crucifix? ē ei? i
firmitate nra. ¶ Et i psal. 132. Que utilitas i
sāguine meo dū descēdā i corruptōz. ¶ I. i sāgu-
nis mei effusione descēdēdo qsi p qdā grad?
maloz i corruptōz. q. d. nulla. ¶ ¶ I. n. statiz
nō resurgo 7 corruptū fuerit corp? meū: ne-
mini annūciator: nullū lucrator: vt exponit
gl. ¶ I. pectū dicit: qz dū videm? christū resur-
gere q ē caput nrm: etiā nos i spī resurrectionis
nre pfirmamur. ¶ Tū apla pme ¶ Cor. 15.
¶ I. xps p dīcat qd resurrexit a mortuis quē
qdā dīcūt i nobis: qm resurrectio mortuo:

*nō est. q. d. d.
est vniūctio
tus Job. 19. s.
vniūctio. i. d. b.
in nouissimo
ctoꝝ numero
carne mea: n.
pprie videb
qum ad bñ
est b sps me
saria fuit res
nos p pta n
ret: vñ apla a
uit in ipsū cel
bia. i. cū corp
ad Ro. 8. d.
mo q 7 resur
ctiā inter p
logi quidā: q
potē p mīse
quā faciūt. ill
rit cū cicatio
mus: vt. i. n.
sicqz mīaz el
illud ¶ Macha
mo cor? q dī
cessaria resp
nre: 7 hoc trib
stus resurrex
mus resurrex
ad Col. 3. d.
sur sū qm
surrectionē
nouitate vit
Ro. 12. ¶ Rēne
¶ Tertio qz sic
6. Resurgēs
debem? estim
vere autē ¶ Ab
¶ Christo con
ego: vniūctio
carne in fide
cessaria resu
pime trib? gl
Secūdo aiah?
Primo fuit i
tis ange: is: q
pler electari
deitatis: alia
in quā reside*

nō est q. d. **¶** Ex quo **A**brius resurrexit nō est diffidēdū de resurrectione nra: vñ beatus **Job. 19. suilib. ait. Scio q. redēptor me viuit. i. Abrius a mortuis resurgens. Et in nouissimo die. i. in die iudicii cōpleto electorū numero de terra surrecturus sum: 7 in carne mea: nō i carne aerea: s. oculis carnis pprie videbo deū saluatōrē meū incarnatū q̄tum ad humanitatē. Et seq̄it. Reposita est s. sps mea in sinu meo. ¶** Secūdo necessaria fuit respectu nri rōne recōciliatōis. i. nos p pcta nra a deo auersos deo recōciliaret: vñ apls ad **Heb. 9. ait. Abrius introiuit in ipsū celū: vt appareat vultui rei p nobis. i. cū corpore 7 aia: vt oret patrē p nobis. i. ad Ro. 8. Abrius Iesus q. mortu⁹ est: imo q. 7 resurrexit: qui est ad dexterā dei: qui etiā interpellat p nobis: ppter ea dicit̄ theologi quidā: q. ipse causa meritoria est vt oī potēs p miferet nri. Et hec est vna dñuz quā faciūt illi q. tenēt q. Abrius resurrexit cū cicatricib⁹. De q. alio diffusus tractabimus: vt. i. in conspectu p̄s cū eis appareret sicq. mīas ei⁹. Iesus nos inclinaret: diceretq. illud **Sach. 13. I. is plagis plagatus sū i domo cor. q. diligebant me. ¶** Tercio fuit necessaria respectu nri rōne instructōis. i. vite nre: 7 hoc trib⁹ modis. **¶** Primo q. sicut **A**brius resurrexit a mortuis: ita etiā nos debemus resurgere a peccatis. **¶** Iuxta illud apli ad **Col. 3. Sicōsurrexistis cū Abrius: que sursum sūt q̄rite. Secūdo q. Abrius post resurrectionē habuit nouā vitā: ita etiā nos i nouitate vite ambulem⁹: iuxta illud apli ad **Ro. 12. Renouamini in nouitate sensus vri. Tercio q. sicut Abrius s. m. aplm ad Ro. 6. Resurgēs ex mortuis iā nō moriet̄: ita nos debem⁹ estimare nos mortuos esse pctō: viuere autē Abrius iuxta illud apli ad **Gal. 2. Abrius confusus sum cruci: viuo autē iā nō ego: viuit p̄o in me Abrius. q. aut viuo i carne: infide viuo filiū rei. ¶** Tercio fuit necessaria resurrectio angelis 7 beatis: vt maxime trib⁹ glia crescat. **¶** Primo beatis angel **Secōdo aia⁹ beatis. Tercio corpib⁹ glificat. ¶** Primo fuit necessaria vt cresceret glia beatis angelis: q. glificata humanitate i eo duplex delectatio reperit̄. **¶** Vna in cōtēplatione deitatis: alia in cōtēplatione humanitatis in quā desiderant etiā angeli p̄spicere: etiā******

de p̄nti s. m. **Aler. vt scribit prime p. pmo. c. Secūdo fuit necessaria vt crescat glia aia⁹ beatis: etiā de p̄nti eadē rōne q. dicta est d. angelis: quia etiā ipse nō solū delectabunt i cōtēplatiōe diuinitatē: s. etiā humanitatē ipsi⁹. **¶** Abrius. Tercio vt crescat maior glia corp⁹ rib⁹ glificatis: q. etiā delectabunt i incorporeali intuitionē corp⁹ gliosi **Abrius: sicut p dixit ipse dñs Jo. 10. vi. Ego sū hostiū p me si q. introierit saluabit i glia sempiterna: 7 ingrediet̄. i. ad fruendū glia q. erit i anima mea cū diuinitate p̄iuncta: 7 egrediet̄. i. ad cōtēplandū meā humanitatē: 7 pascua inueniet̄. i. delectatōes imensas recipiet in vtrisq. ¶** Adfirmant ille rōnes auctē bti **Augu. li. 2. 5. infelicē manēt dñi. Abrius susci p̄redignat̄ ē carnē mortālē de virgine Maria: in q. nobis et passionis 7 resurrectionis p̄beret exemplū passionis ad refirmandū patientiā: resurrectionis ad excitandū sp̄e: vt duas vitas nobis oñderet in carne quas suscepit de vita nra mortali: vnā laboriosā: alterā beatā. Laboriosā quā tolerare debemus: beatā quā sperare debem⁹. Toleram⁹ aut laboriosa merito pcti nri. Ille autē tollēdit ea in carne nō merito iniquitatē sue: s. offē mīe sue. **¶** Hec ille. Et sic p̄s p̄ma b. s. monia **¶** Adarscōa bui sermonis in q. ponit excellētia resurrectionis dñi nri Iesu **Abrius.******

¶ Secūdo in isto sermone ad declaratiōē p̄dictorū p̄siderare debem⁹ de excellētia 7 virtuositate resurrectionis **Abrius: quia reperit̄ habuisse tria q. ipsius dignitatē manifestāt. Primo fuit oīum resurrectionū p̄maria. Secūdo fuit oīum corp⁹ viuificatiua. Tercio fuit oīum aiarū iustificatiua. ¶** Primo resurrectio xpi fuit excellētissima oīum resurrectionū p̄maria. **¶** Ad cui⁹ declarationē notandū s. m. **Abrius. in 3. parte. q. 53. ar. 3. q. resurrectio est reparatio a morte in vitā. Dupliciter autē aliquis eripit̄ a morte. Vno mō solū a morte in actu vt. i. q. vīuē incipiat qualitercūq. post q. mortuus fuerit. Alio mō vt aliq. libere nō solū a morte: s. etiā a necessitate: 7 qd plus ē a possibilitate moriēdi: 7 hec est vera 7 perfecta resurrectio: quia q. dñi aliq. viuit subiectus necessitati moriēdi qdāmō mors ei dñiatur. **¶** Illud ad **Ro. 8. Corp⁹ quidē mortuus est ppter peccatū: sp̄s p̄o viuit ppter****

hinc de resurrectione

in iustificationem: q̄ patet q̄ ista resurrectio q̄
quis surripit solū ab actuali morte ē resur-
rectio imperfecta. Loquendo igit̄ de resurre-
ctione p̄fecta **Christus** est p̄m^{us} resurgentiū
quia resurgēdo p̄m^{us} puenit ad vitā oīno im-
mortalē s̄m illud ap̄l̄ sepe dictum ad **Ro. 6.**
Christus resurrexit ex mortuis iam nō mo-
ritur r̄c. **1. Cor. 15. 20.** **Christus** aut̄
resurrexit ex mort. p̄. 1. Cor. 15. 20. q̄ 2. Cor. 1. 6. p̄m^{us}
tpe 7 dignitate resurrexit. **Loquēdo aut̄**
de resurrectione imperfecta quidā alij surre-
xerūt aū **Christi**: ad p̄mōstrandū q̄m in q̄
dam signo resurrectionē ipsi: sicut fuerunt
resuscitati in veteri testō p̄ **Helvā** tertij. **R.**
12. c. 3. p̄. Helv. 4. R. 4. **Sic ēt parit̄ d. La-**
caro Jo. 11. 7. iōer diffinitione resurrectione
nis n̄re data a **Dana** sce. cognoscit dignitas
7 differentia resurrectionis **Christi**. **Aut enī**
sic. Resurrectio est ei q̄ d̄ cecidit. i. mortuus
est. p̄pter p̄ctm: q̄ hoc mō oēs resurgemus.
Sequit̄ 7 dissolutū est. i. inciseratū: q̄ nec
Christo puenit nec b̄t virgini vt pie credi
tur. Sequit̄ scōa resurrectio: ad differentiā
p̄me q̄ fuit resuscitata per miraculū ad cor-
pūs corruptibile 7 itē mortuū: vt dictū ē.
1. Cor. 15. 52. 1. Thim. 6. 13. narrat q̄ mul-
ta corpora scōy q̄ dormierāt surrexerūt cur
eo: 7 introierūt in sanctā ciuitatē cū ipso: q̄
videt̄ q̄ neutro mō fuerit Christus p̄m^{us}
vt patet intuitū. Al. hoc. R. q̄ in h̄ duplex
est opinio. Quidā enī asserūt q̄ redierūt
ad vitā tanq̄m itē mortuū: q̄m mai^{us} illis
esset tormētū si itē morerent̄ q̄ si nō resur-
gerent. Et s̄m hoc intelligendū erit q̄ non
ante surrexerūt q̄ resurgeret dñs: s̄ exēntes
de monumētis post resurrectionē eius vene-
runt: sicut euāgelista narrat: in sanctā ciui-
tatem 7 apparuerūt multis. Alia est opinio
Aug. Qui p̄ncipalis rō est: quia aliē **Chri-**
stus nō esset p̄mogenitus mortuorū: q̄. i. re-
surrexerint itē m̄rituri. Et sic patet q̄ re-
surrectio **Christi fuit oīum p̄maria. C. Se-**
cūdo r. resurrectio **Christi fuit excellētissima**
q̄ fuit oīum corporū viuificatiua s̄m **Alex-**
vi. 5. 7 **Thom. in. 3. parte. q. 46. ar. 1. Qui**
rō est quia s̄m p̄m in. 2. m̄ba. Illud q̄ d̄
est primū in quolibet genere est cā oīum q̄
sunt in eo: primū aut̄ in genere resurrectōis
fuit resurrectio **Christi: vt dictū est. 5. igit̄**
oportet q̄ resurrectio **Christi sit cā n̄re re-**

urrectionis: q̄m q̄d ē p̄ bolem mortis: 7 p̄ bo-
minē resurrectio mortuorū: s̄m apostolum
1. ad **Thom. 1. 5. habet enī naturalis ordo**

resurgētiū institutus: vt q̄libet cā p̄ op̄e
in illud q̄ d̄ sibi p̄pinquū: 7 p̄ illud op̄e in
alia magis remota. Sicut ignis p̄ calefacit
aerē p̄pinquū: p̄ quē calefacit opa distātia.
Et ipse deus illuminat p̄ substantias sibi p̄o-
pinquas: 7 per ipsas illuminat magis remo-
tas: vt Dionysius dicit. 13. c. celestis hierar-
chie. Et iō verbū dei p̄ attribuit vitā immo-
talem corpori sibi naturalit̄ vnito: 7 p̄ ipsū
operat̄ resurrectionē in oib^{us} alijs. Et h̄ duo
bus modis. Primo vt cā exēplaris 7 infor-
matia: q̄ illud q̄ d̄ est inspectū imitat̄ exēz
plar aliq̄d tanq̄ magis p̄fectū. Cū igit̄ resur-
rectio **Christi sit p̄ma tpe 7 p̄fectione: ipsa**
ē cā exēplaris n̄re resurrectionis. Secōdo vt
cā effectiua 7 meritoria: q̄ sic passio **Chri-**
sti fuit meritoria nō solū sibi s̄ etiā nob^{is}: ita
et resurrectio ei^{us} vñ **Jo. 5. Sicut pater su-**
scit̄ et mortuos 7 viuificat: sic 7 filius q̄s vult
viuificat: 7 sic p̄ q̄ resurrectio **Christi fuit**
oīum corporū viuificatiua. C. Tertio resur-
rectio **Christi fuit excellētissima: quia fuit**
aiap̄ sc̄tāp̄ iustificatiua: ē enī s̄m t̄bo. iustifi-
catio rectitudo a curuitate in rectitudinez.
Licet igit̄ satisfactū sit p̄ culpa ad p̄ passio-
nem **Christi: 7 q̄ ad hoc dixit **Christus** **Jo.****
13. **Adsumatū est. Tñ ad hoc requiebat ter-**
minus ad quē. i. rectitudo q̄ duplex est. Et
iō duplex est iustificatio. s̄ in p̄nti 7 in futu-
ro. Viuificatio in p̄nti ē a curuitate culpa ad
rectitudinē gr̄e. Iustificatio nō in futuro ē
a curuitate miserie ad oīm odā rectitudinez.
Et cā b̄m^{us} iustificatiōis fuit ei^{us} resurrectio
vñ q̄nis plena remissio culpe q̄rū ad suffici-
entiā fuerit facta p̄ passionē: nō tñ q̄rū ad
sufficiētiā nisi p̄ resurrectionē. Et iō dicit
beatus **Thom. vii. 5. ar. 2. q̄ **Christus mortē****
sustinuit vt liberaret a malis 7 resurrexit vt
nos p̄moueret ad bona: s̄ illud ap̄l̄ ad **Ro.**
4. Traditus est p̄pter delicta n̄ra: 7 resurre-
xit p̄pter iustificationē nostrā. Ita nos mor-
tui p̄ctis debem^{us} resurgē in gr̄a: 7 vt virtute
in virtutē p̄cedē: vt ex gr̄a 7 virtute resur-
gam^{us} ad gl̄ia. 7 sic p̄ p̄ scōa b̄ sermonis.

Parā etiā vbi declarat̄ cui p̄mo apparuit
****Christus** in resurrectione sua.**
Et tertio in isto sermone de p̄mitate re

urrectionis
ho **Marci. 16.**
7 nihil d̄ in al
m̄i fuit q̄ d̄ m̄
istop̄ declarā
mus. **Prima**
ratiō. p̄. 1. Cor.
nitas: q̄ rōm
scripserūt ap̄
rōnib^{us}. **Prima**
sima firmitate
li vt nec modū
q̄ d̄ q̄d facile ē
sima gr̄am su
regina angelo
s̄c̄tō scriptur
neri vt oīo i
scriptura. **Sec**
scō erat cura p
paritēdes t̄cl̄e
sent vt resurre
monū p̄bibe
eoz oculis im
ra debuit appo
m̄ris. **Tertio**
urrectionē **Ch**
lia pauca de m
paritēdes **Ch**
in eos colloq̄
t̄m vbi uerit
cedētia q̄ nec
bus dicit̄ m̄i
dicere cēt nob
nigrare: 7 sic
sio d̄ cōgruit
ruisse. p̄ appa
etiā trib^{us} rōnib^{us}
hoc triplici res
nis singularis
filii alii immo
vñ q̄ fuerit 7
do. **Prigis**
loerit appare
alteri: s̄ enī re
suauitatis. **Ch**
rioniaz: q̄ **Ch**
illos q̄s plus
quā aliā mūd
7 eos p̄solauit
q̄ ē p̄ p̄nti ap

surrectionis **A**bzisti tractates: qz in euange-
 lio **M**arci. dicitur: q apparuit **p** **M**arie mag.
 7 nihil dicit in aliq euangelista q apparuerit
 mri sue: qd tñ pie credendū est vt pbat. **A**d
 istoz declarationē tres pclusiones anota-
 mus. **P**rima dicitur taciturnitas: qz dicitur pgrui-
 tatis. s. dicitur luciditatis. **S**ecunda dicitur taciturni-
 tatis: qz rōnabilicā euangeliste tacuerūt nec
 scripserūt apparitionē factā bte 7 gini tribus
 rōnib. **P**rimo rōne firmitatis: qz tā certis-
 sima firmitate pstabat ei de resurrectione fi-
 lij vt nec modicū qd dō ubitationis haberet:
 qd qd facile ē credere: ex hoc q p singularis
 simā grām fuerit electa: vt mī cēt filij dei et
 regina angeloz ac dñā vniū s: ppterea ipso
 silētio scripturaz ineli. dñā hīc debere te-
 neri vt oīno indubitabile q fieret quēcūq;
 scriptura. **S**ecundo rōne infidelitatis: qz spūi
 scō erat cura p scripturā euangelicā illas ap-
 paritiōes describere: q carnalib. hoīb. pos-
 sent de resurrectione **A**bzisti fide dignū testi-
 moniū pbibere. **A**ū igit matern affect. in
 eoz oculis imineret rei vītātē nulla scriptu-
 ra debuit apparitionē dēscribere ex testimoniō
 mris. **T**ertio rōne sublimitatis: qz post re-
 surrectionē **A**bzisti 7 etiā aū p ipsa euāge-
 lia pauca de mīe reserant. **A**ū rōne: qz ap-
 paritiōes **A**bzisti exhibite mri: 7 familiaria
 in eos colloqā atq; amoris blīmia signa i-
 tñ debuerūt esse intellectū humanū super-
 cedētia q nec potuerūt sciri: nec ab inferiori-
 bus dīci: nisi cū tāta dīminutione sua q eas
 dīcere cēt nobis illaz excessū qdāmodo de-
 nigrare: 7 sic p pma pclusio. **S**ecunda pclu-
 sio dicitur cōgruitatis q. s. fuit pgruissimū appa-
 ruisse. p apparuisse **A**bzisti vīgini mri sue
 etiā tribus rōnib. **P**rimo rōne ineqūlitatis. 7
 hoc triplici respectu. **P**rimo respectu dulcedi-
 nis singularis: qz **I**esus nō fuit mri dur. sic
 filij aliq: immo fuit dulcior 7 suauior sibi q
 vnq fuerit 7 esse potuerit aliq filij in mun-
 do. **S**ic igit ita fuit: quō credendū ē q nō vo-
 lauerit apparē sue dulcissime mri q cuiusq;
 alteri: **E**nī repugnaret sue imēse dulcedini
 suauitatis. **S**ecundo respectu insupabilis pso-
 lationis: qz **A**bzisti pzi 7 citi debuit p solari
 illos qd plus viderit: s. pl. viderit mīez q ali-
 quā aliā mīdī psonā: s. si appuit mult. alijs
 7 eos p solauit: d. qd als dīfusi tractabūt: se-
 q. ē q p pzi apparuerit p gini q ipsi dīscipu-

lio: **M**arijs 7 ceterj oībus. **T**ertio respectu
 immēse afflictōis: qz **A**bzisti i sua resurrecti-
 one 7 apparitiōe pzi 7 forti p solari illos
 qd mag. afflictos dimiserat: s. nullā aliā pso-
 nā mag. afflictā dimisit q matrē suā: s. 7c.
Secundo hoc idē pbat rōne exēplaritatis tri-
 plici respectu. p respectu exēpli amoris parē-
 talis: vt. s. puocaret filios ad amādū paren-
 tes suos pzi voluit apparere matri sue: vnde
 dat exēplū nībi fili: q qñ vides patres 7 ma-
 trē in aliq afflictōe deas eos p solari 7 visita-
 re. **S**ecundo respectu exēpli reuerētie parē-
 talis: qz tāta fuit reuerētia **A**bzisti erga matrē
 q nō potuit eā in cruce nō p solari dicēdo il-
 lud **Jo. 19. Mulier ecce fili tu. Ez. 4. di-**
xit latroni: hodie mecum eris i paradiso. Luc.
23. nō sequit ex hoc q in resurrectione nō p
apparuerit matri: qz tpe passionis ordine iu-
sticiemr debeat vltimo p solari: s. in resurre-
ctione q erat tēp. p solatiōis debeat p solari p.
Tertio respectu exēpli pceptiōis dignialis:
 qz erat pceptū **Deutro. 5. honora pzem tuā**
 7 matrē tuā 7c. s. quāto maria erat pfectior
 alijs mrib: 7 **A**bzistus pfectior alijs filiis
 tāto pfectior hoc pceptū impleuit: igitur 7c.
Secundo idē pbat rōne euidentie ex primē
 talis triplici respectu. **P**rimo respectu affini-
 tatis: quia videm. p experientia: vbi ē ma-
 ior affinitas ibi est etiā maior 7 prior visita-
 tio: s. inter **A**bzistū 7 beatā virginē fuit
 maior affinitas q dīci possit: ergo 7c. **S**ecū-
 do respectu frigiditatis: quia experientia cla-
 ret: quia si pzi apparuisset **M**agdalenē et
 alijs q sue matri: cū oīs **A**bzisti actio sit no-
 stra instructio: serui eius efficerent frigidī i
 seruitio ei: arguentes q **A**bzistus nō plus
 amaret vnū pfectū q aliū minoris pfecti-
 onis: ex quo nō fecisset differentia inter ma-
 trem 7 **M**agdalēnaz 7 alios: s. 7c. **T**ertio
 respectu qz te mādōis: qz p expmētū cōscī-
 m. q nullo euāgelista testāte brā vgo nō vi-
 sitauit in ista die sepulchrū sic alie mulieres
Magda aut hui. fuit: qz **M**agdalenā 7 alie
 sorores sue credebāt corp. **A**bzisti ad huc eē
 i monumēto: brā aut vgo sciebat q ibi erat
 s. q iā resurrexerat qz sibi appuerat: igit 7c.
Mā 7 scā romana ecclia i isto scō die pasche
 primā celebrat stationē in scā **M**aria maio-
 ri: p hoc innuēsbte **M**arie pma factā fuisse
 apparitionem. **E**t sic patet secunda pclusio.

Tertia conclusio de luciditate: quod. s. lucide et clare intelligat hoc euangelium di. q. p. primo apparuit Marie magdalene. Intelligitur enim eo modo illud **Matth. xi.** Inter natos mulierum non surrexit maior. **Jo. baptista:** quia natus **Christus** ex muliere erat maior ipso: s. intelligitur fuisse de his qui ceciderant sine nati erat in peccato originali. In illis enim nullus maior **Jo.** surrexit. Simili modo intelligitur hoc euangelium. s. q. apparuit **Margdalena** peccatrici q. alijs peccatoribus exclusa virgine **Maria** q. erat confirmata et nunquam peccauit nec originale peccatum contraxit. R. d. autem q. re apparuit **Margdalena** exclusa virgine assignatur triplex. Primo est: q. serpens nuntiavit viro mortem mulierem. **p. Augu. sup. pma canonica Jo. omel. 3. ait.** Resurrectio **Christi** viris per feminam nuntiata est: ut per artem serpens vinceret: q. enim ille mortem per boem per feminam nuntiavit: ita et viris vita per feminam nuntiata est. **Ecce ille.** Secunda ratio est: ut daret exemplum peccatoribus: p. fidei penitentiam et non desperandum: q. sicut in **Margdalena** peccatrice superabundavit delictum: ita adeo superabundavit gratia: ut ipsi **Christus** in resurrectione apparet. Tertia ratio est: ut daret iustis exemplum perseuerandi: q. q. perseuerauerit usque in finem hic saluus erit. **Matth. x.** **Maria** enim magdalena q. ad se pulchrum perseueravit **Christum** inuenit: et ei se apparuit. **Ma. alij recedebat.** s. **Petro et Jo.** et sororibus suis ipsa non recedebat. **Considera** igitur anima deuota ex predictis q. **Christus** appa-ruit per misericordiam suam excellentem et deuotem. **Ma. q. scilicet** te ipsa in camera tua plorando et lachrymando mortem filij sui adueniente isto sacratissimo die cepit in consuetudinem dulcedinem spirituales sentire adeo ut nequirit amplius dolere: s. cepit in magnam dulcedinem resilire dicendo: **Ma. mibi** **Mone** mortui est filius meus? **Ma. ne forte resuscitatus?** **Hic mibi fili mi:** bices ne forte tu **Ad dñs** **Jesus** apparuit sibi gloriosus di. **Regina** celi letare alio: et amplexatus est eam: et mater osculata est eum: et ostendebat matri cecitates velut radij solis radiantes: et mater osculabatur eum. **Gratias** tibi imensa ceteris angelorum. **Gratias** tibi **Adā** et **Eua** venia petentes et salutata matrem recessit ad **Margalenam**: et iterum reuersus est ad matrem donando sibi subscriptas gratias di. Ego facio te matrem et fontem gratie et misericordie. Ego dimitto te magistram

apostolorum et totius ecclesie. Ego relinquo tibi omnia mysteria crucis mee ut in ipsa gaudeas. Ego volo q. tu sis mater et protectio iustorum. Ego confirmo te reginam angelorum. Ego facio te dominam dominorum. Ego tibi do potestatem imperandi quicquid volueris. Ego dimitto te in terram temonum et ipsos imitantiu. Ego volo q. peccatores seelerati saraceni infideles et scismatici habeant spem et confidentiam ad te recurrendi. Quapropter volo q. sis aduocata peccatorum in sua defensione et protectione: propter q. fratres charissimi matrem domini habeamus in bonorum et reuerentia: et ad ipsam in nostris necessitatibus recurramus: ut per ipsam a nostris peccatis cum **Christo** resurgentes persequamur vitam in presentibus: et resurrectionem gloriosam in futuro: in secula seculorum. Amen.

Tertia secunda post pascha de immortalitate anime: p. rones theologicas auctores et exempla scripturæ sacre.

Deimo. 91.

Solutio et tractatus

O di corde ad credendum in his q. locuti sunt prophete **Mone** hoc oportuit pati **Christum**: et ita intrare in gloriam suam. **Luc. vi. 43.** in hac sacra et iaz finita quadragesima fratres charissimi totis viribus conati fuimus reuocare peccatores et reuocare ad viam iusticie et reuerentiam per arma penitentie: p. q. imaginari possumus nonnullos ad viam virtutis esse peruersos non insultare debeamus presumere q. plures in peccatis suis remanere obstinatos: p. grui et conueniens videtur: tunc ad roboracionem in bono proposito peruersorum: tunc ad dispositionem conuersionis ad buco obstinatorum aliquid in hoc ultimo bui nostri opis sub breuitate proponere et tractare de alterius seculi veritate: et de ipsius anime perpetuacione: aut in eternis gaudijs: aut in perpetuis supplicijs. **Et** hoc enim oriuntur omnia mala dum non firmiter credis alia vita. **Ma. ut ait lactantius in 2. diuina instituta. aduersus gentes.** Dum existimant nulli nos deo esse curare aut post mortem nihil esse futuros: toto se libidinibus adijciunt: et dñi licere sibi putant bauriendis voluptatibus libenter incubunt: p. q. ipse dñs laqueos mortis incurrunt. **Ecce ille** **Me** igitur anime in eorum peccatis ex hac ignorantia vel ut ita loquar diabolica malicia permaneat de anime immortalitate: propter quam necesse fuit pati

p̄m̄ resurgere a mortuis. sicut ipse in p̄bis
p̄positis discipulos cūtes i. & maus rep̄b̄
dēdo explicat di. **P**̄stulti & tardi corde. In
isto sermone luculenter & eleganter tractabi-
mus: p̄bantes ipsā aīam post mortē corp̄is
vivere: vel i gl̄ia p̄ in p̄a eternaliter dupli-
cib⁹ v̄ijs. s. sacris & catholicis p̄biciis & natu-
ralib⁹. In isto p̄o die circa vias catholicas
& sacras insistentis hoc idē triplici modo. p̄ba-
bis. **P**rimo rōnib⁹ theologicis & catholicis.
Secundo auctoritatib⁹ sacris & divinis. **3.** ex-
emplis sanctis & p̄babilibus.
P̄babitur autē sermonis in q̄ p̄bat aīaz
ēē mortale rōnibus theologicis.

Primo in isto sermone s̄m doctrinā
Rica. in. 2. dist. 19. ar. p. q. i. Bona.
ibidē. dāul. ibidē. q. 2. Et beati
Abo. in sūma 2. gētilis li. 2. c. 78. Et in p̄i-
ma p̄te. q. 75. ar. 5. p̄bat aīam ēē mortale
septe rōnibus catholicis. **P**rimo rōne cor-
ruptionis. **2.** rōne vniuersi p̄fectionis. **3.** rōne
remunerationis. **4.** rōne iustificationis. **5.** rōne
evacuationis. **6.** rōne opationis. **7.** rōne
ne euacuationis. **8.** rōne iustificationis. **9.** rōne
ne euacuationis. **10.** rōne opationis. **11.** rōne
ne euacuationis. **12.** rōne iustificationis. **13.** rōne
ne euacuationis. **14.** rōne opationis. **15.** rōne
ne euacuationis. **16.** rōne iustificationis. **17.** rōne
ne euacuationis. **18.** rōne opationis. **19.** rōne
ne euacuationis. **20.** rōne iustificationis. **21.** rōne
ne euacuationis. **22.** rōne opationis. **23.** rōne
ne euacuationis. **24.** rōne iustificationis. **25.** rōne
ne euacuationis. **26.** rōne opationis. **27.** rōne
ne euacuationis. **28.** rōne iustificationis. **29.** rōne
ne euacuationis. **30.** rōne opationis. **31.** rōne
ne euacuationis. **32.** rōne iustificationis. **33.** rōne
ne euacuationis. **34.** rōne opationis. **35.** rōne
ne euacuationis. **36.** rōne iustificationis. **37.** rōne
ne euacuationis. **38.** rōne opationis. **39.** rōne
ne euacuationis. **40.** rōne iustificationis. **41.** rōne
ne euacuationis. **42.** rōne opationis. **43.** rōne
ne euacuationis. **44.** rōne iustificationis. **45.** rōne
ne euacuationis. **46.** rōne opationis. **47.** rōne
ne euacuationis. **48.** rōne iustificationis. **49.** rōne
ne euacuationis. **50.** rōne opationis. **51.** rōne
ne euacuationis. **52.** rōne iustificationis. **53.** rōne
ne euacuationis. **54.** rōne opationis. **55.** rōne
ne euacuationis. **56.** rōne iustificationis. **57.** rōne
ne euacuationis. **58.** rōne opationis. **59.** rōne
ne euacuationis. **60.** rōne iustificationis. **61.** rōne
ne euacuationis. **62.** rōne opationis. **63.** rōne
ne euacuationis. **64.** rōne iustificationis. **65.** rōne
ne euacuationis. **66.** rōne opationis. **67.** rōne
ne euacuationis. **68.** rōne iustificationis. **69.** rōne
ne euacuationis. **70.** rōne opationis. **71.** rōne
ne euacuationis. **72.** rōne iustificationis. **73.** rōne
ne euacuationis. **74.** rōne opationis. **75.** rōne
ne euacuationis. **76.** rōne iustificationis. **77.** rōne
ne euacuationis. **78.** rōne opationis. **79.** rōne
ne euacuationis. **80.** rōne iustificationis. **81.** rōne
ne euacuationis. **82.** rōne opationis. **83.** rōne
ne euacuationis. **84.** rōne iustificationis. **85.** rōne
ne euacuationis. **86.** rōne opationis. **87.** rōne
ne euacuationis. **88.** rōne iustificationis. **89.** rōne
ne euacuationis. **90.** rōne opationis. **91.** rōne
ne euacuationis. **92.** rōne iustificationis. **93.** rōne
ne euacuationis. **94.** rōne opationis. **95.** rōne
ne euacuationis. **96.** rōne iustificationis. **97.** rōne
ne euacuationis. **98.** rōne opationis. **99.** rōne
ne euacuationis. **100.** rōne iustificationis. **101.** rōne
ne euacuationis. **102.** rōne opationis. **103.** rōne
ne euacuationis. **104.** rōne iustificationis. **105.** rōne
ne euacuationis. **106.** rōne opationis. **107.** rōne
ne euacuationis. **108.** rōne iustificationis. **109.** rōne
ne euacuationis. **110.** rōne opationis. **111.** rōne
ne euacuationis. **112.** rōne iustificationis. **113.** rōne
ne euacuationis. **114.** rōne opationis. **115.** rōne
ne euacuationis. **116.** rōne iustificationis. **117.** rōne
ne euacuationis. **118.** rōne opationis. **119.** rōne
ne euacuationis. **120.** rōne iustificationis. **121.** rōne
ne euacuationis. **122.** rōne opationis. **123.** rōne
ne euacuationis. **124.** rōne iustificationis. **125.** rōne
ne euacuationis. **126.** rōne opationis. **127.** rōne
ne euacuationis. **128.** rōne iustificationis. **129.** rōne
ne euacuationis. **130.** rōne opationis. **131.** rōne
ne euacuationis. **132.** rōne iustificationis. **133.** rōne
ne euacuationis. **134.** rōne opationis. **135.** rōne
ne euacuationis. **136.** rōne iustificationis. **137.** rōne
ne euacuationis. **138.** rōne opationis. **139.** rōne
ne euacuationis. **140.** rōne iustificationis. **141.** rōne
ne euacuationis. **142.** rōne opationis. **143.** rōne
ne euacuationis. **144.** rōne iustificationis. **145.** rōne
ne euacuationis. **146.** rōne opationis. **147.** rōne
ne euacuationis. **148.** rōne iustificationis. **149.** rōne
ne euacuationis. **150.** rōne opationis. **151.** rōne
ne euacuationis. **152.** rōne iustificationis. **153.** rōne
ne euacuationis. **154.** rōne opationis. **155.** rōne
ne euacuationis. **156.** rōne iustificationis. **157.** rōne
ne euacuationis. **158.** rōne opationis. **159.** rōne
ne euacuationis. **160.** rōne iustificationis. **161.** rōne
ne euacuationis. **162.** rōne opationis. **163.** rōne
ne euacuationis. **164.** rōne iustificationis. **165.** rōne
ne euacuationis. **166.** rōne opationis. **167.** rōne
ne euacuationis. **168.** rōne iustificationis. **169.** rōne
ne euacuationis. **170.** rōne opationis. **171.** rōne
ne euacuationis. **172.** rōne iustificationis. **173.** rōne
ne euacuationis. **174.** rōne opationis. **175.** rōne
ne euacuationis. **176.** rōne iustificationis. **177.** rōne
ne euacuationis. **178.** rōne opationis. **179.** rōne
ne euacuationis. **180.** rōne iustificationis. **181.** rōne
ne euacuationis. **182.** rōne opationis. **183.** rōne
ne euacuationis. **184.** rōne iustificationis. **185.** rōne
ne euacuationis. **186.** rōne opationis. **187.** rōne
ne euacuationis. **188.** rōne iustificationis. **189.** rōne
ne euacuationis. **190.** rōne opationis. **191.** rōne
ne euacuationis. **192.** rōne iustificationis. **193.** rōne
ne euacuationis. **194.** rōne opationis. **195.** rōne
ne euacuationis. **196.** rōne iustificationis. **197.** rōne
ne euacuationis. **198.** rōne opationis. **199.** rōne
ne euacuationis. **200.** rōne iustificationis. **201.** rōne
ne euacuationis. **202.** rōne opationis. **203.** rōne
ne euacuationis. **204.** rōne iustificationis. **205.** rōne
ne euacuationis. **206.** rōne opationis. **207.** rōne
ne euacuationis. **208.** rōne iustificationis. **209.** rōne
ne euacuationis. **210.** rōne opationis. **211.** rōne
ne euacuationis. **212.** rōne iustificationis. **213.** rōne
ne euacuationis. **214.** rōne opationis. **215.** rōne
ne euacuationis.

p̄m̄ in postp̄dicamentis. Suba ē q̄ maxie
& p̄ncipaliter accidētibus substat: sed aīa sub
stat accidentibus: sicut gaudio: tristitie: scie
ignorantie: virtutib⁹ & vitijs &c. **2.** q̄ p̄ca
suba s̄m p̄m̄ ibidē ē susceptibilis opposito
rū manēs itransmutata s̄m eēntiā. Sed sic
est aīa: quia susceptibilis ē cōtrariozū: vt pa-
tet p̄ predicta in virtute sua nō i virtute cor-
poris cui inest: sicut superficies est susceptibilis
cōtrariozū in virtute parietis. **Ex** quib⁹ oī-
bus patet q̄ cū aīa sit alia suba a corp̄e nō pos-
sit destrui cū corp̄e: sicut aurū existens i sac-
culo non comburitur combusto ipso. **Quar-**
to pōt aliquid destrui rōne deferētis: vt fra-
cto vase fundit liquor. Et sic nō destruitur
aīa cū non indigeat deferēte: sicut liquor va-
se. Non enī ipsa continet a corp̄e: imo conti-
net corpus adeo q̄ aīa sepata destruit cor-
pus. **Unde** Jac. 2. diu. insti. aduer. gen. 6.
12. ait. Nec tñ quia sensus corp̄is deficit aīe
sensuz extingui putandū est. **Nō** enī aīa cor-
pore deficiente: sed corpus aīa abscedēte pu-
tescit: quia sensū omnē trahit secū. **Tū** au-
tez p̄ns aīa sensuz tribuat corp̄i & vivere id
efficiat: fieri nō pōt vt non ipsa per se vivat
& sentiat: q̄m̄ ipsa est sensus & vita. **Hec** ille.
Quinto pōt aliquid destrui absentia cause:
sicut subtracto sole destruit dies. Et sic nō
pōt destrui aīa: quia sicut nō habuit causas
aliā efficientes nisi deū: s̄m oēs theologos:
ita nullā habet cām influentē nisi deū: cui⁹
essentia nō destruit & semp̄ influit sup̄ crea-
turas: maxie sup̄ aīaz. **Tū** igitur aīa nullo
predictozū modozū destructibilis & corrupti-
bilis sit: nec alius modus destructiois inue-
niatur sequi ipsaz esse imortales. **S**ecundo
idēz probat rōne p̄fectionis vniuersi: quia
necesse est rep̄re d̄ras creaturaz s̄m p̄fectaz
cōbinationes: quia vbi rep̄it vñū opposi-
tozū in natura est rep̄re aliud & eozū mediū
sed rep̄re contingit in vniuerso subaz habē-
tez magnitudinē ex̄tez in corruptibiles: vt
corp⁹ celi: et p̄tingit rep̄re subaz in corrupti-
bilem: que nec ē magnitudo nec cōiuncta ma-
gnitudinē: vt subaz angeli: ergo cōtingit re-
p̄re subaz mediaz inter ista. s. in corrupti-
bile: que nec sit magnitudo nec cōiuncta ma-
gnitudinē: & hoc est aīa rōnalis. **P**reterea ē
rep̄re tres diuersos sp̄s vitales: de quibus
ait **Grego.** in. 4. dialogozū. **T**res vitales

par vtriusq; ratio. Solidū est enim 7 cōpre-
hensibile corpus 7 oculis et manu. Anima
pō tenuis: 7 tactus vsūq; fugiens. Corp⁹
7 terra fictus atq; solidatū est. Aia in se ni-
hil concreti nihil ponderis terreni habet: vt
Plato differebat. Nec tantaz possēt babe-
re solertiam: tantam vim: tantaz celeritatē
nisi originē traherēt celo. Corp⁹ igitur fi-
ctum ex ponderoso 7 corruptibili elemento:
7 tangibile est 7 visibile: conspuitur atq; oc-
ciditur nec vim repellere pōt: quia subaspe-
ctu 7 sub tactu venit. Aia autē qā tenuitate
sua oēm tactus fugit: nullo ictu dissolui pōt
¶ **Septimo 7 vltio** hoc idēz probō ratiōe
evacuatiōis. s. stimuli 7 morus consciētie.
Si enī mortuo corpore moreretur anima: va-
cūq; videretur 7 vanū vt in bonis opibus
gauderemus: 7 in malis consciētia grauare-
mur. Aū igit ita sit s. Hieronymi ad De-
metriadē: Dō in omni bono ope leti: cōstā-
tes: 7 intrepidi sumus. Ad omne autē pecca-
tū aut erubescimus: aut timemus: 7 culpā
facti: nunc rubore vultus: nūc pallore mon-
stramus: ac trepidante aīo. nec ī minimis de-
lictis 7 testez fugimus 7 consciētia remor-
demur. Sequitur ex hoc animā esse imorta-
lem: quia natura sua monstrat ipsam expe-
tare sempiternūz gaudiūz de bonis: 7 eter-
naz penaz de malis. ¶ **Et sic** patet rōnibus qā
rationalis animaz esse immortalē: patetq; pars
prima.

¶ **¶** Pars secunda huius sermonis: in qua p-
batur aīam esse immortalē auctoritatibus
sacris.

¶ Secūdo in isto sermone pbat animā
esse immortalē auctoritatibus septe-
nis: sacris 7 diuinis. **Primo** Do-
ctayis. **Secundo** historiciis. **Tertio** ppheti-
cis. **Quarto** euangelicis. **Quinto** apostoli-
cis. **Sexto** canonicis. **Septimo** autenticis
¶ **¶** pbat auctūz Mosay: discurrendō sic
Gen. 15. Noli timere Abrahā: ego prote-
ctor tuus sum: 7 merces tua magna nimis.
Gen. 12. Quis tōdī illud verbum legitimū ti.
7 si. t. vsq; in eternū. Gen. 33. Qstende mibi
faciē tuā rogabat Moyses deu. qui respō-
dit ostendā tibi omne bonū. Lewis. 4. Cre-
mabitur super altare incensum dñi: rogabi-
turq; pro eo ac pro peccato eius: 7 dimittet

illi. Num. 18. Tu 7 filij tui 7 dom⁹ patris
tui tecū: portabitis iniquitatem sanctuarij.
Tu 7 filij tui isrl sustinebitis peccata sacer-
dotij vestri. Deut. 32. Omnes sancti in ma-
nu eius sunt: 7 qui appo. p. e. Que oia va-
na essent si anima nō esset immortalis. ¶ **¶**
Secūdo pbat auctoritatib⁹ historiciis sic dis-
currendo. Josue. 22. Diligite dominū deū
vestrū 7 ambuletis ī vijs eius: 7 obseruetis
mandata illius: ad beatitudinē illi 7 seruiatis
illi in omni corde 7 omni aīa vestra. Iudic. 1.
¶ **¶** Qui autē diligunt te sicut sol in ortu suo
splendebunt. Reg. 2. Pedes sanctorū suoz
rū seruabit: 7 impij in tenebris conicefcant.
1. 2. Reg. 3. Mundus sū ego dicebat Dauid
7 regnū meum apud dominū vsq; in sempit-
ternūz. Reg. 8. Exaudi in celo 7 dimitte
peccata populi tui isrl. Reg. 4. Ingress⁹
est Heliscus domū: 7 ecce puer mortuus ia-
cebat: sequit quomodo resuscitauit eū s. m.
¶ **¶** Paralip. 22. Ipse edificauit domū nol-
meo 7 tpe erit mibi ī fratrē: 7 ego ero ei ī pa-
trē: firmaboq; solium regni eius super isrl ī
eternū. Que etiā omnia vana eēt si anima
nō esset immortalis. ¶ **¶** Tertio pbat au-
ctōritatibus pphetiis discurrendō sic Jo-
b. 4. Tu acceperis deus animā meā cor-
pus meū sepeli: 7 bonoz habebis matri tue
omnibus diebus vite tue. Et iter: Premii
enī bonū tibi thesaurigas in die necessitatis
dixit Tobias filio suo. Iudic. 5. Quis vidit
sent Iudith pbyteri ciuitatis dixerūt: glo-
rietur sup te hierusalē: 7 sit nomen tuū ī nu-
mero sanctorū 7 iustozū. Job. 14. Quis mi-
bi tribuat vt ī inferno ptegas me. 25. Job.
16. Ecce enim ī celo testis est meus: 7 con-
scius me⁹ ī excelsis. Job. 19. Scio q; redem-
ptor me. vi. 7 ī no. die de terr. 25. Psal. 21.
Non derelinquas aīaz meā ī infer. nec da-
san. tu. vi. corru. Psal. 55. Gripuit ani. m. de
morte oculos me. a lachry. ped. me. a lapsu.
Psal. 123. Aīa nostra sicut passer er. ī te la-
venan. Prover. 1. Qpus iusti ad vitā: fru-
ctus autem impij ad peccatum: via vite cu-
stodienti disciplinaz. Ecclesiastes. 6. Quid
habet amplius a stulto sapiens: et quid pau-
per nls vt pergat illuc vbi est vita. Eapi. 6.
Iusticia enī parcat ī morte: Iniusticia
mortis est acquisitio. Ecclesiastes. 12. Difac

proximo tuo: et inuenies retributionē magnā
et si nō ab ipso certe a deo. **Eccl. 3.** Ab impio
in malis: retributio enī manū eius fiet ei.
Eccl. 32. Sedebit populus meus in pulchri-
tudine pacis in tabernaculis fiducie et in re-
quie opulenta. **Abid. 3.** Qui ambulat in iusti-
cijs et loquitur veritates: qui proijcit auariciā
ex calūnia et excutit manus suas ab omni mune-
re: obturat aures suas ne audiat sanguinē: et
claudit oculos suos ne videat malum: iste in
excelsis habitabit. **Eccl. 38.** Tu autem eruiisti
aiam meam ut nō pīret. **Pier. 4.** Laua a
maliciā cor tuū ut salua fias. **Pier. 18.** **Ecce**
chie. 18. Quia precepta mea custodiuisti et fecisti
ea: vita uiuet et nō morietur. **Daniel. 3.** Bene-
dixerūt tū Syrach: **Misach:** et **Abdena-**
go di. Benedictus qui erit. n. te inferno etc.
Daniel. 12. Multi de his qui dormiunt in ter-
repuluerē euigilabūt: alij in uitā eternā:
alij in obprobrio. **sem. 12.** Desponsabo tibi
in fide: et sponsabo tibi in sempiternum.
Joel. 2. Ego dñs deus uester: et nō ē ampli-
us: et nō confundet populus meus in eternum.
Amos. 5. Querite bonū et nō malū ut uiua-
tis: et erit dñs deus exercitū uobiscū. **Ab-**
dic. 2. In mōte syon erit saluatio et erit san-
ctus. **Isa. 2.** Subleuabis de corruptiōe ui-
tāz meā dñe deus meus. **Mich. 6.** Salus
erit timentibus nomē tuū. **Magm. 8.** Non
dñs et confortās in die tribulatiōis et sciens
sperātes in se. **Abachuch. 2.** Iustus autē ex
fide sua uiuit. **Sopho. 3.** Dñs deus tuus in
medio tui fortis: ipse saluabit et gaudebit su-
per te in leticia. **Aggel. 2.** In paradiso dabo
pacez dicit dñs exercitū: et magna erit glia
domus. **Isa. 23.** Ipse innocabit nomen
meū et ego exaudia eū: et dicā populus meus es
tuus. **Machabeor. 3.** Dicitur uobis timēti-
bus nomē meū sol iusticie et sanitas in penis
eius. **Machabeor. 2.** Emulatores estote
legis: et date aias uestras pro testō patrū: et
memēte opere patrū quod fecerūt in generati-
onibus suis: et accipietis gloriā magnā et no-
mē eternū. Et sic pater auctoritatib⁹ pplē-
tarū aiam esse immortālē. **Quarto hoc**
idē pbat auctoritatib⁹ euāgelicis sic discursus.
Mat. 6. Nolite thesaurizare uobis
thesauros in terra ubi erugo et tinea demoli-
tur: et ubi fures effodiūt et furant: thesauri-
cate autē uobis thesauros etc. **Mat. 5.** Nisi

abūdauerit iusticia uestra plus scribaris
et phariseorum: non intrabitis in regnum
celorum: **Mat. 10.** Qui autem perseuera-
uerit usque in finē hic saluus erit. **Mat. 23.** Li-
cet eis benefacere: aiam saluare an perdere.
Mat. 8. Quid prodest homini si uiuere
mundū lucet: aie pro sue detrimentū patia-
tur. **Luc. 12.** Nolite timere eos qui occidūt
corpus: aiam etc. **Jo. 10.** Ego sum pastor bo-
nus: et an. m. p. po. m. etc. **Jo. 11.** Ego sū re-
surrectio et uita: qui cre. in m. et nā si mor. su.
vi. etc. qui cre. in me: nō mor. in eternū. Et sic
pater auctoritatib⁹ euāgelistarū aiam esse
immortālē. **Quinto probat auctoritati-
bus apoc. sic discursus.** **Ad Ro. 6.**
Nunc autē liberati a peccato serui aut facti
dei habetis fructū in sanctificationē: finem
pro uitā eternā etc. **Abon. 3.** Quod oculus nō
uidit nec auris audiuit etc. **Ad Cor. 13.**
Abisti boni odor sum? in his qui salui sunt
et in his qui perierunt. Alijs quidē odor mor-
tis in morte: alijs odor uitę in uitā. **Ad Gal.**
2. Nunc autē: iaz nō ego: uiuit pro in me chris-
tus. **Ad Eph. 1.** Elegit nos in ipso ante mū-
di constitutionē ut essem⁹ sancti et immaculati in
conspectu eius in caritate. **Ad Phil. 3.** In
nullo terre amini ab aduersarijs uestris
quē ē in illis cā pditionis: nobis autē salutis.
Colo. 1. Gratias agimus deo et patri dñi nri
Iesu christi: semp pro uobis orantes: audie-
tes fidez uestra in christo Iesu: et dilectiōez
quā habetis in oīs sanctos ppter spem quę re-
posita est uobis in celis. **Ad Thess. 1.** Cum
autē christus apparuerit uita uestra: tunc et
uos apparebitis cū ipso in gloria etc. **Thess.**
1. In oibus psecutionib⁹ uestris quę sustine-
tis in exemplū iusti iudicij dei: ut digni habe-
mini in regno dei pro quo compatimini. **2.**
Thimo. 1. Scio cui credidi et certus sū quia
potens est depositū meū seruare in illū diez.
2. **Thimo. 4.** Bonū certamen certauit: cur-
sum consummaui. **Ad Tit. 2.** Sobrie et ius-
te et pie uiuam⁹ in hoc seculo: expectātes be-
atā spem: et aduentū glorie magnę dei: et sal-
uatoris dñi nostri Iesu christi. **Ad Hebr. 11.**
In disciplina pseruante ut se offerat etc.
uobis tāq⁹ patrē. **Iaco. 2.** Deus elegit pau-
peres in hoc mūdo diuites in fide et heredes
regni: quod repro. de. di. se. etc. **De. 1.** Recē-
tes autē epulabitis leticia inarrabili et glo-

rificata rep-
aiarum ve-
sio quas in-
naz. 2. 1.
agit non v-
agite: et ba-
mine dñi
strozy: 7.
Audiu v-
patet auct-
tales. 1. 1.
ca. sic. 15. q. 4.
cto. 1. 1. 1.
quod inter-
nes interp-
continet:
erūna pro
veneret. 1.
benus per
Ex pe. d.
eccl. m. f.
rbeus: 1.
1. 1. 1. 1.
locis que
mo. 2. 1. 1.
ca. 1. 1. 1.
gusti. 1. 1.
alt. 1. 1.
care: que
talis ideo
etiā cū
sentire. 1.
Anima si
7. 1. 1. 1.
spū 7. 1. 1.
vine a cre-
videatur.
tudo dei si
li. de ecclē
dñus ba-
ta corpor-
vinacul-
tur: sicut
internall-
mit. 1. 1.
sum cōm-
1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.
gaudenti
maiori pe-

rificata reportatio finē fidei vestre salutem
 aliarum vestrarū. **Jo. 2.** **Pec** est repromis-
 sio quāz ipse pollicitus est nobis vitāz eter-
 naz. **Jo. 1.** Qui benefacit ex eo est: q̄ male
 agit non videt deū. **Actu. 2.** Penitentiaz
 agite: 7 baptisetur vnusquisq; vestru in no-
 mine dñi Iesu in remissionē peccatorūz ve-
 stroz: 7 accipietis donū spūs. **Apoc. 14.**
 Audite voces de celo dicentē mibi 7c. Et sic
 patet auctoritatib; apostolicis aiaz eē imor-
 tales. **¶** **Peto** pbatur auctoritate canon-
 ica. **sc. 13. q. 2. c. pro obeuntibus. a. c. aie** defū-
 ctōzū. **7 c. tempus. vbi sic dicitur.** Tempus
 quod inter boīamortē 7 vltimā resurrectio-
 nez interpositū ē aias abditis receptaculis
 continetur: sicut quēq; digna ē: vel requie: vlti-
 erūna pro eo quod sortita est in carne dum
 viueret. **Pec ibi.** Panceandē sententiaz ha-
 bemus per argumētū. **sc. q. 8. c. bec salubrie**
Et de pe. di. 2. c. qui vult. 7. §. romanos. 7 de
cele. mis. c. in quadā. 7 extra de symo. c. Ma-
theus. 7 de pe. 7 re. c. cūz infirmitas. 7 de maio.
7 obe. c. illud dñs. 7 c. solite. 7 i plurib; alijs
locis que causa breuitatis omitto. **¶** **Septi-**
mo 7 vltimo idēz probat auctoritate autēti-
ca. s. sanctorū doctozū. quozū primus ē Au-
gustinus. qui. 14. de trini. li. 7. 13. de ciui. di. 2. c.
ait. Anima habet mortē suā cū vita beata
 caret: que vere aie vita dicenda est: sed imor-
 talis ideo nūcupatur: qm̄ qualicūq; vita
 etiā cū misera est: nunq̄ desinit viuere atq; 3
 sentire. **¶** **Et in li. de quantitate aie idēz inq̄t.**
 Anima similis facta est deo: quia imortalez
 7 indissolubiles fecit eam deus. **¶** **Et in lib. de**
spū 7 animis sic dicit. Immortalis ē anima
 vt ne a creatoris sui similitudine discedere
 videatur. Non enī poterat esse imago simili-
 tudo deī si mortis termino clauderet. **¶** **Et in**
li. de ecclesiasticis dog. Solū homines cre-
 dimus habere animā substantiatiaz: q̄ exu-
 ta corpore viuūt 7 sensus suos atq; ingenia
 viuaciter tenet. Neq; enī cum corpore mori-
 tur: sicut Arabes asserit. Neq; post modicū
 internalliū sicut genō quia substantiatiter vi-
 uūt. **¶** **Hoc idēz habet ab ipso i libro ad Ro-**
sum cōtra pascillianistas circa principūz.
sc. 3. de doc. christiana. 3. c. Et li. 6. Misi-
ce. 4. c. Et li. 8. confessionūz: vbi dicit. Dī
 gaudendū est de salute desperare anime: 7 d
 maiori periculo liberate q̄ si spes semp et af-

fuisset. **Pec ille.** **¶** **Secūdus ē pater noster**
Ambrosius qui i li. de obitu Traiani impa-
toris. 7. c. ait. Anima que deo subiecta ē nō
 est hūane subdita potestati: ab ipso enīz fru-
 ctū vite sperat eterne 7 perpetue salutis auct-
 linz. **¶** **Et li. 6. Grameron. 27. c. inquit.** Co-
 gnosce te ergo o homo quātus sis: 7 attende
 tibi ne qñ laqueis implicatus diaboli fias p-
 da venantis: ne forte in fauces tetri illi? leo-
 nis incurras: qui rugit 7 circuit querēs quē
 deuoret. **¶** **Et sup. p. i. idēz ait.** Certum ē autē
 anime naturā esse p̄ciosā: que ad similitu-
 dinē rei facta receptionē omnis virtutis nō
 amittit: vtpote que congregationis supe-
 non sit fraudata consortio. **¶** **Hoc idēz habet**
tur ab ipso super p. 38. Et sup. Beati ima-
culati. p. su. 2. 7 ibi. Adhabet pavimento aia
 mea. **¶** **Et li. 4. de sancta virginitate. parte. 4.**
Et li. de bono mortis. 2. c. 7. c. 14. Albi dicit
 non mori animam cū corpore: manifestum
 est. **¶** **De corpore enī nō esse scriptura multa**
 modis docet. **¶** **Itz 7 a dño deo nostro acce-**
 pit spiritū vite: 7 factus est in animā viuē-
 tem. **¶** **Et David ait.** Non uertere a. m. in re-
 tu. q. d. bñ. ē. **Pec ille.** **¶** **Tertius est Hiero-**
ad. Numerinū 7 Alex. mōachos di. Dors
 ista cois credētib; 7 n̄ credētib; debet eqliē:
 oēs q; pariter resurrecturi sunt. **¶** **Alvin con-**
 fusionez eternaz: alij ex eo q̄ credūt in semp-
 ternaz vitam: 7 sic stare pōt q̄ qui credit in
 chriso nō moriatur: et etiāz si mortu⁹ fue-
 rit viuāt in eternum: quod iuxta corpalem
 mortez excepto **Enoch 7 Delia:** nulli conti-
 gisse per scriptūz est. **¶** **Qui autē fidei magni-**
 tudine semper viuūt in chriso nō dormient
 nō morientur: sed imitatores erūt vite apo-
 stolice: 7 qui absq; ylla culpa vixerūt i lege
 iusticie: 7 ad fidē dñi transeūtes credētēz
 in eo qui vita vocatur 7 resurrectio nunq̄
 dormierunt: nunq̄ mortui sūt. **¶** **Anima enīz**
 que pec. ipsa mo. **¶** **Si igit anima que pec. vi-**
 uente corpore mortua ē: 7 ea die qua peccare-
 rit dormit in morte: dicēte **Ecce iuste.** **¶** **Qui**
 peccauit mortuus ē extunc. **¶** **Quia igit que chri-**
 stiprecepta seruauerit etiā si corp⁹ mortuū
 fuerit viuēt in eternū. **Pec ille.** **¶** **Quartus**
 est **Brego. in. 4. Dialogozū qui petro sic ar-**
 guente. Quodaz fratre moriente pntēz me
 fuisse contigit: qui repente dū loquē vitālē
 emittit statum: 7 quē prius loquentē mecum

videbam extinctū vidi: sed aīam eius vtrūq;
egressa sit nō vidi. **Rōdit.** Quid mir? Petre
si egredientē aīam nō vidisti quā etiā manē
tes in corpe non vides. Nunquā naz mō cum
mecū loqueris eo qd viderē nō vales aīaz me
am: idcirco exanimē esse me credis? Naz qd
pehā inuisibiliter egredis sicut inuisibiliter
in corpe manet. **Hec ille.** **C** hoc idē probat
auctoritate **Lactā.** qui 3. di. in sti. ad. gent.
dicit. Illi tñ qui d. immortalitate aīe disputāt
intelligere debuerūt iō propositā nobis esse
virtutez: vt perdomitio libidinis: rerūq;
terrestriū cupiditate supata pure ac victri
ces aīe ad tñ. i. ad originē suā reuertantur.
Adde n. soli aīantīz ad aspectū celi ere
cti sumus: vt sūmū bonū nostrū in sūmo eē
credamus. **Et in eodē li. idē ait.** **Docēt.** n.
diuine littere non extingui aīas: sed aut pro
iusticia premio affici: aut pena pro scelerib;
sempterna: nec fas est aut eum qui scelerat
in vita felici fuerit effugere qd monetur: aut
eū qui ob iusticiā miserim? fuit sua mercede
de fraudari. **Et ita.** Si quis igit nos roget
vtrū ne bonū sit mors an malū. **Nō debim?**
qualitatem eius ex vite ratione pēdere. **Mā**
sicut vita ipsa bonū est: si cum virtute viuā
tur: malū si cum scelere: sic et mors ex p̄sentis
vite actibus ponderanda est. **Ita. n. sit vt si**
vita in tñ religione transacta sit mors malū
non sit: quia translatio est ad immortalitē.
Si aliter malū sit necesse est: qm vt dixi ad
eterna supplicia transmittit. **Et ideo cōclu
dit in. 7. eiusdē li. di.** Qñ est igit sūmū bo
nū immortalitas: ad quā capiendā et formati
a principio et nati sumus: ad hāc tendimus
hanc expectat bñana natura: ad hanc nos
prouebit virtus. **Hec ille.** Et sic patet aucto
ritatibus catholicis animā esse mortalem
patetq; pars secunda.

Mars tertia huius sermōis i qd pbat aīaz
ēē imortales exemplis sanctis et pbabilib;
Et in isto sermone probat aīam
ēē imortalē etiā. et exēplis scis et p
babilibus. **C** **Primo** exēplo legum
et pphetiarū. Si. n. aīa moreretur: mortuo
corpe frustratoria essent oīa beneficia dei:
frustra predixissent pphete que chris? pro
aīarū salute in mūdo erat factur?: sacramē
ta nihil eēnt: nūq; pba doctozū: et tot scri
pture pro salute aīe facte: quod ē valde ab

surdū dicere. **C** **Secundū** exēplū ē resusci
tatorū in veteri testāto atq; nouo a pphetis:
chris? et apostolis: et etiā diebus nrīs ab ho
minibus sanctis: quos enūerare breuitatis
causa omitto: qui nullaten? resuscitati fuis
sent si cū corpe aīa obisset. Qd si dicas qd
nō cogit: quia sicut suscitāt corpus: ita pos
set aīa suscitari. **R.** qd non ē cōueniens talia
instantia: quia cū aīa ex nullo sit creata: si
corrūperet in nihilū tenderet: qd nō suscitare
tur sed alia aīa de nouo crearet. **C** **Tertio**
idē probat exēplo martyricatorū: qui nulla
tenus cū tāto feruore martyriū suscepissent
nec sustinere potuissent nisi aīa fuisset imor
talis et gloriā eternāz firmiter expectassent.
Nater hoc in visionibus multoz martyruz
in martyrio suo factis: vt beati **Stephani**
Aurentij: et alijs pluribus que cā breuitas
omitto. **Sed** hoc vñ breuē pstrigo. **xx. xi.**
martyribus insimul martyricatis: quoz
vñus quia pusillanimitas: effectus fuerat cla
uicularius vidit supra sanctos tñ. 39. coro
nas descendentes: et cepit cogitare secū. 40.
inquit sūt: vñus corona vbi est? et ppe hoc
etiā ipse effectus fuit chris?ian?. **C** **Quar
to** idē probat exēplo sanctarū opationum.
Si enī mortuo corpe moreret aīa: corpora
sanctorū nō oparentur miracula: opera scō
rum non eēnt in tanta memoria et reueren
tia. Nam opa corporis fragilia et transito
ria sunt: opera pō aīe imortalia. **Et** hoc est
quod dicit **Lactā.** in 7. di. in sti. aduer. gē.
arguens aīaz esse imortalē: sic opera carnis
atq; aī: nonne indicant aīaz mortis exptem
Naz corpus qd ipsū fragile est et mortale:
quecūq; opa molis eque caduca sūt. **Nihil**
enī **Tullius** ait esse qd sit bñania manibus
laboratū qd nō aliqñ ad interitū redigatur
vel iuria boīz: vel ipsa cōfectrice oīz ve
tusstate. **At** pō aīa videret? eterna: nam
quicūq; cū teptuz pñitū studētes in memo
riā monumētū ingeniozū factorūq; magno
rū reliquerūt: bi plane mentis ac virtutis sue
nomē indelibile q̄serūt: ergo si opa corporū
ita mortua sūt: qd ipsa mortalis ē: sequit vt
aīa ex eo imortalis appareat: qd videret? ope
ra ei? nō eē mortalia. **Hec ille.** **C** **Quinto** idē
pbat exēplo mūdū et volutates cōtēntiū
qd nullaten? ea efficere possent nisi pñitū
eternū sparent. **Et** hoc est quod inqt **Lact.**

vbi. 3. Si ig
minē que ni
ipelle mala
virtus 2 m
celle ē qu
giendo bon
fructus am
diffimis fr
videmur si
te: in contē
nec vivere
rūp quib;
quo possit
pñt mali n
vitiōs tu
rē nec mor
aliq d boni
spit. At p
spori opoz
to idē prob
legit in leg
passionis le
eiusdē scip
noie vocat
Paulus v
cūz decolla
collegit pro
tū tradidit
fici ostendi
tatiū di.
induti vest
tebant in c
fuerunt ad
in ep̄sa ad
lū: vide pro
sto fuit tē
tem nō ill
intranter
minio 7 co
Hec ille. **S**
temite scri
gelos amīn
rens ad eū
erectū: ita
mortuū ef
rebas i vit
2 vltio bo
nia. **Fruct**
pro salute
ita. **A**ū ig

Feria tertia post dñicā pasche: in q̄ p̄ba-
tur q̄ iam esse immortalē: rōnibus: auctorita-
tib⁹: & exēplis p̄ficiis & gētilib⁹. Sermo. 92

patibzistū et resurgē
a mortuis tertiā die: 7
predicare in noīe ei⁹ pe
nitētiā 7 remissionem
pccōrꝝ i oēs gētes. Scri
bunt hec verba Luce

F 4

Nec te moneat quidā dicentes. Ille natura
lic inclinatus ad luxuriam: ergo necesse est ut sit
luxuriosus ne illud desiderium sit vacuum: quia
illud desiderium non est ex natura pura: sed ex na
tura culpabili et corrupta: hic autem non sic in
telligimus illud desiderium naturale non esse
frustratorium: sed loquimur de illo desiderio
naturaliter inato ipsi anime a primordio et origi
ne ipsius creature humane. His presuppositis
arguitur sic. Homo naturaliter appetit esse: quia
omne ens naturaliter diligit se permanere. **Por
ro dicitur commentator per philosophum quia secundum philosophum
philosophorum. Quāto aliquid permanenti? tāto
perfectius: sed homo per intellectum apprehendit
ipsum esse non solum ut nunc in presenti ut bru
ta animalia: sed simpliciter. Si igitur illud natu
rale desiderium ut premissum est non est vacuum
necesse est animam esse perfectam et immortalē et ipsam
esse sequi perpetuitatem: quia esse simpliciter est
secundum omne tempus apprehendit. **Ubi dicitur philosophus
ratione reflexionis sic. Nulla virtus materialis
et corruptibilis nata est super se reflecti. Quia
oculus non potest super se reflecti videndo seipsum
et vim suam nec actum suum: sed anima rationalis
secundum actum proprium nata est super se reflecti cogno
scendo se: vim suam et actum suum amando et ama
do se: ergo virtus anime non habet conditionem
materiali et corruptibili: ergo est imma
terialis et incorruptibilis. Quod si est incorrupti
bilis virtus: et substantia in qua fundatur anima.
**Ideodicitur Lactantius ubi dicitur. Animam autem per se
multa desiderat que non fragilia sed eterna sunt
ut fama virtutis et memoriam nominis. Maxime
tamen dei qui consistat abstinentia cupiditatem ac li
bidinum patientiam: dolores contemptum mortis et
corpus anima concupiscit: unde credibile est non
interire animam sed dissociari a corpore: quia
sine anima nihil potest. Animam autem post multa et
magna sine corpore. scilicet cognoscere et amare se:
reflectendo se super se ut dictum est. **Ubi dicitur philosophus
batur ratione operationis sic. Cuiuslibet substan
tie spiritualis secundum essentiam et durationem per se
ex corpore dependet etiam actus: sed anima ratio
nalis propriam operationem habet secundum quam non de
pendet a corpore. scilicet intelligere et amare: quia
nullum organum sibi appropriat per se: imo se
pissime ab ipso corpore impeditur neceat in actum
ut patet etiam per predictam auctoritatem Lactantii
ergo duratio anime non pendet ex corpore: et ideo
non corrumpitur corrupto corpore: nec ex ipsa********

corruptio potest esse nullam contrarietatem habeat: quia
de se est immortalis et incorruptibilis. **Cōfirmat
ur sic ista ratio. Quicquid ex se causa est opera
tionum suarum et actuum: nullo modo dependet ad
aliud: et tale secundum Platonem vocatur seipsum mo
uens: sed anima intellectualis in se ipsa est cau
sa suarum operationum et actionum: itaque natura
ra ad has non impellitur: sicut patet in artibus
quorum principium est secundum intellectum operationum et
prudentialiter: igitur non dependet ad corpus secundum
esse ad durationem: ergo est immortalis. **Ubi dicitur
et ultimo ratione proportionis. Necesse est
esse proportionem inter potentiam et obiectum secundum
Aristotem. 2. de anima. Si ergo obiectum est corrupti
bile potentia erit corruptibilis: sicut patet de
potentiis sensitivis: sed si obiectum est incorru
ptibile potentia erit incorruptibilis: sed intel
lectus rationalis habet per obiectum veritatem
veritas autem est incorruptibilis sicut probat Augustinus
in soliloquiis: cum sit talis nature quod ipsa ne
gatio veritatis veritatem ponat: igitur erit incor
ruptibilis intellectus rationalis. Quod si intellectus
et substantia eius. scilicet anima: ergo. **Ubi dicitur
ista ratio sic. Quia virtus sensibilis et corrupti
bilis sed et ab obiecto excellenter: et magis de
lecta est in medio quam in extremo secundum Aristotem. 2.
de anima: sed anima rationalis intelligens maiora et
maxima magis relecta et magis perfectior: et
sic amplius gaudet in cognitione sui me lucis:
et perceptione sapientie dei quam in cognitione alicuius
creati. **Et hoc est differentia quam ponit Ari
stoteles. in. 3. de anima inter potentiam corporalem et in
tellectualem. Si igitur anima non sequitur conditio
nem corruptibilium: erit incorruptibilis. **Et
sic patet rationibus naturalibus animam esse immortalem.**********

**Paras secunda huius sermonis: in qua probatur
animam esse immortalem auctoritatibus paganis
scilicet philosophorum et gentilium.**

**Secundo in isto sermone probatur animam
esse immortalem. et auctoritatibus philo
sophorum et gentilium. Primo philosophis. 2.
philosophis. 3. ethicis. 4. iuridicis. 5. politicis.
16. historicis. 7. poeticis. **Ubi dicitur philosophus
auctoritatibus philosophis. scilicet philosophorum naturalium primo
auctoritate mercurij quod sic ait: Ne post dis
solutionem corporis cogens credere penes que
hac vita noluerit credere verbis. 2. aucto
ritate Anaxagorae: quidam in extremis labo
raret interrogatus ubi vellet tumulari. scilicet vel
let ad patriam deferri: vel non. **Ubi dicitur nihil in******

terest. Eadē enī ad inferos tantū dē vbiq; ē
via. Dec ille 3° auctoritate Arisippi phi. q
dum in pūcto eēt mortis sollicitudinē disci-
puli sui erga sanitatē suā redarguēs ait: Si-
cut in banc vitā nostra nō venim⁹ volunta-
te: rursus ex hoc corpis domiciliū quo etiā
nobis assignatū est. Nā eiusdē iussu recedē-
dū est qui nos in hoc corpus induxit tādū
habituros donec iubeat emitti. 4° aucto-
ritate Macrobiū q; exponēdo sōnū Scipio
nis sic ait: Sic habeto oibus qui patriā ser-
uauerūt quoadusq; vixerint: certū esse i ce-
lo diffinitū locū vbi bti sempiterno euo fru-
unt. Dec ille 5° auctoritate Dyctagore qui
vt refert Dicrō. z. l^o p^otra Iouinianū dixit
apud grecos imortales eē aias 7 recendere
de celo: 7 errauit ponēdo eas ex corpib⁹ ad
corpa transire. Dec ille 6° auctoritate Em-
pedoclis q; vt recitat Aristo. in p^obemio lib.
ex vegetabilib⁹ 7 plantis ait: Future felicitas
appetitu nūcū est felici⁹. Dec ille 7° aucto-
ritate Archite tarētini qui ait: vt refert
Tulli⁹. z. lib. d^o senectute. Venitē nostrā eē
quoddā diuinū numē: 7 sic imortalitatē for-
tiri. 8° auctoritate Plotini phi. 7 Platonis
discipuli: q; vt refert Aug⁹. 22. ex ci. dei di-
cit. Fugendū est ad clarissimā patriā. Dec
ille 9° auctoritate Porpbirij p^odicti Ploti-
ni discipuli q; ait: Nō est mirū aias q; substā-
tia est incorporea posse separari a corpore: cum
ignis qui substātia est corporea a lignis qbus
est vnit⁹ possit separari 7 reuerti in suā na-
turā sine sui corruptiōe. Dec ille. Decimo au-
ctore Termegisti: qui de diuinitate ad
Alcibiū ait: Quid itaq; zaiaduēteret de⁹ bo-
minē nō posse omnīū rerū esse diligentē nisi
eū mundano tegmento tegeret cōterit corpo-
rea domo: talesq; oēs esse p^ocepti ex vtraq;
natura vni cōfundens miscuitq; q^orum sa-
tis debuisset itaq; boiez conformat ex aia 7
corpore 7 ex etna 7 mortali natura: vt vtriq;
sue originis satisfacē posset 7 imitari atq; zora
re celestia 7 incolere atq; gubernare terrena
Dec ille. Undecimo auctoritate Platonis
qui in p^obedrone sic dicit: Perfect⁹ 7 purga-
tus hinc transiens cū deo habitabit. Et iterū
in tymeō sic inquit: Anima est imortalis: 7
fm q; vicerit passiones vel victa fuerit p^o-
miabilis vel punit⁹ p^o hāc vitā. 12. 7 vltimo
auctate Aristo. p^oncipis p^ohōz nālū: qui p^o

te aia sic dicit. Intellect⁹ videt eē qdā sub a
7 nō corruptū. Et iterū 2° Separatē locab⁹
tanq; perpetuū a corruptibili. Et iterū 3°
Anima separata habet aliū modū intelligē-
di q; vt est cōiūcta. Et iterū in 2° metha.
Nulla forma p^oexistit suo subiecto: 7 si aliq;
remanet rōnalis est. Et i l^o re secretis secre-
torū ad Alex. iterū inquit: Alexāder no-
li appetere id qd est corruptibile 7 transito-
riū a qd te oportet cito relinquere: sed pete
diuitias incorruptibiles: vitā imutabile: re-
gniū eternū: 7 durabilitatē cogitationesq; sp
in bonū dirige. Dec ille. 11. idem. p^obatur
auctoritate p^ohica. i. p^ohicoz medicōz Pa-
lien⁹ enī in p^o de spermate inquit: Sicut lux
solis que ē corruptibilis suū demisperiū. I.
mediā speratābbemis qd est mediū 7 spera-
nullam patit⁹ decisione 7 vel diuisione: sic
etiam aia que incorruptibilis est. Secundo
Anicēne qui ficit: Anime a corpore separate
vtunt⁹ quasi p^oorgano aliqua parte celestis
corpis: qū aie redeant ad compares stellas.
11° hoc idem p^obatur auctoritatib⁹ Et vbiq;
i. p^ohōz mortalū. Primum ē Socrates p^oh
mortalis qui scripsit 7 docuit aiam esse imor-
talem que solo sūmo bono poterit eē beata.
Et quia sciebat deū nō posse videri nisi mē-
te purgata: 7 mentē purgari non posse nisi
optimis moribus oēm p^ohiam traxit ad mo-
rea. Et ideo dicebat discipulis suis: Nespice
te mortē 7 viuet aia vestra: non timet eā nū-
si qui multā fecit iniquitatē. Dec ille. Secū-
dus p^ohosophus mortalis fuit Permes qui
dixit oēs aiam eē imortalē: nō vniformiter
sed alio 7 alio modo: 7 hoc dixit p^opter meri-
ta 7 demerita. Tert^o fuit Quintilian⁹: qui
cā. 4. ait. Si quis sciat quis sit finis bonozū
que vera felicitas: nūq; sibi videbit⁹ p^oema-
tura morte perituros. Dec ille. Quartus est
Seneca qui epla. 36. sic ait: Mors quā per-
timescimus 7 reculam⁹ iter mutat: vitāz nō
eripit. Alius enī expectat qui nos reponat
in lucem dies. Et iterū in libro de naturali-
bus questionib⁹. Si tranquille inquit volu-
mus viuere in expectato humana est anima
vt siue illā insidie siue egritudines petāt qd
aliud debeo nisi vt exeat cum oibus ea 7 bo-
nis emittere. Uade inqūa: vade fortit⁹: va-
de feliciter nihil dubitās. Fac qd quādoq;
faciēdū ē: ecce rerū natura que te generauit

expectat:
tū est A
ait: Mor
imortal
vita disc
domo. A
forū nō
cū ad illu
p^ohica: a
cedā: p^oh
de quibus
que nemo
te prestā
uis est sen
cūda: q
tales cred
rozē quo
Et iterū
Scipio: t
mib⁹ an
dem vita
dum sum
munere q
fungimur
sūmo dom
in tetrū lo
trariū. B
aia in bu
renē: quig
terent cū
solū rō rō
nobilitas
Agatēba
pene nost
lophib⁹
uersa mēt
remus. P
mibi So
aioz: disse
simus oia
multa: q
sit ederita
turoz p^ou
ta nō poss
esse morta
phi natura
te imortali
dūsonē: vt
quipm⁹ fa

expectati: et loc' ille melior et tutior ē. Quin-
tus est Aullus? qui in tuskulanis quōtib' sic
ait: Non est lugenda mors quam sequitur
imortalitas. Et in libro d' senectute. Et hac
vita discedo tanq' ex hospitio: non tanq' ex
domo. **M**ōrandi enī natura dedit diuer-
soriū nō habitandi. **Q**uod p'clarū illum diez
cū ad illud diuinorū animorū conciliū cetūq'
p'fiscar: cūq' ex hac vrbe et colluione dis-
cedā: p'fiscar enī non solū ad eos viros
de quibus ante dixi: verū etiā ad **C**arponē:
que nemo vir melior natus est: nemo pietate
prestantior. **E**t iterū in eodē inquit: **L**e-
uis est senectus: nō solū nō molesta s' etiā io-
cunda: q' si in hoc erro q' aias hominū imor-
tales credā libenter erro: nec hunc mihi er-
rore quo delector dū viuo erto queri volo.
Et iterū ibidez. Ego patres vestros publii
Apio: tuq' **A**u' **L**eliū viros clarissimos
mibiq' amicissimos viuere arbitror: et ea q'
dem vita que est sola vita nominanda. **M**ā-
dum sumus inclusi in his p'paginib' corp'is
munere quodaz necessitatis et graui ope p-
fungimur. Est enī celestis animus ex altis-
simo domicilio depressus: et quasi temerfus
in tet'ū locū diuine nature eternitatisq' con-
trariū. **S**ed credo deos immortales spirauisse
aias in humana corpa: vt essent q' terra vte-
rent: quiq' celestiu ordinē cōtēplantes i mi-
terent cū vite modo q'q' cōstantia. **N**ec me
solū rō disputatio ipulit vt ita crederē: sed
nobilitas etiam summorū p'borū et auctoritas
Audichā **P**ictagorā pictagoreosq' icolas
pene nostros qui essent Italici quondā p'bi
losophi nominati nūq' dubitasse q' ex vni-
uersa mēte diuina debilitatos animos bate-
remus. **D**emonstrabant mibi p'pterea que
mibi **S**ocrates supmo die de immortalitate
aiorū differuisset: is qui esset oīz sapientis-
simus oraculo **A**pollinis iudicatus. **Q**uid
multa? **S**ic mibi p'suasi: sic sentio: cū tanta
sit eueritas aiōrū: tāta memoria p'teritorū: fu-
turoz prudentia: tot artes: sciētie tot: inuen-
ta nō posse eam naturā que res eas cōtineat
esse mortalē. **H**ec ille. **S**unt et alij q' plures
p'bi naturales et morales qui dictis seu factis
de immortalitate anime veram senserunt con-
dationē: vtp'uta. **A**lii p'bi philosophi **A**asian⁹
qui p'm sapiēs appellatus est. **S**olon **A**the-

nensis: **C**hilon **L**acedemonus: **P**ytacus
Aasian⁹: **B**ias **P**rimisias: **C**leobol⁹ **I**indi⁹
Perander **C**orintbus: **E**pimenides cre-
tensis: **F**ereides **S**yrus: auditor **P**ytaci
philosophi. **H**omer⁹ poeta et p'bus. **L**igur-
gus qui leges instituit et apud **L**acedemo-
nes claruit: **A**nasimander auditor **T**aleti
Anasimanes auditor **A**nasimandri et p'p-
ceptor **p**armenidis et **A**napagore. **K**rates
Athbanus **Z**enonis magister **S**ymonides
poeta: qui claruit tēpore manasse regis iuda
Gorgias p'bs: qui athenis claruit et fuit ma-
gister **A**ristotelis in grāmatica. **S**ocrates
p'bs discipulus **G**orgie tēpore **A**ssueri. **A**ri-
stippus **E**tyrensis **S**ocratis discipul⁹. **X**e-
nophon **A**thnienis **S**ocratis discipul⁹: qui
claruit in curia **E**tyrbi regis persarū. **A**n-
tisthenes **S**ocratis discipul⁹ et magister **d**ioge-
nis qui athenis claruit. **E**uripides p'bus: q'
in creta claruit tēpore **S**ocratis. **D**emosthe-
nes orator q' **A**thenis claruit. **P**erides p'bs
atheniensis. **T**emistocles p'bs et pnceps atheni-
ensiu. **E**raditus asian⁹. **E**urispides poeta
p'menides p'bus qui athenis claruit. **A**ppu-
lei⁹ asser qui athenis claruit. **S**enocrates pla-
tonis discipul⁹. **C**alixtines **A**ristotelis dis-
cipulus. **S**irt⁹ p'ctagoric⁹. **P**lutarch⁹ ma-
gister **A**raiani impatoris: **P**toleme⁹ astro-
logus qui claruit tēpore **V**adriani et scripsit
in tali sciētia p'p'ime et alij q' plures quos
cā breuitatis omitto. **¶** **Q**uarto probat au-
ctontatib' iuridicis. i. iurū ciuiliū. **S**i enī
p'causis corporalib' cogitam⁹: quāto magis
p' aiaz salute puidētia est n're sollicitudinis
adhibenda. **I**n auct. cū de app'ella. cognō. **S**.
si aut. col. 7. **B**raue et iniquū est callidis q'
rundā machinationib' eos vextari q' p'p'ri
morem tria parentib' atq' substantijs desti-
tutos minores sustentare ac veluti paternā
affectione educare festinā. **C** de epis. 7 der.
l. orphano. **¶** **Q**uia que s' bonos mores vel in
pacto vel in stipulatione reducunt nullū mo-
mēti sunt: p'pter. s. aie immortalitatē. **C** de
ing'ri. stipu. l. ex eo. **M**oueant iugiter tria cle-
mentia quantū est possibile nostre immortali-
tatē donātē nāq' i auct. d' nup. col. 4. p'sti. i. ni-
bil enī sicut i sacris ordinatōib' laudat q' cū
castitate viuētes: aut cū vxorib' nō cobabi-
tātes. **I**n auct. de monachis coll. i. **S**. mib'.

82 ut ait Ambro. Nuptie terrā iplent: casti-
 tas paradysum qd habet. 32. q. i. c. nuptie.
 Hancim? oēs quidē fm qd possunt castita-
 tē agere que etiā sola teo cū fiducia possibi-
 lis est oīum aīas. **In auct. de leno.** S. lancia-
 mus col. 3. cōsti. i. Qui pro re publica se occi-
 derūt in ppetuū p gloriā viuere intelligunt
 in illi. de excusationib? tutorū. S. p. 7 ex plu-
 rib? alijs locis legi humanarū arguit aīas
 esse imortale. **U.** pbat auctoritatibus po-
 liticis. i. regū paganorū 7 politicorū. Didym?
 enī rex bagmanorū sic ait ad **Alex^m.** magnū
 Qua ppter nūmū pecordes vos 7 miserabi-
 les iudicam? qui originē nostrā esse celestes
 nō suscipitis: magnāq? cū teo habere cogna-
 tionē. Et in alia epla idem ait: Mos non su-
 mus bur? mūdi incole sed aduener: nec ita in
 orbē terrarū venim? ut in eo libeat consiste-
 re sed trāsire: pperam? enī ad patriā bylarē
 nullis delictorū ponderib? pgrauati. Ruda
 quippe cōsciētis fronte pgrēdimur ut expe-
 diti ac faciles spatiū ppositi recurram? itine-
 ris. **Hec ille.** **Itē** **Cyrrhus** maior moriēs ut
 refert **Nulli?** in li. de senectute cōuocatis fi-
 lijs ait: Nolite arbitrari filiū mei cbarissimi
 me cū a vobis discessero nūq? aut nullū fore
 Nec enī cū essem vobiscū aiūz meū videba-
 tis: s; cū eē in hoc corpore ex ijs reb? qd apud
 vos gerebā adesse intelligebatis: eundē esse
 arbitror 7 si nullū videritis. **Hec ille.** **Item**
Macrobi? **marcell?** hāc opinionē tenuit: qd
 qd **Nulli?** in orōne facta ppo sic ait: Quāq?
 iste ijs angustijs qd nā nobis ad vidēdū te-
 dit pētens fuerit: sp tū imortalitatis amore
 flagrauit. **Hec enī** tuta vita dicēda ē qd cor-
 pore 7 spū contineat. Illa inq? illa vita ē qd vi-
 gebit memoria omnīū secorū quā posteritas
 alet: quā ipsa eternitas sp tuebitur. **Hec ille**
U. idem pbat auctoritatib? bylonicis.
U. **Salustius** in li. de re publica ait. Nam
 diuitiarū 7 fama 7 glia fluxa atq? fragilis ē.
 virtus clara eterna qz habet: qd clara facies
 magne diuitie vis corporis breue dilabunt:
 igenia 7 egregia facinora. i. pclara gesta si-
 cut aīa imortalia sūt. **Hec ille.** **Itē** **Valer?**
li. ti. de miraculis eādē dicit inīam. **Et li.**
2. rubrica. Indos adducit qd femie certāt
 mori cū maritis ut i alia vita cū eis fruānt.
Et ibidē ait: Immortales ē aīas mos gal-

loz approbat: qd pecunias in mutatas apud in-
 feros se recepturos sperant. **U.** **Septimo** et
 ultimo idē pbat auctoritatibus poeticis. i.
 poetarū. **Virgilius.** 6. ene. poeta clarissim?
 sic dicit: Facilis descensus auerni. S; reuo-
 care gradū supasq? euadere ad auras. Hoc
 opus hic labor est. **Itē** **Quid?** in li. metba:
 morpboleos introducit reū loquentē de aīa
Hercol. sic di. Sternū est a me qd traxi 7 ex-
 pers atq? imune necis. **Et ibidē** ait: **Morte**
 carētaie spq? priore relicta. **Hec** nouis do-
 mibus viuūt habitātq? recepte. **Itē** **Lucre-**
 tius ut refert **Lactan.** 3. li. ad. ge. sic ait: **Ce-**
 dit idē retro de terra qd fuit ante. **Id** terrā: s;
 qd missum est ex etheris boīs. **Id** rurū ce-
 li fulgētia tecta receptant. **Itē** **Pantes** poe-
 ta vulgaris in 3. cantu prime Comedie ait:
Nio maistro che et tanto graue alor. **Abe-**
 lamētar li fa si forte **Respo** se **Dicerol**ti mul-
 to breue. **Questi** non bano spanga di morte
E la lor ciecha vita e tanto bassa. **Abe** inui-
 diosi son dogni altra forte. **Fama** di lor el
 mundo essere nō lassa. **M**isericordia e iusti-
 cia li sūdegna. **M**o rasonam di lor ma guar-
 da e passa. **Et in** 7. cantu eiusdē comedie ait
Suo cimiterio da questa parte bano. **Cum**
 epicurreo tuti iso lequaci. **Abe** lanima col
 corpo morta sano. **Et in** 2. cantu. **tertie** **Co-**
 medie sic ait: **Ma** nra vita senza megio spi-
 ra. **La** sūma beniuātia el a i amora disse. **Si**
 che poi sempre la disira. **E** quinci poi argu-
 mentar aneboza. **M**ostra resurrection si tu
 ripensi. **Nome** būana carne fesse alora. **E**
 sic habem? sufficiētissime poēs pclatas au-
 ctoritates aīam esse imortalem. **Et** sic patz
 para secūda buiua sermonis.
Mara **tertia** bui? sermonis in qua pbat
 aīam esse imortale exēplis gentilib? i. pboz
 gentiliū 7 paganorū.
E **Artio** in isto sermone pbat animā
 esse imortale septē exemplis pbozū
 gētiliū 7 paganorū. **U.** **Primo** exēplo **Poly-**
 tes: de quo refert **Lactan.** in. 2. di. in li. ad
 ge. qd cōsuluit **Appollinē** milesiū: vtruz ne
 maneret aīa post mortē. **Et** rñdit bis ver-
 bis. **Aīa** autē qdāu vinctus in corpore tenet
 corruptibiles passiones sentiēs: mortalib?
 cedit dolorib?. **Quz** pro humanā solutionē
 velocissimā post corruptū corp? inuēit: oīs e

terra ferretur nūq̃ fenesceres vt maneat in eternuz. **hec ille.** ¶ **Idem pbat exemplo** Theophrasti phi discipuli Aristo. qui tenuit aiam eē mortale. **Errerat hoc exēplū de Aristo.** Qd cū ipse Aristo. eēt in articulo mortis in hec verba proripit. Tu qui suscipis aiam oīuz phozus. ipe aiam istam igit. **Idem pbat exēplo ciuili.** **Mā. ff. de reb⁹ pub⁹ l. si fuerit. b. abel.** Qd si dñs dat libertatē ancille pregnantī si primo pariat masculū: cōtingit autē ipsa 3 vno partu parere masculū 7 feminā: 7 nescit qd eoz primo natus est: puta quia erat in loco obscuro 7 secreto: tūc erit libera: qz in ambiguis reb⁹ humaniorē oportet seq̃ sniaz. Ita si dñs dicat vni seruo suo: liber esto si obuiueris libero: ipsa duob⁹ sibi obuiantib⁹ videt qd sol⁹ prim⁹ sit liber: cui dictū est: liber esto si obuiueris seruo. **Mā i primo pūcto obuiatōis vterq⁹ fuit seru⁹:** g ille ē liber 7 nō alter qd obuiuit libero. **Spūaliter ipse dñs est de⁹ ops.** Duo serui sūt angel⁹ 7 bō: s ipse āgel⁹ pccauit 7 fact⁹ ē hy⁹ per: qz i etnā dñationē ruit. **Dixit autē de⁹ bōi.** Si obuiueris. i. si resistis tētatiōi diabolī: liber esto libertate filioz glīe rei. ¶ **Idē pbat exēplo** Theophrasti discipuli Platonis: qd ē recitat Aug⁹. 22. de ci. vi. **Polēgēs libzū Platonis d imortalitate aie quē appellauit** Pleuronē: quē trāstulit. **Cicero: in quo validis simis argumētis aie imortalitatē asseruit:** dicens inē alia: aia ex se mouet: qd ex se mouetur pncipiū mot⁹ est: qd pncipiū mot⁹ ē natū nō est: qd natū nō est imortalē est. igitur 7c. de muro se pcepitē dedit: ita qd se interfecit ex desiderio alteri⁹ vite. ¶ **Idē pbat exēplo** Parci Catonis porcini stoyci phi 7 poete latini: quī claruit romē tpe Alirgilij bic tātē cōstantie vir fuit vt glīe eius nullus vnq̃ laudando pferit: nec vituperādo nocuerit. **Sz vt de illo scribit Salusti⁹.** Quo min⁹ appetebat glīam eo magis eū glīa seq̃baf. **Hic tandē aias esse ppetuas existimās seipsum occidit: victoriā.** **Cesaris ipatienē ferēs: 7 eis subijci nolēs.** **De qd scribit Lactā in. 3. di. insti. ad. gē. di.** Ipse romane sapientie pnceps cato: qd anteq̃ se occideret plegis se Platonis libzū dī: qd est script⁹ de imorta-

litate aiarū: 7 ad sūmū nef: aphī auct⁹ vitar te cōpulsus ē. ¶ **Idē pbat exēplo** Diogenis phi. de quo recitat **Aulu⁹ in tuscul⁹ nis qdñib⁹:** qd mortēs iussit corp⁹ inhumatū relinquit i argumētū future vite: qd etiā dixit p mortē se dekenfurū ad ifernū: 7 cupiditate imortalitatis seipsū occidit qd refert **Hierol. li. 2. 5. Iovinianū.** ¶ **Idē 7 vltimo idē pbat exēplo** Ienonis phi. **De qd refert** Deheca i quadem epla: qd dixit mortē esse gloriosam: 7 idco seipsū interfecit vt post mortē beati⁹ viucret. ¶ **Idē exēplo** **Emmodis phi** qd imortalē esse aias arbitrat⁹: atbenis se incēdijis dedit: 7 sibi ipsi mortē intulit. ¶ **Idē exēplo** **Cleantes 7 Crisippi:** 7 alioz de quib⁹ ait **Lactā. vbi. ā.** Multi ex ijs qd eternas eē aias suspicabant tāq̃ in celū migraturi eēt sibi ipsis man⁹ intulerūt. Et sequit⁹ p dīctos enumerādo. Quib⁹ oib⁹ patet qd modice estimationis sit vita pñs: 7 quāto studio tētemus terrena cōtēnere 7 ad celestia pprare. **Ad qd valdehortat⁹ Lactā. 7. di. insti. c. ca. finē di.** Superest vt exhortemur oēs ad suscipiēdā cū vera religione sapiētiā. **Cui⁹ vis 7 officiū in eo vertit⁹:** vt cōtēptis terrestrib⁹ 7 abiectis errorib⁹ quibus antea tenebamur fragilib⁹ seruītes 7 fragilia cōcupiscentes: ad eterna celestis thesauri pñia dirigamur. **Que vt cape possim⁹:** qd primū omittende sūt hui⁹ pñsentis vite illicibiles voluptates qd aias boīuz pñtiosa suauitate deliniant. **Quāta felicitas existimāda est** subtracq̃ bis terre lapsib⁹ pñficiad illū equissimū iudicē pentēq̃ indulgētissimū: qd platorib⁹ requit p morte vitā: p tenebris claritatē: p terrenis acbreuib⁹ bonis etnā ac celestia largiat. **Cū qua mercede acerbitates 7 miserie quas ppetimur in hoc mūdo faciētes opa iusticie conferri 7 coequari nullo modo pñt.** Proinde si bti: si sapiētes eē volum⁹: cogitāda 7 pponēda sunt nobis non tñ **Aerētiana illa.** **Nolendū esse vscq̃ in pistrino: vapulandū habende cōpēdes: sed bis multo atrociora.** **Carcer cathene tormenta patiēda sustinēdi dolores: mors teniq⁹ ipsa 7 sustinēda 7 ferenda.** **Cū liqueat pñcie nre nec fragilē istā voluptatē sine pena: nec virtutē sine premio dico fore.** **Deserat si fieri pōt via pditionis 7 fraudis: in qua mors voluptatis illecebris**

ad opera celat. Et quāto quisq; ānis i fen-
 etutē vergentibus appropinquare cernit il-
 lum diem quo sit ei de hac vita demigrandū
 cogitet q; purus abscedat: q; inocēs ad iudi-
 cii veniat. Non vt faciunt quidā cecis mē-
 tibus niti: quia iam deficientib; corpōis vi-
 ribus in hoc admonent instante vltima ne-
 cessitate: vt cupidius 7 ardentius haurien-
 dis libidinib; intendant. Quia ex voragine
 liberet se quisq; dū licet dum facultas adest
 secp ad deū tota mente cōuertat vt illuz diē
 securus expectet: quo p̄fese dominusq; mū-
 di reus de singuloz factis cogitationibusq;
 iudicabit quecūq; hic expetunt: non tū ne-
 gligat sed 7 fugiat potiorēq; animā suā iu-
 dicet q; bona ista fallacia quozū incerta 7 ca-
 duca possessio est. Migrant enī quotidie et
 multo velocius exeunt q; intrauerāt. Et ta-
 men si nobis vsq; ad vltimū liceat istis frui
 alijs certe relinquenda sunt. Nihil nobiscū
 ferre possumus nisi vitam bene atq; innocē-
 ter actā. Ille ad deū copiosus: ille opulent;
 adueniet: cui astabunt continentia: miserū
 cordia: patientia: charitas: fides: becest be-
 reditas nostra: que nec eripi cuiq; nec trans-
 ferri ad alterum potest. Et quis est qui hec
 bona parare 7 acquirere sibi velit? Veni-
 ant qui esuriunt: vt celesti cibe satiati sem-
 pitemam famam ponant. Veniant qui si-
 tiunt ut aquam salubrem de perenni fonte
 plenissimis faucibus trabant. Hoc cibatu 7
 potu dei ceci videbunt: 7 surdi audient: et
 muti loqūtur: 7 claudi ambulabunt: 7 stul-
 ti sapient: 7 egri valebunt: 7 mortui renuis-
 cent. Quisquis enī corruptelas terre virtu-
 te calcauerit hunc arbiter ille sumus 7 teras
 ad vitā: lucēq; perpetuā suscitabit. Nemo
 diuitijs: nemo falsibus: nemo regia potesta-
 te confidat. Immortalem ista non faciunt.
 Nam quicūq; rationē hominis abiecerit:
 ac presentia secutus in bumū seipse prostra-
 nerit: tanq; desertor domini imperatoris 7
 patris sui puniet. Intendamus igitur iusti-
 cie que nos inseparabilis comes ad deū so-
 la perducet: 7 dum spiritus nobis regit artus
 infatigabilem leticiam teo militemus: stati-
 ones vigilasq; celebremus. Cōgrediamur
 cum hoste quem nouimus fortiter vt victo

res: ac denicto aduersario triūphantes: pre-
 miiū virtutis quod ipse promisit consecimur
 Pec ille. Quia igitur fratres 7 sorores hec i
 ista quadragesima vos docere conati sum;
 rogare deum pro nobis dignemini: vt siml
 ad illud regnū eternū puenire mereamur:
 vbi viuit 7 regnat omnipotens deus pater fi-
 lius 7 spiritus sanctus: cui pro gratia cōpleti
 operis sit gloria 7 bonor in secula seculorū.
 Amen.

Quadragesimale seu sermonariū dupli-
 catū p aduentū videlicet 7 Quadragesimā
 a venerabili viro fratre M. i. baele Medio
 lanēsi editū: qui tum sanctimonia vite: tum
 feruentissima verbi dei predicatione adeo in-
 numeris meruit corruscare miraculis felici
 numine explicitus est. Impressū optimaq;
 castigatione emendatū: cura 7 impensis Mi-
 cholai Franckfort. 3. idus Decēbris Anno
 salutis. 1487. Venetijs.

Laus Deo

GRACOVENSIS

ntes: pre.
nūcūmur
res: bec i
an sum?
et sunt
reantur:
us pacē su
na cōpleti
eculorū.

in dupli
getūmā
Medio
ente: tum
araco in
cho felici
pūmāg
centis: Mi
is Anno

Empty est lib' pro xij ff de p' ii m. de pto j p
ad p'almf 1.4. 93. de d'omni

Konserwacje - 1874. Bł

143	67
144	128
114	119
149	115

By

